

Geoponicorum, sive de re rustica, libri XX / Cassiano Basso scholastico collectore. Antea Constantino Porphyrogenneto a quibusdam adscripti. Graece et Latine. Graeca cum MSS. contulit, prolegomena, notulas, et indices adjecit Pet. Needham.

Contributors

Cassianus Bassus, Scholasticus.
Constantine VII Porphyrogenitus, Emperor of the East, 905-959.
Needham, Peter, 1680-1731.

Publication/Creation

Cantabrigiae : Impensis A. & J. Churchill, 1704.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/b3bkrvsf>

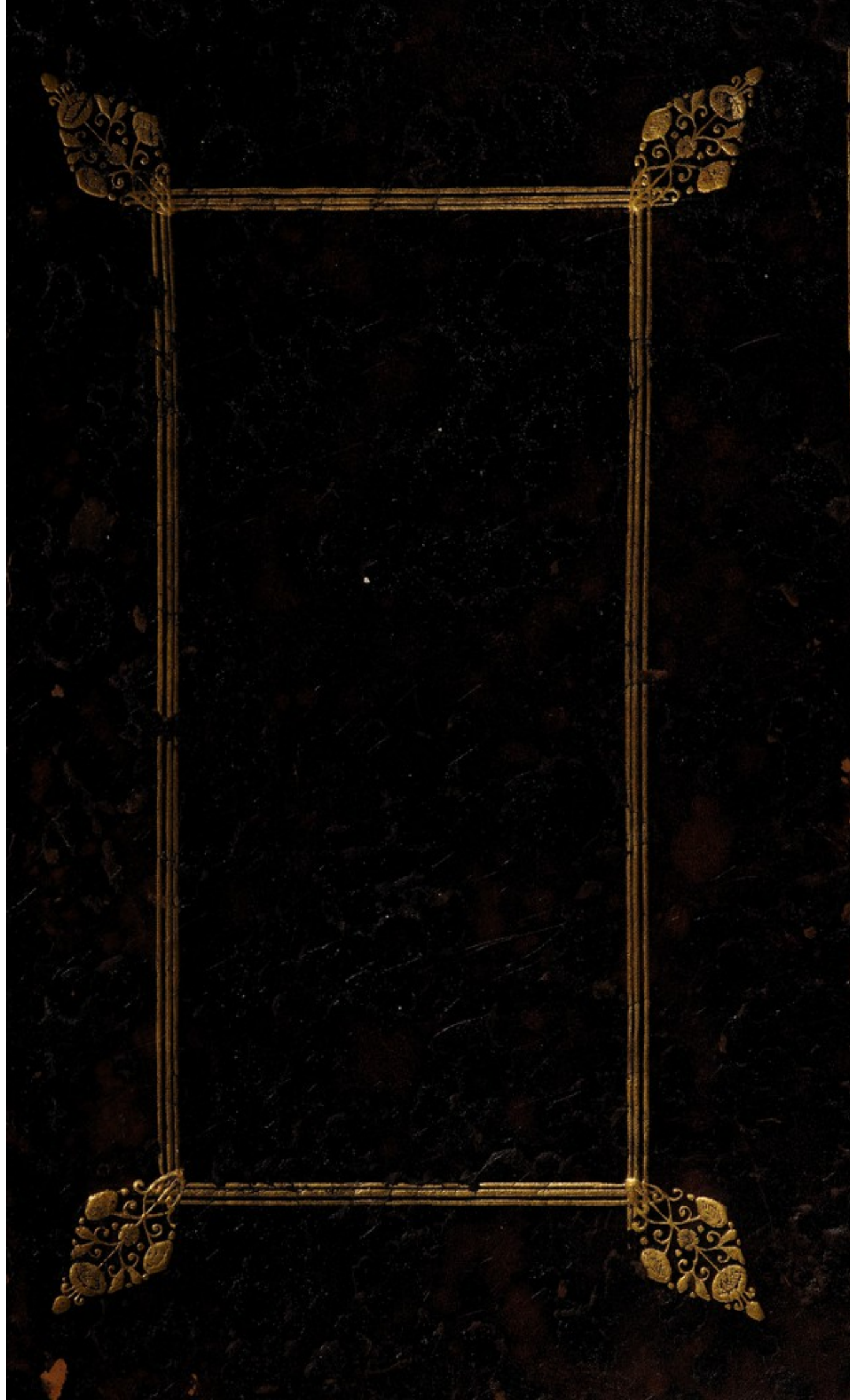
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

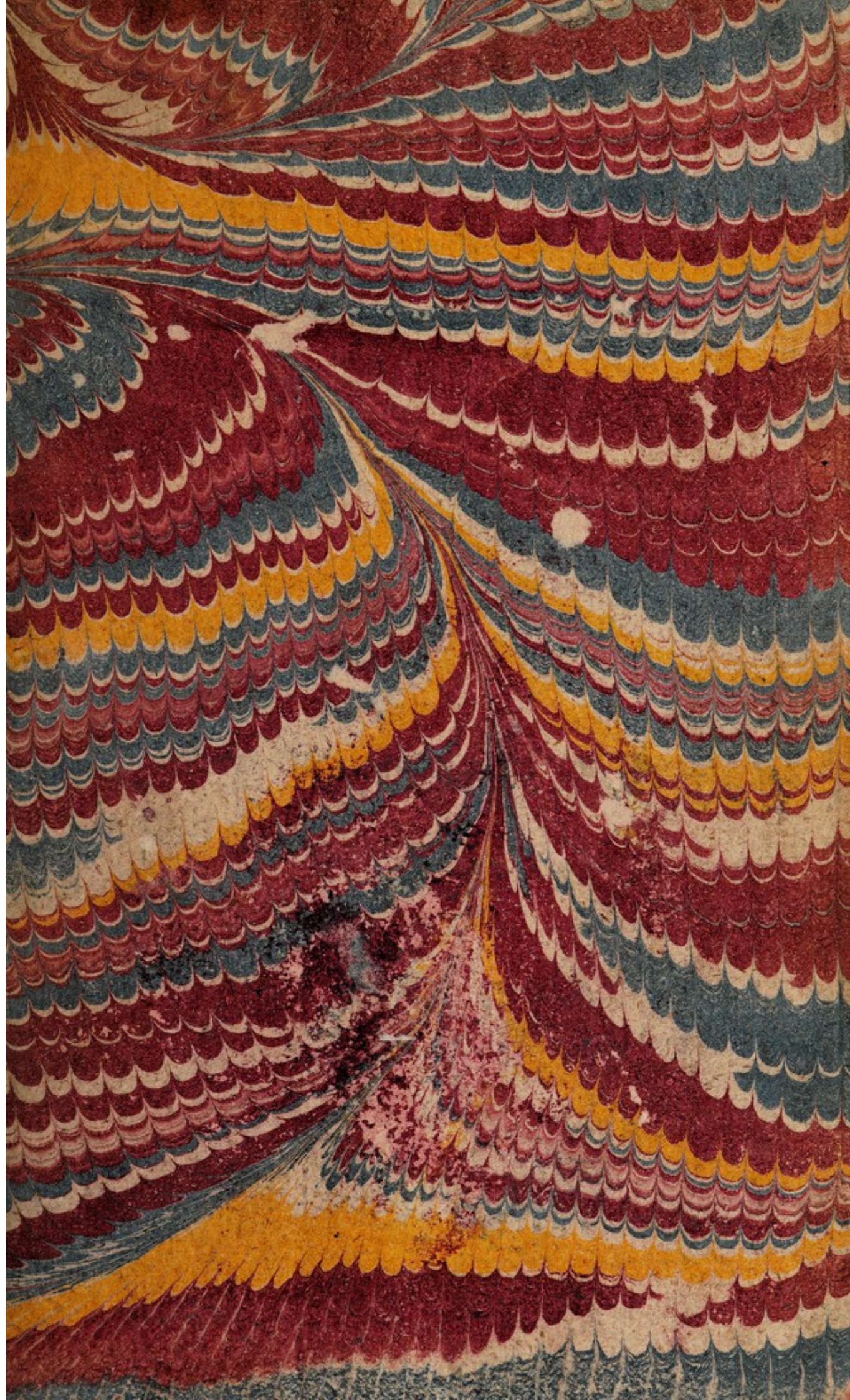
You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

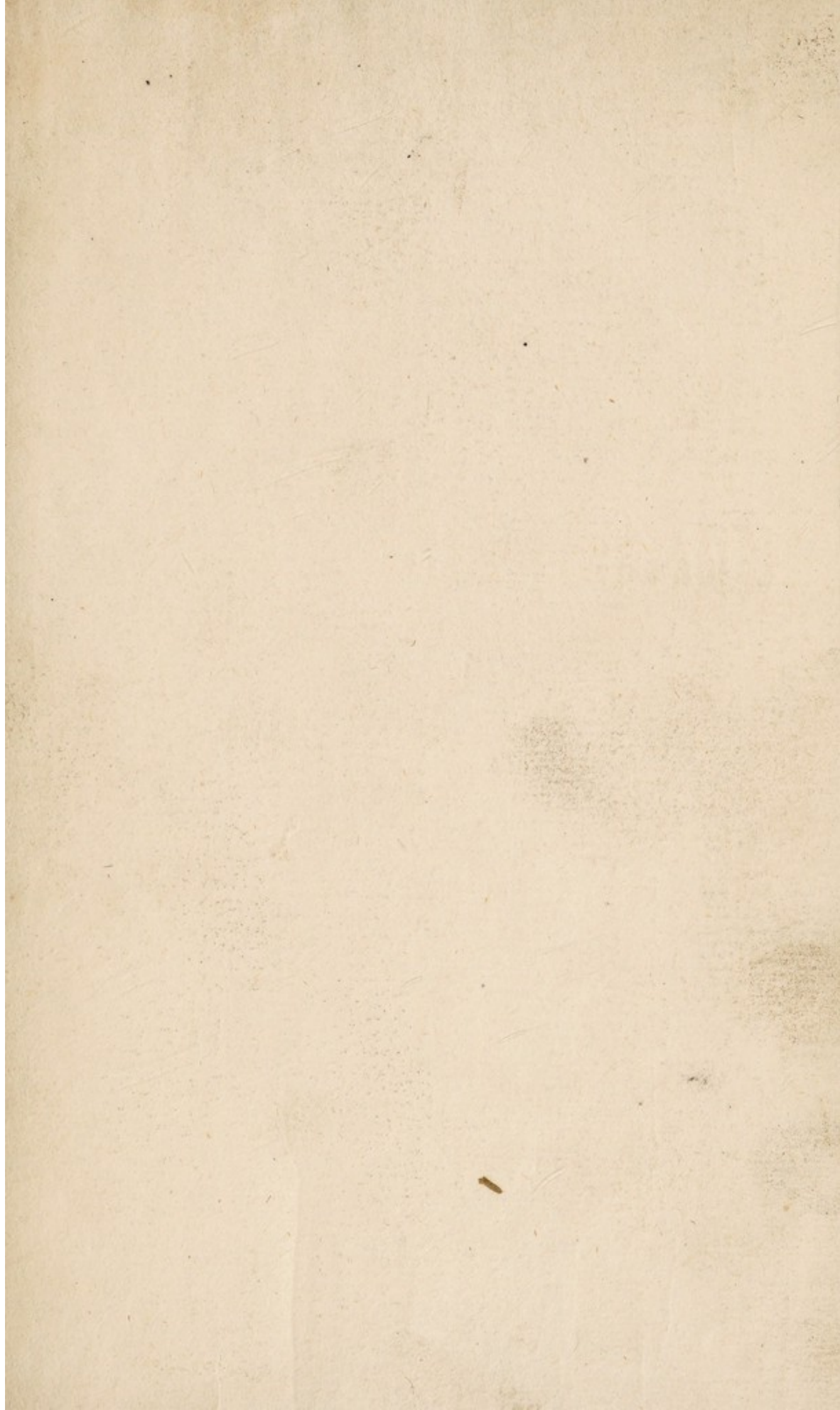

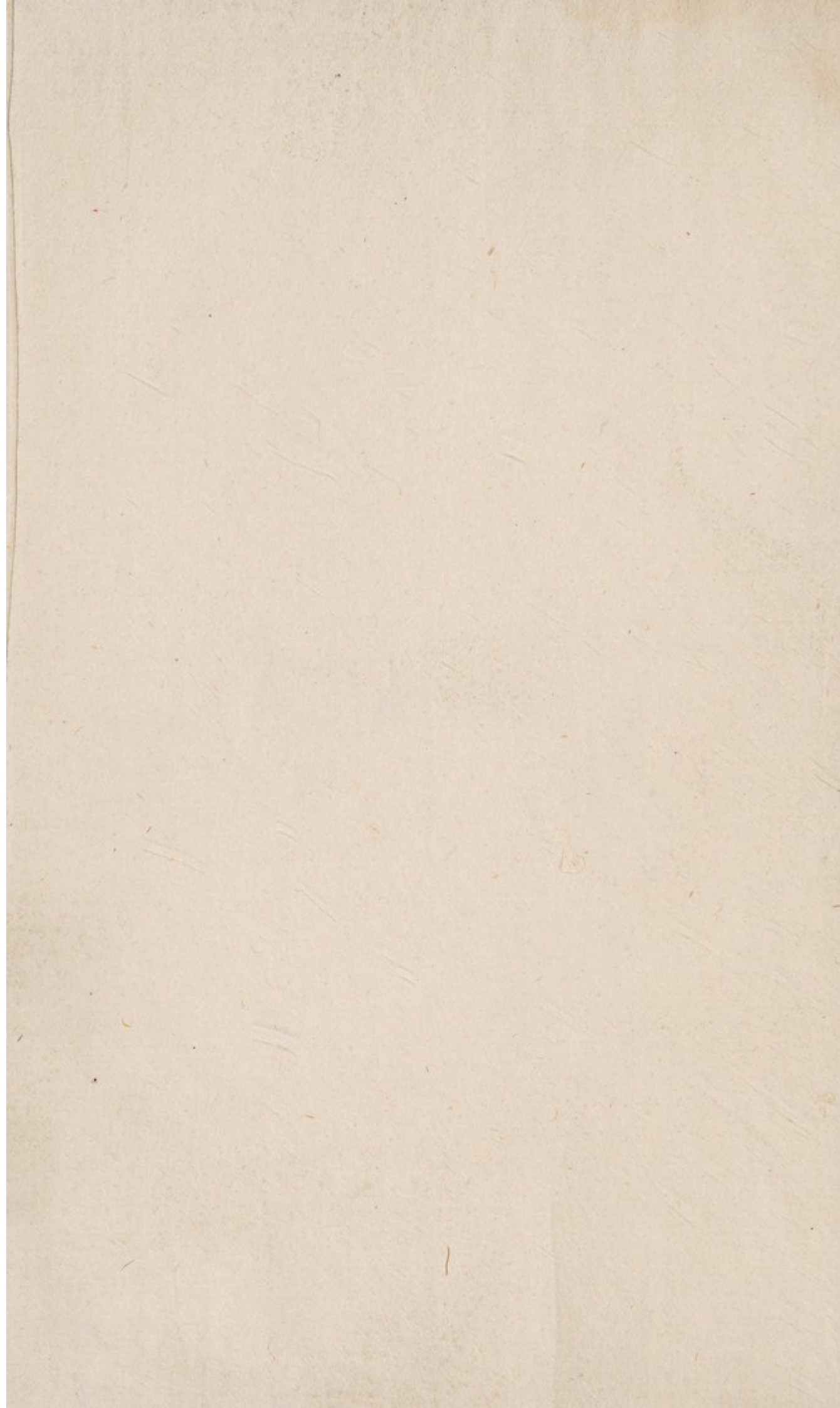
R.K. 1709

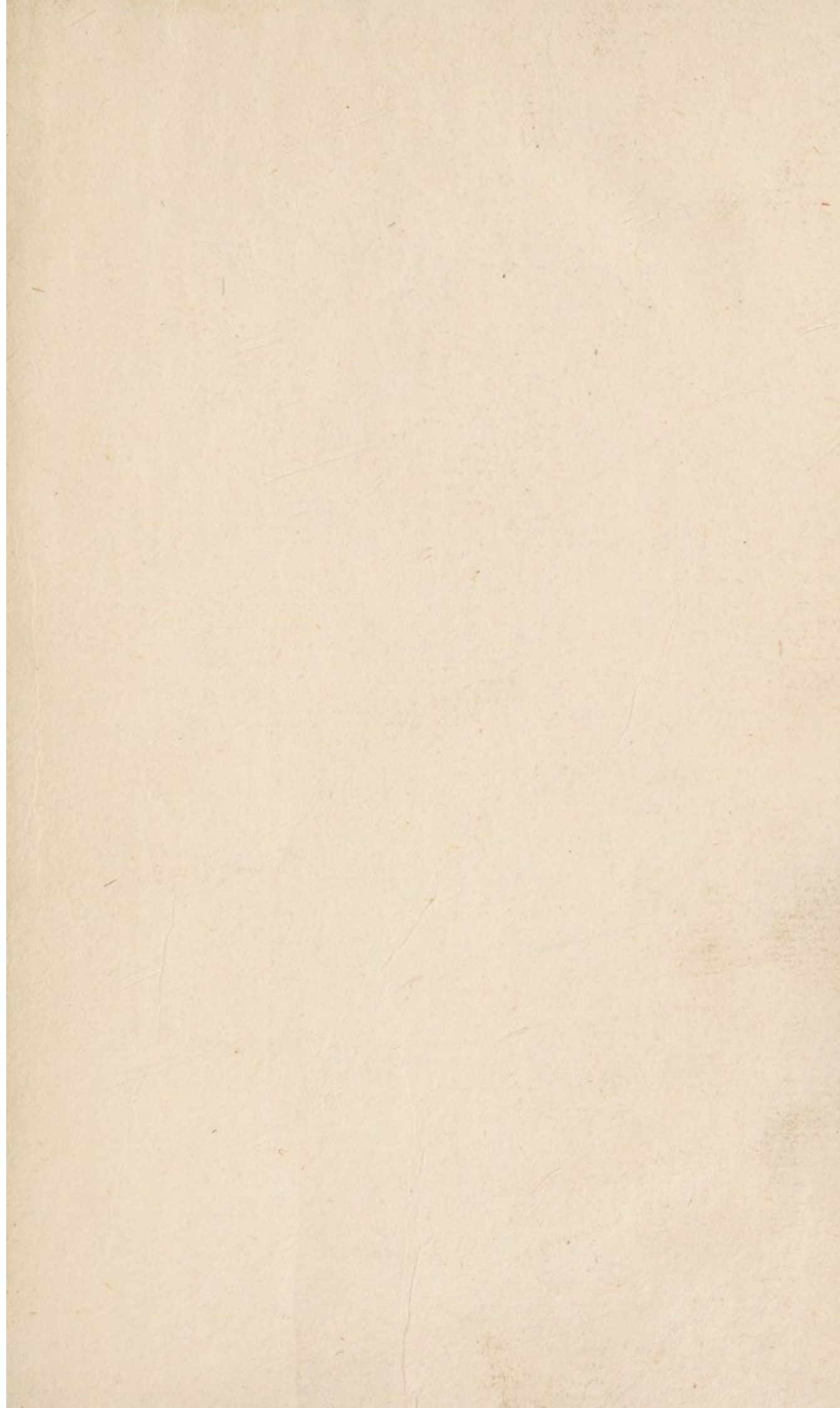
Ex dono Philoris.

GEOPONICA

2/53

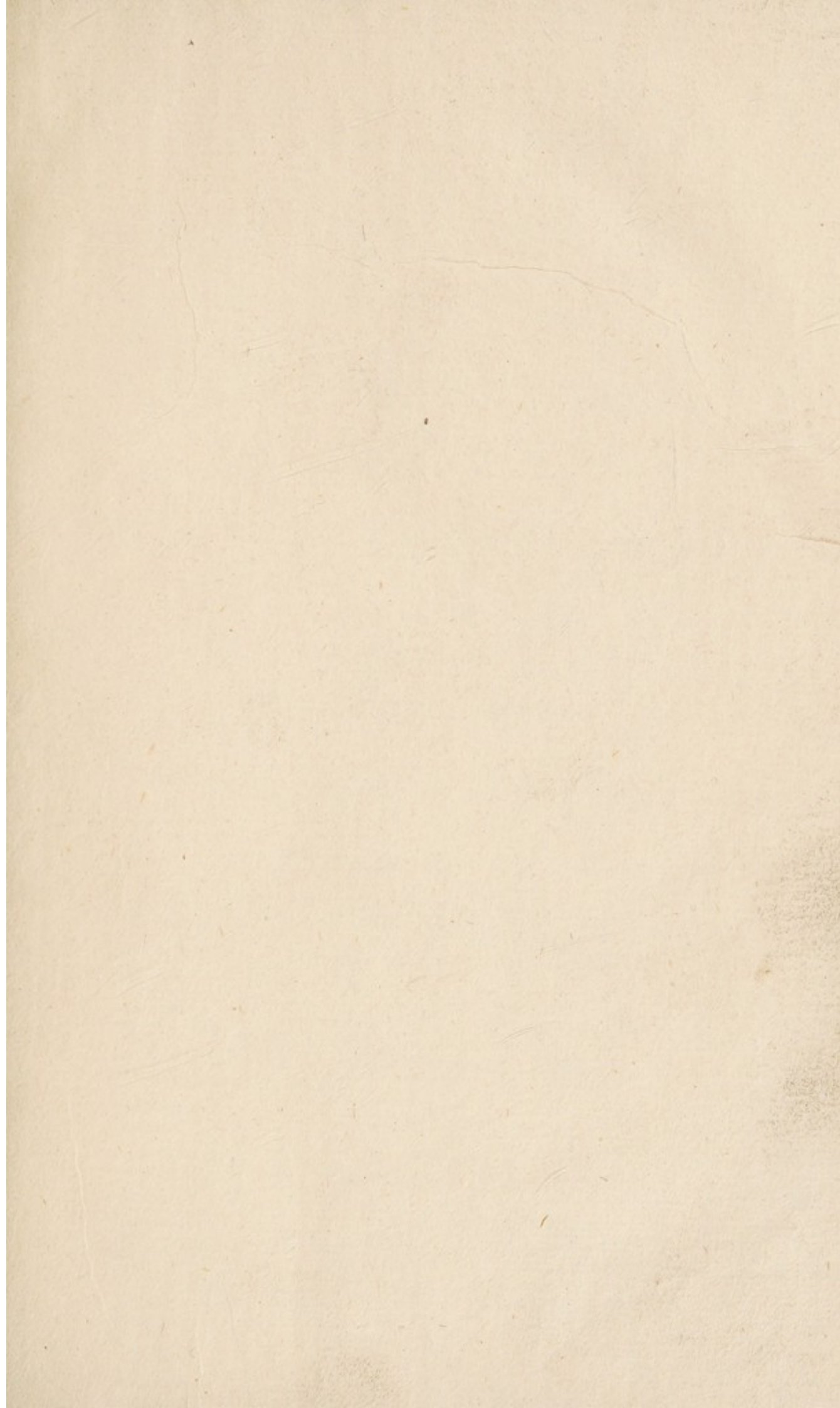

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b3053754x>

PROLOGUS

PROLOGUS

De Re Rustica

Libri XX

Ante

Prologum

Prologum

Prologum

Prologum

Prologum

Prologum

Prologum

GEOPONICA

2/53

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ.
GEOPONICORUM,

SIVE

De Re Rustica,
LIBRI XX.

CASSIANO BASSO Scholastico Collectore.

ANTEA

CONSTANTINO PORPHYROGENNETO
a quibusdam adscripti.

GRÆCE & LATINE.

Græca cum MSS. contulit, PROLEGOMENA,
NOTULAS, & INDICES adjecit

PET. NEEDHAM A. M.

Coll. D. Joannis Cantabrig. Socius.

CANTABRIGIÆ:

TYPIS ACADEMICIS.

Impensis A. & J. CHURCHILL Bibliopolarum
Londinensium. MDCCIV.

*Reverendo admodum in Christo Patri
ac Domino Domino*

JOANNI MORO

Episcopo Norwicensi :

Amplissime Præful,

MAXIMÆ fane ingratitude merito
postularer, nisi hosce primos conatus
Tuo inscriberem Nomini. Egregia quidem
Tuæ in Literatos benevolentia fama id a me
jure optimo exegisset; jam vero in Debitum
cessit hæc observantia, quæ publici alias fuisset
Officii. Quod enim ita instituta fuerit Studi-
orum ratio, & quod in his progressus qua-
lescunque fecerim, id omne Tuum est: Tuæ
ergo sunt & hæc Studiorum primitiæ. Quo-
ties in mentem venit, sæpius autem venit,
qua cum humanitate Græcis me olim literis
operam dantem, & in teneriori ætate labantem
excepisti, Quantum tibi debeam, satis scio;
Quid vero, dignum animi grati indicium,
Tibi offeram, id latet, & semper latebit.

* 3

Ali-

Aliquid tamen offerendum duxi, imo red-
dendum, nam e tuo prodiit Thesauro; quem
quidem tanto simul iudicio sumptuque com-
paratum undique coëgisti, non ut blattis ti-
neisque prædæ sint Codices, sed ut Omnium
manibus triti, Omnium literis excultorum
utilitati inserviant. Hæcce igitur tua Γεωπονικὰ
beneficiorum, quæ in me summa contulisti,
testimonium, æquus accipe: quamque unam
Me penes est referre gratiam, ut ne iis omni-
no indignus videar, me omni ope annixu-
rum, persuasum habe.

Paternitati vestræ

Obsequentissimus

Plurimisque nominibus

devinctus Filius

Pet. Needham.

PRÆFATIO.

TRIENNIUM jam pene elapsum est, ex quo, Amicorum consilio & hortatu, Γεωπονικῶν plurimis scatentium mendis novam editionem adornare institui: hisce equidem præcipuis munitus rationibus, quod plurima & Græcorum & Latinorum monumenta, ex Veterum de Re Rustica commentariis excerpta, ab interitu vindicata hic asserventur; cum ipsi Auctores & grandiora volumina, ævi injuria, jamdudum perierint: nec minoris forsitan sit ponderis, (ut Agriculturæ laudes, jam a plurimis satis superque congestas, præteream) quod hicce Libellus de Re Rustica, Græca lingua scriptus, solus & unicus, quod quidem sciam, hodie exstet. Magnæ quidem spes nobis jamdiu excitatæ sunt, de Florentini, Heronis, Aliorumque Geoponicis in Italiæ Bibliothecis, & doctorum Virorum forulis, latitantibus; nunquam fortassis excutiendis. Par igitur visum est, Latinis de R. R. scriptoribus, qui tam nitida toties prodierunt forma, unum huncce e Græcis libellum (serius quamvis) comitem adjungere; nunc Thesauris (prout in Titulo Alex. Braslicanus) non Libris annumerandum. Et jam Præfationis ratio exigere videtur, ut quæ in hac editione concinnanda usui mihi fuerint recenseam. Prima, & sola, Græca Geoponicῶν editio prodiit Basileæ A°. Dni. 1539. sumptibus Roberti Winter, & cura Jo. Alex. Braslicani, ex Codice MSto jam in Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi reposito, ut Lambecius in Commenta-

P R Æ F A T I O.

riis suis testatur. Hanc Editionem cum 5 Integris Codd. manu exaratis, & duobus mutilis, Ipse contuli; e quibus alterum, & Librum Impressum ab Isaaco Casaubono cum quodam suo MS. Cod. collatum, ex instructissima sua Bibliotheca, ea qua semper solet manu, lubentissime porrexit Literarum & Literatorum Patronus egregius, & Amplissimus Præsul, Joannes Morus Episcopus Norvicensis: Cui maximo meo Mæcenati plurimum colendo debitas hasce, easque immortales, eo quo par est animi obsequio, grates rependo; ut Qui me ad hoc opus suscipiendum primo hortatus sit, & susceptum strenue promoverit. Tres etiam Codd. MSS. duos quidem Integros, tertium autem mutilum, sed vetustiore, & Librum Impressum collatum cum MS. Dni. Saraceni Regiæ Pecuniæ Rationum Præfecti in Gallia Narbonensi, & in margine notatum, ex præclara Bibliotheca Cottoniana sua depromptos, mutuo mihi dedit o Mærceſtus Dominus Joannes Cottonus Bruceus Baronettus: Mihi nunquam sine plurima honoris præfatione nominandus. Quorum Codd. unus longiori est forma (quam Folio vocant, & in Collationibus notatur F.) tertio abhinc, ut videtur, exaratus seculo: Alter quadratus, olim Isaaci Vossii liber, recenti manu descriptus, & multis Vossii Codicibus fide non impar, qualis vero quantaque ista ut plurimum sit, Viris eruditis abunde compertum esse nullus dubito: Tertius vetustissimus, quadringentis ad minimum abhinc annis exaratus. Parem Codd. MSS. numerum mihi suppeditavit Amplissima & Celeberrima Bibliotheca Publica Oxoniensis, unum inter libros Barroccianos repositum Num. 54. editis Geoponicis

magis

P R Æ F A T I O.

magis curtum, sed omnium, quos adhuc mihi videre contigerit, longe emendatissimum, & ætate Cottoniano isto mutilo vix inferiorem: duos autem simul compactos in Archivis Bodleianis A. Num. 2922. diu quæsitos tandem reperi, e quibus alter sumptibus Christophori Longolii exaratus fuit, ut in prima pagella sua manu Ipse testatur; alter autem tantum Longoliani Cod. Apographum esse videtur, adeo ad verbum, etiam in scripturæ vitiis, consentiunt. Liber etiam impressus cum duobus MSS. Palatinis collatus, in Bibliotheca Bodleiana inter Libros Dris. Bernard repositus, sese mihi obtulit. Ad Versionem quod attinet, veterem istam, quæ est Jani Cornarii, (ter aut quater antea editam) retinendam censui, inelegantiores forsitan, sed plerumque fidelem: Mendis autem prope innumeris repurgatam esse, quivis æqui judicii facile sentiet. Nec diffiteor Mihi nonnihil opis accessisse ex versione ab Andrea a Lacuna Secobienfi confecta, Oxonii tandem inventa: qui octo ultimos Γεωπονικῶν Libros a Seipso translato, & Notulis illustratos Coloniae edidit A°. Dni. 1543. Plus autem, in pagella Titulari, se fecisse jactitat, quam reipsa fecit; plurima enim aut prorsus omisit, aut perperam intellexit. Pauculae quaedam Emendationes in Notulas nostras relatæ sunt ex Versione, quæ Cornarii est, Venetiis impressa A.D. 1538. & a Jano Grutero, cujus olim Liber fuit, in margine sparsim notata. Versio autem Geoponicῶν Italica, Venetiis edita 1542. a Pietro Lauro Modonese, a me prorsus non est neglecta; Nec latuit Translatio Gallica, quæ Lugduni prodit 1557. hanc vero fortuna mihi nondum obtulit. Negandum vero non est Me plurima, præsertim

P R Æ F A T I O.

tim in Re Botanica, hausisse ex erudita ista congerie Notarum in Solinum, quæ clarissimum Salmasium auctorem præfert, nullo quidem ordine, sed copia felix: In qua de Herbis & Aromatibus accuratius agitur, ad Veterum sententias & descriptiones, quos sequi malui, ceu Γεωπονικῶν nostrorum temporibus propiores. Dudum etiam orbem eruditum monuit Gerardus Langbainius, in Epistola ad Clariss. Usserium Archiepiscopum Armachanum, se Geoponica nostra cum MSS. Bodleianis contulisse; sed collationes Langbainianæ mihi quærenti non occurrebant: quod ideo Lectorem monendum duxi, ne quid neglexisse viderer. Hisce igitur adminiculis, & Amicorum consiliis, ad opus perficiendum instructus, totam sedulo navavi operam: si quid autem rectius præstitum fuerit, eruditis meis Amicis & Fautoribus id omne acceptum referre non gravabor. Nec tamen hanc Editionem castigatissimam fore insolenter spondeo, cum plurima, minutiores præsertim apices, oculos acutissimos facile fugiant, aut, dum sub prælo desudat opus, excidant. Spes interim mihi oborta est, aliquo saltem modo de hisce Γεωπονικῶν Libris a Me editis proferri posse notum istud Rutilii Numatiani Distichon,

Restituit veterem censoria Limâ Pudorem,
Dumque Malos carpit, præcipit esse Bonos.

1

Prolegomena, de Geoponicōv Collec- tore, & Auctoribus quorum Excerpta asservantur.

A Criter contendunt Viri Eruditi, & variæ jam prolatae sunt conjecturae, de *Eo*, quicumque tandem fuerit, qui tot *Veterum* de *Re Rustica* Scriptorum excussit commentarios, & in unum hocce Γεωπονικῶν volumen redegit. Vulgo quidem circumferuntur, & a plurimis Politioris Literaturæ scriptoribus sæpius laudantur, sub nomine *Imperatoris Constantini Pogonati*; cujus erroris *Janum Cornarium* uno ore omnes infimulant. *Alii* vero, quibus annumerandus est Vir egregius *Gerardus Joannes Vossius*, *Constantino Pogonato* *Geoponica* adjudicant, & *Constantinum Porphyrogennetum*, *Basilii Macedonis* Nepotem, illa collegisse acriter contendunt; unica ista forsan ratione freti, quod Anonymus quidam *Græculus*, in *Geopon. Proœmio*, *Constantino Imperatori* hisce verbis fausta precetur; --- Ἄλλ' εὐτυχίης, ᾧ δικαιοσύνη Δέσποτα Κωνσταντῖνε, τὸ πρῶτον τῆς πορφύρας ἀπάνθισμα, &c. Quasi τὸ πρῶτον τῆς πορφύρας ἀπάνθισμα *Porphyrogennetum* istum κατ' ἐξοχὴν designaret. *Vossio* succinit *Henr. Valesius* in *Præfatione* in *Excerpta Polybii*, *Diodori Siculi*, *Nicolai Damasceni*, &c. hisce verbis: *Primum* itaque [*Constantinus*] *optimorum scriptorum in omni doctrinae genere exemplaria*, quæ jam tum ob frequentes *Barbarorum* excursus crebrasque urbium vastationes rariora erant, undique conquisivit, iisque *Palatinam bibliothecam* instruxit, non magis *Principis ipsius*, quam *publico omnium usui* dicatam. Deinde cum tantâ tamque immensa librorum moles plerosque a legendo deterreret, Ipse, ut *Principem* decuit, singulorum utilitati ac compendio consulens, *Auctores omnes*, qui idem argumentum tractaverant, in unum compegit corpus, rejectis superfluis, ac selectis ex unoquoque *Scriptore* iis locis quæ quisque elegantissime tractaverat. Tales sunt Γεωπονικῶν libri

libri a Constantino nostro collecti, ut titulus ipse & Argumentum iis libris præfixum demonstrat. Tertio ordine statuuntur Isti, (e quorum numero, si Vossio fides, Brodæus, & Antonius Mizaldus Monlucianus) qui Cassium Dionysium Uticensem Γεωπονικῶν Collectorem fuisse falso contendunt: præter enim ingens istud temporis intervallum a Dionysio ad Apfyrtum, sequioris longe ætatis scriptorem, plurima sunt in Geoponicis, quæ recentius aliquid spirant, quam stylum, aut ætatem, Dionysii. De quo paucula ista nobis reliquit M. Terentius Varro Lib. de R. R. primo: *Hos nobilitate Mago Carthaginienſis præterit Punica lingua, quod res dispersas comprehendit libris duodetriginta, quos Cassius Dionysius Uticensis vertit Libris viginti Græca lingua, & Sextilio Prætori misit, in quæ volumina, de Græcis libris eorum quos dixi, adjecit non pauca, & de Magonis dempsit instar Librorum octo.* Quartum vero locum occupant, qui, cum Harduino, arbitrantur, viginti hosce Geoponicorum Libros eosdem esse ac Georgicos istos Commentarios a Vindanio Anatolio Beryto collectos, quos Photius se legisse profitetur in Myriobiblo Tmem. 163. quod totum exscriptum dare non erit ἀπὸ σσιδίουσσον. Οὐίνδανίς Ἀναβλίς Βηρύτης Συναγωγὴ Γεωργικῶν Ἐπιτηδευμάτων ἐν τόμοις ἑβ'. Ἀνεβλώθη Οὐίνδανίς Ἀναβλίς Βηρύτης Συναγωγὴ Γεωργικῶν Ἐπιτηδευμάτων συνήηροισα δὲ αὐτὰ τὸ βιβλίον ἐκ τῶν Δημηκείτης, Ἀφρικανῆς τε καὶ Ταραντίνης, καὶ Ἀπυλῆς, καὶ Ἐλαρενίης, καὶ Οὐάλενιου, καὶ Λέοντιου, καὶ Παμφίλης, καὶ δὴ καὶ ἐκ τῶν Διοφάντης Παραδόξων. Τόμοι δὲ εἰσι τὸ βιβλίον δεκάδυο. Χρήσιμον δὲ τὸ βιβλίον, ὡς καὶ Διὸς πέρας αὐτῆς ἐπὶ πολλῶν εἰδόμεν, ὡς πᾶς κατὰ γῆν ἐργασίας, καὶ τὰς γεωργικὰς πόνας, καὶ σχεδὸν πᾶς χρησιμώτερον τῷ ἄλλων, ὅσοι τῆς αὐτῆς αὐτὰ πρᾶξιματίας ἤψαντο. ἔχον δὲ ὅμως ἑνὶ καὶ τετταρτὸν τὸ βιβλίον περὶ τῶν καὶ ἀπιστα, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας ὑπόπλεα· ἃ δὲ τὸ εὐσεβὲς γηπόνον ἐκτερεπόμενον, τὸ λοιπὸν συλλέγειν τὰ χρήσιμα. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ, τὸ πᾶς γεωργικὰς πρᾶξιματίας συγκεφαλαιμένων, σχεδὸν πᾶς αὐτὰ ὡς αὐτῶν, ὅσα ἐμὲ εἰδέναι, ἀποφαίνονται, ὅσα ἐπὶ πολλοῖς δὲ Διὸς φωνῶσιν· ἐν οἷς δὲ Διὸς φωνήσων, ἢ τὸ Λέοντιον ὡς ἄλλων ὡς κρίνεται πῆρσι. Quorum hic est sensus: Vindanii Anatolii Beryti Collectaneorum de Agricultura Lib. XII.

Legi Vindanii Anatolii Beryti de Agricultura Collectanea: Conflatus autem hic ab eo liber est e Democriti, & Afri-

Africani, & Tarentini scriptis, Apuleii quoque, & Florentii, Valentis, Leonis, Pamphili, tum vel maxime ex Diophanis Paradoxis. Opus duodecim absolvitur Libris; utile sane, ut ipsa nos Experientia in multis docuit, ad terram excolendam, laboresque rusticos, quin fere ceteris utilior hic Liber, quotquot in ea ipsa re elaborarunt. Continet tamen nonnulla prodigiis similia, fidemque excedentia, & Græcis referta fabulis; quæ præterire pium decet Agricola, cetera, quæ usui futura sint, arripientem. Et vero alii omnes, qui de R. R. scripserunt, eadem fere de iisdem, quantum videre potui, prodiderunt, neque in multis adeo dissentiunt. Quibus autem inter se dissident, in his Leonis experimenta ceteris anteponuntur omnibus. Mihi interim conjectura ista minime arridet, tum ob discrepantem Librorum numerum, in Geoponicis viginti, in Photio duodecim tantum; tum quod Vindanionius, Anatolius, & Berytius, quasi tres diversi scriptores, figillatim in Geoponicis laudentur.

Ultima autem sententia est, Geoponica a Cassiano Basso cognomento Scholastico collecta fuisse: quam Viri plurimi Eruditi judiciis suis jamdudum comprobarunt, & etiamnum tuentur; quorum primus, Vir haud infimæ Notæ, Hadrianus Junius, qui in Animadversis Lib. 1. Cap. 20. ista profert; Auctor Græcus τῶν Γεωπονικῶν, sive de Agricultura, Cassianus Bassus Scholasticus, (is enim eorum collector fuit, non Constantinus) rationem refert, &c.--- Porro Animadv. Lib. 6. Cap. 1. Cassiani sine dubio esse contendit: Sic (inquit) Cassianus Bassus Scholasticus, qui ex Rei Rusticæ scriptoribus opus varium (cui Γεωπονικά ab agricultura studio nomen est) concinnavit, filioque dedicavit, nunc Constantini nomine obscuratus legitur. Idem etiam suadet Joachimus Camerarius, in Catalogo Auctorum Rei Rusticæ: Zoroastris nescio cujus multa in Geoponicis citantur, quæ Cassiani sunt, non Constantini. Camerarii judicium calculo suo comprobatur Doctiss. N. Rigaltius in Præfat. ad Ἰεργουσόφου, sub Demetrii nomine Parisi editum A°. MDCXII. Ecce (inquit) libros viginti Geoponicorum Cassiano Basso, ad quem Hierocles mulomedicus scripsit, plerique Viri doctissimi tribuunt. Gesnerus

Gesnerus in *Bibliotheca: Cassiani Bassiani* (male pro *Bassi*) *Liber vetustissimus MS. dicitur apud Monachum quendam in Italia latere, putantque eundem esse, qui nunc Constantini Caesaris nomine de Agricultura circumfertur. Barthius* item in *Adversariis* Lib. 21. Cap. ultimo: *Historia est apud Cassianum Bassum (seu quicumque tandem est) Geoponicōn Lib. 11. Huic succinit Cl. Salmasius in Solin. Libri XII. Geopp. Cap. 1. titulum recensens Pag. 1269. B. Quæ (inquit) ipsius Cassiani sunt earum Ἐκλογῶν Collectoris, qui eas aliqui Constantino Porphyrogennetæ dicavit. Vid. etiam Bapt. Portam in Procemio Villæ. Cui suffragatur Bodæus a Stapel in Theophrastum pag. 12. Recentiores Græci, inter quos Geoponicōn auctor Cassianus Bassus, quem Alii Constant. Cesarem falso appellant,—&c.—. Reconditiōis autem Literaturæ Antistes Ger. Joān. Vossius Cassiani meminit, Lib. 1. de Historicis Græcis Cap. ult. ubi de Didymo Grammatico agens ista habet: Nec pauca Didymi legas in singulis Geoponicorum libris, quos Dionysius Uticensis, aut Cassianus Bassus Scholasticus collegit, & Constantino Cesari nuncupavit. Et in Libro suo singulari de Philosophiâ, Cap. vi. sect. 23. de Geoponicis inquit; sive Cassianus Bassus (collegit), ad quem Hierocles Mulomedicus scripsit. Et in Apuleii vita, Editioni Colvianæ præfixa, ista reperias; Hunc eundem putem esse, quem Palladius Lib. de R. R. laudat, & e quo Cassianus Bassus Geoponicōn, quæ Imper. Constantini nomine passim circumferuntur, concinnator multa descripsit. Eadem plane scripta reliquit magnus literarum instaurator Erasmus, in Adagiis Pag. 1508. sub Adag. Alaudæ in nido—. Citatur (inquit) a Cassiano Basso Scholastico, librorum, qui de Agricultura apud Græcos inscribuntur, collectore, hoc adagium Ἐν κρηττοῦ καὶ τῇ σχολῇ κέρειται ἀρεῶσις. Apud idoneos insuper rerum æstimatores aliquid ponderis habebit Titulus in Codice Barocclano Libro secundo præfixus, & eadem qua Codex manu exaratus, Ἐκ τῶν περὶ Γεωργίας Ἐκλογῶν Κασσιανῆ Βάσιος χολαστικῆ βιβλίον διόπερον αἰετῶν πίδα. Satis autem Mihi perspectum futuros esse, qui oggerent, Cassianum nequaquam Geoponica collegisse, duo quippe Capita Lib. 5. sub ejus nomine legi. Geræ!*

Veteres

Veteres enim, prout Eruditis nunc usu venit, quoties Aliorum lucubrationes in unum compingebant, Suas etiam interspersas propriis nominibus distinguere & insigniri volebant. Qua vero natione oriundus, aut quo seculo inclaruerit Cassianus noster, non adeo liquet; Hierocles in Hippiatricōn Proœmio pag. 2. ceu egregium virum, nec infimi apud suos nominis, ita compellat; Ἀλλ' εἰ καὶ κατὰ κείνους ἡμᾶς ἐτέρων πρὸ νῦν ἔχρη, ἐν τῇ διακρίσει παρέχειν χρεῖαν τοῖς δοκίμοις, καὶ Σπυρίδων δὲ παύτως ποιεῖται τὴν Διακρίσιν, ἐκ ἀπαρασίτου καὶ ὁμοῦ πρὸς τὴν ἀξιολογίαν, ἀεὶ βάσει. Pearsonio Interprete: Etiam si nos alios potius audire hoc tempore oporteat, & in judiciis copiam nostri postulantes præbere, atque his exercitiis operam dare; non tamen negligendum fuit, optime Basse, quod tu requiris. De suo etiam natali solo Cassianus ipse aliquid obscurius nobis reliquit, Geop. Lib. 5. Cap. 6. Τὸτο φαίνεται ποιοῦντως, ἐν τῇ τῷ Μακαρινύμῳ χωρίῳ, ὅτιν ὁρμῶμεν, καὶ ἐν ἐτέροις οἷς κέκτημαι ἀρχαῖς. Ubi autem terrarum fuerit istud Μακαρινύμων χωρίον, Me adhuc latere non diffiteor. Hæc de Geoponicōn Collectore dicta sunt. Nunc de singulis scriptoribus, quos collegit, pauca quædam sunt differenda.

APSYRTUS.

Apsyrus, mulomedicus, patria *Bithynus*, e civitate *Prusaensi* oriundus, meruit sub *Constantino* in *Scythico* bello, ut *Suidas* testatur V. "Αψυρτος. "Αψυρ^ς⊙, Πρεσαιεύς, καὶ (potius ^ἢ) Νικομηδεύς, στρατώτης· στραπευσιμέ^ς⊙ ἐπὶ Κωνσταντίνου τῆ βασιλείας ἐν Σκυθίᾳ παρὰ τὸ Ἴστρον. Ἰππιαρχικὸν βιβλίον ἔπος ἔγραψε, φυσικὸν περὶ τῶν αὐτῶν ἀλόγων, καὶ ἑπὶ. Id est, Amico mihi conjunctissimo, & clarissimo *Suidæ* editore, *Ludolpho Neocoro* interprete: *Apsyrus*, *Prusaensis*, vel *Nicomediensis*, *Miles*: qui sub *Imperatore Constantino* ad *Istrum* in *Scythia* militavit. Hic *Librum veterinarium* scripsit, & de equis *physicum alterum*, *aliaque*.

AFRICANUS.

Julius Africanus, prænominē *Sextus*, [ut *Lambecio* placet] *Christianus*: inclaruit sub *Alexandro Severo*, ut *Ipsē* testatur *Cap. 29. Kēnō* suorum, ubi profitetur se vidisse

Bardesanem Parthum, quem circa *Severi* tempora vixisse, omnibus notum. Primus autem Christianorum (ut cum *Vossio* loquar) Chronologiæ fontes reclusit, ac Πεντάβιβλον χρονολογικὴν conscripsit, ex qua integras paginas, in Chronicon suum transcriptas, nobis reliquit *Eusebius*. Accuratus sane & optimæ fidei scriptor, de quo *Photius* Myriobib. Tmem. 34. jure pronunciat Ἐστὶ δὲ σύντομος μὲν, ἀλλὰ κρηδὸν τῶν ἀναγκαιῶν ἱστορηθῆναι παραλιμπάνων. Quæcunque vero *Africani* excerpta in *Geoponicis* leguntur, ex alio ipsius opere, novem libris comprehenso, deprompta fuisse videntur; cui, ob multijugem materiam, & eruditionis varietatem, Κεσῶν nomen imposuit. Nequaquam enim in *Valesii* sententiam descendere sustineo, diversos esse *Africanum* Chronographum, & *Africanum* Κεσῶν auctorem; quamvis & *Scaliger* in notis suis ad *Eusebii* Chronicon idem adstruere videatur, rationibus quibusdam valde infirmis, imo plane nullis. *Photius* quippe, *Tmemate* prius laudato, disertis verbis contrarium testatur: Ἀνεγνώσθη Ἀφρικανοῦ ἱστορικόν. ἕρκος ἐστὶν ὁ καὶ τὰς λεγόμενας Κεσὰς ἐν λόγοις συντάξας ἰδίᾳ (legendum ex *Eusebio* & *Syncello* 9.) *Eusebius* etiam *Pamphili* χρονικῶν Lib. 1. Pag. 70. Et *Georgius Syncellus* Chronograph. Pag. 359. ista habent: Ἐμμοῦσος, ἡ ἐν Παλαιστίνῃ πόλις, ὧς ἢ φέρεται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐαγγελίοις, Νικόπολις ἐπιμήτη καλεῖσθαι ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τῷ Αὐτοκράτορος, Ἀφρικανοῦ πρεσβυτάμενος, τῷ πρὸς ἱστορίας ἐν Πεντάβιβλῳ συγγραψάμενος. Ἀφρικανὸς τὴν Ἑνναβίβλον τῶν Κεσῶν ἐπιγεγραμμένῳ πραγματείᾳ, Ἰατρικῶν, καὶ Φυσικῶν, ἔ Γεωργικῶν, καὶ Χυμικῶν, (*Syncellus* χυμολικῶν,) περιέχεσθαι δυνάμεις, Ἀλεξάνδρῳ τότε πρεσφώνῃ. Hoc est, — Emmaus vicus in Palæstina, quem *Alexander Imperator dignatus est appellare Nicopolim*, *Africano legationem obeunte, qui Historias Libris 5 conscripsit. Africanus Libros IX, quos Cestorum inscripsit, quibus complectitur Res medicas, Physicas, Rusticas, & Chymicas, huic Alexandro nuncupat.* Nec abs re erit *Eusebii* verba adscribere ex Lib. VI. *Eccles. Hist.* Cap. 31. Ἐν τέτῳ [τῷ χρόνῳ *Lambecius*] καὶ Ἀφρικανὸς ὁ τῷ ἐπιγεγραμμένων Κεσῶν συγγραφεὺς ἐγνωρίζετο. ἐπιστολὴ τέτῃς Ὡρίγινῳ γραφεῖσα φέρει, ἀπερὲντος, ὡς ἂν νόθος καὶ πεπλασμένης ἔσης τῇ ἐν τῷ Δαυιδῇ κατὰ Σωσάνναν ἱστορίας. ὡς δὲ Ὡρίγινος ἀντιγράφει πληρέστατα. Τῷ δὲ αὐτῷ Ἀφρικανοῦ καὶ ἄλλα τὰ ἀεθμοῦ

ἡδὲν πέντε Χρονολογίων ἦλθεν εἰς ἡμᾶς ἐπ' ἀκεραῖς πιπνημένα Σπυδάσματα.
 i. e. *Claruit iisdem temporibus Africanus, qui Libros Κεσῶν*
titulo inscriptos composuit. Hujus extat Epistola ad Orige-
nem scripta, in qua Historiam Sulannæ, quæ in Danielis Li-
bro legitur, spuriam & commentitiam esse suspicatur. Ad
quam Epistolam Origenes copiosissime respondit. Ejusdem
Africani quinque de Chronographia Libri accuratissime com-
positi ad nos etiam pervenerunt. Qualia vero in Cestis suis
scripta reliquit Africanus, Suidas indicat V. Ἀφρικανός.---
Ἀφρικανός, ὁ Σέξτος χρηματίσας, φιλόσοφος Λιβύς, ὁ τὸς Κεσῶς γεγραφὼς
ἐν βιβλίοις καὶ. (legend. ex Eusebio 9'.) Εἰσὶ δ' ὁμοει φυσικὰ, ἔχον-
τα ἐκ λόγων τε καὶ ἐπασιδῶν, καὶ γεαπῶν πῶν γερακῆων, ἰάσεις τε καὶ
ἀλφείων ἐνεργειῶν. Neocoro interprete: Africanus, cognomine
Sextus, Philosophus Libycus, qui Cestos scripsit Libb. novem.
Agitur autem in illis de remediis Physicis, quæ ex verbis,
incantationibus, & scriptis quibusdam characteribus constant,
mirosque effectus habent. Neocorus enim legendum putat
καὶ ἀλφείας ἐνεργείας. Paucula quædam horum Κεσῶν capita de Re
Rustica, & Militari, mutila autem & luxata, rejecta sunt
ad calcem Heronis Alexandrini, aliorumque Veterum Ma-
thematicorum Parisiis editorum. Vid. L. Allatium in Eu-
stathium pag. 6.

ANATOLIUS.

De *Anatolio* nihil certi habemus. *Suidas: Ἀνατόλιος, Μα-*
κροῦς Θεοδοσίῳ τῷ Βασιλεῶς. Anatolius, Theodosii Imperatoris
Magister. Citatur in Hippiatr. pag. 217.

APULEIUS.

Illustres duo a Veteribus memorantur *Apuleii*: Unus,
 prænomine *Lucius, Platonius*, ex *Madaura* *Africa* civitate
 oriundus, quem sub *Antonino Pio* Divisque *Fratribus* in-
 claruisse nullus dubito: Multa scripsit, quorum quidem
 paucula ad nos integra pervenerunt, *De Asino Aureo* Lib.
 XI. *Floridorum* Lib. IV. &c.---. longe vero plura ævi in-
 juria jamdiu perierunt, quorum Titulos & Fragmenta dun-
 taxat ex *Veterum Grammaticorum* scriptis notare licet; ve-
 luti *De Arboribus*, ex *Servio* in Lib. 2. *Georgicis*, *Medici-*
nalia, apud *Priscianum* Lib. 6. & *Naturales Quaestiones*.

Alter autem (inquit Colvius) *Apuleius Celsus*, *Centuripinus*, Medicus insignis, qui sub *Augusto* vel *Tiberio Cæsare* vixisse fertur: quem *Scribonius Largus* præceptorem suum fatetur, & *Marcellus Empiricus*, qui sub *Theodosio* inclaruit, *Latinis de Medicina* auctoribus annumerandum censet. Hujus esse *Apuleii* ista Excerpta, quæ in *Geoponicis* leguntur, *Platonici* Editor contendit, hisce verbis: *Hunc* (*Apuleium Celsum*) *eundem* putem esse quem *Palladius libro primo de R. R.* laudat, & è quo *Cassianus Bassus Geoponicôn*, quæ *Imp. Constantini* nomine passim circumferuntur, concinnator multa descripsit. Longe aliter sentit *Albertus Faber* in *Decade Decadum* Sect. 58. ubi de herbario *Apuleiano* agens ista profert; *Hunc* ego *Apuleium Platicum* (in *Geoponicis* & a *Palladio* citatum) malim esse auctorem hujus herbarii, quam illum *Celsum*, quem sub *Augusto* vixisse necesse est. Neque dictio usque adeo repugnat, cui aliquid scabritiei ex scriptoribus accessisse, non absurdum est ut existimemus. Litem dirimant *Eruditi*: utri enim asserendum sit istud *Herbarium*, & *Excerpta Geoponica*, *Mihi* nondum liquere lubens fateor.

ARATUS.

Aratus, *Solenis*, e *Cilicia*, sub *Antigono Gonata* *Macedonie* Rege, circa *Olymp. CXXIV.* ut *Suidas* testatur, V. *Ἀράτος*. Scripsit *Phænomena*, & *Astronomica*. De quo, literato Orbi jam satis noto, plura congerere ineptum foret.

BERYTIUS.

Photius Berytum vocat *Tmem. 163.* Male; nam *Berytus* Urbis nomen in *Phœnicia* sitæ, quæ, propter coloniam ab *Agrippa Augusti* genero illuc deductam, *Feliceis Julie* nomen accepit. Forsan autem *Hermippus*, ex eadem urbe oriundus, sub *Berytii* nomine latet; De quo *Suidas*: *Ἑρμιππος, Βερύτιος, ἀπὸ καμῆς μεσογαίης, μαθητὴς Φίλωνος ἢ Βυβλίου, ὃς ἔφκειώθη Ἐρηνία Σόληρος, ἐπὶ Ἀδριανῷ ἢ Βασιλίῳ, ἑκδουλῶν ὡν γένος ἀρχὴν Φόδεα, καὶ ἔγχευε ποικίλα. i. e. ex Neocori versione: Hermippus, Berytius, ex oppido mediterraneo oriundus, discipulus Philonis Byblii; qui Ei amicitiam conciliavit cum *Herennio Severo*, sub *Adriano Imperatore*. Hic, quamvis genere *Libertinus* esset, tamen eruditus admodum fuit, & multa scripsit.*

scripsit. In quo *Suida* loco *Ger. Jo. Vossius*, pro Ἑρηνίου Σαύρη, reponit Ἀρρίω Σινηλαιῶ, qui consulatum gessit *A. U. DCCCLXXXIV. Olymp. CCXXVII. sub Adriano. Hermippi* hujus *Somniorum Historia* Lib. V. memorat *Tertullianus* Lib. de Anima, notante *Vossio*. *Suidas* etiam meminit *Tauri Berytii*, Philosophi *Platonici*, sub *Antonino Pio*, & *Luperci Berytii*, qui paulo ante *Claudii* tempora vixit, & scripsit de Pavone & Squilla, & de Gallo apud *Platonem*.

DEMOCRITUS.

Democritus, *Abderita* ab urbe natali appellatus, *Hippocrati* & *Socrati* Philosopho æqualis, circa *Olymp. LXXX*. Cognomento Γελασίνου. Ἀπὸ τοῦ μελᾶν πρὸς τὸ κενὸν πρὸς τὸν τῶν ἀνθρώπων. Plurimum *Agriculturae* studio scriptis suis contulit, teste *Columella* Cap. i. Pag. 12. & Lib. XI. Cap. 3. ubi librum *Democriti Georgicon* laudat. *Diogenes Laërtius*, in *Democriti* Vita, Lib. 9. Pag. 575. ejus scriptis annumerat περὶ Γεωργίας, ἢ Γεωμετρικόν. Quod, cum Doctissimo *Ménagio*, legendum cenleo ἢ Γεωργικόν. Citatur etiam a *Palladio* Lib. i. & a *Varrone*, sub nomine *Democriti Physici*, & a *Plinio* sapius. De eo *Suidas*: Δημόκριτος, Ἡγησιπράτης, οἱ δὲ Ἀθηνοκρίτης, ἢ Δαμασίππης, ἡγεῖται, ὅτι καὶ Σακερῆτης ὁ φιλόσοφος, καὶ τὸν οὗτος. Ὀλομπίδα οἱ δὲ καὶ πρὸς Φασίον Ἀυδηνίτης. Et inferius; --- γήσια δὲ αὐτῷ βιβλία εἰσι δύο, ὃ, τι μίγας Ἀέρος, καὶ τὸ πρὸς φύσιν κόσμος. ἔγραψε δὲ καὶ Ἐπιστολάς. i. e. *Democritus*, *Hegesistrati*, vel (ut alii tradunt) *Athenocriti*, vel *Damasippi filius*: Vixit eodem tempore, quo & *Socrates Philosophus Olympiade LXXVII. vel* (ut alii volunt) *LXXX. Abderita*. Et inferius; *Germani* vero ejus *Libri* sunt duo, magnus *Diascosmus*, & de *Natura Mundi*. Scripsit etiam *Epistolas*. *Columella* Libro XI. citat *Democriti* Librum πρὸς Ἀντιπαθεῖν, cujus ad exemplum *Bolus Democriteus* (si *Nicandri Scholiastæ* fides) Librum scripsit πρὸς Συμπαθεῖν καὶ Ἀντιπαθεῖν. In quibusdam autem Bibliothecis latitant *Democriti* cujusdam recentioris *Chymicae*, & *Physicae*, ex quibus deprompta fuisse arbitror omnia ista *Physica* ridicula, & Δημοκρίτου παράδοξα, quæ in *Geoponicis* nostris hinc inde occurrunt. Cujus *Democriti* meminit *Cl. Salmasius* in *Plin. Exercit.* hisce verbis: *Democritus* quamvis sub-

dititius sit, antiquum tamen esse oportet: quippe quem citari videam Synefio, Stephano, & Zotimo, Scriptoribus Chymicis, & inter precipuos ac veteres illius Artis Auctores laudari. Columella p. 263. Doli Mendefii Ægyptiæ gentis auctoris memorabilis Commentarios live *ὑπερνήματα* laudat, quæ sub Democriti nomine falso prodebantur. Ubi Reinesius, ex Suida, emendat Boli Mendefii.

DIDYMUS.

Plures quidem a Veteribus numerantur Didymi, de singulis autem differere nec vacat, nec nostri est instituti, Grammaticis utpote potius accensendis. Noster vero, Didymorum apud Suidam ultimus, genere Alexandrinus Libb. 15. de R. R. conscripsit, teste eodem Suida: Δίδυμος, Ἀλεξανδρεὺς Γεωργικὰ ἐν βιβλίοις ιε΄.

DIONYSIUS.

Cassius Dionysius Uticensis ab urbe natali nomen accepit; quem duodetriginta Punicos Magonis Libros de R. R. Græco sermone donatos viginti Libris complexum esse, auctor est Varro Lib. 1. Et Columella Pœni Magonis Interpretem vocat: Plinius etiam Dionysio, qui Magonem transtulit, se usum esse sæpius proficitur. Διονυσίῳ Ῥιζοζευτικῷ citantur a Stephano Byzantino *ὡς ἐπὶ πόλεων* V. Ἰνίκῃ, & a Nicandri Scholiaste ad Theriaca: Septimus etiam Liber τῶν Γεωργικῶν Διονυσίῳ ἔνδεκα *Ἰνικαῖς* laudatur ab Athenæo Lib. 14. P. 648.

DIOPHANES.

Diophanes, Bithynus, ex Nicaea urbe oriundus, Julio Cæsari & Ciceroni æqualis, Cassium Dionysium Uticensem in sex Librorum Epitomen redegit. Ita Columella Lib. 1. Nam quidem Diophanes Bithynius Uticensem totum Dionysium Pœni Magonis Interpretem, per multa diffusum volumina, sex epitomis circumscripsit. Ejusdem meminit Plinius in Indice Lib. 8. & M. Varro Lib. 1. hisce verbis: Hosce ipsos (Dionysii Libros) utiliter ad sex Libros redegit Diophanes in Bithynia, & misit Deiotaro Regi. Diophanem vero ipsum postea contraxit Asinius Pollio Tralianus,

lianus, Timagenis successor. Photius, in Myriobiblo, citat
Διοφάνης Παράδοξα.

FLORENTINUS vel FLORENTIUS.

Florentinus, vel *Florentius*, *Commentarios de Re Rustica* concinnavit, quorum meminit *Photius* in *Myriobiblo* Tmem. 163. Paucula etiam de eo affert *Joach. Camerarius* in *Catal. Auth. R. R.* *Florentius*, sive *Florentinus*, scripsit de *Plantatione & Agricultura*. Citatur in *Geponicis Constantino* adscriptis: & dicitur haberi in *Bibliotheca Vaticana*. Probabile est, *Eum* vixisse circa *An. Christi* 218. sub *Macrino Imperatore*: *Africanus* enim *Geopp.* Lib. 9. Cap. 14. *Florentinum* laudat in Libro XI. *Georgicō* suorum asserentem, se vidisse Ole-uvam arborem apud *Marium Maximum*, qui a *Macrino*, si *Dioni Cassio* fides, *Præfectura Urbis* sub id tempus donatus erat.

FRONTO.

Suidas: Φρόντων Ἐμισσηνός, ῥήτωρ· γεννῶς ἐπὶ Σευήρου τῷ Βασιλείῳ ἐν Ῥώμῃ. Ἐν δὲ Ἀθήναις ἀντιπαίδευσεν Φιλοστράτῳ τῷ πρῶτῳ, καὶ Ἀψίνῃ τῷ Γαδάρει. ἐπελεύθησε δὲ ἐν Ἀθήναις ὡς ἐλξ'. ἔτη γεννῶς. Et infra; --- Ἐγγράψεν δὲ Συχνὸς λόγους. *Fronto*, *Emisennus*, *Rhetor*, qui *Roma* vixit sub *Severo Imperatore*. *Athenis* vero in docendo adversatus est *Philostrato* primo, & *Apsini Gadareno*. *Athenis* autem obiit annos fere sexaginta natus. Et infra; Scripsit autem multas orationes. *Apsyrtus Hippiatr.* Cap. XIV. Καλεσάντων Φρόντων, cuidam inscribit, & Cap. LXVIII. Φρόντων Βασιλείῳ.

HIEROCLES.

De *Hierocle* nostro accurate satis *Clariss. Pearsonius* *Episcopus Cestriensis* in *Prolegom.* in *Hieroclis* Lib. de *Providentia & Fato*: In XVI. *Geponicorum* Libro (inquit) tria capita sunt, quæ *Προγνώμης* nomen præ se ferunt: sed cum Liber ille XVI. ad rem veterinariam pertineat, *Προγνώμης* legendum esse ostendunt *Hippiatrica*. Binos autem Libros scripsit *Hierocles* Περὶ τῆς τ' ἰκπῶν Προγνώμης, ut Ipse testatur in *Proæmio* ad Lib. II. *Hippiatricorum* Cap. LX. eosque a *Basso* rogatus cum confecisset, *Eidem* postea dedicavit. Suntque hi

duo Libri quasi fundamenta Collectionis Veterinariae, ad quorum formam methodumque reliquorum Epistole aut Ἀποσπασματα redigi videantur. Fuit autem Hierocles ille non Ἱππιατρὴς, aut inter Equites Cesarianos in armis versatus, ut Apfyrus & Theomnestus, sed Jurisprudentiam coluit, & causis agendis in Foro operam dedit. Locuples ipse mihi testis in operis Proæmio: Ἀλλ' εἰ καὶ καὶ καὶ καὶ, &c. Quæ ὁμοίᾳ a Nobis supra adducitur sub initium Prolegomenarum. Apfyrto junior videtur, Eum enim laudat in Hippiatricis Cap. LXVIII.

HIPPOCRATES.

Hippocrates, Cons, Medicinæ Parens, Natus Olymp. LXXX, Herodici Selybriani discipulus: Inclaruit sub Artaxerxe Longimano, cujus Epistola ad Hystanem, vel Histanidem, Hellesponti Præfectum, qua Hippocratem Coum ad se mitti imperat, a Sorano, in vita Hippocratis, memoratur, & apud Suidam legatur. Noster autem Hippocrates, Coe isto ætate longe inferior, Veterinarius scriptor, laudatur a Cl. Salmasio in Libro de Homonymis Hyles Iatricæ Capp. LVIII. & LIX.

JUBA.

Juba, Juba Regis Mauritania Filius, qui admodum puer captus est, & in triumpho ductus a Julio Cesare, qui Eum omnibus ingenuis artibus & disciplinis imbuere & ornari in tantum curavit, ut Plutarchus, in Cesaris vita, fortunatam & felicem ei fuisse Captivitatem haud injuria pronunciet, hisce verbis: Τότε καὶ Ἰόβας υἱὸς ὧν ἐκεῖνος, κεραιδὴ νήπιος ἐν τῷ Ἰριάμβῳ παρέχθη, μακαροβέτιον αἰὲς ἄλυσιν, ἐν Βαρβάρων καὶ Νομάδων, Ἑλλήνων τοῖς πολυμαθέσι τοῖς ἐνδεσμοῖς γενέσθαι συζητοῦσι. i. e. Tunc & Juba filius ejus admodum puer in triumpho ductus est: Fortunata fuit ei Captivitas, qui inde ex Barbaris Numidis inter eruditissimos Græcorum Scriptores recensetur. Idem, in Sertorio, Jubam πάντων βασιλέων ἱσχυρώτατον appellat; & Aitheneus Lib. 3. πολυμαθέτατον. Optimis certe literis excultus multa scripsit, quæ a Veteribus (præsertim Plinio) laudantur, & Græcis, & Latinis, ob insignem Eruditionis varietatem pariter nota. Suidas etiam: Ἰόβας. Λιβύης καὶ Μαυρίας ὁ βασιλεὺς, ὃν λαβόντες, καὶ μαθηγόμενοι, ἐπέμπευσαν οἱ Ῥωμαῖοι. Et inferius: — συζητοῦσι δὲ αὐτῷ Δίδυμος ὁ Χαλκιδεὺς, ὁ καὶ πολλὰ γράψας κατ' αὐτῶν. Ἐγραψα

Ἐγραψε πάλιν πολλά. Neocorus: *Juba, Libya & Mauritania Rex, quem Romani captum & virgis casum in triumpho duxerunt. Et infra; --- Eodem, quo Ille, tempore floruit Didymus, Chalcenterus dictus, qui etiam multa contra ipsum scripsit. Permulta scripsit. Citatur ἐν δυνάμει Θεοφάνους λέξεως* (ut ex MSS. Paris. restituit Clariss. Neocorus) apud *Suidam V. Σχεμῆλου*. Laudatur item a *Philostrato in Vita Apollonii Tyanensis Lib. II. Cap. VI.* & ab *Athenaeo pag. 83. ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγγραμμοῖσι*. Conf. *Vossium de Histor. Graecis*. Uxor ei data fuit ab *Augusto Cleopatra Σελήνη junior*, ex qua *Ptolemeum* filium suscepit, utriusque *Mauritaniae Regem*: ut *Ger. Joan. Vossius* notavit, ex *Dionis Lib. LI. & LIII.*

LEONTINUS.

Leontinus, vel *Leontius*, a *Photio*, in *Myriobiblo*, Λέων vocatur. Forfan haud alius est a *Leontio Scholastico*, cujus *Epigrammata* in effigies *Callinici Cubicularii & Gabrielis Praefecti* hodie leguntur *Lib. 4. Anthologiae*. *Gabrielem* vero istum Praefectum sub *Justiniano Principe* floruisse, testatur *Theophylactus Simocatta* (inquit *Faber*); sub id enim tempus *Joannes Philadelphienensis Lydus* opera sua (ut *Suidas* ait) *Ei* inscripsit.

NESTOR.

Nestor, Poëta, *Larandensis ex Lycia*, floruit sub *Alexandro Severo*, & scripsit *Ἰλιάδα λεπτογράμματιν*, *Ἀλεξανδριάδα* a *Stephano Byzantino* laudatam, & *Alia quaedam*. *Suidas* hæcce de *Eo* reliquit: *Νέστωρ, Λαρανδεύς, ἐν Λυκίας, ἐποποιός πατήρ Πεισάνδρου ἔ ποιητῆς, μεγάλως ἐπὶ Σεβήρῃ ἔ βασιλείῃς, Ἰλιάδα γράψας λεπτογράμματιν, ἥτοι ἀσσιχείων. ὁμοίως ἔ αὐτὰς ἔ ὁ Τρυφιδώδους ἔγραψεν Ὀδύσειαν. ἔστι γὰρ ἐν τῇ α'. μὴ ἐν εὐρίπιδος α, καὶ κατὰ ῥαψωδίαν ἔτι, τὸ ἐκάστης ἐκλιμπάνειν σιγῆον. ἔγραψε ἔ Μεταμορφώσεις, ὡς περ καὶ Παρθένου ἔ Νικαεύς, καὶ ἄλλα. Neocorus vertit: Nestor, Larandensis ex Lycia, Poeta Epicus; Pater Pisandri Poeta, fuit sub Imp. Severo; scripsit Iliadem literis quibusdam carentem. Eodem autem modo & Tryphiodorus scripsit Odysseam. Nam in primo Libro, qui inscribitur A. non reperitur A, & sic in cæteris Rhapsodiis illa litera, quæ cujusque Libri numerum*

notat, desideratur. Scripsit etiam *Metamorphoses*, ut *Parthenius Nicensis*; & alia. (Apud *Stephanum Byzantinum*, *Laranda* non *Lyciæ* sed *Lycaoniæ* urbibus annumeratur; *Λάρανδα, πόλις Λυκαονίας*.) Quibus annumeranda sunt ejus *Ἀλεξίκεπος* & *Πανάκεια*, quæ plus semel in *Geponicis* nostris laudantur. Notandus autem est Error *Antonii Mizaldi*, qui, in *Prolegomenis* ad *Alexicepum* suum, *Nestorem* nostrum cum *Nestore* illo *Troicis* temporibus celebrato incaute confundit. Vid. *Hesychium Milesium* V. *Νίσυρ*.

OPPIANUS.

Oppianus, Cilix, (teste *Suida*) Grammaticus & Poeta. Vixit sub *Antonino Caracalla*, (non *Philosopho*) Cui etiam *Ἀλιδπκα* sua obtulit, ut *Vossio* & *Scaligero* placet. Scripsit autem *Ἀλιδπκῶν* Lib. V. *Κωμητικῶν* Lib. IV. *Ἰξιδπκῶν* Lib. II. Duo priora edidit, & doctis notulis illustravit, ante annos centum *Conradus Rittershusius*.

PAMPHILUS.

Pamphilus, Grammaticus Alexandrinus, Aristarchi discipulus, seculo ante *Christum* secundo floruit: De quo optime *Galenus* in secunda Operum parte *Basileæ* editorum ab *And. Cratand.* 1538. οὕτω δὲ Πάμφιλος ἐποίησας τὴν περὶ βοτάνων πραγμασίαν· ἀλλ' ἐκείνος μὲν εἰς τιμῶδες ῥεῖων τινὰς ἐξετάπειτο καὶ ἡ τὰς ῥησιῶν Αἰγυπτίας ληρώδεις ἄμφω ἰσὺν ἐπαδαίς, ὥς ἀναγνώμῃσι τὰς βιβλίας ἐπιλέξαι, καὶ δὲ κέχρηται περὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἄλλων μηχανείων, καὶ περὶ τῶν μόνων, καὶ ἔξω τῆς ἰατρικῆς τέχνης, ἀλλὰ καὶ ψευδῶς ἀπίστως. Hoc est, Gerardo Goudano Interp. Nam & Pamphilus cum in modum tractatum de herbis composuit: Verum is ad fabulas aniles versus est. simulque præstigias quasdam Ægyptias deliras, junctis nonnullis incantationibus, quas, cum herbas colligunt, admurmurant. Et sane utitur iis ad amuleta & incantationes non solum superstitiosas, & a Medicina alienas, sed etiam falsas universas. Et inferius: Ἀλλὰ Πάμφιλος μὲν, ὥσπερ ἄλλοι πολλοὶ, πολλὰν ἰσὺν ἔχοντες μύθους ἐγράφειν βιβλίοις. Hoc est; Verum Pamphilo, sicut & plerisque aliis, otium fortasse superpererat inutiles fabulas libris intexere. Doctissimus autem *Lambecius* *Commentariorum* Lib. 2. *Suidam* erroris gravissimi

vissimi infimulat, quod *Pamphilum* Philosophum *Platonicum*, & *Epicuri* Præceptorem, male confundat cum *Pamphilo* nostro Grammatico *Alexandrino*, & ex uno posteriori isto Duos confingat. Quem *Suidæ* locum a *Lambecio* emendatum exscribere non pigebit: Πάμφιλος, Ἀλεξανδρεὺς, Γραμματικὸς Ἀριστάρχου, ἔγραψεν εἰκόνας (*Galenus* ἰδέας vocat) τῶν βοτάνων κατὰ στοιχεῖον. Γεωργικὰ βιβλία γ'. Εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα, καὶ τὰ καλὴν Ὀφιακά. Περὶ ζωγραφικῆς, καὶ ζωγράφων ἐνδόξων. Λεμνῶνα· ἐστὶ δὲ ποικίλων περὶ γλωσσῶν ἥτοι λέξεων, βιβλία ζε'. [male a *Porto* edita sē. cum *Suidas* ipse in Lexici initio testetur *Zopyrionis* & *Pamphili* Lexicon constituisse libris ἐνενηκόντα πέντε] ἐστὶ δὲ ἀπὸ τῆς Ε στοιχείᾳ ἕως τῆς Ω. πρὸς δὲ ἀπὸ τῆς Α μέχρι τῆς Δ Ζωπυρίων ἐπιποιήσας. Τέχνη Γραμματικὴν. Τέχνη Κερυκὴν. Καὶ ἄλλα πλεῖστα γραμματικά. Hoc est; *Pamphilus*, *Alexandrinus*, *Grammaticus Aristarcheus*, scripsit [herbarum] *images* ordine alphabetico. *De Re Rustica* Lib. 3. *In Nicandri* loca non explicata, & ea quæ vocantur *Ophiaca*. *De Pictura* & *Pictoribus illustribus*. *Pratum*; est autem collectio variarum *Glossarum* aut *dictionum* Lib. 95. Est autem ab E litera usque ad Ω. Nam ab A usque ad Δ *Zopyrion* composuerat. *Artem Grammaticam*. *Artem Criticam*; & alia plurima *Grammatica*. In hoc autem loco *Lambecius* male reponit Ὀφιοτικά, pro Ὀφιακά. Cui etiam se opponit clarissimus *L. Neocorus*, qui existimat opus *Pamphili* de *Iconibus* ejusdem fuisse argumenti, de quo scripti sunt duo libri *Philostrati* περὶ εἰκόνων, hodie adhuc exstantes. Pergit *Lambecius*: --- Quod superest, verissimum mihi videtur, omnes illas *Poeticas Fabulas* de diversis *Plantis*, viz. de *Olea*, *Lauro*, *Cupresso*, *Myrto*, *Pinu*, *Dendrolibano*, &c. --- quæ in *Geoponicōn* Lib. nono & undecimo leguntur, ex *Pamphili* *Grammatici Alexandrini* *Opere Alphabetico de Herbis* [a *Galeno* propter hujusmodi *nugas* haud injuria reprehensio] desumptas esse, etsi illius nomen ibi non sit additum. *Pamphilus* etiam inter scriptores de *Re herbaria* numeratur ab *Epiphanio*, in *Proœmio Librorum* adversus *Hereses*, & in *Hippiatricis* sæpius laudatur. *Pamphili* cujusdam *Alexandrini*, forte *Nostri*, opus περὶ Ὀνομάτων καὶ Γλωσσῶν laudatur ab *Athenæo* Lib. IX.

PAXAMUS.

Suidas : Πάξαμος, λόγιος, ἔγραψεν ὀψαρτικὰ καὶ περὶ σιγῶν. Βαιωτικὰ ἐν βιβλίοις β'. Δωδεκάπχον. ἔπ' (Neocorus legit ἔπ' ἔ) περὶ αἰχρῶν χρημάτων. Βαφικὰ βιβλία β'. Γεωργικὰ β'. Neocoro interp. *Paxamus, Vir doctus, scripsit de Arte Culinaria, ordine Alphabetico. Bæotica Lib. 2. Dodecatetchnon, i. e. Duodecim schemas veneri congressus. De arte tinctoria Lib. 2. De Re rustica Lib. 2.* Hic autem numerus τῶν βιβλίων Γεωργικῶν parum rectus videtur, nam in *Geopon. Lib. 10. Cap. 34. Paxamus* ipse laudat βιβλίον τέτταρον *Georgicῶν* suorum, & Caput vigesimum septimum ejusdem Libri; quare reponendum apud *Suidam* Γεωργικὰ γ'. *Paxamus* etiam Culinariis Scriptoribus accensetur a *Julio Polluce Lib. VI. Cap. X.* Et *Athenæus* illius meminit *Lib. IX. Pag. 376.* πλὴν ὁ ἑμὸς γὰρ συγγραφεὺς Πάξαμος τ' Ἰσικίων μέμνηται, — *Ceterum Isiciorum meminit Paxamus meus scriptor.* Inter *Græcos de Re Culinaria* Scriptores numeratur a *Columella Lib. XII. Cap. IV.*

PELAGONIUS.

Pelagonius, scriptor incertæ ætatis, sæpius in *Hippiatricis* laudatus.

PHILOSTRATUS.

Philostratus a *Geopp. Collectore* laudatur ἐν τῷ Ἰστορικῷ, quod forte referendum ad *Philostratum Lemnium* juniorem, qui *Apollonii Tyanensis* vitam nobis reliquit; De quo *Suidas* : Φιλόστρατος, Φιλοσόφου, τ' καὶ Βήρυ, Ἀθηναῖος σοφιστὴς, καὶ αὐτὸς διέπρεπε σοφιστεύσας ἐν Ἀθήναις, εἶτα ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Σεβήρῳ τ' Βασιλείῳ, καὶ ἕως Φιλίππου. Et inferius; [Ἐγραψεν] Ἀπολλωνίου βίον τῷ Τυανίῳ ἐν βιβλίοις ἡ. Porto Interp. *Philostratus, Philostrati* (qui & *Vernus* dicebatur; potius qui & *Veri Filius*) *Lemni sophistæ filius, & ipse secundus sophista, qui primum Athenis, deinde Romæ docuit, sub Severo Imperatore, usque ad Philippum.* Et inferius; *Scripsit Apollonii Tyanensis vitam, Libris octo.* *Photius* in *Bibliotheca* *Mem. 44. Tyrium* vocat, *Eusebius* contra *Hieroclem, Atheniensem.*

PTOLEMÆUS.

Suidas: Πτολεμαῖος, ὁ Κλαύδιος χρηματίας, Ἀλεξανδρεὺς, φιλόσοφος, γράνων ἐπὶ τῶν χρόνων Μάρκου τ' Βασιλείως. ὅστις ἔγραψε μηχανικὰ βιβλία γ'. περὶ φάσεως καὶ ἐπισημασιῶν ἀστέρων ἀπλανῶν βιβλία β'. ἀπλωσις ἐπιφανείας σφαίρας. Κανόνα περὶ χειρὸς. Τὸν μέγαν ἀστρονόμον, ἥτοι σύνταξιν, καὶ ἄλλα. i. e. *Ptolemæus, Claudius dictus, Alexandrinus, Philosophus, tempore Marci Imperatoris. Hic scripsit tres Libros Mechanicos. De ortu & significationibus stellarum fixarum. Planisphaerium. Canonem expeditum. Magnum opus Astronomicum, seu syntaxin: & alia. Quibus annumerentur Tres libri Harmonicorum, qui sub Claudii Ptolemæi nomine primum in lucem protracti fuerunt Oxonii A. D. 1682.*

QUINTILII.

Gordianus, aut Condiannus, & Maximus, Quintilii Fratres, Georgicōν scriptores, circa Imperat. Commodi tempora, a quo occisi fuerunt, ut liquido satis constat ex Xiphilino Epitomatore Dionis Cassii Pag. 819. Ἐφόνευσεν ὁ δὲ τὰς Κυϊνπλίους, τὸν τε Καρδιανὸν, καὶ τὸν Μάξιμον. Μεγάλῳ ᾧ εἶχον δόξαν ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἐπὶ στρατηγίᾳ, καὶ πλάτῳ. Ἐκ τῷ δὴ τ' ἐπεσύνεον σφίσιν ὑποπτεύοντες καλῶν, εἰ καὶ μηδὲν νεώτερον ἐνεόονεν, ἀχθεῖσθαι τοῖς παρῃσι. Καὶ ὅπως αὐτοῖς ὥσπερ ἔζησαν ἄμα, ὅπως καὶ ἀπέθανον μετ' ἐνὸς τέκνου. Δὲσπερίσθη ᾧ [τῶν] πῶποτε ἐφίλησαν ἀλλήλους, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε εἶδεν ἐν ταῖς ἀρχαῖς διεχωρίσθησαν. Ἐγένοντο ὁ καὶ πολυκτήμονες καὶ πανμπλέστοι, ἡρχόν τε ὁμοῦ καὶ παρῃδρεον ἀλλήλοις. Insuper occidi jussit Cardianum & Maximum Quintilios: qui & eruditione, & scientia Rei militaris, concordiaque & opibus percelebres erant. Hi enim etsi nihil moliebantur novi, tamen existimabantur, propter ea quæ ipsis aderant bona, statum rerum, qui tunc erat, dolere. Et sic Illi, ut simul vixerunt, ita & mortui sunt cum unico filio. Inter eos enim, qui unquam exstiteret, mutuus amor horum illustris fuit, neque sejuncti erant unquam in gerendis Magistratibus. Erant quoque locupletes & pradiuites, ac præerant simul Provinciis, & simul assessorum munere fungebantur. Nec a re nostra prorsus alienum erit Doctissimi Reinesii de hisce

hisce *Quintiliis* Fratribus iudicium, ἀπολεξεῖ exscriptum, subungere. Traditur (inquit) *Commodus* occidisse etiam τὰς Κυνήλας τὸν τε Καρδιανὸν καὶ τὸν Μάξιμον, qui & doctrina & scientia Rei militaris, concordiaque, & opibus erant illustres. Fratres hos fuisse, qui simul Anno V. C. 904. [*Helvicius & Eusebii Chronicon 903.*] Consules simul ab Imperat. Marco bello Scythico praefecti, simul τὰ Γεωργικά, quae relata sunt in *Eclogas* Rei Rusticae, scripserant, plane adsentimur Viris doctis: Et cum Consulum eorum alterutri, consentiente omnium tam Graecorum quam Latinorum Fastorum scriptura, nec ipso Casaubono nescio, *Sextus Gordianus* nomen fuerit; Cur patiemur τὸ Καρδιανός, ut edidere apud Dionem, τὸ Κορδιανός, quod frustra asseruit Casaubonus, adprobavit *Salmasius* notis ad *Lampridium*, τὸ Cocidianus, ut in *Lampridii Commodus*, τὸ Condicianus, ut in *Codice Palatino* est, corruptum illustrissimi Viri nomen nobis obtrudi? *Fasti Graeci Siculi*, quibus unis nititur Casaubonus Edit. Ingolstadt. Anno. 1615. Pag. 602. Καρδιανὸν καὶ Μάξιμον, ubi K pro Γ typorum vitio irrepsit. *Eusebius* Μάξιμον καὶ Γορδιανὸν appellat istos e *Quintiliis* Fratres Coss. a *Commodo* strangulatos, & alterum anno ante Obitum *M. Antonini Philosophi* Consulem cum *Bruttio Praesente* Γορδιανὸν, qui *Fastis* Latinis *Quintilius Gordianus*. A *Keinesii* autem sententia discrepant Viri *Maximi Casaubonus & Salmasius*, quibus suffragatur *Doctiss. Gul. Wottonus* (in *Vita Commodi*), qui notat in *Theonis Fastis* a *Dodwello* Editis bis scribi Κορδιανός, A. C. CLI. & CLXXX. & *Quintilii* nomen ideo *Condianus* fuisse, non *Gordianus*. *Wottoni* partibus favet *Car. du Fresne* in *Notis* ad *Chronicon Paschale*, in quo scribitur A. C. CLI. Κορδιανός καὶ Μάξιμος. Et A. C. CLXXX. Πρατοῖς καὶ Γορδιανός. Ad priorem locum haec habet *Du Fresne*: Κορδιανός] Editio *Scaligeri* Κορδιανός. *Fasti* alii *Gordianum* vocant: sed *Condianus* rursus occurrit A. C. 180. in *Fastis* *Idatii & Cuspiniani*: cuius filius forte fuit *Sextus* ille *Condianus* sub *Commodo*, quem *Maximi* filium ait *Dio* apud *Xiphilinum*. *Condiani* vero (sic enim pro *Cocidiani* recte advertunt *Casaub.* & *Salmasius*) meminit *Lampridius* in *Commodo*, ita ut forte *Condianus Maximus* appellatus fuerit. Vid. *Wottoni* *Notas* in *Commodi* vitam.

Quintiliorum meminit *Hierocles* in proœmio *Hippiatricōn* Pag. 4. Καὶ ἐν τοῖς Κυνήλοις ὁ Γεωργικὸς εὐρεμένῳ πρὶ τῶν ἰατρικῶν ὑπερετεκνέει τὸ αὐτὸν παρ' ὅλον τὸ τ' ἐργατείας χρόνον, ἑπτὰ ἐφεξῆς πέντε καὶ εἴκοσι. Hoc est: *Adhæc in Quintiliis, qui Georgica scripserunt, eundem equum invenimus cuidam equiti toto stipendiorum faciendorum curriculo per quinque & viginti annos suffecisse.* *Quintilius* etiam indicare videtur *Athenæus* Lib. 14. Pag. 749. Οἱ δὲ τὰ Γεωργικὰ περὶ ἀφ' ἑαυτῶν Ἀδελφοὶ ἐν τῇ τελευτῇ γράφουσιν ἕτως· Καὶ τὴν μελίαν, καὶ τὴν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν περὶ τὰ Σύρι καλεῖσιν. Id est, *Authores Georgicorum Fratres Libro 3. ita scribunt, Et Fraxinum, & Terebinthum, quæ Syri nunc vocant Pistacia.*

SOTION.

Sotion, Philosophus, de quo *Diog. Laërtius* Lib. 10. Segm. 4. Καὶ Σωτίων ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἐπιγεγραφομένων Διοκλητίου ἐλέγχων, ὅς ἐστι περὶ τῶν καλῶν ἐπιστολῶν. Ita legit *M. Meibomius* pro ἃ ἐστὶ i. e. Et *Sotion* in duodecimo eorum, quæ inscribuntur *Dioctis* argumenta (*Meibomius, redargutiones*), quo agit de vigesima quarta epistola. Eundem esse putat *Fonsius*, qui *Alexandrinus* dicitur; cujus opusculum περὶ ποταμῶν edidit *Henr. Stephanus*, & *Photius* Tmem. 189. se legisse prodidit: Ἀνεγνώσθη Σωτίωνος τὴν περὶ ποταμῶν ἐκ κελῶν ἐκ λιμνῶν παραδοξολογικῶν. i. e. Legi quæ *Sotion* sparsim incredibilia de fluviis, fontibus, & lacubus referri scripsit. Cl. Ger. *Jo. Vossius* eum sub *Tiberio* vixisse autumat, ex *Plutarchi Alexandro* Pag. 699. ubi *Sotionis* cum *Potamone Lesbio* [quem circa *Tiberii* tempora floruisse, auctor *Suidas*] differentis de *Bucephala* & *Perita* meminit: Τῷτο δὲ Σωτίων φησὶν Ποταμῶνας ἀκρόαται τῷ Λεσβίῳ. i. e. Id *Sotion* a *Potamone Lesbio* se audivisse narrat. Scripsit *Διαδοχὰς*, ut indicat *Eunapius Sardinus*; & περὶ *Τίμωνος* σιλλῶν, quorum *Athenæus* meminit; & alia quædam ejus opera laudat *Stobæus*. Præterea [inquit *Vossius*] mentio ejus fit in *Geoponicis Constantino* dicatis. Cavendum autem, ne *Sotionem* hunc Veterem cum recentiore quodam confundamus, nam Ἰννελα, vox sequioris Græcitatæ, sub *Sotionis* nomine legitur *Geopp.* Lib. 9. Cap. 27. Nisi forte inferioris cujusdam scriptoris fragmentum isti *Capiti* inferciatur.

TARENTINUS.

Hic iterum mihi hæret aqua dubitanti, utrum sub *Tarentini* nomine lateat *Archytas Tarentinus*, (*Varro Pythagoreum* vocat) quem *Agriculturæ* studio aliquid contulisse, auctor est *Columella* Lib. I. an *Heraclides Tarentinus*, Medicus Empiricus, *Manteæ Herophilei*, qui Medicinam rationalem amplexus est, discipulus: De quo plurima apud *Galenum* reperire licet; qui *Heraclidem Antonio Musa, Augusti* Archiatro, superiorem facit, & de ejus transitu ad *Sectam Empiricam* agit, in *Libro* sexto de *Compositione* Medicamentorum secundum partes. Illius etiam meminerunt *Athenæus*, & *Diogenes Laërtius*: Hic sub finem Lib. 5. ubi inter illustres ejus nominis Viros nonus est Ἡρακλείδης Τarentῖνος, ἰατρός, ἐμπειρικός. Iste autem *Libro* secundo Pag. 64. Περιγραφὴν Συμπόσιων ab *Heraclide Tarentino* conscriptam laudat. Medicis annumeratur a *Cornelio Celso* Lib. 1. & Botanicis Scriptoribus ab *Epiphanio*, & *Dioscoride*, in Proœmio *Libri* primi. Ab *Hierocle* etiam laudatur Τarentῖνος in Proœmio *Hippiatricorum* Pag. 4. Τarentῖνος δὲ ἰσχυρῶς τὸ Διὸς νεώι κατασχεδάζοντες Ἀθηναίους Ἐννεακρῶν πωλησίον εἰσελαθῆναι ψηφίσαντες καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸ αὐτοῦ ζεύγη σύμπαντα. Hoc est, Interp. Ruellio Suesfionensi: *Tarentinus* author est, cum *Ædem Jovis Athenienses* [in arce] proxime *Enneacrurnum* conderent, decreto quodam edixisse, ut omnia jugalia *Attici* agri jumenta in oppidum (urbem) agerentur. Quid restat, nisi ut in *Lambecii* sententiam descendamus, qui omnia ista Excerpta, quæ in *Geopp.* nostris *Tarentini* nomine præfixo leguntur, *Heraclidi* huic *Tarentino* asserit Lib. 2. Pag. 550. Quod reliquum est (inquit), minime mihi dubium videtur, quin per *Tarentinum*, cujus varia fragmenta *Imp. Constantini Geoponicis* inserta sunt, haud alius, quam *Heraclides* ille *Tarentinus*, de quo hætenus egi, intelligendus sit.

THEOMNESTUS.

Unus ex *Hippiatricis* Scriptoribus; & Quidam eodem nomine insignitus a *Plinio* laudatur in *Indice Libri* 33. Doctiss. *Pearsonius* asserit, *Nostrum* inter *Equites Caesarianos* in armis

armis versatum : quibus vero argumentis sententiam suam adstruere potuisset, non indicat.

VARRO.

M. Terentius Varro, *Romanorum* omnium longe doctissimus, cujus de *Re Rustica* Libri tres, & de *Lingua Latina* opus, ad nos pervenerunt. Scripsit etiam *Antiquitates* in duas partes divisas, *De rebus admirandis*, auctore *Nonio*, & multa alia.

VINDANIONIUS.

Vindanionius, a *Photio* vocatur *Vindanius*, Scriptor Rusticus, nomine tantum notus.

ZOROASTRES.

Suidas : Ζωροάστρης, Περσομήδης, σφόδρα παρὰ τὰς (Cl. *Neocorus* supplet ἀλλως) ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ. ὃς καὶ πρῶτος ἤρξατο ἔ παρ' αὐτοῖς πολιδομενεὺς ὀνόμαζες τῶν Μάγων. ἐγένετο δὲ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἔπει φ'. φέρεται ὅ αὐτῷ πρὸ φύσεως βιβλία δ'. πρὸ λίθων πρῶτων ἑν. ἀστροσκοπικά. ἀποτελεσματικά βιβλία ε'. Sensus est; *Zoroastres*, *Persomedus*, ceteros *Astronomos* scientia superans, qui etiam fuit primus auctor *Magorum* nominis apud ipsos recepti. Fuit autem annis 500. ante Bellum Trojanum. Circumferuntur ejus Libri quatuor de *Natura*. De lapillis pretiosis unus. *Predictiones* ex inspectione stellarum. *Apotelesmaticorum* libri quinque. Hæc *Suidas*. Quis autem sub *Zoroastris* nomine in *Geoponicis* nostris deliteat, haud ita liquet; fidem certe oppignerare ausim, *Persomedum* istum non esse.

N O T Æ MSS. & Collationum.

- Norv. **F**ragmentum MS. penes *Episcopum Norvicensem*.
- V. Voss. Codex *Isaaci Vossii*.
- F. Codex longiori forma, quam *Folio* vocant.
- C. Cott. Cotton. Codex vetustior mutilus Domini *Joannis Cottoni Brucei* Baronetti.
- B. 1. Bar. Codex inter Libros *Baroccianos Oxonii* repositus.
- L. Long. Longol. Codex recentior in *Bibliotheca Bodleiana Oxon.* Olim *Christophori Longolii*.
- B. 2. Bod. Codex alter recentior in *Archivis Bodleianis*.
- Emman. Codex MS. *Hippiatricus* vetustior, majori ex parte in membrana exaratus, in *Bibliotheca Coll. Emmanuelis Cantabrigia*.
- Cas. Casaub. Annotationes & Correctiones ab *Is. Casaubono* relatæ in marginem Libri *Geopon.* impressi, penes *Episcopum Norvicensem*.
- Eton. Collationes Cod. MS. penes *Executores D^{ris} Stokes*, quondam *Etonensis*, inscriptæ margini Libri Impressi in *Biblioth. Cottoniana*.
- Pal. Palatt. Collationes Codicum duorum MSS. in *Bibliotheca Palatina*, quæ inscriptæ sunt oræ Cod. Impressi in *Biblioth. Bodl. Oxon. Linc. D. 138*.
- Saracen. Collationes Cod. MS. *Dⁿⁱ Saraceni, Jani Antonii Saraceni* fratris, inscriptæ Libro Impresso in *Bibliotheca Cottoniana*.
- Gale. Emendationes pauculæ a *D^{re} Gale*, nuper Decano *Eboracensi*, eidem Libro inscriptæ.

1

ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

GEOPONICORUM PROOEMIUM.

MULTIS quidem & aliis Regibus bonis Magnifica hæc urbs exornata est, Horumque egregia facta & virtutes, velut quædam pretiosa Cimelia, in sinum suum abdidit. Te vero ullum aliquem meliorem unquam habuisse haudquaquam confiteri poterit, neque majora ulla aliqua quam regni tui egregia facta ostenderit. Tu enim aliorum Principum studia parva existimans, adversus solum illum primum Christianorum regem, Constantinum dico, hujus urbis conditorem & conservatorem, certamen instituisti, quem etiam multo spatio in medio relicto, & optimis factis, & trophæis, & victoriis, ac reliquis præclare ac fortiter gestis antevertisti. Et quæ quidem aut subditis benefaciendo, aut hostes profligando perpetrasti, longum esset recensere, multumque tempus & elaboratissimam orationem requirerent, imo etiam quæ circa hæc in communi vita utilia, & omnibus in posterum hominibus convenientia elaboras. Primum enim Philosophiam & Rhetoricam jam deperditas, & ad immensam oblivionis profunditatem demersas, mirabili artificio ac prudentia retraxisti, forti dextera tua illis porrecta. Deinde vero etiam alias omnes scientias ac artes renovasti. Postremum autem gnarus in tria hæc Politiam esse divisam, Militiam inquam, Sacerdotium, & Agri-

ΠΟΛΛΟΙΣ μὲν καὶ ἄλλοις Βασιλεῦσι χρεούται ἡ Μεγαλόπολις αὕτη ἐκαλλωπίσασθαι, καὶ τὰ τέτων κατορθώματα, ἃ πρὸς ἀρετὰς ὡς οὐκ ἴσως πολυτέλεια καὶ κερμήλια ἐκολλώσαστο. Σὺ δὲ ἐκ ἂν ποτε βελτίονα χεῖν ἀνομολογήσῃς· ἔδωκε μείζονα τῇ σῆς βασιλείας κατορθώματα διδύκει. Σὺ γὰρ (1) ὡς μικρὰ τὰ τῶν ἄλλων βασιλείων συνεδάσματα λογισάμενος, ὡς μόνον ἐκείνον ἡμιλλήθης τῷ πρῶτον Χριστιανῶν βασιλεῖ, Κωνσταντίνῳ φημι τὴν ταύτης οἰκιστὴν τε ἔσσεσθαι πόλιν, ὃν ἔσσεσθαι πρὸς μέσσοι παρὰ τὴν ἑρμῆα, ἑρμῆα καλλίστην, ἔσσεσθαι παιδαίους, ἔσσεσθαι νίκαις, καὶ πρὸς λοιποὺς ἀριστεύμασιν. Ὅσα μὲν ἔν τῃ (2) τοῖς ἱππησὶν εὐεργετῶν, ἢ τῶν ἐναντίων ἀποστῶν ἀγαπήσας, μακρὸν ἂν εἴη διεξελθεῖν, ἔσσεσθαι πολλοῦ καὶ λόγου πλείους δέοντος. ἀλλ' οἷα περὶ τὰ βιωφελῆ ταῦτα, ἔσσεσθαι ἐξῆς τοῖς ἐς εἶον ἐληλυθόσιν ἀρμολογῶν ἐκπονεῖς. Πρῶτον μὲν γὰρ φιλοσοφίαν τε ἔσσεσθαι ῥητορικὴν ἤδη παρερρηκυῖαν, καὶ ὡς ἀγανὴ βυθὸν (3) τῇ λήθης καὶ ἀδεοκυῖαν, εὐμηχανῶς καὶ συνετῶς ἀνελκύσας, τὴν κρατταὶν ἔσσεσθαι χεῖρα πύλαις ἀποσπειδούσας. Ἐπειτα δὲ καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην τε καὶ τέχνην ὡς καὶ νομισμὸν ἐπανήρασες. Μετὰ ταῦτα τοίνυν εἰδὼς εἰς τρία ταῦτα πάλιν Πολιτείαν διηγεμενικὴν, Στρατείαν τὴν φημι καὶ ἱερωσίνην, καὶ Γεωργίαν

(1) MSS. Norv. Voss. Barocc. & Casaub. non agnoscunt ὡς. (2) MSS. Norv. Voss. & Bar. habent τῶν ἱππησίων. (3) MSS. V. Bar. & Casaub. inserunt τὸν.

ὅτι ἐλαχίστην ἀσφάλειαν ᾗ τῷτο
τὸ μέγεθος εἰσὶν ἐνεργαίαι, ὃ μάλιστα
τὴν ἀνθρώπινον ζωὴν συντηροῦσιν
ἐξέπιστα). Ὅθεν καὶ διὰφόρος τῶν
Παλαιῶν μὲν πάσης ἐπιμελείας ἐ
περίεως ἐξούρεθέντα, ᾗ (4) τῆς
Γεωργίας ἐ Φυτηγορίας, καὶ πε
(5) τόπων καὶ τῶν ἐκείνων
ἀρμόζοντι. Ἐπὶ γε μὴν (6) Ὑδρο
φαντικῆς, οἰκημάτων τε καὶ ἀσκήσεως,
ἐ ἐν οἷς περὶ ταῦτα ποιεῖσθαι,
ὅσοι τε νεύοντα, ἐ ὅπως, ἐ ἔπειτα
πολλὰ ἐ μεγάλα, μέγιστον φύσεως
καὶ βλάστη φρενῶν εἰς ἐν συλλεξάμενος,
κρινώφελές ἔργον τοῖς πᾶσι πε
τέλειται. Αὐτίκα γὰρ ὁ τοῖςδε σε
τοῖς ἀσφάλειαι περὶ τῶν, πᾶ
τῶν αὐτῶν ζωὴν ἀκρίτως
καταπλήρυσαι, καὶ πᾶ χρεῖα, καὶ
ἀναγκαῖα, ἐ ἐξ ὧν ὁ ἀνθρώπινος
βίος συνίσταται, καὶ ἐν οἷς τῶν ἀπα
σῶν ἔχῃ ἀσφάλειαν μὲν παντὸς κόσμου
καὶ πάσης ἐπισκέψαι. Οὐ μόνον
δὲ πᾶ ἀναγκαῖα ἀλλὰ ἐ αὐτὰ καὶ
περίτεια, ἐ εἰς τέρψιν μόνον ὀφ
θαλμῶν ἐ ὀφθήσεως συντελεῖν
θεάσασθαι. Σὺ γὰρ φιλόκαλος ὢν,
μᾶλλον δὲ εἰ καὶ τὰ ἀληθῆς εἰπὴν,
Φιλάνθρωπος, παντὶ τῶν, καὶ
πάσης ἀσφάλειαν συνάγεις πᾶ χρεῖα,
τοῖς ὑποκόοις τὸ συνῶσθαι αἰετὶ πε
νοῦμεν. Ἀλλ' εὐτυχοίης, ὃ δι
καίεται (7) δὲ ἀποκαταστασάντων,
τὸ περὶ τὸ (a) πορφύρας Ἀπεί
ριστος, καὶ κατὰ τοῦτο παρὰ Θεῶν, καὶ
τῶν ἐχθρῶν κρατήσας διὰ παντός,
ἡμῖν τοῖς ὑπὸ τῶν σὺν ἐξέσται αἰετὶ
πᾶ βέλτερον περὶ τῶν.

culturam, non minimam curam circa
hanc partē postremam adhibuisti, quæ
humanam vitam maxime conservare
cognoscitur. Unde sane ea quæ a di
versis Veteribus multa diligentia ac
experientia inventa sunt; & de Agri
cultura, & Plantarum cura, tempore
que ac modo, itemque loco singulis
congruente; amplius autem & de A
quæ investigatione, ædificiorumque
constructione, & in quibus locis hæc
facere oporteat, & ad quam coeli par
tem vergentia, & quomodo, & alia
multa pariter ac magna, ingenii tui
excellētis magnitudine, & animi al
titudine in unum colligens, opus com
munis utilitatis publice omnibus pro
posuisti. Etenim mox ubi quis in hos
tuos commentarios inciderit, ea quæ
suam ipsius vitam constituunt exacte
conspiciat, & commoda & necessaria,
& omnino ea ex quibus humana vita
constat, & in quibus omne studium
suum ponit, cum omni ornatu ac or
dine contempletur. Neque vero so
lum necessaria, sed & superflua, & ad
oculorum ac olfactus voluptatem so
lam conferentia videat. Quum enim
sis honestatis amator, aut potius si ve
rum dicere oportet, hominum amator,
omni modo omnique studio ea quæ
utilia sunt coacervas, subditis tuis sem
per id quod conducibile futurum est
prospiciendo. Opto itaque sis felix &
justissime Constantine, jucundum pur
puræ Honestamentum & decus, & fe
licem largiatur successum Deus, ini
micorumque tuorum victor evadas
perpetuo, Nobis tibi subditis semper
optima providens.

(4) Ita Barocc. & Casaub. (5) MSS. V. & Bar. Τῶν καὶ τῶ
πᾶ τῶ —. (6) Ita rectius MSS. V. Bar. & Casaub. ut infra scribitur
Lib. 2. Cap. 6. (7) MSS. V. & Bar. non agnoscunt Δέσποτα.

(a) Vid. Prolegomena nostra sub initium.

ARGUMENTUM LIB. I.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Α'.

QUÆ a veteribus diversis Scripto-
ribus tum de agricultura, tum de
plantarum, & sativorum cura, aliis-
que multis utilibus relata sunt, ea in
unum collecta in hunc librum diges-
si. Collectus est autem ex scriptis Flo-
rentini, Vindanionii, Tarentini, Ana-
tolii, Berytii, Diophanis, Leontii, De-
mocriti, & ex Africani paradoxis, &
Pamphili, Apuleii, Varronis, Zoroa-
stris, Frontonis, Paxami, Damogeron-
tis, Didymi, Sotionis, & Quintiliorum.
Necessarium igitur ac consequens esse
duxi, ea quæ ordine prima sunt, &
quæ commodum est præscire agricul-
turæ studiosos, toti operi præponere.
Ea igitur quæ ad aeris sereni ac tem-
pestuosi cognitionem pertinent, & de
ortu & occasu apparentium stellarum,
& de effectibus ex ambiente contin-
gentibus, in hoc primo libro con-
scripsi.

πολῆς & δύσεως φανερῶν ἀστέρων, καὶ ὡς ἀποπελεσμάτων ἐκ τῆς περιέχοντός
Συμβαίνοντων, ἐν τῇδε τῇ πρώτῃ βιβλῷ συνίσταται.

(1) MSS. Norv. V. Fol. & Casaub. delent τὰ δὲ... βιβλῷ. In vers. omitt.

C A P. I.

*De anno, & solstitiorum ipsius
partitione. Florentini.*

Villicum agro præfectum ne-
cessarium est, & temporum
occasiones, & solstitiorum
mutationes nosse. Ita enim
ad convenientem unicuique tempori
actionem operarios instigans, agrum
plurimum juverit. Plerique igitur &
imprimis Varro Romanus principium
veris dixit, quum ut plurimum Favo-

Κ Ε Φ. Α.

(1) Περί ὧν αὐτῶν, καὶ τῶν
τροπῶν αὐτῶν ἀγαγέ-
σεως. Φλωρεντίνος.

TΟΝ ἐφεσώτα τῇ τ' ἀρετῇ
οἰκονομία, ἀναγκαῖον ἐστὶ καὶ
τὰς καιρὰς, & τὰς τ' τρο-
πῶν μεταβολὰς γινώσκειν.
ἔτω γὰρ ἂν ὡς πλὴν ἀρμόζουσιν
ἐκάστω καιρῷ ἐργασίαν τὰς ἀρετῶ-
νας ἐφοδιάζων, πλείεστα τ' ἀγαθὰ
ἀφελήσεται. οἱ γὰρ τῶν πλείονων
ὡς γὰρ πάντων βάρυν οὐ γὰρ πᾶσι

(1) Ita MSS. V. F. Bar. Longol. Bodl. & Casaub.

ἀρχὴν ἔαρεῖν εἶπεν, ὅταν ὡς ἐπὶ τὸ
 πλείστον ὁ Ζέφυρος ἀρχὴν πνεῖν,
 ὅπερ ἐστὶ τὸ πρὸς ἐπὶ αὐτῶν Φούρε-
 αρίων, ἡλίος ἐν Ὑδροχόῳ ὄντος,
 καὶ τριῶν ἢ πέντε μηνῶν ἡμερῶν,
 τετάρτη, πέμπτη ἢ πέντε ἡμέρας ἐν τῷ
 ζῳδίου ἔχοντι. συμπληροῦται δὲ
 τὸ ἔαρ εἰς νότιας Μαΐας. ἦρθε δὲ
 ἀρχεὺς ἀπὸ τῆς πρὸς ὀκτῶ εἰδῶν
 Μαΐων, ἢ ἡλίου ἐν Ταύρῳ ὄντος.
 πληροῦται δὲ εἰς τὴν πρὸς ἐπὶ αὐ-
 τῶν Αὐγύων. ἔπ δὲ μετόπωρον
 ἀρχεὺς, ἀπὸ τῆς πρὸς ἑξὶ εἰδῶν Αὐ-
 γύων, ἡλίου ὄντος ἐν Λέοντι. πλη-
 ροῦται δὲ εἰς τὴν πρὸς πέντε εἰδῶν
 Νοεμβρίων. χειμῶνα δὲ ἀρχεὺς
 ἀπὸ τῆς πρὸς ποσάων εἰδῶν Νοεμ-
 βρίων, ἡλίου ὄντος ἐν Σκορπίῳ.
 πληροῦται δὲ εἰς τὴν πρὸς ὀκτῶ
 εἰδῶν Φούρεαρίων. ἔ δὲ τρι-
 πῶν ἢ μὲν (2) ἡμερῶν ἐστὶ, τῇ πρὸς
 ὀκτῶ καλανδῶν Ἰαλίων, καὶ πνέει
 αὐτῷ πρὸς ἑξὶ νότιων εἰς βέ-
 λωνιαν. καὶ ἔ δὲ Ἰσημεριῶν, ἢ μὲν
 ἑαρινή ἐστὶ, τῇ πρὸς ὀκτῶ καλαν-
 δῶν Ἀπειλλίων. πνέει δὲ τῇ πρὸς
 ἐννέα. ἢ δὲ Μετοπωρινή, τῇ πρὸς
 ὀκτῶ καλανδῶν Ὀκταβρίων, ἢτοι
 πρὸς ἑξ. Πλειάδων δὲ ἐπιτολὴ τότε ἀρχίαν γίνασθαι, ἀπὸ τῆς πρὸς ποσάων εἰδῶν
 Ἰωνίων. δύσις δὲ, ἀπὸ τῆς πρὸς ποσάων νότιων Νοεμβρίων. ἢ δὲ ἔ δὲ Βρέμων
 ἑορτή ἐστὶ, τῇ πρὸς ὀκτῶ καλανδῶν Δεκεμβρίων.

(2) Nulla hic mentio τριπῆς χειμερινῆς, nisi quod in V. εἰς Bar. lega-
 tur ἢ μὲν χειμερινή ἐστὶ—quod indicat locum esse mutilum: Supplend. ex Ia-
 terpr. Τῶν δὲ τριπῶν ἢ μὲν χειμερινή ἐστὶ, τῇ πρὸς ὀκτῶ καλανδῶν Ἰανναρίων.
 ἢ δὲ Θερινή ἐστὶ, τῇ πρὸς ὀκτῶ καλανδῶν Ἰαλίων,——.

Κ Ε Φ. Β.

Προβωστικὰ εὐδεινῶς ἀέρος.

Ἀράτῃ.

(2) Τριταία καὶ τεταρταία ἔσονται ἢ
 σελήνη, καὶ λεπτή καὶ καθαρή
 φαινόμενη, εὐδία δὲ δηλοῖ. καὶ πανσέ-

C A P. II.

Prænotiones sereni aeris.

Arati.

L Una tertia & quarta die tenuis &
 pura apparens, serenitatem fig-
 nificat. Plena etiam existens, si pura

(2) Τριταία ἢ Σελήνη.] Aratus in Διοσημ. pag. 96. Edit. Oxon. Λεπτὴ
 μὲν καθαρή τε περὶ τρίτον ἢ τέτατον ἔσονται Εὐδίας καὶ εἴη. λεπτή δὲ εἴη εὐ μάλ'
 ἐρδύτης Πανσυχῆς.

apparuerit, serenitatem portendit. Quin & semiplena pura apparens, serenitatem annunciat. At vero rubicundior existens ventum significat. Si qua pars ejus denigrata apparuerit, pluviam indicat. Sol quoque purus exoricens, serenitatem significat, & modica nebula ante exortum ipsius apparente, serenitas erit, & ipso occidente, si nubes circa ipsum distractæ extiterint, pluvia non est timenda. Occidens autem citra nebulas purus, etiam sequentem diem serenam promittit. Si vero citra nebulam Sol emergerit, nebulæ autem postea prope ipsum steterint rubicundiores, neque nocte, neque sequenti die pluet. Nebulæ rubicundiores divulsæ circa occasum, pluviae timorem eximunt. Noctua continenter canens per noctem, & cornix leniter in die crocicans, & corvi plures gregatim veluti gaudentes & crocicantes, serenitatem significant.

ἄλλω δὲ ἔσσι, εἰάν κηταιρὸς φανῇ, εὐδίαν σημαίνει. καὶ εἰάν διχορμύλῃ ἔσσι κηταιρὸς φανῇ, εὐδίαν παρμυλῇ. ἐρυθροτέρῃ δὲ ἔσσι, ἀνεμὸν σημαίνει. (b) εἰάν τι μελαινόμυρον αὐτῆς φανῇ, ὑετὸν δηλοῖ. Ἐὖ ἡλιῶ κηταιρὸς ἀνατέλλων, εὐδίαν σημαίνει. καὶ ὀλίγῃ νέφει παρ' αὐτῆς ἀνατείλας αὐτὸν φαινομένης, εὐδία ἔσσι, Ἐδύνοισι δὲ αὐτῇ, εἰάν νέφη περισσασμῶρα περὶ αὐτὸν ᾶσιν, ἀνομβρίαν σημαίνει. δύνοντι δὲ δίχα νέφω κηταιρὸς, καὶ τὴν ἐπιστῶσαν ἡμέραν εὐδίαν σημαίνει. (c) εἰάν δὲ δίχα νέφει ὁ ἥλιος ἀναδύνηται, τὴν δὲ νέφη ὑπερὸν πηλῆσιον ἐπιστῇ ἐρυθρότερον, ἔτε τῇ νυκτὶ, ἔτε τῇ ἐπίσση ἡμέρᾳ ὕψ. νέφη ἐρυθρότερα, διεσπασμῶρα παρὰ δυσμᾶς, ἀνομβρίαν δηλοῖσι. καὶ Ἰλαυτὶ ἀδῶσαι συνεχῶς ἐν νυκτὶ, καὶ κρηάνη πρᾶξας ἐν ἡμέρᾳ κρώζουσαι, καὶ κόρακες παλείονες ἀγγελῶδον ὥσπερ χαίροντες ἔκ κρώζοντες, ἀνομβρίαν δηλοῖσι.

(b) 'Εάν τι μελαινόμυρον] Ita etiam Maro Georgicā 1. "Luna reverentes cum primum colligit ignes, "Si nigrum obscuro comprehenderit aera cornu, "Maximus Agricolis pelagoque parabitur imber.

(c) 'Εάν δὲ δίχα νέφει] Arat. in Διοσημ. p. 108. "Εἰ δὲ ὁ ἥλιος (ἡλιῶ) ἀνέφελος βάπτει ῥόον ἐσπερίοιο, Καὶ δὲ καίτερον μεν νεφέλαις ἐοικμένοιο Πλησίον ἐσῆκωσιν ἐρυθρές, ἔτε μάλιστα καὶ Αὐρίον ἐπὶ νυκτὶ περιεργμῶσιν ὑετοῖς.

CAP. III.

Prænotiones tempestuosi aeris, & ex quibus signis pluvias expectare oportet. Eiusdem.

L Una tertia ac quarta die obtusa habens cornua & tenebricosa, pluviam significat. Circulus autem

Κ Ε Φ. Γ.

Προβλεπτικὰ καὶ μετὰ αὐτῶν ἀέρος, καὶ ἐν ποίῳ τεκμηρίων ὁμῶς καὶ χρὴ προσδοκᾶν. Τὸ αὐτῷ.

Τριταία καὶ τεταρταία ἔσσι ἡ σελήνη, (a) ἀμβλείας ἔχουσα καὶ κεραίας καὶ ἀχλυώδεις, ὁμῶς

(a) 'Αμβλείας ἔχουσα καὶ κεραίας,] Idem, p. 97. — Παχίων δὲ ἔσσι ἀμβλείῃσι κεραίας, Τέτρατον ἐν τεταρτίῳ φάσκει ἀμνηστὸν ἔχουσα, 'Ἡ δὲ τότε ἀμβλύνει ἢ ὑδατῶ ἐργὸς ἐόντες. Paulo infra. Αὐτὰρ ἐπὶν τεταρτίῳ ὅλος παρὰ κύκλος ἐλίσσει, Πάντη ἐρυθρόμενος μάλιστα καὶ τότε χιμῆρας εἶη. Μείζονε δὲ ἂν χειμῶνι πυρώτερον φοινίσσοιτο. Eadem tradit Virgilius, Georg. 1. "At si virgineum suffuderit ore ruborem, "Ventus erit: vento semper rubet aurea Phœbe.

πρωτομαίνῃ. Ἐξερῆρος δὲ ὁ κύκλος αὐτῆς φαινόμενός, ἢ πυρώδης, χειμῶνα σημαίνει. πανσελήνης δὲ ἔσης, εἴ π' αὖτε αὐτῷ μελαινόμηνον ὀφθῇ, ὄμβρον δηλοῖ. εἴαν δὲ αὖτε πᾶσαν τὴν σελήνην ἄλωνες δύο ἢ τρεῖς ᾤσιν, μέγιστον χειμῶνα ἔσεσθαι δηλῶσι, καὶ μάλιστα εἰ (1) μελαινόπεραν ὑπάρχουσιν. Ἐπὶ ἡλίου δὲ (2) ἐξερῆρος ἀνατέλλων ἢ μελαινόμηνός, ὄμβρος δηλοῖ. Ἐπὶ ἀνατέλλοντι δὲ ὁ ἥλιος, εἴαν παρὰ πρὸς ἀκτῖνας σκοτεινὴν νέφος φανῇ, ὄμβρον δηλοῖ. διόμηνός δὲ ὁ ἥλιος, εἴαν κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος νέφος μελανὸν ἔχῃ πολλόν, εὐθέως ὄμβρον ἔσθαι προσδοκᾷ. βροῦνται δὲ καὶ ἀστραπαὶ ὅταν εἴαν γίνωσκαι, ἐκείθεν ἢ χειμῶνας δηλοῦσιν.

(3) Εἴαν ποτὲ μὲν ἐν νότῳ, ποτὲ δὲ ἐκ βορρᾶ ἐξακουσθῇ αἱ βροχαὶ, ἢ αἱ ἀστραπαὶ γίνωσκαι, ἀνεμὸς ἐπιανεχθήσεται. ἐπὶ δὲ ἢ αἱ ὄρνεις αἱ λιμναῖαι καὶ αἱ θαλάττιαι, ἐπὶ ὕδατος συνεχῶς λεομῆναι, χειμῶνα δηλῶσιν.

Ἰσως δὲ διπλῇ φανέτω, ὄμβρον δηλοῖ (4) ἐπὶ δὲ ἢ (b) εἰς χύτταν ἢ χαλκεῖον σπινθήρες γινόμενοι, ὄμβρος δηλῶσι. (c) καὶ κερῶνη ἐπ' αἰγιαλοῦ τὴν κεφαλὴν ἀφ' ἧς ὄμβρος, ἢ πᾶσα νηχομένη, καὶ νυκτὸς (φοδρῶπερον κρᾶζουσα, ὄμβρος παρμύσει. Ἐκ τῆς κίχιδος ὄρνιθες πυκνῶς κρινώμεναι καὶ κρᾶζουσαι, καὶ κόρακες ἢ κολοιοὶ ἀγρόως ἐπιφαινώμενοι καὶ κρᾶζοντες, ἢ χελιδόνες λίμναις, ἢ δεξαμεναῖς, ἢ ποταμοῖς

ejus rubens aut igneus apparens, tempestatem indicat. Plena luna, si quid circum ipsam denigratum videatur, pluviam ostendit. Si vero circum totam lunam areæ duæ sive tres extiterint, maximam tempestatem futuram significant, præsertim ubi illæ nigriores fuerint. Sol rubens in exortu & nigrescens, pluvias designat. Sole exoriente si circa radios tenebricosa nebula apparuerit, pluviam significat. Occidentis vero sol si juxta sinistram partem nebulam nigram habet propinquam, pluviam statim sperare oportet. Tonitrua & fulgura ex qua parte fiunt, inde tempestatem portentunt. Si modo ex australi parte, modo ex boreali tonitrua exaudiantur, & fulgura appareant, ventus ingruet. Aviculæ etiam palustres & marinæ si in aqua assiduo se lavent, tempestatem annunciant. Iris dupla apparens, pluviam præfagit. Scintillæ ex ollis aut vasis æreis micantes, pluviam designant. Cornix in litore caput mædæfaciens, aut tota natans, & noctu vehementius crocicans, pluvias annunciat. Gallinæ domesticæ frequenter pulvere se opplentes & clamantes, & corvi & graculi gregatim apparentes & crocicantes, & hirundines circa paludes, aut piscinas, aut fluvios cum clamore volantes, imbrem indicant. Muscæ etiam plurimum pungentes, & anseres cum clangore cibum appetentes, & aranæ citra ventum deorsum latæ, & lucernarum flammæ nigrescentes, & ovium greges lascivi-

(1) MS. F. μελαινόμεναι, Bar. & Bod. μελανόπεραι. (2) Suppleo ex Codd. MSS. (3) Ita MSS. F. Long. & Bodl. habent.

(4) Ad fidem MSS. F. Long. & Bodl.

(b) Εἰς χύτταν ἢ χαλκεῖον] Ita etiam Aratus, Μηδὲ σὺν ἢ χύττης ἢ τριπόδος πυρελῆπειω. Σπινθῆρες ὅτ' ἔωσι περιπλέαντες, λελαθέσθαι.

(c) Καὶ κερῶνη] Idem p. 120. "Ἡ καὶ λακέρυζα παρ' ἡϊόνι πρὸς χύσση καί μιν ἀφ' ἧς κρᾶζοντες ὑπὲρ κερῶνη. "Ἡ καὶ ποταμοῖς ἐδάψατο μέλαι παρ' ἀγροῦς. "Ὀρνεὺς ἐκ κεφαλῆς ἢ καὶ μάλ' αὖτε κερῶνι. "Ἡ πολλὰ πρὸς πέπαι παρ' ὕδαρ παχέα κρᾶζουσα.

entes, tempestatem futuram significant. Boves ad meridiem spectantes: aut ungulas circumlingentes, cum mugitibus in bubile progredientes, pluvias designant. Similiter & lupo animatior prope domos accurrens, & canes terram effodientes, & ulula mane ululatum edens, & aviculæ ad partes maritimas fugientes, tempestatem portendunt. Grues citius venientes, tempestatem statim futuram ostendunt. Mures stridentes tempestatem significant. Porro ubi plura signa simul concurrunt, firmior spes erit. Maxime vero quartas tum augmentis, tum decrescentis lunæ observare oportet, Hæ enim aeris motum mutant.

ὅν ἐρχόμενα, χειμῶνα εὐθέως ἔσεσθαι δηλοῦσι. Ἐ μύες πετεινῶν, χειμῶνα σημαίνουσιν. ὅταν δὲ ἄμα πλείω σημεῖα ἐπὶ τὸ αὐτὸ συντρέχῃ, βεβαιότερα τὰ ἐλπίζομενα. μάλιστα δὲ παραφυλάττειν χρὴ αὐξάνσης & φθίνουσης τῆς σελήνης τὰς τετραδάς, τὴν δὲ ἀέρος κίνησιν τεπέστας.

(5) MSS. V.F. Bar. Long. & Bodl. περιλειχόμενα. (6) Ita lego ex cod. Bar. & conjectura; hanc lect. adstruit istud Arateum, Ἡ τεύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίῃ ὀλολυγῶν. Ciceronis versio, "Et matutinis Acredula vocibus instat. Festus Avienus *Uliam* vocat.

(d) Γέραννοι θᾶπτον ἐρχόμενα] Idem, p. 130. Καὶ δὲ ἂν πε γέραννοι, μαλακῆς ἀσπιδόριθε γαλήνης Ἀσφαλείως πανύσαιεν ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι. Οὐδὲ παλιρρόδοι κεν ὑπεύδοι φορέοιτο.

CAP. IV.

Prænotiones longioris hyemis.
Ejusdem.

ILices & quercus multum fructum ferentes, diuturniorem hyemem fore significant, Et Capræ & oves initæ, rursusque iniri expetentes, longiorem hyemem portendunt. Si animalium greges terram effoderint, & capita ad boream extenderint, vehementem hyemem prænunciant.

(a) Πεῖνοι] Idem, p. 134. Πεῖνοι μὲ θαιμινῆς ἀκύλα κατὰ μέτρον ἔχουσαι, Χειμῶνός κε λείπειν ἐπὶ πλεόν ἰχθύσιν.

ἀεπιτόμῳ μὲν βοῆς, ὁμβροῦν σημαίνουσιν. Ἐ μυῖαι ἐπὶ πλεόν δάκνυσται, Ἐ χῆνες μὲν κλαγγῆς ἐπειγόμεναι πρὸς τροφῶν, Ἐ ἀράχνια μὴ ὄντ' ἀνέμους κατὰφερόμενα, Ἐ λύχνος φλόγες μελαινόμενα, καὶ ποίμνια σκιρτῶντα, χειμῶνα ἐσόμενον δηλοῦσι. καὶ βόες πρὸς μεσημβρίαν ὁρᾶσαι, ἢ τὰς χηλας (5) περιλειχόμενα, Ἐ μὲν μυκηθμῶν ἐπὶ τῷ βελασίαν ἐρχόμενα, ὁμβροῦν δηλοῦσι. Ἐ λύκος ὁμοίως πλεόντ' οἰκημάτων θρασυνομήν, Ἐ κύνας ὀρούσοντες τὴν γῆν, (6) Ἐ ὀλολυγῶν τεύζουσα ὀρθρινόν, χειμῶνα δηλοῦσι, Ἐ τὰ ὄρνεα εἰς τὰ πρὸς πέλαγος μέρη φεύγοντα, χειμῶνα ἀποδηλοῦσι. (d) γέραννοι θᾶπ-

Κ Ε Φ. Δ.

Προβωτικὰ μακροτέρη χειμῶν. Τῷ Αὐτῷ.

(a) Πεῖνοι καὶ δρύες τὸ καρπὸν πολὺν φέρουσαι, ἐπὶ πλεόν ἔσεσθαι τὸ χειμῶνα δηλοῦσι. Ἐ αἶγες Ἐ οἶες ὀχλούμεναι, Ἐ πάλιν ὀχεύουσαι βελόμεναι, μακρότερον σημαίνουσιν χειμῶνα. Ἐ εἰάν τὰ βοσκήματα τὴν γῆν κατὰρύτῃ, Ἐ τὰς κεφαλὰς πρὸς βορρᾶν πίνῃ, χειμῶνα μέγαν ἀναγγελεύουσιν.

Κ Ε Φ. Ε.

CAP. V.

Προβωτικὰ, πότερον ὠρώ-
μεν ἢ ὄψιμον ἔσται τὸ
ἔτος. Διδύμει.

*Prænotiones, an præcox aut se-
rotinus futurus est annus.
Didymi.*

Καλλιον ὠρογνώσκειν πότερον
πρώιμον τὸ ἔτος, ἢ ὄψιμον
γινώσκειν. πλείονι γὰρ τῷ ὠρώ
ἀμεινον χεῖρα, ὄψιμα δὲ φαινόμενα
ἐνιαυτῷ, ἂν τὸ πᾶν τῷ ἀνεμῶντων
ἐν τῷ μετὰ τὸν φθινοπώρου. εἰάν ἐν μὲν
τῷ περὶ τὸν ὀμβρῶν γένῃ, ὡς δὲ
σεως Πλειάδων, (1) πρώιμον τὸ ἔ-
τος ἔσται. εἰάν δὲ ἄμα τῷ δύνει
πὲς Πλειάδας ὄμβρος γένῃ, μέ-
σον. εἰάν δὲ μὲν τῷ δύνει τῷ Πλειά-
δων ὄμβρος ἀρχῇ, ὄψιμον τὸ ἔ-
τος. Δημιόκειτος δὲ καὶ Ἀπυ-
λήϊος φασί, πλείονι χεῖρα ὠρογνώσκων
ἔσται τὸν χειμῶνα, ὅποια ἔσται ἡ
ἡμέρα τῇ ἑορτῇ, ἣν οἱ Ῥωμαῖοι (2)
Βροῦμα καλεῖται, τετάρτη ἢ (2) πε-
ντήτη καὶ εἰκοτὴ δὲ Δίος μηνός, ἥτοι
Νοεμβρίου. Ἐπεὶ δὲ πᾶσι βέβαιον
ἐκ παρατηρήσεως πᾶσι, κατ' ὁ-
μοιότητα τῇ πεντήτῃ καὶ εἰκάδῃ δὲ
εἰρημνὴ Δίος, ἥτοι Νοεμβρίου μηνός,
κατ' ἣν τὰ Βροῦμα γίνετ', ἔσται
τῷ ἐφ' ἧς Δεκέμβριον μῆνα. κατ'
ὁμοιότητα δὲ τῇ πύμπτῃ δὲ εἰκάδῃ
δὲ αὐτῷ Νοεμβρίου μηνός, τῷ ἰα-

PRæstat prænotasse utrum præcox aut
serotinus erit annus. Etenim se-
mine uberiore uti melius est serotino
anno apparente, propterea quod quæ-
dam ex feminibus in medio tempore
corrumpantur. Si igitur post vinde-
miam imber contingat ante Pleiadum
occasum, præcox annus erit. Si vero
simul cum occasu Pleiadum imber
fit, medius. Si vero post Pleiadum
occasum pluvia cœperit, serotinus
erit annus. Democritus autem & A-
puleius ajunt talem futuram expe-
ctare oportere hyemem, qualis erit
dies ejus festi, quod Romani Bru-
malia appellant, hoc est quarta & vi-
gesima mensis Novembris, qui Græ-
cis aliquibus Dios vocatur. Alii qui-
dam ex observatione quadam asse-
runt, juxta similitudinem quartæ &
vigessimæ prædicti mensis Novembris,
in qua Brumalia sunt, futurum esse se-
quentem Decembrem mensem. Juxta
similitudinem vero quintæ & vige-
simæ ejusdem Novembris, Januariū
mensem fore. Juxta similitudinem

(1) Quæ præcesserunt, ἥτοι, ἐπεὶ. deleenda esse suadent MSS. V. F. Bar, Long. Bod. & Saracen. Videntur fuisse glossa.

(2) Βροῦμα | Brumalium originem, sed falsissimam & nugis refertam, ex Suida haustam tradit Coel. Rhodiginus Lib. XXVII. Cap. 24. Brumalia (inquit) fuerunt Dionysii sive Bacchi, qui etiam Bromius sive Brumus dictus est. Romanis prebrosus censebatur alienis vesci, proinde ferebant singuli quod essent ac biberent, quo non dicerentur ἀποπειροφάροι. Hinc tollenda ignominie causa Romulus quod cum fratre a Laurentia foret educatus, Brumalia instituit, quibus convivio excipiebatur Senatus, cum necessarium diceret, a Rege suo ali Senatum hyeme, multis obstrepentibus bellis. Vid. Lel. Greg. Gyraldum, Rosinum, & Suidam.

(2) MSS. V. F. Bar. Long. & Bod. ἡ πεντήτη (rectius καὶ) εἰκάς ut inferius. In Dissertatione Doctiss. Armachani de Maced. & Asianorum Anno solari, Δίος Octobris locum occupat. autem

autem sextæ & vigesimæ ejusdem Novembris, Februarium. Verum hoc aliquando quidem contingere solet, aliquando vero nequaquam. Quin & illud quidam ex observatione tradunt, quod a septima mensis Martii die, usque ad nonam ejusdem mensis, aer frigidior fieri soleat. In illis enim diebus quadraginta Martyres in Paganorum manus traditi, supplicio affecti fidei suæ testimonium præbuerunt.

(3) Ita legendum suadent Adonis Martyrolog. & Sim. Metaphrastes; quo etiam die Card. Baronius 4o Mart. Passionem celebrandam statuit.

(4) Reposui μ'. ex MSS. & Baronio; Antea μύριοι.

(b) Καὶ οἱ πεσασσάντων Μάρτυρες] Quadraginta isti Martyres, sub Licinio Imper. 7mo. Idus Martias Sebaſte in Armenia passi sunt, circiter annum Christi 316. corporibus balnei frigore torpentibus: ideo aerem tunc solito frigidiorē esse autumat. Eorum postea reliquias a nepte S. Basilii acceptas, Gaudentius Episcopus Brixianus, Ambrosii aqualis, ad Ecclesiam suam transfudit; laudes autem orationibus complexi sunt S. Basilii & Greg. Nyssenus.

(5) MSS. omnes præter Norvic. ἐμαρτύρησαν. Ἀθλίω metaphoricè Martyrium patior.

CAP. VI.

De mense secundum lunam.
Diophanis.

Quidam censent nihil decrescente luna, sed augescēte plantandum esse. Alii a quarta ipsius die usque ad decimam octavam plantare suadent. Quidā solis antelunaribus diebus; hoc est, solis tribus diebus a nativitate ipsius, plantare permittunt. Alii a decima usque ad vigesimam aliquid plantare devitant, ne lumen ipsius cum plantis defodiatur. Exacta autē doctrina prædictarum observationum & præstantior hæc est, ut videlicet sub terra existente luna plantatio fiat. Ligna vero cædantur eadem super terram existente.

Κ Ε Φ. ΣΤ.

Περὶ μῆνός τ' ἡ γῆ καὶ
λήνῳ. Διοφάνους.

Τινες δοκιμάζουσι μὴδὲν, φθινύσας τ' σελήνης, ἀλλὰ αὐξανόμενης, φυτεύειν. ἄλλοι δὲ ἀπὸ περὶ ταύτης αὐτῆς, ἕως ὀκτωκαιδεκάτης ἀποσπῆκειν φυτεύειν συμβαλεύουσι. Τινες τοῖς ἀποσελήνοις μόναις, τέτταρσι τοῖς πρώταις τελοῖν ἡμέραις γεννηθείσης αὐτῆς φυτεύειν συγχωροῦσιν. ἄλλοι περὶ αὐτῆς ἀπὸ δεκάτης ἕως εἰκοστῆς φυτεύειν πρὸς ὅπως μὴ τὸ φῶς αὐτῆς συγκαταχῶδ' ἢ τοῖς φυτοῖς. ἢ δὲ ἀκερβῆς διδασκαλία τ' ἀποσπῆκειν παρατηρήσεων & καλλίων, αὐτῇ (1) ὑπὸ γῆν ἔσης τ' σελήνης, φυτεύειν. τέμνειν δὲ ξύλα, ὑπὲρ γῆν ἔσης αὐτῆς.

(1) MSS. F. Long. & Bod. Τὸ φυτεύειν μὴ ἀποσπῆκειν, ὑπὸ γῆν ἔσης τ' σελήνης.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Ὅτι ἀναγκαῖόν ᾽στιν εἰδέναι,
πότε ἡ σελήνη γίνετο ὑπὲρ
γῆν, καὶ πότε ὑπὸ γῆν.

*Quod necessarium sit scire,
quando luna super terram, &
quando infra terram est.*

Ἐπειδὴ πολλά (1) ἔργα τῆ γεωργίας, πότε ὑπεργαίᾳ, πότε ὑπογαίᾳ τῆ σελήνης ἔσσης, θεωρεῖν ἀναγκαῖόν ἐστι, δεῖν αἰετῶν δὲ τῆ νεμωλείας τῆ σελήνης ἕως τῆ τελευτῆς, καὶ ἑκάστην ἡμέραν σημῶναι, (2) δὲ ποίας ὥρας ἡμερινῆς ὑπὸ γαίᾳ ἢ ὑπεργαίᾳ γίνετο ἡ σελήνη. τῇ νεμωλείᾳ ἀρχὴ ὑπὸ γῆν εἶναι ἡ σελήνη, (3) δὲ ἡμισείας ὥρας νυκτερινῆς, ἕως ἡμισείας ὥρας ἡμερινῆς. τῇ δευτέρᾳ, δὲ μιᾶς ἢ ἡμισείας ὥρας νυκτερινῆς, ἕως μιᾶς ἢ ἡμισείας ὥρας ἡμερινῆς. τῇ τρίτῃ, δὲ δύο ὥρων καὶ πεντημερείᾳ ὥρας νυκτερινῆς, ἕως δευτέρᾳ καὶ πεντημερείᾳ ὥρας ἡμερινῆς. τῇ τέττῃ, δὲ τρίτῃ καὶ τεττημερείᾳ ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τρίτῃ καὶ τεττημερείᾳ ὥρας ἡμερινῆς. τῇ πέμπτῃ, δὲ τέττῃ καὶ ἑκαταδὲκα μερίων ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν ἡμερινῆς. τῇ ἑκτῇ, δὲ ὥρας πεντημερείᾳ καὶ ἑνὶ μερίων, ἕως τῆ αὐτῶν ἡμερινῆς. τῇ ἑβδομῇ, δὲ ὥρας πέμπτῃ καὶ νυκτερινῆς ἢ ἑξ μερίων ἢ ἡμισείας, ἕως τῆ αὐτῶν ἡμερινῆς. τῇ ὀγδόῃ, δὲ ὥρας ἑκτῇ ἢ ὀκτώ μερίων ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν ἡμερινῆς. τῇ ἐνάτῃ, δὲ ἑβδομῇ ὥρας ἢ ἑνδὲκα ἡμισυ μερίων ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν ἡμερινῆς. (4) τῇ δεκάτῃ, δὲ ὥρας

Quandoquidem multa agriculturæ opera, quandoque quidem super terram, quandoque sub terra luna existente, procedere necessarium est, operæ pretium visum est mihi a novilunij die usque ad trigessimam, juxta singulos dies indicare, a qua hora nocturna & diurna sub terra aut super terram luna existat. In novilunio igitur luna sub terra esse incipit, a dimidia hora nocturna, usque ad dimidiam horam diurnam. Secunda die ab una & dimidia hora nocturna, usque ad unam & dimidiam horam diurnam. Tertia a duabus horis & quarta parte horæ nocturnæ, usque ad secundam & quartam partem horæ diurnæ. Quarta a tertia & tertia parte horæ nocturnæ, usque ad tertiam & tertiam partem horæ diurnæ. Quinta ab hora tertia & sexdecim partibus horæ nocturnæ, usque ad easdem diurnas. Sexta die ab hora quarta & novem partibus horæ nocturnæ, usque ad easdem diurnas. Septima ab hora quinta & sex cum dimidia partibus horæ nocturnæ, usque ad easdem diurnas. Octava ab hora sexta & quatuor partibus horæ nocturnæ, usque ad easdem diurnas. Nona ab hora septima, & undecim cum dimidia partibus horæ nocturnæ, usque ad easdem diurnas. Decima die ab hora octava & octo partibus

(1) Titulo capituli F. Long. & Bod. addunt Ζωροάστρ. (2) MSS. F. L. & B. habent ἀπὸ ποίας ὥρας νυκτερινῆς, καὶ ἀπὸ ποίας ὥρας ἡμερινῆς. (3) MSS. V. F. Bar. Long. & Bod. per totum cap. δὲ ἡμισείας ὥρας. (4) Ingens ab hora decima ad finem Cap. inter MSS. & Cod. Impress. discrepantia, quem tamen sequendum duxi.

horæ nocturnæ, usq; ad easdē diurnas. Undecima ab hora nona nocturna, usq; ad eandem diurnam. Duodecima ab hora decima & partibus sexdecim horæ nocturnæ, usq; ad easdē diurnas. Tertia decima ab hora undecima & tribus partibus horæ nocturnæ, usque ad easdem diurnas. Quarta decima ab hora undecima & tribus partibus horæ nocturnæ, usq; ad easdem diurnas. Quinta & decima ab exortu solis usq; ad occasum pulcherrima, quando sane interdiu opera facere præstabilius est. Sexta & decima ab hora diurna dimidia, usque ad eandem nocturnam. Septima decima ab hora prima & septendecim partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Octava decima ab hora secunda, & quatuor cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Nona decima ab hora tertia & tribus partibus horæ diurnæ, usque ad easdem horæ nocturnas. Vigesima ab hora tertia, & sexdecim partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima prima die ab hora quarta & novem partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima secunda ab hora quinta & sex cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima tertia ab hora sexta & quatuor partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima quarta ab hora septima, & undecim cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima quinta ab hora septima & undecim partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima sexta ab hora octava, & sex cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad easdem nocturnas. Vigesima septima ab hora nona, & novem cum dimidia partibus horæ diurnæ, usque ad eas-

δὲ οὐδὲν ἐν οὐκτῶ μέρει ὥρας νυκτερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν ἡμερινῆς. τῇ ἐνδεκάτῃ δὲ ὥρας ἐνάτης νυκτερινῆς ἕως τῆ αὐτῆς ἡμερινῆς. τῇ δωδεκάτῃ, δὲ ὥρας δεκάτης νυκτερινῆς, ἐν δέκα ἐξ μέρων, ἕως τῶν αὐτῶν ἡμερινῆς. τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ, δὲ ὥρας ἐνδεκάτης καὶ τετῶν μέρων νυκτερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν ἡμερινῆς. τῇ πεντεκαίδεκάτῃ, δὲ ὥρας πρῶτης ἐν δέκα ἐξ μέρων ἡμερινῆς, μέχρι καὶ τῆ αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ ὀκτακαίδεκάτῃ, δὲ ὥρας δευτέρας ἐν πρῶτων μέρων καὶ ἡμίσεως ἡμερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ ἐννεακαίδεκάτῃ, δὲ ὥρας τρίτης ἐν δέκα ἐξ μέρων ἡμερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ, δὲ ὥρας τετάρτης ἐν πρῶτων μέρων ἡμερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ, δὲ ὥρας πέμπτης ἐν ἐξ μέρων καὶ ἡμίσεως ἡμερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ, δὲ ὥρας ἑκτῆς ἐν πρῶτων μέρων ἡμερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ, δὲ ὥρας ἑβδόμης ἐν δέκα μέρων ἡμερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ, δὲ ὥρας ὀγδῆς ἐν ἐξ μέρων καὶ ἡμίσεως ἡμερινῆς, ἕως τῆ αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ, δὲ ἡ-

(5) MS. Norv. κάλιον τὸ ἔργον. V. F. ὁ Bar. τὰ ἔργα κάλιον.

ἀπὸ ὥρας ἐνάτης ἔννεα καὶ ἡμισυ μερίων ἡμερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ ἔογδῃ, ἀπὸ ὥρας δεκάτης καὶ δεκαῆς μερίων ἡμερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ εἰκοστῇ καὶ ἐνάτῃ, ἀπὸ ὥρας (6) ἐνδεκάτης καὶ τριῶν μερίων ἡμερινῆς, ἕως τῆς αὐτῶν νυκτερινῆς. τῇ τριακοστῇ, ἀπὸ ὥρων δύσεως ἥλιος, ἕως ἀνατολῆς ἥλιος.

(6) Reposui, ut ordo sensus postulat, ex Codd. F. Bod. & Long.

Κ Ε Φ. Η.

Περὶ τῆς κυνὸς ὀπιτολῆς,
καὶ τῆς περὶ γνώσεως τῆς
ἐξ αὐτῆς συμβαίωνων.
[(1) Διοφάνης.]

Ἡ τῆς κυνὸς ἐπιτολὴ γίνεσθαι, ἀφαιρέσεως εἰκοστῆς ἔ' ἡμέρας μηνός. καὶ δὲ παρατηρεῖν ἐν ποίῳ οἴκῳ ἔσῃ τῆς σελήνης ἡ τέταρτη γίνεσθαι ἀνατολῇ. ἐν Λέοντι ἔσῃ τῆς σελήνης, εἰὰν ἀνατολὴ γένῃ τῆς κυνὸς, σίτε φορεῖ πόλιν, καὶ ἐλαίαν, ἔ' οἶνον ἔσῃ, ἔ' τῶν ἄλλων πάντων εὐωνία. Δόρυβος δὲ ἔ' σφαγαί, καὶ βασιλείας ἐπιφάνεια, ἔ' ἀπαλία ἔ' αἰετός, καὶ ἐπιδρομὴ ἔθνης ἐφ' ἔπρον ἔθνος, ἔ' ἴσονται σεισμοὶ ἔ' κλύδωνες. ἐν Παρδίῃ δὲ ἔσῃ αὐτῆς, πολυομβρία, εὐφροσύνη ἔ' πικρῶν φθορά, σαρκῶν ἔ' περὶ πτόων εὐωνία. ἐν Ζυγῷ ἔσῃ αὐτῆς, βασιλείας κίνησις, καὶ περὶ πτόων ὄνησις, ἔ' ἐν τοῖς ὅλοις Δόρυβος, ἐλαίαν πάντας, σίτε φορεῖ, οἶνον δὲ ἔ' ἀκροδρόων εὐφροσύνη. ἐν Σκorpion ἔσῃ αὐτῆς, ἱερῶν Δόρυβος, ἔ' μελιτῶν φθορά, ἔ' λοιμικὴ κατὰστασις. ἐν Τοξότη ἔσῃ αὐτῆς, εὐετηρία ἔ' πολυομβρία, & constitutio pestilentialis erit. In Sagittario eadem existente, fertilis annus & pluviosus, frumenti abundantia, lætitia inter homines; pecorum

dem nocturnas. Vigesima octava ab hora decima & sexdecim partibus horæ diurnæ usque ad eandem nocturnas. Vigesima nona ab hora undecima & tribus partibus horæ diurnæ, usque ad eandem nocturnas. Trigesima a solis occasu usque ad ejusdem exortum.

dem nocturnas. Vigesima octava ab hora decima & sexdecim partibus horæ diurnæ usque ad eandem nocturnas.

C A P. VIII.

De caniculæ ortu, & prænotione
eorum quæ ex ipsa contingunt.

Caniculæ ortus fit illucescente vigesima Julii mensis. Observandum est autem in qua domo existente luna, exoriatur. Etenim si in Leone existente luna canicula oriatur, frumenti fertilitas magna, olei item ac vini erit, aliarum quoque rerum omnium pretium vile. Orietur tumultus & cædes, apparebit rex, & aeris tenerritas, continget incursus gentis in aliam gentem, & erunt terræmotus ac inundationes. In Virgine vero si luna fuerit, multitudo imbrium cadet, magna gaudia erunt, parientium mors, fervorum ac quadrupedum vilitas erit. In Libra eadem existente, continget regis motus, & quadrupedum commodus fructus, in populo tumultus, olei raritas, frumenti corruptela, vini vero & fructuum arborum foris lignosum putamen habentium abundantia. In Scorpio si eadem fuerit, sacerdotum tumultus, apum perniciēs.

(1) MSS. Norv. V. Casaub. & Interp. delent Διοφ. F. Long. & Bod. affligunt, Tῆς Αὐτῆς.

autem

autem interitus, & volucrum multa copia erit. Si vero, quum in Capricorno luna fuerit, eadem oriatur, exercituum motus, & pluviarum copia, & frumenti vinique ac olei multa fertilitas, omniumque pretium vile. In Aquario eadem existente, morietur rex, frumentum corrumpetur, locustæ abundabunt, pluviae raræ erunt, pestis grassabitur. In Piscibus eadem existente si canicula oriatur, multæ pluviae erunt, volucres peribunt, vinum & frumentum abundabunt, hominum vero corpora morbi invadent. Si vero in Ariete eadem existente Canicula oriatur, animalium gregatim pascentium multus interitus erit, & pluviarum ubertas, & frumenti copia exigua, olei fertilitas. Si autem in Tauro, pluviae multæ, & grandines, & rubigo, & plagæ multæ. Si vero in Geminis, frumenti & vini, omnisque fructus multa fertilitas erit, rex deficiet, homines interibunt, & exercitus movebuntur. In Cancro eadem existente, siccitates & fames erunt.

(2) Supplevi ex MSS. & Casaub. μύρων.

(4) Precedentia, ἔσης, &c. delenda suadebat MSS. consensus.

καὶ σίτε εὐθιμία, & εὐφροσύνη ἐν τοῖς ἀνθρώποις· θρεμμάτων δὲ φθορά· ἥ δὲ πλινῶν πολλὴ φθορά· ἐν Αἰθιοπείᾳ ἔσης αὐτῆς, ἡ ἐπιβολὴ εἰ γένοιτο, τραυπέδων κινήσεις, καὶ πολυομβρία, σίτε & οἶνε & ἐλαίᾳ πολλὴ φθορά, καὶ πάντων εὐωνμία. ἐὰν ἐν Ἰδρυόῳ ἔσης αὐτῆς ἡ ἐπιτολὴ γένῃ, βασιλέως λύσις, σίτε φθορά & ἀκρίδων ἔφοδος, & σπάνις ὁμύρων, & λοιμοί. ἐν Ἰχθύσι ἔσης αὐτῆς, ἐὰν γένῃ ἡ ἐπιτολὴ, πολυομβρία ἔσται, & ἡ πλινῶν φθορά, & οἶνε & σίτε εὐφορία, νόστος (2) δὲ πρὸς τὰς ἀνθρώπους. ἐν Κριῶ ἔσης αὐτῆς, ἐὰν γένῃ ἐπιτολὴ & κωός, ἡ ζών (3) νεμομένων ἔσται πολλὴ φθορά, καὶ πολυομβρία, καὶ σίτε ἐλαχίστη φθορά, & ἐλαίᾳ εὐφορία. ἐὰν δὲ ἐν Ταύρῳ, (4) πολυομβρία, καὶ χάλαζα, & ἐρυσίθη, & πτωρία. ἐὰν δὲ ἐν Διδύμοις, σίτε & οἶνε πολλὴ φθορά, καὶ παντὸς καρπῶ, καὶ βασιλέως ἐκλείψις, καὶ ἀνθρώπων φθορά, καὶ τραυπέδων κινήσεις. ἐὰν δὲ ἐν Καρκίνῳ, ξηρασία, καὶ λιμός.

CAP. IX.

Ortus & Occasus apparentium stellarum. Quintiliorum.

Quandoquidem necesse est agricolas nosse apparentium stellarum ortus & occasus, hoc modo de his conscripsi, ut etiam omnino rudes literarum ex auditu facile intelligere queant, tum ortus tum occasus ipsarum tempora. Calendis Januarii mensis Delphinus oritur. Vigesima sexta Februarii Arcturus vespertinus oritur. Calendis Aprilis Pleiades ad summam noctem oc-

Κ Ε Φ. Θ.

Ἐπιτολὴ καὶ δύσις Φανερώων ἀστέρων. Τῶν Κυνελίων.

Ἐπειδὴ ἀναγκαῖον ἐστὶν εἶδέναι τὰς μαργὰς Φανερώων ἀστέρων πρὸς ἐπιτολάς, καὶ πρὸς δύσεις, ἔγωγε πρὸς τὰς τέτων ζωνέγραφα, ὥστε καὶ τὰς παντελῶς ἀγγραμμάτους ἀκρόντας ῥαδίως νοεῖν τὰς καίρους τῶν ἐπιτολῶν τε καὶ δύσεως. τῇ νεμυνία ἡ Ἰανναρίε μύλων, Δελφίς ἐπιτέλλει. τῇ κς. τῆ Φούραρίε, Ἀρχιτέρεῖ ἐσπέρει ἐπιτέλλει. τῇ νεμυνία ἡ Ἀπριλλίε, πλειάδες ἀκρό-

ἀκρόνυχτοι κρύπτονται. (1) τῇ κγ'. Ἀπριλίς, πλειάδες ἄμα ἡλίας ἀνατολῇ ἐπιτέλλουσι. τῇ κδ'. Ὁ Ἀπριλίς, ὠρίων ἐσπέρει κρύπτεται. τῇ λ'. Ὁ Ἀπριλίς, ὑάδες ἄμα ἡλίας ἀνατολῇ ἀνατέλλουσι. τῇ ζ'. Ὁ Μαίης, πλειάδες ἐωθινὰ φαίνονται. (2) τῇ ιθ'. Ὁ Μαίης, ὑάδες ἐωθινὰ φαίνονται. τῇ ἐβδόμῃ Ὁ Ἰουνίς, ἀρκτὺρ ἐσπέρει δύνει. τῇ κγ'. Ὁ Ἰουνίς, ὠρίων ἀρχεῖ ἐπιτέλλειν. τῇ δεκάτῃ Ὁ Ἰουλίς, ὠρίων ἐσπέρει ἐπιτέλλει. τῇ ιγ'. Ὁ Ἰουλίς, αὐκὺν ἐσπέρει ἐπιτέλλει. τῇ κδ'. κύων ἐσπέρει ἐπιτέλλει. τῇ κς'. τῇ Ἰουλίς, Ἐτησία ἀρχον πνέειν. τῇ λ'. Ὁ Ἰουλίς, ὁ λαμπαρὸς ἀστὴρ ὁ ἐν τῷ σήθῃ Ὁ λέοντι, ἐπιτέλλει. τῇ κς'. Ὁ Αὐγύστες, οἶσος δύνει. τῇ ις'. Ὁ Σεπτεμβρίς, ἀρκτὺρ ἐπιτέλλει. τῇ πεντάτῃ Ὁ Ὀκτωβρίς, σέφαν ἐσπέρει ἐπιτέλλει. τῇ κδ'. (3) τέττα, πλειάδες ἄμα ἡλίας ἀνατολῇ δύνουσι. (4) τῇ πρώτῃ Ὁ Νοεμβρίς, πλειάδες ἐσπέρει δύνουσι, ὁ ὠρίων ἀρχεῖ δύνειν. τῇ κβ'. Ὁ Νοεμβρίς, κύων ἐσπέρει δύνει.

(1) *Præcedentem περιγραφὴν, τῇ ις'. Ἀπριλίς, &c. MSS. non agnoscantibus, omisi.* (2) *Hæc revocavi ex Codd. MSS.* (3) *In MSS. Ὁ Ὀκτωβρίς.* (4) *F. Long. Ὁ Bod. τῇ ια'.*

Κ Ε Φ. Ι.

Σημείωσις τῷ ἀποτελε-
μαίων ἐκ τῆ βροντῆς καθ'
ἑκάστον ἔτος, μὲν τῷ κυνὸς
ἐπιτολήν. Ζωροάστρ.

Εκεῖνην χρόνὴν πρώτην βροντὴν ἡγε-
ῖται κατὰ ἑκάστον ἐνιαυτὸν, πλὴν
μὲν πλὴν ἐπιτολῆς Ὁ κυνὸς γινο-
μενῶν, δεῖ ἂν παρατηρεῖται ἐν ποίῳ
οἴκῳ Ὁ ζωδιακὸς κύκλος τῷ σελήνης
ἔσης, ἢ βροντὴ ἢ πρώτη γίνεται
ἐὰν ἐν Κελῷ τῷ σελήνης ἔσης βρον-
τὴ γένηται, σημαίνει πλοηγήναι π-
οῦς καὶ χώραν, καὶ γλυκάς ἀγῶ-

cultantur. Vigesima tertia Aprilis plei-
ades simul cum solis ortu exoriantur.
Vigesima nona Aprilis Orion ve-
spertinus occultatur. Trigesima A-
prilis fuculæ simul cum solis exortu
oriuntur. Septima Maii pleiades ma-
tutinæ apparent. Decima nona Maii
fuculæ matutinæ oriuntur. Septima
Junii arcturus matutinus occidit. Vi-
gesima tertia Junii orion oriri incipit.
Decima Julii orion matutino oritur.
Decima tertia Julii procyon matuti-
nus oritur. Vigesima quarta cani-
cula mane oritur. Vigesima sexta Ju-
lii Etesia spirare incipiunt. Triges-
ima Julii splendida stella in pectore
leonis oritur. Vigesima quinta Au-
gusti sagitta occidit. Decima quinta
Septembris arcturus oritur. Quarta
Octobris corona mane oritur. Vige-
sima quarta Octobris pleiades simul
cum solis exortu occidunt. Calendis
Novembris pleiades mane occidunt,
& orion occidere incipit. Vigesima
secunda Novembris, canis mane oc-
cidit.

C A P. X.

*Significatio effectuum ex primo
tonitru singulis annis, post
canis ortum. Zoroastris.*

PRimum tonitru censendum est sin-
gulis annis, quod post canis or-
tum contingit. Quare observandum
est, in qua domo circuli zodiaci luna
existat, quum primum tonitru audi-
tur. Etenim si luna in Ariete existen-
te tonuerit, consternatos & dubiæ
rationis quosdam in regione futuros
significat, & futuros timores homi-
num.

numque fugam, postea vero quietum statum. In Tauro vero luna existente si tonuerit, frumenti & hordei corruptionem portendit, & locustarum insultum. In regia autem aula gaudium. His vero qui ad orientem habitant angustiam & famem. In Geminis si tonuerit, turbas & morbum indicat, frumenti corruptelam, & Arabum stragem. In Cancro, hordei corruptionem, & siccitatem, & bouum mortem, circa Martium vero & Aprilem pluviarum copiam. In Leone, frumenti ac hordei corruptionem in montana regione, & pruritus & impetigines. In Virgine, regis interitum, & alienigenam regionis regem futurum, navigantibus periculum, circa fata rubiginem. In Libra, bella, & plagarum multitudinem, & fructuum corruptionem. In Scorpio fames erit, volatilia autem multiplicabuntur. In Sagittario, commotionem significat in regione, in montana regione frumenti fertilitatem, in campestri corruptionem. In Capricorno, pluvias fore significat in dies quinquaginta, & regum dolum, ac vituperium, & indecoram loquacitatem, & alieni regis apparitionem ab oriente, qui universo terrarum orbi dominabitur. fructuum abundantia erit, & virorum præcellentium mors, ovium vero generatio. In Aquario, bella violenta in regione maritima; fructuum aliorum corruptionem, leguminum autem perniciem. In Piscibus frumenti corruptionem modicam, & mortem viri potentis.

νιαν καὶ φύγῃ ἀνδράπων, ὅτερον δὲ καὶ ἔσται. Ἐν Ταύρῳ τ' σελήνης ἔσης ἐὰν βρογνήσῃ, φθορὰν σίτου ἔχει τῆς σημαίνε, καὶ ἀκείδων ἔφοδον. Ἐν δὲ βασιλικῇ αὐλῇ χαρὰν τοῖς δὲ πρὸς ἀναθλάς θάλασσαν ἔχει λιμόν. Ἐν Διδύμοις ἐὰν βρογνήσῃ, περὶ τὴν καὶ νόσον δηλοῦ, καὶ σίτου φθορὰν, καὶ Ἀραβίων ἀπώλειαν. Ἐν Καρκίνῳ, (1) κελιδῆς φθορὰν, καὶ ἀνομβρίαν, καὶ βοῶν θάνατον δηλοῖ. πρὸς δὲ Μάρπον καὶ Ἀπρίλιον πολυομβρίαν. Ἐν Λέοντι, σίτου καὶ κελιδῆς φθορὰν ἐν τῇ ὄρεινῃ, καὶ κνησμὸς καὶ λειχῆνας. Ἐν (2) Παρθένῳ, βασιλέως ἀπώλειαν σημαίνε, καὶ ἄλλον βασιλεύσειν τ' χώρας, τοῖς ναυπηλοῦσιν κίνδυνον, πρὸς δὲ πρὸς ἀπώλειαν. Ἐν Ζυγῷ, πόλεμος, καὶ πληγὴ πλοῦς, καὶ καρπῶν φθορὰν. Ἐν Σκορπίῳ, λιμὸς ἔσται, πρὸς δὲ περὶ τὰ πλοῦς θάνατοι. Ἐν Τοξότηῳ σάλλον ἐν τῇ χώρᾳ δηλοῖ, ἐν τῇ ὄρεινῃ σίτου εὐφορίαν, καὶ ἐν τῇ πεδιάδι φθορὰν. Ἐν Αἰθέρῳ, ὁμβροὺς ἔσται σημαίνε ἐπὶ ἡμέρας πενήτην, καὶ βασιλέων δύον, καὶ ψόρον, καὶ ἀπὸ τῆς λαλιᾶς, καὶ ἐπιφάνειαν ἄλλου βασιλέως ἀπ' ἀναθλάς, ὅς ἐπικρατήσῃ πάσης τ' Οἰκουμένης. εὐκαρπία δὲ ἔσται, καὶ ἐν δόξῳ ἀνδρῶν θάνατος, καὶ πρὸς ἀπώλειαν. Ἐν Ὑδροχόῳ πόλεμος ἰσχυρὸς ἐν τῇ παραλίᾳ. καρπῶν δὲ τῶν ἄλλων φθορὰν, ὁσπερίων δὲ ἀπώλειαν. Ἐν Ἰχθύσι, σίτου φθορὰν δηλοῖ ὀλίγην, καὶ θάνατον ἀνδρὸς δυνατοῦ.

(1) Delevi ἐὰν βρογνήσῃ ubicunque occurrebat ad finem capitis; περὶ σιτικῇ ὅσων MSS. (2) Ita MSS. (3) V. ὅ. Bar. ὅς κρατήσῃ πᾶσι τῇ Οἰκουμένῃ.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Περὶ τῆς ὠρητορίας τῶν
ἀνέμων, καὶ πόσοι εἰσὶν καὶ
πόθεν ἕκαστος πνεῖ.
Διονυσίου.

C A P. XI.

*De appellationibus ventorum,
& quot sunt, & unde singuli
spirant. Dionysii.*

Ἀπὸ τῶν πεσάρων κλιμαίων, ἑσ-
σαρες αὐθεντικοὶ πνέουσιν ἀνε-
μοι. ὁ Ἀπηνιώτης, ὁ Ζέφυρος,
καὶ ὁ Βορέας, καὶ ὁ Νότος. ὁ μὲν ἔν
Ἀπηνιώτης ἀπὸ ἀνατολικῶν κέντρων
φερόμενος, ἔχει παραπνέοντες (1)
αὐτὸν, τὸ Εὐρὸν, καὶ τὸ Καυκίαν. ὁ
δὲ Ζέφυρος ἀπὸ τῶν δυτικῶν κέντρων
πνέων, ἔχει μεσάζοντες αὐτὸν, Ἰά-
πυγα καὶ Λίβα. ὁ δὲ Βορέας ἐκ τῶν
ἀρκτικῶν κέντρων καὶ ἀπνέων, ἔχει
μεσάζοντες αὐτὸν, Θρασκίαν καὶ τὴν
Ἀπαρκτίαν. ὁ δὲ Νότος ἀπὸ τῆς
μεσημερίας φερόμενος, ἔχει μεσάζ-
οντες αὐτὸν, τὸ Λιβόνοβον καὶ Εὐ-
ρήνοβον, ὡς εἶναι τὰς πάντας ἀνε-
μους ἑβ. τὸ δὲ Ζέφυρον συνεργὸν
εἶναι τῇ γεωργίᾳ μάλλον τῶν ἄλλων
πάντων ἀνέμων, ὁ Φλαρεντίνος
φησι, καὶ ἡμεῖς συνομολογούμεν.
ἀνεμὸν δὲ περιμυῖν θάλασσα κυ-
μαίνουσα, ὁ ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς με-
γάλα ἠχέουσα. καὶ τῶν ὁρῶν αἱ ἄκραι
καταρταὶ ἔσται. καὶ ἀκάνθαι καὶ ξηροὶ
φύλλα ἐναντία τῶν ἀνέμων (2) εἰ-
λέμενα. βρόνται καὶ ἀστραπαὶ θέρους
ὅθεν φέρονται, ἐκείθεν ἀνεμὸν ὡρεσ-
δύμενα. ἀσέρες ἀπὸ πίοντες ὅπου
τέρεπονται, ἐκεῖθεν τὸ πνεῦμα ὡρεσ-
δέχεται.

Quatuor mundi partibus quatuor
venti primarii spirant, Subsolanus,
Favonius, Boreas, & Aufter. Sub-
solanus itaque ab Orientali plaga fer-
tur, habetque a lateribus adspirantes
ipsi Eurum & Cæciam. Favonius ve-
ro ex occidentali plaga spirans, Iapy-
gem habet & Africum, qui ipsum
medium constituunt. Boreas autem
ex septentrionali parte spirans, habet
Thraciam & Aquilonem qui ipsum
medium constituunt. Aufter porro a
meridie fertur, habetque medium ip-
sum facientes Africoaustrum & Euro-
austrum, Quo fit ut in totum duode-
cim venti existant. Cæterum Favo-
nium præ aliis omnibus ventis agri-
culturae commodum esse, etiam Flo-
rentinus ait, & nos quoque fatemur.
Ventos autem prænunciat mare undis
exæstuans, & in litoribus valide reso-
nans. Idem indicant montium juga
pura existentia. Spinæ item & arida
folia in contrarium a ventis volutata.
Tonitrua & fulgura in æstate unde-
cunque ferantur, inde ventum expe-
ctare oportet. Quocunque stellæ de-
labentes vergunt, illinc ventum ex-
pectandum significant.

(1) MSS. F. Long. & Bod. *inserunt*, καὶ μεσάζοντες αὐτόν. (2) Ita
Codd. MSS.

CAP. XII.

Duodecennium Jovis, & quæ efficit obiens duodecim circuli Zodiaci domos.

Zoroastris.

Circulus Zodiacus in duodecim domos sectus est, Tres quidem vernas, Arietem, Taurum, Geminos; Tres etiam Æstivas, Cancrum, Leonem, Virginem; Tres autumnales, Libram, Scorpionem, Sagittarium; Tres hyemales, Capricornum, Aquarium, Pisces. At vero Jovis stella in unaquaque domo existens subscripta efficit. Quum stella Jovis in Ariete steterit, quæ domus Martis est, totus annus borealis erit, participans etiam cum Euro vento. Hyems frigida & nivosa, imbres autem continui erunt, & fluvii magni. Post æquinoctium autem vernum, aer in pluvias lenes ac crebras mutatur. Æstas autem temperata erit & salubris, autumnus æstuosus. Eruntque in ipso morbi, & maxime a capite, & distillationes, & tussēs. Ex locis campestris magis fructum ferent; Supplicandum est autem ne bella oriantur. Democritus dicit vinum bonum & durable esse, annumque opportunum ad solam vitium plantationem. Frumentum vero in arcis munire oportet propter imbres, fieri etiam volucrum raritatem, & bonum esse hortos apparare. Quum vero in Tauro fuerit in domo Veneris, Principium quidem hyemis temperatum erit & pluviosum, Medium vero nivosum, Finis frigidus. Maxime vero si hyemet a medio hyemis usque ad æquinocti-

ἢ Ἀφροδίτης, ὁ χειμῶν ἀρχόμηνος μὲν εὐκρατὴς ἔσται ἢ ἐπομβριος, μεσάζων δὲ υφετάδης, καὶ λήγων ψυχρός. μάλιστα δὲ εἰ χειμῶν ἀπὸ μέσης χειμῶντος, ἕως ἰσημερίας ἐαρινῆς, τὸ ἑαρ εὐκρατὴς ἔσται, καὶ κατηγρηγὴ ἕως κινῶς ἐπι-

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Δωδεκαετηρίς τῷ Διὶ, καὶ ὅσα ὑποτελεῖ τῷ εἰπολῶν τὰς δώδεκα οἰκὰς τῷ Ζωδιακῷ κύκλῳ. Ζωροάστρ.

Ο Ζωδιακὸς Κύκλος τέτμηται εἰς δώδεκα οἰκὰς, ἐαρινὰς μὲν τέττις, Κριόν, Ταῦρον, Διδύμους. εἰς δὲ θερινὰς οἰκὰς τέττις, Καρκίνον, Λέοντα, Παρθένον. εἰς δὲ φθινοπωρινὰς τέττις, Ζυγόν, Σκορπίον, Τοξότιον. Αἰγχερέωτα δὲ καὶ ὕδροχόον ἔῃ Ἰχθύας, χειμερινὰς. ἐν ἑκάστῳ ἐν οἰκῷ τῷ Διὶ ἀστὴρ γινόμενος, ὑποτελεῖ τὰ ὑποκαταγεμένα. Ἐπὶ ἐπὶ τῷ Κριῷ ὁ τῷ Διὶ ἀστὴρ, οἰκῷ ὅντι Ἀρεως, ὅλον μὲν ἔσται βόρειον τὸ ἔσται, ἐπιγεγνημένον καὶ τῷ Εὐρώ ἀνέμῳ ὁ δὲ χειμῶν κατεψυγμένος, ἢ χιονώδης, ὁ μὲν δὲ ἔσονται λιμενεῖς, καὶ ποταμοὶ μεγάλοι. μετὰ δὲ τῷ ἐαρινῷ ἰσημερίᾳ, μετὰ βάρει ὁ ἀστὴρ εἰς ὕδατα μαλακὰ καὶ πυκνά. τὸ δὲ τῷ εὐκρατὴς ἔσται ἢ ὑγρον, τὸ φθινοπωρὸν καυματοῦδες. ἔσονται δὲ ἐν αὐτῷ νοσήματα, καὶ μάλιστα ἀπὸ κεφαλῆς, καὶ κατὰ ῥοαί, καὶ βῆχες. τῷ δὲ τῷ πεδιναῖ μᾶλλον οἷον καρπὸν εὐχεσθαι δὲ δεῖ, ἵνα μὴ πόλεμοι γένωνται. Ὁ δὲ Δημόκελιος λέγει, τὸ οἶνον χερσὸν καὶ πυράμνονον εἶναι, εὐθετον δὲ εἶναι τὸ ἔσται πρὸς μόνον ἀμπελων φυτεῖαν. ἀσφαλιζέσθαι δὲ δεῖ τὸ σῖτον ἐν ταῖς αλωσι δια τὰς ἔμβρους. γινέσθαι δὲ ὀρνέων σπάνιν, καλὸν δὲ ἢ κήπευ καὶ σκορδαίνειν. Ὅτε δὲ ἐν Ταύρῳ γέννηται ἐν οἰκῷ εὐκρατὴς ἔσται ἢ ἐπομβριος, μεσάζων δὲ ἢ ὑφετάδης, καὶ λήγων ψυχρός. μάλιστα δὲ εἰ χειμῶν ἀπὸ μέσης χειμῶντος, ἕως ἰσημερίας ἐαρινῆς, τὸ ἑαρ εὐκρατὴς ἔσται, καὶ κατηγρηγὴ ἕως κινῶς ἐπι-

πολῆς. τὸ ἥρ᾽ καυμαλῶδες, τὸ
φθινόπωρον παρῶδες, καὶ ἐπίνοσον,
μάλιστα τῆς νέας. ἔσονται δὲ ὀφθαλ-
μῖαι. οἱ πεδινοὶ τόποι μᾶλλον τῶν
ὄρειων εὐφορήσασιν, ὁ οἶν᾽ ἀδι-
κηθήσεται, διὸ χρὴ τὴν ἀμπελον
ὄψι περγαῖν. ἔσται δὲ καὶ τῷ καρ-
πῶν τῷ ξυλικῶν εὐφορία, ὀρνίθων
σπάνις. τοῖς δὲ πλέεσι τὸ ἔτ᾽
ἀνεπιτήδειον. ἐν τῷ τῷ ἔτ᾽ ὤρι-
λαμπῆς ἀνὴρ τελευτήσῃ. ὁ δὲ Δη-
μόκριτος φησιν, ἐν τῷ τῷ ἔτ᾽
χαλάζην πολλὴν γίνεσθαι, καὶ χιό-
νας. τῆς δὲ Ἑτησίας μὴ ὁμοίως
πνεῖν. εὐχεσθαι δὲ δεῖ, μὴ γενέσθαι
σεισμούς, ἢ στρατίας κίνησιν. Ὅτε
δὲ ἐν Διδύμοις ἐν οἴκῳ Ἑρμῆς ὁ
Ζεὺς γέννηται, τὸ ὅλον ἔτ᾽ ἐξ
πνεύμα νόπον καὶ λιευκόν. ὁ δὲ
χειμῶν ἀρχόμενος μὴ ἔσται ἀνεμώ-
δης, εὐκρασία δὲ μεσάζων, ἢ λή-
γων περῶδης καὶ ἀνεμώδης. τὸ ἔαρ
εὐκρατον, καὶ λεπτὸν ἔχον ὕδατα,
ἔσται δὲ σιτοῦ πολλὸς τὸ δέξῃ εὐ-
κρατον, ἀλλὰ τὸ τῆς Ἑτησίας ἀνέ-
μους λαμπρὸς ἐπιπεῦσαι ἐπὶ πο-
λὺν χρόνον. ἐν δὲ ταῖς ἄλλωσιν οἱ
καρποὶ (1) ἀφθίσονται, μάλιστα
δὲ ἐν Συρίᾳ. ἔσται δὲ ὡς τὸ φθι-
νόπωρον νόσος, καὶ μάλιστα τοῖς
νέοις καὶ μεσήλικι ἢ γυναιξίν. ἔσονται
δὲ καὶ ὀφθαλμῖαι, ἢ φθινεπῶρες
καυμαλῶδες ὄντος. ἔσται καὶ γυναι-
κῶν θάνατος. τῷ ξυλικῶν ὁ καρπὸς
εὐφορήσῃ. λείψουσιν δὲ καὶ αἱ πη-
γαὶ τῷ ὕδατων. ἀμεινον δὲ καρ-
πὸς ἀποφῶς, ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ ἔρ-
χομένῳ ἔτ᾽ ἐσομένην εὐφορίαν. Δη-
μόκριτος δὲ φησι, χαλάζης γίνε-
σθαι βλάβην. εὐχεσθαι δὲ δεῖ, ἵνα μὴ
λοιμικὰ πάθη γένωνται. Ἐν οἴκῳ
δὲ Σελήνης Καρκίνῳ γενομένης τῆς
Διός, ὁ χειμῶν πλεῖστα ἀπὸ τῶν
ἀνατολικῶν ἔσται ψυχρὸς περὶ χαλάζωδης καὶ (2) γροφώδης, ἔχων καὶ πολλὰς
μεγάλας. ὡς δὲ τροπαὶς χειμερινῆς ἀνοχὴ ὕδατων ἔσται. μὴ δὲ τὴν ἱερνὴν

um vernum. Ver temperatum erit &
humidum usque ad caniculæ exor-
tum. Æstas æstuosa, Autumnus gla-
ciosus, & morbosus, maxime juveni-
bus. Lippitudines accedent. Campe-
stres loci magis montanis fertiles e-
runt. Vinum injuriam patietur, qua-
propter oportet vitem sero vindemi-
are. Erit autem & fructuum ligno-
forum feracitas, avicularum raritas.
Navigantibus annus ineptus. In hoc
anno illustris vir morietur. Cæterum
Democritus in hoc anno multam
grandinem fore dicit, & nives. Ete-
rias vero non similiter spirare. Oran-
dum vero ne terræ motus sint, & ex-
peditionis militaris motus. Ubi vero
in Geminis in Mercurii domo Jupiter
fuerit, totus annus ventum austrinum
& Africum sentiet. Hyemis initium
quidem erit ventosum, medium vero
temperatum, finis glaciosus ac vento-
sus. Ver temperatum, tenues habens
aquas; frumentum erit multum. Æ-
stas temperata, propterea quod Etesiae
venti ad multum tempus vehementes
spirant. Fructus in area vitiabuntur,
praesertim in Syria. Morbi circa autum-
num oborientur, in juvenibus maxi-
me, ac iis qui mediæ ætatis sunt, &
mulieribus. Erunt & lippitudines au-
tumno æstuoso existente. Morientur
etiam mulieres. Fructuum lignoso-
rum ubertas erit. Aquæ fontium defi-
cient. Præstat autem fructus reponere,
ob futuram sequentis anni sterilitatem.
Democritus grandinis noxam futu-
ram ait, Supplicandum morbi ne pe-
stilentes sint. At si in domo Lunæ in
Cancro Jupiter fuerit, hyems ut plu-
rimum ab orientis partibus frigida e-
rit & caliginosa, & magnos habens
fluvios. Circa solstitium hybernum

(1) Interp. videtur legisse ἀφθίσονται, vert. vitiabuntur. MSS. ut in
textu. Διαψεύδομαι active sumend. decipio. (2) Ita Interp. & Codd.
MSS. aqua-

aquarum remissio erit. Post æquinoctium vernum assidue grandines erunt. Asperi loci magis fructum ferent. Annus autem salubris erit excepto autumnō. Democritus in autumnō pustulas fervidas circa os erumpere dicit; Quare in vere olera comedere oportet, alvumque solvere, præsertim juvenes, & mero uti. Olea ferax erit. Existente porro Jove in Leone domo Solis, hyemis principium frigidum erit & aquosum cum magnis ventis, ut & arbores concidant: Medium autem temperatum, finis frigidus. Ver pluviosum, æstas veri similis est: Deficient in ipsa aquæ fontibus, deficient item pascua brutis. Autumnus æstuosus & morbosus ex distillatione & tussi. Quare modico pane utendum est, & vino pluri. Frumentum moderatum erit. Vitis & olea fertiles erunt. Accommodatus annus est ad inoculationem, non item ad plantationem. Magnorum manufactorum animalium interitus erit, ferorum autem ingens ubertas. Vir insignis morietur. Supplicare oportet ne terræ motus sint. Tenente deinceps Jove Virginis signum & domum Mercurii, Hyems incipiens frigida erit; Media temperata; sub finem hybernalis: glaciem habens multam, & imbres, & fluvios magnos, ut etiam multi loci undis submergantur. Ver pluviosum, & arboribus noxium. Desinente vere grandines in quibusdam locis erunt. Æstas pluviosa & caliginosa. Et oportet collectionem fructuum Cerealium cito fieri, ne ab imbribus corrumpantur. Autumnus ventosus & saluber. Vitis fertilis erit. Aptus annus ad vitium plantationem. Frumentum facile corrumpetur. Salubris totus erit annus, nulli morbo obnoxius. Supplicandum autem est pro

εὐφορήσθαι. ἐπιτιθέειν τὸ ἔτος πρὸς ἀμπελῶν φυτεῖαν. ὁ σίτος εὐφραρτῶ ἔσται. ὑγρεῖον ὅλον τὸ ἔτος, μηδεμίαν ἔχον νόσον. εὐχεσθαι δὲ διὰ τοῦ τῶν καρπῶν. Ἐν δὲ τῷ οἴκῳ τῆς Ἀφροδίτης τῷ Ζυγῷ γηρομῆς δὲ Διὸς, ὁ χειμῶν ἀρχο-

ισημερίαν. (ὡς χεῖς ἔσονται) χάλασαι. οἱ δὲ τραχεῖς τύποι μάλλον οἴσουσι καρπῶν. ὁ δὲ ἐν αὐτῷ ἔσται ὑγρεῖνος, πολλὴ δὲ φθινοπώρος. Δημόκριτος δὲ φησὶν ἐν τῇ φθινοπώρῃ, ἐκζέμασθαι γένεσθαι πρὸς τὴν εὐφροσύνην, διὰ τὴν πρὸς τὸ ἔαρ λαχάνων ἀπὸ τῆς κριλῆαν τε λύειν, καὶ μάλιστα τὰς νέας, ἀκράτως δὲ χρῆσθαι. ἡ δὲ εἰλαία εὐφορήσθαι. Γενομένης δὲ δὲ Διὸς ἐν Λέοντι τῷ οἴκῳ δὲ Ἡλίου, ὁ χειμῶν ἔσται ἀρχόμηνος μὲν ψυχρὸς καὶ ὑδατώδης, μὲν μεγάλων πνύματων, ὡς δὲ δένδρα καταπσεῖν μεσάζων δὲ εὐκράσιος, καὶ λήγων κατὰ ψυχρῶν. τὸ ἔαρ ὑπομυβρῶν, τὸ θέρος ἔσται ὁμοιον καὶ λείψουσιν ἐν αὐτῇ αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, λείψαι δὲ καὶ βοσκή τῶν ἀλόγους. τὸ φθινοπώρον καυματοῦδες δὲ ἐπίνουσιν, ἀπὸ κατάρρεως καὶ βηχός. διὰ τὴν ἄρτω ὀλίγῳ χρῆσθαι, εἶναι δὲ πλείονι. ὁ σίτος ἔσται σύμμετρος. ἡ ἀμπέλος καὶ ἡ εἰλαία εὐφορήσθαι. εὐφραρτῶν τὸ ἔτος πρὸς ἐνοφθαλμισμὸν, ὅ μὲν πρὸς φυτεῖαν. τὸ μεγάλων βοσκημάτων ἔσται φθορά, τὸ δὲ ἀγέλων πολυπλήθεια. ἀνὴρ ἐπίσημος τιμωρήσθαι. εὐχεσθαι δὲ δεῖν, ἵνα μὴ γένωνται σεισμοὶ καὶ πόλεμοι. Γενομένης δὲ δὲ Διὸς ἐν Παρθένῳ, οἴκῳ δὲ Ἑρμοῦ, ὁ χειμῶν ἀρχόμηνος μὲν ἔσται ψυχρὸς, εὐκράσιος δὲ μεσάζων, καὶ λήγων χειμῶνι ὡδὴς, πάντες ἔχον πολλὰς, καὶ ὁμβρίας, καὶ ποταμούς μεγάλους, ὡς πολλὰς θαλασσοπληθύναι τόπους. τὸ ἔαρ κατὰ μέρη καὶ τῶν δένδρεσι χαλεπὸν. λήγων δὲ δὲ ἔαρος, χάλασαι κατὰ τόπους ἔσονται. τὸ θέρος ἐπὶ μέρη, καὶ γνοφῶδες. καὶ χρῆ τῶν συσφραγισμῶν τῶν σιτικῶν καρπῶν (ὡς τόμως γένεσθαι, ἵνα μὴ πρὸς ὁμβρίων φθαρέσι. τὸ φθινοπώρον ἀνεμῶδες καὶ ὑγρεῖνον. ἡ ἀμπέλος

μῆρ' ἢ ἔσαι ὑδατώδης, εὐκρατος
(3) μεσάζων & ἀνεμώδης, λήγων δὲ
κάθυψρος καὶ πιχνώδης. τὸ ἔαρ εὐκρα-
τον, ἔχον ἀσθενήματα ἀπὸ κεφαλῆς.
Ἐ δὲ θέρος ἡ ἀρχὴ ἔαρ, ὁμοία. ταῖς
ἐκείναις γυναιξίν (4) ἐπικίνδυνον ἔσαι
τὸ ἔτ'. Δημόκριτος δὲ φησιν,
ἐν τέτῳ τῷ ἔτ' μήτε ποταμοὺς ἔ-
σεσθαι μεγάλους, μήτε χάλασαι πολ-
λίαι· τὸ δὲ φθινόπωρον ἐνυδρὸν εἶναι.
Ὅτε δὲ ἐν οἴκῳ Ἀρεως τῷ Σιγρ-
πίῳ γένηται ὁ Ζεὺς, ὁ χειμῶν ἀρ-
χόρμος ἔσαι μὲν χαλάζης ψυχρός,
& μεσάζων δὲ θερμός, λήγων δὲ
παχύς. τὸ ἔαρ ἔσαι χειμερινόν, ἕως
τροπῶν θερινῶν, ὁμοῖον καὶ βρογ-
τῶν γνομήων, λείψουσιν αἱ πηγαὶ
τὸ ὑδάτων. σίτ' ἢ μέσ', ἡ ἀμ-
πιλος & ἡ ἐλαία εὐφορήσῃ, τὸ βοῶν
ἔσαι φθόρα. Δημόκριτος δὲ φησι,
ποταμοὺς μεγάλους ἔσεσθαι, καὶ νόστος
περὶ τὸ φθινόπωρον. διὸ εὐχεσθαι
δεῖ, ἵνα μὴ λοιμικὰ γένηται πάθη.
Ζεὺς, φησὶ, βρώμασι μὲν ὀλίγοις, πο-
τῷ δὲ πλείονι χρῆσθαι. Ὅταν ἐν τῷ
ἐὼν οἴκῳ ὁ Ζεὺς γένῃ τῷ Τοξότην,
ἔξῃ χειμῶνα εὐκρατον καὶ ἐνυδρὸν,
ἔπε θερμόν, ἔπε ψυχρόν. οἱ πο-
ταμοὶ μεγάλοι ἔσονται. παυομένους
δὲ τὸ χειμῶν, ψύχη καὶ ἀνεμοὶ
ἔσονται. τὸ ἔαρ νότιον καὶ ἐπομβρὸν.
τὸ δὲ θέρος εὐκρατον, καὶ μάλλον
χειμερινόν. δεῖ δὲ ἀσφαλιζεσθαι τὰς
ἀλώνας ἀπὸ τῶν ὁμοῖων. τὸ φθινό-
πωρον ἀσφαλές, ἀπὸ τῶν Ἑτη-
σίας πνέειν. οἱ πρῶτοι κερποὶ καὶ
οἱ ὄψιμοι ἔσονται καλοὶ, οἱ δὲ μέ-
σται φαῦλοι, εὐφορήσῃ σίτον καὶ πᾶ
πεδίνα, & πᾶ τρυγέην. ὁ οἶνος ἔσαι
παράμηνος ὀψιμίπερον τευζάμενος.
εὐφορήσῃ πάντα τὰ δένδρα. ἐπιτή-
δειον τὸ ἔτος πρὸς φυτεῖαν, καὶ πρὸς
πᾶ ἄλλα πάντα. τὸ μεγάλων ζώων πολυπλήθεια, κυνῶν δὲ φθόρα ἔσαι.
καὶ θάλασσα χειμερὶ, & ἀνεμοὶ μεγάλοι ὄψιμοι. ἀνὴρ δὲ περὶ βλεπῶν
τελευτήσῃ. Ἐὰν ὁ Ζεὺς ἐν Αἰγυπτίῳ ἐν τῷ οἴκῳ (5) τὸ Κρόνον γένῃ, ὁ χει-

fructibus. In domo deinde Veneris
Libra ubi Jupiter steterit, principium
hyemis aquosum erit. Medium tem-
peratum & ventosum, finis humidus
& pruinosus. Ver temperatum, ha-
bens infirmitates ex capite. Æstatis
principium veri simile erit. Prægnanti-
bus mulieribus periculosus erit annus.
Democritus ait in hoc anno nunquam
magnos fluvios futuros, neque gran-
dinem multam. Autumnum vero esse
aquosum. Quum in domo Martis
Scorpio Jupiter fuerit, hyems incipi-
ens frigida erit cum grandine, media
calida, sub finem vero lenis. Ver e-
rit hyemale, usque ad solstitium æsti-
vum. Imbres & tonitrua erunt. Aquæ
fontium deficient; frumentum mo-
deratum erit. Vitis & olea fertiles e-
runt. Bount lues erit. Democritus
fluvios magnos futuros ait, & morbos
circa autumnum. Quare supplicare
oportet, ne pestilentes morbi fiant. O-
portet, inquit, cibo quidem paucio,
potu vero uberiore uti. Quando in
propria domo in Sagittario Jupiter fu-
erit, hyemem habebit temperatam &
aquosam, neque calidam neque fri-
gidam. Fluvii magni erunt, desinente
autem hyeme, frigora & venti erunt.
Ver avidum & pluviosum. Æstas
temperata & magis hybernalis, Opor-
tet autem munire areas propter im-
bres. Autumnus securus propter Ete-
fiarum flatum. Et præcoces & fero-
tini fructus boni erunt, medii vero
vitiosi, frumentum & in campestri-
bus, & in asperis locis abunde prove-
niet. Vinum durable erit quod se-
rius vindemiatur. Omnes arbores fer-
tiles erunt. Annus aptus ad planta-
tionem, & ad alia omnia. Magno-

(3) Suppl. ex Casaub. & Interp. (4) Ita Codd. MSS. ante ἐπιτήδειον.
(5) Ita rectius: Cum singula signa suum habeant Numen. Hanc lect.
adstruunt Interpp. Lat. & Ital. in Baroec. recentiori manu notatum, τὸ
Κρόνον. Antea Κελῶν.

tum animalium ingens multitudo, canum vero lues erit. Mare procellosum, & venti magni ferotini. Vir illustri morietur. Si Jupiter in Capricorno in domo Saturni fuerit, hyemis initium temperatum erit, medium humidum & frigidum, finis ventosus. Aquæ vero fationi, & aliis operibus nocivæ erunt. Capiant autem magna incrementa, & aquæ, & frigora, & nives. Æstas ante caniculæ exortum solita & vulgaris, postea vero æstuosa & morbofa. Spirabunt Etesiae vehementer, & terra movebitur. Campetria magis fructum ferent. Vinum pruina peribit. Lignosi fructus abundabunt, parvis animalibus annus accommodatus est, magnis vero nocuus, & præsertim bubus. In autumno morbi surgent ex capitis dolore, & lippitudinibus, & pruritu. Supplicandum est ne fructus glacie & ventis lædantur. Quando Jupiter in Aquario fuerit in domo Saturni, venti erunt multi commodi frumentaceo fructui, & maxime lignoso; hyemis initium quidem frigidum, finis vero ventosus. Ver aquosum, & magis hybernium ac pruinosum. Æstas ventosa, ob Etesiarum ventorum vehementiam. Erunt & pluviae in æstate, ut etiam Cereales fructus inundationem sensuri sint ex parte. Autumno venti orientur aquosi & fructibus nocivi. Erunt & morbi acuti, ex humida causa, juvenibus & iis qui mediæ ætatis sunt. Erit etiam pruina & uvas in multis locis lædet. Sata vero erunt optima tum præcocia, tum ferotina. Volucres peribunt, & feræ sylvestres. Erunt & naufragia multa, & vir insignis morietur. Supplicatione avertendi sunt morbi pestilentes, & terræ motus, & σημος πελοπόσης. εὐχεσθαι δὲ δεῖ, ἵνα μὴ γένηται λοιμικὰ πάθη, ἢ σεισμοὶ καὶ χειμεῖνοι. Τῷ Διὶ δὲ ἐν τοῖς Ἰχθύσι ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἰδίῳ γλυκομήνῃ, ὁ χειμῶν ἀρχὴ ἢ

μὴν ἀρχόμενος ἢ εὐκρατος ἔσται, μεσάζων δὲ καὶ τυγχόντων καὶ καὶ ψυχρῶ, λήγων δὲ ἀνεμώδης. τὸ δὲ γινόμενα ὑδατα, ἔσται καὶ τῷ πόρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἔργῳ βλαβερά. ἀθρόοι δὲ ἔσονται ἐπιβίσεις (6) ὑδασι τε καὶ ψύξεσι καὶ χιόσι. τὸ θέρει ὡς ἢ ἀνατολῆς ἔκινωτος φαῦλον, μὲν δὲ ταῦτα καυσώδες καὶ ἐπίνοστον. πνεύματα δὲ ἔ' Εἰσησίᾳ λαμπρῶς, (7) γίνονται σεισμοί. τὰ δὲ πεδινὰ μᾶλλον οἷον καρπὸν. ὁ οἶνος φθινύσκει ὑπὸ πάχνης ἢ ξυλικῶν καρπῶν εὐθηνία. τοῖς μικροῖς ζώοις εὐτελεῖν τὸ ἔτος, τοῖς δὲ μεγάλοις ἀσύμφορον, μάλιστα δὲ βροστί. τὸ δὲ φθινοπώρῳ ἔσται νοσήματα ἀπὸ κεφαλαλγίας καὶ ὀφθαλμίας καὶ κνησμοῦ. εὐχεσθαι δὲ δεῖ, ἵνα μὴ ὑπὸ πάγων καὶ ἀνέμων (8) οἱ καρποὶ βλαβῶσιν. Ἡνίκαι ὁ Ζεὺς ἐν τῷ Ὑδροχόῳ γένηται τῷ οἴκῳ ἔ' Κρόνῃ, ἀνεμοὶ ἔσονται πολλοὶ σύμφοροι τῷ σιτικῷ καρπῷ, καὶ μάλιστα τῷ ξυλικῷ. ἔσται δὲ ὁ χειμῶν ἀρχόμενος ἢ καὶ ψυχρῶ, λήγων δὲ ἀνεμώδης. τὸ ἔαρ ἔνυδρον, καὶ μᾶλλον χειμερινὸν καὶ παχυνώδες. τὸ δὲ θέρει εὐπραν, ἀπὸ τῷ σφοδρῷ ἢ Ἐτησίῳ ἀνέμων. ἔσονται δὲ καὶ ὄμβροι ἐν τῷ θέρει, ὥστε καὶ ἐπικλυομένην τὸν Δημητριακὸν (9) καρπὸν ἐν μέγας. τὸ φθινοπώρῳ γίνονται πνεύματα ὑδατιάδῃ, καὶ τοῖς καρποῖς βλαβερά. ἔσονται δὲ καὶ πάθη ὀξεία ἐξ ὑγρῶς αἰτίας τοῖς νέοις, καὶ τοῖς μεσήλικιν. ἔσται δὲ πάχνη, καὶ βλάβη τῷ σταφυλῶς ἐν πολλοῖς τόποις. τὰ δὲ πόρῳ ἔσται κάκιστα, καὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ ὕψιστα. ἔσται δὲ ὀρνέων φθορά, καὶ θηρίων ἀγρίων. ἔσται καὶ ναυάγια πλεῖστα. ἀνὴρ δὲ πάνυ ἐπὶ

(6) Ex MSS. (7) Potius γενέσονται. (8) Ita F. Long. & Bod. (9) Ex MSS. F. Long. & Bod.

ὕδατος, μεσάζων δὲ ἀνεμώδης, ἐλίων χαλαζώδης ἔχιονώδης. ἐν τῷ ἔσσι πνέουσιν ἀνεμοὶ Ζίφυροι λαμπεροί. τὸ δὲ δέξθαι ἔσσι καυματώδης, τὸ φθινόπωρον πυρώδης, μάλιστα γυναιξὶ καὶ παρθένοις. ἐπιπνέουσι δὲ καὶ πνεύματα μοχθηρὰ, ὥστε τὸ ξυλικὸν καρπὸν ἐπικαυθῆναι. οἱ ἀνέμοι ἔσονται καλοί. τὰς ἄλλωνας ἀσφαλίζεσθαι χρὴ διὰ τὰς ὁμβρας· ταῖς ἐξυίοις γυναιξὶν ἐπικίνδυνον τὸ ἔσθαι. Δημόκριτος δὲ φησὶ, τὴν ἄμπελον καὶ τὴν ἐλαίαν εὐφορέσσειν. εὐχεσθαι δὲ δεῖ, μὴ μνέσθαι σεισμούς.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ Ἡλίου καὶ Σελήνης.
Πτολεμαίου.

Ὁ Ἡλιός τῇ ξηρότητι τὴν οἰκίαν πυρρὴν ἀνιμάται τὴν ὑγρὰν εὐσίαν. ἡ δὲ σελήνη δὲ ἑαυτῆς κατρυραίνουσα, κατὰ πηλὸν μίξιν ἔχει σιν ἐργάζεται. Σωτήριον δὲ ἀσελήνες ἡμέρας καλεῖ, τὰς ἀπὸ κατὰ σελήνης, ἕως β'. ἐν αἷς ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ἡ σελήνη κρύπτεται, ἔτι φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις.

fulmina. Jove in Piscibus in propria domo existente, hyems orditur quidam pluviosa, medium habet ventosum, finem vero grandinosum ac niviosum. In vere spirant venti Favonii vehementes. Æstas erit æstiosa, Autumnus a dens, præsertim mulierculis ac virginibus. Spirant autem & venti nocivi qui lignosum fructum exurunt. Sationes erunt bonæ. Verum areas munire oportet propter imbres; prægnantibus mulieribus annus periculosus. Democritus ait & vitem & oleam fertilem futuram. Supplicandum autem ne terra moveatur.

C A P. XIII.

De Sole & Luna.
Ptolemæi.

SOL proprii ignis siccitate humidam substantiam exhaurit. Luna vero per seipsam humectans, convenientem mixturam & temperaturam efficit. Sotio illunes appellat dies, a lune vigesima nona die usque ad secundam, in quibus sub radios solis luna occultatur, & hominibus non apparet.

CAP. XIV.

De Grandine.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Περὶ Χαλάζης.

* * * *

* * *

* *

A Iunt quidam quod si quis speculum incumbenti nubi ostendat, grandinem præterituram. Et rursus si hyænæ, aut crocodili, aut phocæ pellem agro circumducas, eandemque præ foribus domus suspendas, grando non cadet. Si vero & claves multas diversarum ædium circa agrum funiculis illigaveris, grando præteribit. Et si in domibus tauros statuas ligneos, valde juvabis. Et testudinem palustrem si in dexteram manum posueris supinam, modica terra circum eam aggesta, ut nequeat seipsam vertere ac abire; (quod facere non poterit, si terra sub pedibus ipsius communi duntaxat spēsασα εαυτῷ δάπτουθῆναι· (ὅς διωθήσεται δὲ, τῆς ὑπὸ τῆς πόδας γῆς κριλοτέρας θηομένης, ὥς ἔχουσι γὰρ ἀντίληψιν, μὲν

Εὐρῶν λίθον χαλαζίτιον, ἔχει. καὶ ὅταν ἰδῇς τὴν χάλαζαν, κρῆσον αὐτὸν μὲν σιδήρεα ἀπέναντι, καὶ δάπτουθῆσθε. καὶ αἰετὶς πτερόν το δεξιὸν λαβὼν, μέσον δὲ χωρεῖς χῶσον, καὶ ἔπε ἡ ἀμπέλαια, ἔπε τὰ σπέρματὰ ὑπὸ χαλάζης ἀδικηθήσεται. καὶ, δὲ δέρματι φώκης, ἱμάντι ἀπαρτηθῆναι ὅς μιᾶς τῆς φαιφανῆς ἀμπέλαιας, ὅς γίνεθαι βλάβη δὲ χαλάζης, ὡς ἰσορεῖ Φιλόσοφος ἐν τῷ Ἰσορικῷ.

(1) Φασὶ δὲ πνεες, ὅτι κάτοπτρον εἶναι ἐπιδείξῃς τὰ ἐπικειμῶν νεφέ, παρελεύσεθαι ἡ χάλαζα. (a) πάλιν εἶναι τὰ χωρεῖα φαιαζάγῃς ὑαίνης ἢ κροκοδείλου ἢ φώκης δέρμα, καὶ τῷτο αὐτῶν πυλῶν τῶ οἰκήσεως ἀναρτήσης, ὅς πεσῆται χάλαζα. εἰ δὲ καὶ κλειδίαι πολλὰ ἀφ' ὧν οἰκημάτων κύκλῳ δὲ χωρεῖς ἐν χαινίοις ἀπαρτήσεις, παρελεύσεθαι ἡ χάλαζα. καὶ πύρεος ἀνασήσης ἐπὶ τῶ δωματίων ξυλίνης, ὡφελήσεις σφοδρῶς. (b) καὶ χελώνῃ δὲ τὴν ἐν τοῖς ἔλεσιν εὐλοκομῶν, εἶναι εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα τῆς ὑπῆταν, ὁλίγην γῆν φαιαμυσάμηνος αὐτῆς, ὅπως

(1) Interp. V. & Bar. non agnoscunt initium Cap. ad Φασὶ δὲ πνεες... quam lacunam hoc modo suppleant F. Long. & Bod. Γυνὴ ἔμμενη δειξάτω τὰ αἰδέα αὐτῆς χαλάζῃ, καὶ δάπτουθῆσθε ὁμοίως δὲ τὴν τοιαύτην θῆραν καὶ πᾶν θηρίον φεύγει. καὶ παρθένα ῥάγῃς τὸ σπῶτον λαβὼν, ἀνὰ μέσον δὲ χωρεῖς χῶσον, &c. Ideo in vers. omitt.

(a) Πάλιν εἶναι] Palladius Lib. 1. Tit. 35. "Grandini (inquit) creditur obviare, si quis Crocodili pellem vel Hyana vel marini Vituli per spatia possessionis circumferat, & in villa aut cortis suspendat ingressu, cum malum viderit imminere.

(b) Καὶ χελώνῃ] Idem loco cit. "Item si palustrem testudinem dextra manu supinam ferens, vineas perambulet, reversus eodem modo sic illam ponat in terra, & glebas dorsi ejus obiciat curvatura, ne possit inverti, sed supina permaneat. Hoc facto fertur spatium sic defensum nubes inimica transcurrere.

ἐν τῷ τόπῳ) καὶ εἰς ἄρῃαν δὲ καὶ πάντα τόπον οὐκ ἂν πέσει χάλαζα, τέττε γνομύμη. εἰσὶ δὲ πινες καὶ οἱ φάσκοιτες, ἕκτη ὥρα ἡμέρας ἢ νυκτὸς δεῖν γίνεσθαι τὴν ἀποκαταστασὶν καὶ καὶ ἄλλοις τῷ χελώνης. Ἀπυλῆος δὲ ὁ Ῥωμαϊκὸς φησι, σαφυλῶ πίναντι ζωρεφιστάντα, καθεστὲν ἐν τῷ ἀμπελῶνι δυνεσθῆναι τὴν λύρας, ἢ ἀβλαβῆ ἀλγυμῆν τὴν καρπὸν. ἀρχεται δὲ δύνειν ἡ λύρα τῇ (2) πρὸ δεκάτης καλανδῶν Δεκεμβρίαν. πλείως δὲ δύνει τῇ πρώτῃ νόνην Φεβρουαρίαν. * (c) Ταῦτα μὲν εἴρηται τοῖς ἀρχαίοις. Ἐγὼ δὲ εἶνα τὴν εἰρημῶν, ἀπρεπῆ λίαν ἡγήμας ἢ φύκας, καὶ πᾶσι παραινῶ μηδὲ ὅλως τέτοις προσέχειν τὴν νῦν. τέττε γὰρ χάριν αὐτὰ συνέγραψα, ἵνα μὴ δοξῶσι παραλιμπάνειν τὴν τοῖς ἀρχαίοις εἰρημῶν. * Καὶ ἵππου ποταμῶν τῇ δορῶν ἀποτμήματα, καὶ ἐκάστῳ τῷ περμόνων περὶ τὴν χαλάζης ἴσησιν ἀπειλῶ.

(2) MSS. Codd. τῇ πρὸ δεκάτης.

(c) Ταῦτα μὲν εἴρηται τοῖς ἀρχαίοις. Ἐγὼ δὲ---] Cassianus lectores monet ne se absurda superstitionis postulent, quod tot portenta & ridicula Libro suo inferantur; diligentia enim, non credulitatis, indicia esse, nequid a Vett. proditum omisisse videatur. Codex optimus Baroccianus, huiusmodi nugae & deliramenta magica Geopp. hinc inde interspersa, non agnoscit.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Ἄλλο πρὸ Χαλάζης.

Λείπει.

(1) Hæc Lacuna suppletur quidem a MSS. F. Long. & Bod. sed verbis tantum depravatis, ut ne minimum sensus elici queat. Ἄλλο πρὸ χαλάζης. Ἀφελικανῆ. Εὐλα δαφνήσας παρθένας κνήμας ἀλλοίειζαν. Τῆς δὲ (ut Long.) vel—εἰς ἑκατὸν κλῆμα καὶ εἶναι τε καὶ χῶσται. Λείπει in Barocc.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ Κεραυνῶν.

Ἰπποποτάμῳ δέρμα κατόρυζον ἐν τοῖς ἔχρωσι, καὶ ἐπιστῆται κεραυνὸς ἐκείσε.

cavrior fuerit facta, quum enim non reperiat quod instar sustentaculi apprehendere queat, manet in loco,) quo facto neque in arvum, neque in ullum aliquem locum grando cadet. Sunt autem qui tradant, hora sexta diei aut noctis circumgestationem testudinis & depositionem fieri oportere. Apuleius Romanus ait, Uvam in tabella depictam in vinea consecrandam esse occidente Lyra, & fructum manere illæsum. Incipit autem occidere Lyra ad decimum Calendas Decembres. Perfecte quidem occidit prima nonarum Februarii. * Atque hæc quidem a veteribus tradita sunt. Ego vero quædam ex relatis valde indecora esse opinor & vitanda, omnesque moneo talibus nequaquam animum advertere. Verum hæc ideo adscripsi, ne videar quid omittere eorum quæ veteres prodiderunt. * Quin & equi fluviatilis pellis segmenta ad singulos terminos posita, grandinis minas cohibent ac sistunt.

* * *

CA P. XVI.

De Fulmine.

Ἰπποποτάμῳ δέρμα κατόρυζον ἐν τοῖς ἔχρωσι, καὶ ἐπιστῆται κεραυνὸς ἐκείσε.

ARGU-

ARGUMENTUM LIB. II.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Β'.

HÆC insunt in hoc libro secundo, selectarum de agricultura præceptionum. Quæ agris conferunt, de diversis fructibus, frumento videlicet & hordeo, & reliquis sarmentosis appellatis fœtibus, in singulis capitibus subscriptis. Convenit autem primum id quod generalius est reliquis præponere.

(1) Supplevi ex MSS.

CAP. I.

Quod plurimum conferat agro domini præsentia.

AGrum multo præstantiorem facit assidua domini præsentia omnes enim ad operum curam impellit, & de deficientibus submonens ea suppleri facit: & alios in opere alacres collaudando, alios segnes objurgando, ad unum scopum diligentiae & sedulitatis omnes respicere cogit.

CAP. II.

Quod pueri maxime agriculturæ apti sunt, & quod ad operum qualitatem operantium corpora eligere convenit, & unicuique operi convenientem adhibere.

Varronis.

UNaquæque ætas suam habet ad agriculturam aptitudinem; præcipue vero pueri conveniunt per ætatem, enutriti ad opera, & subservientes, & ad singula quæ fiunt diligenter animum advertentes: facileque

(1) Revocaui ex MSS.

ΤΑδε ἔστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, δευτέρα μὲν ἔσθ' ἡ περὶ γεωργίας ἐκλογὴν. περὶ ἧς δὲ, ὅποια τοῖς ἀγροῖς συμβαλέται, & περὶ διαφόρων γυνημάτων, (1) σίτου φημὶ, & κερῶν, καὶ τῶν λοιπῶν φρυγανωδῶν λεγόμενων καρπῶν, καὶ τὰ ὑποπελάμματα κεφάλαια. Δεῖ τοίνυν ὁ σφωτὸν ἐπὶ κεφαλαιωδέτερον, τετὴν ἀνέλασαι.

Κ Ε Φ. Α.

Ὅτι πολὺ τὰ ἀρχὰ ὠφέλιμα ἢ τὰ δευτέρως παρὰ τὰ.

ΠΟΛΛΩ τὸ ἀγρὸν ἀμείνω ποιεῖ διαπότης συνεχὴς παρῆσθαι. πάντας γὰρ ἐπὶ τῶν ἔργων περὶ τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ τὰ ἐκλιπὴ ὑπομιμνήσκων, πολλοὺς ποιεῖ. & τὰς μὲν ἐπὶ ἔργον περὶ ἡμῶν ἐπαινῶν, τὰς δὲ ῥαθυμῶν αἰτιώμεθα, ἕνα σκοπὸν πάνσι σφωτὸς περὶ φιλοκαλίας ἀπεργάζεσθαι.

Κ Ε Φ. Β.

Ὅτι μάλιστα παῖδες πρὸς τὴν γεωργίαν ἐπιήδειοι, καὶ ὅτι πρὸς τὴν ποιότητά τ' ἔργων, τὰ σώματα τ' ἐργαζομένων ἐπιλέγεσθαι περὶ τὴν καὶ ἐκείνῳ ἔρῳ τὴν ἀρμοζοντά ἀφορίζον. (1) Βάρενος.

Ἐκάστη μὲν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς γεωργίαν ἔχῃ τὴν ἑαυτῆς ἐπιτηδεύουσα. ἐξαιρέτως δὲ οἱ παῖδες ἀρμοζοῦσι τῇ ἡλικίᾳ, ἀναστρέφμενοι πρὸς ἐργασίαν, & ὑποεργῶντες, & ἐκείνῳ τὸ γινόμενον ἀκριβοῶς παρακολοῦντες.

αγλαΐδες. εὐκόλως τε ἐπικάρμπει-
αὶ δὲ δυνάμει. ὡς (2) τὴν ἀγρο-
πιν ἀνασπᾶν, καὶ τὴν φυλλίδα ἀπ-
ελάειν, καὶ τὴν φύσιν τῆ γῆς, πείρα
τε καὶ ἐργασία καὶ μελέτη παρὰ τῶν
πρεσβυτέρων ἐμμανθάνοντες. Τὸν
δὲ ἀγρὸν καὶ μακρότερον ἔχειν τὸ
σῶμα. ὁ γὰρ τοῖς τοῖς ἰσχυρῶς ἐπικεί-
μενος τῇ ἐχέτῃ, τὴν ὅλῃ ὕμνιν
βαρύνει, ὡς μὴ ἐπιπολῆς εἶναι τὴν
αὐλάκην, καὶ κατὰ φερόμενον ἀπὸ ὕψους
πληγῇ, μᾶλλον κατὰ πῖον τῶν
βοῶν. Τὰς δὲ τοῖς ἀμπέλους ἐργα-
ζομένους, καὶ ὅπως ὕψηλός εἶναι
καὶ, περὶ γωνιαίς δὲ. ὁ γὰρ τοῖς τοῖς,
ὡς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀμπέλους ἐ-
μακρότερον κατὰ φερόμενον, ἀλλὰ
ὡς σῶμα ὦν, ἀπονητὶ (3) ἐργα-
σεται. Τὰς βεκόλως ἰσχυρῶς καὶ
μακρῶς, καὶ τῇ φωνῇ τεταχυτέρως
ἐπισήσωμεν, ὅπως μὴ μικρὸς ὄν-
τας, καλύπτωσιν οἱ βοῶντες ὡς ἰόντες,
δύναμις δὲ ἐφορεῖν τὰ ἐμμετρεῖν.
καὶ ἵνα τῇ τεταχυτέρῃ τῇ φωνῇ κατὰ πῖον τὰς βοῶν. Τὰς αἰπότες ἐλαφρῶς εἶναι
δεῖν, καὶ ποδώκεας, ἵνα τῇ ὀξύτητι τῇ αἰγῶν παρακαταβῶσιν.

(2) MSS. Long. & Bod. habent πρὸς τὸ τίμει. (3) MSS. F. Long. & Bod. ἐργάζεται. Bar. ut in textu.

Κ Ε Φ. Γ.

Ἐν ποίοις τόποις, καὶ κλί-
μασι καὶ τοῖς οἰκίσεσι
ποιεῖσθαι, καὶ ὡς ποῖον
ἀγρον ἀποβλεπέσθαι, καὶ
ὡς ἐλαλανεῖων. Διδύμε.

Οἱ παραθαλάσσιοι τόποι εἰσὶν ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ ὑγιεινότεροι, καὶ
οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀνα-
κακλιμένοις τόποις πρὸς βορρᾶν νεύ-
οντες. οἱ δὲ πρὸς ἑλῶν καὶ λιμ-
νῶν, καὶ ἐν κρύοις τόποις, καὶ πρὸς
νότον ἀνεμῶν, καὶ πρὸς δυσμᾶς κε-
κλιμένοι, νοσώδεις. καὶ (1) γὰρ τοῖς
οἰκίσεσι οἰκοδομεῖσθαι ἐπὶ ὑψηλοτέ-

(1) MSS. Codd. ἔν.

flectere se potentes ad gramen evei-
lendum, & folia decerpenda, ac fron-
des, & naturam terræ, experientia o-
peraque & industria ex senioribus edi-
fcentes. At vero aratorem longius
corpus habere oportet, talis enim sti-
væ fortiter incumbens, totum vomerem
degravat ne in superficie sulcus
ducatur: Sed & plagæ ex alto delatæ
magis incessunt boves. Ceterum vi-
nitores non tam altos esse oportet,
verum quadratos. Talis enim ad vi-
tis culturam non e longinquo incum-
bens, sed terræ propior existens, sine
labore operabitur. Bubulcos fortes
& longos & voce asperiore præditos
præficiemus, ne, si parvi existant, bo-
ves præcedentes eos occultent, pos-
sintque ea quæ ante boves sunt con-
tueri; & ut vocis asperitate boves
perterrefaciant. Caprarios leves esse
oportet & veloces, celeritatem capra-
rum ut assequi possint.

C A P. III.

In qualibus locis, & climatibus
domos edificare oportet, &
ad quales sidus spectantes, &
de balneis. Didymi.

Loca maritima ut plurimum salu-
briores sunt, & montana, & ac-
clives, ad boream vergentes. Qui
vero prope paludes & stagna, aut in
locis concavis, aut ad austrum ven-
tum, aut ad occidentem inclinati sunt,
morbofi. Oportet igitur domos in
altioribus locis ædificare: Ad sanita-
tem enim & speculationem, & regi-

onis.

onis collustrationem, hic locus aptissimus existit. Cæterum tota figura domus ad orientem extruenda est, itemque fores. Ventī enim ex orientis partibus spirantes saluberrimi sunt, & solis calor citius irrumpens attenuat & dissipat omnem aeris crassitiam ac caliginem. Nec vero humiles domos, neque arctas facere oportet, sed spatiosas, & amplas, ac altas. Quidam etiam ad meridiem domos extruere consulunt, utpote solem diutissime habentes. Verum ego domum ad orientem spectantem præstantiorem pronuncio, quod auster a meridie spirans, humidus & inæqualis & morbosissimus existat. At vero balnea vice versa facere oportet, non ad boream & septentrionem spectantia, sed ad occasum hybernū, aut ad meridiem. Sint autem hæc ampla & purum aerem suscipientia. Etenim sterquiliniis, & cœno fortentibus locis, in vicinia non existentibus, purus aer ingreditur. Fornaces in his debent esse, intro spectantes, inclinati, deorsum tendentes, ut coniecta in ipsos ligna intro cedentia, exitum non habeant, verum flamma intus delitescens multam caliditatem cellæ ac folio præbeat.

ἔνδον χωρεῖν τε, μὴ ἔχειν ἔξοδον, ἀλλ' ἢ φλόξ ἐνδομυχῶσα, πολλῶ τῶν θερμῶν ἐν τῷ σκεύει ποιῆ.

(2) Ita MSS. ante συνηθείας. (3) Interp. legit εὐρεία, ampla. MSS. F. Long. & Bod. εὐρεία. Bar. εὐρεία, facilem fluxum habentia.

CAP. IV.

De aquæ investigatione.
Paxami.

Κ Ε Φ. Δ.

Υδροσκοπικόν. Παξάμει.

UBI vitices quæ & amerinæ ab aliquidibus dicuntur, aut conyza, aut othles, aut arundines, aut colym-

ἔνθα πύκναισι λόγῳ αἱ ὑπὸ πύκναισι λεγόμεναι ἄγνοι, ἢ κόνυζα, ἢ ὄθλεις, ἢ κάλαμγοι, ἢ (1) κολύμ-

(1) MSS. V. F. Long. & Bod. Κολύμφοι. Bar. ut in textu. Apud Hesychium. Κολύμφοι. Φλοῖος, λεπιδίων. In Etymol. Κολυμφοῖν pro κολυμβῶν Dorice dicitur: a quo deduci videtur Κολύμφοι.

matus

βαλῖς κατ' ἑαυτὴν, ἢ ὁ καλὲ-
μεν τείφυλλος, ἢ ποταμογαί-
των, ἢ ἔνθα χοῖντος κατ' ἑαυτὴν
φαίνεται, ἐκείσε ὄρυσε. εὐχερέστερα
δὲ δοκιμασία, εἰ εὐρίσκεται ὕδωρ,
γίνεσθαι ἔπος. Ἐν ᾧ ἂν βέληται πρὸς
τόπων, ὄρυξάτω βόθρον βάθος πη-
χῶν τεταῶν, καὶ ποιησάτω ἀργεῖον
μαγισθῶν, ὡς ἡμισφαίριον, ἢ (2)
κύβραν καὶ δύνοντι ἡλίς, ἐλαίῳ
διὰ χειρὸς ἐν τῷ εἰρημνῶν. Ἐ-
λαβὼν ἔριον πεπλημνῶν, ξηρὸν,
κατὰ ῥόν, ὡς παλαιστῶν, διστάτω
κατὰ μέσον τῷ ἔρις μικρὸν λιθά-
ριον, Ἐπεσοκολλησάτω ἔσω τῷ ἀρ-
γείῳ τὸ ἔριον κηρῶ, ὥστε μὴ ἐκ-
πίπτειν εἴτω κατὰ πρὸς τὸ ἀρ-
γεῖον κατὰ τῷ βόθρῳ, πεσορῶντι,
ὥστε, ἐπιπῶν (3) κατὰ πρὸς τὸ ἀρ-
γεῖον, ἐγκρεμνῶν τὸ ἔριον μέ-
χει ἡμισφαιῶς τῷ ἀργείῳ, Ἐπεσοκε-
πασάτω ὅλον τὸ ἀργεῖον ἐπὶ πηχυ-
αῖον ὕψος, Ἐιστάτω τῷ νύκτα. ὑπὸ
δὲ τῷ ὀρθρῶν πρὸς τῷ ἡλίῳ ἀναχεῖν,
ἀφελὼν πρὸς ἐπιπῶντι, μετὰ πρὸς
τὸ ἀργεῖον, καὶ εἰ ἂν ὁ τόπος
ὕδωρ ἔχῃ, εὐρήσῃ καὶ ἐν τῷ ἀργείῳ
πομφόλυγας, καὶ τὸ ἔριον πεπλημνῶν
ὕδατι. Ἐ εἰ μὴ πολλὴ ἐστὶν
ἡ νοτὶς, ὥστε καὶ δάκρυον φέρειν,
ἔργος ἐστὶ τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ νοτὶς ἀπλῶς
φανῇ, ἐπὶ μὴ ὕδωρ, ἀλλὰ βαθύ. εἰ ἂν
δὲ μηδὲν τέτων φανῇ σημείον, χρὴ
τὸ αὐτὸ ποιεῖν ἐν ἄλλῳ ἢ ἐν ἄλλῳ
τόπων, ἐπινοῶντι Ἐ αὐτὸν, ὡς ἀν-
θρωπον, τὰς ἐλπίδας ἔχοντι ὕδα-
τι τόπος.

batus per se, aut trifolium, aut po-
tamogeiton nascuntur, aut ubi juncus
per se apparet, illic fodito. At vero
facilius experimentum ad invenien-
dam aquam hoc modo fit. In quo-
cunque loco quis velit, foveam alti-
tudine trium cubitorum faciat, paret-
que vasculum plumbeum ad similitu-
dinem semisphaeræ, aut ollam; &
occidente sole unum ex prædictis
oleo perlinat, & accepta lana lota,
sicca, pura, longa palmum, circa me-
dium ejus lapillum parvum illiget,
atque ipsam lanam intra vasculum
cera agglutinet, ne elabatur; deinde
vas in foveam invertat, animadver-
sione habita, ut, postquam inversum
fuerit vasculum, lana in ipso usque
ad medium dependeat, quo facto to-
tum vasculum ad cubiti altitudinem
cooperiat & obruat, & per noctem
finat. Sub diluculum autem ante so-
lis ortum, ablatis superinjectis, vas-
culum convertat, & siquidem locus
aquam habet, inveniet tum in vasculo
bullas, tum lanam aqua plenam.
Quod si multus est humor ut & la-
chrymæ distillent, prope aquam spe-
rato. Si autem humor simpliciter
apparuerit, adest quidem aqua, sed
in alto latet. Si vero nullum horum
signorum apparuerit, idem pericu-
lum in alio atque alio loco facere
oportet, observatione, ut hominem
decet, facta, ne desperati loci ten-
tentur.

(2) Apud recentiores Graculos κύβρα pro κύττα. Vide Du Fresne in
Gloss. (3) Ita legend. ex MSS. Bar. & Palat. 2do; suffragante Casaub.
MSS. V. & F. κατὰ πρὸς τὸν. Bod. & Long. κατὰ πρὸς τὸν.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

Alia ratio investiganda aquæ.

(I) Ἄλλο εἰς τὸ αὐτό.

Μontes alti & plures vertices habentes, aquosi sunt, & maxime ad boream & septentrionem sitæ montium partes. Terra etiam nigra & pinguis aut etiam petrosa, maxime si petras nigras habuerit & ignei ruboris, aquosa fuerit. In campis vero ubi terra est argillosa, scrupos & pumices habens, & faciem siccam & nudam, aqua caret. Similiter & terra figulina, & quæcunque repudiat ac repellit imbres & tempestates. Quæcunque vero retinet pluvias, & absorbet, siccior existit. Subsunt aquæ ubi nascitur gramen, plantago, heliotropium, butomon, rubi, hippuris, calaminta, arundines tenues & molles, callitrichos quæ & adiantos, melilotum, oxylapathum, quinquefolium, sanguinalis latifolia, juncus, solanum, stratiotes, tussilago, chamæleo. Ubi vero plures fuerint, & densæ, & virides herbæ, plures etiam erunt aquæ. Cancrī aquis commodi fuerint, nam & venas aperiunt, & sanguifugas perdunt. Terræ nigræ & altæ, durabiliores aquas habent & asperiores; Ex his vero valde lutosæ aquosiores, atque his adhuc amplius, dulces. Si in aliqua rara terra apparuerint aquæ, apparentibus contentum esse oportet, & plures non quærere, ne etiam præfentes perdamus. Ex aquis quædam ex infernis scaturiunt, quædam ex obli-
πὲ γλυκάζοντα. εἰάν δὲ ἐν πνι ἀραιᾷ γῇ φαίνοιτο ὕδατα, τοῖς φαινομένοις ἀρκείῃς χρῆν, ἢ μὴ ζητεῖν πλείονα ἵνα μὴ καὶ τοῖς ἔσιν ἀπώλεια γένη-

ΤΑ ὑψηλὰ ὄρη ἔω πλείονας ἔχον-
ται κρυφαῖς, ἐνδορα εἶη, καὶ
μάλιστα πρὸς βορρᾶν ἢ ἀρκτεν ὑπο-
κείμενα μέρη τῶν ὀρέων, ἢ ἡ μέ-
λαινα δὲ ἢ λιπαρὰ γῆ, ἢ καὶ πετρώ-
δης. εἰάν δὲ μάλιστα τὰς πέτρας με-
λαίνας ἔχῃ ἢ πυρρειδεῖς, ἐνδορᾶ
εἶη. (2) Ἐν δὲ τοῖς πεδίοις ἐνθα ἐστὶ
γῆ ἀργιλλώδης, ψηφίδας ἢ κιοσκήρας
ἔχουσα, ἢ πλὴν ὅψιν αὐχμηρὰν καὶ
ψιλὴν, τέστι κατὰ ξηρὴν καὶ με-
μωμένην, ἀνδορᾶ εἶη. Ὀμοίως
δὲ ἢ ἡ κερκμήτις γῆ, καὶ ὅση ἀπο-
κρέεται καὶ ἀποψήνεται ὁμβροῦς καὶ
χειμῶνας. ὅση δὲ (3) κατέχευται ὑετὸν,
καὶ καταπίνει, ξηροτέρα ἐστίν. ὕδατα
δὲ ὑποκείνται, ἐνθα φύει ἀγρωσις,
ἀρνόγλωσσον, ἡλιοτρόπιον, βέτομον,
βάτοι, ἵπποεις, καλαμίνθη, κά-
λαμοι λεπτοὶ καὶ ἀπαλοὶ, καλλί-
τειχῶς ἢ καὶ ἀδανιδῶς, μελίλω-
τος, ὀξυλάπατος, πενταδάκτυλος,
πολύρον ἢ πλατύφυλλον, χοῖ-
νος, σπύχνος, σφαλιῶπις, χαμαιλεύκη,
χαμαιλέων. πλείονων δὲ ἔστων ἢ δα-
σειῶν, καὶ χλωρῶν, καὶ ἀνθηρῶν βο-
τανῶν, πλείονα ἔσονται καὶ τὰ ὕδα-
τα. Καρκῖνοι χρήσιμοι τῷ ὕδα-
τι εἶεν, τὰς γὰρ φλέβας διανοίγουσιν,
τὰς δὲ ἐδέλλας διὰ φθείρουσιν. τὰ δὲ
μελάγχια ἢ (4) βαθύγεια, (5) ἐ-
πιμονιμώπερον ἔχοντα τὰ ὕδατα ἢ τε-
χύπερα τέτων δὲ τὰ λίαν ἐμπηλα,
ὕδρηλόπερα, καὶ ἐπὶ μαῶδον τέτων,

(1) Varii hujus Cap. in MSS. Tituli. V. habet. Ἄλλο ὑδροσκοπικόν. F. Ἄλλο. Long. & Bod. Ἄλλως. Bar. Ἐπερὶ πρὸς ὑδροσκοπίας (2) Totam hanc περιγραφὴν revocavi ex Cod. Barocc. (3) Ita MSS. F. Bar. Long. & Bod. exhibent. (4) Ex MSS. F. Long. & Bod. (5) Potius ἐπι-
μονιμώπερα.

ται. τὰ μὲν γὰρ ὑδάτων καὶ τῶν ἀνα-
βλύζοντων ἐκ πλαγίων ἔρχεται,
καὶ τὰ μὲν ἀναβλύζοντα μόνιμώτερὰ
εἰσι. ἥδη δὲ οὐρύσκειν εἰς βάθος,
ἕως ἢ ἡ ρίζα τῆς νάμαλτος καὶ
ληφθῇ, ὅπως ἡ ῥοή διηνεκῆς εἴη καὶ
μόνιμη. ὅσα δὲ ἐκ πλαγίων (6)
φέρεται, ὀλιγοχρόνιωτέρα τῶν ἄλλων
εἰσὶν. ἀπὸ γὰρ χειμῶνος καὶ τῶν ἐν
ἔασι ὁμίλων πεφύκασι. Πρὸς δὲ τὸ
ἐπιγινώσκαι γῆν εἰ ὑδὼρ ἔχει, πνέες
ἐστὶν ποιεῖσι. Βόθρον οὐρύξαντες,
πλάτνουν μὲν πῆχυν ἕνα, βάθος δὲ
πῆχους τέττις, ἐν τῇ τέττις τῷ οὐρύματι
καὶ μισημβρίαν ἀπὸ γῆς ξηρὴν
ἐπὶ ὥρας τέττις, καὶ καλύπτουσι κόμην
καλάμων χλωρῶν, ἢ ἄλλην πνιπτά
ὑπαλῆ. καὶ μὲν ἔχει ὑγροσίαν, ἔσται
ὑδὼρ. ξηρὰ δὲ ὄντων, ἔσται μῶς.
Ἐφ' ὑψηλοτέρων δὲ τόπων ἀνελθόντες,
ἐφορεῖν δεῖ καὶ τὴν ἡλίαν πρῶτῳ ἀκ-
τῖνα, πρὶν τὴν αἴρα λευκῆναι, καὶ
εἰ ὁμιχλώδης πρὸς αὐτὸν ἀνελ-
κόμην, πρὶν αἰραιωθῆναι, φανεῖ-
ται, ὑδαὶς ἔσται περὶ δοκίαν. Συν-
τήρει δὲ ἐν τῇ πρῶτῃ τῇ ἡλίᾳ λάμ-
ψος καὶ νῶπια, ἀναπετώμεθα εἰς (7)
ὄρθρον ἄνω, καὶ συστροφόμεθα ὡς περὶ
δοκίαν καὶ γὰρ ταῦτα ὑδαὶς δηλω-
πικά. Δέον δὲ ἐξ ὑψηλοτέρων τόπων
σκοπεῖν. τὰ μὲν δὲ ἐν ταῖς μεσημ-
βρίαις, ὅτε αἶρ καθαρός, καὶ ἡ γῆ
ξηροτάτη εἴη, τότε γὰρ ἐν τοῖς ἐνυ-
δροῖς (8) αἰτμός ἀναδίδεται, καὶ ὡς
νεφὸς μικρὸν ὁρᾷται. χειμῶνος
δὲ αἰτμίδα ὁ τοῖς ἀνίσταται τόπος,
ὁμβρίαν ταῖς ἐν τῷ ποταμῶν καὶ λιμ-
νῶν καὶ φρεάτων ἀναφερομένης κα-
κεῖται μὲν πολλὰ καὶ νεφελώδεις, αὐ-
ταὶ δὲ ἰχναὶ αἰετώδεις. εἰ δὲ πι-
κρα εἴη τὰ ὑδατα, (2) κροτάλιον
κόψαντες ἐμβάλλωμεν. ἢ κροτάλιον
κόψαντες, καὶ εἰς βάθος ἐνδύσαντες,
κατατάμεθα ἐν τοῖς ὑδασι. πῶς δὲ βδέκας ἀφ' ἐφείρουσιν ἐσχελεῖς, καὶ καρκῖνος

quis veniunt, & scaturientes quidem
ex infernis durabiliores sunt; qua-
propter in altum effodere oportet, do-
nec origo laticis deprehendatur, quo
fluxus continuus sit & permanens.
Quæ vero ex obliquis partibus ferun-
tur, minore tempore quam aliæ per-
manent; ex hybernis enim tempesta-
tibus ac vernis pluviis natæ sunt. Cæ-
terum ad cognoscendum an terra a-
quam habeat, quidam etiam hoc fa-
ciunt. Foveam effodiunt latitudine
cubiti unius, altitudine cubitorum tri-
um, & in fossam circa meridiem spon-
giam siccam ad horas tres imponunt,
& arundinum viridium coma coope-
riunt, aut etiam alia aliqua tenera her-
ba. Et si quidem humorem traxerit
spongia, aderit aqua; ubi vero sicca
fuerit, nequaquam. Quin & in alti-
orem locum ascendentem, primum
solis radium, priusquam aer albescat,
inspicere oportet, & si quid nebulo-
sum in ipsum attrahi, antequam ra-
rescat, appareat, aquam expectare con-
venit. Observa etiam cum primum
sol splendeat, culices sursum in di-
rectum volantes, seque ad trabis si-
militudinem contorquentes; hi enim
aquam portendunt. Oportet insuper
ex altiore loco animadvertere, æstate
quidem in meridie, quando aer purus
& terra siccissima fuerit, tunc enim
in aquosis locis vapor sursum tolli-
tur, & parvæ instar nebulae cernitur;
hyeme vero halitum huiusmodi locus
remittit, similem eis qui ex flumini-
bus & stagnis & puteis efferuntur; ni-
si quod illi multi sint & nubili, hi
tenues & aerii. Aquarum amaritudi-
nem corallio contuso injecto emen-
dabimus, aut hordeum contusum &
linteolo illigatum in aquas ponamus.

(6) Ita MSS. ante φαίνεται. (7) Interp. legit εἰς ὄρθρον quam lect. in
Vers. retinui. (8) MSS. V. supplet τέτοις.

(2) Vide Notas ad Cap. i. Libi 15.

Hirudines perdunt anguillæ, & cancri fluviales, aquis injecti. Signa porro generationis aquarum dulcium juncus, arundo, lotus & rubus.

(9) ποταμίῳ τοῖς ὕδασι βληθέντι. ὑδρογενικὰ δὲ σημεῖα γλυκίων ὑδάτων, χοῖν, κάλαμ, λωτὸς καὶ βάτ.

(9) Potius ποταμίῳ aut ποτάμιοι, sed MSS. ut in textu.

CAP. VI.

De aquæ investigatione.
Democriti.

Κ Ε Φ. Γ.

(I) Εἰς τὸ αὐτό.
Δημοκρίτης.

DE aquæ inquisitione, deinceps dicemus. Qui enim in aquis vestigandis experientiam nacti sunt, pronunciant campos quidem ut plurimum aquis carere, & majores magis minoribus. Ex montibus vero plerisque aquosos esse, & imas ipsorum partes humidiores quam summas, & densas ac arboribus tectas magis humiditas esse quam nudas. Aquæ vero quæ in campis reperiuntur, ut plurimum falsæ sunt, quæ vero in montibus & imis ipsarum partibus, dulces: nisi aliquarum sapor corrumpatur per incumbentium aquarum proprietatem, crudarum videlicet aut falsarum, aut nitrum, aut alumen habentium, aut sulphur, aut aliud quid ejusmodi. Naturales autem causas prædictorum tales afferunt; nempe solem ex aquis semper id quod tenuissimum ac levissimum est attrahere. Quare quum campos per totam diem sol occupet, humorem ex ipsis emulgere & in vaporem dissolvere, unde iane contingit ut quidam penitus aquis careant; verum in quibus aliquid relinquitur, id omnino falsum reperitur, levi ac dulci ex ipsis consumpto, quemadmodum etiam mari contigit. At vero montium aquas id ipsum non pati, quum non per to-

Περὶ δὲ τῆς ὑδροφανικῆς, ὑπὸ δὲ πινων ὑδροφανικῆς λεγομένης, νῦν ἐρεῖται. Ἀποφαίνοντο οἱ αὐτοὶ * τῆς ὑδροφανικῆς τῶν ἐμπειρίαν εἰληφότες, τὰ μὲν περὶ ἀνθρώπων ὑπάρχειν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἔτι μείζονα μᾶλλον τῶν ἐλασσόνων. τῶν δὲ ὄρεων ἔνυδρα τὰ πλείστα, ἔτι τῶν ὑπερβαίνει καὶ ὑπερβαίνει τῶν ἀκρωρείων ὑπάρχειν, ἔτι τὰ δασέα καὶ τὰ κατὰ δένδρα τῶν ψιλῶν. τὰ δὲ ἐν τοῖς πεδίοις εὐρισκόμενα τῶν ὑδάτων, ἀλμυρὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. αἱ δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι ἔτι τῶν ὑπερβαίνει, στυφία. εἰ μὴ πινων ἢ γούσις φθέρη, διὰ τῶν τῶν ἐπιχειμένων ὑδάτων ἰσότητος, ὡμῶν, ἢ ἀλμυρῶν ὑπαρχόντων, ἢ νιτρωδῶν, ἢ στυφίαν ἔχόντων, ἢ θύων, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. Φυσικὰς δὲ (2) τοῖς εἰρημένοις αἰτίας τοιαύτας ἀποσπῶσιν, διὰ τῶν ὑδάτων τὸ λεπτομερέστερον αἰεὶ καὶ ἐλαφρότερον ἔλκειν τῶν ἡλίου. τὰ μὲν ἐν πεδίοις δι' ὅλης ἐπέχοντα τῆς ἡμέρας τῶν ἡλίου, ἐξαμείλνουν τὸ ὑγρὸν ἔτι ἐξατμίζουσιν, ὅθεν τὰ μὲν πλείους ἀνθρώπων ὑπάρχει. ἐν οἷς δὲ καταλείπεται πᾶσα τῶν ὑδάτων, ἀλμυρὰ εὐρίσκει πάντως, ἔτι ἐλαφρῶς ἔτι γλυκεῖος ἐξ αὐτῶν ἀναλίσκομένης, καθάπερ ἔτι τῶν (3) θάλασσας συμβέβηκε. τὰ δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι τῶν ὑδάτων, μὴ τὸ αὐτὸ πά-

(1) MS. V. Ἐπερὶ ὑδροσκοπικόν. F. Long. C. Bod. Δημοκρίτης ὑδροσκοπικόν. * Potius ὑδροφανικὴν. (2) Ita MSS. (3) Suppl. εἶναι αὐτὴν ἐλαφρότερον, ut sensus sit integer: vel legend. τῇ θαλάσσῃ.

Arado, & in Heraclea Ponti. Porro aquas quæ ex altis locis deferuntur, fontes nostri, πηγάς illi, quasi fixas vocant, atque id propter superincumbentes locos, adjacente videlicet monte Saoce appellato, & habente non longe a vertice locos asperos & antrōfos, ac capaces plurimæ coelestis aquæ. Fontes igitur irriguos, & quibus aliquid influit, πηγάς esse pronunciant propter declaratas causas. Esse vero præterea etiam in plurimis terræ partibus venas habentes aquam. Quemadmodum enim, inquiunt, in vivis & animatis corporibus totum corpus venis & arteriis continuis interfinctum est, sic etiam in terra, & locos raros esse, aere plenos existentes, & venas aquam habentes, & in

Ἀράδῳ ὑδρομαχίᾳ, καὶ τὸ ἐν Ἡρακλείᾳ τῷ Πόντῳ. Τὰς δὲ ἀφ' ὑψηλῶν τόπων πηγάς φερομένας λέγουσι, διὰ τὰς ὑπερκειμένας τέπας, παρακειμένας τῷ λεγόμενῳ (b) Σαώκῃ, καὶ ἔχοντι ἑ μὲν ἄν τ' ἡρῶν φῆς τέπας τραχεῖς καὶ φαραγγώδεις, καὶ διωσμένους πρὸς πλείους τ' ἔργων ὑδάτων δεχέσθαι. Ὡς μὲν οὖν ἐπιρρύττες πηγάς ὑπάρχειν ἀποφαίνονται, διὰ τὰς δεδηλωμένας αἰτίας. εἶναι δὲ καὶ ἐν ταῖς πλείοσι μέρεσι τ' γῆς φλέβας ἐχούσας ὕδωρ. καὶ ἰάπερ γ', φασὶ, καὶ ἐπὶ τῷ ἐμφύκων σωματίων (γ) συμβαίνει τὸ ὅλον (ὡς φλεψὶ καὶ ἀρτηρίαις διειληφθαι) συνεχέσιν, ὥστε καὶ ἐν τῇ γῇ τέπας τε αἰραιὺς ὑπάρχειν, αἴρος πλείους ὄντας, καὶ φλέβας ὕδωρ ἐ-

ποπύμεν ὕδατι ρεῖν, ὑπολαμβάνουσιν εἰς ἀγλαῖα περιεκδυασμένα ὅσον αὐτῷ, ἢ πορθμύουσιν εἰς τινὲ πόλιν. Quorum sensus est—Aquantur partim ex imbribus cisternis exceptis & lacubus, partim ex opposita continente. In bello autem e freto paulo ante urbem aquam petunt; abundantem aqua id habet fontem; in quem clibanus inversus e scapha aquaria demittitur, plumbeus, lato ore, fundo in angustum coacto; fundus mediocre foramen habet, cui fistula ex corio (sive utriculum dicere malumus) astricta est, quæ aquam e fonte per clibanum elisam excipit. Aqua qua primo exhauritur salsa est: expectantes vero pura & dulcis aqua fluxum, vasis ad id paratis excipiunt, atque in urbem deferunt. Plinius etiam Lib. 2. Nat. Hist. "Dulcis haustus in mari plurimis locis, ut ad Chelidonias Insulas, & Aradum, & in Gaditano Oceano. Talis autem fontis, aut Ἰδρυμαχίος, apud Heracleam Ponticam nulla quod adhuc sciam apud Vett. mentio; nisi forsan innuat Soonautem sive Acherontem fluvium terra subterfluum, circa Heracleam erumpere ex specu Acherusia: de qua Pomponius Mela Lib. 1. Cap. 19. "Juxta Heracleam Specus est Acherusia, ad Manes (ut aiunt) pervius; atque inde extractum Cerberum existimant. Et Plinius Lib. 27. Cap. 2. "Ortum [venenum] fabula narrare, e spumis Cerberi canis, extrahente ab Inferis Hercule, ideoque apud Heracleam Ponticam, ubi monstratur is ad Inferos aditus, gigni.

(b) Σαώκῃ,] Saoces vel Saoce excelsus Samothraciæ Mons. Plin. Lib. 4. Pag. 461. 2. "Tantundem insula Samothrace, quæ libera, ante Hebrum; ab Imbro triginta duo Mill. a Lemno viginti duo Mill. D a Thraciæ ora triginta octo Mill. circuitu triginta duo Mill. attollitur monte Sao e decem Mill. passuum altitudinis, vel importuosissima omnium. Didymus etiam in Iliada v'. Τῆς Σαμοθράκης Τὸ μέντοι ἐν αὐτῇ ὄρεσσι, Σαώκη καλεῖται. & in Hesychio Samothracia, a Monte Saoce, Σαωνίς appellari traditur.

(γ) MSS. Long. & Bod. συμβαίνειν:

D

χε-

χέσας, καὶ ἔν ποσι μὲ πάνυ πυκνάς
εἶναι, καὶ δι' ἀλλήλων πεπλεγμένας.
ἔν ποσι δὲ ἀραιότερας, αἷς ἐπιτυγχά-
νουν ῥαδίως τὰς πὰ φρέατα ὀρύσσον-
ται, ἀλλ' τὸ πλεονέχον καὶ τὴν πυκνό-
τητα. πηγὰς δὲ ὁμοίως καλεῖσθαι,
ἔ τὰς ἀναπύχθεισας ἢ φλεβῶν,
ἀλλ' τὸ παραμυνίμους εἶναι μακρό-
θεν φερόμενας, καὶ δι' ἀλλήλων τὸ
ὑδὼρ δεχομένας. Λιβάδας δὲ κα-
λεῖσθαι πὰ δὲ τὸ ὁμοείων ὑδάτων
διητέμενα, ἔ καὶ γῆς ἐν στεγνοῖς
καὶ σκιερῶν τόποις συνεσηκότες,
καθ' ὅσον ἐν ἀγρίοις, (8) μὴ φλε-
βῶν ἀπὸ ῥοίας ἔκτας ὅθεν ἐδὲ ἀγα-
μέμειν τὰς λιβάδας, ἀλλὰ πάνυ
ζωτόμους ἐκλείπειν, ἐὰν μὴ σφό-
δρα μεγάλας αὐτὰς εἶναι (9)
συμπεῖ. Τὰς δὲ πηγὰς αὐξέσθαι πε-
ρὶ λήγειν καὶ τὴν τῆς αἰέρος
πείρασιν. αὐχμῶν μὲ γὰρ γινομέ-
νων, καὶ τὰς πηγὰς λήγειν ἐπὶ μ-
βρα δὲ ἔ τας ὄντων, ἐπαυξέσθαι.
τροφήν γὰρ λαμβάνειν, ὡς καὶ ἀνω-
τέρω ἐρήθη, τὰ καὶ αὐτὰς ὑδατα
ἀλλ' ἢ ἐραγίων ὑδάτων διὸ καὶ
μάλιστα αὐξέσθαι τὰς πηγὰς πρὸς
χειμερινὰς τροπὰς, ἢ μὴ ἡλίε μὴ
ὁμοίως ἀκμαζούσας, ἢ δὲ ὁμοίων
πρὸς τήντων, ὑπὸ δὲ τὰς χειρῶν
ἔ ἢ κυνὸς τὴν ἐπιτολήν τέναντιον
πάχειν. ἀλλ' ἀγνώσκουσιν δὲ τὰς εὐ-
ρισκομένας πηγὰς, ἔ τὰς λιβάδας
ποιεῖται πρὸς τὸ πᾶν. τὴν μὲ γὰρ εὐρε-
θεῖσαν πηγὴν δὲ φλεβὸς εὐχρυσῆς,
στραίως δὲ ἀρξαμένην ῥέειν, ἐπίδο-
σιν περὶ καὶ μικρὸν ποιεῖσθαι, ἔ ἔως
πρὸς αὐξήθειαν ἀγαμέμειν ὁμοίως,
ἢ τὴν αὐτὴν ἔχειν * δι' ὅλε ῥύσιν τῇ
ἐξ ἀρχῆς εὐρεθείσῃ, ἀν μὴ πρὸς ἐκλείπῃ
ἀλλ' τὴν ἔ αἰετὸν πείρασιν, ἢ
ἐπιδοῖ. Τὰς λιβάδας δὲ ἔ φασὶ τὸ
ὁμοίον ποιεῖν, ἀλλ' ἐν ἀρχῇ μὲ λα-
βρὴν, ἔ πολὺ πρὸς τὸ ῥεῦμα,
μετ' ἔ πολὺν δὲ χρόνον λήγειν. ὅσην
ἔωσιν ἐν τῇ τοιαύτῃ ῥεῦσιν πίσειν, τὰς δὲ ζητέμεναι καὶ ὑδατα, στρώται

quibusdam valde densas esse & inter
se implexas, in quibusdam vero rari-
ores, quas facile offendunt puteorum
fossiles, ob multitudinem & frequen-
tiam. πηγὰς igitur similiter appel-
lari etiam apertas venas, propterea
quod permanentes sint, & e longin-
quo ferantur, & per se invicem
aquam recipiant. At vero λιβάδας
vocari, a pluviis aquis percolatas, &
quæ intra terram in angustis & o-
paciis locis velut in vasis coactæ
sunt, neque sunt venarum effluxus.
unde neque permanere λιβάδας, sed
quam citissime deficere, nisi valde
magnas esse contigerit. πηγὰς vero
augerique & definere, juxta aeris
statum. Siccitatibus enim obortis e-
tiam fontes definere; pluvioso vero
anno existente augeri; alimentum
namque accipere, velut etiam supe-
rius dictum est, fontium aquas ex
aquis cœlestibus. Quapropter eti-
am fontes maxime augeri circa sol-
stitium hybernium, sole quidem non
similiter urgente, imbribus vero au-
gescentibus: Sub æstivum vero solsti-
tium & canis exortum, contrarium
accidere. Cæterum dignosci fontes
& rivos repertos tali quodam modo.
Etenim fontem repertum ex genero-
sa vena, & leniter fluere incipere,
augmentumque paulatim facere, &
aliquo usque auctum in eodem statu
semper permanere, aut eundem flu-
xum semper habere, qui fuit pri-
mum inventi, nisi deficiat, aut quid
apponat, ob aeris statum. Verum λι-
βάδας aliter facere aiunt, in principio
quidem largum & multum emittere
fluxum, cito autem deficere. Quare
non permittunt ejusmodi fluxui fi-
dem habere, verum vestigatores aqua-
rum primum quidem locos in quibus
aquam quærere aggrediuntur, dili-

(8) Ita legend. suadent Loci sensus & Interp. (9) Ex MSS.

* Ita MSS. antea δ' ἄλλο.

genter contemplari jubent, quomodo juxta mundi climata siti sint, & quales tandem existant, signis indicatis utentes. Et si quidem meatus extiterint ad investigationem, aliaque signa tum ex solo, tum ex nascentibus. Etenim juncos nascentes, quos quidam holoschoenos vocant, & butomum, & rubos, & cyperum, quam quidam zernam appellant; insuperque & gramen multum ac pingue, calamosque appellatos Indicos, ab aliquibus vero Mestocalamos, hoc est, plenas arundines, ab aliis etiam sagittarios, itemque fistulas densas & teneras, signa esse aiunt loci aquam habentis. Similiter & hederam virentem, quam aliqui malacocisson, hoc est, mollem hederam cognominant, & ficum sylvestrem, & salicem, ulmumque sylvestrem, ampliusque hippurim, & quinquifolium, & batrachium quod chrysanthemon vocant. Et in universum quæcunque enata fuerint & non plantata, sed sponte naturæ viridia & florida ac densa, ea ipsa indicio sunt alimentum ipsis ab aqua suppeditari. Quapropter ejusmodi signis fidere oportet ac fodere, ab ipsis signis inferius progrediendo; si inclinationem habeat locus, unde exuberantes fontes adipisceris. Hippuris ex etymo nomen traxit. Est enim similis equinæ caudæ, folia ha-

ἢ κελεύει τὰς τόπας, ἐν οἷς αὖ ἐπιβάλλωνται ζητεῖν, ἐπιτηρώσασθαι, πῶς ἔχουσιν τοῖς κλίμασι, καὶ ποῖοί πινες ὄντες τυγχάνουσιν, σημείοις χρωμένους τοῖς δεδολωμένοις. καὶ εἰάν τις πόρῳ πρὸς ἐξίχνασιν, ἢ ἄλλα σημεῖα ἢ ἀπὸ τοῦ εἰδοφῶν καὶ τοῦ φουομένου. χοίνεας γὰρ τὸ φουομένας, πνέες (10) ἀλλιχοίνεας καλεῖται, καὶ βετομον, καὶ βάτας, καὶ κύπειρον, ἢ πνέες ζεργαν καλεῖται. ἐπὶ δὲ καὶ ἀρρωστὴν πολλὴν ἢ εὐτροφον, καλεῖται τε τὰς καλεσμένας Ἰνδικὰς, ὑπὸ πινῶν δὲ (11) μεσηκαλάμους, ὑπὸ ἐνίαν βαλίτας, ἢ (12) σύριγγας δασεῖς, ἢ ἀπαλὰς σημαίνειν φασιν, ὡς ὑδὼρ ἔχοντες τὸ πῶς. καὶ ὁμοίως κισσὸν τὸ θάλασσαν, ὃν πνέες μαλακόκισσον πρὸς αὐτὰς, ἢ (13) συκὴν ἀγρίαν, καὶ δισύαν, καὶ πτελίαν ἀγρίαν, ἐπὶ τῇ ἵππερειν, τὴν λεγόμενὴν πεντάφυλλον, βατράχιον τε, ἢν χρυσάνθεμον καλεῖται. καὶ καθόλου δὲ ὅσα εἰάν τις πφυκότα, μὴ φυλάττειν ὑπάρχοντα, ἀλλὰ αὐτοφυῆ χλωρὰ καὶ εὐεργὴ ἢ δασέα, σημαίνειν ἀπὸ τοῦ εἰδοφῶν αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἀναδίδουσαν. διὸ ἢ πιστεύοντας τοῖς τοιούτοις σημείοις δεύσασθαι, ἀπεβαίνοντας δὲ τὸ σημεῖον κατώτερον· εἰάν τις κλίμα ὁ τόπος, ὅθεν ὑπερδίδουσι γὰρ πηγὰς λαμβάνει. (14) Ἡ ἵππερις ὅτι ἐστὶν τὸ ὄνομα ἱππασθεν. ἐστὶ

(10) Legend. ὁλοχοίνεας cum Interp. MSS. ut in textu. (11) In Cod. Pal. scribitur νασκαλάμους cui lect. suffragatur Dioscorides Lib. I. Καλάμων ὁ μὲν τις καλεῖται νασός, ἐξ ἢ ἢ βέλη γίνε), i. e. Ex Arundinibus quadam vocatur νασός plena ἢ solida, ex qua sagittæ faciliari solent. Ergo hic indubie legend. βελίτας, qui Theophrasto πτετικοί, Plinio Sagittarii, dicuntur. (12) Legend. ex Theophr. (inquit Salmafius) Συρίγγας, apud quem νασοῖς καλάμοις opponuntur, quod toti essent fistula ad instar concavi. Plinius Lib. XVI. " Calamus vero alius totus " concavus, quem Syringiam vocant, utilissimus fistulis, quoniam nihil est ei cartilaginis atque carnis. (13) Interp. legit σίκυν cucumerem, sed MSS. ut in textu. Reposui ἢ δισύαν, δισαῖ enim nullibi quod sciam occurrit. (14) In MSS. F. Long. ἢ Bod. hæc inferciuntur. Ὅποιον ἔχαστον τῶν φουομένων ἔχῃ τὸ εἶδος. Quæ, cum doctiss. Langbaino, suspicor esse titulum sequentium.

ἢ ὁμοία τῇ ὅ ἴππῳ ἔρα, ἔχουσι
 αὐτὸν τὸ καυλὸν ἀγρόμενον ἀπὸ τῆς
 ρίζης ὡς ἐπὶ τὸ ἀκρον λεπτότερον.
 αὐτὸς δὲ ὁ καυλὸς ἐστὶ κενός, ὡς ὁ
 κάλαμος, ἔχων αὐτὰ ἀρτὰ διηρη-
 μένα, ἐξ ὧν ἀρτῶν αὐτὴ τριχόδεις
 φυλλάδες (15) πέφυκαν. ἐν δὲ
 αἵμα, αὐτὸ (καλπίμον) ἀποσπασ-
 τὸν. Βάτομον γίνετο ἐν τοῖς ἔλεσι.
 Φύλλα δὲ φέρει ὁμοία λειοῖς, οἱ βό-
 ροι αὐτὰ ἡλέως βόσκοντο, ἐκ βράσ-
 σασσι δὲ ἐκ μιᾶς ρίζης (16) ἔκαστος
 ἐν αἵμα ὡς οἱ γέροντες. Πεντάφυλλον
 ἐκ μιᾶς ρίζης πολλαῖς ἀναφέρει κλω-
 νία καρφοειδῆ, ἀντιμεταίμα, (17) ἐξ
 ὧν ὁ καρπός. Φύλλα δὲ ἔχει εἰκοσι-
 ἡδρόσμων, πέντε καθ' ἑκάστην μί-
 χον. ἀπανίως δὲ πρὸς πλείονα, κυ-
 κλόθεν ἐχισμένα περινοειδῶς ἀν-
 θῆκε δὲ ὡχρόν. Βατράχιον, ἢ χρυ-
 σάνθημον, φύλλα φέρει ὁμοία σελί-
 να, μείζονα δὲ, ἀνθῆκε χρυσίζον· ὅ-
 λη δὲ ἡ βοτάνη, ἔκ μείζων γίνεται
 δύο παλαισῶν. Μαλακόκιστος * ὁ-
 μοῖόν ἐστι κισσός, ἀπαλὸν δὲ ἐστὶ τοῖς
 φύλλοις ἐκ τῶ καυλῶ περιπλεκόμε-
 νον ὅπως ἀντύχη, ἀλλὰ τὸ μὴ δύνασθαι
 αὐτὸ βαστάζειν. γυνῆ δὲ μάλιστα
 ἐν τοῖς † καλαμοκόποις, καὶ γὰρ δέσσι
 τόποις. (18) (C) Κύπειρος, ἢ πνευ-
 ζέριαν καλεῖται, φύλλα ἔχει ὁμοία
 (19) καρτὰ ἀρβυλῆ, ἰχνα, καὶ καυ-
 λὸν ὡς περ χοῖνα, ἰχνοπύρον, ἐπὶ
 ἄκρῳ δὲ ἀπέρμα ὡς κέχρηται· ρίζαν,
 ὡς ὅσα ἐλαίᾳ μέλινα ἀρωματί-
 ζοντα τὴν γαῖαν. Τέτων δὲ τὸ καρ-

bens pilis similia, & ipsum caulem
 prodeuntem a radice usque ad sum-
 mum tenuiorem. Verum ipse caulis
 vacuus est velut arundo, articulos ha-
 bens distinctos, ex quibus articulis pi-
 losa folia exoriuntur, at vero ex re
 ipsa salpingion appellatur. Butomum
 in paludibus nascitur, folia autem li-
 lis fert similia, & ex una prodeunt
 radice, non singulatim, sed instar fru-
 ticum. Quinquefolium multos ra-
 mulos profert festucarum similitudi-
 ne dodrantes, ex quibus fructus pro-
 dit. Folia habet similia menthae in sin-
 gulis pediculis quina, raro autem plu-
 ra, circum circa ad ferrae similitudi-
 nem fissā; florem vero pallidum.
 Batrachium aut Chrysanthemum fo-
 lia fert apio similia, verum majora,
 florem auricolorem; tota herba duos
 palmos non excedit. Malacocissos si-
 milis est hederæ, mollibus est prædi-
 tus foliis, & cauliculo se circumpli-
 cans quicquid tandem contigerit, nam
 seipsum ferre non potest. Nascitur
 autem maxime in arundinetis excisis,
 & terreis locis. Cyperus, quam qui-
 dam zernam appellant, folia habet si-
 milia porro festivo, ubi recens sunt
 enata, gracilia, cauliculum velut jun-
 ci, graciliorem tamen, in cuius ver-
 tice semen est velut milium; radi-
 cem velut nucleos oleæ nigros, aro-
 maticum saporem habentes. Harum
 porro festucarum & herbarum om-
 nium prædictarum signa si non con-
 temperimus, nunquam fodiemus in

(15) Casaub. πύκασιν. (16) Restitui & supplevi hunc locum misere
 antea mutilum, ex MSS. & Salm. in Solin. Interp. pro λειοῖς male legit
 αἰγίρεσις, cum butomum sit de juncorum potius numero; ideo a Gallis vo-
 catur Jonc de cabas, quod de eo fiant sportula. (17) MSS. F. Long. &
 Bod. ἐφ' ὧν. * Potius ὁμοῖός ἀπαλός, &c. in gen. mascul. † Vel legend.
 καλαμοκόποις. (18) Ita legend. refragantibus licet MSS.

(C) Κύπειρος] Plura de cypero & ejus generibus scire volenti adeundi
 sunt Cl. Salmasius in Solinum Pag. 703, 4. & Dioscorides.

(19) Salm. in Solin. p. 703. A. Legend. monet καρτὰ ἀρβυλῆ, suffra-
 gante Dioscor. Lib. 1. Cap. 4. Φύλλα δὲ [κύπειρος] ἔχει ὁμοία πρῶτον, μα-
 κρότερα δὲ καὶ ἰχνοπύρα. MSS. ut in textu. locis

locis qui neque influentem, neque fontanā, neque putealem aquam habent. Ubi enim herbæ illæ apparent, ibi aquam sub terra esse significant. Quin & ubi aspectus ipsarum marcidus apparuerit, propius solo aquas indicant, invalidas & non permanentes. Quanto vero luxuriantioris aspectus & viridiores tuerint, aquas subesse altissimas & durabiles semper portentunt. At vero & solorum genera contueri oportet. Etenim argillofi & pumicosi generis, & squaliente fluxu præditi, omnino aquosa esse aiunt. Verum neque de glutinosis, & calidis, & lutolis, & nigræ terræ pinguibus locis, calculosæque segmenta discreta habentibus desperandum est. Atqui calculosa non conturbata & confusa in terra esse oportet, sed secundum latitudinem in hærentia & infita, atque in universum terras diversi coloris semper crustulosas ac densas concreciones habere oportet: maxime vero coitiones terræ inæquales concreciones habent. Cæterum petras aliquid concretum habere oportet, quæ ambiunt locos qui videntur aquam habere, non instar varorum, sed aliquid porosum habentes. Quin & quæ albam terram admixtam habent, fixæ vero sunt in terra qualem diximus, sub ipsis calcaneis solo innatis, aquas habent. Aquas vero indicat aliquid prædictorum iis adnascens. Concreciones item petrarum inæquales, aquas habent modo sint in ἐμπυφύκταις ὕδατα. σημαίνει δὲ, εἴαν πᾶσι τοιαύτας καὶ τῶν εἰρημίων πεφυκόσ. Καὶ Συμφύσεις δὲ αἱ ἀνόμβιοι τῶν πετρῶν, ἔχουσιν ὕδατα, καὶ ὥσιν ἐν ταῖς εἰ-

φείων ἐβοτάνων πάντων τῶν ἀποξηραμένων (20) σημείοις καθ' ὅσοντες, ὥτως χρησόμεθα ἐν τοποῖς τοῖς μὴ ἔχουσιν ὕδωρ, μήτε ἐπὶ ῥύθον, μήτε πηγῶν, μήτε φρεάτων. ὅπως γὰρ αὐτῶν αἱ βοτάναι φαίνωνται, ὕδωρ ὑπογείον εἶναι σημαίνει. καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ, ὅσα ἀνὰ μᾶλλον μεμικρασμένα φαίνωνται, ἔστιον εἶναι τῶν ἐδαφῶν καὶ ὕδατα σημαίνει, ἀδύνατα καὶ μὴ παραμόνιμα. ὅσα δὲ μᾶλλον βελόνται ἐκ λεωρόπερα, ὑποκειῶν καὶ ὕδατα βαρύντατα ἐκ παραμόνιμα δηλοῦσιν ἀεί. Δεῖ δὲ καὶ τῶν ἐδαφῶν καὶ γέννησις θεωρεῖν, καὶ μὴ ἀρχιμῶν καὶ κισσηρώδων τῶν γένεσιν, καὶ αὐχμηρὰ τῇ φύσει ὑπάρχοντα, παντάπασιν ἐν ὕδατι φασιν ὑπάρχειν. καὶ δὲ (21) γλοιώδη ἐκ πυρώδη ἐκ πηλώδη, καὶ μελάγχματι περὶ παρὰ ὄντα, ψηφιδώδεις περὶ ἀφύσεις ἔχοντα, μὴ ἀπογινώσκειν. δεῖ δὲ καὶ ψηφιδώδη, μὴ ἀνατεταραγμένα εἶναι ἐν τῇ γῇ, ἀλλὰ κατὰ πλάτος ἐμπυφύκτα, καὶ καθόλου καὶ ἐτεροχρωματίζοντα τῆς γῆς, ἀεὶ πηλακώδεις ἔχειν δεῖ τὰς συμφύσεις καὶ πυκνάς (22) μάλιστα δὲ ἔχουσιν αἱ σύνοδοι τῆς γῆς ἀνομοίας τὰς συμφύσεις. Δεῖ δὲ καὶ τὰς πέτρας εἶναι (23) ὑπομελανίζοντας, τὰς περιχύσεις τὰς δοκῶντες ὕδωρ ἔχειν τόπος, μὴ κατὰ (24) ἰόντους, ἀλλὰ ἐχέοντας τὴν πυρώδεις. ἐῶσα δὲ λευκήπειροι, κείματα δὲ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς οἷας εἰρήκαμν, ἔχουσιν ὑπὸ ταῖς πτέραις ταῖς ἐν ταῖς ἐδαφῆσιν

(20) Interp. legisse videtur, rectius, σημείων μὴ καθ' ὅσοντες, ὅτι ὁρῶ-
 ξομεν ἐν τοποῖς. MSS. ut in textu. (21) Ita legend. vel γλοιώδη ex
 Phavorino. (22) Μάλιστα ... συμφύσεις. Hanc ὁμοίαν non agnoscunt
 F. L. & B. 2. (23) F. L. & B. 2. habent ὑπομελανίζοντας. Margini MS.
 F. hac apponuntur Scholii loco. Πέλανθ. οἱ μὲν ἐπὶ τῶν κηρίων πηδεῖσι λέγει
 δὲ καὶ ὁ ἐκπηγῶν τῶν σφύματι ἀφρός· ὡς Εὐελπίδης Ὀρέσει. Sensus est in Versf.
 (24) Scholiastes. Ἰόντους. οἷον ἀφύματα σκληρὰ, οἱ δὲ ἰόντον τὴν ἀκμαῖαν
 γῆν. Οἱ δὲ τὰς δασεῖς καὶ πυκνάς ἀπὸ τῶν τελεχῶν. τὰς γὰρ τῶν τελεχῶν ρίζας ἰόν-
 τας ἔλεγον.

ρημένοις κλίμασι κείμεθα. ἐν μὲν οὖν τῇ ψφιδάδῃ γῆ, ἔμελαίη, ἔπυκνῇ, ἔομοίως γλινάδῃ, λιβάδας δὲ πολλάς ἔπιπολαίους εἶναι. διὸ συμφέρει ἐν ταύταις τὰς ὑπονόμους ὀρύσσειν, ἐπόμενον ταῖς λιβάσιν. ἔτι γὰρ ἂν πλείστον ὕδωρ συνάγῃ. ἐν δὲ τοῖς ἀραιοῖς καὶ πετρώδεσι τόποις, καὶ ὁπωσὲν εὐρεθῶσι πηγαί, ταῖς εὐρεθείαις ἀρκεῖται. (d) Δεῖ δὲ σκοπεῖν καὶ ὑδροσκοπεῖν τοιαύτην τὴν τὴν. κατεσκοδυσμένον ἔχειν θλίβον ἀγρίον, κατὰ τὴν ἡμισφαίριον, χωρὶς ὅσον χοῆα, ἔλαβοντα εἰς μακρὰς δύο ἢ τρεῖς πεπλυμένους ἀφ' ἑαυτῶν καλῶς, δῆσαι μέσους λίνω, τὸ δὲ λίνον περικολλησάμενος κατὰ τὴν πυθμένα, ἔσθην τὴν ἀγρίαν. ἀφ' ἑκείνου δὲ καὶ εἰλαίω τὸ ἀγρίον, καὶ ἐν τῇ τῇ ἐν ᾧ ἀφ' ἑαυτῶν πρὸς ὕδωρ ὑπάρχειν, δεῖ συζηρομένους τοῖς δεδηλωμένοις σημείοις ὀρύσσειν φρεατίαν, ὅσον ἐπὶ πῆχους τρεῖς, ἔκατασπέναντα τὸ ἀγρίον ἐν τῇ φρεατίᾳ θῆναι, καὶ πείθεται καλάμων φύλλα χλωρῶν, ἢ ἄλλω πῃ βοτάνῃ, πάλιν ἐπιχωσάμενος τῇ γῆς ὅσον ἐπὶ πῆχυν. τῷτο δὲ ποιῆν δύνανται τὴν ἡλίαν, ἔορθε πάλιν ἀπαμύησαντα τῷ γῆν, ἔτ' βοτάνων ἀφελόντα σφραγίσας, ἀνασπέναντα τὸ ἀγρίον καὶ κατανόειν. ἔτι γὰρ ὅσι πηγαί, τό, τε ἔριον εὐρέσεις πλείους ὑδατῶν, ἔτ' ἀγρίον μέσον πομφολύγων· συνήσεις δὲ ἔτ' ποῖον πρὸς τὸ ὕδωρ ὑπάρχει, τὴν ἀποπνεύσειν ἐκ τῆς μακρῆς γλυκύπερρῃ τῇ πηγῇ, ἀφ' ἧς τὸ λεπτομερές ἐστι καὶ εἰλαφρότερον ἀναδυμῶν. ἔτ' ὅτι μὴ ὑδροσκοπικῆς αὐτάρκως εἴη.]

prædictis regionibus sitæ. In callosa igitur terra, nigraque ac densa, & similiter glutinosa, rivos multos & in superficie esse oportet quapropter in his cuniculos fodere conducit, ita ut rivos sequamur. Hoc enim modo plurima aqua congregabitur. Verum in raris & petrosis locis qualescunque reperiantur fontes, inventis contentos esse oportet. Porro aquæ vestigatorem etiam tali quopiam modo aquam scrutari oportet. Habeat itaque præparatum vasculum plumbeum semisphæricum, congiî capax, accipiatque lanæ haplos molles duos aut tres lotos ac probe carptos, eosque lino obliget, ipsum vero lini filum intra vas ad fundum ejus cum cera agglutinet. Sed & oleo vas illinatur, & in loco unde aquam sperare fas est, conjectura facta ex ostensis antea signis, puteus effodiatur, altitudine cubitorum trium, in quo vas inversum ponatur, & circumpositis arundinum foliis viridibus, aut alia quapiam herba, rursus ad cubiti mensuram terra aggeratur. Idipsum vero sole occidente faciendum est. mane vero rursus terra auferatur, & herbis leniter amotis, vas subvertatur ac observetur. Si enim fuerint fontes, lanam plenam aqua reperies, & vasculum plenum bullarum: cognosces autem & qualis ipsa aqua existit, si ex lana expressam gustaveris. Reperies tamen expressam ex lana dulciorem ipso fonte, propterea quod tenuissimum & levissimum exhalet. Et de aquæ quidem vestigatione sufficienter jam dictum est.

(d) Δεῖ δὲ] Plurima signa recensentur, & varia aqua inveniendi rationes traduntur a Vitruvio de Architect. Lib. 8. Cap. 1. & a Theodorico primo Ostrogothorum Rege in Epist. ad Apronianum, apud Cassiodorum Var. Lib. 3.

CAP. VII.

*De aquis, & quomodo plu-
via aqua colligenda.
Diophanis.*

AQuarum præ omnibus curam ha-
bere oportet, non solum propter
aquæ usum, sed etiam quod tempe-
ratissimum aerem faciant siccitatibus
obortis. Fortunatum igitur valde est
fontanam aquam habere, quæ si de-
sit, pluviales colligantur in nostrum
totiusque familiæ usum sufficientes;
non velut quidam facere solent, a sta-
bulis ubi oves & reliqua animalia ster-
core cortes ac stabula replent, sed a
domibus, quas etiam diligenter &
assidue purgare oportet; puram vero
aquam in puteos per ligneos canalium
ductus convehere. Salubrem autem
aquam facit laurus in ipsa macerata.
Vitiosa vero aqua sic est curanda. In-
fundatur in dolia, & sub dio ex-
ponatur donec refederit, & leniter
in alia vasa diffundatur, relicta fæce
subsidente.

(1) Ita MSS. antea ἀτμῶν.

CAP. VIII.

*Quod in magnis agris densos ar-
boribus montes habere oportet,
& quomodo sint conferendi.
Apuleii.*

PRæstat quidem montem sylvofum
sponte naturæ productum in a-
gro copiosum habere, qui si non con-
tingat, non difficile est etiam montes
sylvosos plantare. Etenim sylvestri-
um arborum semina sunt, quæ disse-

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ ὑδάτων, καὶ πῶς δεῖ
τὸ ὄμβριον ὑδὼρ συνά-
γειν. Διοφάνους.

Ὑδάτων δὲ πρὸ πάντων φρονι-
στὸν, καὶ ἀπὸ τῶν δὲ ὑδατῶ-
μόνον ἀπὸ λαοῦ, ἀλλ' ὅτι ἐν εὐκρα-
τοῦτον ἐν τοῖς (1) αὐχμῶν τὴν αἰέρα
ποιεῖ. εὐτυχὲς μὲν ἐν σφοδρῶν, τὸ
ἔχειν ἀπὸ πηγῆς ὑδὼρ. εἰ δὲ μὴ,
τὸ ὄμβριον συναγέσθω, καὶ εἰς ἡμε-
τέρων ἐπὶ πάσης τῇ φαινηλίας ἐξαρ-
κῶντα χρειαῖν ἐχ' ὥστερ εἰσάγει
πνέες ἀπὸ τῇ ἐπαύλειαν, ὅπως πρὸς
βαθρὰ καὶ ἄλλα ζῶα τυχεράναι κό-
στος πληρῶντα τὰς ἐπαύλεις, ἀλλὰ
ἀπὸ τῇ δωματίων, ἐν αὐτῇ ἐπιμε-
λῶς καθαίρειν καὶ ζυγῶν καὶ χρῆ-
ξυλίνους δὲ ἀγωγῶν καθαρόν τὸ ὑδὼρ
εἰς τὰ φρέατα συναγεῖν. ὑγροῦν δὲ
τὸ ὑδὼρ ποιεῖ δάφνη τέτω ἑμβρε-
χομένη. τὸ δὲ φαῦλον ὑδὼρ, θεο-
πύστμον ἔστω. Ἐμβραχέσθω εἰς
κεράμια, καὶ ἐν ὑπαίθρῳ εἰσάθω,
ἕως ἂν καθαίρῃ, ἐν μετὰ χεῖρσιν ἡρέ-
μα εἰς ἄλλα σκεύη, δίχα τῇ ὑφίστα-
ντος ὑποστάντης.

Κ Ε Φ. Η.

Ὅτι δεῖ ἐν τοῖς μεγάλοις
ἀγροῖς δασέα εἶναι ὄρη,
καὶ πῶς ἂν φυλάττειν.
Ἀπεληγῆς.

Καλὸν μὲν αὐτομάτως ὄρεα ἀμφι-
λάφειαν ἔχειν ἐν τῇ ἀγρῷ, εἰ
δὲ μὴ ὑπαίρχει τῷ τόποι, καὶ δυσχερὲς
ἐστὶν ὄρη ὑλῶδη καθαφύπειναι. καὶ γὰρ
τῇ ἀγρῶν δένδρων ἀνέμεται ἐπὶ
καὶ κατασπένδον ὑλῶν ἐν ποιήσῃ,
καὶ ἄλλω

πλὴν ἐν τοῖς ξηροῖς τόποις ἔσφοδρα. ἰτέα γὰρ ἔμυρῖκα, ἔλεῦκα, ἔλάϊ, ἔμελίαι καὶ πτελέαι, ἔ, πάντα τὰ ὁμοιογενῆ τοῖς καθύπερθε τόποις χαίρει· πίτυς δὲ ἔν ἀμυγδαλοῖς γάλαξ. μόναι δὲ ροῖαι καὶ ἐλαίαι, ἔ ἐν τοῖς ξηροτέροις τόποις σφόδρα εὐσταλεῖς γίνονται ἢ πύρεα ἐδίδαξε. δρύες δὲ ἔκασαναι, αἱ (a) Διὸς βάλανοι καλὲς μῆλα, ἐν τοῖς συνεχῶς καθεμβριζομένοις τόποις καλὰ γίνονται.

minata sylvam producere possunt, sed in ficcis locis id non valde succedit. Salices enim & myricæ, & populi & abietes, & fraxini & ulmi, omniaque consimilis generis humidis locis gaudent; pinus vero etiam in arenosis floret. Solas vero punicas malos ac oleas, etiam in aridioribus locis prospere admodum efflorescere experientia docuit. Quercus & castaneæ Jovis glandes appellatæ in locis assiduam pluviam excipientibus deponantur.

(a) Διὸς βάλανοι] Apud Hesychium. Διὸς βάλανοι, . . . πρὸ καστανίας. Plurimis nominibus ab Antiquis insignita sunt Castana; Diphilus Siphnius apud Athen. Sardianos balanos vocat, quia Sardibus (Plinii verba) provenire primum: Mnesitheus de Eduliis Nuces Euboicas, Agelochus Ἀρωγὰι: Alii tantum Castaneas satum excellentiores factas Διὸς βαλάνους appellaverunt. Athenæus autem ex Hermonactis & Timachidæ Γλώσσαις refert τὸ ποντικὸν κάρυον καλεῖσθαι Διὸς βάλανον, falso quidem.

Κ Ε Φ. Θ.

Ποία καλλίων γῆ.

(1) Βηρυτία.

³ Ἀρίστη γῆ ἡ μελάργει, ὑπερπαινεμένη παρὰ πᾶσιν, ὅτι ἔμυροσιν φέρεται καὶ αὐχμὸν. ἐξῆς ἡ πυρρὰ ἔν ποταμώχωτος, ἢν ἰλυώδη πρὸς αἰσθητέα, ἔ ἡ γλυκεῖα ἔ ἡ θερμή. αὐταὶ γὰρ πρὸς ἀμπέλους, ἔ πρὸς δένδρα, ἔ πρὸς ἀπόρριμα ἐπιτηδεύει ἔχουσι ὥφθησι. ἔ ἡ βαθύγειος δὲ ἐπαινεῖται, εἰ μὴ μάλιστα εὐήρητος ἢ καὶ μὴ δυσεργής, ἔ μόνον δὲ πρὸς δένδροφωρίαν ἐπιτηδεύει. ἀλλὰ ἔ ἡ ἐρυθρὰ, καλλίστη πρὸς τὰ λοιπὰ, πρὸς ἰσχυροῖς δένδροφωρίαν ἀνεπιτηδεύει ἔχουσι.

(1) Deest in MSS.

C A P. IX.

*Qualis terra præstantior.**Berytii.*

Optimum solum terræ nigræ est, & ab omnibus præ aliis laudatum, nam & imbrem fert & ficitatem. Proxima est terra fulva, & quæ a flumine aggesta est, limosa appellata, item dulcis & calida, hæ enim ad vites, & ad arbores, & ad fata ferenda, aptitudinem habere cognitæ sunt. Sed & profunda terra laudatur, maxime si friabilis sit & tractabilis, operique non repugnans, non ad solas tamen arbores ferendas apta. Quin & rubra ad reliqua optima est, ad arbores tamen producendas inepta.

CAP. X.

De terra probanda.
Anatolii.

Probatio optimæ terræ fieri potest etiam ab aspectu, hoc est, si in siccitate non valde rumpatur, neque si imbres uberes impetuofique deciderint, cœnosa fiat, verum omnem pluviarum aquam in sinum suum excipiat; Et si, frigoris tempore, dorsum ipsius testaceum non appareat; hæc enim ut plurimum bona judicari potest. Pulcherrimum etiam alium modum probationis veteres invenerunt ex aspectu; Si enim magnæ & sylvestræ sint arbores sylvestres ex ipsa nascentes, absolutissima pronunciaripotest: Si mediocres, media: Si vero spinas & sarmenta tenuia producat, & herbam brevem, imbecillis hæc est & non multi pretii. Alii visus iudicij non contenti, etiam ex gustu experimentum invenerunt huiusmodi. Effodiunt in altum, indeque aliquid terræ extrahunt, & ab olfactu quidem meliorem dijudicant. Verum eo modo non contenti, ipsam in vas conjiciunt, & affusa potabili aqua, etiam saporis ex gustu periculum faciunt. Qualis enim aqua sapore visa fuerit post mixturam, talis & terra erit. Oportet igitur in satis pedali altitudine contentum esse, in vitibus vero, trium pedum, in arboribus, quatuor. Quidam dulcem terram conieciunt & ex nascentibus in ipsa juncis holoschoenis appellatis, aut calamo natali, aut rubo. His enim & aquæ ve-

(1) MS. F. πὺ παρὰ τὰ νῶτα αὐτῆς ὑποφαίνοιτο.

(2) Ὀλοχοίνων] Dioscor. Lib. 4. Cap. 52. de tertio juncorum genere. "Ἐστὶ δὲ καὶ τρίτη [χοῖν] πολλὰ σκευωμένη καὶ παχύτερα τοῖν δυοῖν, ὀλόχοιν λεγόμενη. Et Theophr. H. P. Lib. 4. Cap. 13. postquam de duobus Junci acuti generibus satis egit, addit. Καὶ τρίτος τῶν μεγάλων καὶ τῇ παχύτητι καὶ ὑσπερίᾳ διαφέρει, ὁ καλεῖται ὀλόχοιν. Vid. Galen. 8. Simpl.

Κ Ε Φ. Ι.

Περὶ δοκιμασίας γῆς.
Ἀνατολίας.

Δοκιμασία τῆς ἀρίστης γῆς, γένοιτο μὲν ἂν καὶ διὰ τῆς ὀψείας, τέττις, εἰς αὐχμῶν μὴ σφόδρα κατὰ ῥήγνυσι, μήτε ὁμῶν ῥαγδαίων κατενεχθέντων τελευτώδης εἶη, ἀλλ' ἐκδέχοιτο εἰς τὴν λαγύνα, πᾶν τὸ ἐκ τῶν ὁμῶν ὕδωρ. Ἐἰ μὴ, κρύβας ὄντω, ὁσρακώδη (1) πὰρ τὰ νῶτα αὐτῆς ὑποφαίνοιτο αὐτὴ γῆς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀγαθὴ ἂν δοκιμασθεῖη. Κάλιστον δὲ καὶ ἔσθον δοκιμασίας τρώπον εὐρανόιοι παλαιοί, ταῖς ὀψείας ὑποπίπτοντα. εἰς γὰρ μεγάλα καὶ ὑλῶδη ὑπάρχει τὰ ἐν αὐτῇ φυόμενα ἀγρία δένδρα, τελευτώδης ὑποφαίνεσθαι δυνατόν. εἰ δὲ μετρία, μέστω. ἢ δὲ ἀκάνθας ἔχουσα, καὶ φρύγανα λεπτά, καὶ πόαν βραχέα, ἀδενής αὐτῇ, καὶ πολλὰ ἀξία. Ἄλλοι δὲ ὅτι ἀρκέμιοι τῇ τῆς ὀψείας κρείττω, ἢ τὴν ἐκ γεύσεως δοκιμασίαν ἐξεῦρον τοιαύτην. σκάψαντες εἰς βάθος, ἐκείθεν πρὸς γῆς ἀναπαύσιν, καὶ διὰ μὲν τῆς ὁσφρήσεως τὴν καλὴν δοκιμάζουσιν. ὅτι ἀρκέμιοι δὲ τέττω τῶν τρώπων, ἐμβάλλοντες αὐτὴν εἰς σκεῦος, καὶ καταχέαντες πόπμον ὕδωρ, καὶ τῇ γεύσει τὴν πῆραν παρὰ διδάσκουσιν. ὁποῖον γὰρ ἂν τὸ ὕδωρ τῇ γεύσει φανῇ μὲν τὴν μίξιν, τοιαύτη ἢ ἡ γῆ εἶναι. δεῖ γὰρ ἐπὶ μὲν τῆς ποσειδῶν, ποδιαίῳ ἀρκέϊο βάρει, ἐπὶ δὲ τῆς ἀμπέλων, τριῶν ποδῶν, ἐπὶ δὲ τῶν δένδρων, πέντε ποδῶν. Ἐνιοὶ γλυκεῖαν

γεῦσις ἐστὶ τὴν δὲ αἰλμυρὰν γῆν φευκ-
 τήν, ὡς τοῖς Ἀρχαίοις δοκεῖ. ὅταν γὰρ
 ἐν τῇ κόπρῳ τὰς ἀλας φεύγωμεν, καὶ
 τὴν γινόμενὴν αἰμόργην ἐν τῇ μὴ
 αἰσὶ πεπασμένων ἐλαιῶν, οἱ ἐμ-
 περοὶ παραγέλωσι ταῖς ῥίζαις
 ἐπιχέειν τῇ δένδρων, ἢ τὴν κωρο-
 θέσια γλυκεῖ καὶ σὺν αἰλμυρῇ ὑ-
 διαπὴν βρέχειν, δῆλόν ἐστιν, ὅτι τὴν
 αἰλμυρὰν γῆν ἐκφωλίζουσι, αὐτὰς
 πάντα ἀνεπιτηδείως ἔχουσιν, πλὴν
 τῇ φοινίκων, ἧς καλλίστας καὶ πολυ-
 κάρπους φέρει. Ἀλλὰ τὸτο γὰρ ἢ ἐν
 τοῖς (2) ἡμετέροις τόποις μόνον ὁ
 φοῖνιξ εὐκαρπὴς, ἐπειδὴ πάντες ὕτοι
 αἰλμυρῶδεις εἰσὶ. καὶ ἐν (3) τῇ αἰλ-
 μυρῇ γῇ φοινίκας μόνως καὶ φυ-
 τεύειν, ἢ παρατεῖλαι, ἢ καὶ τὸ
 δυνατόν θροαπεύειν, ὥσπερ κόπρῳ
 χρωμένως τῇ μίξῃ τῇ γλυκεῖας γῆς.
 τὴν δὲ δυσώδη γῆν, πάντῃ φεύκ-
 τήν ἐν πᾶσιν ὕσιν ἀχρηστον.

(2) Ἀπὸ ἡμετέρων. (3) F. L. & B. 2. τὴν αἰλμυρὰν γῆν φοινίκας μόνως
 καὶ φυτεύειν.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Ἄλλο πάλιν γῆς δοκιμα-
 σίας. Διοφάνους.

Ἐπεὶ δὲ δοκιμάζουσι τὴν ἀε-
 στήν γῆν, ὕτως. Βόθρον ποιή-
 σαιτες, ἢ φανερόν μέρους τῇ γῆς
 ἀφελόμενοι, καὶ ταῦτα πάλιν ἐπι-
 βάλλουσι τὴν γῆν εἰς τὸ βόθρον.
 (1) ἢ εἰ μὴ ἐπιβληθεῖσα γῆ ἀνα-
 πληρώσῃ τὸ βόθρον, ἢ καὶ ἀετιλεύσῃ,
 καλλίστην δοκιμάζουσι τὴν γῆν. εἰ
 δὲ τῇ γῆς ἐπιβληθείσης μὴ πληρω-
 θεῖν ὁ βόθρος, ἢ καλῶ εἶναι τὴν
 γῆν ἀποφάινον.

(1) Supplevi ex MSS. In L. & B. 2. ἀναπληρώσῃ.

stigators fidem habere solent. Ca-
 terum exactior probatio ex sapore
 contingit. Salsamque terram fugien-
 dam esse Veteribus placet. Quum
 enim in stercore salem fugiamus, &
 amurcam ex olivis sale non consper-
 sis, arborum radicibus affundere re-
 rum experti præcipiant, & sterquili-
 nia dulci non salsa aqua rigemus,
 manifestum est quod salsam terram
 improbent ad omnia ineptam, præ-
 terquam palmas, quas optimas & ter-
 tiles producit. Propter hoc enim &
 in nostris locis solus palmæ fructus
 fertilitate præstat, quandoquidem o-
 mnes hi salsi existunt. Quare in
 falsa terra palmas plantare oportet,
 aut vitare, aut quantum possibile est
 curare, stercoreis loco utentes terræ
 dulcis mixtura. At vero foetidam ter-
 ram prorsus fugere oportet, ut quæ
 omnibus inutilis existat.

C A P. XI.

Aliud de probatione terre.
Diophanis.

A Lii optimam terram sic probant.
 Scrobem fodiunt, & bonam ter-
 ræ partem extrahentes, postea rursus
 terram in foveam injiciunt. Et siqui-
 dem injecta terra foveam expleverit,
 aut redundarit, optimam terram ju-
 dicant. Si vero injecta terra fovea
 non expleatur, non bonam esse ter-
 ram pronunciant.

CAP. XII.

Qualia semina in profunda terra, qualia in media, & qualia in tenuiori ferere oporteat. Tarentini.

FRumentum quidem in profunda terra & campestri feminare melius est: Hordeum vero in mediocri: Legumina in tenuiore. Possunt autem & in campestri legumina feri post frumenti messem. Seminata enim terram recreant & allevant, utpote tenues radices agentia, excepto cicere.

(1) In MSS. Βαθυγείῳ γῆ, & γῆ pro δέ.

CAP. XIII.

Qualia semina humida existente terra, & qualia in arida ferere oportet. Leontii.

Hordeum in terra non humida, sed valde arida potius ferere oportet. Frumentum vero in lutosa & humida terra seminandum est. In tali enim magis augetur; verum satio frumenti non est procrastinanda. Fabas autem & pisum in lutosa terra ferere convenit. In arida enim conciduntur priusquam enascantur, & pereunt: quæ vero non conciduntur, degeneres fiunt. Reliqua legumina sustinent quidem in arida terra sationem; verum meliora etiam ipsa fiunt & generosiora in irrigua seminata.

(1) Vel legend. ex MSS. ἐκατάξηρα.

Κ Ε Φ. IB.

Ποῖα σπέρματα ἐν τῇ (1) βαθείᾳ γῇ, ποῖα δὲ ἐν τῇ μέσῳ ἐχέσῃ, ποῖα δὲ ἐν τῇ λεπτοτέρᾳ γῇ σπείρειν. Ταραντίνῃς.

Τὸν μὲν σῖτον ἐν τῇ βαθυγείᾳ & τῇ πεδιάδι ἀμεινον σπείρειν· πᾶς δὲ κερδαῖς, ἐν τῇ μέσῳ ἐχέσῃ· πᾶ δὲ ὁπωρία, ἐν τῇ λεπτοτέρᾳ. Δυνατὸν δὲ καὶ ἐν τῇ πεδιάδι σπείρειν πᾶ ὁπωρία, μὲν τὴν ὅτι σίτος συλλογῶν τὰς ἐπιόντιαις. ἀπαρέντα γὰρ ἀναπαύει τὴν γῆν, & κεφίζει, λεωφόρον ὄντα, πλὴν τῶν ἐρεβίνθων.

Κ Ε Φ. IΓ.

Ποῖα τῶν σπερμάτων καθύπερθε ἔσῃς τῇ γῆς, ποῖα δὲ (1) ἐν κατὰξήρῳ γῇ σπείρειν. Λεοντίῃς.

Τὰς μὲν κερδαῖς δεῖ σπείρειν, τῆς χάριτος μὴ καθύπερθε, ἀλλὰ κατὰξήρῳ μᾶλλον ὑπαρχέσης. τὸ δὲ σῖτον εἰς τὴν πηλᾷδι καὶ καθύπερθε γῇν σπαρτέον. αὐτὴ γὰρ ἐν τῇ περὶ αὐτῇ μᾶλλον· δεῖ δὲ κατὰ τὴν ἀπορῆν ὅτι σίτος μὴ καθυστερεῖται. τὰς δὲ κυάμους, & τὴν πικρὴν σπαρτέον, πηλᾷδους ἔσῃς τῇ γῆς εἰς γὰρ κατὰξήρῳ γῇν κόπτον· πρὶν φύειν, καὶ ἀναφύειν· οἱ δὲ μὴ κοπέντες, διαγενέσθαι φύον· πᾶ δὲ λοιπὰ ὁπωρία, ἀνέχον· μὲν & εἰς τὴν κατὰξήρῳ σπειρόμενα· βελτίονα δὲ & αὐτὰ γίνον· & εὐχρύτερα, εἰς τὴν ἀκατάξῃ γῇν σπειρόμενα.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Περὶ καιρῶν σπόρων σίτου καὶ
κεϊδῆς. (1) Διδύμη.

C A P. XIV.

*De tempore sationis frumenti
& hordei. Didymi.*

Τὸν σπόρον ὁ πρωϊμώτερος πάν-
των καλλίων· μάλιστα δὲ τὴν
βαθύσειον περιλαμβάνειν χρὴ, εἰ
ὀλίγως αἰετὸ ἐπόμενον εἴη πτυχι-
κυῖα. Ἀπὸ μετεώρου τίνων πσι δο-
κεῖ καλῶς ἔχειν σπείρειν. Ἀπὸ παν-
τὸς δὲ χειμῶνος, ἐν τοῖς ψυχρο-
τέροις τοποῖς, μέχρις εἰδῶν Μαρ-
τίαν· ἔπειτα δὲ ἐαρινῆς ἰσημε-
ρίας, τέταρτον, τῇ περὶ ὀκτὼ καλαν-
δῶν Ἀπριλίων. Τινὲς δὲ ἐπιμελέ-
στερον ποιῶντες, τὰς χρόνας δὲ σπόρων
ἕτως διέκλινον. ὡς τοῖς μὲν κειδῆς
ἀρχαῶς σπείρειν περὶ ὀκτὼ ἰση-
μερίας φθινοπωρινῆς, ἥτις ἐστὶ περὶ
ὀκτὼ καλανδῶν Ὀκτωβρίων· τὸν
δὲ σίτον δὲ Πλειάδων δύσεως, ἥτις
ἐστὶ τῇ περὶ (2) πεντάκων νόνων
Νοεμβρίων. τὸτο δὲ ἔστι (3) Κυ-
ντίου συναινεῖ. παύσατο δὲ ἀμ-
φοτέρων τῶν σπόρων, τοῖς τροπαῖς
ταῖς χειμεριναῖς, αἱ εἰσι τῇ περὶ
(4) δὲ καλανδῶν Ἰανουαρίων. Δη-
μόκριτος δὲ φυσικὴν πνα παρατή-
ρησιν παραδίδως, περὶ τὴν δὲ Σπ-
φάντα μάλιστα δύσιν σπείρειν συμ-
βλεύει· τότε γὰρ ἔστι μόνον ὁμοῖον
ἐκπειρασθῆναι πολλοὶ εἰώτασιν, ἀλλὰ
ἔτι καὶ φυσικὴν πνα καὶ δεκτικὴν κί-
νησιν ἔχει, ὡς τὸ γονιμώτερον ἀ-
πελάττειν πὲρ τότε σπείρειν. ἀρ-
χὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν ἢ δὲ Σπφά-
ντα δύσεως, ἐν τοῖς κατὰ Φοινίκην τό-
ποις, τῇ περὶ ἐπὶ καλανδῶν Δε-
κεμβρίων. δεῖ δὲ τῇ σπείρειν τοῖς
μὲν Βορείους ἡμέρας, ἔπειτα σφόδρα ψυ-
χρὰ πνεύματα ἔχουσας παρατεῖναι.
τὴν γὰρ γῆν τότε μεμυκυῖαν, καὶ
ὡς περ φέρεται μὴ δεχέσθαι πὲρ σπέρματα, δὴλόν ἐστιν ἐν δὲ ταῖς

Satio matura omnibus præstat; ve-
rum maxime profundam terram
anticipare oportet, si parum aeris plu-
viosi fuerit nacta. Ab autumno igitur
per totam hyemem quibusdam
videtur sementis recte fieri, in frigi-
dioribus locis, ad idus usque Martias;
atque etiam usque ad æquinoctium
vernum, hoc est, ad octavum usque
calendæ Apriles. Quidam vero di-
ligentiores, sementis tempora hoc
modo distribuerunt. Nempe quod
congruum sit hordei sationem in-
choare ab æquinoctio autumnali,
quod est ad octavum calendæ Octo-
bres: frumenti vero a Pleiadum oc-
casu, qui ad quartum nonas Novem-
bres contingit. Hoc & Quintilius com-
probat. Cessare vero ab utriusque sa-
tione solstitio hyemali, quod est ad
nonum calendæ Januarias. At vero
Democritus naturalem quandam ob-
servationem tradens, circa Coronæ
maxime occasum seminare consilii-
t; etenim tunc non solum imbres mul-
ti emitti solent, sed & ipsa terra na-
turalem quandam & susceptorium
motum habet, ad ea quæ tunc sata
sunt fertiliora efficienda. Incipit au-
tem Corona occidere ut plurimum, in
Phœnicia, ad septimum calendæ De-
cembres. Oportet autem seminato-
rem boreales dies, & valde frigidos
ventos habentes devitare. In his e-
nim terram conclusam, & velut hor-
rentem, semina non suscipere mani-
festum est: In serenis vero diebus,
hoc est, australibus, aut alias leniter

(1) Ex MSS. (2) Ita legend. ex cap. primo. Lib. 1. (3) MSS. F. L.
B. 2. Οὐντίλκιος. B. 1. Οὐντίλκιος male pro Κυντίλκιος, quod repositum. (4) In
cap. 1. Lib. 1. ὁκτώ, calidis.

calidis, remissam terram tum statim semina suscipere, tum ad radicem agendam eadem concitari, & plenos fructus facere. Aliqui vero fementem augesciente luna a quarta usque ad plenam, hoc est, quindecim dierum ætatem agentem, facere consulunt. Quidam securiorem viam excogitantes non omnem sationem maturam faciunt, sed in bina, & tria, & quatuor tempora partiuntur, futuri temporis incertitudinem devitare studentes.

CAP. XV.

Prognosticon, quo scitur qualia semina viridia & fertilia sint futura. Zoroastris.

Quidam igitur, quæ semina viridia & fertilia futura sunt sic prædiscunt. Paucis diebus ante caniculæ exortum in quopiam loco de unoquoque semine paululum, probationis accipiendæ gratia, ferunt. Quum igitur exoritur canicula, quædam ex iatis, ut verisimile est, laxit, quædam nequaquam. Hoc igitur signum statuentes, ea quæ in ejus ortu illæsa manent ferunt, relinquunt autem exusta. Canis autem oritur decima nona Julii mensis. Cæterum quæ experimenti gratia feremus, ea viginti aut triginta diebus antea rigabimus, quo commodius nascantur.

(1) Ita MSS. F. L. & B. 2. antea ἐπικαυθέντα nullo plane sensu.

εὐδαιναῖς ἡμέραις, τέτρετι, ταῖς νοτίοις, ἢ ἄλλως θερμαῖς ἀνιερμύου, εὐθὺς τε καὶ ἀδεχῶς ἔσσι πέρμαζα, καὶ εἰς τὴν ῥίζωσιν ὀρμᾶν, καὶ ἀδρὲς τὰς καρπὺς ποιεῖν. Ἐνιοὶ δὲ τὸ ἀπόρρον, αὐξανορμῆς τὸ σελήνης ἀπὸ περσῶν μέχρι διχομήνης, τέτρετι, πεντεκαίδεκαζαίας, ποιεῖσθαι συμβαλεύουσι. Τινὲς ὥσπερ ἀσφαλίστρον ἀφανορμῶν, ἢ πίνοντα τὸν ἀπόρρον πρῶτον ποιεῖσιν· ἀλλὰ καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον καιρὸν ἀφίρῃσι, τὸ ἀδελον ἔμειλλον· φυλαττόμενοι.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Προβωτικόν, ὥτε εἶδέναι ποῖα τὸ ἀπειρομύων γενήσονται εὐθαλῆ. Ζωροάστρης.

Τινὲς ἔν τῃ μέλλοντι εὐθαλῇ γίνεσθαι, ἔτιω ἀπειρομύων γένεσθαι. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὸ ἐπιτολῆς τὸ κυνός, ἔν πνι τύπῳ ἀπὸ ἐκάστου ἀπέρμαζος πρὸς ὀλίγον μέρους, δοκιμασίας ἐνεκεν, σπείρουσιν. ὅταν ἔν ἐπιτέλλῃ ὁ κύων, πνὰ μὲν τὸ σπαρέντων, ὡς εἰκός, βλάβη. πνὰ δὲ ἔδαμῶς. τὸτο ἔν σημείον ποιέμενοι, τὰ ἀβλαβῆ μείναντα ἐν τῇ ἐπιτολῇ σπείρουσι, παραλιμπάνουσι δὲ τὰ (1) ἐπικαυθέντα. Ἐστὶ δὲ ἡ ἐπιτολὴ τῷ κυνὸς τῇ εἰ. τὸ Ἰελίς μηνός. δεῖ ἔν πρὸς κ'. ἢ λ'. ἡμερῶν, τὰ δοκιμασίας ἐνεκα σπαρέντα ἀρδεῖν, εἰς τὸ φῦναι ταῦτα.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ σπερμάτων ἐκλογῆς,
καὶ ποῖα εἶναι δεῖ τὰ καλα-
βαλλόμενα σπέρματα, καὶ
πόσῃ χρόνῳ. Οὐίνδα νιωνίῃς.

Ἐπιλεκτέον τὸ σπειρόμενον ὅπου,
εὐγῆν καὶ ἀδρὸν, ἔσπερον, καὶ
λεῖον· τὰ δὲ χράματα χρυσίζοντα,
ἔνοσημά τιν'· τὴν δὲ ἐκ τῶ ἀρ-
τοποιίας δοκιμάζεται. Φεύγειν δὲ
χερὶ τὸ κεκομμένον ἔρυσσόν. τὰς δὲ
κερτάς, πλήρεις ἔσδράς, περσφά-
τας τε ἔσδράς, καὶ βαρυτάτας, καὶ
μὴ κεκομμένας. Ἐτὰ ἄλλα πάντα
ὁσπερ ὁμοῖα εἶναι χερὶ τοῖς εἰρη-
μένοις. Τινὲς δὲ τὰς ἀδρότερας σά-
χας ἐπιλέγουσιν, τὰς ἔχοντας κόκκους
πλήρεις ἔσδράς, ἔσδρὰς σπόρον
τηρῶσι, καλλίονα τὸ ἐκ τῶν καρ-
πὸν κημιζόμενοι. σπέρμα δὲ κάλ-
λιστα, τὸ ἐναιουσιῶν· τὸ δὲ διετὲς,
ἔλαστον· τὸ δὲ τετρετὲς, κάκιστον. τὸ
δὲ παλαιότερον, ἄκαρπον.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Ὅτι ἐκ τῶ ἐναντίων τόπων,
εἰς τὰς ἐναντίας τόπους
χερὶ τὰ σπέρματα κα-
ταβάλλειν. Διδύμῃς.

Φασὶ πνεύς εἰς πολυκαρπίαν Συ-
πλεῖν, τὸ τὰ σπέρματα εἰς
τὰς ἐναντίας τόπους σπείρειν. οἷον
ἐκ τῶ ὄρεινῶν εἰς τὰ πεδία, ἐκ
τῶ νοτιῶν εἰς τὰ ἀντιμέτωπα, καὶ
ἐμπάλιν. εἶναι γὰρ πλὴν τῶ ἐναντίων
ἐπιθυμία, ἵσως καὶ ἐν τοῖς σπέρ-
μασι, καὶ ἐν τῇ γῇ. ἔτω μέγιστοι,
ὥστε ἐκ τῶ ὑπὸντων χωρίων εἰς τὰ
κρείσσονα μεταφέρειν, ὅτι ἐκ τῶ
καλλιόνων εἰς τὰ χείρονα.

C A P. XVI.

*De seminum electione, & qualia
esse oportet semina quæ terræ
mandamus, & de eorum ætate. Vindanionii.*

FRumentum quod seremus eligen-
dum est generosum, & plenum,
solidum ac læve, colore vero ad au-
reum inclinante, & quod utilissimum
ac medulla plenum est; hoc vero ex
panificio cognoscitur. Fugiendum ve-
ro contusum & rugosum. Hordeum
autem plenum & crassum, recens & al-
bum, & quam gravissimum, & non
contusum. Sed & alia omnia legu-
mina similia prædictis esse oportet.
Quidam pleniores sp̄cas eligunt, quæ
grana habent solida & perfecta, eaque
in sementem reservant, præstantio-
rem fructum ex his referentes. Se-
men optimum est annuum, biennè pe-
jus, triennè pessimum. Vetusius verò
infructuosum.

C A P. XVII.

*Quod ex contrariis locis in con-
trarios locos semina jacere
oportet. Didymi.*

Quidam ad fertilitatem conferre
tradunt, ut semina in contrarios
locos serantur; velut ex montanis in
campestres, ex humidis in ficos, &
vice versa. Esse enim contrario-
rum appetitum æque in feminibus,
ac in terra. Quod tamen sic fieri o-
portet, ut ex deterioribus in meliores
transferamus, non ex præstantioribus
in pejores.

CAP. XVIII.

Ut serenda semina nullo modo post sationem injuria afficiantur. Africani.

Semina in sempervivi herbæ succo macerata ferito. Ita enim neque ab avibus, neque a muribus, neque formicis læduntur, sed etiam præstantiora fient. Si vero modicum frumentum veratro admixtum extra per ambitum seminaveris, fata ab avium injuria vindicabis. Si canculos fluviatiles, hoc est paguros, in aquam coniectos ad dies octo siveris, & ex hac aqua foris fata ipsa consperferis, neque semina neque plantæ ab avibus læduntur. Si folia cupressi confusa feminibus admiscueris, incorrofa servabuntur. Quidam cervi cornu aut elephantis siccum aspergunt, alii aqua macerant, atque ita semina irrorant. Apuleius testatur semina vino conspersa saniora esse. Aqua etiā & amurca si irroraveris ipsa, maxime juvabis. Præstat autem & phycis remediis uti. Si in mensuram, qua semen metiri solemus, serenda semina injiciantur, & hyænæ pelle contegantur in aliquot dies, transumpta ab animali naturali virtute & odore, facile non læduntur. Si post sationem & ubi terra jam obruta fuerint semina, modicum frumentum veratro admixtum prope seminaveris, quæcunque aves gustave-

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Ὡστε τὰ μέλλοντα σπεί-
ρεσθαι γενήματα, καὶ μη-
δένα βόπον (1) μὴ τὸ σπό-
ρον ἀδικεῖσθαι. Αφρικανὸς.

Εἰς χυλὸν αἰεζῶος βοζάνης βρέξας
τὰ γενήματα, σπείρον. ἔτω
ἢ ἔπ' ὑπὸ ὀρνέων, ἢ μυῶν, ἢ μυρ-
μήκων βλαβήσεται, ἀλλὰ ἔβελήσεται
τὰ φυτοδόμημα γίνεσθαι. εἰ δὲ ὀλί-
γον σῖτον ἐκβεβόρω μίξας ἔξωθεν
κύκλω σπείρης, οὐκ ἀδικηθήσεται
ὑπὸ ὀρνέων τὰ σπειρόμημα. εἰ δὲ
καρκίνες ποταμίους, τετέσι παγέ-
ρας, εἰς ὕδωρ βαλὼν εἰσῆς ἡμέρας
ὀκτώ, καὶ ἐκ τούτου ὕδατι ἔξω-
θεν τὸ σπείριμον καταρράνῃς, οὐκ
ἀδικηθήσεται τὰ σπέρματα, ἐδὲ τὰ
φυτὰ ὑπὸ πτηνῶν. εἰ δὲ φύλλα κυπα-
ρίσων κόψας, ἀναμίξας τοῖς σπέρ-
μασιν, ἄρωται ταῦτα φυλαχθήσεται.
ἔνιοι δὲ (2) ἐλαφίαι κέρας, ἢ ἐλέ-
φαντι ῥάναυτες, οἱ μὲν ξηρὸν, οἱ δὲ
ὑδατι καθαβρέξαντες, καταρράνουσιν
τὰ σπέρματα. Ἀπελθὼν δὲ φη-
σι, τὰ οἶνω ἐπιρράννεντα σπέρ-
ματα, ἐλαττον νοσήσιν. καὶ ὕδα-
τι καὶ ἀμόργῃ ἐπιψεκασίας αὐτὰ,
μάλις αὐφελήσιν. κάλλιον δὲ καὶ
τοῖς φυσικαῖς χρᾶσθαι. εἰ δὲ ἐν τῷ
μέτρῳ, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα μετεξεῖται,
βληθέντων τὸ σπειρομένων (3) πε-
ρικαλυφθεῖν (α) ὑαίνης δερμίδι ἐπὶ
ἡμέρας πέντε, μετελαμβάνοντα τὸ
ἀπὸ τῆς ζωῆς φυσικῆς δυνάμεως καὶ
ἀπὸ τοῦ σπαρῆναι καὶ ἐπιχωδῆναι τὰ
σπέρματα, ὀλίγον σῖτον ἐκβεβόρω ἀναμίξας, σπείρης πλεονέκτον, οὕτως τὸ ὀρνέων
γεύσεται, ἀποθανεῖται. ταῦτα τοῖνυν λαβὼν τὰ περνηκότα ὀρνεα, ἔκκαλῶμεν

(1) Ita MSS. (2) Potius ἐλάφας sed MSS. ut in textu. (3) Malim
περικαλυφθῆναι.

(α) Ὑαίνης δερμίδι] Ita etiam Colum. Lib. 2. c. 9. Nonnulli pelle hyænæ sa-
toriam trimodiam vestiunt, atque ita ex ea, cum paulum immorata sunt
semina jaciunt, non dubitantes proventura, qua sic sata sunt. Ubi
plures seminum medicina, sempervivi succus, &c. enumerantur.

πήξας, κρέμασον τ' ποδῶν, & ἀδ-
 ναῖν δ' λοιπὰ ὄρνέον εἰσελθεῖν. Ἐάν
 δὲ τὰς ρίζας δ' ἀγρίαις σικύας, ζω-
 δάσας, & βρέξας ὅλῳ τῷ ἡμέ-
 ρῳ καὶ νύκτι, ζωεχῶς ἐπιψεκά-
 σης τὸ ὕδωρ τοῖς μέλλουσι σπείρεσθαι,
 εἴτα σκαπάσας ἱματίῳ, τῇ ἐπίσῃ
 ἡμέρᾳ σπείρης, & βλαθήσεται τὰ
 σπαρίνα, ἀλλὰ & βελτίονα ἔσται.
 τὰ δὲ βίκια σπειρόμενα & βρω-
 θήσεται, εἰάν ὀλίγον σπέρμα τέλειως
 συμμίξῃς σπειρομένοις αὐτοῖς. Βιρ-
 γίλιος δὲ ἐπαινεί, (b) νίτρω καὶ ὕδατι
 ἐπιψεκάζειν τὰ σπειρόμενα. Ἄδρων
 δὲ μὴ & τὰ ἐν διχρυσίνῃ σπείρειν.
 Ἀπελῆιος δὲ φησι, πρὶν σκαφῆναι
 τὴν ἀρεῖαν, φρῦνον, τετέτι βάτρα-
 χον χροαῖον, νυκτὸς πρὶν αὐτὴν πι-
 ρεῖν ἐκόντα, καὶ κατακλίσαι ἐν σκεύει
 (4) κεραμείᾳ, & ἐν μέσῳ καταχῶ-
 σαι τ' ἀρένης· καὶ δὲ τ' καιρὸν δ'
 σπέρει ἀνορεύειν τὸ σκεῦος, καὶ
 ἐκβαλεῖν τ' ἀρένης, ἵνα μὴ πι-
 κρὸς ὁ καρπὸς γένηται. ὁ αὐτὸς δὲ
 Ἀπελῆιος φησι, τοῖς σπειρομένοις
 χρῆναι παραμιγνύειν ὀλίγον φακὴν·
 φύσις γὰρ ἀνίσταται πρὸς τὸ χαλεπὸν
 τ' ἀνέμων. & ἔργον δὲ παλαιῶν (5)
 καὶ κόπρω κυνῶν λύσας, & καὶ βρέ-
 ξας τὰς καρπὰς, ἢ τὰ δένδρα, ἢ τὰς
 ἀμπέλους, ἀβλαβῆ πάντα φυλάξεις.

(b) Νίτρω] Locus exstat Georg. Lib. 1. Vs. 193. "Semina vidi equi-
 dem multos medicare ferentes, " Et nitro prius & nigra perfundere a-
 murea, &c.

(4) Ita MSS. F. L. & B. 2. vel legend. κεραμικῇ. (5) Potius κόπρω
 κυνῶν.

rint, morientur. Eas ipsas igitur mor-
 tuas aviculas ex arundinibus affixis pe-
 dibus suspendito, & impossibile est ut
 deinceps avicula accedat. Si radi-
 ces sylvestris cucumeris contusas to-
 tam diem & noctem aqua macera-
 veris, eamque aquam ferendis semi-
 nibus assidue irroraveris, deinde pal-
 lio velata sequenti die feminaveris,
 non lædentur sata, sed & meliora e-
 vadent. Viciae satae non corrodentur,
 si parum seminis foenigræci ipsis dum
 feruntur commiscueris. Virgilius a-
 qua & nitro sata irrorare probat. In-
 corrosa autem manent & quæ, luna
 plena existente, feminata sunt. Apu-
 leius ait priusquam arvom fodiatur,
 rubetam, noctu circum ipsum gestan-
 dam esse, & in vase fictili conclu-
 dendam, atque in medio arvo ad-
 obruendam. Verum tempore sationis
 instante vas refodiendum esse, & ex-
 tra arvom ejiciendum, ne fructus a-
 marus fiat. Idem Apuleius tradit se-
 minibus lentem modicam admiscen-
 dam esse dum feruntur; natura e-
 nim resistit impetui atque molestiis
 ventorum. Quin & urina veteri ac
 stercore canino simul solutis si semi-
 na irrigaveris, aut arbores, aut vites,
 omnia illæsa conservabis.

C A P. XIX.

*Quid faciendum & quid non,
ut semina fertilia evadant.
Sotionis.*

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Τὶ χρὴ ποιεῖν, καὶ τὶ χρὴ
μὴ ποιεῖν, εἰς τὸ εὐφορεῖν
τὰ σπέρματα. Σωλίωνος.

INScribito in aratro Raphael, & quum novas, & quum conferis terram, & ager fertilis evadet. Aiunt & ad ubertatem conferre, si semina in contrarios locos ferantur, velut ex montanis in campestres, & vicissim. Quidam avium sterces, præfertim columbarum, fertilitatis gratia admiscentes feminant. Verum in ficcis locis hoc vitare oportet, ne semina comburantur. Seminantem autem cavere oportet, ne semina boum cornibus incidant, hæc enim semina quidam Cerasbola vocant, aiuntque & sterilia & imperfecta ac inutilia talia fieri, adeo ut neque per ignis vim edomari possint. Plurimum diffundetur semen, si cribrum ex lupina pelle factum fuerit, habens foramina triginta ea magnitudine ut digitus transmitti queat.

δέρμα (2) εἶη, ἔχον τρεῖς λ'. ὥστε δάκτυλον ἐμβάλλειν.

(2) Ἀρότρω Ραφαήλ,] *Superstitiosum istud & ridiculum commentum, margini olim adscriptum, Librarii inscitia in Textum irrepsisse videtur, merito igitur rejiciendum: quod etiam Codex MS. F. suadet, in quo ista Cap. Argum. assuuntur, & Σωπίων scribitur ante Φασὶ δέ.*

(1) Ita MS. V. prius φρενὴλ.

(b) Κερασόλα] *Semina, qua inter ferendum cornua bubula attigerant, Veteres crediderunt nec igne consumi, nec facile coqui. Suidas. Κερασόλα. Τὰ σκληρὰ, καὶ ἐν τοῖς πυροῖς, (ita doctiss. Neocorus legend. monet ex Photii Lexico inedito) καὶ ἐν τοῖς ὀσπείοις συμφυόμενα, τῇ μὲν χειρὶ μάλιστα προγύλα δὲ καὶ ἰσχυρῶς κέχρηται ἂν συνεψόμενα τοῖς ὀσπείοις ἐτίκεται. εἴρηται δὲ ὅτι καὶ τὴν σπορὰν καὶ τὸ ἄρσεν, (ita Neocorus) πῶς κέρασι τῶν βοῶν βεβλήσθαι καὶ ἀνελπίσειν. Quorum iensus est. Semina dura, & quæ cum frumento & leguminibus una nascuntur, colore nigra, rotunda, & magnitudine granis milii paria: quæ cum aliis leguminibus cocta duritiem non deponunt. Dicta vero sunt inde, quod inter seminandum & arandam cornua boum tangant, & in ea incidant. Theophr. de Caus. Plant. Lib. 4. Cap. 14. duritiei causam expendit. (2) Potius, γ'.*

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

Πῶς δεῖ καὶ λαμβάνειν, εἰ
τὰ σπαρέντα ἔχει τινὲ
συμμερίαν. Παμφίλος.

*Quomodo deprehendatur an sa-
ta modo competente se habe-
ant. Pamphili.*

Διαθήσας τὰς δακτύλους τῆ χει-
ρὸς, ἐντύπωσον εἰς τινὲ γῆν,
εἰς ἧς ἄρα τινὲ χεῖρ σπ, σκέπῃς τὸ
πλήθος τῶ ἐν τῷ (1) τύπῳ σπερ-
μάτων. εἶναι μὲν γὰρ χεῖρ ἐπὶ μὲν ἑ
σίτε αἰσθητὸν, τὸ μὲν πλεῖστον ζ'. τὸ
δὲ ἐλάχιστον πέντε· ἐπὶ δὲ τῷ κρι-
θῆς θ'. καὶ ζ'. ἐπὶ δὲ τῷ κυάμῳ
ε'. καὶ δ'. τὰ δὲ μετὰ τούτων,
δῆλον ὡς ἐξέειπεν τὴν Συμμερίαν. εἰς
δὲ τὴν Συμμερίαν χιονίζομένην γῆν, διὰ
τὸ φθίρεα τῶν παλαιῶν πινὰ τῶ σπέρ-
μάτων, μικρὸν πυκνότερον σπαρίσον.

Diducito digitos manus, eosque
imprimito in terram, & sublata
deinde manu, multitudinem semi-
num in impresso digitorum typo ob-
servato; Etenim in frumento nume-
rum seminum septenarium summum
esse oportet, minimum quinarium.
In hordeo vero nonarium & septena-
rium: In fabis senarium & quater-
narium. Quæ vero medium inter
hos numerum habent, palam est
quod justam symmetriam tenebunt.
Cæterum in terram quæ assiduas nī-
ves perpetitur, femina paulo densius jacienda sunt, propterea quod ex iis
quædam glacie corrumpantur.

(1) Ita MSS. antea τόπων.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Περὶ κόπρου. Τῶν Κυνελίων.

De stercore. Quintiliorum.

Τὴν ἀγαθὴν γῆν ἡ κόπρος καλ-
λίονα ποιεῖ, τῇ δὲ φαύλῃ
πλεον βοήθησι. ἡ μὲν ἔν εὐγείᾳ, ἡ
δὲ αἰσθητὴ κόπρος· ἡ δὲ μέση,
ὀλίγη πλεον· ἡ δὲ λεπτόγει·
καὶ ἀσθενής, πολλή. μὴ ἀσθενής
δὲ, ἀλλὰ πυκνότερον κοπεῖται.
γῆ δὲ μὴ κοπεῖται, (1) ῥιζοῖ.
πλεον δὲ κοπεῖται, καίε. χεῖρ
δὲ τὸ τὰ φυτὰ κοπεῖται, μὴ ταῖς
ρίζαις εὐθὺς ἐπιρίπτειν τινὲ κόπρον,
(2) ἀλλὰ πρῶτον βάλλειν γῆν αὐ-
τῇ καὶ ἐπίλεπτον, εἶτα τὴν κό-
προν, εἶτα ταύτην πάλιν καλύπτειν

Bonam terram stercus meliorem
facit, vitiosam autem plus juva-
bit. Bona igitur terra stercore multo
non habet opus: Mediocris, paulo am-
pliore: Tenuis vero & imbecillis, mul-
to. Non acervatim autem, sed den-
sius stercoreandum est. Cæterum terra
non stercoreata, riget. plus æquo sterco-
rata, comburitur. Oportet autem e-
um qui plantas stercoreat, non statim
radicibus stercus injicere, sed pri-
mum terram immittere sufficientem
& tenuem, deinde stercus, & postea
rursus idipsum terra occultare. Ita e-

(1) MSS. F. L. & B. 2. μὲν ῥιζοῖ. (2) Hunc locum ita exhibent
MSS. F. L. & B. 2. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἐπιβάλλειν γῆν, εἶθ' ἕτως τινὲ κόπρον,
εἶτα πάλιν ταύτῃ καλύπτειν γῆν. V. & B. 1. ut in textu.

nim neque comburentur plantæ, non injecto statim ipsis stercore, neque caliditas ab ipsis evaporabit, non con-
fectis a sola terra. Optimum porro stercus est avium omnium, præterquam anserum & aquaticarum volu-
crum, propter humiditatem; quanquā & hoc ipsum aliis mixtum utile erit. Præstat tamen omnibus columbinum multa caliditate præditum. Qua-
propter aliqui non præparantes ip-
sum, sed quale est finentes una cum semine in arvum jaciunt rarius. Com-
modum enim fit impotenti solo, ip-
sum & nutriens & potentius reddens ad seminum excretionem & nutri-
tionem, sed & gramen abunde per-
dit. Secundum locum a columbino obtinet stercus humanum, aliquo mo-
do illi adsimile; Speciatim enim omnes herbas perdit. Præparant au-
tem ipsum in Arabia hoc modo: Ubi sufficienter exsiccarunt, postea aqua macerant, rursusque siccant; hoc enim vitibus aptissimum esse affir-
mant; præstat autem propter de-
testandam foeditatem rei, aliorum stercoreum mixtura ejus odium mi-
tigare. Tertia laus afinino debe-
tur, quod fertilissimum natura sit, & omnibus plantis commodius. Quartum locum occupat caprinum, quod acerrimum est. Deinde o-
villum, quod pinguius est. Post hæc vero bubulum. At vero suil-
lum his præstantius, satis ineptum est, ob multam caliditatem: perur-
rit enim statim fata. Vilissimum autem & omnium deterrimum est stercus equorum & mulorum solum per se, acrioribus tamen utiliter admi-

γῆ. ἔτω γὰρ ἔτι καυθήσεται τὰ φυτὰ, ἐπιπέσεως αὐτοῖς τὸ κόπρος· ἔτι ἡ θερμότης (3) αὐτοῖς ἀπενεύσσει, μὴ (4) καλυφθεῖσι ὑπὸ τῆς γῆς. Ἐπὶ δὲ κόπρος μὲν καλὴ, ἢ τῶν πτηνῶν ἀπάντων, πολλὰ τῶν χηνῶν, & τῶν ἐνύδρων ὀρνέων, ἀλλὰ τὴν ὑγρότητα καὶ αὐτὴ δὲ ταῖς ἄλλαις μίχθειται, χρησιμὴ ἔσται. πολὺ δὲ καλλίων ἢ τῶν περὶ τοὺς ποταμούς, πολὺ τὸ θερμὸν ἔχειται. διό πνες μὴ σκιδάλλοντες αὐτὴν, ἀλλὰ ὅποια ἐστὶν ἐὼς πῆξ, σὺν τῷ κόπρῳ ἐπιρίπισιν ἀραιότεραν, ἀφελίμως γὰρ γίνεται τῇ ἀδυνατέσει χώρᾳ, πρέφεται τε αὐτῇ, & δυνατέστεραν ποιεῖται εἰς τὴν τῶν καρπῶν ἐκφύσιν καὶ τροφὴν, καὶ τὴν ἀρετὴν δὲ αὐτῆς λυμαίνει. Μετὰ δὲ τὴν τῶν περὶ τοὺς ποταμούς ἐστὶν ἡ ἀνθρωπεία, περὶ τοὺς ποταμούς πῶς ταύτη, & γὰρ ἰδιωτῶς ἐστὶ πᾶσιν τῶν βοτάνων φαρμακική. σκιδάλλεται δὲ αὐτῇ ἐν Ἀραβίᾳ ἔσται· ξηρότατος αὐτῆς, ὅσον ὕδατος βρέχεται, & πάλιν ξηραίνεται· ταῖς γὰρ ἀμπέλοις ἐπιτηδεύουσιν ταύτῃ εἶναι ἀβελαντίαν. κάλλιον δὲ ἀλλὰ τὸ (5) μυστέρον τῆς περὶ τοὺς ποταμούς, τῇ περὶ τοὺς ποταμούς γὰρ κόπρος μίξσει παραμυθεῖται. τέλει ἡ ὀνεία, γνιμώσεται τῇ φύσει ἔσται, καὶ πᾶσι τοῖς φυτοῖς καλίστα χρησιμώτερα. περὶ τὴν ἢ τῶν αἰγῶν, δειμύσεται ἔσται. καὶ ἡ τῶν περὶ τοὺς ποταμούς ἐστὶν, (6) ἡ πτωτέρα ὑπάρχειται. καὶ δὲ ταύτας ἡ βοεία. (7) καλλίων δὲ τῶν ἔσται ἡ ὀνεία κόπρος, ἀνεπιτήδεός ἐστι τοῖς ἀπολείμνις, ἀλλὰ τὴν πολλὰ αὐτῆς θερμότητι καὶ γὰρ εὐθὺς τὸ κόπρος. εὐτελεστάτη δὲ, καὶ πᾶσιν ἐλαττωμένη ἐστὶν ἡ τῶν ἵππων & ἡ τῶν ἡμιόνων μόνη ἔσται.

(3) MSS. V. F. L. & B. 2. αὐτῆς, quod ad κόπρος referend. est, ὅτι sic de stercore, non plantis, accipiendus est locus. Sed Bar. ut in textu. In Vers. retin. (4) Ita legend. cenſeo, pro καλυφθεῖσι. (5) Ita MSS. (6) Interp. legit ἡ πτωτέρα. MS. F. ἡ πτωτέρα, sed in Marg. notat: ἡ πτωτέρα mitius. (7) Hæc περὶ τῆς ὀνείας ita leg. in Bar. Ἡ δὲ ὀνεία ἀλλὰ τὴν πολλὰ θερμότητι, ἀνεπιτήδεός ἐστι τοῖς ἀπολείμνις.

μικρομύκη δὲ ταῖς δριμυτέραις, χρεσίμῳ γίνεται. ἀπὸ δὲ γε πάντων ἐκείνο παραφυλάττειν ἀποσκήψαι, ὅπως μὴ αὐτενιαύτω κόπρω χρεῖσωνται οἱ γεωργοί. αὕτη γὰρ ὠφελεῖ ἢ ἐδὲν, ἀπὸ οἷς δὲ ἐβλάπτει, καὶ θηρία πλεῖστα θύνηται. ἡ δὲ τριετής, ἐτάριατος (φύδρα καλή. ἐν γὰρ τὰ πλεῖστον χρόνῳ πᾶν (8) ὁ δυσώδης ἦν οἰεῖσθαι, ἐπεὶ δὲ σκληρὸν ἐμαλακίῳ. ὅπ δὲ σελήνης αὐξάνουσης ἐχρὴν κοπεῖσθαι, ὅπως μὴ συνερῇ ἀπὸ πολλῶν ἐκφυσιν τὸ βοτάνης, ἐὰν αὖτε αὐτάρκως ἐδιδάξαι.

(8) In MSS. ὅπ δὲ ἀν' δυσώδης σκληρὸν ἦν ἐμαλακίῳ.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Κατασκευὴ κόπρω.
Φλωρεντίν.

Τινες πέφρον ὀρεῖσταις (1) βαθεῖαν, πᾶσαν ἐκεῖ κόπρω καταφέρουσι, τὴν περὶ τὴν ἐκ τῶν χεῖρων, ἐπὶ σήκωσι. καὶ τέφραν δὲ τῶν ἀπὸ κλιβάνων, ἐ (2) βόρβορον, ἐ τῶν πάντων τὸ ζώον κόπρω, καὶ ἀπὸ γε πᾶσων τῶν ἀνθρωπείων, ἐ ὁ μέγιστον ἐστὶ, ἐ καὶ ἑαυτὸ μείζον ὠφελεῖν πάντα τὰ φυτὰ, ἐ ἀποξηραμένως τὰς ἀμπέλους, τὸ ἔργον τὸ ἀνθρώπειον ἐπιβάλλουσιν. ἀλλὰ καὶ τῶν τὸ σκιδνέψων ἀκαθαρσίαν ἐπιρρίπτουσι. πολλοὶ δὲ ἐ τῶν καλάμῳ μὲν τὸ θέρειον ἐκτίλαντες, ὑπερῶσαν τοῖς θέρμασι, ἵνα συμπατηθεῖται, καὶ τὰ ἔργα (3) συσπείρουσι, κόπρω γένηται. ἐ ἄλλα τοῖς ἀποξηραμένοις πᾶσι εἰς τὰς πέφρους ἐμβαλλουσιν. καὶ εἴ τις εἴη βορβορώδης ἀκαθαρσία, ἢ ἐ ἐξ ἀχύρων, ἢ ἀγανθῶν, ἢ ξύλων, ἢ φρυγάνων τέφρα εἴη, καὶ ταύτῃ ἐπιρρίπτουσι. καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ δὲ (4) ἐκβεβασθ-

scetur. Illud præ omnibus observare oportet, ne annuo stercore agricolæ utantur. Hoc enim inutile est, & ad ea quæ affert damna, etiam plurimas bestiolas & serpentes gignit. Trimum & quadrimum valde bonum est. Longiori enim tempore quicquid foetidum inerat evaporavit, & si quid durum erat emollitum est. Quod vero augesciente luna agri non sint stercoreandi, ne multum herbarum excretionem adjuvemus, etiam alibi abunde docuimus.

C A P. XXII.

Stercoris præparatio.
Florentini.

Quidam altam effodiunt fossam, eoque omne sterces tum præstantius tum deterius deferunt, ac putrefaciunt. Sed & cinerem furnorum, & cœnum, & omnium animalium sterces & præ omnibus humanum, & quod maximum est, & per se magis juvans omnes plantas, & præsertim vites, lotium humanum affundunt. Imo etiam coriariorum recrementa ac fordes superinjiciunt. Multi etiam stipulam post messem evulsam pecori substernunt, quo conculcata, & urinæ computrefacta sterces fiat, & cum prædictis omnibus in fossas demergunt. Quin & si cœnosa aliqua fordes, sive etiam ex paleis, sive spinis, aut lignis, aut sarmentis cinis fuerit, etiam hanc adjiciunt. Sed & algam e mari una cum adhærentibus sordibus ejectam, aqua dul-

(1) Hanc vocem non agnoscunt MSS. F. Long. & B. 2. sed Bar. retinet.
(2) Ita restitui ex MSS. B. 1. & Pal. 1. ceteri βορβορών exhibent. (3) Ita MSS. ante σπείρουσι. (4) Restit. ex Bar. antea εἰσβεβασθ.

ei diligenter elotam admiscant: & post omnem prædictorum in fossis mixturam, aquam dulcem superingerunt, quo citius omnia computrescant. Post hæc vero sarculis eo usque movent, donec totum commixtum & unitum sterqus succulentum fiat. Valde autem prodest imbrium rivos ex viis ad sterquilinum derivare: Hæc enim aqua limosa existens & turbata, sterqus jam insitum augebit, & multa putrefactione addita melius reddet.

δες δὲ, ἢ θολερὸν, (5) αὐξήσιν εἰς πλὴν ἐκκειμὲν κόπρον, ἢ ζυσὴν ποτῇ (6) καλοποιήσιν.

(5) Interp. (rectius forsan) αὐξήσιν. (6) Ita ex MSS. V, F. L. & B. 2. Bar. καλοποιήσιν. Vel. legend. καλλίω ποιήσιν.

C A P. XXIII.

Quali tempore quamque terram mansuefacere oporteat.
Varronis.

NON eadem est omnis terræ mansuefactio, sed densa & radices plures ac frutices habens in altum foditur, familiaribus cuique regioni instrumentis, vehementibus ficcitatibus urgentibus. Friabilior enim tunc fit terra, & radices a solis vehementia exuruntur, ut amplius radicem agere nequeant. Sed & profunda terra, & solida, & gravis, similiterque pinguis, eodem modo in ficcitate versæ, non minus juvantur. Verum tenuis terra a sole exusta in cinerem abit, omnemque quam in se habet pinguitudinem perdit, utpote quæ ab ardore perflatur. Quare hanc circa æquinoctium autumnale mansuefacere oportet, non ligonibus, neque sarculis, sed aratro, & statim insuper stercore, Huic enim maxime auxiliatur stercoreis copia. In Arabia tamen tenuem terram novare recusant, tan-

K E Φ. ΚΓ.

Ποίω καιρῷ ἐκάστῃ γῆν
ἐξημερῶν χρή. Βάρωνος.

ΟΥΧ ἡ αὐτὴ πάσης τῆς γῆς ἐξημερώσεις, ἀλλ' ἡ μὲν πυκνὴ, ἢ παρὰ ρίζας ἔχουσα (1) πλείους καὶ θάμνους, εἰς βάθος σκάπτειν ἐπιχωρείους ἐργασίαις, (Φοδρῶν ὅτι πιν αὐχμῶν. ψαφρωτέα γὰρ γίνεται ἡ γῆ, καὶ αἱ ρίζαι ἀπὸ τῆς φοδρότητος ὅς τις ἐκκαίον), ὥς μὴ δύνασθαι ριζῶσαι. Καὶ ἡ βαθύγειος δὲ γῆ, καὶ ἡ σερειὰ καὶ ἡ βαρεῖα καὶ ἡ λιπαρὰ ὁμοίως ἐν αὐχμῶν (2) σφαφείσιν, ὅσα ἐλάττω ἀφελῶν. ἡ δὲ λεπτύγειος ὑπὸ τῆς ἡλίου ἐκκαίοντι πεφρῆται, καὶ πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ λιπαρὸν ἀπόλλυσιν ὑπὸ τῆς καύσεως ἀφαινεσθῆναι. διὸ ταύτῃ περὶ πλὴν μεθ' ὧν ἐν ἰσημερίᾳ ἐξημερῶν χρὴ, ἢ διέκλαις, ἢ δὲ ἄραις, ἀλλὰ ἀργέτω, καὶ εὐθὺς ἐπιχωρείσιν. ταύτῃ γὰρ μάλιστα ἡ (3) πολλὴ κόπος ζυμεῖται ἐν μέρει τῇ Ἀραβίᾳ πλὴν λεπτύγειον νεὸν παραιτῶνται, ὥς ὀλίγον τὸ

(1) Revoc. ex MSS. (2) Ita MSS. ante τραφ. (3) Hanc voc. de lent MSS. F. L. B. 2.

ἰχυρὸν ἔχουσαν, ἢ ἐν τῷ νεασμῷ
ἀραιωθεῖσαν, περισσεύει τὸ ἰκμάδος.
πρὶν δὲ νεάσῃ Ἐπίρρητες κελύεις
ἐν τῷ Γορδάτῳ ἔτι καλεσμένοι,
πολλὰκις ὑπόβρησαν, πλεονόντων ὁμ-
βραν μάλιστα γενομένων. ὁμοίως δὲ
ἢ τῇ λεπτογείῳ, καὶ τῷ πυρρῶν,
καὶ τῷ ἐρυθρῶν, καὶ αἰμυρώδῃ, ἢ
μέλαιναν καὶ τῷ λούκῃ, ἢ τῷ
ξηρῶν, καὶ τῷ κέφῳ, καὶ τῷ λού-
καργίῳ, καὶ τῷ ἐν τοῖς γηλό-
φοις ἐργάσῃ Δὲ τῷ χειμῶνος. τὴν
δὲ αἰμυρῶν ἐν ἀρχῇ χειμῶνος
ἔτι πρὶν ἀποβρῆσαι, κινήσας ἀρ-
τῆσι μικροῖς, ἀχούρις Δὲ πάσις,
κάλλιον μὲν κυμαίνουσιν πῦτα γὰρ
ἐπὶ (4) καλλίως τὰ ἄχουρα διόπρα
δὲ, κελύειν καὶ σπίνους. τῇ γὰρ
τέτῳ Ἐπὶ τῇ, ἡμερωθεῖσα ἢ αἰ-
μυρῶν γῆ καὶ γλυκανθεῖσα, ἐκεί-
νη Δὲ τῷ αἰετῷ, ὡς εἴωθεν, ἀνίστην
αἰμυρῶν νοτόν. εἴπερ ἐάσας Δὲ
παντὸς τῷ ἐνιαυτῷ, τῷ φθινοπώρῳ
κρησίσσας αὐτῷ κόσμῳ βοεῖα καὶ
ἰωπία γλυκυτέραις ἔσας. ἔπειτα
σπερεῖς κελύεις, καὶ ὁσπερὰ τῷ
μὴ βαθυρρίζα. τῷ δὲ ἐν τοῖς ὄρει-
νοῖς καὶ δυσχειμέροις, ἢ πολυσκίοις
καὶ περὶ ὄρεσις, Δὲ τῷ θέρει ἢ
ἐν τοῖς καύμασι ἐργάζεσθαι ὁμοίως
τῇ βαθυγείῳ, ἢν δικέλαις σκάπτει-
σαι κάλλιον εἶναι περὶ ἑκάστην. εἰ
δὲ μὴ Ἐπὶ τῇ, ἢ Δὲ τῷ δικέλαι
ἐργασία, πρὶν τὸ μέγεθος τῷ μελ-
λέσει Ἐπὶ τῇ γῆς, καὶ ἀρῶν αὐ-
τῷ Δὲ τῷ θέρει δυνατόν, ἀφ' ἑσπεί-
ρας ἀρχομένους Δὲ πάσις νυκτὸς
μέχρ' ἀνατολῆς ἡλίου, ὅπως τὸ νο-
τόν καὶ λιπαρὸν σκιαζόμενον
ὑπὸ τῷ βάλῃ ἐμμένῃ, καὶ οἱ βόες
μὴ ὑπὸ τῷ ἡλίῳ καυόμενοι νοσοῦν,
καὶ εὐχερῶς ἐργάζονται, ὀλίγον π-
αυπαυνομένης τῇ γῆς ἐν τῇ νυκτερι-
νῇ ἐργασίᾳ. ἀρῶν δὲ ἐν δύο, τέσ-
σερας δὲ βόας ὑποζυγούνας χρῆναι,
καὶ ποιεῖν τῷ καλεσμένῳ διζυγίαν· ἀρῶν δὲ καὶ τετάρτην, ὅπως πρὶν χρῆναι

quam parum fortem, & quæ ex po-
vatione rarior facta humore privetur.
Priusquam igitur novant seminantes
hordeum in Gordato loco appellato,
sæpe magnam fertilitatem conse-
quuti sunt, præsertim pluribus im-
bribus delapsis. Similiter autem ve-
lut tenuem terram, etiam fulvam,
& rubram, & arenosam, & nigram
& albam, & aridam, & levem, & ar-
gillæ albæ, & in collibus sitam, coles
per hyemem. Salsam vero in hye-
mis initio post pluviam, parvis ara-
tris motam, paleis consperges, præ-
stiterit quidem fabaceis; hæ enim in-
ter paleas principatum tenent; dein-
de vero hordeaceis & frumentaceis.
Etenim ex harum computrefactione
falsa terra mansuefacta & dulcis ef-
fecta, non amplius per aerem salsam
humiditatem, ut solet, emittit. De-
inde fines eam per totum annum, &
autumno stercorabis stercore bubulo
& equino, utpote dulcioribus. Po-
stea confers hordeo, & leguminibus
non alte radices agentibus. At vero
eam quæ in montanis & tempestuo-
sis, umbrosisque ac borealibus locis
sita est, per æstatem & in ardoribus
cole ut profundam, quam ligonibus
fodere melius esse prædiximus. Quod
si operatio per ligones seminandæ
terræ magnitudini non respondeat,
etiam arare ipsam per æstatem pos-
sumus a vespere exordio facto per
totam noctem, usque ad exortum
solis, quo humiditas & pinguitudo
obumbrata sub gleba permaneat, &
ne boves a sole perusti ægrotent, &
facile operentur, terra ipsa ex noctur-
na cultura paulo teneriore reddita.
Cæterum aratorem non duos, sed
quatuor boves conjugare oportet, ac
facere jugum geminatum, iterareque
ac tertiare, ac vomere graviores uti,

(4) Ita Caf. & MSS. prius καλλιόπεα nullo sensu.

quo hoc modo pinguitudo terræ gravi opere deprimatur, & glebis adobruatur.

ὅταν βαρυτέρᾳ ἢ ἕως τὸ λιπαρὸν τῆ γῆς (5) βαρυεργηθῇ καὶ βωλοσπορηθῇ.

(5) MS. Bar. *habet βαρυεργηθῇ, quem lect. probat* Ja. Gruterus *ἐν* *ver-* *tit*, alto opere deprimatur; MSS. F. L. B. 2. *βαρὺ ἐργαθῇ καὶ βωλοσπο-* *ρωθῇ. Judicium esto penes Lectorem.*

C A P. XXIV.

*De sarritione post sationem
& herbarum runcatione.
Leontini.*

O Primum est sata per homines sarriri & adobruī, ut omnia probe contegantur; quod si fieri non potest, per boves sarriantur. Quando vero jam glebam occultare ac contegere coeperint, sarriantur, quo & agrestes herbae dissipentur, & nudatae ab aquis radices adobruantur. Bis quoque si sarritio fiat, geminata erit utilitas. Quando autem spicas emiserint, runcantur. Sic etenim fructus puri & multae commoditatis perficientur, quum non amet terra herbas peregrinas alere.

(1) Ita lego ex Bar. *vel legend.* χρυδεῖν. (2) Ante conjunctim *ἐν* *male ἀγριαύλη.* (3) *Vel deleūd.* ὅσα, *vel legend.* cum Interp. *ξένες εὐτροφῆσαι.*

C A P. XXV.

*Quando metere oporteat.
Florentini.*

QUum partes quædam segetis flavescere inceperint, omnes fruges demetito, & maxime hordeum; Verum multo citius legumina metere oportet, facilius enim coquantur & dulciora erunt. Non igitur expe-

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Περί τῆ μὲν τῆ σπόρον σκα- *λείας καὶ βοτάνισμῳ.*
Λεοντίνε.

ΤΑ σπαρέντα τὸ μὲν κάλλιστον δὲ ἀνθρώπων ἐπισκαπτεῖσθαι, ἵνα πάντα καθαρωθῇ· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐν αὐτῇ βοῶν σκαλλέσθω. ὅταν δὲ ἡδὴ τὸ βῶλον (1) κρύπτειν ἀρχῇ, σκαλλέσθω, ἵνα ἢ τε (2) ἀγρία ὅλη ἀφανισθῇ, καὶ ἀπὸ τῶν ὑδατῶν γεγυμνωμένα ῥίζα ἀποχωθῶσι. καὶ δις δὲ εἰὰν σκάλλῃ, δις ἔσται καλά. ὅταν δὲ ἀποσταχύῃ, βοτανίζέσθω. ἕτως ἢ οἱ καρποὶ καθαροί, καὶ πολυωφελεῖς πλειωθήσονται, (3) ὅσα ἐρώσης τῆ γῆς ἐκείνας εὐτροφῆσαι.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

*Πότε χρὴ θερίζειν.
Φλωρεντίνε.*

ΟΤαν ἀρχῇται μέρη πᾶσι (1) λήϊα ξανθίζειν, πάντα τὰ θινύμωρα θερίζε, καὶ μάλιστα πὰς κελιάς· πολὺ δὲ ἡντίον χρὴ θερίζειν πὰς ὁσπερ, (2) εὐεψότερα ἢ, καὶ ἡδύω ἔσται. εἰ δὲ ἔν τῷ αὐτῷ μέρῳ, ἕως

(1) Ecce stupendam Interp. *inscitiam*, qui vertit Solis quasi esset ἡλίκω
(2) Ita in MSS. *potius εὐεψήτοτερα.*

ἐν πάντῃ ἀκμάσει. εἰ γὰρ περὶ μῆνοι
τις, τὸ πρῶτον ξηρανθῆναι ἀπολέσει,
πιστεύεται γὰρ θερίζοντον. μηνιμώτε-
ρος μὲν ὁ ξηρότερος, τὰ δὲ πλήθη
ἐλάττω. ὁ δὲ ξανδίζων, καὶ εἰς τὸ
φαγεῖν ἡδίον, ἢ τὰ ἐν ταῖς ἀ-
χυρῶν, ἡδίων τοῖς κτήνεσι. συνεδαί-
ον δὲ καὶ ὑπὸ τῷ ὀρεῶν ἐπὶ δε-
δορσισμῶν συνάγειν πάντα τὰ
ξηυρήματα. τὸ δὲ λιγνυμένον οἶτον,
ἥτοι κελὴν, ἐκτείνον ἐπὶ τῆς ἁλῶ-
ν μίαν ἢ δευτέραν ἡμέραν, ἢ πάν-
τως νύκτα μίαν, ἢ ἀποξηρῶν καὶ
πρὶν ἡλίον ἀναστῆναι. ἵνα ἐπὶ κατεψυ-
γμένος ὁ καρπὸς, εἰς τὸ σιβεσθῶντα
ἀποξηρῇ. πολὺ γὰρ τὸ πρὸς ἀφαιμα-
ρῆναι συμβάλλει.

Κ Ε Φ. ΚΤ.

Περὶ ἁλῶνος κατασκευῆς.
Διδύμη.

Τὴν ἁλῶν ἐφ' ὑψηλῆς τόπῳ κα-
τασκευάζειν καὶ, ἵνα ἐπιμῶν
τὸ ἀνέμου ὑποδέξῃ. ἢ πρὸς πάν-
των παραφυλάττειν δεῖν, μὴ κατὰ
ἀνέμου τὸ οἰκημάτων, ἢ τὸ παρα-
δείσων, τάπειν τὴν ἁλῶν. οἱ γὰρ
ἀνέμοι τὴν ἀχνύον, (ταῖς τὰ λε-
πτὰ τὸ ἀχνύον) ἐπιφέρουσιν (1) λε-
ληθότως τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ ἀνθρώ-
πων. ἀφαικίσαι τὰς κόρας, ὡς πολ-
λὰς ἐνδοθεν ἐνὸς ὀφθαλμοῦ, ἐτέρους
δὲ τὸ δύο στενηθῆναι. βλάπτει δὲ τὰ
ἀχνύον καὶ τὴν ὀπίσταν, καὶ μάλιστα
τὰς ἀμπέλους. ὥστε γὰρ ἡ κόρα,
ἔτι καὶ τὰ ἀχνύον ταῖς μὲν ῥίζαις
συμβάλλει, τοῖς δὲ κλάδοις καὶ
τοῖς φύλλοις βλαβερώτατα εἰσι. βλά-
πτει δὲ ἐνδοθεν ἡττον καὶ τὰ λάχανα.
πρὸς καταξήραν γὰρ τευπέα τὰ
φύλλα, καὶ εὐθὺς ταῦτα καίεται
τευπηθέντα. καὶ δὲ συνεχῶς κατα-
βρέχειν τὴν ἁλῶν ἀμύρῃ, καὶ ἐπιλαίπειν τὴν κυλινδρῶν ἔτι γὰρ οἱ μύρ-

ctandum est donec omnia matura
sint: Si enim quis eousque cunctetur,
quæ primum arefacta sunt perdet, in
metendo enim excident. Durabilior
itaque est fructus siccatus, verum co-
pia minor; qui vero flavescit, & in
cibo jucundior est, & paleæ ex eo
pecori gratiores sunt. Cæterum om-
nes fruges adhuc roscidas sub dilucy-
lum sedulo colligere oportet. At ve-
ro ventilatum ac cribratum frumea-
tum, sive hordeum, unam atque al-
teram diem, aut omnino unam no-
ctem in area relinquere oportet, &
deportare ante solis exortum, ut ad-
huc perfrigeratus fructus in horreum
reponatur. Hoc enim multum ad
durationem confert.

C A P. XXVI.

De areæ præparatione.
Didymi.

A Ream in alto loco construere o-
porteret, quo prompte ventum
recipiat; præ omnibus vero caven-
dum est ne area secundum ventum
domorum aut hortorum constituatur.
Etenim venti tenuissima quæque ex
paleis citra animadversionem homi-
num oculis inferentes pupillas peru-
runt, ut ex eo multi altero, alii utro-
que oculo sint privati. Lædunt au-
tem paleæ etiam fructus autumnales
foris non lignosos, & maxime vites.
Quemadmodum enim stercus, sic e-
tiam paleæ, radicibus quidem confe-
runt, ramulis vero & foliis maxime
nocent. Neque vero minus & ipsa
olera lædunt; adhærentes enim folia
perforant, statimque uruntur perfo-
rata. Oportet autem aream assidue
amurca conspergere insuperque cy-
lindro lævigare; sic enim formicæ

(1) MSS. F. Long. & Bod. λεληθότως.

injuriā non inferent. At vero fruges in area positæ, sectionis suæ partem ad meridiem conversam habeant. Erunt enim inde pleniores, faciliusque tribulis excutientur.

(2) Ex MSS. V. & Bar. catt. πληρέστατα.

CAP. XXVII.

De horreo, & de frumenti duratione. Tarentini.

FRUMENTUM probe concluditur in locis supra terram, qui lumen ab oriente habent; adspirent autem loco moderate boreas & favonius, & avertatur ab austro & ejusmodi ventis. Habeat autem frequentes canales per quos & calidus vapor expiret, & aura refrigerans inspiret. Nec habeat humiditatem aut graveolentiam aliquam, aut halitum injucundum; maxime autem ab equorum & boum stabulis aliisque ejusmodi, atque omni caliditate procul abfit. Illinantur parietes luto, cui pro paleis pili sint admixti, deinde argilla alba intus & foris obducantur. Post hæc cucumeris sylvestris radices & folia ad biduum aqua macerato, & cum aqua calcem arenariam subigito, indeque internas partes diligenter oblinito. Quidam etiam ad calcem pecorum urinam admiscunt, ut quæ animalia necet. Sed & testaceam calcem quæ pavimento inducitur lotio macerant. Quidam cinerem farmentorum quercus eadem de causa frumento inspergunt, alii boum sterqus aridum, alii absinthii aut abrotoni arida virgulta imponunt, ampliusque folia arida sempervivi. Præstat autem calcem arenariam amurca subigere: Hæc enim & bestiolas omnes perdit, & fru-

(1) Ita MSS. prius ἀπεσφράθαι. ἔντρα ξύλων.

μύρμηκες ὅκ' ἀδικήσουσι. τὰ δὲ πέρματα ἐπὶ τῇ ἄλλῃ γλυνήματι, τὴν τομὴν ἔχεται πρὸς μεσημβρίαν. ἔσται γὰρ (2) πληρέστερα, καὶ εὐμαρέστερον ἀποσηθήσει.

Κ Ε Φ. KZ.

Περὶ σιτοβολείων ἢ τοιῶν αἰνείων, καὶ ἀμμουῆς σίτου. Ταρυνίων.

ΚΑΛΩΣ ἀποκλείει σῖτον ἐν ἀναιγίοις, τὸ φῶς δὲ ἀναβλήτης ἔχουσι. πρὸς ἀναιγίῳ δὲ ὁ τόπος μετρίως δὲ βορρᾷ καὶ ζεφύρῳ, & (1) ἀπεσφράθῃ νότος & τῇ τοιῶν ἀνέμων. ἔχεται δὲ πυκνὰς σωλῆνας, δι' ὧν ἢ τε θερμὴ ἀτμὶς ἐκπνέοι, καὶ αὐτὰ ψύχουσι εἰσπνέοι. μὴ ἔχεται δὲ νοτιάδα, ἢ δυσηδία πνέουσα, ἢ ἀναθυμίασιν ἀνδρῶν. μάλιστα δὲ ἰσχυροσίων καὶ βεσσασίων καὶ τῇ τοιῶν, & πάσης θερμῆς πόρῳ ἔστω. Χειρότερον δὲ οἱ τοῖχοι πηλῶς, μικρὸν δὲ τοῖχον ἀντὶ ἀχυρῶν, ἔπειτα τῇ λεγόμενῃ λουκαργίῳ γῇ ἔστω καὶ ἔξωθεν. μὲν δὲ ταῦτα σικύας ἀγρίας καὶ ῥίζας καὶ τὰ φύλλα ἀποβρέξας εἰς ὕδωρ ἡμέρας δύο, καὶ φρεσάσας τὰ ὕδατα τὴν καλεσμένην ἀμμουῆαν, ἐπιμελῶς τὸ ἐνδον χεῖρε. πνέει δὲ καὶ εἰς τὴν καλεσμένην ἐκτὸς χεῖρε μινύουσιν, ὡς φθοροποιὸν ὑπάρχον τῇ ζωῇ. καὶ τὴν ὀρεχνογονίαν δὲ τὴν ἐπὶ τῇ ἐδάφει χειρομύλῳ τὸ ἔξω βρέχουσι. Τινες τέφραν κλημακίδων δρυὸς ἐμπάσασσι τὴν (2) σίτω, ἄλλοι δὲ βόλβιζον ξηρὸν, πνέει ἀψινθίς ἢ ἀεργόνας ξηρὰ κλωνία ἐνπνέουσι, ἐπὶ γὰρ μὴν καὶ φύλλα ξηρὰ τῇ αἰεζῶς βοτάνης. κάλλιον δὲ τὴν ἀμμουῆαν ἀμύργῃ βρέχειν. αὕτη γὰρ καὶ πάντα τὰ θηρία ἀφ-

(2) Emend. ope Casaub. & MSS.

φθείρεται, καὶ τὸ σίτον στερώτερον καὶ πυκνότερον ποιεῖ. διὸ πλεονεξίαν ἡμισείας τῶν ἀμύργων ἐψησύντες καὶ ἑρραίνουσι τὰς τοίχας, εἴτε ἐάσαντες ξηραίνουσι, ἀποτίθουσι τὰς καρπύς. Πάντων δὲ καλλίον γῆν περὶ ἐκείνην ἐψυγνύμεν ἀρχιμάδην, ἢ ῥοιῶν φύλλα ξηρὰ καὶ σπυρσμένα· καὶ ὅταν ὁ σίτος ἀποτίθῃ, εἰς ἕκαστον σίτου μέδοντον ἐμπάσσειν χοίνικα καὶ ἀρχιμάδης γῆς ἢ τῶν φύλλων. Χρησιμώτατον δὲ κόρυζαν ἡμιψυγῆ τῷ ἐδάφει ὑπερπαννύειν τῷ σίτῳ, καὶ μετὰ δέκα ἐπιβάλλειν τὴν κόρυζαν, καὶ πάλιν σίτον ἕως ἃν ἅπας ἀποτίθῃ. ὁ γὰρ ἕτως ἀποτίθῃς, εἰ μόνον εἰς πολλὰ ἔτη ἀσπῆται. Διὰ μὲν, ἀλλὰ καὶ ἀποτίθῃς τὸ αὐτὸν σαθρὸν ἐπὶ τῇ ἀρχιμαδίᾳ. φύσσει δὲ ὁ σίτος παλαιότερον (φάρμακον μελαίνε), καὶ πικρὸς γίνεσθαι, ὅθεν δεῖται τῆ περὶ ξηραίνης ἐπιμελείας.

mentum solidius ac densius facit. Quapropter aliqui amurcam ad dimidium decoctam parietibus adspargunt, atque ubi inaruit fruges reponunt. Omnibus porro præstat, terram siccata argillosam, aut mali punice folia arida & cribrata, antea præparata habere, & quum frumentum reponitur, ad singulos frumenti medimnos, argillosæ terræ choenice, aut foliorum tantundem inspergere. Utilissimum vero conyzam semiaridam in pavementum frumento substernere, & post diffusos decem medimnos rursus conyzam injicere, & rursus frumentum superingerere, donec totum reponatur. Quod enim hoc modo repositum fuerit, non solum in multos annos a putredine immune durat, verum etiam idem pondus servabit in panificio. Naturaliter autem frumentum veterascens valde nigrescit & amarum evadit, quare relata cura opus habet.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

C A P. XXVIII.

Ὡς τε (1) καὶ αὐξήσιν λαμβάνειν τὰ ἀποκείμενα ἐν τοῖς (2) ὠρίοις σπέρμασι. Ἀφεικανῶ.

Ut augeantur reposita in horreis semina.
Africani.

Ὁ σίτος (3) ἐπίμετρον ποιήσας ἕτως· νίτρον καὶ ἀφρόνιτρον λειώσας, καὶ ἀναμίξας γῇ λεπτῇ, ἐπιβάλλει τοῖς σπέρμασι. φυλάξαι δὲ αὐτὰς καὶ ἀκρότερον τὸ ποιεῖται. (4) [ἐνίοι δὲ τὸ νίτρον καὶ τὸ ἀφρόνιτρον μετὰ ὅξος λειώσουσιν.]

Frumentum supra mensuram augmentum sumet hoc modo; nitrum & spumam nitri terito, & tenui terræ admisceto, & acervis adjicito. Eadem res etiam integrum & illæsum frumentum servabit.

(1) Ex MSS. (2) MS. F. ὠρίοις. Long. & B. 2. ὠρίοις. Dominicus Barnes legit ὀρίοις. (3) Male ante disjunct. ἐπὶ μέτρον. (4) Hac non comparent in MSS.

CAP. XXIX.

*Ne formicæ frumentarios
acervos contingant.
Sotionis.*

Formicæ femina non contingent,
si acervum terra alba circum-
scripseris, aut origanum sylvestre cir-
cumposueris.

(1) *Restitui ex Cod. Bar.* (2) *Ita Cas. & MSS. prius περιθήσων.*

CAP. XXX.

*De hordei diuturnitate, & quo-
modo integrum in horreis con-
servetur ad multum tempus.
Damogerontis.*

Hordeum incolume servabunt lau-
ri fertilis folia sicca, & omnis
cinis, præsertim a lauri ligno, impo-
situs. Similiter servat hordeum sem-
pervivum ficcatum cum calamintha,
& una cum gypso hordeo admixta.
Quidam vas aceto plenum & tectum
operculo, in medio hordei ponunt.
Verum nosse oportet hordeum vete-
rascens amarum fieri.

εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι αἱ κριθαὶ παλαιέμεναι, πικρὰς γίνονται.

(1) *Ita MSS. F.L. & B. 2. antea Δημηγ.*

CAP. XXXI.

*De farinæ diuturnitate.
Ejusdem.*

Farina incolumis permanet, tedi-
s pinguibus contusis & in ipsas in-
jectis. Quidam vero cuminum &
sale ex æquo terentes, & mazas
ficcas inde facientes, in farinam im-
ponunt.

(1) *Restit. ex MSS. prior Edit. δακτύλων.*

Κ Ε Φ. ΚΘ.

*Ὅτε μύρμηκας μὴ ἀπλε-
ῶσαι σωρὺς γεννημάτων.
Σωτίων.*

Μύρμηκες σωρὺς (1) γεννημάτων
ἐκ ἀπλοῦνται, εἰάν τ' σωρὸν γῆ
λοδὴν περιγράφῃς, ἢ ἀγρίον ὀρί-
ζανον (2) περιθῇς.

Κ Ε Φ. Λ.

*Περὶ Δαμονῆς κριθῶν,
ὥτε ταύτας ὑγρεῖς ἐν
τοῖς ὠρείοις φυλάττει
ἐπὶ πλείστον χρόνον.
(1) Δαμογέρον.*

Τηρήσθαι τὰς κριθὰς ἀβλαβεῖς
δάφνης καρποφόρου φύλλα ξη-
ρὰ, καὶ πᾶσαι τέφραι, μάλιστα δὲ
ἡ ἀπὸ τ' ξύλων τ' δάφνης, ἐνπη-
μένη. ὁμοίως δὲ τὰς κριθὰς καὶ
ἡ αἰείζων βοτάνη ξηρανομένη, καὶ
μετ' καλαμίνης σὺν γύψῳ ἀναμι-
νυμένη ταῖς κριθαῖς. ἔνιοι δὲ ὄξος
ἀγρίου πληρώσαντες, καὶ πυρρά-
σαιας, ἐν μέσῳ πηλάσι τ' κριθῶν.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

*Περὶ Δαμονῆς ἀλδύρεα.
Τὸ Αὐτῶ.*

Τὰ ἀλδύρεα ἀβλαβῆ Δαμνίον ἐπὶ
χρόνον, (1) δαδίων λιπαρῶν
συμπεπνυμένων καὶ ἐμβοληθέντων εἰς
αὐτά. Τινὲς δὲ κύμινον & ἄλλας ἐξ
ἰσχυρὰς, καὶ μάζας ποιήσαντες
ξηρὰς, ἐνπηλάσιν εἰς τὰ ἀλδύρεα.

C A P.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Περὶ σίτου δοκιμασίας, καὶ
πῶς ληθὲν τὸ (α) ἐξά-
γων τῷ ἄρτων ποιῆσθαι.
Φλωρεντίνε.

Τὸν ἄφθαρτον σίτον ἐπιμελῶς κα-
θαρίσας καὶ σήσας, σάθμισον,
καὶ εἰ εὐχῆς ἔχοντα τὸ μόδιον (1) λί-
πας μ'. τὰς αὐτὰς λίπας ἀπαίτη
τῷ ἄρτι. ὅσον ἢ δὴ τὸ τῷ πιτύρων
ἀφαιρέσας μειώσῃς (2), πρὸς τὸ
ἐν τῇ ἀλέσει καὶ λοιπῇ ἐργασίᾳ κα-
ταρτάντων ὕδαρ (3) δ' ἀποδώσῃ. Ἡ δὲ
τῷ ἄρτι ὀπίσθις τῷ σάθμῳ ἀφαι-
ρεῖται τὸ δέκατον καὶ εἰκοστὸν, ὥστε
ἐν τῇ ὀπίσθῃ ἐλαττωθῇ ἐν ταῖς δέ-
κα, λίπας μίαν ἡμισυ. τὸ αὐτὸν δὲ
σάθμῳ, ἀλλὰ τὴν ὀπίσθιν ἀφαιρεῖν
χρη, ἢ ἐπὶ τῷ καθαρῶν, καὶ ἐπὶ τῷ (3)
δευτερίων ἄρτων.

(α) Du Fresne in Gloss. Ἐξάγων. Sextula, ponderis species. Apud
Meursium in Glossario. Ἐξάγων. Pensatio, ubi plura de hac voce.

(1) Ita MSS. prius male μλ'. nullo sensu. (2) Interp. legit δ' ἀποδώσῃ
addet vel reddet. Ἀποδώσῃ leg. supra cap. 27. (3) Ante δευτερίων.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Πᾶς ἐστὶν ἄρτον ἡδύτατον
καὶ δίχα ζύμης ποιῆσαι.
Διδύμνε.

Ἀρτον ποιεῖσθαι πνευ ἀνδρὶ ζύμης, νε-
προν ἐμβάλλοντες. τὸ ἢ νέπρον
ψαθυρωτέρως ποιεῖ τὰς ἄρτας, ὥσ-
τως καὶ τὸ κρέας. Ἄλλοι δὲ ἀρτο-
ποιεῖσθαι δίχα ζύμης, ἕως σφυ-
λας ἀπὸ μιᾶς ἡμέρας τῷ ἀρτοποιεῖν
(1) βαλόντες εἰς ὕδαρ, τῇ ἐξῆς
πῆς ἐπιπλεέσας ἄραντες συμ-

(1) Ita MSS. in Bar. hac ita leg. Οὕτω, ἀπὸ μιᾶς ἡμέρας τῷ ἀρτοποιεῖν
σφυλας εἰς ὕδαρ ἐμβάλλοντες.

C A P. XXXII.

*De frumenti probatione, & quo-
modo aequilibrem panis ad
frumentum pensitationem fa-
cere oportet. Florentini.*

Frumentum integrum diligenter
purgatum ac cribratum ad libram
expedito, & si repereris modium pen-
dere libras quadraginta, easdem libras
panis exigit. Quantum enim ex fufu-
rum detractione decedet, tantum in
molitura & reliquo opificio adpersa
aqua addet. Cæterum ipsa panis co-
ctio decimam & vigesimam ponderis
partem aufert, quare inter coquen-
dum de decem libris una cum dimi-
dia decedet. Idem autem pondus
propter coctionem detrahare opor-
tet, tum in puris, tum in secundariis
panibus.

C A P. XXXIII.

*Quomodo panis jucundissimus
etiam citra fermentum fiat.
Didymi.*

Quidam panem citra fermentum
faciunt, nitrum adjicientes. Et-
enim nitrum panes friabiliores facit,
velut etiam carnem. Alii absque fer-
mento panem sic faciunt: Uvas pri-
die quam panem faciant in aquam
conijciunt, & sequenti die innatan-
tes tollunt ac exprimunt, effluentique

humore

humore pro fermento utuntur: & panes faciunt jucundiores & puriores. Si vero in totum annum fermentum habere velis, quum in doliis mustum ebullierit, spumosum illud quod effervet cum farina milii commisceto, diligenterque trita in mazas cogito, quas ad solem siccatas in humido loco repone, & inde sufficienti accepta quantitate pro fermento utere. Omnes autem panes absque fermento facti, efficacissimi sunt ad venerem stimulantiam. Cæterum Florentinus ait, clibanitem panem, graciliter efformatum, & in sole siccatum facile concoqui: verum in furnis coctum, graviolem concoctionem reddere.

(2) Ita MSS. prius πάντη γάρ.

C A P. XXXIV.

De Ptisana. Didymi.

HOrdeum decorticatum in sole siccato, rursusque pistum ad solem siccato. Ubi autem reponere ipsum voles, id quod ex ipso tenue in pisendo decessit, ei aspergito, hoc enim ipsum conservat. Quod vero ptisana humidior accepta maxime nutrit, retulit Florentinus.

C A P. XXXV.

De fabis. Eiusdem.

Fabæ semen cave ne ponas circa arboris radicem, ne arbor arefcat. Oportet autem fabas ferotinas plantare, gaudent enim lutosa terra. Quo vero commode coquantur, pridie quam conferas ipsas in aqua nitrata macerato. Cæterum Physici aiunt fabas

πέζουσι, καὶ τῇ ρυτίσῃ νοσήδι ἀντὶ ζύμης χρώνται, καὶ ποιοῦσι τὰς ἀρ-
τας ἡδέας καὶ λαμβανόμενους. εἰ δὲ
θέλεις εἰς ἕτος ὅλον εἶναι ζύμην, ἔ-
ταν ἐν τοῖς πύροις τὸ γλεύκος ἀνα-
ζέσῃ, λαβὼν τὸ ἀναζέον ἀφρωδές,
φύρασον μὲν ἀλεύρεα κέχρησθαι, καὶ
τελείας ἐπιμελῶς, καὶ ποιήσας μά-
ζας, ξήρανον ἡλίῳ, καὶ δάπτειν ἐν νο-
πρῶ τόπῳ, καὶ ἐξ αὐτῆς λάμβαναι
τὸ ἀρκῆν, καὶ χρῶναι ἀντὶ ζύμης. (2)
Πάντες δὲ οἱ ἀρτοι ἀνευ ζύμης γινό-
μενοι, ἐιερρηλικώτατοι εἰσι πρὸς τὰ
ἀφροδίσια. ὁ δὲ Φλωρεντίνος φησὶ
τὴν κλιβανίτιν ἀρτον ἰσχυρῶς πεπλάσ-
μενον, ἔν τῃ ἡλίῳ ξηραμενόν, εὐ-
πεπτον εἶναι τὸ δὲ ἐν τοῖς ἵπποις ἡψη-
μένον, βαρυτέρων τῶν πέψιν ποιεῖν.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Περὶ πλισανῶν. Διδύμου.

Τὴν κελὴν πλίσας, ξήρανον ἐν
ἡλίῳ, ἔν αὐτῇ πλίσας ξήρανον
ἐν ἡλίῳ. δάπτειν δὲ αὐτὴν,
παρέμπατε αὐτῇ τὸ γρόνρον ἐξ
αὐτῆς λεπτόν ἐν ταῖς πλίσαις,
ἀλεθρήσθαι γὰρ αὐτὴν. ὅτι ἡ πλισάνη
ὕγροτέρα λαμβανόμενη τροφίμα-
τά τε εἶναι, εἴρη τὴν Φλωρεντίνου.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

Περὶ κυάμων. Τῷ Αὐτῷ.

Σπέρμα κυάμου φυλάττει πρὸς
(1) πρὸς ῥίζαν δένδρου, ἵνα
μὴ ξηρανθῇ τὸ δένδρον. διὸ δὲ τὰς
κυάμους ὀψύμεν φυτεύειν, χαίρειν
γὰρ τῇ πηλώδι γῇ. ἵνα καλοὶ πρὸς
τῶν ἐψήσιν ᾖσιν, πρὸς μίαν ἡμέραν
ἔσπερσιν, βρέχει αὐτάς ὕδατι μὲν

(1) MS. Bar. πρὸς

νίτρω.

νίτες. Οἱ δὲ (a) Φυσικὴ φασὶ τὰς
κυάμους (2) ἀμβλύειν τὰς καρδίας
τῶν ἐθιόντων αὐτάς. διὸ ἔμπροσ-
θεν ταῖς εὐθυνοερίαις νομίζονται,
εἰσὶ γὰρ πνύματόδεες. φασὶ δὲ καὶ
τὰς καρθικιδίους ὄρνεις ζυγεῖν αὐ-
τὰς ἐθιόσας, ἀτόκας γίνεσθαι. τὰς
δὲ κυάμους ὁ (b) Πυθαγόρας φησὶ
μὴ χρῆναι ἐθίσιν, ἀλλὰ τὸ ἐν ταῖς
αὐτῶν αὐτῶν εὐερίσκεσθαι πένθημα
γροθιμυαῖα. (c) φασὶ δὲ τὴν κυάμον
ἐκβρωθῆναι, ἀναπληρῆσθαι πάλιν
τῆς σελήνης αὐξημένης. τῶτον δὲ ἐν
ἀλμυρῇ ὕδατι μηδέποτε ἐψείσθαι,
ὅθεν ἐδὲ ἐν θαλαττίῳ. πρῶτον δὲ
ἀπέχεσθαι κυάμων Ἀμφιάραος, ἀλλὰ
τὴν δὲ ὀνείρων μαντίαν. Φέρεται δὲ ὁ (d) Ὀρφείως τοιαύτῃ ἐπι.

hebetare corda eorum qui eis vescun-
tur. Quare & recta somnia impe-
dire eas putant, sunt enim flatuosa.
Aiunt & domesticas gallinas ex assidu-
o ipsarum esu steriles fieri. At ve-
ro fabas edere non oportere, Pytha-
goras ait, propterea quod in flore ip-
sarum lugubres literæ reperiantur.
Tradunt autem fabam erosam rursus
expleri luna augefcente. Eandem et-
iam in falsa aqua nunquam coqui,
unde neque in marina. Primus a
fabis abstinuit Amphiaras, vatici-
nationis per somnia gratia. Cir-
cumferuntur etiam Orphei versus
hujusmodi.

(a) Οἱ δὲ Φυσικὴ φασὶ] Eadem tradidit totidem pene verbis Plinius Lib.
18. Pag. 472. "Quin & (inquit) prisco ritu fabacia sua religionis Diis
" in sacro est, prævalens pulmentari cibo & hebetare sensus existimata, in-
" somnia quoque facere. Suidas in Pythagora hujusce Pythagoreorum
symboli rationem explicat. Τῶν δὲ κυάμων ἀπέχεσθαι, ἀλλὰ τὸ πνύματόδεες
ὄντας μάλιστα μετέχειν τῆς ψυχικῆς, καὶ ἄλλως χρησιμώτερας ἀποχρῶνται μὴ πα-
ραληφθῆναι τὰς γαστέρας. ἔστι δὲ τῶτον ὅτι τὰς καρθὶ ὕπνου φαντασίας λείας τε
ἔστι ἀποφύγεσθαι ἀπὸ τῆς. i. e. A fabis autem abstinendum esse censebat, quod
flatuosa sint, & animalis facultatis maxime participes, & alioqui non as-
sumptas ventres modestiores efficere, & propterea somniorum visa lenia &
placida reddere. Vide Tullium Lib. 1. de Divin.

(2) Ita Cas. & MSS. antea ἀμβλύειν.

(b) Πυθαγόρας φησὶ] Plinius ibid. "Ob hæc Pythagorica sententia dam-
" nata: ut alii tradidere, quoniam mortuorum anima sint in ea. Quæ
" de causa parentando ubique assumitur. Varro & ob hæc Flaminem eam
" non vesci tradit, & quoniam in flore ejus litera lugubres reperiantur.
Festus Pompeius etiam de faba.---"parentalibus adhibetur sacrificiis, &
" in flore ejus litera apparere videntur. His contraria tradit Agellius ex
Aristoxeno musico, qui in scriptis reliquit nullo legumento plus usum Py-
thagoram, quam fabis, & abstinentia fabulam debito risu excipit.

(c) φασὶ δὲ] Ita Plinius.---"sola certe frugum etiam exesa repletur cre-
" scente Luna.

(d) Ὀρφείως] Fallitur Didymus: Hunc enim versum ad Empedoclem,
non Orpheum, referri debere, abunde liquet ex Agellio Lib. 4. Cap. 11. Qui
errorem de non esitato κυάμῳ ex hoc versu, perperam intellecto, ortum as-
serit; cum κυάμοι hoc loco, non legumentum, sed testiculos significet, eosque,
more Pythagoreo, symbolice ita dictos, quod sint αὐτοὶ τῆς κύβης. Idcircoque
in isto Empedoclis versu, non ut a fabis edendis, sed proluvio Venereo ab-
stineant, homines moneri. Vid. Diog. Laertium, Lib. 8. Sect. 24, 34.

O miseri, a fabis miseri abstinete manus. Et,

Par facinus fabis vesci, atque caputibus parentum.

Porro fabæ marina aqua & magudaris cremore respersæ, integræ permanebunt.

(3) Ita legend. ex Agellio & Eustathio. apud Athenæum Lib. 2. versus 2. scribitur, Ἰσὸν τοὶ κυάμους τρώγειν. ad quem locum vide Casaub. pag. 84.

C A P. XXXVI.

De cicere. Florentini.

SI pridie quam seminaturus es cicer aqua tepida maceraveris, majus nascetur. Quorundam magis exquisita cura est, qui majus cicer esse volentes, unia cum corticibus præmaceratam, addito in aquam nitro, ferunt. Quod si præcox cicer facere velis, ipsum circa hordei tempus seminato. Quo vero maturum nemo comedere possit, cucumeris sylvestris & absinthii feminibus aqua tritis, per dies quinque sub diluculum irrorato. Et enim ros per quinque rursus dies eluit omnem ex ipso amaritudinem.

(1) Ita legend. censeo: in priori Edit. & MSS. ἀπέρμοι λειωθεῖσαι.

(2) Revocavi ex MSS.

C A P. XXXVII.

De lente. Ejusdem.

LENTES bubulo stercore arido ante sementem oblitæ, meliores & citius nascentur. Lens in vaginis major fit, si aqua tepida addito nitro macerata feratur. Putredinis expers permanet, aceto lateris succum ad-

(1) Bar. φακῆ. (2) Ita MSS. In Cotton. φύσσονται.

(3) Δειλοί. πάνδειλοι, κυάμων ἀπο χειρὸς ἔχειτε, Καὶ,

Ἰσὸν τοὶ κυάμους π φαγεῖν κεφαλὰς τε τοκῶν.

Οἱ δὲ κύαμοι θαλαττῶν ὕδατι καθαρίζαντες, ἀγροποι εἰσιν. ὁμοίως & μαγυδάρεως ἀποβρέμματα.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Περὶ ἐρεβίνθων. Φλωρεντίνος.

ΕΑΝ πρὸ μιᾶς ἡμέρας τὴν πορρῶν ὕδατι χλιαρῇ βρέξῃς τὰς ἐρεβίνθους, μείζονες φύονται. πνὺς δὲ ἀριεργότερον ποιοῦντες, πολλὰ μείζους εἶναι τὰς ἐρεβίνθους βελομόχοι, σὺν τοῖς κελύφοις αὐτὰς ὁμοίως ἀποβρέμματα μὲν νῦν ἀπείρουν. εἰ δὲ βέλῃ πρώην αὐτὰς ποιῶσαι, ἀπείρουν αὐτὰς καὶ τὸ καιρὸν τῶν κελύφων. ἵνα δὲ ἀκμάζοντας μηδεὶς δύνῃται φαγεῖν, σικύς ἀγροίη καὶ ἀψινθίδις (1) σπέρμασι λειωθεῖσι μετ' ὕδατος, καὶ πέντε ἡμέρας ὄρηται ἐπὶ ῥῥαννε. ἢ γὰρ δρῶσθαι ἐκπλύνει τὴν πικρότητα δὲ ἡμερῶν (2) πάλιν πέντε.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Περὶ (1) φακῆς. Τῆς Αὐτῆς.

ΦΑΚΗ βολβίτις ξηροῦς, τετέτι βοεῖα κόστω πρὸ τῆς σπόρος περιπλαθέντες, καλλίονες & πυκνότερον (2) φύσσονται. μείζων γίνεται ἡ φακὴ ἐν ταῖς θήκαις, ἀποβρέμματα χλιαρῇ ὕδατι μὲν νῦν σπιρμωμένη.

ἄσηπιος δὲ ἀγριμύνης, ὅθεν ὁ πόντος ἐ-
χρονι ἐπιρραυθεῖσα. ἡ δὲ (α) Αἰγυπία
φακὴ, εὐθυμρίαν παρέχει τοῖς ἐοδίοις.

(α) Αἰγυπία φακὴ] Plinius de lente. "Invenio apud authores aqua-
" nimitatem fieri vescentibus ea.

Κ Ε Φ. ΛΗ.

Περὶ κέλχρου. Τῷ Αὐτῷ.

Ἡ κέλχρος καίρεται γῇ ἰλυώδη καὶ
νοπερᾷ, καὶ ἀμυλώδει ἐάν
ἄρδῃ πυκνότερον. ὀλίγον δὲ αὐτῆς
σπέρμα, ἅπαν πληροῖ τὸ χωρίον.
σκάλλεσθαι δὲ ἐξ ὁρίων ζυνε-
χῶς βέλεται. Σπείρεται δὲ ἀπὸ
ἰσημερίας, ἥτις ἐστὶ περὶ θ'. καλαν-
δῶν Ἀπριλίων. Ἐάν δὲ συμβῇ
πυκνότερον σπαρῆναι, βλάψῃ. τὸ
γὰρ πλεόντων πλείον χειρὸς πλήθους ἐκ
αὐτῶν δέξεται. ἐν τῷ σκάλλειν ἐν χεῖρ
παραπλήσει. ἔτω γὰρ ἐπιμεληθεὶς
τὸ πλεόντων, ἐνέσθῃ μοδίους ἀναμ-
φισβητήτως ποσαρτέκοντα.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

Περὶ θέρμων. (1) Τῷ
Αὐτῷ.

Θέρμους σπείρειν χεῖρ περὶ τ' ἄλ-
λων, μὴ ἰσημερίαν μετεωρι-
νῇ, μὴ ἀναμεινονέως ὁμβρίας. περὶ
δὲ θ' ἀνθεῖν εἰσελάσσει πᾶς βῆς,
καὶ ἄλλοι σκηθίσονται γὰρ πᾶσαν τὴν
ἄλλαν βοτάνην, αὐτῶν δὲ ἐκ ἁψον
ὡς πικρῶν. (α) Ἀπυλῆος δὲ φη-
σιν, ὅτι ἐκάστη ἡμέρα συμπερι-
γίνεται τῷ ἡλίῳ, καὶ πᾶς ὥρας τοῖς
ἀγροῖσι τῆς ἡμέρας δηλοῖ, καὶ ζωνεφῆς ἐστὶν ὁ αἴρ. (2) γλυκά-

mixtum habente conspersa. Ægyptia
lens in cibo accepta lætitiā af-
fert.

C A P. XXXVIII.

De milio. Ejusdem.

Milium limosa & humida terra
gaudet, arenosa etiam si fre-
quentius rigetur. Modicum autem
ejus semen, totum replet agrum. Ve-
rum sarriri & runcari assidue expetit.
Seminatur ab æquinoctio, quod est
ad nonum calendas Apriles. Si vero
densius seminetur, nocebit. Jugerum
enim amplius quam manus plenæ
mensuram non suscipit. Quare in
sarriendo ipsum evellere oportet;
hoc enim modo tractatum jugerum
certe feret modios quadraginta.

C A P. XXXIX.

De lupino. Ejusdem.

Lupinum ante alia legumina ferere
oportet post æquinoctium autum-
ni, non expectatis imbribus. Priusquam
florescat, boves in ipsum agito, omnem
enim aliam herbam depascant, ipsum
lupinum autem non attingant, ut-
pote amarum. Apuleius ait, quod
singulis diebus circumagatur cum so-
le, & ruralibus horas diei indicet, e-

(1) MSS. V. F. L. ἔθ. B. 2. non agnoscunt.

(α) Ἀπυλῆος δὲ φησι---] Apuleio suffragatur Plinius Lib. 18. Sect. 36.
"Primum omnium cum sole quotidie circumagitur, horasque agricolis e-
"tiam nubilo demonstrat. ἔθ. Sect. 67. Dedi (inquit) tibi herbas hora-
"rum indices, ἔθ. ut ne sole quidem a terra oculos tuos avoces, heliotropium
"ac lupinum circumaguntur cum illo.

(2) I: a legend. prius γλυκύζοντα.

tiam

nam si nubilus sit aer. Dulce fit aqua marina & fluviali ad triduum maceratum: Ubi vero coeperit dulcescere, ficcatur & reponitur, pecoribusque cum paleis pabuli loco datur. Farina hordei aut frumenti admixta, panificio est aptum. Est autem in imbecillem terram seminandum, neque opus habet stercore, ipsum enim terræ stercoreis loco est; Nam omnem debilem terram in posterum fertilem facit; floret ter. Metitur post pluviam, arefactum enim ex vaginis exiliens perit. Tritum & umbilicis impositum lumbricos expellit. Seratur autem non in altum, nam & neglectum floret, velut capparitis. Fugit autem si quem sentiat colentem agrum.

θάλασσαν, ὡς ὅτι ἢ κάππαρις. φεύγει δὲ, εἰάν πνα (7) αἰδωνται ἐργαζόμερον τὴν χώραν.

(3) Hæ vocula delend. (4) MSS. V. F. L. & B. 2. αὐτοῖς. Cott. & Int. ut in textu. (5) Ita legend. ex MSS. antea male ἐκπηδόντες, καὶ ἀπὸ.

(b) Τοῖς ὀμφαλοῖς.] Emendationem hancce nostram firmiter a Plinio afferuntur Lib. 18. Sect. 36. "quando etiam puerorum ventribus impositum pro remedio est. Et quæ a Marcello Empirico. "Farina Lupinorum decocta ex aqua, & more cataplasmatibus ventri imposita lumbricos vel tineas necat.

(6) Cum Interp. sic lego, prius nullo sensu ὀφθαλμοῖς, quod miror, alias sagacissimum, Casaub. non vidisse. (7) Emend. ex MSS. ante εἰδονται ἐργαζόμενοι.

CAP. XL.

De omnibus leguminibus, & cannabe & lino. Quintiliorum.

Legumina in subarido solo feri gaudent, præter fabas: Hæ enim locis humidis & humorem retinentibus gaudent. Cannabis autem cavis locis delectatur, & semper humidis. Seritur ab Arcturi exortu, qui est ad quartum calendas Martias, usque ad

Κ Ε Φ. Μ.

Περὶ πάντων ὁσπείων, καὶ καννάβεως καὶ λίνου.
Τῶν Κυκελίων.

ΤΑ ὁσπεῖα χαίρει ἐν κατὰξέρῳ γῇ σπείρεσθαι, πλεονέκτων ἔστι καὶ κατὰξέρῳ ἐκμάδα ἔχουσι τόποις χαίρει. καννάβει δὲ καὶ τοῖς τόποις χαίρει, & ἀπὸ παντός ἐκμάδων. σπείρεται δὲ ἀπὸ Ἀρκτέως ἐκμάδων, ἥτις ἐστὶ πρὸ ποταμῶν

(1) καλανδῶν Μαρτίων, ἕως ἐαρινῆς ἰσημερίας, ἥτις ἐστὶ πρὸς θ'. καλανδῶν Ἀπριλίων. Ἐλίνον δὲ ὁμοίως τοῖς ἰλυάδεσι χαίρει τόποις, σπείρει δὲ ἀπὸ ἰσημερίας μεσσηρινῆς ἕως (2) Ἀρκτέρου ἐπιτολῆς, ἥτις ἐστὶ πρὸς μιάς νότον Ἰανουαρίων.

æquinoctium vernum, quod est ad nonum calendas Apriles. Linum similiter lutosiis locis gaudet, feritur autem ab æquinoctio autumnali, usque ad Arcturi exortum, qui est primæ die nonas Januarii.

(1) Supplevi ex MSS. F. Cott. L. & B. 2. Confer. Cap. 9um. Lib. 1. Anteα πρὸς ποσάρεων καλανδῶν Ἀπριλίων. (2) Hæc δεικνύη mihi spectata; MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

Ὡστε ῥαδίως ἐψείσῃ τὰ μέλλοντα σπείρειν ὅσπρια. Δημοκρίτης.

ἘΝ τῷ σπείρειν, σὺν τῇ κόπρῳ καὶ νίτῳν μικτόν· ἔτω γὰρ ἔτοιμα πρὸς τὴν ἐψήσιν αὐτὴ ποιήσεις. εἰ δὲ μὴ ἔτυχῃς τῷ πεποιηκῶς, βάλε δὲ τὰ ὅσπρια σιντόμως ἐψηθῆναι, ἔμβαλε εἰς τὴν χύτραν ὀλίγον σίνηπι, ἔνθεν (1) λυθήσονται τὰ ἐψόμῃρα, εἴτε κρέας, εἴτε ὅσπρια εἴη. εἰάν δὲ ἐπὶ πλεον σίνηπι βάλλῃς, παντελῶς λυόμῃρα ἀφανισθήσεται.

(1) In MSS. λυθήσεται τὰ ἐψόμῃρα.

Κ Ε Φ. ΜΒ.

Περὶ λέοντι βοτάνης, ἣν καὶ ὀροβάσχην καλεῖσι. Σωτίων.

Ὅσπερ λέων, ὃν πινεὶ ὀροβάσχιον καλεῖσιν, σὺν ἀνελεύσει ἐν ταῖς ἀράραις, εἰ ἐν ταῖς γωνίαις τέσσαρσι, ἔνθεν μέσῳ τῶν ἀράρων ἐμπήξειας ροδοδάφνης κλάδους. τῷ δὲ πάντῃ τὰ ὅσπρια ἀσινῇ φυλάξῃ. εἰ δὲ θέλῃς μολὶ ὅλως φανῆναι πύργῳ τῷ βοτάνῳ, λαβὼν πέντε ὄσπρια, ζωγράφῃσιν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ

C A P. XLI.

Ut facile coquantur legumina quæ seminanda sunt. Democriti.

Inter feminandum stercore & nitro admiscebis; sic enim apta ipsa ad cocturam facies. Quod si non succedat ubi hoc feceris, velis que legumina cito coqui, parum sinapis in ollam injice, & statim quæ coquantur dissolventur, five carnem, five legumina coxeris. Si vero plus sinapis injeceris, penitus dissoluta evanescant.

C A P. XLII.

De herba leone, quam & orobanchen vocant. Sotionis.

Leguminum leo, orobanche appellatus, non proveniet in arvis, si in quatuor angulis, & in medio arvo rhododaphnes ramulos infixeris. Hoc autem omnia legumina incolumia fervabit. Si vero velis hanc herbam omnino non apparere, quinque testas accipito, & in ipsis creta, (1) κρηταίς, ἢ ἀπὸ ἄλλης πινὸς λούκῃ,

(1) Ita lego: quatuor & κρηταίον apud Du Fresne compareat.

aut alio aliquo albo colore, Herculem leonem suffocantem pingito, easque ad quatuor angulos & in medium arvi deponito. Reperitur & alia cura physica & per contrariam affectionem medelam afferens, cui etiam Democritus testimonium præbet. Virgo nubilus, nuda corpus & pedes, citra omnem penitus amictum, solutis crinibus, gallum in manibus habens, agrum circumeat, & herba leo statim decedit, legumina vero meliora fiunt, fortassis etiam hac herba leone gallum timente. Quidam experientia edocti, sanguine galli ea quæ feminaturi sumus respergere consulant, ne a leone herba lædantur. Quidam in testa Jabo depingunt, eamque in medio agri adobruunt. Cæterum cavendum est, ne quæ feminantur legumina cornua bovis contingant, sterilia enim ac vilia ejusmodi proveniunt.

τὴν Ἡρακλέα πνίξαντα λέοντα, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς γωνίαις, καὶ κατὰ μέσους. Θεραπεία ἐν εὐρίσκειται ἑτέρα φυσικὴ ἐ (2) ἀντιπαθῆς, ἥ ἐ Δημόκριτῳ μαρτυρεῖ, (3) λέγων, ὅτι ἐπὶ λέων ὁ ἥρ πνέεται τὸ ἀλεκτορα ἰδὼν αὐτὸν, καὶ συστέλλεται, ἕως ἐὰν τις λάβῃ μὲν τὰ ῥέας τὸ ἀλεκτερόνα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, ἐπεισέλθῃ τὸ χωρίον, εὐθέως χωρίζεται μὴ ἢ λέοντες πᾶσα, πᾶς δὲ ὅσπρια κρείττονα γίνεται, (4) ὡς τὸ βοῶνης ταύτης τὸ λέοντι τὸ ἀλεκτερόνα φοβερότης. Τινὲς δὲ (5) πείρα παραλαβόντες, βέλονται αἰμαλὶ ἀλεκτερόνῳ κατὰ ῥῥάνειν πᾶς μέλλοντα σπείρειν, καὶ ἐβλαβήσεται ὑπὸ λεοντείας βοτάνης. πινὲς δὲ ζωγραφῶσι (a), ἐκαταχωννύσκει τὸ ὄφρα γινῇ τὸ μέσον τὸ ἀερέας. παραφυλάττειν δὲ χρῆν, ἵνα μὴ τὰ σπειρόμενα ὅσπρια τὰ κέραια τὸ βοὸς ἐπιψύσῃ. ἄφορα γὰρ ἐ (6) εὐτελὴ πᾶς τοιαῦτα γίνεσθαι.

(2) Ex MSS. ἔ. Caf. antea αὐτοπαθῆς. (3) His longe diversa exhibent MSS. V. F. L. B. 2. Cott. ἔ. Interp. — μαρτυρεῖ. Παρθένο ὄραν (V. αἶμα) ἔχουσα γάμος, ἀνυπόδητος, (V. ἔσται) γυμνή, μηδὲν κατὰ τὴν ἀεκαίμενην, λευκῆς (V. λευκῆς) πᾶς τείχας, ἀλεκτερόνα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχουσα, ἐπεισέλθῃ τὸ χωρίον, καὶ εὐθέως χωρ---. Consensui ἔ. auctoritati MSS. morem aliquatenus gerens hujus Lect. sensum in Vers. expressi, prioris autem Edit. textum retinui. Utra Lect. potior sit, videant Eruditi. (4) MSS. ἔ. Interp. habent ἴσως καὶ τ. (5) MSS. F. L. ἔ. B. 2. πείρα λαβόντες.

(a) Τινὲς δὲ ζωγραφῶσι, καὶ—] Omnino supplendum ex Codd. MSS. Cotton. Long. ἔ. Bod. Τινὲς δὲ ζωγραφῶσιν Ἰαβῶ, ἐ-. Tetragrammaton esse, sed a Graculo depravatum quis non videt? Si enim Theodoretō fides sit adhibenda, Samaritani pronunciabant Ἰαβαὶ vel Ἰαβέ. Ἰαὼ vero ἔ. Ἰαβ exaratur apud Clementem Alexandr. Diodorum Siculum, Eusebium, ἔ. Epiphanium. Philo Byblius Ἰαὼ vocat. Ἰαβ etiam ἔ. Ἰαὼθ appellatur in carminibus magicis ab Alexandro Tralliano medico recensitis. Plura videantur apud Scaligerum in Notis ad Fragmenta Berossi, ἔ. ἔ. Joh. Seldenum Syntag. 2do. de Diis Syris. † An supplend. eis τό.

(6) MS. V. αἰτελῆ.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Ποῖα γεννήματα ὑπὸ ποί-
ας βοτάνης ἀδικεῖται.
Παζάμυ.

Ἡ Ὀροβάσχη φθείρε τὰς κυά-
μους, ἔ τὰς ἐρεβίνθους, πει-
πολεγκμήνη. τὸ ζιζάνιον, τὸ λεγέ-
ρμον αἶρα, φθείρε τὸ σῖτον, ἀρτοῖς
δὲ μινυμένῃ σκοθεῖ τὰς ἐσθίωντας.
πὺς δὲ κελτὰς βλάπτει αἰγίλῳψ,
(1) φακὴν ἢ πελεκύνθου καλκμμένη
βοτάνη.

(1) Harduinus ad Plin. legit φακόν.

Κ Ε Φ. ΜΔ.

Πεὶ ἔ ἐν τῷ ἀγρῷ ἐπι-
τρόπος, ἢ οἰκονόμος.
Φλωρεντίνος.

Χρὴ τὸ ἐμπεισιευμένον τῷ ἔ ἀ-
γρῷ ἐπιμέλειαν, ὑπόδειγμα εἶ-
ναι τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ πάντων, ἵνα
πρὸς ἐκείνον, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνου
βίον καὶ τρόπον ἀποβλέποντες, (1)
αἰδῶνται μᾶλλον ἢ φοβῶνται. ἔστω
δὲ σεμνὸς, εὐπρόσιτος, οἶνος καὶ
τὸ δωατὸν ἀπεχόμηνος, (λήτην γὰρ
ἐμποιεῖ ἢ πλείων ἔ οἶνος πόσις) μὴ
αἰχροκερδὴς, μηδὲ πρὸς τὰς τό-
κας ἀπληγῶς, ἀλλ' ὀλίγας ἀρκέ-
μηνος, ἔ (2) πάντοτε τοῖς ἐπιτη-
δείων δεομένοις ἐπαρκῶν, ἐρηγερῶς,
ἔ πρὸς τὰ ἄλλα ἐξ ὑπὸς ἀνιστάμε-
νος, ψεύδεσθαι καὶ μάστιγα ἐπιπο-
κεῖν (3) φυλαττόμενος. θεοσεβὴς,
πρὸς ζωήδεις ἡρησκείας φυλάττων,
μὴ δένδρα καθεργαζόμενος, ἢ ἄλλο π-
τοιῆτον ἐνυβρίζων, ἀλλὰ πάντας
πρὸς εὐσέβειαν παρασκευάζων. καὶ

C A P. XLIII.

*Qualia semina a quali herba
injuria afficiuntur.*
Paxami.

Orbanche necat fabas & cicer se
circumpleando. Lolium, Græ-
cis αἶρα appellatum, corrumpit fru-
mentum, panibus autē admixtum te-
nebras vescentium oculis obducit.
Hordeum lædit ægilops, lentem se-
curidaca herba.

C A P. XLIV.

*De villico agro præfecto,
sive œconomo.*
Florentini.

Portet eum cui agri cura est com-
missa, exemplo esse omnibus in
agro degentibus, ut ad illum, & illius
vitam & mores respicientes, revere-
antur magis quam pertimescant. Sit
autem venerabilis, & affabilis, a vino
quantum possibile est abstinens, (ob-
livionem enim inducit frequentior
vini potus) non turpis lucri appetens,
neque circa usuras inexplibilis, sed
paucis contentus, & semper quæ ne-
cessaria sunt egentibus suppeditans,
vigilans, & primus a somno exsur-
gens, & qui mentiri & maxime pe-
jerare formidet: pius, & consue-
tos ritus observans, non arbores
consecratas, aut aliud quiddam e-
jusmodi contumelia afficiens, verum
omnes ad pietatem præparans; &
tempore quidem operum obeundo-

(1) Restit. ex MSS. ante αἰδῶνται ἐν φοβῶνται. (2) Ex Consensu In-
terp. & MSS. prius πάντα. (3) Ita MSS. in Cott. scrib. μᾶλλον ἐπιπορ-
rum,

rum, sollicitus & curiose animadver-
tens, tempore vero quietis, remissus,
& ferias per hebdomada celebrari per-
mittens, & nihil grave tunc facere per-
mittens, sed vacare cogens, maxime
in menstruis aut annuis festis: alie-
nas rationes ne conducat, neque pro-
ventum! ac reditum terræ herilis
ipse recipiat, neque ad usuram, ex
domini rationibus, omnibus tradat,
domini mandatis contentus sit. Et
si quid invenerit melius, prius ad do-
minum referat, nisi adeo utilitas rei
urgeat, ut domini jussum expectare
non possit.

σιμὸν τὸ πρῶτον, ὡς μὴ ἐκδέχεται

τῶ καιρῷ τοῦ ἔργασίας, ἐπιστρέφης,
τῶ δὲ καιρῷ τῆ ἀναπαύλης, κρινὸς ἔ
(4) θεωρητικός, τὰς ἀρχὰς καὶ ἐ-
βδομάδας γίνεσθαι συγχωρῶν, ἔ μη-
δὲν τότε ἐπαχθεὶς πράττειν ἐπιτρέ-
πων, ἀλλὰ χολάζειν ἀναγκάζων, καὶ
μάλιστα ἐν ταῖς μηνιαίαις ἢ ἐνιαυ-
σιαίαις ἑορταῖς ἀλλοτρίους λόγους
μὴ μιθεῖσθαι, μηδὲ ἔργασίαν γῆς
δεσποικῆς ἀναδεχέσθαι, μηδὲ δα-
νειζέτω πᾶσιν ἐν δεσποικῇ λόγους,
ταῖς δὲ δεσπότῃς ἐνθλαῖς ἀρκεῖσθαι.
καὶ π εὖρη κρεῖττον, ἀναφερέτω
ὑπερῶν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ, πλὴν
εἰ μὴ πάντῃ ἔτω κατεπίρρη, τὸ χρη-
στὴν δὲ δεσπότῃ κέλδουσιν.

(4) Ita MSS. V. Cott. Cas. & Interp. antea θεωρητικός. Cott. habet
ἀναπαύσεως.

C A P. XLV.

*Quod villicum oporteat diarium
quotidianorum operum ha-
bere, & quomodo eum or-
dines operariorum instituere
conveniat. Eiusdem.*

HAbeat villicus diarium, ad com-
munem peritorum in Re ru-
stica sententiam exacte compo-
situm, & juxta singulos menses om-
nium dierum, quo iade & cogno-
scere queat & submonere, quomodo
operari oporteat, nullo tempore o-
misso. Etenim si unam tantum diem
præterierit, operum ordinem subver-
tet, & non solum præsentis fructus
sublædet, sed & ipsam terram deterio-
rem reddet. Si autem multi fuerint ope-
rarii, non oportet omnes simul ope-
rari, facile enim mala fide opera obi-
turbunt; neque rursus binos aut ter-
cenos, multis enim præfectis indige-
bunt. Igitur neque simul omnes,

Κ Ε Φ. ΜΕ.

Ὅτι δὲ τὸ ἐφεστῶτα ἐφη-
μερίδα τῶν ἔργων ἔχειν,
καὶ πῶς αὐτὸν θεωρήσει
τάξεις τῶν ἐργαζομένων
ποιεῖ-
σθαι. Τὸ Αὐτῷ.

Ἐξέτω ὁ ἐφεστὴς ἐφημερίδα κρινῇ
γνώμῃ τῇ ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἐμπεί-
ρων συγκαταστήσει ἀκριβῶς, ἔ καθ'
ἐκάστην μῆνα πᾶσιν τῶν ἡμερῶν, ἵν'
ἐντύπῃ καὶ γινώσκῃ (1) ἔχῃ καὶ
ὑπομνήσκῃ ὡς χρὴ ἐργάζεσθαι,
ἐθένα καιρὸν παραλείπων. εἰ γὰρ
μῖαν γὰρ ἡμέραν παραλείψειν,
ἀνατρέψῃ τὴν τῶν ἔργασίας τάξιν, καὶ
ἐ μόνον τὰς παρόντας καρπὰς βλά-
ψῃ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν χείρω
καταστήσῃ. Ἐὰν δὲ πολλοὶ ᾖσιν ἐρ-
γάται, ἐ δὲ πάντες ὁμοῦ ἐργάζεσθαι,
εὐκόλως γὰρ ῥαδιουργήσασιν ἕτε πύ-
λιν ἀνά δύο ἢ τρεῖς, πολλῶν γὰρ
δεήσονται τῶν ἐπιστατέων. μήτε δὲ
ὁμοῦ πάντες, μήτε ὀλίγοι ἐργάζε-
σθαι.

(1) Ita MSS. ante ἔχειν.

δωσαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ πλῆθος καὶ
τὰς ἐφεσώτας διακρίνειν ἀπορήκει.
κάλλιστον μὲν εἶναι πολλοὶ ὧσιν, εἰς
δεκάδας τάσσειν τὰς ἐργαζομένους·
εἰάν δὲ ὀλίγοι, εἰς ἐξάδας, ἢ ἑπεν-
τάδας (2) ὑπερίθμων ἢ σκαπίων-
των, ἢ ἐκγλαυθία ὑπὸ τῇ αὐτῆς ἰσότη-
τος διασωθήσε, ἢ οἱ ἀργότεροι ὑπὸ
μείων ἄρσιν ἢ θέσιν ἀνατείνοντες
καὶ κατελιδέμενοι, ἀναγκάζονται ὁ-
μοιοὶ εἶναι τοῖς γρηγρότεροις.

tes, coguntur magis strenuis pares esse.

(2) Emend. ex MS. Bar. prius εἰς ἀεθμόν.

Κ Ε Φ. ΜΖ.

Περὶ μέτρων ἐργασίας.
Τῷ Αὐτῷ.

Τινὲς παρετήρησαν, (1) εἴτε εἰς
ἀμπέλους, εἴτε εἰς ῥοδωνιάς, εἴ-
τε εἰς κήπον, εἴτε εἰς ὀπδηποτέν πα-
ρασκυαζομένων πρὸς φυτίαν τό-
πων, καὶ ἕως τριῶν ποδῶν βάθους
σκαπιομένων, καὶ ἔκαστον πλέθρον
(2) ἐργασίας ἀρκεῖν ἐπὶ τῷ, ἐν δὲ τῇ
πάνυ σκληρᾷ γῇ ὀκτώ. ἢ τὸ πλέθρον
δὲ τῷ παλαιῶν ἀμπελῶν, ἐν τῇ
εὐέργῳ, καὶ βοτάνῃς μὴ ἔχουσιν, καὶ
πυλῆα γῇ ὑπὸ τριῶν ποδῶν βά-
θους ἐργαζομένη, ἐν δὲ τῇ σκληροτέρᾳ ἢ
βοτανόφῳ εἰ. αἱ δὲ νεόφυτοι, ἕως
τῷ πρῶτης πενταετίας, ὑπὸ τριῶν πολ-
λάκις ἐργαζομένη. (3) πλεον δὲ
τῷ ἀμπελῶν, εὐκλύστερον Ἀμινιὸς
ἐργάζεται, ἢ δὲ Συρηνῶν τέναν-
τίον· πλεονόντων ἢ αὐτῇ δεῖται τῶν
ἐργαζομένων. Γυρῶν δὲ τὸ πλέ-
θρον ὑπὸ πέντε ἐργασιῶν δύνα-
ται, διαβέβαιον οἱ πῆραν παρα-
λαβόντες, τῷ γρηγορώτερος γινομένης, τὸ
μὲν πλεονὲς ἐπὶ δύο ἡμισυ πόδας,
τὸ δὲ βάθος ἄχρι ποδός· τῷτο ἢ

neque pauci operentur, verum juxta
ipsorum multitudinem sit etiam præ-
fectorum numerus. Optimum igitur
est, ubi multi fuerint, opera-
rios in decadas ordinare; si pauci,
in numerum senarium, & non in
quinarium. Ubi enim pares numero
fossiores extiterint, consequentia ope-
rariorum ab eadem æqualitate confer-
vabitur, & segniores elevatione &
depressionem attollentes ac deponen-

CA P. XLVI.

De mensura & numero opera-
rum. Ejusdem.

Quidam observarunt vel ad vites,
vel ad rosarium, five etiam
hortos, five ad quemcunque locum
qui ad plantationem præparatur, &
ad trium pedum altitudinem foditur,
ad singula jugera sufficere operas
septem, in valde dura terra octo.
Et jugerum veterum vitium in tra-
ctabili & herbas non habente, ac de-
clivi terra, a tribus sæpe excoli, in
duriore vero & herbosa, a quinque.
At vero novellæ plantæ, usque ad
primum quinquennium, sæpe a tri-
bus excultæ sunt. Cæterum ex viti-
bus Aminea facilius colitur, Surren-
tina vero e contra; pluribus enim
hæc eget operariis. Porro jugerum a
quatuor operariis posse pastinari, af-
firmant qui experimento cognove-
runt, pastinatione secundum latitu-
dinem ad duos & dimidium pedem,
in altitudinem vero pedis, facta:
Hanc enim optimam ipsius mensu-
ram esse observatum est. Putari posse

(1) Ita Caf. & MSS. male antea εἰ πρ. (2) Bar. ἐργάτας. (3) In-
terp. rectius πλεον δὲ.

jugerum a quatuor itidem observatum est. Primam vero pampinationem ac turionum collectionem ab uno fieri posse, & secundam multo minori opera constare. Insuper autem quamvis eximio vinitori, plura quam octo jugera vitium colere, non esse possibile, neque omnino permitendum, omnes veteres scriptores testantur.

(4) Ita Caf. & MSS.

C A P. XLVII.

*De agricolarum sanitate.
Florentini.*

Commodum quidem esset etiam medicum in agro constituere; quod si fieri non queat, accidentes morbos curabis exemplo ab aliis qui similiter ægrotarunt sumpto. Etenim qui eandem habitant regionem, & eadem fere diæta utuntur, si in eisdem morbos inciderint, iisdem etiam remediis ac medicamentis curabuntur. Præstat autem operariorum morbos prævertere, & cura anticipare quantum possibile fuerit. Quandoquidem vero eorum qui in sole laborant corpora & venas sol offendit, utpote quæ tanto ardori reniti non possint, oportet alimentum ipsis auferre, ut non semel, neque bis, sed paulatim ac sæpius comedant: hoc enim salutare est, & concoctionem promovet. Alii rutam & malvam sylvestrem decoquunt, ac decoctum ipsum vino depravato aquosius dilutum, in medio cibo iis præbent. Alii lac & aquam miscentes, & modicum vinum depravatum affundentes, ante cibum offerunt, atque hoc ab initio veris usque ad autumnum faciunt. Alii vinum absinthiatum propinant, &

αὐτῆς τὸ κάλλιστον εἶναι μέτρον παρατετήρηται. (4) κλαδεύεσθαι δὲ τὸ πλέθρον ὑπὸ πρῶτων δύνασθαι παραπεφύλακ. βλαστολογεῖσθαι δὲ τὴν πρῶτῃ βλαστολογίᾳ ὑπὸ ἐνὸς ἐργάτου, καὶ πολλὰ ἑλάττω τὴν δευτέρῃ. ἐπὶ δὲ τῇ (φόνδρα χρησίμῳ ἀμπέλκῳ, πλέον ὀκτὼ πλέθρων ἀμπέλκῳ ἐργάζεσθαι ἔδυνατον, ἐδὲ ὅλως συγχευτέον, πάντες οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς μαρτυροῦσιν.

K E Φ. MZ.

Περὶ τῶ γεωργῶν ὑγείας.
Φλωρεντίνε.

Καλὸν μὲν εἰ καὶ ἰατρὸν ἐν τῷ ἀγρῷ καθιστήσας· εἰ δὲ μὴ, πᾶσι προσπίπτοντα νοσήματα τοῖς ἀνθρώποις θεραπεύσεις, παρὰ τὸ ὁμοίως νενοσηκότων μαθόν. τὴν γὰρ αὐτὴν καὶ κινῶντες χώραν, ἐν αὐτῇ διαίτης χερδὸν μετὰ λαμβάνοντες, εἰ τοῖς νοσήμασι περὶπέσοιεν, τοῖς αὐτοῖς καὶ θεραπεύσῃσιν ἰάμασι. κάλλιον δὲ τὰ τῶ ἐργατῶν νοσήματα μετὰ λαμβάνειν, καὶ μετὰ θεραπεύειν κατὰ τὸ δυνατόν. Ἐπειδὴ δὲ τῶν ἐν ἡλίῳ ἐργαζομένων ὁ ἥλιος βλάβη τὴν σῶματι ἐν ταῖς φλέβαις, μὴ ἀντέχοντα ὥστε τὴν τοσαύτην καῦσιν, δεῖ ταῖς τροφαῖς αὐτῶν αἰρεῖν, ἵνα μὴ ἀπαξ, μηδὲ δευτέρῃ, ἀλλὰ καὶ βραχὺ πολλάκις ἐσθίωσιν· ἐστὶ γὰρ τὸ σωτήριον, καὶ ὥστε πέψιν ἐπιτηδεύοντα. Ἄλλοι πῆσανον ἐν μαλάχῃ ἀγρίᾳ ἀφεψήσαντες, καὶ κερύσαντες οἶνον παρατραπεῖντι ὑδαρέτερον, ἐν μέσαις ταῖς τροφαῖς δίδουσιν. Ἄλλοι δὲ γάλακτι καὶ ὑδατί μίξαντες, καὶ ἐπιχέαντες ὀλίγον οἶνον παρατραπεῖντι, περὶ φαγεῖν δίδουσι. καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπ' ἀρχῆς ἕως μίχεται τὸ φθινοπώρον. Ἄλλοι οἶνον ἀψινθίαν δίδουσι, δύ-

ναται δὲ ἔτος ἐ μόνον ὥστε τροφῆς, ἀλλὰ καὶ μὲν τροφῇ, καὶ ἐν αὐτῇ δὲ

τῇ τερφῇ λαμβάνεσθαι. εἰ δὲ μὴ
ἔχωμεν ἀψινθίτιον, ἀψινθιον δώ-
σομεν, ὕδατι θερμώτατον ἐμβάλον-
τες, ἔξουσιντες. τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ
ὁ ἀλά σκίλλης οἶνον. παρασκευά-
ζουσι δὲ καὶ τὸ σκιλλικόν ὅξος, καὶ
εἰ μὴ οἶνον μέλεις ἐνδύναμι τὸ σκι-
λλικόν, πρὸς τὸ φαγεῖν (1) δώσης·
εἰ δὲ ὅξος, μετὰ δεῖπνον. Καὶ ὁ ἐ-
λεῖν δὲ οἶνον (τετάρτην ὁ ἐν τοῖς
ἐλεσι γιγνόμενος) (Φόδρα εἰσὶν ὑγει-
νός, ἐν ὑγίαι τὰς χρωμένους ἀφα-
φυλάτων. καὶ ἡ πησάνη δὲ, τερφι-
μωτάτη ἔστω τῆς ἐσθῆτος. καὶ ὁ κλι-
βανίτης δὲ ἄριστος, ἰσχυρὸς πεπλασ-
μένον, καὶ ἐν ἡλίῳ ξηρανθεὶς, χρη-
σιμώτατον πρὸς ὑγίαν ὑπάρχει.
ὁ γὰρ ἐν τοῖς αἰσίοις τοῖς καλεσμένοις
φύροις ἐπιώμενος ἄριστος, βαρυ-
τέρων τῶν πίψιν ποιεῖ. Ἐὰν δὲ καὶ
τὸ ὕδωρ μὴ καλὸν ᾖ, μηδὲ πόσιμον,
ἀλλὰ (2) νοσηρὸν, ἐψείδω ἕως ἂν
τὸ δέκατον αὐτῆς ἀναλωθῇ, εἴπω
ἀλάψυχέσω, ἔστω (3) ἀβλαβὲς
ἔστω. ἔστω γὰρ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ
ἐψόμενον, γλυκὺ γίνεται. Ἐπειδὴ
δὲ συνεχῶς τοῖς γωργίς τε ἰοδόλα
ἐνεχλεῖ θηρία, ἰχθυῖν (α) καὶ φαλάσ-
για, ἔστω φεις, ἔστω μυζάλα ἰοβολῆσαι,
ἔστω σκορπίοι, καὶ ἐνοικίδιοι ὄσι, πιπύ-
αζ τὰς γωργὰς καὶ τῶν θηριακῶν
ἀμπελον, πρὸς τὴν πάντων τῶν θηρίων
τάτων δὴσμεῖα αὐτάρκη τὴν θερα-
πίαν παρέχειν. ἔστω μόνον ὁ οἶνος
ὁ τῶν θηριακῶν ἀμπελῶν, τῶν δὴχθέντων
παύσθαι τὸ ὀδύνης, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπὸ
αὐτῆς ἔξω, ἔστω σαφυλὴ, καὶ ἡ σα-
φίς. καὶ τῶν φύλλων δὲ καὶ τῶν κλημά-
των καυθόντων ἐπιτελεῖται ἀποδιδόναι
τῶν δὴσμεῖα, παύσθαι τῶν ὀδύνην καὶ
σώσθαι τὸ ἄνθρωπον. ἔστω δὲ εἰς ἡ δύναμις τῶν (4) ἐν παντὶ κλη-
μασίων ἀμπελῶν, ὡς καὶ κυνὸς δὴσμεῖα θεραπεύειν, ποικίλεις δὲ καὶ λυσάντων.

potest hoc non solum ante cibum,
sed & post, & inter edendum bibi.
Si absinthites non sit, absinthium præ-
bebimus aquæ calidissimæ injectum
& fervefactum. Idem facit & vi-
num scillinum. Preparatur autem
& acetum scillinum, & siquidem vi-
num daturus es scilliticum, ante ci-
bum dabis: si vero acetum, a coena.
Sed & palustre vinum valde salubre
est, sanos utentes conservans. Quin &
ptisana maxime nutrit & salutaris est.
Et panis in clibanis coctus graciliter
formatus, & in sole ficcatus, utilis-
simus ad sanitatem habetur. Qui e-
nim in furnis coquitur, graviolem
concoctionem facit. Si vero & aqua
non sit bona, neque potabilis, sed
morbofa, coquatur donec decima ip-
sius pars infumatur, deinde refrige-
retur, atque ita innoxia erit. Sic e-
nim & marina aqua cocta dulcis red-
ditur. Quandoquidem vero anima-
lia venenum ejaculantia frequenter
agricolas infestant, viperæ & phalan-
gia, serpentes, & mures aranei vene-
num ejaculantes, & scorpii, etiam si
domestici fuerint, persuasos esse a-
gricolas oportet, vitem Theriacam
ad omnes horum animalium mor-
sus sufficientem curationem præstare.
Non solum enim vinum vitis the-
riacæ commorfi dolorem sedabit, sed
& acetum ex eadem, & ipsa uva, at-
que uva passa. Foliorum etiam &
sarmentorum ustorum cinis morsui
impositus, dolorem sedabit & ho-
minem servabit. Est autem adeo
potens cinis ex omni generis vi-
tis sarmentis, ut & canis moribus

(1) MSS. L. ἔστω B. 2. δώσης. (2) Ita legend. cum Int. prior Ed. ἔστω
MSS. νοσηρὸν. (3) Emend. ex MSS. ante - βής ἔστω.

(α) Καὶ φαλάσγια.] Varia Phalangiorum genera, ἔστω morsuum remedia
enumerantur a Plinio Tomo quarto, ἔστω Nicandro in Theriacis.

(4) Ita MSS. prius ἐκτὸς nullo sensu.

medeatur, sæpe etiam rabiosi. Ubi igitur & Theriacæ vis accessit, multiplicem caliditatis efficaciam demonstrat. Quomodo autem vitis theriaca fiat, & vinum absinthiatum, aut scilliticum, in propriis locis abunde docebitur.

C A P. XLVIII.

Quod neque agricolas, neque plantas a præstantioribus locis in deteriores transferre conveniat. Didymi.

CONSULUNT quidam ut ex salubribus locis in morbosos, tum plantas, tum agricolas non transferamus, sed potius ex deterioribus in meliores, aut similes, aut certe non multo peiores. Consternat enim rei novitate, & perturbat commutatio in deteriora translatos. Non solum autem in hominibus, sed etiam in plantis observandum hoc esse sapientissimis videtur.

(1) *Emend. ex MSS. F. L. B. 2. & Cott. ante ἀρκεί.*

C A P. XLIX.

Quod fabros ferrarios & lignarios, & figulos, in agris habere oportet, aut prope. Varronis.

AGRICOLAS parandorum instrumentorum gratia in urbes proficisci non convenit. Instrumentorum enim usus frequenter dilatus, agricolas remorabitur. Assidua etiam in urbem profectio, colonum fegniorem facit. Quapropter fabros ferrarios & lignarios, aut in ipsis agris, aut prope habere oportet. Maxime autem necessarium est & fi-

ωρεσιθείσης ἐν κῇ τῆς Θηριακῆς δυνάμεως, πολυπλασίονα πλὴν ἐνέργειαν τῆς θέρμης ἀποδείκνυσιν. πῶς δὲ ἡ θηριακὴ ἀμυγδαλέου γένου, ἢ οἰνέου ἀψινθίτης, ἢ σκιλλίτης, ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις αὐτάρκως διδάχῃσεται.

K E Φ. MH.

Ὅτι οὐτὰ γεωργὸς, ἔτε φυτὰ προσηκὴ ἀπὸ καλλιόνων τόπων εἰς ἐλάττης μετὰφέρειν. Διδύμης.

ΣΥΜΒΑΛΕΥΣΙ ΠΝΕΣ Μὴ ἐξ ὑγιανῶν τόπων εἰς τὰς νοσώδεις μετὰφέρειν τὰ φυτὰ, ἐκ τῆς γεωργὸς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ χειρόνων εἰς τὰς κρείττους, ἢ ὁμοῖας, ἢ εἰς τὰς μὴ πολλὰ ἐλάττης. ξενίζει γὰρ καὶ παράτῃ ἢ ἐπὶ τὸ χειρόν μετὰβολὴ τὰς μελισσαμένους. ἢ μόνον δὲ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ φυτῷ παρατηρεῖν τὸτο τοῖς σφωτάτοις (1) ἀρέσκει.

K E Φ. MΘ.

Ὅτι χαλκείας καὶ τέκτονας, καὶ κεραμέας, ἐν τοῖς ἀγροῖς ἔχειν δεῖ, ἢ πλησίον. Βάρωνος.

ΤΟ εἰς τὰς πόλεις τῷ καὶ τοῦ οὐκ ἔνεκα τῷ ἐργαλείων τὰς γεωργὸς ἔρχεσθαι, ἀσύμφορον. ἢ τε γὰρ τῷ ἐργαλείων χρεῖα συνεχῶς ὑπερτερεῖσθαι, ἐμποδίσθαι τοῖς γεωργοῖς ἢ τε εἰς πλὴν πόλιν συνεχῆς ἐπιδημία, ἀργότερον ποιεῖ. διὸ καὶ χαλκείας καὶ τέκτονας, ἢ ἐν αὐτοῖς ἔχειν τοῖς ἀγροῖς, ἢ πλησίον. ἀναγκασιότατον δὲ καὶ κεραμέας ἔχειν, πάντων ἔνεκα, πεπεσ-

πικεισμένον ὅπ' ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἔστιν
εὐρεῖν κεραμικὴν γῆν. ἢ γὰρ ἐπιπό-
λαιον, ἢ ἐν βάθει, ἢ ἐν ἀποκεκρυμ-
μένοις μέρεσι καὶ τόποις ὧς χωρεῖ
ἐπιτηδεύειν γῆν πρὸς κεραμικὴν κε-
ράμων εὐρήσεις.

gulos habere, omnium gratia, quum
certo nobis persuasum sit, quod in
omni terra figularem terram reperire
detur. Aut enim in superficie, aut
in profundo, aut in reconditis parti-
bus ac locis agri, terram ad vasa ficti-
lia facienda aptam invenies.

BIBLION TRITON. LIBER TERTIUS.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Γ'.

ΤΑδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ,
τρίτῃ μὲν ἔσθ' ὅτι περὶ γεωργίας
ἐκλογῶν, περὶ ἐκείνης δὲ τῇ περὶ
καὶ ἐκείνης ἐκείνης μηνὶ ἐργασίας.

ARGUMENTUM LIB. III.

IN tertio libro præceptionum de a-
gricoltura selectarum, continen-
tur opera singulis mensibus conve-
nientia.

Κ Ε Φ. Α.

Ἐφημερίς, καὶ τί χρὴ καθ'
ἐκάστου μηνὸς ἐργάζεσθαι.
Ἐκ τῶν Βάρωνος, καὶ τῶν Κυ-
νελίων. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ.

C A P. I.

*Ephemeris sive diarium, & quid
singulis mensibus facere oport-
eat. Ex Varrone & Quin-
tiliis. Mense Januario.*

Τῷ Ἰανουαρίῳ μηνὶ χρὴ τὰς
ἀναδενδράδας κλαδεύειν,
φυλαττομένους πᾶς ἐωθι-
νὰς ὁ δειλὴς ὁψίας ὥρας.
τῷ αὐτῷ (1) μηνὶ χρὴ τὰ πρὸς οὐ-
ρανὸν ἐργασίας ξύλα τέμνειν,
σελήνης ἐν ζυγῷ ἔσθ' ὅτι, καὶ ὑπὸ
γῆν. τὸ γὰρ τῇ σελήνῃ φῶς, μαλα-
κώτερον τὰ ξύλα ποιεῖ. τὰ δὲ τότε
τεμνόμενα ξύλα, ἀσχητὰ ἀφαιρῶν.
τῷ αὐτῷ μηνὶ ὑποκρίνειν χρὴ τὰ καρ-
ποφορῶντα δένδρα, τῷ δὲ κόπτον
μὴ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν. τῷ αὐτῷ μηνὶ
ἐκκεντρίσεις ὅσα πρῶτα ἀνθεῖ, οἷον
(2) (α) Δωρακίνα, Δαμασκηνά, Βε-
ρικόκκια, Ἀμυγδαλίαι, Κερασεάς.

JAnuario mense vites arbuftivas
putare oportet, observatis ma-
tutinis & ferotini crepusculi
horis. Eodem mense ligna ad
ædificandum & opera cædenda sunt,
luna in coitu existente, & sub terra.
Lunæ enim lumen ligna molliora fa-
cit. Quæ vero tunc cæsa sunt ligna
a putredine incolumia permanent.
Eodem mense fructíferas arbores
stercorare oportet, ita ut stercus ra-
dices non attingat. Eodem mense
inferes quæcunque prima florent, ve-
lut Duracina, Damascena, Præco-
cia, Amygdalas & Cerasos. Eodem
mense vitem humilem, chamitin ap-

(1) Ita Janus Rutgerius, Caf. & MSS. (2) MSS. Cott. L. & B. 2.
ραδακηνά,.... βερικόκκια. F. & B. 1. δωρακηνά.

(α) Δωρακίνα, δαμασκηνά, βερικόκκια,] Palladius Mense Novemb. Tit. 7.
" Genera eorum [Perficorum] sunt hæc: duracina, præcoqua, Persica, An-
" menia. Et Plinius " sed Perficorum palma Duracinis.

pellatam, acutissimis falcibus putare oportet, diebus ac horis ferēnis. Ab idibus Januariis vites plantare itemque reliquas arbores oportet, quamdiu locorum aptitudo plantationem admiserit. Eodem mense seminare non convenit, rara enim & gravis existens terra vaporosa fit, & lanis male carptis similis est. Stercoranda est Medica, & cytissus viridis demetendus. Aridam & levem & albam, & colliculis plenam, tenuemque & arenosam terram, & radicibus ac fruticosis herbis abundantem, quæ Octobri mense non est novata, nunc ante stercorationem parvis aratris aranda, statimque stercoranda est. Salva terra parvis aratris commoveatur, paleisque fabaceis conspergatur, aut, si ipsarum sit inopia, frumentaceis & hordeaceis.

εργς τε Δραπάσαι κυμαίνουσιν, εἰ δὲ μὴ, σπίνουσιν καὶ κελθίνουσιν.

(3) MSS. C. F. L. & B. 2. ἰδῶν. (4) Ita Caf. & MSS. antea μὴ σπείρειν χεῖ. (5) Ita Rutgerf. & MSS. prius πόδας nullo sensu. (6) Ita legend. conjicio. MSS. ἀρόσθ. (7) Caf. supplet χεῖ καπε.

CAP. II.

Mense Februario.

Februario mense transponemus ex plantario radicataς vites duorum aut trium annorum, nequaquam vero anniculas, sunt enim imbecilliores. At vero vitium transplantatio, & multum fructum fert, & bonum facit vinum. Hoc mense plantamus arundines priusquam germinare incipiant. Hoc mense & vitem, omnesque arbores ac rosas plantare oportet, augescēte luna. Eodem mense ferendum est frumentum trimestre, sesamumque ac cannabis. Terra autem in qua medicam feminas, nunc iterum aranda.

(1) MSS. F. L. B. 1. & 2. ἐρρίζας. In Cott. ἐρρίζαται. (2) Ita MSS. ante κεννάβην.

τῷ αὐτῷ μηνὶ κλαδεύειν χεῖ καὶ τῷ χαμῖτιν ἄμπελον, ὅξυτάις δρεπάνοις, φυλαττομένους ἡμέρας & ὥρας εὐδιεινάς. Χεῖ φυτεύειν τὰς ἀμπέλους, & τὰ λοιπὰ δένδρα ἀπὸ (3) εἰδῶν Ἰανουαρίων, ἕως ἂν ἡ τὸ πῶν ἐπιτηδεύουσι τῷ φυτεῖαν καὶ ἀδύχεται. τῷ αὐτῷ (4) μηνὶ σπείρειν ὃ χεῖ, ἀραιὰ γὰρ καὶ βαρεῖα ἔσται ἡ γῆ, ἀτμώδης γίνεσθαι, & ἔοικεν ἐρίοις ἐξαμμένοις κακῶς. τὴν Μηδικὴν καπείσαι, κύπσον θειόσαι χλωρόν. τῷ ξηρόν καὶ τὴν κεφῶν & λουκῶν & γήλοφον, λεπλόγειόν τε & ἀμμάδην γῆν, καὶ τῷ ῥιζῶν καὶ θαμνώδους (5) πτάς ἀνάπλεων, ἢ μὴ τῷ Ὀκτωβρίῳ ἐννεῶσαι μηνί, νῦν πρὸς τὴν καπείσαι (6) ἀρόσαι βραχέσι τοῖς ἀρότεροις, καὶ εὐθείως (7) καπείσαι. τῷ ἀλμυρῶδα γῆν ἀνακινήσαι μικροῖς ἀρότεροις, ἀχύ-

Κ Ε Φ. Β.

Μηνὶ Φεβρουαρίῳ.

Τῷ Φεβρουαρίῳ μηνὶ μεταθήσονται ἀπὸ τῆς φυτεῖας τὰς (1) ἐνρίζας ἀμπέλους, διετείς ἢ τριετείς, ἐνιαυσιαίας δὲ ἔδαμῶς, ἀδυνέστεραι γὰρ εἰσιν. ἡ δὲ μεταφύτασις τῶν ἀμπελῶν, & πολὺν καρπὸν φέρεται, καὶ καλὸν ποιεῖ τὸ οἶνον. τότε τῷ μηνὶ φυτεύονται τὰς καλάμους, πρὶν ἀρξαδὲ βλαστάνειν. τότε τῷ μηνὶ, & ἄμπελον, & πᾶν δένδρον, & ῥόδα, & κελίνα φυτεύειν χεῖ, τὴν σελήνης αὐξήσεως. Τῷ αὐτῷ μηνὶ σίτον σπείρειν τετραμηνιάδην, σησάμῳ & (2) κένναβῳ. τῷ δὲ γῆν ἐν ᾗ τῷ μηδικῶν σπείρειν, νῦν ἀρόσαι τὸ δεύτερον.

Κ Ε Φ. Γ.

Μηνὶ Μαρτίῳ.

C A P. III.

Mense Martio.

Τῷ Μαρτίῳ μηνὶ τὰ κλήματα
 ὡς ἐκκεντρισμὸν ληψόμεθα,
 καὶ αὐτὸν τὸ ἐκκεντρισμὸν τὸ πε (1)
 ἀμπελῶν, καὶ τὸ ἄλλων δένδρων
 ποιησόμεθα. (2) Τέτῳ τῷ μηνὶ
 ἀμπελῶν φυτεύειν πρὸ τῆ ἰσημε-
 ρίας. τότε τῷ μηνὶ θεράπευστον
 πῶς ἰάσεως δεόμενας ἐλαίας. τότε
 τῷ μηνὶ ταῖς ῥίζαις τὸ ἀμυγδα-
 λῶν, κόπτον χοιρείαν ἐπιθήσμεν,
 πῶς πὶ τὸ πικρὰς γλυκείας ποιῇ,
 ὥς μείζους καὶ τευθεράς, ὡς Ἀριστο-
 τέλης φησί. (3) Θεόφρατος δὲ ἔ-
 ρει ταῖς ῥίζαις ἐπιχέειν φησί. Τέ-
 τῳ τῷ μηνὶ φυτεύουσιν πᾶν δένδρον
 καὶ κάτανον διὰ πασάλα, μάλιστα
 ἐν τοῖς ψυχροτέροις καὶ ὑγροτέροις
 τόποις. τότε τῷ μηνὶ ὡραιοκάπνειν
 εἰς πῶς ἀμπελῶν, ὡς τὸ λοιπὸν δέν-
 δρον τὸ τῷ τότε ὡραιοκάπνισμα,
 ὡς πολυκαρπὶ ὡς καλλικαρπῶν. Τέ-
 τῳ τῷ μηνὶ βλαστολογεῖν καὶ πῶς
 τριετείς ἀμπελῶν, ἐπὶ ἀπαλῶν ὄν-
 των τὸ βλαστᾶν. πῶς δὲ ταῖς χερσὶ
 βλαστολογεῖν, τοῖς γὰρ Ἀρχαίοις
 δοκεῖ ἕως τριετῆς μὴ ὡραιο-
 καπνεῖν σίδηρον ταῖς ἀμπελοῖς. ὡς ἡ
 κατὰ φύσιν δὲ πᾶν ἀμπελῶν πᾶν
 τριετῶν, τότε τῷ μηνὶ ἐπιτηδεό-
 πειν γίνεσθαι. Δεῖ τότε τῷ μηνὶ ἐκ-
 κεντρίσσειν, πάντα πρὸ τῆ βλά-
 σης ἐκκεντρίσειν, ὅτι πλείον τὸ δά-
 κρυον ἔχειν δοκεῖ τὰ δένδρα, καὶ
 παραφυλάττειν, ἵνα τὸ μήλων καὶ
 τὸ ἀπίων τὰ εἰς ἐκκεντρισμὸν ἐν-
 θέματα λαμβανόμενα, πεφυλαγμέ-
 νως ὡς ἀκερβῶς ὀξύτατον δρεπάνον
 λαμβάνηται. πάντα γὰρ ἐπὶ (4)
 ταῦτα τὰ δένδρα λεπτόφλοια, διότι πῶς αὐτὰ ταῖς χερσὶν ἀφαιρῆσι μάλλον.

(1) Restit. ex MSS. antea ἀμπελῶνων. (2) Hanc περιγραφὴν revocavi
 ex MSS. V. & B. I. (3) Θεόφρατος ... φησί. Hac desunt in MSS. Cott.
 & Bar. (4) Ex MSS. supplevi.

venit etiam eos arare, ad novandum agrum, qui terram ad fementem præparant. Tunc enim versa, multas herbas non nutriet, & friabilior evadet. Neque sufficit hoc semel facere, sed iterum, aut etiam tertium. Serere autem convenit frumentum album sitanium cognominatum, & nigrius, & oblongum Alexandrinum appellatum, in levem terram & apri- cam, montanamque & lacubus plenam; & arenosam & aquis carentem, usque ad nonum calendas Apriles. Hordeum ferendum est tenue appellatum in terra quæ frumentum antea tulit. In propriis autem locis ferendum est sesamum, typha, zea, milium & cannabis. Quum autem facta in spicas emicuerint, runcanda sunt. Ita enim fructus puri & uberes evadent. Cytisus etiam viridis demetendus,

ἢ ὁρεπαίνω πέμνῃσι. Καὶ ἀργεῖα δὲ, (5) εἰς νεασμὸν, ὡς ὁσὴ καὶ τὰς παρασκευάζοντες εἰς ἀπορρῆν τὴν γῆν. τότε γὰρ σφαφείσα, ἔτε πολλὰς βοτάνας θρέψῃ, καὶ ψαθυρωτέρῃ γένησεται. ὅσα ἀρκεῖ δὲ τὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ ποιεῖν, ἀλλὰ ἔδύτερρον, εἴτε καὶ τέλειον. Σπείρειν δὲ ὡς ὁσὴ καὶ ὅτιν λούκον, τὸ (α) σιζάνιον ἐπισημαίνον, ἔτ' μελαναδέρα, ἔτ' ἐπιμήκη τὸ Ἀλεξανδρινὸν λεγόμενον, εἰς τὴν ἐλαφρόγειον καὶ τὴν εὐήλιον, ὁρεινὴν τε καὶ λακκάδην, καὶ ψαμμάδην καὶ αἰνυδρον γῆν, μέχρι τῆς πρὸς θ'. καλανδῶν Ἀπειλίας. κερτάς σπείρειν τὰς λεπίπιδας καλκρένας εἰς τὴν ἀπὸ θ' οἴτις γῆς. σπείρειν δὲ ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις σισύμῳ, (b) τύφας, ζειάς, κίσχρον, καὶ καννάδιον. ὅταν δὲ ἀπὸ τοῦ χύου τὰ σπείρῃ, βοτάνισα αὐτὰ. ἔτω γὰρ οἱ καρποὶ καθαροὶ ἐὺσταλεῖς ἔσονται. ἔκυσσον δὲ θείσαις χλωρόν.

(5) Ita Bar. prius καὶ νεασμὸν.

(a) Σιζάνιον ----] *Triticum trimestre*, quod Etymol. ἔφ. Galenus *Σιζάνειον* vocant: sed Theophr. de Plantis Lib. 8. Cap. 2. πρὸν σιζάνιον. Et Dioscorides Lib. 2. Cap. 107. εἶτα μὲν τέτρες οἱ τριμηνιαῖοι (πυργὶ) λεγόμενοι δὲ ὑπὸ πνυν σιζάνιοι. i.e. Hæc sequuntur trimestria, quæ nonnullis *Sitania* nominantur. De tritici generibus adeundi Theophr. Lib. 8. ἔφ. Plinius Lib. 18.

(b) Τύφας, ζειάς,] Plinius Lib. 18. Sect. 19. "Ægypto autem ac Syria, Ciliciaque ἔφ. Asia, ac Græcia peculiæres Zea, Olyra, Tiphe. Et Sect. 20. "Tiphe ἔφ. ipsa ejusdem est generis, ex qua fit in nostra orbe *Oryza*. Apud Græcos est Zea. Traduntque eam ac Tiphen, cum sint degeneres, redire ad frumentum, si pistæ ferantur: nec protinus, sed tertio anno.

CAP. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

Mense Aprili.

Μηνὶ Ἀπειλίῳ.

APrili mense possunt adhuc oleæ plantari, tunc certe maxime ipfas purgare oportet, purgatæ enim fructum meliorem producunt. Theophrastus ait hoc mense oleas, & ma-

ΤΩ (1) Ἀπειλίῳ μὲν δυνάστον ἐπ' ἐλαίας φυτεύειν, καὶ δὲ αὐτὰς τότε μάλιστα καθαίρειν, διακαθαρόμεναι γὰρ τὸν καρπὸν κρείττω ποιεῖσι. Θεόφραστος δὲ φησι, τέτα-

(1) Ita MSS. antea αὐτὰς male. In MSS. F. L. ἔφ. B. 2. δυνατόν ἐστιν ἐπ' ἐλαίας.

τῷ μηνὶ ἐλαίας καὶ ροιάς καὶ μυρσί-
νας εἰς πιασάλας κόψαντας, δύνα-
σθαι φυτεύειν ἐν τοῖς ὑγροῖς τόποις
καὶ ἀρδουμένοις. τέτῳ τῷ μηνὶ ἐκεν-
τρίσομεν καὶ ἐνοφθαλμίσωμεν ἄς
ἐλαίας, καὶ τὰ λοιπὰ δένδρα εὐκαίρως.
Ἐπ' ἐνοφθαλμίζεσθαι ἄρχεται τέτῳ τῷ
καιρῷ συκῇ, καὶ καστανέᾳ, ἔκ κερσ-
σέας. ἀλλὰ καὶ δεύτερῳ σκαφὸς τῶν
νέων ἀμπέλων τέτῳ τῷ μηνὶ πε-
πληρωθῶσθαι ὀφείλει, ἔκ τὰς νέας ἀμ-
πέλας ἀποτέμνειν ὡρσθήκει· λειο-
τέρα γὰρ αὐτῶν ἡ τομὴ ἔσται νῦν γε-
νομένη. καὶ ἐν ποτὶ δοκῇ, μᾶλλον δὲ
πᾶσι τοῖς Ἀρχαίοις, ἕως τελευτῆς
χρόνου τῇ ἀμπέλῳ μὴ ὡρσάγειν
σῆδρογι. τέτῳ δὲ τῷ μηνὶ, ἔκ τὸ
τῷ πτελέας ἀπέρμεθον συλλέξαντα, εὐ-
δαίως ἀπείρειν ὡρσθήκει· ἀλλὰ καὶ
συκέας ἐνρίζοντες νῦν μετὰφυτεύσαι

los punicas, & myrtos in taleas fe-
ctas, posse plantari in locis humidis
& rigatis. Hoc mense etiam infere-
mus & inoculabimus oleas reliquas-
que arbores opportune. Hoc etiam
tempore ficus inferi incipit, & casta-
nea, & cerasus. Sed & secunda fossio
novellarum vitium hoc mense com-
pleta esse debet, novellas item vites
putare convenit: laevior enim cæsuræ
ipsarum erit, si nunc fiat. Quan-
quam quibusdam videatur, & præ-
sertim omnibus Veteribus usque ad
triennium ferrum viti non esse ad-
movendum. Hoc mense & ulmi se-
men collectum statim ferere conve-
nit; possunt & ficus quæ radices ege-
runt transferri, etiam si germen jam
emisierint.

δυνατὸν, καὶ ἤδη ὥς βλαστήσασα.

Κ Ε Φ. Ε.

Μηνὶ Μαΐῳ.

Τῷ Μαΐῳ μηνὶ ἐκεντρίζειν ἀμ-
πελον πάντα ἐπιτηδεύοντα εἶναι
δοκεῖ, πρὶν βλαστήσαι. ἔτι δὲ καὶ
τῷ τρυγητὸν ἐκεντρίζουσιν αὐτῷ.
τέτῳ τῷ μηνὶ πᾶς ἐλαίας καθαρι-
σθῆναι· τέτῳ τῷ μῶνι τὰς οἴνας μετὰ-
ρίσομεν. τὸ δὲ κερσάμιον πεπληρω-
θῶσθαι χρὴ, ἕως κατωτέρω μικρὸν ἔ-
τραχηλῆς, ἵνα μὴ πνίγηται, ἀλλ'
ὥστε ἔχειν πνικτὴν ἀναπνοήν. τέτῳ τῷ
μῶνι, ὡς ὡρσθήκει, δυνατὸν ἐκεν-
τρίζειν ἀμπελον, καὶ ἀρχομένης φύτης
ἔσελέχης, τὸ γὰρ δάκρυον ἰσχυρὸς
γίνεται. καὶ δὲ ἐν γέματι, δηλονότι
ὡς πολλῶν, ἔκ πρὶν βλαστάνειν λα-
βόντες, ἔκ τῶν γῆν, ἢ ἐν κερσάμῳ
ἐπιμελῶς ἀποκρυψάμενοι, φυλά-
ξομεν, ὥς μὴ βλαστήσῃ. τέτῳ τῷ
μηνὶ σκάπτειν χρὴ ἄς ἀμπέλους, καὶ
μάλιστα ἀνομβρίας γηνομένης· πα-
ραμυθίσται γὰρ ὁ σκαφὸς τῷ δι-
ψῶσαν ἀμπελον, ἀπνεύσται γὰρ αὐτῷ ποιεῖ, καὶ ἡ γῆ ἐπανισταμένη ἀνα-
τεν

C A P. V.

Μεσὲ Μαῖο.

Μεσὲ Μαῖο inferere vitem prius-
quam germinet, convenientis-
simum videtur. Quidam post vinde-
miam ipsam inferunt. Hoc mense
oleas purgabimus; eodem & vina in
alia vasa transfundemus. Dolium au-
tem impleatur paululum infra col-
lum, ne suffocetur, verum habeat
quandam respirationem. Hoc mense
licet, velut dictum est, vitem infe-
rere, etiam stirpe germinante, la-
chryma enim viscosa est. Ve-
rum furculi, multo antea & prius-
quam germinent accipiendi, & sub
terra, aut in vase fictili diligenter oc-
cultati servandi sunt, ne germinent.
Hoc mense fodere vites oportet, &
maxime siccitate urgente: Etenim
fossio sitientem vitem consolatur,
perflari enim ipsam facit, & terra
supra ipsam insurgens vitem sitien-

tem refrigerat. Sed & plantaria fodere necessarium est. (Sunt autem plantaria ex quibus plantas in alios locos post duos aut tres annos transplantamus.) Hoc mense infitas arbores semper vesperi aqua ex spongia irrorare convenit. Quidam & hoc mense plantant in hybernis videlicet & frigidissimis ac humidissimis locis, aut qui aliter rigari possunt. Et hoc non solum per totum mensem faciunt, sed etiam usque ad idus Junias, quum manifestum sit, omnem plantam priusquam extuberet in germen plantationi aptam esse. Quæ enim semel germen emisit, amplius nasci non potest, sola fico excepta, quamquam aliqui etiam vites quæ germen produxerunt plantent. In hoc etiam mense lupina fodere convenit, quæ stercorandæ aut purgandæ terræ gratia feminata sunt; deinde ante idus, antequam vitis floreat, secare, quum adhuc humida existant, & demessa sinere ut paululum putrescant, & postea arare donec defecta adobruantur, atque sic omnes radices perduntur. Eodem mense etiam terram vertemus multo gramine infestatam, omneque eradicatum gramen arefcere sinemus, & luna decimum sextum diem agente acervatim ex regione deportabimus, propter antipathiam enim non reviviscet. Cæterum vasa in quæ ex doliis vinum transfunditur, sparto confricare ac purgare oportet, neque enim fæx multa erit, neque arefcet etiamsi fuerit nata, quod vinum maxime lædit.

καὶ τείβειν καὶ καθαίρειν, ἔπειτα τὸ πλεονέκτημα πολλὰ ἔσται, ἔπειτα γλυκομένη ξηραίνεται, ὃ μάλιστα τὰς οἴνας βλάπτει.

Ἡ δὲ τὴν διψῶσαν ἀμπελον. καὶ τὰ φυτώρια δὲ σκαπτεῖν ἀναγκαῖον ἐστίν. (ἔστι δὲ φυτώρια, ἀφ' ὧν λαμβάνομεν τὰ φυτὰ, καὶ εἰς ἑτέρας τόπους μεταίεμεν β'. ἢ γ'. μεταφυτεύομεν) τὰ τὰ μὲν καὶ ἐκ κεντρικῶν δένδρων ἀγαπῶντες ἐσπείρας ὕδατι ἐν σπορίῳ ἐπιρράνειν προσήκει. Τινὲς καὶ τὰ τὰ μὲν φυτεύουσιν, ἐν τοῖς χειμερινοῖς δὲ νότιοις ἐν ψυχροτάτοις καὶ ὑγροτάτοις τοῖς, ἢ ἄλλως ἀρδύεσθαι δυναμένοις. καὶ ἐμὸν ἀγαπῶντες ὅλην τὴν τοῖς ποιῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἕως εἰδῶν Ἰανίων, δηλὰ ὄντων, ὡς πᾶν φυτὸν σπιν εἰσοδεῖται πρὸς βλάστησιν, δεικνύον ἐστὶν εἰς φυτεῖαν. ἐδὲν καὶ βλάστησαν (1) ἀπαξ δυνήσεται φύεσθαι, πλὴν συκῆς μόνης. καὶ πρὸς τὰς ἀμπελίας βλάστησας (2) φυτεύουσιν. Ἐπὶ τὰ τὰ μὲν (3) σκαπτεῖν τὰς θέρμους προσήκει, τὰς ἕνεκεν ὅτι καὶ ἡμεῖς τὴν γῆν σπαρῆντες εἴτα πρὸς τὸ εἰδῶν τέμνειν, σπιν ἀνθεῖν τὴν σαφυλὴν, ἐπὶ ὕδατι ὄντας, (4) ἐὰν θεοικῶντες ὀλίγον σαπῆται, (5) καὶ ταῦτα ἀρσενικῶν, ἕως ἐπιχωσθῆται καὶ ἀποκατεῖται τὸ θέρμων, καὶ ἔτι αἱ ρίζαι πᾶσαι ἀγαφθεῖσθαι. Τὰ αὐτὰ δὲ μὲν καὶ τὴν γῆν σπείρομεν τὴν ὑπὸ πολλῆς ἀρρώστιας ὀχλημένῃ, πᾶσαν τε τὴν ἐκελωθεῖσαν ἀρρώσιν ξηραίνουσαν ἐάσομεν. καὶ σελήνης ἐκκαθάρας (5) γλυκομένης, πᾶσαν ἀθρόως αὐτὴν ἐμφορήσομεν ὅτι χωρεῖ, τὸ ἀνπαθείας συμπαρομένης πρὸς τὸ μηκέτι αὐτὴν (6) ἀναβεῖν. καὶ ἀγρία δὲ, εἰς αὐτὴν τῶν πῖτων ὅσιν (7) μεταφέρει, σπάρτω

(1) Ex MSS, pr. Ed. ἅπαν. (2) Ita habent MSS. prius φυτεύουσιν. ἐπὶ. (3) Colum. Lib. 11. Cap. 2. "Item qui lupinum stercorandi agri causa ferit, nunc demum aratro subvertit. (4) Emend. ex conjectura, suffragant. Interp. ὅτι MS. Bar. ubi male ἐὰν θέρ. In cat. MSS. scrib. ἐανῶν ὅτι ἐανῶν, antea ἐανόν. (5) MSS. γλυκομένης. (6) Restit. ex Cas. ὅτι MSS. prius ἀναβεῖν. K E Φ.

Κ Ε Φ. Θ.

CAP. IX.

(α) Πισάνης ποίησις.

Ptisana preparatio.

ΚΡῖθ' ἢ βραχεῖσαι πλῖσει) ἔ' ἡλίῳ
ξηραίνεται, εἴτ' ἀπὸ τῆς) ἕτω.
παρεμπάπτει) ὅτ' αὐτῇ τὸ λεπτὸν
αὐτῆς, τηρεῖ γ' αὐτῷ. ἔτω δὲ τὸ
ὑδὼρ δεκάτην ἔ' τ' κελῶν μέρους.
κόπτει) δὲ αἰλῶν ἀτρίπτων εἰς αὐ-
τῷ ἐμπυπτομένων. γίνε) καὶ ἐν
ἔ' σίτε πισάνη ὁμοίως.

HOrdeum maceratum decortica-
tur & in sole ficitur, atque ita
reponitur. Inspergitur autem ipsi quod
tenue est ex eo decussum, hoc enim
ipsam conservat. Sit autem aquæ de-
cuplum ad hordei partem. Tunditur
sale non trito ipsi insperso. fit & ex
frumento ptisana eodem plane modo.

(α) Πισάνης ποίησις.] Πισάνης Etymologiam affert Athenæus Lib. X. Pag. 455. Πεποίη) δὲ τ' πισάνης τέτομα ἀπὸ ἔ' πλῖσειν ἔ' ἀνεῖν. i. e. *Ptisana* vocabulum fit a πλῖσειν i. e. pinfere, ἔ' ἀνεῖν i. e. madefacere. Pausaniam Grammaticum in lexico suo hujus commentum auctorem fuisse, ex Eustathio notavit H. Casaub. in locum cit. ubi haud immerito reprehendit futilem Etymologorum περλεργίαν, ἔ' postremas dictionis syllabas esse tantum vocis formationem contendit, ut ab ὀρθεῖν fit Ὀρθάνης, Dæmon Priapeius, ἔ' ab ἔργον Ἐργάνη, Minervæ nomen.

Κ Ε Φ. Ι.

CAP. X.

Μηνὶ Ἰουλίῳ.

Mense Julio.

Τῷ Ἰουλίῳ μηνὶ πᾶς ἀμπέλους χρὴ
σκάπτειν, (α) ἔξ ἀπὸ δευτέρας
ῥας, καὶ δείλης ἕως ὀψίας, ὅτε εἰς
βάδιον, ἔ' τὰς βοτάνας ἐκλέγειν,
μάλιστα δὲ τὴν ἀρῶσιν. δεῖ δὲ καὶ
γῆν κατὰ ῥήγνυμένῳ ὁμαλίζειν καὶ
ἐντὺν, ἵνα μὴ ὁ ἥλιος φλέγη τὰ ἐν
βάδι. δεῖ δὲ ἔ' τὴν τελείαν ἀμ-
πελον ἐπισκάπτειν, μάλιστα πεπαίνῃ
γ' ἔ' μεγάλῃ ὁ κρηνοτόος τὴν σαφυ-
λήν. τέτω τῷ μὲν πᾶσαν ἀγρί-
αν βοτάνην ἔ' ἀκάνθας ἐκτέμνειν
συσσήκ. τέτω τῷ μὲν καὶ ξύλα,
εἴαν ἡ χρεῖα κατὰ πείγῃ, τέμνειν δυ-

Mense Julio vites fodiendæ sunt,
mane ab hora secunda, &
tempore pomeridiano ad crepus-
culum, non in altum, & tunc deli-
gendæ herbæ ac exstirpandū gramen.
Oportet autem terram disruptam æ-
quare & adunare, ne sol in altum ex-
urat. Oportet etiam adultam vitem
fodere, pulvis enim uvam maxi-
me maturam reddit & magnam. Hoc
mense omnes sylvestres herbas & spi-
nas excindere convenit. Hoc mense
& ligna cædere licet, si necessitas po-
stulaverit, decrescente videlicet luna, &

(α) Ἐξ ἀπὸ δευτέρας] Ita legendum suadet etiam Colum: Lib. de
Arbor. Cap. XII. " Simulatque uva variari cœperit, fodito tertiam fos-
suram: ἔ' cum jam maturescet, ante meridiem priusquam calere inci-
piet, ἔ' cum defuerit, post meridiem fodito, pulveremque excitato: ea
res ἔ' a sole ἔ' a nebula uvam maxime defendit. Prius ἔως δυντ.

sub

Κ Ε Φ. Θ.

CAP. IX.

(α) Πισάνης ποίησις.

Ptisana preparatio.

Κριθὴ βραχεῖσαι πλῖοσι) ἔ ἡλίω
ξηραίνεται, εἴτ' ἀποθήξει) ἔτω.
παρεμπάττει) ὅλ' αὐτῇ τὸ λεπτὸν
αὐτῆς, τηρεῖ γὰρ αὐτῷ. ἔτω δὲ τὸ
ὑδὼρ δεκάτην ἔ τ' κελῶν μέρους.
κόπτει) δὲ ἀλῶν ἀτερίπων εἰς αὐ-
τῷ ἐμπάττομένων. γίνε) καὶ ἐν
ἔ σίτε πισάνη ὁμοίως.

Hordeum maceratum decortica-
tur & in sole ficcatur, atque ita
reponitur. Inspergitur autem ipsi quod
tenue est ex eo decussum, hoc enim
ipsam conservat. Sit autem aquæ de-
cuplum ad hordei partem. Tunditur
sale non trito ipsi insperso. fit & ex
frumento ptisana eodem plane modo.

(α) Πισάνης ποίησις.] Πισάνης *Etymologiam* affert Athenæus *Lib. X.*
Pag. 455. Πεποίη) δὲ τ' πισάνης τέτομα ἀπὸ ἔ πλῖοσιν ἔ ἀνεῖν. i.e.
Ptisana vocabulum fit a πλῖοσιν i.e. pinfere, ἔ ἀνεῖν i.e. *malescere*.
Pausaniam *Grammaticum* in lexico suo hujus commentum auctorem fuisse,
ex Eustathio notavit H. Casaub. in locum cit. ubi haud immerito repre-
hendit futilem *Etymologorum* περὶ ἐργάναν, ἔ postremas dictionis syl-
labas esse tantum vocis formationem contendit, ut ab ὀρθῆν fit Ὀρθάνης,
Daemon Priapeius, ἔ ab ἔργον Ἐργάνη, Minervæ nomen.

Κ Ε Φ. Ι.

CAP. X.

Μηνὶ Ἰουλίῳ.

Mense Julio.

Τῷ Ἰουλίῳ μηνὶ πᾶς ἀμπέλως χρὴ
σκάπτειν, (α) ἔξ δὲ δούτερας
ῥας, καὶ δείλης ἕως ὀψίας, ὅτε εἰς
βάθρον, ἔ τὰς βοτάνας ἐκλέγειν,
μάλιστα δὲ τὴν ἀρῶσαν. δεῖ δὲ καὶ
γῆν κατὰ ῥήγνυμένῳ ὁμαλίζειν καὶ
ἐνῆν, ἵνα μὴ ὁ ἥλιος φλέγη τὰ ἐν
βάθρῳ. δεῖ δὲ ἔ τὴν πελῖαν ἀμ-
πελον ἐπισκάπτειν, μάλιστα πεπαίνῃ
γὰρ ἔ μεγάλῃ ὁ κρηνορτὸς τὴν σαφυ-
λήν. τέτῳ τῷ μῶνι πᾶσαν ἀγρί-
αν βοτάνην ἔ ἀκάνθας ἐκτέμνειν
ἁπλοῶς. τέτῳ τῷ μῶνι καὶ ξύλα,
εἰὰν ἡ χρεῖα κατεπίγῃ, τέμνειν δυ-

Mense Julio vites fodiendæ sunt,
mane ab hora secunda, &
tempore pomeridiano ad crepus-
culum, non in altum, & tunc deli-
gendæ herbæ ac extirpandū gramen.
Oportet autem terram disruptam æ-
quare & adunare, ne sol in altum ex-
urat. Oportet etiam adultam vitem
fodere, pulvis enim uvam maxi-
me maturam reddit & magnam. Hoc
mense omnes sylvestres herbas & spi-
nas excindere convenit. Hoc mense
& ligna cædere licet, si necessitas po-
stulaverit, decrescente videlicet luna, &

(α) Ἐξ δὲ δούτερας] Ita legendum suadet etiam Colum: *Lib. de*
Arbor. Cap. XII. "Simulatque uva variari cœperit, fodito tertiam fos-
suram: ἔ cum jam maturescet, ante meridiem priusquam calere inci-
piet, ἔ cum desierit, post meridiem fodito, pulveremque excitato: eā
res ἔ a sole ἔ a nebula uvam maxime defendit. Prius ἕως δυντ.

sub

sub terra latente. Amplius & terram arare convenit a qua fabas & lathyros demessuimus. Statim enim omnem terram arare oportet post messem, priusquam arida fiat. Insuper & folia in pecoris alimentum defecare convenit ac reponere. Amplius circa idus ejusdem mensis, filicem & butomum & juncum & arundinem eradicabis; & lupinos florentes cum lixivio tritos, in cæsuram relictæ in terra radicis diffundes, inde enim exarescet. Si vero multis radicibus terra sit referta, lupinos in ipsa feres, ipsisque florentibus resectis arabis, quo adobruantur defecta, & tenui stercore insperfo fines. Post duodecimum diem arabis bis, & quæ terræ commoda judicaveris seminabis, femini etiam lentis parte modica admixta.

Φορρῶ, μινυὺς τὰ σπέρματα & φακῆς μέτρον ὀλίγον.

(2) Interp. legit ὑπὸ γῆν, ita scrib. infra Cap. 15. (3) MSS. F. L. B. 2. & Cott. μάλισα τῶν θέρμων. sed MSS. V. Bar. & Interp. ut in textu. (4) Ita cum Interp. legend. censeo, pr. Ed. & MSS. κονεῖω.

C A P. XI.

Mense Augusto.

Augusto mense maturas uvas in calidioribus locis legere convenit, & eas quæ maturæ nondum sunt moderate circumfodere, similiter & oliveta; & glebas dissolvere, quo pulvis excitetur: hic enim ubi in fructum incidērit, citius eum maturum reddit. Quapropter etiam oleæ & vites juxta viam sitæ, uberiores & pleniores fructum ferunt, propter excitatum a prætereuntibus pulverem. solæ vero ex vitibus illæ fossione non indigent, cæterum fodiendæ sunt quæ in tenui solo plantatæ sunt, terra exsiccata; statim enim atrescunt,

νατὸν, ληγέσης δηλονότι τὸ σελήνης, καὶ (2) ὑπὲρ γῆν ἔσης. ἐπὶ καὶ τῇ γῇ ἀργτεῖαν παρῆκεν, ἀφ' ἧς κύματα ἢ λάθροισι ἐξελεῖσθαι. εὐθείας γὰρ πᾶσαν γῆν δεῖ ἀργτεῖαν (3) μὲν τὸ θέρμον, πλεὺν ξηρὸν γῆν. ἐπὶ καὶ φυλάδας, εἰς τὴν τῶν βοσκημάτων ἀνατροφὴν, τέμνειν χρήσιμον & ἀπὸ τῆς γῆς. ἐπὶ δὲ πᾶσι τοῖς εἶδους τῶν αὐτῶν μηνῶν, πῆλιν & βέτομον & χοῖνον & κάλαμον ἐκείλῳ τῇ περὶ καὶ θέρμους ἀνδέντας (4) κονεῖω τείψας, καὶ χυτὴν ἐπὶ τῇ τομῇ τὴν παρῆκεν ἐκείλῳ τῇ γῇ ῥίζης. ξηρανεῖ γὰρ αὐτήν. εἰ δὲ πολυῖος εἴη ἡ γῆ, θέρμους παρῆκεν ἐν αὐτῇ, & τὰς ἀνδέντας τέμνων ἀρῶν, ὡς ἐχῶσαι τὰ ἀποκεκομμένα, & λεπτήν κόψαν ἐπιπάσας ἐκείλῳ. μὲν δὲ ἡμέρας ἑξήκοντα, καὶ παρῆκεν τῇ γῇ παρῆκεν.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Μηνὶ Αὐγύστῳ.

Τῷ Αὐγύστῳ μὲν τὰς πεπανθείσας σταφυλὰς ἐν τοῖς θερμότεροις τόποις τευγᾶν παρῆκεν, τὰς μὲν μὴδὲπω πεπανθείσας, μετελείως παρῆκεν καὶ τὰς ἐλαιώνας δὲ ὁμοίως καὶ τὰς βάλκας ἀγλύειν, ὥστε ἐπιγίρειν τὸ κονιορτόν ἐμπιστῶν γὰρ ἔστι τὸ καρπὸν, καὶ τὸν αὐτὸν πιπαίνει. ἀλλ' ἐπὶ καὶ αἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ἐλατὰ τε καὶ ἀμπελοι εὐτραφέστεραι τὸ καρπὸν, ἀλλ' τὴν ἐπανισχυρῶν ἐν τῶν ὀδυνόντων κόνιν. μόνας δὲ ἐκείνας τὰς ἀμπέλους & δεῖ σκάπτεν, λοιπὸν ξηραθείσης τὴ γῆς, τὰς ἐν τῇ

λεπιόγῃ ἔσται· εὐθέως γὰρ ξηρα-
νον, πᾶς ῥίζας ἐπιπολαίους ἔχουσα
ἀλλὰ τὴν λεπιότητά. τῷ αὐτῷ μηνὶ
τὰ ἐκκεντρώμενα δὲ Ἰπτόγῃ ἐπι-
ραίνειν ὕδατι, δύνοντι τὴν ἡλίῳ. Τῷ
αὐτῷ μηνὶ τὰς πίδας ξηραίνειν
ῥῆν ἐν ἡλίῳ, ἔως κ'. ἡμερῶν τὸ
μέλειν τὸ οἶνον δὲ ξαλῆ, πιαστὴν. τῷ
αὐτῷ μὲν τῷ ὄψιμον σαφυλὴν
βλαστολογεῖν ῥῆν, αὐτὴ γὰρ ἡ βλα-
στολογία τὸ καρπὸν αὐξήσας ποιεῖ
καὶ καλλίονα, καὶ τὰ χιον πεπαίνῃ.
ἐν δὲ ταῖς νέαις ἐκ πολυφόροις ἀμ-
πέλοις, ἐκ τῶν καρπῶν ἀποσφαίρειν
πὲρ ῥῆν, ἵνα μὴ καὶ τὰ κλήματῃ
λεπιότερα, ἐκ τοῦ καρποῦ ἀχρησ-
τέν. ἐπὶ ῥῆν τῷ ὡς τὸ Ἀγα-
μέλειν λαμβανόμενον σαφυλῷ ἀκ-
μαίαν λαμβάνειν. Καίρος δὲ, καὶ τῷ
ξηραίνοντα σῦκα ἐν ταῖς θερμώτε-
ροις ἤδη λαμβάνειν, ἐπὶ τὰς βότρυς
παροσχυλᾷ, ἐν οἷς κατὰ τὸ φθι-
νόπωρον φυτεύουσιν ἐλαίας, ἢ καὶ
ἄλλοι π. δένδρον. τῷ δὲ αὐτῷ μὲν
ἐκ τὰ εἰωθότα χορτοφόρα χωρία
ἀρδύνουσι ἀρδύουσιν, καὶ ἐκ δα-
τέρας (1) τέμνω μὲν πῖλον, ἐκ χοῖνον, ἐκ
κάλαμον, ἐκ βέτομον. Εἰς νεῖον δὲ
ἀρδύουσιν τὴν στερεάν, ἐκ βαρεῖαν καὶ
πίεσαν γῆν· καὶ τὴν ὀρεῖν καὶ δυσ-
χειμέρον ἐκ πάντοθεν, καὶ ὡς βορ-
ρᾶν, βαθεῖαν ἐργασόμεθα τοῖς ἀρ-
τέροις, ἢ δικέλαις. ἕως δὲ τὸ ὡς τὸ
κλανδῶν Σεπτεμβρίου ἀλοήσωμεν, ἐκ γὰρ ὁμοῦ, (2) ἔδὲ δρόσι ἐν ταύ-
ταις γίνοντι ταῖς ἡμέραις.

(1) Potius πεμῶμεν.

(2) Ita MS. Bar. antea male ἔδεν.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ.

Τῷ Σεπτεμβρίῳ μὲν σημειῶσθαι
ῥῆν πᾶς τε πολυφόρος ἀμπε-
λος, ἐκ τὰς ἀφόρος. ἵνα τὰς μὲν
ἐκτέμνωμεν, τὰς δὲ ἐκκεντρώσωμεν.
γινώσκω δὲ ἡ σημείωσις μία μὲν
ἐλαίῳ ἐκ πίστεως μεμεινμένης. τέτρω

radicibus in superficie positis propter
tenuitatem. Eodem mense infiti fur-
culi aqua ex spongia irrorandi, occi-
dente sole. Eodem mense dolia in-
solanda sunt, & viginti diebus ante-
quam vinum recipiant picanda. Eo-
dem mense ferotinam uvam pampi-
nare oportet, hæc enim pampinatio
fructum & majorem & meliorem fa-
cit, citiusque maturum. In novellis
autem & feracibus vitibus, etiam de
fructu aliquid auferendum est, ne &
palmites tenuiores, & fructus inuti-
les fiant. Amplius autem quam diu-
turnitatis gratia decerpimus uvam,
maturam legere oportet. Opportu-
num est & siccas ficus in calidioribus
locis hoc tempore decerpere, insu-
per & fossas præparare, in quibus au-
tumno plantabimus oleas, aut etiam
alias quasdam arbores. Eodem men-
se locos fœnum producentes quos ri-
gare consuevimus rigabimus, filicem
etiam & juncum, & arundinem, &
butomum fecabimus. Solidam ve-
ro, & gravem & pinguem terram
novabimus; montanam item & tem-
pestuosam & penitus umbrosam, &
ad boream sitam, gravibus aratris co-
lemus, aut ligonibus. Cæterum usque
ad nonum calendas Septembres tritu-
rabimus, neque enim imbres, neque
ros, in his diebus contingunt.

С А Р. XII.

Mense Septembri.

ΜΕΝΣΕ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ notare oportet
vites tum feraces, tum steriles,
ut has quidem excindamus, illas ve-
ro inferamus. Fiat autem notatio una
oleo & pice mixtis. Hoc men-
se paleas & platanorum folia, in quibus

bus uvas asservare volumus, insolare & ficcare oportet. Jam etiam nuces decutere convenit, & assiccatas reponere. Usque ad sextum calendas Octobres ferere tutum non est. Si enim siccitates sequantur, semina corrumpuntur. Verum a quinta calendarum Octobrium lupinum feremus, hoc enim pluviam non exspectat. Tenuis terra & radicibus referta atque herba fruticosa, post idus Septembres, pluviis obortis ante stercorationem, statim aranda & sterco-randa.

εἰδὼς τὰς Σεπτεμβρίας, ὁμβρων ἐπιγυομένηων ἀπὸ τῆς κοπρῆς ζεῖν.

(1) Ita MSS. prius ἤς.

(2) MS. Bar. ἐπὶ καλ.

C A P. XIII.

Mense Octobri.

EST etiam Octobri mense commodum vindemiare. Etenim prima vindemia vinum copiosius præbet, Secunda melius, Tertia magis dulce. Hoc mense post æquinoctium & primos imbres, quidam plantant usque ad Pleiadum occasum, incipiunt autem occidere a septima Novembris mensis die. Eodem mense pastinare vites commodum est, & circa radices lixivium, aut pulverem, aut cinerem ficcum, aut urinam humanam veterem, aut vini facem, aut paleas circumfundere. Hoc mense inferenda est amygdalus, cerasus, ficus. Licet & in hortis plantare oleam, amygdalum, cerasum & omnes arbores autumnales foris non ligniferos fructus ferentes, ulmum item, & pinum, & populum albam, & fraxinum, & abietem; ficum autem nunc ἔτι καὶ τὰ πάντων δένδρων ἀπὸ τῆς κοπρῆς ζεῖν.

τὴν μὲν τὴν ἀχρὰ ἐν τῇ πλάτῃ τὰ φύλλα, (1) οἷς μέλλομεν θησαυρίζειν τὰς σαφυλάς, ἡλιαίνει καὶ ξηραίνει καὶ. Ἐπὶ τὴν καρύνα νῦν ἐκκινῶσιν ἀπὸ τῆς, & ξηραίνονται ἀπὸ τῆς. ἀχρὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς καλανδῶν Ὀκτωβρίων τὸ ἀπείρειν ἐπισφαλές. ἂν γὰρ ἀχρὰ ἐπαυλάσῃται, ἀφαιρεται τὰ ἀπὸ τῆς. ἀπὸ δὲ τῆς ἀπὸ (2) πέντε καλανδῶν Ὀκτωβρίων θέρμην ἀπείρειν, ἔτι γὰρ ὅτε τὸν σπέρμα ἐκδέχεται τὴν λεπτόγειον γῆν, & ἀνάπτειν ῥιζῶν & θάμνωδες πύας, καὶ τὰς κοπρῆς ζεῖν.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ.

ΚΑΙ Ὀκτωβρίῳ μηνὶ τρυγᾶν καλόν. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος (1) τρυγητής, πλείονα οἶνον ποιεῖ, κρείττονος δὲ ὁ δεύτερος, μᾶλλον δὲ & ἡδύς ὁ τρίτος. τέταρτος δὲ τὸν μὲν ῥιζῶν ἰσημερίαν & τὰς πρῶτας ὁμβροὺς, πνέες φυτεύει μέχρι τῆς Πλειάδων δύσεως, ἄρχοντος δὲ δύσεως ὡς ἀπὸ τῆς ζ'. ὁ Νοεμβρίος μὲν τὰς αὐτὰς μὲν γυρᾶν τὰς ἀμπέλους καλόν, & ἀπὸ τῶν ῥιζῶν (2) σαρκοτήν, ἢ κόριν, ἢ τέφραν ξηράν, ἢ ἕρπον ἀνθρώπιον παλαιόν, ἢ τρυγὰ οἶνον, ἢ ἀχρὰ ἀεικθέναι. Τέταρτος δὲ μὲν ἐκκεντρίστον ἀμυγδαλέας, κερασέας, κυκέας. δυνατόν δὲ & ἐν τοῖς παραδείσοις φυτεῖν εἰλαίαν, ἀμυγδαλὴν, κερασέαν, καὶ πάντας τὰς ὁπωροφόρας δένδρα, & πτελέαν, καὶ λεύκην, καὶ μελίαν, & πίτυν, & ἐλάτνιν. Κυκὴν δὲ μηδαμῶς νῦν.

(1) MS. V. ὁ Interp. τρυγητής, ceteri MSS. ut in textu. (2) Interp. legit σαρκοτήν κορίαν,--.

νὴ καὶ τὸ ὀμφάκινον ἔλαιον καὶ
 σκευάζειν ἀρχόμεθα, Κυβέβητις
 εἰς ὀμφακιστέας ἐλαίας. τὰ αὐτὰ
 μὲν δὲ εἰς κινέας σκεπάζομεν, ἃς
 πιας ἐν χειμερινοῖς τόποις ἔχομεν.
 εἰ δὲ πρέμνα αὐτῶν, τοῖς φύλλοις
 τὸ κολοκύνθης ἀμφιάσσομεν, καὶ τέ-
 φραν τὴν δὲ τὴν κολοκύνθων (3)
 καυθεῖσαν ταῖς ῥίζαις περιβαλῶ-
 μεν. Τέτω τὰ μὲν τὴν κλαδείας
 ἀρχέει καλδίαν, εἰ μὲν τὴν τευγνὸν
 σκάπτειν τὴν γῆν, ἵνα ἡ Κυμπα-
 τηθεῖται ὑπὸ τῆς τευγνῶντων, ἀραιω-
 θεῖται ἀκαλύτως ἄλλα ῥιζῶν τὰς
 μελεπωρενὲς ὀμβρεὺς δέχηται. ἄλλα
 καὶ ἡ βοτάνη Διὰ τὴν (4) ἄεθρον ἐ-
 λάσων τε ἔσται, τὴν ῥιζῶν πιασῶν
 ὡς καὶ ἐκκοπισῶν, καὶ ὑπὸ τῆς
 (5) πάγος Διὰ φθαρεισῶν. καὶ τὰ
 μῆλα δὲ τὰ εἰς τὴν χειμῶνα θησαν-
 εἰζόμενα δρέπεσθαι δεῖ, καὶ ἀποπ-
 δέναι εἰς ξύλων περιστάσει εὐωδέτε-
 ρων. καὶ τὰς λοιπὰς δὲ ὁπώρας ὀ-
 μοίως. ἐπὶ δὲ ἀσπάρθων τὴν ἔλθον
 κατεῖρειν. Τέτω τὰ μὲν καὶ ὁπώρας
 πολλοὶ ἀρχον. εἰάν δὲ μὲν ἰσθ. ἡμέ-
 ρας βρέξῃ, εὐφορὰ ἔσται πάνυ τὰ
 σπαρέντα. (6) καὶ μὴ βρέξῃ δὲ, ἢ
 βλαστήσει τὰ σπαρέντα. ὡς μὲν
 τοὶ καλανδῶν Ὀκτωβρίων σπείρειν
 ἢ σπέρσει. παρατηρητέον δὲ τὴν τὴν
 Στεφάνου ἐπιθλῶν καὶ δύσιν. τὰ γὰρ
 ταύταις ταῖς ἡμέραις σπαρέντα, καὶ
 σπείρειν ἔσται πάνυ.

(3) Melius forsitan καυθεῖσάν, quod in Vers. expressi. (4) Malim ἄεθρον,
 ut in Vers. (5) Ita Bar. ante πάγος Διὰ φθαρεισῶν. (6) Suppl. ex MSS.
 V. C. Bar. εἰ Casaub.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Ἰνὴν Νοεμβρίῳ.

Τῷ Νοεμβρίῳ μὲν μὲν τὰς πρῶ-
 τας ὀμβρεὺς δεῖ φυτεύειν τὰς
 ἀμπέλους, ἐν τοῖς θερμότεροις ἢ ἀνύ-
 δροις τόποις. (1) πνὲς δὲ τότε κλα-

(1) Revoc. hanc περικεπὴν ex MSS. V. F. L. C. εἰ B. 2.

nequaquam. Insuper etiam arborum
 omnium semina feminare commo-
 dum est. Eodem mense & oleum
 omphacinum præparare incipimus,
 collectis uvis acerbis & immaturis.
 Eodem mense citreas arbores velabi-
 mus, quas in hybernis locis habemus.
 Truncos vero ipsarum cucurbitæ fo-
 liis integemus, & cinerem de cucur-
 bitis ustis radicibus circumjiciemus.
 Hoc mense putationem inchoare præ-
 stat, & post vindemiam fodere ter-
 ram, ut quæ a vindemiatoribus calcata
 fuit, rursus soluta facile autumnales
 pluvias usque ad radices recipiat; sed
 & herba ipsa vere minor fiet, radici-
 bus omnibus ante tempus excisis, &
 a glacie corruptis. Hoc mense etiam
 mala, quæ in hyemem servabimus,
 decerpemus, & in lignorum odorati-
 orum scobem reponemus. Similiter
 & reliquos autumnales molles fru-
 ctus. Asparagus autem palustris nunc
 purgandus. Hoc mense multi & fe-
 mentem facere incipiunt. Si autem
 post decimum quartum diem pluat,
 valde fertilia erunt fata, & si non
 pluat, non lædentur semina. Ante
 tamen calendas Octobres feminare
 non expedit. Observandus est Coro-
 næ ortus & occasus. Quæ enim his
 diebus feminata fuerint, valde utilia
 erunt.

C A P. XIV.

Mense Novembri.

NOVEMBRI mense post primos im-
 bres vites plantare oportet, in
 calidioribus aut ficcis locis. Quidam
 tunc putant vites in calidioribus locis.

In

Id universum autem autumnalis putatio radices & palmites generosiores facit, verna vero fructum copiosiorum reddit.

δεύουσιν ἐν τοῖς θερμότεροις τόποις. καθόλου δὲ ἡ μετεωρινὴ κλαδεία τὰς ρίζας καὶ (2) τὸ κλήμα θυναιότερον ποιεῖ, ἢ δὲ ἐαρινή, καρπὸν πλείονα παρέχει.

(2) In MS. Cott. τὰ κλήματ' ἡθυναίότερα.

CAP. XV.

Mense Decembri.

Mense Decembri similiter vitis plantari potest. Verum & Novembri & Decembri mustum, postquam fervere defierit, purgare oportet, & fordes intus circa doliorum colla hærentes, itemque spumam, foenogræco arido detergere, aut etiam manibus puris. Decembri item & Novembri mense stolones omnium arborum quæ cito florent plantare & inferere commodum est, ligna etiam ad ædificationem cædere, decrescente & sub terra latente luna. Novellæ insuper vites itemque adultæ circumfodiantur, adultæ etiam stercorentur, novellis enim sterco injicere non est necessarium. Amplius & oleas post decerptum fructum putare tempestivum est, copiosior enim fructus ex novis ramulis prodit. Sed & circumfodere tum ipsas, tum alias arbores opportunum est, & arboribus impotentibus stercoreis caprini quantum sufficit injicere, aut amurcæ heminas viginti. Insuper & castaneta plantare opportunum est, & fabas ferere tempestivum.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Μηνὶ Δεκεμβρίῳ.

Τῷ Δεκεμβρίῳ μηνὶ, ὁμοίως δυνατὸν φυτεύειν ἀμπέλον. τῷ Νοεμβρίῳ καὶ τῷ Δεκεμβρίῳ τὸ γλεῦκος, μὲν τὸ παύσαιτο (1) ζεῖν, καθαίρειν καὶ τὸ ἐνδοθεὶς τὸ πρὸς τὰς τραχήλους τὸ πίπτον ῥύπον καὶ ἀφρόν ἀποκατέλειν χόρτῳ τήλῳ, ἢ τοῖς χροτὶ καθαίρειν. τῷ (2) Δεκεμβρίῳ δὲ τῷ Νοεμβρίῳ μίλῳ, τὰ μοχέματα πάντων τῶν δένδρων, ὅσα τάχιον ἀνθί, καλὸν φυτεύειν καὶ ἐκκεντρίζειν, ὅτι τὰ πρὸς οἰκοδομῇ ξύλα πέμνειν, ληγέσης ὅτι ὑπὸ γῆν ἔσης τὸ σελήνης. Ἐπὶ τε τὰς νέας ἀμπέλους ὅτι τὰς τελείας περισκάπτειν καὶ κοπρίζειν δὲ τὰς τελείας, τοῖς ἢ νέαις σὺν ἀνασκαῖον κόπρον ἐπιβάλλειν. ἐπὶ δὲ τὰς ἐλαίας μὲν τὸ ἀποθέσθαι τὸν καρπὸν κλαδεύειν εὐκαιρὸν, πλείων ἢ ἔξεισιν ὁ καρπὸς κατὰ τὸ νεῶν ὀρήκων. Ἀλλὰ ὅτι περισκάπτειν καὶ αὐτὰς, ὅτι τὰ ἄλλα δένδρα εὐκαιρὸν, καὶ τοῖς ἀδυνάτοις δένδροις κόπρον αἰγίας ἐπιβάλλειν τὸ ἀρκεῖν, ἢ ἀμόργης καὶ κοτύλας, ἐπὶ τε κασανεῶνας φυτεύειν ἐπιτήδειον, ἀλλὰ καὶ κύαμνον σπείρειν εὐκαιρὸν.

(1) Caf. supplet ἔ. (2) MS. Bar. melius, Νοεμβρίῳ καὶ Δεκεμβρίῳ μηνί.

ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

LIBER IV.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Δ'.

ARGUMENTUM LIB. IV.

ΤΑδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, περὶ τῇ μ' ἔσῃ τ' αὖτε γαρ-
ρίας ἐκλογῶν, περιεχόμενῃ δὲ αὖτε γαρ-
φυπίας καὶ ἐργασίας ἀναδενδράδων,
(1) καὶ αὖτε μεταφυτεύσεως αὐτῶν,
αὖτε περὶ μυρσινίπιδος σαφυλῆς, καὶ
τ' ἡμελικῆς λεγόμενης, ἔα αὖτε δια-
φόρε ἐκκεντρισμῶ, ἔα πῶς ἐστὶ τ'
αὐτὸν βότρυον ἀφ' ὁρέας ἔχειν ῥα-
ζας, καὶ αὖτε ἀφ' ὁρέας σαφυλῶν,
καὶ ἔπειτα πολλὰ χρησίμα.

HÆC insunt in hoc libro, qui
quartus est selectarum de agri-
cultura præceptionum, & continet
tractatum de plantatione & cultura
vitium arbuftivarum, & de transplan-
tatione earundem, deque uva myr-
sinide & theriaca appellata, & de
diversa infitione, & quomodo idera
racemus diversos habeat acinos, &
de uvarum diuturnitate, & alia multa
utilia.

(1) MSS. F. L. & B. 2. non agnoscunt καὶ ... αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Α.

CAP. I.

Περὶ ἀναδενδράδων.
Φλωρεντίνων.De vitibus arbuftivis.
Florentini.

Αἱ ἀναδενδράδες τοῖς πᾶσι
χρησιμώτεραι. καὶ γὰρ καὶ
καλλίονα τ' οἶνον, ἔα μο-
νιμώτερον ἔα γλυκύτερον ἀποτελεῖται,
ἔα ἐν ἀφ' ὁρέας δὲ τετεῖται, συ-
χωρεῖται τὴν ἐν αὐταῖς γῆν παρὰ
δύο ἔτη ἀπείρεται. οὗτοι δὲ ταῖς ἀνα-
δενδράσι μὴ πάντες ὑποβάλλειν πᾶ-
σιν ἀνδράσι, ἀλλ' ὅσοι μονόρριζοι ἐστὶ, ὡς
ἡ λεύκη, ἡ ὅσοι ταῖς ῥίζας ἔχουσιν
ἐσαλιδρίας, καὶ τὴν κόμην μὴ ῥόδοι
βαθύναν, ἵνα μὴ πάντῃ ἐπισκιάζῃ
τὴν ἀμπελον. εἰσὶ δὲ αἱ τοιαύται,
πτελέα, αἰγερῆ, μελίαι, (1) ῥέν-
δαμον. ἔχειται δὲ ὑψὺ ὡς πο-
δῶν τετρακοντα καὶ δέκα. Καὶ ἐν τοῖς
τῆς Βιθυνίας (2) χωρίοις τοῖς (2) Ταρσηνοῖς καὶ Βοανοῖς, καὶ ἕως ποδῶν

Arbuftivæ vites omnibus com-
modiores sunt. Nam & me-
lius, & diuturnius & dulci-
us vinum efficiunt, & ex intervallis
positæ, permittunt terram inter ipsas
tertio quoque anno feminari. At ve-
ro non omnes arbores vitibus arbu-
ftivis supponere oportet, sed quæcun-
que unicam radicem habent, velut alba
populus, aut quæ radices habent con-
tractas, & comam non valde den-
sam, ne penitus vitem obumbrent.
Sunt autem hujusmodi, ulmi, populi
nigræ, fraxini, acer. Altitudinis sint
pedum triginta aut quadraginta. In
Bithyniæ villis Tarsenis & Boanis,
etiam

(1) Ita lego. In MSS. semper ῥένδαμον, ante ῥένδαν.

(2) Χωρίοις τοῖς Ταρσηνοῖς καὶ Βοανοῖς,] Interpres vertit Regionibus,
male quidem ut videtur, cum de Regionibus aut territoriis Tarsenis vel
Boanis in Bithynia nulla, quod sciam, fiat apud Vett. Geographos mentio:
Vertendum Villis, quæ Latini Rura nominabant; Tusculanum Ciceronis, &
Liternina Villa Scipionis Africani recessu clara, neminem latent.

(2) MS. Bod. Ταρσηνοῖς. Cott. Ταρσηνοῖς.

etiam

etiam usque ad sexaginta pedes infur-
gentes arbores, per quas vitis ascen-
dit, non efficiunt, sed etiam melius
vinum faciunt, maxime Aminæum.
In bona itaque terra permittendum
est ut ejusmodi arbores in altum ex-
crescant, quemadmodum prædictum
est: Verum in tenui terra a pedibus
octonis excindendæ sunt, ne omnis
terræ vis in ipsas arbores infumatur.
Extendantur autem rami, quantum
fieri potest, in orientem & occasum.
Easdem vero arbores ut vitem cir-
cumfodere & mediocriter stercoreare
oportet. Convenitque ejusmodi vi-
tes longas esse & robustas, suntque ma-
xime cum radicibus plantandæ. Et alii
quidem a plantariis viviradices trans-
ferentes posuerunt, alii vero adultam
fere vitem floridam perpurgantes, &
radicitus extrahentes cum propria
terra, in fossam juxta arborem
imponunt. Deponitur autem vitis hoc
modo. Spatio trium cubitorum ab
arbore plantato; deinde ubi probe
comprehenderit, ut jam sufficiens sit
quo arbori uniatur & maritetur, (hoc
vero ex crassitudine indicatur) totam
prostratam & defossam arbori adjun-
gito, pedis spatio ab arboris radice,
reliquo palmite libero relicto, &
quoscunque oculos relictos esse con-
tingerit, ungue ademptos excæcato, quo
unum aut alterum germen in sum-
mo relicto uberius augescat, quod
deinde ubi auctum fuerit sensim ar-
bori adjungere, ut in ea conquiescat,
convenit. Observandum est autem ut
illa arboris pars diligenter putetur,
& quicquid circa radicem est aufera-
tur, quo nihil radicem tegat. Me-
minisseque oportet ut ejusmodi, hoc
est arboribus maritatas vites, in puta-
tione a trunco longius amputemus,

ζαν. Μεινῶσαι δὲ χρὴ πᾶς τοιαύτης ἀμπέλους, τῷ τε πᾶσι δένδρῳ, ἐν

ξ'. ἐκτείνοντα τὰ φυτὰ, καὶ ὡς
ἢ ἀμπέλῳ φέρεται, ὃ βλάβη,
ἀλλὰ ἐ καλλίονα τὸ οἶνον ποιεῖ, καὶ
μάλιστα τὸ ἀμυναῖον. ἐν μὲν ἐν τῇ
εὐθείᾳ (ὡς χωρεῖν δεῖ ὑψῆς, κα-
τὰς ἀποδείξεις), τὰ τοιαῦτα δένδρα
ἐν δὲ τῇ λεπτογείᾳ ἀπὸ ποδῶν ἢ
ἐκκόπλιν, ἵνα μὴ πᾶσαι ἡ δύνα-
μις τῆ γῆς εἰς τὰ δένδρα ἀναλίσκη-
ται. ἀναπελάσθωσαν δὲ οἱ κλάδοι,
κατὰ τὸ δυνατὸν, εἰς ἀνατολὰς &
δύσιν. δεῖ δὲ ταῦτα τὰ δένδρα ὁ-
μοίως τῇ ἀμπέλῳ περισκάπτειν, καὶ
καθρίζειν μετρίως. Προσθήκη δὲ πᾶς
τοιαύτης ἀμπέλους εὐμήκεις εἶναι
καὶ ἰσχυράς, ἐνρίζους τε ταύτης μά-
λιστα φυτῶν. καὶ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν
φυτῶν ἐνρίζα φυτὰ μετριομύ-
ζοντες ἔθεσαν, οἱ δὲ ἄλλοι πελείαν
ἐξ ἧς ἤδη ἀμπέλον εὐταλῇ ἀφαι-
ροῦντες, καὶ ἐνρίζουσιντες μὲν τῆς
οἰκίας γῆς, εἰς τὴν παρακαίμενον τῷ
δένδρῳ βότρυον ἐνπιθέουσιν. Ἀποθήκη
δὲ ἢ ἀμπέλῳ ἔτι. ἀπὸ ἀφαιρή-
ματι δὲ δένδρῳ πηχῶν τετῶν φύ-
τῶν. εἴτε ἐπειδὴν καλῶς κατὰ-
χῃ, ὡς (3) ἰκανῶς γῆρας ἀποσε-
νωθῆναι τῷ δένδρῳ, (τῷ τε δὲ ἐν τῇ
παχύτητι δεικνύει) καὶ ἀποδείξας
ἀπασαν καὶ ἐξήσας ἀποθεῖναι τῷ
δένδρῳ, ἐν ἀφαιρήματι ποδὸς τῆς
δὲ δένδρῳ ρίζης, ἐάσας τὸ κλήμα
λοιπὸν ἐλεύθερον, ἐὸς ὅσας δυνατὸν
ὀφθαλμοῖς περιλειφθῆναι, ὅς πᾶν-
τες τῷ ὄνυχι (4) ἀφελῶν τύφλα,
ἵνα ὁ ἐν τῷ ἀκρῷ βλαστὸς εἰς ἡ δεύ-
τερον περιλειφθεῖς (5) εὐταλῆστε-
ρον αὐξήσῃ, αὐξήσαντα δὲ τῷ τε
λοιπὸν ἡρέμα τῷ δένδρῳ ἀποσάξῃ,
καὶ ὡς ἀνάπτωσιν, ἀποθήκη. πα-
ρατηρεῖν δὲ δεῖ, ὅπως ἐκείνο τὸ μέ-
ρι δὲ δένδρῳ ἐπιτελῶς κλαδεύῃ,
καὶ πᾶν ἀφαιρῆται τὸ κατὰ τὴν ρί-
ζης, ἵνα μηδὲν ἐπισκέπη τῇ ρί-
ζαν. Μεινῶσαι δὲ χρὴ πᾶς τοιαύτης ἀμπέλους, τῷ τε πᾶσι δένδρῳ, ἐν

(3) Emend. ex MS. Bar. (4) MSS. ἀφαιρῶν. (5) Ita MSS.
F. C. & B. 1. antea εὐταλῆστερον αὐξήσῃ.

τῇ κλαδείᾳ μικροτέρω, ὥς καὶ
 λιμπάνειος τοῦ κλήματος, ὅση (+) ἑ-
 λάττον πηχῶν δύο. ἔτω δὲ διαστήμας
 τοῦ κλήματος κατὰ τὸ κλάδων τῷ
 δένδρῳ προσήκει, ὥς τοῦ καρποφο-
 ρῶντος μέρους μετεωρίζεσθαι, καὶ ὑπὸ
 τῶν ἀνέμων δυνεῖσθαι. ἐχέτωσαν δὲ οἱ
 εἶχαι (6) διαστήματα ὥς πή-
 χεις ἑ. ἔτω γὰρ καὶ καλλιὼν ὁ
 οἶνος ἔσται, καὶ πλείων. καὶ δέν-
 δρῳ δὲ μετὰ τὸν καρποφορῶντος ὀλι-
 γόριζα δέχεσθαι δύναται, τετέστι
 ροιάς, μηλέας, (7) κυδωνίας, καὶ
 εἰλαίας δὲ ἐν διαστημάτων φυτεύειν
 δυνατόν, καὶ πῶς μὴ δοκῇ. πνῆες δὲ
 καὶ Συκὴν ταῖς ἀμπελοῖς διαβε-
 βαίνονται εἶναι κατάλληλον, ὅπως
 ἔχ' ἕτως ἔχειν ἢ πῶς ἐδίδουξε, διὸ
 καλλιὼν τοῖς συκάς ἔξωθεν κύκλῳ
 περιφυτεύειν. Ἐγνωμὴ δὲ ἐν Βιθυ-
 νίᾳ τὴν δένδρην ἀμπελον τῇ κερα-
 σείᾳ χαίρειν, καὶ μάλιστα τὴν ὀπω-
 ρικὴν· ἀλλὰ μὴ καὶ τὴν ἀμύνιον,
 ὥς αὐτὰν καὶ πολυκαρπίας καὶ πο-
 λυοινίας. Ὁ ἀπείρειν δὲ ταύτῃ πῶς
 γῆν, ὥς προείρηται, παρὰ δύο ἔτη
 δυνατὸν. ἢ γὰρ μόνον ἐβλαβήσεσθαι,
 ἐν τῷ τέτῳ δὲ ἄλλως ἐνοχλήσεως,
 οἱ ἐμπειροῖντες διαβεβαίνονται, ἀλλὰ
 καὶ καλλιὼν τὸ οἶνον τὸ ἐν τέτῳ ἔσται
 ἐπαγέλλονται. Ἐπειδὴ δὲ συμβαίνει
 τὴν ἀμπελον κύκλῳ περικυβεῖν
 τοῦ στέλεχος, καὶ ἕτως ἀναβιβάζο-
 μένῃ ἐπὶ τὸ ὕψος, τοῦ χρόνου δι-
 κομιμένην τρόπον πρὸς συνέχεσθαι καὶ
 ἀποπνίγεσθαι τῇ πρὸς τὸ στέλεχος
 ἐνώσει· πολλοὶ γὰρ ἐν Βιθυνίᾳ, μετὰ τὸ
 τὴν ἀμπελον καὶ τὸ δένδρῳ (8) φῆνα
 ἐμβάλλουσιν, ἔτω δὲ διαστήματα ἐν
 τῷ δένδρῳ τὴν ἀμπελον, χάρισμα
 αὐτὴν ἔχειν ποιεῖται πρὸς ἀνάπαυσιν.

ita ut sarmenta non breviora duobus
 cubitis reliquantur. Sic verò sar-
 menta secundum ramos arboris dis-
 poni convenit, quo partes fructum
 ferentes sublimes sint, & a ventis a-
 gitentur. Ordines habeant intervalla
 cubitorum quindecim. Ita enim &
 melius vinum erit & copiosius. Cæ-
 terum in his spatiis arbores fructife-
 ræ paucarum radicū plantari possunt,
 velut est malus punica, malus quæ-
 cunque, & cotonea. Oleam etiam
 in his intervallis plantare licet, eti-
 amsi quibusdam non probetur. Qui-
 dam etiam ficum vitibus congruam
 esse affirmant, quod non ita se habere
 experientia convincit, quapropter
 præstat ficus foris in ambitu circum-
 plantare. Porro cognovimus in Bi-
 thynia vitem arbutivam ceraso de-
 lectari, & maxime escariam: Imò
 etiam aminiam, quia & multi
 fructus, & multi vini causa est.
 At vero hanc terram etiam seminare
 tertio quoque anno licere, supra di-
 ctum est. Ex hujus enim sementis
 turbatione, non solum nihil offendi,
 experti affirmant, sed etiam præstan-
 tius vinum inde fore promittunt.
 Quandoquidem vero contingit vitem
 arboris trunco circulariter adhæren-
 tem, hocque modo in altum ascen-
 dentem, temporis progressu compri-
 mi, & quodam modo constringi ac
 suffocari unione ad truncum; pleri-
 que in Bithynia inter vitem & arbo-
 rem cuneum inferunt, atque ubi hoc
 modo vitem ab arbore disjunxerunt,
 secessum comparant ipsi in quo re-
 quiescat.

(+) An legend, ἐλάττονα. (6) MSS. F. L. C. & B. 2. διαστήματα πή-
 χεις ἑ. (7) Potius κυδωνίας. (8) MSS. V. C. ἀμύνιον. F. L. &
 B. 2. ἀμύνιον.

CAP. II.

*Aliud de arbutivis vitibus.
Africani.*

Cornua caprarum tria circa vitem arbutivam erecta infigito, acumine deorsum, alia parte sursum spectante, & obruito, ut summa cornuum pars paululum e terra promineat, quo pluvia delapsa descendens cornua irriget; & vitis valde fertilis evadet.

CAP. III.

*Quomodo facile & cito possint
vites viviradices transplan-
tari. Didymi.*

Postquam magnas vites semel atque iterum pastinare inchoabimus, ex multa diligentia magnum lucrum accedet. Ex adulta itaque vite, hoc est decennali & deinceps, sarmentum quam longissimum & generosissimum eligito ex inferioribus partibus, hoc est ad pedalem usque altitudinem a terra, idque prostratum in scrobem pedali altitudine effossam defodito, longitudine tanta ut quatuor oculos recipere possit, tot enim adobruī terra convenit. Sic tamen ut post adobrutos quatuor oculos, qui adhuc in summo existunt ac superiunt non plures sint quam duo aut tres. Quod si majus sit sarmentum adeo ut etiam secundam defossionem suppeditare possit, duas viviradices ex una facies, & juxta eundem modum ac prædictam symmetris, τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ αὐτὴν περιεξηρμήνυν συμμετρίαν, (4) καὶ

Κ Ε Φ. Β.

*Ἄλλο πάλιν ἀναδενδράδων.
Ἀφρικανῶν.*

Αἰγὸς κέρατα τρία τῇ ἀναδενδράδι πείπηξον ὀρθὰ, τὸ ὀξὺ κάτω, καὶ τὸ ἄλλο ἄνω, καὶ πείχωσον, ὥστε ὀλίγην τῇ γῆς περικύπτειν τὸ ἄκρον τῶν κερμάτων, ἵνα ἡ βροχὴ καλῶς ἐμβρέχη τὰ κέρατα καὶ ἕται ἡ ἀμπέλῳ πολυφόρῳ ἱσχύει.

Κ Ε Φ. Γ.

Πῶς ἐστὶν εὐμαρῶς καὶ ταχέως ἐνείζεις ἀμπέλεις μεταφυθθῆναι. Διδύμω.

Επειδὴν τὰς μεγάλας ἀμπέλεις ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ δευτέρων γρῆν, τέττις περισκάπτειν (1) ἀρξόμεθα, ἐν τῇ πολλῇ ἐπιμελείᾳ μέγα κέρδος ἔσται. ἀπὸ ἀκμαίας ἐν ἀμπέλῳ, τέττις ἀπὸ δεκαεὸς καὶ ἐξῆς, κλήμας μακρότατον καὶ (2) γηραιότατον ἐπιλεξάμεθα ἐν τῇ κατωτέρῳ μερῶν, τέττις ἕως ποδιαίας ὕψους ἀπὸ τῇ γῆς, καὶ αὐτοῦ καταχῶσον εἰς τάφρον ὀρυγίσαν ποδιαίον βάθῳ, μήκῳ δὲ τοσούτον ὅσον ὀφθαλμὸς τέσσαρας δέξαται, τοσούτος γὰρ ἐπιχωδῆναι προσήκει. ἔστω μήτοι, ἵνα μὴ τὴν κατάχωσιν τῶν τεσσάρων ὀφθαλμῶν, οἱ ἐν τῇ ἄκρῳ ὑπάρχοντες (3) καὶ περισεύοντες, μὴ ὥς πλείους δύο ἢ τριῶν ὀφθαλμῶν. εἰ δὲ μείζον εἴη πάνυ τὸ κλήμα, ὥς καὶ δευτέρῳ καλῶς ὑποσῆναι, ποιήσεις ἐν μισῷ δύο ἐνείζεις, (4) καὶ

(1) Ita MSS. F. L. C. & B. 2. MS. V. & Caf. ἀρξόμεθα. (2) Ex MSS. ante -- ὅτερον ἐπιλεξ. (3) Desunt in MSS. F. L. C. & B. 1. (4) Ita Bar. & Interp. prius καὶ.

τὸ δεύτερον τὴν κλήματι μέρει
ἐκκαθαίρουσας. τὸ δὲ μὲν τὰς δύο κα-
ταΐσεις, ἀφ' ὧν δύο ἐνρίζοι γίνονται
ἀμπέλοι, περιττεύον κλήμα παλαι-
ον ὡς σήκη, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀχρη-
στον. Παρατηρεῖν δὲ δεῖ καὶ ἐπιμελῶς
φυλάττειν, ὅπως μὴ μετὰ τὴν ἐνώ-
σεως τὴν παλαιὰν ἀμπέλον,
καὶ τὴν ἐπιχωθέντι μέρει βλα-
στήσῃ. συμβαίνει γὰρ τὰς μετὰ τὴν ὄν-
τα ὀφθαλμῶν β'. ἢ γ'. ὡς βλά-
στησιν (5) ἐπιχωθέντες, ἐμποδίζουσιν
τῇ ρίζῳ τὴν κατὰ τὴν κλήμα-
τι. δεῖ τοίνυν, τῆτο φυλάττομεν,
ἀφαιρεῖν τὰ ὄνυχι ἔτι τὰς ὀφθαλ-
μῶν, ὡς μὴ συχνοῦς βλαστάνειν,
ὅτι εἰ νεόποδες εἰεν ἐμφύοντες, καὶ
τῆς κατὰ τὴν χεῖ. Δύο δὲ ἢ τρι-
ῶν ὀφθαλμῶν ὄντων, ἐς κατὰ τὴν
τῆναι ὡς σήκειν ἐδοξάμεθα, ἐν τῇ
ἀκρῇ τῆς ἐμβρυακῆς, (τῆτο γὰρ
ὀνομάζουσιν) ἀκόλουθον εἶναι ἐνὸς μό-
νου ὀφθαλμοῦ τὴν βλαστὸν κατὰ τὴν
τὴν (6) ἐπιτηδεύουσαν. παρατηροῦνται
δὲ τὰ κατὰ τὴν βλαστὴν
ράβδον λεπτὴν ἢ κάλαμον, ἵνα ὁ
βλαστὸς ἀπαλὸς ὢν προσηλαπύσῃ
τῇ συνάφῃ καλὰ μὲν, καὶ μὴ
σπυρδαλοῦτο, μηδὲ ἐκχέοιτο. ἰχυρότε-
ρα δὲ αἱ ρίζαι γίνονται, δεύτερον
ἔτι ἀποτεμνομένης τὴν κλήματι, δη-
λονότι ἀπὸ τῆς ἀμπέλου, ἵνα μὴ βλά-
ψῃ τὴν μητέρα ἐπὶ πολὺ προσκεί-
μενον τὸ φυτὸν, καὶ εἰς ἑαυτὸ τὴν τὴν
μητρὸς δύναμιν ἐφελκόμενον. Οἱ δὲ
ἐν Βιθυνίᾳ, πληρωθέντι τὴν ἐνιαυ-
τῷ, πληγὴν μόνον ἐπενεγκόντες
τῇ προσηλαπύσῃ κλήματι, ἔτι πάν-
τῃ τὴν μητρὸς χωρίζουσι τὸ φυτὸν,
μηδέπω τελείως ριζώσαν, ἔτι ἐνο-
χλεῖν τῇ μητρὶ τοσούτον συχνο-
ῦντες, ἀλλὰ τῇ τομῇ τὴν αὐτὴν
καὶ ἀμφοτέρους φυλάττειν, τὸ τέ-
λειον ἀποκόπτοντες, ὅτι καὶ μετὰ φυτεύειν καιρὸς, τῆστιν ἀρχομένῳ τρίτῳ ἔτι.
διὸ καλὴν εἶναι δοκεῖ τὴν ἐνρίζον φυτὸν ἐν τοῖς φυτωρίοις τεφρόμεθα, ὅτι πολὺ

triam, etiam alteram farmenti par-
tem defodiens ac obruens. Cæterum
farmentum quod post duas depositi-
ones superest, e quibus duæ viviradi-
ces nascuntur vites, refecare conve-
nit, nam ut plurimum inutile est.
Observare autem & diligenter cavere
oportet, ne inter unionem ad vete-
rem vitem, & defossam partem ger-
minet. Contingit enim oculos inter-
medios duos aut tres germinare inci-
pientes, radicationem depositi far-
menti impedire. Hoc igitur obser-
vantes ita ungue oculos auferemus,
ut non permittamus germen emit-
tere, & si nova germina enata sint,
etiam ipsa decidere oportet. Duo-
bus autem aut tribus oculis restanti-
bus, quos relinqui oportere docui-
mus, in impluvii summo, (ita enim
appellant) convenit ut unius tan-
tum oculi germen quod fuerit relin-
quamus. Depangenda est autem ad
relictum germen tenuis virga aut a-
rundo, quo germen tenerum cala-
mi contactu acquiescat, & neque
pervertatur obtortum, neque diffuat.
Fortiores porro fiunt radices secundo
anno farmento defecto, a vite vide-
licet, ne planta matrem lædat diu-
tius adhærens, & in seipsam matris
vim attrahens. At vero in Bithynia,
completo anno, cæsuram solum præ-
dicto farmento infligentes, neque pe-
nitus a matre separant plantam, quæ
nondum perfecte radices egit, neque
in tantum matri molestam esse per-
mittunt, sed per plagam incussam u-
trisque sufficientiam conservant, a-
dultum deinde refecantes, quum jam
transplantandi tempus est, inchoante
tertio anno. Quapropter optimæ esse
videntur viviradices in plantariis nu-

(5) Ex MSS. C. ὅ. B. i. MS. V. ὡς βλάστην ἐπαγομ. antea ἐπιχω-
μήας. (6) Ita MSS. in pr. Ed. -- δεῖοται. παραμινύουσα.

tritæ, & multo magis adulta farmenta per codices deposita, & quandoque transplantata. Hæc enim & probe nutriri possunt absque matris perturbatione, & citius terræ adnasci ac coalescere, imo & per se vitis esse possunt.

μᾶλλον πὲ τέλει κλήμαζα (α) ἀφ' οὐβελίδων καὶ ἀκλιδέμενα, ἃ ἐνίοτε μεζαφυττόμενα. πύτυ γὰρ ἃ παιδοτρύφηται εὐφυῶς δύναται, ἀνευ τῆς μητρὸς ἐνοχλήσεως, καὶ ἄχρῃον παρφυῆται τῇ γῇ, καὶ καθ' ἑαυτὴν εἶναι ἀμπελῶ.

(α) Διὰ σκυβαλίδων] Σκυβαλίδες, Caudices vel Codices, Surculi majores. Strabo Geogr. Lib. XVII. p. 562. Ὁ δὲ παντῶν ἀφ' οὐβελίδων πιπηγὸς ἐστὶ σκαφίον, ὡς εἰκέναι ἀφ' οὐβελίδων i.e. Pacton vero est scapha ex Codicibus ita composita, ut Papyracea textili similis videatur. Latini naves codicarias appellabant, quas Græci παντῶνας, inquit Salmasius in Solinum. Ita Varro de Vita Pop. Rom. "Imo Codicaria ex codicibus juncta pluribus.

CAP. IV.

De uva ex myrto.
Tarentini.

Uva myrtea sub imū fundū myrti baccas habet. Fit autem uva myrto mixta, si in myrtum arborem vitis farmenta inferas.

(1) Emend. ex MSS. ante πύμην.

CAP. V.

De præcoci uva.
Ejusdem.

Si nigram uvam in cerasum inferas, etiam in vere uvam habebis. Eodem enim tempore vitis uvas producet, in quo cerasus proprium fert fructum. Cito autem germinabit vitis, si nitrum tritum aqua mixtum ad mellis spissitatem redegeris, & post putationem statim ipsos oculos large illeversis; post octo enim dies germinabit. Præcoces vero efficies uvas, si simul cum plantis vinacea dulcia, hoc est nondum acida, sufficienti modo deposueris. Me-

Κ Ε Φ. Δ.

Περὶ τῆς ἀπὸ μυρσίνης σαφυλῆς. Ταραντίνης.

Ἡ μυρτομυρσίνης σαφυλή, ἔχει πρὸς κάτω (1) πυθμῆα μύρτα. γίνεται δὲ μυρτομυρσίνης, εἰάν τις μυρσίνην κλήμαζα ἀμπελῶν ἐκεντρίσῃ.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ πρῶμης σαφυλῆς.
Τῆς αὐτῆς.

Μελανῶν σαφυλῶν εἰάν τις ἐκεντρίσῃ εἰς κερασεῖαν, ἃ ἐν πρῶτῃ εἰς (1) σαφυλῶν. τὰ γὰρ καὶ ἔω οἷον ἢ ἀμπελῶν πρὸς σαφυλῶν, ἐν ᾧ ἢ κερασεῖα τὸ οἰκεῖον φέρει καρπὸν. περὶ δὲ βλαστῆς ἢ ἀμπελῶν, εἰάν τις νύκτωρ λείον μύρτα ὑδατὶ, καὶ ποιήσας πύτυ μύρτα, μύρτα κλάδουσιν εὐφρῶν τὰς ὀφθαλμούς ἐπιχρίσῃς δαψιλῶς. εἰ ἡμερῶν γὰρ ὅκτω βλαστῇ. πρῶμης δὲ ποιήσεις σαφυλῶν, ζυεπιβάλλων τοῖς φυτοῖς αὐτῶν γάρβον πρὸς

(1) Ita MS. Bar.--σαφυλῶν καὶ ὅν καὶ ὅν ἢ κερασεῖα.

γλυκύα.

γλυκεία, τέτeti μὴ ἤδη τροπένζα.
κάλκιον δὲ ποιήσεις, εἰὰν ποσάλλ-
λης τὰ φυτὰ τὰ φυλάσσομενα τὰ
πεσειρημένα γίγαρζα.

Κ Ε Φ. Ζ.

Πεὶ ὀψίμῃ σαφυλῆς.
Τῷ Αὐτῷ.

Τοὺς ἐν ἀρχῇ φυέντας βότρυας
ἀφαιρεῖν χρῆ, πάλιν γὰρ ἀντ'
αὐτῶν ἔπερι φυήσονται. Ἐξ ἑκαστοῦ
πολείονα ἐπιμελείαν ποιῶ, καὶ δεύ-
περον βότρυας ἐκφύσσει, ἔτοι δὲ καὶ
πεπαργέντες ὀψίμῃ γνήσονται. καὶ
λαβὼν τέτεις εἰς ἀγρία κεράμεια
πετρημένα κάτωθεν ἐπιπίπτει τὰς βό-
τρυας, Ἐσκέπασον τὸ ἀνωθεν μέ-
ρεθ' ἐπιμελῶς, Ἐκαταδέσας ποσὰς
τῇ ἀμπέλῃ τὰ ἀγρία, ὥστε ἀκίνητα
εἶναι τὰς ἀνέμους.

Κ Ε Φ. Ζ.

Πεὶ ἀγνάρτε σαφυλῆς.
Δημοκρίτε.

Ἀγνάρτε σαφυλῆς πινες ἔτι
ποιῶσι. Ἐκλήμαθ' μέλλον-
τ' ἐκφυτεύει, ποσάτον μέρεθ' ὅσον
εἰς τὴν γῆν μέλλας καταχωννύμεν,
ποσάτον ἡρέμεθ' ἐξ ἴσος χύσαντες αὐ-
τὸ, (1) ὡτογλυφίδι τὴν ἐντεριάνην
λαμβάνουσιν, εἴτα παπυρίῳ ὑπερ-
καταδέσας κατεπένονται. καλκίον
δὲ, εἰ ὅλον τὸ μέρεθ' ἔκλήμαθ'
τὸ ἐπὶ τῇ γῆς κατεδέμενον, σκίλλης
ἐμβληθείσης κατεπένεται, ποσὰς γὰρ
τῇ φύσει ἔκ τῇ ἐνώσει ἡ σκίλλα κυ-
βάλλεται. Ἄλλοι δὲ αὐτὰς τὰς ἀμ-
πέλας ὡς ἤδη καρποφορούσας τέμ-
νουν, καὶ ὡτογλυφίδι ἔκ καρποφορέν-
τ' ἐκλήματος τὴν ἐντεριάνην λαμ-
βάνουσιν, ὅσον δύνανται ἐν βάθους, ἔ

lius autem feceris, si plantæ dum
plantatur prædicta vinacea adjece-
ris.

C A P. VI.

*De uva serotina:
Ejusdem.*

Racemos qui primum enati fue-
rint auferre oportet, rursus e-
nim alii pro ipsis nascentur: Insuper
& plantæ multam curam habeto, ite-
rumque racemos producet, hi vero
maturi facti serotini erunt. Eos ita-
que racemos in vasa fictilia inferne
perforata injicito, & supernam par-
tem diligenter contegito, ipsaque va-
sa ad vitem alligato, quo a ventis im-
mota permaneant.

C A P. VII.

*De uva absque vinaceis:
Democriti.*

Uvam absque vinaceis quidam sic
faciunt. Sarmenti quod plan-
taturi sunt tantam partem, quanta
terra adobruenda est, leniter ex æquo
tantum findunt, & auriscalpio medullam
omnem eximunt, deinde papyro humi-
da obligatum sarmentum deponunt.
Præstat tamen, si totam sarmenti
partem, quæ in terram deponitur,
scilla injecta deposueris, scilla enim
tum ad nascendum, tum ad unien-
dum conducit. Alii ipsas vites jam
fructiferas incidunt, & sarmenti fru-
ctiferi medullam auriscalpio eradunt,
quantum fieri possibile est eam ex
alto eximentes, sarmento non fisco, ve-
lut est indicatum, sed integro ma-

(1) Codd. MSS. ὅ. Cas. sic legunt, antea ὡς τὸ γλυφίδι.

nente & laferis Cyrenaici succum aqua dissolutum, & ad sapæ spissitudinem redactum infundunt, & erecta farmenta ad ridicas alligant, ne succus effluere possit. Singulis autem deinde octonis diebus succum eundem farmento infundunt, donec germinem emittat. Idem facies & in punica malo ac cerafo, si quidem & harum fructus absque granis ac nucleis nasci velis.

Διχαρίσαντες τὸ κλήμα, ὡς αὐθιγὰ δεδήλω, ἀλλὰ ἀκέραιον ἐάσαντες, καὶ (1) ὁπὸν Κυρηναϊκὸν ἀνέντες ὑδατὶ, καὶ εἰς πύχον ἐψήματος ποιήσαντες ἐχχυμαλίζουσι, καὶ ἀνορθώσαντες πάλιν κλήματι αὐτὸς χάρακας ἀναδιδόμενοι, ἵνα μὴ ὁ ὁπὸς ἐκρυψῇ. κατὰ δὲ ὀκτὼ ἡμέρας τὰ ὁπὰ ἐχχυμαλίζουσι τὸ κλήμα, ἕως ἂν βλαστήσῃ. τὸ δὲ αὐτὸ ποιήσεις καὶ ἐπὶ (2) καρύας καὶ κερασεας, εἰ βέλῃ ἀγίγαρτον ποιῆσαι.

(1) Ὅπὸν Κυρηναϊκὸν] Silphii planta Cyrenaica succus, quam ipsi Cyrenenses Σίλφι, vel Σίρφι vocasse videntur: Inde proprie Lasericium ἢ σιλφίς Ὅπὸς, quasi lac serpicium, quod interdum absolute Ὅπὸς dicitur. Et Græci totam plantam σίλφιον vocant in istis, Βάττις σίλφιον, Σιλφίς λειμών. Alii σίλφιον pro radice tantum acceperunt; Pollux in Onom. Lib. VI. Cap. X. Antiphanis ἔφ' Eubuli fragmentis ista subjicit. Τῷ μύθοι σιλφίς τὸ μὲν ἄκρον καλεῖται μαγύδαρις, ἢ δὲ ῥίζα σίλφιον, τὸ δὲ φυτὸν καυλός, τὸ δὲ φύλλον μάσπετον. Græculi recentiores Ὅπὸν σιλφίς, λάσσυρ λάσσυρον ἢ λάσσυρον ex voce Latina appellant. Silphium etiam in Media ἔφ' Syria nasci, Cyrenaico deterius, authores Strabo, Plinius, ἔφ' Dioscorides. Plura de Silphio legantur apud Athenæum Lib. 3. Theophrastum, Plinium, ἔφ' Cl. Salm. in Solinum, qui duas Silphii εἰκόνας ex Nummo Argenteo Cyrenæorum, ἔφ' vetusto Dioscoridis codice ante mille annos exarato, longe diversas exhibet. Totum hoc Cap. pene ad verbum expressit Palladius in Febr. Tit. XXIX.

(2) Interp. rectius, ῥοιᾶς. Confer. Cap. 31. Lib. X. MS. Bod. ut in textu.

CAP. VIII.

De vite theriaca ἔφ' purgatoria. Florentini.

Quod ad multa confert vitis theriaca, manifestum est, & maxime ad serpentum ictus. Modum autem quo paratur nunc dicemus. Ramuli vitis quem plantare volumus, inferiorem partem findimus ad trium aut quatuor digitorum mensuram, & exempta medulla antidotum in ipsum farmentum injicimus, deinde papyro obvoluta fissâ parte plantamus. Qui diligentiores circa hanc parandam haberi volunt, etiam in radices antidotum diffundunt. Si-

Κ Ε Φ. Η.

Περὶ τῆς θηριακῆς καὶ κατὰ θηριακῆς ἀμπέλου.

Φλωρεντίνου.

Ὅτι εἰς πολλὰ (συμβάλλει) ἡ θηριακὴ ἀμπέλῳ, δῆλον, καὶ μάλιστα αὐτὸς ὡς τῶν ἐρπετῶν πηλίκος. τὴν δὲ τὴν τρόπον, κατὰ ὃν σκοδάζεται, νυνὶ λεκτόν. Τῷ κλάδῳ τῆς ἀμπέλου, ὃν φυτεύειν μέλλομεν, τὸ κατώτερον μέρῳ χρίσαντες, ὅσον δακτύλων τριῶν ἢ τεσσάρων μέτρον, καὶ τὴν ἀντεριώνης ἐξελόντες, ἐμβάλλομεν εἰς τὸ κλήμα τὴν ἀντιδότῃ, εἴτε πιπύρον ὡς ἐλεῖξαντες τὸ χυρὸν μέρῳ φυτεύομεν. οἱ δὲ ἐπιμελέστερον ποιῶντες, καὶ τὴν ἀντιδότῃ

πρότον ἐκχέουσιν εἰς τὰς ρίζας. ὁμοίως δὲ ἐπὶ τῷ καθαρῷ κλῆμα ἄμπλον τῷ τῷ τρόπῳ ποιῶμεν, χρίζοντες τὸ κλῆμα καὶ ἐκχέοντες ὑποκρίντες. Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι ἀπὸ τῆς θηριακῆς ἀμπέλης κλῆμα ληφθὲν εἰς φυτείαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἔχει δύναμιν. ἐξαδρόται γὰρ μεταφυτεύοντες, ἢ μετεσκεντρίζοντες, ἀνιδύουσι διὰ πνεομένης τῆς χροῖας· διὸ προσήκει κατὰ καιρὸν τὴν ἀνιδύουσαν ἐπιχεῖν τὰς ρίζας. Πρὸς δὲ τὰς πτηνὰς τῆς ἐρπετῶν ὠφελεῖ πινόμενον ὁ οἶνος, ἐπὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἔξι, ἐπὶ αὐτῇ ἢ σαφυλῇ, ἐπὶ αἰσάφιδος ἐοδιόμενα. τῶν δὲ μὴ ὄντων, τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλης λείμμενα ἐπιπνέμενα. ἐν ἀπείρῳ δὲ πάντων, κλημάτων καυθέντων ἐπὶ τῆς θηριακῆς ἢ ποσάφιδος ἐπιπνέμενη σώσκει τὸν ἄνθρωπον. καὶ γὰρ δίχα τῆς θηριακῆς κλῆμα οἰασθήποτε ἀμπέλκις κυνὸς δῆμιος ὠφελεῖ, μήτε γὰρ καὶ τῆς λυτρίαν. ταῦτα ὁ Φλωρεντίνος φησὶν ἐν τῷ α'. ἐπὶ β'. τῷ Γεωργικῶν αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Θ.

Περὶ μυροσαφύλης.
Παξάμης.

Εἰ βέλῃ τὸ χωρίον εὐωδίας πτηνῶν, χρίσας τὰς φυτεύμενας κληματίδας, ἑμβαλλε ἐν ταύταις μύρον, ὡς προσείρηται. κάλλιον δὲ ποιήσεις ἐνυγρὰ τὰ κλημάτα βρέχων μύρῳ, (1) ὥτως ἐσκεντρίσεις, ἢ φυτεύσεις.

(1) An supplend. καί.

militer autem & purgatoriam vitæ eodem modo facimus, veratrum in fissum sarmentum subdentes. Verum nosse oportet, quod sarmentum theriacæ vitis plantandum, eandem vim non habet. Elanguescit enim transplantatum, aut insitum, nimirum antidoto per tempus transpirante: quapropter convenit antidotum opportune radicibus illinere. Cæterum ad reptilium ictus utile est vinum epotum, item ex eodem acceptum, ipsaque uva & uvæ passæ in cibo acceptæ. His vero deficientibus, folia vitis ipsius prosunt trita & imposita. Quod si horum omnium penuria sit, sarmentorum vitis theriacæ ustorum cinis impositus hominem servabit. Nam & citra theriacam cujuscunque vitis sarmentum adversus canis morsum auxiliatur, non tamen si sit rabiosus. Hæc Florentinus in primo & secundo Georgicorum suorum tradit.

CAP. IX.

De unguentaria vite.
Paxami.

SI velis locum bono odore implere, sarmenta dum plantantur fissa unguento exple, velut jam antea est dictum. Præstat tamen humida sarmenta unguento rigare, atque ita aut inferere, aut plantare.

CAP. X.

*Ne vespæ vites, aut uvæ, aut
alios fructus contingant.*

Democriti.

O Leum forbeto, & velut insufflans
vites, & uvæ, atque alios fructus
aspergito.

CAP. XI.

*Quomodo uvæ usque ad ver in
vite in vigore permaneat.*

Berytii.

Juxta vites in loco valde umbroso
scrobem ad cubitos duos effodito,
& injecta arena ridicas defigito, &
sarmenta luxans semel atque iterum
una cum racemis diligenter vertito
& obtorqueto; indeque ex ridicis re-
vincta integito, ne quo humore ri-
gentur, aut solum contingant ra-
cemi.

(1) *Suppl. ex MSS.*

CAP. XII.

De vitium insitione.

Florentini.

Qui vitem inferere velit crassum
truncum deligat, qui unum at-
que alterum sarmentum suscipere
queat. Quidam igitur in terra inse-
runt, ad semipedis altitudinem de-
scendentes, & fere in vitis fundo in-
sitionem faciunt. Quidam vero in
parte solo exæquata inserunt, quod
optimum est. Quod vero in alto in-
feritur, difficulter coalescit, a ventis
agitatum. Si autem necessitas cogat
in alto insitionem facere, propter læ-

Κ Ε Φ. Ι.

Ὡστε σφῆκας μὴ ἀπὲρ
ἀμπέλων, ἢ σαφυλῆς, ἢ ἄλ-
λης ὀπώρας. Δημοκρίτης.

Ἐλασιν ροφήσεις, ὡς σφαιρον ὡστερ
ἐμφυσῶν ταῖς ἀμπέλοις, & ταῖς
σαφυλαῖς, & ταῖς ἄλλαις ὀπώραις.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Πῶς ἐστὶ σαφυλὴν παρ-
μεῖναι ἐν τῇ ἀμπέλῳ
ἕως (Ι) ὅ ἕως ἀκ-
μάζουσιν. Βηρυτίης.

Παρά ταῖς ἀμπέλας ἐν πέννυ σκίε-
ρῶ τέσσα ὀρύξας ταύρα ἐπὶ
πήχεις βάθους δύο, & ἄμραν ἐπι-
βαλὼν χόρτα καὶ ἄπληστον, & ὅ
κλήματι λυγίζων ἐπίσπρον ἅπαν-
τ' ὄντες, σὺν τοῖς βότρυσι ἐπιμελῶς
τρέπων· καὶ ἀποδήσεις ἀπὸ τῶ χόρ-
των ἐπισκέπασον, ἵνα μὴ βρέχων
μυρὸν ἀπὸ τοῦ αἵματος τῶ ἐδάφους οὐ
βότρυες.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Περὶ ἐσκεντερισμῷ ἀμπέ-
λων. Φλωρεντίνος.

Δεῖ τὸν ἐσκεντερίζοντα ἀμπελον
ἐπιλέξασθαι παχὺ στέμνον, δι-
νάμην ὑποδέξασθαι ἐν ἡ δαύπερ
κλήμα. πνὲς μὲν ἐν τῇ γῇ ἐσκεν-
τερίζουσι καλόντες ἡμισπόδιον βάθος,
καὶ ἐν τῷ πυθμῷ σχεδὸν τὸ ἀμπέλα
τὸ ἐσκεντερισμὸν ποιεῖται. πνὲς δὲ
ἐν τῷ ἰσοπίδῳ ἐσκεντερίζουσιν, ὃ καὶ
καλλίον ἐστὶ. τὸ δὲ ἐν ὑψηλῷ ἐσκεν-
τερίζοντι δυσκόλως κυρφύεται,
πνασόντιον ὑπὸ τῶ αἵματος. εἰ δὲ
ἀνάγκη γένοιτο ἐν τῷ ὑψηλῷ ἐσκεντρί-
σαι

ζειν. Διὰ τὸ ἐν βάθει εἶναι λειό-
τητα, ὡς παραδοχάσας χάρακα,
πρόσδῃσον τῷ (1) τὸ ἐν ὑψὲς ἐκ-
κεντρίζομενον. Διὰ τὰς ἀνέμους, πινές
δὲ ἐ (2) τὸς ὡμίους αὐτῶν ἐκκεντρί-
σιν. εἰν δὲ ἀμπέλον εἰς κέρασον ἐκκεν-
τρίσης, σπρώμους πάνυ ἔχεις σταφυ-
λὰς, τῷ γὰρ καιρῷ κατ' ὃν εἴωθεν ἡ
κέρασον φέρειν τὸ οἰκεῖον καρπὸν,
τῷ αὐτῷ καιρῷ δὴ καὶ τὰς σταφυλὰς,
τῷ τῷ ἔαρι. Ὡς δὲ τὸ ἐκκεν-
τρίσιν τῷ ἔαρι, τὸ (3) κρυτάλων
ἤδη πάνυ πιπῶντων, ὅτε τεμνο-
μένης τὸ ἀμπέλου, τὸ ὑγρὸν ἔπε-
λὺν, ἔπε ὑδατῶδες, ἀλλὰ παχὺ ἐ
κρηκῶδες ἐστὶ. κλήματι δὲ λεπτεῖον
εἰς τὸ ἐκκεντρίσιν (4) εὐρογύλας,
σειρά, πυκνόφθαλμος, ἐν τῷ βρα-
χιόνων δὲ μάλιστα. ἐξαρκῶσι δὲ τῷ
κλήματι δύο ἢ τρεῖς ὀφθαλμοί, εἰ
δὲ τῇ γῇ εὐεχάννῃ, τρεῖς ἢ πέν-
ταρες. ἀπὸ δὲ ἐνὸς κλήματι ὑπερ-
δύο ἐπίπηγας τίμνειν εἰς ἐκκεντρί-
σιν ἐκκεντρίσιν. τὸ γὰρ μὲν τὸς σπρώ-
τας ἐπὶ ὀφθαλμοῖς, ἀγρὸν καὶ
ἀχρεῖον. βεβαιότερον δὲ Συμφυ-
σεται τὰ νέα κλήματα, ἔχοντα (a)
(5) περυσινῶν κλήματι μέρει. ἐκ
αὐτῶν δὲ τὰ ἀφαιρεθῆναι τὸ ἀμπέλου
τὰ κλήματα ἐκκεντρίσιν, ἀλλὰ
μὲν τῷ τομῷ καλύψαντες τὰς το-
μὰς, ἐν ἐν πύθῃ ἀποθήμηναι ὥστε μὴ
διὰ πύθῃν, σπρὶν ἀρξάσθαι βλα-
στάνειν ἐπὶ δὲ μεμυκότα ἐκκεντρί-
σιν. Τὰ μὲν ἐν πρὸς τῇ γῇ πρὸς
τῷ πυθμένι τὸ ἀμπέλου, βεβαιότε-
ρον ἐκκεντρίσιν, Συμφορμένης
τὸ γῆς τέτων ἀνατροφῇ, βραδύτερον
δὲ καρπὸν ἀποδώσει, ὡς καὶ ἄλλα ἐν
ἐν τῇ γῇ φυτεύοντα κλήματα. ἐν
δὲ ἐν ὑψηλοτέρῳ ἐκκεντρίζομενα

vitatem in profundo, præparaturum
palum habeto, quo ad ipsum deliges
quod in alto insitum est, propter ven-
tos. Quidam etiam in humeros in-
sitionem faciunt. Quod si in cera-
sum vitem inferas, valde præcoces u-
vas habebis, quo tempore enim ce-
rasus proprium fructum ferre solet,
eodem & uvas dabit, hoc est vere.
Tempus autem insitionis vere est, gla-
cie jam penitus cessante, quando dum
inciditur vitis, humorem neque mul-
tum, neque aquosum, sed crassum
& glutinosum emittit. Sarmenta ad
insitionem accipienda sunt rotunda,
solida, crebris oculis, maxime ex bra-
chiis. Sufficiunt autem sarmento o-
culi duo aut tres, si vero terra obrua-
tur, tres aut quatuor. Cæterum ab
uno sarmento plures quam duos fur-
culos inferendos secare non con-
venit. Quod enim post primos se-
ptem oculos superest, sterile est & in-
utile. At vero firmitus coalescent no-
vella sarmenta, sarmenti superioris an-
ni partem habentia. Neque vero statim
ut ablata sunt a vite sarmenta in-
feremus, sed post sectionem tecta ex-
fura, in dolio deponemus ne transpi-
rent, priusquam tamen germen fun-
dere incipiant, & dum adhuc clausa
sint inferemus. Quæ igitur ad ter-
ram ad ipsum vitis fundum inferi-
mus, firmitus utique inferentur, ele-
vata simul terra ad ipsorum enutriti-
onem, verum fructum tardiozem red-
dent, velut alia in terra plantata sar-
menta. Quæ vero in altiore parte
insita sunt difficulter coalescent, a ven-
tis quassata, citius tamen fructum
duσκόλως Συμφύσσονται, πνασόμενα

(1) Ita MSS. F. C. L. & Bod. antea τῷ... ἐκκεντρίζομενον. (2) In-
terp. legit εἰς τὰς. (3) MSS. F. L. B. 2. & Cott. ita scribunt, prius
κρυτάλων ἤδη πιπῶν. (4) MSS. F. L. & Bod. inserunt ποικίλα.

(a) Περυσινῶν κλήματι] Ecce stupendam Interpretis inscitiam, vel
oscitantiam! dum vertit περυσινῶν, Perisyni.

(5) Ita MSS. antea ὡρεσινῶν.

producent Oportet autem ea quæ in alto inferuntur esse lævia & plana, crassitudine pollicari: aspredinem vero a ferra relictam acuta falce lævigare expedit. Porro farmentum quod inferendum est, ad duorum & dimidii digiti longitudinem, ex una parte radere oportet, quemadmodum videmus sculptos & formatos calamos quibus scribimus; ita ut ex una parte medulla appareat illæsa, ex altera vero cortex. Deponendum est autem farmentum totum quatenus derafum est, ne quod inter truncum & farmentum medium est hiet, explendumque calce aut argilla, arcebitur enim ita humor, & qui in ipso est humor conservabitur. Cæterum pars trunci quæ ad plagam spectat vinculo liganda est, simplici quidem, sed integro, deinde luto glutinoso illinenda. Quidam etiam bubulum stercus luto immiscent. Quæ igitur hoc modo infita sunt, eorum vinculum aqua ex spongia irrigamus sub crepusculum vespertinum, æstate maxime vigente. Ubi autem germen quatuor digitos longum fuerit, ridicas juxta defigere oportet & alligare, propter ventos. Quæ vero germen auctum fuerit, vinculum falce difficere convenit, ut a coarctatione liberetur, & humor ex trunco in farmentum distribuatur. At vero luna decresciente, farmenta decidere oportet ad infitionem, ita enim fortiora erunt. Quidam non solum vere, sed & post vindemiam infitionem faciunt; tunc enim vitis spissiore succum habet.

π ἢ ἡ ἀμπέλῳ πυκνότερον ἔχει τὸ (8) χυμόν.

(6) Interp. legit ἀπὸ τοῦ. prius θυμόν.

(7) Potius ἀφ' οὗ δὲ τῆς.

(8) Ex MSS.

ὑπὸ τῶν ἀνέμων, γὰρ τὸν καρπὸν δώσῃ. διὲ δὲ τὰ ἐν ὑψὶ ἐγκειναιζόμενα εἶναι λεῖα & ὀρεγλὰ, πείχως ἔχοντα ἀντίχειρος δακτύλου. & τὴν ἀπὸ τοῦ πείχους τραχύτητα καὶ ὅτι δρεπάνῳ λειανθῇ. τὸ δὲ ἐνέμενον κλήμα, μέχρι μήκους δύο ἢ ἡμισυ δακτύλων, ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους ἔξω καὶ ὡς ὁρῶμεν τὰς γλυφομένους καλάμους ἐν οἷς γράφομεν ὥστε ἀπὸ ἑνὸς μέρους, τὴν ἐνπεριώνῳ φαίνεται ἀσπὴν, καὶ δὲ τὸ ἔπεσον, τὸ φλοῖον. καταγετέον δὲ τὸ κλήμα μέχρι παντός τοῦ ἐξεσμένου, ὥστε μὴ ἀφ' αὐτοῦ τὸ μέγα ἐκ τοῦ πείχους καὶ τὸ κλήμα, πῶς ἡρώπιον τε κενία ἢ ἀργίλλῳ, καλύσῃ ἥδ' ἰκμάδα γνέσῃ, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐν αὐτῷ φυλάξῃ. τὸ δὲ πρὸς τῇ τομῇ τὸ μέγα ἐκ τοῦ πείχους δεσμῶν, (6) ἀπὸ τοῦ μὲν, ἀργίλλῳ δὲ, εἴτα ἐπιχρεῖν πηλῶ καὶ ὀρεγλῇ. πῶς δὲ ἐβόλῃ μινύσει τῷ πηλῷ. τὸ δὲ ἐγκειναιζόμενον, ἐκ τοῦ ἀκμάζοντος, δέλης οὐσίας ὑδατὶ τὸ δεσμὸν ἀφ' ἀπὸ τοῦ ῥαίνομεν. Ὅταν δὲ τὸ βλαστῶν δακτύλων πέντε γένῃ, ὡς σπαρτοπηνύνα καὶ χάρακας καὶ ὡς δεσμεῖν, ἀφ' αὐτῶν ἀνέμους. ὅταν δὲ αὐξήσῃ τὸ βλάστημα, τὸ δεσμὸν δρεπάνῳ καὶ τίμνῃν, ἵνα τὸ ἐλπίφως παύσῃ, καὶ τὸ ἐκ τοῦ πείχους ὑγρὸν εἰς τὸ κλήμα (7) ἀφ' οὗ δὲ. λεγέσθαι δὲ τῆς σελήνης, καὶ τίμνῃν τὰ κλήματα ὡς ἐγκειναισμὸν, ἔτω ἥδ' ἰχυρότερον ἔσται τὰ ἐγκειναιζόμενα. πῶς δὲ ἐκ μόνον τῷ ἔχει, ἀλλὰ καὶ μὲν τὸ πηνύτων ἐγκειναιζέσθαι τὸ

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XIII.

Περὶ ἐγκεντρίσεως Διδύμου.
πλήσεως. Διδύμου.

*De insitione per terebrationem.
Didymi.*

ΕΜοὶ δοκεῖ καίχως εἶναι ὁ Διδύμος
πρυπύσεως ἐγκεντρίσεως. ἔτε γὰρ
ἀργεῖ ἐν τῷ μετὰ ἐγκεντρίσει μόνον
ἀμπέλος, ἀλλ' ὁμοίως φέρει τὸ καρ-
πὸν, καὶ τὸ κλῆμα συναντῇ συμ-
φυῖς γινόμενον, μηδὲν βλαπτομένης
τῆ ἀμπέλους ἀπὸ (1) τῆ πρυπύ-
σεως, ἔτε ταῖς φρίγξαισι διειδυμένης.
Γίνεται δὲ ὁ Διδύμος πρυπύσεως ἐγκε-
ντρίσεως ἔτω. πρυπύσεως τῆ ἀμπέ-
λους τὸ στέμνον (2) τετέρω τῷ κα-
λυμένῳ Γαλλίῳ, καὶ τῷ καλίσῳ
ἀμπέλους τῆ παλαιῆς κλάδου
ἐφελκυστήριος ἐμβαλεῖ εἰς τὴν τρυ-
μαλίαν, μὴ ἀποτεμῶν ἀπὸ τῆ πα-
λαιᾶς μητρὸς τῆ κλάδου, καὶ ἔτω
Διδύμῳ τὸ κλῆμα, ὑπὸ τε τῆ πα-
λαιᾶς μητρὸς τρεφόμενον, καὶ τῇ
ὑποδεξαμένη αὐτὸ ἀμπέλῳ συν-
τρεφον ἐκ συμφυῖς γινόμενον. εἴτω
δὲ δύο ἐτῶν ἐνωθήσεται τὸ ἐντεθὲν
κλῆμα. Τότε ἐν μὲν τῷ συνελθόντι
ἀποτρίμνειν καὶ τὸ κλῆμα, τὸ κατὰ τὸν ὅρον ὑπὸ τῆς παλαιᾶς μητρὸς, καὶ τὸ
στέμνον τῆ ἐγκεντρίσεως ἀμπέλους, τὸ ὑπὲρ τὸ τρύπημα, περίονι τρίμνειν.

(1) MS. Bar. τῆ Διδύμου πρυπύσεως.

(2) Τετέρω τῷ καλυμένῳ Γαλλίῳ,] *Veteres Agricolas alia terebra usos esse, quam antiquam recentiores vocabant, Gallica hujus usu frequentiore facto, testis est Plinius Lib. XVII. Sect. XXV. "Nostra (inquit) atas correxit, ut Gallica uteretur terebra, qua excavat, nec urit. Et multo uberius Columella Lib. 4. Cap. 29. "Antiqua terebra quam solam veteres Agricola*
" *noverant, scobem faciebat, perurebatque eam partim quam perforave-*
" *rat, &c. Nos (inquit) Terebram, quam Gallicam dicimus, ad hanc in-*
" *sitionem commenti, longe habiliorē utiliorēque comperimus: nam sic*
" *excavat truncum, ne foramen inurat. Et Lib. singul. de Arbor. Cap. 8.*
" *Quibusdam Antiquorum terebrari vitem placet, atque ita leviter adra-*
" *fos surculos demitti: sed Nos meliore ratione hoc idem fecimus. Nam*
" *antiqua Terebra scobem facit, propter hoc urit eam partem quam per-*
" *forat: perusta autem perraro unquam comprehendit insertos surculos.*
" *Nos rursus Terebram quam Gallicam dicimus, huic Insitioni aptavimus:*
" *ea excavat, nec urit, quod non scobem, sed ramenta facit. Hacce Tere-*
" *bra (s. Harduino fides) Gallis modo vocatur -- Villebrequin.*

pra terebrationem extat, ferra defecare. Et deinceps farmentum infitum vitis ramus principalis fit.

(2) Ita omnes MSS. (præter Bar.) & Interp. ante ἔσαυ.

C A P. XIV.

Ut idem racemus diversos habeat acinos, (hoc est uvæ) alios albos, alios nigros aut fulvos. Eiusdem.

Accipienda sunt duo differentia diversi generis farmenta, eaque findenda per medium, animadversione habita ne ad oculos fissura perveniat, neque quicquam de medulla excidat. atque ita alteri genus alterum adjungere oportet, & agglutinare, ut oculi, quantum possibile est, coincident, & duo oculi quasi unus fiant. Inde vero valide constringere farmenta papyro oportet, & scilla integere aut glutinosissima terra, atque ita plantare, & interjectis diebus tribus aut quinque irrigare, usque quo germen producant.

(a) Consul. Colum. Lib. de Arbor. Cap. IX. (1) Emend. ex MS. Bar. prius χίσις.

C A P. XV.

De uvarum dinturnitate.
Eiusdem.

UVas, quæ hyeme servandæ colliguntur, post plenam lunam defecare oportet, sereno aere, circa quartam diei horam, rore jam exiccato. Curandum est autem ut omnes acini (hoc est uvæ) fani sint, & ea causâ acutissimam falcem ha-

(1) MS. V & Interp. affigunt Τῷ Αὐτῷ. catt. MSS. non agnoscunt.
(2) Interp. legisse videtur ἀνεψηγμέναν, deterfo rore.

καὶ λοιπὸν (2) ἔσω τὸ ἐγκεν-
τρεῖν κλήμα ἡγεμονικώτερον τὸ
ἀμπέλκ.

K E Φ. ΙΔ.

Ὡς τὸ αὐτὸν βόρυν ἔχειν
ἀλφύρας ῥάβδας, (τετέπι
κόκκας) τὰς μὲν λευκὰς,
τὰς δὲ μέλανας ἢ πυρ-
ρὰς. Τῷ Αὐτῷ.

(a) Δεῖ λαβεῖν δύο ἀλφύρας κλή-
μα ἐπεργλῆν, καὶ πῶτα κα-
τὰ μέσος (1) χίσις, φυλάττειν δὲ
μὴ κατὰ τὸ ὀφθαλμῶν εἰσεῖν τὸ
χίσις, μηδὲ π τὸ ἐντεριώνης ἐκ-
πιεῖν. Ὁ τοῖς ἐτέροις καὶ ἑτέρω γάνη
χρὴ παραβλεῖν καὶ κολλίσειν, ὥστε
συμπιεῖν τὰς ὀφθαλμῶν, καὶ τὸ
ἐξωρεῖν, κατ' ἀκλήλων, καὶ γρη῏σθαι
τὰς δύο ὀφθαλμῶν ὡς ἓνα. Ὁρίξαι
τὸ κλήμα εὐτόνως ἐν παπύρῳ,
καὶ περὶ πλάσσει σκίλην ἢ γῆν κολλω-
δεδάτη, καὶ ἔτω φυτεῖσθαι, καὶ παρ'
ἡμέρας γ'. ἢ ε'. ἐπιρραίνειν, ἕως
ἀν ἐκβλαστήσῃ.

K E Φ. ΙΕ.

Περὶ ἀλφύμονης σταφυλῶν.
(1) Τῷ Αὐτῷ.

Σταφυλὰς, ὡς εἰς δ' ὀπίσθιν τῷ
χειμῶν & κυμαρῆας, μὲν
πανσέλλων δ' ὀπίσθιν χρὴ εὐδαι-
νῆ ὄντ' & αἰεῖ, πρὶν περὶ τῶν
ὥραν τὴν ἡμέρας, ἥδη (2) ἀνεψυγ-
μῶν τὸ δρόσων. ἐπιμελητέον δὲ
& πάσαις ταῖς ῥάβδαις (τετέπι τὰς

κόκκας) ὅμοις εἶναι, διότι τε τὸ ἐξ
 ὁξύτατον δρέπανον τὸ τέμνοντα ἔχειν
 χρὴ, ὥστε ῥαδίως πλὴν τοῦ γίνε-
 σθαι, ἢ μὴ βιαίαν. διὸ δὲ ἀκμα-
 ζούσας τέμνειν τὰς σαφυλάς, ἢ μήτε
 ὠμοτέρας, μήτε πρὸς βραχὺ παρη-
 βηκυίας. Τινες μὲν ἔν ἰσχυρόντως
 αὐτὰς τὰς βότερας τέμνουσιν, ἄλλοι
 δὲ τὰς ὄχας ἐμφύλλας, τετέστι τὰς
 κληματίδας, μὲν τὸ βοτρυόων τέμνον-
 τες, παραχρῆμα τὰς ἀφασσηπυίας
 καὶ ξηρὰς καὶ ὀμφακώδεις τὸ ῥα-
 γῶν, εἰ πνεῖ ἄρα εἶναι, ἐκτέμνουσι
 ψαλίδι, ἵνα μὴ συσπῆψωσι τὰς
 πολλήσιον, διὸ δὲ ἐκάστη βότερος κλη-
 ματίδι πλὴν τοῦ πρὸς πρὸς
 ἀφασσηπυίας πρὸς ἐκτέμνειν. τὰς
 μὲν ἔν βότερας κατὰ τὸ ἰσχυρὸς ἔ-
 καστον κεχωρισμένως χρὴ (3) ἐκ-
 τείνειν, μὴ ἀπὸ τοῦ ἑνός, πρὸς
 ποσπρῶντων ἀχύρων, εἰ μὲν ἐκχωρεῖ
 ἴερμων, σκληρότερα, ἢ ταῦτα καὶ
 ξηρότερα, ἢ εἰργεῖν δύνανται τὰς
 μύας· εἰ δὲ μὴ εἴη ἴερμων ἀχυρῶν,
 δεύτερα ἂν εἴη τὰ τὸ κνῆμων καὶ
 τὸ ὀρόβων, καὶ τὸ λοιπὸν ὁσπρίων.
 τὸ δὲ σπίνων, τὰ κελύφηνα αἰρετώ-
 περα. εἰ δὲ μηδὲν εἴη τέτων, χόρ-
 τον ξηρότερον (4) καὶ ἀκόψας εἰς
 λεπτὰ ὑποσπῶνναι. τὰς δὲ ἐμφύλλας
 ὄχας κατὰ τὸ ἰσχυρὸς ὀμφακώδεις ἐκτε-
 νῆν χρὴ, ἢ ἀποκρεμμάνουσαι. Τινες δὲ εἰς

bere oportet secantem, quo recisio fa-
 cile fiat, & non violenter. Oportet
 autem maturas uvas refecare, & ne-
 que acerbiores, neque vel parum vi-
 gore prætergresso. Quidam igitur
 singulatim racemos secant, alii ramu-
 los foliosos, hoc est sarmenta, cum ra-
 cemis cædentes, confestim putrefactos
 & aridos & immaturos acinos, si qui
 forte sint, forcipe præcidunt, ne si-
 mul proximos putrefaciant, moxque
 partem cæsam sarmentorum singu-
 lorum racemorum in picem liquidam
 immergunt. Racemos igitur singu-
 los seorsim per pavementum exten-
 dere oportet, ut alter alterum non
 attingat, paleis substratis, si possi-
 bile est lupinorum, hæ enim duriores
 & ficciores sunt, & mures arcere
 possunt; si vero non sint paleæ lu-
 pinorum, secundum locum obtinent
 fabarum & erui, & reliquorum legu-
 minum. Ex frumentaceis autem, hor-
 deaceæ præstant. Quod si nihil ha-
 rum sit, foenum aridum minutim
 concisum substernatur. Cæterum fo-
 liosos ramulos similiter per pavimen-
 tum extendere oportet, aut suspen-
 dere. Quidam in sapam ad modum
 cum tempus racemos deponunt. Alii
 in capsulis picatis reponunt, cum
 scobe sicca picæ, aut abietis, aut pō-

(3) Emend. ex MSS. antea ἐκτέμνουσιν, (4) Ita Cas. ἢ MSS. ἢ pr.
 Ed. καὶ ἀκόψας.

(a) Εἰς σίραιον,] Ita legend. ex Hippocrate, ἢ Alexidis Lebate --- Τὸ τ'
 αὐτὸ σίραιον, πείρα, πήρανον, πορίσον. i. e. Itemque defrutum, piper, rutam,
 porrum. Et Suidas. Σίραιον· τὸ γλυκὺ ἔψημα. Ἀριστοφάνης· Ἀντὶ σιραίων
 μέλιδι· μικρὸν πρὸς θυμωδία παραμύζας. In Vespis Pag. 493. ad quem lo-
 cum vid. Scholia. Ante σίραιον.

(b) Ἐν γλωσσόκομῳ --] Γλωσσόκομον. Arca, Capsula Ligneæ. Suidas.
 Γλωσσόκομον· θήκη λευκῶν ξυλίνῃ. i. e. Ligneæ reliquiarum theca. Hinc
 Ægyptiorum θήκαι, quibus mortuos condebant, ab Ætio Lib. XVI. ἢ ab
 Helychio, Γλωσσόκομα appellantur. Pollux Lib. X. etymon vocis affert;
 Γλωσσόκομον vel γλωσσόκομειον· ὠνόμασται ἀπὸ τῶν γλωσσῶν, i. e. Tibiarum
 theca: a lingulis fistularum denominata est.

puli

puli nigræ, aut cum farina miliaria. Alii in marinam aquam ferventem, aut si hæc non adfit, in muriam admixto vino racemos immergunt, & in paleis hordeacis reponunt. Quidam cinerem ficulnum aut vitium aqua fervefaciunt, racemosque ea re-
 spersos & sub dio expositos in prædictis paleis reponunt. Servantur etiam uvæ ad multum tempus, in horreis ac granariis suspensæ, præsertim si frumentum moveatur. Etenim pulvis ab ipso exurgens, & uvis infidens multum confert ad diuturnitatem. Servabis uvas etiam hoc modo: Pluvialem aquam decoquito, ut tertia pars relinquatur, eamque sub dio exponito, hoc est refrigerato, & in vas pice illitum diffundito: Deinde uvarum maturarum racemos solidiores acinos habentes, repurgatis ab ipsis immaturis ac putridis, injicito, donec aqua racemos superemineat, & diligenter operculo occludito, & gypso obline, atque postea vas in loco frigido, ad quem sol non accedit, & ubi ignis non uretur, reponito. Horum etiam aqua vinosa, & ad decipiendos ægros commoda invenitur, & racemi integri servantur. Quidam admonent non ex superna parte, unde deciduntur, sed ex inferna parte alligatos racemos, in superiore domus parte suspendendos esse, quo magis perspirent, rarefactis per refractionem acinis. Commodum est etiam in dolio musti suspendi, ita ut neque mustum, neque seipsos mutuo contingant racemi; Permanent enim integri velut ex vite sunt recisi. Servabis etiam diutius si statim ἀμπέλαι ἀφ᾿ ἡμέτης. Φυλάξεις δὲ τὰς βότερας, εἰς εὐθύς (10) τρυ-

εἰλάτης, ἢ αἰγείρας, ἢ μῆ ἀλεύρων ἀπὸ κέσχευς. ἄλλοι εἰς θαλάσσιον ὕδωρ ζέον, μὴ ἔσσης δὲ θαλάσσης, εἰς ἀλμυλὸν μιν γένῃ. οἶνον τὰς βότερας ἀποβρέξαντες, ἀποτίθενται ἐν ἀχύροις κρηπίδοις. πνέες δὲ πέφραν συγκένω. ἢ ἀμπελίνῳ ὕδατι ζέσαντες, καὶ τὰς βότερας βρέξαντες (5) καὶ ψύξαντες, ἀποτίθενται ἐν τοῖς περὶ εὐρημένοις ἀχύροις. φυλάττονται δὲ αἱ σταφυλαὶ ἐπὶ πλείστον χρόνον καὶ ἐν ταῖς ἀποθήκαις ὅστις κρεμνυόμεναι, ἢ μάλιστα εἰς τὸν οἶτον ἀνακινή. ὁ γὰρ ἀνιστάμενος ἀπ' αὐτῆς κρηνοτόος, περὶ ζάνων αὐταῖς πολὺ πσυμβάλλει. ὡς Διφμογήν. Φυλάξεις τὰς σταφυλάς καὶ ἔτις ἐψήσας ὀμβρῶν ὕδωρ, ὥστε τὸ τρίτον ὑπολειφθῆναι, (6) ἐξαμβριάσας, τετέστι Διφψύξας, ἔμβαλε εἰς ἀγρῶν (7) κεκνημένον. εἴτα τὴν πεπαιγμένην σταφυλὴν λαβὼν βότερας περὶ αὐτὰς τὰς ῥάζας ἔχοντας, Διφκαθάρας αὐτῶν τὰς ὀμφακὰς ἢ τὰς σαπρὰς ῥάζας, ἔμβαλε, ὥς ὑπερέχειν τὸ βοτρυάν τὸ ὕδωρ, ἢ πωμώσας ἐπιμελῶς, ἢ γυψώσας, ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ψυχρὸν ἢ ἀνῆλιον, ἐνταῦθα πῦρ ἢ καυθήσει. τέτων καὶ τὸ ὕδωρ εὐρίσκεται οἰνώδες, καὶ εὐχρηστον ὡς ἀπάτῃ ἀρρώστων, καὶ οἱ βότερες ἀκέραιοι φυλάττονται. Παραίνεσι πνέες εἴη ἐν ἄνωθεν μέρες, ὅθεν ἢ ἀποτομὴ γίνε. τὸ βοτρυάν, ἀλλ' ἐν ἄνωθεν μέρες τὸ βοτρυός δῆσαντας, (8) κρεμᾶν ἐν ὑπερώῳ, ἵνα μᾶλλον Διφπνέωσιν, ἀραιωμένων καὶ τὴν ἀνάκλασιν τὴν ῥαζῶν. καλὸν δὲ καὶ εἰς (9) πίτον γλεύκας κρεμᾶν, μὴ ἀποτομῆς μὴτε τὸ γλεύκας, μὴτε ἀλλήλων. Διφμύσει γὰρ οἷοι ἀπὸ τῆς

(5) MSS. F. L. C. & B. 2. non agnoscunt ἢ ψύξαντες. (6) Ita legend. cenſeo cum Interp. antea ἐξ αἰδέας. (7) Lego κεκνησμένον vel κεκνημένον. MSS. ut in textu. (8) Ita lego, refragantibus licet MSS. prius κρεμᾶν. (9) Ex MSS. ante πίτον γλεύκας. (10) Ita legendum conjicio, prius τρυπήσας.

γῆρας ἐμβαλὼν (11) αὐτὰς ἀσινεῖς
καὶ ἀθρούσας εἰς κεράμιον, χει-
σης ἐπιμελῶς τὸ εἶδος ἔκρεμ-
μῖς, καὶ γυψώσης. Ὁμοίως δὲ καὶ
(12) εἰς πηλὸν κεραμικὸν πετρα-
γμῖον, ὃς ἔχειν πάχους μίλιτον,
ἐμβαπτόμενα ἔκρεμμάμενα φυλάτ-
τουνται, εἰς δὲ τὴν χρῆσιν ἀποπλύνει.
Ὁμοίως δὲ καὶ (13) ἀνδράχνης κυ-
λῶ χειροθέντι καὶ κρεμασθέντι φυ-
λάττεται. πνὴς φυλάσσειν ἐν οἴνῳ
ὑδαὶ κεκράμμενα. ἐπὶ ὁλόκληρον δὲ
μῆρι τὸ εἰσαυτὸν ἢ σαφυλῇ, ἐὰν ὁ-
λίγην ταχύπερον τρυγηθεῖσαν ὑδαὶ
θερμῇ ἔχοντι συμπιέσαι ἐμβρέξας,
εὐθέως αὐτῇ ἀρπιάσης. φυλάττει
ἢ σαφυλῇ ἢ εἰς μέλι. ὅσα δὲ σα-
φυλῇ εἴρη, (14) ἀρμόσει ἢ ἐπὶ
μήλων.

tim post vindemiam ipsos racemos
illæsos & integros in dolum conje-
ceris, & dolii os diligenter inunxeris,
& gypso inducto obleveris. Simili-
ter autem & in lutum figlinum pro-
be subactum, ut mellis spissitatem
habeat, immersa & suspensa integra
servantur, usus vero tempore ablu-
untur. Eodē modo etiā portulacæ suc-
co illita ac deinde suspensa conservan-
tur. Quidam in vino aqua diluto asser-
vant. Per totum autem annum du-
rat uva, si paulo citius collectam in a-
quā calidā alumen admixtū habentem
intinxeris, statimque inde extraxeris.
Asservatur uva etiam in melle. Quæ-
cunque autem de uva dicta sunt, e-
tiam malis conveniunt.

(11) Emend. ex MSS. antea ἐπὶ τὰς nullo sensu. (12) Supplevi ex
conjectura. MSS. F. L. B. 1, 2. non agnoscunt hanc εἰκοπλῶ. Caf. legi
κρεμώμενα. (13) Emend. ex MSS. ἢ Caf. antea ἀνδράχνης. (14) Ita
MSS. ἢ Caf. in pr. Ed. ἀρμόσει.

BIBLION ΠΕΜΠΤΟΝ. LIBER QUINTUS.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Ε'. ARGUMENTUM LIB. V.

Τὰ δὲ ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ,
πέμπτη ἔση τὸ δὲ γεωργίας
ἐκλογῶν, περικύβητος δὲ ζωτικῶν
πλὴν δὲ φυτείας ἢ ἐργασίας ἀρ-
πέλων, καὶ πότε χρὴ ταύτας τρυγᾶν,
καὶ δὲ ἀποτρεπῆς τὸ λυμαιομέ-
νων ταύτας θηρίων, ἢ δὲ σκευ-
σίας οἰνάνθης, καὶ σαφιδόποιας, καὶ
δὲ φυτείας καλάμων.

HÆc insunt in hoc libro, qui quin-
tus est selectarum de agricul-
tura præceptionum, & continet tra-
ctatum de plantatione & cultura vi-
tium, & quando vindemiare oportet,
& quomodo abigendæ sunt bestię u-
vis infestæ, & de præparatione oenan-
thes, & quomodo uva passâ fiat, &
de plantatione arundinum.

CAP. I.

De terra vitibus apta.
Florentini.

APta vitibus est terra nigra non densa, & in profundo quodque moderate habens aquam dulcem. Talis enim terra susceptum imbrem neque deorsum mittens perdit, neque in superficie aquas detinet, aqua enim superne detenta plantas putrefacit. Oportet igitur in altum terram scrutari, sæpe enim superne nigram, infra vero argillosam terram invenimus, & vice versa. Optima etiam terra est quæ a fluminibus aggesta est, unde laudatur Ægyptus. Ut vero in summa dicamus,

Κ Ε Φ. Α.

Περὶ γῆς ἐπιτηδείας ἀμπελοῖς. Φλωρεντίνε.

Επιτηδεία ἀμπελοῖς γῆ ἡ μελάρχει, μὴ ᾧ πυκνὴ, & ἐν τῇ βάθει Συμμέτρως ὕδωρ γλυκὺ ἔχῃ. ἡ γὰρ τοιαύτη δεχομένη τὸ ὕδωρ, ἔπε πάνυ αὐτὸν κάτω πίμπρῃσι ἀπὸ πλυσιν, ἔπε ὑπὲρ αὐτῆς ἐπιπόλαιον τὰ ὕδατα κατέχει, ἀνωθεν γὰρ (1) κατερχόμενον τὸ ὕδωρ σήπῃ τὰ φυτὰ. Δεῖ ἔν ἐκ βάθους τὴν γῆν, ἐρευνᾶν, πολλάκις γὰρ εὐρομένη ἀνωθεν μὲ μελάρχειον, κάτωθεν δὲ ἀργιλώδη γῆν, & πάλιν τὸν αὐτόν. καλλίστη δὲ γῆ ἡ ὑπὸ τῷ ρέοντι ποταμῶν χωρῶσιν, (2) ὅθεν & τὴν

(1) Emend. ex MS. Bar. prius κατερχόμενον.

(2) Ὅθεν καὶ τὴν Αἴγυπτον ἐπαινέμεν.] Ægyptum majore ex parte a Nilo aggestam esse testis est Plinius Lib. 2. "Nascuntur enim [terra] nec fluminum tantum in vectu, sicut Echinades Insula ab Acheloo amne congesta, majorque pars Ægypti a Nilo, &c. Herodotus Lib. 2. Cap. 5. Ægyptum vocat ἐπίκτητον γῆν, καὶ ὁδὸν τῷ Ποταμῷ. Et Cap. X. ejusdem Libri, Ægyptum a Nilo, ut Echinadas ab Acheloo, congestam esse hisce verbis prodidit. Ταύτης ὦν τῇ χώρης τῇ εἰρημένης ἡ πολλὴ, κατὰ περ οἱ ἱερεῖς ἔλεγον, ἔδοκε δὲ καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητον Αἴγυπτον. Τῶν γὰρ ἔρεων τῷ εἰρημῶν, τῷ ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων, τὸ μετὰ τὸ γ' ἐφαίνετό μοι εἶναι καὶ κόλπος θαλάσσης, ὥσπερ καὶ περὶ Ἴλιον καὶ Τούθρανιν, καὶ Ἐφεσόν τε καὶ Μαίανδρον πεδίον· ὥστε εἶναι Συμμετρὰ ταῦτα μεγάλοις Συμβάλλειν. Τῶν γὰρ ταῦτα τὰ χωρία ἀσχωσάντων ποταμῶν, ἐν τῷ σωματίῳ τῷ Νείλῳ ἰόντες ἐπὶ τῷ ποταμῷ, εὐδαίς αὐτῶν πλεῖστον περὶ αὐτῶν Συμβληθῆναι ἐστὶ. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ & κατὰ τὸ Νεῖλον ἰόντες μεγάλοι, οἱ πνευ εἶργα ἀποδείξάμενοι μεγάλα εἰς τὴν ἐγὼ φράσσω ἔχω ἐνόμαζε, καὶ ἄλλων, καὶ ἐκ ἡκιστα Ἀχελῷου· ὅς ῥέων δι' Ἀκαρνανίης καὶ ἐξῶν εἰς τὴν θαλάσσαν, τῷ Ἐχινάδῳ νήσῳ τὰς ἡμέρας ἡδὴ ὑπὲρ πεποίηκε. Quorum sensus. Hujus igitur Regionis, qua a me dicta est, pleraque pars (ut & Sacerdotes aiebant, & mihi ipsi esse videbatur) acquisititia Ægyptiis est. Siquidem quod inter prædictos montes, supra Memphim Urbem positos, medium est, videtur mihi sinus maris aliquando fuisse, quemadmodum ea quæ sunt circa Ilium & Teuthraniam, & Epheum & Maandri planitiem; ut hac parva magnis comparentur. Quoniam nullum eorum fluminum quæ has Regiones aggesserunt, dignum est comparari uxi ex septem ostiis Nili magnitudine. Sunt ut alii fluvii nequaquam magnitudine Nilo pares, qui magna opera ediderunt: quorum nomina possim referre, cum aliorum, tum vero maxime Acheloi, qui per Acarnaniam fluens in Echinadum Insularum mare, jam eas media ex parte fecit continentem.

αἴγυπτον

Αἰνέσιος ἐπαινῆναι. Συντόμως δὲ εἰπεῖν, πῶσα μελαίνης, ἢ μὴ λίαν πυκνὴ, μηδὲ κηλιδώδης, ἱκμάδα δὲ ἔχουσα, ἐπιτηδείοτερος ὡς ἀμπέλον.

Κ Ε Φ. Β.

Ποῖα γένη ἀμπέλων εἰς ποίαν φυτευτέον γῆν, καὶ ποῖα θέσεις ὡς ἀμπέλον ἐπιτηδεύει.

Τῷ Αὐτῷ.

Εἰν τῇ περὶ μελαίνης ἱκμάδα ἔχουσα ἔστω γῆ, καὶ λόκα τῶν γένων φυτεύον, πλείονος ἢ ταῦτα τ' ἀπὸ (1) τ' γῆς δέσται τροφῆς, στερεὰ ὄντα καὶ πυκνὰ ἔσονται. Ἐκ κηλιδώδης δὲ γῆς, εἰ μὴ πάνυ εἴη λεπτή, μηδὲ εἰς ραγάδας (2) χαυνομένη, δέσται πρὸς λόκωφόρους ἀμπέλους. τῇ μέρτοι ξηρᾷ γῇ καὶ λεπτογείῳ καὶ ψαμμοῶδῃ αἱ τοιαύται ἀμπέλοι ἐκ ἀρμόζουσιν, ἀλλ' ὅσῃ πυκνὰς ἔχουσι πρὸς ῥαγάδας ἔσονται τῶν ἐν περὶ ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ ἡ μέλαινα σφοδρῶς τοιαύτη ἐστὶ, χρηστὴν ἔσται πολὺν ἔσται βέβαιον ποιεῖται τ' οἶνον, ἐννοήτως ἔχουσα τοιαύτη λευκαῖς, τὰς τῶν φύσιν (3) δυστροφώτερας. μόνη μέρτοι ἡ ψιθία καὶ ἡ Κορκυραία, καὶ ἡ καλυμένη Χλωρίς, λόκα ἔσται, καὶ τὰς λεπτογείους, διὰ τὸ εἶναι λιπαρώτεραι. καὶ ἡ πρὸς τὴν φύσιν ὑγροτέραις ἐν τοῖς ἀνχμώδεσι ἔσται ψυχροῖς καὶ ξηροτέροις τόποις φυτεύειν, πρὸς δὲ ξηροτέρας ἐν τοῖς ὑγροῖς ἔσται ἢ τὸ ἐν τοῖς φυτοῖς λεῖπον, ὅτι καὶ τῶν γῆν φύσεως πληροῦτο. Καθόλου δὲ εἰς τῶν λιπαρωτέρων γῆν μὴ τὰ εὐτροφατῶν ἀμπέλων γένη, ἀλλὰ τὰ ἐναντίως ἔχοντα πρὸς τὴν φύσιν. εἰς δὲ τῶν

omnis nigra terra, non valde densa, neque glutinosa, sed humida, ad vitem producendam aptior est.

C A P. II.

*Qualia genera vitium in qua-
que terra plantanda sint, &
quales positiones vitibus aptæ.
Ejusdem.*

IN prædicta nigra & humida terra, alba vitis plantanda est, hæc enim copiosiore nutrimento e terra indiget, solida existens & densa & ægre nutrita. Argillofa etiam terra, nisi valde tenuis fuerit, & in rimas laxata, vites albas suscipit. Aridæ tamen & tenui & arenosæ terræ ejusmodi vites non conveniunt, sed quæ densos habent acinos & albam medullam; ut plurimum vero nigra uva talis est, bonum & multum & durable vinum producens, contrario modo se habens ad albas, hoc est natura ægre nutritas. Sola tamen Psithia & Corcyraea, & quæ Chloris appellatur, quum albæ sint, tenui terra gaudent, propterea quod pinguiore sint. Oportet enim eas quæ natura sunt humidiores in ficcioribus & frigidis ac aridioribus locis plantare, ficciores contra humidis; ita enim quod vitibus deest, ex soli natura expleatur. In universum itaque in pinguiorem terram non pinguias & quæ uberius alimentum accipiunt vitium genera, sed contrario modo se habentia deponenda sunt. In nigram vero florida & quæ omne alimen-

(1) Hanc voculam delent MSS. F. L. C. & B. 2. (2) Caf. & MSS. L. & Bod. χαυνομένη. (3) Ita legend. ex Caf. & MS. Bar. antea male δυστροφώτεροις.

tum a terra attrahere possunt. Etenim quæ uberius alimentum accipiunt in pingui terra posita, fructus maturos facere non festinant, sed in foliorum multitudinem diffuunt: Imbecilla vero in ficcioribus locis, invalidiores etiam fructus proferunt. Quare oportet dignoscere plantas & terram, velut ostensum est, atque ita temperaturam efficere. Ea namque de causa quidam ex montanis in campestria transferunt plantas, rursusque ex campis ac planitie in montana. Terram enim contraria affectione delectari perhibent. Ex omnibus porro vitibus quæ Myrsitis appellatur præstantissima est; hæc est quæ in Bithynia vinum Dendrogalenum appellatum producit, & rursus in aliis ejus regionibus Tiarenum vocatum: In Tio vero Paphlagoniæ Tianum, & in Heraclea Ponti præstantissimum vinum; & omnino ubicunque hujus vini planta fuerit confita, fructum multo aliis præstantiorem producet, nam & uva ipsius in cibo tam jucunda & nectaræa est, ut etiam apes inde pabulum petant. Est autem & fertilissima ut per omnem caudicem racemos ferat, eosque rotundos, acinos vero perspicuos, ut & vinacea & pelliculæ transpareant; cæterum appendices, ex quibus dependent racemi, ut plurimum duras & lignosas habet. Gaudet autem maxime arboribus altis, & frequenti pampinatione. At vero vinum ex his assidua σκληρὲς καὶ ξυλῶδεις ἔχουσι. χαίρει

μελάσγειον τὰ εὐθαλῇ καὶ δυνάμενα πᾶσαν ἐπιστάσαντα τὴν δὲ τῆ γῆς τροφήν. τεθέντα γὰρ τὰ εὐταλῇ ἐν τῇ λιπαρᾷ γῇ, ἐφθάνει πεπᾶναι τὰς καρπύς, ἀλλὰ ἔτι εἰς πολλὰ φύλλων ἐξανθῶσι· τὰ δὲ ἀδενῆ ἐν τοῖς ξηροτέροις τόποις, ἀδενεσέμεν καὶ τὰς καρπύς οἶσι. Διὸ χρὴ τὴν γῶσιν καὶ ἀλλάξαι τὴν φυτῶν καὶ τῆ γῆς, ὡς περὶ δεδήλωται, (4) ποιῆσαι, ἔτι τὴν κρᾶσιν ἐργάζεσθαι. ἀλλὰ τὸτο γὰρ καὶ πνεῦμα ἐν τῇ ὄρεινῳ φυτῷ εἰς τὰς πελάγους μετεκρύνεται, καὶ τὰ ἐν τῇ πεδίων εἰς τὰ ὄρεα· χαίρει γὰρ τῇ ἀνυπαθείᾳ τὴν γῆν φάσκειν. Πασῶν δὲ τῶν ἀμπέλων ἡ καλεσμένη (5) Μερσίτης καλλίων· αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ ἐν Βιθυνίᾳ τῇ καλεσμένῃ Δενδρογάληνον οἶνον ποιεῖσα, πάλιν ἐν ἑτέροις αὐτῆς χωρίοις τῇ (a) Τιαρηνόν· ἐν δὲ (b) Τίῳ τῇ Παφλαγονίᾳ τῇ Τιαρόν, καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Πόντῃ τῇ ἐπισήμωται οἶνον· καὶ ὅλας ὅπως αὐτῇ φυτῷ τὸ τέταρτον οἶνον φυτῶν, τῇ ἄλλων πολλὰ καλλίονα οἶσι τῇ καρπὸν ἔτι γὰρ καὶ ἡ σφυλὴ αὐτῆς πρὸς βρώσιν ἡδίστη καὶ νεκρωσθῆς ἐστὶν, ὡς καὶ τὰς μελίστας ἐπινέμεται πρὸς τὴν ταύτης τροφήν. ἔτι δὲ καὶ πολυφόρος ἐφόδρα, ὡς καὶ παντὸς τῆ σιλικῆς βότρυας φέρει, καὶ αὐτὰς εὐρησσοειδεῖς, τὰς δὲ ῥαζας (6) διειδεῖς, ὡς ἀμφαίνεσθαι ἐναργῶς τὰ γίγαρτα καὶ τὰς ὑμένους· τὰς δὲ κρεμασθῆρας, τὰς μετωρίζοντας τῇ βότρυν, ὡς ἐπὶ τὸ πολλὸν δὲ μάλιστα τοῖς δένδροις καὶ τὰς

(4) Ita MSS. (5) Legend. cum Interp. Μερσίτης.

(a) Τὸν Τιαρηνόν.] Tiare Mysia oppidum, si Plinio fides, ὅτι Incola Tiareni vel Tyareni.

(b) Τίῳ] "Tios oppidum (inquit Pomp. Mela Lib. 1.) Milesiorum quidem Colonia, sed jam soli gentisque Paphlagonum. Et Stephanus Byzantinus περὶ πόλεων. Τίος· πόλις Παφλαγονίας-- Tius vel Tium, Paphlagoniæ Urbs-- Plinius Lib. VI. "Tium (inquit) ab Heraclea triginta octo millibus passum.

(6) Ita Cal. V. ὅτι B. 1. antea διειδεῖς.

τάτων ὑψί, ἐ τῷ Συνεχῶς Φυλά-
 ζεῖται. Ἐ οὐκ ἐν ταύτων δὲ οἶνος χαίρει
 τῷ συνεχῶς ἐκτενέζεσθαι. Οἶνον δὲ
 καλίστος εἶναι, ὁ ἐν ξηροῖς ἐ κεκλι-
 μένοις τόποις, ἐ πρὸς ἀνατολὰς ἢ
 μισσημβρίαν βλέπεισι, φυτευθειῶν
 ἀμπέλων. τὰς δὲ δένδρείδας ἀμ-
 πέλας, ἐν τῇ πεδιάδι καὶ ὑγίῃ καὶ
 ὁμαλῇ, ἐπὶ ἡδύπορον φυτεύειν. με-
 μνησθεῖν γὰρ παλαιῶν, καὶ ἰδικῶς (7)
 παρατηρεῖν. διότι γὰρ πρὸς φυτεῖαν
 χαμαιζήλοισι μὲν ἀμπέλοις ἐκείνη
 εἶναι ἐπιτηδεωτέρα, ἢ ἐν τοῖς πλά-
 γίοις καὶ ἡρέμα ἀνακεκλιμένοις, καὶ
 ὑψηλοτέροις καὶ ξηροτέροις τόποις,
 αὕτη γὰρ τὸ γένος εὐμαρέστερον ἔξει,
 ἀφ' ὧν καὶ καλῶς. Ἐ ἢ ἐν τοῖς γη-
 λόφοις δὲ τόποις ἀνηλωμένη, Ἐ
 ἐν ταῖς ὑπερβαίαις, ἀρμόζει ταῖς
 χαμαιζήλοισι καὶ χαμαιπετέσι ἀμ-
 πέλοις. ἐν γὰρ τοῖς ταύτοις χωρίοις,
 πᾶν τὸ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς γεῶδες καὶ
 τραφερόν καὶ γόνιμον, ἀεὶ ἔχει καὶ
 βραχὺ λανθάνον ὑπὸ τῷ κατὰ φερο-
 μένῳ ὁμῶς. Ἐν δὲ ταῖς ὑπερ-
 βαίαις τῷ ὀρέῳ ἐ δεῖ φυτεύειν ἀμ-
 πέλας, ἢ γὰρ ἀπὸ τέτων ὑγρασία με-
 τὰ τῷ γεῶδες (8) κατὰ φερομένη
 γυμνάς καὶ ἀτρώφες τὰς ρίζας κα-
 ταλείπει. ἐν δὲ τῇ πεδιάδι καὶ ὁ-
 μαλῇ καὶ ἰσχυρὰ ἐχέσῃ, τὰς δέν-
 δρείδας δεῖ φυτεύειν, καὶ μάλιστα
 ἐν τοῖς θερμότεροις τόποις, ὅπου μὴ
 (9) πάντῃ ὄντες αἱ ἀνεμοὶ Ἐφοδρεῖ,
 ἐπὶ τῷ δένδρῳ (10) αἰωρεμένας
 αὐτὰς ἡρέμα ἀφ' ὧν ἀνέοντες τρέφου-
 σιν. ἐν γὰρ τοῖς ψυχροῖς τόποις
 Ἐφοδρεῖ ὄντες τὰς δένδρείδας
 βλάπτουσιν. Εἰς ἡδυοινίαν δὲ πα-
 σῶν ἀδελφείας καλῶν ἢ θηριακῇ,
 ἢ Δημόκριτῳ καὶ τῷ ὑγιεινῷ καὶ τῇ καλλιωνίᾳ μαρτυρεῖ. (11) ἔχει δὲ τὸ
 κλημὸν φύσιν λεπτόν καὶ ἀσθενές.

defecatione gaudet. Porro optimum
 vinum est, quod ex vitibus in siccis
 & inclinatis locis, & ad orientem aut
 meridiem spectantibus, confitis pro-
 venit. Verum arbuftivas vites, in
 campestri & concavo ac plano loco,
 plantare aptius est. Meminisse enim
 semper, & peculiariter observare o-
 portet, quod plantandis humilibus
 quidem vitibus illa terra aptior est,
 quæ in obliquis & leniter acclivibus,
 & altioribus & ficcioribus locis est,
 hæc enim æstatem leniorem habebit,
 probeque perflabitur. Sed & quæ in
 locis collibus plenis expansa est, &
 montium inferiores partes humilio-
 ribus & depressis vitibus conveniunt.
 In hujusmodi enim locis, quicquid in
 summis partibus ac alto terreum &
 fertile est, id omne defluit paulatim
 & clanculum a pluviis delatum. At
 vero in montium verticibus vites
 plantare non oportet. Humor enim
 ab his una cum terreo defertur, &
 radices nudas ac alimento carentes
 relinquit. In campestri vero plana-
 que & humida terra, arbuftivas vi-
 tes plantare oportet, & maxime in
 calidioribus locis, ubi venti non valde
 vehementes sunt, & ipsas in arbori-
 bus elevatas placide perflantes nu-
 triunt. In frigidis enim locis venti
 vehementes arbuftivas vites lædunt.
 Omnium autem vitium theriaca
 proculdubio jucundissimum vinum
 fert, cui etiam Democritus testimo-
 nium præbet, quod & saluberrimum
 & optimum vinum producat. Habet
 autem farmentum natura tenue &
 infirmum.

(7) Lego cum Interp. παρατηρεῖν δεῖ, ὅτι γὰρ. (8) MSS. F. C. L.
 B. 1, 2. κατὰ φερομένη. (9) Ita MSS. prius πάντῃ. (10) Emend. ex
 MSS. antea αἰωρεμένων. (11) In Bar. ἔστι δὲ.

CAP. III.

De plantario. Didymi.

Plantarium appellatur, in quo plantæ quas transplantaturi fumus deponuntur, & ut Bithyni loquuntur, prælaginantur. Ponantur autem plantæ in plantario altiores pede, sic enim planta facile per ligonem refodietur, & semper magis a sole calefiet. Quæ vero præoculationes vocantur, & quod superfluum est in augescente auferre oportet, quo in crassitudine augmentum capiat. Ablatio per manum fiat, non per ferrum, stuporem enim novellæ viti inducit ferri contactus. Quidam secundo aut tertio anno transplantant, plantæ enim generosiores erunt triennales transplantatæ. Plantaria rigare non est opus, nisi & ipsas vineas rigare velimus. Omnia enim quæ in plantario fiunt, ea etiam in vinca facere oportet.

ἐὰν γίνῃ, ταῦτα καὶ ἐν τῷ ἀμπελῶνι χεῖρ προτίειν.

(1) MSS. V. F. L. C. & B. 2. μέλλωμεν.

CAP. IV.

De regionibus cæli.
Democriti.

Oportet semper locorum naturæ plantationem adaptare. Si enim calidus fuerit locus, partes ad septentrionem spectantes plantabimus, Si vero frigidior, meridionales. Si medius & temperatus, orientales & occidentales præstiterint; magis tamen orientales, nisi ab Euro infestentur. Aliquando vero & occidentales potiores erunt, quum procul a

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ Φυτῶν. Διδύμης.

Φυτῶν καλεῖται, ἐν ᾧ τὰ φυτὰ μεταφυτεύονται μέλλοντα κατεπείγει, καὶ ὡς Βιθυνοὶ λέγουσι, ὡροσιπύει. πηθεῖται δὲ ἐν τῷ φυτῶν τὰ φυτὰ εἰς βάθος μὴ ἑλαττον ποδὶς, ἔτω γὰρ τὸ φυτὸν εὐκόλως τῇ δικέλῃ ἀνορυγῇ, καὶ μᾶλλον ὑπὸ τῇ ἡλίου διαπαντὸς θερμανθῇ. τὰς δὲ καλεμμένας ὡροφθαλμίδας, ἐπὶ τῷ περὶ τὸν αὐξηθέντα ἀφαίρειν, ἵνα εἰς πᾶχος τὴν αὐξησιν λάβῃ. τῇ δὲ χειρὶ τὴν ἀφαίρεσιν χεῖρ ποιῇ, μὴ σιδήρῳ, ναρκῶν γὰρ τὴν νεαράν ἀμπελον ποιεῖ ἢ τῷ σιδήρῳ θίξις. Τινες δὲ τὰς δούτέρας ἔτι ἢ τὰς τρίτας μεταφυτεύουσιν, ἔσται γὰρ ῥηναϊότερα τὰ φυτὰ τριετὴ μεταφυτεύοντα. ἡ χεῖρ δὲ ἀρδεύειν τὰ φυτάρια, εἰ μὴ (1) μέλλωμεν καὶ τὰς ἀμπελῶνας ἀρδεύειν. πάντα γὰρ ὅσα ἐν τῷ φυτῶν

Κ Ε Φ. Δ.

Περὶ (1) κλιμάτων.
Δημοκρίτου.

Δεῖ ὡς τὴν τὴν τοῦ ἀρμόζοντος φύσιν αἰεὶ. εἴαν γὰρ θερμὸς ὁ τόπος ᾧ, τὰ ὡς ἀρκτον νεύοντα φυτεύσμεν, εἴαν δὲ ψυχρὸς περὶ τὸ ὡς μεσημβρίαν, εἴαν δὲ μέσος καὶ εὐκρανός, τὰ ἀνατολικά & δυτικά κάλλιον μᾶλλον ῥήτοι περὶ ἀνατολικά, εἰ μὴ ἐνοχλοῖτο ὑπὸ τῷ Εὐρῷ. ἐνίοτε δὲ τὰ δυτικά ἔσται αἰρετώτερα μᾶλλον, ὅταν μακρὰ

(1) Ita legend. cenſeo cum Interp. refragantibus licet MSS. prius κλιμάτων.

ὄντα τ' θαλάσσης (2) ἐπιπνέοντα ἔχῃ
τ' ζέφυρον. καὶ ὅλα δὲ τοῖς μὲν χλια-
ρώτεροις τόποις, οἱ ἀρκτοὶ ἀνεμοὶ
ἐπιτήδειοι, τοῖς δὲ ψυχροῖς, οἱ νότιοι.

(2) In MSS. ἐμπνέοντα.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ θαλασσίων καὶ ποτα-
μίων χωρίων. Τῷ Αὐτῷ.

Οἱ παραθαλάσσιοι τόποι ἱερ-
δρα εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς ἀμ-
πελον, ἀλλὰ πὶ τὴν θερμότητά, καὶ
ἀλλὰ τὸ λεληθότως τὴν ὑγρασίαν
ἀνατρέχουσιν ἐκ τ' θαλάσσης τρέ-
φειν τὰ φυτά. καὶ οἱ θαλάσσιοι δὲ
ἀνεμοὶ ταῖς ἀμπελοῖς εἰς ἡρσι-
μώταται. Δοκεῖ δὲ τοῖς πολλοῖς πα-
λαιῶν γέγονα, ὅ μᾶλλον ἐλάδη μὴ
ἔχειν, ἀλλὰ πὶ τὴν ἀχλὺν καὶ τὴν
ψυχρὰν αὐραν, ἀναπνέουσι γὰρ ἐν-
πύθεν ἑνεχῶς, ὅ ἑνεπανίστανται
ἐρυσίβαν, τὴν ἀμπελον καὶ τὰ σπό-
ρια καὶ βλάβησιν, ὅ βλαβερόν
τ' αἶρα (1) ποιεῖται. διὸ δὲ ἐπι-
μελῶς τὰ ἔλη, καὶ τὸ δυνατόν, πε-
ραιρεῖν. εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι ὅσα
(2) βλάβησιν εἰώθισιν ἀμπελοῖ
ὑπὸ ἀνέμων τοῖσιν, ἢ ὀμίχλης, ἢ ἐρυσίβης, τέτοις (3) ἐπιθεῖται ὅ βλα-
βήσιν, ταῖς δὲ δένδρεσιν ὁμοῦ.

(1) Ita emend. ex MSS. in pr. Ed. ποιεῖται. διὸ δὲ. (2) Ita MSS. prius
βλάβησιν. (3) Ex MSS. F. L. C. & B. 2. antea ἐπιθεῖται.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ καιροῦ φυτείας ἀμ-
πέλων. Κασσιανῷ.

Τινὲς συμβουλεύουσιν ἔαρε ἀρχ-
μῶς, ζέφυρος μόντοι πνέοντι,
τὰ κλήματα λαμβάνειν, ὅ παρα-
χρημα φυτεύειν. τινὲς δὲ σὺν εὐθὺς
ἐν ἀρχῇ τ' ἔαρε, ἀλλ' ὅταν μέλ-
λη πρὸς βλάστησιν (1) ὁρᾶν καὶ φυτά

(1) Potius ὁρᾶν, ut supra legimus πρὸς ῥίζαν ὁρᾶν. In Vers. retine-
bent.

mari diffitæ favonium inspirantem
habeant. Generaliter autem tepidio-
ribus locis septentrionales venti com-
modi sunt, frigidis austrini.

C A P. V.

De maritimis & fluvialibus
locis. Eiusdem.

Maritimi loci vitibus valde apti
sunt, tum ob caliditatem, tum
ob humiditatem, quæ latenter e mari
exiliens plantas nutrit. Sed &
venti marini vitibus sunt maxime
commodi. Plerisque videtur flu-
vium vicinum non esse habendum,
multoque minus paludem, & ob ne-
bulas & ob frigidas auras, inde enim
assidue spirant: simulque exurgunt
rubigines, vitem & fata lædentes, &
noxium aerem reddentes. Qua-
propter oportet paludes, quantum fi-
eri potest, diligenter tollere. Scire
expedit quod quæcunque vites a ven-
tis ejusmodi lædi consueverint, aut
a nebula, aut a rubigine, hæ arbori-
bus maritatæ non læduntur.

C A P. VI.

De tempore plantationis vitium.
Cassiani.

Quidam consulunt sub veris ini-
tium, favonio tamen spirante,
farmenta statim plantanda. Qui-
dam non statim in veris principio,
sed ubi jam ad germinationem spe-
ctant plantæ, farmenta plantare ju-

bent. Diversa igitur tempora plantationis vitium. Aliqui enim post vindemiam plantant, quum folia vitibus defluunt: Aliqui sub initium veris. Ego vero experientia doctus confulo, in locis non irriguis autumno potius omnem plantationem fieri, maxime vero vitium. Tunc enim sarmenta post vindemiam ab onere & racemorum pondere liberata, firmataque & propriam vim recuperantia, & a glacie nondum male affecta, citius terræ coalescent, & maxime natura tunc magis radices nutriente. Oportet igitur, ut dictum est, in locis non irriguis in autumno plantare, quo inopiam rigationis imber per totam hyemem delapsus suppleat. Hoc fecisse me memini, tum in Maratonyma villa, unde originem duco, tum in aliis meis agris; & principio quidem quid viderunt & audiverunt factum improbabant, postremum vero deprehenso ingenti commodo inde redeunte, placati doctrinam meam sequuti sunt, & hic mos usque in præsens tempus apud nos obtinet. Manifestum tamen est, quod post æquinoctium vernum vitis non est plantanda.

παρ' ἐμῆ διδασκαλίας, καὶ ἄλλοι τὸ παρόντι τὸτο κρατεῖ παρ' ἡμῶν. ἐκείνοι μὲντοι δῆλον, ὅτι μὲν τῶν ἱσημεριῶν ἑαρινὴν ἔχον φυτεύειν ἄμπελον.

(2) Ita lego refrag. MSS. antea ἀποσφύσσεται. (3) Emend. ex MSS. prius τέως.

CAP. VII.

*Quod præscire oporteat quale
vinum ager plantandus
sit redditurus.
Diophanis.*

Maxime necessarium existimo ut præ omnibus vinitor præno-
scent, quale futurum sit vinum, quod

Κ Ε Φ. Ζ.

Ὅτι καὶ ἀποδεικνύει ὅ-
ποιον (1) οἶνον ἀποδώσκει
ἡ μέλλουσα φυτεύουσα
χώρα. Διοφάνης.

Αναγκασιότατον ἡγεῖμαι πρὸς τὴν
πάντων τῶν ἀμπελοφύτων ἀπο-
δείκναι, ποῦ πρὸς ἕνα ὃ ἐκ τῶν μιλ-

(1) Restit. ex MSS. ante οἶνον ἀποδώσκει.

λέσκει

ἀέσης φυτεύειν γῆς ἐσόμην οἶνος.
 ἢ δὲ πρὶν τέττα δοκιμασία γίνεται
 τέτον τὸ τροπὸν. Βόθρον ὀρύξας ἐν
 τῇ μεγάλῃ φυτεύειν γῆ ἐπὶ δύο
 πόδας, λαβὼν βῶλον ἐκ τῆ ἐνορυ-
 γείσης γῆς βάλλει εἰς ἀγρεῖον ὑέλαν
 μὲν ὁμοεὶς ὑδατὶ καθαρεῖ, καὶ
 μίξας καὶ θολώσας τὸ ὕδωρ, ἕασον
 καθαρήναι τελείως, τότε δὲ ἀφ' ἧς
 ἔῃ ὑέλαν ἀφανείας γυήσεται σοι
 φανερόν, καὶ ἐπειδὴν εἰς τέλος κα-
 ταςῇ, γέσται ἔῃ ὑδατὶ. ὁποῖα γὰρ
 ἔσται ἡ γέσις, τοῖόν τ' οἶνον ἔ-
 σεσθαι προσδοκᾷ. εἰ γὰρ ἔν' εὐρῆς τὴν
 ὁσφρησιν δυσώδη, ἢ τὴν γέσιν πι-
 κρᾶν, ἢ ἀλμυρᾶν, ἢ ἀσφαλτώδη, ἢ
 ἄλλως σπικαζομένην, φεῦγε τὴν ταύ-
 τής φυτείαν. εἰ δὲ εὐώδη, καὶ ἡ-
 δέαυ ἐγλυκεῖαν, καὶ κατὰ πάντα
 εὐαζομένην, παρὰ τὴν κατὰ φύσιν αὐτὴν.

Κ Ε Φ. Η.

Ὅποια εἶναι δεῖ τὰ φυ-
 τνύμνη κλήματα, καὶ
 ὅποια ποῖς μέρεσιν ἀμ-
 πέλων, καὶ πότερον ὅποια
 νέων ἢ γενησικυῖων ἀμ-
 πέλων χρὴ τὰ κλήματα
 φυθεῖν. Τῶν Κυνηλίων.

Ἡνίκα αἱ ἀμπελοὶ εἰς τέλος
 ἀποδώσουσι τὸ καρπὸν, ἐπιθεω-
 ρεῖν δεῖ πῶς εὐκάρπες, καὶ πολυ-
 φόρες καὶ πολυοφθαλμοὶ, ἔῃ μὲν
 εἰς τὴν ἐχέουσαν, καὶ (1) πᾶσας
 σημειῶσαι, ἔῃ ἐκ τῶν τῷ καιρῷ τῇ
 φυτείᾳ λαμβάνειν τὰ φύλα, μήτε
 ἐκ νεοφύτων ἀμπέλων, αἰθενῇ γὰρ,
 μήτε ἐκ γενησικυῖων, ἀκαρπᾶ γὰρ,
 ἀλλ' ἐκ τῶν ἀκμαϊσάντων, ἢ μικρῶν
 π (2) ἀσχευῶν. τὰ δὲ κλήματα

ex plantanda terra proveniet. Ejus
 autem rei experimentum hoc modo fit.
 Scrobem in terra in qua plantaturus
 es ad duos pedes effodito, & de eruta
 terra glebam in vas vitreum aqua
 pluviali pura plenum injicito, mixta-
 que ac conturbata aqua, usque quo
 penitus desinat finito, quod per vitrum
 pellucidum tibi manifestum fiet, &
 postquam perfecte desiderit, aquam
 gusta: qualis enim fuerit sapor, tale
 & vinum futurum expecta. Siqui-
 dem igitur odorem inveneris gra-
 veolentem, aut saporem amarum,
 aut falsum, aut bituminosum, aut
 alias non bonum, ea terra non est
 plantanda. Si vero odoratam, & ju-
 cundam & dulcem, & per omnia
 bonam terram repereris, confidenter
 in ea plantato.

C A P. VIII.

*Qualia esse oporteat pagenda sar-
 menta, & a quali vitis par-
 te, & utrum a novellis aut
 vetulis vitibus detracta sar-
 menta plantare oporteat.*

Quintiliorum.

Quando vites perfectum reddent
 fructum, observare oportet quæ
 fructiferæ, & multo fructu multif-
 que oculis præditæ sint, & quæ nulla
 clade affectæ, easque notare omnes,
 ex ipsisque tempore plantationis plan-
 tas detrachere, non ex novellis vitibus,
 sunt enim infirmæ, neque ex senescen-
 tibus, sunt enim steriles, sed ex eis quæ
 in summo vigore sunt, aut parum
 quiddam excesserunt. Sarmenta au-

(1) Ita MSS. male antea πέντα.
 in pr. Ed. πέντα.

(2) Ex MSS. F. L. C. B. 1, & 2.

tem non ex fummis neque ex infer-
nis partibus detrahenda sunt, sed ex
media vite. & sane farmentum quod
asperum est, & latius & ferulæ si-
mile, rarusque oculos habet & ra-
dices contractas, abjiciendum: fu-
mendaque rotunda, lævia, solida, o-
culos crebros & novas gemmas pluri-
mas habentia. Habeant autem farmen-
ta detracta etiam farmenti superioris
anni partem, & statim ut ablata sunt
plantentur. Citius enim coalescit
terræ recens sectum, utpote adhuc
transpirans. Si vero paululum diffe-
renda est plantatio, simul ac sublata
sunt farmenta, in terra defodien-
da, aut soluta aut laxè revincta,
quo omnia terra fruantur, quæ ne-
que arida, neque valde humida sit,
præstat autem propria unde sunt ab-
lata. Quod si diutius servandæ plan-
tæ sunt, in dolio sicco reponantur,
terra substrata, & rursus injecta, ut
undequaque terra fruantur. Dolium
vero diligenter luto oblinere oportet,
ut neque ventus, neque aer inspirare
possit, hoc enim modo etiam ad
duos menses illæsa manent farmenta.
Quæ vero ex locis distantibus appor-
tantur farmenta, quidam in scillam
imposita, aut in bulbos edules, viri-
dia conservarunt. Quæ autem tem-
pore læsa sunt & aridiora facta, in
aquam per diem ac noctem coniecta,
plantato. Si vero aridior sit terra,
etiam sana farmenta macerare me-
lius est, atque ita plantare. Ca-
vendum etiam ne farmenta quæ
plantabimus ante plantationem ger-
men emittant, talia enim corrup-
pentur. Cæterum unius farmen-
ti illa pars potior est ad plantati-
onem quæ est πιαύτα. ἀπὸ δὲ ἐνὸς κλήματι

ληπτόν μήτε ἐν τῷ ἄκρῳ, μήτε
ἐν τῷ κατώτερον, ἀλλ' ἐν τῷ μέ-
σῳ τῷ ἀμπίλει. Ἐν τῷ μετὰ τὸν κλῆ-
μα, ἢ πλεονέτερον καὶ νεώτερον,
καὶ ἀραιόφθαλμον καὶ (3) μειράρι-
ον, ἀπὸ τῶν κλήματων λεία, ἢ βαρύν-
τα, ἢ πυκνόφθαλμα, καὶ τὰς νεόποδας
πλεονέτερας ἔχοντα. Ἐν δὲ λαμβανό-
μενα κλήματα ἔχεται ἢ περυσί-
νῳ κλήματι μέγαν, ἢ παρὰ τὴν
μαρτυρίαν φυτεύοντα, (4)
περὶ τὴν γῆν ἔχοντα τὸ
περὶ τὴν γῆν τμηθέν, ὡς (5) ἀπὸ
πλεονέτερος τυχεύον· εἰ δὲ μικρῶς ὑπερ-
δέσταις τὰ τῷ φυτείας χεῖρ, ἢ
τὰ ἀφαιρέσθαι τὰ κλήματα, καὶ
ταῦτα καθύστερτα εἰς γῆν, ἢ λευκόμενα
ἢ χαλαρῶς δεδεμένα, ἵνα πάντα τῷ
γῆς ἀπλάτῃ, τῷ γὰρ μήτε ξηρῶς μήτε
ὕδατος ἄγαν, κάλλιον δὲ τὸ οἰκείας ὅθεν
ἐξήρτη. Ἐάν δὲ ἐπὶ πλεονέτερος ἢ τήρῃς
τῷ φυτῶν ἀναγκαῖα τυχεύῃ, ἐν
πίτῳ μὴ ἔχοντι ἱκανὰ πιδέσθαι
τὰ φυτά, περὶ τὴν γῆν ἔχοντα
ἢ πάλιν ἐπιβαλλομένης, ἵνα παν-
ταχόθεν τῷ γῆς (6) ἀπλάτῃ. δεῖ δὲ
ἐπιμελῶς ποιεῖν τὸ πιδόν πιδόν
ἵνα μὴ ἄνεμος ἢ αἶρ εἰσπνέειν δυ-
νηθῇ, ἔτω γὰρ καὶ ἐπὶ δύο μῆνας
μένει αἰσινῇ τὰ φυτά. Ταῦτα δὲ ἐκ
πολλῶν ἀφαιρέσθαι καὶ ἱκανοῦς
κλήματα, πῶς εἰς σκίαν ἐνδέσταις,
ἢ εἰς βομβῆς εἰς ἐοδόμενα, χαλαρῶς
δεφύλαξαν. τὰ δὲ χερσὶν βλαβέν-
τα καὶ ξηρότερα γινόμενα, ἐμβα-
λὼν εἰς ὕδωρ νυχθήμερον, φυτεύει.
εἰ δὲ ξηρότερα εἴη ἡ γῆ, καὶ τὰ ὑ-
μαίνοντα κλήματα βρέχειν κάλλιον,
καὶ ἔτω φυτεύειν. Ταῦτα δὲ φυτεύ-
μενα κλήματα περὶ τὴν γῆν ἔχοντα
βλαψήσῃ περὶ τὴν φυτείας, ἀφαιρέσθαι
καὶ τὰ κλήματα καὶ οὐκ εἰς κρεῖσσόν ἐστι τὸ

(3) MSS. V. F. C. ἢ Bar. μύραρον. (4) Ita legendi: conjicio. MSS.
περὶ τὴν γῆν. (5) Hic iterum mihi hæret aqua, Caf. enim ἢ Interp. le-
gunt ἀπὸ τῶν κλήματων, vel ut Dominus Barnes εὐδιάπνδον, sed MSS. ut in
textu. Litem dirimant eruditi. (6) MSS. F. L. Bar. ἢ Bod. ἀπλάτῃ.

μέρῳ εἰς φυτείαν, τὸ ἐξοδισμένον
τὸ ἐνὶ μέλει ζ'. ὀφθαλμῶν. κα-
λὸν ἔν τὸ κλῆμα καὶ εἰς φυτείαν
ἐπιτίθειον, τὸ δὲ δ' ἐνός, τέττι
δ' πρυσινδ, μέλει ἐπὶ ὀφθαλ-
μῶν· τὸ δὲ ἄλλο, ἀχρηστον. ὃ κα-
λῶς ἔν ποιῶσι πνες, μακρότερον
κλήματα εἰς δύο καὶ τέτα μέρη τέ-
μνοντες ἔ φυτεύοντες.

Κ Ε Φ. Θ.

Πῶς δεῖ φυτεῖν τὰς ἀμ-
πέλους, καὶ πῶς δεῖ ποιεῖν
πρὸς λαχεῖαν τέτων ρί-
ζωσιν, καὶ πότερον ὀρθὸν
ἢ πλάσιον τὸ κλῆμα φυ-
τεῖν. (1) Φλωρεντίν.

Μεμνησθαι δεῖ τὰς φυτεύοντας
ἀμπελον, αἰεὶ περὶ τὰς
ρίζας καὶ τὰ ἄκρα τῶν κλημάτων
ὕδατος βολεῖται· φασὶ γάρ, τὰ ἐρπύλα
καὶ τὰς σκιάλλας ὁσφρανόμενα
μὴ περὶ τὰς. καὶ δὲ (2) ἐμπάσ-
σειν τοῖς φυτοῖς δρυῖνης βαλάνου
συσκευασμένης εἰς κύμας μεγάλους
καὶ ὀρθύς (3) καθαρίσας καὶ ἀ-
λέσαντας ἅπας, ὡς συνδύσασθαι μό-
νον ἔ διελεῖν, μισγύσας τοῖς βαλάν-
οις, καὶ ἀπαλάσσειν τὰς τόπας τῶν
φυτῶν. ταῦτα γὰρ ἔ περὶ ρίζωσιν
καὶ πρὸς παλαιώσιν τῶν οἴνων, καὶ
πρὸς πολυκαρπίαν συμβάλλεται.
Τινες δὲ τὰ τῶν ὁσφρίων ἄχρηστα,
μαλίστα δὲ τὰ τῶν κύμων, συμβάλλ-
ουσι τοῖς φυτοῖς, ἔ γὰρ θερμαίνει
ἀλλ' ὅττι χειμῶν τὰ τοιαῦτα, καὶ
τὴν ἐκ τῶν θερμῶν βλάβην κωλύει.
πνες δὲ ἔχρον ἐμβάλλουσι. Συμβάλλ-
ειν δὲ καὶ δρυῖνα γάρβαν πρυ-
σμένων εἰς ἕκαστον βόθρον, εἰς μὲν τὰ
μέλανα γῆν γάρβαν λευκῶν σαφυλῶν, εἰς δὲ τὰ λευκὰ μελαινῶν.

onem, quæ uni usque ad septem oculis
los juncta est. Bonum est igitur sar-
mentum & plantationi idoneum, quod
ab uno, hoc est superioris anni, usque
ad oculos septem: Quod autem ali-
ter se habet, inutile est. Quare non
recte faciunt quidam, longiora sar-
menta in duas aut tres partes secan-
tes ante plantationem.

C A P. IX.

*Quomodo vites plantare oporteat, & quid faciendum sit
ut cito radices agant, & u-
trum rectum aut obliquum
sarmentum sit plantandum.
Florentini.*

Μεμνησθαι δεῖ τὰς φυτεύοντας
ἀμπελον, αἰεὶ περὶ τὰς
ρίζας καὶ τὰ ἄκρα τῶν κλημάτων
ὕδατος βολεῖται· φασὶ γάρ, τὰ ἐρπύλα
καὶ τὰς σκιάλλας ὁσφρανόμενα
μὴ περὶ τὰς. καὶ δὲ (2) ἐμπάσ-
σειν τοῖς φυτοῖς δρυῖνης βαλάνου
συσκευασμένης εἰς κύμας μεγάλους
καὶ ὀρθύς (3) καθαρίσας καὶ ἀ-
λέσαντας ἅπας, ὡς συνδύσασθαι μό-
νον ἔ διελεῖν, μισγύσας τοῖς βαλάν-
οις, καὶ ἀπαλάσσειν τὰς τόπας τῶν
φυτῶν. ταῦτα γὰρ ἔ περὶ ρίζωσιν
καὶ πρὸς παλαιώσιν τῶν οἴνων, καὶ
πρὸς πολυκαρπίαν συμβάλλεται.
Τινες δὲ τὰ τῶν ὁσφρίων ἄχρηστα,
μαλίστα δὲ τὰ τῶν κύμων, συμβάλλ-
ουσι τοῖς φυτοῖς, ἔ γὰρ θερμαίνει
ἀλλ' ὅττι χειμῶν τὰ τοιαῦτα, καὶ
τὴν ἐκ τῶν θερμῶν βλάβην κωλύει.
πνες δὲ ἔχρον ἐμβάλλουσι. Συμβάλλ-
ειν δὲ καὶ δρυῖνα γάρβαν πρυ-
σμένων εἰς ἕκαστον βόθρον, εἰς μὲν τὰ
μέλανα γῆν γάρβαν λευκῶν σαφυλῶν, εἰς δὲ τὰ λευκὰ μελαινῶν.

(1) MSS. V. F. L. C. ἔ B. 2. delent Φλωρεντίν. (2) Emend. ex
MSS. F. C. B. 1. L. ἔ Bod. antea ἐν πᾶσι. (3) Restitui ex MSS. ἔ
Cal. prius καθαρινγύνας. cct

et autem etiam erectum plantare farmentum, præstat tamen obliquum, citius enim radicantur obliqua. Sive autem erectum sive obliquum positum sit, tres aut quatuor lapides manuales circumponendi sunt, deinde adjacente aggere adobruendi, ita ut una cum stercore æqualiter conculcentur; & cavendum est, ne quis oculus juxta terram excæcetur, deinde alii lapides magnitudine pares imponantur conculcato. Stercus igitur simul injectum fovet & firmat plantam; Vinacea vero citius radicem agere faciunt; Lapidēs autem impediunt ne spatiosa terræ amplitudo illabatur, in æstate vero radices perfrigerant. Sotio etiam cedria quam minima extremam plantæ sedem illinere jubet, nam hæc putrescere non finit, & reptilia adrepere prohibet odore. Quidam sane terram non transmutantes aut eruentes, sed palo tantum immisso, plantas deponunt. Mihi vero hoc valde displicet, præstantior est enim per totalem fossionem plantatio, ea quæ fit per palum. In hac enim oculi excæcantur, & farmentum ipsum obtorquetur; in illa vero integrum & illæsum imponitur.

Δυνατὸν δὲ ἐν ὀρθῷ φυτεύειν τὸ κλήμα, βέλπον δὲ τὸ πλάγιον, ῥιζῆται γὰρ ἡμῶν. εἴτε δὲ ὀρθῶς, εἴτε πλάγιῳ πέντε τὰ φυτὰ, ὡς ἡμετέροις λίθους γ'. ἢ δ'. χειρὸς πηλῆς, εἴτε ἐπιχωσέον τὴν παρακειμένην χώματι μὲν κόπρος Κυρπατιδένιας, χερσὶ μὲν καὶ παραφυλαττομένης, μὴ πῖνα ἢ κατὰ γῆς ὀφθαλμῶν (4) τυφλώσασιν, εἴτε ἑτέρως ἐπιθετόν λίθους τὰ Κυρπατιδένια τοῖς μεγέθεσιν ἴσως. ἢ μὲν ἐν κόπρῳ Κυρπατιδομένη ἡμῶν περὶ ἑσπεῖ τὸ φυτόν· τὸ δὲ γίγαρτον ῥιζοβολεῖν ποιεῖ ἡμῶν· οἱ δὲ λίθοι καλύπτειν ἐμπέσειν τῷ εὐρυχωρίᾳ, ἐν δὲ τῷ θέρει κατὰ ψύχους τὰς ῥίζας. Σωτίων δὲ παρανεῖ, ἐκδεχάμενα ἐλαχίστην αἰκρά τ' ἰδρύας τὸ φυτὸν χεῖν, ὅσην εἴη ἡ σήπια, καὶ τὰ ἐρπύλλια καλύπτει ὁσφραίνοντάς εἰσελελεῖν. πῖνες μὲν ἐν τῇ μετὰ βάλλοντες τὴν γῆν, ἀλλ' ἀποτῶς πάλαιον κατείντες, ἐμβάλλουσι τὰ φυτὰ. ἐμοὶ δὲ (5) ῥόδοις τὸ ἀπαρεσκεῖ, (5) καλλίων γὰρ ἢ ἀλφ. πανσκαφείας φυτείας, τ' ἀλφ. πατῆρας φυτείας. ἐκεῖ μὲν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ τυφλῶνται, ἐν τῷ κλήμα λυγρίζεται· ἐνταῦθα δὲ ἀκέραιον καὶ αἰσινὲς ἐντίθεται.

(4) Ita MSS. rectius, antea τυφλώσασιν, ... ἐπιθετόν. (5) Emend. ex MSS. In MSS. V. C. ἢ Bar. καλλίων γὰρ ἢ ἀλφ. πανσκαφείας. F. L. ἢ Bod. καλλίων δὲ ἢ. In pr. Ed. pessime δὲ ἀπαν σκαφείας.

CAP. X.

Κ Ε Φ. Ι.

Quota die secundum lunam, & utrum supra terram apparente an infra terram latente, vites plantare oporteat.
Anatolii.

(1) Πότῃ καὶ σελήνῳ, καὶ πότερον ὑπεργείᾳ ἢ οὐσὶς χεῖ τὰς ἀμπέλους φυτεύειν, ἢ ὑπογείᾳ.
'Ανατολίᾳ.

Multi ex Veteribus affirmant a prima lunæ die usque ad quar-

πολλοὶ τ' Ἀρχαίων ἀπὸ βεβαίῃς, ἀπὸ αὐτῆς σελήνης μέχρι π.

(1) Ita legend. ex MSS. Bar. L. ἢ Bod. ante πῶς τῇ.

vitem habentem. v. g. si quis dum coquitur brassica vini vel minimum instillet, non coquitur, & color ejus corrumpetur: & qui multo vini potu se largius invitare volunt, & non inebriari, crudam brassicam prius edunt. Si autem contingat complantata esse vitem & brassicam, vitis ipsa augescens, ubi brassicæ appropinquat, non amplius directe procedit, sed retro vertitur, contrariam affectionem ad brassicam habens. Tarentinus etiam nihil omnino inter vites feminandum esse tradit, quod & ego consulo, experientia doctus.

C A P. XII.

De profunditate plantationis vitium. Florentini.

Mihi videtur, non minus quatuor pedum altitudine vitium scrobes faciendas esse. Quæ enim in superficie plantatæ sunt cito senescunt, & fructum corrumpunt, modicum alimentum in modica terra fortitæ, & æstate exuruntur. Oportet autem, in quantum calor solis penetrat, in tantum effodere ac plantare, ultra autem prædictam mensuram calorem solis non penetrare affirmant, nisi fissæ sit terra. Si vero minori quam prædictum est profunditate plantaveris, inutiles vites habebis, & citius senescentes. Itaque ad quatuor usque pedes effossam terram plantarum nutricem esse putato, inferiorem vero, sterilem. Non est autem mala ad trium pedum altitudinem facta plantatio.

σικλὴ πρὸς τὴν ἀμπελον. ἀμέλῃ εἰάν τις ἐφομένης κρομβῆς οἶνον ἐλαχίστη ἐπιψεκάζῃ, ὅτε ἐψεται, καὶ ἡ χορὴ ἀφθαρέσῃ. καὶ οἱ βελόμοι πολὺν οἶνον πίνειν, ὅ μὴ μεθύσκεσθαι, θεωρεῖσιν οἶμον κρομβῆν. Εἰ δὲ καὶ Συμβῇ θεωπεφυτεῖσθαι ἐκ τῆς πολλοῦ ἀμπελον ὅ κρομβῆν, αὐξανομένη ἡ ἀμπελος, ἐπιδὼν πολλοῦ αἰσθάνει μέλι τῇ κρομβῇ, ἐκείνῃ ἐπὶ εὐθείας χωρεῖ, ἀλλ' ὑποσφύσιν ἀντιπαθῶς ἔχεται πρὸς τὴν κρομβῆν. ὅ Ταραντῖνος φησὶ μηδὲν παντελῶς πείρειν μετὰ τὴν ἀμπελον, ὅπως καὶ Συμβῇ λεύω, τὴν πείραν ἔχων διδάσκαλον.

Κ Ε Φ. IB.

Περὶ βάθους φυτείας ἀμπελων. Φλωρεντίνος.

Εμοὶ δοκεῖ, μὴ ἥτιον ποσάρων ποδῶν ποιῆν τὰς βότρυς τῆς ἀμπελων. αἱ γὰρ ἐπιπολαίως φυτεύσασιν γηράσι τάχιον, καὶ τὸ καρπὸν φθείρουσιν, ὀλίγης τροφῆς ἐν ὀλίγῃ τῇ γῇ μετὰ λαμβάνουσαι, καὶ πρὸ θέρει καίονται. Χρὴ δὲ, ὅσον ἡ θερμότης τῆς ἡλίου κατεῖσι, ποσῶτον ὀρύττειν καὶ φυτεύειν, πλεόν δὲ τῆς θεωρητικῆς μέτρης μὴ καρπύειν τὴν θερμότητα τῆς ἡλίου βεβαιῶνται, εἰάν μὴ ἡ γῆ ραγιάδας ἔχῃ. εἰ δὲ ἔλαττον τῆς βάθους τῆς θεωρητικῆς φυτεύσας, ἀχρήστες ἔξοις τὰς ἀμπελῆς, καὶ τάχιον γηράσας. τὴν ἑως ἐν τῇ ποσάρων ποδῶν γῆν φυτοτρόφον εἶναι νόμιζε, τὴν δὲ κατωτέρω, ἄγονον. ὅσα ἐστὶ δὲ φαύλη ὅ ἑως τελῶν ποδῶν βάθους γινομένη φυτεία.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Πότερον δύο κλήματα, ἢ
μόνον ἐν ἀναγκαῖον ἐν
τῷ βότρῳ φυτεύειν.

Τὸ Αὐτῷ.

Εμοὶ δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι, ἐν μὲν
τοῖς ἀμπέλῳσι δύο (1) ὁμοῦ
κλήματα ἀντὶ ἐνὸς πθέου. εἰ γὰρ
τὸ ἓτερον ἀφαιμάτῃ, τὸ ἓτερον
ζωοφορήσῃ. ἴσως δὲ ἐπὶ τῷ φυτωρίῳ
ὅτι ἐπιτίθειον δύο κλήματα πθέου,
ἅτε δὴ ἐ πυκνῶν πθευμάτων τῷ κλη-
μάτων. ἐξχωρεῖ μὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς
δύο πθέου, ἵνα τὸ ἰχυρὸν ἐά-
σωμεν. Δύο δὲ κλημάτων φυτω-
ρίων ἐν τοῖς ἀμπέλῳσι ἐ ἰχυρῶν
γυμνῶν, τὸ μὲν ἀδυνάτερον ἀναι-
ρεῖται, τὸ δὲ λειπόμεινον περὶ δε-
τέον χράσσειν, ὅπως ἢ ἐν τῷ οἰκίῳ
τόπῳ ἐατέον, ἢ μεταφύτουτον. δύο
γὰρ κλημάτων ἐν ἐνὶ βότρῳ ἐαθέντων,
ἐ αἱ ρίζαι στενωχρῶνται, ἐ αὐτὰ ἰ-
κανῆς ἐ μεταλαμβάνει τροφῆς, ὥσ-
πως εἰδὲ δύο βρέφη ἀπὸ τροφῆς
μιας ἐκτρέφονται.

(1) Supplevi ex MSS.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Περί διαφορᾶς τῶν ἐνείζων
φυτῶν, καὶ τῶν ὑπὸ κλή-
ματι. Διδύμει.

Τὰ ἐνείζοντα φυτὰ τῶν ἀμπέλων κα-
τὰ (1) τέτοιο ἀφαιρεῖται δοκεῖ
τῷ ἀπὸ κλήματος, ὅτι καὶ μὲν ἐνείζοντα
ὁμολογουμένως ἔχουσι τὴν αὐτὴν τροφήν, ὡς
ἅπαντες (2) ἐρριζωμένα, καὶ δὲ περὶ
δοκᾷ τὴν ρίζωσιν. ἀλλὰ ἐ καλλίονα
ἢ μεταφύτουσις (3) τῷ καρπὸν ποιεῖ.

(1) Ita MSS. prius τέτων. (2) Ex MSS. antea ἐνείζωμένα. (3) E-
mend. ex MSS. in pr. Ed. τῷ καρπῶν,

C A P. XIII.

*Utrum duo sarmenta, aut
unum solum necesse sit
in scrobe plantare.*

Ejusdem.

Mihi videtur necessarium esse, in
vinetis quidem duo simul sar-
menta pro uno pangere. Si enim al-
terum deficiat, alterum fertile eva-
det. Fortassis autem in plantariis
ineptum est duo sarmenta ponere,
quum densa isthic sarmenta ponan-
tur. Licet tamen & hic duo pan-
gere, quo fortius finamus. Postquam
autem duo sarmenta plantata sunt in
vineis & jam fortia facta sunt, id
quidem quod debilius est tollendum,
quod vero restat ridicis alligandum,
& aut in proprio loco finendum, aut
transplantandum. Si duo enim sar-
menta in una scrobe finantur, radices
coarctantur, & illa sufficiens alimen-
tum non habent, quemadmodum ne-
que duo infantes ab una nutrice ali
possunt.

C A P. XIV.

*De differentia viviradicum
plantarum, & earum quæ a
sarmento oriuntur. Didymi.*

Viviradices plantæ vitium, etiam
hoc præstare his quæ a sarmen-
to ortum ducunt videntur, quod vivi-
radices quidem confessum habeant au-
gmentum, utpote quæ semel radicem
egerint, sarmenta vero nondum ra-
dicata sint. Sed & transplantatio me-

liorem

liorem fructum facit. Et viviradices quidem secundo anno, aut citius fructum reddunt: Plantæ vero a farmento ortæ, vix tertio aut quarto anno. Non recte porro faciunt quidam, longiora farmenta in duas aut tres partes secantes, & plantantes. Quod enim ab una parte usque ad septem oculos est, id solum commodum est, quod vero superius est inutile habetur, ut Florentino & Quintiliis placet.

(a) Respicias ad cap. 8. hujusce libri.

CAP. XV.

Quod genera vitium mixta plantare non oporteat, & maxime albas cum nigris nvis. Florentini.

Non ejusdem naturæ, neque ejusdem temporis, omnis vitis est, sed alia quidem cito fructus ad maturitatem perducit, alia non. Est & fructuum differentia, alius enim est flavus, alius niger, alius albus, & alius dulcis, alius austerus, & alius quidem levis, alius vero gravis, & alius durabilis, alius non; & aliud quidem vinum invetescens melius est, aliud statim potatum, & alia alterius natura est & cura. Oportet igitur horum mixturam evitare, ne melius admixtum a pejore lædatur. Nihil autem adeo vinum lædit, quam cum præcoces uvæ cum ferotinis vindemiantur. Omnium vero maxime diligenter illud cavendum est, ne albæ una cum nigris calcentur. Multo vero melius est non simul plantari. Habent enim quandam naturalem adinvicem contrariam affectionem,

ἢ πὰρ μὲν ἐνείζα τὰς δυνάτερας ἔτι, ἢ καὶ γὰρ τὸν τὸ καρπὸν ἀποδίδωσι. ὁ δὲ δὲ κλήματος, μάλιστα τὰς τείτω ἢ τετάρτῃ ἔτι. Οὐ καλῶς δὲ ποιεῖσιν, τὰ μακρότερα κλήματα εἰς δύο ἢ τρία μέρη τέμνοντες, καὶ φυτεύοντες. τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς ἐνὸς μέρους μήχης ζ'. ὀφθαλμῶν, μόνον ἐπὶ χρήσιμον, τὸ δὲ ἀνώπερην μέρος ἀχρηστον, ὡς Φλωρεντίνῳ καὶ τοῖς (a) Κυνηπλίῳς δοκεῖ.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Ὅτι οὐ δεῖ τὰ γένη τῶν ἀμπελῶν μεμιγμένα φυθεῖν, καὶ μάλιστα τὰς λευκάς μετὰ τὰς μελανῶν σταφυλῶν.

(I) Φλωρεντίνῳ.

ΟΥ τὴν αὐτῆς φύσεως, ἔτε δὲ αὐτῆς τῆς [(2) καρπῶ καὶ] καὶ καὶ παῖσά ἐστιν ἢ ἀμπελῶν, ἀλλ' ἢ μὲν παχέως ἔσται, ἢ δὲ ἔ. ἢ ὁ καρπὸς δὲ ἀφ' ὧν, ὁ μὲν ξανθὸς, ὁ δὲ μέλας, ὁ δὲ λευκός, ὁ μὲν γλυκύς, ὁ δὲ αὐστηρὸς, καὶ ὁ μὲν κῆρ, ὁ δὲ βαρὺς, ἢ ὁ μὲν μόνιμος, ὁ δὲ ἔ. καὶ ὁ μὲν παλαιόμορος καλῶν, ὁ δὲ αὐτόθεν πινόμορος, καὶ ἄλλα ἄλλα ἢ φύσις καὶ θεοραπεία. δεῖ τοίνυν τὴν τέτων μίξιν παρατεῖναι, ὡς μὴ μινυμόμορον τὸ κρεῖττον ὑπὸ τῆς χειρὸς βλάβῃ. Οὐδὲν δὲ ἔτι τὸ οἶνον βλάβῃ, ὡς ὅταν πρῶτον σταφυλαὶ σὺν ταῖς ὀφειμωτέρας τευγῶνται. πρῶτων δὲ μάλιστα ἀκρεβέστερον ἐκείνο προσηρητέον, ἵνα μὴ αἱ λευκαὶ ταῖς μελαναῖς συμπατῶν. πολὺ δὲ κάλλιον, ἐὰν μὴ δὲ συμφυτεύονται. ἔχει γὰρ πῶς ὡς ἐαυτῆς φυσικὴν ἀντιπάθειαν,

(1) MSS. F. L. & Bar. assignunt φερόμεν. suadet MSS. consensus.

(2) Hæc delenda esse Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XVI.

Ὅτι συμφέρει μὴ μονοειδῆ
τὴν ἀμπέλον, ἀλλὰ
ἀφ' ὅρα γένη κεχωρισ-
μένως φυλάσκειν. Σωλίωνος.

*Quod conferat non unius spe-
ciei vitem, sed diversa ge-
nera separatim plantare.
Sotionis.*

Εὐβελοτάτα ποιεῖσιν, ὅσοι τέλεια ἢ
τέσσαρα γένη ἀμπέλων κεχω-
ρισμένως ἐν τῇ ἀμπέλῳ φυτεύου-
σιν. ἢ γὰρ εὐφορήσῃ (1) Σύμπαντα,
ἢ ἐ πάντα ὁμοῦ δόπον ἰσχύει, τὸ γὰρ
ἐπὶ μιᾷς (2) ὁρμῇ φθαλερὸν. διὰ
τῆτο δὲ ἐ γρη χύδην, ἀλλὰ καὶ
γένῳ κεχωριστῶς φυτεύειν, ἐ-
πειδὴ πλείη ἐστὶν ἐν ταῖς ἀμπέ-
λοις ἀφ' ὅρα, ἐ μόνον πρὸς τὴν
χρώματι, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιότητα.
καὶ ὁ ἐν τῇ ἀφ' ὅρων δὲ ἀμπέλων
γινόμενός οἶνος, πλείη ἐξ ἀφ'-
ῶρων.

Consultissime faciunt, qui tria aut
quatuor vitium genera separa-
tim in vinea plantant. Aut enim si-
mul omnia feracia erunt, aut non
simul omnia spem frustrabuntur, etc-
nim ad unum aliquod genus animum
convertere, non est tutum. Ob id
verò non oportet sine delectu, sed
singula genera separatim plantare,
quandoquidem plurima est in vitibus
differentia, non circa colores solum,
sed & qualitatem. Et vinum ipsum
ex diversis vitibus factum plurimum
differt.

(1) Restitui ex MSS. prius Σύμπαντα. (2) Ita MSS. F. L. B. 1, & 2.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

C A P. XVII.

Περὶ ἀφ' ὅρας γένος ἀμ-
πέλων. Φλωρεντίνος.

*De differentia generis vitium.
Florentini.*

Οὐ πᾶσαι μὲν ἀμπέλαι ἐν παντὶ
τίπῃ τὸν αὐτὸν οἶνον ποιεῖ.
πολὺ γὰρ καὶ ἡ τῶν ἀφ' ὅρων ποιότης
πρὸς καλλιότητα (συμβαίνει), καὶ τὴν
αὐτὴν βλάβη. ἢ μάλιστα (α) Ἀμίνιος

Non omnis vitis in omni loco
idem vinum producit. Mul-
tum enim & aeris qualitas ad vini
bonitatem confert, vicissimque obest.
Aminea tamen ut plurimum ubique

(a) Ἀμίνιος] Scribitur hac vox Amminea apud Plinium, Virgil. & Aufonium: Aminea a Columella, & Amineus Lycaeus dicitur a Qu. Sereno Samonico, Cap. 38. ut fuse adnotat Harduinus ad Plinium: qui ex Hesychio Aminearum natale solum indicat. Ἀμιναιῶς, δὲ ἐνδὲς τῆς οἴνου ἢ γὰρ Πόκεστια Ἀμιναιά λέγεται. Ex quo Hesychii loco Harduinus Macrobiū emendat, Saturn. Lib. 3. sub finem. "Uva Amineae sci-
" licet a regione: nam Aminai fuerunt ubi nunc Falernum est. legit --- ubi nunc Salentum est. Salentinus ager a Græcis Messapia ap-
pellatus, & antea Peucetia a Peucetio Oenotri fratre; testes Plinius Lib. 30. & Dionysius Halicarn. Rom. Antiqu. Lib. 1. nunc, Terra d' Otranto.

melius

melius fert, maxime vero in obliquis locis & siccis, aut etiam humectis, & præcipue si in arbores elata nutritur. Dulce item vinum fert vitis quæ Aminææ similis est, parvos habens racemos & densos acinos, quæ apud Bithynos appellatur Drosallis, quam etiam aliqui simul cum Amineæ legunt & vindemiant. Sed & alba, majores racemos habens, in siccis locis in arbores elata, optimum vinum & multum facit, appellatur autem in Bithynia Leucothracia: habet autem oblongos racemos, & æqualis crassitudinis acinos globos similes & pingues, & tempore maturitatis subrubros; habet autem & ipsa sarmenta rubra. Est autem & vitis in Bithynia appellata Boline, citius maturefcens & valde præcox, racemum magnum & fere cubitalem ferens, & acinos plenos & albos, & pelliculosos & rotundos, & appendices racemorum habens valde longas; & quod sola præ aliis proprium habet, ab unoquoque oculo tria sarmenta emittit, aliis vix duo ex singulis oculis suppeditantibus. Quapropter convenit ipsam valde sime cadere in putatione, ne, cum valde fertilis sit, cito elanguat. Sed & vitis ipsa ingenti est magnitudine, & non cito senescit, neque ab aere ambiente læditur, varium autem aerem sustinere potest. Fert vero vinum sufficienter quidem bonum, fortassis quod arbores conscendat, non tamen durabile, ob sui ipsius naturam. Cæterum non minus fertilis his est Amineæ prædicta, quapropter hæc omnibus maxime præferenda. Nam Varro affirmat singula jugera Amineæ

ὡς ἐπιτοπολὺ πυνθῆσαι ἐπιτηδεύοντες φέρει, ἐξαιρετικῶς δὲ ἐν τοῖς πωλαγίοις χωρίοις ἐν αὐχμηροῖς, ἢ ἐν καθύγροις, ἐν μάλιστα εἰ ἐπὶ τῷ δένδρῳ τρέφοιτο. ἡδὺν δὲ ὁμοίως τὸ οἶνον φέρει καὶ ἡ παραπλησία αὐτῇ τῇ Ἀμινίῳ ἀμπελος, ἢ μικρὰς ἔχουσα τὰς βότρυας καὶ πυκνὰς τὰς ῥάζας, ἢ καλεσμένη παρὰ Βιθυνῶν (1) Δροσάλλης, ἣν καὶ Σωπευγῶσι πνεύει τῇ Ἀμινίῳ. Καὶ ἡ λούκη δὲ, ἢ μείζους τὰς βότρυας ἔχουσα, ἐν τοῖς αὐτοῖς αὐχμηροῖς χωρίοις καὶ τῷ δένδρῳ φερόμενη, κάλλιστον τὸ οἶνον ποιεῖ καὶ πολὺν, λέγεται δὲ ἐν Βιθυνίᾳ Λούκοθρακία· ἔχει δὲ ἐπιμήκειας τὰς βότρυας, καὶ ἰσοπαχεῖς τὰς ῥάζας τρηχοειδεῖς ἐν λιπαράς, τὰ δὲ καιρῶν τῷ πεπαινσῶν ὑπερέδρας· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ κλήματα ἱερύδρα ἔχει. Ἔστι δὲ ἀμπελὶς ἐν τῇ Βιθυνίᾳ ἢ καλεσμένη (2) Βωλινὴ, πύχιον πεπαινομένη καὶ περὶ αὐτὴν πάνυ, μείζαν τὸ βότρυον ἐν χερδὸν πηχυαῖον φέρουσα, καὶ τὰς ῥάζας ἀφράς καὶ λούκας, ἐν ἀλγυγίαις καὶ στρογγύλαις, τὰς κρεμασθεῖσας τῷ βοτρυῶν (3) ῥόδρα ἔχουσα ἐπιμήκειας· ἐν δὲ μόνῃ αὐτῇ ἐπὶ ἰσχυρὸν, μόνῃ δὲ ἐκαστὸν ὀφθαλμὸν τέλει (3) ἐμβαλλῆ, τῷ ἄλλων μολίς δύο καὶ ἑκάστον ὀφθαλμὸν χρηγεσῶν. διὸ περὶ αὐτῇ ῥόδρα σιμοθεῖται ἐν τῇ κλαδείᾳ, ἵνα μὴ πολυφόρος ἔσται ταχέως ἀποκάμνη. ἐν ἡ ἀμπελὶς (4) αὐτῇ ῥόδρα μέγιστος ἔχει, καὶ ἐν ταχέως γηραῖ, ὅτε ὑπὸ τῷ περὶ αὐτῇ βλάπτεται, ποικίλεις δὲ αἰῶνας ὑπομένει. ποιεῖ δὲ τὸ οἶνον αὐτάρκως μὴ χρῆσθον, ἵσως ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῷ δένδρῳ αὐτῇ φέρεσθαι, καὶ μέντοι

(1) Ita MSS. & Casaub. (2) MSS. F. L. B. 2. & Cott. Βωλινὴ. Bar. Βολωνή. V. ut in textu. (3) Interp. supplet κλήματα, sed MSS. non agnoscunt. (4) Ita legend. cum Interp. prius αὐτῇ.

διὰ χυρίζεται, ὅπ' ἕκαστον πλείονον
τ' Ἀμινίας ἀμπέλους τετακτοῖς (5)
ἀμφορείας ἡνεγκε. διωατὸν δὲ
πλείω κλήματα ἐάσαντα τ' αὐτῆς
ἀμπέλους, πλείονα τ' οἶνον ποιῆσαι.
ἐν γὰρ τῇ κλαδείᾳ χαίρει τὸ μω-
κροῦσθαι, καὶ πλείω εἰ' αὐτῇ
κλήματι συχωρεῖται. διὸ δὲ παν-
ταχὲ τὴν ἀμπελοῦ τὴν Ἀμινίον
μάλιστα μὲν φυτεύειν· ἀν' εἰς ἑτέρων
ἀμπελων φυτεία ἢ γὰρ περὶ ληψίαν,
ἐπικεντερίζειν δυνατόν. ἔν τ' ἐλάτ-
των ἐστὶν ὁ ἐκκεντρισμὸς τ' φυτείας.
καὶ μάλιστα τ' ἐκκεντρισμένης ἀμ-
πέλης τὸ δούτερον ἔτι καθαρωτέρως
μείνει. Τὴν μὲντοι εὐφορον, ἔχει
δὲ πρῶτον ὁ δούτερος ἔτις, δοκι-
μαζόμεν, ἀλλὰ τὴν δὲ πολλῶν
ἐπὶ. πολλὰς γὰρ οἱ κλαδεύοντες,
πολλὰ κλήματα καταλιπόντες,
πολυοντίας αἰποὶ εἰσι, πρὸς ἕνα ἢ
δύο πρὸν ἐν αὐτῇ. Εὐφορος δὲ ἐστὶν
ἡ ἀμπελὶς, ἡ συμμετέων κλημά-
των (6) καθαλειφέντων αἰεὶ ὁμοίως
φέρειν. κατὰ δὲ πολυφόρον νο-
μιστέον, ἔν τ' κατ' ἕκαστον κλήμα
ἕνα βότρυον φέρουσιν, ἀλλὰ τὴν κατ'
ἕκαστον ὀφθαλμὸν πλείω κλήματα, καὶ
βότρυας ἀφ' ἑκάστου.

(5) Ex MSS. pr. Ed. ἀμφορείας.

vitis trecentas vini amphoras tulisse.
Licet autem plura sarmenta ejusdem
vitis finire, atque sic copiosius vinum
facere. Nam in putatione longa cæ-
sura gaudet, expetitque sibi plura sar-
menta concedi. Quapropter vitem
Amineam maxime ubique plantare
quidem oportet; si vero aliarum vi-
tium plantatio terram præoccupave-
rit, licet etiam inferere. Neque enim
deterior est infitio plantatione, &
maxime si vitis quæ inferitur secun-
do anno prosteratur. Attamen fer-
tilem, non a primo aut secundo an-
no, probamus, sed a multis annis.
Sæpe enim putatores, multis sarmen-
tis relictis, copiam vini ad unum
atque alterum annum fecerunt. Ve-
rum fertilis vitis censenda est, quæ
sarmentis moderate relictis semper
similiter fert. In universum vero fe-
rax putanda est, non quæ in singulis
sarmentis unum racemum habet, sed
quæ ex unoquoque oculo plura sar-
menta emittit, & in singulis racemos
habet.

(6) Ita MSS. antea καθαλειφθ.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Πᾶς δὲ τὴν ἀπώρυγα
κληματίδα φυτεύειν.
Ἀνατολίς.

Τὴν καλεμένην (2) ἀπώρυγα
κληματίδα φυτεύσομεν ἕτως.
Ὁρύξαντες βότρυον ποδιῶν τὸ βάθος,
ἐπικλίναντες δὲ τὴν ἀμπέλιν τὸ κλη-
μα, ἔν (1) κόπτοντες, ἀλλὰ κάμ-
ποντες, ἐν τῇ αὐτῇ εἰς τὸ βόθρον, καὶ
ἐπιφέρσομεν τὸ χῶν, ἐάσαντες φανε-
ρὸν μέρος τὸ κλήματι περιέχειν

C A P. XVIII.

*Quomodo palmitem defossam
plantare oporteat.
Anatolii.*

Palmitem defossam, ἀπώρυγα ἀρ-
pellatum, sic plantabimus. Scro-
bem pedali altitudine effodimus, sar-
mentumque inclinatum, non deci-
dentes, sed deflectentes, in scrobem im-
ponimus, & aggesta terra effossa, con-
spiciam sarmenti partem supra ter-
ram finimus emicare, ita ut altera

(2) Ἀπώρυγα] Ἀπώρυξ, *Palme vitis vetulus, qui in terram defoditur,
extrema sui parte extante, ex quo nova germina pullulant.*

(1) Restit. ex MSS. prius κόπτοντες, καλύπτοντες.

ipsius

ipſius pars viti conjuncta, velut ab ubere alimentum trahat, altera vero in terra nutriatur, & ſic radices agat a duabus matribus nutritum. Quæ autem hoc modo plantata fuerint, & fructum facile ferunt, & vigeunt, utpote maternis & propriis radicibus connutrita, triennia vero rite tranſplantantur.

(2) Ita MS. Bar. antea ἔλκε.

C A P. XIX.

*De modo cultura.
Sotionis.*

A Grum quem plantaturus es ab omni materia purgabis, non fodiendo tantum, ſed & aratris ſæpius novando, non modo radicibus erutis, ſed etiam lapidibus exportatis, præſertim majoribus. Omnes enim lapides ſuperne jacentes, & æſtate ſtirpes adurant, a ſole calfacti, propterea quod caliditas in ſolido corpore permaneat, & rurfus hyeme perfrigerati, & præſertim parvi ſtirpibus adjacentes, eas lædunt: Quemadmodum vice verſa profunt qui in profundo jacent, æſtus enim tempore radices refrigerant. Cæterum terram ita fodere oportet, ut quæ ſuperna eſt in profundum cedat, & quæ inferna ſurſum feratur. Sic enim quæ ſicca eſt, ſuperna humiditate fruitur; humida vero & denſa, ſupernam caliditatem & laxationem habebit. Diligenter porro curandum eſt, ut cavitates quoad fieri poteſt æquemus, & ne finamus cavos eſſe in vineis locos. Ubi vero circumfoderis vites poſtquam primo anno com-
ται τόπας. φειοκάπλων δὲ τὰς ἀμπέλους μὲν τὸ πρῶτον ἔτι κα-

τὴ γῆς, ἵνα τὸ μέντοι αὐτῆς ζωνη-
μένον τῇ ἀμπέλῳ, ὡς περ ἀπὸ μα-
τῆς (2) ἔλκε τὴν τροφήν, τὸ δὲ ἄλ-
λο ἐντρέφεται τῇ γῇ, καὶ ρίζοι ὑπὸ
δύο μητέρων πάλυμνον. Τὰ δὲ ἕ-
τως φυτεύονται, καὶ καρπὸν φέρει
ραδίως, & εὐτροφα ἔσται, ὅτε μη-
τερώας & οἰκείας ρίζας ἀνατρεφόμε-
να, ἅπανα τελετῇ γινόμενα κα-
λῶς μετὰφυτεύει.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Περὶ (1) τρόπου ἐργα-
σίας. Σωτίων.

ΤΟ φυτεύησόμενον χωρίον ἀπὸ πάσης ὕλης καθαυτέον, & σκά-
πτον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀρότροις
νεύνῃσι πελάκις, & τὰς ρίζας μό-
νον ἐξαερεύνῃς, ἀλλὰ καὶ τὰς λίθους
ἐκφορεύνῃς, & μάλιστα τὰς μείζους.
πάντες γὰρ οἱ λίθοι ὄντες ἀνωθεν, καὶ
ἀπὸ ἑστέρας καὶ σελέχεις πεσοχαί-
σι, θερμανόμενοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἀπὸ
τὸ ἐμμένειν ἐν στερεῇ σάρματι τὴν
θερμότητά, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ χει-
μῶνος ψυχροὶ οἱ λίθοι γινόμενοι, &
μάλιστα οἱ μικροὶ παρεξηκότες τοῖς
σελέχεσι, βλάβησιν ὡς περ τέταν-
τον οἱ ἐν βάδι ὄντες, καύματος γὰρ
ὥρα ἔσται τὰς ρίζας ἀναψύχουσι.
Τὴν δὲ γῆν σκάπτεσθαι δεῖ ἕτως, ὥς
τὴν ἀνω ἔσσαν εἰς βάθος χωρεῖν,
καὶ τὴν κάτωθεν ἀνω φέρεσθαι. ἔπει-
τα ἢ μὲν ξηρὰ ἔσται, τὴν ἀνω νοτίῳ
(2) ἀπολάβεῖν ἢ δὲ ἐνυγρὸς καὶ πε-
πυκνωμένη, τὴν ἀνω θέρμης & ἀνέ-
στως ἔξῃ. ἀποδάξιν δὲ δεῖ, ὅπως
τὰς κηλιάδας καὶ τὸ δυνα-
τὸν (3) ὁμαλίζωμεν, & μὴ λυχω-
ῶμεν ἐν τοῖς ἀμπιλάσι κηλίας εἰ-
σὶν τὸ πρῶτον ἔτι κα-

(1) Emend. ex MSS. prius τόπος.

(2) Ita MSS. pr. Ed. ἀπολάβει.

(3) Restit. ex Cal. & Interp. Ita etiam MSS. nisi quod habeant τὰς
ἀμπέλοις.

παχεῖν, τῇ ἐξῆς ἕως ἐπιπολαίους
ἐξυλάτω δρεπάνῳ (4) ἀφαιρεῖν.
πανταχόθεν γὰρ ῥίζαν εἰσθῆναι, ἐμ-
ποδίζῃ τὴν εἰς τὸ βάθος ῥίζωσιν.

prehenderint, sequenti radices in su-
perficie jacentes acutissima falce au-
feres. Etenim vitis undiquaque radi-
ces agere solita, in profundū non agit.

(4) Restituendum cum Casaub. ἀφαιρεῖ. vel supra legend. περισκάπτοντα.

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

Περὶ γρώσεως. Τῷ Αὐτῷ.

De Pastinatione. Eiusdem.

Γρώσομεν δὲ, τέτρεπαι περισκάψο-
μεν, διεπίς ἢ δὴ γλυομένας, εἰς
βάθος δύο ποδῶν, πλατὺ δὲ
τριῶν. ἐπὶ δὲ τῷ δένδρεπιδὼν ἀμ-
πέλων, ὅς τις ῥίζας ἕως εἰςδυομέ-
νας τῷ δένδρων ἐκτεμῶμεν· ἐπειδὴ
ἐπὶ ἀπαλὰ ὄντα τὰ φυτὰ τῷ ἀμπέ-
λων, εἰάν μείζουσι καὶ ἰσχυροτέραις
περὶβάλλῃ ῥίζαις, ὁλίσσεται ὁ ἐν-
οχλείται· διὸ δεῖ μετὰ εὖ εἶναι ἀφ-
σημα πολὺ τῷ φυτῶν τῷ ἀμπέλῳ καὶ
τῷ δένδρων.

Pastinabimus, hoc est circumfodie-
mus, vites duorum jam anno-
rum, in altitudinem pedum duorum,
latitudinem trium. In arbuftivis
autem vitibus, etiam radices arbo-
rum irrepentes excindemus: Quo-
niam teneræ vitium plantæ, si majo-
ribus & fortioribus radicibus occur-
rerint & impeerint, premuntur &
infestantur; magnum ideo spatium &
distantiam inter vitium plantas & ar-
bores esse oportet.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Περὶ τῷ τῷ ἀμπέλων ἐπι-
μελείας. Δαμογέροντος.

*De vitium cura.
Damogerontis.*

Τὸν ἄρτι φυτωθεσῶν ἀμπέλων
τὸ περιττεῖον ἀποτέμνεται δεῖ, ὡς
λοξῇ τομῇ, ὅδε πηλῆσιον τῷ ὀφθαλ-
μῷ. ἀλλὰ (1) ἐπέχεσθαι πλεονεχ-
κτύλων δύο, μὴ πρὸς βορρᾶν, ἀλλὰ
πρὸς μεσημβρίαν, ὅπουθεν τῷ ὀφθαλ-
μῷ (2) τὴν τομὴν γινόμενῃ, ἵνα μὴ
τὸ καταρρέον ἐξ αὐτῆς δάκρυον
βλάβῃ τῷ ὑποκείμενῳ ὀφθαλμῷ.
εἰάν δὲ τὸ ὑγρὸν τῷτο ἐνοχλῇ, χεῖρε
τὴν τομὴν ἀμύργῃ ἐφ' ἧς ἀνάλα.
τῆς δὲ ὀφθαλμῆς γρωτίον δεύτε-
ρον, εἴτε δὲ καὶ τρίτον. πνὺς δὲ καὶ
κόπρον περισπείβῃσι. τῷ δὲ δού-
τέρῳ ἔτι τοῖς ἐξ μηνὸς καὶ μῆνα
σκαπτεῖν. Τελεπῆς δὲ ἀρχομένης
γένεως, τὸ ἐπιπολῆς περιττεῖον πε-
ρὶ ἐπιμελῶς περιαιρεῖν ἥδη, καὶ

Quod in vitibus recens plantatis
redundat amputandum est, non
obliqua cæsura, neque prope oculum,
sed distantia ampliore duorum digi-
torum latitudine, non ad boream, sed
ad meridiem, retro post oculum pla-
ga incussa, ne lachryma ex ipsa de-
fluens subiectum oculum lædat. Si
vero humor infestet, plagam amurca
insulsa cocta illinito. Cæterum ocu-
los iterum atque iterum pastinato.
Quidam etiam sterco insuper injici-
unt. Secundo anno per sex menses
singulis fodiendum est. Ubi autem
jam trium annorum fuerint, quod in
superficie redundans est ferra rese-
care & diligenter auferre oportet, &
post autumnum ad profunditatem

(1) Malim ἀπεχέσθαι. (2) Potius τῷ τομῆς γινόμενης.

pedis

pedis stercoreare. At vero vites in humidioribus locis circumfodiemus, & radices in superficie finemus, ut quandoquidem ob multam humiditatem in profundo permanere radices inundatæ non possint, in latitudinem saltem procedentes perdurare queant, vim terræ non in profundo habentes, sed ex latitudine sibi attrahentes ac conservantes.

(3) *Emend. ex MSS. prius ἀνασώζονται.*

C A P. XXII.

Quot sarmenta in vite quadrima relinquere oportet, & qualibus perticis alligare.
Ejusdem.

Quarto anno novellas vitium plantas duo sarmenta nutrire satis est, quibus oculi quatuor sufficiunt, ita ut duos quidem ad truncum excacemus falce derafos, ne germinet, supremos vero duos relinquamus in augmentum plantæ. At vero sub initium veris facta putatione perticam juxta depangere oportet robustam, rectam, longitudine a pedibus quinque usque ad septem. Sit autem non tenuior arundine generosissima, quo neque prægravet, neque obumbret plantam. Præstantior autem est pertica sine cortice, in corticem enim cantharides, & quæcunque vitem infestare solent, irrepunt & occultantur. Ipsa vero planta extenta ridicæ alliganda. Caterum ipsi viti jam sex annorum & adultæ putationem in humeris tribus aut quatuor secundum vires plantæ adhibere oportet, & unicuique sarmento vallum quem ὁμο-

μὲν τὸ μετόπισθον καὶ ἐξίσιν ἀφ' ἑαυτοῦ ποδὶς. Τὰς μέντοι ἐν τοῖς ὑγροτέροις τόποις ἀμπέλους γρηθίσμεν, καὶ πᾶς ἐπιπολαίας ρίζας ἐάσμεν, ἵν' ἐπειδὴ ἀφ' τῆς πολλῆς ὑγρότητος εἰς βάθος ἀφαιρῶνται εὐδύνανται αἱ ρίζαι ἐπικλυζόμεναι, εἰς πλάτος γὰρ χαρῆσαι ἀφαιρῶνται διωκῶσι, τὴν δὲ γῆς δύναμιν μὴ ἐν τῷ βάθει ἔχουσι, ἐκ πλατέος δὲ (3) ἀνασώζουσι.

K E Φ. KB.

Πόσα κλήματα κατὰ λιμπάνειν χρὴ τῇ τετραετείᾳ ἀμπέλῳ, καὶ ποταπαῖς χάραξι προσδεσμεῖν.
Τὸ Αὐτὸ.

Τὸ πρῶτον ἔτι τῶ νεοφύτῳ (1) ἱκανὰ πείρειν δύο κλήματα, οἷς ἔχει (2) πλείον ὀφθαλμῶν δέ, καὶ τὰς μὲν πρὸς τὴν τελευτὴν β'. ἐκτυφλῶν, ἀποξέονται τῷ δρεπάνῳ, καὶ καλύονται τῷ βλάστησιν, τὰς δὲ ἀνωτέρω δύο ἀπολιπεῖν εἰς αὐξησιν τῶ φυτῷ. Ἐαυτοῦ δὲ ἀρχομένης κλαδεύονται παραπηγνύμεναι χάρακα καὶ ἰχυρῶν, ὀρθῶν, μήκους ἀπὸ πέντε εἰς ζ'. ποδῶν. ἔτι δὲ μὴ λεπιοτέρῳ καλὰ μὲν τῶ γρηθισμῷ, ὅπως μήτε (3) βαρύνει, μήτε σκιάζει τὸ φυτόν. καὶ κλίον δὲ χάραξ ἢ μὴ ἔχουσι φλοιόν, εἰς τὸ τῷ ἔχουσιν καὶ παρὰ τὴν ἀμπέλον, εἰς δύνανται καὶ κατὰ κρύβονται. παρεκτείναντα δὲ τὰ φυτὸν καὶ προσδεσμεῖν τῇ χάρακι. αὐτῇ δὲ τῇ τελείᾳ ἀμπέλῳ ἐξαετὴ γρηθμένη τῷ κλαδεῖν εἰς ὅμους γ'. ἢ δέ. κατὰ τὴν δύναμιν τῶ φυτῷ προσσκητέον, καὶ ἐκάστῳ κλήμῳ καὶ ὁμοχάρακα παραστέον,

(1) *Interp. legit ἱκανόν.* (2) *Ex MSS. pr. Ed. πλὴν.* (3) *Antea βαρύνει.*

τὴν δυναμένην φέρειν ὁμοῦ τοῖς
κλήμασι καὶ τὰς βότρυας.

χάροκα vocant apponere, qui simul
farmenta & racemos ferre queat.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

C A P. XXIII.

Περὶ κλαδείας. Παμφίλῃ.

De putatione. Pamphili.

ΑΡΧΕΩΣ ΔΕ ἡ κλαδείας ἀπὸ μην-
νός Φεβρουαρίου, ἢ Μαρτίου,
ἀπὸ 15. Φεβρουαρίου ἕως Μαρτίου (1)
κ'. ἔνιοι δὲ μὲν τετυγνητὸν εὐθὺς κλα-
δεύουσι, τῇ ἀποψεί τ' κλημάτων
καφίξεω τὴν ἀμπελον λέγοντες, &
ἐκ ὧν περ ἐπὶ τ' ἔαρε, διακρύπτειν
τὴν τρυφήν (2) ἀποκρύπτειν. Ὅμως δὲ
αἱ ἐν τῷ φθινοπώρῳ κλαδεύονται,
ἥτις ἐν τῷ ἔαρι βλαστάνουσι, καὶ
γέννηται τὸ ἔαρ ψυχρὸν, καὶ πάχνη
ἐπιπέσει, καυθήσονται. διὸ κάλλιον ἐν
τοῖς ψυχροτέροις τοποῖς ποθεῖται
μᾶλλον, καὶ μὴ τελείως κλαδεύειν,
τετέστι συγχωρεῖν φανερούς ὀφθαλ-
μούς & κλήματα. Ἀνάπτυλιν τὸ ἔαρ
κλαδεύειν ἀναγκαῖον. Ἀρχεῶσαι δὲ
δεῖ τ' κλαδείας ἐ σπῶν, ἀλλ' ὅταν
ὑπὸ τ' ἡλίου ἢ τε πάχνη διαλυθῇ,
καὶ τὸ κλήμα χλιανθῇ. δεῖ δὲ τὰ
πρὸς τὴν κλαδεῖαν ὀρέπανα ὀξυ-
τάτα καὶ τομώτατα εἶναι.

PUTATIONEM a mense Februario aut
Martio inchoare oportet, a de-
cima quinta die Februarii usque ad
vigessimam Martii. Quidam statim
post vindemiam putant, ablatione far-
mentorum vitem allevari dicentes, &
non velut in vere, lachrymantem ali-
mentum perdere. Quæ tamen in au-
tumno putatæ sunt, vere citius ger-
minant, si autem ver frigidum sit, &
pruina incidat, adurentur. Quapro-
pter præstat in frigidioribus locis
præsecare, & non perfecte putare,
hoc est conspicuos oculos & farmen-
ta relinquere. Rursus autem vere
putare necessarium est. Inchoare por-
ro putationem oportet non mane, sed
ubi & pruina a sole dissoluta est, &
farmentum tepefactum. Oportet au-
tem falces ad putationem acutissi-
mas esse.

(1) Ita MSS. & Interp. prius κα'. (2) Emend. ex MSS. ante ἀποκρύπτειν.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

C A P. XXIV.

Πρὸς εὐφορίαν ἀμπελῶν
καὶ καλλιονίαν.
Ἀφρικανῷ.

*Quæ ad vitium fertilitatem &
vini bonitatem conferant.
Africani.*

ΕΥΦΟΡΗΣ ἡ ἀμπελῶν, τ' κλαδεύ-
οντι αὐτὴν κισσὸς πεφορμῆς.
εἰ δὲ ἐ δρυῖν βαλάνε συσκευυ-
μένης εἰς κυάμους μέγεθος, & ὀρό-
βας αἰένως ἄπαξ, ὡς συωθλάσση
μόνον καὶ διελεῖν, (1) ἐμβάλλης εἰς
τόπους τ' φυτῶν, & πρὸς καύτησιν

FERTILIS erit vitis, si putator ejus lie-
dera coronatus fuerit. Si vero
quercinam glandem contusam ad fa-
bæ magnitudinem, & ervum semel
molitum, ut frangatur tantum &
dividatur, in locos plantarum inje-
ceris, & ad diuturnitatem vini, & ad

(1) Ex MSS. F. L. B. 2. & Cott. pr. Ed. ἐμβάλλης.

fructus

fructus ubertatem confert. Sed & farmenta crebros oculos habentia, fertilem vitem faciunt, & vitium transplantatio ad copiam & bonitatem vini conducit. Fertilem etiam vitem facies, glycyrriza in medio plantata.

CAP. XXV.

Quando fodere oporteat perfectas vites, & qualis sit fossionis utilitas. Anatolii.

Fodere oportet antequam germen producat, quum enim simul cum racemorum generatione & germen nascatur, qui post germinationem foderit, multum fructus motu decutit & perdit, quare citius fodere præstat. Multa autem fossio, & plurima terræ diffusio, & vitæ & alimenti & ubertatis causa est viti. Quod si hæc non sufficienter facta sit vitibus emittentibus germen, melius est inhibere fossionem, & ubi fortius est germen, quæ relicta sunt excolere. Cavendum est autem, ne fossiores ligone stirpem fauciantes aut pungentes lædant. Quæ enim vulnerata est ægrotat, & fructum non producit.

CAP. XXVI.

Quomodo tempore pastinationis stercoreare oporteat. Eiusdem.

Libyæ & Orientis incolæ ubi vites pastinaverint, non statim adobruunt, sed fossas per totam hyemem sinunt. Qui vero in pluviosis regionibus habitant, citius ipsas obruunt, occlusis terra radicibus, [& obstructis

τῶν οἴνων, καὶ ὡς πολυκαρπία συμβάλλεται. Καὶ τὸ πυκνόφθαλμον κλήματι πολυφόρον ποιεῖ τὸν ἀμπελον, καὶ ἡ μελαφύτωση τῶν ἀμπέλων ὡς πολυκαρπία καὶ καλλιρινία συμβάλλεται. εὐφορεῖν ποιήσεις ἀμπελον, γλυκύρριζαν εἰς μέσσην φυτεύων.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Πότε δεῖ σκάπτεν τοὺς τελείας ἀμπέλους, καὶ ποία τῶν σκαφῶν ὠφέλεια. Ἀνατολίας.

Σκάπτεν δὲ καὶ ὡς βλαστῶσιν βολῆς, ὅμως ἢ τῇ πρώτῃ γήνῃ τῶν βοτάνων καὶ τῇ βλάστησι φυομένης, ὁ μὲν τὸν ἐκβλάστησιν σκάπτων, πολὺ ἐκσεῖ καὶ ἀποβάλλει τὴν καρπὸν τῇ κινήσει, διόπερ γὰρ τὸν σκάπτειν ἀμεινον. Ὁ δὲ πολὺς σκαφὸς, ἐν τῇ γῆς πλείων ἀφ' ἧς βίη ἐτρεφῆς τῇ ἀμπέλῳ καὶ πολυκαρπίας αἰτῶν. ἔτι δὲ εἰ μὴ φθίσῃ ἐξαρκεῖν ὡσεὶ βαλεσῶν τὸν βλάστην, καλὸν ἐπιχεῖν τὸν σκαφὸν, καὶ ἰσχυρῶς γηρομένης τῇ βλάστης, ἔτι δὲ τὸν υπολειφθέντα ἐργάζεσθαι. παρατηρεῖν δὲ δεῖ, ὅπως μὴ σκάπτοντες τῇ δικέλῃ τὸ τέλος τρώσαντες ἢ νόξαντες βλάψωσιν. ἢ ἢ τῶν τραυματικῶν νοσῶν, ἐν ἀκαρπείᾳ.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Πῶς δεῖ ἐν τῇ καύρᾳ τῆς γυρώσεως κοπεῖσθαι. Τῶν Αὐτῶν.

Οἱ καὶ τὸν Λιβύην ἐν Ἀνατολὴν τοὺς ἀμπέλους γυρώσαντες, ὅτε εὐθὺς συγχωνύουσιν, ἀλλ' εἰσὶ τὰς γυρὰς δι' ὅλα χειμῶν. οἱ δὲ ἐν τοῖς ἐπόμενοις τόποις γὰρ τὸν αὐτὰς συγχωνύουσιν, ἀπκλείουσιν τῇ γῇ

γῆ πρὸς ρίζας, [(1) ἐκ ροίας πρὸς ὁ-
δὸς] καὶ οἱ μὲν βαθυτέραν γυρῶν
ποιῶσιν, οἱ δὲ ποδῖαιον βάθου. ὧς
δὲ τελείας πρὸς τὰ γυρῶν κοπερίζου-
σι κόπρω βοῶν, ἢ περὶβάτων, ἢ χοί-
ρων, ἢ ἄλλων θρεμμάτων. ἢ δὲ τῶν
πρὸς τῶν θερμότητι εἶσαι, πρὸς μὲν
τὸ παχέως βλαστάνειν τὰς ἀμπέ-
λας ἐπιτηδεῖα ἐστὶ, πρὸς δὲ καλλιου-
νίαν ἀνεπιτηδεῖα. Δεῖ δὲ ἐκάστη τῶν
ἀμπέλων ὁποίας δήποτε κόπρω ἐκ
τῶν περὶ τῶν θερμότητων εἶσαι. καὶ τὴν ἐπι-
ρίπτειν. ἢ καὶ μὲντοι αὐτὰς τὰς
περὶ τῶν ἀμπέλων ἐπιβάλλειν τὴν
κόπρω, ἀλλ' ἐλίγην μικροτέρως,
εἴνα ἢ αἱ πόρρωθεν ρίζαι μετὰ λαμ-
βάνωσι τῆ θερμότητος, ἢ μὴ ἀπὸ τῶν
ἐπιβληθεῖσαι ἢ κόπρω γυμναῖς
ταῖς ρίζαις, καὶ τὴν αὐτῶν. εἰ
δὲ μὴ εὐπορίας κόπρω, ἀχνορ γὰρ
ἐστὶ τῶν κυάμων, καὶ ἐστὶ τῶν ἄλλων ὅσ-
περὶ ἂν ἀπὸ κόπρω ἀρκέσθῃ. ταῦτα γὰρ
ἢ πρὸς τὰς πάγας ὠφελεῖ ὧς ἀμ-
πέλας, καὶ τὴν ἐπὶ τῶν τοῖς φθοροποιῶσι
ἐρπιτοῖς. ἢ γὰρ τὰ δὲ κόπρω ποιεῖ,
πολλὰ δὲ (2) κάλλιον εἶρον πα-
λαιόν. Τὰς μὲντοι ἐναιωσαίας με-
τερείας καὶ γυρῶσι ἢ κοπερίζουσι, καὶ
διετείς δὲ ὅμως γυμναῖας μέχει
πενταετίας, κατ' ἀνάλογον δηλο-
νόπ (3) γυμναῖας. ἐν μὲντοι ταῖς
δυοχειμέροις τόποις, παρ' ἐναιωτὸν
τέτοιο ποιεῖν ἐπὶ τῶν νέων γυμναῖας
εἶ δὲ ἢ κρύσταλλον ἐν ταῖς τό-
ποις ἐκείνοις (4) πηγνύται, καὶ κα-
ρυφῶν τὴν πρὸς τὰς περὶ τὰς γυμναῖας
προσθήκη. Φιλοκαλώτερον δ' ἂν τις
κοπερίσειεν, εἰ ἐν μὲν τῇ ψαμμοῦδι
γῆ κόπρω (5) γυμναῖας προβατείας ἢ αἰγείας, (εἴνα γὰρ ταύτας ἀπαλὰς
δὴλόν ἐστιν) (6) εἰς τε τὴν λουκάρυλλον βοείας κόπρω. φύσθῃ γὰρ αὐ-

influxionis viis] & alii quidem pro-
fundiores fossas faciunt, alii vero
altitudine pedali. Adultas vero præter
fossionem stercoreant, bubulo aut ovil-
lo aut suillo stercore, aut aliorum pe-
corum. Columbinum autem stercus
calidissimum, ad celerem quidem
germinationem vitium idoneum est,
verum ad vini bonitatem incommo-
dum. Oportet autem singulis viti-
bus quatuor heminas cujuscunque ex
prædictis stercoreibus injicere. Non
tamen ipsi trunco vitis stercus injici-
endum est, sed paulo longius ab eo,
quo etiam radices eminens progressæ
caliditatis participes fiant, & ne ster-
cus nudis radicibus acervatim inje-
ctum, ipsas adurat. Quod si ster-
coris sit penuria, paleæ sane fabarum
aliorumque leguminum stercoreis loco
erunt. Hæ enim & contra glaciem
vitibus profunt, & reptilibus corrup-
tionem inducentibus adversantur. Ex
vinaceis etiam finus fit, multo ve-
ro præstantior ex urina veteri. At
vero anniculas vites mediocriter &
fodiunt & stercoreant, & biennes si-
militer usque ad quinquennium, juxta
proportionem videlicet. In tempe-
stuosis tamen locis, alternis annis hoc
facere in novellis vitibus commodius
est. Si vero & glacies in illis locis
concreseat, etiam terram circa trun-
cos accumulare convenit. Melius
autem quis stercoreaverit, si in terra
arenosa stercore ovillo aut caprino
utatur, (hæc enim teneriora esse ma-
nifestum est) in argilloso bubulo:

(1) MSS. V. F. C. L. ἐκ ροίας πρὸς ὁδὸς. Bar. non ag-
noscit. Et certe lituram merentur, quid enim ad hunc locum faciant non-
dum video. (2) Præced. voculam delevi auctor. MSS. (3) Vel de-
lend. vel legend. γυμναῖας. MSS. ut in textu. (4) Ita Barocc. Interp.
legit πηγνύται, ἢ κοπερίσειεν. Sed recepta lectio suffragante MS. Bar. stare
potest. In MS. V. scrib. τὴν ἐπὶ τῇ. (5) Ita MSS. prius γυμναῖας. (6) Et
mend. ex MSS. ἢ Interp. antea male ὥστε.

tum enim naturaliter sit imbecillis, dulcedo & pinguedo stercore ipsam sufficienter consolatur.

τὴν ἑσταν ἀσθενή, τὸ γλυκάζον τῆς κόπρης καὶ λιπαρὸν αὐτάρκως παρμυθίζεται.

C A P. XXVII.

De perticarum usu & ratione.
Didymi.

Quidam perticas cædunt Decembri & Januario mense, alii Julio & Augusto, & alii depressius, alii altius palis vites alligant. Amineas quidem igitur reliquis altius palis alligare oportet, pedis unius mensura, non amplius tamen sex pedum. In tenui autem siccaque & arenosa, atque a ventis infestata, humiliorem facere plantam oportet, non tamen infra pedum quatuor mensuram. Palli porro ab utraque parte acuendi sunt, & ferventi pice supernæ partes tantum, non tamen quæ in terram depanguntur, illinendæ. Stent autem perticæ rectæ, neque inflectantur, ne vites sibi similes faciant.

(1) Ita legend. male antea τῆς. Bar. in pr. Ed. συγκαμπέσθαι.

C A P. XXVIII.

De pampinatione.
Sotionis.

Superflua germina adhuc tenera auferre oportet, ita enim multam perspirationem viti præbebis. Pampinare autem manu oportet citra molestiam. Eiusdem autem experientix est & putare & pampinare. Quapropter etiam aliquando rei experti sarmentum fructum habens auferunt, & non habens sinunt. A recenti vero vite plus germinum auferendum est, ne prægravetur. Postquam vero calor solis hebescere

K E Φ. KZ.

Περὶ χαρκαώσεως.
Διδύμω.

Τεμνέσι πνες χαρκακας, οἱ μὲν Δεκεμβρίῳ καὶ Ἰανουαρίῳ μηνί, οἱ δὲ Ἰουλίῳ καὶ Αὐγούστῳ, ἔοι μὲν ταπεινότερον, οἱ δὲ ὑψηλότερον χαρκαῖσι. τὰς μὲν Ἀμινίδας ὑψηλότερον τῶν ἄλλων δεῖ χαρκαῖν ποδὶ ἐνί, καὶ πλείον δεῖ ἐξ ποδῶν. ἐν δὲ τῇ λεπτογείῳ καὶ ξηρᾷ καὶ ἀμυμῶδι, καὶ ὑπὸ σφοδρῶν ἀνέμων ἐνοχλημένῃ, ταπεινότερον καὶ τὸ φυτὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ἐλατίον πρὸς αὐτὸν ποδῶν. (1) Ταῖς δὲ χαρκακας ἐκατέρωθεν ὀξύνειν καὶ, ζεύσῃ δὲ πύσῃ καὶ ἀνωθεν μόνῃ μέρῃ, μὴ μέντοι καὶ εἰς τὴν γῆν πηγνύμενα, ἀλείφειν. ἐσηκέτωσαν δὲ αἱ χαρκακας ὀρθαί, μή δὲ (2) συγκαμπέσθωσαν, ἵνα μὴ τὰς ἀμπέλους ὁμοίᾳ ἑαυταῖς ποιήσωσιν.

(2) Emend. ex MSS. F. Cott. ἐπὶ

K E Φ. ΚΗ.

Περὶ βλαστολογίας.
Σωτίων.

Τὰς ἀφεισάς βλάστας ἐπὶ ἀπαλάς ἔστας ἀφαιρεῖν καὶ πολλὴν γὰρ τῇ ἀμπέλῳ ἀφ' ἧς πύσιν παρέχεις. βλαστολογεῖν δὲ καὶ ἀφ' ἧς χεῖρὸς ἀλύπτως. τῇ δὲ αὐτῇ ἐμπειρίας ἐστὶ καὶ κλαδεύειν καὶ βλαστολογεῖν. οὐδὲν ἴσως οἱ ἐμπειροὶ καὶ τὸ κλῆμα τὸ ἔχον καρπὸν ἀφαιρῶσι, ἔτι τὸ μὴ ἔχον εἴωσι. τῆς δὲ νέας ἀμπέλους πλείον ἀφαιρεῖν καὶ τὰς βλάστας, ἵνα μὴ βαρύνηται. Ὅταν δὲ ἡ θερμότης τῆς ἡλίου ἀρχῇ ἀμβλύνεται,

βλύνεσθαι, ἀφαιρεῖν τὰ φύλλα ῥῆν, ἵνα πάντες οἱ βότρυες ὑπὸ ἥλιος θερμαινόμενοι πεπαίνωνται. ἔπ' δὲ ἀνθίσσει ἡ ἀμπέλους ὀφείλει σκάπτεσθαι.

inceperit, folia auferre oportet, quo omnes racemi a sole calefacti maturifcant. Quum vero adhuc floret vitis fodi debet.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Περὶ δευτέρας βλαστολογίας. (1) Παξάμυ.

Τῶν νεωστὶ φυτευθεισῶν ἀμπελῶν, ἄμ' αὖ τὰ βλαστῆσαι μὲν τὸ ἀπανθίσσαι, τὸ πρῶτον πρὶ τῷ βλάσει ἀφαιρεῖν δεῖ ἀπ' αὐτῶν καὶ χωρὶς βίας. πᾶς δὲ σηπείας τὸν καρπὸν ἀμπελῆς, ἔ μόνις ποτὲ πεπαίνεσθαι, ἀλλ' αὖ τῷ τ' γῆς ὑγρότητι καὶ τῷ τ' φύλλων πυκνότητι, πρὸς ἀφαίρεσιν δεῖ ἐν πλάγι καὶ φύλλα πρὸς λ'. ἡμερῶν δ' ὅσων τευρητῶν, ἵνα εἰσπτόντες οἱ ἀνεμοὶ ἀναψύχωσι τῷ σταφυλῇ. ἅ δὲ καὶ τὴν κορυφῇ φύλλα ἐατέον, ἵνα τῷ ὑπερβάλλουσιν δ' καὶ μάλιστα ἀκμὴν σκεπόμεναι, ἐπισκιάζονται τ' καὶ κορυφῆς ἥλιον. Εἰ μὲντοι πολὺς ὀμβρὸς ἐν τῷ μεθ' ὧρα γένῃ, ὥς αὐξήσας λίαν διοιδέσας τὰς ῥάχας, ἵνα μὴ (2) ὀξύσῃ ὁ οἶνος, πρὸς ἀφαίρεσιν καὶ τὰ καὶ κορυφῆς φύλλα. πινὲς δὲ, ἐν τοῖς θερμότεροις ἔ ξηροτέροις τόποις, καὶ σκέπῃ τ' καρπὸν φρυγάνοις καὶ ἀκάνθαις, ὅσῃ ἀρκύντων τ' φύλλων. Ὁ δὲ ἀμπέλουργὸς πρὸς ἀφαιρέσειν συνεχῶς τὸν ἀμπελῶνα, ὡς χάρακας ὀρθῶν, καὶ τὸν ζυγὸν ἰσάζων, (ζυγὸς δὲ καλεῖται) ἢ τ' ἀμπελῆς πρὸς τὴν χάρακα (ὡς ζυγία) εἰδῶς ὅπ' ὥσπερ ἡμεῖς (3) ὅφ' ἐν μέρῳ δ' σώματι ἐπικλιθέντες κάμνομεν, ὅτω καὶ ἀμπελοὶ ἐπικλιθεῖσαι καὶ μὴ ὀρθαὶ ἐσηκῶν βλάπτονται.

C A P. XXIX.

De secunda pampinatione. Paxami.

IN vitibus recens plantatis, simul ut germen emiserint postquam defloruerint, superfluum germen auferre oportet leniter & non violenter. At vero vites quæ fructum putrefaciunt, & vix unquam maturum reddunt, ob terræ humiditatem & foliorum densitatem, triginta diebus ante vindemiam purgare oportet, foliis a lateribus detractis, quo inspirantes venti uvam refrigerent. Verum folia summa reliquenda sunt, quo adversus æstus vigorem vites protegentia, foli in summo incumbenti umbram obijciant. Si tamen multus imber in autumnno sit, adeo ut intumescen-tes acini valde aufescant, etiam folia summa tollenda sunt, ne vinum acefcat. Quidam vero in calidioribus & ficcioribus locis, fructum etiam tegunt sarmentis aridis & spinis, si folia non sufficiant. Porro vinitor assidue vineam circumbeat, & perticas erigens, & jugum æquans, (Jugum autem vocatur vitis ad perticam conjugatio) gnarus quod quemadmodum nos ad unam corporis partem inclinati ægrotamus, sic & vites inclinatæ & non stantes erectæ læduntur.

(1) MSS. V. F. L. C. & B. 2. non agnoscunt, sed Bar. retinet. (2) MSS. V. & Cott. ὀξίσῃ. (3) MS. Bar. habet, ὅφ' ἐν μέρῳ κλιθέντες κάμνομεν,--

CAP. XXX.

*Ut in vite pediculi aut eruce
non generentur, neque vitis
a glacie ladatur.
Africani.*

URfino adipe corticem illinito, & vitis pediculos non producet, aut adipe urfino falces ungito nemine confcio, quibus vitem putaturus es, & neque pediculi, neque glacies vitem injuria afficient: Aut falces oleo in quo allium contritum est illinito. Si vero erucas quæ in rosis reperiuntur in oleo coxeris & inde falces illeveris, neque ab alio animalculo, neque a pruina vitis injuriam patietur. Aut adipe hircino aut sanguine ranarum falces ungito, aut corticula cinere cum oleo prælita falces acuito. Vitis farmenta usta & lachrymam admixtam, cum vino in mediam vineam deponito, & vermes non enascentur.

πέλε, μὲν οἶνε καὶ εἰς μέσον τῶν ἀμπέλων, & σὺν ἔσσον) σκώληκες.

(1) Du Fresne in Glossario. Ἀρχ. Ursus. Et Ἀρχ. Ursinus.

(2) Ἡ ἀρχαία σέαπ--] Ita Palladius Lib.1. "Aliqui Ursi adipem cum oleo tusum rescrvant, & falces hoc, cum putaturi sunt, ungunt. Sed hoc in occulto debet esse remedium, ut nullus putator intelligat: cuius vis tanta esse perhibetur, ut neque gelu, neque nebula, neque alio malo possit noceri. Interest etiam ut Res profanata non valeat. Totum hoc caput pene ad verbum expressit Pallad. Lib.cit. Tit. XXXV. Confer Colum. Lib. de Arbor. Cap. XV.

(2) MS. F. habet περὶ χρίσεως, καὶ ἔτω ἀκονήσεως. In Cott. περὶ χρίσεως, ita etiam MSS. L. B. 2. & Interp. In MS. Bar. περὶ χρίσεως καὶ ἔτω ἀκονήσεως.

CAP. XXXI.

*Ut neque a pruina neque a
rubigine vites ladantur.
Diophanis.*

STercus aridum per diversa spatia in vinea deponito secundum vineti ventum, & ubi instantem prui-

Κ Ε Φ. Λ.

*Ὡστε ἀμπελον φθειρας ἢ
κάμπας μὴ ποιῆν, μη-
δὲ ὑπὸ παγετὸς ἀδι-
κείσθαι. Ἀφρικανῶν.*

(1) Ἀρχαία σέαπ τῶν φλοιῶν ἐπι-
χειρε, καὶ εἰ ποιήσῃ φθει-
ρας ἢ ἀμπελος, (2) ἢ ἀρχαία σέαπ
τὰ δρέπανα χεῖρε μηδενὸς εἰδότες,
ἐν οἷς τὰς ἀμπέλας τέμνεις, καὶ
ἔπε φθειρες, ἔπε παγετὸς ἀδικήσῃ
τῶν ἀμπελων ἢ χεῖρε τὰ δρέπανα
σκορῶν περικυμμένῳ μὲν ἐλαίῳ.
Ἐὰν δὲ πῶς ἐν τοῖς ῥόδοις εὐρισκο-
μένης κάμπας ἐν ἐλαίῳ ἐψήσας
ἀλείψῃς τὰ δρέπανα, ἔτι ἀπ' ἄλ-
λα ζῶα, ἢ πάχνης ἀδικηθήσεται ἢ
ἀμπελ. ἢ σέαπ τράγος ἢ αἰ-
μάτι βατράχος χεῖρε τὰ δρέπανα,
ἢ τῶν ἀκόντων ἀποδόν μὲν ἐλαίῳ (2)
περὶ χρίσεως, & ἔτω ἀκονήσεως τὰ
δρέπανα. Ἀμπελὺς κλήματι καύ-
σας, & φρυγίστας τῶν δακτύλων τῶν ἀμ-
πελων, & σὺν ἔσσον) σκώληκες.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

*Ὡστε ὑπὸ πάχνης ἢ ἐρυ-
σίβης μὴ ἀδικεῖσθαι τὰς
ἀμπέλας. Διοφάνους.*

Ἀπόδῃ ἐν τῶν ἀμπέλων καὶ
ἀλάφορα ἀλάσηματι κόπῳ
ξηρὰν κατ' ἀνεμὸν τῶν ἀμπέλων,
Κ 2 καὶ

ὅταν ἴδῃς ἐφισταμένην τὴν πύχνην, ὕψιστον τὴν κόπρον ἐνεχθεῖς γὰρ ὁ καρπὸς ἀποκαυδύσει τὴν πύχνην. τὰς δὲ ὑπὸ πύχνης εὐκόλως ἀποκαυδύσαι ἀμπέλους βραδύπρον χεῖ κλαδεύειν, ὅταν πρὸς (1) βλάβην κινῶνται· ἔτω γὰρ βραδύδιον (2) ἐξανθήσουσιν. ὥσπερ ἐν κῆ Ἰππεῖς ἀμπέλους πεπύσθῃ ἔλαττον φροντίζειν πύχνης, ὅτι (οἶμαι) βραδέως βλαστάνει, θερμὸς ἤδη ὂν-τῷ ἤλικι. οἱ δὲ κύμαρον ἀπείρουσιν εἰς τὰς ἀμπελῶνας, καὶ ἐβλαβήσεαί τὰς ἀμπέλους ὑπὸ πύχνης πιστεύουσιν.

(1) In MS. Bar. βλάβησιν.

(2) Ex MSS. antea ἐξανθίσουσιν.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Ἄλλο περὶ πύχνης.

Ἐὰν Κυμβῇ βλαβῇ ὑπὸ πύχνης τὰς ἀμπέλους, καὶ δῆλον (1) ἢ ὁ καρπὸς ἀπολωλός, δεῖ ἐπιμεῖν αὐτὰς καὶ βραχυτομήσαι, ἵνα ἡ δύναμις ἀφαιρῇ· (2) ἀποδώσει γὰρ τὰ ἐξῆς ἔτι ἢ τὸ πρῶτον καρπὸν. Τινες δὲ ἀφ' αἰτίας ἐν Βιθυνίᾳ μαθόντες ἀφ' ἐβλαστάνειν, ὅταν ἢ ὑποπείσῃ ἡ πύχνη, (3) προσήκει μυρικής μὲν μάστιγα, εἰ δὲ μή, οἰσθήποτε ξύλα πέφραν (4) πρὸς ἀναλικμῶν τὰ ἀμπελῶν. ἔτω γὰρ πρὸς ἐξάνεσθαι ἢ πέφρα τοῖς ὀφθαλμοῖς, τὴν ἐμπύπυσσιν πύχνην ἐκκρέσει.

(1) Emend. ex MSS. prius ἦν.... ἀπολωλός. (2) Ita MSS. rectius, MSS. F. L. & B. 2. habent ἀφαιρῇ. ἀποδ. (3) An legend. πρὸς ἵκεν. (4) Ex MSS. ante disjuncte πρὸς ἀναλικμῶν.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Περὶ ἐρυσίβης. Βηρυτίε.

Ἀμα τὰς Κυμῆσας ἐν τῇ αἰερί τὴν ἐρυσίβην ἰδὼν, εὐθὺς βοὸς κέραι ἀερίστρον Κυμβολοῖτα καίειν, καὶ καρπὸν πολὺν ποιεῖν κύκλῳ τῆς κέραι κατὰ ἀνέμῳ, ἵνα ὁ ἀνέμος

nam videris, stercus succendito: fumus enim inde elatus pruina dispellet. Quæ vero facile a pruina aduruntur vites tardius putare oportet, quum germen fundere incipiant: Sic enim tardius efflorescent. Quemadmodum & Hippuris vitis creditur pruina minus obnoxia esse, quod (ut opinor) tarde gemit, calente jam sole. Quidam fabam in vinetis feminant, & vites a pruina illæsas futuras credunt.

CAP. XXXII.

Alind de pruina.

SI contigerit vites a pruina lædi, & manifestum sit fructum perisse, incidendæ sunt & brevius præsecandæ, ut vis earum permaneat: Nam & sequenti anno priorem fructum reddent. Quidam experientia in Bithynia edocti affirmant, quod ubi suspecta fuerit pruina, conveniat myricæ quidem maxime, aut si non suppetat, cujuscunque ligni cinerem in vinea ventilare. Sic enim insidens oculis vitium cinis, incidentem pruina depellet.

CAP. XXXIII.

De rubigine. Berytii.

Simul ut videris rubiginem in aere congregari, statim bovis cornu sinistrum cum bubulo stercore urito, & fumum multum per ambitum arvi secundum ventum excitato, quo

ventus,

ventus omnem fumum ad rubiginem ferat, dissipabit enim omne aeris vitium fumus. Apuleius tradit trium cancrorum ustorum cum bubulo stercore aut paleis & stercore caprino fumum sufficienter prodesse. Si vero anticipet rubigo, damnum refarcies hoc modo. Cucumerum sylvestrium aut colocynthidis radices aut folia contundito, & aqua macerato, indeque a rubigine laesa irrorato ante folis exortum; idem facit cinis ficulnus aut quercinus maceratus & irroratus. Prodit Apuleius, si lauri ramos in arvum projeceris, transire in ipsos rubiginis noxam. Nosse autem convenit, quod pleniluniis maxime omnia a rubigine impetuntur; praecipue vero frumentum, propterea quod tunc luna calidissima sit & humida, noctuque fructus putrefaciat. Quidam silurum piscem concisum urunt secundum ventum, per omnem loci partem odorem spargentes. Quin & naturalis contraria affectio resistit, si cribro phocæ pellis obtendatur & perforetur, ita ut per cribrum semen excutiat, & terra feminetur. Hoc idem & grandinem cadere non finit, physica quadam contrarietate opem ferens.

πάντα τὸ καπνὸν πρὸς τὴν ἐρυσίβλην (1) φέρεται, ἀσπεδῶς γὰρ τὴν αἰτίαν ἔχει αἶρος ὁ καπνός. Ἀπυλῆιος δὲ φησι, τεταῶν καρκίνων καυθέντων μετὰ βολβίτων ἢ ἀχρεῶν καὶ αἰγείας κόπρεα, αὐτάρκως αἰφελεῖν. Ἐάν δὲ Συμβῇ ὑπὸ τῇ ἐρυσίβλης (2) ἀσπληφθῇ, ἀνασπιδάσεις τὴν βλάβην ἔσται. σικύων ἀχρεῶν ἢ κυλοκυκλίδος τὰς ρίζας ἢ τὰ φύλλα Συκόψας, καὶ βρέξας ὑδατὶ, τὰ κατὰληφθέντα ὑπὸ τῇ ἐρυσίβλης κατάρραινε πρὶν ἀναπύλαι τὸ ἥλιον· τὸ δὲ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ποσάδῃ ὁμοίως βαρχειῖται (3) συκίνῃ ἢ δρυίνῃ καὶ κατὰρραίνεσθαι. Φησὶ δὲ Ἀπυλῆιος, εἰάν δάφνης ἐν τῇ ἀρέρῃ κλάδους βάλης, μεταβαίνειν εἰς αὐτὰς τὴν βλάβην τῇ ἐρυσίβλης. εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι ταῖς πανσελήναις μάλιστα πάντα ἐρυσιβῶνται· ἐξαίρετως δὲ ὁ σίτρος, ἀλλὰ τὸ τότε τὴν σελήνην θερμωτάτῃ ἔσαν ἔτι ὑγρὰν σήπειν τὴν νυκτὸς τὰς καρπίας. Τινὲς δὲ (α) σίλκερον τὸ ἰχθυὸν κατὰτεμόντες καίεσι κατὰ ἀνέμον, κατὰ πᾶν μέγεθος ἔχει τὴν ὁσμὴν ποιεῖντες. ἀντιπαθεῖ δὲ ὁμοίως, εἰάν κροκίνων φάκης δοσθῇ (4) ἀσπιδῶς τρηθεῖται, ἔτι περὶ σπινθῆρος ἀλλὰ κροκίνων διηδωμένον, καὶ ἐπιπαιρομένον γῆς. τὸ δὲ αὐτὸ τῆτο ἔστι (b) χαλαζαντοῦ ἐξέπειν, φυσικῇ γὰρ ἀντιπαθείᾳ ἐσθῆν.

(1) Restit. ex MSS. prius φέρεται. (2) Revocavi ex MSS. (3) Emend. ex MSS. pr. Ed. σικύν. (4) Vid. quæ notamus ad. Cap. 10. Lib. XIII. (4) Restitui ope MSS. antea pessime εἰάν ἐν κροκίνοις περὶ τεταῶν, τῆτο. (b) Respicias ad Cap. 14. Lib. 1.

CAP. XXXIV.

Cura vitium arefacientium fructum.
Vindanionii.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Θεραπεία ἀμπελῶν ξηραίνων (1) τὸ καρπὸν.
Οὐιδανιωνίς.

Quum acini ervi magnitudine exarescere incipiant, tunc omnem arefcentem racemi partem de-

Οταν ἡ ραξ ἔβότρετος ὁρθοβαίᾳ γνομῶν ξηραίνεσθαι ἀργίται, τότε πᾶν τὸ ξηραίνόμενον ἔβό-

(1) Emend. ex MSS. prius τὸ καρπῶν.

πευθόμενον παροψάρμην, & ὅχις μακρόν δὲ ἀπὸ ὕγεινο-
τέρος (2) πωλησιάζοντι τοῖς ξη-
ραῖνοις ἀφαιρεῖν, ἵππειαν καὶ
χειρὶ τῶν τομῶν τέφρα μεμιγμένη
ὅξος δειμυλάτω. κακίων δὲ ἢ τέ-
φρα, ἢ ἐκ τῶν κλημάτων. ἔτι τὸ πᾶν
νοσεῖν μέλλοντα βότρυς ἀλει-
φθῆναι, σῆσι τῶν βλάβων καὶ τῆς
ἀμπέλως δὲ τὸ πρέμνον ὁμοίως πι-
χειρίσθαι. Τινὲς δὲ ἐπὶ τὰ κατὰ τὸ
πέλαγος τὰ πρὸς τὰς ῥίζας ἔρω
παλαιὰ δὲ δειμυλάτω καὶ ῥαίνουσι.
ταύτη γὰρ τῇ θεραπείᾳ ἐκ μόνου ὁ καρπὸς σωθήσεται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμπελὶς
πολυχρόνιον καὶ εὐταλὴς γιγνώσκειται.

radito, & a sana five potius a saniore
arescenti proxima adimito, indeque
cæsuram cinere acerrimo aceto mixto
illinito. Præstantior autem cinis est
sarmentitius. Sic enim quæ ægrota-
tura erant in racemo illita, noxam
ampliores fissent; truncus etiam vitis
eodem modo oblinatur. Quidam &
infernæ stirpis partes circa radices
veteri & acerrima urina conspergunt.
Hac enim cura non modo fructus
servabitur, sed & ipsa vitis diuturna
& fertilis erit.

καρπὸς σωθήσεται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμπελὶς

(2) Casaub. πωλησιάζοντες τοῖς μέρεσι τοῖς ξηραῖνοις ἀφαιρεῖν,---

Κ Ε Φ. ΛΕ.

Περὶ (1) ἀφόρων ἀμπέ-
λων. Δημοκρίτης.

C A P. XXXV.

*De sterilibus vitibus.
Democriti.*

Τὸ πρέμνον χρίσθαι ἑλίκην ἢ πε-
ρέτρην, κακίον δὲ Ἰωνίαν δρυ-
νὰ, καὶ λίθον ἑμβαλεῖν εἰς τὴν χρίσιν,
ὥστε ἀπεξησθαι ἀπὸ ἀκρότων τῶν πρέ-
μνων τὰ μέρη, ἐξ ἧς εἰς αὐτὸ ἔρπον
ἀνθρώπειον παλαιόν ὥστε κατὰ τὰς
ἐλ. ὁμοίως ἡρέμα παντὶ τῶν πρέ-
μνων, ὥστε ἐπὶ τὰς ῥίζας (2) καὶ κατα-
γῆναι, εἴτα ἑμβαλεῖν κόπρον γῆν με-
μιγμένην. καὶ μάλιστα τῶν λίθων εἰς
τὸ πέλαγος ἐνθίσιν ποιεῖν, καὶ
ἀποκαύσαι τὰ πρὸς τὴν ῥίζαν.
τῶν δὲ θεραπειῶν φθινοπώρῃ ποιεῖν
εὐκαίρως.

TRuncum scalp pro aut terebra, aut
quod præstat cuneo quercino
finde, & lapidem in fissuram injici-
to, ut partes trunci ab invicem dis-
parentur, & in ipsum urinam huma-
nam veterem infundito, ad mensu-
ram heminarum quatuor, ita ut eam
sensim omni trunco circumfundas,
ut etiam ad radices instillatio descen-
dat, deinde injice stercus terra mix-
tum. Oportet tamen eos qui lapi-
dem in truncum imponunt, effodere
& vertere terram quæ est circa radi-
cem. Hæc vero cura in autumnno op-
portune adhibeatur.

(1) Emend. ex MSS. V. & Barocc. prius ἀφόρων. (2) Interp.
male καὶ καταγῆναι. In MS. V. καὶ καταγῆναι.

CAP. XXXVI.

*De Sideratis vitibus.
Cassiani.*

Sideratas vites dignosces quidem ex eo quod folia valde subrubra habeant: Curabis autem, si terebra truncum perforaveris, & per foramen quernum paxillum immiseris, aut si parum radicem denudaveris, similiterque paxillum intruferis, & terram circumaggefferis, atque ita vitem curabis. Quidam autem huiusmodi vites marina aqua rigant; alii & has, & quæ a quocunque instrumento læsæ sunt, oleo cum bitumine cocto oblinunt. Alii, velut in Bithynia, experimento deprehenderunt quomodo sideratis fit subveniendum, clavo nimirum truncos penetrantes. Alii vero urinam humanam trunco & radicibus affundunt.

Κ Ε Φ. ΛΤ.

Περὶ ἀσροπλήγων ἀμπέλων. (Ι) Κασσιανῶ.

ΤΑΣ (2) ἀσροπλήγας ῥηγομένηας ἀμπέλους γνωρίσεις μὲν ἐν τῇ τῷ φύλλῳ πάντῃ ὑπερδύοι (3) ἔχον· ῥηγοπύσεις δὲ, περὶ τῷ πάντῃ ἀγκύρας τὸ στέλεχος, ἐν ἀγκύρῃ τρυπήματι δρυῖνον πύσσυλον ἐμβαλῶν, ἢ (4) ἀπερύξας βραχὺ τὸ ῥίζης, καὶ ἐμβαλῶν ὁμοίως πύσσυλον, περιχώσεις πετῇ γῆ, ἐν ἔτω ῥηγοπύσεις τῷ ἀμπέλῳ. Οἱ δὲ ἀρδύσι τὰς τοιαύτας θαλαττίῃ ὕδατι· ἄλλοι δὲ ἐν ταύταις, ἐν τῷ ἀφ' οἷς δὴ ποτε ἐργαλείῳ πληγείσας, ἔλαιον μὲν ἀσφάλτεϊ ἐψήσαντες περιχέουσιν. Ἄλλοι, ὡς ἐν Βιθυνίᾳ, ἀγκύρας πύσεις ἔλαβον τὸ τὰς ἀσροπλήγας ῥηγοπύσεις, ἢ ἢ ἀγκύρας πύσεις ἐν στέλεχος. οἱ δὲ ἔρον ἀνθρώπειον τῷ στέλεχος ἐν ταῖς ῥίζαις καὶ ἔχουσιν.

(1) Ita legend. ex Caf. & MS. Bar. in cat. deest, ante Βασσιανῶ. (2) Bis in hoc capite sic legend. censeo, refragant. licet MSS. pr. Ed. ἀσροπλήγας. (3) Restit. ex MSS. F. L. B. 1, & 2. (4) MSS. V. L. & Bod. ἀπερύξας, sed Bar. ut in textu.

CAP. XXXVII.

*De morbidis vitibus.
Damogerontis.*

Morbidam vitem, cinere farmentitio aut quercino cum aceto mixto ad truncum asperfo, curabis. Multum prodest & urina humana radicibus affusa. Quidam vero morbidas vites excindunt ad terram, deinde leviter obruunt terra adjacentē, modico stercore ipsi admixto, & quum turiones egerminave-

Κ Ε Φ. ΛΖ.

Περὶ νοσέσων ἀμπέλων. (Ι) Δαμογέροντος.

ΤΗΝ νοσέσων ἀμπέλῳ, πύσεις κληματίνῃ ἢ δρυῖνῃ μιχθείσῃ μὲν ὕδατι καὶ ἔλαιον τὸ πύσσυλον, ῥηγοπύσεις. σφόδρα δὲ ἀφελεῖ ἐν τῷ ἔρον τὸ ἀνθρώπειον εἰς τὰς ῥίζας ἐξέσπυλον. Τινες δὲ ἐν νοσέσων ἀμπέλῳ ἐκτέμνουν παρὰ τῷ γῆν, εἴτε περὶ ὁμοίως ἐλαφρῶς τῇ γῇ τῇ παρὰ τῇ μίξαντες ὁλίγῳ

(1) Δαμογέροντος habent omnes MSS. prater Bar. in quo Δημογέροντος.

κάωρον. Ἐὶ ὅταν οἱ βλαστὶ φύωσι, τὰς μὲν ἀδυνατεῖς περικαθαίρουσι, τὰς δὲ εὐχρηεῖς ἐῷσι, Ἐὶ πάλιν τὰ ἐξῆς ἐστὶ τὸ ἐπιτηδείοτερον τὸ (2) καθαλειφθέντων ἐπιλεξάμενοι, τὰς λοιπὰς περιαιροῦσι.

(2) Ex MSS. prius καθαλειφθέντων.

Κ Ε Φ. ΛΗ.

Περὶ δακρυρρόσων ἀμπέλων. Σωτίων.

Αἱ πολὺ τὸ δάκρυον ἀφιεῖσαν ἀμπέλοι, (1) ἀπὲρ πῶν καὶ μὴ ἀφ' ἐδομένον εἰς πᾶν τὸ τὸ ἀμπέλου σῶμα ἀποβάλλουσι. δρεπάνῳ ἔν τὸ στέμνον ἐξαρτάμενοι, (2) καὶ ἐκκοπιοῦμεν, ἐὰν δὲ μηδὲν ἀνύη τὸ γένος, καὶ τὸ ριζῶν τὴν παχύτητα χαράξομεν, καὶ τὸ ῥόπον πινὰ ἐκκόψομεν, καὶ τὴν ἀμύργην εἰς ἡμισυ ἐψηθείσῃ καὶ ψυθείσῃ χρίομεν ὡς τομάς. τὸ δὲ ὑποκείμενον τῇ τομῇ ὀφθαλμὸν (α) ἔξω ἀπαλείφομεν, ὥστε ποτὶ βέλπον εἶναι ἐδοκίμασται.

(1) Emend. ex MSS. Bar. & Palat. Antea male ἄπιστον. (2) Περιουπῆς huiusce partem, ἀποκαθαίρουσιν, supplevi ex MSS. & Interp.

(α) "Ἐξω ἀπαλείφομεν, -] Palladius in Febr. Tit. XXX. Totum hoc caput αὐτολεξεί transcriptum habet, ubi sub finem. " Tunc insulsa amurca ad medietatem decocta & refrigerata plaga exciso perlinatur, & sub hac acetum acre fundatur. Videtur legisse ὅτι ἀπαλείφομεν, & rectius forsitan; in Vers. expressi.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

Περὶ ῥυάδων ἀμπέλων. Τῇ αὐτῇ.

Τὰς ῥυάδας ἐκ τῶν φύλλων δοκιμάσεις λευκαίνοντων ἢ ὑποξήρων γινόμενων, τό τε κλήμα πλατὺ ἢ ἱμαντῶδες καὶ ἀπαλὸν ἔχουσιν. Περαιρούμεν ἔν τέφρᾳ (1) σιφυρμένῃ ὅτι δερμυζέτω καὶ

(1) Ita MSS. antea σιφυρμένη.

rint, debiles quidem refecant, generosos vero finunt, & rursus sequenti anno meliorem ex relictis eligentes, reliquos tollunt.

C A P. XXXVIII.

De lachrymantibus vitibus. Sotionis.

Vites multam lachrymam emittentes, crudam & in totum corpus vitis non distributam abjiciunt. Falce igitur truncum incidemus & exulcerabimus sinu in ipso facto, si vero nihil profuerit hoc factum, etiam radicum crassitiem exsculpemus, & quodammodo ulcerabimus, & amurca ad medietatem cocta ac refrigerata plagas illinemus. Subjectum vero oculum aceto inungemus, quod multo melius esse experientia constat.

C A P. XXXIX.

De vitibus defluis. Eiusdem.

Vites defluas ex foliis dignoscas subalbidis & subarefactis, sed & farmentum latum & instar lori ac molle habent. Medeberis igitur cinere aceto acerrimo subacto illinens stirpes, & irrorans quæ in ambitu

sunt trunci. Ipsæ etiam vites cinere liquido factò respergendæ sunt. Quidam vero marinam aquam radicibus affundunt. Alii racemorum summas partes auferre & mutilare studio habent. Vocatæ sunt autem vites *ρύαδες*, quæ fructum non continent, & defluxu.

(2) *Rectius forsan κολέειν.*

C A P. XL.

De vitibus in materia multa effusionem luxuriantibus.

Ejusdem.

Effundentes se in multam materiam vites brevius præsecare oportet, sarmentis enim purgatæ quiescunt. Si vero adhuc non cessent, facta pastinatione arenam fluvialem aggeremus, & modicum cineris. Alii circum radices lapides ponunt, quo vitem perfrigerent.

(1) *Emend. ex MSS. & Caf. pr. Ed.---λοφῶσιν. Ἐὰν... γηροφῶσιν,...*
ἐπιφορεῖν ἤσομεν. Bar. habet ἢ ὀλίγον.

(a) *Palladius in Novemb. Tit. 9. de vitibus sine fruge luxuriantibus hacce profert. " Si permanebit hoc vitium, circumfossas arena fluviali, " vel cinere debemus aggerare. Quidam lapides inserunt inter flexuosas " radicum.*

C A P. XLI.

*De vitibus fructum putrefaci-
entibus. Varronis.*

Sunt quædam vites quæ fructum recens productum putrefaciunt, priusquam racemi nutriantur & maturefcant. Talibus igitur medeberis portulacæ folio. Alii autem farinam portulacæ admixtam trunco circumlinunt. Alii portulacæ dimidiam racemi partem illinunt. Quidam cineris veteris heminas quatuor radicibus injiciunt, aut etiam arenæ.

χείων & στελέχη, καὶ καθ' ἑαυτὰς
 τὰ κύκλω μάλιστα & στελέχους. καὶ
 αὐτὰς δὲ τὰς ἀμπέλους τῇ τέφρᾳ
 ὑγρὰ χυομένη καὶ ψευδαέρον. Τι-
 νὲς δὲ θαλάττιον ὕδωρ ταῖς ῥίζαις
 ἐπιχέουσιν. ἄλλοι δὲ τὴν βοτρυάν &
 ἀκρὰ ἀφαιρεῖν & (2) καλύειν σπυ-
 δάζουσιν. ἐκλήθησαν δὲ ῥυάδες, αἱ
 μὴ ζυνέχουσιν τὸ καρπὸν, ἀπὸ τοῦ ῥεῖν.

K E Φ. M.

Περὶ ὑλομανυστῶν ἀμπέ-
λων. Τῷ Αὐτῷ.

ΤΑς ὑλομανύσσας μακροβιοῦν
 δεῖ, ἐκκληματέμεναι γὰρ (1)
 λοφῶσιν. ἐὰν δὲ ἐπιμεινώσι, γηρο-
 φῶσιν (2) ἀμμιον ποταμίαν ἐπι-
 φορέσουσιν, καὶ ὀλίγον τέφρας. οἱ
 δὲ πρὸς τὰς ῥίζας λίθους πτείσουσιν,
 ἵνα ἀναψύχῃσι τὸν ἀμπελον.

K E Φ. MA.

Περὶ τῶν σιπυστῶν τὸ καρπὸν
 ἀμπέλων. Βάρων &.

Εἰσὶ πνὲς αἱ ἀρπτοκῆσαι, αἱ δὲ
 σήκουσι τὰς βότρυας, πρὶν ἀνα-
 ῥέψαι καὶ πεπῆναι. τὰς ἐν τοιαύ-
 τας θεραπείαις ἀνδράχνης φύλλα.
 ἄλλοι δὲ καὶ ἀλφίβα τῇ ἀνδράχνῃ
 μίξαντες, τὸ στέμνον περιλείψου-
 σιν. Ἄλλοι τῇ ἀνδράχνῃ τὸ ἥμισυ
 & βότρυον χρίουσι. Τινὲς δὲ ταῖς
 ῥίζαις τέφρας παλαιᾶς κατύλας εἰς
 ἐπιβάλλουσιν, ἢ ἀμμον.

K E Φ.

Κ Ε Φ. ΜΒ.

Περὶ τῆς ὑπὸ δικάλλης
 βαυμαλοθεσιῶν ἀμπέ-
 λων. (1) Τῆς Αὐτῆς.

(α) Τὴν ὑπὸ δικάλλης ἢ πινος ἀλ-
 λει τραυματιοποιεῖσαν, † εἰ
 ἢ πολλήν ὑπὸ τῷ γῆν εἴη, περι-
 πλαιώῃ τὸ τραῦμα γῆ λεπτὴν, ἢ
 μίξας κόπρον αἰγίαν ἢ περβα-
 τίαν, καὶ πείδῃσιν. εἴτω (2) πε-
 ρισκαλον τὸ σέλεχον, καὶ ἐπιμελῆ
 αὐτῆς. εἰ δὲ πάλιν τῷ ῥίζαν τὸ
 τραῦμα εἴη, λεπτὴν γῆν κόπρον ἀνα-
 μίξας ἀπαλὴν ἀρχάννυε, ζωε-
 χέρεον δὲ περὶ σκαλλεῖ, περιστρέφον
 τὸ κλῆμα, μὴ ἐπικάμπλων. (3) μὴ
 δὲ βιαιοτέρῃ τῇ ἀγωγῇ χρῶ.

(1) Affixi ex Codd. MSS. F. C. L. & Bar.

(α) Τῷ ὑπὸ—] Vid. Pallad. in Martio Titulo VII^{mo}. Pag. 86.

† Supplend. ex Interp. ἔτω θραπέυσεις, vel quid huiusmodi, ut sensus
 sibi constet. (2) MS. Cott. περὶ σκαλλον. MSS. L. & B. 2. ut in textu.
 In Bar. περισκαλλων .. ἐπιμελῆ. (3) Hac revocavi ex Codd. MSS.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Πῶς δυνατόν πρὸ τῆς τρυ-
 γιτῆς προκαταμανθάνειν
 τὸ ἐσομένιον πολυωρίαν καὶ
 καλλιωρίαν, ἢ κακοωρίαν.
 Δημοκρίτης.

ΡΑΖΑ, ταῦτέστι κόκκον, τοῖς δα-
 κτύλοις λάβε ἡρέμα ἀπὸ τῆς βό-
 τρυς, εἰάν ἐν ὑγρῇ π ἐκπηδήσῃ,
 εὐφορίαν δηλοῖ. πινὲς δὲ, εἰ πολὺς
 σιτὶς γίνηται, καὶ τὸ ὑγρὸν καρπὸν
 εὐδελωῖσιν ὑπερχνένται. τὸ δὲ οἶνον
 καλὸν ἐστὶ δυνατόν ἐστὶ περὶ κραι-
 μετα, εἰάν ἀπὸ τῆς (1) ἑαρόν ὄμ-
 βροι πλείους γένωνται. τὸ αὐτὸ δη-
 λῶσιν ὄμβροι γινόμενοι, ἐν ὁρβι-
 αῖς ὑπομένης τῆς σταφυλῆς, ἐν ὄμ-
 φακιζέσει ἐπὶ. ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν τὸ

(1) Emend. ex MSS. F. C. L. B. 1, & 2. & Interp. prius αἰερόν.

vindemiæ

C A P. XLII.

De vitibus a ligone sauciatis.
 Eiusdem.

VItem a ligone aut quopiam alio
 sauciatam sic curabis. Si plaga
 sub terra fuerit, vulnus terra tenuissi-
 ma, stercore caprino aut ovillo ad-
 mixto, integatur & obligetur. De-
 inde truncum circumfarrito, & vi-
 tem diligenter curato. Si vero in
 radice fuerit vulnus, tenuem terram
 liquido stercore permixtam agge-
 rito, & frequentius circumfarrito, iar-
 menta obtorquendo non inflectendo,
 violentiore ductu vitato.

C A P. XLIII.

Quomodo ante vindemiam præ-
 nosse liceat futuram vini
 ubertatem & bonitatem, aut
 vitium. Democriti.

A Cinum, hoc est uvā, de racemo le-
 niter digitis detrahito, siquidem
 igitur quiddam humidum exilierit,
 ubertatem ostendit. Quidam, si mul-
 tum frumenti provenerit, etiam
 liquidi fructus copiam pollicentur.
 Cæterum vinum bonum & potens
 futurum conjectamus, si verno tem-
 pore imbres plures delabantur. Idem
 futurum indicant imbres, quum ervi
 magnitudinem uva habeat, & adhuc
 acerba sit. At vero quæ sub ipsum

vindemiæ tempus oboritur pluvia,
non solum aquosum, sed & accensum vinum faciet.

πρυγητὸν ὁμβροῦς γινόμενον, ἐχὺδαζῇ μόνον, ἀλλὰ & ἐκτεργίαν τ' οἶνον ποιήσῃ.

C A P. XLIV.

Sepis parandæ ratio.
Diophanis.

SI sepem habere velis munitam & securam, scrobem cubitali effodito altitudine, in eamque palos depangito, & funiculum per scrobem extendito: præcedente autem die eruvum molitum in promptu habeto, & rubi semen ac paliuri & oxyacanthæ, omnia ad mellis spissitatem macerata, postea vero extentum funiculum rubi & paliuri semine confricato & oblinito, & locum cremore irrorato, ac ad modicum tempus finito. Deinde terram ex scrobe egestam superinjecito, & post dies viginti octo germina producent pedalis altitudinis, quæ transplanta in scrobem quatuor palmis non altio-rem, & intra duos menses cubitalem magnitudinem excedent, deinde vero in magnam altitudinem elevata fures arcebunt. Hæc fiant sub æquinoctium vernal. Facile autem sepem parabis, si funem rubi semine confricaveris & in terram defoderis, & arundines crassas resectas plantaveris modica profunditate, ita ut obliquas imponas & non rectas, stercore una cum terra aggesto. Quidam sepem hoc modo faciunt: Virgas rubi in segmenta conscindunt, eaque in sepibus posita ad palmarem altitudinem obruunt, irrigantque donec germen erumpat. Aliqui moris, hoc est fructibus rubi maturis, funiculum manu affricant, deinde terra & stercore obrutum ri-

Κ Ε Φ. ΜΔ.

Σκλασία Φραγμῶ.
Διοφάνης.

ΕΙ βέλῃ φραγμὸν ἔχειν ἀσφαλῆ, σκάψας πύρρον πηχυαῖαν πασσάλης κατέπηξον, καὶ ἔκτεινον χοινίον κατὰ τὴν πύρρον· ὡς μίαν δὲ ἡμέραν ἔσωσάν σοι ἐν ἐτοίμῳ ἀλληλεσμένοι ὄρθοι, καὶ καρπὸς βάττε καὶ παλιῖρες καὶ (1) ὄξυκάνης, πὰ πάντα ἐμβεβρεγμένα εἰς πᾶχον μέλιτον, καὶ τῆτο τὸ ἐκτεταμένον χοινίον τείψον τῷ καρπῷ τὴν βάττε & παλιῖρες, καὶ ἐπιρράνας τὸ τόπον τῷ ἀποδρέματι, ἕασον βραχὺν χρόνον. ἔπειτα τὸ χῶν τὸ ἀπὸ τῆς πύρρος ἀναβληθέντα ἐπίβαλε, καὶ μετ' ἡμέρας κη'. βλαστὰς φύσῃ πετραπαλαισιαῖς, εἰς μετὰ φύπυσον μὴ εἰς βάθος πλεον παλαισῶν εἴ. καὶ ἐντὸς δύο μηνῶν ὑπὲρ πηχυαῖον μέγαθον φυήσονται, ἔπειτα εἰς μέγα ὕψος ἀρδέντες ἀπείρεσσι τὰς κλέπτας. ταῦτα δὲ ποίῃ ἐν ἰσημερίᾳ ἐαρινῇ. Εὐκόλως δὲ φραγμὸν ποιήσεις, εἴαν χοινίον τεύχας βάττε καρπῷ & καθεύξας εἰς γῆν, καλάμους παχέας (2) συκόπων φυτύσης μικρὰ βάθῃ, πλαγίως βάλλων & μὴ εἰς ὄρθον, (3) ἐπιβάλλων τῇ γῇ κόωσαν. Ἐνιοὶ δὲ φραγμὸν ποιεῖσιν ὅτως· ἐν τῷ ῥάδων τὴν βάττε κόμμετα ποιεῖντες, & πέντες αὐτὰ ἐν τοῖς φραγμοῖς χωνύουσιν ἐπὶ παλαισιῶν ὕψος, καὶ ἀρδεύουσιν ἕως βλάστης. Ἐνιοὶ δὲ τοῖς (3) μώροις, ταῖς τοῖς καρποῖς τῆς βάττε πεπανηθεῖσι, παρατελεῖσσι ταῖς χερσὶ χοινίον, εἴτε γῇ ὡρεχάσαν-

(1) Ita MSS. antea ὄξυκάνης ... βεβρεγμένα. (2) Ex MSS. prius ἐπιβάλλον. (3) Caf. μώροις. Vid. Suidam V. Μόρα. MSS. ut in textu.

πρὸς μὲν κόπρον ἀρδεύουσιν, ἕως ἀν-
βλαστῆσθαι. (α) Δημόκριτος δὲ φη-
σιν, ἀρχομένους ἕως ἑ. ἡμε-
ρῶν, καλῶς φυτεύεσθαι φραγμὸν τὸν
πρῶτον τῆτον. χοινίον πολὺ ἐν θα-
λάσῃ (4) ποιῆσαι, ἃ λοιπὸν ἀγα-
πησῶντος, βάτῃσιν ἀπὲρμαλιν καὶ τοῖς ἀλ-
λοις τοῖς πεποιημένοις ἀκαιοῖσι δέσει
ἃ ὀρεῖσιν τρέψον, καὶ κατέχουσιν ἐν
τῇ πέφρω, ἃ ἀρδεύει, εἰ δυνατόν,
κατὰ ἐκάστην ἡμέραν ἕως ἧς (5)
καὶ παχέως καὶ πλείως φύσεται ὁ
φραγμὸς, καὶ ἀσφαλὴς ἔσται.

(α) Δημόκριτος] Columella Lib. XI. Cap. 3. Democritum in Libro Georgico de muniendis hortis differentem laudat, & hunc locum ita transcriptum nobis reliquit. "Horum autem ruborum (Rubi, Paliuri, & κυνοσάτῃς) semina quam maturissima eligi oportet, & ervi moliti farina immiscere: qua cum est aqua conspersa, illinitur vel nauticis veteribus funibus, vel quibuscumque aliis restibus. siccati deinde funi- culi--&c. Plinius item Lib. XVII. "sic & spinas sepi causa serunt, tomice moris spinarum circumlita.

(4) Emend. ex MSS. & Cal. prius ποιήσας. (5) Supplevi ex MSS.

Κ Ε Φ. ΜΕ.

C A P. XLV.

Πότε καὶ τρυγᾶν τὰς ἀμ-
πέλους, καὶ ποῖα ὅτι τε-
κμήρια τῆς σαφυλῶν πε-
πάνσεως. Τῷ Αὐτῷ.

Quando vites vindemianda,
& qualia uvarum maturi-
tatis indicia.

Ejusdem.

Ὅτε ἐστὶν ῥάδιον ἀγνοῶναι, πότε
καὶ τρυγᾶν τὰς σαφυλάς. διό-
τινες, πρὶν πεπανῆναι, αὐτὰς τρυ-
γῶντες, λεπτὸν ἃ ἀδενῇ καὶ ἃ μόνι-
μον τὸ οἶνον πιῶσιν ἔπειτα δὲ βρα-
δέπουν τρυγῶντες, ἃ μόνον τῷ
ἀμπελον βλάπτει, παρὰ τὸ δέον
ἀχρηστέον, ἀλλὰ καὶ εἰ γάλαζα
ἢ κρύσταλλον γένοιτο, εὐπαθέστερον τὸ
οἶνον ἔξωσιν. Ἔστιν ἔνδοξον καὶ
καὶ τῆς τρύγης, ἃ μόνον ἀπὸ τῆς
μύσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ὀψέως αὐ-
τῆς ὅμως δὲ καὶ σημειώσεις πινὰς
παράδωσμεν. Φασὶ γὰρ οἱ παλαιὸι Δη-
μόκριτον καὶ Ἀφρικανὸν, ἔξ μόνων
ἡμέρας, ἃ ἢ πλείους, (1) (ἢ μείους)

Non facile est dignoscere quan-
do uvas colligere & vindemi-
are oporteat. quapropter aliqui ante
maturitatem ipsas legentes, tenue &
infirum & non durable vinum fa-
ciunt: alii contra tardius vindemi-
antes, non solum vitem lædunt, diu-
tius æquo onus gestantem, sed & si
grando & glacies oboriat, injuriis
obnoxium vinum habebunt. Digno-
scitur igitur vindemiæ tempus, expe-
rimento non modo ex gustu, sed eti-
am e visu facto; & tamen notas a-
liquas prodemus. Tradunt enim De-
mocritus & Africanus, sex tantum
dies, & non plures, recte permanere

(1) Hæc non comparent in MSS.

uvam maturam. Si igitur vinaceus non amplius viridis pelluceat, sed nigricet, uvam maturam esse indicat. Alii acinos premunt, & siquidem vinaceus exilierit nudus, citra omnem carnis complexum, maturas ad vindemiam esse uvas judicant: si vero profilierit vinaceus partem carnis secum trahens, maturas esse negant. Quidam ex eo quod passa fieri incipiat, maturam conjectant. Alii maturas uvas esse sic probant: ubi densissimus est racemus, inde acinum unum eximunt, & post unum aut alterum diem ad racemum respiciunt & contemplantur. Si igitur in eadem figura permanferit locus, velut vicinis & juxta fitis acinis nullum augmentum capientibus, vindemiam accelerant: si vero exempti acini locum minorem factum viderint, velut circumfitis acinis auctis, vindemiam inhibent quamdiu augetur.

ἡρόδοτος λέγει, ὅτι κὺκλω ραγῶν αὐξηθεῖσιν, ἐπέχουσι τὸν τρυγητὸν ἕως ἂν ἡ αὐξήσις παύσῃ.

(2) Reslit. ex MSS. ἀντὶς ὅταν.

(3) Ita MSS. prius ἐχούσιν.

CAP. XLVI.

In qua domo agente luna vindemiare oporteat, & quod decrescente ipsa & sub terra latente vindemiare conveniat. Zoroastris.

Vindemiare oportet cum Luna in Cancro sit, aut Leone, aut in Libra, aut Scorpio, aut Capricorno, aut Aquario. Diligenter vero providendum est, ut decrescente ipsa & sub terra latente uvas legamus.

(1) Revocavi ex MSS.

καλῶς διαμείνειν πεπανθεῖσαν τὴν σαφυλήν. ἐὰν ἔν τῷ γίγαρι μὴ κίπῃ χλωρὸν διαφανῆ, ἀλλὰ μέλαν, σημαίνει αὐτὴν ὥριμον εἶναι. Οἱ δὲ θλίβουσι τὰς ράγας, καὶ εἰ ἂν ἐκπηδήσῃ τὸ γίγαρι γυμνόν, μὴ παύσῃ τὴν ποτὶ τὸν σαρκῶν, ὥριμος εἶναι παρὰ τρυγητὸν δοκιμάζουσι τὰς σαφυλάς· εἰ δὲ ἐκπηδήσῃ τὸ γίγαρι μὴ μέρους τὸν σαρκῶν, ἔφασι αὐτὰς ὥριμους εἶναι. πῶς δὲ ἐν τῷ ἀρχαίῳ σαφιδόῳ, τὴν πεπανθεῖσαν τεκμαίρονται σαφυλήν. Ἐπεὶ δὲ δοκιμάζουσιν ὥριμους εἶναι τὰς σαφυλάς ἕτως· (2) ὅταν πυκνότητος εἰσιν ὁ βότρυς, ἐκείθεν ἐξελόντες μίαν ράγα, μὴ μίαν ἢ δύοτέραν ἡμέρας θεωροῦσι τὸν βότρυς. ἐὰν ἔν μείνῃ ἐπὶ χήματι, ὁ τὸ ραγὸς τόπος, ὡς τὸ παρακειμένων ραγῶν μηδεμίαν αὐξήσιν (3) λαβούσιν, ἐπιτεχύνουσι τὸν τρυγητὸν· εἰ δὲ τὸ τὸ ραγὸς τόπον ἐλάττωσιν

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Ἐν ποίῳ οἴκῳ ἔσῃς τὸν σελήνης ἡρὴν τρυγᾶν, καὶ ὅτε ληγέσῃς αὐτῆς καὶ ὑπογείῃς ἔσῃς τὸν τρυγητὸν δεῖ ποιεῖν. Ζωροάστρης.

Δεῖ τρυγᾶν τὸν σελήνης ἔσῃς ἐν Καρκίνῳ, (1) ἢ Λέοντι, ἢ Ζυγῷ, ἢ Σκορπίῳ, ἢ Αἰθέρῳ, ἢ Ὑδροχόῳ. ἀπεδάξειν δὲ ἡρὴν, ληγέσῃς αὐτῆς καὶ ὑπογείῃς ἔσῃς τὸν τρυγητὸν ποιεῖν.

Κ Ε Φ. ΜΖ.

Πῶς δεῖ βοηθεῖν ταῖς ὀμ-
φακιζέσαις σαφυλαῖς, ἢ
ἄλλως πως ἀφθαρεί-
σαις, καὶ θεραπεύειν τὸ ἐξ
αὐτῶν ἐσόμενον οἶνον.

Λεοντίνε.

Χρὴ πόσας πρὸς ὀμφακιζέσαις σα-
φυλαῖς, ἢ ἄλλως πως ἀφθα-
ρείσαις, ἀπχωρίζειν τὸ λοιπὸν καρ-
πῶ, ἢ τὸ ἐξ αὐτῶν γλεύκεσσι θεραπεύειν ἕτως· ὕδωρ ὀμβρῖον ἐψεῖν
χρη εἰς ἡμισυ, ἐκ τούτου τὸ ἐψομένον
ὑδαρ, ὅσον γίνεται τὸ γλεύκεος
δέκαθεν μέρος, ἐπιχεῖ τῷ οἴνῳ·
αὐτὸς δὲ συν τῷ γλεύκει ἐψησον,
ὡς ἀπαναλωθῆναι τὸ δέκατον ἐν τῇ
ἐψήσει. Τινὲς δὲ ἕχ ἕτως, ἀλλ' αὐ-
ταῖς ταῖς σαφυλαῖς ἐμβάλλουσιν ὕ-
δωρ, εἰκάζοντες ὡς τὸ ἐσόμενον
γλεύκεσσι τὸ τρίτον μέρος, καὶ μετὰ
ταῦτα συμπατηθεῖσιν τὸ σαφυλῶν
τὸ γλεύκεσσι ἐψέσιν, ὥστε ἀπαναλωθῆναι αὐτὸ τὸ τρίτον.

Κ Ε Φ. ΜΗ.

Θεραπεία τῶν λυμαινομένων
θηρίων ταῖς ἀμπέλεις.

Ἀφρικανὸς.

Διαφθαρήσονται σκώληκες οἱ ταῖς
ἀμπελοῖς ἐνοχλεῖντες, ἢ ἐννοσ-
σεύοντες (1) τὸ μέρος τῶν ἀμπελῶ-
ν, βολείτων καπνισθέντων κατὰ
ἀνεμῶν. οἱ δὲ (2) χαλβάνῳ, ἢ κα-

C A P. XLVII.

*Quomodo uvis acerbis, aut
alio modo corruptis, et vino
ex ipsis expresso remedium
sit adhibendum.*

Leontini.

Portet omnes acerbis uvas, aut
aliter corruptas, a reliquo fru-
ctu separare, & mustum ex ipsis hoc
modo curare: aqua pluvialis coqua-
tur ad medietatem, & ex hac aqua co-
cta, quanta fuerit decima musti pars,
ad ipsum mustum tantum affundito;
rursusque cum musto coquito, ut de-
cima pars inter coquendum consu-
matur. Quidam non sic faciunt, sed
ipsis uvis aquam adjiciunt, conjectan-
tes se futuri musti tertiam partem
addere, & postea calcatis uvis mu-
stum coquunt, ad tertiæ partis con-
sumptionem.

C A P. XLVIII.

*Cura bestiolarum vites infe-
stantium. Africani.*

Necabuntur vermes vites infe-
stantes, aut partem aliquam vi-
neæ occupantes, fimo bubulo secun-
dum ventum suffito. Quidam gal-
banum, aut cornu cervinum, aut un-

(1) Legend. potius τῷ μέρει. MS. Bar. ἐννοσσεύοντες, τὸ μέρος.

(2) Χαλβάνῳ, -] Ita Palladius Lib. 1. "Uramus Galbanum, vel
" cervi cornua, radices lilii, capra ungulas: Hoc genere monstra noxia
" prohibentur. Galbanum autem succus est e ferula stillatitius, in Syria
nascent, et μετώπιον a quibusdam, ab aliis Χαλβάνη σαχονίης appellatur.
Dioscorides Lib. 3. varia ex eo remedia enumerat, et ortum nobis reli-
quit Cap. 97. Χαλβάνη ὅπως ἐστὶν νάρθηκος ἐν Συρίᾳ ἠνωμένον, ἢν (Cl. Sal-
masius ex vet. cod. et legendum contendit) ἐνιοὶ μετώπιον καλεῖσι. paulo
gues

gues caprinos, aut eboris scobem, aut lillii radicem in vinea suffientes, bestiolas & serpentes inde abegerunt. Abiges similiter bestias muliebris pilli suffitu, atque inde etiam mulieribus abortientibus opitulaberis, & eis quarum uterus fursum repit: nam & ipsæ omnes has affectiones pilorum suffitu curant. Alii herbam personiam, alii personatam appellatam suffientes, aut juxta vites plantantes, ejusmodi bestias fugant. Quidam laserpicium & oleum coquunt, & truncos vitium illinunt, a fundo paulo superius initio facto. Quo vero neque erucæ vitibus injuriam inferant, allio trito falces illine.

πάνω ἀρξάμενοι. ἵνα δὲ κάμπαν ἀμπέλης μὴ ἀδικῇεν, σκόροδα λειώσας χρίε τὰ δρέπανα.

ρας ἐλάφειον, ἢ ὄνυχας αἰγίς, ἢ ἐλέφαντι περὶ σμα, ἢ κείνους ῥίζαν ἐν τῷ ἀμπέλωνι θυμιάσαντες, ἀπήλασαν αὐτόν. τὰ θηρία. Ἀπειλάσεις δὲ ὁμοίως τὰ θηρία, ἐ γυναικὸς τρεῖς θυμιάσας, ἐ πῶς ὠμοτοκίας γυναικας θεραπεύσεις, καὶ ἂν ἡ μήτρα ἄνω τρέχει. ἐ γὰρ αὐταὶ ταῦτα τὰ πάθη διὰ τῶν τευχῶν θυμιάσεως θεραπεύονται. Ἄλλοι πμιονίαν βοζάνην, ἄλλοι δὲ αἰσάτως (b) τὴν πωσωπίτην καλὰ μύρην θυμιάσαντες, ἢ παραφυτεύσαντες ταῖς ἀμπέλοις, ἀποδιώκουν τὰ θηρία. πνὲς (c) ὁπὸν ἐ ἔλαιον ἐψήσαντες, χρίουν τὰ πρέμνα τῶν ἀμπέλων, ἀπὸ τῆς πυρρῆς ὀλίγον ἐ-

infra -- δολῶσι δὲ αὐτῷ, μισγύντες ῥητίνῳ ἐ ἐρεμὸν καὶ ἀμμωνιακόν. & inferius -- θηρία τε θυμιασμένη διάκη, τὰς τε συχλομένους ἀδίκτας τηρεῖ. i. e. Galbanum succus est nascentis in Syria ferula, quod (quam) nonnulli Metopium vocant. Admixtis resina, faba fresca, & Ammoniaco, adulteratur. Si uratur, fugat nidore venenatas bestias, ac perunctos ab illarum morsu vindicat. Plinius etiam Lib. XII. "Dat & Galbanum" Syria in eodem Amano monte, e ferulaque (ita Salmas. in Sol. hunc locum legit) ejusdem nominis, resina modo: Stagonitin appellant: -- Paulo post. "sincerum si uratur, fugat nidore serpentes. Plura de Galbano legantur apud Plinium Lib. XXIV. Dioscor. cap. cit. Galen. Lib. de fac. Simp. Med. Nicandrum in Theriacis, & Theophr. Hist. Pl. Lib. IX. Cap. VII.

(b) Τὴν πωσωπίτην --] Quam Noster πωσωπίτην βοζάνην, Dioscorides Lib. IV. Cap. CVII. πωσωπίδα & πωσωπίον vocat. Plinius inter Echiorum genera Personatam numerat Lib. XXV. Sect. 58. "Quidam Echionem Personatam vocant, cujus folio nullum est latius, grandes lappas ferentem. Prius in editis legebatur Quidam Arcion, ut & apud Dioscor. loco cit. sed Harduinus ope MSS. Echion restituit; & Personatam non aliam esse a Lappa majore autumat. Vid. Colum. Lib. VI. Cap. de Remediis ad ictus Serpp. & nox. animalium.

(c) Vid. qua supra notav. ad Cap. VII. Lib. IV.

Κ Ε Φ. ΜΘ.

Πρὸς κανθαρίδας, καὶ τὰ
μείζονα ζῶα τὰ λυμαι-
νόμενα τὸν καρπὸν.

Τῷ Αὐτῷ.

ΙΝα δὲ κανθαρίδες πῶς ἀμπέλεις
(μὴ λυμαίνων), αὐτὰς ζῶς (α)
κανθαρίδας βρέζον ἐλαίῳ, καὶ ἔ-
χειε τὴν ἀκόντιον, ἐφ' ἧς ἀκονᾷσθαι
μέλλει ζῶ δρέπανα. οἱ δὲ πρὸς τὸ
τὰ μείζονα θηρία ἀπιλάσκει, κυνῶν
κόπρον ἔρω βρέζαντες παλαιὰ τὰ
κύκλω πάντα καθαῖρανται.

(α) Κανθαρίδας βρέζον--] Pallad. Lib. I. " Ne cantharides vitibus no-
ceant, in cote, qua falces acuntur, ipsa sunt conterenda.

Κ Ε Φ. Ν.

Φυσικὸν Δημοκρίτειον πα-
ράδοξον διὰ πείρας πολ-
λάκις, πρὸς τὸ μήτε ζῶς
ἀμπέλεις, μήτε ζῶ δέν-
δρα, μήτε τὰ λήϊα, μήτε
ἄλλο τι ὑπὸ πινος βλά-
πτεται, καὶ μάλιστα ὑπὸ
τῆς μείζονων θηρίων.

Δημοκρίτης.

(α) Καρκίνους ποταμίους, θαλάσσιους, καὶ
παγύρους θαλασσίους, μὴ ἐ-
λαττον δὲ τῷ δέκα, εἰς ἀγλῆον κερα-
μεῖον μετ' ὕδατος ἐμβαλε, καὶ πω-
μαστας ἀπόθεε ἐν ὑπαίθρῳ, ἵνα ἡ-
λιαζῇ ἐπὶ ἡμέρας δέκα. εἴτα λα-
βὼν πάντα, ὅσα βέλῃ ἀβλαβῆ μῦρην,
τάτω πρὸ ὕδατος καθαρεύουσα, παρ'
ἡμέραν χροῖμας ἕως αὐξηθῶσι, καὶ
θαυμάσις τὴν ἐνέργειαν.

(α) Καρκίνους--] Totum hocce caput ad verbum ex Democrito trans-
cripsit Pallad. Lib. I. Tit. XXXV. Vid. quae inferius notamus ad Capp.
87. & 89. Lib. X.

C A P. XLIX.

*Contra cantharides, & majora
animalia fructum vastantia.*

Ejusdem.

QUO vero cantharides vites non
laedant, ipsas cantharides oleo
macerato, indeque cotem in qua fal-
ces exacuere velis illinito. Quidam
ut majora animalia abigant, stercore
canino urina veteri macerato om-
nia circumcirca respergunt.

C A P. L.

*Physicum Democriti parado-
xum, experientia proba-
tum, ut neque vites, neque
arbores, neque segetes,
neque quicquam aliud a
quopiam laedantur, & maxi-
me a majoribus bestiis.*

Democriti.

CANCROS fluviales plurimos, aut
paguros marinos, non paucio-
res quam decem, in vas fictile cum
aqua injicito, & addito operculo sub
dio exponito, ut ad dies denos inso-
lentur. Deinde quaecunque illæsa esse
volueris hac aqua conspergito, idque
alternis diebus donec adoleverint, &
miraberis efficaciam.

CAP. LI.

De Oenanthæ. Florentini.

Legenda est cœnanthe ex vite vinum dulce ferente, & labrusca, maxime vero ex arbutiva vite. Legatur autem tempore floris, ita videlicet ut racemi auferantur & in umbra siccentur. Postea flori puro in dolium coniecto infundatur vini odorati & sapæ æqualis mensura. Frictetur manibus diligenter, fiantque massæ & reponantur.

Κ Ε Φ. ΝΑ.

Περὶ οἰνάνθης. Φλωρεντίνος.

Ληπλέον τιν (α) οἰνάνθην ἀπὸ τῆς ἡδύς οἶνον φερέσης ἀμπέλης, ἢ ἀπὸ τῆς ἀγρίας, μάλιστα δὲ ἀπὸ τῆς ἀναδενδρίπδος. ληπλέον δὲ παρὰ τὸ καιρὸν τῶν ἀνθῶν, τῶν βοτρυῶν δηλαδὴ ἀφαιρεσθῆναι καὶ ξηραίνεσθαι ἐν σκιᾷ. ἢ τὰ ἀνθὲς κεραμίῳ ἐμβληθέντι ἐπιχυτέον οἶνον εὐώδους παλαιᾶς καὶ ἐψητῆς τὸ ἴσον. τριπλέον ταῖς χερσὶν ἐπιμελῶς, ἢ μάζας ποιητέον ἢ ἀποθετέον.

(α) Οἰνάνθην--] Plinius & Dioscorides οἰνάνθην pro labrusca Uva, sive fructu nondum maturo, acceperunt; sed Galenus, ut Noster, pro flore tantum. Ita enim Ille Lib. VIII. καὶ τόπος. Cap. 1. οἰνάνθην ὅλ' ὀνομάζω τὸ τῶν ἀγρίων ἀμπέλων ἐκβλάστημα σὺν ταῖς ἀνθῶσι. i. e. Oenanthem appello vitium sylvestrium germen cum floribus. Nec obscure idem colligi potest ex Meleagri Epigrammate, καὶ νεὸν οἰνάνθης κλήμα Σιμωνίδειον. Ubi οἰνάνθης κλήμα nil aliud est quam labrusca flos e palmitis suo dependens, coronis nectendis haud ineptus. Vid. Pallad. in Jun. Tit. 11.

CAP. LII.

Uvæ passæ faciendæ ratio.
Ejusdem.

Κ Ε Φ. ΝΒ.

Περὶ σαφιδοποιίας.
Τῆς αὐτῆς.

Multa relata sunt a Veteribus de uvæ passæ faciendæ ratione, mihi autem placuit hoc modo parare. Maturos racemos ex sarmen- to contortos in vite marcidos fieri permittito, & postea ablatos in umbra suspendito, & exsiccatam uvam in vasculum, substratis vitis foliis a sole arefactis, compone. Expleto autem vase, rursus folia vitis superne imposito, & operculo addito in do- γεῖον, πάλιν ἀνωθεν ἐπίτες φύλλα τῆς ἀμπέλης, καὶ πυμάσας ἀπὸ τοῦ εἰς

Πολλὰ μὲν εἴρηται ταῖς Ἀρχαίοις περὶ σαφιδοποιίας, ἐμοὶ δὲ ἤρεσε ταύτην ἔτι χειρίζειν. τὰς πεπανθέντας βότερας ἐν τῷ κλήματι (α) ἐπιστρέψας, ἑασον ἐπὶ τῇ ἀμπέλῃ μαρμαρίσθαι, καὶ μὲν ταῦτα ἀφελόμενοι κρέμασον ἐν σκιᾷ, καὶ (1) ἐξικμασθεῖσαν τὴν σαφυλὴν ζύντες εἰς ἀργεῖον, ὑποσπρωθέντων φύλλων ἀμπελίνων ἐψυγμέναν ὑπὸ ἡλίου. μὲν δὲ τὸ πληρωθῆναι τὸ ἀσ- γεῖον, πάλιν ἀνωθεν ἐπίτες φύλλα τῆς ἀμπέλης, καὶ πυμάσας ἀπὸ τοῦ εἰς

(α) Ἐπιστρέψας--] Hanc lectionem adstruit Pall. in Octob. Tit. 22. "Uvam passam (inquit) Gracam sic facies. Melioris acini & dulcis & lucidi botryones in ipsa vite torquebis, & patieris sponte inarescere.

(1) MSS. V. F. Cott. L. & Bod. ἐξικμασθεῖσαν.

οἶκημα καὶ ψυχρὸν καὶ ἀκαπνόν. ἢ
ᾧ ἔτω σκευαδεῖσθαι σαφές, καὶ
χρόνους μὲν πολλὰς, ἐν ᾗ οἷον ἔσται.

Κ Ε Φ. ΝΓ.

Περὶ φυτείας καλὰ-
μων. (I)

Οἱ κάλαμοι χαίρουσι τοῖς εὐηλίοις
τόποις, καὶ τρέφονται ὑπὸ τῶν
ἀνέμων· φυτεύον· δὲ ὡς ηγεμέ-
τως μὲν Δ' ἔ' βολβῶν, αὕτη γὰρ
ἐστὶν αὐτῶν ἡ (2) καλλίων φυτεία.
ἐν πάλιν δὲ ὁ κάλαμος σπωννύ-
μῳ ῥαδίως βλαστῇ. ἀλλήλων
δὲ ἀπὸ πλάτους οἱ σπωννύμοι, σπων-
νύδωσαν δὲ ἐν βάθει δακτύλων γ'.
ἢ δ', δὲ δὲ ἔ' σπωννύμων ἕνα ἢ
δύο ὀφθαλμοὺς ἄνω βλέπειν. τὰ δὲ
ὀρθῶς φυτευόμενα δὲ ἔχειν δύο γέ-
να, ἐν βάθει δακτύλων β'.
φυτεύεσθαι. καιρὸς δὲ ἔ' φυτεύειν,
ὡς πνέει φασιν, ἀρχομένους ἔαρεθ,
ἐπειδὴ ταχέως ὑπὸ κρυφαῖα βλά-
πτονται. καὶ ἐν τοῖς ψυχροτέροις
τόποις ὡς τὸ μετόπωρον φυτεύειν.
τέμνει· δὲ καὶ (3) αὐτοσπέρους ὁ κάλα-
μος μὲν τροπὰς χειμερινὰς, μέ-
χει ᾧ τέτα αὐξάνειν ὁ κάλαμος
πεπίσσει. λέγουσι δὲ τὰς ὑπὲρ κα-
πνὸν πέντας καλάμους, τὰ καλὰ-
μῳ θηρίδιον, (4) ἀ μάλισα
βλάπτει τὴν ἀμπέλον, μηκέτι πέ-
φειν. ταῖς γὰρ ἀμπέλοις, ἐν ἔ' Δ' α-
σηπομένων (5) φασὶ καλάμων
πᾶσι φύεσθαι τὰ θηρία.

num frigidam & fumi expertem re-
ponito. Quæ enim hoc modo pa-
rata est uva passâ, & ad multum
tempus durat, & suavissima est.

C A P. LIII.

De plantatione arundinum.

A Rundines apricis locis gaudent,
& a ventis nutriuntur; plan-
tantur autem præcipue quidem per
bulbos, hæc enim præstantissima ip-
sas plantandi ratio est. Et in obli-
quum sane prostratus calamus facile
germinabit. Ita autem prosternendi
iunt, ut invicem distantes se mutuo
non contingant, atque altitudine di-
gitorum trium aut quatuor, & sic ut
ex prostratis arundinibus unus aut
alter oculus sursum spectet. Cæte-
rum calamos qui erecti plantantur
duo genicula habere oportet, & ad
duodecim digitorum profunditatem
plantari. Tempus autem plantatio-
nis quidam veris initium esse volunt,
quandoquidem facile a glacie lædan-
tur. In frigidioribus autem locis
circa autumnum plantentur. Seca-
tur etiam arundo eodem anno post
solstitium hyemale, eo usque enim
augescere creditur. Aiunt calamos su-
per fumum positos, vermiculos ἵπας
appellatos, qui maxime vitem infe-
stant, non amplius nutrire. Ex pu-
trescentibus enim arundinibus hosce
aiunt vermiculos enasci, indeque ad
vites progredi.

(1) MS. Voss. affigit ΤΞ Αὐτῆ. (2) Emend. ex MSS. ante κάλιον.
Bar. non agnoscit ἐστὶν. (3) Restitui ex MS. Bar. prius αὐτοσπέρους καλ.
In Codd. F. & Cotton. disjunctim αὐτὸ ἐπὶ σπον. (4) Ex MSS. ante αἱ.
(5) Ita MSS. V. F. Cott. L. & Bod. In Bar. φύεσθαι φασὶ τὰ θηρία.

LIBER SEXTUS.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ὶ'.

ARGUMENTUM LIB. VI.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Ὶ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui sextus est selectarum de agricultura præceptionum, & continet tractatum de structura torcularis & lacuum sive vasorum subtorculariorum, & vasorum olei, & cellæ vinariæ, & sede doliorum, iisdemque conficiendis & picandis, & præparatione ad vindemiam: & quomodo uvæ calcandæ sint, & quomodo mustum in dolia condendum, & ut non efferveat, & quomodo possibile sit mustum per totum annum habere, dignoscereque num aquam habeat, & quomodo acescenti remedium adhibendum,

ΤΑδεῖνεσιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, ἕκτη μὲν ἔστι τῶν περὶ γεωργίας ἐκλογῶν, περὶ ἐκείνης δὲ καὶ τοῦ σκευασμοῦ (1) τῶν καὶ ὑποληνίων, & ἐλαιοτροπίων, & οἰνοθήκης, ἐδρασμὸν τε πίων & ἐργασίαν & πίεσιν, & τῶν εἰς τὸ τευγνῆτον παρασκευῶν· ὅπως τε καὶ πατεῖν τὰς σαφυλάς, & πῶς ἐν τοῖς πίοις ἐμβάλλειν τὸ γλεύκος, καὶ ὥστε τὸ μὴ ὑπερχεῖσθαι, καὶ πῶς δυνατὸν γλεύκος ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἔχειν, γινώσκειν τε εἰ ὕδωρ ἔχει, καὶ ἐξίζοντι τὴν βοήθειαν, καὶ περὶ γυνώσεως.

& de gypsatione.

(1) MS. Bar. habet ληνῶν.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De torculari, & vasis subtorculariis, & vasis olei.

Florentini.

Περὶ ληνῶν, καὶ ὑποληνίων, καὶ ἐλαιοτροπίων.
Φλωρεντίνων.

Absoluto de plantatione vitium sermone, dicturique deinceps de diligentia & cura circa vina adhibenda, necessarium esse duximus præponere, quomodo torcular & subtorcularia vasa construenda sint. Torcular itaque ad copiam fructuum ædificandum est, quo habeant operarii locum, in quo commode sese huc & illuc convertere queant; & ut ipsæ uvæ habeant spatium commodi situs, ut tempore urgente fructus majore compendio afferri possit, & ne operarii a musti vapore suffocentur. Oportet autem totum torcularis locum undiquaque levissimo tectorio oblitum esse, neque

ΤΟΝ περὶ τῆς φυτείας τῶν ἀμπέλων καὶ ἀρτίστων λόγον, μέλλοντες τε λοιπὸν περὶ τῶν οἴνων ἐπιμελείας καὶ θεραπείας διεξιέναι, ἀναγκαῖον ἀνήγηκεν περὶ ταύτης, ὅπως δεῖ τῶν ληνῶν & τῶν ὑποληνίων καὶ τοῦ σκευασμοῦ. δεῖ τοίνυν τῶν ληνῶν περὶ τὸ πᾶν τῶν τῶν συσχεμίζεσθαι μέλλοντων καρπῶν οἰκοδομεῖν, ὥστε ὑπάρχειν τοῖς ἐργαζομένοις ἱκανὴν ἀναστροφὴν ἔχειν δὲ καὶ τῶν ἀποθέσειν τῶν σαφυλῶν (1) ἱκανὴν εὐρυχωρίαν, ὥστε & τὴν ὥραν καὶ πεινῆς συντομώτερον συμμερίζειν τὸν καρπὸν, καὶ τὰς ἐργαζομένους μὴ περὶ πῆλιν ἀπὸ τῶν γλεύκων ἀναφορεῖσθαι. δεῖ δὲ τὸν ληνῶνα ὅλον

(1) Ex MSS. antea ἱκανίαν.

(2) κατηλιφθαι πάντοθεν λειοπάτοις
κονιάμασι, καὶ ἐχ' ἥτιον πῆς ἀνα-
φοράς, ἵνα μηδὲν γεῶδες, μήτε τ'
ζωογενεμάτων ἐν αὐταῖς, ἐμπύπλον
μιάνη τ' οἶνον. ἔσω δὲ ἡ ληνὸς θερ-
μὴ, ἢ ἐχέτω φῶς πλεῖστον πῆντο-
θεν, τὸ δὲ ὑπολήνιον ἔσω πλατύστο-
μον, καὶ μὲν τὴν χρῆσιν πλυθήτω ἢ
θαλάσῃ ἢ ἄλμυι θερμῇ, καὶ σπο-
γιοθήτω. (3) ἀπώμην δὲ καθαλιμ-
πανέοι, ἵνα μὴ εὐρωιάση καὶ
ἐπειδὴ οἱ μύες ἔσθ' ὅτε ἐμπύπλοντες
εἰς τὸ ὑπολήνιον πολλὴν ἐμπούσσι
δυσοδίαν, ἐνθετόν ξύλον πλατύτε-
ρον δὲ ἢ διωθήσεται ὅταν ἐμπύση
μὲς ἀναδρομεῖν. ὅταν δὲ πάλιν
πῆς αὐτῷ μέλλῃ κεχεῖν, ὁμοίως
πλύναι καὶ σπογιοθῆαι θυμιασάτω.
τὸ δὲ ἐλαιοτρήπιον (4) ἐστεγνωμένον
χρῆ εἶναι.

(2) Ita MSS. C. L. ἐν Bod. in MS. Bar. κατελειφθαι, ante κατε-
λιφθαι. (3) Melius forsitan ἀπώμασον, ut inferius scrib. Lib. 7. Cap. 19. sed
MSS. ut in textu. (4) Emend. ex MSS. ἐν Cas. antea ἐστεγνωμένον. In
Bar. ἐστεγνωμένον ἔσται.

Κ Ε Φ. Β.

Περὶ οἰνοθήκης, καὶ πίθων
ἐδρασμῶ. Τῶ Αὐτῶ.

Ὁ οἶκος ὁ ὑποδεχόμενος τὰς
πίθους, ἐν τοῖς εὐδαινοῖς,
ὡς ἀνατολὰς καὶ ἀρκτὸν θυρίδα
ἐχέτω, ἐν δὲ τοῖς ψυχροτέροις,
ὡς μεσημβρίαν πόρταν δὲ ἔσω
τ' ληνῶ, καὶ ἀπηλλάχτω πάσης δυσ-
ωδίας. τὰς δὲ πίθους ἐδρασεῖν μὴ
ψαύοντας ἀλλήλων, ποδαῖς μέτε-
μεν καὶ καθαλιμπανομέναις, ἵνα καὶ
οἱ τ' οἰνοθήκης ἐπιμελέμενοι ῥαδίαν
ἔχωσι πλὴν ἐπὶ τὰς ἐνδοτέρους πίθους
εἰσόδον, ἢ ἵνα εἰς εἰς πίθῳ τρα-
πῇ, μὴ συνεπιπάρῃ τὰς πλη-
σίον. ἐδὲν γὰρ ἔτω ταχέαν ἔχει πλὴν
ἀντήληψιν, ὡς ὁ οἶνος, μάλα δὲ
τὸ γλεύκος. τὰς δὲ πίθους ἐδρα-
σεῖν ἐν ξηροῖς τόποις, ὥστε κατὰ γῆς
εἶναι καὶ δύο μέρη αὐτῶν, εἰς ἀδενῆ καὶ λεπτόν καὶ ἄτρεφον ἢ χύμα

minus tabulata superna, ut nihil ter-
reum, neque animalium in ipsis ge-
neratorum, delabens vinum inquinet.
Sit etiam torcular calidum, & lu-
men habeat undiquaque plurimum.
At vero lacus & vas subtorcularium
sit ampli oris, & post usum lavetur
aqua marina aut muria calida, &
spongia detergeatur: Relinquatur au-
tem sine operculo, ne fitum contra-
hat; & quandoquidem mures aliquan-
do in subtorcularium lacum incidentes
multam graveolentiam inducunt, li-
gnum latius imponendum est, per
quod evadere queat mus, si quando
illabatur. Quando autem eo rursus
utendum est, similiter lotum & de-
tersum suffumigetur. Porro vas, in
quo oleum de torculari excipitur, o-
pertum sit.

C A P. II.

De cella vinaria, & doliorum
collocatione ac sede. Eiusdem.

Domus in qua dolia conduntur,
in locis calidis, ad orientem &
septentrionem fenestram habeat, in
frigidioribus vero, ad meridiem: Sit
autem procul a torculari, & ab omni
graveolentia remota. Dolia ita col-
locanda sunt, ut mutuo se non con-
tingant, pedali mensura in medio
relieta, ut qui cellæ vinariæ curam
gerunt facilem habeant ad interiora
dolia ingressum, & ut si unum do-
lium acefcat, sibi proxima non simul
pervertat. Nihil enim tam cito con-
tagionem percipit, quam vinum, præ-
sertim mustum. Cæterum dolia in
ficcis locis collocanda sunt, ut sub ter-
ra sint duæ ipsorum partes, si infir-
mum

mum & tenue & nullius nutrimenti vinum ferat, si vero potens & crassum, dimidia ipsorum pars. Subjicienda est autem unicuique dolio arena crassa & sicca, super hanc vero insternendus juncus unguentarius mediocri copia, reliquum terra aggesta explendum, quæ probe insolata fuerit. Arena enim & terra sicca omnem humorem in seipsas attrahunt, tum ex terra, tum eum qui in ipsis doliis consistit, & dulce vinum faciunt. At vero vim ipsius hoc modo conjectare liceat. Si enim novam sportulam arena expleveris, vinumque acescens infuderis, percolabitur purum & inodorum; si vero non adsit arena, oblata terra utendum prius insolata. Nihil porro foetidum in cellis vinariis concludendum est, velut est coriacea graveolentia, caseus, allia, oleum, ficus, vasa inutilia: Omnia enim hujusmodi humiditatem de vino attrahunt & situm contrahunt, rursusque ad vinum ipsum graveolentiam remittunt. Removenda est etiam cella vinaria a la-

φέρει τὸ οἶνον, εἰάν δὲ δυναμικὸν καὶ παχὺ ἔχοντα, τὸ ἥμισυ αὐτῶν. ὑποβλητέον δὲ ἐκάστῳ πίδακι ἄμμῳ ἀδρανὲς καὶ ἀψέκητον, ἐπὶ δὲ ταύτης πλατὺον (α) χοῖνον μυρεψικῆς τὸ ζύμμετρον πλήθει, τὸ δὲ λοιπὸν χώματι πληρωτέον (1) ἐξοπῆσαντε χρησίμως ὑπὸ ἡλίου. ἢ γὰρ ἄμμου καὶ ἡ ξηρὰ γῆ τὴν ἐκμάδα πᾶσαν εἰς αὐτὰς ἐπισπῶνται, τὴν τε ἐν τῇ γῆς, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς τοῖς πίδακις ζυμνισαμένην, καὶ ἡδὺν ποιεῖσι τὸ οἶνον. (2) Τεκμήριον δὲ ἂν πῶς τὴν δύναμιν αὐτῆς ἔταις. εἰάν γὰρ καινὴν στυρίδα ἄμμου (3) πληρώσας οἶνον ὀξίζοντα καὶ ἀχρῆς, διηθήσεται καθαρόν καὶ ἄνιστον. εἰάν δὲ (4) μὴ πάρῃσιν ἄμμου, τῇ παραπέσει γῇ χρηστόν ὡρεθλιασμένη. Οὐ ζυμνισαμένη δὲ ταῖς οἰνοθήκαις τὸ δυσωδὸν ἔδεν, οἶον (5) βυσσικὴν δυσωδίαν, τυρῆς, σκόρδα, ἔλαιον, σῦκα, σκεύη ἀχρεῖα· παύσει γὰρ τὰ τοιαῦτα, ζυμνισαμένα τὴν ἀπὸ τοῦ οἶνου ἐκμάδα, εὐρωιά, καὶ πάλιν εἰς τὸ οἶνον ἀναδιδώσι τὴν δυσωδίαν. κεχωρίσας δὲ δεῖ τὴν

(1) Σχοῖνον μυρεψικῆς] *Juncus odoratus*, quem Noster Σχοῖνον μυρεψικὴν vocat, sapius legitur absolute χοῖνον quasi κατ' ἐξοχὴν, ab Hippocrate nominatur εὐώδης ἢ εὐοσμῶς, quod Gal. in Lex. interpretatur χοῖνον ἄρωματικὴν, ἢ Ipse alibi μυρεψικὴν vocat. Dioscor. Lib. I. Cap. 16. Plurima *Junci odorati* genera recenset. Σχοῖνον, ἢ μὲν πῶς γίνεται ἐν Λιβύῃ· ἢ δὲ ἐν Ἀραβίᾳ· ἐπεὶ δὲ ἐν τῇ Ναβαταίᾳ λεγόμενη· ἢ πῶς ἐκ κατῆς. δευτέρως δὲ ἢ Ἀραβικῇ ἢ ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις καλεῖσιν· οἱ δὲ Τούρχοι. ἢ δὲ Λιβυκὴ ἀχρεῖος. i. e. *Juncus odoratus* alius in Africa, alius in Arabia nascitur; rursusque alius in ea parte Arabia qua Nabatea dicitur: qui omnium est optimus. Secundum locum sibi vendicat Arabicus, quem nonnulli Babylonium, alii Teuchitim (vel ex Plinio, Teuchitem) appellant. Afer vero inutilis censetur. Plinio autem ἢ Scribonio Largo, *Juncus Odoratus* est, Celso, Rotundus, ut a Cypero discriminetur. Consul. Plin. Lib. XII. Sect. 48. ἢ Lib. XXI. Sect. LXXII. ἢ Theophrastum Hist. Plant. Lib. IX. Cap. VII.

(1) Melius ἐξοπῆσαντε, vel ἐξοπῆσαντε. (2) Ita Cas. ἢ MSS. in pr. Ed. πικμαίρετε. (3) Ita MS. V. In Codd. F. C. L. ἢ Bod. πλήσας, prius πληρώσας. (4) Ex MSS. sed Cas. legit εἰάν δὲ ἔπαρῃ. (5) Emend. ex MSS. V. ἢ Bar. in pr. Ed. μυρεψικὴν Librarii errore, ex Literarum μ ἢ εἰ in vetustis Codd. similitudine orto.

ἀρτοκρηπίς ἐ βαλανεύς. (b) Εἰ ποτε
 δεῦρε θείῃ κύκλω δένδρα, ταῦτα ἐκ-
 κρηπίστω, αἱ γὰρ ῥίζαι λυμαίνονται
 τοῖς πελεκόμοις καὶ ζιωναχράζου-
 σιν τ' ἄπ' αὐτῶν ὁσμῆς, ἐ μά-
 λιστα τ' συκῶν, (6) καὶ ἔπι μᾶλλον ἐρι-
 νεῶν, ἐ τ' ῥοσῶν. εἰ δὲ ἀγρίαις οἰκῶμι
 τόποις, τὸ (7) ἔδαφος πλίνθοις
 κατὰ στρωτέον εἰς ὑψὺ ἀνάγειν, ἐ
 ἐπὶ τῷ κατὰ στρωμένῳ τὰς πίττας ἐδρα-
 στέον ὑποβάλλοντες τὴν ἄμυν.

cu stabulo equorum & loco secessus,
 & palarum horreo pistrino & balneo.
 Si vero reperiantur circumsitæ ar-
 bores, excendantur, radices enim se
 circumplicantes eam corrumpunt &
 odorem de se affricant, & maxime fici,
 & caprifici, & punicæ. Si vero rus incolamus,
 pavementum lateribus inster-
 natur in altum subvectum, & in ip-
 so strato pavimento dolia collocen-
 tur, arena subjecta.

(b) Εἰ ποτε δεῖ Eadem præcipit Plinius Lib. 14. Sect. XXVII. "Ster-
 " quilinia & arborum radices procul abesse, omniaque odoris evitandi, fa-
 " cillimo in vina transitu : ficos utique & caprificos.

(6) Hac supplēvi ex MS. Bar. suffragante etiam Plinio. (7) Hic de-
 levi δὲ auctor. MS. Bar. & Interp. Placuit Cas. aliquid deesse, jam au-
 tem, ni fallor, locus sibi constat.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ κατὰ σκευῆς πίττων.
 Ἀνατολίας.

C A P. III.

*Dolia conficiendi ratio.
 Anatolii.*

Γῆ ἔ παῖσα ἐπιτήδειος ὡς κε-
 ραμείαν, ἀλλὰ τ' κεραμίτιδος
 γῆς οἱ μὲν ἀποκρίνεται τὴν πυρρὰν τὸ
 χρώμα, οἱ δὲ τὴν λευκὴν, οἱ δὲ ἀμ-
 φοτέρως συμμιγνύσιν. πῆρες μὲν ἔν
 ἀρκύνται τῇ δοκιμασίᾳ τῷ καλῶς
 κεκεραμειμένῳ πίττω, (1) τὸ κρε-
 σθένος αὐτὸν ἀποδίδειν ἡχόν πῆρα
 ὁρῶν ἐ τρεχόν. σὺν ἔστι δὲ τῷ αὐ-
 τῷ, ἀλλὰ καὶ καὶ τῷ κατὰ σκευῆς
 ζοντὶ παρῆναι τῇ κεραμείᾳ, καὶ
 ὅπως ὁ πηλὸς καλῶς εἰργασμένῳ
 εἴη ὡς νοῆσαι, ἐ μὴ πρὶν εἶσαι
 ἐπὶ τῷ τρεχόν ἀναβιδάσαι, πρὶν
 τῷ πηλὸν ἀφαιδεῖν ὅποιον ἔσται ὁ
 πίττω ὁπληθεῖς. Οὐ πάντες δὲ τὰς
 πίττας ἐπὶ τῷ τρεχόν ἀναβιδάζουσιν
 οἱ κεραμεῖς, ἀλλὰ τὰς μικρὰς τὰς
 μέντοι μείζους χαμᾶι κειμένους (2)
 ὁσημέρας ἐν θερμῇ οἰκῇ καὶ ἐποι-
 κηδομένους, ἐ μεγάλας ποιῶσιν. ἔ
 μικρὸν δὲ τῷ κεραμείᾳ ἐπὶ μέσῳ

NON omnis terra apta est operi
 figlino, verum ex terra figlina
 alii præferunt colore fulvam, alii al-
 bam, alii utrasque commiscent. Qui-
 dam igitur hac probationis nota con-
 tenti, dolium probe fictum judicant,
 si pulsatum sonitum quendam acu-
 tum & clarum reddat. Verum hoc
 non sufficit, sed ipsum structorem
 operationi figlinæ adesse oportet, &
 quo lutum probe elaboratum sit pro-
 videre, & non prius finire ad rotam
 adhibere, quam lutum ipsum osten-
 dat quale futurum sit dolium co-
 ctum. Non omnia autem dolia figuli
 ad rotam adhibent, sed parva tan-
 tum; majora enim humi sita quoti-
 die in calido domicilio exædificant,
 ac magna faciunt. Non parva vero
 artis figlinæ pars est coctura. Opor-
 tet autem neque minus, neque plus
 ἢ ὁπληθισ. δεῖ δὲ μήτε ἑλαττον, μήτε

(1) In MS. Bar. scrib. ἐν τῷ κρεσθέντι. (2) Ex MSS. antea ὡς ἡμέρας.
 ignem

ignem subjicere, sed moderate. Quapropter quidam tanti apparatus ac structuræ difficultate territi, veteribus doliis utuntur, quod maxime vino nocet. Ex doliis porro ventre extuberantibus, præstantiora sunt longiora, & quæ oscula maxime aperta habent. Labra autem doliorum ita fiant ut extra nutent, ut quum cinere ipsa oblinamus, nihil illabatur ubi rursus aperimus, sed extra volvatur. Statim autem dum adhuc calent picanda sunt. Sintque dolia non magna: in talibus enim satis non effervescit, utpote non coarctatum, sed superabundans ipsum contra seipsum insurgit, & non solum odorem sed etiam florem despuat & rejectat. Parva autem vasa multum & ad conservationem & ad vini bonitatem conducunt. Ideo parva dolia construere expedit. Si vero magna dolia vetera nobis sint, imbecille & deterius vinum in ipsa infundamus, præstantius autem, in minora.

τε πλέον, ἀλλὰ μεμετετημένως τὸ πῦρ υποβάλλειν. Ἀλλὰ τὸ πνεύμα, τὴν τὴν τοσαύτης καὶ σκοπῆς δυσκολίαν παραιτέμενοι, τοῖς παλαιοῖς χερῶνται πίθοις, ὁ μάλιστα βλάβη τῆς οἴνης. Καλλίως δὲ οἱ πίθοι τῶν εἰς γαστέρα ἐξωσκαμμένων οἱ μακροτέρῃ, καὶ μάλιστα τὰ σόματα ἀνεσφραμένα ἔχοντες. Ὅτι δὲ χεῖλη τῶν πίων ποιητέον ἐξω ἐπινεύοντα, ἵνα ὅταν τῇ τέφρᾳ ἐπιχρίωμεν αὐτὰς, μὴ ἐμπύπῃ πρὸς τὸ πῖθον ἀνοιζάντων ἡμῶν, ἀλλὰ ἐκκυλήται ἐξω. εὐθὺς δὲ θερμὸς ἐπὶ ὄντα πισωτέον. Ἐσώσαν δὲ οἱ πίθοι μὴ μεγάλοι ὥστε ἐπὶ πλέον ἢ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀναζεῖ, ἅτε μὴ στενοχωρέμενον, πλεονάζον δὲ αὐτὸ ἐαυτῷ ἐπανίσταται, καὶ ἕμνον τινὲν ὁσμὴν ἀλλὰ ἐν τῷ ἀντιπύσει. τὰ δὲ μικρὰ ἀσχετὰ πολλὰ καὶ πρὸς φυλακὴν καὶ καλλιότητα συμβάλλει. εἰ δὲ (3) φθάσαιμεν παλαιὰς πίθους ἔχειν μεγάλας, τὰ ἀσθενέστερον ἐχέοντα ἐλχέμεν εἰς αὐτὰς, εἰς δὲ τὰς μικρὰς, τὰ κρείττω.

(3) Ita legend. ex MSS. V. & F. prius nullo sensu φθάσαι μὲν.

CAP. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

*De tempore & modo picationis.
Ejusdem.*

Περὶ καιρῶ καὶ τρόπου πισώσεως. Τὸ Αὐτῶ.

NOva dolia statim e camino extracta picanda sunt, vetera vero, sub caniculæ exortum. Quidam singulis annis, quidam alternis ipsa picant. Melius autem est ut picentur, quum aut vinum vappa factum sit, aut pix oblita defluerit.

ΤΟὺς καινὰς πίθους ἀπὸ τῆς καμίνης ληφθέντας εὐθὺς πισωτέον, τὰς δὲ παλαιὰς, τῇ κυνὸς ἐπιτολῇ. καὶ πνεύμα κατ' ἐνιαυτὸν, πνέει δὲ ἐπὶ παρ' ἐνιαυτὸν αὐτὰς πισώσαι. καλλίον δὲ πισώσαι, ὅταν ἢ (1) ὄξυνται γένηται, ἢ ἀπορρύη ἢ ἐκκεμήνη πίσσα.

(1) MSS. V. F. Cott. L. & Bod. habent ὄξυνται, forte pro ὀξίνης. Bar. est in textu.

Κ Ε Φ. Ε.

C A P. V.

Πίσσης δοκιμασία.
Διδύμη.

Picis probatio.
Didymi.

Τὴν πίσσαν οἱ Ἀρχαῖοι ἡμῶν παραδεδώκασι καλλίστην εἶναι τὴν ἀπὸ τῆς Ἰδης, μὲν τὸ πῦρ τὴν ἐκ (a) Πιερίας. Οἱ δὲ τὴν Ῥοδίαν θεωροῦντες, ἄλλοι δὲ τὴν (b) Ῥοιπίαν. καθόλου δὲ καλλίων ἡ (1) λαμπρὰ, λαμπρὰ βελπίων ἔσται. ἡ δὲ (2) λεπτὴν ἂν, φαύλη ἀποδοκιμάζεται. οἱ δὲ θερμάναντες αὐτήν, εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ἐμβάλλουσι, καὶ ἔτι ἄλφι τὸ σμῆνος μόνως δοκιμάζουσιν, αἰκὰ ἔτι ἄλφι τὸ γύσεως. ἔτι ἡ ἐν τῷ ἔψιδαι δὲ μὴ πηδῶσα, μήτε πομφόλυγας καὶ ψόφους ποιεῖσα, (3) βελπίσα δεδοκιμασται. ἡ δὲ ἐν τῇ γύσει γλυκυτέρα, ἔτι καθαρωτέρα ἔτι λειοτέρα καὶ εὐώδης, καλλίων. αὐαύτως αἰμαίνων ἔτι ἰφθὴ πίσσα τὸ σμῆνος, ἔτι ἡ ξηρὰ τὸ ὑγρὰς. Ἡ δὲ καλλίστη πίσσα καθαροκθαλάζεται τὸ τροχὸν τῆτον. εἰς κερραμείαν ἐμβάλλεται λεκανίδα, καὶ πῆρ ἐν ἡλίῳ ἐπὶ ὀλίγῳ πυρὸς, εἴτε ἐπιχεῖται αὐτῇ ὕδωρ θερμὸν διηδόμενον ἄλφι (4) ἀποδῆ κληματίνης, καὶ (5) ἀνακινεῖται ἡ πίσσα. ὅταν ἔν καθεστῇ, μὲν ὥρας β'. ἀποχεῖται, εἴτε αὐτῇ ἐπι-

Picem Veteres prodiderunt optimam esse ab Ida allatam, secundo loco ex Pieria: Alii Rhodiam præferunt, alii Rhœteam. In universum autem melior est pinguis, splendens vero etiam potior existit. Tenuior autem ut vitiosa reprobatur. Aliqui calfactam in aquam frigidam diffundunt, & non modo per olfactum, sed etiam gustu probant. Sed & quæ dum coquitur non exilit, neque bullas neque strepitum facit, optima judicatur. Quæ vero sapore dulcior, & purior & lævior & odorata est, præstantior habetur. Similiter pix cocta melior est quam cruda, & sicca liquidæ præfertur. Optima autem pix hoc modo præparatur. Injicitur in pelvim fictilem, & insolatur super modicum ignem, deinde infunditur aqua calida per farmentitium cinerem colata, & pix commovetur. Ubi igitur subsiderit, post horas duas diffunditur, rursusque tantum aquæ affunditur.

(a) Πιερίας] Pieria Macedonia regio a sylva cognomine ita appellata, inquit Plinius; in Stephano Byzantino legitur, Πιερία πόλις ἐν ὁμωνύμῳ χωρίῳ. de ista autem, quod sciam, Urbe nulla apud ceteros Geographos mentio. De pice Pierica ita Plinius Lib. XIV. Sect. XXV. "Asia picem" "Idæam maxime probat, Græcia Piericam.

(b) Ῥοιπίαν.] Rhœteum Promontorium ἐν Urbs Troadis, ubi Ajacem Telamonium sepultum esse credebant, teste Strabone Lib. XIII. Stephano δὲ Πολ. Ῥοίπιον, ὧς ἄνευ εἶναι φησι. Καὶ πόλις δὲ ἐστὶ Τρωάδος. Et Plinius. "Extra sinum sunt Rhætea littora, Rhæteo ἐν Dardanio ἐν Arisbe oppidis habitata. Vide Servium ad istum Virgilii versum Lib. III. "Rhæteas primum est advectus ad oras.

(1) An legend. cum Interp. λαμπρὰ. (2) Potius ut Casaub. λεπτή, φαύλη. (3) Malim βελπίση. (4) Restit. ex Interp. ἐν Bar. ante ἀποδῆς ἔτι κληματίνης. (5) Hunc locum misere depravatum Emend. ex MS. Bar. in pr. Ed. ἀποκιμασμένη, nullo plane sensu.

Per triduum igitur singulis diebus ter id faciunt, & infidentem humorem spongia extrahentes, quod reliquum est picis utilissimum esse tradunt. Siccata pix etiam amara est; cum vino igitur cocta commodior redditur, & maxime si quid ex odoratis simul coquatur, præstantior erit. Liquidam autem ad tertias decoctam, ut idoneam in usum assumunt. Quidam cinerem farmentitium in ipsam injiciunt, ac decoquunt, & ceram ad cinerem addunt. Quidam lixivium cineris & vinum vetus infundunt. Quidam ceram per se injiciunt, ex Sardinia tamen allatā miscunt, hanc enim commodiorem esse affirmant: & alii quartam, alii sextam, alii decimam partem liquefaciunt. Si enim austerius vinum facere velimus, plus ceræ addatur. Quidam autem consulunt ceram nequaquam in picem injiciendam esse, acerbius enim inde vinum fieri asserunt, ut eo citius in vappam abeat.

Φρόπερον † δὲ τὸ οἶνον γίνεσθαι, ὡς ῥαδίως εἰς (8) ὀξύνην μεταβάλλειν.

(6) Ita MSS. in Bar. scribitur ἐνυφίζ. ὕδωρ. (7) Ex MSS. prius ἀειληφθ. . . ποιῶντες.

(c) Τῆς Σαρδέας.] Ceram Sardoam melioris nota fuisse me nusquam legisse memini: de mellis Sardoi amaritudine vid. Dioscor. Lib. 2. Cap. 20.

(d) Τινὲς δὲ] Plin. Lib. XIV. "Ceram accipientibus vasibus compertum est vina acescere. † Malim γάρ.

(8) Emend. ex MSS. V. F. C. L. & Bod. Ante ὀξύνην, in Bar. ὀξύνην.

CAP. VI.

Κ Ε Φ. Γ.

Picis paranda ratio.

Ejusdem.

Πίσης σιβασία.

Τῷ Αὐτῷ.

IN Italia picatione utuntur hujusmodi. Picis minas XL. ceræ minam, salis ammoniaci drachmas VIII.

ΚΑὶ τὴν Ἰταλίαν πικρῶς χεῶν] τοιαύτῃ. πίσης μινᾶς μ., κηρῷ μινᾶν, (α) αἶλος ἀμμωνιακῆς

(a) Ἄλος ἀμμωνιακῆς] Sal fissilis in Africa detractis arenis inventus, Ammoniaci nomen accepit, teste Plinio. Lib. XXXI. Cujus locum insigniorem exscribere non pigebit; "Cyrenæici tractus nobilitantur Hammoniaco & ipso, quia sub arenis inveniatur, appellato. Similis est colore δραχμῶς

χεῖται τοσῶτον ἄλλο ὕδωρ. ἐπὶ τρεῖς ἡμέραις τρεῖτον ἐκάστης ἡμέρας ποιήσαντες, τὸ (6) ἐνυφίζησαν ὕδωρ ἀπόγειον ἀνασάσαντες, χρησιμωτέρῳ τῷ ἀειληφθῆσαν πικρῶς (7) ποιῶσιν. ἡ ξηρὰ πῖσσα καὶ πικρὰ ἐστὶ σὺν οἶνῳ ἐν ἐψηθεῖσσι χρησιμωτέρα γίνεται, & μάλιστα εἰ π τὸ εὐόσμων ζυμωθεῖν, βελπίων ἔσται. τὴν δὲ ὕγραν εἰς τρεῖτον ἐψήσαντες, ὡς ἐπιτηδεῖα χεῶνται. Ἐνιοὶ δὲ κλημαίνῳ αποδιὰν ἐμβάλλουσιν εἰς αὐτὴν, & ἀφεψῶσιν, αὐτὴς δὲ κηρῷ ἀποσάλλουσι τῇ αποδιᾷ. οἱ δὲ κηνίας τὴν σακτῆς καὶ οἶνον παλαιὸν ἐσχεύουσι. πινὲς κηρὸν καὶ αὐτὸν, καὶ μίσγουσιν τὸ μῆλον ἐκ (c) τῆ Σαρδέας, χρησιμώτερον γὰρ εἶναι τῷτον ἀφαιεσθαι ἢ καὶ οἱ μὲν τὸ τέταρτον, οἱ δὲ τὸ ἕκτον, οἱ δὲ τὸ δέκατον τέκουσιν. εἰ γὰρ αὐτὴν βλάμμεθα τὸ οἶνον ποιῶμεν, πλείον ἐμβλητέον ἢ κηρῷ. (d) πινὲς δὲ ζυμβάλλουσιν μήτε ὅλως ἐμβάλλειν ἢ κηρῷ εἰς τὴν πῖσσαν, στυ-

δραχμὰς ἡ., (b) μάννης λιθανωτῆς
δραχμὰς δ'. κόψαντες, καὶ ἄμα ἐψή-
σαντες, (1) πάσσαι τήλεως λεπτῆς
γρ. ἡ., ἐνισχυμένοις τ' πῖθον ἐννάσ-
σασιν. ἄλλοι δὲ πίσεως ξηρᾶς πάλαν-
τον, κηρῶ μινᾶς ἑ., ὀρέβων καὶ σίτῃ
ἀληλεσμένων λι. γ', τήλεως πεφω-
σμένης ἔ κεκομμένης ἔ σπασμένης
τὸ ἴσον, (c) καλὰ μὲν ἀρωμα-
τικῶ, (d) φύλλων (2) μαλαβάθρων

mannæ thuris drach. IV. simul con-
tusa & cocta fœni græci moliti unciiis
octo conspergunt, & æqualiter mix-
tis dolium picant. Alii picis aridæ
talentum, ceræ minas XV. crvi &
frumenti molitorum libras III. fœni
græci tosti tufique ac cribrati tantun-
dem, calami aromatici, folii mala-
bathri pilulas quinque, liquabilibus
Cφαεῖα ἑ., πὰ τηκτὴ τήξαντες, καὶ

" (Corn. corpore) alumini, quod schiston (χιτὼν) vocant, longis glebis, ne-
" que perlucidis, ingratus sapore, sed medicina utilis. Ubi Plinius mirum
quoddam de eo prodit, quod intra terram levissimus, in auras prolatus in-
credibili pondere illico ingravescat; causam vero affert madidam cuniculorum
spiritum molientes adjuvantem. Dioscor. Lib. V. Cap. 126. Ἰδίως δὲ Ἀρω-
μανιακὸν τὸ γένει, εὐχιστὸν τε καὶ εὐθείας τὰς ἀφύσεις ἔχον. Nostri Officinis
Sal Armoniacus.

(b) Μάννης λιθανωτῆς] Parvula thuris mica a Græcis vocantur λιθάνη
μάννα, quod manna granulis similes essent, ut a Dioscoride Lib. 1. Cap. 83.
qui etiam de Sarcocolla loquens λιθανωτὸν λεπτὸν appellavit. Latinis Thu-
ris pollen; in Glossario, Thuris pollen, Μάννα, ἔ Vet. Juvenalis Interpres
thus minutum Mannam exponit. Plinius de thure Lib. XII. Sect. 32. ista
habet. " Micas concussu elisas mannam vocamus.

(1) Locum hunc misere luxatum ita restitui, facem præferente Inter-
prete; ante πάσσαι τήλεως λεπτῇ γῇ, ἐνισχυμένοις.

(c) Καλὰ μὲν ἀρωματικῶ,] Calamus aromaticus vel odoratus in Arabia
ἔ Syria nascitur, Theophrasto ἔ Dionysio κάλαμος εὐώδης dicitur; ra-
rius admodum in Officinis nostris invenitur, sed pro eo Acorum verum (in-
quit Salmaf.) ex Tartaria allatum medicamentis immiscetur. Hinc Græci
sequioris ætatis, semper κάλαμος ἀρωματικὸς per Ἀρετὴν exponunt. Plinius
Lib. XII. " Calamus quoque odoratus in Arabia nascens communis Indis
" atque Syria est. Dioscorides. Κάλαμος ἀρωματικὸς φύεται μὲν ἐν Ἰνδία.
Plutarcho est κάλαμος Ἀραβικός.

(d) Φύλλων μαλαβάθρων] Μαλαβάθρον quandoque a Vett. φύλλον abso-
lute appellatur, ut a Plutarcho in tract. An bruta ratione utantur, ἔ
ab Ovidio in Trist. " Ossaque cum foliis, & amomi pulvere conde.
Aliis est Μαλαβάθρον φύλλον, ἔ Recentioribus Medicis ἔ Myrepsis φύλλον
Ἰνδικόν. Malabathri folia in pilulas convoluta ex India in Europam affere-
bant, hinc Nostro vocantur φύλλων μαλαβάθρων Cφαεῖα, ἔ tria genera pi-
lularum recensentur ab Auctore Periplus Maris Erythrai. Γίνετ' δὲ (μαλα-
βάθρων) γένη τέσσαρα, ἐν μὲν τῷ μετρίονος φύλλων, τὸ ἀδρόσφαιρον μαλαβάθρον
λεγόμενον, ἐν δὲ τῷ ὑποδριστερῶ, τὸ μεσίοσφαιρον, ἐν δὲ τῷ μικροτέρῳ, τὸ μι-
κρόσφαιρον. Ad quem locum vide Stukii notas. Pilulas istas fibris pro-
priis (prius ungue exectis) transfixas siccari idem tradit, ἔ Dioscor.
teste, malabathri folia lino trajecta siccantur ἔ reconduntur. Ridiculam
esse ἔ commentitiam historiam, de malabathro paludibus Indicis lentis
modo innatante, jamdudum viderunt Viri docti Jan. Ant. Saracenus, ἔ
lique-

liquefactis, & aridis confusis, aloes hepatitidis cribratæ minæ dimidium inspergunt. Hæc picatio præstantissima est, nam & infirmum vinum corroborat, & quod facile corrumpitur durable conservat, & odoratum facit.

ξηρὰ κόψαντες, (3) ἐπιπιάσασιν (c) ἀλὸς ἡπατίδος σπυγμένης (4) ἡμίμνασον. ἡ πιάσις ἐν αὐτῇ δοκιμωθήτη ἐστίν, ἥτις ἐ τὸς αὐτοὺς νεῖς οἶνος γεωργεύσας, ἐ τὸς εὐπαγεῖς μονίμους φυλάττει, καὶ εὐώδεις ποιεῖ.

Cl. Salmasius, quorum prior Malabathrum arboris procera folium (mali Medica folio non absimile) esse contendit, quod, teste Garcia, ab Indis hodie Tamalapatra, Arabibus vero Sadegi nuncupatur. Alter autem Μαλόβαθρον Veterum, ex simili foliorum complicatione, odore & qualitatibus, a Betel Indorum, quod Persis & Arabibus Tambul, diversum esse negat. Quæ ab Utroque ad sententiam suam adstruendam congeruntur, notula modum transcripta longe excederent, adeundi igitur, Hic ad Solinum & de Hom. Hy. Iatricæ, Ille ad Dioscoridem. Herba Paradisi vulgo vocitatur, inquit Isidorus.

(2) Ita legend. quis non videt? In pr. Ed. ut in MSS. V. F. & Cott. μαρβάθρον, sed L. B. 2. & Bar. μαρβήθρον. (3) An scribend. ἐπιπιάσασιν.

(c) Ἀλὸς ἡπατίδος | Aloe arbor Indica odorata, haud alia ab Agal- locho, quam cum Aloe herba cathartica Plurimos & Veterum & Neoteri- corum confudisse, omnibus notum. De Aloe herba nunc agitur, cujus opti- mus succus æstimatur ἡπατίζων, qui jecoris colorem refert, testibus Dio- scor. & Plinio; hinc Ἀλὸν ἡπατίδος vel ἡπατίς.

(4) Emend. ex MS. Bar. prius ἡμίμνασον.

C A P. VII.

Universalis præcepta de
picatione. Florentini.

Optimum est in omni picatione picem lixivio cineris lavare, & refina lentiscina aut pinea: aut si harum copia non sit, eam quæ in promptu est admiscere, iridis item & fœni græci modicum, (etenim fœnum græcum potentius & gravius vinum facit) & costum, & cassiam, & melilotum, aut junci odorati florem. Hæc enim ad odoris jucunditatem conferunt. In summa autem, ad vinum probe excultum, varia pica-

Κ Ε Φ. Ζ.

Καθολικὰ παραγγέλματα
περὶ πιασώσεως.
Φλωρεντίνων.

Ἀριστον ἐπὶ πιάσεως πιασώσεως τὴν πιάσαν ἀφ' αὐτῆς κινήσεως πλύνειν, ἐ (1) ῥητίνης ἁχινίτης ἢ πιτυνίτης· εἰ δὲ μὴ, τὸ παρὰ σπυγμένης, καὶ ἱερώς τὸ μέτρον, ἐ τήλεως, (ἢ ἢ τῆλιν διωατάπερρον τὸ οἶνον καὶ βαρύτερον ποιεῖ) καὶ κόσας, καὶ κασσίας, καὶ μελιλότῃς, ἢ (2) χοίνεας ἀνδρας. πάντα ἢ ὡς εὐοσμίας (συμβάλλει). Καθόλου δὲ, ἐπὶ μὲν πάντων (3) καλῶ γεωργεμένους οἶνος, (συμφέρει τῇ ποικίλῃ πιασώσας χεῖ-

(1) Emend. ex MSS. F. C. L. & Bod. antea ῥιτίνης ἁχινίτης. (2) In MSS. V. & F. scrib. χοίνεας. (3) Casaub. melius forsan, καλῶς, sed MSS. ut in textu.

αζ. ἐπὶ δὲ τῷ εὐτελεῶν οἴνων ἀρκεῖται
δεῖ καλῇ πίσει, ἱερῶς τε ὅτι τήλεως
ἐμβαλεῖν τὸ μέτριον, καὶ πολλὰ
ἐλαττον κηρῶ. πλεον ἢ βληθὲν τρε-
πεῖ τὸ οἶνον, ὡς παρειρήκαμεν. κη-
ρῶ δὲ χρῆσθαι δεῖ τῷ λούκῳ, ἢ τῷ
μὴ λούκῳ (4) τῷ καθαρό. Τινὲς
εὖ ποιῶντες, κάλαμον καὶ ξύλον ἐπι-
βάλλουσιν ὁρθὸν εἰς τὰς κενωθέντας
πίδας ἐν οἷς ἐμπίπτοντες κύνες,
ἢ πινὰ τοιαῦτα ζῶα, ἀναβαίνειν
ἔχουσι διὰ τούτων. εἰς τὰς ἀρπ-
πισωθέντας πίδας ἔχει τὸ καλ-
λίονα οἶνον ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἥδη τρε-
πόμρον, καλλίονα ἢ αὐτὸν ποιήσῃ.
καὶ τὸ μέλανα δὲ ὁμοίως εἰς τὰς τοιαύ-
τας ἔχουσι τὰς δὲ λούκας, εἰς πε-
πισωμένους ὡς ἐπὶ β', ἢ καὶ
πλεονόντων.

tione uti expedit. Ad vilia vero
vina bona pice contentum esse oportet,
ad eamque iridis & foeni græci
modicum addere, multo vero minus
ceræ: Plus enim injectum vinum
vappam facit, velut prædiximus. Ce-
ra autem utendum est alba, aut a-
lias pura. Quidam recte faciunt,
qui arundinem & lignum rectum in
vacua dolia injiciunt, quo culices
illapsi, aut etiam alia ejusmodi ani-
malia, per illa evadere queant. In
recens picata dolia præstantius vi-
num non est infundendum, sed quod
jam vappa factum est, melius enim
inde reddetur. Vinum nigrum si-
militer in ejusmodi dolia infunden-
dum est: Album vero, in ea quæ an-
te duos aut etiam plures annos sunt
picata.

(4) Ita Cas. & MSS. prius τὸ καθαρόν.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Ἄλλος τρόπος δοκιμῆς
πιστώσεως πιδῶν.
Τῷ Αὐτῷ.

*Alius modus probatus pica-
tionis doliorum.
Ejusdem.*

Υποπὸς Κρητικῆς ἢ Καμπανικῆς
λι. β'. (α) νάρδος Ἰνδικῆς ἢ

HYssopi Cretici aut Campani li-
bras II. nardi Indicæ aut Cel-

(α) Νάρδος Ἰνδικῆς ἢ Κελπικῆς.] Nardus Indica κατ' ἐξοχὴν Spica & a
Græcis Σπάχης & Ναρδόσπαχης appellata, Meleager (a Salm. cit.) νάρδον
σπχυότερα habet. καὶ μὴν καὶ Συρίαν σπχυότερα θίκατο νάρδον ὕμνο-
θέτης Ἑρμῇ δῶρον αἰσθόμενον. Ubi Nardus Syriaca pro Indica ponitur,
nulla enim nardus spicata in Syria nascitur, nec ullum aroma, si Theo-
phrastus fides, præter calamum & juncum, sed Syriaca nomen accepit ab
Emporiis quo delata est ex India, eadem de causa qua Minium Cappadocium
Sinopicum vocatur apud Strabonem Lib. XII. uti fuse annotavit Vir Cla-
rissimus Cl. Salmasius. Dioscorides tradit Nardum montanā in Cilicia
Syria vicina & in ipsa Syria nasci, non spicatam, sed caulibus & foliis
Eryngio similibus. Νάρδος πισκὴ Evangelistæ vocatur, a Vet. Interp.
redditur Nardus Spicata, ubi per πισκὴ nihil aliud denotari videtur, quam
nardus genuina νάρδος ἀληθής. Nardus Celtica sequitur; Aliqui Laven-
dulam nostram esse veram Nardum Celticam opinantur, quos abunde
refellit Celtica apud Dioscor. descriptio] nostræ comparata. " Arabes (inquit
" Salm.) Celticam Cembul Rumi dicunt, i. e. spicam Romanam, &
ticæ

ticæ libras II. aloes bonæ sesquiunciam, croci Siculi sesquiunciam, iridis Illyricæ libram unam commisceto. In mensuram decem amphorarum, post factam picationem doliorum, inspergito per latera ipsorum & sub ipsa oscula, pice nondum perfecte frigefacta, neque nimium adhuc calefcente, ne pharmacum uratur. Deinde novum vinum injicito, & post paucos dies ubi gustaveris, bene fragrans reperies, & vetustum esse putabis. Repicato autem dolia singulis annis, aut omnino alternis, mensura & compositione pharmaci præscripta utens.

(1) Κελπκῆς λι. β'. ἀλόης καλῆς γο. α' ε'. κρόκος Σικελικῆς γο. α' ε'. (b) ἱρῆως (2) Ἰλλυρικῆς λι. α'. καὶ δένκα ἀμφορείας [(3) μέτρας μέτρον], μὲν τὸ πικρῶσαι τὰς πίδας, ἐνδιάσπειρον καὶ τὰ πλῆθυσιν αὐτῶν ἐπὶ ὑπερσμία, μήτε λίαν ἐψυμένης τὴν πίσης ὡς εἶναι ψυχρὰν, μήτε ὑπερδέρμης, ἵνα καυδῇ τὸ φάρμακον. εἴτα ἔμβαλε τὴν νέκκα οἶνον, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις γλυσάμεν, εὐπνοῦν τε ἐπαλαιὸν εἶναι δόξεις. ἐν ἀναπίσσει καὶ τὸ (4) ἔθ. τὰς πίδας, ἢ πάντως παρ' ἐν αὐτῶν, χράμεν τὰς μέτρας τὸ φάρμακον ἐν συνδέσει, ὡς περὶ γράμματα.

“Cembul Alkelti, Spicam Celticam. Dioscor. Lib. I. Cap. 7. Ἡ δὲ Κελπκὴ Νάρδος γεννᾷται ἐν ταῖς καὶ Λιγυρίαις Ἀλπεσιν ἐπιχωρίως ἀνομωσμένη ἀλιέχθια· γεννᾷται δὲ ἐν τῇ Ἰστρίᾳ. ἔστι δὲ θαμνίσκος μικρὸς σὺν ταῖς ῥίζαις εἰς δέσμους ἀναλαμβάνομεν χερσὶ πληθύνει· ἔχει δὲ φύλλα ὑπομήκη, ὑπερσμία, ἀνθὸς μῆλινον. μόνων δὲ τὴν καυλῶν ἐπὶ καὶ τὴν ῥιζῶν ἢ χερσὶς καὶ εὐδία. i.e. Celtica Nardus nascitur quidem in Liguria Alpebus, vernaculo sermone saliuunca dicta (ita Scribonius Largus); sed et in Istria provenit. Est vero pusillus frutex, et cum radicibus in manipulos colligitur: foliis oblongis, subflavis, flore luteo. Caulium et radicem duntaxat usus est, et odoris suavitatis. Vid. quæ Salm. congeffit in Solinum, Plinium Lib. XII. et Dioscor. Lib. I. Capp. 6, 7, et 8vo.

(1) Ita legend. ex Interp. et Cap. 13. Lib. 7^{mi}.

(b) ἱρῆως Ἰλλυρικῆς] Iridem Illyricam optimam a Vett. æstimatam testatur Theophr. H. P. Lib. IX. Cap. VII. Ἱρίς δὲ ἀρίστη ἐν Ἰλλυρίοις ἔχει ἐν τῇ πρὸς θαλάτταν χώραν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀνακτοχωρηκίᾳ, κειμένη δὲ μακρὰ πρὸς Ἀρκτον. Cujus Interpres est Plinius Lib. XXI. “Sed Iris radice tantum recommendatur unguentis et medicina nascens. Laudatissima in Illyrico, et ibi quoque non in maritimis, sed in sylvestribus Drilonis et Narone. Nicander etiam in Theriacis, Ἱρὶν θ' ἢν ἔθρεψε Δρίλων καὶ Νάρονος ὄχθη. Incolis Drilonis et Naronæ hodie vocari Macinaci, ex Anguillara notat Harduinus ad Plinium.

(2) Emend. ex MSS. antea Ἰλλυρικῆ. (3) Salvo sensu hac abesse possint, vel legend. ἀμφορείων μέτρον, —. (4) Interp. legit ἔπος, sed MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. Θ.

Περὶ Διὰ χεισμάτων πί-
θων. Βάγων.

ΜΕΛΕ τὴν πίσῳσιν πνῆς, ὀλί-
γων ὥστε ἔμβληθῆναι τὸ
γλυκὺ, διὰ χεῖρας τὰς πίθας·
οἱ δὲ πὰ εὐμαῖα μόνον, οἱ δὲ πὰ
πύμαλα. ἡ δὲ διὰ χεῖρας ἐστὶ πίσ-
σα καὶ ἐψητὴ ἐν θαλαττίᾳ ὕδατι.
ἄλλοι δὲ πίσῃ ὕδατι καὶ ἄλμυρῃ εἰς
τὸ ἐψητὸν (1) ἐμβληθείσῃ μιχθέν-
τα, καὶ χεῖρας πὰ εὐμαῖα ἀποστρίψαι.
ἄλλοι δὲ μόνῃ τῇ ἀμόργῃ χεῖρας πὰ πύμαλα.

(1) Vel legend. ἐμβληθείσῃ, μιχθεῖσι---, Vel ἐμβληθείσῃ, Ἐμυχθέντα---

Κ Ε Φ. Ι.

Περὶ τῆς εἰς τὴν τρυγητὸν πα-
ρασκευῆς. Διδύμης.

ΤΑΣ ληνὰς ὥστε κ'. ἡμερῶν ἀνοί-
κτεον, ἵνα διὰ πνεύσωσι, καὶ
θαλαττίῳ ὕδατι καθαίραντέον, καὶ
θυμιατέον.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

ΤΙ δεῖ ποιεῖν τὰς ἐφεσῶτας
τοῖς κανθηλίοις, καὶ πῶς
πατητέον τὰς σαφυλάς,
καὶ τίνα τρόπον χρὴ ἀνα-
τρέφεσθαι ἐν ταῖς ληνοῖς
τὰς εἰς τὴν πάτησιν τέτα-
ρμένους. Ἀπελῆς.

ΟΙ ἐφεσῶτες τοῖς μεῖζοσι κοφίνοις,
τοῖς καλυμένοις κανθηλίοις,
ἐκλεγεῖται πὰ φύλλα, ἢ εἰ πρὸς
ὄμφαξ κομίζοιτο, ἢ ξηρὸς βότρυς
ἐν τῇ ληνῇ. χρὴ δὲ ἐν τῇ πατῇ, εἴ
τι παρέλαθε τὰς ἐπὶ ταῖς κοφίνοις

C A P. IX.

Di illinendis doliis.
Varronis.

Post picationem quidam, paulo an-
tequam mustum infundatur, do-
lia illinunt; alii oscula tantum, alii
vero opercula. Illinunt autem pice
cum sapa & aqua marina. Alii pi-
cem liquidam & muriam in saporam
injiciunt, & permixtis oscula per
spongiam illinunt. Alii sola amurca
opercula linunt.

C A P. X.

De præparatione ad vindemiam.
Didymi.

TOrcularia viginti diebus ante
vindemiam aperienda sunt, quo
perflentur & transpirent, aqua etiam
marina respergenda sunt, & suffu-
miganda.

C A P. XI.

Quid facere oporteat cantheliis
præfectos, & quomodo cal-
canda sint uva, & quomodo
in torcularibus versari opor-
teat eos qui uvas calcant.

Apuleii.

QUI majoribus corbibus, canthe-
liis appellatis, præfecti sunt, fo-
lia eligant, & si quæ uva acerba af-
feratur, aut aridus racemus inveni-
atur. Oportet autem & calcantes,
si quid cophinis præfectos fefellit,
deligere.

deligere. Folia enim cum uvis contrita, vinum magis acerbum & corruptioni obnoxium faciunt. Ex acerbis autem & aridis uvis magnum damnum accedit. Cæterum injectas in torcular uvas statim pedibus exprimant qui ad hoc sunt destinati, omnesque acinos æqualiter conculcantes vinacea extrahant, quo plurima liquoris pars in lacus subtorcularios defluere possit, & ubi iterum calcaverint discedant, & postquam calida & non valde humecta fecerint vinacea, ita sub lignum præli imponent: calida enim cū sint & tenera, magis fluunt. Si vero valde humida supponantur, necesse est onere imposito disrumpi composita. Ingredi autem in torcular calcantes oportet, pedibus probe lotis ac purgatis, & nemo ipsorum quicquam in torculari neque edat neque bibat, neque sæpe ingrediatur & exeat; & si qua necessitas abeundi urgeat, nudis pedibus non abeat. Oportet etiam calcantes indutos esse & subligacula habere, ob urgentes sudores. Bonum item odorem in torcularibus semper excitare oportet, aut thure, aut alio quodam suffimento. Verum nosse operæ pretium est, σέμφυλα non solum olivarum nucleos indicare, ut quibusdam placet, sed etiam uvarum vinacea. Si igitur vox σέμφυλα tibi inter legendum occurrerit, ad rem subjectam animum adverte, & aliquando pro uvæ vinaceis, aliquando pro olivæ nucleis, accipe.

τα σαφυλῆς, ποτὲ δὲ ἐλαίας τῷ καλεσμένῳ πυρήνῳ.

ἔφεσάντας, καὶ αὐτὰς ἐκλέγειν. πὰρ φύλλα ζυτωθεύμενα παῖς σαφυλαῖς, σφοδρότερον τ' οἶνον ἀπερζάζεται καὶ εὐφραίνει. ἐκ δὲ τ' ὀμφάκων ἔτ' ἐξησὼν μεγίστη γίνετ' βλάβη. Ἐμβληθεύσας δὲ ἄς σαφυλαῖς εἰς ἄς ληνὸς εὐθύς τοῖς ποσὶν ἀποθλίβετωσαν οἱ ὡς τὸ τεταλμῆνοι, πᾶσάν τε ῥᾶζα ὀμαλῶς πατήσαντες ἀνασφύετωσαν τὰ σέμφυλα, (1) τετέστι ἢ γήγαρτα, ὥστε τὸ πολὺ τ' ὑγρὸν ἀπερρῶναι εἰς τὸ ὑπελίνιον, διούτερόν τε πατήσαντες ἀπαλαπτεώσων, καὶ θερμὰ ἢ γήγαρτα καὶ ἔτι πάνυ ὑγρὰ ἀπερζασάμενοι, ὥτως (2) ὑπὸ τὸ ξύλον ἐπιπρήψαν· θερμὰ γὰρ ὄντα καὶ ἀπαλὰ, εὐρωότερα γίνεταί. εἰ δὲ ὑγρὰ πάνυ (3) ὑποτετείνη, ἀνάσκη τ' βάρος ἐπιτεθέντ' ῥήγνυται πὰρ ζυτωθέντα. Εἰσέναι δὲ εἰς τὸν ληνὸν τὰς πατηθεύσας χεῖρας, εὖ μάλα πὰρ ὡς τὰς πόδας κεκαταρμένους, καὶ μηδὲνα αὐτῶν ἐν τῇ ληνᾷ μῆτε ἐδίειν, μῆτε πίνειν, μῆτε εἰσέναι καὶ ἐξέναι πολλάκις· καὶ εἰ τις ἀνάσκη γένοιτο τ' ἀπελθεῖν, μὴ γυμνοῖς τοῖς ποσὶν ἀπείτω. δεῖ δὲ (4) καὶ ἡμφιέσθαι ἢ ἀφ' ὧματ' ἔχειν τὰς πατηθεύσας, ἀφ' τὰς (5) ἐπειρημένους ἰδρώτας. χεῖρας δὲ αἰεὶ εὐοσμίων ἐπινεῖν ταῖς ληνοῖς, ἢ ἀφ' ἐλαίας, ἢ δὲ ἐτέρας θυμιάμασιν. Εἰδέναι δὲ χεῖρας, ὅτι σέμφυλα ἔχ' ὥς πινες νομίζουσι τ' ἐλαίων μόνων ἐπὶ πυρήνες, ἀλλὰ καὶ τὰ τ' σαφυλῶν γήγαρτα. εἰάν ᾖν ἀκέρως σέμφυλα, ὡς τὸ ὑποκείμενον νόει, ποτὲ μὲν (6) γήγαρτα

(1) In MS. Cotton. scrib. τετέστι τὰ τζίπαρα, Vox barbara, sequioris ævi Graculis non ignota. Du Fresnoy in Glossario, " Τζίπαρα. Vinacea, γήγαρτα. (2) Ita legend. ex MSS. F. Bar. ἔτ' Interp. prius ἐπί. (3) Emend. ex MSS. V. F. L. ἔτ' B. 1, 2. (4) Hæc vocula deest in Bar. (5) In MS. Barocc. ἐπιρρινομένης. (6) Bar. habet γήγαρτα σαφυλῶν, ποτὲ δὲ, τὴν καλεσμένην πυρήνῳ.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Μετὰ τὴν τελείαν πάτησιν
τῶν σαφυλῶν, πῶς ἐν
τοῖς πίθοις τὸ γλεύκος
ἐμβλητέον. Διοφάνης.

Τοὺς πίθους, πρὶν ἐμβαλεῖσθαι
(1) τὸ γλεύκος, ἄλμη ἀκρά-
τω ὑποποσμίξεαλ χεῖρ, καὶ θυμια-
τίξεαλ λιδαίνω. δεῖ δὲ μήτε ἄγαν
αὐτὰς ποιεῖσθαι μετὰς, μήτε πᾶν
ἐνδομένους, ἀλλ' εἰκάζειν ὅσον εἰ-
κὸς τὸ γλεύκος ὑποξέον αὐξήσιν
ποιεῖν, ὥστε μὴ ὑπερχεῖσθαι, ἔωστε
ἄφρῳ ἕως τῆς χειλῶν μετεωριζέν-
τος, τὸ μὴ καθαρόν μόνον ἀποπύειν.
Καθαίρειν δὲ χεῖρ τὸ ἐν τοῖς πίθοις
γλεύκος ἐφεξῆς ἐπὶ ἡμέρας (2) εἰ-
ταῖς χερσὶ καὶ ταῖς σκαφίσιν, τὸν τε
ἄφρον ἀφαιρεῖν, ἔπειτα ἄλλο εἶναι
πυλῶν, ἔπειτα καθάρμακα πᾶντα
ἐξάγειν τῶν πιθεῶν, καὶ πόρρω
σφόδρα ρίπτειν. εἰ γὰρ πλησίον ταύ-
τα (3) μέντοι, τρεπομένων αὐτῶν
κάνωπις ἀναφύονται, ἔπειτα κακοσμία
γίνεται, ἅπερ ἅμφοι τὸ οἶνον ποιεῖ
ἐκτροπίαν. διὸ εὐοσμίαν ἐπινοεῖν
χεῖρ ταῖς λυαῖς ἀπὸ θυμιαμάτων,
μάλιστα δὲ ταῖς οἰνοθήκαις.

C A P. XII.

*Quomodo mustum, post abso-
lutam uvarum calcationem,
in dolia condendum.*

Diophanis.

Dolia, ante vini infusionem, mu-
ria meraca per spongiam pur-
gare oportet, & thure suffumigare.
Oportet autem infundere, neque ni-
mium, neque debito minus, sed con-
jectare quantum verisimile est mu-
stum effervescens augmentum fa-
cere, ita ut non effundatur, & ut
spuma usque ad labra elevata, quod
impurum est solum exspuat. Pur-
gandum est mustum in doliis ad
dies V. tum manibus tum scaphis,
spuma etiam auferatur, & si quid al-
liud superfluum fuerit, purgamenta
vero omnia extra locum in quo do-
lia sita sunt exportentur, & procul
rejiciantur. Si enim prope sita sint,
culices ex ipsis corruptis & acescen-
tibus enascuntur, & foetor excitatur,
quæ ambo vinum in vappam perver-
tunt. Quare bonum odorem sem-
per in torcularibus procurare opor-
tet per suffitiones, maxime vero in
cellis vinariis.

(1) Emend. ex MSS. F. ἐξ Cott. prius τὰς γλεύκας. (2) Interp. λε-
git ἐ. (3) MSS. V. ἐξ Bar. μέντοι, in Bod. μένοι.

CAP. XIII.

Quomodo post defluxum musti ex torculari, vinaceis statim ejectis, ex ipsis lora species, θάμνα appellata, fiat.

Anatolii.

Vinacea post musti defluxum evestigio ejicienda sunt, & in dolia injicienda, ac postea calcanda. Et enim vinum ex his, quod vernacula lingua θάμνα appellat, non injucundus potus rusticis est, ipsaque deinde restantia vinacea abundans alimentum brutis præbebunt. Oportet autem statim ut vinacea ex torculari ablata sunt, & torcular & lacus subtorcularios verrere, & aqua marina aut muria abstergere, & suffumigare. Quod enim reliquum est humoris omnino corruptum acescit, & proinde fructum qui sequenti die calcatur corrumpet, & culicem gignit, quod indicium est vini in vapam versi. |

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Τῶν γιάρτων μὲν τ' ῥύσιν
ἔ γλεύκας ἐκ τ' λινῶ
παρὰ χρεῖμα ἐμβαλο-
μένων, πῶς ἐξ αὐτῶν τ'
καλέμενον θάμναν ποιη-
τέον. Ἀνατολίς.

ΤΑ σέμφυλα, τὰ τέστι τὰ γιάρτα, μὲν τὴν ἔ γλεύκας ῥύσιν ἐμβαλητέα παρὰ χρεῖμα, καὶ εἰς πίθας ἐμβαλητέα, καὶ καὶ πατητέα. ἡ γὰρ ἐκ τῶν (α) τρύξ, ἣν ἐπιχωρεῖας καλῶσι θάμναν, ὅσα ἀπὸ δὲ πόμπε τοῖς ἀγγείοις γίνετ', αὐτὰ πελοπόν περὶ ἐναπυμένοντα γιγάρτα ἰκανὴν τροφὴν παρὲς τοῖς ἀλόχοις. Δεῖ δὲ εὐθὺς τ' γιάρτων ἐκ τ' λινῶ ἀφαιεμένων, πλὴν λινὸν καὶ περὶ ὑπολήνια σαρεῖν, καὶ ἀπογίζειν θαλαττίῳ ὕδατι ἢ ἁλμῇ, ἥ θυμαρί-
ζειν. ἐμυθρον γὰρ τὸ ὑγρὸν πάντως τρέπεται, καὶ ἐκ τῶν τ' τ' ἐφεξῆς ἡμέρας πατέμρον καρπὸν λυμανεῖται, καὶ τ' κώνωπα ποιεῖ, ὅπως σημείον ἐστὶ πετραμυθρῶ οἴνου.

(α) Τρύξ,] Τρύξ ἐστὶ mustum ἐστὶ facies vini indicat. Hesychius. Τρύξ, ὁ νέος οἶνος, παρὰ πλὴν τρύγλιν, καὶ γλεύκεσσι ἀδίκηται. Et Suidas. Τρυγὸς γλυκείας· τὰ τέστι ἔ νέος Τρύζα γὰρ καὶ τὸν νέον οἶνον ἐκάλεον, ἥ πλὴν ὑποσάθρην. Vid. Schol. Aristoph. ad Pluri V. — Συνεκποτὲ' ἐστὶ σοὶ καὶ τὴν τρύζα. Et in Acharn. Τὸ γὰρ δίκαιον οἶδε καὶ πρυγοῦσα. Schol. Κωμῶδία. Διὰ τρύζα ἑπαθλον λαμβάνειν. τὰ τέστι νέον οἶνον. Julius Pollux in Onom. Lib. VI. Τὸν δὲ οἶνον καὶ τρύζα ἐκάλεον, ὡς ἐν Ὁραῖς Κρατῖν λέγει, Ἀλλ' ἦν ὅτ' ἐν Φώσσωνι πλὴν οἱ συνέχων, Μετ' ἐμῷ δῖῳ, οἶναρον ἔλκων τ' τρυγός.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Γלבυκ[Ⓢ] μὴ ὑπερχεῖα[Ⓢ].
Φλωρεντίν[Ⓢ].

C A P. XIV.

*Ut mustum non efferveat.
Florentini.*

Στέφανον γλήκων[Ⓢ], ἢ καλαμίνθης, ἢ ὀρειγάνου τοῖς τραχήλοις τ[Ⓢ] ἀσπείων (1) περιτῶμεν. πνέες δὲ τὰ εἶσω τ[Ⓢ] πίδαων περιτὰ χεῖλη (2) ἀφαιρέσει τρυφὴ βοείων. καθεῖς[Ⓢ] γ[Ⓢ] εἶσω ζέον τὸ γλεῦκ[Ⓢ].

COronam ex pulegio, aut calamintha, aut origano collis vaforum imponamus. Quidam interna doliorum labra caseo bubulo perlinunt. Cohibet enim intro mustum effervescens.

(1) Emend. ex MSS. V. F. L. & B. 1, 2. (2) MSS. F. C. L. & Bod. habent περιτῶμεν. In Barocc. scrib. — περιτῶμεν. Ἄλλοι δὲ ἐπιμελῆ (male pro πιμελῆ) περιτρεῖ ἔνδοθεν τὰ χεῖλη περιτρεῖσιν, ἄλλοι τρυφὴ βοείων καθεῖς[Ⓢ] γ[Ⓢ] εἶσω ζέον τὸ γλεῦκ[Ⓢ] τῷτο μάλιστα.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Γלבυκος παρρυτὰ εἰς χρῆσιν κατὰσῆσαι. Τῷ Αὐτῷ.

C A P. XV.

*Ut mustum statim sit usui.
Ejusdem.*

Εἰς τ[Ⓢ] (1) μετρετήν κατόλιν ὄξος γλυκάζον[Ⓢ] βάλε, καὶ μτ[Ⓢ] ἡμέρας γ[Ⓢ]. εἶσαι κατὰσῆ. περιτὰ δὲ τ[Ⓢ] ῥατῆον (2) καθεῖσαι τὸ γλεῦκ[Ⓢ], εὐρήσεις ἐν τῷ (3) τρίτῳ βιβλίῳ Διοφάνους κακίστας μεθόδους.

IN metretam musti heminam acciti dulcescentis conjice, & post triduum purum erit. Cæterum quomodo citius fedetur mustum, in tertio libro Diophanis optimas vias invenies.

(1) Emend. ex Barocc. ante μετερίτω. (2) In MS. Bar. κατὰσῆσαι. (3) MSS. F. L. Bod. & Cotton. πρώτῳ.

Κ Ε Φ. ΙΣ.

Γלבυκ[Ⓢ] ἐν ὅλῳ τῷ ἐν-
αυτῷ ἔχειν, καὶ γνῶσαι εἰ
ὑδὼρ ἔχῃ. Τῷ Αὐτῷ.

C A P. XVI.

*Quomodo mustum toto anno
servandum, & an aquam
habeat dignoscendum.
Ejusdem.*

Πρὶν θλίβειν τὰς βότερας τὸ ἐξ
αὐτῶν αὐτομάτως ἀποστῶζον
γλεῦκ[Ⓢ], ὃ (a) ἀφαιρέσει κα-

MUstum quod ex uvis sponte destillat antequam calcantur, quod ἀφαιρέσει vocant, eodem die in vas

(a) Πρώτῳ] Vinum quod ex uvis nondum calcatis profluit, Nostro ἀφαιρέσει, Columellæ Lib. XII. Cap. 27. mustum lixivium dicitur, Grecis οἶν[Ⓢ] ἀφαιρέσει vel ἀφαιρέσει, quod ab Athenæo γλυκὺς οἶν[Ⓢ] appellatur, ab Ætio Lib. IX. οἶν[Ⓢ] σκευεμένης.

intra

intra & extra picatum conde, ita ut ad medietatem vasa impleantur, & operculo addito diligenter gypso obline. Ad multum enim tempus mustum dulcissimum permanet. Multo vero magis conservabitur, si vasculum pellicula obturatum & conclusum in puteum ad dies triginta demittatur, propterea enim quod non effervesceat semper mustum erit. Si quis autem leniter calcaverit uvas, ita ut non premantur, etiam hoc ipsum mustum durable habebit. Alii in vetera vasa vetere vino olim plena mustum infundunt. Quidam vas intra & extra picatum, velut dictum est, in puteum demittunt, ut labra tantum superemineant; quod experientia optimum esse constat. Alii in arenam humidam vas defodiunt. Alii super vas vinaceis obrutum arenam humidam accumulunt. Alii in vas non picatum mustum condunt, & nitro Alexandrino tuso adjecto, in umbra reponunt. Mustum porro an aquam habeat, in sequenti capite reperies.

λέσι, βάλε αὐτὴν ἐν εἰς ἀργεῖον πιπτοσώμενον ἔστω ἐξωθεν, ὥστε ἡμίσηται εἶναι τὰ ἀργεῖα, καὶ πώμασον ἐπιμελῶς γύψῳ. ἐπὶ πολὺν χρόνον διαμένει τὸ γλυκὺ. (1) ὁ δὲ μᾶλλον φυλαχθήσεται, εἰ ἂν ᾖ ἀργεῖα πώμασεν. (2) δὲ ἔστω εἰς φρέαρ τῷτο ἐμβληθῇ ἐπὶ ἡμέρας λ'. Ἀλλὰ ἡ τὸ μὴ ἀναζέσαι ἔσαι διαπαντός (3) γλυκὺ. Εἰ δὲ πρὶν ἢ ἡμέρα πατήσῃ σαφύλας, ὥς μὴ πιεσθῇ, ἐ τῷτο τὸ γλυκὺ εἰς παραμονὴν χρησίμῳ (1) ἔστω. ἄλλοι εἰς παλαιὰ ἀργεῖα δὲ παλαιὰ οἶνον τὸ γλυκὺ ἐμβάλλουσιν. ἄλλοι τὸ ἀργεῖον, ὥς περὶ εἰρη, ἐνδύθην καὶ ἔστω πωσθέν (2) εἰς φρέαρ ἐκιδέσθαι, ὥς ὑπερέχειν τὰ χεῖλη μόνον. τῷτο ἐν τῇ πείρᾳ κἀκείνῳ ὥσθην. Ἄλλοι εἰς ἄμυρον ὑγρὸν καὶ χαλκονύσσιν τὸ ἀργεῖον. ἄλλοι γινάρτοις καὶ χαλκῶσιν περὶ ἐπιστρέφουσιν τὸν ὑγρὸν. ἄλλοι εἰς σκεῦος ἀπίσσωτον βάλλοντες τὸ γλυκὺ, (b) νίτρον Ἀλεξανδρινόν κόψαντες, δισπῶσθαι εἰς σκεῖον. τὸ δὲ γλυκὺ εἰ ὕδωρ ἔχει, ἐν τῷ ἔξῃ κεφαλαίῳ εὐρήσεις.

(1) Ex MSS. & Interp. prius ἔσαι. (2) Vid. Colum. Lib. XII. Cap. 29.

(b) Νίτρον Ἀλεξανδρινόν] De nitro Ægyptio, sive Alexandrino, ita Plinius Lib. XXXI. "In Ægypto autem conficitur nitrum multo abundantius, sed deterius. Et interius. "Nitraria Ægypti circa Naucraticum & Memphim tantum solebant esse, circa Memphim deteriores. Nam & lapidescit ibi in acervis: multique sunt cumuli ea de causa saxei. Diosc. Lib. V. de Aphronitro. — δευπερέει δὲ ὁ Αἰγύπτιος. Malimὲ καὶ νίτρον.

CAP. XVII.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Quomodo dignoscamus an mustum aquam habeat. Sotionis.

(1) Γλυκὺς εἰ ὕδωρ ἔχει γινώσκει. Σωτίωνος.

Pyra sylvestria acerbissima in mustum conjice, & si quidem aquam habuerit, ad fundum merguntur; si autem non habuerit, innatant.

Ἀχράδας, τῶν ἐν ἀπείρῳ τὰ ὠμότατα, βάλε εἰς τὸ γλυκὺ, ἢ εἰ ἔχει ὕδωρ, βολίζονται. εἰ δὲ μὴ ἔχει, ἐπιπλέουσιν.

(1) Ita MSS. Antea Γλυκὺ γινώσκει εἰ—

M z

K E Φ.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ γυψώσεως.
Διδύμω.

C A P. XVIII.

De Gypsatione.
Didymi.

ΤΗν γύψον ἐμβλητέον εἰς ἀγρεῖον
πλάτνυ, εἴτα καὶ γλεύκω ἐπι-
χυτέον, ὥστε ὑπερέχειν αὐτὸ τὸ γύ-
ψω, κινητέον τε αὐτὸ πυκνῶς, καὶ
ἔτιως ἐατέον καλῶς ἡναί, ὅπως τὰ
παχύπερα τὸ γύψω εἰς τὸ πυθμέναι
(1) ἐπικαθεοδείη. Ἡ δὲ ἀνωτέρω τὸ
γλεύκω ἀπαντλητέον, ὡς ἐν τῷ τὸ
κινήσεως μηδὲν (2) ὑφίζανη τὸ γύψω.

GYpsum injiciatur in vas latum,
deinde affundatur musti tan-
tum, ut super gypsum emineat, mo-
veaturque frequenter, & sic usque
quo desidat finatur, quo crassiores
gypsi partes ad fundum ferantur.
Superstans deinde mustum exhauri-
atur, ita ut nihil gypsi inhæreat,
commotione facta.

(1) MS. Cott. ὑποκαθεοδείη. In MS. F. ὑποκαθαβαίνω. Sed L. & Bod.
ὑποκαθαίρει. (2) An legend. cum Interp. ἐφίζανη.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

(1) Γλεύκω ὀξίζοντι βοη-
θῆσαι. Δημοκρίτης.

C A P. XIX.

*Quomodo musto acescenti suc-
currendum. Democriti.*

Σταφίδος ἀφ' ὁραχέως ἕως ἀν' οἰ-
δήσῃ, εἴτα ἐκπιεοδείσης, κα-
τύλας β'. τῷ ἀμφορεῖ ἐμβλητέον.
ἢ ἀφ' τὸ ποταμίας ἀμμου, ὡς περ-
εῖρηται, διηθητέον, ἢ (a) σάνδυκω
δραχμῶς δ'. βλητέον.

UVarum passarum donec intumes-
cant maceratarum, deinde ex-
pressarum, heminæ duæ in ampho-
ram injiciantur. Aut per arenam
fluvialē ipsum mustum, velut di-
ctum est, percoletur, aut sandycis
drachmæ quatuor injiciantur.

(1) Restit. ex MSS. C. L. & Bod. ante Γλεύκω ὀξίζοντι.

(a) Ἡ σάνδυκω] Post σάνδυκω in MSS. F. & Cotton. ex Hesychio
ista scribuntur; Σάνδυξ, δένδρον θαμνώδες, & τὸ αὐτὸ χορδιὰν κόκκω
ἐμφερεῖ ἔχει. Herbam coloris coccini esse Sandycem notat Servius ad
istum Virgilii versum, "Sponte sua Sandyx pascentes vesties agnos."
Alii contra haud aliam esse a Sandaracha contendunt, eamque colo-
ris rubri, alteram fossilem ex metallis, alteram ex cerussa usta factitiam, ita
Diosc. Τὸ δὲ ἔτιω σάνδυκω (ψιμυθιον) Σάνδυξ ὑπὸ πνων λέγεται. Et Vi-
truvius Lib. VII. testis est, Cerussam in fornace coctam Sandaracham effici.
Plinius autem Sandycem ex Sandaracha tosta, aqua rubrica parte admixta,
fieri auctor est, Lib. XXXV. Sect. XXIII. Suidas. Σάνδυξ· χρώμα κόκκινον.
Vid. Salm. in Vopiscum pag. 369.

LIBER VII.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ΄.

ARGUMENTUM LIB. VII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Ζ΄.

HÆC insunt in hoc libro, qui septimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de differentia vinorum, & de cura ipsorum, & gustatione, & de transfusione in alia vasa, & quædam alia utilia.

ΤΑδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, ἐβδόμῃ μὲν ἔσῃ τῷ περὶ Γεωργίας ἐκλογῶν, περὶ ἐκείνης δὲ συντιζέτω τὸ οἶνον ἀφθορόν, καὶ περὶ θεραπείας αὐτῶν, καὶ ἀγαγύσεως, καὶ μετὰρτισμῶν, καὶ ἐτέρων πινῶν χρησίμων.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

*De differentia fructuum,
Quintiliorum.*

Περὶ τῶν καρπῶν (1) διαφορῶν. Τῶν Κυνελίων.

Cavi loci multum vinum ferunt & vitiosum: Alti vero melius, nimirum fructu a ventis, & alio aeris temperamento, & maxime a solis calore cocto. Non solum enim validiores & potentiores uvas sol efficit, sed & dulciores, si multum calfecerit. Luna etenim solum uvas maturas facit, cum calida sit & humida: nox vero solum dulces reddit. Multa igitur insolatione opus habent, quo durabilius vinum fiat, quod citius ad vigorem pervenit, & perflatur. Fructus etiam ex calidis locis proveniens, vinum durabilius facit; ex aliis autem partibus, aut minus cultis, vinum debile & infirmum facit. Si vitis paucas uvas produxerit, potentius vinum fert, utpote alimento & viribus omnibus in solum illum fructum insumptis.

ΤΑ καὶ λαχέτω πολὺν τὸν οἶνον ποιεῖ καὶ φαῦλον· ὅθεν δὲ ἐπὶ ὑψὺς καλλίω, ἅτε δὴ πεπαινομένης τῆς καρπῆς (2) ὑπὸ τε τῶν ἀνέμων, καὶ τῶν ἀλλῶν τῶν ἀέρων εὐκρασίας, καὶ μάλιστα τῆς ἡλιας δυνάμεως. ἢ μόνον ἢ (3) δυνατωτέρας ὁ ἥλιος ὡς σαφυλάς ποιεῖ, ἀλλὰ ὡς γλυκυτέρας, εἰὰν πολὺ θερμάνῃ. ἢ ἢ σελήνῃ μόνον πεπαινῇ ὡς σαφυλάς, θερμὴ ἔσται καὶ ὑγρὰ· ἢ τε νύξ γλυκειάς μόνον ἀπεργάζεται. δεῖται ἔν αὐτῇ ποικίλης ὡς ἡλιασέως, ἵνα μηνιμώπερος ὁ οἶνος γένηται, ὁ πύχον εἰς ἀκμὴν παραγινόμενος καὶ ἀγνεόμενος. Καὶ ὁ ἐκ θερμῶν τῶν χωρίων ὑπάρχων καρπὸς τὸν οἶνον μηνιμώπερον ποιεῖ· ὁ δὲ ἐκ τῶν ἀλλῶν μερῶν, ἢ πῖνα ἀγροότητος γῆς ἔχοντων, τὸ οἶνον ἐκλύει καὶ ἀδυνάτω ποιεῖ. εἰὰν ὀλίγας σαφυλάς ἢ ἀμ-

πλῶν ἐνέκῃ, δυνατωτέρον τὸ οἶνον ποιεῖ, ἅτε τροφῆς καὶ δυνάμεως πύσης εἰς ἐκείνον μόνον τὸν καρπὸν καταναλωθείσης.

(1) Emend. ex Cas. & MSS. prius ἀφθορόν. (2) Præcedentem περιουσίαν delend. suadebat MSS. consensus. (3) In MSS. δυνατωτέρας (male pro δυναμικωτέρας, ut infra Cap. 3.) ὁ ἥλιος καὶ δυνατωτέρας τὴν σαφυλάς ποιεῖ.

Κ Ε Φ. Β.

Ποίοις οἴνοις ἐπιτήδειον ὁ
ὑπαίθριον τόπον, καὶ
ποίοις ὁ ὑπὸ στέγῳ.

Τῶν Αὐτῶν.

Τον ἰσχυρότερον οἶνον ὑπαίθριον
θετέον, (1) ἀπεσφράφθω δὲ δύ-
σεως καὶ μεσημβρίας τοίχων πινῶν
προσεδέντων. τὰς δὲ λεπτὰς οἴνας
ὑπὸ στέγῳ θετέον, τὰς δὲ θυρίδας
ὑψηλοτέρας δεξιὰ ποιεῖν, πρὸς ἄρκτον
ἢ ἀνατολὴν πετραμυθίας.

(1) Emend. ex MSS. prius ἀπεσφράφθω.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ διαφορᾶς τῆς νέας καὶ τῆς
παλαιᾶς, καὶ τῆς ὑπὸ λευ-
κῆς καὶ μελαίνης σαφυλῆς.

Διοφάνους.

Ἡ μέλαινα σαφυλὰ δυνατώ-
τερον τὸν οἶνον ἔχει, αἱ λευ-
καὶ μένουν, αἱ δὲ πυρραὶ τῆς μελαι-
νῶν ὀλίγον ἡδύν. ὁ νέος οἶνος (1)
ψυχρότερός ἐστι, καὶ ὁ παλαιὸς
θερμότερος ἢ δυναμικώτερος ἢ
εὐωδέστερος. τὸ γὰρ ἐν αὐτῷ ὕδα-
τιώδες ὁ χρόνος ἀναλίσκει.

(1) Ita Caf. ἢ MSS. ante ψυχρότερός ἐστι.

C A P. II.

*Quibus vinis locus sub dio con-
veniat, & quibus sub tecto,
Eorundem.*

Potentius vinum sub dio collocan-
dum est, avertatur autem ab oc-
casu & meridie, parietibus quibus-
dam appositis. Tenuia vero vina sub
tecto ponenda sunt, fenestræ autem
fiant altiores, ad septentrionem & o-
rientem spectantes.

C A P. III.

*De differentia novi & veteris
vini, & ex alba & nigra uvæ
expressi. Diophanis.*

Nigræ uvæ vinum potentius ha-
bebunt, albæ medium, fulvæ
jucundius paulo quam nigræ. No-
vum vinum frigidissimum est, vetus
calidissimum & potentissimum ac o-
doratissimum. Quod enim in ipso
est aquosum tempus consumit.

CAP. IV.

Quomodo curandum & durable fiat vinum, ex uva diu madefacta, & in vite, & post vindemiam.

Democriti.

SI pluviosus sit annus, & contingat uvam adhuc in vite pendentem plus æquo madefieri, aut etiam post vindemiam, pluvia impetuose oborta, accidat eandem plus quam conveniat rigari, necessario ipsam calcabimus. Si vero mustum a vindemia expressum imbecillius esse ex gustu didiceris, postquam vinum in dolia conditum fuerit, & primo ardore defervuerit, statim ipsum in alia dolia transfundamus, (quicquid enim in ipso fuerit crassum, in fundo manet propter gravitatem) adjecis in decem vini metretas falis heminis tribus. Quidam melius facientes, vinum coquunt, usquequo vigesima ipsius pars decoquatur, & gypsi centesimam partem adjiciunt. Lacedæmonii tamdiu vinum co-

Κ Ε Φ. Δ.

Πῶς ἐπὶ θερραπείᾳ καὶ μόνιμον ποιῆσαι τὸ οἶνον ἐπὶ πολὺ βραχείᾳ σαφυλῆς, ἐπὶ ὕψους αὐτῆς ἐν τῇ ἀμπέλῳ, καὶ τῇ μὲν τὸ τρυγητὸν ὁμοίως βραχείᾳ σαφυλῆς. Δημοκρίτης.

ΕΑν, ἐπὶ μόρῳ τῷ ἔτιος ἡλιομένῳ, Συμβῇ τὴν σαφυλὴν ἐπὶ ὕψους ἐν τῇ ἀμπέλῳ ἐπὶ πλεόν βραχύναι, ἢ μὲν τὸ τρυγητὸν (1) ταύτῃ τύχῃ, ὁμοῖον ῥαβδαίῳ ἡλιομένῳ, πλεόν τῷ δέοντι βραχύναι, ἐξ ἀνάγκης αὐτὴν πατήσομεν. Εἰ δὲ τὸ τρυγητὸν γλυκύον ἀσθενέστερον εἶναι καὶ μαλίστοις, διδάξῃ δὲ (2) σε τὸτο ἢ γεύσει, ἐπειδὴν τε ὁ οἶνος ἐν τοῖς πίθῳις βληθῇ, & τὴν πρώτῃ ζέσιν (3) ζέσῃ, εὐθὺς μεταχέωμεν αὐτὸν εἰς ἑτέρας πίθους, (μὲν γὰρ ἐν τῷ πυθμένι πᾶν τὸ (4) ὑλῶδες διὰ τὸ βαρύν) ἀποσπαστάλλοντες τὰ οἶνα ἁλῶν εἰς τὰς δέκα μετρηταῖς κοτύλας γ'. πνέες δὲ κάλλιον ποιῶντες, ἐψῶσι τὸν οἶνον ἄχρι τῷ εἰκοτῷ μέρει αὐτῶ (5) ἀφεψηθῆναι, γύψου (α) τὸ (6) ἑκατῶτον

(1) In MSS. τύχοι (Bar. τύχη) ταύτῃ ὁμοῖον ῥαβδαίῳ ἡλιομένῳ. (2) Ita Cal. & MSS. prius π. (3) Restitui ex conjectura, facem præferentiōus MSS. F. Cott. L. Bar. & Bod. in quibus scribitur, καὶ τὴν πρώτῃ ζέσῃ, unde Lectio nostra facile elici queat. Prior enim vox, ob similes fere litteras, currentem Librarii calamum fefellisse videtur. Conjecturam nostram firmat Palladius in Octob. Tit. IX. "Græci (inquit) jubent, si uvam nimius imber infuderit, postea quam mustum ejus primo ardore fervabit, ut ad alia vascula transferatur. Ita propter naturæ gravitatem remans aqua subsidet, & translatum vinum pure servabitur, relicto quicquid se illi ex imbre miscuerat. (4) Pallad. & Interp. legisse videntur ὑλῶδες, sed MSS. ut in textu. (5) Ita MSS. F. L. Bod. & Cotton. prius ἀφαιρηθῆναι.

(α) Τὸ ἑκατῶτον] MSS. succinit Palladius in Octob. Tit. 14. "Græci omne mustum decoqui jubent, donec pars ejus vigesima possit absumi: melius quoque fieri si centesimam partem gypsi adjicias. (6) Restitui ex MSS. F. C. L. Bar. & Bod. antea ἑκατῶτον.

αποσπένδοντες. Λακεδαιμόνιοι δὲ
ἕως τοῦτο εἰς τὸ πύρ ἕως τ' οἶνον,
ἕως ἂν τὸ πέμπτον μέρος ἀφεψηθῇ,
ἔ μὲν δὲ. ἐτη χεῶνται.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ ἀνοίξεως πίθων, καὶ
τί χρὴ παραφυλάττειν
τὰς καιρὰς τ' ἔργων ἀνοί-
ξεως. Ζωροάστρ.

Χρὴ ἀνοίγειν τὰς πίθους, παρα-
φυλαττομένους τὴν τ' αἰσῶν
ἐπιτολήν· τότε γὰρ κίνησις γίνεται τῷ
οἶνῳ, καὶ ἔχρη τ' οἶνον ψηλαφᾶν. καὶ
εἰ μὲν ἐν ἡμέρᾳ τ' πῆλον (1) ἀνοίξεις,
χρὴ ἐπισκοπεῖν τὴν ἡλίαν, ἵνα μὴ ἡ
τρυφὴ αὐτῇ ἐμπίπῃ τὰς οἶνας. εἰ
δὲ ἐν νυκτὶ, τ' χρεῖας ποδάκεις
καλῶς, ἀνοίγειν μέλλεις τ' πῆλον,
ἐπισκοπεῖν χρὴ (2) τὴν φῶν τ' σελήνης.

(1) Emend. ex MSS. prius ἀνοίξαντες.
τὸ φῶς.

C A P. V.

*De apertione doliorum, & quid
cavere oporteat tempore
quo ipsa aperimus.
Zoroastris.*

Dolia aperire oportet, syderum
exortu observato ac vitato:
Tunc enim vinum movetur, & non
convenit ipsum contrectare. Et si
quidem in die dolium aperis, soli
umbram offundere oportet, ne ejus
splendor vino incidat. Si vero no-
ctu, necessitate sæpe urgente, doli-
um aperturus es, lunæ itidem lumi-
ni umbram offunde.

(2) MSS. Long. & Bod,

Κ Ε Φ. ς.

Περὶ μεταβολῆς οἶνῳ, καὶ
πότε χρὴ μετενιλεῖν τὰς
οἶνας, καὶ ὅτι διαφορὰν
ἔχῃ ὁ ἐν ταῖς αὐταῖς πίθῳ
ἐμβεβλημένῳ οἶνῳ.

Τῷ Αὐτῷ.

Χρὴ τὰς οἶνας μεταβιβάζειν ἐν τοῖς
βορείοις ἀνέμοις, ἑοδαμῶς δὲ
τοῖς νοτίοις· καὶ τὰς μὲν ἀθενεστέρας
τὴν ἥλιον, τὰς δὲ ἰχυροτέρας ἐν τῇ
σέλῃ· τὰς δὲ ἐν αὐχμηροῖς τόποις,
μὲν τροπαῖς χειμερινῶς. μεταβι-
βάζειν δὲ ὁ οἶνῳ ἐν πανσελήνῳ,
ἔξῃ γίνεται. εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι
οἶνῳ χωρὶς ζόμβος τ' πρεφύσης αὐ-
τὸν πρυγὸς, λεπτομερέστερον καὶ

C A P. VI.

*De vini transfusione, & quan-
do vina transfundere oport-
eat, & quod differat vi-
num in eodem dolio condi-
tum.*

Ejusdem.

Vina in alia vasa transfunden-
da sunt borealibus ventis spi-
rantibus, nequaquam vero australi-
bus: & infirmiora quidem vere, po-
tentiora autem æstate; quæ vero in
ficcis locis nata sunt, post solstitium
hyemale. Vinum transfusum in a-
lia vasa in plenilunio, acescit. Noscē
autem operæ pretium est, quod vi-
num a facie, unde alimentum tra-
hit,

hit, separatum, tenuiorum partium & imbecillius redditur. Providendum igitur est, ut hyeme quidem calefiat, æstate vero refrigeretur. Transfusio ipsa fiat, luna augeſcente, & sub terra latente. Sotion tradit in illunibus maxime diebus transfusionem fieri debere, hoc est prima & ſecunda die, priuſquam luna hominibus appareat. Oportet autem vitare, quum de doliis in parva vafa vinum transfundimus, ſtellarum exortus: Movetur enim fax in exortibus, & maxime dum florent roſæ, amplius autem & vite germen fundente. Conſulunt ſapientes, & maxime Heſiodus, ubi apertum eſt dolium, id quod in ſummo, & juxta fundum eſt dolii, vinum conſumendum eſſe, medium vero in dolio ſervandum, potentius nempe & durabilius, & ætati ferendæ idoneum. Vinum enim quod ad oſculum dolii eſt, infirmius eſt, utpote quod aeri proximum perſietur & tranſpiret. Quod vero ad fundum eſt, cito acceſcit, utpote faxi proximum. Cæterum Heſiodus ſic ait,

*Incipiente vero dolio & deſinente
teipſum ſaturato,*

In medio parce.—

Oportet porro eum qui in fictilia dolia vinum transfundit, non uſque ad labra vino explere, ſed paulo infra collum, ut non ſuffocentur, ſed perſpirationem habeant. Dolia autem evacuata ſtatim muria detergenda ſunt, aut cinere ſarmento-
rum, aut Cimolia aut argilloſa terra.

(1) MSS. αὐξομένης. (2) In MS. Bar. ἀσελήνιοις.

(a) Lib. 1. Ἐργων καὶ ἡμερῶν, ſub finem; ad quem locum conſulas Proclum & Moſchopulum.

(b) Κιμωλία,] Terra vel creta Cimolia ex Cimolo Inſula nomen & originem trahens, poliendis veſtibibus & fullonibus apprime utilis, cujus duo genera numerat Plinius Lib. 35. Sect. 57. "Creta plura genera."
"Ex iis Cimolia duo ad Medicos pertinentia, candidum, & ad purpurif-

ἀδινέστερον γίνεσθαι. ὡς νοητέον ἔν, ἵνα χειμῶν μὴ θερμαίνηται, θε-
ρος δὲ ψύχῃ. δεῖ δὲ μεταβιβάζειν, τὸ σελήνης (1) αὐξανομένης, καὶ ὑπὸ γῆν ἔσσης. Σωτίων δὲ φησι, μάλιστα ἐν ταῖς (2) ὡς σελήνης ἡμέραις μεταβιβάζειν, τετέστι τῇ α'. καὶ β'. ἡμέραις, πρὶν φανῆναι τῷ σελήνῳ τοῖς ἀνθρώποις. χρὴ δὲ, ἡνίκα διπλὸν τὸ πίθων εἰς μικρὰ ἀγγεῖα μεταβάλλοιμι τὸ οἶνον, φυλάττειν αὐτὸς ἐπιτολὰς τῶν ἀστέρων· κινεῖται γὰρ ἡ τρυφὴ ἐν ταῖς ἐπιβλαῖς, ὧς μάλιστα ἐν τῷ ἀνδρὶ τῶν ῥόδων, ἐπὶ δὲ ἐβλασανύσης τὸ ἀμπέλκ. Συμβουλεύσει δὲ οἱ σοφοί, μάλιστα δὲ Ἡσίοδος, ἀνοιγνύμεναι πίθους, τὴν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν πίθων οἶνον, ὃν τὸ ὡς τὸ πυθμέναι διαπαντὶν, τὸ δὲ μέσον τῶν πίθων οἶνον φυλάττειν, ὡς ἰχυρότερον ὢν μνημόνεον, καὶ ὡς παλαιώσιν ἐπιτήδειον. ὁ μὲν γὰρ ὡς τῆς εὐρυχίης τῶν πίθων οἶνον, ὡς ὡς στρογγυλῶν τῶν αἰετῶν, ἀδινέστερός ἐστι διὰ πνεύματος· ὁ δὲ ὡς τῶν πυθμένων ταχέως τρέπεται, ὡς πηπιάζων τῇ τρυφῇ. ἔτι δὲ φησὶν ὁ Ἡσίοδος,

(a) Ἀρχομένης δὲ πίθους ἐλήθην-
τα καὶ νοσήσασθαι,

Μεσότη φεῖδεσθαι.—

Δεῖ δὲ τὸ μεταβιβάζομενον εἰς τὰ κεράμια οἶνον, ὃ μέχρι τῆς χειρὸς τῶν κεράμων ἐμβάλλεσθαι, ἀλλ' ἔως ὑποκάτω μικρὸν τῆς τραχύλης, ὥστε μὴ πνίγεσθαι, ἀλλὰ διαπνοεῖν ἔχειν. δεῖ δὲ τὰς ἐκκενυμένους πίθους παρὰ χεῖρμα σμήχειν ἄλλῃ, ἢ κληματίνῃ τέφρᾳ, ἢ (b) Κιμωλίᾳ ἢ ἀρχιδώδῃ γῇ.

sum inclinans. -- usus in vestibus. Totidem verbis Dioscor. Lib. V. Forſan diverſa non eſt ab ea, quam Erotianus in Gloſſ. Hippocr. & Nicocharis apud Pollucem γῆν Κυμωλείδα appellant. De Cimolia terra qualitate paulo aliter Schol. Ariſtoph. ad Ranas, Καὶ κυμωλείας γῆς --] Μία τ' Κυκλάδων νῆσος αὕτη ἡ Κυμωλία νηροποιὸς γῆ, ἐξ ἧς τὸ νίτρον.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Περὶ καιροῦ καὶ τρόπου δια-
γεύσεως οἴνου. Φλωρεντίνου.

*De tempore & modo gustandi
vini. Florentini.*

Τινὲς μὲν βορείων ὄντων ἀνέμων
ἀναγεύονται τὰς οἴνας· ἀμειβ-
εῖν τε γὰρ τότε ἐ' ἀθόλωτοι οἱ οἶνοι
μένουσιν. οἱ δὲ ἐμπειροὶ οἰνόπιστα δ'
πότε μᾶλλον πνέοντος οἰνοδύσεισιν. ὁ
γὰρ νότος μάλιστα τ' (1) οἶνον κινεῖ, ἐ'
διελέσχει ὁποῖός ἐστι. νῆσιν δὲ οὕτω καὶ
χρὴ οἰνοδύσειν, ἀμβλύνεται γὰρ ἡ
γεύσις· ἔπερ δὲ ἀπὸ οἰνοποσίας, ἢ
ἀσθηφαιτίας. Δεῖ τὸν γεύμενον
μήτε δεινμίων σιτίων, μήτε ἀλμυ-
ρῶν (φώδρα, μήτε τ' ὅσα ἐξαχάσ-
σει τὴν γεύσιν βεβρωκότα γεύσασθαι,
ἀλλ' ὡς μάλιστα ὀλιγοσιτήσαντα, ἐ'
εὐπεπτον ὄντα. τοῖς δὲ ἀνεμύτοις χρὴ,
βορείων ὄντων τ' ἀνέμων, παρεχθῆναι
τὴν γεύσιν. Τινὲς δὲ ἀναχλούμενοι
βαλόμενοι τὰς ἀνεμύτους, κέρμαρον
(2) κενὸν ἔχουσιν, ὅντι δ' ἀποδρέχουσι
καλίστῳ καὶ παλαιῷ καὶ εὐωδιστάτῳ
οἴνῳ· ἀναγεύοντες ἔν ἐπὶ πολὺ ἢ (3)
ποιότητος ἐν αὐτῷ, ὡς νομίζουσιν τὴν
ἀποφορὰν δ' ἰὺν ἐμπεδωμένον οἶνον
τυγχάνειν, καὶ ἐξαπατῶσι τὰς γεύ-
σεις. κακωρῆπρον δὲ πινεὶ καπη-
λεύοντες ἀποπίνεσθαι εἰς τ' (4) οἰ-
νεῶνα τυρὸν καὶ κάρυα, ὡς τὰς εἰσι-
όντας ἐξ αὐτῶν ἐφελκύσασθαι ἐσθίειν,
ἵνα ἀναψύσῃ ἡ ἀκρεῖς αἰσθησις
τ' γεύσεως. Ταῦτά μοι γέγραπται,
ἐχ' ἵνα ποιῶμεν, ἀλλ' ἵνα μὴ πάχω-

Quidam borealibus ventis flanti-
bus vinum gustant; tunc enim
immota & imperturbata vina manent.
Verū experti οἰνόπιστα austro potius spi-
rante vinum gustant. Auster enim
maxime vinum movet, & quale sit
arguit. Qui jejunos est vinum ne
gustet, hebes enim & stupidus tunc
est gustus; neque etiam a vini po-
tu, aut cibi satietate. Oportet au-
tem gustantem neque acres cibos,
neque valde falsos, neque eos qui
gustum immutant, præsumere, sed
quam minimo cibo usum esse,
cumque jam concoxisse. Empto-
ribus porro, borealibus ventis flanti-
bus, vinum gustandum præbere con-
venit. Quidam cum emptoribus ma-
la fide agentes, dolium novum ha-
bent, quod optimo & vetere ac o-
doratissimo vino imbuunt. Perma-
net enim ad multum tempus ea
qualitas, ut putent odoris fragran-
tiam vini jam infusi esse, atque ita
decipiunt gustantes. Quidam magis
vatici caupones caseum & nuces in
cella vinaria deponunt, ut ingredi-
ent es ad comedendum attrahant &
illi ciant, quo exactus gustus sensus
inde decipiatur. Hæc mihi scripta
sunt, non ut ipsi tali fraude agamus,

(1) Restitui ex MSS. pr. Ed. οἶνον ποιεῖ κινεῖν, καὶ διελέσχειν... νῆσιν. In
MSS. L. & Bod. ἐλέσχει. (2) Inter p. legisse videtur κενόν, sed MSS. ut
in textu. (3) Ex MSS. & Cas. ante ποιότητος. (4) Emendavi ope MSS.
V. & Bar. In pr. Ed. & MSS. B. & Cott. οἰνεῶνα, nullo plane sensu,
Long. & Bod. habent αἰνεῶνα. seq

sed ne talia patiamur. Oportet autem agricolam sæpe gustare & novum & vetus vinum, ne lateat ipsum si quod ex ipsis acescere incipiat.

μρ. διτ' δὲ τ' γεωργὸν πολλάκις
γεύεσθαι τ' οἶνον, τ' νεὸν καὶ τ'
παλαιόν, ὥς ἂν μὴ (5) λάθῃ αὐ-
τὸν ὁ φεύγειν μέλιων.

(5) Ita MS. Bar. prius λάθοι...φεύγων.

CAP. VIII.

*De probatine vini & musti,
an aquam habeant.
Democriti.*

NEcessarium est, herum sæpenu-
mero curatoribus & famulis
vinum aut mustum concedere. Si-
militer autem necessarium est, em-
ptorem experimentum facere an vi-
num purum sit. Malum igitur qui-
dam in vas injiciunt, melius autem
pyra sylvestria, alii locustam, alii ci-
cadam, & si quidem innataverint,
purum est vinum; si vero mergan-
tur, aquam habet. Quidam arun-
dinem, aut lignum, aut papyrus,
aut fœnum, aut aliquid aliud far-
mentosum, oleo illinunt, & deterfa
in vinum immergunt, atque postea
arundinem aut quicquid tandem in-
jecerint extrahunt, & inde experi-
mentum sumunt; si enim aquam
habuerit, guttæ in oleo congrega-
buntur. Quidam simpliciore experi-
mento utentes, in ollam novam non-
dum liquore imbutam vinum infun-
dunt, & per biduum suspendunt, per
ollam enim destillabit si aqua fuerit
admixta. Alii calfaciunt vinum, &
in ollam novam infundunt, atque
sub dio exponunt: si igitur aquam
habeat, acescit. Quidam ad cal-
cem vivam vinum injiciunt; & si
quidem habuerit aquam, calcem
dissolvit; si vero purum est, cal-
cem conglutinabit. Aliqui in far-

Κ Ε Φ. Η.

*Περὶ δοκιμασίας οἶνου καὶ
γλυκύου, εἰ ὕδωρ ἔχῃ.
Δημοκρίτης.*

ΑΝΑΓΚΑῖόν ἐστι, τ' κληροῦχον πολ-
λάκις τοῖς φρονιμαῖς ἢ τοῖς
οἰκέταις οἶνον ἢ γλεύκος ἐμπιστεῖσθαι·
ὁμοίως δὲ ἀναγκαῖον, καὶ τ' ὠνέμενον
δοκιμάζειν εἰ καθαρός ἐστιν ὁ οἶνος,
μῆλον ἢ πνευβάλλουσιν εἰς τὸ ἀγρίον,
κάλλιον δὲ ἀχράδας, αἰλλοῖα κείδα,
ἔπερσι δὲ τέτιζα, καὶ ἢ ἐπινήχῃ
παύτω, καθαρός ἐστιν ὁ οἶνος· εἰ δὲ
καταδύῃ, ὕδωρ ἔχῃ. πνέες δὲ κά-
λαμον ἢ λειμυθόν ἐλαίῳ, ἢ ξύλον,
ἢ πάπυρον, ἢ χόρτον, ἢ ἔπερσιν π
φρυζανώδες ὁμοίως δὲ ἀλείψαν-
τες ἐλαίῳ, ἢ ἀπμαῖζαντες, ἐμβάλλ-
ουσιν εἰς τ' οἶνον, καὶ ἀναπαύοντες τ'
κάλαμον ἢ ἔπερσιν π τ' ἐμβληθέν-
των δοκιμάζουσιν· εἰ ἂν γὰρ ὕδωρ ἔχῃ,
ζυγαχθήσονται ῥανίδες ἐν τῷ ἐλαίῳ.
Οἱ δὲ ἀπλέπερσιν π ποιεῖτες, εἰς
χύτραν καινὴν ἀσβεστον ἐμβάλλουσιν
τ' οἶνον, ἢ ἀπαρτῶσιν ἡμέρας β',
ἀφαιρῶντες γὰρ ἢ χύτρα ὕδατος μεμι-
σμένους. οἱ δὲ δερμαίνοντες τ' οἶνον
βάλλουσιν εἰς χύτραν καινὴν, καὶ εἰς
ὑπαίθριον πήρασιν· εἰ ἂν ἢ ὕδωρ
ἔχῃ, μετεβάλλει εἰς ὄξος. Τινες δὲ
τῇ λεγόμενῃ πιτάνῳ, τετέστι (1) ζώ-
σῃ ἀσβέσῳ, ἐπιβάλλουσιν τ' οἶνον·
καὶ ἢ ὕδωρ ἔχῃ ὁ οἶνος, ἀφαιρῶντες
τὴν ἀσβεστον· εἰ δὲ καθαρός ἐστι,
πήξει τῷ πίπτονον. οἱ δὲ ἐν τηράνῳ
ἐλαιον ἔχοντι ζεστον ἐπιχέουσι τ' οἶνον·

(1) Ex MSS. ante ζῶσι.

καὶ ὕδωρ ἔχη, ψοφήσῃ πομφόλυ-
ζας ποιῆν, & ἀναπηδήσεται. Τινες
δὲ σπόγγην καὶνὴν ἐλαίῳ ἀλείψαν-
τες, ἐμφράττουσιν τὸ στόμα τῆς ἀργείας,
& ἐπιστρέφουσιν καὶ εἰς ὕδωρ ἔχη,
ἀγάρρυνεται ἀπὸ τῆς σπογγίας. τῇ
αὐτῇ δὲ δοκιμασίᾳ & ἐπὶ τῇ ἐλαίῳ
χρᾶμεθα.

Κ Ε Φ. Θ.

Οἶνον ἀπὸ ὕδατος (1) χω-
εῖσαι. Ἀφρικανῶν.

Στυπτηρίαν ὑγρὰν βάλε εἰς τὸ
κεράμιον τῆς οἴνης, εἴτα σπόγγῳ
ἡλειμμένῳ ἐλαίῳ βύσσω τὸ στόμα τῆς
κεράμους, & ἐπινεύσας ἔασον ρυῖναί,
& ρυῖσε τὸ μόνον τὸ ὕδωρ.

(1) Ita MSS. V. F. Cott. & Barocc.

Κ Ε Φ. Ι.

Κατὰ ποῖους καιροὺς εἰώ-
θασιν οἱ οἶνοι τρέπεσθαι.
Παξάμεν.

Παξάμεν οἶνον ὡς ἐπὶ πολὺν χρόνον
πλειάδων δίσκῳ, & πλεῖστον
τροπῶν (1) χειμερινῶν, ἢ ἐξ ἀντιστάσεως
ἡδὴ τῆς ἀμπέλους, καὶ πλεῖστον
τροπῶν & τὰ ὑπὸ κύμα καύματι
καὶ καύματι, πλεῖστον πᾶσι τοῖς ἐπι-
σημασίαις & ἀπὸ καύματι καὶ ψύ-
χους ἢ λάβρων ὁμβρίων, ἢ ἀπὸ
βίαιον πνεῦμα, ἢ σκληρὰν βροχίδα,
ἢ κατὰ τὸν καιρὸν κατ' ὃν ἀντεῖ τὰ
ρόδα, ἢ ἀπὸ βιαιᾶς ἀστραπῆς.

(1) Ita legend. suffragantibus Interp. & MSS. pr. Ed. pessime χειμερινῶν
καὶ τροπῶν χειμερινῶν inferius fiat mentio.

taginem oleo ferventi plenam vinum
infundunt; & si aquam habeat, cum
strepitu bullas excitabit, & resiliet,
Quidam spongiam novam oleo im-
butam osculo vasis obdunt, & in-
vertunt; & si aquam habeat, per spon-
giam diffluet. Eodem experimento
etiam in oleo utimur.

C A P. IX.

Vini ab aqua separandi ratio.
Africani.

A Lumen liquidum in dolium vi-
ni injicito, deinde spongia oleo
imbuta osculum obturato, & ex in-
clinato effluere finito, sola enim aqua
effluet.

C A P. X.

Quibus temporibus vina in
vappam perverti soleant.
Paxami.

O Mne vinum ut plurimum ace-
scit circa Pleiadum occasum,
& circa solstitium hybernum, aut
efflorescente jam vite, & circa sol-
stitium æstivum & caniculæ æstium:
& in summa, circa omnes accessio-
nes & frigoris & caloris aut lar-
gorum imbrium, idem contingit &
propter violentos ventos, aut vehe-
mens tonitru, aut etiam tempore quo
rosæ florent, aut a fulgure violento.

CAP. XI.

Ut neque tonitrua neque fulgura in vappam perversant vina. Zoroastris.

Ferrum operculis doliorum impositum noxam ex fulgure & tonitru arcet. Quidam lauri ramos imponunt per naturalem contrarietatem opem laturos.

(1) *Emend. ex MSS. F. C. L. B.1. & Bar. In MS. Voss. ἀπέρχεται.*

CAP. XII.

*Quomodo prævenire liceat, & non permittere ut vina ace-
scant, sed durabilia sint.
Frontonis.*

Sal tostus injectus vinum conservat, impedit autem & fervorem ultra quam convenit ebullire, & spumam uberiores innatare. Amygdalæ dulces in vinum nigrum conjectæ, diuturnum ipsum conservant. Uva passa exempto vinaceo, & cum arena macerata musto aut sapa, pingue & durabile vinum facit. Quidam uvam passam sua sponte in vite factam præferunt, & ipsa singulatum utuntur. Gypsum injectum principio quidem acrius vinum facit, postea vero acris quidem sapor transpirat, utilitas autem gypsi ad multum tempus permanet. Durabile etiam vinum facit, & acefcere non permittit, fœnum græcum sole tostum, si tundatur & misceatur vino. Vinum perversum in vappam, si a propria vitiosa face separatæ φάουλῃς τρυγῶς, καὶ εἰς οἶνον

Κ Ε Φ. ΙΑ.

*Ὡς ὑπὸ βροντῶν καὶ ἀ-
τραπῶν μὴ τρέπεσθαι
τὰς οἴνας. Ζωροάστρ.*

Σιδηρεῖται τοῖς πώμασι τὸ πῆλιν ἐπιπλήμνεται (1) ἀπερύκει τὴν ἀπὸ τῶν βροντῶν & ἀτραπῶν βλάβην. ἐνίοι δὲ δάφνης κλάδους ἐπιπλήμασι καὶ ἀντιπλάθειαν.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

*Πῶς ἐστὶ περκαλαβεῖν,
καὶ τὰς οἴνας μὴ συλχα-
ρεῖν τρέπεσθαι, ἀλλὰ
μονίμως εἶναι. Φρόντωνος.*

Αλλες (1) φρυκτοὶ ἐμβοληθῆναι τὸ οἶνον τρέπεσθαι ἐπέχουσι, καλύουσι δὲ καὶ πέρα τῆς δέοντος ζέσεως, καὶ ἀφρόντων πλείονα ἐπιγίνεσθαι. ἀμύγδαλα γλυκέα τοῖς μέλασιν οἶνοις ἐμβληθέντα, καὶ μονίμως αὐτὰς φυλάττειν. σαφὲς ἐξαίρετόν ἐστι τῆς χαλάρου, καὶ μὴ ἀμύμῃ βραχέως γλυκὴ ἢ ἐψητῇ, λιπαρὸν & μόνιμον ποιεῖ τὸ οἶνον. πνὲς δὲ τὴν αὐτομάτως ἐπὶ τῇ ἀμπέλῃ γινομένην σαφίδα περικλείουσιν, ἀμείλει καὶ μόνως αὐτῇ χεῖν. Γύψος ἐμβληθεῖσα καὶ μὴ ἀρχαῖς δειμύπρον τὸ οἶνον ποιεῖ, τὸ χεῖν δὲ τὸ μὴ δειμύν Διφάνει, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς γύψου χρήσιμον ἐπιπολὺ Διφάνει. καὶ μονίμως & τρέπεσθαι & ποιεῖ τὰς οἴνας & τῆλιν ἡλίῳ φρυγίσει, εἰ κρημνὶ & (2) μιχθῇ τὸ οἶνον. οἱ τρεπόμενοι χειροδέντες ἀπὸ τῆς καλῆς τρυγῆς ἐπιβληθέντες, μόνι-

(1) *Ita MSS. prius φρυκτοί. (2) Casaub. μιχθείη, sed MSS. ut in textu.*

μοι ἔσονται. (3) πνὲς δὲ δάδας
ἀφαντες ἢ σίδηρον πυρώσαντες
ἐναποσφενύουσι τῷ γλεύκει, καὶ ὅτε
ἔωσι τραπῆναι τὸ οἶνον. πνὲς δὲ κέ-
δρε τὸ καρπὸν φρυγέει καὶ κηκίδας
φρυγίσας ἐμβάλλουσιν τῷ οἴνῳ, μό-
νιμον τῷτον ποιεῖσιν. Ἐπερὶ (α) λί-
θον τὸ καλέμενον (4) Πόρινον καύ-
σαντες, ἐμβάλλουσιν τῷ οἴνῳ. ἄλλοι
ποδιὰν δὲ κλημάτων ἀμπέλε
κεκαυμένων, καὶ Σπέρμα μαράθρε
κόφαντες ἔφυράσαντες, μίσγουσιν
τῷ οἴνῳ. Τινὲς δὲ τὰς τρεπομύρας
οἴνας εἰς (5) εὐδέας πιασιδένει ἀφ-
γεῖα μετὰχέουσι, καὶ εἰς ἄλλον οἶκον
μετακομίζουσιν. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ θερ-
μότητι ἐβλάθησαν, εἰς τὰς ἀνα-
ψύχοντες τόπους ἀποτίθενται· εἰ δὲ
ὑπὸ νοτιάδος καὶ (6) ψυχρότητι,
εἰς τὰς θερμὰς καὶ ξηρὰς τόπους με-
ταβιβάσουσιν. ἑτεροὶ σπέρμα ἢ ξύλον
δρυὸς καύσαντες, ἐκ τῆ τέφρας ἐμ-
βάλλουσιν τῷ οἴνῳ. οἱ δὲ γάλα καὶ
μέλι μισγνύοντες, ἐμβάλλουσιν (7) τῷ
γλεύκει. Οἱ δὲ κερκυλίων τὰ ὄσρα-
κα καύσαντες καὶ τρίψαντες ὡς
λεῖοτατα, ἐμβάλλουσιν ἐξ αὐτῶν τῷ
οἴνῳ. ἑτεροὶ πυρήνας ἐλαιῶν καβακάουσιν, σφενύουσιν ἐψητῷ οἴνῳ
παλαιῷ εὐώδῃ, εἴτα κόφαντες καταχέουσιν εἰς τὸν οἶνον. μόνιμον

retur, & super vini boni facem fun-
datur, diuturnum erit. Quidam te-
das accensas aut ferrum candefa-
ctum in musto extinguunt, & vi-
num acescere non permittunt. Qui-
dam cedri fructum torrefactum &
gallas tostas in vinum injiciunt, ip-
sumque durable faciunt. Alii lapi-
dem Porinum appellatum ustum vi-
no injiciunt. Alii cinerem fermen-
torum vitis ustorum, & fœniculi fe-
men contusum & admixtum, vino
miscunt. Quidam vina quæ ace-
scunt in vasa recens picata transfun-
dunt, & in aliam domum transfe-
runt. Si enim a calore læsa sunt,
in refrigerantes locos reponunt: Si
vero ab humiditate & frigore, in ca-
lidos & siccos locos transferunt. A-
lii fructum aut lignum quercinum
urunt, & cinerem in vinum mittunt.
Alii lac & mel miscentes, musto in-
jiciunt. Alii conchyliorum testas u-
stas ac quam lævissime tritas vino
immittunt. Quidam nucleos oliva-
rum ustos defruto vetere odorato
extinguunt, deinde tusos in vinum

(3) Ita emend. ὅ. supplevi ex MS. Bar. in pr. Ed. πνὲς δὲ δάδας ἀφαντες
ἐναποσφενύουσι τῷ γλεύκει. Caf. ὅ. MS. V. habent, πῶ γλεύκει, ἔ ὅτε
τραπῆναι τὸ οἶνον. Οἱ δὲ σίδηρον πυρώσαντες ὁμοίως ἀποσφενύουσι τῷ γλεύκει.

(α) Λίθον τὸ καλέμενον Πόρινον] Porus, vel lapis Porinus, marmoris ge-
nus, colore ὅ. duritie Pario simile, levius tantum. Theophr. Lib. de Lapidibus,
pag. 392. Καὶ ὁ Πόρε ὁμοίος τῷ χρώματι καὶ τῇ πυκνότητι τῷ Παρίῳ·
πῶ δὲ καφώτερον μόνον ἔχων τὸ Πόρε· διὸ καὶ ἐν τοῖς Σπεδαζομείοις οἰκήμασιν
ὡς περ Διόζωμα πηθεῖσιν αὐτὸν οἱ Αἰγυπτίοι. Apud Plutarchum in Vita
Andocidis Πάρινος Σέλιου, male (ut monet Salm.) pro Πάρινος Σειλη-
νός, Sileni simulacrum ex lapide Porino confectum. Salm. ad Sol. Hierony-
mum Cardanum erroris arguit, qui gemmas Poro lapide a Veteribus sculpsē
solitas prodidit. Partem etiam aliquam templi Delphici Porino lapide
structam fuisse, auctor est Herodotus Lib. V. Cap. LXII. Πῶρε ὅ. occurrit
apud Hippocratic. Script. Cap. 113.

(4) Emend. ex Theophrasto, ante πορινόν, Interp. legit λίθον τὸν
καλέμενον πορινόν. (5) An legend. cum Interp. νέως. (6) Emend.
ex MSS. prius ψυχρότης. (7) In MS. Cotton. ἐμβάλλουσιν τῷ οἴνῳ
ἤσαν τῷ γλεύκει.

diffundunt. Durabile vinum faciamus radices vitis in mustum injicientes. Argilla etiam postquam deferbuerunt vina immissa ipsa purgat, deferens secum quicquid turbidum est ad faciem, atque id magis si fuerit tosta, & odorum vinum facit; est enim dulcis. Quæ igitur in hyeme ipsam pascunt perdurant. Dulce etiam facit mustum argilla & diuturnum. Oleum stillatitium cum sapa infusum, durabiliora vina, & infirmiora potentiora facit. Vetratum nigrum & album modice injecta vinum purgant, & durable faciunt, & utentibus itidem profunt. Cicer nigrum modice tostum & molitum, vino admixtum diuturnum & diureticum facit. Sapa mixta vino durable ipsum facit. Cera in picatione admixta acerbius vinum reddit. Lini semen sapæ aut musto admixtum diuturnum vinum facit. Ervi albi farina integrum conservat vinum. Pix brutia, id est quæ in fundis doliorum reperitur, confusa, & per cribrum in vinum excussa, perdurans vinum facit. Resina pinea, maxime autem terebinthina, vina integra conservat. Alumen scissile adstringit & durable vinum facit, & acorem ejus sedat.

σύφει καὶ μόνιμον ποιεῖ, καὶ τὸ ὀξίζοντα παύει.

ποιήσομεν τὸν οἶνον, ρίζας ἀμπέλας ἐμβάλλοντες εἰς τὸ γλεύκος. καὶ ἡ ἀργίλος μὲν τὸ ζέσαι τὰς οἴνας ἐμβαλλομένη καθαίρει τὰς, καθάφρουσα. ὡς αὐτῇ τὸ θολερὸν εἰς τὴν τρύβα, μάλλον δὲ εἰ φρυγίη, καὶ εὐώδη τὸ οἶνον ποιεῖ. ἐστὶ γὰρ γλυκεῖα. τὰ γὰρ τῶ χειμῶνι αὐτῷ σιτάμενα ἀφ' ἑσθ' ἔσθ' γλυκαίνει. γλυκαίνει ἡ ἀργίλος τὸ γλεύκος, ὅ μόνιμον ποιεῖ. Ἐλαιον σικκτὸν ὡς ἐψητῶ (8) ἐγγερόμενον, μόνιμότερον τὰς οἴνας ὅ τὰς ἀσθενέστερας δυνατώτερον ποιεῖ. ἐκτέτορος μέλας ὁ λευκὸς ὡς ὁλόγη ἐμβάλλοντες καθαίρει τὸ οἶνον, ὅ μόνιμον ποιεῖ, ὅ τὰς χρωμαίνας ὠφελεῖ. Ἐξέεινθαι μέλανες φρυγάντες ἐπ' ὁλόγη καὶ ἀλεθύντες ὅ μυχθέντες, μόνιμον καὶ διαρκητικὸν ποιεῖσι τὸν οἶνον. ἐψητὸς μινγόμενον οἶνον μόνιμον αὐτὸν ποιεῖ. κηρὸς ἐν τῇ πικρῶσι μυχθεῖς σφυρότερον τὸ οἶνον ποιεῖ. λίνεον σπέρμα μυχθὲν ἐψητῶ ἢ γλεύκει μόνιμον τὸ οἶνον ποιεῖ. ὀρέβει λούκω ἀλδύρα κατέχει τὸ οἶνον. (b) Πίσσα βρυτία, τρυπὴν ἢ ἐν τοῖς πυθμῶσι τῶ κεράμων εὐελοσκομένη, κηπέσσα ὅ ἀφ' ἡσκήνης τῶ οἶνον ἐμβληθεῖσα, μόνιμας τὰς οἴνας ποιεῖ. ῥητίνη πικρὴ, μάλιστα δὲ ἡ τερεβινθίνη, κατέχει τὰς οἴνας. στυπτηρία χρεῖ

(8) Ita legend. prius ἐγγερόμενον.

(b) Πίσσα βρυτία, -] Pix Brutia est resina et picis dotes habet, visci ad instar lentescens, et ad vasa vinaria picanda in Italia maxime probata, testibus Plinio Lib. XII. et Diosc. Lib. I. Cap. 97. Πίσσα βρυτία male scribitur pro βρυτία apud Lucianum in Pseudomante, notante Paulo Leopardo. De pice brutia Plin. Lib. 16. Sect. XXII. " Sequens liquor, crassior jam, picem fundit. Hac rursus in cortinas areas coniecta, aceto spissatur, et coagulata Brutia cognomen accepit, doliis dumtaxat vasisque ceteris utilis, lentore ab alia pice differens: item colore rutilante, et quod pinguior est reliqua. Hujusce picis, cum optima, passim meminere Galenus et Scribonius Largus.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Ἀρτυσις θαυματή, ποιῶ-
σα μονίμως τὰς οἴνας,
καλεσμένη πανάκεια.

Δαμογέρονι ☉.

C A P. XIII.

*Conditura mirabilis, durabilia
vina faciens, πανάκεια appel-
lata.*

Damogerontis.

Εἴς ἐν ἰστίῳ ταῦτα πᾶ ἑῖδη·
αἰλῆς γο. β'. λιθανωτῆ γο. β'.
(a) ἀμώμης γο. β'. (1) μελιλώτης
γο. δ'. κασσίας γο. α'. νάρδος πα-
χύ ☉ γο. β'. φύλλα γο. δ'. ζυμύ-
νης γο. β'. ταῦτα πάντα εἰς ὀθό-
νιον (2) ἐνδύσας, ἐκάτω πίτῳ, μὲν
τὸ ἐμβληθῆναι ἐν αὐτῷ τ' οἶνον, ἔ-
καστηναι, ἐμβαλε κοχλιάριον ἓν,
ἐν κίνῃ εἰς ῥίζαν καλάμης ἐπὶ ἡμέ-
ρας γ'. Τινὲς δὲ ἔτι ἀρτύουσι τὰς
οἴνας. κρεῖς βάλλου γράμμωτο
γ'. ἔτι δὲ εὐχρεον ποιεῖ, (b)
λιβάνη τῇ ἄρσενι ☉ σεσημένῃ

HAbeto in promptu has species ;
aloes sextantem, thuris sextan-
tem, amomi sextantem, meliloti tri-
entem, cassiæ unciam unam, spicæ
nardi sextantem, folii trientem, myr-
rhæ sextantem. Hæc omnia linte-
olo illigata habeto, & in singula do-
lia, post injectum in ipsa vinum, ubi
jam defederit, cochliarium unum
mittito, & radice arundinis per tri-
dium agitato. Quidam autem vina
hoc modo condiunt. Cioçi injici-
unt scrupulos III. hic autem vinum
bene coloratum reddit, thuris ma-

(a) Ἀμώμης γο. β'.--] *Amomum frutex odoratus in ea Armenia parte, quæ Otene vocatur circa Cyrum amnem, Media & Ponto nascens, qui ex implexu & convolutione ramusculorum Uva imaginem refert, hinc Uvæ Amomi pretium fuisse X. LX. in libras apud Plinium legimus. Aliqui Geranii odorati speciem dixerunt, alii Rosam Hierichuntinam Amomum Veterum esse contendunt ex simili ramulorum inter se βοτρυονδὲν convolutione, sed obstat odoris defectus, & foliorum differentia, judice Salmasio ; qui Rosam istam Ἀμωμίδα a Dioscoride descriptam esse mavult. Duo Amomi genera, Uva, & friatum. Dioscor. Lib. 1. Cap. 140. Ἀμωμόν ἐστὶ θυμνίσκος οἰονεὶ βότρυς ἐκ ξύλου, ἀντιπεπλεγμένος ἑαυτῷ· ἔχει δὲ πικρὰ ἀνδρὶ μικρὸν ὡς λελυγνὴς, φύλλα δὲ βρυωνία ὄμεια. Plinius punicea malis foliis optimum ornatum esse tradit, ex Dioscoridis verbis male ab Anagnoste suo pronunciatis, inquit Salmasius. Andromacho in theriaca compositione, Ἀμωμον βοτρυόεν, & Damocrati apud Galenum, βότρυς ἀμώμης.*

(1) MSS. L. & Bod. μελιλώτης γο. β'. & non agnoscunt κασσίας γο. α'. νάρδος παχύ ☉ γο. β'. (2) Ita legend. ex MS. V. Palladio & Interp. In Cott. F. Long. & Bod. ἀσπίδας, in pr. Ed. ἐνδύσας.

(b) Λιβάνη & ἄρσενι ☉,] Dioscorides Lib. 1. Cap. 81. Λιβάνη θύνην μὲν ἐν Ἀραβίᾳ τῇ λιβανοφόρῳ καλεσμένη. περὶ δὲ ὁ ἀπὸ καλεσμένη σα-
γηνίας, εὐρογύλῳ φυσικῶς. i. e. Thus quidem in ea Arabia nascitur, quæ
thurifera appellatur. At primas tenet masculinum σαγηνίας nominatum,
natura sponte rotundum. Ex eo Plinius Lib. XII. "Quod ex eo rotun-
ditate gutta pependit, masculinum vocamus.—Masculum aliqui pu-
tant a specie testium dictum. Græci Stagoniam & Atomum tali modo
appellant. sculi

ſculi cribrati ſcrupulos IV. hoc vinum auſterum facit, folii pilulam unam, hoc enim bonū odorē conciliat. Singula hæc contuſa & cribrata miſceto, & de rurfus cribratis in ſingulas amphoras cochlearia duo injicito, poſtquam deferbuerit vinum, & confederit. Illud enim in omnibus vinis præfertim obſervandum eſt, ut ſedata condias. Alii vina hoc modo condiunt. Cardamomi, iridis Illyricæ, caſſiæ, ſpicæ nardi,

(3) ἡμῖσι δ'. ἕτος αὐσηρὸν τ' οἶνον ποιεῖ, φύλλα Φαιρίον ἐν, εὐωδίου γ' παρέχ'. ἕκαστον τούτων Δρακμῶν κ' σπασμένον μίξας, κ' πάλιν (4) σήσας ἐμβαλεῖς εἰς ἕκαστον ἀμφορέα κοχλιάρια β'. ἐπειδὴν μηκέτι ζέῃ ὁ οἶνος, ἀλλὰ κατὰ σῆ. κ' ἐπὶ πάντων τ' οἶνων τὸτο ἰδικῶς παρατήρει, ὅπως καθεστῶτας αὐτὸς ἀρτύῃς. Ἐπεὶ δὲ ἀρτύσῃ τὰς οἶνας ἕτω. (c) καρδαμώμω, ἱερίως Ἰλυρικῆς, (d) κασσίας, νάρδος σά-

(3) Interp. legiſſe videtur γράμματα δ'. (4) Reſtit. ex MSS. antea σήσας ἕκαστον ἀμφορέα κοχλιάρια β'. βάλλει, ζέει.

(c) Καρδαμώμω,] Frutex Amomo haud abſimilis, plurimas habens ſiliquas ſemine oblongo vel angulari reſertas; in Syria Comagena, Armenia, India, & Arabia naſcitur. Quatuor Cardamomi genera recenset Plinius; Viridiſſimum ac pingue, acutis angulis, contumax frianti, quod maxime laudatur: proximum e ruſo candicans: tertium brevius atque nigrius. Pejus varium, & facile tritu, odorisque parvi. Hoc & apud Medos naſci perhibet. "Hodie (inquit Salmaſius) tria Cardamomi genera faciunt, majus, medium, & minimum. Quod majus attinet & ficus amplitudine eſt, Matthiolus & Alii plerique pro Meleguetta habent. Sed videtur Cardamomum majus, ſive majus Cacule Avicennæ. Medium ſimile eſt, magnitudine tantum cedens. Utrumque plura grana continet. Tertium genus, quod omnium minimum, duo tantum continens grana ſepimento quodam diviſa. Hoc erit fortasſe Hilbua Serapionis & Cardam. minus Ejusdem. De Cardamomi Veterum viribus conſul. Dioſcoridem Lib. I. Cap. V.

(d) Κασσίας] Caſſia a Vett. Græcis, κασσία σῦριγξ, & a Latinis, Caſſia fiſtula vocatur; quod in fiſtula modum convoluta eſſet. Salmaſius plurimâ ratione fretus contendit Caſſiam nihil aliud eſſe quam Cannellam ſive Cinnamomum noſtrum, arboris utpote corticem in digiti magnitudinem convolutum, & quod cavus eſſet, Vett. credidere lignum a vermibus eroſum, ſed corticem ob amaritudinem intactum relinqui, inſcii nimirum arbores deglubi. Cinnamomum verum Antiquorum nobis hodie in uſu eſſe vix credit, id enim ἐκ τ' ἀκρεμῶνων, ex tenellis arborum ſurculis cum cortice recis conſtituiſſe nullus dubitat: Plinius Cinnamomi pretium ob raritatem ad duo millia Denariūm in libras proceſſiſſe, & apud Imperatores tantum inveniri ſcribit, quod cum noſtro minime convenit. Xylocaſſia eſt ſummum arboris caſſiæ ſarmentum amputatum, ut ξυλοδάσκαμον eſt baſami. Caſſia noſtra Officinarum, quæ in medicamentis purgantibus adhibetur, fiſtulacea Arboris Ægyptiaca ſiliquæ ſuccus eſt. Plura vid. apud Dioſcor. Lib. I. Plinium, Cl. Salm. in Sol. & de Homonymis Hyles Iatrice, Garciam, & Scaligerum in Theophraſtum.

χρῶ, μελιλωτός, (c) ξυλοβαλσάμους, χοίνες Ἀλεξανδρινῆς, (f) κόσους, νάρδος Κελδικῆς, πίνθα ἵσσι κόπιθσι εἰ σήθασσι, καὶ ἐμβάλλασσι τῷ οἴνῳ. πνὲς δὲ γλεῦκρον ἐψῆντες, καὶ ἀποτρετύντες, μισγύσσι τῷ οἴνῳ. πνὲς δὲ γύψον ἐμβάλλασιν.

meliloti, xylobalsami, junci odorati Alexandrini, costi, nardi Celticæ, omnium par pondus tundunt & cribrant, & in vinum mittunt. Quidam vero mustum coquentes & ad tertias redigentes, vino admiscunt. Quidam gypsum injiciunt.

(c) Ξυλοβαλσάμους.-] *Xylobalsanum sarmenta tantum Balsami arboris esse, auctor Plinius Lib. XII. Sect. 54. "Et sarmenta quoque in merce sunt. DCC. III. amputatio ipsa surculusque venit intra quintum de- victa annum. Xylobalsanum vocatur & coquitur in unguentis: pro succo ipsum substituere officina.*

(f) Κόσους.-] *Costus sive Costum Antiquorum radix fuit, non lignum, fruticis in Arabia, India, & Syria nascentis, gustu fervens, odore eximio, unde ad aromata & thymiamata, plerumque etiam aris adhiberi solita. Tria costi genera enumerat Dioscor. Lib. 1. Arabicum optimum, candidum & leve, suavissimi odoris: Indicum secundum, crassum, & ferula instar nigrum: Tertium Syriacum, grave, colore buxum. Validioribus Helenii Comageni radicibus adulterari idem tradit. Macro, & recentioribus Medicis Græcis Latinisque, Costi duo genera, dulce, & amarum, passim memorantur. Garcias (citante Salm.) tradit costi hodierni arborem in Malaca nascentem, esse Sambuci similem, arbuti magnitudine, odorato flore. Sunt quibus persuasum est, Zedoariam seu Zerumbeth Officinarum unam esse ex costi generibus, sed odoris in Zedoaria defectus id negat. "Pretium Costi in Libras X. IV. inquit Plinius.*

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Ἐπίγραμμα ἀπαράβατον,
εἰς τὸ μηδέποτε τρεῖς περὶ
τὸ οἶνον. Ἀφρικανῶν.

*Inscriptio efficacissima, quæ vinum integrum conservat.
Africani.*

Ἀμήχανον τραπῆναί (1) ποτε τὸ οἶνον, εἰὼν ἐπιγραφῆς ἐν τῷ ἀγείῳ, ἢ ἐν τοῖς πίθοις, πᾶσι τὰ θεῖα ρήματα. (2) Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι (2) χρηστὸς ὁ Κύριος. καλῶς δὲ ποιήσεις, εἰ εἰς μῆλον ἔτω γραφῶν, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τὸ οἶνον.

Impossibile est vinum in vappam perverti, si in vase inscripseris, aut in ipsis doliis, hæc divina verba. Gustate & videte quod bonus est Dominus. Recte feceris, si etiam malum his verbis inscriptum vino injeceris.

(1) Supplevi ex MSS. F. C. L. B. 1, & 2.

(2) *Ridicula hæce & superstitiosa inscriptio desumpta est ex Psalmo 34. Com. 8. secundum Τὰς Ο'.*

(2) *In MSS. V. L. Bod. & Cotton. scribi videtur Χειρὸς, sed F. Bar. & Septuag. Interpp. ut in textu.*

CAP. XV.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Indicatio & prenotiones vinorum acescentium & durabilium. Sotionis.

Σημείωσις καὶ προσηγορικὰ
τῶν τρεπομένων οἴνων καὶ τῶν
μονίμων. Σωπίων.

Conditū in dolio vinū paulo post in aliud vas leniter evacuetur, ipsaque fæx in dolio relinquatur, ac diligenter cooperiatur dolium: deinde sæpe advertendum, per olfactum sumpto experimento, an fæx acescat, aut culices in eo generentur, vel simile quid: quæ signa indicant vinum corruptum iri. Si vero nihil tale circa fæcem contingat, bene de vino sperandum est. Quidam arundinem directe perforatam usque ad fundum in fæcem demittunt, & supernum arundinis foramen digito magno obturant, deinde ablato digito per olfactum attrahunt halitum ex ipsa fæce prodeuntem: Imo & exugentes partem aliquam fæcis adducunt, & juxta fæcis qualitatem, vinum etiam futurum conjectant. Quidam aliquantulum vini fervefaciunt, & refrigeratum gustant, & quale repererint sapore, tale etiam reliquum vini fore credunt. Verum ex medio vase gustare oportet. Alii ex operculis vasorum indicationem hauriunt: Detecto enim dolio, humorem in operculis hærentem degustantes, tale etiam vinum fore conjectant: vinosus enim sapor optimum significat; aquoso non tuto creditur. Quidam etiam ex ipso vini sapore experimentum sumunt. Si enim a principio austerum fuerit vinum, bonitatis duraturæ indicium est: sin flaccidum, contra. Licet etiam vinum ex incumbente ac inna-

Εμβληθέντι τῷ οἴνῳ ἐν τῷ πίδακι μετὰ πνευμάτιον μετὰ κεκοιμημένον εἰς ἑπερὶν ἀργεῖον περάσας, ἐ(1) ἀπολειπίσκον τὴν τεύρα ἐν τῷ πίδακι, καὶ πωμάσειον ἐπιμελῶς· εἴτε σκοπιτέον πλεονάκει ὁσφραινομένους, μή τις μετὰβολὴ (2) γίνεται πρὸς τὴν τεύρα, ἢ ζωογονεῖν· κώνωπις, ἢ πῦρ πιάταν· καὶ νομισίον, καὶ τὸν οἶνον ἀφαιρήσεως. εἰάν δὲ μηδὲν τοῖσιν γίνηται, πισυπτόν καὶ τῷ οἴνῳ. Τινὲς δὲ καλάμην ἐπὶ εὐθείας τήσωτες, καθάσσι μέλει τὸ πυθμέντι ἐπὶ τῇ τεύρα, καὶ πωμάσαντες τὴν καλάμην τὸ ἀπὸ τῆς τεύρας τὴν μετὰ τὴν δακτύλῳ, καὶ ταύτης ἀφελόντες τὸ δάκτυλον, ἀφ' αὐτῆς ὁσφρήσεως ἐπισπῶν· τὴν δὲ τῆς κατὰ τρυγῆς ἀναπνοήν· εἴτε διεκμυζῶντες ἀνασπῶσι μέρος τὴν τρυγῆς, καὶ πρὸς τὴν ποιότητά τὴν τρυγῆς, ἐ(τὸν οἶνον ἔσσεως περμαίρον). Τινὲς δὲ ἐλίσσον ἐν τῷ οἴνῳ ἀναξέσαντες, καὶ ψύξαντες γούονται, καὶ ὁποῖος ἂν εὐρεθῇ ἐν τῇ γούσῃ, τοῖσιν ἔσσεως ἐ(τὸν οἶνον τὸ λοιπὸν πισύσσι. διὲ δὲ ἐν μέσῳ τῷ ἀργεῖῳ τὴν ἀναβολὴν τὴν γούσας γίνεσθαι. Ἐπερὶ ἐν τῷ πωμάτιον τῷ ἀργεῖῳ τὴν σημείωσιν λαμβάνουσιν· ἀποσκεπαδέντι· ἢ τῷ πίδακι, τὸ ἐν ταῖς πώμασιν ὑγροσίας ἀπογυρόμενοι, τοῖσιν ἔσσεως ἐ(τὸν οἶνον περμαίρον). οἰνώδης μὲν ἢ ἔσσεως ἢ γούσας σημαίνει κακάσιν τὸν οἶνον· ὑδατώδης δὲ ἐστὶν ἀσφαλής. Δοκιμάζουσι δὲ πνεύματα καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς

γούσας τῷ οἴνῳ· εἰάν ἢ ἐξ ἀρχῆς αὐστηρὸς ἢ ὁ οἶνος, σημαίνει ἀσφαλῆσαι· εἰ δὲ γούσας, τὸ ἐναντίον. Ἐστὶ δοκιμάσσει τὸν οἶνον καὶ ἀπὸ τῷ ἐπι-

(1) Emend. ex MSS. F. Cott. L. Bar. & Bod. In pr. Edit. ἀπολειπίσκον ἐστὶν τὴν. (2) Potius γίνεσθαι & ζωογονεῖνται. N 2 κειμένη

κρίμενός ἐ ἐπιπολάζοντος αὐτῷ ἀνθός.
 εἰάν ἐπιγένηται πορφυρίζον ἀνθῶ
 παλατὴ καὶ μαλακόν, ἀσφαλέστερός ἐ-
 σιν οἶνον· εἰάν δὲ γλοιῶδες ἢ τὸ ἀν-
 θός, ὅτι ἀγαθόν. τὸ δὲ (α) μελανόν ἢ
 ξανθὸν ἀνθῶ ἐπιπολάζον τῷ οἶνῳ,
 αἰσθεῖν τὸ οἶνον (3) δηλοῖ τὸ δὲ λευ-
 κόν, μόνιμον. τὸ δὲ ζυμημύρον
 εἰς τύπον ἀραχνίων ἀνθῶ, ὀξίζειν
 εὐθὺς θεωρημαίνει. πάλιν εἰάν ὀ-
 φιν ἐν τρυγητῷ ἐμπεπλεγμένον (4)
 τῇ ἀμπέλῳ ἰδῆς, ὀξίζειν τὸ οἶνον
 αἰσθεῖν. Ἐάν δὲ ἅμα τὰ πατη-
 θῆναι τὸ οἶνον, ἢ ἐμβληθῆναι εἰς (5)
 τὰς πίθους, παχὺ καὶ κολλῶδες ἢ
 τὸ γλεῦκῶν, (τῷτο δὲ τῇ ἀφῇ δο-
 κιμάσης) μνημώπερ ἐσται ὁ οἶ-
 νῶ. εἰάν δὲ (6) λεπτόν καὶ αἰσθενές,
 εὐτρεπῆ. οἱ δὲ ἐν τῷ γλεῦκῳ αὐ-
 σθητοὶ οἶνοι, μνημώπερ εἰσι, καὶ
 εἰς ὑπερὸν ἡδύς· οἱ δὲ ἐν ἀρχῇ
 γλυκεῖς καὶ ἀπαλοί, ὀλιγοχρό-
 νιοι. Ἐ δὲ τρεπομένους οἶνους τὸ ἀφ-
 γαῖον θερμὸν τῇ ἀφῇ ὑπεφαίνε-
 ται· Ἐ δὲ μνημῶς τὸ ἀφγῆον (7)
 ψυχρόν. Ὁ οἶνῶ εἰ μὲν ἐν τῷ (8)
 ἔχει θερμὸς εἴη τῇ γαστρί, (9) πε-
 χύως τραπήσει· εἰ δὲ ψυχρὸς, μόν-
 ιμῶ ἐσται. εἰάν τὸ πῶμα ἔσται πίθῳ
 αἰεὶ ξηρὸν εὐέλσκη, μνημώτατον
 δὲ φαίνεται τὸν οἶνον· εἰ δὲ νοπζόμε-
 νον, τροπὴν σημαίνει. εἰάν ὁ οἶνῶ
 ὀξυμέλιθ· δὲ πορρὸν ἔχη, αἶπον
 εἶναι (10) τέττε τὸν πίθον γίνωσκε,
 ὅθεν αὐτὸν καὶ μετὰ δάκνειν χρὴ εἰς
 ἄλλο ἀφγῆον. Τινες ἔτι δοκιμάζου-
 σιν εἰ μόνιμός (11) ἐσται ὁ οἶνῶ·
 τὰς γὰρ χεῖρας αὐτῶν βάψαντες εἰς
 τὸν οἶνον, ἀφψυχθεῖσιν τῶν χειρῶν
 ἢ δὲ πορρὸν φαίνεται ἔτρεπομένους.

tante flore probare. Si enim pur-
 purei coloris sit flos, latusque &
 mollis, securius vinum est: Si vero
 glutinosus fuerit flos, non bonum
 signum est. Niger autem aut flavus
 flos vino innatans, imbecille vinum
 indicat; Albus vero, diuturnum. Qui
 vero ad figuram telarum aranæ fu-
 erit connexus, acidum statim fore
 significat. Rursus si serpentem viti
 implexum vindemiæ tempore vide-
 ris, vinum acidum expecta. Si vero
 simul ut exprimitur vinum, aut in do-
 lia conditur, crassum & glutinosum
 fuerit mustum, (quod tactu depre-
 hendas) durabilius vinum erit: Si
 tenue & infirmum, facile acefcet.
 Vina porro in musto austera, dura-
 biliora sunt, & in posterum jucundi-
 ora: Quæ vero ab initio dulcia sunt
 & tenera, non erunt diuturna. At
 vero vas vini quod acefcit tactum
 calidum videtur: contra diuturni
 vini vas frigidum est. Vinum in ve-
 re gustatum si calidum sit, cito ace-
 fcet: si frigidum, durable erit. Si
 operculum dolii semper ficcum re-
 periat, diuturnum vinum promit-
 tit; si humectum, acorem porten-
 dit. Si vinum aceti mulsi odorem
 habeat, dolium ejus causam esse sci-
 to, quare ipsum in aliud vas trans-
 fundendum. Quidam sic probant
 an diuturnum sit vinum; manus in
 vinum mergunt, hisque ficcatis ex
 odore judicant: vini enim quod in
 vappam pervertitur acidior halitus
 videtur. Quidam vinum in vas an-
 τὸν δὲ δὲ πορρὸν καὶ κελύειν· ὀξυτέρω γὰρ
 ἐνίοις εἰς ἀφγῆον σενότομον ἐμβάλλουσι

(a) Du Fresne in Glossario. Μελανός. Lividus, πλιδνός. Vett. Glossæ. Nigellum. Μελανόν.

(3) Restitui ex MSS. F. Cotton. Long. & Bod. (4) Ita MSS. prius ἰδῆς τῇ. (5) Ex MSS. ante τὸ πίθον. (6) Ita legend. cenfeo, prius λεπτός ἐ αἰσθενής. (7) Restit. ex MSS. F. L. & Bod. ante ψυχρός ὁ οἶνῶ, pessime. (8) In MS. Cott. & Interp. αἰεὶ. (9) Supplevi ex Caf. & MSS. (10) Ita Caf. & MSS. prius τέττον. MSS. Long. & Bod. γινώσκομεν. (11) Ex MSS. prius ἔσται.

gustum

gustum injiciunt, & exacte obturatum in aquam per triduum mittunt, posteaque extractum probant. Quidam super arenam vinum fundunt, & percolant, & si quidem non transmutetur, optimum judicant. Vina solent acescere maxime in solstitiis, & vite germen fundente: Quare sub ea tempora imprimis probare oportet. Alii vero sic vini bonitatem probant: Laminas longitudine & latitudine digitorum trium ex plumbo, aut stanno, aut ære faciunt, easque purissimas operculo dolii cum cera agglutinant, & opercula doliis obdunt, ipsaque dolia post quadragessimum diem aperiunt. Siquidem igitur vina repererint habentia florem, & odorem suavem ac odoratum, & laminas omnes puras, sanum esse vinum judicant. Si vero quid passurum erit, reperies laminam plumbi albicantem, & squamas habentem instar cerussæ. Si vero stannea sit lamina, & vinum acescat, invenes sudorem in stanno nigrum & acidum. Si vero ærea fuerit lamina, & vinum nihil patiat, reperies laminam puram & splendidam, qualis imposita fuit: Si vero acescat vinum, reperies laminam foetidam & bullis plenam. Aliqui farinam admiscent, & ubi defecerit gustant. Quidam apii semen, & hordei furfurem, & lauri folia, & vitis nigræ sarmenta in effervescens & ebulliens vinum injiciunt, & refrigeratum gustant, atque hoc modo vinum probant.

ζέσων & βράσων οἶνον βάλλουσι, καὶ ψύξαντες (17) γύονται, & ἔτω δοκιμάζουσι.

Ὁ οἶνος, & ἐμφράξαντες ἀκρεβῶς, ἐμβάλλουσιν εἰς ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας, & μὲν πάντα ἀναλαβόντες δοκιμάζουσι. Τινες εἰς ἄμυγον ἐμβάλλοντες Ὁ οἶνος, & διηθήσαντες, εἰ (12) μὴ μεμβάλοι, δοκιμώτατον κρίνουσιν. εἰδῶσι δὲ οἱ οἶνοι τρέπεσθαι ἐν ταῖς τ' τροπῶν μεμβολαῖς, καὶ ἀρχομένης βλαστάνειν τ' ἀμπέλαι· δεῖ ἔν τῷ τότε δοκιμάζειν αὐτὰς μετὰ λίσσιν. Ἐπερὶ τ' οἶνον δοκιμάζουσι ἔτω πέταλα (13) τετρακτυλαῖα μήκη καὶ πλάτη ἀπὸ μολίβδου, ἢ κασιτέρου, ἢ χαλκῆ ποιήσαντες, καθάρῃ σφόδρα τὰ πώματα Ὁ πίθος μὲν κηρῷ περικολλῶσι, καὶ (14) ἐπιθήσουσι τοῖς πῖθους τὰ πώματα, & μὲν πεσσαράκοντα ἡμέρας ἀνοίγουσιν τὰς πίθους καὶ εἰς ἔρωσιν ἀνδρῶν ἔχοντες τὰς οἶνας, καὶ ὁσμὴν γλυκεῖαν & εὐώδη, & τὰ πέταλα πάντα καθάρῃ, ὑγρῶν νομίζουσι τ' οἶνον. εἰς δὲ π μέλλῃ πᾶσαι, εὐρήσεις τὸ (15) πέταλον ὅ μολίβδου λευκαίνον, & λεπίδας ἔχον ψιμυθοειδεῖς. εἰς κασιτέρῳ ἢ, καὶ μέλλῃ τρέπεσθαι ὁ οἶνος, εὐρήσεις ἰδρῶτα ἐν τῷ κασιτέρῳ γινόμενον μέλανα, & τ' ἰδρῶτα ὀξὺν ὄντα. εἰς δὲ χαλκῷ ἢ τὸ πέταλον, καὶ μηδὲν πάχῃ ὁ οἶνος, εὐρήσεις αὐτὸ καθαρόν καὶ λαμψὲν, οἶον ἐπετέθη· εἰς δὲ παρακινεῖσθαι μέλλῃ ὁ οἶνος, εὐρήσεις τὸ πέταλον δυσώδες καὶ πομφόλυγας ἔχον. ἔνιοι ἀλάφιαι μυγνύουσι, & κατὰ στήσαντα γύονται. Τινες σελίνου σπέρμα, καὶ κριδῆς πίτυρα, καὶ δάφνης φύλλα, καὶ κλήματ' αὐτῆς ἀμπέλαι (16) ἐν

(12) Emend. ex MSS. in priori Ed. μ, MSS. V. F. & Cott. μεμβάλοι, Barocc. μεμβάλλεται. (13) Ita legend. censeo, prius τετρακτυλαῖα. (14) Ex MSS. antea ἐπιθήντες. (15) Restitui ope MSS. pr. Ed. μετὰλλον. (16) Potius ἐκζέσων, cum ἐκζέω mihi nondum occurrerit; nisi quis malit divisim scribi ἐν ζέσων. (17) Revoc. ex MSS.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XVI.

Πᾶς οἶνον ἀρχόμενον ὀξίζειν
 Τετραπύσσα. Ταραντίνε.

*Vini acescentis curandi ratio,
 Tarentini.*

(1) **Χ**ύτρου καὶ νῆν ὕδαλ' κα-
 λῶ πληρώσας, ἐ ταύτῃ
 ἐπιμελῶς πυρμάσας, ἐμβάλε καίτω
 εἰς τὸν πίθηον, εἴτω πώμασεν τὸν
 πίθηον, ὀλίγῳ ἀναπνοῇ διδῶς, καὶ
 μὲν τρεῖς ἡμέρας ἐνδεύσει ἀναρρώ-
 σθῆναι τὸν οἶνον, τὸ δὲ ὕδωρ ὀξον.
 ἕως ἂν ἐν τελείῳ ἀναρρώσῃ ὁ οἶ-
 ν'· τὶς τοῦ ποίει. Ἄλλοι δὲ γάλακτος
 αἰγίης τὸ πεντηκστὸν μέρος (2) τ' οἶ-
 ν'· βάλλουσιν καὶ καλύπτουσιν τὸν οἶνον
 ἐπὶ ἡμέρας πέντε, καὶ μὲν ταῦτα εἰς
 ἕτερον σκευὴν ἐκχέουσιν τὸν οἶνον,
 καὶ (3) καλύπτουσιν ἐπὶ ἡμέρας δέκα, καὶ ἐ τρεῖς) ὁ οἶν'.

Ollam novam aqua plenam & di-
 ligenter obturatam in dolium
 demittito, deinde occluso dolio, mo-
 dico tamen spiramine relicto, vinum
 post triduum sanatum reperiēs, a-
 quam vero foetentem. Quare usque
 quo perfecte convalescat vinum, hoc
 fiat. Alii lactis caprini quinquage-
 simam partem injiciunt, & vinum per
 dies quinque contegunt, postea vero
 in aliud vas effundunt, rursusque
 ad quinque dies tegunt, & non per-
 vertitur in vappam.

(1) MSS. habent Κύτρου-- (2) Hec salvo sensu abesse possint. (3) Re-
 stitui ex MSS. prius καλύπτουσιν τὸν οἶνον ἐπὶ ἡμέρας πέντε διωλῶ.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

C A P. XVII.

Οἶνον διὰ θαλάττης πε-
 ραισμένον μόνιμον εἶναι.
 Διοφάνης.

*Ut vinum per mare transve-
 ctum durabile sit.
 Diophanis.*

Αμόργῳ διὰ λίνε διηθήσας, ἐ
 ἐψήσας ἐφ' ἡμισείας, μέλι
 Ἀττικὸν ἔσχεε εἰς τὸν πυθμένα τ'
 κεραμῖς, πρὶν βληθῆναι τὸν οἶνον·
 διαμένει γὰρ ἐπὶ πλείστον χρόνον.

A Murcam per linteolum excola-
 tam, & ad dimidium decoctam,
 cum melle Attico in fundum dolii
 injicito, antequam vinum infunda-
 tur: Hoc enim modo ad plurimum
 tempus perdurat.

CAP. XVIII.

*Quomodo tractande sint vites,
ut vinum ex ipsis futurum
dulce reddant.*

Didymi.

IN Bithynia quidam vinum dulce sic faciunt. Triginta diebus ante vindemiam sarmentum racemos ferens intorquent, omniaque folia auferunt, quo sol incidens humorem consumat, & vinum dulce faciat, quemadmodum nos coquendo. Intorquent autem sarmenta ob hanc causam, nimirum ut racemos ab humore & alimento ex vite abstrahant, ut non amplius ex ipsa capiant. Quidam postquam racemos foliis denudaverint, & uvæ jam corrugari incipiant, collectas racematim ad solem exponunt, donec omnes passæ factæ fuerint. Postea vero sub eodem ardore solis meridiano sublatas in torcular transferunt, & reliquum diei ac insequentem noctem totam sinunt, & sub diluculum calcant.

(1) Ita MSS. F. C. & Bar. prius male αὐτῆς. (2) An legend. φυλλάδα. (3) Ita MS. F. ante ῥυσῶς. (4) Malim διαθεῖσιν. (5) Ex MSS. prius ἀνελόμενοι.

CAP. XIX.

*Quomodo ex musto vinum
dulce faciemus.*

Ejusdem.

SI dulce velis facere expressum vinum, postquam in doliis conditum fuerit mustum, dolia per triduum aperta relinquito, atque ita deinde opercula obdito osculis doli-
grum non admodum congruentia, sed

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Πῶς μεταχειριτέον τὰς
ἀμπέλους, εἰς τὸ γλυ-
κὺν ἡμῶν σποδῆναι τὸν
ἐξ (1) αὐτῶν ἐσόμενον
οἶνον. Διδύμει.

ΕΝ Βιθυνίᾳ πνὲς ἔγω γλυκὺν τὸ
οἶνον ποίεσι. πρὸ τελευτήσας ἡ-
μερῶν τὴν τρυγητὴν τὸ φέρον κλήμα
τὰς βότρυας λυγρίζεις, καὶ ἀφαιρῶσι
πάντων τῶν (2) φυλλῶν, ἵνα ἐμ-
πίπῃ ὁ ἥλιος τὸ ὑγρὸν ἀναλίσκη,
ὅτι γλυκὺν τὸ οἶνον ποιῇ, ὥσπερ ἡ-
μεῖς ἐψῆντες. λυγρίζεις δὲ τὰ κλή-
ματα διὰ τῆς τοῦ ἡλίου ἀπὸ τῆς ἀμ-
πέλης νοσήσας καὶ τρυφῆς ἀποπῶσι
τὰς βότρυας, καὶ μηκέτι λαμβάνωσι
τὸ ὑγρὸν ἀπὸ αὐτῆς. Τινὲς δὲ μὴ τὸ
γυμνωθῆναι τὰς βότρυας ἀπὸ τοῦ φύλ-
λων, ἀρχαῖς (3) ῥυσῶσιν τὰς σαφυ-
λάς, τρυγῶσιν ἐπὶ βότρυον (4) δια-
πνέοντες ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἕως ἂν ἀπα-
σῃ ἀποστεινότης. μὴ δὲ ταῦτα
(5) ἀνελόμενοι εἰς αὐτὸ τὸ καδῆμα,
μεταχειρίζουσιν εἰς τὸν ληνόν, καὶ
ἐῶσι τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐν τῷ
νύκτι τῶν ἐπιῶν ὅλην, πατῶσι
τε πρὸς ὀρθρὸν.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Πῶς σποδῆναι γλεύκος γλυ-
κὺν ποιήσομεν οἶνον.
Τῷ Αὐτῷ.

ΕΙ βέλαι γλυκὺν ποιῆσαι τὸ πατη-
θέν οἶνον, μὴ τὸ βαλεῖν τὸ
γλεύκος ἐν τοῖς πίθκοις, ἕως ἂν ἀπα-
μάσας τὰς πίθους ἐπὶ τρεῖς ἡμέ-
ρας, ἐκ τῶν ἐπιπύθων τῶν πώματων
μὴ πάντων συσφύσσοντες τοῖς χεῖλεσι
N 4

τῶν πίθων, ἀλλ' ὀλίγω ὑπερκε-
μαῖνμα, ῥάβδων πνῶν ἢ καλάμων
μέσον τεθέντων. μὲν δὲ πέμπτῳ ἡ-
μέραν χεὶρ τελείως ἐπιπθέναι τὰ
πώματα τέφρας ὑδατὶ δεδυμμένης
ἐπιχειροθέντα, μικρῶν ὅπων καὶ
λειφθεῖστων, μὲν δὲ ἐξ ὁδὸν ἡμέραν
καὶ ταύτης τὰς ὁπὰς ἐπιχειρῆσαι.
εἰ δὲ γλυκύτερον τὸν οἶνον εἶναι βέ-
λοιο, ἐπὶ ἡμέρας πέντε ἀσκεπύσας
(1) ἔασον τὰς πίθους. καὶ μὲν τῷ
πέμπτῳ ἡμέραν ἐπίθης τὰ πώματα,
καθὼς ὡς εἴρηται.

(1) MSS. V. ὅ Barocc, ἔα.

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

(I) Οἶνον εὐοσμὸν καὶ ἡδὺν
ποιῆσαι. Παμφίλῃ.

Vini odorati & dulcis confi-
ciendi ratio. Pamphili.

ΜΥΡΤΙΔΑΣ (2) ὀλίγας ὠρίμας
συλλέξας ξήρανον ἐν κόψον,
καὶ ἑμβαλεῖς ἐν τῷ (α) κάβῳ τῷ λε-

B Accas myrti paucas maturas col-
lectas ficcatasque tundito, & in
cabum chœnicem appellatum injici-

(1) Delevi Πῶς αὐτοῖς. MSS. qui etiam habent ποιῆσαι, prius ποιεῖν.
(2) Emend. ex MSS. V. Bar. ὅ Casaub.

(α) Κάβω τῷ λεῖ. χοῖνικι. — Cabus mensura frumentaria, sexta pars
sati, ex aliquorum sententia tres circiter heminas continens, in Veteri In-
strumento sæpius usurpatur, Hebraicum utpote Etymon præ se ferens.
Noster Cabum cum Chœnice confundit quod ejusdem fere sint capacitatis,
& frumento metiendo adhibeantur. Χοῖνιξ ἡμεροβροφίς appellatur, quod
diurni victus esset mensura. Galenus de mensuris. Μέδιμον ἔχει ἡμικέ-
βον. τὸ δὲ ἡμικέβον, χῶρας δύο. ὁ δὲ χῶς, χοῖνικας τέσσαρας. ὁ δὲ χοῖνιξ κοτύλας
Ἀττικὰς ἀγὰ τρεῖς, σαθμῶ δὲ ἔχει ὀλκάς ρπ'. ὁ δὲ χῶς ἐστὶ μὲν μέτρω κοτύλων
Ἀττικῶν ἑβ', σαθμῶ δὲ ἀγὰ δραχμὰς ψκ'. ὁ δὲ ξέστης μέτρω μὲν κοτύλων ἰδύο,
σαθμῶ δὲ δραχ. ρκ'. ἡ δὲ κοτύλη ἔχει κυάδας ἑξ, σαθμῶ δὲ δραχμὰς ζ'. τὴν
δὲ κοτύλιν οἱ Ἀττικοὶ ἐν τρυβλίον ὀνομάζουσι. τὸ ὀξύβαφον μέτρω μὲν κοτύ-
λης τέταρτον, ὅπως ἐστὶ κυάδων εἰς ἡμισυ· σαθμῶ δὲ ἔχει δραχμὰς ιε'. ὁ κυά-
δος ἐστὶ δραχμῶν δέκα. Ἡ δὲ χήμη ἐστὶ κυάδων τέταρτον, δραχ. β, ε'. Τὸ μέγα
μύτρων κοτύλης ἐστὶν ἀκτωκαυδέκατον, ἀγὰ δραχμὰς τρεῖς γράμμ. α'. Τὸ δὲ
μικρὸν, κοτύλης εἰκοτὸν τέταρτον, ἀγὰ δραχμὰς β, ε'. Τὸ δὲ δικαιοτάτην μύ-
τρων γράμμματα ἔχει ὀκτώ. Τὸ δὲ κοχλιάριον γράμμματα ἔχει τέσσα. Qua-
rum sensus. Medimnus continet hemiecta, seu semisexta 12. Hemiectum
congius 2. Congius Chœnices 4. Chœnix Cotylas Atticas tres, pondere au-
tem holcas seu drachmas 180. Rursum Congius est mensura quidem coty-
larum Atticarum duodecim, pondere autem pendet drachmas 720. Sexta-
rius est mensura cotylarum 2, pondere vero drachmarum 120. Cotyla ba-
ta,

to, finitoque in dies decem, deinde aperito & utitor. Quotidie odorato vino uteris, si mala integra aqua maceraveris, eisque repositis aquam vino affuderis; erunt autem etiam mala sapore jucunda. Oenanthe etiam, præsertim ex arbuſtivis vitibus, circa floris tempus decerpta & injecta, odoratum vinum facit. Cera etiam in dolio suffita bonum odorem conciliat: oportet autem post suffumigationem injicere vinum. Folia item pini & cupressi ad dolii labra affricata, & musto simul commoto, odoratius vinum faciunt. Si vero vinum suffimenti, aut mali, aut alicujus alterius materiæ odorem referre velis, unum aliquod ex relatis immitte ante infusionem vini, & alligatum finito, quamdiu incorruptum sit & bene odoratum, deinde injectum tolle, & vinum infunde, & operto postea utere. Hæc autem odorem bonum efficiunt: Abrotonum, amygdalæ amaræ, argilla, asari folia, aspalathi ταῦτα ἀβρότονον, ἀμύδαλα πικρά, ἀργιλῶν, (c) ἀσάρες φύλλα,

ζωμένω (3) κρίνικι, καὶ ἕασον ἐπὶ ἡμέρας ἑ. εἴτε ἀνοίξας χρῶν. καὶ ἡμέραν δὲ εὐάδει χρῆσι τῷ οἴνῳ, εἰάν τ' (4) ἀσιανῶν μύλων βρέξας εἰς ὕδωρ, καὶ (5) ἀποθῆς, τὸ ὕδωρ ἐπιχέεις ἐπὶ τ' οἶνον· ἕται δὲ ἔ τὰ μύλα ἡδέα φαγεῖν. Καὶ ἡ (b) οἰνάνθη, μάλιστα ἡ ἀπὸ τ' ἀναδεδροῦδων, παρὰ (6) τ' καιρὸν τ' ἀνδρας ληφθεῖσα ἔ ἐμβληθεῖσα, εὐάδη τ' οἶνον ποιεῖ. καὶ κηρὸς θυμιάμηνον ἐν τῷ πύθῳ εὐοσμίαν παρέχ'· δεῖ δὲ μὲν τὸ θυμιάσαι ἐπιβάλλειν τ' οἶνον. Καὶ φύλλα δὲ πίτυος καὶ κυπαρίσσεως παρατελείοντες τὰ χεῖλη τ' πύθου, ἔ κινῶντες τὸ γλεύκος, εὐαδέστερον τ' οἶνον ποιήσομεν. εἰ δὲ βάλει τ' οἶνον ἔχειν ὁσμὴν θυμιάμηνον, ἢ μύλων, ἢ πνέον ἀλλης ὕλης, ἔμβλαλλε ἐν τ' εἰρημένων πρὶν εἰσχεῖν τὸν οἶνον, καὶ ἀειδήσας ἕασον, μέχρεις ἀν' ἀδιάφθορον ἔ μὴ τρέπων τῷ ὁσμῇ γένῃ, εἴτε ἀφελὼν τὸ ἐμβληθὲν, ἔμβλαλλε τὸν οἶνον, ἔ πωμάσας μὲν ταῦτα χρῶν. Ἔσι δὲ τὰ (7) ποιῶντα τῷ εὐοσμίαν

bet cyathos 6, pondere vero drachmas 60. Vocant autem Cotylam Atticā τευβλίον. Acetabulum mensura quidem cotyla quadrans est, i.e. cyathus unus ἔ dimid. pondere vero continet drachmas 15. Cyathus est drachmarum 10. Chema cyathi quadrans, est drachmarum 2 ἔ dimid. Magnū mystrium cotyla est pars decima octava, pendet vero drachmas tres ἔ scriptulum unum. Parvulum mystrium cotyla pars vigesima quarta, pendet drachmas 2, ἔ dim. Justissimum autem mystrium Scriptula habet 8. Cochlearium Scriptula pendet tria. Totum huncce locum exscriptum dare ideo non piget, quod uno quasi intuitu omnes Mensura hinc inde in Geopp. nostris occurrentes exhibeantur.

(3) Restitui ope MSS. antea pessime, κρίνικι κ', ἕασον, (4) Malim ἀσιανῶν ex MS. V. quod in Vers. expressi. (5) Ita MS. F. in pr. Ed. ἀποθῆς τὸ ὕδωρ ἐπιχέεις ἐπὶ τ' οἶνον.

(b) Consul. Pallad. in Nov. Tit. XIV. ἔ vid. quæ notavimus ad Cap. 51. Lib. V.

(6) Ita MSS. prius τ' καιρῶν. (7) Emend. ex MSS. ante τοιαῦτα τῷ εὐοσμίαν.

(c) Ἀσάρες φύλλα,] Asarum herba in Ponto, Phrygia, ἔ Illyrico nascens, quod Nardi vim habeat, a quibusdam Νάρδος ἀργία appellari solita: Foliis hederaceis, rotundioribus tantum, flore purpureo, radicibus numerosis odoratis, tenuibus, ἔ graminis similibus. In vetusto Botanico radices,

(d) ἀσπαλάθου ρίζα, ἀσπαράγος
ἄνθος, κέδρε πέλσμον, τίλεως
ἄλδρον. τῶν τὰ μὲν ἐν ἀγρίοις
πλεεκτοῖς, τὰ δὲ ἐν ὀρνίθιοις δεθέντα,
δεῖ (8) ἐκκερμαίνουσα μετέωρα εἰς
τὸ (9) ἔχειν τὸν οἶνον ἀγρίον, ὥς μὴ
ἐφάπτεσθαι αὐτῆς. ὅταν δὲ τὸ ἐαυτῶν
ὄδρως μετὰδῶσιν, ἐξαρεῖται πάντα
δὲ πρὶν (10) ἀφαιρεῖν αἰ-
λοιωθῆναι.

radices, asparagi flos, cedri ramenta, fœni græci farina. Hæc partim in vasculis ex vimine plexis, partim lin- teolis illigata, suspendere oportet sub- limia in vas vinarium, ita ut vinum non contingant. Ubi vero odorem su- um communicaverint, eximuntur; omnia tamen priusquam corrumpantur & mutantur.

Græco-Arabico, in Bibliotheca nostra Publica reposito, "Asperon delineatur foliis hedera non absimilibus, flore purpureo aut subrubenti, radice ser- penti, & plurimis fibris capillaribus ornata. Salmasius "Asperon dictum au- tumat, quasi "Asperon vel "Asperon, quod Coronis nectendis non adhiberetur: Alii, inter quos H. Stephanus, ita dictum contendunt, quod in scopis non addatur. Dirimant illi litem, quibus otium est.

(d) Ἀσπαλάθου ρίζα,] Aspalathus Spina est, vel Frutex spinis undique horrens, in Nisyro maris Carpathii insula & Rhodo nascens, detracto cor- tice rubens, odoratus, gustu amarulentus. Salmasio placet Arborem a Rhodiis hodie Xylalan vocatam, ex qua Sphærule dicendis ad numerum precibus torno exiguntur, Vett. Aspalatho proxime convenire. Fabula a Græcis additur, eam Aspalathi plantam qua Calestem Arcum desuper in- nixum habuerit, egregio odoris halitu donari. Est & alterum Aspala- thi genus, candidum, lignosum, inodorum: De quo Theocritus, Ἐν ᾧ ἔρεθ' ῥάμνοι τε καὶ ἀσπάλαθοι κομώωντι, & Plato tyrannos apud Inferos aspalathis laniari refert. Græcis hodie eodem nomine innotescit.

(8) MSS. V. C. & Bar. ἐκκερμαίνουσα, in F. L. & Bod. ἐκκερμαθῆναι.
(9) Ita MSS. prius ἔχειν. (10) Restit. ex MSS.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Οἶνον λευκὸν μέλανα ποιῆ-
σαι, καὶ τὸ μέλανα λευ-
κόν. Βάσεων.

Quomodo vinum album ni-
grum facias, & vicissim.
Varronis.

Ἀλὲς ῥυπαρῆς δραχμαὶς ἡ. ταῖς
δέκα κατύλαις τὸ μέλαν
οἶνον μεῖζον. τὸ αὐτὸ ποιεῖ (1) τὸ ὄρνιθ
τὸ γάλακτι τὸ οἶνον ἐπιχέων &
(2) κλημάτα ἀμπέλου λευκῆς καυ-
θέντα, εἴαν τις τῶν τέφρων ἐμβαλεῖ
εἰς τὸ ἀγρίον, καὶ κινήσας εἰσὶν εἰς
τὸ ἀγρίον ἐπὶ ἡμέρας πρὸς αὐτὸν.

Salis fordidi drachmas VIII. in
decem heminas vini nigri mi-
sceto. Idem continget, si serum la-
ctis vino infuderis; & si quis vitis
albæ sarmenta ufferit, cineremque
in vas injecerit, & probe commo-
to vino ad dies quadraginta fiverit,
vinum album erit. Contra vero al-

(1) Sic legend. ut infra Cap. 26. In MSS. L. & Bod. scribitur ὄρνις
ut apud Homerum ὄρνις. I. (2) Potius κλημάτων..καυθέντων εἴαν.

bum reddetur nigrum, cinere far-
mentorum nigrorum injecto.

ἔσται λυκὸς ὁ οἶνος. ὁ δὲ λυκὸς
ἔσται μέλας, τίφρας κληματίδων με-
λαινῶν ἐμβληθείσης.

CAP. XXII.

*Quomodo vinum limpidum
facias. Frontonis.*

Albamina ovorum trium in vas
conjecta donec spumescant a-
gitato, adjicitoque falem album, &
vini aliquantulum, atque emollito
donec quam albissimum evadat, de-
inde vino vas impleto, & in singu-
lis doliis sic facito, ac repone.

(1) *Emend. ex MSS. prius Τῶν ὠῶν.*

CAP. XXIII.

*Quomodo vinum facias, quod
multam aquæ mixturam fe-
rat, quo modice insumptum
multis sufficiat. Paxami.*

Althææ radices arefactas in vi-
num deradito, & agitato utere.

(1) *Ita legi postulat loci sensus, prius εἰσκεράσειν, MS. Cott. εἰς κέ-
ρασιν.*

CAP. XXIV.

*Ut vinum novum vetus facias.
Damogerontis.*

Amygdalarum amararum, absin-
thii, pini fructiferæ comæ, fœ-
ni græci, frictorum & contusorum

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Οἶνον λευγῇ ποιῆσαι.
Φρόντωνος.

(1) **Ω**ν τριῶν τὰ λυκά βα-
λὼν εἰς ἀγῆ, τάρραζον
ἵνα ἀφείσῃ, ἐμβάλων καὶ ἄλλας
λυκὰς, ἢ μέρους οἶνου, ἢ μάλασ-
σε ἕως λυκότατον γένη, εἴτε γέ-
μιζε τὸ οἶνον, καὶ κατὰ κεράμιοι
ποίει ἕτως, ἢ ἀπότησο.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Οἶνον πολυφόρον (1) εἰς
κεράσιν ποιῆσαι, ὥτε ὀλί-
γον ἀναλισκόμενον πολ-
λοῖς ἐξαρκεῖν. Παξάμης.

Aλθαίας ρίζας ξηρὰς ἐπιξέσας
εἰς τὸ οἶνον, καὶ τινάξας χρῆσθαι.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Οἶνον νέκκα παλαιὸν ποιῆ-
σαι. Δαμογέροντος.

(a) **A**μυγδαλῶν πικρῶν, ἀψινθίης,
πίτυος καρπίμου κόμης,
πήλεως, καὶ τὸ φρυγῆναι συσχεπέναι

(a) *Ad hunc locum respexit Palladius in Octob. Tit. XIV. " Vinum
autem velut vetus efficitur de novello, si amygdala amara, absin-
thium, pini frugiferi gumen, fœnum Græcum, simul frangas quan-
tum sufficere æstimâris, & pariter fundas, & ex his unum cyathum
per amphoram mittas, & magna vina facies.*

των κύαθον τῷ ἀμφορεῖ μίξας, πα-
λαιοφανεῖς καὶ μονίμους οἶνους ποιή-
σεις. ποιήσεις δὲ παλαιοφανεῖς τῶς
οἶνους, εἰὰν λαβὼν κεράμια δύο κύαθα
ἀπὸ οἶνου παλαιῦ, καὶ ἀφελὼν αὐτῶν
τὰ ὄπλα καὶ χεῖλη, ἐν τῷ πυθμένει
τὰ ἄκρα, (1) μὴ μετὰ λαβόντα
τῷ οἶνῳ, ἀπορίψῃς· τὸ δὲ ἄλλο (2)
εἰς δὲ τῷ παλαιῷ τρυγί τῷ
οἶνῳ, καπαῖξας τε καὶ σήσας (3) ἐμ-
βαλεῖς εἰς ἕκαστον ἀμφορέα ἡμιμό-
διον, ἐν (4) ἀναζέραζον τὸν οἶνον, καὶ
ἀειχερείας (5) ἕκαστον ἡμέρας δεκα-
πέντε, εἴτα ἀνοίξας χρεῶν, καὶ (6) δεί-
ξεις εἶναι τὸν οἶνον ἐπὶ τὴν δέκα. Ἀνα-
λωθέντι δὲ τῷ οἶνῳ, τῷ τρύγα
βάλεῖς εἰς (7) χύτραν καινὴν, ἐν πε-
ριχερείας καὶ ὀπλίσας τε καὶ σήσας
παλιν τῷ αὐτῷ τρύγῳ χρεῶν. ἀντὶ
τοῦ πάντων ἀρώματων τῷ ἀειχερη-
μῶν, ἢ τοιαύτη (8) χρεῖσις ἀρκέσει.
(b) Τινὲς δὲ ἔτι ποιῶσι παλαιοφα-
νεῖς τῶς οἶνους· μελιλότῳ γο. α'.
γλυκυρρίζῳ γο. γ'. (c) νάρδα Κελ-
τικῆς τὸ ἴσον, ἀλόης ἡπατίπιδον
(d) γο. β'. κόψαντες καὶ ἐνδύσαντες,
ἐμβάλλουσιν εἰς τὸν οἶνον, καὶ ἔτι
χρεῶνται.

si cyathum in amphoram miscueris,
vina durabilia & quæ vetusta vide-
antur efficies. Vetera videbuntur et-
iam vina, si acceptis duobus doliis
vino vetere olim plenis, defractis-
que ipsorum auribus ac labris, fun-
di etiam extremis partibus, quæ vi-
ni participes non fuerunt, hæc qui-
dem rejeceris; reliquum vero una
cum vetere vini fæce tustum ac cri-
bratum in unamquamque amphoram
ad semimodii mensuram injicito,
& vinum agitato, obturatumque &
oblutum ad dies quindecim sine, de-
inde aperto dolio utere, & judi-
cabis vinum esse decem annorum.
Consumpto autem vino, fæcem in
ollam novam injicito, eamque obli-
tam ure & cribrato, rursusque eo-
dem modo utere. Pro omnibus e-
nim aromatibus prædictis, hujusmo-
di testarum usus sufficiet. Quidam
vero sic faciunt vina vetustatem re-
ferre; meliloti unciam unam, gly-
cyrrhizæ quadrantem, nardi Celticæ
tantundem, aloes hepatitidis sextan-
tem, contusa & colligata in vinum
injiciunt, atque sic eo utuntur.

(1) Supplevi ex MSS. (2) Restit. ex MS. Bar. prius εἰὰν σύν---. (3) Ita
MSS. antea ἐμβαλῆς. (4) Ex MSS. (5) Ita legend. suadet MSS. con-
sensus. (6) Interp. legit δείξεις, omnes MSS. ut in textu, præter Bar. in
quo scrib. δείξεις οἶνον. (7) In MSS. κύαθον. (8) MS. Bar. supplet τῶν
ἀρωμάτων.

(b) Ita etiam Pallad. in Octob. Tit. cit. "Anniculum quoque vinum
" ut longam simulare videatur ætatem, meliloti unciam unam, glycyrrhizæ
" uncias tres, nardi Celticæ tantundem, aloes hepaticæ uncias duas tundi-
" & cernis, (legisse videtur σήσαντες pro ἐνδύσαντες) & in sextariis quin-
" quaginta cochlearia sex reconde, & vas ponis in fumo.

(c) Νάρδα Κελ. ἀλόης ἡπατ.] Vid. quæ superius notavimus ad Capp. 6.
& 8. Lib. VI.

(d) Γο.] Uncia apud Græcos Medicorum filios, tam antiquos quam recen-
tiores, nota; reliqui autem Ponderum & Mensurarum characteres, qui hinc
inde in Geopon. occurrunt, e Galeno & Agricola petantur.

CAP. XXV.

*Ut vinum florem non habeat.
Sotionis.*

O Enanthen ficcata in vinum in-
spergito, aut farinam ervi vi-
no admisceto. Ubi vero subsiderint
flos & farina, vinum in aliud vas
transfundatur.

CAP. XXVI.

*Vini humiditatis tollende ratio.
Apuleii.*

G Ari heminas quatuor affundito, &
punicæ folia injice, & dissolvent
humiditatem. Cæterum gravecolen-
tiam emendabis, tedis pinguibus in-
censis in dolium immisissis. Quidam
vero vasculum aqua plenum obtu-
rantes dolio immergunt, & post ter-
tium diem, vinum quidem purum
habebunt, aquam vero fætentem.
Alii testas ignitas injiciunt, alii pa-
nem hordeaceum in sporta demit-
tunt; alii apii semen & folia inji-
ciunt; alii serum ex caseo recenti
expressum admiscunt; alii falicis li-
gnum injiciunt, omneque vini viti-
um tollunt.

(1) Restitui ex Interp. & MSS. in priori Ed. εὐέλκῃσι. (2) Ita le-
gend. refragant. licet MSS. antea ῥοφείδι.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Οἶνον ἀντὶ τοῦ μὴ ἔχειν.
Σωτίων.

Ο Ινάνθης ξηραθείσης ἐπίπασσε
τὸ οἶνον, ἢ ἀλῶρον ὀρόβων
μίγνυε τὸ οἶνον. εἰάν δὲ κάτω χω-
ρήσῃ τὸ ἀντὶ τοῦ καὶ τὸ ἀλῶρον, εἰς
ἄλλο ἀσχετὸν μετέχευε τὸ οἶνον.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Οἶνον νοτίαν παύσαι.
Ἀπεληγίς.

Γ Αρεῖς καρύδας δι'. παραχυτέον, &
ροῖās φύλλα, καὶ λύσει τὴν νο-
τίαν. τὴν δὲ δυσωδίαν θεραπεύσεις
ὕτως· δάδας λιπαράς ἀπὸ ὀμβρίας
εἰς τὸ πύρον ἐμβλητέον. πνὲς δὲ ἀσ-
χετὸν ἔχον ὕδωρ βύσαντες, ἐπιπιδέα-
σιν ἐν τῷ πύρῳ, & μετὰ τελευτῇ ἡ-
μέραν τὸν μὲν οἶνον (1) ἔξει καθα-
ρόν, δυσωδίας δὲ τὸ ὕδωρ. Οἱ δὲ ὁσ-
τεα καὶ ἐκ πυρώσαντες ἐμβάλλουσιν,
ἄλλοι κελάριον ἄρτον θερμόν ἐν (2)
στυρίδι καθεύδουσιν· ἄλλοι σελίνον σπέρ-
μα καὶ φύλλα ἐμβάλλουσιν· ἔπειτα δὲ
νεαράν τρυφὴν ὀρόβον μισγύουσιν· ἔπει-
τα ἰπτεῖον ξύλον ἐμβάλλουσιν, καὶ πᾶσαν
τὴν σπονηρίαν ἀφαιρῶνται τὸ οἶνον.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Οἶνον (1) ἀφ' οἷς δὴ πινος
 θηεῖς βλαβέντα θερα-
 पेῖσαι. Δημοκρίτης.

ΑΡΤΘ θερμὸς ἐμβληθεὶς, ἢ δα-
 κτύλιος σιδηρεὺς, τ' ἰὸν ἀφαι-
 ρεῖται.

(1) In MSS. V. F. C. L. & Bod. ἀπὸ ποίε (Barocc. παντοίε) θηεῖς--

C A P. XXVII.

*Vini a quacunque bestia la-
 si curandi ratio.
 Democriti.*

PAnis calidus injectus, aut annu-
 lus ferreus, omne venenum tol-
 lit.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Οἶνους τραχώδεις καὶ θολερθεῖς
 καθαρεῖν. Ἀνατολίας.

ΑΜόρρης ἐπὶ τρίτῃ ἐψημένης
 κητύλλῳ ἐσχέσει πινες εἰς ἑκα-
 τὸν μετρητῶν; καὶ ἀποκαθίσταται
 παρρηχέμεα.

C A P. XXVIII.

*Vina faculenta & turbida se-
 dandi modus. Anatolii.*

ΑMurcæ ad tertias decoctæ he-
 minam aliqui singulis metretis
 infundunt, & in integrum resti-
 tuuntur vina evestigio sedata.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Οἶνον ἀφανίσαι. Ἀφρικανῶν.

(a) **Ρ**ΑΦΑΝΘ χυλὸν ἐμβαλεῖ εἰς τ'
 οἶνον, μασησάμεν τὴν
 ῥάφανον.

C A P. XXIX.

Ut vinum dissipetur. Africani.

Brafficæ succum in vinum mitte-
 quem ex mansa prius brassica
 exfluxeris.

(a) ῥαφάνθ--] Pollux in Onom. Pag. 283. ῥάφανΘ ἢ κράμβη, ὡς &
 Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ Ζώων, ἔτι εἰπὼν, ῥάφανΘ ἢν καλεῖσσι πινες κράμ-
 βη. Ἀντιφάνης δὲ τὴν ῥάφανον καὶ κράμβιδιον λέγει ἐν Ἀγορίῃ,-- Vid.
 Theophr. H. P. Lib. IV. Cap. ultimo. Cl. Salm. asserit ῥάφανον pro brassica
 solis Atticis usurpari, Cateris raphanum indicare, qui Atticorum ῥαφάνης.

Κ Ε Φ. Λ.

Οἶνον πίνοντα μὴ ὀζειν.
 Τῷ Αὐτῷ.

C A P. XXX.

*Ut quis a vini potu non oleat.
 Eiusdem.*

(a) **Ι**Ριν Τρωγλοδύπν (1) ἀφμα-
 σισται.

IRidem Troglodyticam manduca.

(a) Ἰριν τρωγλοδύπν--] Iris Troglodytica Plinio & Dioscoridi simpliciter
 Africana, ita enim Ille Lib. XXI. "Tertium locum habet Africana, amplifi-
 "sima inter omnes, gustuque amarissima. Nec aliter Diosc. Lib. I. Cap. I.

(1) Ita Casaub. & MSS. prius ἀφμασισσαι

CAP.

CAP. XXXI.

Ne quis multo vini potu inebrietur. Eiusdem.

Pulmonem caprinum afflatum comedere. Aut amygdalas amaras quinque vel septem jejunos comedere. Aut brassicam crudam prius ede, & non inebriaberis. Potor vini non inebriabitur, si chamæpityos ramulis fuerit coronatus; aut si ad primum poculum Homericum hunc versum dixerit,

Τεῖς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων κτύπε
μητίετα Ζεύς. Hoc est.

Ter autem ab Idaeis montibus sonum edidit consultor Jupiter.

(a) *Vid. quæ inferius notamus ex Dioscoride & Plutarcho ad Cap. 57: Lib. X.*

(1) *Ex MSS. ante μεθύσκη.*

(b) *Dioscorides Lib. III. Cap. 175. tradit Heraclea Pontica incolas χαμαιπίτυον decoctum, antidoti vice contra aconitum, propinare.*

(2) *Emend. ex Homero, ante Τοῖς ἄρ'—. Hic autem versus legitur in Iliad. Θ. sub initium;*

Τεῖς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων κτύπε μητίετα Ζεύς,
Σῆμα πηλὸν Τρώεσσι, μάχης ἐπερχομένην νύκτωρ.

CAP. XXXII.

Quomodo tollatur nimia vini cupiditas. Democriti.

Humorem tenuem, qui de fermentis post casuram defluit, collige, & vinoso ignoranti inter pocula bibendum præbeto, & vini cupiditas extinguetur.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Οἶνον πολὺν πίνοντα μὴ
μεθύσκειν. Τῷ Αὐτῷ.

Πνεύματα αἰγίου ὁπ' ἡσυχίᾳ ἔσθιε.
ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ νῆσις φάγε
εἰ. ἢ ζ. ἢ κρᾶμβύλον ὡμὸν εὐθροάσθιε,
ὃ εἰ (1) μεθύσκει. ὅσον δ' ἂν δὲ με-
θύσκει ὁ πίνων, εἰ (2) χαμαιπίτυος
κλάδοις ἐπεμυρῆται εἴη· ἢ εἰς πρῶ-
τον ποτήριον λέγων τ' Ὀμηρικόν
εἶχον τῷτον,

(2) Τεῖς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὀ-
ρέων κτύπε μητίετα Ζεύς.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Πῶς παύσεται τις τ' οἶνον
ἐπιθυμίας. Δημοκρίτης.

Τὸν ἀπορρέοντα ἰχῶρα τ' κλημα-
των μὲν πλὴν τομὴν ἐπισυναγα-
γών, δὲ πρὶν τῷ οἴνῳ φλυγίαν παρὰ
τ' πότον μὴ εἶδῃ, καὶ πρὶν τ' ἐ-
πιθυμίας τ' οἶνον.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Πρὸς τὸ ἀνανήφειν τὰς με-
θύοντας. Βηρυτίαι.

Ανανήφειν ποιεῖ τὰς μεθύοντας
ὁ ξύδι· ἀφρόν· πινόμρον, καὶ
ῥαφανὶς ἐσθιομῆς, καὶ μελιτώδης, καὶ
παλακύντες. ὡς σέπιδες δὲ καὶ ἀρχαίων
ἱστοριῶν ζητήματα καὶ διηγήσεις, καὶ
σέφανοι ἀπὸ ποικίλων ἀνθῶν ἐπι-
θέρμιοι τῇ κεφαλῇ.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Ὅτι ἔμνον ὁ οἶνος, ἀλλὰ καὶ
ἕτερά τινα μεθύειν ποιεῖ
τὰς πίνοντας. (Ι) Λεοντίναι.

Των πινόμρων μεθύειν ποιεῖ πρῶ-
τον μὲν οἶνος· δεύτερον, εἰ καὶ
παράδοξον ἀκῶσαι, ὕδωρ· τρίτον,
πὲρ ἀπὸ σίτης καὶ (α) τῶν κριθῶν γινό-
μρον πόμα, οἷς (2) μάλιστα κέ-
χρηται οἱ Βάρβαροι· τέταρτον, τὸ
ἀπὸ τῶν ὀλυσῶν, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν βρόμων
γινόμρον πόμα. μεθύσκει δὲ καὶ τὸ
ἀπὸ τῶν κέχυς καὶ ἐλύμης. εὐμέθυσται
δὲ εἰσιν οἱ σπασσύνται, καὶ πάντες οἱ

C A P. XXXIII.

Ut ebrii rursus sobrii fiant.
Berytii.

Sobrios reddit ebrios aceti pluri-
mum haustum, & brassica com-
esta, & panes dulciarii ex melle,
ac placentæ. Insuper & historiarum
veterum inquisitiones & narrationes,
coronæ etiam ex variis floribus con-
textæ & capiti impositæ.

C A P. XXXIV.

Quod non solum vinum, sed
etiam alia quædam inebrient
potantes. Leontini.

EX potuum generibus inebriat
primum quidem vinum; De-
inde, etiam si paradoxum sit, aqua:
Tertio, potus qui e frumento & hor-
deo fiunt, quibus maxime utuntur
Barbari: Quarto, potus ex olyra &
avena paratus. Inebriat autem &
ex milio ac panico confectus. Fa-
cile porro inebriantur senes, & om-
nes frigidi. Mulieres autem mi-

(1) MS. Cotton. *habet* Φλωρεντίναι.

(α) Τῶν κριθῶν γινόμρον πόμα.] *Cremor hordeaceus, quem inferior La-
tinitas cerevisiam vocavit, Græcis est οἶνος κριθίνος, in Galliis, Hispania,
et Britannia factitari solitus. Plinius Lib. XIV. Sect. ult. " Est et Occi-
" dentis populis sua Ebrietas, fruge madida: pluribus modis per Gallias
" Hispaniasque, nominibus aliis, sed ratione eadem Ægyptus quoque e
" fruge similes potus sibi excogitavit. Cui suffragatur Herodotus Lib. 2.
de ratione victus Ægyptiorum, οἶνον δὲ ἐκ κριθῶν ποτιζόμενον ἀφ' ἁλῶ-
ων). Et Hecateus apud Athenæum Lib. X. Vinum ex hordeo macerato
confectum βρύτον dicitur Sophocli in Triptolemo, Archilocho, et Æschylo
in Lycurgo. Athenæus refert ex Aristotelis de Temulentia libro, vino
hordeaceo, quod πῖνον vocant, pragravatos, supinos tantum in tergum re-
clinari. Elegans profecto Juliani Imperat. Epigramma legatur in Lib. 1.
Anthologię, sub hoc titulo: Ἰσλιανὲ βασιλέως εἰς οἶνον ἀπὸ κριθῆς. Dio-
scoridi vocatur κῆρυς, Lib. 2. Cap. 110.*

(2) Revocavi ex MSS.

aus inebriantur quam viri, propter
temperaturam; quamquam etiam
ipsæ quantitate ebriæ fiant.

καπιψυδροί. γυναικες δὲ αἰμεθυ-
τότεραι εἰσι τῶν ἀνδρῶν, διὰ τὴν
κρύσιν· μεθύσκον δὲ ἐαυτὰς τὰ
ποσά.

CAP. XXXV.

*Quomodo citra uvam vinum
fiat. Sotionis.*

MYrti & corni recens fructus
molitus & expressus vinum
facit. Similiter vinum faciunt mala
punica pura expressa, sublati granis
quæ in medio sunt. Quidam & ex
viridibus ficibus vinum faciunt, ex-
plentes ipsis dimidiam vasis vinarii
partem, ac reliquam aqua pura com-
plentes, assidueque ex gustu experi-
mentum sumunt. Quum autem vi-
nosus fuerit sapor, excolato utun-
tur.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

*Πῶς δίχα σταφυλῆς γίνεῃ
οἶνⓄ. ΣωτίωνⓄ.*

ΤΗΣ μυρσίνης ἐ τῷ κρῆνι ὁ τεα-
ρὸς καρπὸς ἀληθόμηνος ἐ ἐκ-
πιεζόμενⓄ ποιεῖ οἶνον. ὁμοίως ποι-
ῶσιν οἶνον ἐ κόκκοι τῶν ροιᾶς καθαροὶ
ἐκπιεζόμενοι, (1) ἀειραιεργμῶν τῶν
ἐν μέσῳ κόκκων. πνὲς δὲ ποιῶσιν
οἶνον ἐ ἀπὸ τῶν χλωρῶν σύκων ἕτως.
εἰς ἀγρίον κεραμεῦν οἶνηρόν σύκων
ἐμβάλλειν ὡς ἡμισυ μέρος, εἴτα
πληρῶσι τὸ ἀγρίον ὕδατος καθαροῦ,
καὶ συνεχῶς ἀπεγύον. ὅταν δὲ οἶ-
νώδες ᾖ τὸ γέμα, (2) ἀπιδέντες
χεῶνται.

(1) In MSS. F. Cott. L. & Bod. ἀειραιεργμῶν, (2) MSS. habent
ἀποθήσαντες, sed Interp. legisse videtur ἀπηθήσαντες in Vers. retinui.

CAP. XXXVI.

*Certa compositio vini, quod us-
que ad senectutem homines
sanos præstet.
Vindanionii.*

Κ Ε Φ. ΛΤ.

(1) Οἶνον μέλαι γήρας ὑ-
γίαν φυλάττονⓄ ἀ-
διάπλωⓄ σκευασία.
Οὐίνδανιονίς.

IRidis optimæ drach. IV. feminis
foeniculi tryblum unum, farinæ
tantundem, piperis drach. I. myrrhæ
Troglitidis drach. II. fefelis sesqui-

Ιρεως καλλίσης δραχμαὶς δλ'. μα-
ργήρης ἀπέρμωⓄ τρυβλίον α'.
ἀλεύρης τὸ ἴσον, πεπύρεως δραχμὴν
α'. (2) Σμύρνης τρωγλίτιδος δρα-

(1) Restitui ex MSS. Caf. & Interp. antea, Οἶνον.....φυλάττονⓄ ἀ-
διάπλωⓄ σκευασία.

(2) Σμύρνης τρωγλίτιδος.] Myrrha Troglodytica, qua recentioribus Græ-
cis Τρωγλίτις, primas tenuit Veterum sententia, ut qua pellucida, mor-
dax, & ceteris acrior esset. Dioscor. Lib. 1. Πρωτεύς δὲ ἡ Τρωγλοδυτικὴ
καλεσμένη ἀπὸ τῆς θηρώσεως αὐτῆς χάρας, ὑπόχλωρⓄ καὶ δηκτικὴ ἔστι, ἀγυ-
γής. Neophytus & Glossæ Iatricæ Σμύρνην τρωγλίτην exponunt Πεπερεσ-
σιν, quod (judice Salm.) non de Macedonico intelligendum, sed Cilicio
χημαίς

χμᾶς β', (2) σεσέλεως δραχμῶν
α'. ε. (b) μής δραχμῶν α'. ε.
σελίης δραχμᾶς β', ταῦτα κόψας
παρέσχει οἶνον εὐώδης λόγῳ τὸ ἀρ-
κῶν, καὶ λείβ, ὃ μάζας ποιήσας,
εἰς ὀθόνιον πυκνὸν ἐνδύσας βάλαν-
εἰς ἀγρίον, ὃ ἐπὶ χεῖ οἶνον κάλλιπον,
καὶ πωμάσας, μετ' ἡμέρας δ'. ἀνοί-
ξας ἀνέπινε κύλικα νῆσις. τὰτα
αἰεὶ εἴ τις χεῖτο, ἀνοσθ' ἀλγυμύει.
βίλπον δέ, εἰ ἀλγ. γλεύκας συντήξει).

drachmam, mei sesquidrachmam, ap-
pii drach. II. ubi contuderis vini al-
bi odorati quod satis fuerit affunde,
& terito, in massasque redige, quas
linoleo denso illigatas in vas mit-
te, infusoque vino optimo, & oper-
culo addito, post diem quartum a-
perito, & calicem jejunos bibe. Hoc
vino si quis semper utatur, sanus
permanet. Cæterum hanc compo-
sitionem musto fieri præstat.

in Amano monte nascente, quod Veteres Græci Σμύρνειον, Medii Σμύρνιον,
Infimi Σμυρνοδόπιον dixerunt: Liquor enim qui ex Smyrnio profluit, post-
quam concreverat, Myrrha nomen accepit, teste Theophrasto. In prioribus
Ed. τρεγγλίπδος.

(2) Emend. ex MSS. prius σεμιδάλεως. Dioscorides Lib. 3. tria Σεσέ-
λεως genera describit, Μασσαλεωπικόν, Αἰθιοπικόν, & Πελοποννησιακόν. Cap.
LXIII. ejusdem libri de Tordyllo agit, quod etiam Σέσελι Κρητικόν.

(b) Μής] De Mei viribus & notis adendum Dioscor. Lib. I. Cap. III.
In MSS. μής.

Κ Ε Φ. ΛΖ.

Περὶ τῶν διηθημένων οἴνων.
Φλωρεντίνος.

C A P. XXXVII.

De vinis excolatis.
Florentini.

Τὸν ὑλισθηρὸν εἰς ἄλμυρον κατ' ἑ-
αυτὸν, ἢ εἰς θαλάττιον μετ'
ποπύμῃ ὑδατὶ μεχθέν, ἔμβασα
ἐπὶ β'. ἡμέρας, καὶ μετ' ἔπειτα οἶνον
ἀλγυμύει. καὶ ὅταν (1) μετ' ἡμέρας αὐ-
τῶν ἢ ἐκπίεσον αὐτὸν, εἴπετα
χέλιν' ὃ ὑλισθηρὸν ἀμυγδαλοῖς ἢ
καρύοις τελεφθεῖσι ἀλγυμύει. τοῖς δὲ
διηθηθεῖσιν οἶνοις οἱ μετ' ἀνίσας, ἢ ἀσ-
κόλης, οἱ δὲ γύψος, ἢ ἐψήτῃς, ἢ μέ-
λιτι, ἢ οἶνον καλῶς τρυγῶς, ἢ ὀρεῶς
ἀλεούρας μωγνύσας.

Colum in muriam per se, aut in
aquam marinam potabili aqua
admixa, ad biduum mitte, & postea
vino rigato. Quum autem opus eo
fuerit ipsum exprimito, deinde la-
bra ejus amygdalis aut nucibus tri-
tis oblinito. At vero vinis ipsis per-
colatis alii anisum, aut fuliginem,
alii gypsum, aut defrutum, aut mel,
aut vini boni facem, aut ervi farinam
admiscent.

(1) Supplevi ex Barocc.

LIBER VIII.

ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.

ARGUMENTUM LIB. VIII.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Η'.

HÆC insunt in hoc libro, qui octavus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet diversas vina conficiendi rationes, itemque alia *πρωτόμαζα*, & acetum omnigenas præparationes.

ΤΑδὲ ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, ὁδὸν μὲν ἔστι τὸ πρὸς Γεωργίας ἐκλογῶν, πρὸς ἐκείνῃ δὲ ἀφ' ὧν σκευασίας οἴνων, καὶ ἑτέρων (α) πρῶτων, καὶ ὅσας παντοίας καὶ ζυμώσας.

(α) Περὶ πρῶτων agit Alexander Trallianus Lib. IX. pag. 156. & Palladius in Febr. Tit. XXXII. Vid. quæ inferius notamus ad Cap. XXX. hujusce Libri.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

Vinorum salubrium confectio.

Οἴνων ὑγιεινῶν σκευασία.

EST quædam vina salubria con-
diendi & conficiendi ratio, di-
versos morbos sanans, quæ a
multis Veterum eam expertis lauda-
tur. Est autem compositio ipsorum
simplicissima, nihil medicamentorum
habens, veluti ex rosas, aut anetho,
absinthio, pulegio, & hujusmodi. O-
portet autem unamquamque ex re-
latis speciebus contundere, & pan-
niculo illigatas in vinum mittere,
juxta subiectum modum & rationem.

ΟΙΝΩΝ ὑγιεινῶν ἀρτυσις καὶ
σκευασία ἀφ' ὧν πάση
ἰωμένη, ἣν πολλοὶ τὸ Ἀρ-
χαίων ἀφ' οὗ πείρας ἐπαινέσιν. ἔστι
δὲ ἡ σκευασία αὐτῶν ἕδὲν φαρμα-
κῶδες ἔχουσα, ἀλλὰ ἀπλῆ, ὡς
οἶον ἀφ' (1) ῥόδων, ἢ ἀνήθου, ἢ
ἀψινθίου, ἢ γλήχανου, καὶ τῶν
ἑτέρων. δεῖ δὲ ἐκαστον τὸ εἶδὸς τῶν
εἰρημνῶν κόπτειν, καὶ ἐνδεσμῶν
(α) πανίῳ, καὶ ἐμβάλλειν τῷ οἴνῳ,
κατὰ τὸ ὑποπαρασυσμένον τρόπον.

(1) Ita MSS. & Interp.

(α) Πανίῳ,] Vox Græco-barbara. Eustathius in Iliad. γ. Πηνίον δὲ παρὰ
τὸ Πᾶνα, ὅς ἐστι, φασίν, εὐρετὴς ἐφ' ἧν ἀνίκητος, ἀφ' ἧς καὶ τὸ πανίον ἀγορεύει
λέγει.

Κ Ε Φ. Β.

C A P. II.

(I) Ῥοδίτης οἶνϞ.

Rhodites.

Ῥοδων ξηρῶν ὄρεινῶν, καὶ ἀνίσου,
κρόκου, καὶ μελίϞ μέρϞ δή-
σαις ὁμοῦ, ἐμβαλεῖ εἰς οἶνον. ἐπι-
θήσειϞ δὲ ὁ οἶνϞ στομαχικοῖς καὶ
πλευρητικοῖς.

Rosarum ficcarum montanarum,
& anisi, & croci, & mellis par-
tem simul colligata in vinum inji-
cito. Hoc vinum & stomachicis &
pleuriticis commodum est.

(1) *Huius Cap. titulo MSS. F. Long. & Bod. præfigunt, Σκευασίας οἶνων ἀφ' ὧν γηπόνων (male pro γωπόνων vel γηπόνων).*

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. III.

'Ανηθίτης οἶνϞ.

Anethites.

(1) Ἀνήθου σπέρμα βλητέον εἰς
ὄρνιον, εἴτε (2) ἐατέον εἰς
οἶνον. ὑπνοποιὸς δὲ ὁ ποιῶν οἶνος.
(3) ἔρως κινεῖ, πέπειται τὴν σπῆν.

Anethi semen ligandum est in lini-
teolo, deinde in vinum demit-
tendum. Somnificum hoc vinum
est, ciet urinam, & cibos concoquit.

(1) *Ita MS. Voss. prius Ἀνίθου, Dioscoridi dicitur οἶνϞ ἀνήθινϞ.*
(2) *Interp. legit καθετέον, sed MSS. ut in textu.* (3) *Ex MSS. prius*
conjunct. ἔρως κινεῖ, πέπειται.

Κ Ε Φ. Δ.

C A P. IV.

'Ανισίτης οἶνϞ.

Anisites.

Ἀνίσου καρπὸς ἐμβαλεῖσθαι τῷ
οἶνῳ δυσχερὲς παύει, ἀπλά-
χνα ἀφελεῖ.

Anisi semen vino injectum diffi-
cultatem ejiciendi urinam tol-
lit, & visceribus commodum putatur.

Κ Ε Φ. Ε.

C A P. V.

(I) Ἀπίτης οἶνϞ.

Apites.

Ἀπίων ἐμβαλεῖσθαι τῷ
οἶνῳ ἀπὸ τῆς κοιλίας
ἐξήσιν.

Pyris injectis, vinum ipsum al-
vum adstringit.

(1) *Emend. ex Dioscoride, pr. Ed. Ὀπίτης & Ὀπίων. In MSS.*
Ἀπίτης & Ἀπίων.

CAP. VI.

Asarites.

HOC vinum urinam prolestat, hydropicos, ictericos, hepaticos, & ischiadicos corroborat, & eos qui tertiana laborant, & rigores solvit.

(1) Ita MSS. prius *ισχυακός*. Dioscorides Lib. V. Cap. LXVIII. de *asarite*; Ἐπὶ δὲ διεξηλικός, ὑδρωπικοῖς ἀρμόζων, καὶ ἐκπελάδεσιν, ἡπατικοῖς ἰσχυαδιοῖς.

Κ Ε Φ. Γ.

Ἀσαλείτης οἶν ☉.

Οὗτος ὁ οἶνός ἐστι διεξηλικός, ὑδρωπικῶν, ἐκπελάδων, ἡπατικών, (1) ἰσχυαδικὸς ῥάννυσσι, καὶ τριβλικός, ἔλκει ῥίγη.

CAP. VII.

Glechonites.

PUlegium in vino ad tertias coquendum. Hoc vinum contra serpentum ac reptilium venenum salutare, commodum est & adversus frigora hyberna.

CAP. VIII.

Daphnites.

HOC vinum calidissimum est, urinam ciet, tussi, pectori, & torminibus medelam affert. Senioribus prodest, commodum est adversus serpentes ac reptilia, & aurium dolores, prodest etiam mulieribus hystericis.

CAP. IX.

Marathrites.

Vinum ex foeniculo appetitum excitat, stomachum corroborat, & urinam prolestat.

Κ Ε Φ. Ζ.

Γληχωνίτης οἶν ☉.

Χρὴ τὸ γλήχωνα ἐψείδῃ ἐν οἶνῳ, ἕως ἂν λευθῇ τὸ τρίτον. ἔτος ὁ οἶνός ὡς ἐρπετῶν ἰὸν ἀλεξίκακος, καὶ ὡς χειμερικὰ ψύχει ἀφελίμους.

Κ Ε Φ. Η.

Δαφνίτης οἶν ☉.

Οὗτος ὁ οἶνός ἐστι θερμότατος, διεξηλικός, βήχας, θώρηκας, εὐρύφους ἀφελεῖ, καὶ τὰς πρεσβυτέρους ὀνύησι, καὶ ὡς ἐρπετῶν χηλίσμους, ἔλκει ἀπαιλγίαν, ἔλκει ὑπερλικὸς ἀφελεῖ γυναικας.

Κ Ε Φ. Θ.

Μαραθείτης οἶν ☉.

Οὗτος ὁ οἶνός ὁρεξιν κινεῖ, σφοδρὸν ῥάννυσσι, διεξηλικός ἐστι.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Κονυζίτης οἶνϙ.

Conyzites.

ΟΥΤϙ ὁ οἶνϙ ἰκτερίῳσι καὶ σ-
μαχικοῖς ἐπιτίθειϙ, (α) καὶ
ὡς ἐρπετῶ ἀλεξιφάρμακϙ.

HOC vinum ictericis & stoma-
chicis commodum, & contra
reptilium morsus prodest.

(a) Dioscor. Lib. V. Cap. 63. Ἐπὶ δὲ (οἶνϙ κονυζίτης) πάντων μᾶλλον
θελιακός.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Ὀμφακίτης οἶνϙ.

Omphacites.

ΟΥΤϙ ὁ οἶνϙ εὐσμάχϙ, πα-
ραλυτικοῖς, ναρκῶσι, τρέμουσι,
σκοτωματικοῖς, νεφελικοῖς, σφοδρ-
μῆνοις, καὶ ὡς πῶς λοιμώδεις νό-
σος ἐπιτίθειϙ.

HOC vinum stomacho commo-
dum est, paralyticis, torpenti-
bus, tremulis, vertiginosis, nephriti-
cis, torminosiis, & ad pestilentes mor-
bos salutare.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

C A P. XII.

Πετροσελινίτης οἶνϙ.

Petroselinites.

ΟΥΤϙ ὁ οἶνϙ σμάχον ῥώννυσιν,
ἐρεθίζειν ποιῶν, καὶ πῶς ὀρέ-
ξεις ἐγείρων διερεπτικός ἐστι, καὶ
ἐπὶ πᾶσι νόσος ἐπιτίθειϙ.

HOC vinum stomachum corro-
borat, ructus movens, & ap-
petitum cibi excitans: urinam ciet,
& maxime somnum conciliat.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

C A P. XIII.

Πηγανίτης οἶνϙ.

Peganites.

ΟΥΤϙ ὁ οἶνός ἐστι θερμός, ὡς
περὶ δηλητήρια φάρμακα καὶ
ὡς ἐρπετῶ ἀλεξιφάρμακϙ.

Vinum ex ruta calidum est, & ad
venenata medicamenta & repti-
lia prodest.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Τηλίτης οἶνϙ.

Telites.

ΟΥΤϙ ὁ οἶνϙ, πῆλως κοπίσης
(1) καὶ τῷ οἶνῳ ἐμβληθείσης,
μάλιστα ἥπιον ἐπιτίθειϙ.

Vinum ex fœno græco hepatis
maxime commodum est, si fœ-
num græcum sit contusum.

(1) Hanc περικοπὴν ποτὶ ἀγνοοῦντ MSS. & Interp. Totum caput deest
in Bar.

C A P.

CAP. XV.

Hyssopites.

HOC vinum pectus purgat, & cum calidum sit concoctionem facit, alvum emollit.

CAP. XVI.

Selinites.

APii semen contusum in vinum mittito, confert autem urinæ ejiciendæ, appetitui, nervorumque ac præcordiorum doloribus.

(a) Ita Dioscorides. Lib. V. Cap. 74. Ποιεῖ δὲ (οἶνον) σελινίτης ὀρεξίν, & σωματικῆς ἀρμόζει, καὶ δυσχερεῖσι.

(1) Emend. ex MSS. L. Bod. Bar. ὅ Interp. in pr. Ed. τῶν ὑποχονδρίων νεύρων πόνους.

CAP. XVII.

Vinum ex malis.

MAla cotonea odoratissima in dolia conjicito, & vinum superfundito, deinde oblitum ad triduum finito, ac quarta die utere.

(1) Restitui ex MSS. ὅ Dioscor. apud quem hac legimus Lib. V. Cap. 28. Ὁ μὲν ἔν κυδωνίτης οἶνον, ὃν ἔνιοι μηλίτῳ καλεῖσι. In priori Edit. Μῆλα & κυδωνία κεράμειον, —.

CAP. XVIII.

Vini purgatorii præparatio.

CUM scrobes effodiantur, veratri nigri radices tunde, & circum-purgatis vitis radicibus veratrum circumline, atque ita plantato.

KEΦ. IE.

Υσσωπίτης οἶνον.

ΟΥΤΟ ὁ οἶνον καθαίρει τὴν πύλιν, πέψιν ποιεῖ θερμὸς ὢν, μαλακῶς κοιλίαν.

KEΦ. ΙΓ.

Σελινίτης οἶνον.

ΣΕΛίνε τὸ σπέρμα κεκομμῆτον βάλλε ἐν τῷ οἶνῳ. Συμβάλλεται δὲ πρὸς (a) ὀρεξίν, καὶ ἐρεθίζει, & τὰς ἴ (1) νεύρων & ὑποχονδρίων πόνους.

KEΦ. ΙΖ.

Οἶνον ἀπὸ μήλων.

(1) **Μ**Ηλα κυδωνία εὐωδίστα ἔμβαλλε εἰς κεράμια, & ἔχε οἶνον, εἴτα περὶ χερίσιν ἔασον ἐπὶ ἡμέρας γ', καὶ τῇ δι'. χρῶ.

KEΦ. ΙΗ.

Οἶνε καθαρίκῳ σκληρασίᾳ.

ΟΤαν βότρυα γένηται, μέλαινα ἐκλεῖβε πρὸς ῥίζας κόψον, καὶ περικαθάραις ἀμπέλαις πρὸς ῥίζας, περὶ βάλλε αὐτὰς τῷ κρηπίνῃ ἐκλεῖβε, καὶ ἔτιως φέτωσιν.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

C A P. XIX.

Οἶν^Θ ἰκανὸς (1) γυναι-
κὸς καθαπᾶσαι γάλα,
καὶ μὴ συλχωρῶν τιμὴ ἀρ-
ρωτήματι πεπεσεῖν.

*Vinum ad mulieris lac detra-
hendum idoneum, & sanam
eam conservans.*

Τὸν θύμνον συλλέξας ὅταν ἀνθῇ
καὶ ξερόν τις τείψον, εἴτα ἐμ-
βαλλεῖ εἰς τὸ κεράμιον (2) φοίνικας
δλ'. ἐπιχέων οἶνον λευκὸν μετρητῶν,
καὶ ἀλείψον τὸ κεράμιον ἐπὶ ἡ-
μέρας μί.

*T*hymum dum floret collectum
& ficcatum terito, deinde in
dolum choenices [palmas] IV. inji-
cito, & vini albi metreta affusa, do-
lium ad dies quadraginta oblinito.

(1) Ita MS. Barocc. prius γυναικί. (2) Interp. & Casaub. legisse
videntur, χοίνικας δλ'. ἕως αὖ ἐπιχύσης οἶνον, sed MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

Οἶν^Θ πρὸς δυσεντερίαν,
καὶ ῥύσιν γαστρός.

*Vinum ad dysenteriam & flu-
xum ventris.*

Λαβὼν ροιᾶς (1) ἐνωμοτέρας λ'.
θλάσων, εἴτα ἐμβαλὼν εἰς κε-
ράμιον ἐπίχεε οἶνον μέλαν^Θ αὐ-
τῆς χάας γ'. καὶ μὴ ἡμέρας λ'.
ῥῶ.

*M*ala punica subcrudiora triginta
contundito, ipsisque in dolum
conjectis vini nigri austeri congios
tres superfundito, & post trigesimum
diem utere.

(1) In MSS. F. L. & Bod. scrib. ὀμοτέρας.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Περὶ ἀψινθίτε οἶνον.

Absinthites.

Ἀψινθίς, μέγιστα δὲ (α) Ποντικῆ,
δραχμῶν ἢ κόπον, καὶ ἐνδύ-
σας εἰς ὀνόμιον μὴ πάνυ (1) πυκνόν,
ἐμβαλλεῖ εἰς ἀμφορέα. πνὲς δὲ τὸ
ἥμισυ τῆς ἀψινθὸς ἐμβαλῶσι. πολ-
λοὶ δὲ καὶ κασιᾶς πρὸς μιν γινύσκουσιν.

*A*bsinthii, maxime Pontici, drach.
VIII. contunde, & linteolo non
valde denso illigatas in amphoram
conijce. Quidam dimidium absin-
thii injiciunt. Multi etiam cassiam
admiscent. Postquam igitur linteo-

(α) Ποντικῆ] Dioscorides Lib. 3. Cap. 26. Ἀψινθιον, βαθύπικρον, γνώ-
ριμον ἢ πᾶσι ἐστὶ δὲ αὐτῆς βελτίον, τὸ ἐν Πόντῳ καὶ Καππαδοκίᾳ ἐν ὄρεσιν τοῦ
καλεμένου Ταύρου γινώσκον.

(1) Casaub. supplet μικρὸν καὶ πυκνόν, in MS. V. πικρὸν, male pro μι-
κρὸν. MSS. F. L. Bod. & Bar. ut in textu. In Diosc. ὀνόμιον ἀραιόν.

lum

lum in amphoram injeceris, infunde mustum ut expleatur, unico spiraculo relicto, ne nimium effervescat. Eodem modo quotcunque volueris amphoras præparatas componito. Ufus hujus vini est ad præcordiorum & hepatis dolores, & ad cruditates stomachi & dolorem; ejicit etiam animalia quæ in intestinis nutriuntur.

ἐπειδὴν ἔν τὸ ὀνόμιον εἰς τὴν ἀμφορέαν προσεμβάλλῃς, ἐπίβαλλε τὰ γλεῦκος (2) ἕως ἢ γεμίσης, δὲς μίαν ἀναπνοήν, ἵνα μὴ ὑπερξείσῃ. τῷ αὐτῷ τρόπῳ ὅσας ἀν βέλῃ ἀμφορεῖς σκεύαζε. χρῶν δὲ τῷ ἀψινθίῳ ὡς τε τὰς τ' (b) ὑποχονδρίων πύνας ἢ ἥπατος, ἢ ὡς τὰς ἀμύγδαλας καὶ σωμαχὰς πόνον· ἐκβάλλῃ δὲ καὶ τὰ ἐν τοῖς ἐντέροις τρεφόμενα θηρία.

(2) MSS. habent ὡς γεμίση.

(b) Eadem tradit Dioscorides Lib. V. Cap. 49. Ἐπὶ δὲ (οἶνον ἀψινθίτης) χρῆσιμον βραδυπεπλῆσιν, ἥπατικοῖς τε... κακασμένοις σωμαχόν, καὶ ὡς ὑποχονδρίων πύσιν χροόνιον, —.

C A P. XXII.

Aminæi vini præparatio.
Didymi.

Aliqui vina Aminæum saporem referentia in vas, in quo Italicum vinum fuit, infundentes, sub dio defodiunt. Alii vero amygdalarum amararum, & folii & defruti parum injiciunt; alii aloes hepatitidis & cyperi aut aloes drach. II. amomi drach. III. costi drach. IV. folii drach. IV. meliloti drach. IX. nardi Indicæ drach. II. xylocinnamomi drach. III. in amphoras septem injiciunt. Quidam etiam myrrhæ, cassiæ, croci, singulorum drach. IV. addunt. Alii calamo pro myrrha utuntur.

(1) Ita MS. F. In MSS. V. L. & Bod. Ἀμμιναίη. Caf. scribit Ἀμμιναίη, in pr. Ed. Ἀμμιναίη. Vid. quæ supra notav. ad Cap. 17. Lib. V.

(2) Affixi ex MSS. & Interprete.

(a) Respicias ad notas nostras in Cap. 6. Lib. VI.

(b) Vid. quæ notav. in Cap. 8. ejusdem Libri.

(3) Supplevi ex MSS. (4) Ita legend. prius ἀμφορέας.

(c) De Calamo aromatico egimus ad Cap. 8. Lib. VI.

K E Φ. KB.

(1) Ἀμμιναίη οἶνον ποίησις.
(2) Διδύμη.

Οἱ μὲν τὰς Ἀμμιναίων οἶνας εἰς αἶγαν ἀπὸ οἶνου Ἰταλικῆς ἐφ' χέαντες, κατορύττουσιν ἐν ὑπαίθρῳ. οἱ δὲ καὶ ἀμυγδαλῶν πικρῶν, (3) καὶ φύλλων ἢ ἐψήϊον ὀλίγον ἐμβάλλουσιν· ἄλλοι καὶ ἀλόης ἥπατιδος καὶ κυπρίνης ἢ (a) ἀλόης δραχ. β'. ἀμύμη δραχ. γ'. κόστος δραχ. δ'. φύλλων δραχ. δ'. μελιλώτης δραχ. θ'. (b) νάρδα Ἰνδικῆς δραχ. β'. ξυλοκινναμώμη δραχ. γ'. (4) ἀμφορέας ζ'. Τινὲς ἢ Λιμύρης, κασσίας, κρόκος αἰνὰ δραχ. δ'. Συνεμβάλλουσιν. ἄλλοι (c) καλὰ μὲν ἀντὶ τῆς Λιμύρης χρῶν.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Θασίς οἶνυ ποίησις.
Φλωρεντίνυ.

ΤΑΣ ἀκμαζέσας σταφυλὰς ἡλιά-
ζομεν, συνιέντες ἐπὶ βότρυας
(1) β'. ἡμέρας ε'. τῇ δὲ ε'. μέσον
ἡμέρας ἀνελόμενοι αὐτὰς ἐν θερμῷ
(2) καθαβάλλομεν εἰς γλεύκος καὶ
θάλασσαν ἐψημένῃν ἐφ' ἡμισείας,
ἐ ἀνελόμενοι (3) ἐπιθήμεθα εἰς τὴν
ληνὸν, εἴτε παρελθούσης νυκτὸς ἐ
ἡμέρας μιᾶς συμπιήσαντες ἐμ-
βάλλομεν εἰς ἀγγεῖα. ὅταν δὲ ἀνα-
ζέσῃ ἐ ἀποκαθαρθῇ, παρελθόμεν
ἐψημένῃν εἰκοστέμῳ μέρει.
ἢ δὲ ἰσημερίαν ἐαρινὴν ἀποστε-
ρίζομεν εἰς ἀγγεῖα σύμμετρα.

(1) Potius cum Interp. δ' ἡμέρας, sed MSS. ut in textu. (2) Emend.
ope MS. V. suffragante etiam Casaubono; prius καθαβάλλομεν. (3) Apud
Interp. ἐ in MSS. hic locus ita scribitur, --- ἐπιθήμεθα εἰς τὴν ληνὸν νύκτε
καὶ ἡμέραν μιάν, καὶ συμπιήσαντες ἀναλαμβάνομεν εἰς ἀγγεῖα.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Κῶς οἶνυ ποίησις. Βηρυτίς.

ΟΙ μὲν γλεύκος μέρος γ'. καὶ
μελατὴς ὕδατος μέρος ἐν
ἀποτριπτόσιν· οἱ δὲ ἄλων (α) καὶ ἐν,
ἐψητὲ κο. γ'. οἶνυ γλεύκος ὡς κο.
α'. ὀρθίς ἀλεύρε κο. α'. μελιλώτῃ
δραχμὰς ε'. μήλων δραχμὰς ιε'.
κάρδου Κελικῆς δραχμὰς ιε'. εἰς οἶνυ
λευκὸν μετρητὰς β'. μιγνύσιν.

(1) An legend. κό. ἕνα, ἐ sic per totum caput per χ, nisi malis κα.
exponi per κοχλιάειον. Du Fresne in Glossario, Κοχλιάειον. Congius, li-
quidorum mensura. Interp. legit δραχ. κα'. ἐψητὲ κο. α'. Alium vinū
Coi conficiendi modum tradit Cato Cap. CXII.

C A P. XXIII.

Vini Thasii confectio.
Florentini.

UVas maturas insolamus race-
matim compositas per dies
quinque. Sexta vero in meridie ipsas
calentes sublatas in mustum & a-
quam marinam ad medietatem de-
coctam demergimus, indeque extra-
ctas in torcular noctem ac diem u-
nam imponimus, & conculcatas in
vasis excipimus. Ubi autem effe-
buerit & repurgatum fuerit mu-
stum, sapæ vigesimam quintam par-
tem affundimus; post æquinoctium
vero vernum, in vasa mediocria de-
fecamus.

C A P. XXIV.

Coi vini confectio. Berytii.

ALiqui musti partes III. & aquæ
marinæ partem unam ad ter-
tias decoquant: Alii salis co. I. de-
fruti co. III. musti co. unum, ervi
farinæ co. unum, meliloti drachmas
centum, malorum drachmas sexde-
cim, nardi Celticæ drach. XVI. in
vini albi metretas duas admiscant.

CAP. XXV.

De vino mulso, five œnomelite.

MEL Atticum in cacabum testaceum injectum in calidum cinerem ponito, quo spuma sursum feratur, & ubi jam calfactum est mel, ad sextarium mellis vini sextar. IV. addito, atque deinde vinum mulsum in probe picata vasa condito, & costi aridi scrupulos XII. contusos & linteolo illigatos in vinum mulsum suspendito, additoque operculo in secundæ contignationis coenaculo reponito. Quidam folii malabathri scrupulos XII. œnomeliti admiscant, & post dies quindecim præter expectationem reperiunt, inveterato autem nihil comparari meretur. Alii œnomeli sic faciunt. Myrrhæ scrupulos VI. cassiæ scrup. XII. costi scrup. II. nardi scrup. IV. piperis scrup. IV. mellis Attici sextarios VI. Vini sextarios XXIV. miscant & insolant sub caniculæ ortum ad dies XL. hoc aliqui nectar vocant.

(1) In MSS. scrib. θερμοσποδιάν, quæ vox occurrit etiam apud Dioscoridem Lib. 2. Cap. de Rapis.

(a) Φύλλα-] Vid. quæ notavimus ad Cap. 6. Libri 6. Aliæ OEnomelitis faciendi rationes traduntur a Dioscoride Lib. V. Cap. 16. & a Palladio in Octob. Tit. XVII.

(2) Potius ut Interp. legit; φύλλα μαλαβάτρα. (3) Interp. legis γραμμὰς β'.

CAP. XXVI.

Oenomeli ex musto.

REponito mustum usque quo constiterit & subsiderit ad dimidiam partem, & ad decem sextarios mellis Attici sextarium unum admisceto, & in dolium funde, gyroque oblitam in umbra reponito,

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Περὶ οἰνομέλι.

ΒΑΛΕ ΜΕΛΙ Ἀπικόν εἰς κάκαβον σποδίκινον, καὶ ἥες εἰς (1) θερμὴν σποδιάν, ἵνα ἀφ' ὧν ἀναβληθῇ, & βάλλε, καὶ τὸ χλιαυθῆναι τὸ μέλι, εἰς τὸ ξέος. Ἐ μέλιτ' οἶνον ξέος. δλ', εἴτα ἔμβαλλε τὸ οἰνόμελι εἰς σκεύη πεπιστωμένα καλῶς, & κόσσε ξηρὰ γραμμὰς β'. κόψας καὶ ἐνδύσας ὀθονίῳ ἀποκρέμασον εἰς τὸ οἰνόμελι, & πωμάσας δάπτει ἐν διστίῳ. Τινες δὲ κόψαντες (a) φύλλα (2) καὶ μαλαβάτρα γραμμὰς β'. μίσθουσιν τὰ οἰνομέλι, καὶ εὐχλοκεσιν αὐτὸ καὶ ἡμέρας ιε'. παραδόξον· παλαιὸν δὲ, ἀσύγκλειον. Ἄλλοι δὲ οἰνόμελι ὅτω ποιοῦσι. ζιμύρης γραμμὰς ε'. κασσίας γραμμὰς β'. κόσσε (3) γραμμὰς β'. νάρδα γραμμὰς δλ'. πέπερος γραμμὰς δλ'. μέλιτ' Ἀπικὸν ξέος. ε'. οἶνον ξέος. καὶ μίσγας καὶ δάπτει ἐν ἡλίῳ ὑπὸ τῷ & κινῶς ἐπιτολὴν ἐπὶ ἡμέρας μ'. τὰτα χαλῶσιν πνεύς νέκτωρ.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Οἰνόμελι ὑπὸ γλεύκερ.

ΣΤῆσον τὸ γλεύκος ἕως ὅ καὶ ἔσῃ εἰς ε'. καὶ μίξον εἰς τὰς δέκα ξέος. μέλιτ' Ἀπικὸν ξέος. α'. καὶ βαλὼν εἰς τὸ κερύφιον, & γυνώσας δάπτει εἰς σκιάν. εἰδέναι

Nosse autem expedit, œnomeli ex

δὲ χρῆν. ὅπ τὸ ἀπὸ γλυκύκυσ οἰνόμελι
φυσιώδης ἐστ, ἔ ἀκατάλληλον σωμα-
χῶ, εὐκρίλιον δέ.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Ὑδρομήλις σιδασία.

Μηλα κάλλινα λβ'. εἰς λεπτὸν
καταπεμῶν, (1) καλάρμω ἐν-
χυζαρπῶσας αὐτὰ, βάλλε εἰς μέλι-
τον καλλίστη ξέσ. ἡ. καὶ εἰσάσας μῆ-
ρας ἡ. μίσγε ὕδαλτον ὀμβρεῖς πα-
λαιῆ ξέσ. ιβ'. ἔ ἐν τοῖς ὑπὸ κύμα
καύμασιν ἡλιάζει, φυλαττόμενος ὀμ-
βρον καὶ δρόσον. Ἄλλοι κάλλιον ποι-
ῶντες, ὕδρομήλιον σιδαζέουσιν ἔτω.
μῆλα κάλλινα ἀκμαῖα κόψαντες,
καὶ χυλώσαντες, ἔ χυλῆ ξέσ. δ'. καὶ
μέλιος καλλίστη ἀπηφεισμένῃ ξέσ.
π'. ὕδαλιος ὀμβρεῖς ξέσ. ιβ'. μίξαντες,
ἔ ἡλιάσαντες, πυρελ' μετελῶς ἐψῆ-
σαντες χρῶν. οἱ δὲ διπλῶ λέβητι
ἐψῶσιν, ἵνα ὕδαλι μᾶλλον ἔ μὴ
πυρελ' ἐψῶσιν, (α) ὡς ἐν (2) Βεργία.

musto flatuosum esse, & stomacho
incongruum, ventri autem solvendo
aptum.

С А Р. XXVII.

Hydromali confectio.

ΜAla optima triginta duo in te-
nuia frustra arundine secato, &
ejectis nucleis, ipsa in mellis optimi
sextarios VIII. mittito, in quo ubi
menses octo macerata fuerint, aquæ
pluvialis veteris sextar. XII. admi-
sceto, & in caniculæ æstu insolato,
pluvia & rore vitatis. Alii melius
facientes, hydromalum sic præpa-
rant. Mala optima matura contun-
dunt, & succum exprimunt, indeque
sextarios IV. & mellis optimi despu-
mati sext. VIII. aquæ pluvialis sext.
XII. miscent, & insolant, & me-
diocriter coquunt ac utuntur. Alii
duplici lebetes coquunt, quo aqua
magis quam igne coctura fiat, quem-
admodum apud Hispanos mos est.

(1) Emend. ex MSS. ἔ Casaub. qui cum Interp. sic distinxisse viden-
tur, καταπεμῶν καλάρμω, ἐνχυζαρτ. Ante καλάρμω.

(2) Ὡς ἐν Βεργία.] *Hydromali nusquam, quod sciam, meminere La-
tini Scriptores, sed ab Ætio & Paulo alia ejus conficiendi formula memo-
rantur, a Dioscoridianâ non multum discrepantes. Vid. Gorræum in
Definit. Medicis. Βεργία (inquit Steph. de Urb.) πόλις Μακεδονίας, ἣν Φέ-
ρωνια κτίσας Φασίν, αὐτὴς δὲ Φ εἰς β μεζαποιεῖν, ὡς Φαλακρὸν, Βαλακρὸν, ἔ
Βίλιππον ἔ Βεβαλῖον. Ἐπὶ καὶ πόλις Συρίας ἀφ' ἧς Βασιανὸς ἀείσας ῥήτωρ.*

(2) MS. V. habet Βηργία, Interp. legisse videtur Ἰβηργία, cui proxime
accedit MS. F. in quo scrib. Βηργία, sed margini adnotatur γε. Βηργία. In
MS. Barocc. Βεργία, Long. & Bod. Βοιργία. Quanam vero ex omnibus
hisce lectionibus eligenda sit, nondum video.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Ὑδρομέλις σιδασία.

С А Р. XXVIII.

*Hydromelitis sive aquæ mulse
preparatio.*

(α) **Λ**Αβὼν ὀμβρεῖον ὕδωρ πα-
λαιόν, ἡ ἄλλως ἀφρηνημέ-

ΑQuam pluvialem veterem, aut
alias ad tertias decoctam, &

(α) Λαβὼν-] *Hydromelitis parandi modum, ἔ vires fuse recensent
Dioscorides Lib. 5. Colum. Lib. XII. Cap. 12. Plinius Lib. XXII. Sect.
LIII. Qui tradit multos ad extremam senectutem vitam produxisse mulsæ
soliis usu, celebri Pollionis Romilii exemplo,*

mellis

mellis quod satis est admisceto, & in vas coniecta in umbram ad dies decem reponito, foramine relicto ad perspirationem, & sic utere. Inveniatum autem melius redditur. Hoc etiam rerum experti medici in morbis utuntur, scientes quod ex sola aqua & melle fit compositum. Alii nivem per se cum melle miscent, & trita reponunt, hinc in aestuosis febribus medela petitur; nix multa appellatur.

νον ἐπὶ τρίτον, μίξον μέλιτι τὸ ἀρχὴν, καὶ εἰς ἀγνὸν ἐμβαλὼν, εἰς σκιὰν δ' ὀπίθ' ἐπὶ ἡμέρας 6. (1) τρεῖς μὲν εἰσὺς πρὸς ἀγνὸν οὖσιν, ἔτι τὴν χρῶν. παλαιὸν δὲ (2) κρεῖττον ἂν γένοιτο. τέτρω καὶ οἱ ἐμπειροὶ ἰατροὶ ἐν ταῖς ἀδενείαις χρῶνται, ἐπιστάμενοι ὅτι ἐξ ὕδατος μόνον καὶ μέλιτι σύκει. Οἱ δὲ χιόνα κατ' αὐτὴν μέλιτι μινύουσι, καὶ πρὶν ψαυτεῖς δ' ὀπίθ' ἐπὶ γίνε. (3) ἰασίς τοῖς καυσσμήτοις· ὀνομάζουσι δὲ αὐτὸ χιονόμελι.

(1) MSS. habent τρεῖς μὲν. (2) In MSS. γένοιτο ἂν κρεῖττον. (3) Hic deleui τὸ τοῖς, auctor. omnium MSS.

C A P. XXIX.

Rhodomelitis confectio.

Rosas bonas, si fieri potest montanas, unguibus exarmatas terito, & in cochlea exprimito, & succi sextarios II. cum mellis sextario I. commisceto. Cæterum mel despumatum ad rosarum succum adde, & in vase fortiter agitata reponito in loco sicco.

(1) Emend. ex MSS. F. L. Bod. & Barocc. antea ἐξονυχισμένα.

C A P. XXX.

Apiati compositio.

Seminis apii scrupulos XII. quidam addunt XVI. feminis rutæ aut foliorum viridium scrupulos VI. mellis despumati sextarium unum, vini sextarios V. aut IV. mixta ad dies quindecim reponito.

(1) Emend. ex MS. V. & Casaub. MSS. F. L. & Bod. habent Σελινο-
σκοπία. Apud Alexandrum Trallianum Lib. IX. pag. 156. hæc legio-
nis, τῶν δὲ ἀποπομώτων ἀετὸν ἐπὶ τὸ κοινοῖτον, ἔτι τὸ ἀπιάτον.

K E Φ. ΚΘ.

Ῥοδομέλιτι σκευασία.

Ῥόδα καλὰ, εἰ ἐγκωρεῖ ὀρεινὰ (1) ἐξονυχισμένα κόψας, ἔτι πύσας ἐν κοχλίῳ, ἔτι βαλὼν ἔτι χυλὰ ξέσ. β'. καὶ μέλιτι ξέσ. α'. τὸ μέλι ἀπαφρίσας ἐπὶ αἵματι χυλὰ ἔτι ῥόδων, ἔτι βαλὼν ἐν ἀγνῷ ἀναπέραξον εὐτόνως, καὶ δ' ὀπίθ' ἐν τόπῳ μὴ ἔχοντι νοτιάδα.

K E Φ. Λ.

(1) Ἀπιάτι σκευασία.

Σελινοσκόπια γραμμὰ 13., πνὲς γραμμὰ 15., πηλινοσκόπια ἢ τοῖς χλωρῶν φύλλων ἔτι πηλάνε γραμμὰ 5'. μέλιτι ἀπηφρίσας ξέσ. α'. οἶνε ξέσας 6. ἢ 8. ταῦτα πάντα μίξας δ' ὀπίθ' ἡμέρας 6.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

(α) Κονδίτῃ σκδυασία.
Δημοκρίτῃ.

Πεπίρειος παπυρμένη, καὶ ἐψυ-
σμένη, (1) ἔτελδομένη ἐπι-
μελῶς ρεάμματα ἢ μέλιτι
Ἀπικῶ ξέσ. α'. οἶνῃ παλαιῷ ἔλδω-
κῶ ξέσας δ'. ἢ ε'. (2)

(α) Κονδίτῃ] Κονδίτον vox est Græco-Latina, frequentioris usus apud se-
quioris ætatis Medicos, plerique Latini Mulsam vocant, teste Cœl. Aureli-
ano *tard. Pass. Lib. V. Alexand. Trallianus Lib. VII. Cap. 5.* — πίπειρα
καὶ ὅσα διὰ πεπίρειος σκευάζεται, ὑδρόγαρὸν τε καὶ Κονδίτον. Plura volens
consultat Du Fresnoie in Glossario.

(1) Hanc voculam revocaui ex MSS. (2) Supplendum μικτόν, vel
quid huiusmodi, ut sensus sibi constet.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Ἐψήμαλος καλλίτῃ σκευ-
ασία. Λεοντίνῃ.

Γλεύκῃ καλλίτῃ ξέσας (1) ἢ.
οἶνῃ καλλίτῃ ξέσας ε'. ἐπὶ τρι-
τῇ ἐψῶν, ἔπαφρίζων, ἐξαίρετον
ποιήσεις.

(1) Casaub. ἔα MSS. L. Bod. ἔα Bar. habent v. sed MSS. V. ἔα Interp.
ut in textu.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Ὅξῃ διαφόρῃ σκδυασία,
καὶ πῶς (1) δυνατόν τ'
οἶνον ὅξῃ ποιήσαι.
Βάρων.

Λαβῶν Γεύτῃ ρίζαν κόψον, ἔ-
βάλλε εἰς τὸ οἶνον, ἔμψῃ ἄρας
γ'. ἔσαι ὅξῃ. ἀπκαίσηται δὲ εἰ
θελῇς, κράμβῃς ρίζαν ἐμβαλλε.

(1) Revocaui ex MSS.

C A P. XXXI.

Conditi præparatio.
Democriti.

Piperis loti, ficcati, & probe triti
scrupuli VIII. mellis Attici sexta-
rius unus, vini veteris albi sextarii V.
aut IV. misceantur.

C A P. XXXII.

Sapæ optimæ confectio.
Leontini.

Musti optimi sextarios VIII. & vini
optimi sextarios centum si ad
tertias decoxeris, & despumaveris,
sapam egregiam parabis.

C A P. XXXIII.

Aceti varii præparatio, ἢ quo-
modo vinum facias acetum.
Varronis.

Betæ radicem tusam in vinum in-
jice, & post horas tres acetum
erit. Si vero in integrum restitu-
ere velis, brassicæ radicem immitte.

C A P.

C A P. XXXIV.

*Aceti sine vino confectio.
Ejusdem.*

Perfica mollia ac tenera in doli-
um mittito, & hordeum tostum
insperge, ac per diem computrescere
finito, deinde excolatis utere. Simi-
liter absque vino acetum facies hoc
modo. ficus veteres, & hordeum to-
stum, & citriorum interna in do-
lium mitte, moveque frequentius, &
ubi computrefacta & liquefacta fu-
erint, excolatis utere. Acetum etiam
citra vinum sic facies. Gypsum &
aquam marinam coque, indeque a-
quæ fluviali misceto, & excolatis utere.

(1) Emend. ex MSS. prius ἔμπαισον, sed Bar. habet ἔμβαιε. In MSS. Long. & Bod. scribitur βρίζας. (2) Legend. ἡμέραν cum Interp. nisi forte exciderit numerus dierum. (3) MS. V. & Interp. παλαιά, sed F. L. & Bod. ut in textu.

K E Φ. ΛΔ.

Ὁξος δίχα οἶνε γενέσθαι.
Τῷ Αὐτῷ.

Βάλε εἰς κέραμον περσικὰ τευ-
φερά, καὶ κελιάς φρούρας (1)
ἔμπαισον, καὶ ἄφες (2) ἡμέρας ἑσπαι-
πῆναι, εἴτε διυλίστας χεῶ. οἷον
δίχα οἶνε ποιήσεις ὅξος ἔτω. βάλε
εἰς κέραμιον σῦκα (3) ἀπαλά, &
κελιάς πεφρυμέναις, & ἔκ κίττων
πὰ ἔσωθεν, & κίνη πυκνότερον, &
ὅταν περιχυθῶσι, διυλίστας χεῶ.
Ὁξος χωρὶς οἶνε ποιήσεις ἔτω.
γύψον καὶ θαλάττιον ὕδωρ ἐψησον,
εἴτε μίξας ὕδατι ποταμίῳ, ἐπισθάν
διηθηθῇ, χεῶ.

C A P. XXXV.

*Acetum ad concoctionem &
& sanitatem commodum.
Sotionis.*

Scillæ drach. VIII. aceti sextarios
duos aut unum, in vas mittito,
& pipere ac mentha cassiæque parte
ac juniperi baccis additis, paulo post
utere.

(1) Interp. legisse videtur δραχμάς. (2) Prius ὑδρόσµα.

K E Φ. ΛΕ.

Ὁξος πρὸς εὐπεψίαν καὶ
ὑγίαν ἐπιτήδειον.
Σωτίων.

Σκίλλης (1) ξέτας ἢ. καὶ ὄξος ξέ-
τας α'. ἢ β'. βάλε εἰς ἀγγεῖον, καὶ
πεπύρεως & (2) ὑδρόσµα & κασιόσµα
μέγαν καὶ ἀρκευθίδων, & μὲν χεῶ-
νον χεῶ.

C A P. XXXVI.

*Aceti dulcis preparatio.
Ejusdem.*

Aceti acerrimi amphoram ad mu-
sti boni calcando expressi tan-
tundem adde, simulque mixta pice

K E Φ. Λς.

Ὁξος γλυκέος σκληρασία.
Τῷ Αὐτῷ.

Λεῶν ὄξος δερμυζάντε κέρα-
μιον, & γλεύκος καλὸν ὅσον
πικρῆς τὸ ἴσον ὑπομείξας εἰς
τὸ

τὸ αὐτὸ καθ' ἡμέραν πίτη, ἔϊάσας ἐπὶ ἡμέρας λ'. χρῶ. τινὲς δὲ ὄξος γλυκάζον ποιοῦσιν ἕτω. Ὁ Κυρρέοντες γλεύκας ἐκ τῆ πατήσεως ἕνα μετρητὴν δυοῖ μετρηταῖς ὄξος ζυεψῶσιν, ἕως ἂν τὸ τρίτον ἀφεψηθῇ. Οἱ δὲ γλεύκας β'. μετρηταῖς, ὄξος δὲ μετρητῶν, ἔϊδάτω ἑφθῶ ποτῆμε μετρηταῖς γ'. ζυεψῶσιν, ἕως ἂν τὸ τρίτον ὅ παντὸς ἀφεψηθῇ, ἀπομείνη δὲ τὸ (1) ὀμβρῶν.

(1) Restitui ex Casaub. & MSS: in pr. Ed. δεύτερον.

Κ Ε Φ. ΛΖ.

Ὁξος δριμέος σκιδνασία.
Τῷ Αὐτῷ.

C A P. XXXVII.

*Aceti acris confectio.
Ejusdem.*

Γιαρῶ σαφυλῆς ξήρανον ἐπὶ ἡμέρας β'. ἔ βάλλε εἰς γλεύκον, καὶ ὀλίγας ὀμφακας, καὶ ποιήσεις δριμύ, μετ' δὲ ἡμέρας ζ'. χρῶ. ἢ (α) πύρεθρον ἑμβάλλε, ἔϊσαι δριμύ. ὀμβρῶς δὲ ποιήσεις αὐτὸ δριμύ, ἕως λαβῶν ἀπ' αὐτῶ ὄξος τέταρτον ἢ πέμπτον μέρος, καὶ ζέσας πυρὶ (1) ἐπιβάλλης πρὸ λοιπῶ, καὶ ἐν ἡλίῳ ἐπὶ ἡ. ἡμέρας ἀπέθωο. Δριμύτατον ποιοῦσι καὶ ἡδὺ τὸ ὄξος (2) ἀγρώστως ρίζῃ παλαιαὶ βληθεῖσαι, καὶ σαφίδες, ἔ ἀχέρδς (τρεῖς ἄγριοι ἀπιδίς) φύλλα θλασθέντα, καὶ (3) βατόρριζα, καὶ γάλακτος ὀρρόος, καὶ θρυός καυτήσεως ἀνδροκας ἀγρόπυργι, καὶ ζέμα ἐρεθίνων, καὶ ὄτρακα ἀγρόπυργι ἑμβαλλόμενα δριμύ ποιοῦσι τὸ ὄξος.

VInacea uvæ ad biduum ficcato, & in mustum conjice, adjectis paucis uvis acerbis, & facies acetum acre, quo post septimum diem utaris. Aut pyrethrum immitte, & acre erit. Porro si quartam aut quintam partem aceti fervefeceris, & ad reliquum addideris, exposuerisque per dies VIII. ad solem, acre facies. Accerrimum & jucundum acetum faciunt graminis radices veteres injectæ, & uvæ passæ, & pyri sylvestris folia confusa, & rubi radix, & lactis ferum. & quercus ustæ prunæ ignitæ, & cicer decoctum, & testæ ignitæ in acetum conjecta acre faciunt.

καὶ ὄτρακα ἀγρόπυργι ἑμβαλλόμενα

(α) Ἡ πύρεθρον] De Pyrethro Dioscor. Lib. III. Πύρεθρον ποῖα ἐστὶ καυλὸν ἀνέσσει καὶ φύλλα, ὡς παρ' δαυκὸς ἀγροῖ ἔ μάρσαθρον· σκιδνάδιον δὲ ὡς ἀνήθε τετραειδές (vel τρεχρειδές). ρίζα δακτύλος μεγίστη τὸ πῆχον, μακρὰ, γυμνωμένη πυρῶνικῶς. i. e. Pyrethrum herba est, qua caulem foliaque profert, uti daucus sylvestris & fœniculum, umbellam verò ceu anethi [circinata rotunditatis]. Radix longa est, pollicari crassitudine, gustu fervidissimo. Latinis, Herba salutaris; Gallis, Pied d' Alexandre.

(1) MS. F. ἑμβάλλης... ἐπὶ πεντήκοντα ἡμέρας ἀπέθωο. sed MSS. V. Bar. Long. & Bod. ut in textu. (2) Emend. ex MSS. male in pr. Ed. ἀγρώστως. (3) An legend. cum Interp. βάτε ρίζα.

CAP. XXXVIII.

Κ Ε Φ. ΛΗ.

Ut acetum acre permaneat.
Apuleii.

Ὁξυς δειμὺν ἀφ' ἀμέλειν.
Ἀπυλῆϊς.

FAbas cum citro acido permixtas
in vas acetum habens mittito.

Καίμυς μίξας μὲν (1) ὀξείας κί-
τες, βάλλε εἰς ἀσγῆον.

(1) Ita Cas. L. & Bod. prius ὀξυς, in MSS. V. F. ὀξείας.

CAP. XXXIX.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

Aceti piperati confectio.
Ejusdem.

Ὁξυς πεπεράτον ποιῆ-
σαι. Τῷ αὐτῷ.

Piper integrum in linteolum mit-
te, & ad dies octo in aceto sus-
pende, eoque sic utere.

Βάλλε εἰς ὀθόνιον (1) πέπρον ὀλό-
κληρον, & ἀποκρεμάσας εἰς τὸ
ὄξυς ἡμέρας ἡ. ἔτω χρῶ.

(1) Emend. ex Barocc. ante πίπρ.

CAP. XL.

Κ Ε Φ. Μ.

Probatio aceti, an aquam
habeat.

Ὁξυς δοκιμασία, εἰ ὕδωρ
ἔχῃ.

Nitrum in acetum mittito, & si
velut effervescens intumuerit,
aquam ipsum habere judica.

(1) Νίτρον εἰς τὸ ὄξυς βάλλε, &
εἰ ὡς ζέον οἰδήσῃ, (2) ὕ-
δωρ αὐτὸ ἔχειν νόμιζε.

(1) Ita MSS. Casaub. & Interp. prius Κίτρον—. (2) Emend. ex o-
ptimo MS. Barocciano, ante οἰδήσῃ, ὕδαλ' ἔχειν, Casaub. legit ὕδαλ' ἔχειν
τέχειν, in MSS. V. F. L. & Bod. ὕδαλ' αὐτὸ ἔχειν.

CAP. XLI.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

Ut acetum duplicetur.
Democriti.

Ὡστε διπλασιάσαι τὸ ὄξος.
(1) Δημοκρίτης.

ACeti certam mensuram accipi-
to, velut verbi gratia metre-
tam, & ad ipsam aquæ marinæ ad
medietatem coctæ metretam unam

Λαβὼν φανερόν μέτρον ὄξος, οἷον
λόγῳ χάριν μετρητῶν, ἀπὸ
θαλατῆς ὕδαλ' ἐφ' ἡμισείας ἐ-
ψητήσῃ βάλλε μετρητῶν ἑνα.

(1) MS. V. rejicit Δημοκρίτης ad caput ultimum, sed MS. F. ut
in textu.

καὶ Κυκεράσιος ἀπὸ τοῦ ἐν αἰγίῳ.
πνὲς δὲ ἀπερέξαντες κελύξας ἔδη-
θήσαντες, ἐν τῷ ἀπερέμῳ μί-
γρῳσιν ἓνα μετρητὴν τυχὸν ἐνὶ με-
τρητῇ ὄξος, καὶ ζυμωνακινῶσι καὶ
ἐμβάλλοντες ἀλῶν πεφρυγμένων ἐπὶ
θερμῶν ὄντων μέρος τὸ ἀρκεῖν, πω-
μάξουσιν τὸ αἰγίον, ἔκ τε ἀλιμπά-
νουσιν ἡμέρας (2) κ'. πνὲς δὲ ἐν τῷ
σύκῳ τῷ ἐπὶ τοῖς δένδροις βρεχ-
μένων ἔσχημένων ἐμβάλλουσιν εἰς
ὕδωρ, καὶ εἰσάσαντες ζυσαπῆναι ὄξος
ἐποιήσαν.

(2) Interp. legit η'.

Κ Ε Φ. MB.

Ὅξος σκιλλικὸν ποιῆσαι.
Πυθαγόρας.

(a) ΒΑΛΕ εἰς κεράμιον ὄξος καλ-
λίστην ἔκ τε δειμυζῆτος ζέσας λβ'.
καὶ σκίλλης λευκῆς τῷ ἐν τῷ πλά-
κῳν κεκομμένων εἰς λεπτὴν, καὶ ἐ-
ψυμένῳ ἐν ἡλίῳ ἐπὶ ἡμέρας λ'.
ἐμβρέξον τὸ ὄξος ἐπὶ ἡμέρας ιβ'.
εἴτω ἀφελὼν τὸ ὄξος καὶ ἀπεψύμε-
νον ὅταν γέλης χροῖ. σὺν ἑλαττον
ἢ τῷ σκιλλικῷ οἶνι τὸ σκιλλικόν
ὄξος ἀφελήσῃ.

(a) Paulo aliter Palladius in Julio Tit. VIII. "Squilla alba cruda,
" projectis duris atque extrinsecus positis omnibus, teneram medietatem
" ad libram ἔκ τε sex uncias per minutas partes recides, ἔκ τε in aceti acer-
" rimi duodecim sextariis merges. Vas signatum XL diebus patieris
" esse sub sole: post abjecta squilla acetum diligentius excolabis, ἔκ τε in
" bene picato vase transfundes. Vini autem ἔκ τε aceti scillitici parandi ra-
" tionem tradunt, ἔκ τε remedia enumerant Dioscor. Lib. V. Capp. 25, 6. ἔκ τε
Columella Lib. XII. Capp. 33, 4.

adjice, & permixta in vase reponito.
Quidam hordeum macerant & per-
colant, & cremoris metretam, ex-
empli gratia, unam ad unam aceti
metretam admiscent, & simul agi-
tant, & salis tosti adhuc calentis
quantum sufficit injiciunt, quo facto
vasi operculum obdunt, ipsumque
ad dies viginti relinquunt. Aliqui
vero ficus, quæ in arboribus com-
plutæ putrescunt, in aquam conji-
ciunt, computrescereque finentes a-
cetum faciunt.

C A P. XLII.

Aceti scillitici confectio.
Pythagora.

A Ceti optimi & acerrimi sexta-
rios triginta sex in dolium fun-
dito, & scillæ albæ crustula interna
in tenuissimas partes concisa, & in
sole ad dies triginta ficcata, in ace-
to ad diem duodecimum macerato,
deinde reposito aceto ubi volueris
utere. Acetum enim scilliticum non
minus proderit quam vinum scilli-
ticum.

LIBER

LIBER IX.

ΒΙΒΛΙΟΝ Θ'.

ARGUMENTUM LIB. IX.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Θ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui nonus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de plantatione & cura olearum, & præparatione olei omphacini, & de omni alia cura ac studio circa oleum adhibendo, & de variis oleas condiendi modis.

(1) *Præcedentem voculam delevis auctor. MSS.*

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De oleis.

(1) Περὶ ἐλαιῶν.

Oleam hoc modo productam esse ferunt. Cum terra tota ab initio aqua cooperta esset, primumque Athenis apparet, Minerva & Neptunus loci amore capti, inter se contenderunt utrius nomine civitas isthic conderetur. Jupiter autem litem inter ipsos dirimere gestiens, præconio edicere jussit, quod uter ipsorum optimum donum urbi præberet, ille ipse hanc obtineret. Neptunus igitur portibus & navalibus ipsam exornabat. Minerva autem oleam in

ΕΛΑΙΑΝ παρέχθαι φασὶν ἔγω. τὸ γῆς ἀπάσης ἀρχῆθεν ὑδαὶ καλυπτομένης, πρῶτον δὲ ἐν Ἀθήναις ἀναφανείσης Ἀθηναί τε καὶ Ποσειδῶν ἐραδιέντες ἔ' τόπῳ, ἀμύλλαν εἶχον κῆρυ γένον ἐπὶ τῷ (2) τέτων ὀνόματι. Ζεὺς δὲ ἀμφοτέρων τῶν ἔρι βεληγεῖς ἀγλύσαι, φασὶν, ὅς ἂν κάλλιστον τῇ πόλει κτήμα ἐπιδόη, ἔτ' ἐχέτω ταύτην. Ποσειδῶν μὲν ἔν λιμένι καὶ νεώροις ταύτῃ ἐκόσμη. ἡ δὲ (a) Ἀθῆναι ἐλαίαν ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀνέδωκεν, ὄψαλιν τε καὶ εὐκαρπον, καὶ

(1) *Delevi ἱστορία αὐτοῦ. MSS. (2) Malim cum Casaubono ἐαυτῶν, sed MSS. ut in textu.*

(a) Ἀθηναί ἐλαίαν.] Oleam a Minerva in certamine editam maxime μακροβίον fuisse, uno ore Vett. tradiderunt; Plinius Lib. XVI. "Athenis quoque Olea durare traditur in certamine edita a Minerva. Cicero de Leg. Lib. I. "Nisi forte Athena tua sempiternam in arce oleam tenere potuerunt. Theophrastus autem L. 4. H. P. C. 14. præter oleam plures istiusmodi arbores μακροβίους recenset. Ελαίαν μὲν γὰρ λέγουσι τὴν Ἀθήνησι. Φοίνικα δὲ, τὴν ἐν Δέλῳ. Κόπριν δὲ τὴν ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἀφ' ἧς ὁ σέφανος. Φηγὰς δὲ παρὰ ἐπὶ τῷ Ἰλῳ μνήματι. Τινὲς δὲ φασὶ καὶ τὴν ἐν Δελφοῖς πλάτανον Ἀγαμέμνονα φυπέσαι, ἢ τὴν ἐν Καφύαις τὴν Ἀρκαδίᾳ. Quibus merito annumerari possunt Lotus in Vulcanali Romæ a Romulo posita, & Cupressus ei æqualis, circa supremam Neronis prolapsa.

ταύτῳ σεφανασημένη, καὶ ὑπὸ πάντων ὁρμηθεῖσα, γενέκηκε, καὶ ἐπ' ὀνόματι ταύτης τῷ πόλιν (b) Ἀθήνας ὠνόμασαν. Ἡτῆρής ἐκ οὗ Ποσειδῶν ὑπεχώρησεν εἰς τὰ Λιμένα. ἀφ' ἧς ἐκ τῆς νικῶντος ἐν ἁθλοῖς (c) τὸ κόπρον σεφανον ἀναδύσιν οἱ ἔργων ἐπέπλεον. † ὥνησε δὲ ποτε καὶ ἀπὸ ἀλάσε κεφαλῆς ἄλγῃμα φυσικῶς, φύλλον ἐλαίας ἐπιγράφαντες Ἀθηνᾶ, καὶ μίτω τὸ φύλλον (3) τῇ κεφαλῇ ἀναδύσαντες.

(b) Ἀθήνας ὠνόμασαν.] Pindarus Olymp. Od. VII. aliam Minervæ amoris erga Athenienses causam memorat, quod primi post partum iusta ei sacra fecerint; cum Rhodii, quamvis ab Apolline præmoniti, arcem sine igne conscendissent.

(c) Τὸν κόπρον] Pindarus Olymp. 3. auctor est, oleastrum ab Isiri fontibus ab Hercule allatum, postea ipsius jussu victoribus in premium dari.

† Constructioni melius consulatur, si legamus ὥνησαν ἐκ ἀπὸ ἀλάσε.

(3) MSS. F. L. & Bod. habent τῷ κεφαλῇ.

Κ Ε Φ. Β.

Περὶ Φυτείας καὶ ἐπιμελείας ἐλαιῶν, καὶ ὅτι μέγιστον ἐστὶν ἀγαθὸν ἢ περὶ (1) ταῦτα περὶ. Φλωρεντίνος.

Τῆς δὲ ἐλαίας περὶ ἀναγκασιωτάτης τυγχάνεσθαι, (ἐξ ἧς μία γὰρ ἐστὶν περὶ ἀνάγκης ἔργου ἐπὶ πλείστον (2) φυλάττειται δὲ καὶ χρόνον) δεῖ μάλιστα τὰς περὶ γεωργίαν ἐπεσφαιρόμεναι, τὴν ἐλαίαν πλείστον τῆς περὶ ἀνάγκης. ἐξ ἧς γὰρ ἀσφαλῆς καὶ βεβαία ἐστὶ τὰς πόλεις ἢ δὲ τὴν ἐλαίαν περὶ ἀνάγκης, ἀλλὰ καὶ μέγιστον ἐστὶν ἀγαθὸν περὶ πάντων ἐξ ἧς θεραπεύειν ὁ (3) τὴν ἐλαίαν καρπός. † περὶ ἀναγκασιωτάτης δὲ καὶ τὰς τροπὰς τὰς περὶ ἀνάγκης περὶ ἀναγκασιωτάτης.

(1) In MS. F. (melius forsan) scribi videtur ταύτας, MS. V. & Interp. ut in textu. Bar. habet ταύτῳ, Bod. ταύτης. (2) Restitui ex MS. Bar. prius φυλάττειται χρόνον. (3) MSS. supplent δὲ. † Vid. Agellium Lib. IX. Cap. 7. & L. Allatium ad Eustath. Hexæm. pag. 66.

C A P. II.

De plantatione & cura olearum, & quod maximum bonum sit circa hæc studium. Florentini.

Quum proventus qui ex olea reddit maxime necessarius sit, (nullus enim alius proventus tamdiu conservatur) oportet eos qui rei rusticæ studio tenentur, plurimum circa oleam curæ ac diligentiae adhibere. Non solum enim securos ac certos redditus habet ex olea proventus, sed & maxime conducit ad omnem vitæ curam ac medelam oleæ fructus. Prænunciant autem

solstitium æstivum oleæ folia inver-
sa, quemadmodum etiam tilia, &
ulmus, & populus alba. Fertilem au-
tem oleam judica, si non a lateri-
bus, sed in summo ramo fructum
ferat. At vero quum pura sit olea,
puros etiam esse vult fructus sui col-
lectores, & jurare quod a sola pro-
pria uxore veniant, & non ab alieno
thoro. Sic enim & in posterum plu-
rimum fructum feret. Aiunt sane in
Anazarbo Ciliciæ urbe pueros castos
oleam colere, & propterea oleam ap-
ud ipsos maxime fructuosam esse.

φύλλα τ' ἐλαίας, ὥσπερ ἡ Φιλύρα,
καὶ ἡ Πιλέα, καὶ ἡ Λεύκη. Εὐφορεῖν
δὲ νόμιζε τὴν ἐλαίαν, εἰ μὴ ἐν τῇ
πλάγιῳ, ἀλλ' ἐν τῷ ἀκρῷ ἔορπη-
κε τὸ καρπὸν φέρει, καθαρὰ δὲ
ἔσται ἡ ἐλαία βέλε. καθαρὸς εἶναι
ἔτις δρέποντας αὐτῇ, καὶ ὁμνούντας
ἀπὸ μόνης τ' ἑαυτῶν γυναικὸς ἀφι-
κνίσας, ὅτι ἀπ' ἀλλοτριᾶς εὐνῆς.
ἔγω γὰρ ἐν τῷ ἐπιόντι καιρῷ
πλεῖστον περὶ καρπὸν. Φασὶ δὲ
ἐν (4) Ἀναζάρβῳ τ' Κιλικίας (α)
παῖδας ἀγνὲς γαργεῖν τὴν ἐλαίαν,
καὶ δι' αὐτὴν (5) εὐφορεῖσθαι εἶναι
ταῖς παρ' αὐτοῖς ἐλαίαις.

(4) Emend. ex MSS. in pr. Ed. Ἀζάρβω.

(α) Παῖδας ἀγνὲς] Palladius Lib. I. Tit. VI. "Græci jubent olivam,
cum plantatur, & legitur, a mundis pueris atque virginibus operan-
dum: credo recordati arbori huic præfulem esse Castitatem.

(5) MSS. & Interp. habent εὐφορεῖσθαι εἶναι τὴν παρ' αὐτοῖς ἐλαίαν.

C A P. III.

*De aere oleis commodo, & terræ
figuris. Ejusdem.*

AER calidus & fœcus oleæ com-
modus est, quod in Libya &
Cilicia videre est, & ibi provenientibus
oleis. Conducunt autem ad aeris
commoditatem etiam terræ figuræ ac-
clives & altæ. In talibus enim, pro-
pterea quod nimius solis ardor a ven-
tis perfrigeretur, optimum oleū pro-
venit, & ejusmodi quale ὠμυελίς ap-
pellatum præparatur. Quæ vero in
campestribus sunt oleæ, & minus a
ventis moventur, & vehementius a
sole incumbente adurantur, crassum
oleum remittunt. In universum au-
tem observandum, quod venti non
plantas modo sed omnia vivificant,
quemadmodum vehementes & im-
φυεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντα ζωογονεῖν, ὥσπερ εἰς Ὀροδρόν καὶ

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ ἀέρος ἐπιτηδείας ἐ-
λαίας, καὶ γῆς σχημά-
των. Τῷ Αὐτῷ.

Θερμὸς αἷρ καὶ αὐχμηρὸς τῇ
ἐλαίᾳ ἐπιτήδειος, καὶ ἐστὶ τὸτο
ἰδεῖν ἐπὶ τῇ Λιβύῃ καὶ Κιλικίᾳ, καὶ
τῇ ἐν αὐταῖς ἐλαιῶν. Συνάρεσται
δὲ τῇ αἰέρι ἐπιτηδειότης καὶ
πρὸς τῇ γῆς σχήματι περὶ σκλινῆ καὶ
ὕψηλά. αἱ γὰρ ἐν ταῖς τοιαύταις τό-
ποις, διὰ τὸ ὑπὸ τῶν ἀνέμων καθα-
ψύχεσθαι τὸ ὑπερβάλλον ἢ ἡλίου πυ-
ρῶδες, κάλλιστον ἔλαιον ποιεῖσι, καὶ
τοιαύτον, οἷον τὸ ὠμυελίς, καθα-
σκευάζεται. αἱ δὲ ἐν ταῖς πεδιναῖς ἐ-
λαίαις, ἥτιον μὲν ὑπὸ τῶν ἀνέμων κι-
νῶμεναι, Ὀροδρόπον δὲ ὑπὸ τῶν
ἡλίου ἐγκαθημέναι καὶ ὠμῶς, παχὺ
τὸ ἔλαιον (1) ποιεῖσι. Καθόλου δὲ
παρατηρητέον, ὅτι οἱ ἀνέμοι ἔτι τὰ

(1) In MSS. & Interp. πέμπουσι.

(2) λαβρεῖ τοῖς πᾶσιν ἐναντίοι ἀνέμοι· μάλιστα δὲ τὸ πᾶν, πᾶσι, μὲν τοῖς φυτοῖς, ἐξαίρετως δὲ τῷ τῆς ἐλαίας συμβαλόν. Εὐθαλὴ γὰρ ἐκεῖνα μάλιστα τὰ φυτὰ τῶν ἐλαίων εὐρησθεῖς, αἷς τὸ ἔσθ' ἀνέμου πνεύμα εἰσδύεται, πλατέων ὄντων τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς ἀξσημάτων, δι' ὧν εὐμαρῶς εἰσπνεῖν ὁ ἀνέμος δύναται. Ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ κτλ. ἀνάντη (φύλλα) (3) πρὸς ἐλαίαν ἐπιτήδεια ὑπάρχειν εἰρήκαμεν, ὅτι δέχεται αἰεὶ εὐδίων ἀνέμον, ὡς μηδὲν ἀεὶ πνεύσας, ἀλλὰ καὶ ἑκάστον δένδρον ὁμαλῶς διένειμα, καὶ τρέφειν καὶ διεγείρειν τὴν αὐξήσιν τῶν φυτῶν.

(2) Potius ut in MSS. F. Long. & Bod. λαβρεῖ, apud Homerum enim Iliad. Γ, occurrit Ζέφυρος λαβρεῖς. (3) Ex MSS. in pr. Ed. ἐπιτήδεια πρὸς ἐλαίαν.

Κ Ε Φ. Δ.

C A P. IV.

Περὶ καιρῶν φυτείας ἐλαίων, καὶ ποίαν γῆν φυτεύειν. Τῶ αὐτῶ.

Φυτὸν τὸν πρὸς ἐλαίαν ἀπὸ Ἰαδῶν ὀσσεως, μέχρι τρηπῶν χειμεριῶν, τέττις ἀπὸ 10. τῶ Νομβρίου μηνός, ἕως 11. τῶ Δεκεμβρίου μηνός. φυτεύειν ἐν τῇ ἔαρι τὴν ἐλαίαν· μὴ μὲνται γὰρ ἀπὸ αὐτῆς οἱ δύο καιροί, ἔχοντες τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ θερμὸν. τὸ μὲν [(1) γὰρ] φθινόπωρον ἐστὶ θερμὸν ἐπὶ τῇ γῇ ἀπὸ τῶ ἡλίου, τὴν δὲ ὑγρότητα ἀπὸ τῶ μετεωριῶν ὀμβρῶν. τὸ δὲ ἔαρ ἐστὶ μὲν τὸ ὑγρὸν ἀπὸ τῶ ἡρησαμένων ὀμβρῶν, περὶ λαμβάνει δὲ τὸ θερμὸν ἀπὸ τῶ ἡλιακῆς ἀποσελεύσεως.

(a) Ἡ ὑγρότης γὰρ εὐταλεστέρας ἐ

De tempore plantationis olearum, & in quali terra plantandæ sint. Eiusdem.

Olex plantandæ sunt ab Hyadum occasu, usque ad solstitium hybernium, hoc est a decima quinta mensis Novembris usque ad vigesimam mensis Decembris. Plantandæ sunt & in vere olex; imitantur enim se mutuo hæc duo tempora, humidum habentia & calidum. Autumnus enim calidam adhuc terram habet a sole, humiditatem vero ex autumnalibus pluviis. Ver autem humiditatem quidem habet a pluviis hybernis, assumit autem caliditatem a folis accessione. Et humidior sane terra floridiores & pin-

(1) MSS. V. F. Long. & Bod. hanc voculam non agnoscunt, sed Bar. habet.

(a) Ita Columella Lib. V. Cap. 8. "Densior terra, si uvula & lata est, commodè recipit hanc arborem. Creta ex toto repudianda est, magis etiam scaturiginosa, & in qua semper uligo consistit. Inimicus est etiam ager sabulo macer, & nuda glareæ.

guiores

guiores oleas producit, quam ob causam hæc terra præferenda est. Secundum autem locum habet argilla alba; Tertium, argilla dura. At vero profundam terram non laudamus, neque item rubram, calida enim cum sit plantas adurit. Multo vero magis fugienda est defossa: Fructum enim macrum fert, & germen aquosum. Aptissima autem est oleis terra tenuis, cui testimonium Attica præbet,

λιπαρώτερας φέρει τὰς ἐλαίας, δι' ἣν αἰτίαν πύττω ὡς κρεῖτον τὴν γῆν. δωδέκα δὲ πύττης, ἡ λευκαργιλλῶς· τρίτη, ἡ σκληραργιλλῶς. τὴν δὲ βαθύγειον ὅτι ἐπαινεῖται, ὅτι δὲ τὴν ἐρυδραν, θερμὴν γὰρ ἔσται συγκαίει τὰ φυτά. πολὺ δὲ μᾶλλον φουκτέον τὴν καθυερευμένην· τὸν γὰρ καρπὸν ἀλιπὴν φέρει, & τὸ γέννημα ὑδατῶδες. ἡ δὲ (b) λεπτόγειος ἐπιτηδεία, καὶ μαρτυρεῖ ἡ Ἀττική.

(b) Florentino suffragatur Colum. loco cit. "Aptissimum (inquit) genus terra est oleis, cui glarea subest, si superposita creta sabulo admista est.

CAP. V.

De plantario.
Didymi.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ φυτῶν.
(I) Διδύμης.

MAGIS compendiosa quidem est prædictarum plantarum depositio in sua ipsarum terra, citra cunctationem quæ ex mora in plantariis contingit. Quandoquidem vero ea quæ ex plantariis transferuntur certius vivificantur, etiam plantariorum modum indicabimus. Oportet igitur, velut sæpe jam diximus, plantarium par esse terræ in quam transplantabimus, non qualitate solum & figura, sed etiam aeris constitutione, ne percellatur novitate planta in ipso pangenda. Deligendi autem sunt in plantaria a novis & fertilibus oleis ramuli me-

Συντομωτέρως μὲν ἢ τὸ πρὸς ἐξημερίων φυτῶν καθ' ἑσπερινὸν ἐν τῇ αὐτῇ γῇ, παρὰ τὸ ἐν τῇ φυτῶν ἀναβολῇ (2) μελετησμένον. ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐν τῇ φυτῶν μελετηθέντα ἀσφαλεστέραν ἔχουσιν τὴν ζωογονίαν, καὶ τὸ τρόπον τῇ φυτῶν ἐπιδείξομεν. δεῖ τοίνυν, ὡς πολλαχῶς εἰρήκαμεν, πάντῃ ἴσον εἶναι τὸ φυτῶν τῇ φυτῶνισσόμενῃ γῇ, & ποιότητι μόνον & ἡλικίᾳ, ἀλλὰ & αἰῶνι καθ' ἑσπερινὸν, ἵνα μὴ ξενίζῃ τὸ μᾶλλον ἐν αὐτῇ καθ' ἑσπερινὸν φυτόν. (a) Ἀπὸ τῶν δὲ εἰς τὰ φυτῶν δὲ τῶν νέων ἐλαίων καὶ εὐφώρων (3) ἐν ἑνὶ μέτρῳ παχεῖ.

(1) Restitui ex MSS. & Casaub. prius Τῇ Αὐτῇ. (2) Ita MSS. V. & F. in pr. Ed. μελετησμένον.

(a) Eadem præcipit Columella Lib. V. Cap. 9. "Ramos [oleæ] novos, los proceros & nitidos, quos comprehensos manus possit circumvenire, hoc est manubrii crassitudine, feracissimos arboribus adimito, & ex his quam recentissimas taleas recidito; ita ut ne corticem, aut ullam aliam partem, quam quæ ferra præciderit, ladas.

(3) Ita MSS. F. Bar. L. & Bod. antea ἐν ἑνὶ. An vero legend. cum Interp. κλωνία (vel κλωνίον) μετρίῳ πάχῃ, in MSS. Bar. & F. ἐν ἑνὶ μετρίῳ πάχῃ. quod propius accedit Interp. lectioni.

ὅτι δὲ τὸ πρέμνυ ἐπιφυκότα,
ἀλλὰ ἀνῶθεν δὲ τὸ ὀρπήκων κ' ἢ
γέων κλάδων. ἔσω δὲ μέτρον πη-
χυαῖον, ὡς μὴ παραχθῆναι ὑπὸ τῇ
τομῇ τὸ φλοιόν· τέτο γ' (4) μᾶλ-
λον χρὴ παραφυλάττειν ἀκριβῶς.
δρεπάνῳ δὲ ὅξει τῷ τομῇ λειω-
τόν πανταχοῦθεν, ἀφασώζοντες ἀκέρ-
αιον ἔολόκληρον τὸ φυτόν. (b)
χειρόδω δὲ τὰ κατώτερα τῶ ὀρπη-
κῶ βολβίτῳ τέφρῳ μεμιγμένῳ,
ἐνθήσομεν δὲ αὐτὸ τῇ γῇ, ὡς ὑπερ-
έχειν εἰ. δακτύλους, καὶ ἐνταῦθα
τὸ βότρυ (5) φυλάσσοντες, ὡς
περιέρι, ὡς ὑποδοχὴν τῶ ὀρ-
βῶν. (c) Χρὴ δὲ, ὡς ἤδη περιερί-
καμεν, φυλάττειν ὡς ὑπερ-
ῶπως μὴ κατὰ κορυφῇ περὶ ὀρ-
πῆς. παραπῆζομεν δὲ κάλαμον,
ὡς τὸ τὸς σκάλλοντες ἐπιγινώσκον
τῷ ὅψιν τῶ φυτῶ. δεῖ δὲ ἐν τοῖς
φυτωρίοις φυτὰ κατὰ μῆνα κινεῖν
ἐπὶ μῆνας 7. Τελῶν τοίνυν ἐπὶ
ἡ φυτρεφία καλῶς αὐτὴ ἀν-
ήνοτο, τῷ εἰ. δὲ ἔπειτα κλαδεύειν τὸς
(6) ὡς ἐπὶ τὸς κλάδους, ἔπειτα (d) με-
ταλιχούτιον εἰς τῷ μέλλουσιν φυ-
τεύειν γῆν, ὡς ἐπὶ τὸς π-
φυτοῖς τὸ οἰκίαις κ' ὡς ἐπὶ τὸς γῆς.
ἔπειτα καλλίων μὲν ὁ δὲ τὸ ὀρπήκων τὸ
τὸ ἐλαιῶν φυτείας τρέφει. Τινὲς
δὲ ξύλα ὡς ἔτυχε κοπέντε δὲ τὸ κα-
τωτάτω ριζῶν, ἐν λεγόμενα παρὰ
Σύροις (e) γρηφία, κατὰ γῆμοι ἐν

diocris crassitudinis, non ex trunco
enati, sed superne ex furculis & no-
vellis ramis. Mensura autem sit cu-
bitalis, ne laceretur a cæsura cor-
tex; hoc enim maxime diligenter
cavere oportet. Plaga autem falce
acuta undiquaque lævigetur, planta
integra & incolumi servata. Infer-
næ vero ramuli partes illinantur
stercore bubulo cineri admixto, de-
pangemus autem ipsum in terram
ut quatuor digitorum altitudine su-
peremineat, deindeque scrobem, si-
cut prædictum est, excavabimus, ad
imbres commode suscipiendos. O-
portet autem, velut jam prædiximus,
imprimis cavere, ne inversus ramus
pangatur. Depangemus autem juxta
ipsum arundinem, quo fossiores si-
gnum habeant, quo dignoscant plan-
tam. Cæterum plantas quæ in plan-
tariis positæ sunt singulis mensibus
movere oportet, usque ad septimum
mensem. Trium igitur annorum
spatio plantæ probe nutriri possint,
quarto anno & superflui rami am-
putandi sunt, & sic plantæ transfe-
rendæ in terram quam plantare in-
stituisti, simul sublata cum plantis
propria terra. Et sane præstantior
est plantandi oleas per ramos modus.
Quidam vero ligna ut defecta sunt
ab infimis radicibus, quæ apud Syros
γρηφία appellantur, in plantariis de-

(4) Revocavi ex MSS. in Bar. scrib. μᾶλλον δεῖ.

(b) Ita etiam Columella loco cit. " Sed oportebit talearum capita ἐν
ἐν imas partes misto fimo cum cinere oblinire, ἐν ita totas eas immer-
gere, ut putris terra quatuor digitis alte superveniat.

(5) Supplevi ἐν Emend. ex MSS. antea, ἐνταῦθα τὸ βότρυ φυλάσσοντες.

(c) Colum. loco cit. " Si inversa [talea] mergatur, difficulter com-
prehendet, ἐν cum valilius convalluerit, sterilis in perpetuum erit.

(6) Emend. ope MSS. in pr. Edit. ὡς ἐπὶ τὸς κλάδους.

(d) Ita MSS. Hac vox originem ducere videtur a Λίσγῳ vel Λίσκῳ,
Occa, Ligo. Theocriti Scholiasta Idyll. IV. habet Λισγάειον, ἐν Du Fres-
ne in Glossario, Λισγάειν. Vid. Colum. p. 196. " Sic exculta-- &c.--

(e) Γρηφία,] Γρηφία Ramus, Termes; proprie olivarum, Lingua Chal-
daica, cui affinis est Syriaca: Deducitur a Γρηφ Detrahere, quasi Planta
detracta. Vid. Buxtorfii Lex. Chald. pag. 483. ἐν Castelli Lex. Hepta-
glotton. col. 622.

ponentes,

ponentes, cum ad translationem apta viderint, transplantant. Multi non in plantariis, sed in propria terra plantas depangentes, spe non exciderunt. Melius tamen est talia maxime in plantariis deponere: In his enim assidue rigata cito germinant, atque ita etiam facile transferuntur.

τοῖς φυτωρίοις, ὅταν ἐπιθήδεια πρὸς μετέθεσιν ἰδῶσι, μεταφυτεύουσι. πολλοὶ δὲ σὺν ἐν φυτωρίοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ γῇ κατεβλήμενοι, ἐ (7) διήμενον. κάλλιον δὲ ἐὰν τοιαύτα μάλιστα ἐν τοῖς φυτωρίοις κατεβλήθῃ. Συνεχῶς γὰρ ἐν τέτοις ἀρόδροις ταχέως ἔχει τὴν βλάστησιν, ἔτι τὴν εὐμαρῆν τὴν μετέθεσιν.

(7) Ex MSS. & Interp. prius ἀφαιρῶντες.

CAP. VI.

Κ Ε Φ. 7.

De scrobibus ad plantationem olearum. Eiusdem.

Περὶ βόθρων τῶν εἰς φυτεῖαν ἐλαιῶν. Τῷ Αὐτῷ.

QUUM oleas plantamus, locos purgare oportet, in quibus earum plantationem instituiamus, & quicquid est alterius generis eximere, & murum aut sepem circumdare. Quædam tamen maxime ante plantationem scrobes sibi effodi postulant, quo a sole, & ventis, & imbris, terra friabilior reddatur, & plantæ radicem agere facilius queant. Si vero plantare festinemus, duobus mensibus ante, aut minimum uno, famenta & arundinem, & quæ facile comburantur, in scrobibus ad multos dies uremus. Oportet autem scrobium altitudinem esse cubitorum trium, aut non minus quam duorum & dimidii. Distent inter se scrobes spatio cubitorum quinquaginta, quo trunci perflari possint, & intermedius locus conferatur. Quidam contempta fatione densam plantationem faciunt, ita tamen ut

ΗΝίκα ἢ τῷ ἐλαίᾳ γίνεσθαι φυτεῖαν, καὶ καταίρειν τὰς τόπας, (1) ἐν οἷς αὐτὴ γνήσεσθαι, καὶ πᾶν τὸ ἐπεργηγὲς ἐξαίρειν, καὶ ἀειβάλλειν περὶ τὸν ἢ φραγμόν. (a) βοτρεῦειν δὲ μάλιστα μὲν ἐν τῷ πρὸς τὴν φυτεῖαν, ἵνα ὑπὸ τῷ ἡλίῳ, καὶ τῷ πνέματι, καὶ τῷ ὀμβρῶν, ἢ γῇ ψαθυρωτέρα γίνεσθαι, ἔπειτα φυτὰ ῥίζοβολήσῃ. εἰ δὲ φυτεῦσθαι ἐπιγόμεθα, πρὸ δύο μηνῶν, ἢ ἐνὸς τὸ ἐλάχιστον, φρύγανα ἔκαλαμνον, καὶ ὅσα εὐφλεκτά, ἐγκαταφλέξομεν τοῖς βόθροις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. δεῖ δὲ τὸ βάθος ἔχειν (2) τῷ βόθρῳ τρεῖς, ἢ μὴ ἐλάττω τῷ δύο ἡμισυπηχῶν. Ἀπὸ τῶν δὲ ἀπὸ ἀλλήλων οἱ βόθροι (b) πῆχεις ν'. ὥστε ἔσται ἀπὸ τῶν βόθρων ἡ τελέχεια, καὶ τῷ μεταξὺ ἀπείρεσθαι τόπον. οἱ δὲ τῷ ἀπὸ τοῦ κατεβλήμενου πυκνὴν τὴν φυτεῖαν

(1) In MSS. ἐν οἷς ἢ ταύτης γίνεσθαι φυτεῖαν.

(a) *Hand aliter Columella Lib. V. Cap. 9. " Scrobes [plantis] quaternum pedum preparantur anno ante: vel si tempus non largitur, priusquam deponantur arbores, stramentis incenduntur scrobes, ut eos ignis putres faciat, quos Sol & pruina facere debuerunt.*

(2) Emendavi ex MS. Bar. ante τῷ βόθρῳ ἔχειν.

(b) Colum. loco cit. " *Spatium (inquit) inter ordines minimum esse debet, pingui & frumentario solo, sexagenum pedum*——.

ποιῶνται, (3) ὥστε ὑπ' ἀλλήλων ἔ-
φυῖα μὴ σκιάζουσιν.

plantæ mutuam sibi umbram non
offundant.

(3) In MS. F. scribitur ὥς θ' ὑπ' ἀλλήλων, in Barocc. ὥς ἀπ' ἀλλήλων.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Ὅποια εἶναι δεῖ τὰ μέλ-
λοντα φυτεύεσθαι τῶν
ἐλαιῶν Φυλιά. Τῷ Αὐτῷ.

Quales oporteat esse olearum
plantas, quas plantaturi su-
mus. Eiusdem.

Δ Εἰ τὰ φυῖα τῶν ἐλαιῶν, δὲ ἐπι-
τηδεῖαν τόπων, ἔ- δένδρων νέ-
ων καὶ κατ' ἐνιαυτὸν καρποφόρων,
τὸ (1) πᾶσι ἔχοντα στέλεχος, ἢ
παχύτερα, λεῖα πὲρ ὅρμα (2).

Ο Portet olearum plantas, ex com-
modis locis, & arboribus novel-
lis quæ singulis annis fructum fe-
runt, crassitudinem habentes trunci,
aut crassiores, lævesque ac rectas esse.

(1) Emend. ex MSS. ante τὰ χ...στέλεχος. (2) Supplend. εἶναι, vel
quid tale, ut sensus sit integer.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Ἐλαίαν πολυφόρον πυῖν-
σαι. Ἀφρικανῷ.

Quomodo olea fertilis fiat.
Africani.

Τρύψαν τρυπάνω (1) τὸ στέ-
λεχος ἀμφωπαῖς, ἔ- (a) λαβὼν
κλάδος β'. δὲ ἐπὶ πρὸς πολυκάρπῃ
ἐλαίᾳ, τὰς ἀρχὰς τῶν κλάδων ἐξ
ἐκατέρω μέρους βάλλει, ὥστε εἰς τὸ
πρὸς διελθεῖν, καὶ ἐπιλαβόμεθα
ἀμφοτέρων τῶν κλάδων ταῖς χερσὶν
ἐλκυσσον ἰχυρῶς· ὅταν δὲ ἰσχυρῶς
ἀπὸ ἐκατέρω μέρους τὰ
ἀφειτῖα, τετῆσι τὰ ἐξέχοντα τῶν
κλάδων, καὶ πληρῶς ἀχύσει ἀφ-
χέισον τὰς ἐκατέρωθεν ὁπὰς, καὶ
(2) γνήσεται ἡ ἐλαία πολυφόρος καὶ καλλιέλαιος.

TRuncum terebra penitus terebra-
to, & detractis ab altera fru-
ctuosa olea duobus ramulis, summa
ramulorum ex utraque parte im-
mitte, ac transfige, & apprehensos
utrosque ramulos manibus fortiter
trahe; cum autem probe fuerint
instar cuneorum adacti, redundan-
tia ex utraque parte refeca, & luto
paleato foramina utrinque obline, &
olea multum & optimum fructum
reddet.

(1) Restitui ex MSS. prius τὸ στέλεχος.

(a) Vid. quæ inferius notamus ad C. 10. hujus Libri; in MSS. κλαδίαι.

(2) In MSS. γίνεται.

CAP. IX.

*De adultarum olearum cura.
Sotionis.*

DE plantatione quidem olearum, & cultura, abunde docuimus. Nunc autem conveniens est, ut de adultarum plantarum cura dicamus. Culturam igitur, hoc est pastinationem, eodem tempore facito, quod ad novellas plantas colendas designavi. Cæterum fossionis profunditas, & stercoreis circumjectio ac copia, & aggestionis altitudo, juxta truncos, & magnitudinem, & terræ ac arborum naturam fiat. Locis enim humectis, & in quibus plantæ citius germinant, minor stercoreis copia, eaque per plurium annorum spatium, injicienda est, humiliore etiam terræ aggestione utendum, ne arbores germinantes fructum jam florentem lædant. In sterilibus autem & ficcioribus locis plus stercoreis, idque cito, injiciendum, & terra altius est ad truncos aggerenda, ut trunci stercoreis beneficio citius germina emittant, & terra aggesta coopti a sole non adurantur. At vero prædictæ adultæ oleæ, velut etiam reliquæ arbores, autumnino purgandæ, post Pleiadum occasum. Sub id enim tempus arbores firmiores & fortiores esse videntur. Primum enim, medius ipsarum humor in germina & fructus alimentum insumptus est: Deinde, quantum humoris reliquum fuit æstatis calore λωκέναι εἰς τὰς βλαστὰς, καὶ εἰς τὴν

Κ Ε Φ. Θ.

*Περὶ τῶν τελείων ἐλαιῶν
ἐπιμελείας. Σωτίωνος.*

ΠΕΡΙ μὲν ἔν τῇ φυτείας τῶν ἐλαιῶν, καὶ φυτεργίας, πῶς αὐταὶ ῥηθῆναι (1) ὑποθέμεθα. νυνὶ δὲ ἔστω τῶν τελείων φυτῶν ἐπιμελείας εἰπεῖν ἀκόλουθον. πῶς μὲν ἔν ἐργασίᾳ, τῶς τῶν γύρωσιν, τῶς αὐτῶν καὶ ῥηθῆναι, (2) τῶς ἔστω ἐπὶ τῇ νεοφύτῳ εἰρημνίᾳ, ποιῆσαι (3) πῶς δὲ ὡσεὶ καὶ βλάστησιν, καὶ ὡσεὶ ὥσπερ τὸ κόπρον, καὶ τὸ πλῆθος, ἔστω ὡσεὶ ὥσπερ τὸ ὕψος, ὡς πᾶσι πελέχῃ, καὶ πᾶσι μεγέθει, καὶ πῶς τῇ γῆς φύσιν καὶ τῶν δένδρων ποιότητι χρῆσθαι. τοῖς μὲν γὰρ βλαστηστέροις ἔστω ἐνίκμοις τῶν τόπων ἐλάττω πῶς κόπρον ὡσεὶ φέρειν ὡσεὶ καὶ, καὶ ἄλλῃ ὡσεὶ ὡσπερ ἐν τῶν, ἔστω τῇ ὡσεὶ ὡσεὶ (4) ταπεινότερα χρῆσθαι, μὴ τὰ δένδρα εἰς βλάστην ἐπειγόμενα τῇ καρπῶν ἐν τῇ ἀνδρὶ βλάστη. ἐν δὲ τοῖς ἀβλαστητέροις τοῖς ἔστω ἐξηρηστέροις ὡσεὶ πῶς κόπρον δίδεσθαι, καὶ ἄλλῃ ταχέως, ἔστω τῇ ὡσεὶ ὡσεὶ τῇ γῆς ὡσεὶ πᾶσι πελέχῃ ὡσεὶ ὡσεὶ χρῆσθαι, ὡς ἄλλῃ πῶς κόπρον βλαστηστέροις γίνεσθαι, ἄλλῃ τε τὴν ὡσεὶ ὡσεὶ μὴ καίεσθαι ὡσεὶ ὡσεὶ ἡλίου. τὰς δὲ ἄλλῃ καὶ ῥηθῆναι τῶν τελείων ἐλαιῶν, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν δένδρων, τῶς φθινοπώρῃ μὲν πῶς Πλειάδων δύσιν ποιῆσαι. καὶ τῶν γὰρ τῶν καὶ ῥηθῆναι ὡσεὶ πᾶσι πελέχῃ τε ἔστω ὡσεὶ ὡσεὶ τῶν δένδρων εἶναι δοκεῖ. Συμβαίνει γὰρ αὐτοῖς πᾶσι, μέσον ὡσεὶ ἀνὰ τῶν καρπῶν τῶν δένδρων δὲ, ἄλλῃ

(1) Ex MSS. V. F. L. & Bod. in Bar. ὑποθέμεθα, prius ὑποθέμεθα.
(2) Hanc voculam revoc. ex MSS. (3) Malim τῶν δὲ ὡσεὶ καὶ βλάστησιν τὸ βλάσθαι, sed MSS. ut in textu. (4) Ingentem hanc ἔστω plane stupendam Lacunam, a ταπεινότερα ad ὡσεὶ ὡσεὶ, supplevi ex optimo Codice Barocciano. Ante πᾶσι πελέχῃ, μὴ καίεσθαι, in cat. MSS. καίεσθαι ὡσεὶ ἡλίου. τὰς δὲ —.

τῷ δ' ἔργῳ θερμότητι ὅσον ἔλιπε
τὸ ὑγρὸν (5) ἀπεξηράνθαι· τρίτον
δὲ, διὰ τὸ μηδὲν τὰς χειμερι-
νὰς ὁμβροὺς δέχεσθαι, ὡς πάντων
ἐνεκεν τ' ἀσχηρῶν τ' ὅφθιμο-
πῶς καὶ ὁ ἀεὶ μῶτα ἐῖναι εἰς
τὸ ἀσκαθαίρειν τὰ δένδρα, ἰχυρό-
τατα τε ὄντα, καὶ μάλιστα τῷ ἐ-
λαίῳ. Δεῖ δὲ μέλλοντα καθαίρειν
πρότερον κηρύττειν, ἵνα πρὸς τὴν
ἀπὸ τ' τομῆς βλάβην ἀνελιγμένηται
ἢ τ' κόπῃς ἀφέλεια· ἀσκαθαίρου-
μενα γὰρ ἐὰν σιλήχῃ ἐπὶ τ' παρόν-
τι πονεῖ, διὰ τὰς τομὰς κηρύτ-
θεντα δὲ τυχὸν βοηθεῖται, καὶ βλα-
πικώτερον γίνεται. Διασκαθαίρειν δὲ
δεῖ τὰ ξηρὰ καὶ τὰ ἐν τ' μέσῃ, ἵνα
ἔχῃ ἀναπνοὰς· ἔτι τὰς ἀλλήλοις δὲ
ἐπικειμένους κλῶνας ἀφαιρεῖν χρὴ,
καὶ ἀραιότητι ἀραιοῦν, καὶ τὰς
καμπύλους μὲν περικόπτειν, μάλιστα
δὲ τὰς ὑπερμήκεις, ἃ ὅσοι λίαν εἰς
ὑψὺ αὐξάνονται, ἀφορωτέρας φύσιν
ὄντας. διὰ τὸτο γὰρ παρὰ πᾶσι τοῖς
Γεωργικαῖς νεόμοισι, τὰς ἐλαίας
ὑπὲρ δεκάπηχυον μέγεθος μὴ
προσθήκειν εἶναι, ἃ τῷ ὑπὲρ τὸτο
αὐξήσιν εὐλαπίον εἶναι, τ' κλά-
δων ὑπὸ τ' τ' ἀνέμων ῥοδότητος
ἐπικλωιδίων, ἃ τ' ἄνδρες ἐκσειομέ-
ναι, καὶ διὰ τὸτο πρὸς καὶ ἄπο-
πίπτον. Διὸ πολλοὶ καὶ τὰς τ'
ἐμφύτων κλῶνας χαμῶ ἔλκυσσι,
ταπεινότερον καὶ χαμῶζηλότερον
τὸ δένδρον ἀνασκαζόντες γίνεσθαι.
Καὶ αὐτῶς μὲν πρὸς τ' (6) πε-
λείων ἐλαίων κατάρσεως εἰρήκαμεν,
ἢν διὰ τριῶν ἢ δι'. ἐτῶν ποιεῖσθαι
χρὴ. (α) τὰς δὲ παραφυομένους τοῖς
(7) σιλήχεσι κλῶνας, εὐθὺς ἐπὶ ἀπα-
λῆς ὄντας, κατ' ἐνιαυτὸν ἀφαιρετέον, ὅπως μὴ εἰς τέρας ἐκπονήῃ τὸ σιλήχον.

reficcatum est: Tertio vero, hyber-
nos imbres nondum susceperunt, &
horum omnium gratia contingit
præfatum autumnus tempus maxime
convenire purgandis arboribus, tunc
fortissimis, & præsertim oleæ. O-
portet autem eum qui oleas purga-
turus est prius stercoreare, ut nocu-
mento ex cæsura stercoreis commo-
dum opponatur. Repurgati enim
trunci ac rami in præfens quidem
dolent, propter plagas; stercoreati
vero remedium sentiunt, & citius
germinant. Repurgare autem oportet
arida, & quæ in medio sunt,
quo respirationem habeant; sed &
incumbentes sibi invicem ramos tol-
lere oportet, & raritati prospicere,
incurvi etiam rami recidantur, præ-
sertim superflue longi, & qui in ni-
miam altitudinem excrescunt, cum
steriliores natura sint. Ideo enim
apud omnes Agricolas receptum est,
oleas decem cubitorum magnitudi-
nem excedere non debere, & aug-
mentum supra prædictum modum
damno obnoxium esse, rami enim
ventorum vehementia confringuntur,
& flos excutitur, & ante tempus de-
cidit. Quapropter etiam multi ra-
mos plantatarum ad humum de-
trahunt, humiliorem & depressiorem
arborem fieri cogentes. Et satis qui-
dem de adultarum olearum purga-
tione diximus, quam per tres aut
quatuor annos facere oportet. Qui
vero adnascuntur truncis rami, sta-
tim dum adhuc teneri sunt, singu-
lis annis tollendi sunt, ne in ipsos
truncus vires infumat.

(5) Ita MSS. F. & Bar. prius ἀπεξηράνθη. (6) Restitui ex MSS. prius
τ' τ' ἐλαίων κατάρσεως τ' πελείων--.

(α) Τὰς 5] Ita etiam Columella Lib. V. Cap. 9. " Omnis deinde fo-
boles, quæ ex una stirpe nata est, quotannis extirpanda est,--.

(7) Emend. ex MSS. prius σιλήχους.

CAP. X.

Κ Ε Φ. Ι.

Quomodo oleas florentes & fructuosas faciamus, & quomodo egrotantes curemus.

Quintiliorum.

Generosiores & florentiores & fructuosas oleas facies, si post circumfossas radices, amurcæ olivarum insulsarum cum aqua potabili permixtæ æqualiter duas heminas ad singulos truncos affuderis, aut palearum fabacearum cophinum unum aut duos, juxta proportionem videlicet arboris, aut terræ argillofæ stercore bubulo mixtæ, aut algæ tantundem. Neque vero minus prodest urina humana trunco affusa. Post hæc vero statim terra aggerenda est, ita ut a radicibus in altitudinem duorum palmorum circumaggeratur, & agger circumcirca excavetur, ad pluvias aquas fuscipiendas. Hæc cura adhibenda est in caniculæ æstu. Præstat etiam rigatione tunc uti, præsertim si siccitates urgeant. At vero arbores steriles sic fructum multum ferre facies: A trunci ima parte fere ad cubiti distantiam terebra trunci australem partem perforato, foramine facto digiti magni magnitudinis ἐξ ὧς πήχως μέτρον, (c) τρυπήσεις τρυπάνῳ τὸ τέλος & κατὰ

Πᾶς ἐστὶν ἐλαίας εὐθαλεῖς καὶ πολυκάρπες ποιήσας, καὶ πᾶς ἐστὶ νοσήσας θεραπεύσας. Τῶν Κυνηλίων.

Εὐχρηστέρας καὶ εὐθαλετέρας καὶ ὑπόδρα πολυκάρπας τὰς ἐλαίας ποιήσεις, εἰάν μὲν τὸ γρη῏σαι (1) πρὸς τὰς ρίζας, (a) ἀμόργης δὲ ἐλαίων ἀνάλων μεμιγμένης ὕδατι ποτίμῳ ἐξ ἴσας δύο κοτύλας ἐμβάλης ἐκάσθ' ἐλέγχῃ, ἢ (2) ἀχύνειν κυαμίνων κόφινον ἢ δύο, πρὸς ἀναλογίαν δηλονότι τῷ δένδρῳ, ἢ γῆς ἀρχιμάδες μεμιγμένης βομβίτῃ, ἢ φυκίων τισίν. ὅση ἐλαίον ἢ & (b) ἔρον ἀνθρώπειον παλαιόν (3) τῷ σπέρμει κατὰ χυτὸν ὠφελεῖ. Δεῖ δὲ μὲν ταῦτα εὐθὺς ποιῆσαι τὴν τῇ γῆς στείχῳσιν, στείχων ὕψος δὲ ριζῶν δηλονότι ἕως διπλάσιας ὕψους, πᾶσι τε κύκλῳ τῆς στείχῳσως φιαλεῖν, πρὸς τὴν τῇ ὁμβρίῳ ὕδατων ὑπερβολήν. πρὸς φέρειν ἢ ταύτῃ τὴν θροαπίαν χρῆσι τοῖς ὑπὸ κύμα καύμασι. Κάλλιον δὲ ἔστι καὶ ἀρόδια τότε χρῆσθαι, καὶ μάλιστ' εἰ αὐχμοὶ εἰσὶ. πᾶσι μὴ καρποφορῶν δένδρα πολυφόρα ποιήσεις ἕτως δὲ σπέρμει δόπο-

(1) Hæc verba ex MSS. in locum suum revocaui, quæ in pr. Ed. post κοτύλας rejecta fuerunt.

(a) Eadem tradit Palladius in Martio, Tit. VIII. "Nunc oleis laborantibus circum radices insulsa amurca fundetur . . . Alii palearum fabæ binos per majorem arborem qualos.

(2) Ita MSS. prius ἀχύνειν κυαμίνων.

(b) Palladius loco cit. "Alii (inquit) veteris urina humana quantum satis videtur affundunt, & arbori mortarium statim faciunt, maximæ locis siccis, trunco ante cooperto.

(3) Verba præcedentia deleui auctore. Casaub. & MSS. in priori Ed. pessime παλαιὸν σπέρμειν ὁ κλάδος τῷ--.

(c) Τρυπήσεις τρυπάνῳ--] Ita Quintiliorum fidus interpres Palladius in

τὸ πρὸς νότον μέρῳ, ὅπῃ ποιῶν
εἰς μέγῳ δακτύλῳ μεγάλῳ, καὶ
ἀναπέσας τὸ τέλεχ' ὅλον, (4)
λαβὼν τ' εἰλαίας κλώνας δύο ἀπὸ
ἐτέρου δένδρου αἰεὶ πολυκαρπῆν
κλώνας β'. πλῆρωσον τὰ τετυπῆ-
μαί τε ἐκατέρωθεν, ὡς εἰς τὸ πέραν
διελθεῖν ἀμφοτέρω, καὶ ἐπιλαβόμε-
ν' ἰσχυρῶς διέλκε. ὅταν δὲ (φθι-
νωτῇ) ἐξ ἀμφοτέρων ἢ ὅπῃ ἐξ ἰσῶν
ἐλκυθέντων, ἐκτεμε πρὸς ἐκατέρω-
θεν ὑπεροχάς, καὶ πηλὰ δι' ἀχύρων
περίπλυσσον τὰς ὀπάς. ὁποίας ἢ
ἀν τὰς ὀπὰς βελητῆς γλυέσται,
τοιούτης καὶ τὰς κλώνας, ὡς περὶ-
ρηται, ἐνθήσεις. ἔτω γ' καὶ ἑλαιον
ἐνέσχει ἀν κάλλιον ἢ εἰλαία, καλλι-
λαίς φυτῶν κλάδων ἐμβληθέντων.
θεῖ ἢ λαμβάνειν τὰς κλώνας ἀπὸ
τ' νοτίων μερῶν τ' δένδρου. (d) Τὰς ἢ
ὕλομανέσας τ' εἰλαιῶν, τετέστι τὰς
πολλὰ μὲν φύλλα φερέσας, ὀλίγιστον ἢ
καρπὸν, θεοαπύσεις ἔτω. πάσσα-
λον εἰς τὰς ρίζας ἐμπήξας εἰλαίας
ἀγρίας, ἢ πίτυ, ἢ δρυὸς, ἢ λί-
θου. Τὰς ἢ πολὺν μὲν καρπὸν φερέ-
σας, μὴ ἐνπιπυνέσας ἢ, καὶ κα-
κῶς (5) ἀντιβολέσας, ἰάσῃ ἔτω.
περιούρας τὸ πρέμνον περὶ ὅσας τὰς
μὲν μείζονι φυκίων κοφίνες δύο, τὰς
ἢ μικροτέρω ἑλατίον· εἴτω κερά-
σας ἀμύργῳ ὕδατι ποτίμῳ, περὶ-
χεν ἐκάστω τελέχ' καὶ ἑλκε· καὶ φυκία
ἢ εἰ μὴ εἴη, μόνῃ χεῶ τῇ ἀμύργῃ.
(6) Πρὸς ἢ τὰ λυμαιομένην θε-
ρία θεοαπύειν, καὶ τὴν ἀπὸ τ' περιέχοντ' βλάβην, ἐν τῷ περὶ ἀμπε-

tudine per totum truncum; & de-
tractis duobus oleæ ramulis ab alia
arbore semper feraci, foramina ipsa
utrinque ramulis illis expleto, ut ut-
terque transfadigatur, & apprehensos
manibus fortiter pertrahito; ubi au-
tem probe adacti instar cuneorum
fuerint, redundantia ex utrisque re-
seca, & luto paleato foramina obli-
nito. Quales sane olivas fore ex-
petis, tales etiam ramos, velut præ-
dictum est, immittito. Sic enim &
melius oleum protulerit olea ipsa, plan-
tæ præcellens oleum ferentis ramulis
immissis ac adactis. Cæterum ra-
muli ab australibus arboris partibus
detrahendi sunt. Porro oleas in ma-
teriæ multæ effusionem luxuriantes,
hoc est folia quidem ferentes mul-
ta, fructus vero parum, sic curabis.
paxillum oleæ sylvestris, aut pinus,
aut quercus, in radices adige, aut
etiam lapidem immitte. Eis vero
quæ multum fructum ferunt, matu-
rum autem non faciunt, & florem
male perdunt, sic medeberis. Cir-
cumfodito truncum & majori algæ
corbes duos, minori minus circum-
jice; deinde amurcæ aqua potabili
mixtæ quatuor congios singulis trun-
cis affunde; quod si alga in prom-
ptu non fuerit, sola amurca utere.
At vero remedium contra bestias
infestas, & noxam ex ambiente acce-
dentem, in tractatu de vitibus uni-

Mart. Tit. 8. "Oleam sterilem terebra Gallica perforabis. Tunc duos
" frugifera arboris ab Australi parte ramos ejusdem magnitudinis tolles,
" & stricte in foramen utrumque conjicies, & abscisso eo quod superabit
" luto paleato curabis occulere.

(4) Ita MSS. prius λαβὼν ἀπὸ ἐτέρου δένδρου εἰλαίας αἰεὶ... κλώνας β'.
πλήρ.

(d) Τὰς ἢ ὕλομανέσας.] Palladium ex Nostro emendatum dare non
pigeat; ita igitur legendus est, "Sed si sine fruge luxuriant, oleastri palum,
" vel lapidem, vel pini, vel querci palos radicibus ejus insige.

(5) Emend. ex MSS. suffragante Casaubono, ante ἀντιβολέσας.

(6) Ex MSS. in pr. Ed. τὰ περὶ θεοαπύειν ἢ τ' λυμαιομένωνν θερίων.

verfaliter

versaliter docuimus. Si igitur are-
scentes radices & ægrotantes repereris,
vermiculos in fundo generatos
causam esse judica, quos multis qui-
dem modis perdes, quemadmodum
prædictum est, præcipue vero scillis
prope plantatis.

CAP. XI.

*Quod multis & diversis mo-
dis olea plantetur.*

Leontini.

TAndem nôsse etiam oportet, quod
tota planta aliquando quidem
in terra occulitur, aliquando vero
pars ejus terra operitur, pars ter-
ram supereminet. Quæ quidem igitur
tota occuluntur, nulla notatione
indigent cum eliguntur. Quæ vero
terram supereminet plantare oportet,
velut prius in trunco situm ha-
buerunt ad orientem, aut ad meri-
diem, aut ad occasum, ne aeris no-
vitate percellantur. Quæ autem ur-
gente ficcitate plantantur, si possi-
bile est, bis aut ter rigentur. Im-
mittantur etiam in scrobes ex utra-
que plantæ parte duo ligna lævia &
recta, aut arundines, aut sarmenta
colligata, ita ut scrobes superemineant;
& postquam conculcata est planta,
hæc quidem operiantur, vacui ve-
ro loci lapillis aut testis exple-
antur, & majusculo lapide con-
tegantur, quo aqua pluvia ad radi-
ces descendat. Oportet autem plan-
tas statim ut ablatae sint plantare in
humida die. Multis porro modis
olea plantatur. Quidam enim a co-
dicibus plantant; ramis enim crassi-
oribus in magnitudinem cubitalem
sectis, ita plantant. Quidam a palis

λων λόγω καθολικῶς ἐδιδάξαμεν.
δεῖ τοίνυν, ξηρανομένης τῆς ῥίζας
ἢ νοσίσσας εἰ εὖροις, αὐτὰς γινώσκον-
τας ἐν τῷ πυθμῇ ζωογονεμένους
σκάλληκας, εἰς ἀφανεῖς καὶ πολλὰς
μὲν τρόπους, ὡς περιέχεται, ἐξαίρε-
τως ὃ τῇ τ' σκιῶν παραφυεῖται.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Ὅτι καὶ πολλὰς καὶ ἀγα-
θόρους τρόπους ἢ τ' ἐλαίας
γίνεσθαι φυτεία. Λεοντίνος.

TΕως εἰδέναι χρὴ, ὅτι τὸ φυλάσ-
μενον ποτὲ μὲν ὅλον εἰς τὴν γῆν
κρύπτεται, ποτὲ δὲ μέρῳ μὲν αὐτῆς
(1) τῇ γῇ περιέχεται, μέρῳ δὲ
ὑπερέχει. τὰ μὲν ὅλα ἐκρυπτόμενα
ἐδεμνῶς δέονται σημειώσεως ἐν ταῖς
ἐκλογαῖς. τὰ δὲ ὑπερέχοντα τ' γῆς
καὶ φυτεύειν, ὡς (2) ἔχει ἐπὶ τῷ τε-
λεχῶς πρότερον πρὸς ἀνατολήν, ἢ
πρὸς μεσημβρίαν, ἢ πρὸς δύσιν,
ἵνα μὴ ξενίζηται ὑπὸ τῶν αἰένων. Τὰ
δὲ φυτεύμενα, ὀμβρῶν μὴ γινομέ-
νων, εἰάν ἢ δυνατὸν, ἐπὶ δὲ τρεῖς
ἀρδούτεον, ἐμβλητέον δὲ εἰς τὰς βό-
θρας ἐκατέρωθεν τῶν φυτῶν καὶ δύο ξύ-
λα λεῖα καὶ ὀρθὰ, ἢ καλάμους, ἢ
κληματίδας συνδεθείσας, ὥστε ὑπερ-
έχειν τὸ βόθρων καὶ μὲν τὸ κυμα-
πητήνηναι τὸ φυτὸν, πάντα μὲν
σκεπασέον, τὰς δὲ ἀγαθὰς τόπους
λίθοις λεπτοῖς ἢ ὀσπρίοις ἀναπλη-
ρωτέον, ἐπὶ πωματέον μείζονι λίθῳ,
ἵνα τὸ ἀπὸ τῶν ὑπερῶν ὕδωρ ἐπὶ τὰς
ρίζας (3) ἀφικνῇ. δεῖ δὲ καὶ φυτὰ
παραπλάνα ἀφελόντας, φυτεύειν ἐν
νοτίαις ἡμέραις. Πολυτρόπως δὲ γί-
νεται ἢ τ' ἐλαίας φυτεία. Τινὲς μὲν
γὰρ ἀπὸ (α) σκυβαλῶν φυτεύουσι λα-
βόντες γὰρ κλάδους παχυτέρας, καὶ
καταπεσίοντες εἰς μέγεθος πηχυαῖον,

(1) Supplevi ex MSS. (2) In MSS. ὡς ἔχειν, Interp. legit ὡς εἶχεν.

(3) Emend. ex MSS. prius ἀφικνεῖται.

(α) Vid. quæ notavimus ad Cap. 3. Libri IV.

ἔτω φυτεύουσι. πνὲς ὃ ἀπὸ χαρά-
κων φυτεύουσιν ἔτω· καὶ ἀπερίσταντες
τὰς παχυτέρας κλάδας εἰς μέγιστος
πηχῶν δύο, ὡς ἐμδάλλουσιν εἰς τὸ
πυθμῆνα τὸ βόθρε λίθον πλατύπερον,
εἶτα τὸ φυτὸν ἐπὶ τέτρω σήσαντες
ὄρθον προχωρῶντες γῆν. Οἱ δὲ τὰ
ἡλικιότατα τὰ παραφυάδων μὲν τὸ
πρέμνους φυτεύουσιν. οἱ δὲ τὰ μέλ-
λοντα λαμβάνειν φυτὰ ἐπ' αὐτὰ
τὸ σπλέχους ἐπὶ ὄντα περικαθαίρουσι
ὄρεπῶνα, καὶ ὡς ἐπιτολὴν τὸ Ἀρ-
κτέρες ἐπιθέουσι εἰς τὰς βόθρας.
Ἐπερὶ τὰ τρόπαια λεγόμενα φυ-
τεύουσιν ἔτω· σημειωσάμενοι μίλ-
τα πῶς κεῖται πρὸς ἀνατολὴν καὶ
μεσημερίαν, ἐκπρίζουσιν ἀπὸ τὸ
σπλέχους (4) πηχῶν δ'. ἢ ε'. Ἐμ-
βάλλουσιν εἰς τὰς βόθρας, πᾶσαν ἐπι-
μύλειαν ποιέμενοι. ἔτι δὲ τὸ τρέ-
παιον τὸ φυτείας ἐπιτολῆς ζωο-
ποιεῖ ἡγεῖται, καὶ καρποφορεῖ τάχιστα.
Τινὲς δὲ ἀπὸ πρέμνων φυτεύουσιν
ἔτω· συκώφαντες αὐτὰ τὰ πρέ-
μνα εἰς κερμῆς μείζοντας, ἐπιθέουσι
τὰ βόθρε τὰς κορμῆς ἔχοντας τὸ
φλοιὸν ἄνω, καὶ προχωρῶντες τῇ γῇ
μὲν κόπτει ἐπὶ παλαισὴν ἑῶσι. Τινὲς
δὲ καὶ τὰ κατὰ γῆς μερῶν τὸ πρέμνους
ἐκκόφαντες πελεκημένα μὲν τὸ φλοιὸν
πετραπάλλουσι, προμδάλλουσι λί-
θον εἰς τὸ πυθμῆνα τὸ βόθρε, καὶ
τέτρω περιθέουσι τὸ πελεκημάτων
γ'. ἢ δ'. ὄρθα, Ἐχωρῶντες ἐπὶ
παλαισὴν. Τῆς δὲ φυτείας (5) καθ'
οἷον δὴ ποτε τρόπον γινομένης, περι-
ζέδωσαν τὰ φυτεύόμενα περίον. (b)
ἀνατηρεῖται δὲ ἀκριβῶς τὸ φλοιὸν,
ἵνα μὴ σπαραχθῇ, Ἐξέει ὄρεπῶνα
τὴν τομὴν λειωτέον, ἀποσώζοντας
ἀκέραιον τὸ φλοιὸν, Ἐβολείτω τέ-
φρα μεμιγμένῳ χειτέον τὸ κάτω
μέρος τὸ ὀρπηκόν. δεῖ δὲ φυλάτ-
τεσθαι, μὴ κατὰ κορυφὴν τιδῇ ὁ ὀρπηξ.
Βασανίζμεν γὰρ τὸ φυτὸν κατὰ κο-
ρυφὴν φυτεύοντες. δεῖ δὲ κόπρον ἐμβάλλειν εἰς τὰς βόθρας.

plantant hoc modo : Ramos crassio-
res in magnitudinem cubitorum du-
orum secant, & in fundum scrobis
lapidem latiore inijciunt, deinde
plantam super ipsum rectam statu-
unt, ac terra obruunt. Alii genero-
sissimas propagines una cum trunco
plantant. Alii plantas detrahendas
dum in ipso trunco sunt falce re-
purgant, & circa Arcturi ortum in
scrobes demittunt. Alii τρόπαια ap-
pellata plantant hoc modo: Rubricā
notant situm ad orientem & meri-
diem, & de trunco refecant ad lon-
gitudinem cubitorum quatuor five
quinque, & in scrobes mittunt, ali-
am omnem diligentiam adhibentes.
Hic modus plantationis (si bene ces-
serit) citius vivificat, & fructum ci-
tius producit. Quidam a truncis sic
plantant. Concidunt truncos ipsos
in stipites majusculos, eosque in scro-
bem ponunt cortice fursum specta-
nte, & aggesta terra stercore mixto
ad palmi altitudinem finunt. Qui-
dam ex partibus trunci sub terra la-
tentibus segmenta quatuor palmo-
rum longitudine una cum cortice
excindunt, & lapidem in fundum
scrobis præmittunt, & circum hunc
tria aut quatuor segmenta ponunt,
& ad palmi altitudinem obruunt.
Quocunque autem modo plantatio
fiat, terra quæ plantanda sunt rese-
centur. & diligenter cavendum est
ne cortex laceretur, acuta etiam fal-
ce cæsuræ lævigetur, cortice intacto
& incolumi conservato, stercore
quoque bubulo admixto cinere in-
ferna rami pars illinatur. Et impri-
mis cavendum est, ne inversus pan-
gatur ramus; torquebimus enim
plantam, si inversam plantaverimus.
Stercus autem in scrobes injicien-
dum est.

(4) Ita Casaub. ex MSS. ante πύχους. (5) Ex MSS. prius conjunctim
καθ' ὅσον ἴσως.

(b) Respice ad notas nostras in Cap. 5. hujus Libri.

GAPE

C A P. XII.

Ne oleæ fructus defluat.

Democriti.

OLeæ fructus non defluet, si fabæ a pediculo exelæ foramen cera occluseris, deinde erutæ a radice glebæ fabam injeceris; & sic terra operueris.

C A P. XIII.

De putatione olearum.

Varronis.

OLeam post collectum fructum putare convenit, neque putandum est recisis conspicuæ magnitudinis ramis minorem fore fructus copiam. Plus enim fructus ramuli novelli ferent.

C A P. XIV.

De ole-uvæ.

Africani.

OPeræ pretium est non prætermittere oleæ cum vite consensum, de quo Florentinus undecimo Georgicorum libro agit: Ait enim quod si quis oleam in vitem inferat, non solum racemos, sed & olivas inde provenire. Talem arborem se vidisse apud Marium Maximum perhibet, gustasseque fructum, & existimasse se acinum uvæ & olivæ baccam simul gustare. Nasci autem tales plantas in Libya prodit, vocarique patria ipso-

K E Φ. ΙΒ.

Πρὸς τὸ μὴ ὑπορρεῖν τῆς ἐλαίας τὸ καρπὸν.

Δημοκρίτης.

Ελαίας καρπὸς ἔρρυσθ', εἰάν κύαμον ἔχοντα φθεῖρα λαβὼν, φράξης τὴν ὀπὴν κηρῷ, ἔπειτα λαβὼν βῶλον ἀπὸ τῆς ῥίζης, ἔτ' κύαμον βαλὼν ἔτω καὶ χάσης.

K E Φ. ΙΓ.

Περὶ κλαδείας ἐλαιῶν.

Βάρων.

Τὴν ἐλαίαν μὲν τὸ ἀποθέσθαι τὸν καρπὸν κλαδεύειν προσήκει, ἔμὴ νόμιζε ἀφαιρεθέντων φανερῶν κλάδων ἐλάττονα γίνεσθαι τὸν καρπὸν. Πολλὰ γὰρ πλείονα καρπὸν ἀπὸ τῶν νέων ἔχεις ὀρπήκων.

K E Φ. ΙΔ.

Περὶ ἐλαιοσαφύλης.

Ἀφρικανῶν.

Αξιὸν μὴ παραλιπεῖν τὴν τῆς ἐλαίας πρὸς τὴν ἄμπελον Συμπάθειαν, ἣν ὁ Φλωρεντῖνος ἐν τῇ 1^ᾱ βιβλίῳ τῆς Γεωργικῆς αὐτῷ φησὶ λέγειν γὰρ, ὅτι εἰάν τις ἐλαίαν εἰς ἄμπελον ἐγκεντρίσῃ, ἔβότρυας μόνους ἐν ταύτῃ γίνεσθαι, ἀλλὰ ἔ' ἐλαίας. τοῦτον δένδρον φάσκει τε θιάσαι παρὰ (α) Μαρίῳ Μαξιμίῳ, γύσασθαι τε ἔ' καρπῷ, ἔ' δὲ ξαυρὰς σαφύλης ἔ' σμφύλης ἐλαίας ὁμοῦ γύσασθαι. Γίνεσθαι δὲ φησὶ τοιαῦτα φυτὰ ἐν τῇ Λιβύῃ, καλεῖ-

(a) Μαρίῳ Μαξιμίῳ] Marius Maximus a Macrino Imp. circa An. Christi 218. Adventi loco, Præfectura Urbis ornatus fuit, teste Dione Cassio.

θαί τε τῇ πατρίᾳ αὐτῶν φωνῇ
(1) Οὐβόλιμα. (2) κάμικας ἐν
ὑποθετίον βασιλείᾳ δυναμείας τὸ
βάρεος τὴν ἐλαίαν· εἰ δὲ ἄλλως πως
ἐγκεντρίσωμεν, οὐκ ἂν δεηθῶμεν
καμνίκων. πρὸς γὰρ αὐτῇ τῇ γῇ
τρυπήσαντες τὴν ἀμπειλον, ἐνθῶμεν
τὴν ἐλαίαν τὴν ὀρηκῆν, ἵνα ἀντιλά-
βηται ἔτι δὲ τὸν ἀμπέλκον γλυκύ-
τητον, καὶ τὸν ἐν τῇ γῇ φυσικῆς
(3) ποιότητι ἔστι ἀνατροφῆς. ἀλυ-
πόπερον δὲ αὐτῇ καρπωσόμεθα ὑ-
περθερὸν μὴ ἐπιφορτίζεσθαι τὴν ἀμπε-
λον, εἰ λαβόντες ἐξ αὐτῆς ὀρηκῆας
μεγαφυτεύσωμεν· τηρήσει γὰρ τὴν μί-
ξιν ἔτι καὶ ἐαυτῇ ριζωθεῖσα. κα-
λεῖται δὲ ὁ ἐξ αὐτῆς καρπὸς ἐλαιο-
στάφυλον.

rum voce Οὐβόλιμα. Palos igitur
supponere oportet, qui oleæ pondus
ferre possint: Si vero aliquo alio
modo inferamus, palis non erit o-
pus. Etenim vite ad ipsam terram
perforata, oleæ ramum immittamus,
quo & dulcedinis ex vite particeps sit,
& naturalem ex terra qualitatem &
alimoniam recipiat. Postea autem
minore negotio fructum ex ipsa ca-
piemus, ubi vitem amplius non on-
erat suo pondere, ramis nimirum ex
ipsa detractis & transplantatis: Ser-
vabit enim & per se misturam, ubi
radicata fuerit. Appellatur autem
fructus ejus ἐλαιοστάφυλον, seu o-
le-uva.

(1) MSS. F. L. & Bod. habent ἐβόλιμα, sed V. ut in textu. (2) E-
mend. ex MSS. ante κάμικας ... δυναμείας. (3) In MS. V. ποιότητος.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

C A P. XV.

Περὶ κόπρος ἐπιτηδεύας
(1) τῇ ἐλαίᾳ. Διδύμι.

De stercore oleæ commodos
Didymi.

Πᾶσα κόπρος ἐπιτηδεύει τῇ ἐ-
λαίᾳ, οἷον τῆς ἀνθρωπείας.
δεῖ δὲ τὴν κόπρον ἐκ κατὰ τὴν ρι-
ζῶν ἐμβάλλειν, ἀλλ' ὀλίγον πόρρω
τὸν πρέμνων. καὶ δὲ καπελίζειν πρὸς
ἐλαίαν παρὰ δύο ἢ τρία ἔτη. δεῖ
δὲ τὴν φυτεύοντα (2) ἐλαίαν παντὶ
τρόπῳ κόπρον ἐμβάλλειν εἰς τὰς
βότρυς, ἵνα ἀναμιγνύειν τῇ γῇ.

O Mne sterco oleæ commodum
est, præter humanum. Con-
venit autem non ad radices injicere
sterco, sed paulo longius a trunco.
Stercoratio vero olearum tertio aut
quarto quoque anno fiat. Plantator
autem olearum sterco scrobibus in-
jiciat, ipsumque cum terra probe
permisceat.

(1) Restitui ex MSS. Casaub. & Interp. prius ἐλαίουμπέλκας. (2) Ex
MSS. ἀπὸ τῆς ἐλαίας.

CAP. XVI.

*De infitione olearum.
Florentini.*

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ ἐγκεντερισμῶν ἐλαίων.
Φλωρεντίνος.

EX oleis aliæ quidem tenui cortice sunt, aliæ vero crasso. Quæ igitur crassum librum & humidum habent, juxta corticem inferantur: Quæ vero tenuem & aridum corticem habent, in ipsum lignum. Tempus autem infitionis est a nono calendarum Juniarum, hoc est, a vigesima secunda die Maii, usque ad Junias calendas. Oleæ porro infitæ, cum aridæ sint, aqua rigandæ sunt. Quidam etiam in ipsas radices ex terra prominentes inferunt.

(1) **Τ**Α τὰ ἐλαίων φύλλα πρὸς μὲν ἐν λεπτόφλοια, πρὸς δὲ παχύφλοια. πρὸς μὲν (2) ἐν παχύφλοια καὶ ὑγρόφλοια παρὰ τὸ φλοιὸν ἐγκεντεριστέον· πρὸς δὲ λεπτόφλοια καὶ ξηρόφλοια, εἰς τὸ ξύλον. (a) καὶ ῥὸς δὲ τέτταρ' ἐγκεντερισμῶν, ἀπὸ τ' αὐτῶν δ'. καλανδῶν Ἰουνίων, τετρίων, ἀπὸ κβ'. δ' (3) Μαΐου μὲν ἕως νεομηνίας δ' Ἰουνίου μηνός. Ταῖς δὲ (4) ἐγκεντερισθείσαις ἐλαίαις πλεονάκις ὕδωρ ἐπιρράνιεν χεῖρ, ἅτε ξηραῖς ὕδατος. (b) πνέει δὲ εἰς αὐτὰς ῥίζας πρὸς ἀποκρίσεις τ' ἡνὶς ἐγκεντερίζουσιν.

(1) MSS. habent τῶν ἐλαίων, πρὸς μὲν. (2) Hæc vocula deest in MSS.

(a) Longe aliter Palladius in Aprili Tit. II. "Græci oleas ab octavo calendarum Aprilis die, usque in tertium nonarum Julii, inferi debere præcipiunt."

(3) Emend. ex MS. Barocc. & Interpp. Lat. & Ital. ante Μαρτίου in pr. Ed. & cett. MSS., quod loci sensus respuit. (4) In MSS. F. L. & Bod. ἐγκεντερισθείσαις.

(b) Idem loco cit. "Aliqui (inquit) oleas in radicibus inferunt, & ubi comprehenderit, cum aliqua parte radicis avellunt, & transferunt in more plantarum."

CAP. XVII.

*Quomodo & quando oleas vindemiare & legere oporteat.
Paxami.*

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Πῶς καὶ πότε δεῖ (1) συλλέγειν καὶ τρυγᾶν τὰς ἐλαίας. Παξάμης.

Tempus ad olei communis confectiorem accommodum est, quando major pars dimidii fructus nigricat. Accelerare autem colle-

Ωρα εὐθὺς πρὸς τὴν δ' κοινὴν ἐλαίαν σκευασίαν, ὅταν τὸ πλέον δ' ἡμίστειος μέρους δ' καρπὸς (a) φανῇ μελανίζον. ἐπιγνοῖαι δ'

(1) In MSS. scribitur ἀλλέγειν.

(a) Idem suadet Columella Lib. XII. Cap. 49. "Cum primum bacce variari cœperint, & jam quadam nigra fuerint, plures tamen alba, sereno cœlo manibus distringi olivam oportebit, & substratis tegetibus aut cannis cribrari & purgari. Cato etiam Cap. LXV. "Oleam, ubi nigra erit, stringito."

δεῖ πρὸς τὴν Κυμοιδίην, πρὸ δ' τὰς
πάγας θυμέας· ῥᾶον γὰρ ἔσται πλείονα
θυμήματα περιέξουσιν. δεῖ δὲ τὴν Κυμαί-
γεν τὸ καρπὸν εὐδίας ἔσσης, ἔσται μὴ
βροχῆς· βροχεῖς γὰρ ὁ βλαστὸς
ἀσθενέστερος γίνεται καὶ εὐθλαστός.
δι' ἣν αἰτίαν ἐδὲ ψεκᾶδος θυομένης
χρὴ κινεῖν τὰς κλάδας, ἐδὲ ἀφαι-
ρεῖν τὸ καρπὸν, πρὶν ἢ τὴν ὑγρό-
τητα ἀπὸ τῶν φυτῶν ἀποφορηθῆναι.
πηλὴ δ' ὄντος, ψιᾶδης ἢ πιτοῦτον
(2) ἔπεσον ὑπερωτέον, εἰάν τ' μὴ
δὲν (3) ἢ τοῦτον, πλύνειν χρὴ ὑ-
δαὶ θερμῇ πρὸς ἐλαίας· (4) πρὸς
γὰρ τὴν καθαίρεσιν, καὶ τὸ γέννημα
πλεονεξήσει. διὸ, εἰάν τ' δυνα-
τὸν, καὶ μὴ πηλωτῶσι, πλύνειν
αὐτὰς χρὴ ὑδαὶ θερμῇ. Τινὲς κα-
λῶς ποιεῖντες, μόνον τοῖς χερσὶ σα-
λεύουσιν τὰς κλάδας, ἵνα ἐκπιναγῇ
ὁ καρπὸς, ῥᾶστον δ' ἔσται περισφύρειν
τῇ ἐλαίᾳ, ἐπεὶ εἰς τὸ μέλλον ἥτιον
καρποφορεῖ. καὶ αὐτὸς δ' ὁ καρπὸς
βιαίως καθαφερόμενος τραυματί-
ζεσθαι, περισπίπτον ἢ λίθοις ἢ σκλη-
ραῖς βάλουσι, ἔσται ποιότης τῆς γῆς
ἀνπλασματόατος μᾶλλον τὸ ἐλαίον
ποιήσει. δεῖ δὲ ἐν τῇ τείρῳ κατὰ
σκοδάξιν (5) ἀναδαθῆναι, καὶ
ἀνωθεν σάνδαλα πηλῆαν ἐπιθεῖν,
ἵνα ἐπ' αὐτῆς ἱστᾶμενοι δρέπων.

tionem convenit, antequam glacies
congeletur; facilius enim & copio-
siores foetus præbunt. Colligendi
sunt autem fructus sereno tempore,
& minime pluvioso: Nam hume-
ctum germen imbecillius fit & fa-
cile frangitur. Ob quam causam ne-
que minutis imbrium guttis delaben-
tibus ramos movere oportet, neque
fructum legere, priusquam omnis
humiditas a plantis sit discussa. Si
vero lutosum sit solum, storea aut
tale quicquam substernatur; si vero
nihil ejusmodi adsit, olivas aqua ca-
lida lavare convenit; præter enim
purgationem, & plus olei repe-
riemus. Quapropter etiam si non
inquinentur luto, si fieri possit,
aqua calida sunt lavandæ. Quidam
recte faciunt, qui solum manibus
ramos quatunt, ut fructus excutia-
tur, virgam autem oleæ non admo-
vent, quoniam in posterum minus
fructuosa est. Sed & ipse fructus
violenter delapsus fauciatur, aut ad
lapides aut ad duras glebas offen-
dens, & terræ qualitate contracta
oleum terreum faciet. Triangula-
ria igitur scabella præparare oportet,
& latam tabulam superne im-
ponere, ut in ipsa stantes olivas de-
cerpant.

(2) Ita MSS. V. F. L. Bod. In Barocc. ἢ π' τ' τοῦτον ἔπεσον.

(3) Sic legend. prius εἴη. (4) MSS. V. F. L. Bod. πρὸς τὴν κα-
θαίρ. in Bar. καὶ πρὸς τὴν. (5) Emend. ex MSS. ante ἀναδαθῆναι.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Πᾶς δίχα ἐλαίων δυνατόν
γενέσθαι ἐλαίον.
Δαμογέροντος.

Τοῦ καρποῦ τὸ πρεβίνδης (1) ἐν
τῷ μύλῳ καθαίρειν ἢ ἐλαία
ἀλεσθῆναι, καὶ ἐκπιεζομένης, γίνεται

C A P. XVIII.

Quomodo citra olivas o-
leum fieri possit.
Damogerontis.

SI terebinthi fructus in mola quem-
admodum oliva molatur, & ex-
primatur, oleum emittit: Ipsi autem

(1) Restituit ex MSS. in pr. Edit. ἐν μύλωνι, . . . ἀλουμένης.

nuclei

nuclei porcos pascunt, atque igni etiam alimentum sufficiunt. Reddit etiam oleum sesamus, & nux, corticibus ademptis, & expressis.

ἔλαιον· καὶ ἡ πυρήνη ποιεῖ εἰς βρωσιν χοίρων, καὶ εἰς καύσιν. ποιεῖ ἔλαιον καὶ σήταμος, ἔ τὸ κάρυον, παλαιωθέντων ἢ κελύφων, (2) καὶ αὐτῶν δηλονότι ἐκπιεζομένων.

(2) MSS. καὶ αὐτὰ δηλονότι ἐκπιεζομένα.

CAP. XIX.

KEΦ. ΙΘ.

De olei omphacini preparatione.
Apuleii.

Ὁμφακίνιον ἐλαίον ποίησις.
Ἀπὸ λήϊου.

EX ipso utique nomine satis innotescit, quod olivæ acerbæ, ὀμφακες Græcis appellatæ, omphacinum oleum faciunt. Quum igitur olivas præ maturitate nigricantes videris, ministros aut operarios ad eas manibus colligendas ex arbore mitte, caveant autem, ne quid ex ipsis in terram cadat. Tollendum enim est quotidie tantum, quantum sequenti nocte ac die conficere possibile est. Decerptas autem in viminea crate expandito, quo & aquosus in ipsis humor reficcetur, & ne ex mutua caliditate noxa aliqua accedat. Eligenda sunt etiam folia & virgulta ipsis admixta: Hæc enim si admixta sint, oleum minus durable faciunt. Deinde vesperi olivas sale conspergito, & molæ puræ injice, atque manu leniter molito, ne nuclei olivarum conterantur: fucus enim ex nucleis expressus oleum corrumpit. Quare rotam levi-

Τῶς εἰδέναι καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος, ὅτι αἱ ὀμφακίζουσαι ἐλαῖαι ποιεῖσιν (2) ὀμφακίνιον ἔλαιον, ὅταν ἐν ταῖς ἐλαίαις ἀρχομένης περικύβειν ἴδῃς, κέλευε τοῖς παισὶν ἢ τοῖς ἐργαταῖς συλλέγειν ἐκ τοῦ δένδρος ταῖς χερσὶ, φυλαττομένοις μὴ πτερυγίων εἰς τὴν γῆν πίση. ἀφαιρεῖν δὲ καὶ ἐκάστην ἡμέραν τοσούτον, ὅσον ἐν (1) τῇ ἐπιγενομένη νυκτὶ ἢ τῇ ἐξῆς κατεργασαμένῃ δυνατόν. (b) Ληφθεῖσας δὲ αὐταῖς (2) ἐπὶ ψιᾶτων λόγων ἀπλωτον, ὥστε καὶ ἐξικμαθῆναι τὸ ἐν αὐταῖς ὑδατώδες, καὶ ὡς ἂν μὴ τῇ ἐξ ἀλλήλων θερμότητι βλάβη τις γένηται. ταῦτα ἐν αὐταῖς φύλλα καὶ ἀκρόμηναις ἐκλεκτέον· πάντα γὰρ μιγνύμενα ἐναντία γίνεται τῇ ἀσμονῇ τοῦ ἐλαίου. Ἐπειδὴ αὖτ' ἐσπέραις λαβὼν τὰς ἐλαίας (3) ἔμπασον ἄλας, καὶ τῇ μύλῃ καθαρεῖ ἔσθ' ἔμβαλλε, καὶ ἀπὸ χειρὸς ἐλαφρῶς ἄληθε, ἵνα μὴ οἱ πυρήνες τῶν

(a) Ὁμφακίνιον ἔλαιον] De oleo Omphacino vid. Dioscor. Lib. I. Cap. 29. Plinium Lib. XII. pag. 49. ἔ Catonem fol. 24. A.

(1) Ex MSS. prius τῇ ἐπιγενομένη ... κατεργασθῇ.

(b) Nostro suffragatur Palladius in Octob. Tit. X. "Nunc oleum vide faciemus hoc genere. Olivam quam recentissimam, cum varia est, colligis, & si diebus aliquot collegeris, expandis, ne calefiat. Vid. etiam Pallad. in Octob. Tit. XIX.

(2) Ita cum Interp. legend. cenfeo, in MS. Voss. scrib. ἐπὶ ψιᾶτων ὀλίγω, MSS. F. Long. ἔ Bod. habent ἐπὶ ψιᾶτων λόγῳ, sed alia manu in margine apponitur ὀλίγον. In pr. Edit. ἐπὶ ψιᾶτων λόγῳ. (3) Ita MSS. ante ἔμπασον ἄλας.

ἐν ἐλαφρώς & κέρως ἀειφέρεται
τὸ τορχόν, ὡς μόνον τὴν σάρκα καὶ
τὸ δέρμα τῆς ἐλαίας θλίβεται.
Μετὰ δὲ τὴν ἀλυσιν, σιόφαις μι-
κραῖς τὸ ἀλυσθὲν μετὰφέρει εἰς τὴν
ληνόν, & κύρτες ἐξ ἰτίας πεπλε-
σμένους ἐμβαλλει, (πολὺ γὰρ κάλλος
ἢ ἰτία τῷ ἐλαίῳ παρὶχί) εἴτα ἐπί-
θεις βάρους ἐλαφρόν καὶ μὴ βίαιον.
τὸ γὰρ ἐξ ἐλαφρώς τὸ θλίψως πρόσ-
ρῦμον ἡδίστον & λεπτότατόν ἐστιν, ὃ
εἰς αἰσθήα καθαρά μετὰντλήσας,
ἰδίᾳ εἶναι πρόσταζον· πάλιν τὰς
ὑπολειφθείσας καὶ ὑποκειμένας ἐλαί-
ας ὀλίγα βιαιοτέρῳ (4) βάρει θλί-
ψον. & τῷτο πάλιν ἰδίᾳ ἔχει τῷτο
γὰρ τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγον ὑποδέεσθαι
ἔστιν, τὸ δὲ ἐφεξῆς κάλλιον. Εὐθὺς δὲ
τάτοις ἀμφοτέροις μετὰντληθεὶς
χρὴν ἀποσπάσαι ἄλλας ὀλίγας καὶ
νίτρον, ξύλων τε ἐλαίων κινεῖν, μετὰ
δὲ ταῦτα εἰς ἡσυχίαν ἕως ἂν καθαίρῃ,
& εὐρήσεις τὸ μὲν ὑδατῶδες αὐτῷ
ὑφίζανον, ταῦτάς τινι ἀμύργῳ, τὸ
δὲ λιπαρώτατον ὄνωθεν ἐπιπολάζον,
ὃ λαμβάνειν ἀποσπῆσαι δύναται ἀμύρ-
γης, & ἐμπαλῆσαι εἰς αἰσθήον ὑέλαν.
κάλλιστα γὰρ φυλάξει τὸ ἐλαίον ὑέλως,
ψυχρὰ φύσις ἔσται χαίρει γὰρ τῷ ψυ-
χρῷ ἢ τῷ ἐλαίῳ φύσις. εἰ δὲ μὴ ἔχῃς
ὑέλινά σκεύη, εἰς (5) καινὰ κερά-
μια βεβαμμένα ἐνδοθεν γύψῳ ἐμ-
βαλλει. ἀποθήγιστο δὲ αὐτὰ πρὸς ἄρ-
κτον ἐν ξηροῖς τόποις. Φιλεῖ γὰρ καὶ
τὸ ἐλαίον ἐν ξηρῷ & ψυχρῷ
τόπῳ ἢ γὰρ θερμότης καὶ ὑγρότης
εἰαντία τῷ ἐλαίῳ.

ter circumducere oportet, quo caro
& cutis tantum olivæ premantur.
Post molituram vero, parvis pelvi-
bus quod molitum est in torcular
transporta, & nassas ex falice textas
immittito, (multum enim ad pul-
chritudinem olei salix confert) de-
inde pondus leve & non violentum
imponito. Quod enim ex levi com-
pressione profuit jucundissimum &
tenuissimum est, quare in vasa pura
transfusum seorsim asserva: reli-
ctasque & subjacentes olivas rursus
violentiore paulo pondere admoto
exprime, atque hoc ipsum rursus
privatim reconde: Etenim a primo
paululum deficit, sequenti vero præ-
stantius erit. Utrisque autem, sta-
tim ut transfusa sunt, parum salis
& nitri adjiciatur, & oleagino ligno
agitantur, quo facto quiescant do-
nec constiterint, & reperiēs quod
aquosum est subsidens, hoc est
amurcam, quod vero pinguisimum
est superne innatans, quod etiam de-
mere convenit citra amurcam, & in
vas vitreum mittere. Optime enim
oleum in vitro servabitur, cum na-
tura frigidum sit: nam olei natura
frigore gaudet. Quod si vitrea va-
sa non habeas, in nova fictilia in-
tus gypso tincta conde; reponē au-
tem in locis siccis ad septentrionem
spectantibus. Siccum enim & frigi-
dum locum oleo gratissimum esse
constat, cum calor & humor oleo
contraria sint.

(4) Supplevi ex MSS. (5) Emend. ex Interp. & MSS. F. Long. &
Bod. prius καινὰ κεράμια.

CAP. XX.

Olei odorati confectio.
Diophanis.

Κ Ε Φ. Κ.

Ἑλαίᾱς εὐώδους σκληρασία.
Διοφάνους.

MUsti sextarios VIII. & olei sextarios II. & iridis contusæ notabilem partem colligatam, in dolium ad dies decem conde, & postea excolato oleo utere. Vinum vero mulieribus in potu commodum est.

(a) Γλεύκος, τρεῖσι ᾗ κελευμένης μύσας, ξέσας ἡ. Ἐλαίᾱς ξέσας β'. καὶ ἱρεως κεκορημένης φανερὸν μέρεθ' καθαδῆσας, ἀπόδω εἰς κεράμιον ἡμέρας ἰ'. Ἐ μὲν ταῦτα ἀποδινήσας, χρῶ τῷ ελαίῳ. ὃ ὅσινος (1) ἐστὶν ἐπιτήδειος γυναιξὶ πιεῖν.

(a) Olei gleucini parandi rationem aliter tradit Colum. Lib. XII. Cap. 51.

(1) Ita MSS. in pr. Ed. ἔσαι.

CAP. XXI.

Quomodo oleum purum facias.
Tarentini.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Πῶς ἐστὶν ἔλαιον καθαρόν
ποιῆσαι. Ταραντίνους.

SAlem ad ignem torre, & dum adhuc calet in oleum mitte. Idem faciunt nux pinea usta, & adhuc fervens injecta, & citri radix, & fæx olei torrefacta.

(a) Ἀλας φρύξας ἐν πυρὶ, (1) καὶ ἐπὶ θερμὸς ὄντας βάλλε εἰς τὸ ἔλαιον. τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ σρόβηλθ' καυθεῖς, καὶ ἐπὶ ζέων ἐμβάλλομενθ', καὶ κίτρυς ρίζα ἐμβάλλομένη, καὶ πρυγία ελαίᾱς πεφρυγμένη.

(a) Ἀλας] Palladius in Nov. Tit. 19. " Si sordet oleum, frictos ἔτι adhuc calentes sales injici jubent, ἔτι diligenter operiri. Ita mundum reddi post tempus exiguum.

(1) Hanc voculam revocavi ex MSS.

CAP. XXII.

Olei rancidi curandi ratio.
Ejusdem.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Ἐλαιον ταῖον θερραπεύ-
σαι. Τῷ Αὐτῷ.

Ceram albam cum oleo bono coque, & adhuc liquidam in-

(a) Κηρὸν λευκὸν μὲν ελαίᾱς καλῇ ἔψησον, καὶ ὡς ἐστὶν ὑγρὸν

(a) Κηρὸν λευκὸν] Pene αὐτολεξεῖ Palladius in Nov. Tit. XXI. " Oleum rancidum Græci asserunt sic posse curari: Albam ceram mundo ἔτι optimo oleo resolutam, ἔτι adhuc liquentem mittri in oleo jubent. Tunc sales calentes addi, operiri, atque gypsari. Sic fieri ut oleum purgetur sapore ἔτι odore mutato. Oleum tamen omne in terrenis locis esse servandum, ἔτι eam ejus esse naturam, ut sole vel igne purgetur, vel aqua ferventi, si simul misceantur in vasculo.

ἐμβάλλει φρύγανον ἢ καὶ ἄλλας, ἐπὶ ζε-
 ῦσιν ὄντας ἐμβάλλει. εἰδέναι ἢ χρῆναι,
 αἷς πᾶν ἔλαιον τηρήσεις μᾶλλον ἐν
 κατωγίῳ τόπῳ, καὶ ὅτι πᾶν ἔλαιον
 κατὰρτίζει ἢ πῦρ, ἢ ὕδωρ ζεσόν, ἐν-
 πνευμένον εἰς αὐτὸ ὅσκιον, οἷον
 χαλκίον ἢ ἑτέρον μὴ ῥηγνυμένον. Θε-
 ραπύσας τὰς ῥῖνας ἔλαιον καὶ ἀνίσσον ἐμ-
 βάλλομενον. εἰ ἢ περὶ λαβῶν (1)
 βάλῃς τὸ ἀνίσσον, ἔτι τὰς ῥῖνας.

(1) Ita MSS.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Δυσώδες ἔλαιον θεραπεί-
 σαι. Τὸ Αὐτῷ.

(a) Ἐλαίας χλωρὰς ἐκτὸς τῆς πυ-
 ρῆναι συκώφας, ἐπίβαλλει ἐν
 τῷ αἰγίῳ ὅσκιον θερμῷ ὄντι
 [(1) ὅσκιον]. εἰ ἢ μὴ ὄσιν ἐλαῖαν,
 ἀπαλὰς κλάδας τῆς ἐλαίας κόψας,
 τὸ αὐτὸ ποιήσεις. πνέεις ἢ (2) ἀμ-
 φύτρεται ἐμβάλλουσιν, ὅθονίῳ δηλονότι
 ἐνδύσαντες, καὶ ἀλλῶν κεκομυμένων
 (3) κυμνίζαντες. χρῆναι ἢ μὴ τρεῖς
 ἡμέρας λαμβάνειν τὴν ὀθόνην, καὶ
 παραύσαι τὸ ἔλαιον ἐπειδὴν ἢ
 κατὰ τὴν βάλῃς εἰς ἄλλο αἰγίον.
 Ἄλλοι πλίνθας παλαιὰς ὀπληθεύ-
 σαι ἀμύρνας ἐμβάλλουσιν. (b) ἄλ-
 λοι ἄρτους κεθίνους ξηρὰς (4) συν-
 θλάσαντες, καὶ εἰς ὀθόνας πάλιν
 ἀραιὰς ἐνδύσαντες ἐμβάλλουσιν, καὶ τῷτο οἷς ἢ τοῖς πρὶν πλύν-
 οντες.

(a) Ita Palladius in Novemb. Tit. XX. " Si (oleum) fuerit odoris
 horrendi, virides olivas sine ossibus tundi [Græci jubent], & in olei
 metreta chœnicas duas mitti. Si bacca defuerint, caules tenerrimos oleæ
 similiter esse tundendos.

(1) Has voces non agnoscit MS. Barocc. nec Palladius loco citato.
 (2) Præcedentem voculam & deleui auctor. MS. Barocc. (3) Hic μέγας
 delendum suadebat MSS. consensus.

(b) Eadem tradit Pallad. loco cit. " Plerique hordeaceos panes figura-
 tos, & raro linteos involutos mergunt, & novos subinde permutant:
 ubi hoc bis aut tertio fecerint, sales mittunt, & in alia vasa transla-
 tum per paucos dies subsidere patiuntur.

(4) In MSS. συνθλάσαντες.

funde; & salem tostum adhuc fer-
 ventem immitte. Scire porro con-
 venit, quod omne oleum purgat aut
 ignis, aut sol, aut fervida aqua, si
 vas æreum, aut aliud quod non
 frangatur, in ipsam ponatur. Me-
 debitur oleo rancido & anisum in-
 jectum. Si vero anisum antea in-
 jicias, non rancescet.

С А Р. XXIII.

Fætidi olei curandi modus.
 Eiusdem.

OLivas virides rejectis nucleis
 contusas in vas olei calidi mit-
 te. Si vero non adsint olivæ, tene-
 ris oleæ ramulis contusis, idem fa-
 cies. Quidam utrumque immittunt
 linteolo illigatum, sale etiam tuso ad-
 mixto. Cæterum post triduum lin-
 teolum eximendum est, & oleum
 agitandum, & ubi constiterit, in a-
 liud vas transfundendum. Alii la-
 teres veteres coctos ignitos immit-
 tunt. Alii panes hordeaceos aridos
 frangunt, & linteis valde raris in-
 volutos injiciunt, atque ubi iterum
 atque iterum hoc fecerint, postre-
 mum salis grana injiciunt, & in vas

purum

purum transfundunt. Alii melilotum oleo illitum per diem ac noctem in oleum demittunt.

ταῖον ἐμβάλλεσι χόνδρους αἰλῶν. Ἐ
εἰς καθαρόν ἀγνῆον μετὰ χέουσιν.
ἄλλοι μελίλωτα ἐλαίῳ χρίσαντες
ἐμβάλλεσι τῷ ἐλαίῳ νυχθήμερον.

CAP. XXIV.

Ut oleum turbidum limpidum fiat. Ejusdem.

Oleum in vas ampli oris infusum in oleum calidum pone, & ubi ebullierit salem tenuem torrefactum insperge, & postquam constiterit, in aliud vas transfunde. Cæterum fordidum oleum hoc modo limpidum facies. Olex corticem & ramulos, & salem, omnia confusa & linteo illigata in vase oleario suspende.

(1) Interp. legisse videtur ἡλίῳ, cui lectioni sensus loci refragatur.

CAP. XXV.

Si mus, aut aliquod aliud animal in oleum illapsum, odorem ejus vitiauerit. Democriti.

Coriandri fasciculum manulem in oleo suspende, si vero adhuc foeteat, coriandrum permuta. Quidam in umbra exsiccatum coriandrum terunt, & oleo adjiciunt. Alii foenum græcum ad solem siccant, & in vasa mittunt; præstat autem, σιν (3) εἰς τὰ σκεύη. κάλλιον ὃ, ἀνδρακας ἐλαίνε ξύλα πετυρωμένας

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Ἐλαιον θολερόν καθαρί-
σαι. Τῷ Αὐτῷ.

Βαλὼν τὸ ἔλαιον εἰς ἀγνῆον πλα-
τύστομον θές ἐν θερμῷ (1) ἐλαίῳ,
Ἐ ἀναζέουσιν ἔμπασον λεπτὴς
ἄλας πεφρυγμένης, Ἐ ὅταν καθα-
ρίσῃ μελίλωτα ἀλλαχῶ. Τὸ ὃ ρυπαρὸν
ἔλαιον ποιήσεις διαυγές ὕτως. ἐλαί-
ας φλοῖον Ἐ ἀκρέμονας, καὶ ἄλας,
πάντα κόψας καὶ ἐνδύσας ὀθονίῳ,
ἀποκρέμασον εἰς τὸ ἀγνῆον.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

(1) Ἐὰν μῦς, ἢ ἄλλο τι
ζῶον, εἰς ἔλαιον ἔμπε-
σὼν βλάβῃ τὸ ὄσμην.
Δημοκρίτης.

(2) Κορίανθας δεσμένην χειρὶ πλῆθι
κρέμασον εἰς τὸ ἔλαιον, ἐπι-
μυρμένης ὃ τὸ δυσωδίας, ἀλλαξσε τὸ
κορίανθον. τινὲς ὃ ἐν σκιᾷ ξηράναι-
τες τὸ κορίανθον καὶ τελεψάντες ἐμ-
βάλλουσιν εἰς τὸ ἔλαιον. ἄλλοι (2)
πῆλιν ξηράναιτες ἐν ἡλίῳ, βάλλου-
σιν (3) εἰς τὰ σκεύη. κάλλιον ὃ, ἀνδρακας ἐλαίνε ξύλα πετυρωμένας

(1) Emend. ex MSS. F. Long. Bod. Ἐ Casaub. apud quem ista ab Ἐὰν ad ὄσμην minio scribuntur, sed in priori Edit. absque ulla distincti-
one exhibentur.

(2) Ita Democriti fidus interpres Palladius in Novemb. Tit. XX. "Quod
si aliquod animal forte deciderit, Ἐ ὄλεον putredine ac nidore vitiauerit,
jubent Græci coriandri manipulum in olei metreta suspendi, atque ita
paucis diebus manere. Si nihil de nidore decusserit, mutandum est co-
riandrum, donec superetur hoc vitium.

(3) Emend. ex MSS. prius πῆλιν. (3) Hanc voculam revoc. ex MSS.

ἀποσείων

ἀποσβεννύειν ἐν τῇ ἐλαίῳ. Ἄλλοι
σαφίδας, ἐξελόντες τὰ γήγαρτα, καὶ
πάντας ἀποτρέψαντες, ἐμβάλλουσι,
καὶ μὲν ἡμέρας πέντε σαφίδας ἀραν-
τες ἐκπιέουσιν παρτίτῃσι, καὶ
εἰς ἐπερὶ σκευὸς μεταφέρουσιν. Ἄλλοι
σαφίδας ὁρούσας, τὸ γήγαρτα λει-
οφθέντων, ἐν ὁλίῳ κόψαντες ἐμ-
βάλλουσι τῇ ἐλαίῳ.

Κ Ε Φ. ΚΤ.

Ἐλαιον Σπάνω ὁμοιον ποιῆ-
σαι. Δαμογέροντι.

Ἐλαίῳ καθαρῇ ἀπὸ πάσης ἀμύρ-
νης ἄγαν ὑπερζέοντι τριπλά-
σιον ὕδατι μὴ ἄγαν ὑπερζέοντος
ἐλάας ὀλίγας κεκοιμημένας ἐλε-
λαιωμένους πάνυ ἐπίβαλλε, καὶ κινή-
σας καὶ συντρίβῃς ὡς ἀπὸ παντός
τῷ ριζῇ γίνεσθαι, ἕασον ἀφίστημι
ἐφ' ἡσυχίας ἕως ἂν εἰς τρίτον ἀ-
μύρνης ὑφίζηται τὸ συνβληθέν ὕ-
δωρ. Εἴτε τῷ περὶ σκευῇ σκεύει,
ταύτης κόψῃ, τὸ ἐφιστῇ τὸ ἔλαιον
ἀφελὼν, πάλιν ὁμοίως σὺν ὕδατι
χλιαρῇ κινήσας, ἐκ τὸ αὐτὸ ποιῆ-
σας, ἀφίλε λοιπὸν καθαρὸν τὸ ἔ-
λαιον. (α) εἴτε χυλὸν φύλων τ' ἐλαί-
ας ἀπαλῶν ὑσκοπέντων συνμύζας,
ἵνα δερμύτητά πνα καὶ πικρότητα
ἀπ' αὐτῶν λάβῃ, καθαράν τε τῇ
ἐλαίῳ, μὲν τρεῖς ἡμέρας, ἢ καὶ αὐ-
θημερὸν χρόνον. Ἄλλοι δὲ ἔλαιον ὁμ-
φάκινον, ἢ ἄλλως καλὸν, εἰς ἴγδην
βαλόντες ἐπιχεύουσι, καὶ ὅταν χρόνος
ᾗ, ὡς Σπάνω χρόνον τῇ ἐλαίῳ.

(a) Galenus (citante Jano Ant. Saraceno ad Dioscoridem Lib. I. cap.
XXXVII.) Meth. Lib. II. Ἐστὶν καὶ τὸ ἔλαιον σύφον, ὅποσον ἐστὶ τό, τε
Σπάνον ὀνομαζόμενον, ὅσα τε ἄλλα σκευάζουσι μὲν θαλάσσιον ἐλαίαν, &c. Vid.
Sarac. ad locum Diosc. laudatum.

carbones ignitos ligni oleagini in o-
leo extinguere. Alii uvas passas e-
lisis vinaceis terunt, & immittunt,
& post dies decem uvas passas exi-
munt & exprimunt, agitatumque
oleum in aliud vas transfundunt.
Alii uvas passas eodem modo, reli-
ctis vinaceis, in mortario tundunt,
& in oleum injiciunt.

C A P. XXVI.

*Quomodo oleum Hispano simile
fiat. Damogerontis.*

Leo ab omni amurca puro ef-
fervescenti triplum aquæ non
multum ferventis & salem modi-
cum tufum & probe tritum immit-
te, agitationeque ac conturbatione
facta omnia misceantur, & per tem-
pus aliquod quiescere sine, donec
injecta aqua ad amurcæ modum
subsadat. Deinde oleum prædicto vasi
innatans tolle, & rursus cum tepida a-
qua moveto, idemque facito, & de
cætero purum oleum tollito. De-
inde succum foliorum oleæ tenero-
rum contusorum admisce, quo acri-
moniam quandam & amaritudinem
ex ipsis contrahat, ubi autem constiterit
oleum, post triduum, five etiam eo-
dem die utaris. Alii autem etiam
omphacinum oleum, aut alias bo-
num, in mortarium mittunt, ac cir-
cumclinunt, & ubi usus postulaverit,
Hispani loco utuntur.

CAP. XXVII.

*Olei Istrico similis faciendi ratio.
Sotionis.*

IN oleum omphacinum, aut alias bonum, inulam ficcā, & lauri folia, & cyperum aridum, omnia videlicet & tusa, & trita, & per cribrum excussa immitte, & salem torrefactum ac tritum adde. Deinde multum agitatū, ubi constiterit, ad dies tres aut plures serva, ipsumque ad tertias ebullire facito. Hoc est oleum Liburnicum appellatum, quod & Istriānum.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Ἑλαιῶν Ἰστρικῶν ὁμοιον ποιῆσαι. Σωτίων.

(a) **Ε**ἰς ἔλαιον ὀμφάκινον, ἢ ἄλλως καλόν, ἔμβαλε ἔννευαν ξηρὴν, καὶ δάφνης φύλλα, καὶ κύπειρον ξηρὸν, δηλονότι πάντα κοπύνει, & λελειωμένα, & ἄλγυκοςκίνε (1) διητηθέντα καὶ ἄλλας πεφρυσμένους καὶ λελειωμένους. εἴτα πολλὴ κινήσῃ μίξας, ἐπειδὴν κατὰ τὴν ῥεῖ ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς ἢ & πλείους, & (2) πάσον αὐτὸ εἰς τὸ τρίτον. τὸτό ἐστι τὸ καλὸν μύρον Λιβυρνικόν, & (3) αὐτὸ τὸ Ἰστριανόν.

(a) *Eis ἔλαιον*] Plinius *Lib. XV. pag. 170.* "Reliquum [olei] certamen inter Istria terram & Batia par est. Et Palladius *pag. 174.* "Oleum primum Liburnico simile fieri asserunt Græci, si in optimo viridi oleo inulam ficcā, lauri folia, & cyperum, &c;---. Liburnicum vero oleum a Liburnia Istriæ contermina nomen accepit.

(1) *In MSS. scrib. διητέμενα, καὶ ἄλλας δηλονότι πεφρυσμένους.* (2) *Malim cum Interp. βράσον, ut & loci sensus postulat. In MSS. Long. Bod. & Casaub. πάσον.* (3) *Ita legend. censeo, cum de oleo, non gente Istriana, nunc agatur; in pr. Ed. & MSS. αὐτοὶ οἱ Ἰστριανοί.*

CAP. XXVIII.

*Optimus olivas condiendi modus.
Florentini.*

OLivas magnas & intactas, manu decerptas, circum circa arundine acuta incide, atque sic ipsas in vas novum nondum picatum mitte, & salem tenuissimum insperge, & postquam sal colliquatus fuerit, in alio vase mel, si fieri potest, in promptu habe, si vero mel non adsit, sapam & folium citri, & in hanc condituram olivas mitte, ita

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Σύνθεσις χαλίστη ἐλαιῶν.
Φλωρεντίνε.

Λεῶν μεγάλας & ἀθίκτους ἐλαίας τῇ χειρὶ λεφθεύσας, ἔννευαν αὐταῖς πέριξ καλὰ μωρὸν ὀξὺ, καὶ ἔτιω ἔμβαλε εἰς ἄλγυιον καινὸν ἀπίσωτον, (1) ἐπιπάσον ἄλλας λεπτότατον, καὶ μετὰ τὸ συντακῆναι ἔχε ἐν ἐτοιμίῳ εἰς ἄλλο ἄλγυιον, εἰ ἂν εἴχωρεῖ μέλι, εἰ ὃ μὴ, ἔψημα καὶ κισσόφυλλον, & (2) ἔμβαλε τὰς ἐλαίας εἰς ταύτην τὴν ἀρτυσιν, ἵνα

(1) *Emend. ex MSS. V. & Barocc. prius ἐπιπάσον.* (2) *Resistit ex MSS. Casaub. & Interp. in priori Editione ἔμβαλε εἰς αὐτὸ τὰς ἐλαίας, ὥστε ἐπιπλέειν αὐταῖς τὴν ταύτην ἀρτυσιν.*

ἐπιμέλῃ

ἐπιπλήη τὸ ὕρδον. Τινὲς ὃ καὶ μα-
ραθρεσ ἀπέρμα, καὶ (α) καρναβα-
δία, ἔ σελινοσπέρμα, καὶ ἀνήθε μι-
γνύουσι τῇ ἀρτύσει, καὶ ποιεῖσιν ἐ-
λαιῶν σύνθεσιν πάνυ θαυμαστήν, ἥ-
τις πικρὰ πολλοῖς ἀγνοεῖται.

ut liquor ipsis innatet. Quidam et-
iam fœniculi semen, & carnabadi-
um, & apii semen, & anethum ad
hanc condituram admiscent, & oli-
vas mirum ad modum condiunt, qui
vulgo ignoratur.

(α) Καρναβαδία] Du Fresne in Glossario. "Καρναβάδι, καρναβάδιον.
"Glossæ Iatricæ MSS. ex Cod. Reg. 1673. Καρῶν, τὸ καρναβάδιον. Mat-
"thæus Silvaticus: Carnabadi, vel Carna, radix, J. Carvi, Gr. Car-
"naudhi; Cuminum Æthiopicum Fuchsi apud Myrepsum. Καρναβάδιον
"λίθυσικόν, cap. 87. in MS. Codice. Κύμινον τὸ λεγόμενον καρναβάδιον apud
"Pseudo-Dioscoridem. Symeon Sethi de facultat. (pag. 33.) Καρ-
"ναβάδιον θερμὸν ἐστὶ καὶ ξηρὸν καὶ τὴν τρίτην ἀπίστασιν. De Caroo vid. Salm.
in Sol. pag. 596.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Σύνθεσις δι' ὀξύμελι.
Τῷ Αὐτῷ.

Τὰς μακροὺς λάμβανε μὲν τῶν
ωρεσπεφυκότων κλωνίων, τὰς
καλλίστας δηλονότι καὶ (1) μελαίνας
πάνυ ἀθλάσας, εἴτε πολύνους ὕδατι
ψυχρῷ ξήρανον ἐπὶ (2) παρσῶν
ἔ ἔτω βαλῶν (3) ταύτας εἰς σκά-
φῳ κατὰχε ἔλαιον, ἐπιπλάσων τε
αἰλῶν πετριμμένων χρίνικα μίαν εἰς
τὰς 9. χοίνας, κίνη ταῖς χερσὶ
σπράξας, ἵνα μὴ συνθλασθῶσιν.
εἴτε βάλλει εἰς τὸ ἀργεῖον τὰς ἐλαί-
ας ἐπιχέων (4) ὀξύμελι, ἐπιπλείτω
ὃ τὸ ὕρδον, ἔ ἔτω φράξας τοῖς 8 μαραθρεσ κλωσὶν ἀπὸ πύρρου.

(1) Ita scrib. ex Barocc. ante μελαίνας πάντη-- (2) Ita MSS. prius
παρσῶν. (3) MSS. τὰς αὐτάς. (4) Ita MSS. ante hic & in Argum.
Cap. ὀξύμελι. .

Κ Ε Φ. Λ.

Σύνθεσις δι' ἄ γλεύκερ.
Τῷ Αὐτῷ.

Ἀπεπόρροι λαυκαὺς ἐλαίας βρέ-
χουσι θαλάττῃ ἡμέρας 5. εἴτε
βάλλουσιν εἰς ἀργεῖον, καὶ ἐπιχέουσι

C A P. XXIX.

Olivas per acetum mulsum con-
diendi ratio. Ejusdem.

OLivas longas una cum agnatis
ramulis, pulcherrimas videlicet
& nigras prorsus illæfas, aqua frigi-
da lotas in cratibus ficcato: atque
ita in pelvim mitte, affusoque oleo,
aspersoque salis triti chœnice ad
chœnices olivarum novem, leniter
manibus commoveto, ne confrin-
gantur. deinde in vas translatis oli-
vis acetum mulsum affundito, ita ut
innatet liquor, sicque vas obturatum
fœniculi ramulis reponatur.

μαραθρεσ κλωσὶν ἀπὸ πύρρου.

C A P. XXX.

Olivas per mustum condiendi
modus. Ejusdem.

OLivæ albæ decerptæ aqua mari-
na ad dies sex macerantur, de-
inde in vas mittuntur, & mustum
recens

recens superfunditur, vasa autem non replentur, ne dum fervet mustum effundatur, atque ubi ferbuerit oblinunt. Alii præimmisso salis pugillo mustum infundunt, & deinde olivas addunt, & post musti fervorem vasa oblinunt.

γλεῦκον ἀποσφάζον, ἔπειτα ὅταν πληρῶσι τὰ ἀγγεῖα, ἵνα μὴ τὸ γλεῦκον (1) ἐν τῷ ζεῖν ὑπερχειν, καὶ ὅταν ζέσῃ ἀειχρεῖσιν. (2) οἱ δὲ ἀποσφάζοντες ἀλῶν δράκμα ἐκχέουσι τὸ γλεῦκον, ἔπειτα τὰς ἐλαίας, καὶ ὅταν ζέσῃ ἀειχρεῖσιν.

(1) Ex MSS. (2) Ita scribendum esse hunc locum suadebat MSS. consensus; in pr. Ed. Οἱ δὲ προσημιάκωσιν εἰς τὸ γλεῦκον ἀλῶν δράκμα, καὶ τότε τὰς ἐλαίας ἐκχέουσιν, ἔπειτα ———.

C A P. XXXI.

Olivas per vinacea con-
diendi ratio.
Didymi.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Σύνθεσις ἐλαιῶν ὀλίγων (1)
σεμφύλων σαφυλῶν.
Διδύμης.

VInacea recentia priusquam exprimantur una cum olivis vicissim interpositis in vas conde, deinde oblinatur.

Στέμφυλα ἀποσφάζοντες ἔπειτα (2) ἐξισποθῆναι ἑωμέβαλλε εἰς ἀγγεῖον ταῖς ἐλαίαις ἐναλλάξ, εἴτε ἀειχρεῖ.

(1) Ita Cas. ἔπειτα MSS. prius σεμφύλων ἔπειτα Στέμφυλα -. (2) Restituit ex Casaub. MSS. Voss. F. ἔπειτα Barocc. ἀντὶ ἐξισποθῆναι.

C A P. XXXII.

De olivis contusis.
Ejusdem.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Περὶ θλάσων ἐλαιῶν.
Τῷ Αὐτῷ.

Olivas antequam maturescentes nigrescere cœperint saniores accipe, & in ligno confractas in aquam calidam mitte, deinde in sporta transfer & exprime, addeque sale non probe tritum. Et sequenti die vas implens, & salis pugillum injiciens, obtura fœniculi ramulis. Alii fractis olivis nucleos eximunt, & sale contusum inspergunt cum cumino & fœniculi ramulis, deinde mustum optimum injiciunt, & operculum addunt.

Λαῶν ἐλαίας ἀποσφάζοντες ἔπειτα ὑγιεινότερας, καὶ θλάσας ἐπὶ ξύλῳ εἰς ὕδωρ θερμὸν βάλλετε, εἴτε εἰς στυρίδα ἀνελόμην καὶ σφαιρίδας ἐπιβάλλετε ἄλλας μὴ τετριμμένες (1) καλῶς. Καὶ τῇ ἐξῆς πληρώσας τὸ ἀγγεῖον, καὶ ἐπιθεῖς ἀλῶν δράκμα, φράξατε μαράθῳ κλωσίν. Ἄλλοι θλάσαντες ἐξαιρῶσι τὰς πυρήνας, ἐπιπίπτουσιν δὲ ἄλλας τετριμμένες μὲν κυμίνῃ καὶ κλωνίων μαράθῳ, εἴτε ἐμβάλλουσιν χρεῖς λεύκας, ἔπειτα πωμαρίζουσιν.

(1) Ingentem hanc lacunam, a καλῶς ad μὲν, supplevi ex optimo Cod. MS. Barocciano, in quo male scrib. φράξατε μαράθῳ κλωσίν, pro φράξατε μαράθῳ κλωσίν, ut rescripsi ex Cap. 29. hujus Libri.

Κ Ε Φ. Λ Γ.

C A P. XXXIII.

Περὶ κολυμβάδων.

De colymbadibus olivis.

Τῷ Αὐτῷ.

Ejusdem.

ΤΑΣ καλῶμενας (α) κολυμβάδας τὰς ἀδράς, ὅταν ἀκμάζωσι καὶ πρὸς τὰς περὶ αὐτὰς ὥσι, λαβὼν μὲν τὴν ἐκ φύσεως μετ' ἧς κρέμονται, ὡς τοῦ ὅπως μὴ βληθεῖται εἰς μετίζον ἀγρίον ὅταν (1) μετὰ φέρονται θαλάσσιον. εἶτα (2) πλύνας ὑδατὶ ψυχρῷ κατ' ὀλίγας ψύξον εἰς παλάρας ἐν σκιᾷ ἐπὶ μίαν ἡμέραν, ἥ μετὰ σπρεφὲ πρὸς αἴαντος, ἵνα ὁμαλῶς ξηρανθῶσιν. εἶτα ὡς σέμβδαλλε εἰς τὴν πυθμένην πεφρυγμένων ἁλῶν δράκα, ἥ τὴν δούτερας ἀλμυρῆς ἔχον χάσας δὲ μετ' ὅξος κρυτῶν γ. καὶ βαλὼν ἐλαιῶν χρίνικας κ. καὶ πληρώσας τὸ ἀγρίον κίνει. ὑπερεχέτω δὲ τὸ ὕδρον, εἶτα φράξας μετὰ τῆς περὶ αὐτὰς ἀλμυρῆς πρὸς διδάξασθαι πρὸς μετὰ τῆς δειν, ἵνα μὴ θλῶνται αἱ ἐλαῖαι ἐμβαλλόμεναι. Ἄλλοι δὲ μὲν τὴν ἀπαλωθέντων κλώνων ἀφελόντες, ἐμβαλῶσιν εἰς ἀγρίον ἔχον θαλάσσιον ὕδωρ, καὶ ἐάσωσιν ἡμέρας ε. ἢ ε. σ., ἀντιρεῖνται, καὶ εἰς ἀγρίον ἐμβαλόντες μὲν ἀλμυρῆς περὶ αὐτὰς. γίνεται δὲ ταῦτα ὡς χειμερινῶν τροπῶν.

ΟΛIVAS κολυμβάδας appellatas plenas & perfectas, cum in vigore sint & nigricent, una cum petiolo decerpito, & ne contundantur in magnum vas conjectæ quum deferuntur, diligenter prospicito. Deinde frigida aqua lotas subinde paucas in umbra per diem unam in qualis acratibus vimineis ficcato, & quo æqualiter ficcentur leniter converte. Deinde immisso in fundum vasis falis triti pugillo, & murie secundæ congiis quatuor cum aceti heminis tribus infusis, olivarum choenices viginti injicito, & ubi plenum est vas commoveto. Liquor autem superemineat, & vas foeniculi fasciculo obturatum illinatur. Cæterum muriam ea de causa prius infundi oportere docuimus, ne olivæ, dum immittuntur, contundantur. Alii cum tenerrimis ramulis decerptas olivas in vas marina aqua plenum immittunt, & ad dies quinque, vel sex, relictas eximunt, & in vasa cum muria conjectas oblinunt. Hæc autem omnia ante solstitium hybernium fieri oportet.

(α) Κολυμβάδας] *Olivæ condititiæ Græcis sunt Κολυμβάδες, nominis vero rationem affert Plinius Tom. 3. pag. 173. "Muria innatant Colymbades: franguntur eadem, herbarumque viridium sapore condiuntur. Athenæus Lib. 4. Pag. 133. Ἐχρῶντο γὰρ οἱ Παλαιοὶ καὶ τοῖς εἰς ἀναστήμωσιν βρώμασιν, ὡς περὶ ταῖς ἀλμυρῶν ἐλαῖαις, αἱς κολυμβάδας καλεῖται. i.e. Veteres cibis usi sunt appetentiam irritantibus, ut muria conditis olivis, quas Colymbadas vocant. Julio Polluci Pag. 281. Ἀλμυρῶν καὶ Νηκτείδες, Muria conditæ, καὶ Natatrides. Κολυμβάδες ἐλαῖαι (Eodem teste) a Pherecrate nominantur Τρομάβηλοι. Græcis sequioris ævi κολυμβάδες, ut Agapio Cretensi. Plura volens adeat Colum. pag. 454. Pallad. in Novemb. Tit. XXII. καὶ Suidam in V. Γερμένιον.*

(1) In MSS. V. L. καὶ Bod. μετὰ φέρονται, MS. F. habet μετὰ φέρονται. (2) In MSS. pro 2da singulari ut in textu, tertia καὶ numerus pluralis leguntur, πλύναντες &c; usque ad περὶ αὐτὰς.

LIBER

LIBER X.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι'.

ARGUMENTUM LIB. X.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Ι'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de horti structura, & de fructu ac voluptate inde redeunte, & quando singulas arbores plantare oporteat, & quæ ex ipsis infitione, & quæ infoliatione utiliores fiant.

ΤΑδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βιβλίῳ· δεκάτη μὲν ἔστι τῶν περὶ Γεωργίας ἐκλογῶν, περὶ ἐκείνης ἣ συνέχευεν περὶ κηπευτικῆς, ἐπεὶ εἰπεῖν ἀπολαύσεως ἐπευφῆς, ἐπὶ ποτε χρὴ ἕκαστον τῶν δένδρων φυτεύεσθαι, καὶ ποῖα αὐτῶν ἐσκευτρίζεσθαι, ποῖα δὲ ἐμφυλίζεσθαι χρησιμώτερα γένε·.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De horto.

Περὶ παραδείσου.

Florentini.

Φλωρεντίνος.

QUI hortum habere velit, locum idoneum intra villam, si fieri id commodè potest, deligere debet, aut si id non detur, ex propinquo, ut non solum oculis spectantium intra ædes jucunditas hauriatur, sed etiam ambiens aer ex fragrantia plantarum redolens salubrem habitationem reddat. Hortus autem sepem circumdatam habeat, aut aliud quoddam munimentum. Ipsæ vero plantæ non inordinate neque mixtæ plantentur, tanquam sanè, quod aiunt, plantarum diversitas decorem inducat, sed secundum genera separatim singulæ plantæ ponantur, ne minores a majoribus premantur, aut etiam alimento priventur. Intervalla arborum expleantur rosis, aut liliis, aut violis, aut croco, quæ & aspectu, & odore, & usu jucundissima sunt, & reditum augment, apibusque utilia sunt. Plantæ vero ex arboribus florenti-

ΧΡΗ τὸ βεβλόμενον παράδεισον ἔχειν ἐπιλέξασθαι τόπον ἐπιτήδειον, εἰ μὲν ἐξωρεῖ, ἐνδοθεν δὲ ἐποικιῶν. εἰ δὲ μὴ, ἐκ τῶν σὺνέχους, ἵνα μὴ μόνον πρὸς ἀπὸ τῶν θεῶν περὶ τῶν ἐνδοθεν ἀποθεωρῇ, ἀλλὰ ἐπὶ πλείους αἰῶν· *Συναναχωρήσει·* ταῖς ἀπὸ τῶν φυτῶν ἀναφοραῖς ὑγεινὴν ποιῇ τῇ κτῆσιν. περὶ βλητέον δὲ αὐτὸν (1) *θελεῖν, ἢ ἐτέρῳ πρὶ ἐπιμελεῖν.* ἢ φυτὰ μὴ ἀπέκταναι μηδὲ μικρὰ φυτεύεσθαι, οἷα, δὲ φασί, τὸ τῶν φυτῶν ἀναφορὰς εὐπρέπειαν ἐπαισιν γένεσθαι, ἀλλὰ καὶ γένεσθαι κεχωρισμένως ἕκαστα τῶν φυτῶν ἐμβαλεῖσθαι, ἵνα μὴ (2) *κατακρατῆται* πρὸς ἡττημένα ὑπὸ τῶν κρείττωνων, ἢ καὶ τῆς τραφῆς ἀποστρέψεται. τὸ δὲ μελεῖν τῶν δένδρων πάντων πληρέσθαι ῥόδων, καὶ κρίνων, καὶ ἰων, καὶ κρίκων, ἀπὸ τῆς ὁψὸς, ἐπὶ τῆς ὁσφρήσεως, καὶ τῆς χρήσεως ἐστὶν ἡδίστα· ἐπὶ προσηρόν τε, καὶ ταῖς μελίσσαις ὠφέλιμον. Ταῖς δὲ φυτὰς λεπτέρον ἐξ

(1) In MSS. V. F. Long. & Bod. *θελεῖν, sed θελεῖν & θελεῖν* idem sonant. (2) Ex MSS. *prius κατακρατῆται . . . ἀποστρέψεται.*

ἀκμαίων καὶ ἀσινῶν δένδρων. εἰδέναι δὲ χρὴ, ὡς πρὸς ἀπὸ σπέρματος φυτὰ ὡς ἐπὶ πολὺ πάντων τῶν φυτῶν ἐστὶ χείρωνα· βελτίονα δὲ παντὸς φυτῶν τὰ μοχεύματα· κρείττονα δὲ τῶν τὰ ἐγκειναιζόμενα, ἢ ὡς καλλικαρπίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πολυκαρπίαν, καὶ ταχέαν φορὰν τῶν καρπῶν.

Κ Ε Φ. Β.

Κατὰ ποῖον καιρὸν καὶ πότε
φυτεύειν δεῖ τὰ δένδρα.
Τῷ Αὐτῷ.

Ὁ Μετσωρινὸς καιρὸς εἰς φυτεῖαν ἐπιτηδείότερός ἐστι καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἀνύδροις τόποις, δι' ὅλας γὰρ χειμῶν ἀρδύεται τὰ φυτεύομενα. χρὴ δὲ ἅμα τῷ ὁμβρῶν ἡμέρᾳ, εὐθὺς μετὰ τὴν δύσιν τῆς Πλειάδων φυτεύειν, ἢ καὶ τῇ χειμῶν τρηπῆς, τέττατον δὲ ζ'. ἢ ια'. Ὁ Νοεμβρὶς μὲν ἕως κ'. Ὁ (1) Δεκεμβρὶς μὲν ἕως τῆς καὶ οὐμάδα οἱ τὰ Γεωργικὰ συγγραψάμενοι σοφοὶ ὡς ἐπιτηδεῖον ἐπιλέξαντες, ἀμείβονται οἱ Κωνσταντῖνοι ἕτω φασί. τῷ δὲ ἔχει φυτεύειν, ὅσα μὴ ἐφθῆς τῷ μετῴρῳ πεφυττοῦσιν. (2) Ἐγὼ δὲ αὐτῇ τῇ πύρᾳ ἀκριβῶς τῷ τοῦ καλλικαρπίου, πολλὰς μὲν ἀμπέλωνας ἐν τῇ Μαρωτανύμῳ χωρίῳ, ἢ ἐν ἑτέροις ἐν δὲ πλησίον Διὰφύρουσιν μοι ἀγροῖς, τέττατον τῷ καιρῷ κατὰ φυτεύσας μέγιστον ἀπενεκάμην κέρδος. πλείστα δὲ ὡσαύτως δένδρα ἀκροφύων, καὶ τῇ λοιπῇ ὁπώρας, ἐν τῷ μετῴρῳ πεφυττοῦσιν, χαλεπὸν ὡμολόγησαι τῷ καιρῷ. ἀπαντῆς

bus & integris detrahantur. Cæterum, quod nosse expedit, plantæ a femine prognatæ ut plurimum omnibus aliis sunt deteriores: præstantissimæ autem plantæ sunt ex novellis ramis; & his meliores sunt quæ inferuntur, non solum quoad fructuum pulchritudinem ac bonitatem, sed & ubertatem, & citum ipsorum fructuum præventum.

C A P. II.

Quo tempore & quando arbores plantandæ sint.
Ejusdem.

Autumnale tempus ad plantationem accommodatus est, & maxime in locis siccis, per totam enim hyemem plantæ rigantur. Oportet igitur simul ut pluvix fuerint, statim post Pleiadum occasum plantare, adusque solstitium hyemale, hoc est a septima aut undecima die mensis Novembris, usque ad vigesimam Decembris mensis. Hoc autem tempus autumnus omnes qui de Agricultura scripserunt sapientes velut idoneum unanimiter elegerunt, denique Quintilii ipsi sic tradunt. Cæterum vere plantanda sunt, quæ autumnus plantare neglexisti. Ego vero etiam ipsa experientia hoc ipsum exacte didici, multaue vineta in Maratonyma villa, & in aliis propinquis ad me pertinentibus agris, autumnali tempore plantavi, & maximum lucrum mihi inde accessit. Plurimas etiam arbores fructus autumnales, tum duri tum mollis corticis, ferentes in autumnus plantavi, & gratiam me habere tempori con-

(1) Ita MSS. prius Δεκεμβρὶς. τῷ δὲ γὰρ. (2) Antea male conjunct. καὶ οὐμάδα.

(a) Ἐγὼ δὲ καὶ. Hic locus ostendit, hoc caput non recte Florentino tribui, potius autem Cassiani esse, videsis l. 5. c. 6. Ubi autem fuerit Villa ista Maratonyma, nec conjecturam formare ausim.

effusus sum. Omnes igitur nostrates, successu nostro inde observato, de cetero non amplius juxta veterem morem in vere solum plantant, sed prius in autumno, meam in hac parte doctrinam sequentes. Quamvis autem sufficiat ipsa experientia, necessarium tamen arbitror etiam rationem reddere, ob quam plantationem in autumno magis probem. Disce igitur, quod non possibile est naturam duo inter se contraria simul facere, sed necesse est eam circa unum occupatam, alterum negligere. Velut exempli gratia in plantatione, aliquando quidem summas arborum partes, aliquando vero infernas, radices inquam, nutrit. Satis igitur liquet, quod in vere altiores plantarum partes nutrire solet, tunc enim & florem & germen emittunt arbores. In autumno autem vice versa, altiores quidem arborum partes non amplius nutriuntur, sed folia abjiciunt, radices vero a natura aluntur. Illud igitur tempus ad plantationem eligendum est, in quo natura circa radices est occupata. Omnes porro arbores luna sub terra latente plantare oportet, quemadmodum etiam vitem. Si vero crescente luna arbor plantata sit, vehementer augefcet; si autem decrescente, humilis quidem, verum robustior fiet.

ἐν οἷς τὴν ἡμετέραν χώραν, τὴν ἐν-
τεῦθεν ἐπιτυχίαν γεωσάμενοι, ἐκέ-
λοιπὸν καὶ τὸ παλαιὸν ἔδωκεν ἐν
τῇ ἔαρι (3) μόνον τὰς φυτείας
ποιεῖν, ἀλλὰ πρῶτον ἐν τῇ
φθινοπώρῃ, ἀκολουθήσαντες τῇ παρ'
ἐμῇ διδασκαλίᾳ. Ἀρκέσης ὅμως
τὴν πείραν, ἀναγκαῖον ἡγεῖσθαι καὶ
λογισμὸν ἀποδεῖναι, δι' ὃν τὴν
φθινοπώρῃ φυτεῖαν μᾶλλον προση-
χόμεθα. μάθετε γάρ, ὡς ἐκ οἷον τὴν
τὴν φύσιν δύο καὶ ταυτὸν ἐναντία
ἀπεργάζεσθαι, ἀλλὰ ἀνάγκη ταύτῃ
πρῶτον ἐν ἀρχολογίᾳ, ὅτι ἐτέρας κα-
ταφρονεῖν. οἷον ὡς ἐπὶ τῇ φυτείας,
ποτὲ μὲν τὰ ἀνω μέρη γεωμεύει τὴν
δένδρων, (4) ἄλλοτε δὲ τὰ κάτω
μέρη, λέγω δὴ τὰς ρίζας, τρέφει.
Εὐδὴλον ἔν, ὡς ἐν τῇ ἔαρι τὰ ὑψη-
λότερα μέρη τῇ φυτῶν τρέφειν ἐπα-
ρκεῖ, ἀμείλιχόν τινικαῦτα δὲ ἀνθοβολεῖ
καὶ βλαστάνει τὰ δένδρα. ἐν δὲ τῇ
φθινοπώρῃ τὸ ἐναντίον, τὰ μὲν ὑψη-
λότερα μέρη ἐκέπτεται, ἀλλὰ
ἀποβάλλει τὰ φύλλα, αἱ δὲ ρίζαι
ὑπὸ τῇ φύσει τρέφονται. δεῖ ἔν
ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπιλέγεσθαι πρὸς
φυτεῖαν, κατ' ὃν ἡ φύσις πρὸς τὰς
ρίζας ἡχόληται. Πάντα δὲ τὰ δένδρα
ὑπὸ γῆν σελήνης ἔσης χρὴ φυτεύειν,
ὥστε τὴν ἀμπέλον. εἰάν δὲ αὐξάν-
σεως σελήνης φυτεύῃ δένδρον,
σφόδρα (5) αὐξήσει. εἰάν δὲ ληγούσης
χαμαιζήλον μὲν, εὐτονώτερον δὲ ἔσται.

(3) Emend. ex MSS. in priori Ed. μόνον. (4) Prius divisim ἀλλὰ τῇ.

(5) Reflit. ex MSS. ante αὐξήσει. εἰ δὲ.

Κ Ε Φ. Γ.

Τίνα τ' δένδρων ἄπο σπέρ-
ματος φυτεύειν, τίνα δ'
ἄπο παρασάδος, τίνα δὲ
ἄπο πασάλης, ποῖα δ'
ἄπο κλάδου. Διδύμει.

Διάφοροι εἰσιν αἱ τ' δένδρων φυ-
τεῖαι. φανερά γ' δένδρα ἀπὸ
σπέρματος χρησιμαῖα ὡς φυτεῖαν
ἐπεὶ ἢ ἀπὸ παρασάδων, τ' λεγ-
μένων μοχεύματων· πινὰ δ' ἄπο
πασάλης, ἔνια δ' ἀπὸ κλάδων.
Ἀναγκαῖον ἐν σαφηνίσαι τὰς τρέ-
πας, καὶ δ' εἰς ἕκαστον δένδρον
φυτεύειν. Ἀπὸ μὲν ἐν σπέρματι
φυτεύεται πιστάκιον, (1) λεπτοκάρυον,
ἀμυγδαλον, κάστανον, δωρακινόν,
δαμασκινόν, (2) εὐρόβιλον, φοῖνιξ,
κυνάριον, δάφνη, μηλέα, (3)
φένδαμνον, ἐλάτη, πίτυς. ταῦτα
δ' μετὰ φυτεύειν βελτίονα ἔσται.
Ἀπὸ δ' παρασάδος ἦτοι μοχεύ-
ματων φυτεύειν μήλα ἢ τὰ ὄμματα,
οἷον κέρας, ζίζυφον, λεπτοκάρυον,
χαμαιδάφνη, μυρσίνη, μέσσιλον,
(Παρασπάδες ἦτοι μοχεύματα κα-
λεῖται, ὅσα ἐρρήνωται τῆς δέν-
δρου, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποσπῶνται με-
τὰ φανερά μέρη τ' ῥιζῆς). δεῖ δ' καὶ
τὰς παρασάδας καὶ τὰ μοχεύματα
μετὰ φυτεύειν. Ἀπὸ δ' (4) πασά-
λης ἢ κλάδων φυτεύεται ἀμυγδαλή,
ἀπιδέα, κυκλάμινον, (5) κίτριον,
πῆλα, ἐλαῖα, κυδωνία, ἀγχερος,
λεύκη, κισσός, ζίζυφον, μυρσίνη,
κάστανον καὶ ταῦτα δ' μετὰ φυτεύειν
καλλίονα ἔσται. Τὰ δ' ἀνέμενα ἢ ἀπὸ παρασάδος φυτεύειν, καὶ ἀπὸ κλά-
δων ἢ πασάλης, ἐπὶ ταῦτα, σῦκα, κυκλάμινα, κίτριά, ῥοῖα, ἐλαῖα, (6) κυκμορέα,

C A P. III.

*Quæ arbores a semine, sur-
culo avulso, & talea, & ra-
mo plantandæ.*

Didymi.

Diversæ sunt arborum plantati-
ones. Certæ enim arbo-
res a semine utiliter plantantur: a-
liæ a ramulis avulsis, stolonibus ap-
pellatis: quædam a talea, aliqua a
ramo. Necessarium igitur est de-
clarare modos, juxta quos singulæ
arbores plantentur. A semine igi-
tur plantatur pistacium, nux avella-
na, amygdala, castanea, duracinum,
damascenum, strobilus, palma, cu-
pressus, laurus, malus, acer, abies,
pinus. hæc autem transplantata me-
liora erunt. Ab avulsis autem furculis
five stolonibus plantantur mala &
similia, velut cerasus, zizyphum, nux
parva, chamædaphne, myrtus, mes-
pilum (Avulsi furculi five stolones
appellantur, qui arboribus uniti atque
agnati sunt, ex ipsisque avelluntur
una cum conspicua radicis parte).
oportet autem & furculos avulsos &
stolones transplantare. A talea vero
& ramis plantatur amygdala, pyrus,
morus, citrium, malus, olea, coto-
nea, populus nigra & alba, hedera,
zizyphum, myrtus, castanea; &
hæc transplantata meliora redduntur.
Quæ vero & ab avulsis furculis, & a
ramis & talea, plantari possunt, hæc

(1) Ita MSS. F. Long. & Bod. prius λεπτοκάρυον. (2) Emend. ex
Cod. Barocc. ante εὐρόβιλον. (3) Ita legend. in pr. Ed. φένδαμνον,
Bar. φένδαμνον. (4) Emend. ex MSS. Long. & Bod. ante πασάδων
καὶ κλάδων. (5) Ita legend. ex MSS. in pr. Ed. κίτριον, ... κυδωνία.

(6) In MSS. Bar. L. & Bod. κυκμορέα.

sunt, ficus, morus, citrium, punica, olea, sycomorus, populus alba, myrtus acuta, cotonea. A ramis autem & talea tantum plantantur (nequam vero furculis avulsis, quod ex radicibus stolones non emittant) hæc; vitis, salix, buxus, cytisus. Quæ vero & a semine & furculis avulsis plantari possunt, hæc sunt, præcocia, damascena, amygdala, palma, pistacium, platanus, laurus.

λεύκη, (α) κεντρομυρσίνη, κυδωνία.
(7) Ἀπὸ τῶν κλάδων καὶ πασάλας μόνον φυτεύεται (αἰδύνατον ἢ ἐν παρασάδων, ἀλλὰ τὸ μὴδὲ παραβάλλειν ἐν τῇ ρίζῳ μοχλεύματι) ταῦτα: ἀμπέλαι, ἰτέα, πύξι, κύπρος. Ταῦτ' ὀνομάζονται καὶ ἀπὸ σπέρματος καὶ ἀπὸ παρασάδων φυτεύεσθαι. ἔστι ταῦτα, βερμύκκια, δαμασκηνά, ἀμύγδαλα, φοῖνιξ, πιστάκιον, πλάτανος, δάφνη.

(α) Κεντρομυρσίνη] *Myrtus Sylvestris* Nostro & Theophr. pag. 66. Κεντρομυρσίνη, Dioscoridi Ὀξύμυρσίνη. Plinius Lib. 23. Sect. ult. " *Myrtus Sylvestris, sive Oxymyr sine, sive Chamamyr sine, baccis rubentibus* " & brevitate a sativa distat..... Castor Oxymyr sinem myrti foliis acutis, " ex qua fiunt ruri scopæ, ruscum vocavit, ad eosdem usus. Inter Arbores ἐπιφυλλοκάρπας numeratur a Theophrasto loco cit. Vid. Plin. Lib. 15.

(7) Ex MSS.

C A P. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

De plantatione palmarum.
Leontini.

(α) Περί Φυτείας Φοινίκων. ΛΕΟΝΤΙΝΕΣ.

SCrobem cubitorum duorum profunditate, eademque latitudine, aut etiam ampliore, aggere terræ cum stercore caprino expleto, semicubitali profunditate relicta, deinde in medio aggere palmæ nucleum in terra plantato, ita ut acies

(1) Ὁρύξας βόθρον βάθους πηχῶν δύο, ἢ πλάτους ἢ αὐτῆς, ἢ καὶ πλέον, πλήρωσον χώματι μεμιγμένῳ μὲν κόπρος αἰγῶν, δολιπῶν ἡμιπηχυαῖον βάθος, εἴτα μέσον ἢ χώματι (b) τὴν βαλάναν τὴν πυρρῆνα χρηματίσεις πρὸς τὴν γῆν,

(α) Περί Φυτείας Φοινίκων.] *De Palmarum generibus, plantatione, & fructu, adeo multa ab Antiquis prodita sunt, ut, vel strictim delibata, notula modum longe excederent. Vid. quæ congefferunt Plinius Tom. 3. Athenæus Pag. 651, 2. Dioscor. Lib. 1. Theophrastus Lib. 2. pag. 33. & Salm. ad Solinum, a pag. 1319. usque ad finem. Xenophen in lib. 2do Ἀναξάστως, οἷνε Φοινίκων meminit, quod ex Africa allatum nobis hodie in usu est.*

(1) MS. F. habet Ὁρύξας βόθρον πηχῶν δύο, τὸ βάθος, καὶ πλάτος τὸ αὐτὸ, ἢ καὶ πλέον, ---.

(b) Τῆς βαλάναν] Plinius Tom. 3. Pag. 70. " *Syri & Fuba [palmulas] tragemata vocant. Nam in alia parte Phœnices, Ciliciaque, populari etiam nomine a nobis appellantur balani. Eustath. in K. Ὀδυσ. pag. 395. Ed. Basil. Βάλανοι ἢ ἐ δρυῶν μόνον· ἀλλὰ καὶ Φοινίκων καθ' ὁμοιότητα. Et Pollux Lib. 1. Cap. 12. Ὁ δὲ καρπὸς, ὁ μὲν ἢ ἄρρεν Φοινίκος, ψῆν· ὁ ἢ τὴν θηλείας, βάλανος.*

τὸ δὲ ὄξυ (2) ἔπυρεῖνος πρὸς ἀνατολάς, ἐπιχώννυε γῆν μὲν κόπρεα καὶ αἰλῶν μεμιγμέναν, ἢ ἀρδνευε κατ' ἡμέραν, ἕως ἂν βλαστήσῃ. τινὲς μὲν ἔν τῷτον μετὰφυτεύουσι, πνὲς ἢ ἐπὶ χώρας ἐῷσι, ἢ ἐπειδὴ τῇ ἀλμυρᾷ γῇ χαίρει, καὶ κατ' ἐνιαυτὸν περιούρουσιν, ἢ ἄλλας ἐπιρρίπτειν. ἔτι τῷ ταχέως μεγάλοι ἔσονται. γίνονται ἢ εὐθυλέστεροι τευχία οἶνε παλαιῷ πολυζόμενοι. τὰ ἢ ὅσα ἔφθοινίκων ἐχρησπεύειν εὐθὺς ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ἐν πυθμένι κεράμει, καὶ ἔτι μετὰφυτεύειν. Ὁ ἢ φοῖνιξ ἐρᾷ, καὶ (3) δειμύως, ἐτέρω φοῖνικῷ, ὡς Φλωρεντίνος ἐν τοῖς Γεωργικαῖς αὐτῷ φησι, καὶ ἐπρόσπερν (4) παύσεται ἔπειτα, ἕως ἂν αὐτῷ ὁ ἐρῶμεν παρὰμυθήσεται. ἔστι τῷ ἰδεῖν τὸ δένδρον ἐπικεκαμμένον, ἢ μὴ φέρειν τὴν ἰδίαν βάσιν, μηδὲ καρποφορεῖν. τῷτο ἐλαυθάνει τῷ γαργόν, ἀλλ' ὅτι μὲν ἐρᾷ καὶ ἐρᾷται περμαίρεται, ἀγνοεῖ δὲ ποῖς διὸ παρὰπτόμεν φοινίκων πολλῶν, καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν ἐρῶσαν ἐπανιών, ἢ ἐφαπτόμεν τῇ χειρὶ, δοκεῖ φιλήματι ὡς περ Δίακονεῖν. (c) ποῖς ἢ φοῖνικός ἐστιν αὐτῇ πόδι, ση-

ipsum fursum spectet, obrueque terra cum stercore & sale admixto, & quotidie rigato, donec germen emittat. Quidam igitur ipsum transplantant, quidam in loco sinunt, & quandoquidem falsa terra gaudet, singulis annis circumfodere oportet, & salem adjicere; sic enim cito magnæ fient. Vegetiores autem evadunt facie vini veteris rigatæ. ossa vero palmarum non statim in terra ponenda sunt, sed in ollæ fundo, atque sic transplantanda. Cæterum palma ipsa amat, & quidem ardentem, alteram palmam, velut Florentinus in Georgicis suis tradit, neque prius extinguitur amor, quam ipsam dilectus consoletur. Videre enim est ipsam arborem incurvatam, & non ferentem proprium firmamentum, neque fructum producentem. Atqui hoc ipsum agricolam non latet, novit enim quod amet, quam vero amet ignorat: quapropter multas palmas contingens, rursusque ad amantem rediens, eamque manu attingens, quasi osculo inutuo ministrare videtur. Quam vero palmam amet, affectionum &

(2) Emend. hunc locum ex MS. Barocc. prius pessime, ὄξυ πρὸς ἀνατολάς. Et MSS. habent αἰλῶν μεμιγμέναν. (3) Ita MSS. prius δειμύως. (4) Ex MS. Barocc. ante παύσει... παρὰμυθήσει.

(c) Ποῖς δὲ φοῖνικῷ] De Palmarum amore & coitu Plinius Tom. 3. p. 65, 6. " Cætero sine maribus non gignere fœminas sponte edito nemore " confirmant: circaque singulos plures nutare in eum pronas blandioribus " comis. Illum erectis hispidum afflatu, visuque ipso & pulvere, etiam " reliquas maritare; huius arbore excisa, post viduas sterilescere fœminas. " Adeoque est Veneris Intellectus, ut coitus etiam excogitatus sit ab homine, " ex maribus flore ac lanugine, interim vero tantum pulvere insperso fœminis. Ita etiam Theophr. Pag. 38. Τοῖς δὲ φοῖνιξιν αἱ ἀπὸ τῶν ἀρρένων αὐτὸς πᾶς θήλειος βοήθειαν γίνεται τόνδε τὸν τρόπον. ὅταν ἀνδρὴ τὸ ἀρρὲν, ἀπὸ τῶν μόνων πλὴν (παῖδων ἀφ' ἧς τὸ ἀνδρῶν εὐθὺς ὡς περ ἔχει, τὸν τε χυτὸν, καὶ τὸ ἀνδρῶν, ἢ τὸ κοινοῦ καὶ ἀσπίσι καὶ τῷ καρπῷ τῶν θηλείας. Consul. Eundem pag. 248. & 287. Eadem tradit Achilles Tatius Lib. I. pag. LVII. λέγουσι ἢ [παῖδες σφῶν] τὸ μὲν ἀρρὲνα τῶν φοινίκων, τὸ δὲ θήλειον. ὁ ἀρρὲν ἐν τῷ θήλειῳ ἐρᾷ, καὶ ὁ θήλειος ἀπακισμένῳ εἰν τῇ τῷ φυτείας τῷ σπέρματι, ὁ ἐρῶν ὁ ἀρρὲν αὐαίνει. συνήσιν ὅν ὁ γαργὸς τὴν λυτὴν τῷ φυτῷ, ἢ εἰς τὴν τῷ χειρὶ

si ita dicere liceat, manuum nutu aliquo modo significat, ad illam enim respicit, & in illam radicibus extentis se amanter injicit, eamque quasi amplectitur. Medela igitur amori adhibetur, si agricola frequenter masculam contingat, & manus suas amanti admoveat: maxime si flores de palmitē masculæ ademptos in caput amantis imponat. Hoc enim modo amorem mitigat, & palma ipsa gaudens de cætero optimum fructum feret.

μαίνετ' ἑσώπον πινά τῇ τ' παλῶν & τῇ τ' χειρῶν, ὡς ἂν τις εἴποι, νεύσῃ, πρὸς ἐκείνον ᾧ ἀπεδέλπει, καὶ ἐπ' ἐκείνον προῖρριζέτω ὥστερ' ἀπειδάσαι ἐαυτῷ (5) ἐπιρρίπτει. ἀκὲρ ἔν γένει τῇ ἐρώσει, (6) δ' ἡρωγῆς ζυνεχῶς ἀπιομένεσ' ἔσθ' ἄρρεν, καὶ ταῖς χεῖρας αὐτῆς παρὰ πλάζοντι τῇ ἐρωμένῃ· μάλιστα εἰ τῷ ἀνδρὶ ἐξελὼν ἀπὸ τ' σκαφῆς δ' ἄρρεν, ἐνθάδε εἰς τῷ κεφαλῷ τ' ἐρώσεως. ἔτι καὶ προῖρριζέτω τ' ἐρωτῇ, & λοιπὸν ἢ φοινίξ ἀπλατίζομένη καλίσσον κυρπὸν οἶσθ'.

ὡς ἐπὶ τὴν ἀνελθὼν, ἐφορᾷ πᾶν νέουκεν, (κλίνεται ἢ εἰς τὸ ἐρώμενον) καὶ μαθὼν, θεραπεύει δ' φυτῆ τῷ νόσῳ. πῖορρον ἢ δ' ἡλέετο φοινίξ λαδῶν, εἰς τῷ δ' ἄρρεν καρδίαν ἐνπύησι. καὶ ἀνέψυξε μὴ ἢ ψυχὴ δ' φυτῆ. Τὸ δ' σῶμα ἀποθνήσκον πάλιν ἀνεζωπύρεται, καὶ ἐξανέστη, χαῖρον ἐπὶ τῇ τ' ἐρωμένης συμπολοκῇ. Vid. Basilium Hom. V. Philostratum in Icon. Lib. I. in Ἑλῃ. Theophyl. Simocatt. Ep. XVIII. & in Ἀποδείαις Φυσικαῖς Quaest. V.

(5) In MSS. περιρρίπτει. (6) Hunc locum misere luxatum in integrum restitui ex Theophrasto, Polluce, & MSS. in pr. Ed. τὸ δ' ἡρωγῆς... ταῖς χεῖρας αὐτῆς παρὰ πλάζοντι τῇ ἐρωμένῃ, μάλιστα δ' προῖρριζέτω τ' ἐρωτῇ, εἰ καὶ τῷ ἀνδρὶ ἐξελὼν ἀπὸ τ' σκαφῆς δ' ἄρρεν, ἐνθάδε εἰς τῷ κεφαλῷ τ' ἐρώσεως, καὶ λοιπὸν——. Hæc autem omnia mendis tantis referta, ita ut erant, edidit Leo Allatius in Notis ad Eustathii Antiocheni Hexæm. nisi quod viderit legendum esse τ' παλάης.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

*Quomodo fructus palmarum
generosus fiat.
Democriti.*

Περὶ τῆς εὐθαλῆς τ' καρπὸν
τῆς Φοινίκων γενέσθαι.
Δημοκρίτης.

FRUCTUS palmarum generosus fit, quum vacuas vaginas, quas ἡλικὰς vocant, florentes decerptas & ficcatas in truncis suspenderis, quemadmodum grossos in ficis.

Ο Δὲ καρπὸς αὐτῶν εὐθὺς γὰρ γίνεται, ὅταν ταῖς (1) ἀπύρεσ θήκας, ἃς πινὰς (2) ἡλικὰς καλεῖσιν, ἀνδράσας ἀφελόντες & ξηραντες παρὰ πλάζοντι τοῖς (6) στελέχεσιν, κατὰ πρὸς τὰ ἐρμένα ταῖς συκαῖς.

(1) Jan. Gruterus legit ἀφύρες, sed Bar. ut in textu. (2) Ita Interp. & MSS. prius ἡλικαῖς, neutrum autem mihi occurrit: forte legend. ἑλικας, a convolutione. (3) Emend. ex MSS. prius στελέχοις.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ (α) θαλῶν καὶ τῶν
φοινίκων πλέξεως.
Διδύμω.

C A P. VI.

De germinibus & viminibus
palmarum textilibus.
Didymi.

Εἰ θαλεῖς ὅ γίνονται καὶ ὑψηλοί,
πρυγὸς οἶνε παλαιῷ (1) διηθε-
μῆς, καὶ ταῖς ῥίζαις παραχυθεῖς
ἀφελεῖται ὁ αἰὼν ἐμῶαλομένων.
ἵνα ὅ εἰς πλέξιν φορμῶν καὶ σπυρί-
δων λουκοί περὶ ἐπιτήδαιοι οἱ θαλοὶ
ᾤσι, χλωρὸς ἐπὶ δὲ τῶν βαίων ἐκ-
πλάωμεν αὐτὰς, καὶ ἐν σκέπη δὲ
θώμεθα ἡμέρας δέ. καὶ μετὰ ταῦτα
ἐάσωμεν ταῖς δρόσοις (2) ὑεῶς, καὶ
ταῖς ἡλίοις αὐαίνεσθαι, ἄλλως ἂν γέ-
νων λουκοί.

Floridæ vero & altæ fiunt pal-
marum arbores, facie vini ve-
teris excolata, & radicibus affusa;
Prodest etiam sal injectus. Quo
vero ad corbium & sportarum tex-
turam alba & idonea fiant germi-
na, viridia adhuc ipsa de ramis a-
vellamus, & sub tecto repona-
mus ad quatrimum, & postea rur-
sus rori exposita ad quatrimum
compluta esse sinamus, & a sole are-
fieri, donec alba fuerint.

(a) Pollux in Onom. Lib. I. Cap. XII. exponit θαλὸς, per φοῖνικα φύλ-
λον, Noster autem de ramulis agit.

(1) Emend. ex MSS. V. Long. & Bod. in pr. Ed. διητημένης, ταῖς.

(2) MS. V. & Interp. supplent ἡμέρας δέ.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ καιροῦ φυτείας κιβίου,
καὶ ἐπιμελείας, καὶ πῶς
ἐπὶ ἐρυθρᾷ (1) ταῦτα
γενέσθω. Φλωρεντίνω.

C A P. VII.

De tempore plantationis citrii,
eiusque cura, & quomodo
citria rubra fiant.
Florentini.

(a) Τὸ κίτριον φυτευτέον δὲ ἀπὸ με-
τεώρου ἕως ἰσημερίας ἐαρι-

Citrium plantandum est ab au-
tumno usque ad æquinoctium

(1) Revocavi ex MSS.

(a) Τὸ κίτριον | Citrus Arbor Græcis est κίτρον, vel κίτριον, Plinio
teste, Latinis Malus Assyria vel Medica, unedonis folio, intercurrentibus
spinis, Gallishodie, Un Citronnier. " Arbor ipsa (inquit Plinius) omnibus
" horis pomifera est, aliis cadentibus, aliis maturescentibus, aliis subna-
" scentibus. Pomæ Veteribus, ut primum inventa, in cibis non erant, sed
ob miram odoris fragrantiam inter vestes reposita, unde Vestis citrosa apud
Nævium. Athenæus pag. 83. ex Jubæ de Libya commentariis refert, citrum
ab Afris Hesperidum malum vocari, -- ἀπ' ὧν καὶ Ἡρακλῆα κομίσαι εἰς τὴν
Ἑλλάδα τὰ χεύστα ἀπὸ τὴν ἰδέαν λεγόμενα μῆλα. Alia ejus origo notatur
ex Asclepiadis Ægyptiacis, terram scilicet in Jovis & Junonis nuptiis
vernū.

vernum. Gaudet aqua larga, & soli omnium arborum auster prodest, boreas vero obest. Quandoquidem autem gravis est fructus, decerpere sane oportet multos & paucos relinquere. Sic enim habitiores fiunt. Cæterum juxta muros citrium plantandum est, ut munimentum habeat adversus septentrionales partes. Circumdatur per hyemem storeis, & maxime cucurbitarum farmentis. Naturalem enim quandam contrarietatem habent, ut ipsum a frigore illæsum tutentur. Quapropter lignosiora & crassa farmenta cucurbitarum uramus, horumque cinerem citrii radicibus adspargamus. Ipse autem citrii fructus, si, priusquam ad justam magnitudinem creverit, in vas fictile aut vitreum ponatur, augescens ad vasis figuram formabitur, tantusque fiet, quanta est vasis magnitudo: videtur enim fructus, quasi certamine inito, hoc industrie præstare. Oportet autem vasi per-

νής. χαίρει ὃ ὕδαλι ἀφθόνῳ· μόνον ὃ τὸ τοῦ ὅλων τῶ δένδρων ὑπὸ νότῃ ἀφελείται, ὑπὸ βορρᾷ ὃ βλάπτει. ἐπειδὴ ὃ βαρὺς ἐστὶν ὁ καρπὸς, ἀφαιρεῖν χρὴ τὰ πολλὰ ἐὼς λίγα καταλιμπάνειν. ἔγω γὰρ καὶ εὐτραφέστερα γίνε. Δεῖ ὃ πρὸς (b) τοῖς τοίχοις ταῦτα φυτεύειν, ἵνα ἔχῃ ἔρμυα πρὸς τὰ ἀρκυῖα μέση. (2) Ἀφ' ἧς χειμῶνα ψιῶσι, μάλιστα ὃ τοῖς κλήμασι τῶ κλοκωτῶ. ἔχουσι γὰρ πῶνα φυσικὴν ἀνπαίδειαν, πρὸς τὸ δὲ τῶ κρύος ἀσπεῖς αὐτὰς ἀφφυλάττειν. διὸ τὰ ξυλωδέστερα καὶ (3) παχέα (c) κλήματα κλοκωτῶν καύσαντες, τῶ τῶτων πέτρων τοῖς ῥίζαις τῶ κτερεῖς ἀειπάσκειν χρὴ. Ὁ ὃ καρπὸς τῶ κτερεῖς, πρὶν (4) τέλειον αὐξῆσαι, εἰς αἶγρος κερῶμενον ἢ εἰς ὕλινον (5) ἐνπιδῆ· αὐξανόμενον πωθήσει πρὸς τὸ αἶγρον, καὶ τοσούτος γνήσεται, ὅσον καὶ τὸ τῶ αἶγρος μέγεθος· εἶκοι γὰρ ὁ καρπὸς πρὸς τὸ τοῦ αἶμυδαῖται.

hunc fructum edidisse. Duo nobis afferuntur genera, alterum oblongum, quæ Limones a Nostratibus vocantur, alterum orbiculari forma, Aurantiorum nomine satis nota; Infima Græcitati, & Nicandri Scholiasta, Νερώντζια. If. Casaubonus meminit pomorum Orenziorum, in quibus unicuique tantum fuit granum, cum vulgo soleant esse in singulis cellulis singula; talia se vidisse ait Montis Pessulani, eaque maxima, & succi plenissima. Κίττειον (Athenæi verba) πρὸς λαμβανόμενον ἀντιφάρμακόν ἐστι πάντος δηλητηρίου, quod adstruit egregia de Maleficis Ægyptiis historia. " Grana (inquit Plinius) Parthorum procures incoquebant esculentis, commendandi halitus gratia. Vid. Theophr. pag. 76, 7. Athenæum pag. 83, 4. Dioscor. p. 80. Pallad. pag. 95. Salm. in Sol. & Eustath. in H. Ὀδυσ. pag. 474.

(b) Τοῖς τοίχοις] Pallad. p. 95. " Sed si quis hoc genus, ut in regione frigida nutriatur, extorquet, loco vel parietibus munito, vel in Meridiana nam partem verso, disponat hanc arborem. Sed hibernis mensibus tectum gramine velet agresti.

(2) In MS. V. scrib. Ἀφ' ἧς χειμῶνα, & in MSS. F. L. & Bod. ψιῶσι. (3) Ita legendum quis non videt? prius παχέα.

(c) Κλήματα τῶ κλοκωτῶ. Idem pag. cit. " Citreum juvari creditur, sicut cucurbita vicinis locis ferantur: quarum vites etiam combusta utilem citri arboribus cinerem præbent.

(4) Ex MS. Barocc. ante τέλειον. (5) Restitui ex MSS. prius πωθήσει.

δι' ἢ τὰ ἀγρία ἀφ' ἧνοιαν, τετέ-
στιν ὅπως, ἐμποιεῖν. Εἰδέναι ἢ χεῖν,
ὅτι τὸ κίτριον ἐνοφθαλμιζόμενον
ἀφορᾷ ἔσται, διὸ τὰ ἀφ' σαρκὸς
τροπῇ ἐκεντερίζεται χεῖν, ὥσπερ
καὶ τὰς ἀμπέλους. (6) Κίτριά ἐῖ
βέλει μέλανα ποιῆσαι, μηλέας
κλάδον τῇ κίτριά ἐκέντεριζε, καὶ
τὸ ἀνάπαλιν. μῆλον ἢ ἐκέντερι-
ζομένης κίτριάς, καὶ τὸ ἀνάπαλιν,
γενοίτο ἄν. Ἐάν ἢ τ' καρπὸν γύψῳ
(7) πεφυραμένη καὶ χεῖσθαι, ἀσινῇ
τέτον ἐ ἀφ' πάντος (8) φυλάξεις.
τέτον τὸ φυτὸν, καὶ ἐπ' ὀλίγον κρυ-
σταλλεῖ μετρίῃ, ὡς φύσσει ὃν τευφε-
ρώπερον, καὶ ὁμοῦ δ' ἀπόλλυται. πνέ-
ς ἢ τ' πωλείων καὶ τευφάντων, ὑπὲρ
σοῦς πρὸς ἥλιον ὁρώσας παρὰ τ'
πύχον πὰς κίτριάς φυτεύουσιν, ὕδατι
ἢ ἀφθόνῳ ἀρδεύουσι καὶ τ' μὲν θέρ-
ους ἀπεγάζεας καὶ ἀλιμπάνουσι πὰς
σοῦς, τὰ ἥλιον θάλλειν πυρέχοντες
τὰ φυτὰ, περσιόνῃ ἢ τ' χειμῶνος,
σιγάζουσι (9) τὰ φυτὰ. Εἰ ἢ βέλει
κίτριά ἐρυθρὰ ποιῆσαι, ἐκέντερι-
σον ἐξ αὐτῶν εἰς συνάμινον, καὶ
τὸ ἀνάπαλιν, ἐ γίνε' ἐρυθρὰ τὰ
κίτριά, οἷσαι δὲ ἐ ἐκάπερον τ' καρ-
πὸν. ἐκέντερίζεται ἢ (10) τὸ κίτριον καὶ εἰς ροιάν.

spirationem relinquere, hoc est fora-
mina incutere. Verum nosse expe-
dit, quod citrium si inoculetur ste-
rile erit, quare ad modum infi-
tionis per carnem inferere conve-
nit, quemadmodum & vites. Ci-
tria autem si velis nigra facere, ma-
li ramum citro inferre, & vice
versa. Malum vero citro infita, &
vice versa, [nigrum] fiat. Porro si
fructum gypso subacto illeaveris, in-
tegrum & per totum etiam annum
conservabis. Ipsa planta, etiam si
parum gelu senserit, adusta perit,
utpote quæ natura tenerior sit.
Quidam divites & deliciis gauden-
tes, sub porticus ad solem ipectan-
tes juxta murum arbores citrias
plantant, & aqua larga rigant: at-
que æstate quidem apertas esse por-
ticus sinunt, plantas sole foveri ac
calfieri permittentes, hyeme vero ac-
cedente, plantas tegunt. Quod si
rubra citria facere velis, inferre ci-
trium in morum, & vice versa, &
citria rubra fient, & arbor utrum-
que fructum feret. Potest etiam
citrium in punicam inferi.

(6) Duas hasce θεωροπάς, α κίτριά ad γένοιτο ἄν, supplevi ex MSS. Barocc. & Palatinis. (7) Ita MSS. prius πεφυραμένη. (8) Interp. addit ἔτρες, ut inferius Cap. 10. hujus Libri. (9) Revoc. ex MSS. & Interp. (10) Praced. voculam delendam suadebat MSS. consensus.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Ἄτερον περὶ Φυτείας κί-
τρίδ. Ανατολίς.

Aliud de plantatione citrii.
Anatolii.

Τινες ἢ τὰ κίτριά ἐ (1) πιασά-
λοις μόνον φυτεύουσιν, ἀλλὰ καὶ
ἀπὸ κορύνης, καὶ περὶ μὲν τ' κλω-
νίς, ἔτι καὶ ἐν τῷ ὁρύματι καὶ ἀπὸ
γνωτῶν (2) αἱ δὲ ἀρχαὶ τ' κλω-

Quidam citria non solum a ta-
lea plantant, sed etiam a clava,
incurvato videlicet ramo, atque ita
duo rami cacumina in scrobem de-
panguntur, & adobruuntur, ipsum-

(1) Ita legend. cenſeo, refragant. licet MSS. pr. Ed. πιασάλας. (2) Ex
MSS. ante τὰς δύο ἀρχὰς ... ἐχωννύουσιν. ἀνωθεν ἔν---

que

que germen sursum erumpit e fornice, si ita dicere liceat. Quidam nodosas citrii plantarum taleas, quæ incurvari non possunt, inversas plantant, crassiore parte sursum spectante, tenui in terram defixa, & cinere cucumerariorum simul injecta.

(3) In MSS. κεφαλή. (4) Sic legend. nullus dubito, ante, ut ἐν in MSS. Κυκλάων.

CAP. IX.

Quomodo citrium facias figuram cujuscunque aviculae referre, aut hominis faciem exprimere, aut alius animalis. Africani.

PRædictum citrii fructum formam reddere facies vel humanæ faciei, vel alterius animalis, hoc modo. Gypso aut luto illud intege, & ficcatum in duas partes instrumento quopiam acuto seca, ita ut anterior & posterior pars aptari ac committi queant, indeque ficcatum in figlinis torre. Quum vero fructus ad dimidiam partem augmenti sui creverit, formas illas circumdadas vinculis diligenter constringe, ne ab augefcente fructu divellantur, five id pyrum, five malum, five punicum aut citrium fuerit, & suscipiet formas. Et ut in summa hoc dicatur, fructus omnes molles in animalium formas coget, quisquis in formas exsculptas inclusos augefcere permittet.

(1) Supplevi ex MSS. ἐν Interp. (2) In MSS. scribe, ἔχοντι τὸ τρέπον τῆτον. (3) Restitui ex MSS. prius --- τινι, διμερές---. (4) Hic delevi ἐν auctor. MSS. (5) Emend. ex MSS. F. L. ἐν Bod. prius ἀπιδέξαι.

νίε, καὶ ἔχωννυνται, καὶ ἀναθεν ἐκβάλλει τὸ βλαστὸν, ὡς εἰπὴν, ἀπὸ τῆς καμάρου. Οἱ δὲ καὶ τὰ κρητὰ παστέλια τὴν κρητὸν, τὰ μὴ δύναμενα καμφθῆναι, (3) καὶ κεφαλῆς φυτεύουσιν, τὸ παχύτερον ἀνω, & τὸ λεπτόν μέρους εἰς τὴν γῆν πηγνύοντες, & συνεισβάλλουσιν τὴν (4) σικυηλάτων τέφραν.

Κ Ε Φ. Θ.

Ὡς κίτρον ποιῆσαι φέρειν ἐκτύπωμα οἰσδήποτε ὀρνέας, ἢ (1) μιμνῆσθαι ὡς ὡς ἀνθρώπου, ἢ ἄλλας ζώας. Ἀφρικανῶν.

Εἰδωλόμορφον τὸ φερεννόμενον καρπὸν ποιήσεις εἰς ὡς ὡς ἀνθρώπου, ἢ ἄλλας ζώας, (1) καὶ τὸν δὲ τρέπον. ὡς ὡς ἀνθρώπου τῆ γύψου ἢ πηλῶς, καὶ ἐάν τις ψυγῆναι τέμνει ὅξει πνι, (3) καὶ διμερές ποιήσεις ἐμπεσόντων καὶ ὀπίσθων ὡς συναρμόσας, ξηράς (4) ὅπως εἰς τὰ κεράμια. ὅταν δὲ ὁ καρπὸς τὸ ἥμισυ τῆς ὀπίσθου αὐξήσεως ἔχη, φερεννὸς τὰς τύπας ἀσφαλίζεις δεσμοῖς ἐπιμελῶς, ἵνα μὴ ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως. ὡς ὡς ἀνθρώπου, ἐάν τις ἀππιον, ἐάν τις μῆλον, ἐάν τις ροιὰ ἢ κίτρον ὑπάρχη, καὶ (3) ἀποδέξεται τὰς τύπας. Συντόμως δὲ τῆτον εἰπὴν, ζωοειδῆς τὰς ὁπίσθους συνεισβάλλεις γίνεσθαι. διὸ εἰς τύπας γυγλυμμένους ἐν τῇ περὶ αὐξάνειν ἐάτω.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Περὶ διαμονῆς καὶ ἀποθέσεως
κίτριων. Σωτίων.

*De servandis & reponendis
citriis. Sotionis.*

Εἰ καὶ καρπὸν ἔκινει γύψῳ
πεφυραμένη καὶ χειρὸς ἐπι-
μελῶς, ἀσινῇ τέτον ἐλθὲ παντὸς
ἔτους ἀνέριστον φυλάξεις. [(1) ἴστέον
ἦ, ὅτι] πὰ κίτριά ἐν κελυφαῖς
ἐκρυπτόμενα ἔσθ' ὁπότε.

SI citrii fructum gypso probe sub-
acto illeveris, illæsum & per
totum annum integrum conservabis.
Citria in hordeo occultata & obru-
ta non putrescunt.

(1) Hac non comparent in MSS. aut Interp. & quidem salvo sensu
abesse possint. De Citriorum autem cura, & diuturna asservatione, consul.
Pallad. p. 94.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Περὶ φυτείας πιτακίων.
Διοφάνους.

*De plantatione pistaciorum.
Diophanis.*

Λαβὼν τὸν καρπὸν ἀλέπισον, τε-
τέσι πᾶσι λιπίδας πύσσας ἀσι-
νείας ἔχοντα, φύτῳσιν κατὰ τὸ προει-
ρημένον τρόπον. Δίδυμοι ἦ ἐν
τοῖς Γεωργικοῖς αὐτὸς φησι, τὸ πι-
τάκιον ἐκκεντρίζεσθαι εἰς ἀμυγδαλὴν.

Fructum pistaciorum non de-
squamat, hoc est, squamas
omnes illæsas habentem, juxta præ-
dictum modum plantato. Didymus
autem in Georgicis suis ait, pistaci-
um in amygdalam inferi.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

C A P. XII.

Ἄλλοτερον περὶ φυτείας πι-
τακίων. Δαμογέροντος.

*Aliud de plantatione pistacio-
rum. Damogerantis.*

(α) Πιτάκια σπείρεται περὶ κα-
λανδῶν Ἀπριλίων, ἄρρεν
ἐν ἡλὺ Συνηρησμένῳ πᾶσι φύσει,
ἔκινει πὰ νῶτα πρὸς τὸ ζέφυ-
ρον ἔχοντα. ἔτω ἡ δὲ καρπὸν ἐν-

Pistacia feruntur circa calendas
Apriles, mas & foemina con-
junctis naturis, maris dorso ad fa-
vonium spectante. Sic enim fru-
ctum plenum producent. Eodem

(α) Πιτάκια.] Ita scribit Athenæus, nisi corruptus sit codex, Nicander
Πιστάκια, Posidonius Stoicus Βιστάκια. Pistacia ex nucum genere (teste
Plinio) in Syria proveniunt. Prodesse adversus serpentium traduntur mor-
sus, & potu & cibo. A Nicandro, in Theriacis, Indiæ adscribuntur.
Pallad. pag. 152. " Pistacia feruntur Autumno & mense Octobri, sobole
" & nucibus suis : sed melius ipsa pistacia juncta ponuntur mas & fœ-
" mina. Marem dicunt, cui sub scro velut ossei longi videntur latere
" testiculi.

tempore

tempore etiam inferuntur tum in suum genus, tum in terebinthum, atque, ut opinor, etiam in amygdalam. Paxamus jubet, scrobes prius faciendas esse in locis soli expositis & probe subactis, & arborum stolonones novellos & vegetos simul colligatos in scrobem deponendos esse secunda lunæ die, & a terra usque ad ramulos constringere jubet, & scrobem stercoreare, adobruereque & pastinare, curareque ut post octonos dies rigentur, & per totidem rursus constringantur: Postquam vero triennales fuerint trunci, effodere juxta radicem ipsam scrobem, & bene stercoreare, & truncum inferius aliquantulum depangere, atque ita aggere obruere, ne cum magna facta sit arbor, & ventus vehementer spiret, arbor decidat.

τὸ ἀνέμω, μὴ κατὰ πείσῃ (5) τὸ δένδρον.

(b) Τέρμινθον] Idem loco cit. "Inferitur Terebintho, mense Februariæ, vel Martio: at alii Amygdalo inferi posse firmarunt.

(1) MS. F. habet Ὁ δὲ γὰρ Πάξαμος. (2) Barocc. αὐτῶν. (3) Supplevi ex Caf. & MSS. (4) Interp. legisse videtur, & rectius quidem, ὀρύξαι πρὸς τὴν ῥίζαν τὸ βόθρον, εὖ μάλα & κοπεῖσιν. (5) Hac revocanda suadebat MSS. & Interp. consensus.

φορήσας πλῆρη. ἐπικεντρίζεται ἢ καὶ τὸ αὐτὸν καιρὸν εἰς τε τὰ ὀμβρῆς, & εἰς (b) τέρμινθον, οἷμα δὲ ὅτι & εἰς ἀμυγδαλὰς. (1) Πάξαμος φησι, βόθρας ἀποποιήσας εἰς τόπους εὐηλίους καλῶς εἰργασμένους, καὶ λαβεῖν δένδρων μοχλεύματα ἀκμαῖα, νέα, καὶ ταῦτα συνδῆσαι ὁμοῦ, καὶ κατὰ θέαν ἐν τῷ βόθρῳ, σελήνης δευτέρας ἑσπης, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς (φίγγει ἀχρὶ τῆς κλάδων (2) αὐτὰ, & κοπεῖσιν τὸ βόθρον, ἐπιχῶσαι τε & γρεῶσαι, καὶ ἐπιμελεῖσθαι (3) ποτίζοντες πρὸς ἡμέρας ἡ. & ἀπὸ τῆς ἰσῶν ἐπισφίγγειν πάλιν ὅταν ἢ τελετὴ γένηται τὰ τελέχει, (4) ὀρύξαι πρὸς τὴν ῥίζαν τὸ βόθρον εὖ μάλα, & κοπεῖσιν, καὶ ἐγκαθίσταται τὸ στέλεχος κατὰ πείσιν, καὶ ἐπιχῶσαι, ὅπως μεγάλας γήνομένους δένδρα, & ἰχυρῆς πνεύσωνται.

C A P. XIII.

K E Φ. ΙΓ.

De plantatione duracinorum, & cura circa eadem habenda.

Florentini.

Περὶ φυτείας δωρακινῶν, καὶ ἐπιμελείας.

Φλωρεντίνω.

Duracina aquosis locis gaudent, aut assidue rigatis. Sic enim

(a) **Τ**ὰ δωρακινὰ χαλεπὴ ὑδρηλοῖς χρεῖσις· εἰ ἢ μὴ, συν-

(a) Τὰ δωρακινὰ.] Janus Gruterus nomen accepisse autumat a Dora Persidis insula, Vid. Stephanum V. Δωρεῶν. Ita vero dicta videntur, quod caro ossibus facile avelli nequeat: Ita Plinius Tom. 3. Pag. 210. "Et enim duracinis Persicis adhæret corpus, lignoque avelli nequit; cum in ceteris facile separetur. Persicorum genera septem enumerat, Persica, Duracina, Gallica, Asiatica, Præcocia vel Præcoqua, Supernatia quæ e Sabinis veniunt, & Popularia. Vid. Athen. pag. 82. Pallad. pag. 163, 4. Ant. Mizaldum, Fol. 133, 4. Plin. Tom. 3. Pag. 182, 4. & Salm. in Sol. Pag. 604, 5.

εχῶς (1) ποπζορῶν. ἔτω ᾧ μεί-
ζον γίνεται ὁ καρπός. πνὲς ἢ ἀ-
φαιρῶσι τὰ πολλὰ περσικά, καὶ ὀλίγα
καλαμπάνουσιν ἐν τῷ δένδρῳ. ἔτω
ᾧ ἔσται μείζονα, τὸ τροφῆς εἰς ὀλί-
γα χωρέσῃς. (2) εὐαῖξῃ ἢ γίνεται
τὰ φυτὰ, εἰάν ἄμμι τὰ φαγεῖν ἀπέ-
ραμῃ τὸ ὅσῃν, ἐκκαλαμπόντες π τὸ
συνκός πρὸς τὰ ὅσῃα. ἐπειδὴ δὲ
ἴσμεν τὸ δαμακινὸν ταχέως μισθ-
σκον, δεῖ τῆτο ἐπικεντρῶν εἰς
δαμασκινόν, ἢ εἰς ἀμυγδαλὴν πι-
περῶν, ἢ εἰς (3) βάρβιλον. (b) Βάρ-
βιλῶν ἢ κρεῖως καλεῖται, τὸ ἀπὸ ὅσῃς περσικῆς φυόμενον δένδρον.

fructus major evadit. Quidam mul-
ta persica tollunt, & pauca relin-
quunt in arbore. Sic enim majora
erunt, alimento in pauca cedente.
Majores autem fiunt plantæ, si, si-
mul ut ederimus, ossa seramus, par-
te aliqua carnis circa ossa relicta.
Quum vero notum sit duracinum
cito senescere, in damascenorum ar-
borem, aut in amygdalam amaram
inferendum est, aut etiam in barbi-
lum. Βάρβιλῶν autem proprie vo-
catur, arbor ex osse persici enata.

(1) Emend. ex MSS. ante ποπζορῶν, in MSS. V. F. L. & Bod. συν-
εχῶς πορ. sed Bar. ut in textu. (2) MSS. V. F. & Interp. εὐαῖξῃ.
(3) In MSS. F. L. & Bod. βράβηλον. βράβηλῶν.

(b) Βάρβιλῶν.] Athenæus p. 49. notat ex Clearcho Peripatetico, Rho-
diis & Siculis pruna vocari βράβυλα, ut in isto Theocriti v. Ὀρπηκίς
βραβύλοισι &c. Ἐστὶν ἢ (inquit Ath.) τῆτο τὸ ἀκρόδρυον μικρότερον μὲν τῇ
ἀειφορῇ τὸ κοκκυμύλων, τῇ δὲ ἰσχυρῇ τὸ αὐτὸ, πολλὴν ὀλίγον δειμύπερον.
Ibidem ex Seleuci Γλώσσῃς refert, βράβυλα dicta esse οἷον τὴν βορῶν ἐκβάλλ-
ουσα, ὅτι εὐκοιλία εἴσι. Vid. Suid. in V. Βράβηλα. Eustath. in K. Ὀδυσσ.
pag. 395. Edit. Basil. Κράνεια ἢ παρπαροχυτόνας, τὸ φυτόν. Ὁ ἢ καρπὸς
αὐτῆς σείνηται μὲν Ὀμήρῳ Ἀλφὰ τὸ δυσεκφάνηεν καλεῖται ἢ, φασὶ, πίπλαξιν.
Οἱ ἢ βάρβιλον φασιν.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Κατάγραπτα περσικά
ποιῆσαι. Δημοκρίτης.

Inscripta persica ut nascantur.
Democriti.

Γραπτόν περσικὸν ποιήσμεν ἔτω.
μὲν τὸ βρωθῆναι τὸ καρπὸν τὸ
δαμακινῶν, βρέξον ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς
ἡμέρας τὸ ὅσῃν, & ἡρέμα ἀνοιξον,
καὶ τὸν εὐελοκομένῃ ἐνδύθην τὸ ὅσῃν
ἀμυγδαλῶν λαδῶν, ἐπίγραψον ἐν
τῷ ταύτης φλοιῷ χαλκῷ γραφεῖα
εἰ π ἂν βάλῃ μὴ βαθείως, εἴτα
παπύρῳ εἰλήσας φύτλυσον. ὅπερ ᾧ
ἂν ἐπιγραφῇς ἐν τῇ ἀμυγδαλῇ,
τῆτο ἐν τῷ καρπῷ εὐρήσεις. πνὲς ἢ
καὶ ἐπὶ ἀμυγδαλῆς τῆτο ποιῶσιν.

PERsicum inscriptum sic faciemus.
Postquam duracini fructum com-
ederis, ossiculum ad dies duos sive
tres macerato, & leniter aperito, &
reperitam intra os amygdalam sive
nucleum eximito, & in ejus cortice
stylo aereo inscribito quicquid tan-
dem libuerit non alte, deinde papy-
ro involutum plantato. Quicquid
enim in amygdala inscripseris, hoc
ipsum in fructu reperies. Quidam
etiam hoc in ipsa amygdala faci-
unt.

CAP. XV.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Duracina rubra faciendi modus.
Ejusdem.

(Ι) Δωρακινὰ ἐρυθρὰ
ποιῆσαι. Τῷ Αὐτῷ.

Rubra facies duracina, rosas sub
ipsas plantas confitis. Facies
& alio modo fructum rubicundum.
Si enim obrutum perfici os post
dies septem detexeris, (in his enim
diebus sua sponte aperitur) & cin-
nabari intra officulum infuderis, &
obrutum curaveris, inde rubra per-
fica habebis. fortassis etiam, alium
colorem si infundere libuerit, eun-
dem quoque fructui affricabis.

ἴσως ὅ, (3) εἰ καὶ ἄλλο χρωμα βέλοιο ἐχέειν, τοῦτο καὶ τὸ χρωμα ὅ καρπῶ
μεταποιήσεις.

Ερυθρὰ ποιήσεις τὰ δωρακινὰ (α)
ῥόδα φυτεύων ὑπὸ τὰ φυτὰ.
ποιήσεις ὅ καὶ καθ' ἑπερον τρέπον
ἐρυθρὸν τ' καρπὸν. εἰ γὰρ ἐχέωσας
τὸ ὅσπερ ὁ περισκῆ μὲν ζ'. ἡμέρας
ἀπακαλύψεις (2) καὶ ἀνοίξεις, (ἀνοί-
γμα γὰρ ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις
αὐτομάτως) καὶ ἐπιχέης (b) κιν-
νάβαρι εἰς τὸ ἐντὸς ὅσπερ, καὶ
χέωσας τῷτο ἐπιμελείας ἀξιώσεις,
ἔξεις ἐντέλειαν ἐρυθρὰ τὰ περισκῆ.

(1) MSS. V. & F. Ὡστε τὰ δωρ. Long. & Bod. Ὡστε δωρ.

(a) ῥόδα φυτεύων.] Hinc forsan aliubi Rhodacena dicta sunt.

(2) Casaub. & Interp. non agnoscunt καὶ ἀνοίξεις.

(b) Κιννάβαρι.] Cinnabaris tria genera Vett. memorantur, nativa duo,
unum factitium. Cinnabaris nativa, Indica cognominata, arborum est
lachryma in Dioscoridis insula nascentium, teste Auctore Peripli Maris
Rubri. Ejusmodi Arborum in Sti. Portus insula meminerunt Aloisius Cada-
mustus Venetus, citante Saraceno, Agricola, Aliique. Sanguis Draconis
Officinarum; fabulam docebit Plin. Tom. 4. Alia in Hispania & Colchis
nascens, valde dura & lapidosa, testibus Theophr. & Plinio. Tertia
factitia ex lapide quodam in argenti & plumbi fodinis, fornace cocto: de
quo Diosc. Lib. V. Σκευάζεται ὅ ἐν Ἰσπανίᾳ ἐκ λίθου πύρος μεμισμένους τῇ
ἀργυρίδι ψάμμω, ἄλλως ὅ ἐκ γνάσκε. ἐν ὅ τῇ χάνῃ μεταβάλλει εἰς εὐ-
αίσθητον καὶ φλογώδην χρωμα. Ita Plinius Tom. 5. Pag. 59. Theo-
phr. de Lapid. Minii, sive Cinnabaris, meminit, ex arena quadam in ar-
genteis metallis nitente confici soliti, non per ignem, sed lotium & tritu-
ram. In Hesychio. Κιννάβαρι, εἶδος χρωμα ὅ ἀληθινῷ, ὃ λέγεται κόκκινον,
καὶ παρὰ τοῖς ζωγράφους. Conf. Plinium Tom. 5. Pag. 58. Theophr. de
Lapid. Pag. 399. H. Steph. V. Κιννάβαρι, & Du Freine, Dioscor. Lib. V.
Cap. 109. & Salm. in Solinum, p. 1157.

(3) Hanc voculam revoc. ex MSS.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περσικὰ δίχα ὅτεσ ποιῇ-
σαι. Ἀφρικανῶν.

ΚΑὶ μέσον τὸ πρέμνον διὰ τῆ-
σαι, καὶ τὴν ἐντεριάνην διὰ
κόψας, ἰτίας ἢ κερνέας πάσσαλον
ἐμπηξον.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ ἐγκενδισμῶν δωρακι-
νῶν. Διδύμω.

Τὸ δωρακινὸν ἐγκενδείζεται εἰς
ἀμυγδαλὴν, δαμασκηνὸν, καὶ
εἰς πλάτανον, ἀφ' ἧς γίνετ' ἐρυθρὰ
τὰ δωρακινά.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ καιρῶν φυτείας μή-
λων, καὶ πάσης αὐτῶν
ἐπιμελείας. Ανατολίας.

ΤΑ μῆλα ἐν διπλοῖς ὥραις ἔ-
τες φυτεύουσιν, ἐν τε τῷ ἔαρι,
καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ. κάλλιον δὲ
φυτεύειν ἐν τῷ φθινοπώρῳ ἐν τοῖς
ἀνύδροις τόποις μὲν τὰς πρῶτας
ὁμβρεσ. χαίρει ὅτι μῆλα ψυ-
χεροῖς καὶ νοπεροῖς. Ἐμελαγχροῖς
τόποις. ἔβρωθήσεται ὅτι ταῦτα ὑπὸ
σκωλήκων, σκίδης περὶ φυτεύουσιν
αὐτοῖς. τὴν ὅτι σκώληκας ἔχου-
σαν θεραπείας, (1) χοιρίαν κό-
πασιν κεχλισμῶν ἔρω ἀνθρωπείῳ
πείθειαν ταῖς ῥίζαις. πάντοτε γὰρ
χαίρει ἡ μηλιά τῷ ἔρω, καὶ διὰ
ταῦτα ζυμεχῶς ποτίζειν. Τινες ὅτι
καὶ κόπασιν αἰγίαν τῷ ἔρω πεί-
πασιν, καὶ οἶνον παλαιὸν τεύχεα ταῖς ῥίζαις ἐσχεύει, γλυκύπερον ὅτι καρ-

C A P. XVI.

*Quomodo persica sine osse pro-
veniant. Africani.*

TRuncum arboris in medio per-
forato, & medulla discissa sali-
cis aut corni paxillum impinge.

C A P. XVII.

*De insitione duracinorum.
Didymi.*

DUracinum inseritur in amygdala-
lam, damascenum, & platanum,
ex qua etiam rubicunda duracina
nascuntur.

C A P. XVIII.

*De tempore plantationis malo-
rum, & omni eorum cura.
Anatolii.*

MAla duobus anni temporibus
plantanda sunt, & vere, &
autumno. Præstat autem plantare
autumno in locis ficcis post primos
imbres. Gaudent mala locis frigi-
dis & humectis ac nigra terra. Non
erodentur autem a vermibus, scilla
circum ipsa plantata. Quæ vero
jam vermes habet curabitur, fuillo
stercore urina humana succulento
facto, & radicibus affuso. Valde e-
nim gaudet malus urina, & hæc af-
fidue est irriganda. Quidam etiam
stercus caprinum ad urinam addunt,
& vini veteris facem radicibus af-
fundunt, fructum dulciorem effici-

(1) Emend. ex MSS. in pr. Ed. χοιρίαν κόπασιν κεχλισμῶν. Quamvis
ἢ χοιρίαν, eliso ε, apud Galenum legatur.

entes. Ægrôtantem autem malum curabis stercore afinino aqua soluto rigatam ad dies sex sole occidente frequentius per intervalla, donec germen erumpat. Quod si velis eam multum fructus ferre, & eum non abjicere, de canali plumbeo osculum latum refeca, coque truncum obliga, aut constringe, altitudine pedis a terra. Ubi vero florere cœperint mala, vinculum sive amuletum tolle, hoc singulis annis fiat, & fertilis erit. Ut vero fructus in arbore non computrescat, neque ipsum eruca contingat, lacerti viridis felle truncum illine. Oportet autem plantas malorum viviradices accipere generosissimas, & ponere in scrobibus, summitate tantum supra terram relicta. Radices plantæ ante plantationem taurino felle obliantur. Hæc enim planta cito a vermibus injuria afficitur. Molestos autem vermes etiam clavo æreo eruere oportet, cortice excoriato donec bestiola deprehendatur: Loci vero ulcerati fimo bubulo illinantur.

τὸν ἐργαζόμενοι. νοσῶσαν δὲ μη-
λέαν θεραπεύσεις κόπρω (2) ὀνεία
κεχυλισμένη ὕδατι ποτίζων ἐπὶ ἑξ
ἡμέρας ἡλίου δύνοισι. Συναχέσθω
ἐν ἀλγισμῶτων, μέχρις ἂν βλα-
στήσῃ. Εἰ δὲ βέλῃ αὐτῷ πολὺν τὸ
καρπὸν φέρειν, καὶ τῆτον μὴ ἀπο-
βάλλειν, σωλὴν μολιβδίνην ἀπὸ-
πιμε τὸ πλατὺ σῶμα, ἐκ δὲ γῆς
ὑψὺ πόδα τῷ στελέχει πεδύθῃσιν.
ἢ πεδίσφινξον. ὅταν δὲ ἄρξῃ ἀκ-
μάζειν τὰ μῆλα, ἀφαιρε τὸ πεδύ-
αμμα, τῆτον δὲ καὶ ἔτι γινέσθω,
καὶ εὐθαλήσῃ. Ἵνα δὲ μὴ σήπηται ὁ
καρπὸς ἐν τῷ δένδρῳ, μηδὲ κάμ-
πῃ αὐτὴ ἀπὸ πηκτοῦ, (α) Σαυρὲς χλω-
ρὴ τῇ χολῇ περιαλείφει τὸ στέλεχος.
δεῖ δὲ τὰ φυτὰ τῶν μῆλων αὐτοῖς ῥίζαις
λαμβάνειν ὡς εὐχρηστά, ἐκ ἐνπι-
θέται εἰς τὰς βότρυς, τὸ ἄκρον μό-
νον ὑπεργειὸν ἀπολειπόμεναι. Τὰς
δὲ ῥίζας δὲ φυτῶν, πρὶν φυτεύειν,
(β) ταυρεῖα χολῇ περιχρίσθω. τῆ-
τον γὰρ τὸ φυτὸν τὰ χεῖρα ὑπὸ σκω-
λήκων ἀδικεῖται. τὰς δὲ ἐνοχλῶν-
τας σκώληκας ἐκ ἡλίου χαλκῷ ἐξο-
ρύττειν χρὴ, ἀναδύοντάς τινι φλοιὸν
ἕως ἂν τὸ θηρίον καὶ ἀληφθῇ.

(2) In MS. Barocc. αἰγία.

(a) Σαυρὲς χλωρὴ] Pallad. p. 74. "Lacerta viridis felle si tangan-
tur cacumina, non putrescit.

(b) Ταυρεῖα χολῇ.] Pallad. ibid. "Vermes ejus suillo stercore misto
humana urina, aut felle bubulo extinguuntur: qui si plures circa ar-
borem sunt, æreo scalp pro semel rasi non ultra nascuntur, si ea loca
unde rasi sunt, bubulum stercus obducatur.

C A P. XIX.

Ut mala rubra fiant.
Berytii.

ARbor urina rigetur, & rubescet fructus. Quidam vero mala hoc modo rubicunda efficiunt. Pa-
los in terram depangunt, & incur-
vatos ramos qui fructum ferunt in-

K E Φ. ΙΘ.

Ὡστε τὰ μῆλα ἐρυθρεῖ
ποιῆσαι. Βηρυτίαι.

ΟΥτω πολυζέσθω τὸ δένδρον, καὶ
ἐρυθραίνεται ὁ καρπός. πινὲς δὲ
τῶν μῆλων τὰς καρπὰς ἐρυθρὰς πε-
νάζοντες ἔτω. πασάλας εἰς τὴν
γῆν καὶ ἀπὸ πῆξιντες, καὶ τὰς κλάδας
τὰς

τὰς τ' καρπὸν ἔχονταί· κάμπιοντες
ἀθροῦντες ὡς σάβανον τοῖς πα-
σάλοις, καὶ βότρυς πλεῖστον αὐτῶν
ἢ ἕτερα ἀγρία πληρῶσι ὕδατος,
τεκμαιρόμενοι ὅπως τῇ μεσημβρίᾳ
ἢ ἀκτὶς ἢ ἡλίου (1) ἐμπίπιστα τῷ
ὕδατι, θερμὴν τε αἰτρίδα ἀνιῇται,
καὶ Δ' α' τ' (2) ἀνακλάσας εἰς
τ' καρπὸν ἐμπίπιστα, τὴν εὐχροίαν
καὶ τὸ ἐρυθρὸν ἀπεργάζηται. (a) τι-
νὲς δ' ῥόδα σπείρουσιν ὑπὸ τὰ φυτὰ, ἐρυθρὰς ἀπεργάζονται τὰς καρπύς.

tegros ad palos religant, & scrobes
prope ipsos aut alia vasa aqua im-
plent, conjectantes quod in meridie
solis radius in aquam incidens, ca-
lidumque vaporem remittens, & per
refractionem in fructum incidens,
bene coloratum & rubentem faciat.
Quidam rosas feminant sub plan-
tas, hoc modo fructus rubicundos
efficientes.

(1) Restitui ex MSS. prius ἐμπίπιστα. (2) In MSS. ἀνακλάσας
idem vero sonant ἀνάκλασις & ἀν' ἀνάκλασις.

(a) Respice ad Cap. XV. hujus Libri.

Κ Ε Φ. Κ.

Περὶ ἐσκεντρίσμου μῆλων.
Διοφάνης.

C A P. XX.

De insitione malorum.
Diophanis.

Ἐσκεντρίζεται μῆλον εἰς πᾶσαν
ἀχράδα, καὶ εἰς κυδωνία, καὶ γί-
νην ἐκ τ' κυδωνίων μῆλα κάλλιστα,
τὰ καλέμεθα περὶ Ἀθηναίους (a)
μελίμηλα. ἐσκεντρίζεται δ' μῆλον καὶ
εἰς πλάτανον, ἀφ' ἧς γίνηται ἐρυθρὰ
μῆλα. Ὁ δ' Δίδυμος ἐν τοῖς Γεωργι-
κοῖς αὐτῷ φησιν, ὅτι καλῶς ἐσκεντρί-
ζεται τὰ μῆλα εἰς δαμασκηνά, καὶ ὅτι
μῆλον εἰς κίτριον ἐσκεντερίζοντα
γεννᾷ Δ' α' παντὸς καρποφορεῖ τ'
αὐτῶν.

Malum in omnem pyrum syl-
vestrem inseritur, & in coto-
neam malum, nascunturque ex
cotoneis mala pulcherrima, vocata
apud Athenienses μελίμηλα. Inse-
runtur mala etiam in platanum, ex
qua rubicunda mala proveniunt. Di-
dymus vero in Georgicis suis ait,
quod mala rite inserantur in dama-
scena, & quod malum, si inseratur
in citrium, per totum fere annum
fructum ferat.

(a) Μελίμηλα.] Mala quae Veteres mustea vocabant, postea Melimelo-
rum nomen accepere. Varro de Re Rust. Lib. I. Cap. 59. "Mala quae
antea mustea vocabant, nunc melimela appellant. Et Plinius Tom. 3.
pag. 186. "Mustea [mala] a celeritate mitescendi: quae nunc melimela
dicuntur, a sapore melleo. Vid. Dioscor. p. 80. & Colum. Lib. XII.
Cap. 45.

CAP. XXI.

De duratione malorum.
Apuleii.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Περὶ ἀφαιμονῆς μήλων.
Ἀπὸ ληϊσ.

Mala in multum tempus durant, si matura sint decerpta, quod manu fiat & caute, ne conterantur. singula vero alga, hoc est maris musco, seorsim involvantur, ut undiquaque sint cooperta, & ponantur in ollas crudas, apponantur etiam algæ inter mala, ut se mutuo non contingant, deinde ollis opercula obdantur; & deponantur in loco sublimi & perfrigerato, extra fumum & omnem graveolentiam. Si algæ non adsint, in minutas olulas nondum coctas singula mala injiciantur, & addito operculo reponantur. Quidam terra figlina singula mala oblinunt, siccant, & reponunt. Servantur etiam integra mala, substratis ipsis nucum foliis. Multum enim conferunt ipsis & ad coloris bonitatem, & ad odoris jucunditatem. Melius autem feceris, si singula mala foliis nucum involuta reposueris. Conservabis etiam mala, si in ollis intus ceratis reposueris, & diligenter ipsas cooperueris. Mala non putrescent, si in hordeum immittantur. Conservabis eadem & hoc modo. Accipe vas fictile non picatum in fundo perforatum, idque malis manu decerptis, integris, non inveteratis, exple, & vas corruda aut aliquo alio secure obtura, & in quacunque arbore susten-

ΤΑ μήλα ἐπὶ πλείονα ἀφαιμένη χρόνον ἀκμαῖα ληφθέντα, δρέπιδ' ὃ αὐτὰ χεὶρ τῇ χειρὶ πεφυλασμένως, ἵνα μὴ θραυθῇ. καὶ εἰς τὰ φυκία, τετέστι ἐν τῇ θαλάττῃ βρύα, χεὶρ ἐν κατ' ἑκάστον ἐνειλεῖν, ὥστε πανταχοῦθεν καλυφθῆναι, καὶ ἐμπθέσθαι ταῦτα εἰς χύτρας ἀμυαῖς παρακλήσθαι τε τῇ φυκίῳ μετὰ ξύ τῃ μήλων, ὅπως ἀλλήλων μὴ ψαύσῃ· εἴτε πωμάζουσιν τὰς χύτρας· ἀποτίθεται ὃ χεὶρ ταύτας ἐν ὑπερώῳ τόπῳ (1) καὶ καθαψύχρῳ, ἐκτὸς καπνῶ ἐ πάσης δυσωδίας. εἰάν ὃ μὴ ἢ φυκία, εἰς μικρὰ πάνυ χυτεῖδια ἀμυαῖ κατ' ἐν μῆλον ἐπιτίον, πωμάσουσιν τε ἀποτίθειον. τινὲς ὃ κεραμικῇ γῇ περιπλάσαντες κατ' ἐν μῆλον ξηραίνουσιν, καὶ ἀποτίθενται. Ἀκέραια φυλαχθήσεται τὰ μήλα, ὑπερρωγνυμένων αὐτοῖς φύλων καρύας. πολὺ γὰρ αὐτοῖς συμβάλλεται καὶ πρὸς εὐχρείαν, καὶ εὐοσμίαν. κάλλιον δὲ ποιήσεις, εἰάν ἑκάστον μῆλον εἰς φύλλα καρύας ἐνειλήσας (2) ἀπόθοιο. φυλάξεις τὰ μήλα, εἰάν εἰς χύτρας ἐξηραῖσας ἐνδοθεν ἀπόθοιο (3) τὰ μήλα, πωμάζων ταύτας ἐπιμειλῶς. ὥσπερ (4) ὃ ἀφαιμῇ τὰ μήλα εἰς κειθὰς ἐνὶ θέρει. φυλάξεις τὰ μήλα καὶ ἔτω λαβὼν ἀγρίον κεραμεῖν ἀπισσῶτον τετετημένον ἐν τῷ πυθμῇ, πλήρωσον μῆλων κεχειρολογημέ-

(1) Hanc voculam revocavi ex MSS. (2) Me non laiet, hanc vocem a Grammaticis circumflexo notari; cum vero in MSS. semper acuiatur in antepenult. ita reliqui. (3) Ita MSS. prius ταῦτα. (4) Adjeci ex MS. Barocc. (5) Ita MS. V. sed Long. F. & Bod. ὑμεινῶν, ante ὑγειῶν.

(a) Dioscorides Lib. 2. Cap. CLII. Ἀσπιδόγυς πίττατος [alii Libb: ἄγυς] ὃν μυακάνθαι καλεῖσι, γνῶριμ.

ἐτέρῳ πνὶ ἀσφαλῶς, κρέμασον ἐν οἰωδῆποτε δένδρῳ, ἔ δι' ὅλας τ' χειμῶν ἔασον, ἔ ἀλγερῶι τοιαύται, οἷα ἐβλήθη. τὴν δὲ καὶ πείρα παρέλαβον. Φυλάττει τὸ μῆλα ἔ ἔτω. περικάλυπτε ἕκαστον μῆλον συκίνους φύλλοις ξηροῖς, ἔπειτα περικλάσσε πηλῶ λούκαργίλλῳ, ἔ ψυγῖν ἐν ἡλίῳ ἀποτίθης, ἔ ἀλγερῶι [(6) τὸ μῆλα] οἷα ἐβλήθη. τὰ μῆλα εἰς γλεῖκῳ ἐμβαλόμενα αὐτὰ πε ἀλγερῶι, φυλάττομενα ὑπὸ τ' πευγῶς, ἔ τ' οἶνον ἀλγερῶι, καὶ εὐωδέστερον ποιήσῃ, ὥστε πᾶν τὸ δαυμάζειν. ἔ εἰς χύτρον καινὴν (7) ἐντείνε, καὶ εἰς πίδακον οἰνηρὸν τ' χύτρας ἐμβληθείσης, ὥστε πλεῖν ταύτην, τ' πίδακον ἐπιχειρόντων, ἔσται νέα, ὃ δὲ οἶνον εὐώδης. Καὶ εἰς (b) καμπιρία δὲ (c) ἠωπήν) καὶ (8) γναφάλων κατὰ τῶν, καὶ φυλάττει. τὸ δὲ καὶ χειμῶν μῆλα κάλλιστα ἐν τοῖς πατέρμασι φυλάττει, ἐν οἷς ἔ τὰς σαφυλάς φυλάττει δαυ περικάλυπτε. σιτυρίαι τ' χλωρῆ τῇ χλόῃ τὰ ἄκρα τ' μῆλων (9) ἐπάλειψε, ἔ ἔ σίπει.

(6) Hac non comparent in MSS. (7) Ex MSS. prius ἐντείνε πίδακον οἰνηρῶν.

(b) Καμπιρία] Κάμψα, Κάμπισσα, ἔ Κάμπισσα. Arca, Cista, unde Καμπισίον, Cistula. Hesychius. Κάμψα, θήκη, γλωσσόμοιον. Et in Patrum Aphrodisiensi. cit. a Du Fresno. De Malorum conservatione vid. Pallad. pag. 75. ἔ Colum. pag. 450.

(8) Ita legendum, in MSS. γναφάλων, prius γλεαφάλων. (9) Ex MSS. ante συνάλειψε.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Περὶ φυτείας ἀποπιδίων, καὶ ὀπιμελείας, καὶ ὥστε αὐτὰ μηδὲν λιθῶδες ἔχειν. Τῶν Κυνηλίων.

Προαναλεξάμεν (a) πᾶν λιθῶδες ἐκ τ' βότρων φύτρουσαν

C A P. XXII.

De plantatione pyrorum, ἔ cura, ἔ ne quid lapidosum habeant.

Quintiliorum.

PRælecto ex scrobibus omni lapidoso, pyri plantam pange, &

(a) Πᾶν λιθῶδες] Pallad. p. 72. " Si lapidosa pyrus est, ab extremis radicibus terram priorem levabis, ἔ secernes omnes lapillos, quibus diligenter remotis, alteram terram cribro cretam in loco ejus infundes, sed hoc proderit, si rigare non cessas. terra

terra cribrata aggesta, rigato. Si vero jam plantata est arbor, eam usque ad imas radices retege, & quicquid lapidosum repereris eligito, effosiam vero terram cribratam cum stercore immitte, & obrutam rigato. At vero pyrorum genus frigidis & humidis locis gaudet. Nec solum ex viviradicibus plantatur, sed & ex stolone furculorum avulforum. Si vero viviradices plantaturus es, sint hæ ipsæ triennes, non autem minores biennibus. Quidam etiam ex trunci generosissimis partibus codices faciunt, eosque plantant, quemadmodum oleas a codicibus. Aliqui vero ex superna arborum parte ramos generosissimos detractos plantant, successu non frustra sperato.

(b) Vid. quæ supra notavimus ad Cap. III. Lib. IV. Ὁ Pallad. p. 71.

C A P. XXIII.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

*Alind de plantatione pyrorum.
Diophanis.*

Ἐπερον περὶ Φυτείας ἀπιδίων. Διοφάνης.

PYrorum genus frigidis & aquosis & uberibus locis gaudet. Est autem multarum specierum, quapropter etiam varia plantatione opus habet. Magna enim genera longorum & rotundorum, quæ in ipso ligno fructum maturum faciunt, citius plantare convenit. Reliquorum plantatio a media hyeme fieri incipiat, usque ad medium ver. Plantatur etiam pyrus in tepidis locis, & ad orientem aut septentrionem inclinatis, neque solum ex furculis avulsis, sed etiam viviradicibus non minoribus quam biennes. Terra autem simul injiciatur, stercore admixto. Quidam melius faciunt, qui talia potius inferunt quam plantant, & viviradices pyrastros, aut etiam

τὸ φυτὸν, καὶ γῆν σπασμένην παρὰ
χώσας, ἀρδύσων. εἰ δὲ ἔφθασε τὸ
δένδρον φυτὸν ἴσμεν, ἀνακαλύψας
μέχρι τῆς κατὰ βάθος ριζῶν, ἀνά-
λεγε πᾶν τὸ λιγῶδες, τὴν δὲ ἀνα-
σκαφῆσαν γῆν σήσας, ἐμβαλεῖ μὲν
κόπρον, ἢ παρὰ χώσας πόπρον. Τοῦ
γένους τῆς ἀπιδίων ψυχροῦ καὶ
ὕγραυ χάρις τόποις. φυτεύει δὲ
ὃ μόνον ἐξ αὐτορρίζων, ἀλλὰ καὶ ἐκ
μυχεύματός τινος τῆς παρὰ σπεί-
δων. εἰ δὲ μέλλεις αὐτορρίζα φυ-
τεύειν, ἔστω ταῦτα τριετῆ, μὴ μὴν
νεώτερά τῶν διετῶν. πνὲς δὲ καὶ ὁ σπ-
λέγας τὰ εὐχρηστά ποιῶσι (b) σκυ-
τάλας, ἢ φυτεύσι, καὶ ἵππερ τὰς
ἀπὸ σκυτῶν ἐλαίας. ἔτι δὲ ἐκ
τῆς ἀνω μέσης τῆς δένδρων κλάδος
ἐρρωδιστάς, τετέστι γυναικίστας,
λαβόντες, φυτεύσι, καὶ ἐπιτυχεύουσιν.

ΤΟ γένος τῆς ἀπιδίων ψυχροῦ
καὶ ὑγροῦ ἢ εὐχρηστά
χάρις χωρίοις. ἔστι δὲ πολυειδές, διό
καὶ ποικίλης δεῖται τῆς φυτείας. τὰ μὲν
τῶν μεγάλων γένων τῶν μακρῶν καὶ
σκληρῶν, ἅπρ ἐν τῷ ξύλῳ τὸν
καρπὸν πεπαιγμένον, τάχιστα καὶ φυ-
τεύειν. τὰ δὲ λοιπὰ ἀπὸ μέσης χει-
μῶνος ἀρχὰς φυτεύειν, μέχρι
μεσοῦς ἔαρος. φυτεύει δὲ καὶ
ἐν εὐδαινοῦς τόποις, καὶ παρὰ ἀνατο-
λὰς ἢ ἀρκτον κεκλιμένους, ὃ μόνον
δὲ ἐξ ἀποσπείδων, ἀλλὰ ἢ ἐξ αὐ-
τορρίζων καὶ ἀπιδίων. ἔστω δὲ τὰ αὐ-
τορρίζα μὴ ἐλάττω διετῆς χρόνου.
Ζωεπείβαλλε δὲ τὴν γῆν μεμελῆδην
κόπρον. Κάλλιον δὲ πνὲς ποιῶντες,
ἐσκεντρίζουσι μᾶλλον τὰ ταῦτα ἢ
φυτεύουσι, ἢ αὐτορρίζας ἀρχαίους

(1) Emend. ex MS. Barocc. prius --εὐδαινοῦς... παρὰ--

ἢ ἑτέρα τὰ τοιαῦτα φυτὰ, ἐκ τῶν
ὕμεινάν τῶν μελαγχρόντων, πρὸς
ἀποξηραντῶν τῶν πρὸς φυτεύσιν, εἴθ' ὅταν
αὐτὰ τὰ φυτὰ καὶ ἀρχῇ, ἐκτε-
τρίξουσιν οἷον βέλοντα γένεσθαι ἀπ-
πίων, ἢ ἐνθεματίζουσιν. Εἰ δὲ βέλ-
τῶν (3) ἀππίων ἐν γλυκεῖαν ποιή-
σιν, ἐν μᾶλλον καρπιφορεῖν, ἐκτε-
πύσας τὸ πρὸς μόνον αὐτῇ τῇ
γῇ, (2) ἐπὶ ἐκ τῶν ὀρυθῶν ἢ φηγῶν καὶ
κρεσσιν, ἐν τῶν ἀποξηραντῶν. ἐν δὲ
τῶν ἀνθῶν νοσῶσιν φεραπύσεις, τε-
τρίαν οἷον παλαιὰ καὶ ἀρχαῖα τῶν ῥι-
ζῶν, (3) καὶ ἀρδύων ἐπὶ ἡμέρας ἐπὶ
εἴτη (3) ῥιζῶν. καὶ ἀνευ δὲ τῶν νο-
σῶν αὐτῶν, ἐπὶ ἐκ τῶν τετρίαν
γλυκεῖαν ποιήσας τῶν καρπῶν. ὁ
καρπὸς δὲ βλαβήσας ὑπὸ σκωλή-
κων, ἐάν βούλῃ χολῇ αὐτῶν ῥιζῶν ἐν
τῶν φυτῶν χειρῶσι.

(2) Malim ἀππίον vel ἀππίον.

(2) Ἐπὶ ἐκ τῶν ὀρυθῶν. Hæc ad verbum Pallad. p. 72. " Si languida ar-
bor est pyri, vel ablaqueata radicem terebras, & ibi ligneum palum
deprimis, vel in trunco similiter terebrato ex teda cuneum figis, vel
si hoc desit, ex quercu. Vermes ejus arboris & nati necantur, & nasci
prohibentur, radicibus felle taurino frequenter infusis. Item faces
vini veteris recentes, si radicibus affundantur per triduum, diutius ar-
bores in floribus non laborare faciunt.

(3) Hæc supplevi ex MSS. & Interp.

Κ Ε Φ. Κ Δ.

C A P. XXIV.

Περὶ ἐκτεπύσεως ἀππι-
δίων. Ταραντίνων.

De insitione pyrorum.
Tarentini.

Τὸ ἀππίδιον ἐκτετρίξας εἰς ῥοιάν,
καὶ εἰς (1) κυδωνίαν, ἐν εἰς ἀ-
μυγδαλὴν, καὶ εἰς τέρμινθον, καὶ εἰς
συκάμινον. ἐκτετρίξας δὲ εἰς
συκάμινον (2) ἐρυθρὰ φέρει τὰ ἀπ-
πίδια.

Pyrus inseritur in punicam, & in
malum cydoniam, & in amy-
gdalum, & in terebinthum, & in
morum. Insita autem in morum
pyra rubicunda producit.

(1) Emend. ex MSS. V. F. Long. & Bod. In Bar. κυδωνίας, ante
κυδωνίαν.

2) Eadem de citriis traduntur in Cap. VII. hujus Libri.

CAP. XXV.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

De duratione pyrorum.
Democriti.

(a) Περί ἀπιδίων ἀπ-
πιδίων. Δημοκρίτης.

PYrorum pediculos picato, ipsa-
que suspendito. Alii in vas no-
vum fictile pyra injiciunt, & sapa,
aut musto, aut vino replent, & sic
reponunt. Alii scobe obruta pyra
servarunt. Quidam in nucis foliis
aridis ea componunt. Aliqui in vas
fictile novum parum salis habens
sapam & vinum & mustum infun-
dunt, & pyra immittunt, & occlu-
sum vas reponunt. Alii in vinaceis
vini dulcis ipsa componunt, ita ut
disparata jaceant.

τὸ ἀγρίον ἀποπύην. οἱ δὲ ἐν χυμῶν
διίστωντες ἀπ' ἀλλήλων.

Πισώσας τ' ἀπιδίων τὰ πέλ-
μαζα κρέμασιν. ἄλλοι δὲ εἰς
ἀγρίον καινὸν κεραμεῦν ἐπιβάλλουσι
τὰς ἀπιδίους, καὶ ἐπιχέουσιν ἔψημα,
ἢ γλεύκος, ἢ οἶνον, ὡς πληρωθῆ-
ναι τὸ ἀγρίον, καὶ ἀποπύην. ἔτεροι
ἐν πρίσμασι χώσαντες ἐφύλαξαν
τὰ ἀπιδία. Τινες δὲ ἐν φύλλοις
ξηροῖς καρύας ταῦτα συνήθεασιν.
ἔτεροι εἰς ἀγρίον καινὸν κεραμεῦν
ἔχον ἄλας ὀλίγον, ἐπιχυθέντες ἐψί-
μαζα ἢ οἶνον καὶ γλεύκος, ἐμβάλλ-
ουσι τὰς ἀπιδίους, καὶ πωμαίνουσιν
συνήθεασιν αὐτὰ οἶνον γλυκύνον.

(a) De pyris conservandis plurima congeffit Palladius in Februar.
Tit. XXV.

CAP. XXVI,

Κ Ε Φ. ΚΖ.

De plantatione cydoniorum.
Didymi.

Περί φυτείας κυδωνίων.
Διδύμης.

CYdonia eodem tempore & mo-
do plantantur, quemadmodum
prædictum est in cerasis.

(a) Τὰ κυδώνια τῷ αὐτῷ καιρῷ καὶ
τρόπῳ φυτεύεται, (1) τῷ
ἐπὶ τ' κερασίῳ ὡς εἰρημύρῳ.

(a) Τὰ κυδώνια.] Mala Cotonea a Græcis Cydonia a Cydone urbe Cre-
tensi appellata sunt; Ita Q. Ser. Samonicus: "Aut quæ poma Cydon
" Cretæis misit ab oris. Tria Cydoniorum genera Columellæ memoran-
tur, Struthia, Chrysomeliana, Mustea; & Nicander Thyatirenus Cydonia
mala struthia vocari tradit, refellente Athenæo, qui ex Glaucide, &
Theophr. Lib. 2. p. 28. notat, Cydonium a struthio differre: Dioscorides
Struthia Cydoniis majora, & Galenus σπυρίονηλα Cydoniorum maxima,
Plinius autem ex Cydoniorum genere Neapolitano minora esse Struthea
contendit, Cotonea (auctore Plinio) strutheis insita genus fecere Mul-
vianum, quæ sola cruda manduntur. Athenæus p. 81. tradit ex Her-
monis Κρητικῆς γλώσσης, Cydonia vocari κυδύμαλα, & ex Phylarcho,
τὰ κυδώνια μῆλα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τ' ἰαμασίμων φαρμάκων δυνάμεις
ἀπυμύλιν. Vid. Plin. Tom. 3. p. 181. Athen. p. 81. Dioscor. p. 79 &
Pallad. p. 75, 6.

(1) MSS. & Interp. habent ὡς ἐπὶ... ὡς εἰρημύρῳ (Bar. εἰρήμειρα).

Κ Ε Φ. ΚΖ.

C A P. XXVII.

Εἰδωλόμορφον κυδώνιον ποι-
ῆσαι. Δημοκρίτης.

*Ut malum cydonium cuiusvis
rei formam referat. Democriti.*

(1) Ζωοειδῆ τὰ κυδώνια συμβα-
ντὶ γίνεσθαι, ἐὰν εἰς τύπας
αὐξάνειν ἐάσῃς.

MAla cotonea animalium speciem
præ se ferent, si formis ty-
porum inclusa augescere in ipsis per-
miseris.

(1) In Barocc. Εἰδωλόμορφα καὶ ζωοειδῆ---

Κ Ε Φ. ΚΗ.

C A P. XXVIII.

Περὶ Διαιμονῆς κυδωνίων.
Τὸ Αὐτὸ.

*De duratione cydoniorum.
Ejusdem.*

ΤΑ κυδώνια εἰς γλεῦκος ἐμβαλ-
λόμενα αὐτὰ τε διαμύρει, φυ-
λαττόμενα ὑπὸ τῷ τεύχεος, ἔτι οἶ-
νον διαφυλάττει, ἔτι εὐωδέστερον ποιή-
σῃ, ὥστε πάντας θαυμάζειν. ἔτι εἰς
χύτρον καυὴν ἐντέθενται, (1) καὶ
εἰς πίθον οἴνηρον τῆς χύτρας ἐμ-
βληθείσης, ὥστε πλεῖν ταύτην, ἔτι
πίθῳ ἐπιχειομένη, ἔσται τὰ μὲν
κυδώνια νεαρά, ὁ δὲ οἶνος εὐω-
δης. καὶ εἰς (2) καμπύρια δὲ συν-
τίθενται μετὰ γραβάτων καθαῶν.
Φυλάττει ὁμοίως τὰ κυδώνια ἐπὶ
πλείστον χρόνον ἐν (2) πρίσματι
καθαρύομενα. ὑπὸ τῷ τῷ περισμά-
των ἀναζητανόμενα ὠφελεῖ. (3)
καλῶς δὲ ταῦτα φυλάττεται ἔτι ἐν
ἀχύρῳ δόπιθῳ. Φυλακτέον δὲ
ταῦτα μὴ ἐν τῷ οἴκῳ ἔνθα αἱ ἀλ-
λαὶ ὁπώρας δόπικεν. τῇ γὰρ αὐτῶν
δερμύτη καὶ ὁσμῇ λυμναίνεται τὰ
παρὰκείμενα, καὶ μάλιστα (4)
ταῖς σαφύλας. Τινες δὲ τὰ κυδώνια φύλλοις
συκαλύψαντες, πηλῷ ἀρ-
γυλλοῖς διατεταγμένων μεμιμνῆσθαι ἐπιμελῶς, ἢ γὰρ κεραμικῇ, ταῦτα

CYdonia in mustum coniecta tum
ipsa perdurant, a facie conserva-
ta, tum vinum quoque conserva-
bunt, & odoratius reddent, ut om-
nibus sit miraculo. Sed & in ol-
lam novam injecta, ipsaque olla in
dolum vini immersa, ita ut ei in-
natet, & dolum oblinatur, cydonia
recentia erunt, vinum vero odora-
tum. Quin & in capsis cum to-
mentis puris composita durant. Ad
multum etiam tempus servantur sco-
be obruta. A scobe enim resiccata
meliora redduntur. Probe etiam in
paleis reponuntur, ac servantur. Mi-
nime autem servanda sunt cydonia
in domo ubi alii molles fructus re-
positi sunt. Sua enim acrimonia &
odore adjacentes corrumpunt, &
præsertim uvas. Quidam cydonia
foliis involuta luto argilloso cum
pilis probe subactis, aut terra figli-

(1) Emend. ex MSS. ante πίθῳ οἴνηρον---

(2) Vid. quæ notavi. ad cap. XXI. huius Libri.

(2) F. ὁ Long. habent πρίσματι καθαρύομενα. (3) In MSS. ὁ
Interp. ad eundem plane sensum, καλῶς δὲ καὶ ἐν ἀχύρῳ ταῦτα δόπιθῳ
καὶ φυλάττει. (4) Restitui ex MSS. in pr. Edit. τῇ πρὶν σαφύλῳ.

na, integunt, deinde a sole ficcata reponunt. Ubi autem ufus postulat, lutum confringunt, & reperiunt cydonia, qualia injecta fuerunt. Idem in malis fiat. Servantur etiam in hordeo, & in mustum injecta.

(5) *ᾧ περὶ ἀπὸ τῆς ἐν ἡλίῳ ψύξαντες ἀποτίθενται. ὅταν ὅς ἡ χερσὶς ἀπαιτῇ, τὸ πηλὸν κατεάξαντες εὐρίσκουσιν καὶ κυδώνια, οἷα ἐνεβλήθη. τὸ αὐτὸ ὅς καὶ ἐπὶ μήλων χερὶ ποιεῖν. φυλάττει τὰ κυδώνια ἕως καὶ ἰσχυρῶς, ὁμοίως ὅς καὶ εἰς γλεῦκος.*

(5) Ita legend. censeo, refragant. licet MSS. antea nullo sensu ἀπαιτῇ. Hanc Lectionem adstruit Apuleius supra Cap. XXI. de malis, Τινες ὅς κεραμικῇ γῇ ἀραιολοῦσιν,...

C A P. XXIX.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

De plantatione, curaque, ac diligentia omni circa punica mala habenda. Florentini.

Περὶ φυτείας (1) ῥοιδίων, καὶ περαπείας, καὶ πάσης [(2) αὐτῶν] ἐπιμελείας. Φλωρεντίνες.

PUnica calido aere gaudet, & in locis minime aquosis plantatur. Oportet autem, cum plantantur, scilicet simul cum ipsis immittere. Verum viridia in arbore usque ad ver permanent, si ramulos ipsorum se-

(a) *Ἡ ῥοιδία θερμῶς αἰεὶ καίεται, καὶ ἐν ἀνύδρῳ ὅς φυτεύεται χαλεαίς. δεῖ ὅς, ἐν τῷ ταύτης φυτεύειν, συνεισβάλλειν αὐταῖς σκίλλαν. (b) χαλεαὶ ὅς ἐπὶ τῷ δένδρῳ ἀφαιρῶσιν ἕως τῷ ἔαρι, ἐὰν λυ-*

(1) MS. F. ῥοῶν, Long. & Bod. ῥοῖων. Sed Menander, apud Athenæum p. 651., in Heautontimor. habet ῥοῖδια. (2) Hæc desunt in MSS.

(a) *Ἡ ῥοιδία-] Malum granatum Punici nomen accepit a Poenis, vel, ut alii volunt, a Puniceo floris & fructus colore. Græcis ῥοιδία & ῥοῖα, ut a χερσὶς fit χερσὶα, notante Eustathio in Ὀδυσ. H'. Athenæus Lib. 14. pag. 650. Σίδας ὅς τὰς ῥοιδίας καλεῖσιν Βοιωτοί, Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῷ Εὐρωπικῶν ἔτι γράφει. Ἀμφισθεντάντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτῶν πρὸς τὸ χῶρας, ἢ καλεῖσιν Σίδας, Ἐπαμινώνδης δικαιολογῶν ἐξ αἰφνης ἐκ τῷ ἀρετῶς μετὰ λαβῶν κεκερυμμένῳ ῥοῖαν, ἕδειξας, ἤρετο αὐτῶν, τί καλεῖσιν τῆτο; τῷ δὲ εἰπόντων ῥοῖαν, ἀλλ' ἡμεῖς, εἶπε, Σίδαν. Ὁ ὅς τόπος τῆτο ἔχει τὸ φυτὸν ἐν αὐτῷ πλείστον, ἀφ' ὅς τὴν ἐξ ἀρχῆς εἰληφε πρὸς ἡγεσίαν, καὶ ἐνίκησε. Dioscor. p. 77. ait Mali Punici putamina a quibusdam vocari solita Σίδια, & Punica hortensis florem Κύπρον, sylvestris Βαλαώσιον. Sed Plinius & Galenus Κύπρον aliter accipiunt, primum fructus quasi rudimentum, quod primum mali Punici partum vocat Plinius, ea voce designari aperte docentes. Plinius etiam Tom. 3. Pag. 93. Balaustrum sativæ Punica florem esse contendit. Vid. Plin. Tom. 3. Pag. cit. & Tom. 4. Pag. 277. Diosc. Lib. 1. Cap. 151. & Athen. pag. 650.*

(b) *Χαλεαὶ ὅς-] Colum. Pag. 492. "Cum jam matura mala fuerint, antequam rumpantur, petiolos, quibus pendent, intorqueo. Ea modo servabuntur etiam toto anno. Ita Pallad. p. 92.*

ρίσῃς τὰς κλάδας αὐτῶν, τὰτέσι
 πῶς ἐπείγῃς ἅπασι ἢ δις, ὅταν ἀκμά-
 σωσι, & κολοκύνθας ξηρὰς & ῥα-
 γύλας περιτῆς ἐκάστη, ἵνα μὴ βρέ-
 χων, μηδὲ ὑπὸ τῶ ὀρνέων ἐοδίων-
 ται. τὰς δὲ νοσέουσιν τραχιύσεις
 φυκίοις τοῖς ἀπὸ θαλάσσης ἐκβρασ-
 σιδμοῖς καλύπτειν τὸ πρέμνον τὸ
 πῶς τὰς ρίζας, & ἀρδεύειν ῥυε-
 χῶς. Διοφάνης δὲ φησιν ἐν τοῖς
 Γεωργικῇς αὐτῷ, ἐρυθρὰς γίνεσθαι τὰς
 ροιάς, εἰ μὴ μὲν κοινὰς βαλανδύ-
 κῃς αἱ ρίζαι τῶ δένδρων ἀρδεύονται.
 Δημόκριτος δὲ φησι, ροιὰν καὶ μυρ-
 σίνην ἀκμήλαις χαίρειν, & πλεονέκτον
 ἀκμήλων παραφυτευμένης εὐφο-
 ρήσειν, καὶ τὰς ρίζας ἀκμήλαις συμπελέκειν, καὶ μὴ ῥόδοις ἐγγὺς ἔσται τυχεύουσι.

Κ Ε Φ. Λ.

Ὡστε ροιάς μὴ χαίρειν.
 Ἀφρικανῶν.

C A P. XXX.

Ut punica non hient.
 Africani.

(a) ΕΝ τῷ φυτεύειν πῶς ἐμδακ-
 εῖς τὸ βότρυ (1) κόχλακας.
 εἰ μὴ ὅτι πῶς φυτεύονται, σκίλ-
 λας παραφυτεύουσιν. αὐταὶ γὰρ ἀνπι-
 παθεῖσιν ὅτι εἰσὶν αὐταῖς χαίρειν.
 ἰμοίως δὲ καὶ κατὰ κεφάλαια φυτεύ-
 ῶσιν, & χαίρειν.

DUM punicas plantas filices in
 scrobem præmitte. Si vero
 prius plantatæ fuerint, scillas prope
 plantato. Hæ enim contrarietate
 naturali mala hiare non per-
 mittunt. Si etiam punicæ inver-
 plantatæ fuerint, mala non hiant.

Ἐν τῷ φυτεύειν.] Eadem remedia nobis reliquit Colum. pag. 492.
 " Mala Punica ne rumpantur in arbore, remedio sunt lapides tres, si cum
 " seres arborem, ad radicem ipsam collocaveris: at si jam arborem satam
 " habueris, scillam secundum radices arboris serito. Conf. Pallad. pag. 92.
 (1) An supplend. τρεῖς ex Palladio & Columella.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Ροιὰν (1) ἀπύρηνον ποιῆ-
 σαι. Τῷ Αὐτῷ.

C A P. XXXI.

Mali punici sine granis faci-
 endi ratio. Eiusdem.

ΕΑΝ ἐξέλῃς, ὥσπερ ἐπὶ τῷ σαφ-
 λῇς, φανερόν μιν ἐστὶν τὸ ἐντε-
 ριώνης, καὶ τὸ ἐργασμένον ξύλον κα-

SI exemeris, quemadmodum in
 uva, certam medullæ par-
 tem, & fissum lignum obruas, &

(1) MS. F. ἀπύρηνον.

postea

postea recideris supereminentem plantæ partem, quæ jam germen emisit, fructum sine granis punica producet.

ἁλώσης, καὶ μὲν κερὶνον ἀπικόψης τὸ ὑπερέχον ὃ φυτὸν τὸ βλαστῆσαι, (α) ἀπύρηνον οἷον τὸ καρπὸν.

(a) Ἀπύρηνον] Mala punica apyrina vel apyrena, quibus lignosus nucleus abest, memorantur a Martiale. "Non tibi de Libycis Tuberes ἔσσι Apyrina ramis, "De Nomentanis sed damus arboribus. Insignis hic Senecæ locus. "Sic sapiens (inquit) imperturbatus dicitur, quo modo "apyrina dicuntur: non quibus nulla inest duritia granorum, sed quibus "minor.

C A P. XXXII.

K E Φ. ΛΒ.

Quod punica ramus bestias venenatas fuget. Eiusdem.

Ὅτι τὸ ροιᾶς ὁ κλάδος ἀπείρβει τὰ θηρία. Τῷ αὐτῷ.

Punicæ ramulum ferunt bestias venenatas & serpentes arcere, & propterea in stramentis ac stratis eum ponendum esse censent, securitatis ergo.

Τὸν τὸ ροιᾶς κλάδον (α) ἀθρόον φασιν εἶναι, καὶ διὰ τὸ ἐν ταῖς τιβάσιν αὐτὸν ἀξίζει παρατίθεσθαι, ἀσφαλείας ἕνεκεν.

(a) Ἀθρόον φασι.] Plin. Tom. 4. pag. 276. "In manibus rami Punicorum serpentes fugant. Hac leguntur infra Lib. 13. cap. 8.

C A P. XXXIII.

K E Φ. ΛΓ.

Ut punicum rubicundius fiat. Didymi.

Ὡστε ροιὰν ἐρυθροτέραν γενέσθαι. Διδύμεν.

Si punicum rubicundius efficere velis, plantam aqua cum lixivio balnearum permixta rigato.

Εἰ βάλῃς ἐρυθρὰν ποίησαι ροιὰν, ἄρδου τὸ φυτὸν ὕδατι, μεμιγμένης αὐτῇ κρήνης ἀπὸ βαλανερίου.

C A P. XXXIV.

K E Φ. ΚΔ.

Quomodo punicum acescens dulce fiat. Paxami.

Πῶς (ι) ἐπὶ ροιὰν ὀξεῖαν γλυκεῖαν ποιῆσαι. Παζάμεν.

Radices arboris circumfodito, & sterco suillum illine, & ag-

Περικυρῶναι τὸ δένδρεον πρὸς ῥίζαν, (α) κόπῃν ὕδατος ἐπὶ χερσιν, ὃ

(a) Κόπῃν ὕδατος.] Colum. Pag. 492. "Quod si acidum, aut minus dulce fructum feret, hoc modo emendabitur: Stercore suillo, ἔσσι hu- mano, ἔσσι lotio humano veteri radices rigato.

χάσας ῥᾶνον ἔρη ἀνθρωπίῳ. πὲρ
ὧδὲ τεττὰς ἐν τῷ ἄλλῳ με Γεωργι-
κῷ βιβλίῳ τρίτῳ, ἐν τῷ κζ'. κε-
φαλαίῳ, τελειόπορον εὐρήσεις.

gesta terra urina humana rigato.
Cæterum de hoc in alio nostro Ge-
orgico opere, libro tertio & capite
vigesimo septimo, perfectiora præ-
cepta reperies.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

C A P. XXXV.

Ῥοιὰν πολὺν καρπὸν Φέρειν.
Δημοκρίτης.

Ut punica multum fructum
ferat. Democriti.

(a) Ἀνδράχινῳ καὶ τῇ τῆμαλλον συ-
κόψας καλῶς, πὲρ σιλήχῃ
ἐπιτάλλειν.

Portulacam & tithymallum probe
contunde, indeque truncum ar-
boris punicæ obline.

(a) Ἀνδράχινῳ.] Gargilius Martialis asserit, multa in Punico poma
procedere, si Tithymalli & Portulacæ succus æqualiter mixtus, antequam
germinet, trunco arboris adlinatur.

Κ Ε Φ. ΛΤ.

C A P. XXXVI.

Ῥοιὰν ὑπὸ δένδρε λαβόντα
εἰπεῖν, πόσας κόκκους ἔχει.
Ἀφρικανῶ.

Ut decerpto punico malo di-
cere possis, quot grana habeat.
Africani.

(1) Ῥοιὰν ἀνοίξας ἀριθμήσον, &
ὅσας αὖ εὐρεῖς ἐν αὐτῇ κόκ-
κους, τοσάτους νόμιζε ἐκάστῳ ἔχειν.
τὸ γὰρ εἶναι μικρὸν ἢ μεγάλῳ τὴν
Ῥοιὰν, ὅσα ἀπὸ τῆς πλεονίας ἢ ἐλάτ-
τους, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς μείζονος ἢ βρα-
χυτέρας εἶναι τὰς κόκκους συμ-
βαίνει.

U Num punicum aperias, & nu-
meres, & quot in ipso grana
repereris, tot in singulis esse judi-
ca. Parvum enim aut magnum
non est punicum, quod plures aut
pauciores acinos (sive grana) ha-
beat, sed quod majores aut mino-
res sint.

(1) MSS. F. Long. & Bod. & Interp. Μίαν ἀνοίξας.

Κ Ε Φ. ΛΖ.

C A P. XXXVII.

Περὶ ἐξενδισμού Ῥοιᾶς.
Φλωρεντίν.

De infitione mali punicæ.
Florentini.

Ἡ Ῥοιὰ διὰφόρος ἐμφρατίζεται
τῷ λοιπῶν δένδρων. ἐπιλεξά-
μενοι σιλήχῃ (1) εὐκαμπτον, τὸ
διανάμενον καθάχθηναι ἕως τῆς γῆς,

P Unica diverso a reliquis arbori-
bus modo per infoliationem in-
feritur. Eligunt enim truncum fle-
xibilem, qui usque in terram incur-

(1) Interp. legebat εὐκαμπτον, sed MSS. ut in sexta.

vari queat, & ipsum velut reliquas arbores per infoliationem sub corticem inferunt, & vinculis constringunt. deinde in terram depangunt, non attingentes infitam partem, sed inferiorem, & amurca perfundunt, atque sic adobruunt, valdeque firmant, ne refiliat, donec furculus enascatur. Scire autem expedit, quod in aliis arboribus furculos accipimus, prius quam germen erumpat, in punica vero, etiam post germinationem. Quemadmodum autem superius dictum est, punica valde delectatur myrto, ut etiam Didymus in Georgicis suis docet; inquit nimirum, si in myrtum punica inferatur, aut vicissim myrtus in punicam, multo majorem feret fructum. Recte igitur punica in myrtum inferitur, aut in salicem. In punicam vero inferitur citrium, Didymo in Georgicis suis auctore.

τὸ ἐμφυλίζουσιν, ὡς καὶ τὰ λοιπαὶ δένδρα, καὶ ὁμοίως τοῖς δεσμοῖς ἀσφαλίζον. εἶπε καὶ λέγουσιν ἐπὶ τὴν γῆν, ἔχ ἀπὸ μύρτου ἢ ἐμφυλίζουσιν (2) τὴν ἀμύργην χωνύουσιν ἀσφαλίζοντες. (3) φέρουσι, πρὸς τὸ μὴ ἀναδραμεῖν, ἕως ἂν ἡ ἐνθυσία φύῃ. Εἰδέναι ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δένδρων ἐνθυσία πρὸς βλάστησιν λαμβάνομεν, ἐπὶ ὃ τὴν ροιάν καὶ μὴ τὴν βλάστησιν. ὥστε ἡ ἀνωτέρω εἰρηται, πάνυ χαίρει ἡ ροιὰ τῇ μυρσίῃ, ὡς ὁ Δίδυμος ἐν τοῖς Γεωργικοῖς αὐτῷ διδάσκει. ἀμέλει (3) φησὶν, εἰ ἂν εἰς μυρσίῃν ἐσκεντερίῃ ἡ ροιὰ, ἢ εἰς ροιάν μυρσίῃν, πολὺ μείζονα οἶσθαι τὴν καρπὸν. καλῶς ἂν ἡ ροιὰ ἐσκεντερίζεται εἰς μυρσίῃν, καὶ εἰς ἑτέραν. εἰς ὃ ροιάν ἐσκεντερίζῃ κίτρινον, ὡς ὁ Δίδυμος ἐν τῶν Γεωργικοῖς αὐτῷ φησι.

(2) *Malim cum Interp.* τῇ ἀμύργῃ χεῖσαι, καὶ χωνν. (3) *Emend. ex MSS.* prius φασίν.

C A P. XXXVIII.

K E Φ. ΛΗ.

*De diuturnitate & repositione
ac conservatione punicorum.
Berytii.*

Περὶ διαμονῆς καὶ ἀποθέ-
σεως καὶ φυλακῆς ροιδίων.
Βηρυτίου.

MAla punica, quæ per hyemem servaturus es, leniter decerpere convenit, ne contundantur, hoc enim principium putrefactioni præbet. Postquam igitur integra ipsa collegeris, pediculis in liquidam coctam picem immersis suspende. Alii ipsa mala immergunt, & postea perfrigerata suspendunt. Paratur & vinum ex punicis malis, est-

(a) Χρὴ τὰς ροιάς, ὡς μέλλεις φυλάττειν εἰς τὴν χειμῶνα, κέρως ἀφαιρεῖν, ἵνα μὴ θλάσῃς ταύτας, τὸ ὅτι ἀρχὴν τῇ σήψει παρέχῃ. Σιμιγλὸν ἔν αὐταῖς ἀπλήκτως, τῇ ἐφθῆπσίῃ τὰς ἀποτομαῖς ἐμβάψας κρέμωσιν. Ἄλλοι ἐμβάπτουσι τὰς ροιάς, καὶ μὴ ταῦτα ψύξαντες, ἔτω κρεμμυδινοῖς. σκευάζεται καὶ (b) οἶνον ἐκ τῶν ροιδίων,

(a) Χρὴ τὰς ροιάς,--] *Varios granata servandi modos recenset Pallad. in Martio p. 93. & Col. pag. 448, 9.*

(b) Οἶνον ἐκ τῶν ροιδίων,--] *Rhoitis parandi rationem tradunt Diosc. pag. 337. & Pallad. pag. 94.*

καὶ ἔσι κάλλιστον τὸ πόμα. Ἄλλοι ὃ φρυζάνοις κατειλήσαντες ἐκάσθη ροιάν, & χοινίοις καθαδήσαντες, & γύψω ἀειαλείψαντες ἐπιμελῶς πανταχόθεν, ὡς μὴ οἰδησάσων ραγάδα ποιῆσαι, ἐῷσιν ἐπὶ τῷ δένδρῳ δωατὸν ὃ τέτο καὶ ἐπὶ τῷ μήλων γίνεσθαι. Ἄλλοι ὃ ζυωπιδέασιν αὐτὰ εἰς περισμάζα δρύϊνα, ὡς ἐμβάλλοντες ὄξος. πινὲς ὃ θαλάττιον ὕδωρ θερμαίναντες, ἢ ἄλλῳ ἀποζέοντες, εἰς ταύτην ἐμβάπτουσι τὰς ροιάς, καὶ μετὰ ταῦτα ψύξαντες ἐν ἡλίῳ, ἔτω κρεμαννύουσι. μέλλοντες ὃ χεῖρα, ὡς β'. ἡμερῶν ἐμβρέχουσιν αὐτὰς εἰς ὕδωρ. Ἄλλοι ὃ τὰς ροιάς ἐπὶ χρόνον ἐν τῷ δένδρῳ ἀφαιμένειν (1), εἰς καινὰς χύτρας ἐμβάλλουσιν ἐκάστω ροιάν, καὶ πωμάσαντες καὶ ἀσφαλισάμενοι, ὥστε μὴδὲ πρὸς τὰ στελεχεῖ, μὴδὲ πρὸς ἀλλήλα συκρέειν καὶ ρήγνυσθαι, ἔχουσιν ἀφ' παντὸς εὐσταλεῖς. Ροιάς ἐπὶ πολὺν ἀφαιμένους χρόνον, εἰς ὕδωρ θερμὸν καθαρόν βαπτίζομεθα, & εὐθὺς ἀρπαζόμεθα. τὰς ροιάς εἰς ἄμμον ξηρὸν ζυωπιδέον, ἢ ἐν σαρῇ σίττι ἐν σικκῇ ἀποστρέον, (2) ἕως ἂν ῥυσοσώσῃσι.

(1) Supplend. cum Interp. ἐῷντες, vel quid huiusmodi, ut sensus sibi constet. (2) In MSS. Bar. Long. & Bod. μέχρ' ἂν ῥυσοσώσῃσι.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

C A P. XXXIX.

Περὶ Φυτείας δαμασκη-
ν. Παμφίλ.β.

De plantatione damascenorum.
Pamphili.

(2) Καὶ ἡ δαμασκηνὴ γῆ χαίρει ξηρᾷ, καὶ ἀέρι θερμῷ, καὶ φυτεύεται τῇ (1) βαρβίλῳ ὁμοίως, ἐν τε τῷ χρόνῳ καὶ ταῖς αὐταῖς ἐπιχειροῦσιν ἡμέραις, αἷς ἡ βαρβίλῳ, εἰς μάλιστα τὰς ὁμογενεῖς, καὶ εἰς μηλείαν.

Damascena arbor terra sicca gaudet, & aere calido, & plantatur ut barbilus, eodemque tempore & in iisdem diebus inseritur, in quibus barbilus, in sui tamen generis arbores, & in malum.

(a) De prunis Damascenis consul. Plin. Tom. 3. pag. 183. & Athe-
næum Pag. 49.

(1) An legend. βαρβίλῳ & βάρβιλῳ, ut super. in cap. XIII. huius
Libri. MS. F. βαρβήλῳ & βαρβήλῳ. Vid. Notas nostras in Cap. cit.

CAP. XL.

Κ Ε Φ. Μ.

*De diuturnitate damascenorum.
Ejusdem.*

Περὶ Δαμωνῆς δαμασκη-
νῶν. Τῷ Αὐτῷ.

IN vasa mittuntur damascena, &
affunditur ab aliis quidem vi-
num novum, ab aliis dulce, exple-
toque & cooperto vase relinquuntur.

Εἰς ἀγνῆα ἐμβάλλοντες καὶ ἀχέ-
ουσιν οἱ μὲν οἶνον νέον, οἱ δὲ γλυ-
κὺν, ἢ πηρῶσαντες καὶ πωρῶσαν-
τες καὶ ἀλιμπύνουσι.

CAP. XLI.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

*De plantatione cerasorum.
Ejusdem.*

Περὶ Φυτείας κερασίων.
Φλωρεντίνος.

Similiter ut mala & pyra, etiam
cerasa plantantur ac inferuntur.
Gaudet autem hæc planta frigidis
& humidis locis. Maxime vero in-
fitione delectatur, neque unquam
bonum aut dulcem fructum cerasus
dabit, nisi fuerit alii arbori infita.
Si vero in cerasum uva nigra fue-
rit infita, in vere uvas feret.

Ομοίως τοῖς μήλοις ἢ ἀπιδίοις
καὶ τὰ (α) κεράσια φυτεύεται
ἢ ἐκεντερίζεται. χαίρει ἢ τῷτο τὸ
φυτὸν ψυχροῖς καὶ ὑποτροπῇ τόποις.
χαίρει ἢ μάλιστα τῷ ἐκεντερισμῷ,
ἢ σὰν ἂν ποτε καλὸν εἶδὲ γλυκὺν
δαῖσιν τὸ καρπὸν ἢ κερασία, εἰ μὴ
ἐκεντεροῖται. εἰ μὴ ἢ εἰς κερασίαν
μέλαινα σαφυλὴ ἐκεντεροῖται, τῷ
ἔσται τὰς σαφυλάς οἶσιν.

(α) Κεράσια-] Plinius Tom. 3. p. 207, 8. "Cerasi ante Victoriam Mi-
thridaticam L. Luculli non fuere in Italia. Ad Urbis annum 680. is
primum vexit e Ponto: annisque CXX. trans Oceanum in Britanniam
usque pervenere. Cui suffragatur Athenæus p. 51. Λέκκιος ὁ Ῥωμαίων
στρατηγός, ὁ τὸ Μιθριδάτην ἐν Τηγρόνῳ καὶ ἀγωνισάμενος, πρῶτον διεκόμι-
ζεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτὸν τῷτο ἀπὸ Κερασσῆντος Ποντικῆς πόλεως καὶ ἔστος ἔσιν
ὁ καὶ τὸ καρπὸν καλέσας κεράσιον, ὁμωνύμως τῇ πόλει. Hanc autem hi-
storiam paulo post convellere videtur ex Diphilo Siphnio, Lucullo longe
antiquiore, (ut qui sub Lyfimacho Rege vixerit) cujus locum de Cera-
sorum qualitatibus adducit. Cerasorum autem genera enumerat Plinius
Tom. 3. pag. 208.

CAP. XLII.

Κ Ε Φ. ΜΒ.

*De diuturnitate cerasorum.
Ejusdem.*

Περὶ Δαμωνῆς κερασίων.
Τῷ Αὐτῷ.

Cerasa ex arbore decerpta ante
folis exortum, deinde in vas

Κεράσια ἀφαιρεθέντα (1) εἰς δυν-
δρην καὶ ὕδατος ἢ ἡλίου, καὶ

(1) Hæc adjeci ex MSS.

εἰς σκεῦος ἐμβεβλημένα, προῖποβλη-
θείσης εἰς τὴν πυθμένα (2) θύμβης,
εἴτα κερασίων, καὶ πάλιν θύμβης,
καὶ ὀξύμελιν καὶ γλυκέα ἐπιβαλλο-
μένα, καὶ εἰς καλάμους ᾗ ὡσαύτως,
φυλάττεται.

(2) Ita MSS. Dioscorides semper habet θύμβης, sed Du Fresne in Glos-
sario, Θρύμβη, Thymus. Occurrit etiam apud Myrepsum de Antid. Cap.
XCVIII. In pr. Ed. θείμβης.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

C A P. XLIII.

Περὶ Φυτείας ζιζύφων.
Οὐίνδανιωνίς.

De plantatione zizyphorum.
Vindanionii.

(α) Τὸ ζιζύφον φυτεύεται καὶ ἐξ
ὀρχήκων ἀπὸ μέσας δένδρας
λαμβανομένων, ὡς ὁ Δίδυμος ἐν
τοῖς Γεωργικοῖς αὐτῷ φησι.

Zizyphum plantatur etiam ex ra-
mis e media arbore detractis,
Didymo in Georgicis suis auctore.

(α) Τὸ ζιζύφον-] *Arbor zizyphus, cujus fructus Officinis Jujubæ. Ru-
tilæ, albæque Zizyphi meminit Colum. p. 320. Ζίνζιφα, Serica, Myrepsos,
ἔσ' Agapio Cretensi. Symeon Sethi Ζίτζιφα vocat, ἔσ' Edessena laudat.
p. 20. De Zizyphi satione ἔσ' cultu vid. Pallad. pag. III. Plinius Tom. 3.
p. 184, 5. " Æque peregrina sunt Zizypha, ἔσ' tuberes, quæ ἔσ' ipsa non
" pridem venere in Italiam. Hæc ex Africa, illa ex Syria. Sex. Papini-
" us, quem Cos. vidimus, primus utraque attulit, Divi Augusti novissi-
" mis temporibus, in castris sata, baccis similiora quam malis, &c.. Vid.
Salm. ad Solinum pag. 1038.*

Κ Ε Φ. ΜΔ.

C A P. XLIV.

Περὶ Διάρκειας ζιζύφων.
Τῷ Αὐτῷ.

De duratione zizyphorum.
Ejusdem.

Zιζύφα εἰς οἶνόμελι φυλάττεται
ἐμβεβλημένα, ὑποστρεσμένων
αὐτοῖς ἔσ' ἐπικειμένων καλαμοφύλ-
λων.

Zizypha servantur in vinum mul-
sum conjecta, substratis ipsis
itemque impositis foliis arundi-
num.

CAP. XLV.

Κ Ε Φ. ΜΕ.

De tempore plantationis, & cura ficum. Didymi.

Περὶ καιροῦ Φυτείας σύκων,
καὶ ἐπιμελείας. Διδύμης.

Ficus duobus anni temporibus plantantur, in vere & autumnō. Ex omnibus autem plantis, ficum vere plantare præstat. Quum enim delicatior sit planta, facillime a glacie & ventis rumpitur & frangitur, quare post gelu in vere magis plantare convenit. Ego vero per totum Julium plantationem feci non sine successu, transplantavique ac rigavi, & habui ex ipsis magnas arbores ac fructíferas, & sane ex assidua experientia non solum in vere, sed etiam Junio mense plantare perseveravi. Oportet tamen ficus in locis calidioribus & in terra pingui, non tamen rigata plantare. Copia enim aquæ naturalem ficum pulchritudinem perdit, ipsasque facile putrescere facit. Plantatur etiam alio modo. Si quis enim ficus maceret, easque funiculo circumlitas & cum eodem plantatas riget, multæ plantæ innascentur, quas transplantare convenit. Si vero vivradices fici plantas quis ponat, eas scillæ immixtas plantare oportet. Quidam in muriam intingunt plantam, & pangunt. Præstat autem si ramos plantaturus es, ut ipsos in bubulo stercore intingas. Alii cum planta φυτεύειν, ἀποβρέχειν (4) αὐτὰς εἰς βοεῖαν κόπρον. Ἐτεροι μὲν δὲ φυτῶ

(a) **Τ**Α σύκα ἐν διπλοῖς ἔτεσιν ἔτι φυτεύειν, ἐν τῷ ἔαρι & τῷ φθινοπώρῳ. ἐν πάντων δὲ φυτῶν, τὴν συκὴν ἀμεινον ἐν τῷ ἔαρι φυτεύειν. τευφερώπτερον γὰρ ὅτι τὸ φυτὸν τάχιστα ὑπὸ κρυφαῶν καὶ ἀνέμων ῥήγνυται, διὸ μᾶλλον παρὰ τὸ ἐν τῷ ἔαρι μᾶλλον φυτεύειν. Ἐγὼ δὲ δι' ὅλην τὴν Ἰουλίαν φυτεύσας σύκα ἐπέτυχον ὡφέλεια, καὶ μεταφυτεύσας καὶ ἀρδεύσας εἶχον ἐξ αὐτῶν μεγάλα δένδρα καρποφοροῦντα, & ἐν τῇ συνεχῇ πείρᾳ διετέλεσαν, & μόνον ἐν τῷ ἔαρι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Ἰουλίῳ μηνὶ φυτεύων. οἷον μὲν τοὶ τὰς συκάς φυτεύειν ἐν τόποις θερμότεροις & ἐν γῇ λιπαρᾷ, μὴ μόντοι ἀρδομένη. τὸ γὰρ πολὺ ὕδωρ λυμαίνεται τὸ φύσιν καὶ κατὰ τὴν φύσιν καὶ ῥαδίως σήπεται αὐτὰ ποιῶν. Φυτεύειν δὲ καὶ κατ' ἕτερον τρόπον. εἰ γὰρ τις βρέξας σύκα περικλάσῃ ἐν χοινίῳ, & τῷτο φυτεύσας ἀρδεύσῃ, ἐμφυήσεται πολλά φυτὰ, ἅπαντα καὶ μεταφυτεύειν. εἰ δὲ τις αὐτοῖς ῥίζα φυτῶν συκῆς κατεβλήθηται, καὶ τῷτον (2) σκίλλῳ ἐμβαλόντως φυτεύειν. πῶς ἄλλω βρέξαντες τὸ φυτὸν, κατεβλήθη. κάλλιον δὲ, [(3) εἰ τε φυτὸν,] εἰ τε κλάδον τις μέλλει

(a) Τα Σύκα-] De Ficuum generibus, cultu, & cura, Vid. quæ abunde congesseerunt Plinius, Tom. 3. pag. 194, 5, 6, 7, 8. Athenæus sub initium Lib. 3. Theophr. Hist. Plant. Lib. 2. Palladius, p. 97, 8, 9. & Colum. Lib. singul. de Arboribus pag. 491.

(1) Interp. & Palladius pag. 99. legunt Ἰουλίαν, sed MSS. V. & F. ut in textu. (2) MSS. V. & F. & Interp. habent σκίλλῳ, & rectius.

(3) MSS. F. Long. Bod. & Interp. non agnoscunt εἰ τε φυτὸν. (5) MS. Barocc. αὐτὰς.

ἀσβεστον ζῶσαν καὶ ἀλάλασι, καὶ
ὅτε δ' ἀποτυγχάνῃ τὸ φυτὸλόμῳ.
εἰδέναι ὅτι ἡ σὺκὴ, ὅπ' ἡγεῖται ἢ σὺκῇ
πολυφορωτέρῃ ἐστὶ. πινὲς τέφραν, ἄλ-
λοι ὅτι μίλτον ἐπιβάλλουσι ταῖς ῥί-
ζαις. εἰ ὅτι θέλεις μὴ εἰς ὑψὺ ἀνα-
δραμεῖν τὸ σῦκον, (5) κορύνῳ κα-
τὰ κεφαλῇς φυτόσον. φυτεύεται ὅτι
καλῶς σὺκῇ καὶ δ' ἀπὸ κεῖχραμίδων.

(5) Emend. ex MSS. ante κορύνῳ, nullo cum sensu: MS. V. rectius
forsan, -- τὴν σὺκῇ, κορύνῳ--.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Ὡστε τὰ φυτὸλόμῳ σῦ-
κα ἀπαλλάττεισθαι σκω-
λήκων. Τῷ Αὐτῷ.

ΤΑ σῦκα (α) σκώληκας εὖ ποιήσῃ,
εἰὰν μέλλων φυτεύειν ἐμπέξῃ
(1) σκίλλῃ τὴν κλάδον. τὰς ὅντας
ἀναιρέσεις, εἰὰν πάσῃς κοίτῃ ταῖς
ρίζαις καὶ εἰς τὰ κοῖλα εὖ πρέμνῃ.

(α) Σκώληκας.] Ita Theophr. H. P. Lib. 2. Cap. 7. Ἡ σὺκῇ ὅτι ἐν σκίλλῃ
εἰὰν φυτὸλόμῳ, ἡγεῖται παραγίνεσθαι, καὶ ἡγεῖται ὑπὸ σκωλήκων κατεδίεται. Vid.
Plin. Tom. 3. p. 355.

(1) Restit. ex MSS. ἐν Theophrasto, antea pessime σκίλλῳ τὴν κλάδον.

Κ Ε Φ. ΜΖ.

Κατὰ γράμματα σῦκα ποιῇ-
σαι. Δημοκρίτης.

Τὸν μέλλοντα ἐμφυλίζεσθαι ὀφθαλ-
μὸν εὖ σῦκα κατὰ γράμματα (1) ὁ
βέλει, καὶ τὰ σῦκα (2) ἐγγράφα
βλαστήσῃ.

(1) Ita MSS. ἐν Democrito infra Cap. LX. (2) Hæc revoc. ex
Caf. MSS. ἐν Interp.

C A P. XLVI.

Ut ficus plantata a vermi-
bus liberentur.
Ejusdem.

Ficus vermes non producent, si
ramum in scillam fixeris, ubi
plantare volueris. Qui vero jam
infunt vermes perdentur, calce ra-
dicibus & in cavas trunci partes in-
spersa.

C A P. XLVII.

Inscriptas ficus faciendi ratio.
Democriti.

Oculo fici quem infoliaturus
es inscribito quodcunque ve-
lis, & ficus inscriptæ germina-
bunt.

CAP. XLVIII.

Κ Ε Φ. ΜΗ.

*Ut ficus fructum non abjiciat.
Ejusdem.*

Ὡστε συκὴν μὴ ἀποβάλλειν τὸν καρπὸν. Τῷ Αὐτῷ.

Ficus fructum non abjicit, si mora ejus trunco illeveris. Non abjicit item fructum, si radices ipsius sale & algis marinis intexeris, aut in plenilunio truncis rubricam induxeris, aut grossos ex ipsa (amuleti vice) suspenderis. Quapropter aliqui in singulos ramos ficus inferunt, ne singulis annis circa hoc sint occupati. Retinet fructum ficus, si circa Pleiadas scrobes circumfoderis, & amurca aquæ æqualiter mixta truncum perfuderis.

Πλειάδας, καὶ ἀμύργῳ ὕδατι κερύσας ἐξ ἰσθ. φειχέως (3) τῷ στέλεχθι.

(a) Φυκίους.] Eadem remedia profert Pallad. in Martio pag. 99.

(1) Ita MSS. prius κλάδων. (2) Sic legend. refragant. licet Codd. MSS. ante ἀχολῶν. (3) MSS. τὸ στέλεχθι.

CAP. XLIX.

Κ Ε Φ. ΜΘ.

*Ut ficus sylvestris mansuescat.
Africani.*

*Συκὴν ἀγρίαν ἡμερώσας.
Αφρικανῶν.*

Ficum sylvestrem mansuefacies, si putatos ramos vino & oleo madefeceris, & rigaveris per septem dies.

Συκὴν ἀγρίαν ἡμερώσεις, εἰάν κόψας τὰς κλῶνας οἰνελαίῳ βρέξῃς, καὶ ποτίσῃς ἐπὶ ζ'. ἡμέρας.

CAP. L.

Κ Ε Φ. Ν.

*De scabiosa ficu.
Leontini.*

*Περὶ φωριώσεως συκῆς.
Λεοντίνων.*

Scabiosam ficum curabis, scilla juxta radices ejus plantata, aut rubrica aqua soluta, & circa truncum ipsius oblita.

Τὴν φωριῶσαν συκὴν θροαπύσεις, σκίλλαν ὑποφυπύαν παρὰ τὰς ρίζας, ἢ (1) μίλτον ὕδατι διείσῃ, & φειχέων τὸ πρέμνον.

(1) Ita legend. censeo, prius μίλτω. Vel scrib. -- μίλτω ὕδατι διείσῃ φειχέων.

Κ Ε Φ. ΝΑ.

C A P. LI.

Συκὴν κοιλιολυκὴν (1)
ποιῆσαι, καὶ τρώϊμα σῦκα
φέρειν. Δημοκρίτης.

Ut ficus præcoces & alvum
solventes ficos ferat.
Democriti.

ΟΤε τὴν συκὴν φυτεύεις, ἔμβαλ-
λε εἰς ἄκρας τὰς ρίζας ἐλέ-
βορον μέλανα κεκομμένον ὁμοῦ π-
θυμάλλῃ, καὶ ἔξεις τὰ σῦκα μα-
λακτικὰ κατὰ τὸν χρόνον. τὰ δὲ σῦκα πεπαί-
νεται ἡντίον τῷ καιρῷ, ἐὰν περισ-
τῶς κόψῃς καὶ πέπεις καὶ ἔλαιον μί-
ξας ἐπιδαλῇς. Φλωρεντῖνος ἐν τοῖς
Γεωργικαῖς αὐτῷ παρόντων καὶ θηρια-
κὸν λέγει γινώσκει σῆμα, τῇ θηρια-
κῇ ἀντιδότῳ τῷ καρπῷ χειρομύκη.
εἰ δὲ θέλεις ὥστε τῷ καιρῷ ἐοικέναι
σῦκα, (α) κόψῃς περιστῶν καὶ πέ-
πεις μίξας ἐλαίου, ἐπιχέει τὰς ὀλύνθας.

Quum ficum plantas, ad sum-
mas radices veratrum nigrum
contusum simul cum tithymallo
mitte, & habebis ficus alvum sol-
ventes, Maturefcent autem ficus
ante tempus, si columbæ sterces &
piper & oleum adjeceris. Floren-
tinus in Georgicis suis præcocem
& theriacam ficum fieri ait, fructu
antidoto theriaca illito. Si vero ante
tempus ficus edere velis, columbi-
num sterces & piper oleo mixta
grossis circumline.

(1) MSS. F. Long. Bod. & Interp. non agnoscunt hanc vocem, &
MS. V. rejicit post φέρειν. si rejiciatur, legend. κοιλιολυκῆ.

(α) Περιστῶς κόψῃς.] Aliter Pallad. pag. 99. " Ut ficus (inquit)
cito maturet, succo cepæ longioris cum oleo, & pipere mixto unge roma,
quando grossi incipiunt subrubere.

Κ Ε Φ. ΝΒ.

C A P. LII.

Περί ἐσκεντερισμῷ συκῶν.
Λεοντίνος.

De insitione ficorum.
Leontini.

Η Συκὴ ἐσκεντερίζεται εἰς συκάμι-
νον, καὶ εἰς πλάτανον. ἐσκεν-
τερίζεται δὲ ὁ μόνον τῷ ἔαρι, ὥσπερ
τὰ ἄλλα δένδρα, ἀλλὰ & θέρος,
(1) μέχρι τῶν χειμερινῶν, ὡς
Φλωρεντῖνος φησιν.

Ficus inseritur in morum, & in
platanum. Inseritur autem non
solum vere, quemadmodum alie
arbores, sed etiam æstate, usque ad
solstitium hyemale, ut Florentinus
prodit.

(1) Præced. voculam deleui, auctor. MSS.

CAP. LIII.

*Ut fici fructus ex una parte
albus sit, ex altera niger
aut ruber. Africani.*

Diversa sarmenta accipe, & prius colligatos ramos ejusdem temporis ac ætatis in scrobe deponito, stercoretoque ac rigato. Quum vero germinant, rursus utrosque oculos simul colligato, quo in unum truncum coalescant, & post duos annos, si ita visum fuerit, transplantato, & bicolores ficus habebis. Quidam certius idem faciunt hoc modo. Duarum ficorum diversarum semina sive grana linteolo illigata plantant, & transplanti-

Κ Ε Φ. ΝΓ.

Ὡστε τὸ καρπὸν τὸ συκῆς ἐξ
ἐνὸς μὲν μέρους εἶναι λευκόν,
ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου μέλανα
ἢ ἐρυθρόν. Αφρικανῶν.

Λαβὼν ἀφόρον κλήμιν, καὶ
ἀπὸ πλεονεξίας τὰς κλά-
δας (1) τῆ αὐτῆς χρόνῳ ὄντας, κα-
τὰ δὲ ἐν βότρῳ, καὶ κόπρῳ καὶ
πότῳ. ὅταν δὲ βλαστήσῃ, πάλιν
ἀμφοτέρους τὰς ὀφθαλμούς συνδῇ-
σιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἵνα ἐν τέλει τοῦ
γένους, καὶ μὲν δύο ἔτη, εἰ βέλῃ,
μεγαφύτῳ, καὶ ἔχει σῦκα δί-
χρωμα. ἀσφαλίτερον δὲ πνεύ-
ματι ποιεῖν ἔτι. δύο (2) σύκων δια-
φόρων κεχρημίδας συνδύναντες
ἐν ὁρνίῳ φυτεύουσιν, καὶ μεγαφυτεύ-
ουσιν.

(1) Λαβὼν ἀφόρον.] Pallad. pag. 100. " Ut varios fructus una fi-
cus exhibeat, ramos duos nigra & alba arborum inter se ita vinculo
stringis & torques, ut germina miscere cogantur. Sic obruti & sterco-
rati & humoribus juti, ubi prodire cœperint, germinantes oculos aliquā
inter se annexione conglutina. Tunc germen adunatum parturiet duos,
quos unitate dividat, divisione conjungat.

(1) Hic delevi τὰς, quod vacabat. (2) Emend. ex MS. Barocc:
prius φυτῶν... κεχρημίδας.

CAP. LIV.

*Ut aridi fici fructus, qui
ἰσχάδες vocantur, integri
permaneant.
Paxami.*

CArice integræ permanent, si tres ex eis in picem liquidam mis-
feris, & unam quidem inde in fun-
do dolii posueris, & ficus aridas in-
jeceris, usque quo dolium ad medie-
tatem expleatur, deinde unam ex

Κ Ε Φ. ΝΔ.

Ὡστε (1) τὸ ξηρὸν καρπὸν
συκῶν, τὰς καλεσμένας
ισχάδας ἀσῆπτους ἀφαι-
ρῶν. Παξάμι.

Ισχάδες ἀσῆπτοι ἀφαιρῶνται, εἰάν
τρεῖς ισχάδας βάλλῃς εἰς πύσαν
ὕδατος, καὶ μίαν μὲν ἡμέραν εἰς τὸν
πυθμένα τὸν κεραμῖκα, & ἐπὶ ὁδοῦ
ισχάδας ἀφαιρῶν, εἴτε μίαν τὴν
πεποιημένην ισχάδα, καὶ πάλιν

(1) Restit. ex MSS. prius τὸ ξηρὸν καρπὸν--.

ταὶ ἰχάδαε, ἕως συμπληρώσεως τῶν
κεράμει, ἐπάνω ὃ τῷ πεπρω-
μένῳ τείτῃ. Διὰ μὲντοι ὃ πλεῖ-
στον χρόνον καλὰ, εἴαν (α) Διὰ
αυτῆδος ἐκρεμασθῶσιν εἰς κλί-
βανον, μὲν τὸ τ' ὄρτον ἀφαιρεθῆναι,
ἔ εἰς κεράμιον καινὸν ἐμβληθῶσιν
ἀπίστων. Χρὲν ὃ τὰ σῦκα ἀφαι-
ρεῖν μὲν τῶν πυθμένων, ἐξ ὧν ὡσπὲρ
τίωται, ἔ ἄλλῳ μὲν ἐλαίῳ (2) ἐκ-
ζεσεμένῳ ἐπιρράνειν ἐν ἡλίῳ, ἔ
ἐμβάλλειν εἰς τὸ ἀγρεῖον, ἔ περι-
χρεῖν πηλῷ καὶ δροσίξειν νύκτα
μίαν, ἔ πθέσαι ἐν ἀγρεῖῳ.

picatis, & rursus alias caricas, do-
nec totum vas compleatur, & ter-
tiam demum picatam superne im-
posueris. Ad multum autem tem-
pus bonæ perdurant, si in sportis in
clibano suspendantur, ubi panis est
extractus, & in vas fictile novum
non picatum injiciantur. Oportet
autem ficus decerpere una cum pe-
diculo, ex quo dependent, & mu-
riam cum oleo fervefactam in sole
irrorare, & in vas mittere, idque
luto oblinere: noctem tamen unam
antea rori exponere convenit, &
postea in vasculo recondere.

(α) Διὰ αὐτῆδος.] Eandem caricas servandi rationem per totam Cam-
paniam usitatam fuisse, tradit Palladius p. 99. Caricarum vero præstantis-
simæ Vett. aestimabantur Atticæ, ex iisque maximus honos habitus Ægili-
dibus, in Ægilis Atticæ pago nascentibus. Ficus aliæ Βελγυδαγίδες appel-
late, barbaro quidem nomine, sed Atticis nihil inferiores. Locus Athenæi
omnibus notus, de Amitrochatis Indici Regis epistola ad Antiochum data,
tria sibi mitti postulantis, Dulce Vinum, Caricas, & Sophistam. Vid.
Col. p. 422.

(2) MS. Barocc. ἐξεσεμένῳ.

Κ Ε Φ. ΝΕ.

C A P. LV.

Περὶ ὀλύνθων, ἥτοι ἀώρων
σῦκων. Αφρικανῶν.

De grossis, sive immaturis fi-
cibus. Africani.

Τῶν σῦκων οἱ ὀλυνθοὶ οὐκ ἀπο-
πίπτουσιν, εἰ ὡς τῷ ῥίζαν κό-
ψας ἀλὸς χοίνικα καὶ βάλανος, καὶ
τῇ γῇ καὶ χαλῶσῃ.

Immaturæ ficus non decidunt, si
arboris radice incisa falis chœ-
nicem immiseris, & terram insuper
aggefferis.

Κ Ε Φ. ΝΤ.

C A P. LVI.

Πᾶς ἐστὶ δυνατὸν τὰ χλω-
ρὰ σῦκα, καθάπερ ἐπὶ
τῶν δένδρων, νεαρὰ φυ-
λάττειν. Τῶ αὐτῶ.

Quomodo virides ficus, tan-
quam in arboribus, recen-
tes conservare liceat.
Ejusdem.

ΤΑ σῦκα ἐ δύνανται μὲν τῷ πέ-
πρωσιν μένειν ἐπὶ δένδρων, κα-
θάπερ ἡ ἀκὴ ὁπώρα, ἀλλ' ἀφ' ἐ-
κωτῶν ἀπορρεῖ, καὶ μηδεὶς αὐτὰ

Ficus postquam maturuerint in
arboribus manere non possunt, ut
quemadmodum alii molles fructus,
sed sponte defluunt, etiamsi nemo
ipsas

ipsas decerpat. Attamen recentes fervari possint, sicut in arbore, hoc modo. Quum opercula vini doliis obduntur, ollam novam accipito, aut aliud vas non rotundum, sed ea parte qua deponitur velut quadrangulum fundum habens: Deinde ficus ab arbore decerptas paulo crudiores cum pediculis sive umbilicis, hoc est cum parte ex qua in arboribus pependunt, in ollam leniter pone, ita ut distent inter se, ollamque diligenter obtura, & in dolium ita ut innatet mitte, deinde dolium tege & occlude: hæ ficus permanebunt, quales injectæ fuerunt, nisi vinum acescat. Recentes conservantur ficus etiam hoc modo. Ex recentium cucurbitarum lateribus eximere oportet partes spleniis similes, easque thecarum modo exsculpere, deinde in singulas ficus intrudere, & exemptis spleniis obturare, & suspendere in loco umbroso, vitato igne & fumo. Decerpere autem ipsas oportet cum pediculis: quæ enim integræ sunt, plurimum tempus perdurant. Quidam in melle disponunt ficus, ita ut neque se mutuo, neque ipsum vas contingant, & operculo addito sinunt. Alii vitreum poculum, aut aliud quoddam ex pellucetium genere, ficubus leniter inversum iuperimponunt cera circumlitum, nulla perspiratione relicta, & non marcescunt.

ἀφαιρῇ. ὁμοίως ὃ δυνατὸν ταῦτα φυλάττειν νεαρὰ, κατὰ πρῶτον (1) ἐπὶ τῷ δένδρῳ, ἕτως. (2) ἡνίκα μέλλεις παρμάζειν τὰς πίθους τῷ οἴνῳ, λαβὼν χύτραν καὶνὴν, ἢ ἔπερην ἀσχεῖον ἢ σφαιρῶν, ἀλλὰ κατ' ἐπιταγὴν ἀσπινεῖ πετράγωνον τὸ πυθμὲν ἔχον· εἴτα ἀφαιρῶν τὰ σόδια μικρὰν ἀμύπτειν μὲν τῷ (2) πεισμάτων, ἢτοι τῷ ὀμφαλῶν, τετέστι μὲν ἔμμερος ἀφ' ὃ ἐπὶ τῷ δένδρῳ ἦρτη, ἐν τῇ δὲ ταῦτα εἰς τὴν χύτραν κειθῶς, ἀπέχοντα ἀλλήλων, καὶ παρμάσεις ταύτῃ ἐπιμελῶς, ἐμβάλλει εἰς τὸ πῖθον ὥστε (3) ἐπιπλεῖν, εἴτα κάλυψον τὸ πῖθον καὶ ταῦτά σοι ἀφαιρῇ, οἷα ἐνέβαλες, εἰάν μὴ ὀξίσῃ ὁ οἶνος. Φυλάξεις νεαρὰ τὰ σόδια ἢ ἕτως. τῷ νεαρῶν (b) κυλωτῶν χερὶ ἐξαίρειν ἐκ τῷ πωλῶν μέρει πρὸς ἀσπινεῖς εἰκότας, καὶ γλύφειν κατὰ πρῶτον τῆρας, εἴτα ἐν πῖθῳ εἰς ἕκαστον ἐν, καὶ ἐπιπαρμάσεις τοῖς ἀφαιρεθεῖσι (ἀσπινεῖς, καὶ κρεμῶν ἐν συσκίῳ τόπῳ, φυλαττομένης πρὸς καὶ καπνὸς ἀναφορῶν. δρέπετα ὃ αὐτὰ δει, ὡς περὶ εἰρηται, μὲν τῷ πεισμάτων. πρὸς δὲ (4) ἀκέραια πλεῖονα ἀφαιρῇ χρόνον. Τινὲς ἐν μένῃ ἀφαιρῇ τὰ σόδια, ὥστε μήτε ἀλλήλων, μήτε ὃ ἀσχεῖον ψάλλειν, παρμάσαντες εἰσιν. ἔπερην ὕελινον ποτήριον, ἢ πᾶν ἄλλο τῷ ἀφαιρόντων, ἐπικατὰ πρῶτον τοῖς σόδιοις πρὸς, περιπλάττοντες κηρῶ, παραπνοὴν μὴ ἀπολείποντες, καὶ παρὰ μὲν ἀμάρωντα.

(1) MSS. ἐν τῷ δένδρῳ--.

(a) Ἡνίκα μέλλεις--] Palladius p. 99. " Alii missas ficus recentes, minus maturas, in novo vase fictili lectas cum pediculis, & a se separatas recludunt, & in dolio vini pleno vas natare permittunt.

(2) Emend. ex MSS. prius πεισμάτων, ut & inferius. (3) Ita MSS.

(b) Κολοκυθῶν] Idem loco cit. " Ficus virides servari possunt, vel in melle ordinata, ne se invicem tangant, vel singule intra viridem cucurbitam clausa, locis unicuique cavatis, & item tessera, qua secatur, inclusis, suspensa ea cucurbita, ubi non sit ignis, vel fumus.

(4) Interp. legisse videtur ἀκέραια λαφθέντα,--.

Κ Ε Φ. ΝΖ.

C A P. LVII.

Περὶ καιροῦ Φυτείας Θα-
σίων, καὶ ἐπιμελείας καὶ
ἐσκενδρισμῶ. Φλωρεντίνω.

*De tempore plantationis Tha-
siarum, curaque & insitione.
Florentini.*

Τὸ μετοπώρῳ ἀμεινον (α) τὰς ἀ-
μυγδαλὰς φυτεύειν, ἕως τεθ-
πῶν χειμερινῶν. τῷ ᾧ ἔχει φύλου-
θῆναι ταῦτα ἐ ῥάδιον, ὅτι τὸ φυ-
τὸν τῷτο πρῶτον ὡς βλαστάνει.
καὶ ἐν τῷ φυτῷ τῷτο θερμότεροις
τόποις, διότι ἐ τὰς νήτοις μᾶλ-
λον ἀρμόζειν δοκεῖ. καὶ ἐσκεντρίζειν
ἢ καὶ τὴν ἀμυγδαλὴν ἐν τῷ μετο-
πώρῳ, ἐπιδὴ τῷ ἔχει χεῖρον ὑπε-
φαίνει. δεῖ ἢ τὸ μέλλοντα ἐσκεντρί-
ζεσθαι ἐπιπληρᾶν τὴν ἀμυγδαλὴν, μὴ
ἐξ ἄκρας δένδρου, ἀλλ' ἐκ τῆς μέ-
σης λαμβάνειν. Φυτεύονται ἢ ἀ-
μυγδαλαὶ καὶ ἀπὸ σπέρματος, καὶ
ἐξ αὐτορρίζων, ἐ παρασπιδῶν ἢ
μοχαμῶν. πνίς ἢ ἀπὸ ἄκρας τῆς
κορυφῆς δένδρου εὐχάλεστα ἐκλά-
δον λαβόντες ἐφύτουνται, ἐ ἐπέτυ-
χον (φόδρα. ὅταν μὲν ἔν ἀπὸ σπέρ-
ματος τὴν ἀμυγδαλὴν φυτεύωμεν,
δεῖ τὰ σπέρματα (1) πρῶτον
λαμβάνειν, ἐ ταῦτα πρῶτον
κρίσειν δὲ δὲ μὲν μετ' ὕδατος.
Ἐνίοι ἢ (b) εἰς ὑδρομέλι νύκτα
μύκιν πρῶτον ἐκχρῶσι τὰ σπέρματα. δεῖ ἢ τὸ φυτὸν ὁρᾶν πρῶτον

A Mygdalæ melius autumnno plan-
tantur, usque ad solstitium hye-
male. Vere enim non facile plan-
tantur, quod hæc planta sub anni
initium germen emittat. Gaudet
autem calidioribus locis hæc plan-
ta, quapropter etiam insulis magis
convenire videtur. Inferenda est et-
iam amygdala in autumnno, quando-
quidem vere vix apparet. Surcu-
lus vero amygdalæ qui inferendus
est, non ex summa arbore, sed ex
media detrahatur. Plantantur au-
tem amygdalæ etiam a semine, &
viviradicibus, & ramis avulsis si-
ve malleolis. Quidam vero a sum-
mo arboris vertice florentissimum
ramulum detractum plantaverunt,
nec sine egregio successu. Quum
igitur a semine amygdalam planta-
bimus, semina recentia deligemus,
eque præmacerabimus stercore aqua
soluto. Aliqui vero in hydromelite
noctem unam semina præmacerant.
Cæterum semen plantandum ere-

(1) Τὰς ἀμυγδαλὰς.] Amygdalas Naxias & Thasias celebrarunt Vett.
cen optimas, & Cyprias, diversa a Naxiis forma, sed non multo deteriores.
Athenæus notat ex Herodiano Alexandrino Ἀμυγδαλὰς dictas esse, πρῶτον
τὸ ἐν τῇ καλυφῇ τῇ μὲν τὸ ἔξω χλωρὸν ἀμυγδαλὴν ἔχειν ποικίλως. Amygdala
amara ante computationem sumpta, ἀμείψουσα esse perhibentur a Dioscor.
& Plutarcho Symposiac. Lib. 1. Qu. 6. Qui istam observationem adstruit
historia de quodam medico, sub Druso Tiberii Caesaris filio. Idem asserit,
Vulpes amygdalis conestis confestim emori, nisi aquam biberint, omni scilicet
humore per nimium amarorem consumpto.

(1) Emend. ex MS. Barocc. prius πρῶτον, Interp. pessime pro plantis.

(b) Εἰς ὑδρομέλι.] Pallad. pag. 45, 6. " Ipsa amygdala ad ponendum
" & nova legamus & grandia, qua antequam ponamus pridie mulsæ
" aqua, ita ut ne nimis, maceremus, ne germen extinguat ex multo melle
" mordacitas. Alii prius fimo liquido per triduum nuces eas macerant.

etum

Etiam ponendum est, ea parte quæ acuminata est in terram defixa, lignosa vero & minuta sursum spectante. Quidam aiunt, habitio-riorem fieri plantam, ferula in scrobem prius immersa.

γέναι, τὸ μείζον πρὸς τὴν γῆν ἀγνῶναι, τὸ ἕξυλῶδες καὶ λεπτόν, ἀνω. ἔνιοι δὲ φασιν, (2) εὐαυξότερον γίνεσθαι τὸ φυτὸν, γάρθηκεν εἰς τὸν βόθρον περιμετληθέντα.

(2) MS. L. & Interp. rectius forsan εὐαυξότερον.

CAP. LVIII.

Κ Ε Φ. ΝΗ.

Quando amygdala colligenda sunt. Eiusdem.

Πότε δεῖ συνάγειν τὰς ἀμυγδαλάς. Τῷ Αὐτῷ.

Quando cortex ipsarum rumpitur, eas collige, & decorticas muria lavato. Hoc enim & dealbat, & sanas ipsas facit, postea vero a sole siccatas reponito. Si vero in paleis ipsas repositueris, facile decorticantur.

(a) Ἡ Νίκα ὁ φλοιὸς αὐτῶν ῥήγνυται μέλλει, συναγε ταύτας, & ἀπολεπίσας ἄλμη πλύνον. τῷτο γὰρ καὶ λευκαίνει, & ὕχεις αὐτὰς ποιεῖ, & ξηραίνει ἐν ἡλίῳ δρόσῳ. εἰάν ᾧ ἐν ἀχύροις αὐτὰς δέποιῃς, εὐκόλως ἀπολεπίζονται.

(a) Totum hoc Caput expressit Palladius in Januar. Tit. XV.

CAP. LIX.

Κ Ε Φ. ΝΘ.

Amygdalas amaras dulces faciendi ratio. Africani.

Ἀμύγδαλα πικρὰ γλυκέα ποιῆσαι. Ἀφρικανῶν.

Ulcem autem facies amarulentam antea, si perforato trunco ad quatuor angulos palmi altitudine, lachrymam quotannis effluere facias, donec dulcescat. Quidam melius faciunt, & circumfodiunt suillum stercois adjicientes, & urinam affundentes, deinde aggesta terra rigant singulis annis, donec dulcis

(a) Γλυκεῖαν ᾧ ἐν πικρῶς ποιήσεις, εἰ ἐκτετυπήσας τὸ πρέμνον ἐπὶ παλαιάν ἐν πετραίων, τὸ δάκρυον ἐκδέξῃ τὸ καὶ ἐν αὐτὸν, ἕως ἂν γλυκανθῇ. κάλλιον δὲ πινες ποιεῖντες, περιεσύντες καὶ πῶμα βάλλας κόπρον ὑδατῶν, ἐπιχεοῖντες & ἔροι, εἴτα προχάσαντες ἀρδεύουσι καὶ ἐν αὐτὸν, (1) ἕως ἂν γλυκανθῇ.

(a) Γλυκεῖαν ᾧ-] Hæc ex Theophr. desumpta H. P. Lib. 2. pag. 37. Ἀμυγδάλλω (inquit) καὶ ἐν πικρῶς φασὶ γίνεσθαι γλυκεῖαν, εἰάν τις περιεσύνῃς τὸ τέλεον, & περῶνας ὅσον παλαιαῖαν, πανταχόθεν τὸ ἀπορρέον δάκρυον ἐπὶ ταῦτά ἐα κατερρεῖν. Quorum sensus est. Amygdalam & ex amara dulcem fieri volunt, si quis caudice circumfosso, perforatoque, mensura donatanti, undique lachrymam effluentem in idem defluere sinat. Causam rei aperit Lib. 2. de causis plantarum pag. 255.

(1) Ita MS. Barocc. prius ἕως & γλυκανθῶσι. Cat. MSS. ἕως & γλυκεῖα γίνεται.

πάν ἡ σέλεχθ' ἀμυγδαλῆς ἐκκο-
πὲν ἀποβλάψῃ τὸ καρπὸν. (b) ἀπα-
λὴν ἢ ἐγλυκεῖαν ἐκ σκληρᾶς καὶ
σικερᾶς ποιήσεις, εἰ τὰ ὡς τὸ σέ-
λεχθ' ἕως τ' (2) ἐπιπολῆς ριζῶν
γυμνώσεις, ἐ ἀρδεύσεις ζυεχῶς
ὕδατι θερμῷ, ὡς τ' ἀνθοβολήσεως.

(b) 'Απαλὴν ἢ-] Pallad. ex Gargilio Martiale pag. 46. " *Teneras nuces*
" *Amygdalus creabit, si ante florem radicibus ablaqueatis, per dies ali-*
" *quot calida aqua ingeratur.*

(2) Restit. ex MSS. in pr. Ed. ἐπὶ πολλῆς.

Κ Ε Φ. Ξ.

Ἀμύγδαλα (1) κατὰ
γρᾶπτα ποιῆσαι.
Δημοκρίτης.

ΚΑπάζας τὸ ἀμύγδαλον εὐφυῶς,
ἐ τὸ ἐντὸς ὑγιὲς τηρήσας, ἀνοί-
ξας τε τὸ ἀμύγδαλον, εἰς τὸ ἐντὸς
ὃ βέλῃ καθαγράψας, ἐ ζυυδῆσας
πάλιν παπύρῳ φύτλυσιν, περι-
πλάσας πηλῷ ἐ ὑεῖα κόπρῳ σύ-
χρῳσι.

(1) Ita MSS. & Casaub. prius Ἀμύγδαλα γρᾶπτα——.

Κ Ε Φ. ΞΑ.

Ἀμυγδαλὴν ἄκαρπον καρ-
ποφορεῖν ποιῆσαι.
Τὸ Αὐτὸ.

(1) ἈΚαρπον ἢ καρποφορεῖσθαι ποιῆ-
σεις, τὰς ρίζας χειμῶν
γυμνώσεις. (2) εἰ ἢ ἐπιμένῃ φύλλα
ἔ φέρῃσι, καρπὸν ἢ μὴ, τευπήσεις
τὸ μῖν ἐ πείμνε τὸ (2) παρὰ

(1) Emend. ex MSS. & Interp. prius Καρπὸν.

(2) Εἰ ἢ ἐπιμένῃ-] Palladius eodem Tit. " *Si ferax non est, tede cu-*
" *neum terebrata radice mergamus, vel filicem sic inseramus, ut libro*
" *tegente claudatur.* Colum. Lib. de Arbor. Cap. XXV. " *Amygdala*
" *si parum feracia erunt, per foratam arborem lapidem adigito; ita li-*
" *brum arboris inolescere finito.* Idem suadet Theophr. Lib. 2. H. P. pag.
" 37. & Plinius Tom. 3. pag. 417.

(2) Restit. ex MS. F. ante ὡς.

fiat. Omnis autem truncus amygdalæ excisus fructum abjicit. Teneram vero & dulcem ex dura & amara facies, si truncum usque ad radices in superficie repentes nudaveris, & aqua calida assidue rigaveris, antequam flores emittat.

C A P. LX.

Amygdalas inscriptas faciendi
modus. Democriti.

Α Mygdalam solerter confringito, ita ut internum nucleum integrum conserves, aperta que in nucleum quodcunque libuerit scribito, rursusque papyro constrictam plantato, lutoque circumlitam ac intactam stercore fuillo aggesto obrue.

C A P. LXI.

Ut amygdala sterilis fructum
ferat. Eiusdem.

STERILEM amygdalam facies fructiferam, si radices hyeme nudaveris. Si autem adhuc folia quidem ferat, non autem fructum, partem trunci ad terram perforato, &

tedæ pinguis cuneum in foramen adige, humanaque urina affusa, ita obruito.

τὴν γῆν, καὶ (3) δάδος λιπαρᾶς ἐπίθετον εἰς τὸ τεύπημα καὶ ἀκρῆσαι, ἔργον ἀνθρώπειον ἐπὶ χεῖ, καὶ ἔτι παραχώννυσι.

(3) Ita legend. cum Interp. in pr. Ed. δάδας λιπαράς.

C A P. LXII.

*De insitione amygdalæ.
Paxami.*

INsferitur amygdala non in summis trunci ramis, sed ex ramis juxta medium excurrentibus, sub autumnii finem,

Κ Ε Φ. ΖΒ.

Περὶ ἐγκεντεισμῶ ἀμυγδαλῆς. Παξάμω.

Εγκεντερίζεται ἡ ἀμυγδαλὴ ἐκ τῆς ἀκρῆς καὶ ἐν τῷ τελέει, ἀλλ' ἐν τῇ κατὰ μέσον ἀνατερχόντων κλάδων, παυομένη τῷ μετεπάρῳ.

C A P. LXIII.

De tempore plantationis castanearum. Damogerontis.

Castanea, quam aliqui Joyis glandem vocant, fabulone & frigidis locis gaudet. Plantatur autem & ex viviradicibus, & ex femine. Tutior est autem modus ex plantis, post duos enim annos fructum producet. Plantatur ab æquinoctio, non solum a codicibus & ramis, sed etiam ramis avulsis ac viviradicibus, quemadmodum olea. Seruntur porro castaneæ, non ut amygdalæ & nuces, sed acuminata parte sursum spectante.

Κ Ε Φ. ΖΓ.

Περὶ καρυῶ φυτείας καστάνων. Δαμογέροντος.

Τὸ κάστανον, ὃ πνεῖ (α) Διὸς βάλανον καλεῖται, ψαμμιώδει γῇ καὶ ψυχρῇ τόποις χαίρει. φυτεύεται ἢ καὶ ἀπὸ ἐνείζων, καὶ ἀπὸ σπέρματος. ἀσφαλέστερος ἢ ὁ ἀπὸ φυτῶν τρέπτει, καὶ ἡ δὲ δύο ἐστὶ καρποφορήσις. φυτεύεται ἢ ἀπὸ ἰσημερίας, ἢ μόνον ἀπὸ σκυβαλῶν καὶ κλάδων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ παρασπιδῶν (1) ἢ αὐτορρίζων, καθάπερ ἡ ἐλαία. (πέρι) ἢ τὰ κάσтана, ἔχουσιν ὁμοίως τῇ ἀμυγδαλῇ ἢ τῇ καρυῇ, ἀλλὰ μείζον ἀνω ἔχοντα.

(α) Διὸς βάλανον.] Plinius varia Castanearum Nucum genera enumerat, Tarentinum, Salarianum, Corellianum, Etereianum. De Castanearum satū & cura Consul. Plinium Tom. 3. Pag. 377. Pallad. pag. 167. 8. Athen. Lib. 2. pag. 54. & Theophr. H. P. Lib. 3. Vid. Notam ad Cap. 8 Lib. 2di.

(1) Hanc voculam supplevi ex conjectura.

Κ Ε Φ. ΞΔ.

Περὶ καὶ τῆς Φυτείας κα-
ρύων, καὶ ἐπιμελείας.
Τῆς Αὐτῆς.

C A P. LXIV.

*De tempore plantationis, &
cura nucum.
Ejusdem.*

(α) Τὰ κάρυα φυτεύονται τὰ καί-
ρα τῆς ἀμυγδαλῆς. Φυτεύ-
ονται ὅ καὶ ἀπὸ σπέρματός, καὶ ἀπὸ
παρασπιδίων καὶ μαχαδριμάτων. καί-
ραι ὅ τοποῖς ξηροῖς (1) καὶ ψυχροῖς,
ψυχρὸν ἢ θερμότεροις. εἰ ὅ μέλλεις
ἀπὸ σπέρματος φυτεῖν κάρυον,
κάλλιον ποιήσεις, εἰς αἵματιον ἔ-
χον ἕσθαι παιδὸς ἀφθόρου (2) τὸ
σπέρμα ἐπὶ ἡμέρας εἰς ἑμβρεΐης,
ὅ τότε φυτεύσεις. (β) λεπτόταρον
ὅ ἐὺδρυτῆρον τὸ κάρυον ἔσται ὁ-
μοίως ὅ ἐὶ τὴν ἀμυγδαλὴν ποιή-
σεις, ἀποδὸν τὴν σελήν καὶ ταῖς ρί-
ζαις ὡς ἐπιχέων. Θάψον ὅ
εὐξήσῃ ἢ καρύα μετὰ φυτὸς ἐμμένη
πολλὰς, μάλας ὅ, εἰς πρὸς (c)
Κυπεῖον ἢ ἢ πασάλα κατηλώ-
σει τὸ δένδρον, ἕως διέλθῃ μέλαι
καὶ ἐπιτερίων. εἰ δὲ πρὸς ἀφαιρέσει
τὴν ἐπιτερίων περὶ πρὸς, καὶ πρὸς-
σάλα πρὸς ἐλάνον ἰσχυρὸς ποιήσας
ἀφαιρέσει, τρυπήσει τὸ δένδρον
πρὸς, τὰ σκληρὰ καὶ ἀρρενικὰ εὐ-
δρυτῆ ποιήσῃ. καρύα ὅ τ καρπὸν
ἐσθαι ἀποβάλλῃ, εἰς φλόγαν ρίζαν καὶ
ρῆμα κόκκινον ἀπὸ καρύας περὶ ψῆς.

NUces plantantur quo tempore
& amygdalæ. Plantantur autem
& ex semine, & ramis avulsis &
malleolis. Gaudent locis siccis &
frigidis, magis quam calidioribus. Si
vero a semine plantaturus es, melius
facies, si in vasculo urina pueri im-
pubis pleno semen ad dies quinque
maceraveris, & tunc plantaveris.
Tenerum vero corticem & fructum
habebit nux, similiter autem &
amygdala, si cinerem assidue trun-
co & radicibus affuderis. Citius
porro augetur nux sæpe transplan-
tata, maxime vero, si quis Cyprii
æris clavo aut palo arborem trans-
figat, usque ad medullam, deinde-
que medullam terebra penetret, &
paxillum ulmeum pari magnitudine
faciens constringat, arboremque pe-
nitius perforet, duras & masculas
nucis facile friabiles faciet. Nucis
arbor fructum non abjicit, si ver-
basci radicem & panniculum coc-
cineum detritum ex sterquilinio de-
tractum amuleti vice alligaveris.

(α) Τὰ κάρυα] Κάρυα, ὅ μεγάλα κάρυα ὅ κάρυα βασιλικὰ, Latinis
Juglandes, ὅ Magnas Nuces esse arbitratur Salmastius, ὅ distingui de-
bere contendit a Nucibus nostris Avellanis, qua Græcis Λεπτοκάρυα, ὅ
Κάρυα Ποιητικά. Oleum Caryinon e juglandibus fieri tradit Plinius. Vid.
Nostrum infra Cap. 72.

(1) Ita MSS. prius ἔ. (2) Ex MSS. antea καὶ..... ἐμβρεΐας——.

(β) Λεπτόταρον] Pallad. pag. 47. "Cinis creditur vel corticis teneri-
tudinem procurare, vel fructuum densitatem afferre.

(c) Κυπεῖον ἢ πασάλα] Idem pag. 48. "Si dura nux erit, vel nodosa,
cortex circumcidendus erit, ut vitium mali deducat humoris.--Alii tere-
brate radici palum de buxo imprimunt, vel cuprinum clavum, vel
ferreum.

CAP. LXV.

*De insitione nucis.
Ejusdem.*

Κ Ε Φ. ΖΕ.

Περὶ ἐγκεντρίσμιϛ καρύας.
Τῷ Αὐτῷ.

Quidam Rei Rusticæ scriptores tradunt, nucē inferi non solere, neque reliquas arbores resinam habentes, & neque ipsas aliam plantam fuscipere, neque in alias transponi posse. Verum hoc non ita se habere, experientia ipsa sæpenumero probavit. Ego enim in terminthum, quam vulgus vernacula voce terebinthum vocat, & quæ maxime resinam habet, sæpe pistacia & inferui & sub cortice infoliavi, magnasque arbores nactus sum; & possum affirmare, quod terebinthus surculum pistacii potius quam propriam plantam fuscipit: Sed & nucs sæpe cum successu & inferui & infoliavi. Tametsi enim non facile coalescat nucis arbor, non tamen negligere oportet ob primam frustrationem. Quidam vero nucem sic inferunt. Postquam nucem feminaverunt, eaque excrevit & duorum aut trium annorum facta est, viradicem tollunt, & radicem usitato secundum carnem modo inferunt, & sic rursus plantant. Alii anno præcedente ramum ex nucis arbore eligentes, e qua inferere volunt, eum obvertunt & intorquent. Hoc enim ubi perpeffa fuerit clava, plenior medullam habebit, & rasuram facilius sustinet, & insita melius comprehendit.

Τινες τὴ Γεωργικὰ γραφάντων φασίν, ὡς ἡ καρύα ἐπικεντρίζεαζ σὺν εἰώθεν, ἔτε ἢ τὰ λοιπὰ δένδρα τὰ ρητίνῳ ἔχοντα, καὶ ἔτε αὐτὰ (1) ὑποδέχεται ἕτερον φυτὸν, ἔτε εἰς ἕτερον μετεβλήσεται δύναται, σὺν ἑστὶ τὸ αὐτὸ ἀληθές, ὡς ἡ πείρα παρέστησε πολλάκις. ἐγὼ γὰρ εἰς τέρμινθον, ἣν οἱ ἐπιχώριοι πρέεινθον καλεῖσι, μάλιστα ρητίνῳ ἔχουσαν, πιστάκια πολλάκις ἐγκεντρίσας καὶ ἐμφυλλίσας, ἔχον μεγάλα δένδρα· καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὡς πλεονεῖ ἰδίᾳ φυτῷ ἐπιδέχεται ἢ τέρμινθον τὴ καὶ ἄλληλα ἢ πιστάκια· καὶ καρύα ἢ πολλάκις ἐμφυλλίσας καὶ ἐγκεντρίσας, ἐπέτυχον. εἰ γὰρ ἔμὴ εὐκόλως περσφύει, ἀλλ' ἐν ἑρῇ ὀλιγωρεῖν περὶ τῷ πρώτῳ ἀποτυχίαν. Τινες ἢ τῷ καρύαν ἔτις ἐγκεντρίζουσι. μὲν τὸ ἀπείρα ταύτην, ἐκφυναίει καὶ γρη῏α διετὴ καὶ τελετῇ, ἀνελόμφοι ἐνερίζον, τῷ ῥίζαν αὐτῷ τῷ κατὰ στέρεα τρέφα ἐγκεντρίζουσι, ἔτις πάλιν φυτεύουσι. ἕτεροι ἢ περὶ ἐνιαυτῷ ἐκλεξάμενοι κλάδον ἀπὸ καρύας, ὅθεν βέλονται ἐγκεντρίσας, σπέρουσι τὸν καὶ λυγρίζουσι. τὸ γὰρ παιδῆσαι ἢ (2) κερύνη πλεονεξίαν τῷ ἀπεριάνῳ ἐξεί, ἔτὸ ξεσθῆναι ῥᾶον ὑπερβῆναι, ἔτὸ πημύνει κρατεῖ.

(1) Ita MSS. & Interp. prius ὑποδέχεται. (2) Ex MSS. restituī, & ita legend. antea viderat Salmasius in Solinum.

Κ Ε Φ. ΖΓ.

Κάρυα γυμνά άνθυ κελύ-
φων καρποφορήσαι.
Ἀφρικανῶ.

(α) Γυμνά ἢ κάρυα (1) δίχα κε-
λύφων ποιήσεις, εάν καπνί-
ξας τὸ ὅσρακον ἢ καρύα, καὶ λυ-
πηήσας τὸ ἐντὸς ἀσπίς, ἀδεία-
λῃς τῷτο (2) ἐρέα, ἢ φύλλοις νεα-
ροῖς ἀμπέλεω ἢ πλατάνεω, ἵνα μὴ
γυμνὸς ᾖ ὁ καρπὸς ὑπὸ μυρμη-
κῶν βρωθῇ, καὶ ἔτω (3) φυτεύσης.
τὸ αὐτὸ φησι Φλωρεντίνος συμ-
βαίνειν ἔπὶ ἀμυγδαλῆς, καὶ ἐπὶ
ἄλοιπῶν ἀκροθρύων, ἃ ἔχοντων
ἕξωθεν ἑλυστρον, τῷτον ἢ τῷτρον
φυτεύουσαν ἀποδῶ ἢ τῷ πελάγῳ καὶ
καὶ ῥίζαις συνεχῶς ἀειχέουσι.

(α) Γομνά ἢ.] Pallad. " Si Tarentinam facere volueris, solam nucis
carnem, lana propter formicas obvolutam, in seminario debebis obruere.

(1) Supplevi ex MSS. V. & F. & Casaub. (2) Ita MSS. prius ἐρέα,
(3) Emenl. ex MSS. F. & Barocc. ante φυτεύεις.

Κ Ε Φ. ΖΔ.

Ὡστε κάρυον ξηραῖναι, ἢ
ἕτερον οἰονδήποτε δένδρον.
Δημοκρίτε.

Νῆσις (1) μάσηται φακῆν ἀνε-
φθον, τετέστιν αὐτὰ πὶ κηκ-
κία, ἔ μὲν τὸ μάσησαι, ὡς ἔχεις
αὐτὴν ἐν τῷ στόματί σου, ἡνίκα ἀν-
θεῖ ἢ καρύα, οἰονδήποτε κλάδον
δέκε. ἔ ξηρανθήσεται. ἢ ἥλον πε-
πρωμένον εἰς τὴν ῥίζαν ἑμπηξόν
ρίκδήποτε δένδρε. ἢ τευπάνω τεύ-
πησον, καὶ ἐπίκειον μυρμηκῶν βαλάντι.
ἢ ἀειχορῶν ἀποδῶ ὡς τῇ ῥίζῃ
δίκαμνον, ἢ κυάμους, ἢ καλα-
μύλων ῥάκω.

(1) MSS. V. & Interp. μάσηται φακῆν ἀνδρῶν, sed F. L. & Bod. ut
in textu.

C A P. LXVI.

Ut nuces sine putaminibus
nude proveniant.
Africani.

N Uces nudas sine putaminibus
facies, si confracto nucis pu-
tamine, internoque nucleo illaso
conservato, ei lanam aut recentia
vitis seu platani folia circumdede-
ris, ne nudus fructus a formicis cor-
rodatur, & sic plantaveris. Idem in
amygdala contingere Florentinus tra-
dit, & in reliquis fructuum generi-
bus, quæ putamen foris habent, si
ad eundem modum fuerint plantata;
cinis autem assidue trunco & radici-
bus circumfundatur.

C A P. LXVII.

Ut nux exarescat, aut alia
quæcunque arbor.
Democriti.

EJunus lentem manduca crudam,
hoc est ipsa grana, & post man-
dicationem, sic ut in ore tuo ipsam
habes, quum arbor nucis floret,
quemcunque ejus ramum morde, &
arescet. Aut clavum ignitum in ra-
dicem cujuscunque arboris infige.
Aut terebra perforato, & cuneum
myrteum adige. Aut circumfodito,
& ad radicem deponito dictamnium,
aut fabas, aut panniculum menstruis
inquinatum.

CAP. LXVIII.

*De nuce Pontica seu avellana.
Didymi.*

NUX Pontica eodem itidem tempore, quo amygdala & nux, plantatur. Gaudet locis argillofis & aquosis. Est autem alia quidem ex eis rotunda, alia sublonga. Rotunda autem eodem tempore, quo sublonga, plantata, citius enascitur.

(a) Ποντικὸν.] *De Avellanis plura vid. apud Dioscor. p. 84. & Pallad. pag. 78.*

CAP. LXIX.

*De moris, & quomodo ipsa
alba fiant.
Berytii.*

SI in populum albam inferatur aut inoculetur morus, alba mora fert. Mora autem ipsa in vitreo vase plurimum tempus perdurant. Duobus temporibus plantatur, in autumno & vere, & maxime a ramis, quemadmodum ficus. Habitiora autem fiunt, terra circa ipsas assidue farculata, non in profundum, sed usque ad radices in superficie repentes. Mora etiam a femine plantari possunt, si quis ipsum morum prius dissolverit, & grana ejus delecta in terram immiserit, ac rigaverit. Præstat tamen plantari a clava & talea. Inferitur autem in castaneam & fagum.

(1) *Ita legend. refragantibus licet MSS.* (2) *MSS. V. & Interp. πύξι.*

(a) Ταὶ δὲ Συκάμιναι.] *De Mororum plantatione & cura consul. Pallad. p. 77. Colum. p. 202. Ant. Mizaldum fol. 131. B. Conf. Heresbachium pag. 365. & Theophrastum.*

Κ Ε Φ. ΖΗ.

*Περὶ Ποντικῆς καλεμένης
λεπτοκαρύς. Διδύμης.*

ΚΑὶ τὸ (a) Ποντικὸν τῷ αὐτῷ καιρῷ, ὃ ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ τὸ κάρυον, κατέλιθι. καίρει δὲ τῷ ποτὶς τοῖς ἀρχαῖοις καὶ πολυῦδροις. ἔστι δὲ τὸ μὲν στρογγύλον, τὸ δὲ ὑπομακρον. τὸ μὲν τοῖς στρογγύλοις, κατὰ τὸ αὐτὸν καιρὸν τῷ ὑπομάκρῳ καταπτεόμενον, τάχιον φύει.

Κ Ε Φ. ΖΘ.

*Περὶ συκαμίνων, καὶ πῶς ἔστι
ταῦτα λευκὰ ποιῆσαι.
Βηρυτίου.*

ΛΕΥΚΗ ἐγκεντραδεῖται ἢ (1) ἐν-οφθαλμιδεῖται ἀπὸ συκαμίνων, συκάμιναι λευκὰ φέροι. Συκάμιναι δὲ ἐν ὑελίνῳ βικίῳ παλεῖτον ἀλγυμένῃ χρόνον. φυτεύει δὲ ἐν διτταῖς ὥραις, ἢ τε τῷ φθινοπώρῳ καὶ τῷ ἔαρι, μάλιστα δὲ ἀπὸ κλάδων, κατὰ πρὸς τὰ σύκα. (2) εὐαυξὴ δὲ γίνεται, σκαλομήτης δὲ ἀεικαυμένης αὐτοῖς γῆς. Συνεχῶς, μὴ κατὰ βάθος, ἀλλ' ἕως τῷ ἐπιπολῆς ριζῶν. (a) Ταὶ δὲ συκάμιναι ἀπὸ σπέρματος δύναται φυτεύεσθαι, εἰάν τις αὐτὸ τὸ συκάμινον παρὰ γλῶσσαν, ἢ τὰς κέγχρους αὐτῶ ἐπιλεξάμενος, κατὰ βάθος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀρδεύσῃ. κάλλιον δὲ ἀπὸ κορύνης καὶ πιασάλης. ἐκεντραδεῖται δὲ εἰς κάτανον ἢ φηγόν.

Κ Ε Φ. Ο.

C A P. LXX.

Περὶ Ἀγαμονῆς καὶ Ἀποθέ-
σεως συκαμίνων. Τῷ Αὐτῷ.

*De diuturnitate & repositione
mororum. Ejusdem.*

(a) ΣΥΚΑΜΙΝΑ ἐν ὑαλίνῳ ἀσπίδι
ἐμβληθέντα ἐπιμελῶς ἐπὶ
πλεῖστον ἀγαθὴν χρόνον, ἔτι δὲ αὐ-
τῶν ζωμῶ (1) πεπωρωμένων καὶ
πιπωρωσμένων.

MOra ad plurimum tempus du-
rant in vitreo vase diligen-
ter recondita, proprio ipsorum jusculo
impleto & concluso.

(a) ΣΥΚΑΜΙΝΑ-] *Mori fructus, quem Græci Συκάμινα, Alexandrini Μόρον vocabant, teste Athenæo, & Nicander in Georgicis ipsam Arborem Μορίαν, hisce versibus, Καὶ Μορίης ἥ παισὶ πέλει μείλιγμα νέοισι, Πρώτον ἀπαγγέλλεσθαι βροτῶς ἡδέϊαν ὁπώραν. Parthenio Συκάμινα dicuntur Ἀβρυνά. Sylvestris Mori, i. e. Rubi fructus, a Phania Eresio Aristotelis discipulo Μόρον βατάδης, a Salmonio Μόρον βάπιον appellatur. Pythermus apud Athenæum, citante Hegesandro, memoria tradidit, Moros sua ætate per viginti annos steriles fuisse, & Podagram adeo Epidemicam invaluisse, ut non solum Viros, sed etiam Pueros, Eunuchos, & Mulieres afficeret, quas Podagra laborare negat Hippocrates Sect. VI. Aphor. 29. nisi menstrua defecerint.*

(1) *Constructioni & sensui melius consulatur, si legamus πεπωρωμένον & πιπωρωσμένον.*

Κ Ε Φ. ΟΑ.

C A P. LXXI.

Περὶ Φυτείας μεσπίλου.
Διδύμου.

*De plantatione mespili.
Didymi.*

(a) Τὸ μέσπιλον ὁμοειδὲς τῷ κυ-
δωνίῳ φυτεύει, ἀπὸ τῆς ὥρας
9. καλανδῶν Ἀπριλίων.

MEspilum similiter ut cotoneum
malum plantatur, a nono ca-
lendarum Aprilium die.

(a) Τὸ μέσπιλον-] *Tria Mespilorum genera memorantur Plinio & Theophrasto, Anthedon, Setania, tertium Anthedoni simile, quod Gallicum vocant. "Setania majus pomum (Plinii verba) candidiusque, acini molliore ligno: ceteris minus pomum, sed odore prestantius, & quod diutius servetur. Mespilus Italix ignota Catonis ævo. Dioscor. tradit, aliquos Mespilum vocare Aroniam, & Τρίκων ab officulorum numero, & Setanii generis meminit, quibusdam Epimelis dicti. Κεφάριος, Sylvestris mespilus, Theophrasto. Plura vid. apud Plin. Tom. 3. p. 201. Theophr. p. 58. Palladium. p. 96. Dioscor. p. 81.*

C A P. LXXII.

Κ Ε Φ ΟΒ.

*De plantatione siliquarum.
Ejusdem.*

Περὶ Φυτείας κερατίων.
Ἀνατολίας.

Siliquæ similiter ut oleæ plantantur, humidis tamen in locis, a nona calendarum Januariarum die, usque ad quartam calendarum Februariarum.

(a) ΤΑ κεράτια ταῖς ἐλαίαις φυτεύε) παρὰ πολλοῖς, τοῖσι μάλιστα τοῖσι, ἀπὸ τῶ ἀπὸ τῶ καλανδῶν Ἰανουαρίων, ἔχει (1) τῶ ἀπὸ τῶ καλανδῶν Φεβρουαρίων.

(a) Τὰ κεράτια-] In Glossis. Siliqua, κεράτιον, καὶ ξυλόγλυκον, Fructus arboris Κερατῆας, vel Κερατῆας, ἢ Κερατῆας, in Syria, ἢ Ionia circa Cnidum Rhodumque nascentis, forma falcata vel corniculata, digitorum hominis (male in Ed. Par. Plinii omnis) longitudine, pollicari latitudine: Latinis Siliqua, quod ut ait Theophr. fructus sit ἑκατόβου. Locum istum Lucæ Evang. Cap. XV. de Filio prodigo, qui ventrem suum implere appetebat ἀπὸ τῶ κερατίων, ὃν ἡδοῖον οἱ χοῖροι, Theophylactus (judice Salmasio) de Siliquæ arboris fructu interpretatur, quarum plurima erat in Syria ἢ Judæa nascentium copia: nec a Vero prorsus alienum esse Viris doctis placet, λοβός enim, non κεράτιον, leguminum siliquas semper denotat, de quibus hunc locum accipiendum contendit Interpretum Vulgus. En Theophylacti verba pag. 446. Edit. Par. Κερατίοις τῶ παρὰ βάσιν) ἡ αἰμαρῆα, γλυκύτης ἔχουσα καὶ τραχύτης, ἡδυνή μὲν τῶ προσκαίρου, κολλάει δὲ αἰδέας. Κεράτιον Græci recentiores καρῖβαν appellant, ἢ loco Evangel. cit. Interpres Arabicus Charnub reddit: hinc Gallis Italisque hodie Carobes, vel Carouges. Vid. Drusii comment. in locum. De Siliquis tolendis vid. Pallad. p. 77. Siliqua etiam pro Fæno-Græco usurpatur a Columella Pag. 64. Conf. Salm. ad Sol. pag. 460. ἢ Theophr. p. 72.

(1) Ex MS. Barocc. in F. L. ἢ Bod. τῶ ἀπὸ τῶ καλ.

C A P. LXXIII.

Κ Ε Φ ΟΓ.

*De interpretatione manifesta
nominum quorundam fructuum,
tum mollium, tum
e nucum genere. Democriti.*

Περὶ ἐρμηνείας (1) Φανε-
ρῶν ὀνομάτων ὁπώρας καὶ
ἀκροδρύων. Δημοκρίτης.

Quandoquidem qui de Agricultura scripserunt sapientissimi viri, non consuetis nobis appellationibus fructus nominant, sed aliquando quidem nucis Regiæ men-

Ἐπειδὴ οἱ τὰ Γεωργικὰ γράψαντες σοφώτατοι ἄνδρες καὶ ταῖς εἰσδομύταις ἡμῶν ἀποσημασίας ὀνομάζουσι τὰς καρπὰς, ἀλλὰ ποτε μὴ μνημῶν ποιεῖται καρπὸς Βασιλικός.

(1) Interp. rectius Φανεράς.

ποτέ ἢ καρύς Ποντικῆ, ἔστι δὲ ὅτι
Διὸς βαλάνης· ἀνασκαῖον ἡ γῆμα
Δίφραφλίσαι, τί ἐστὶ κάρυον Βασι-
λικόν, ἢ Ποντικόν, ἢ πᾶς λοιπὰς
ταῖς εἰρημέναις αὐτοῖς τῷ καρπῶν
ωρεσηγείας. Κάρυον ἔν ἐστι Βασι-
λικόν, τὸ νῦν παρ' ἡμῶν λεγόμενον
κάρυον. κάρυον δὲ ἐστὶ Ποντικόν, τὸ
λεπτοκάρυον. Διὸς βάλανός ἐστι, τὸ
κάστανόν. (a) κοκκύμηλον ἐστίν, ὃ
καλῆρ Δαμφοσκλόν. (b) Ἀρμε-
νιακόν ἐστίν, τὸ βερίκοκκον. τέρμιν-
θός ἐστιν, ἢν καλῆρ τερέβινθον.

tionem faciant, aliquando vero nu-
cis Ponticæ, aliquando autem glan-
dis Jovis: Necessarium esse arbitror
declarare, quid sit nux Regia, aut
Pontica, & reliquas ab ipsis relatas
fructuum appellationes. Nux qui-
dem igitur Regia est, quæ nobis
simpliciter nux vocatur. Nux vero
Pontica est, quæ avellana appella-
tur. Jovis glans est, castanea. Coc-
cymelum est, quod vocamus Da-
mascenum. Armeniacum est, præ-
cox. Terminthus est, quam tere-
binthum vocamus.

(a) Κοκκύμηλον.] Κοκκύμηλον, quasi κόκκυξ μῆλον, ita Nicander—
Μῆλον δὲ κόκκυξ καλέεσι. Ita dicta sunt ista pruna, quod grandescantibus
(inquit Dalecamp.) cucullus e suis latebris prodeat, & conspiciatur. Ἰστὸν
ἢ, (Pollucis verba) ὅτι κοκκύμηλον μὲν ἐδέτερος, ὃ καρπός. ἀρσενικῶς ἢ τὸ
δένδρον καλεῖ ἡ Μέση κομωδία, ὃ κοκκύμηλον. Idem plane Araros Comi-
cus apud Athenæum a Casaubono emendatum, cujus Animadvers. Vid.
pagg. CI, II.

(b) Ἀρμενιακόν ἐστίν, τὸ Βερίκοκκον.] Armeniacá, quæ ἐστὶ Præcocia La-
tinis, vel Præcoqua, (ex qua voce Græci suum βερίκοκκον concinnarunt) in
Persicorum numero ponuntur a Plinio & Dioscoride p. 80. Ταὶ δὲ μικρέ-
τεροι [περσικά] καλῆμενα Ἀρμενιακά, Ῥωμαῖσι δὲ πραικόκια,---Ald. Ed.
βερίκοκκια---. Aliis prunorum species, & inter se multum distare videntur
Armeniacá & Persica; dirimant litem, quibus otium est. "Nostratibus
"(inquit Harduin.) Des Abricots. Sunt autem, qui malint esse Des
"Avant Pêches.

Κ Ε Φ. ΟΔ.

C A P. LXXIV.

Περὶ Διφρογᾶς ὁπώρας καὶ
ἀκροδρύων. Τῷ Αὐτῷ.

De differentia ὁπώρας & ἀκροδρύων
Ejusdem.

(a) Ὅπώρα λέγεται, ἢ χλωώδης τῷ
καρπῶν ἔχουσα, οἷον δωρα-
κινά, μῆλα, ἀππίδι, δαμφο-
σκλῶν, καὶ ὅσα μὴ ἔχῃ ἐξωθεν π ξυ-
λώδες. Ἀκροδρύα δὲ καλεῖται, ὅσα
ἐξωθεν κέλυφος ἔχει, οἷον ροιά, πι-
στάκια, κάστανά, καὶ ὅσα ξυλώδης τῷ
καρπῶν ἐξωθεν ἔχῃ.

Ὅπώρα fructus dicitur, qui her-
bidum colorem habet, velut
duracina, mala, pyra, damascena,
& quæ foris nihil lignosum habent.
Ἀκροδρύα autem appellantur, quæ
foris putamen habent, velut ma-
lum granatum, pistacia, castaneæ,
& quæcunque fructum foris ligno-
sum habent.

(a) Ὅπώρα..... Ἀκροδρύα.] Ita semper Latini de R. R. Scriptores
Poma & Nuces accipiunt.

CAP. LXXV.

*De tempore modoque infitionis arborum.
Florentini.*

TRes sunt modi infitionis, & unus quidem ex eis proprie Infutio appellatur, alter vero Infoliatio, tertius vero Inoculatio. Arbores igitur crassi corticis & humiditate refertas, quarum cortex multam humiditatem ex terra haurit, qualis est ficus, & cerasus, & oleæ planta, juxta corticem inferere convenit. Oportet autem ante infoliationem paxillum ex firmo ligno præparatum habere, ut eum inter corticem & lignum paulatim demittamus, ita ut infractus permaneat cortex. Hoc enim maxime cavere necesse est, deinde sensim sublato paxillo, furculum statim adhibere. Vocatur autem hic modus Infoliatio. In arboribus vero tenuis corticis & siccis, nimirum quæ non in cortice, sed intra medullam, humiditatem habent, quale est citrium & vitis, & quæcunque ejusmodi, ipsam lignosam partem mediam findunt, & furculos immittunt. Appellaturque hic modus Infutio. In utrisque autem prædictis compendiarium infitionem facere oportet, ne furculus, qui inferendus est, aut truncus, cui inferitur, dilatione facta reficcetur. Oportet autem furculos ex generosis & vegetis ac fructuosis arboribus acutis falcibus recidere, a partibus boream spectantibus, sintque teneri & læves, & densis oculis, tria capita habentes aut duo, ad fundum vero unici membri, habeantque

Κ Ε Φ. ΟΕ.

*Περὶ καιρῶν καὶ τρόπων ἐσκευασ-
τρισμῶν τῶν δένδρων.
Φλωρεντίνος.*

(a) **T**ρεῖς τρόποι εἰσὶν ἐσκευασ-
μῶν, ὃ ὃς εἰς κυρίως καλεῖ-
ται Ἐσκευασμός, ὃ ὃ ἐπεὶ Ἐμ-
φυλλισμός, ὃ ὃ τριτὸν Ἐνοθαλ-
μισμός. τὰ μὲν πικύφλοια δέν-
δρα καὶ ἐνικμά, ὧν ὁ φλοιὸς πολλὴν
ὕγρασίαν ἐκ τῆ γῆς ἀρύεται, ὁποῖα
ἐπὶ ἡ συκῇ καὶ ἡ κερασία, καὶ τὸ τῆ
ἐλαίας φυτὸν, πρὸς τὴν παρὰ τὴν
φλοιὸν ἐκκεντρίζειν. δεῖ ὃ πρὸς
ἐμφυλλισμῷ πασσαλίσκον ἐξ ἰχυ-
ρῶ ξύλου γλυόμενον πρὸς τοῖς
εἰς τὸ καθεύδειν τῶν μετὰ τὸ
φλοιὸν καὶ τὸ ξύλον κατὰ βραχὺ, ἵνα
ἀρραγῆς μείνῃ ὁ φλοιός. τῷτο γὰρ
μάλιστα παρατηρεῖν ἀναγκαῖον, εἴτα
ἡσυχῶς ἀφελεῖν τὸ πασσαλίσκον, καὶ
εὐθὺς πρὸς τὸ ἐνθεῖν. κα-
λεῖται ὃ ἔτῳ ὁ τρόπος Ἐμφυλ-
λισμός. τῶν ὃ λεπτοφλοίων δέν-
δρων καὶ ξηρῶν, ἅπερ δὴ τὸ ὕγραν,
ὃ ἀπὸ τῶν φλοιῶν, ἀλλ' ἐν τῷ ἐν-
περιάνῃ ἐχόντων, ὁποῖον ἐπὶ τὸ κί-
τριον καὶ ἡ ἄμπελος, καὶ ὅσα τοι-
αῦτα, αὐτὸ μέσον τὸ ξυλῶδες χί-
σιντες ἐμβάλλειν τὰ ἐνθέματα. κα-
λεῖται ὃ ἔτῳ ὁ τρόπος Ἐκεν-
τελισμός. ἐπ' ἀμφοτέρων ὃ τῶν
πρὸς ἐνθεῖν δὲ συντομῇ τῶν ἐν-
θεσιν ποιέσθαι, ἵνα μὴδὲ τὸ ἐν-
θέμενον, μὴδὲ τὸ (1) ὑποδεχόμε-
νον ὑπερβέσας γλυομένης ἐξικμασθῇ.
Χρὴ ὃ τὰ ἐνθέματα ἐξ εὐχρῶν καὶ
ἀκμαίων καὶ πολυκάρπων δένδρων
δρεπάνοις ὀξέσιν ἀφαιρεῖν, ἐκ τῶν
βορείων μερῶν, ἀπαλὰ ὃ λεῖα, καὶ
πυκνόφθαλμοι, τεκνέριφα ἢ δικό-
ρυφα, πρὸς τῇ βάσει μονόκαλα,

(a) Tria hæc Infitionis genera fuse persequitur Columella Lib. V. Cap. XI. Consule etiam Petrum de Crescentiis Lib. II. Cap. XXII. & Theophr. de Causis Plant. Lib. I. Cap. VI.

(1) Ita MSS. prius ἐνθεῖν.

ἔχεται ὃ πάχους δακτύλου μικροῦ, ἔσω ὃ διετῇ, πάλιν ὃ ἐναιωσιαῖα εἰς τὸ ἀναδραμεῖν μὲν ἔτοιμα, ἀκαρπὰ δέ. Τὰ ἐνθέματα ἀποξείνουν ἡ δὲ ὄξυς δρεπάνω πρὸς τῇ βάσει ἐξ ἐνὸς μέρους, ὡς περὶ τὸ γραφικὸν κάλαμον, φυλασσόμενος μὴ τῆς ἐντεριῶντος μείωσις γένηται. χημαλίζειν ὃ ἡ δὲ τὸ ἐνθεμα, τὸ μὲν ξυλῶδες πρὸς τὸ ξύλον, τὸ δὲ (2) φλοιῶδες πρὸς τὸ φλοιόν. ἔσω ὃ τὸ ἀποξείνουν ἐνθεμα ἰσομέγεθες τῇ διαίρεισιν καὶ τῷ κοιλώματι εἰς ὃ μέλλει ἐμβάλλεσθαι. ἔχεται ἔν τῷ ἀπὸ ξύλων δακτύλων δύο, ὃ τὸ ὑποδεχόμενον φυτὸν τὴν ἀφίρεισιν δακτύλων δύο· μὲν ὃ τὴν ἐνθεσιν μὴδὲν ἀφαιρετέον ὃ ἐνθέμα, ἀλλ' ἐατέον ὅσον ἂν ἔχη. δεῖ ὃ πλάττειν τὸν τύπον ἀρραγῆ πηλῷ ἀρχικῶδες. ἢ ὃ πυρρὰ γῆ εἰς τῷτο ἀποίηται, ἐκκαίει ὃ πάλιν σελέχη. Ἐπὶ τοσούτον ὃ χρησιμὸς εἰσιν ὁ ἐκκεντρισμὸς, ὅτι καὶ αὐτὰ πρὸς τὸ φυτὸν εἰς ἐαυτὰ ἐκκεντρίσθαι, τροφικώτερον καὶ καλλίονα γίνεται. δεῖ ὃ πάλιν ἐνθέματα ληγέσης σελήνης λαμβάνειν, πρὸς ἑ. ἢ καὶ πλεονόντων ἡμερῶν ὃ ἐκκεντρισμὸς, καὶ ταῦτα καλῶς ἐν ἀγρίῳ κεκαλυμμένῳ ἀσφαλῶς, ὡς μὴ ἀφηνεύσθαι. ἡ δὲ ὃ πάλιν μὲν ἐνθέματα λαμβανόμενα ἐπὶ μεμυκέναι, τὸ δὲ ἐκκεντρίζομενον ἤδη πρὸς βλάστησιν ἐπὶ γὰρ. διὸ ἡ δὲ πρὸς ἑ. ἡμερῶν, ἢ ὃ πλεονόντων λαμβάνεσθαι πάλιν ἐνθέματα. Τῷ δὲ αἰπῶν, δι' ἣν ὃ πρὸς σήκη παραχρῆμα ὃ λαβεῖν πάλιν ἐνθέματα ταῦτα ἐκκεντρίζειν, μάνθανε. ἔαν ὃ ἐπὶ ζέον ὃ ἀγκυρόν τὸ ἐνθεμα παραχρῆμα εἰς τὸ ὑποδεχόμενον ἐμβληθῇ, πᾶσα ἀνάγκη πρὸς τὸ (3) ἔνωσιν γηναῖ, ἀπομυρενθῆναι μικρὴν πρὸς ἐνθέματα, ὃ καὶ ἔνωσιν γηναῖ μετὰ ξύλον ἐνθεσιν ὃ ὃ ὑποδεχόμενον ξύλον,

crassitudinem digiti parvi, & sine biennes, anniculi enim facile quidem in altum emicant, verum steriles sunt. Acuantur furculi acuta falce ex una parte ad imum, quemadmodum scriptorium calamus excuere solemus, eo vitato ne medullam imminuamus. Adhibere autem furculum oportet ea figura, ut lignosum quidem ad lignum, corticosum vero ad corticem aptetur. Sitque densus & excutus furculus paris magnitudinis ad fissuram & cavum, in quod est immittendus. Sit igitur densus ad digitos duos, & planta quæ furculum excipit fissâ sit ad digitos duos; post insitionem vero nihil de furculo recidendum est, sed sinendum ut se habet. Locus autem luto infracto argilloso integatur. Fulva enim terra ad hoc inepta est, truncos enim exurit. In tantum vero utilis est insitio, ut etiam si quis ipsas plantas in seipsas inferat, habitiores & præstantiores fiant. Cæterum furculi decrescente luna detrahendi sunt, decem aut pluribus diebus ante insitionem, deponendique in vase probe cooperto, ne persentur & transpirent. Oportet enim furculos inferendos adhuc clausos esse, id vero, in quod insitio fit, jam germina emittere. Quapropter oportet decem aut pluribus antea diebus furculos detrahare. Causam vero, ob quam non statim, ut recisi sunt furculi, ipsos inferimus, discere convenit. Si enim adhuc fervens & tumidus furculus statim in truncum, qui eum suscipit, immittatur, necesse est antequam unio fiat, parum quid de furculo emarcescere, & vacuum aliquod spatium intercedere inter immissum & suscipiens li-

(2) Emend ex MSS. & Interp. prius φυτῶδες, nullo sensu. (3) Restitui ope MSS. & Interp. antea ἐνθεσιν, quod loci sensus respicit.

gnum, & de cætero aer locos intermedios cavos subiens unionem fieri non permittit. Si vero per dies aliquot furculi in vase quopiam antea deponantur, in ipso vase sustinent quod passuri erant post infitionem, & de cætero ubi jam infiti sunt, neque amplius laxatio fit vinculorum, neque aer ingreditur, sed cito coalescent. Surculi præterea non borea spirante inferendi sunt, sed austro. Atque illud quidem manifestum est, quod imber infitioni quidem commodus est, infoliationi autem incommodus. Nôsse item expedit, quod post æquinoctium autumnale usque ad solstitium hyemale, infitio rite fieri potest, item post Favonii flatum, hoc est a septima Februarii mensis, usque ad solstitium vernum. Quidam vero optimum tempus infitionis esse aiunt, statim post caniculæ ortum, & rursus in æstate, post caniculares æstus. At vero si e longinquo afferantur furculi, portentur in vasculo in lutum infixi, ipsūque vas diligenter oblinatur, ne perflentur & transpirent quæ apportantur.

(4) *Malinḗ καλῶς.*

C A P. LXXVI.

De infoliatione & infitione, & quæ arbores quarum plantarum capaces ad infoliationem & infitionem sint.

Diophanis.

Ficus inferitur in morum & in platanum. Morus inferitur in castaneam, & fagum, & malum, & terebinthum, & pyrastrum, & ulmum, & populum albam, ex qua mora alba redduntur. Pyrus inferitur in punicas, & cōtuncam ma-

καὶ λοιπὸν εἰς τὰς μετὰ τοὺς κοίλους τό-
πους ὁ αἶρ εἰσδύνων ὥστε εἴ τι τῶ
σύμφυτον γίνεσθαι. Εἰ δὲ ἐπὶ πῖνας ἡ-
μέρας πὰ ἐνθέματα ἐν πνι αἰγίῳ
ωστέρεον ἀποστῇ, ὑπομένει ἐν αὐ-
τῷ ὁ πάχειν ἔμελλε μὲν τὴν ἐνθε-
σιν, καὶ ἔκείνῳ λοιπὸν ἐντιθέντων αὐ-
τῶν. ἔπε χαύνωσις γίνεται ὅτε δισ-
μῶν, ἔπε ὁ αἶρ εἰσδύσει, ἀλλὰ συν-
τόμως συμφύσσεται. Δεῖ δὲ πὰ ἐν-
θέματα μὴ εἰς βορρᾶ πνέοντι ἐντί-
θεσθαι, ἀλλὰ εἰς νότον. ἐκείνο μάλιστα
δηλὸν ἐστίν, ὅτι ἡμερος τῷ μὲν ἐκκεν-
τρισμῷ χρησίμη, τῷ δὲ ἐμφυλ-
λισμῷ ἀσύμφορος. χρὴ δὲ εἰδέναι,
ὅτι μὲν ἱσημερίαν φθινοπωρινὴν (4)
καλὸς γίνεται ὁ ἐκκεντρισμὸς, με-
τὰ τρεῶν χειμερινῶν, ὅ μὲν
Ζεφύρος πνοῶς, τέττις δὲ Ζ. εἰς
Φούρναρις μύλος, ὡς τρεῶν ἐα-
ρινῶν. Τινες δὲ αἰετοὺς εἶναι καίριον
φασὶ εἰς ἐκκεντρισμὸν, μὲν τῷ ἐπι-
τολῇ εὐθὺς εἰς Κωδὸς, καὶ πάλιν ἐν
τῷ θέρει, μὲν πὰ ὑπὸ Κύνῃ καὶ
ματῇ. πὰ δὲ ἐνθέματα, εἰ δὲ ἀφ-
σήμερι κομίζοιτο, φερέσθαι ἐν
αἰγίῳ ἐμπυγνῆς εἰς πηλὸν, καὶ τὸ
αἰγίον ἐπιτεχερόσθαι ἐπιμελῶς, ὥστε
μὴ ἀφπνέσθαι καὶ φερόμενα.

K E Φ. ΟΤ.

Περὶ ἐμφυλλισμοῦ καὶ ἐκκεν-
τρισμοῦ, καὶ ποῖα τῶ δέν-
δρων ποίων φυτῶν ἐστὶ
δεκτικὰ εἰς ἐμφυλλισμὸν
καὶ ἐκκεντρισμὸν. Διοφάνους.

Η Συκὴ εἰθεματίζεται εἰς συκάμι-
νον καὶ εἰς πλάτανον. τὸ συ-
κάμινον εἰθεματίζεται εἰς κάστανον,
εἰς φηγόν, καὶ εἰς μηλέαν, καὶ τέρε-
μινθον, καὶ εἰς ἀχράδα, καὶ εἰς πτε-
λέαν, καὶ εἰς λεύκην, ἀφ' ἧς γίνε-
ται λευκὴ συκάμινα. πὰ δὲ ἀππύλας
εἰθεματίζεται

ἐνθεματίζε) εἰς ροιάς, & εἰς κυδωνία, καὶ συκάμιναν, & εἰς ἀμυγδαλὴν, καὶ εἰς τέρμινθον. Εἰ δὲ τις τὰ ἀπὸ πίδα ἐνθεματίζῃ εἰς συκάμινον, ἐρυθρὰ (1) ἔξει ταῦτα. τὰ μῆλα ἐκέντρειζε) εἰς πᾶσαν ἀχράδα, & εἰς κυδωνία, & γίνεται μῆλα κάλλιπα, τὰ καλέμματα ἐν Ἀθήναις (2) μελίμηλα, ἔπ' & εἰς δαμασκηνὸν, καὶ ἀνάπαλιν, & εἰς πλάτανον, ἀφ' οὗ γίνεται ἐρυθρὰ τὰ μῆλα. Τὸ κάρυον εἰς κόμαρον μόνον ἐκέντρειζεται. τὰ ροῖδια ἐνθεματίζεται εἰς ἰτέαν. ἡ δάφνη ἐκέντρειζε) εἰς (3) μελίαν. τὸ δωρακινὸν ἐμφυλλίζεται εἰς δαμασκινὸν, & εἰς ἀμυγδαλὴν. τὰ δαμασκινὰ ἐκέντρειζεται εἰς πᾶσαν ἀχράδα, καὶ εἰς κυδωνία, καὶ εἰς μῆλα. τὸ κάστανον ἐκέντρειζε) εἰς κάρυον, & δρύϊν, & φηγόν. τὸ κεράσιον ἐκέντρειζε) εἰς τέρμινθον, καὶ εἰς περσικόν, καὶ ἀνάπαλιν. Τὰ κυδωνία ἐκέντρειζεται εἰς (α) ὀξύακανθον. ἡ μυρσίνη ἐνθεματίζε) εἰς (4) ἰτέαν. τὸ βερίσκηρον ἐνθεματίζε) εἰς δαμασκηνὸν, & εἰς Θάσιον. τὸ κίτριον μόλις δέχε) ἐμφυλλισμὸν, ὡς λεπτόφλοιον. ἐκέντρειζεται ἢ ἐν τῇ ἰδίᾳ φυτῇ, καὶ ἀπὸ μῆλων, ὅπως πολλὰς ποιοῖται, καὶ μὲν τὸ φυῖναι ἐμαρῶν. οἶμαι ἢ, εἰ (5) κρατήσοι, ποιοῖται καρπὸν τὰ καλέμματα κιθάρμηλα. εἰ ἢ αὐτὸ τὸ κίτριον τις εἰς συκάμινον ἐνθεματίζῃ, ἐρυθρὰ οἶσιν τὰ κίτριά. Τὰ κυδωνία καὶ τὸ ἐριβεὸν παντὸς δένδρου ἐπὶ δεικνύει, ὃ βέλῃ ἔν εἰς ταῦτα ἐκέντρισον, ἥτοι ἐμφύλλισον. Τὸ κίτριον καλῶς ἐκέντρειζε) εἰς ροιάν, ὡς ὁ Δίδυμος ἐν τοῖς Γεωργικαῖς αὐτῷ φησι. (6) Ὁ

lum, & morum, & amygdalam, & in terebinthum. Infusa in morum pyrus rubicunda pyra producet. Mala inferuntur in omnem pyrastrum, & cotoneam, fiuntque pulcherrima mala, quæ Athenis melimela appellantur, in damascenum etiam, ac vicissim, & in platanum, ex qua rubicunda fiunt mala. Nux in arbutum folam inferitur. Mala punica in salicem inferuntur. Laurus in malum inferitur. Duracium in damascenum infoliatum, & in amygdalam. Damascena in omnem pyrastrum inferuntur, & in cotoneam, & in malum. Castanea inferitur in nucem, quercumque ac fagum. Cerasus inferitur in terebinthum, & in persicum, & vice versa. Cotonea inferuntur in oxycantham. Myrtus inferitur in salicem. Præcox inferitur in damascenum, & in Thasiam arborem, Citrium vix suscipit infoliationem, cum tenuis sit corticis. Inferitur autem ex propria planta, & de malo, quod sæpe feci, & postquam enatum fuit, emarcuit. Puto autem quod, si comprehenderit arbor, citromala feret. Si vero quis ipsum citrium in morum inferat, rubicunda citra producet. Cydonia & caprificus omnem arborem suscipiunt; quamcunque ergo velis in has inferito, aut etiam infoliato. Citrium recte inferitur in punicam, ut Didymus in Georgicis suis pro-

(1) In MSS. V. ἔρ Bar. ἐνθεματίζε... ἔξει τὰ ἀπὸ πίδα. (2) Vid. Notam ad Cap. XX. huius Libri. (3) Malim cum Interp. μελίαν, sed V. L. ἔρ Bod. ut in textu.

(α) Ὀξύακανθον.] De Oxycantha sive alba spina plurima congegit Salmasius ad Sol. pag. 269, 70.

(4) Supplevi hanc lacunam, ab ἰτέαν ad δαμασκ., ex MSS. ἔρ Interp. In F. L. ἔρ Bod. ἐκέντρειζεται εἰς δαμ. (5) Ita MSS. (6) Emend. ex MSS. Interp. legit καλῶς εἰς κέρασον ἐκέντρει. sed MSS. ut in textu.

dit. Florentinus autem in Georgi-
cis suis tradit, vitem in cerasum
rite inferi, & in vere uvas ferre,
oleam item in vitem insitam fru-
ctum ferre ole-uvam appellatum.
Myrapia vero commode in malos
infoliantur, quod experientia di-
dici.

† Respice ad Cap. 14. Lib. IX. ubi de Ole-uvæ fusius agitur.

(b) Μυραπιδία.] Pyri τῶ μύρω, unguento, perfusa erant, ex quo fru-
ctus miram odoris fragrantiam percepit; ut Vites Alexipharmacis imbutæ
sunt Theriacæ. Pyrorum Myrappiorum meminit Columella. p. 419.

C A P. LXXVII.

De tempore & modo inocula-
tionis. Didymi.

INoculatio ante solstitium æstivum
commode & opportune fit.
Ego vero etiam circa æquinoctium
vernum die sereno, cum ger-
minare incipiunt arbores, inocu-
lavi, & optime successit. Purgan-
da est arbor, in quam inoculatio fit,
a sobole, hoc est propaginibus &
coma, relictis perfectioribus & adul-
tioribus ramis, in quos infoliatu-
rus es: deinde avellendum arboris fru-
ctuosæ generosum & anniculum
germen, ex eoque oculus inseren-
dus ad exactam sculpturam trunci,
cui per commutationem inferitur.
Ipsam autem corticem purum ex-
acte deglubere oportet, lignosum
vero quod est integrum & inta-
ctum servare. Hoc enim valde
necessarium habetur. Præstat au-
tem oculum, qui est in germine
immittendo, in oculum qui est in
trunco incidere, In ipsum enim
positus omnino coalescit. Licet et-
iam, citra oculum, in alteram

Κ Ε Φ. ΟΖ.

Περὶ κατὰ τὴν τρέπον ἐνο-
φθαλμισμόν. Διδύμης.

Ο Ἐνοφθαλμισμός (1) εὐκαί-
ρως γίνεται πρὸς τρεπῶν τῶ θε-
ρινῶν. ἐγὼ δὲ καὶ πρὸς ἰσημερίαν ἐκα-
τεινήν ἐνοφθαλμίσας ἐν ἡμέρᾳ εὐ-
δαινή, ὅταν ἐν ἀρχῇ τῆ βλαστήσεως
ἢ πρὸ δένδρου, (2) φόδου ἐπέτυχον.
καταρτίον δὲ τὸ ἐνοφθαλμιζόμενον
δένδρον ἀπὸ τῶ ὅζων, τετέστι τῶ πα-
ραφυσάδων & τῆ κόμης, (3) καὶ
λιμπανομένων τῶ πλεονέστερον καὶ
ἀδρυπείτων κλάδων τῶ μέλλοντων
ἐμφυαίσεσθαι. εἴτα λαβόντα τὸ εὐ-
καρπὸν δένδρον τῶ (3) γηναίᾳ &
ἐπέτειον βλάστῳ, τὸν ἐξ αὐτῆς
ὀφθαλμόν ἐνητέιον καὶ ἀκρεβῆ
παραχάραξιν [(4) καὶ] τὸ ἐναλ-
λαστομόρφον τελέχας. αὐτὸν δὲ πρὸς τῶ
φλοιὸν ἀγνὸν ἀκρεβῶς ἀποδείρα, τὸ
δὲ ξυλῶδες ἀκέραιον καὶ ἀδύκτον
τηρεῖν. τῷτο γὰρ πάντα εἰσὶν ἀναγκαῖον.
Καλὸν δὲ τὸ ἐν τῷ ἐμβόλῳ ὀφθαλ-
μόν πίπτειν καὶ τῷ ἐν τῷ τελέχῃ
ὀφθαλμῷ. κατ' αὐτὸ γὰρ πηλὸς συμ-
φύει πάντα. ἔξεσι δὲ, & δίχα τῶ
ὀφθαλμοῦ, καὶ ἐτέρῃ μέρει τῶ σπ-

(1) MSS. Long. & Bod. ἀκαίρως γίνεσθαι πρὸς τρεπῶν τῶ θερινῶν, sed
est. MSS. ut in textu. (2) Emend. ex MSS. prius καὶ λιμπανῶν..... τὸν
μέλλοντα. (3) Ita MSS. Palatt. & Barocc. ἀπὸ, nullo sensu, γινεσθαι.
(4) Hæc vox lituram mereri videtur.

λέχας ἐν τόπῳ λεῖῳ τῷ ἐμφυλ-
λισμὸν ποιῶσθαι. δεῖ ὅ καὶ τὰς
φλοιὺς ἀμφοτέρων τῶν τελέχων ἰσο-
παχεῖς εἶναι. γηνομένης ὅ συμφύ-
σεως, εὐθὺς τὸ ὑπεράνω τῷ ἀρμο-
γῆς ἀποκοπῆ, ἵνα μὴ εἰς τὸ αὐτὸ ἢ
τρεφῇ χωρήσῃ, ἀλλ' εἰς τὸ ἀρμο-
δέν. τριφύλων ὅ γηνομένων τῶ
ἐνθημάτων, χεῖν τὰς δεσμὰς ἀφαι-
ρεῖν. Ἐγὼ ὅ ποδάκις ὅσιν αὐτὸν τῷ
ὀφθαλμὸν ἐκ τῷ ἐπιείας βλάβης
ἀφελών, τῶτον κατ' αὐτὸν ἐνεφύλ-
λισται, ἀλλ' εἰσας τῷ ὀφθαλμὸν ἀ-
σινῇ ἐν τῇ βλάβῃ, ἐκ τῷ ὀπίσθεν
τῷ ὀφθαλμῷ μέγας τῷ φλοιὸν ἀπο-
δεύρας, καὶ φανερόν μέγας γλύφας
τῷ ξύλῳ, ὡς ἐπὶ τῷ γραφικῷ καλὰ-
μῳ, ἔγω τῷ ὀφθαλμὸν κατ' αὐτὸν μέ-
γας τῷ ἐναπομείναντος ξύλῳ ἐμφυλ-
λίσας, γηνομένης ἐκ τῷ ποδάκι ἐμ-
φυλισμῷ ἐκτὸς αὐτοῦ δένδρον. καὶ
ὅ ἀριστερὰ τῷ κλάδῳ ἐνοφθαλμι-
ζόμενα διπλῶν τῷ καρπὸν οἶσι.

Κ Ε Φ. Ο Η.

Πότε δεῖ καθαίρειν τὰ δέν-
δρα. ΛΕΟΝΤΙΝΙ.

ΜΕτὰ τὴν καρπολογίαν εὐθέως ἐ-
πὶ μεγάλα καὶ πὰ μικρὰ δέν-
δρα καθαρτέον, ὅ τινι ὁπώραν ἔ-
χοντα, καὶ ὅ ἀκρόδρυα, ὅξυτάτοις
ἀρεπύνοις πᾶν τὸ φαῦλον ἐπε-
τὸν ἐξαρθέναι. τοῖς ὅ νεοφύτοις μὴ
πλεον ἐνὸς ἀπολειπτέον. ἐξαρθτέον
ὅ τὰς παραφυάδας τῶν πρέμνων, ἵνα
λεῖον ἢ καὶ ὀρεθόν, ἐπὶ τῷ κερυφῆς
ἔχον τρεῖς ἢ τέσσαρα νέα κλωνία
ἀσινῇ, διεσηκότα ἀπ' ἀλλήλων. ἔγω
ὅ χρημίζεταί τὸ φυτὸν ἐφάπα-
λον ὅν.

trunci partem in loco laevi infolia-
tionem facere. Oportet autem &
cortices utrorumque truncorum æ-
qualis crassitudinis esse. Facta au-
tem unione, statim quod supra com-
missuram est recide, ne in hoc
ipsum alimentum cedat, sed in id
quod coaptatum est. At vero ubi
furculi infiti tria folia habuerint,
vincula dissoluta tollantur. Ego ve-
ro sæpenumero non ipsum oculum
ex anniculo germine per seipsum
infoliavi, sed relicto oculo in ipso
germine illæso, ex parte pone ocu-
lum sita corticem detraxi, & con-
spicua ligni parte, quemadmodum
in calamo scriptorio fieri solet,
sculpta, sic oculum cum parte ligni
reliqua infoliavi, & generosiores ex
huiusmodi infoliatione arbores na-
ctus sum. Cæterum si sinistrae ra-
morum partes inoculationem susce-
perint, duplum fructum ferent.

C A P. LXXVIII.

*Quando arbores purgandæ.
Leontini.*

POST collectos fructus statim &
magnas & parvas arbores pur-
gare oportet, tum quæ poma, tum
quæ nuces ferunt, omni vitioso &
superfluo acutissimis falcibus am-
putato. In novellis plantis plus
uno ramulo non relinquendum est.
Tollendæ etiam truncorum propagi-
nes, ut planta lævis sit & recta, in ver-
tice habens tres aut quatuor novel-
los ramulos illæsos, & inter se di-
stantes. Sic autem formanda est
planta, dum tenera est.

C A P. LXXIX.

*Ad arbores syderatas,
Democriti.*

SYderatæ arbores unguento rigatæ
reviviscunt.

(1) *Hæc vox ἀπαροξύνει, ut ab accusativo singulari distinguatur.*

C A P. LXXX.

*Ut volatilia arborem non im-
petant. Eiusdem.*

FAlcem putatoriam allio illine,
aut allia in arbore suspende.

C A P. LXXXI.

*De cura plantarum.
Varronis.*

Plantæ quæ in autumnō plantan-
tur, sinendæ sunt usque ad ver
immotæ. Adveniente autem vere,
ligonibus quater fodere convenit.
Quæ autem in vere plantatæ sunt,
tunc fodiendæ sunt, ubi compre-
hendisse videntur: Idem etiam in
transplantatis facere oportet. Primo
anno etiam rigare plantas convenit
per æstatem, superflua autem tol-
lenda sunt, non ferro, sed manibus,
si teneriores fuerint, & facile cedere
possint, si vero non, melius est ut
relinquantur, quam ut ferrum ad-
moveatur plantis adhuc novellis.
Obtorpescunt enim ex ferri tactu.
Oportet etiam palos juxta depan-
gere, in quibus plantæ requiescant.
Fructuosæ arbores stercorandæ sunt
Januario mense; non ad ipsas radi-
ces. Id enim nimium calfacit.

(1) *In MSS. ἐπιλαβομένης ὃ ἔ*

K E Φ. ΟΘ.

Πρὸς δένδρα (1) ἀπρόπλη-
γα. Δημοκρίτης.

Αστροπληγα δένδρα μύρω πα-
πζόμορα ἀναζήσῃ.

K E Φ. Π.

Πετεινὰ δένδρῳ μὴ προσ-
ιέναι. Τῷ Αὐτῷ.

Τὸ δρέπανον ἐν ᾧ κλαδεύεις σκο-
ρόδῳ χρίε, ἢ κρέμασον σκορό-
δα εἰς τὸ δένδρον.

K E Φ. ΠΑ.

Περὶ ἐπιμελείας τῶν φυ-
τθιομένων. Βάρων.

ΤΑ φυτὰ, ὅσα ἐν τῷ φθινοπώρῳ
φυτεύεται, ἐατέον μέχρι τῆς ἔα-
ρτος μηνὸς κινεῖν. (1) ἐπιλαβομένης
τῆς ἔαρτος, ταῖς δικάλαις σκάπῃν
προσέχοντες πτράκας. καὶ ἐν τῷ ἔαρι
φυτὰ γέντα τότε δεῖ ἀρχαῶς σκάπῃν,
ὅταν καπνηκέναι δοκῇ τὸ δὲ αὐ-
τὸ καὶ ἐπὶ τῇ μετὰφυττομορίᾳ ποιεῖν.
Χρὴ ὅμως τῷ πρώτῳ ἔτι καὶ ἀρδεύειν
τὰ φυτὰ τῇ θέρει, καὶ ὅταν περὶ
ἀφαιρετέον, ὃ σιδήρεον, ἀλλὰ ταῖς
χρυσίᾳ, εἰάν τρυφερώτεραι ἢ, ἢ εἰκεῖν
εὐκόλως δύνανται, εἰ ὅμως καὶ
λιμπάνειν κάλλιον, ἢ σιδήρεον προσ-
φέρειν ἐπὶ νέοις ἢ σὺν τοῖς φυτοῖς. ναρ-
κὰ γὰρ τῇ τῇ σιδήρεον θίξῃ. δεῖ ὅμως
καὶ ἀνακαὶ παραπληγνύειν, ὥστε ἀνα-
παύσειν τὰ φυτὰ. κοπρίζειν ὅμως
καὶ καρποφόρα δένδρα τῷ Ἰαννουαρίῳ
μηνί, ὅταν εὐθὺς παρὰ τὰς ρίζας.
ἡρμαίνῃ γὰρ Ἐφώδρα.

Κ Ε Φ. ΠΒ.

Ὡστε πάντα τὰ δένδρα
πλείονα καρπὸν φέρειν.
Ἀφεικανῶ.

1) Ἀνδράχνην καὶ πιδύμαλλον συ-
κόψας καλῶς, καὶ μίξας, ἐν
σελέχῃ περιάλειψον. πάντα ἢ τὰ
δένδρα πλείονα καρπὸν αἰσθ, εἰάν
ταῖς ρίζαις αὐτῶν περιεστῶν κόψῃ
περιχέειν.

(a) Vid. Notas ad Cap. XXXV. hujus Libri.

Κ Ε Φ. ΠΓ.

Δένδρον ἀκαρπον καρπο-
φορεῖν. Ζωροάστρ.

Συζωσάμεν καὶ ἀνακαρβω-
σάμεν, καὶ λαβὼν πέλεκυν
ἢ αἰγίνην, μετ' ἡμῶν περιέλθῃ τῷ
δένδρῳ, ἐκκόψῃ τὸ βελόμενον.
περιελθόντι δὲ σοὶ πύθον, καὶ
παρατεμένον τὴν τῆς ἀποκοπῆς,
ὡς ἐχρησθῇ τὸ μέλλοντι καρπῷ,
δόξον πεύθεα καὶ φείδεα δὲ δένδρῳ,
καὶ εὐφορήσθαι δὲ λοιπῶν. Ἐὰν
κυνάμιναι παραβαλλόμενα τῷ σε-
λέχῃ ποιῇ τὸ δένδρον καρποφορεῖν.

Κ Ε Φ. ΠΔ.

Δένδρων θεραπεία, ἐκάστην
βλάβην ἰωμένη.
Παξάμι.

Ἐκάστῳ μὲν τῶν δένδρων ἰδιόζωσά τις
ἀρμότης κεχωρισμένη θερα-
πεία. πλὴν ἢ πᾶσιν ὁμοῦ γυνικῶς
ἀρμότιξαι τοῖς δένδροις θεραπείαν
καὶ παραλείψω, εἰ μὴ εἰς τὸ φανερόν
κινηθῇ. εἰ πίνω ὑγιεινὰ καὶ εὖ-

C A P. LXXXII.

*Ut omnes arbores plus fructus
ferant. Africani.*

Portulacam & tithymallum probe
contusa & mixta truncis obli-
nito. Omnes autem arbores co-
piosiore fructum ferent, si radices
ipsarum columbino fimo oblige-
ris.

C A P. LXXXIII.

*Ut arbor sterilis fructum ferat.
Zoroastris.*

Succinctus & crine in nodum ob-
torto, arreptaue bipenni aut
ascia, iratus ad arborem accedito,
eam excisurus. Obviam autem ve-
niente tibi quopiam, ejusque excisi-
onem deprecante, & tanquam fu-
turi fructus fidejussore, videaris per-
suasus esse, & ejus causa arbori par-
cere, & de cætero abunde fructum
dabit. Sed & paleæ fabacæ trunco
circumjectæ arborem fructuosam
efficiunt.

C A P. LXXXIV.

*Arborum cura, quæ singulas
ipsarum noxas sanat.
Paxami.*

UNicuique arbori propria quæ-
dam cura seorsim convenit.
Eam vero quæ omnibus simul ar-
boribus generaliter congruit non o-
mittam, sed in medium proferam.
Si igitur sanas & habitiores manere arbo-

arbores velis, urina veteri humana aut pecoris circumfossas radices rigato, simulque ipsum truncum. Si vero pluviae deficient, etiam aqua rigato. Idem facit amurca pari portione aquae temperata, & unicuique arbori affusa. Quidam plantantes taurino felle radices linunt, & quae sic plantatae sunt illaesa manent. Quidam succo herbae πολύσπεμονος appellatae plantarum truncos illevertunt, eosque illaesos conservarunt, & plurimum fructum legerunt. In universum, omnibus arboribus profunt paleae fabarum, aut aliorum leguminum, aut frumentacei generis, siccae arboribus adjectae, ut Didymus in Georgicis suis tradit.

(1) Ex MSS. & Interp. antea εἶναι. πῖσαι. (3) Melius forsan τὰ ὀπρ.

τεροφα (1) μένειν βάλει πᾶντα τὰ δένδρα, ἔρω παλαιὰ ἀνδρῶν ἢ κτηνῶν περιούζας τὰς ρίζας βρέχει, ἄμα καὶ τὰ στελέχη. εἰάν ὁ ὕμωρος ἐλλείψωσι, καὶ ὕδαλι ἀρδύει. τὸ δὲ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ἀμύρρη (2) συστραφείσα ἐξ ἴσας ὕδαλι, καὶ παραχρησμένη ἐκάστω δένδρῳ. πνὲς φυτεύοντες ταυροειραχολῇ τὰς ρίζας χρίουσι, καὶ ἀβλαβῇ μένει τὰ ἔτω φυτεύόμενα. Τινὲς δὲ τὸ πολυσπέρμονος καλυμένης βοτάνης (3) δὲ ὀπρ. τὰ σπέρματα χρίσαντες τῇ φυτῶν, ἀβλαβῇ ταύταις διεφύλαξαν, καὶ πλείστον καρπὸν ἐκομίσαντο. κατ' ὅλην δὲ, πᾶν δένδρον ὀνήσει ἄχρεα κυάμων, ἢ τῶν ἄλλων ὀπωρίων, ἢ τῶν σιτικῶν, ζῆρα τοῖς δένδροις παραπλήμμενα. ὡς ὁ Δίδυμος ἐν ταῖς Γεωργικαῖς αὐτῷ φησι.

(2) Ita MSS. male prius συστραφ-

CAP. LXXXV.

Quomodo magnas & fructuosas arbores transplantare liceat. Anatolii.

Valde profundas scrobes facere oportet, & resecta arborum coma, crassiores rami illaesi & radices integrae conserventur, trunci vero cum multa terra propria & stercore erecti in scrobes mittantur, animadversione habita, ut quocunque inclinent, maneat; apponantur autem utrinque fictilia duo perforata, ut per ea vasa radices assidue rigentur. Obditur his operculum ea de causa, ut foramina non obturentur. Ipsa transplantatio opportune fit, ante Pleiadum occasum. Cæterum in plantatione arbo-

Κ Ε Φ, Π Ε.

Πῶς ἐπὶ μεγάλα δένδρα καὶ ἔγκαρπα μετὰ φυτεύσασιν. Ἀνατολίας.

Σφόδρα βαθεῖς βόθροι ποιήσαντες, ἐπεκτόψαντες τὸν κόμην, ἐκασίνευσεν τὰς παχυτέρας (α) κλάνας καὶ ἀκραιῖδας τὰς ρίζας ἀσπληθήσαντες, μετὰ πολλῆς δὲ οἰκείας γῆς καὶ κόπρος ὀρθὰ βάλλουσι τὰ σπέρματα, φυλαττόμενοι, ἵν' ὀπρ. ἂν κλίνῃ, μείνῃ καὶ παρακλιθέασιν ἐκατέρωθεν κεράμια δύο πετρεπημένα, ἵνα ἀπὸ τῶν ἀσπρίων συνεχῶς ἀρδύουσι τὰς ρίζας. πωμάζουσι δὲ, χάριν δὲ μὴ ἀποφραγῆναι τὰς ὀπάς. γίνεσθαι δὲ ἢ μετὰ φυτεῖαν εὐκαίρως, ὡς δὲ ὁ Πλειάδων. δεῖ δὲ ἐν τῇ φυτεύσει τὸ δένδρον φυλάτ-

(α) Κλάνας] Ita Pallad. in Novemb. Tit. XVI. "Hoc mense locis siccis, calidis & apricis majores arbores transferemus, truncatis ramis, illesis radicibus, multo stercore & rigationibus adjuvandas.

την (b) πρὸς ἀνατολὴν καὶ δύσιν τὸ
ἐρχόμενον χῆμα.

ris veterem figuram ad ortum &
occasum servare debemus.

(b) Πρὸς ἀνατολὴν.] Colum. pag. 490. " *Prinsquam arbusculas trans-
" feras, rubrica, vel alia qualibet re signato, ut iisdem ventis, quibus
" ante steterunt, constituas eas. Sic etiam docet Virgilius: " Quin etiam
" cæli regionem in cortice signant, " Ut quæ quoque modo steterit,
" qua parte calores " Austrinos tulerit, qua terga obverterit axi,
" Restituant.*——

Κ Ε Φ. ΠΤ.

Πῶς ἐστὶν ἐκ ἀγροτήματος
σπέρματα κομίσαντα φυ-
τὰ ποιῆσαι. Παμφίλῳ.

Ἐπειδὴ πολλὰκις ἐκ ἀγροτήματων
φυτὰ κομιζόμενα μαρμαίνε, δεῖ
ἐκ σπερμάτων μελετῆσαι ὥστε
ὅταν ἐν τῷ σελήνῃ πεπαντῇ ὁ καρ-
πὸς, λαβόντες τὰς ἐπιπάτας
σποδὰς, εἴτω ξηραίνουσιν ἐν σκιᾷ, καὶ
ἐν ταύτῃ βότρυον ποιήσαντες ἐμ-
βάλλουσιν τὸν καρπὸν, καὶ ἀρδεύουσιν
κατ' ἡμέραν, ὥς ἂν βλαστήσῃ. Ἐ-
πειδὴ δὲ γίνηται διετής ἢ τελετής,
μελετῆσαι σὺν ταῖς ῥίζαις, ἔ-
χωνύουσιν, ὑπεργείως τὰς νεφυφὰς
μόνον ποιεῖντες. δοκεῖ δὲ πῶς εὐτε-
λὴς εἶναι ἡ τῶν σπερμάτων φυτεία.
ὅτι ὁ γινώσκων, ὅτι πᾶν σπέρμα τὸ
ὄμβριον ἀποτελεῖ γένος, πολλὰ ἐλάϊα.
(1) κόπρον ἢ χυμὸν, τετέστιν ἀνελε-
λαίαν, καὶ ἐχὶ ἐλάϊαν.

(1) Ita recte Casaub. Interp. ὅτι Interpolator Cod. Bar. pr. Ed. ὅτι
MSS. pessime σκοπεῖν.

Κ Ε Φ. ΠΖ.

Πρὸς τὸ μὴ σποβάλλειν
δένδρα τὸν καρπὸν.
Σωπίων.

Ἄλλως, τὰ λεγόμενα ζιζάνια, τὰ
ἐν τῷ σίτῳ εὐελοκόμενα, ἀπο-
σπαζέμεν ὅμοιον πολλὰ μὲν τῶν ῥιζῶν

C A P. LXXXVI.

*Quomodo ex locis longe distan-
tibus apportata semina plan-
tae fiant. Pamphili.*

Quandoquidem plantæ ex longin-
quo allatæ sæpe marcescunt,
oportet ex seminibus transferre hoc
modo. Quum in trunco maturuerit
fructus, detractum cinere consper-
gunt, deinde in umbra siccant, &
postea scrobe facta fructum immit-
tunt, eumque quotidie rigant, do-
nec germen erumpat. & postquam
duorum aut trium annorum fuerit,
transferunt una cum radicibus, &
obruunt, acumina tantum super ter-
ram extare sinentes. Videtur au-
tem quibusdam vilis esse seminum
plantatio. Verum nōsse convenit,
quod omne semen simile genus pro-
ducit, præter oleam. Oleastrum e-
nim generat, hoc est sylvestrem o-
leam, & non oleam veram.

C A P. LXXXVII.

*Ne arbores fructum abjiciant.
Sotionis.*

L Olium, quod zizaniorum nomine
innotescit, & in frumento re-
peritur, plurimum simul evulsam
cum

cum radicibus e terra, cum jam pinguescere incipit, & in coronæ figuram formatum, si trunco arboris circumdetur, arbor fructum producit ac perficit, eumque non abjicit. Herba appellata verbasum nuci circumligata non permittet ipsam abjicere fructum. Minus autem fructum abjicit, si cancer, hoc est pagurus, trunco circumligetur. Similiterque, si truncum plumbo constrinxeris veluti corona, nux fructum non abjiciet, sed & fertilis erit. Item si plantarum radicē circumfoderis & perforaveris, & cuneum ex corno immiseris, terramque aggesseris, fructum non abjicient. Quidam nudatis radicibus, crassissimas ex ipsis & maximas diffundunt, & in fissuram duri lapidis (filicis videlicet) fragmentum immittunt, deinde obligant, terraque accumulata rursus obruunt. Didymus in Georgicis suis ait, etiam Homericum hunc versum inscriptum continere fructum,

Χαλκίᾳ δ' ἐν κερφύῳ δίδετ' τρισ-
καίδεκα μῆνας. Hoc est,

Vinctus erat tredecim menses in
carcere duro.

Continet fructum etiam lapis perforatus sponte naturæ repertus, & in arboris ramum injectus. Similiter cohibent fructum, si scripseris & arbori alligaveris, hæc verba; Et erit sicut lignum quod plantatum est juxta decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo, & folium ejus non defluet. Polium item herba suspensa fructum continet.

(1) Ita restit. prius πελοφορεῖ, ὅκ--

(2) Πάγυρ-] Paguri Cancrorum genus, testibus Plinio Lib. IX. & Aristotele de Animal. Lib. 4. Cap. 3. Ita dicti, quod ἐν τοῖς πάγοις i. e. κρημνώδεισι τόποις ἔρξιν καὶ φυλάττειν εἰώθασιν. Athenæus, ex Timoclis sive Xenarchi Purpura, miram Paguri astutiam & in eludendis piscatoribus calliditatem depredicat Lib. VII. pag. 319. † Iliad. V. vers. 387.

(b) Καὶ ἔσται-] Superstitiosum hocce & ridiculum ἀείαπτον ex Psalmo 1. secundum Τὸς Ο'. desumptum est, & a Græculo quodam Sotione longe inferiori adjectum,

ἀπὸ τῆς γῆς, ἡνίκα ἄρξῃ) λιπαίνειν, καὶ γλῶσσαν ἐν χήματι στεφάνει, ἐὰν ἀειβληθῇ τῷ τελείῳ τῷ δένδρῳ, & (1) πελοφορεῖ, καὶ ὅκ ἀπορρίπτει τὸ καρπὸν. ἢ ὅ καλεσμένη φλόμ-βοῶνι ἀείαπτομένη τῇ καρπῷ & συγχωρήσῃ ταύτῃ ἀποβάλλειν τὸν καρπὸν ὅκ ἀποβάλλει ὅ τὸς τὸν τὸ καρπὸν, ἐὰν καρπῷ, τετέστι (2) πάγυρ, αὐτῇ ἀείαπτῃ. ὁμοίως, ἐὰν μολίβδῳ περισφίγγῃς τὸ πρέμνον ὡς στεφάνει, οὐκ ἀποβάλλει τὸ καρπὸν, ἀλλὰ καὶ εὐφορήσῃ. Οὐκ ἀπορρίπτει τὸ καρπὸν τὰ φυτὰ, ἐὰν τῷ ῥίζαν περιουξῇς & τρυπήσας κρανίας ἐπίπρῃς ἐμβάλλῃς, καὶ γῆν ἐπισωρεύσῃς. πνὲς ὅ γυμνώσαντες πᾶς ῥίζας πᾶς ἀδρυγῶντες αὐτῶν, & μεγίστας διελόντες μέσσην, ἐπιβάλλουσι λίθους & σκληρὰ χαλκῆα, ἵππειαν ἐπιθήσαντες καὶ ἀχωνύουσι πάλιν. Ὁ ὅ Δίδυμος ἐν τοῖς Γεωργικοῖς αὐτῷ φησι, Συνέχειν τὸν καρπὸν καὶ τὸ † Ὀμηρικὸν ἐπὶ τῷ ἀφρόμῳ.

Χαλκίᾳ δ' ἐν κερφύῳ δίδετ'
τρискаίδεκα μῆνας.

Κατέχει τὸν καρπὸν καὶ λίθος πετη-
μένη αὐτοφυῶς εὐερισκόμην, & ἐμβασκόμεν κλάδῳ τῷ δένδρῳ. ὁμοίως κατέχει τὸν καρπὸν, ἐὰν γράψῃς & ἀποσδήσῃς εὐφυῶς τῷ δένδρῳ, πάντα, (b) Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτμένον παρὰ πᾶς δι-
εξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτῷ δώσῃ ἐν καιρῷ αὐτῷ, καὶ τὸ φύλλον αὐτῷ ὅκ ἀπορρίψῃ. πόλιον βοῶνι κρεμασμένη κατέχει τὸν καρπὸν.

Κ Ε Φ. ΠΗ.

Περὶ θεραπείας δένδρων
ἀποβαλλόντων τὰ ἀν-
θη, ἢ φυλλορρόεντων.

τῶν κυντιλίων.

Ὅσα τῶν δένδρων φυλλορροεῖ, ἢ
ἀποβάλλει τὰ ἀνθη, θεραπεύει-
ται. περιουγιστῶν τ' ῥιζῶν, ἀεί-
βαλλε ἀχόρων κυμαίνων κεκορ-
μένων ὕδατι τὰ μὲν μεγάλα δένδρα
πέντε χοῶν ὅκτω, τὰ δὲ μικρὰ
ὅσα ἑλατῶν τ' δύο χοῶν. ἔτω γὰρ
τὰ νοσήσασα θεραπεύσασθαι, ἔ-
στιν αὖτε ἀνοσσεῖται.

Κ Ε Φ. ΠΘ.

Φυτὰ καὶ σπέρματα ὑπὸ
κτινῶν ἢ θερμμάτων
μὴ ἀδικεῖσθαι, φυσικὸν
δημοκρίτειον διὰ πεί-
ρας. Δημοκρίτης.

(α) Κερκίνες, τετάρτοι παγῶρες,
ποταμίαις ἢ θαλασσίοις ὅσα
ἑλατῶν ἢ εἰς ὕδατος βαλὼν ἔασον
ἡμέρας ἢ. καὶ παμύσας δὲ πέντε ἐν
ὑπαίθρῳ, ὥστε ἡλιέζεσθαι ἡμέρας εἰς.
ἔκ τ' ὕδατος καὶ ἑλίου ὅσα μὴ
δέλης βλαβῆναι ἐπὶ ἡμέρας ἢ. καὶ
παμύσας πέντε ἐνέργειαν. τὸ αὖ-
τὸ ποιεῖ ἢ κυνεία κόπρος μὲν ἔχει
παμύσας μισθῶν, ἔστιν περιρρα-
νομένη.

(α) Κερκίνες.] Ita etiam Democriti fidus interpret Pallad. p. 29

C A P. LXXXVIII.

De cura arborum flores abji-
cientium, aut quibus folia
defluunt. Quintiliorum.

Quæcunque arbores folia deflua
habent, aut florem abjiciunt,
sic curandæ. Circumfossis radicibus,
palearum fabacearum aqua tempe-
ratarum magnæ quidem arbori octo
congiarum mensuram, parvæ vero
non minus quam duos congios cir-
cumjice. Sic enim ægrotantes cu-
rabuntur, & de cætero a morbo li-
beræ erunt.

C A P. LXXXIX.

Ut plantæ & semina a jumen-
tis & pecoribus non læ-
dantur, physicum Democriti
experimentum.

Democriti.

Cancros, hoc est paguros, fluvii-
ales aut marinos non paucio-
res quam decem in aquam con-
jectos per dies octo finito, & con-
clusos sub dio exponito, ut per dies
decem insolentur, & aquam instil-
lato super ea quæ illæsa manere ve-
lis per dies octo, & miraberis effi-
caciā. Idem facit caninum ster-
cus urina putridissima admixta, &
circumspersum.

CAP. XC.

Ut neque arbores, neque vites,
a vermibus aut alio quo-
piam ledantur.

Florentini.

Rubricam Lemniam & origanum
cum aqua terito, indeque ra-
dices illine, & scillam circumcirca
plantato. Si vero piceos paxillos
circa arbores defixeris, vermes per-
dentur. Omni arbori sterco suil-
um urina asini dilutum & injectum
ipsam a vermibus illæsam conser-
vat, ut Didymus in Georgicis suis
tradit. Idem ait, quod, si radices tau-
rino felle obleveris, arbor neque cito
senescit, neque vermes gignet. Ar-
bores non infestabunt vermes, si
denudatis radicibus columbinum fi-
mum circumcirca induxeris.

εάν γυμνώσεις τὰς ρίζας περιστερῶν κόπῳ (2) κύκλῳ χείσῃ.

ΚΕΦ. 5.

Πρὸς τὸ μήτε δένδρα, μή-
τε ἀμπέλεις, ὑπόσχω-
λήκων ἢ ἐτέρῃ πινὸς
βλάβει. Φλωρεντίνε.

(a) **Μ**ίλτον (1) Ἀθηναίαν καὶ ὀρε-
ζανον μεθ' ὕδατος λειώ-
σαι τὰς ρίζας ἀλείφει, ἑσπέρῃ
κύκλῳ περιφύττουσιν. εἰάν ὅτι πιν-
κίνες πιασάλας καὶ ἀπὸ πίνης κύκλῳ
τῶν δένδρων, ἀφαιρήσονται αἱ σκώ-
ληκες. παντὶ δένδρῳ εἰάν ὑεῖα κό-
πῃ ἔρω ὅντι δόξῃσι ἐπιβληθῇ,
ἀβλαβεῖς τῷ δένδρῳ σκωλήκων ἀφ-
φυλάτῃ, ὡς ὁ Δίδυμος ἐν τοῖς
Γεωργικοῖς αὐτῷ φησιν. Ὁ αὐτὸς
ὅτι λέγει, ὅτι εἰάν ταυρεῖα χολῇ πε-
ριχέσῃς τὰς ρίζας, ἔτι γρη῏ πε-
χέως τὸ δένδρον, ἔτι σκωλήκων
ποιήσῃ. τὰ δένδρα ἑσπέρῃ καὶ κύκλῳ χείσῃ.

(a) **Μ**ίλτον Ἀθηναίαν.] J. Anton. Saracenus ex Galeno de Simpl. nota
in Lemno insula, ad Hephæstiada Urbem quæ Orientem spectat, in colle
quodam plane alioqui sterili, terram triplici differentia olim repertam. Ter-
ra sacra, cui non Capra imago, uti voluit Dioscorides, sed Dianæ sacrum
figillum imprimebatur, ideo Ἀθηναία (Φοργῆς) appellata. Altera, proprie ac
vere, Μίλτος cognominata, qua potissimum utebantur fabri. Erat ὅτι
tertii generis terra extersoria, cujus usus ad lintea ὅτι vestes eluendas.
Plinius certo errore Rubricam cum Lemnia Sphragide confundit. Plura
volenti adeundi Plinius Tom. 5. Pag. 185. Dioscor. Lib. V. Cap. 113. ὅτι
Salmas. ad Solin. Pag. 1156.

(1) Ita legend. prius λιμνίαν. (2) Supplevi ex MSS. In V. κόπῃ
κύκλῳ χείσῃ. F. Long. ὅτι Bod. ut in textu, Barocc. κόπῃ κύκλῳ
περιχώσῃ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΑ΄.

LIBER XI.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΑ΄.

ARGUMENTUM LIB. XI.

ΤΑΔΕ ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ,
ἐνδεκάτῃ μὲν ἔσῃ τῷ περὶ Γεωρ-
γίας ἐκλογῶν, περιεχέσθῃ δὲ τὰ πε-
ρὶ ἐμφανωμενικὰ τῶν δένδρων, ἔτι τὰ
ἀειφυλλὰ, καὶ φυτεῖαν ῥόδων, καὶ κρί-
νων, καὶ ἰσών, καὶ τῶν λοιπῶν εὐαδῶν
ἀνδάνων.

HÆC insunt in hoc libro, qui un-
decimus est selectarum de A-
gricultura præceptionum, & con-
tinet arbores coronarias, & quæ fo-
lium perpetuo habent, & plantatio-
nem rosarum, & liliorum, & vio-
larum, & reliquorum florum odo-
ratorum.

Κ Ε Φ. Α.

CAP. I.

Πόσα καὶ ποῖα δένδρα εἰσὶν
ἀειθαλῆ, καὶ μηδέποτε
σποβάλλοντα ἐν τῷ
χειμῶνι τὰ φύλλα.

Quot & quales arbores sem-
per virent, neque hyeme
folia abjiciunt.

(α) Ἐνδρα ἀειθαλῆ ἐστὶ, μηδέ-
ποτε φυλλορρόοντα ἐν τῷ
χειμῶνι, ἰσὴ. φοῖνιξ, κί-
τειον, (1) σπρόβιλον, δάφνη, ἐλαία,
κυνπάρισος, κερατρία, πίτυς, περ-
ύρος, πύξος, μυρσίνη, κέδρος, ἰτιά,
καὶ ἄρκουτον.

A Rbores semper virides, ne-
que hyeme folia deflua-
habentes, sunt quatuorde-
cim; Palma, citrium, lentiscus, lau-
rus, olea, cupressus, filiqua, pinus,
ilex, buxus, myrtus, cedrus, salix,
& juniperus.

(α) His etiam arboribus annumerari merito possint Platanus Gortyniensis
& Cypria, & Quercus apud Thuriōs, quibus, si Theophrasto & Varroni
fides, folia nunquam defluebant: quibus etiam referentibus, in Elephan-
tino agro nec vitibus, nec ficis, decidebant folia. Vid. Theophr. H. P.
Lib. I. Cap. XV. Varronem de R. R. Lib. I. Cap. VII. & L. Allatium in
Eustathii Hexaemeron.

(1) Interp. legisse videtur ἄρκον, quod occurrit infra Cap. 12.

Κ Ε Φ. Β.

CAP. II.

Περὶ δάφνης ἱστορία.

Historia de lauro.

 Αφνη (α) Λάδων ποταμὸς ὁ
πῆρξε θυγατὴρ εὐπρεπείᾳ.

D Aphne Ladonis fluvii filia fuit
pulcherrima. Hujus amore

(α) Λάδων ποταμὸς] Ladon fluvius Arcadiæ, cujus filiam fuisse
Daphnen fabulantur Philostratus & Aphthonius: Sed Ovidius, aliique
Mythologi non pauci Peneo fluvio Thessalico satam esse tradiderunt.

percitus.

percitus Apollo eam ut dilectam in-
sequebatur. Quum igitur appre-
henderetur a Deo, supplicasse fer-
tur matri terræ, & ab hac suscepta
esse. Quum autem statim pro ipsa
arborem redderet terra, Apollo ea
conspecta obstupuit, & arborem qui-
dem a virgine eodem nomine
δάφνῳ appellavit, ramo vero a
planta accepto sibi coronam inde
fecit, & ex eo tempore Vaticina-
tionis signum arbor fuit; &, quod
non minus conveniens est, puellam
quoque Σωφρόνῳ nominant, (Vati-
cinatio enim ex sobrietate provenit)
& hanc Veteres Apollini consecra-
verunt, quod igne plena sit planta,
& ipse Apollo ignis. Est enim Sol.
Unde etiam dæmonibus adversatur,
& ubi laurus fuerit, inde dæmones
recedunt. Sed & in vaticiniis ea
accensa, prophetiæ assistentiam in-
venisse videntur. Dicunt insuper &
hoc de lauro, quod homines sanos ef-
ficiat, unde etiam folia ipsius Ma-
gistratibus a populo prima Januarii
mensis porrigebantur, itemque ca-
ricæ. Neque enim morbus sacer
aut dæmon locum infestat, in quo
laurus est, neque fulmen, ubi ea-
dem. Sed & palatium Daphne appel-

ἱεραθεὶς ἐν ταύτῃ Ἀπόλλων ὡς
ἐρωμένῳ ἐδίωκε. καβαλαρινομέ-
νης ἐν αὐτῇ ὑπὸ τῷ Θεῷ, φασὶ
εὐχασθαι τῇ μητρὶ γῆ, καὶ ὑπὸ ταύ-
της δεχθῆναι. τῆς δὲ γῆς παρδύθ
ἀντ' αὐτῆς φυτὸν ἀναδύσας, Ἀπόλ-
λων θιασίμενθ' ἐξεπλάγη, καὶ τὸ
μὲν δένδρον ἀπὸ τοῦ παρθένου δάφνης
(1) ἀνόμασεν ὀμωσύμῳ, λαβὼν δὲ
ἀπὸ τοῦ φυτῷ πτόρθον ἐσεφαινόσατο,
καὶ (b) Μανλικῆς ἔκτοτε (2) σύμβο-
λον ἐγένετο τὸ φυτόν. Ἐν δὲ προ-
ῆκον καὶ τῷτο, τὴν κόρην (3) Σω-
φροσύνῳ ὀνομάζουσι, (καὶ χρησμο-
θεῖν γὰρ ἐκ σωφροσύνης προέρχεται)
καὶ ταύτῃ οἱ Παλαιοὶ τῷ Ἀπόλ-
λωνι καλεῖσθαι, ὅτι (c) πύρος πλῆ-
ρες τὸ φυτόν, καὶ Ἀπολλων πῦρ. ὁ
ἡλιος γάρ ἐστιν. ὅθεν καὶ ἀπεχθάν-
εται δαίμονες, ἃ ἐνταῦθα αἶν' ἡ δάφνη
ἐκ ποδῶν δαίμονες. ἀλλὰ καὶ ἐν
ταῖς μαντείαις καίοντες (4) αὐτὸ
παράστασι προφητείας δοκῶσιν εὐ-
ρηκῆναι. λέγουσι δὲ ἔτι τῷτο ὡς τὸ
δάφνης, ὅτι ὑμεῖς ἐργασιὸν ἐστέ.
ὅθεν καὶ φύλλα αὐτῆς ἐπεδίδου τοῖς
Ἀρχεσὶ παρὰ τοῦ δήμου τῇ πρώτῃ
τοῦ Ἰαννουαρίου μηνός, καὶ ἱεράδες. ἐδὲ
γὰρ ἡ ἱερά νόστος ἡ δαίμωνι παρει-
οχλεῖ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ δάφνη ἐστίν,
ὥσπερ ἐδὲ κεραυνός, ὅπως (5) συ-

(1) MSS. habent προσηγέρδουεν.

(b) Μανλικῆς..... σύμβολον.] Lauri ramum admodum gestabant, quæ
vaticinandi scientia præstare volebant, unde Vates δαφνηφάρι. Asclepiades
in statuam Homeri, Καὶ σοι καλλιπέτηλον ἐρωσάμεναι ὡς πᾶσι Ωρεξασ
δάφνης ἱερὸν ἀκρέμνον. Et Lycophronis Cassandra Δαφνηφάρων φοῖβουζεν
ἐκ λαμῶν ὄπι. Hinc laurus κατ' ἐξοχὴν τὸ μαντικὸν φυτόν, & Claudiano,
—venturi præscia Laurus.

(2) MSS. γένετο Σύμβολον. (3) In MSS. & Interp. Σωφρόνῳ. Huc
pertinet illud Anacreontis Od. LXIV. Σάοφρων γὰρ ἐστὶ κῆρα [Δάφνη]---.

(c) Eusebius de Præpar. Evang. asserit Laurum a Vett. Apollini dica-
tam fuisse, quia ignea esset, unde odio Dæmonibus; &, si igni tradatur,
plurimum crepitat, quod prædicendi Virtutem indicare crediderunt. Lucret.
Lib. VI.—“ Phæbi Delphica Laurus “ Terribili sonitu flamma cre-
pitante crematur.

(4) Casaub. legit αὐτῷ, sed MSS. αὐτὸ, ut in textu, quod referendum
est ad φυτόν. (5) Interp. legit αὐτῇ. Et rectius forsan, nuspian enim de
sicu tonitru & fulmina arcente me legisse meministi, de lauro passim: MSS.
V. & F. ut in textu.

πῆ. Ἀλλὰ ἐ δάφνη τὸ πυλάπον
 ὀνομάσθη δὲ τὸ ἐπικλήσεως (d) δά-
 φνης τὸ ἐν τῇ Ῥώμῃ. φασὶ γὰρ Λα-
 τῖνον τὸ Τηλεγόνος μὲν ἀδελφόν, Κίρ-
 κης ὃ παῖδα, πενθερόν ὃ Αἰνείας,
 κπίζοντα τὴν ἀκρόπολιν πρὸ τῆς
 Αἰνείας παρεστίας, εὐρεθῆναι ἐκεῖ
 δάφνιν. Ἀκροπόλεις ὃ ἐκάλεσαν οἱ
 Παλαιοὶ τὰς κατασκευάσεις τῆς Βα-
 σιλείων, ὡς διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἐν ταῖς
 πόλεσιν τῆς πόλεως (6) οἰκοδομῶντων.

(d) Græcis succinit Virgilius *Æneid. VII. Vers. 59, 60, &c.*

(6) Ita MSS. prius οἰκοδομῶντων.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ ἐσκενδρισμῶ δάφνης, καὶ
 ἀώρου, καὶ (1) μοσχεύ-
 σεως. Κυνήλιου.

Κυνήλιος δὲ φησιν, ἐσκενδρίζου
 δάφνας εἰς ἀκτῆας, καὶ εἰς ἔα,
 καὶ μελίας. Διοφάνης ὃ λέγει, τὸ
 σπέρμα τῆς δάφνης συλλέγεσθαι πρὸ
 καλάνδας Δεκεμβρίας. σπείρεται
 ὃ μὲν εἰδὼς Μαρτίας. μεταμοσχεύει
 ὃ Ὀκτωβρίῳ, καὶ καταφυτεύεται.
 εὐγένιον ὃ τὸ φυτὸν τῆτο οἱ Ῥωμαῖοι
 καλεῖσθαι, καὶ εἰς φραγμὸς ἀμπέλων
 ἐπιτηδεῖον ἐστίν.

(1) Malim cum Interp. ut & infra scrib. μεταμοσχεύσεως.

Κ Ε Φ. Δ.

Περὶ κυπαρίσσεως ἱστορία.

Διττὸν αἱ κυπαρίσσοι ὄνομα ἔ-
 χουσι, χάριτις μὲν ἀπὸ τῆς
 τέρψιν, κυπαρίσσοι ὃ, ἀπὸ τῆς
 πύειν ἐ φύνει παρὶς τὰς πεκλά-
 δας ἐ τὰς καρπύς. (a) Ἐποκλῆεις

(a) Ἐποκλῆεις.] Ovidius refert *Metam. Lib. X. Cupressos ortas esse ex*
Cyparissō Telephi filio, & Apollinis amasio, qui ob interemptum cervum
nimio luctu extinctus est. Servius ad Georgica tradit fuisse Sylvano ada-
matum, ab eoque in arborem mutatum. Pierius autem in Hieroglyphicis
Asclepiadem citat auctorem, nomen huic arbori inditum esse a Cyparissā filia
Borcæ Regis Celtarum. Fabulam haud ineleganti carmine donavit Ra-
pinus Hortorum Lib. 2.

latum est, denominatione a lauro
 Romana deducta. ferunt enim La-
 tinum Telegoni quidem fratrem,
 Circes autem filium, Æneæ vero so-
 cerum, dum arcem extrueret ante
 Æneæ adventum, isthic laurum re-
 perisse. Appellaverunt autem Ve-
 teres Regum domus Ἀκροπόλεις,
 propterea quod securitatis gratia in
 summis urbium partibus extrueren-
 tur.

C A P. III.

*De insitione lauri, & satione,
 & transplantatione.*
Quintilii.

Quintilius laurus in seipsas in-
 feri tradit, & in forba, & fra-
 xinos. Diophanes semen lauri cir-
 ca calendas Decembres colligi dicit.
 Seminatur autem post idus Martias.
 Transfertur autem per stolones men-
 se Octobri, & deplantatur. Boni
 genii plantam laurum Romani vo-
 cant, & commoda est ad vitium
 fepes.

C A P. IV.

Historia de cupresso.

Cupressi duplex nomen habent,
 & χάριτις quidem appellantur
 ob delectationem, κυπαρίσσοι vero,
 quod fere pariles gestent & produ-
 cant tum ramos, tum fructus. Eteo-

clis filiae hae fuere. Saltantes autem ad æmulationem dearum, in puteum extra choream evolutæ delapsæ sunt. Verum terra cladem ipsarum miserata plantas virides puellis similes produxit, jucunditatem hominibus & memoriam ipsarum inducens.

CAP. V.

*De plantatione Cupressi.
Didymi.*

Cupressi semen colligitur quidem post calendas Septembres, feritur autem in areolis a nona calendarum Novembrium usque ad hyemem. Una autem cum cupressorum fatu etiam hordeum rarum seminato, & sæpe eodem anno cupressus ad viri altitudinem augetur. Tantum enim crescit, quantum hordeum ipsum, & transplanta eam. Sed & stolones sua sponte producti, qui fiunt ex jactis cupressi feminibus, eodem modo transferuntur. Democritus intra sepem ac muros plantari debere cupressum tradit, ut & ad delectationem, & ad sepimentum ac quasi munimentum nascatur. Gaudet autem humidis magis & opacis ac umbrosis locis. Cupressus mas sterilis est.

(1) MSS. Bar. Long. & Bod. delent Διδύμω.

(a) Μετὰ τὴν ὥραν.] Aliam prorsus Cupressi ferendæ rationem docet Cato de Re Rust. ex Manio Percennio Nolano depromptam.

(2) Emend. ex MS. Barocc. prius ἀνδρομήκων αὐξήσθ. (3) Sic legendum censeo, ante μετὰ τὴν ὥραν.

CAP. VI.

Historia de Myrto.

MYrsine puella erat Attica, pulchritudine omnes puellas superans, fortitudine omnes juvenes.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ φυτεύσεως κυπαρίσ-
σος. (1) Διδύμω.

Κυπαρίσος τὸ σπέρμα (ὡς λέγει)
μὴ μετὰ καλάνδαις Σεπτεμβρίας,
σπείρειν] ὅς ἐστι πρασιὰς ἀπὸ τῆς θ'.
καλανδῶν Νομβρίου ἕως χειμῶ-
νος. (a) μετὰ τὴν ὥραν] κυπα-
ρίσων Κύπρον κελύει ἀραιὰς,
καὶ πολλάκις αὐτὰ τὰ ἐνιαυτὰ (2)
ἀνδρομήκων αὐξήσθ. ἢ κυπαρίσος.
τοσούτον ἢ αὐξήσθ., ὅσον αἱ κελύει,
καὶ μετὰ φύττωσιν. καὶ τὰ αὐτοφυῆ
μοχεύματα, ἃ τίνα γίνεται ἐν τῇ
ρίσιον κελύει σπέρματων τῆς κυπαρί-
σος, τὰ αὐτὰ (3) μετὰ τὴν ὥραν] τρέ-
πω. Δημόκριτος δὲ φησιν, ὡς
ἐνδοθεν τῆς θελικῆς τὴν κυπαρίσος
δεῖ φυτεύεσθαι, ἵνα καὶ ἀμφοτέρω
εἰς τέρψιν καὶ ἀποφραγὴν γένηται.
καίρει ὁ μάλλον κατὰ φύσιν καὶ
σκεπηνοῖς τόποις. κυπαρίσος ὅς
ὁ ἄρσεν ἀγανός ἐστι.

Κ Ε Φ. ς.

Περὶ μυροίνης ἱστορία.

ΜΥροίνη παῖς ἦν Ἀπικὴ, ὑπερ-
βάλλουσα μὴ τὰ καλὰς παύσας
πρὸς κόρας, τῇ δὲ ῥώμῃ πάντας τὰς
ῥώμης.

νέες. τῇ δὲ θεῇ Ἀθηνᾷ προσφιλέ-
 ῃν, παλαίστραις καὶ σταδίοις ἐνδιδάσκει-
 βουσι, ἐπὶ τὰς ἀγωνιζομένους ἐν-
 κωνίζουσι τὴν νέαν ἐπιστεφανύουσι. πνέ-
 ῃ δὲ τῇ ἡττωμένων ἐπὶ τῇ κόρῃ ἀ-
 γανακτῶντες, ταύτῃ φθόρῳ ἀνεί-
 λον. ἔμω δὲ τὸ πᾶν Ἀθηνᾶς ἀφεί-
 λοντο, ἀλλὰ προσμένει τῇ θεῇ
 προσφιλέ, καθάπερ ἐν ἑλαίᾳ, ἐν
 μελαίῃσι δὲ βίον ἀντὶ ἐλαιῶν τὰ
 μυρτὰ (1) καρποφορεῖ.

(1) MSS. καρποφορεῖται.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ φυτεύσεως μυρσίνης.

(1) Φλωρεντίν.

(a) Μυρσίνῳ καλὸν φυτεύειν ἐν
 τοῖς ἀκροῖς πᾶσι τῷ χωρίῳ,
 (b) πολλὴν γὰρ ἐμποιεῖ εὐωδίαν τῷ
 τόπῳ. φυτεύουσι δὲ αὐτῷ οἱ μὲν ἀπὸ
 παραφυάδων, αὐτόρριζα τὰ φυτὰ
 λαμβάνοντες· οἱ δὲ τὴν εὐχυσάτον
 κλάδον ἀπὸ ἀκρῶν λαμβάνοντες,
 ἐνπηθεῖσιν ὀρεθόν, (2) ἀδρᾶν προσε-

Minervæ autem deæ grata erat, &
 versabatur in palæstris & stadiis,
 & juvenes certantes ac vincentes
 coronabat. Quidam vero victi ac
 superati, puellæ indignati, ipsam in-
 videntes occiderunt. Nec tamen
 Minervæ amorem erga puellam ex-
 tinxerunt, sed adhuc deæ dilecta
 manet myrtus, veluti etiam olea,
 & permutata vita pro olivis bac-
 cas suas fert.

C A P. VII.

De plantatione myrti.

Florentini.

MYrtum in summis agri partibus
 plantare præstat, multam
 enim odoris jucunditatem loco af-
 fert. Plantant vero ipsam alii a
 propaginibus, viviradices plantas a-
 vellentes: Alii generosissimum ra-
 mum ex summa arboris parte de-
 trahentes, pangunt ipsum rectum, so-

(1) Casaub. ἔ. Interp. Δίδου, MSS. V. F. ἔ. Bar. nullum auctorem
 agnoscunt, sed L. ἔ. Bod. ut in textu.

(a) Μυρσίνῳ.] Myrtus primum visa traditur Circaeis in Elpenoris tu-
 mulo, ubi coronarii generis ad instar proveniebat, teste Theophrasto, cæ-
 teris in altum succrescentibus: Tria genera a Catone memorantur, Nigra,
 Candida, Conjugula, a Conjugiis forsan dicta, ἔ. quod myrtus Veneri
 dicata esset. Pliniano ævo in usu erant, Tarentina, folio minuto; Ro-
 mana, patulo; Hexasticha, densissimo, senis foliorum versibus. Postea in
 res bellicas transit, nam Corona Ovalis myrtea erat, ἔ. ea utebantur
 Imperatores, qui ovantes introibant Urbem; ut in bello cum Sabinis gesto
 Postumius Tubertus, quoniam rem leviter sine cruore (Plinii verba) ges-
 serat, myrto Veneris Victricis coronatus ovans incessit.

(b) Ἐμποιεῖ εὐωδίαν.] Ægyptus myrtum odoratissimam præbet, teste
 Plinio. Athenæus pag. 675, 6. ex Polycharmi Naucraticis de Venere libello
 insignem historiam nobis reliquit, de egregio ἔ. salutari myrti odore, qua
 in texenda Naucraticide Corona usi sunt Veteres; adjectis aliquando ro-
 sis, ut ab Anacreonte, hac forsan ratione, quia ὁ τὸ μυρσίνης εἶφαι τὴν
 ἐν τῷ οἴνῳ ἀναθυμίασιν ἀποκρέεται, καὶ ὁ τὸ ρόδον ἔχῃ π. κεφαλαλγίας παρη-
 γκαλόν, ὡς τὸ ἔ. ἐμψύχειν.

(2) MSS. ἔ. Interp. ἀδρᾶν, ἔ. Barocc. προσσυλῶσάντες.

lidum,

lidum, terra una cum stercore aggesta, & usque ad enatos ipsius ramulos terram accumulans. Alii codices cubitali longitudine, crassitudine manus, in scrobibus ponunt, & obliquas obruunt velut oleam. Alii recenti semine conficta tomice ex butomo complicata, in scrobem eam mittunt. Alii melius fructum ferre arbitrantur, si inversæ plantentur. Gaudet autem assidua circumpurgatione, & ita evadit recta in altum exsurgens, & tum ad textilia vasa, tum ad jacula ac spicula conficienda apta est. Riganda autem est urina humana, maxime vero ovilla, hac enim valde delectatur. Fructum sine nucleis fert aqua calida rigata. Inferitur in suum genus, & alba in nigram, ac vice versa, & in pyrum sylvestrem, & malum, & mespilum, & punicam. Si vero juxta ipsam plantentur rosæ, ambæ florentes fient, & generosissimum fructum ferent. *ρόδα, εὐθαλήσασιν ἄμφω, καὶ εὐχλύεσθαι οἴσασι καρπὸν.*

χώσαντες γῆν μὲν κόπτε, & μέχρι τῶν ἐπιφυκότων αὐτῆς κλωνίων προσσυνεύουσι τῇ γῇ. Οἱ δὲ σκυτάλας πηχυαίας τὸ μήκος, πλάτος δὲ χειρὸς, εἰς τὰς βόθρας ἐπιθέουσι, & πλάγίως περιχωνεύουσιν ὁμοίως τῇ ἐλαίᾳ. Οἱ δὲ τῷ σπέρματι προσφάτως λεφθέντι (c) παρατελείψαντες τειράν ἐν βετόμῳ πεπλεγμένῳ, εἰς πέφρην ἐμβάλλουσιν. Οἱ δὲ κάλλιον οἶον καρποφορεῖν αὐτὰς, εἰ ἐπὶ κεφαλῇς φυτάσθαι. καί τῃ τῷ λινῷ (3) περικαταίρουσι, καὶ ἔστιν ἕτως ὁρθὸν εἰς ὑψὺ ἐγειρόμενον, πρὸς πλεονεξίαν οὐκ ἐπὶ ἀκόντια ἐπιθεθείας ἔχει. Ἀρδύτειον δὲ ἔρῳ ἀνθρωπίᾳ, μάλιστα δὲ προβατίᾳ, (φόδορα γὰρ τὸν καίρει. ἀπύρηνον δὲ τὸ καρπὸν φέρει ὕδασι ἀρδύομένη θερμοῖς. ἐπικεντερίζει) δὲ εἰς τὸ ὁμογενές, & τὸ λευκὸν εἰς τὸ μέλαν, καὶ εἰς τέμπαλιν, καὶ εἰς (4) ὄχλιν, καὶ μηλέαν, καὶ μέσπιλον, & ροιάν. εἰ δὲ παραφυτάσθαι αὐτῇ οἴσασι καρπὸν.

(c) Παρατελείψαντες.] Hunc locum illustrat Plinius Lib. 17. Sect. 11. "Democritus & alio modo myrtum seri docet, grandissimis baccarum tusis leviter, ne grana frangantur, eaque intrita restem circumlini, atque ita seri: parietem fore densitatis (Dalecamp. in marg. Edit Gronov. Sic parietem fore mira densitatis, ex quo virgula differantur. Ubi etiam obiter notetur mira Harduini vel ignorantia, vel oscitantia, qui in notulis suis hunc locum laudat Οἱ δὲ τῷ... ἐμβάλλουσιν, & ita vertit; "Sunt qui baccas lectissimas tundant leviter, restemque e palustri herba tortuam (quam butomum vocant) circumligant; & sic in fossam injiciunt.

(3) Ita MSS. & Interp. (4) Emend. ex MSS. prius ὄχλιν... μεσπίλιον. Interp. antea pessime, Isochnen.

CAP. VIII.

De baccarum myrti diuturnitate. Eiusdem.

MYRTI baccæ in vasa non picata conjectæ, & coopertæ, ad multum tempus virides durabunt. Alii una cum ramulis ipsas componunt.

Κ Ε Φ. Η.

Περὶ ἀγμονῆς μυρτίδων. Τῶ Αὐτῶ.

ΤΑΣ μύρτους εἰς ἀγλῆα ἀπιδάσκουσι ἐμβάλας, καὶ παρὰ δασύς, ἔξω ἐπὶ πλείονα χρόνον πετηλνύας. ἄλλοι δὲ μὲν τὰς δαμάων αὐτὰς περιβέβασιν. Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. Θ.

Περὶ πύξου. Τῷ Αὐτῷ.

ΠΥΞΟΥ φυτεύεται ἐκ πε λ'πωσάδων, καὶ κορυμνῶν, καὶ ἀκρεμύων, λ'πωθημένων ἐν φυτῶν μὲν εἰδῶν Νοεμβρίων. χαίρει δὲ καὶ ὑγροῖς χωρίοις, ἀειθαλὲς δὲν.

Κ Ε Φ. Ι.

Περὶ πίτυος ἱστορία.

Η Πίτυς κόρη γλυκόμενη τὸ πρῶτον, μετὰ βολὴν φύσεως ἐξ ἔρωτος διωλὲ παρελάμβανεν. ἦρα μὲν γὰρ τῆς κόρης ὁ Πάν, ἀντήρ δὲ ταύτης καὶ ὁ Βορρᾶς, ἑκατέρω δὲ προσερχομένη τὴν κόρην, ἡ Παῖς τῷ Πάνι προσεπήγετο, καὶ ζηλοτυπήσας ὁ Βορρᾶς ἐπὶ τέτοις τὴν κόρην, ἐπὶ πέτρῃς ὠθήσας τῷ θανάτῳ παρέδωκε. γὰρ δὲ ἐλεῖσθαι τὸ πάθος φυτὸν ὁμῶνυμοι τῷ παιδὶ ἀναδίδωσι καὶ μετὰ βαλῆσαι τὸ βίον (1) χαίρει ὡς αὐτὸς ὡς ἐτύχανε πρῶτον, καὶ τῷ μὲν Πάνι τῷ θαλάτῃ σφαιροῖ, θρῆνεί δὲ τὸ δένδρον, ὅτε Βορρᾶς ταύτην (2) προσπνεύσει.

(1) MSS. μένδ' ὡς αὐτὸς ὡς ἔτυχε. (2) Ex MS. V. In MSS. F. L. Bod. προσπνεύσει.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Περὶ φυτεύσεως πίτυος.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΩΣ φυτεύονται παῖς ἀμυγδαλαῖς (α) οἱ σφόβιλοι Ὀκ-

C A P. IX.

De buxo. Ejusdem.

BUXUS plantatur ex ramis avulsis, & clavis, & ramis, depositis in plantario post Idus Novembres. Gaudet autem humidis locis, cum semper viridis sit.

C A P. X.

De pinu historia.

PINUS puella prius erat, & mutationem naturæ ex amore duplici assumpsit. Amabat enim puellam Pan, amabat eandem etiam Boreas, cum autem uterque puellam alliceret, Ipsa Panis amore magis afficiebatur, & ob hanc rem Boreas æmulatione motus puellam in petras impulit, ac neci tradidit. Terra autem miserata cladem plantam puellæ cognominem edidit ac produxit; & permutata vita erga eodem priores affectus servat, & Pana quidem germine suo coronat, flet autem & lamentatur arbor, ubi Boream afflantem senserit.

C A P. XI.

De plantatione pinus.

PINEÆ nuces similiter ut amygdalæ plantantur mense Octobri,

(α) Οἱ σφόβιλοι.] Pallad. pag. 165. "Pinum feremus nucleis suis, calidis & siccis regionibus, mense Octobri vel Novembri: frigidis & humectis, Februario vel Martio..... Nuces pineæ prius legenda sunt, quam patefiant. Mnesitheus medicus Atheniensis teste Athen. Lib. 2. p. 57. Στεργίλως vocat Ὀστεγκίδας, Diocles Carystius κάρυνα πιτύωα, usque

usque ad Januarium. leguntur autem Junio, antequam Etesiae spirare incipiant, & grana excidant, calyculo sive tegmine ipsarum rupto.

πρωτὴ μὲν, ἄλλαι Ἰανναρίαι. τευγῶν) ἢ Ἰανίαι, αὐτὸ δὲ τὰς Ἐ- τησίας ἀρχαῖς πνεῖν, καὶ τὰς κόκκους ἐκπίπτειν, ῥηγνυμένης τὸ καλύπτρας.

Alexander Myndius κώνες πιτυνές, Hippocrates autem in Libro de Ptisana, quem aliqui spurium volunt, κοκκάλας appellat. Vid. Dioscor. Lib. 4. Cap. LXXXVII.

C A P. XII.

K E Φ. IB.

De lentisco.

Περὶ χίνε.

Lentiscus gaudet quidem humidis locis, plantatur autem a calendis Januarii. Aiunt enim ter fructum ferre, & si quidem primus fructus bonus fuerit, primam fementim probe fructum allaturam portendit. Similis significatio etiam aliorum est.

Ησχύνθου χαίρει μὲν καὶ ὑγροῖς καὶ χειροῖς, φυτεῖς) ἢ ἀπὸ καλαινῶν Ἰανναρίων. (α) τρεῖς ἢ καρπὸς φασὶ φέρειν, ἔτι μὲν ὁ πρῶτος καρπὸς καλὸς γίνηται, τὸ πρῶτον σπέρμα καλῶς καρποφορεῖν σημαίνει. ὁμοίως ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

(α) Τρεῖς ἢ καρπὸς.] Ita Cicero Lib. 1. de Divin. " Jam vero semper viridis, semperque gravata " Lentiscus, triplici solita est grandescere " factu; " Ter fruges fundens, tria tempora monstrat arandi. Harduinus suspicatur legendum flores. Haud aliter Aratus, quem interpretatur Cic., sub signem Διοσχορ. Edit. Oxon. pag. 135. Τριπλόα ἢ χύνθου κύει· τριπλόα δὲ καὶ αὐξάνει γίνον) καρποῖο φέρει δὲ πέντε σήματα ἐκάστη ἑξέτης ἀρχῇ· ἔτι γὰρ τὸ ἀρχήσιον ὅτε Τριπλόα μέρονται μέσσω, καὶ ἐπὶ ἀμφοτέρω ἄκρῃ. Πρῶτος μὲν πρῶτον ἀρχῇ, μέσσω δὲ πρὸς μέσσω Καρπὸς ἀπαγγέλλει, πυρᾶν γὰρ μέν ἔχει ἄλλων. Ὅτινα γὰρ κάλλιστα λοχαίη χύνθου ἀρετή, Κεῖνον γὰρ ἐξ ἄλλων ἀρχῇ πολυλήϊος εἶη· τὸ δὲ γὰρ ἀφαιρουμένῃ ὀλίγη, μέσσω δὲ πρὸς μέσσω. Lentisci lachryma Dioscoridi ῥήνην χινίνην, Theophrasto Ἀλίσκην καλεῖται. Vid. Leonis Allatii Notas in Eustathii Hexaem. pag. 68.

C A P. XIII.

K E Φ. IΓ.

De salice.

(1) Περὶ ἰτέας.

Salix cœnosa & aquosa terra gaudet, aere autem humido & frigido. Plantatur Februario mense ex clava & taleis. Democritus autem ait, quod fructus salicis tritus, & pabulo pecorum admixtus ipsa pinguefacit. Tritus autem & in

Ηἰτέα χαίρει γὰρ πλωματώδεις καὶ ὑδατώδεις, αἰεὶ ἢ ὑγρῇ καὶ ψυχρῇ. φυτεῖς) ἢ Φεβρουαρίῳ μηνί ἐκ κορυφῆς καὶ πασσαλίσκων. Δημοκρίτου δὲ φησιν, ὡς ὁ καρπὸς τὸ ἰτέας λειψύμενος, ἔτι καὶ τὸ κτηνῶν τροφῇ μισγόμενος ταῦτα

(1) MSS. addunt Δημοκρίτου.

λιπαίης. ἀκρινόμενῳ ἢ λειανθεῖς
ἀνθρώπους (α) ἀγόνους ποιεῖ, ἐξ ὧ
φησι ἔ' Ομηροῦ,

Κλῆθροῖ τ' αἰγειροῖ τε καὶ ἰτέῳ
ὠλεσίκαρποι.

potu haustus homines steriles red-
dit, ex quo & Homerus ait,

Κλῆθροῖ τ' αἰγειροῖ τε καὶ ἰτέῳ ὠλε-
σίκαρποι. Hoc est,
Alni, & populi nigrae, & salices fru-
giperdae.

(α) Ἀγόνους ποιεῖ-] *Salix a Vett. ὠλεσίκαρπῳ dicta est, vel a sui se-
minis amissione, vel quod illius flores epoti sterilitatem inducant. Priorem
sententiam tuetur Plinius Tom. 3. p. 264. "Ocyssime autem (inquit)
"salix amittit semen, antequam omnino maturitatem sentiat, ob id dicta
"Homero frugiperda. Utramque profert Eustathius in Ὀδυσ. Κ.
Vs. 510. ubi ἔ' in Edit. Romana, ἔ' vetustiss. Florentina a Demetrio
Chalcocondyla edita, ita scribitur, Μακροῖ τ' αἰγίροι, καὶ ἰτέῳ ὠλεσίκαρποι.
Eustathius. ὠλεσίκαρποι ἢ ἰτέῳ, ἢ ὅπ' ἀποβάλλουσι, φασί, τὸ ἀνδρῶν πρηνῶν
πεπαισθησῶν, ἢ διότι οἱ πίνοντες ἔ' κατ' αὐτὰς ἀνδρας ὀκλύουσι τὸ καρπὸν, ἢτοι
ἄρνοι γένον, ὡς ὁ Θεόφραστος ἰσχυρεῖ. De foliis idem tradit Dioscor. Lib. 1.
Cap. 136. Colum. p. 161. trium præcipue salicis generum meminit, Græcæ,
Gallicæ, Sabinæ, quam plurimi vocant Amerinam, Græca flavii coloris
est, Gallica obsoleti purpurei, & tenuissimi viminis, Amerina salix gracilem
virgam & rutilam gerit.*

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Περὶ (1) πείνης κοκκίων.

De ilice.

Τὴν πρηνὸν φυτεύουσι [δεῖ] πρὸ
καλανδῶν (2) Μαρτίων. φασί
ἢ πρὸ πρηνος, εἰάν (α) πολύκαρπος
γένῃ, εὐκαρπία σημαίνειν.

ILicem ante Calendas Martias
plantare [oportet]. Aiunt autem
ilicem, si fructum multum ferat,
fructuum copiam portendere.

(1) Ita legend. censeo, in MSS. V. F. L. & Bod. πρηνεκίων, in Bar.
Περὶ πρηνων. (2) Emend. ex opt. Codice Barocc. prius Μαρτίων φησίν. ἢ
πρηνῶν σημαίνειν.

(α) Πολύκαρπῳ-] Aratus p. 134. Ed. Oxon. Πρηνὸς μὲ θαιμινῆς ἀκύλῃ
κατὰ μέτρον ἔχουσι, Χειμῶνός κε λέρουσι, ἐπὶ πλεον ἰχθύοντι. Μηδὲ ἄδην
ἐκπαγλα πειθεῖσθαι ἀπάντη, Τηλοτέρῳ δὲ αὐχμοῖο συναστὰ χύοιεν ἄρρα.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

C A P. XV.

Περὶ δεινδρוליβάνου ἱστορία.

De dendrolibano historia.

Λιβανῶν Σύριον ὄνομα, καὶ ἐν
ὄρεσιν, ἔ' ἐν φυτῶν. μερῶν καὶ
γένεσι πρὸς τοῖς Θεοῖς ἀνα-
κείμενον. Ζηλοτυπήσαντες ἐν αὐτῷ
κτείνουσιν ἄνθρωποι δασείδεις· γῆ ἢ
πρωῶσα Θεὸς φυτὸν ἀνῆκε ἔ' πρὸς

Libanus Syrum nomen est, &
montis, & plantæ. Adoles-
centulus autem prius erat deorum
cultui deditus, quapropter impij
homines æmulatione ducti ipsum
occiderunt. Verum terra in ho-
norem

norem Deorum plantam produxit, quæ occisi nomen fert, &, quamvis mutata natura, amorem tamen erga Deos non depofuit. Magis enim delectantur Dii, si quis ipsos thuris ramo coronet, quam si quis aurea donaria iis confecret.

κότθ' ὁμῶνυμν, καὶ τῶν φύσιν
μεταβαλὼν, τ' ὡς τὰς Θεὰς σὺν
ἀφ' ἧς πότον. ὅθεν μᾶλλον δὴ πρὸς
εὐφραίνῃ Θεὰς μέγιστα λίβανον
ᾤειθεῖς, ἢ χρυσὸν ἀναθεῖς.

CAP. XVI.

De plantatione dendrolibani.

DEndrolibanum ex viviradicibus & furculis avulsis plantari aiunt, depositum in terram, & translatum, [jucundum & gravem odorem habet, ut Democritus testatur, &] animo deficientibus prodest; depangitur autem Martio mense.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ φυτεύσεως δένδρולי-
βάνου.

(α) Τὸ δένδρוליβανὸν φασὶ φυ-
τεύεσθαι ἐξ αὐτορρίζων & ἀ-
ποσπᾶδων, καὶ καταπύσσας εἰς τὴν γῆν,
& (1) κομίζοντας, [(2) ἡδεῖαν ἢ καὶ
βαρεῖαν τὴν ὁδὸν] ἔχει, ὡς ὁ
Δημόκριτός φησι, καὶ] τοῖς λειπο-
θυμῶσιν ἐπαμύνει· καὶ φυτεύεται ἢ
Μαρτίῳ μηνί.

(α) Τὸ δένδρוליβανόν.] Salm. de Homon. Hyl. Iatr. Cap. 97. notat ex fragmento veteris Grammatici, δένδρוליβάνου tres esse gummi species, Χαλκολίβανον sive Χρυσολίβανον, Ἀργυρολίβανον qui & λυκολίβανος, & λίβανον proprie dictum. "Hoc in Styracis lachrymam (Salm. verba) etiam optime convenit, non tantum thuris. Χαλκολίβανον interpretatur ἡλιοειδὴ καὶ πυρρὸν, ἥγαν ξανθόν. Hic est ξανθὸς σύραξ Græcis, qui & πυρρὸς dicitur Mulomedicis cap. 499. Aliis ὡχρὸς σύραξ, ut in Glossis Neophyti: καλαμίτης, ὁ ὡχρὸς σύραξ. Ἀργυρολίβανος sive λυκολίβανος est candidus styrax, quem ἀσπρὸν σύρακα vocat Aëtius. Hic facile omnium optimus. Isidorus. "Distillatio styracis quæ virgis & calamis inhaerit, munda est & albida. Inde nomen Καλαμίτης σύρακος. Tertium genus absolute λίβανος dicitur, nomen commune thuris & Styracis. "Ideo confuderunt. Apud Du Fresne in Gloss. Δένδρוליβανον. Rosmarinus, Actuarius & Myrepso.

(1) MSS. Palat. Bar. L. & Bod. habent κομίζοντας, ut & infra Lib. XII. Cap. 19. παρακομίζας. Retinui κομίζοντας, quod Hesychius exponit τρέφοντας καὶ ἐπιμελείας ἀξιούντας.

(2) Salmasius loco cit. hoc de Dendrolibano caput suppositivum esse suspicatur, cum de Thuris arbore in Græcia sata se nunquam legisse meminerit: Addit etiam, quod vetus Cod. MS. Palatinus non agnoscat hæc verba uncis inclusa: cui suffragatur MS. Baroccianus, in quo ista non comparent.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ ῥόδου ἱερεία.

Ὅτ'ο καλὸν ἔ' ῥόδου θανυμάζων,
 τὴν δ' Ἀφροδίτης λογίζεσθαι
 πηγήν, φασίν. ἦρα μὲν ἡ Θεὸς ἔ'
 Ἀδωνίδος, ἀντίθετος δ' ὁ Ἄρης αὐ-
 τῆς. ζήλοισιν ἔν' Ἄρης ἀνείλε τ'
 Ἀδωνιν, λύσιν ἔρωτος τ' Ἀδωνί-
 δος ἡγήσατο θάνατον. μαρτυροῦσα
 ἡ τὸ πεποιηθῆναι ἡ Θεὸς ἀμύνειν ἡ πεί-
 ρη, ἡ καὶ ἐπὶ τὴν ἐμβολήσας
 πρὸ ῥόδου ἀσπίνδαλον ἔσται, πῶς
 αἰκάνθας ἔ' ῥόδου τ' περὶ τὸν πο-
 δὸς περιπίπτει, ἡ λούκον τὸ ῥό-
 δον ἀπέπεσθαι ὅν, ἡ ἰχθῆρος τῆς
 Ἀφροδίτης ἀπορρέειν, εἰς δ' οὖν
 ὁρᾷται τὴν χροῶν μετέβαλε, καὶ
 ἔρωτος ἡ εὐωδία αὐτῇ ἐκτοτε
 ἀποστέλλεται. Ἐπερὶ δὲ φασίν, ἐν
 ἔρωτι τ' Θεῶν εὐωχυμένων, καὶ ἔ'
 νεκτάρου πολλὰ παρασκευάσας, ἀ-
 νασκίρτηται χροῶν τ' ἔρωτι, καὶ
 χρυσέου τὴν πύρεθρον ἔ' κρατῆρος
 τὴν βάσιν, ἡ περιτείψας μὲν αὐτὸν
 τὸ ἡ νεκτάρ εἰς τὴν γλῶττιν ἐκχυθῆναι
 τὸ αὐτὸν ἔ' ῥόδου ἐκχυθῆναι αὐτὸν
 ἀναδύναι.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ ῥόδων, καὶ πῶς ἔστιν
 αὐτὰ εὐωδέστερα ποιῆ-
 σαι, καὶ ἀδιαλείπτως ἔ-
 χειν. Διδύμι.

Ἐὰν σκόροδος παραφυύσῃ τις
 ῥόδου, εὐωδέστερα ἔσται. εἰ δ' ἴ-
 λεις ἀδιαλείπτως ἔχειν ῥόδα, κα-
 πὶ μῆνα φύτευε ταῦτα, ἡ κόπεις,
 ἡ ἔχεις ἀπὸ πάντων. τὰ δ' ῥόδα
 φυτεύεις ποικίλως. οἱ μὲν αὐτὸν
 ῥίζα ὁλόκληρα μεταφυτεύουσιν, οἱ
 δ' ἐξελόντες μὲν τὸ ῥίζαν, καὶ
 κόπεις εἰς παλαιαίαν μέγαν

C A P. XVII.

De rosa historia.

Qui rosæ pulchritudinem mira-
 tur, ei Veneris plagam confi-
 derandam esse aiunt. Amabat e-
 nim Adonidem dea, amabat au-
 tem & Venerem ipsam Mars. Æ-
 mulatione igitur accensus Mars A-
 donidem sustulit, dissolutionem a-
 moris mortem Adonidis fore arbi-
 tratus. Quum autem factum cogno-
 visset Dea, de Marte se vindicare festi-
 navit, & præ nimio studio in rosas
 irruens discalceata, a rosæ spinis
 plantam pedis transfixa est, & cum
 alba prius esset rosa, ex cruore quæ
 a faucia Venere defluxit, in eum qui
 nunc in ipsa cernitur colorem trans-
 iit, ex eoque tempore & rubor &
 odoris jucunditas ei accessit. Alii
 aiunt, quum in cœlo Dii conviva-
 rentur, & nectar multum adstaret,
 Amorem choream duxisse ac tripudi-
 asse, & ala crateris pedem concussisse,
 eumque evertisse; atque sic nectar
 in terram effusum rosæ florem ru-
 bicundum reddidisse.

C A P. XVIII.

De rosis, & quomodo odo-
 ratiores fieri possint, &
 non deficiant.
 Didymi.

Si allium juxta rosas plantaveris, o-
 doratiores erunt. Si autem perpe-
 tuo rosas habere velis, eas singulis
 mensibus plantato ac stercoreto, &
 semper habebis. Cæterum rosæ va-
 riis modis plantantur. Alii enim
 viviradices integras transplantant.
 Alii extrahunt una cum radicibus,
 & in palmarem magnitudinem, hoc
 est

est quatuor digitorum, concidunt tum ipsas radices, tum quicquid ex eis est enatum, & omnia segmen- ta plantant, cubiti spatio inter se distantia. Quidam coronas odoris gratia nexas plantant. Nōsse autem convenit, quod rosæ in locis ficcis provenientes, velut etiam lilia, odoratiores erunt. Rosæ præcoces fiunt, tum in cophinis, tum in fictilibus plantatæ, si eadem cura digneris eas, quali cucurbitas & cucumeres tractare solemus. Si autem velis eas, quæ jam plantatæ sunt, præcocem fructum ferre, duorum palmorum spatio a planta scrobem facito, & aquam calidam bis in die infundito. At vero ros qui in rosis reperitur, pure penna collectus, & per specillum palpebris infusus, lippitudini medetur. Conservabis rosas recentes & in vigore, si ipsas in amurcam immiseris, ita ut liquor eis supernatet. Alii herbidam adhuc hordei segetem una cum radicibus avulsam in dolium non picatum mittunt, & rosas adhuc clausas injiciunt, teguntque ac conservant. Alii viride hordeum in pavimento consternunt, & rosas superinji- ciunt. Democritus ait, si rosa in æstate media bis per diem rigetur, eam Januario mense fructum ferre. Florentinus autem tradit, rosam in corticem mali inferi & inoculari posse, & tempore malorum rosas nasci. Zoroastres dicit, per integrum annum oculorum morbis non laboraturum, qui

τετῆσι (1) πετραδακτυλιαῖα, τὰς ρίζας καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν ἐκπιφυκὸς, & πάντα τὰ τμήματα φυτεύουσιν, ἀπέχοντα ἀλλήλων ὡς πῆχυν. πνὲς αὐτὰς εὐωδίαν στεφάνους πλεῖζαντες φυτεύουσιν. Εἰδέναι ὅτι χερὶ, ὡς καὶ ἐν τοῖς (a) ἀνύδροις ρόδα, ὁμοίως ὅτι καὶ κείνα, εὐωδέστερα ἔσται. καὶ ὅτι ρόδα πρῶτον γίνεται φυτὸν ὡς ἐν τε κοφίνοις καὶ κεραμίσι, καὶ τὸ αὐτῆς ἐπιμελείας ἀξιοῦν, ὡς ἐπὶ τῇ κολοκυνθῶν καὶ σικύων. εἰ ὅτι βέλαι καὶ ἡδὴ πεφυτμέναι (b) πρῶτον ἐνεγκεῖν τὸ καρπὸν, ἀπὸ παλαιστῶν δύο & φυτὸν ὡς ὅσον ὀρύξας ἔσκει ὕδωρ θερμὸν τὴν ἡμέραν δεύτηρον. Ἡ ὅτι δρόσος ἢ ἐν τοῖς ρόδοις εὐερισκομένη, καθαρώς πέραν ζωαγμένη, & ἀλγὶ τὴν (2) μήλης τοῖς βλεφάροις ἐσχεομένη, τὴν ὀφθαλμίαν ἰάται. Διατηρήσεις ὅτι καὶ ρόδα νεαρά καὶ ἀκμαῖα, εἰάν ἐμβάλῃς ταῦτα εἰς ἀμόργλιν, ὡς ἐπιπολάζειν τὸ ὕγρον. ἔνιοι χλοάζουσιν κείνην μετὰ τὰς ρίζων ἀποσπάσαντες, εἰς κεράμιον ἀπίστων ἐμβάλλουσι, καὶ ρόδα μεμυκῶτα ἐνθέντες, σκέπουσιν & ἀλγὶ τῇσιν. οἱ ὅτι χλωρὰν τὴν κριθίαν ἐπὶ τὸ ἔδαφος σπείσαντες ἐπιβάλλουσι ρόδα. Δημόκριτος δὲ φησιν, ἐν μέσῳ τῷ θέρει ἀρδύνειν τὸ ρόδον δεύτηρον τὴν ἡμέραν, τῷ Ἰαννουαρίῳ μηνὶ φέρειν τὸ καρπὸν. Φλωρεντίνος ὅτι λέγει, δύνασθαι τὸ ρόδον εἰς φλοιὸν μήλας ἐκκεντρίζεσθαι καὶ ἐνοφθαλμίζεσθαι, καὶ τὰ καιρὰ τῶν μήλων γίνεσθαι τὰ ρόδα. Ζωροάστρης ὅτι λέγει, ἐπὶ ἐνταῦθα ἔνα μὴ αἰλγεῖν τὰς ὀφθαλ-

(1) Emend. ex MS. Barocc. prius πετραδακτυλιαῖας.

(a) Ἀνύδροις.] Plinius Tom. 4. p. 112. "Praterea omnis rosa ficcis quam humidis odoratiores.

(b) Πρῶτον.] Idem pag. cit. "Qui præcocem faciunt, pedali circa radicem scrobe aquam calidam infundunt, germinare incipiente calyce. Et Pallad. p. 67. "Si rosam temperius habere volueris, duobis palmis ab ea in gyrum fodies, & aqua calida bis rigabis in die.

(2) Restitui ex MSS. F. L. & Bod. anteα ζωαγμένης.

μὲν, τὸ ἐν πρώτοις ἰδόντα ἐπὶ τῷ
φυτῷ μεμυκυίας κάλυκας, & τρι-
σὶν ἐξ αὐτῶν ἀπμαζάμενον τὰ
ἔρμματα, & ἐπὶ τῷ φυτῷ τὰ ῥόδα
καταλιπόντα. Τινὲς ὃ τὰ ῥόδα
(c) φυλάττεισι νεορῶ, κάλαμον χλω-
ρὸν πεφυτμένον χρίσαντες, & ἐμ-
βαλόντες τὰς κάλυκας, καὶ παπύρου
περιδύσαντες ἡρέμα, ὅπως μὴ δια-
πνεύσῃ. ῥόδα ἀρχόμενα ἀνοίγεσθαι
παροτρύνουσιν θεία, ἔχεις παροτρύν-
μα λαβόντα. (d) εἰάν ἐξ ὀλίγων τὰ
φυτὰ πολλόνα ποιῆσαι βέλτε, λα-
βὼν τὰ κλήματα αὐτῶν διελθῇ, &
ποιήσας ὥστε τετραδακτυλιάα, ἢ
ροικρὰ μείζονα, κατὰ τῆσσι ὅταν
ἢ γένηται ἐνίαυσια ἢ μετὰ φύτευσιν,
ἀπέχοντα ἀπὸ ἀλλήλων πόδα, καὶ
ἔπως ἐργάζεσθαι, σκάπτον ἐπιμελῶς,
& τὴν ἄλλαν πᾶσαν ἐξαίρων. πεί-
σομαι ὃ θειότερας αὐτὸ μετέχειν
φύσεως. & ἢ μύρον ἢ φανώτερον
παροτρύνει, καὶ ποικυμένους ὀφθαλ-
μοῖς ἐπὶ σύμμετρον.

(c) Φυλάττεισι νεορῶ-] Pallad. p. 120. "Rosas nondum patefactas
servabis, si in canna viridi stante fissa recludas ita, ut fissuram coire
patiaris.

(d) Εἰάν ἐξ ὀλίγων-] Vide Palladium de rosario instituendo, in Novemb.
Tit. II.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Περὶ κείνου ἰσοεία.

Ζεὺς τὸ Ἡρακλέα ἐκ τῆς Ἀλ-
κμήνης γαλήνηκως θνητὸν ὄντα,
ἀθανασίας μέτοχον ἡβελήθη ἐργά-
σασθαι, καὶ τῷτον τὸ μάστιγι τῆς Ἡρας
κτυπωμένης ἐπὶ νέον ὄντα περὶ-
θῆκεν. ἐμπλησθὲν ὃ τὸ βρέφος τῆς
γάλακτος ἀπέθηκε μὲν τὸ σῶμα τῆς
θῆλης, ἔργον δὲ ὅμως τὸ γάλα ἀ-
φρόνως, & τῷ παιδὶ Διὰ γένετον,
ἐν ἔργον τε Διὰ γένετον, τὸ λεγό-
μενον (a) Γαλαξίαν ἀπειργασάσθαι,

(a) Γαλαξίαν-] Eandem Via lactea originem narrat Eratosthenes in
Καταπερισμοῖς, Cap. ultimo. Οὐ γὰρ ἐξῆν (inquit) τοῖς Διὸς υἱοῖς τὸ ἐργάσασθαι
vero

primus viderit calyces in planta
clausas, & tribus ipsorum oculos
absterferit, rosas ipsis in planta re-
lictis. Quidam rosas conservant
recentes, calycibus in viridem plan-
tatam arundinem fissam immisissis,
& arundine leniter papyro obligata,
ut perspirare non possint. Rosas,
dum aperiri incipiunt, sulphure suf-
fumiga, & cvesligio albas habebis.
Si ex paucis plantis plures facere
velis, sarmenta ipsarum divide, &
segmenta quatuor digitorum, aut
paulo majora, pange: quum autem
annicula fuerint transplanta, pedis
spatio in medio relicto, atque
ita excole diligenter fodiendo,
omnemque sylvam ac materiam
eruido. Certo autem persuasus
sum diviniore naturæ rosas partici-
pare. Nam & unguentum non ma-
lum ex eis fit, & male affectis ocu-
lis profunt.

C A P. XIX.

De lilio historia.

Quum Jupiter Herculem ex Al-
cmena genuisset, essetque mor-
talis ea de causa Hercules, immor-
talitatis participem facere cupiebat,
& propterea ipsum adhuc infantem
Junonis dormientis uberibus admo-
vit. Infans itaque lacte satur os a
papilla amovit, lac tamen nihilomi-
nus ubertim fluebat, etiam puero
amoto, & quicquid ejus in cælo
diffusum est, Galaxian effecit, quod

vero in terram delapsum est, ejusque glebas tinxit, id florem lilii produxit, quod lactis colorem exprimit.

ὃν τῇ γῇ ᾗ δ' ἀπὸ ῥύεν, καὶ τὰς βαί-
λας δεῦσαν, (b) ἀνθ' τοῦ ἔχρινος
ἀνέδωκε, πρῶτος τοῦ ἡρώαν
τῶν γάλακτι.

πρῶτος μετὰ χεῖν, εἰ μὴ πρὸς αὐτῶν θηλάσῃ [melius forsan θηλάσει] τὸ τ' Ἡρας
μαστὶν· διόπερ φασὶ τὸ Ἑρμῆν ὑπὸ τῷ γενέσιν ἀνακομίσει τὸ Ἡρακλέα, καὶ
πρῶτον αὐτὸν τῶν Ἡρας μαστῶν, τὸ δὲ θηλάσειν, ἐπινοήσαντες δὲ Ἡραν δ' ἀπὸ
σεῖσαι αὐτὸν, ἔ' τως ἐκχυθέντι τῷ πρῶτος ἐμῶν, ἀποτελεσθῆναι τὸ γάλα-
ξίαν κύκλον. Circuli hujusce Lactei pluribus meminit Manilius Lib. I.
ὅτι Achilles Tattius ait, ἔστιν ὄρετος καὶ μόνον ἐπὶ τῇ Σφαίρας αἰσθητός, τῷ
ἄλλων ὄντων νοητῶν.

(b) Ἀνθ' κείνους.] Pierius in Hieroglyph. p. 586. notat ex Nicandri Alexipharm. lilia Veneri invisa esse, quod candoris certamen cum ea inire voluerint, vel quod ex Junonis lacte ortum ceperint, inde Flores Junonii dicuntur.

CAP. XX.

Κ Ε Φ. Κ.

De liliis. Anatolii.

Περὶ κείνων. Ἀνατολίς.

SI lilia purpurea facere velis, dum florent cauliculos ipsorum revulsos decem aut duodecim simul colligato, & super fumum suspende, emittunt enim ex caulibus radículas parvas bulbis similes. Ubi igitur plantandi tempus adfuerit, cauliculos in faciem vini nigri missos macerato, donec purpurea & probe tineta visa fuerint tibi ipsa distrahenti. deinde hoc modo plantato, singulis facie sufficiente affusa, atque sic lilia inde producta purpurea floreant. At vero lilia per totum annum recentia permanebunt hoc modo. Avellunt ipsa una cum ramulis nondum aperta, sed adhuc clausa, inji-

Εἰ θέλεις (a) κείνα πορφυρᾷ ποιῆσαι, ὅταν ἀνθήσῃ λαβὼν ἀπ' αὐτῶν τὰς καυλὰς, σύνδησον ἀνὰ δέκα ἢ δώδεκα, καὶ κρέμωσιν ὑπὲρ καπνῶ, ἀνίστι τὸ ὅτι (1) καυλῶν ῥίζια μικρὰ, ὡς βολβία. ὅταν ᾖ καίρὸς ἢ ἔ' φυτεύειν, ἐμβρεξον εἰς τεύχεα οἶνον μέλαν τὰς καυλὰς, ἕως ἂν διελόντι σε φανῇ πορφυρᾷ καὶ βεβαμμένα καλῶς. εἴτ' ἔτω φύτλυσον, πρῶτον περὶ καπνῶν ἐκάσθ' τὸ τεύχεα τὸ ἀρκέν, ἔ' τως τὰ ἐξ αὐτῶν γινόμενα ἀνθήσῃ πορφυρᾷ. Τὰ δὲ κείνα ἐπὶ ὅλον τὸ ἐνιαυτὸν νεαρά ἀφαιμένῃ ἔτω. ἀφελόντες αὐτὰ μὲν τὸ κλωνίων ἔτω ἀνεωρόται, ἀλλ' ἐπὶ κυρτομερυκότα, ἐν πείρασιν εἰς ἀργία

(a) Κείνα πορφυρᾷ.] Haud aliter Plinius Tom. 4. p. 114. "Colliguntur mense Julio scapi arescentes, liliaque suspenduntur in fumo. Dein nudantibus se nodulis, in face nigri vini, vel Graci, mense Martio macerantur, ut colorem percipiant, atque ita in scrobiculis seruntur, heminis facis circumfusus. Sic fiunt purpurea Lilia: mirumque tingi ali-

(1) Emend. ope MSS. V. Barocc. ὅτι Casaub. pr. Ed. καρπῶν.

κερμέναι

κεράμια νέα (2) ἀκόνισα, τριτίσιν
ἀπίσσωτα, εἴτε πωμάσαντες τὰ ἀ-
γρία ἀποπίνονται, καὶ ἔτι πλεονέχου
παρορμένη τὸ αἰαντὸν ὅλον νεαρά.
εἰ ποτε ὃ ἐν τῇ μέσῃ χρόνῳ βυ-
λητῶσι πνέει ἐξ αὐτῶν λαβεῖν ὡς
τὴν χρεῖαν, ἐν ἡλίῳ πιθέασιν, ὅπως
θαλφθέντες ἀλγοιχθῇ. Ἰνα ὃ ἄλλω καὶ
ἄλλω καιρῷ ἀνθοφορῇ τὰ κρίνα, τὰς
βολβὰς (3) φυτεύων τὰς μὲν εἰς βά-
θους δικτύλῳ δώδεκα, τὰς δὲ
ἐκτὴν, τὰς δὲ δέ. καὶ ἐπὶ τῇ, ἢ ἐξέει
κρίνα ἐπιπολύ. ἔξει δὲ τὸ καὶ ἐπὶ
τῇ ἄλλῳ ποιῶν ἀνθέων. Φλωρεν-
τῶν ἐρωτῶν τὸ κρίνον γίνεσθαι
λέγει, εἰάν τις ἐντὸς (4) αὐτῶν
λεπτὴν χύσῃ κινάβαρι, φυλαττό-
μεν, μὴ τὰς βολβὰς (5) ἀλ-
γούσῃ. εἰ δὲ καὶ ἄλλω χρόνῳ πε-
ρικέσῃ τις αὐτὰ, ἢ δέλφ, ἔξειν ἐκάσῃ χρόνῳ τοιαῦτα κρίνα γινέσθαι.

ciuntque in vasa fictilia nova non
picata, deinde vasa cooperta repo-
nunt, atque sic asservata per totum
annum recentia durant. Siquan-
do autem medio tempore aliqui eis
uti velint, in sole exponant, quo cal-
facta aperiantur. Quo vero lilia
sæpius florem producant, dum bul-
bos ipsorum plantas, alios ad alti-
tudinem digitorum duodecim, alios
octo, alios quatuor deponito, & diu
lilia habebis. Idem etiam in aliis
floribus facere licet. Florentinus
rubrum lilium futurum ait, si quis
intra bulborum tunicas cinnabari
fundat, caveat autem ne bulbos
contundat. Si vero etiam alio co-
lore quis ipsa oblinat, cujuscunque
coloris voluerit lilia nascentur.

(2) Pro ἀκόνισα legend. vel ἀκόνιζα, ut Codd. impressi Dioscoridis ex-
hibent Lib. I. Cap. 93. — Κεράμεον ἀγρίον ἀκόνιτον (τριτίσιν ἀπίσσωτον),
Vel potius, analogia servata, ἀκόνιζα, nam a κωνία deducitur, idque a
κωνία, Pix liquida, teste Dioscoride. Apud Hesychium, κωνήσις, πικρο-
κωνήσις, Pice oblinere: Hinc Μόρσις πικροκωνήσις Aeschilo & Cratino
dicitur Mors, quam obeunt, qui pice obliti cremantur. Vid. Etymologum
& Schol. Aristoph. ad Vespas Vs. Τὸν πρόχον ἔχων ἐν τῇ λεκάνῃ τὰ μὲν
δὲ ἡμῶν ἀεικωνεῖ. — (3) Ita MSS. V. Bar. & Interp. antea φύ-
τῶσαν. (4) Interp. legisse videtur λεπτὴν χύσῃ, ita etiam MS. Voss. In
Bar. λεπτὴν χύσῃ. (5) Ita MSS. V. & Bar. in quo scrib. ἀεικωνεῖς
αὐτὰ ὃ γέλει.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Περὶ Ἰριδος. Λεοντίνος.

C A P. XXI.

De Iride. Leontini.

(a) Τῆς Ἰλλυρικῆς Ἰριδος ἡ βαρ-
χεῖα καὶ λεπτοτάτη φυτὸς
ἐν ἀστροφάτων φυτῶν Ἰανναρίῳ,
ἄλλοις Ἀπειλλίῳ μηνός.

IRIS Illyrica parva & tenuissima
plantatur ex recentibus plantis
Januario, usque ad Aprilem men-
sem.

(a) Τῆς Ἰριδος Ἰλλυρικῆς— Vid. quæ supra adnotavimus de Iride Illyrica
ad Cap. 8. Libri 6ti.

C A P. XXII.]

De viola Historia.

Violæ flos natus est ex ea, unde nomen habet. Etenim Jupiter Io puellam amavit, & ex amore coiit, & ut Junonem res lateret, & non innotesceret, naturæ transmutationem fecit. Deprehensus enim Jupiter, & factum celare cupiens, hominem in buculam transmutavit. Terra vero in honorem dilectæ Jovi florem protulit, qui juvenulæ pabulum esset, & sane flos propter ipsam factus ex ipsa nomen tulit, & fortunam puellæ coloribus suis ostendit. Rubescit enim veluti virgo, purpurascit autem velut bucula, & albescit, indicans quod puella in astra est translata, & quæcunque germen ostendit, ea in muliere fuerunt.

(1) Hæc desunt in MSS. & Versione.

C A P. XXIII.

*De plantatione violarum.
Tarentini.*

Violæ purpureæ, & aliæ omnes, tum auricolores, tum russei coloris, post idus Martias plantantur, & post calendas Maias. Est autem folium violæ refrigerans, & inflammationibus prodest. Oleum autem violarum febricitantibus illitum eos refrigerat. Similiter etiam viola alba in arcolis feritur, & Januario transplantatur, usque ad septimum Iduum Februariarum.

(1) Ita MSS.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Περὶ Ἰεῖς ἱστορία.

ΙΟΝ τὸ ἀνδρῶν [(1) ἐκ τῆς Ἰεῖς] ἡς ὀνομαζέσθαι γένεσιν. ἡρα μὲν τῷ ὁ Ζεὺς τῆς Ἰεῖς, ἐρῶν ὃ ἐπὶ λησίσταζε, & Κυλαθῆν ἐπειρᾶτο τὴν Ἡρα καὶ τὴν ἑλίσχον, μετὰβολὴν τε ἐποιεῖτο τῆς φύσεως. ἀλλὰ τῷ ὁ Ζεὺς, καὶ τὸ γένος ὑποκλέψας ζητῶν, εἰς βῆν μετὰβάλλει τὴν ἀνθρωπον. πρῶτον ὃ ἡ γυνὴ τὴν ἐρωμένην τῷ Διὶ ἀνδρῶν ἀνῆκε τὴν βῆν σίμωσθαι, & γένος δι' αὐτὴν ἐξ αὐτῆς ὀνομαζέσθαι, & ὅλοι τῆς κόρης τὰς τύχας τοῖς χρώμασιν. ἐρυθραίνεται μὲν τῷ οἰάπερ παρθένης, πορφύρεα ὃ αἶμα βῆς, καὶ λευκαίνεται, δηλὸν τὴν εἰς αἶμα τῆς κόρης μετὰβολὴν, ὅτε τὸ βλάστημα φαίνεται, γένεσιν ἡ γυνή.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Περὶ φυτεύσεως Ἰων.
Ταραντίνων.

ΙΑ τὰ πορφύρεα, & τὰ ἄλλα πάντα, καὶ πρὸς ζῶντα & τὰ ῥεσίζοντα, μὲν εἰδὲς Μαρτίας φυτεύεται, & μὲν καλάνδας Μαίας. ἔπειτα τὸ Ἰεῖς φύλλον καθαψύχον, καὶ ὠφελὲν ἐν ταῖς φλεγμασίαις. τὸ ὃ ἔλαιον τὸ δὲ τῶν ἰων τοῖς πυρελίστοις (1) ἐπιχειρόμενον καθαψύχον. ὡσαύτως καὶ τὸ λευκόιον ἀπείρεται ἐν πρᾶσιαις, & μετὰφυτεύεται Ἰανουαρίῳ, ἄρχεται τῶν ἐσθέρων εἰδῶν Φεβρουαρίων.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Περὶ Ναρκίσου ἱστορία. (1)

Παραλόγος πάντας λόγους ὑπερβῆκε παραλογώτερος. Νάρκισος γὰρ ἦν ἐρώων οἰκογεν, ὃς φθειρόμενος οἰκογεν. ὥρα μὲν γὰρ διέφερε σῶματός, ἔκρινεν δὲ τὸ ἐρᾶν ὃ τὸ πόθον ἐκτείνετο. καὶ λαμβάνει γὰρ πηγὴν, ὡς πτόμενος, θεατὴς δὲ τῆς οἰκείας μορφῆς καὶ σταῖς, ἐραστὴς δὲ αὐτὸς καὶ ἐρώμενος ἐγένετο. ἐρώων δὲ αὐτὸς ἐαυτῷ, διεφθείρετο. ἐπὶ πηγὴν δὲ ἐλθὼν, ἔσπερε μὲν τὴν σκιάν ὡς ἐρώμενος, ἠτήθει δὲ, ὃς ἐαυτῷ (2) λαβόμενος, ἐπὶ τοῖς ὕδασι τῆς πηγῆς ἐαυτὸν ἐπαφῆκε, ὃς παραψυχὴν δὲ πάντας ζῴων, βίβας ἐξέστην εὐξάτο, τοσούτον τῇ πλευτῇ ὀνηθείς, ὅσον εἰς ἀνδρῶν τῇ ὁμωνύμῳ μνήμῃ τῇ βλάστης (3) μετεβλήθει.

(1) MSS. F. L. Bod. addunt Ταρωνίαν. (2) Emend. ex MSS. prius λατόμενος ἐπὶ τῷ. (3) Ita MSS. V. F. L. Bod.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Περὶ Φυτείας ναρκίσου.
Διδύμου.

Αυτόριζος ὁ νάρκισος φυτεύεται, ὡς βλάστησιν ἀρχόμενος. Μαίῳ μηνί, καὶ μεταφυτεύεται. ψυχρότατον δὲ ἐστὶ τὸ ἀνθος αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Περὶ Φυτείας κρόκου.
Φλωρεντίνου.

Οκρόκος αυτόριζος φυτεύεται, ὅταν τὸ ἀνδρῶν ἀποβάλλῃ. τὸ δὲ ἀνδρῶν ὡς πρὶν ἀνίσχῃ ἢ τὸ φύλλον. ἀνθολογείται δὲ, ὅταν εὖ

C A P. XXIV.

De Narcisso historia.

Insoliti casus ratio magis insolita fuit. Narcissus enim, dum se amabat, periit. forma erat egregia, quæ etiam amoris causa fuit. Fonti enim sitiens incubuit, suaque allectus forma, & amator & amafius fuit. sui autem amore captus, periit. Fontem igitur adiens, imaginem suam amore persecutus est, sui vero impos factus, & seipsum prehendere gestiens, aquis se immerfit, & amoris levamine quæsito, vitæ exitum fortitus est; nihil autem commodi inde percepit, nisi quod in florem cognominem mutatus fuerit.

ὅσον εἰς ἀνδρῶν τῇ ὁμωνύμῳ μνήμῃ τῇ βλάστης

C A P. XXV.

De plantatione narcissi.
Didymi.

Narcissus a viviradicibus plantatur, germen fundere incipiens Martio mense, & transplantatur. Flos ejus frigidissimus est.

C A P. XXVI.

De plantatione croci.
Florentini.

Crocus a viviradicibus plantatur, cum florem abjecerit. Florem autem prius emittit quam folium. Flos colligitur, ubi bonum colorem adeptus

adeptus fuerit, cuspidibus ex medio flore extractis, & ad triduum aut quadriduum siccatis, deinde summa ejus pars purgatur, & album quidem adimitur, & flos componitur in vasis quantum fieri potest constitutus. Diophanes in umbra crocum siccandum esse tradit.

(1) Ex MSS. Palatt. & Barocc.

C A P. XXVII.

De sampsucho, costo, & balsamo.

S Ampsuchum ex femine feritur, & transplantatur Aprili & Maio, jucundum odorem habens, & calidissimum. Similiter etiam costus & balsamum a viviradicibus plantantur Novembri mense, ambo odoris fragrantiam habentia.

(a) Τὸ Σάμψυχον.] Plerique Vett. e quibus Dioscor. & Plinius, *Sampsuchum* & *Amaracum* confundunt; Alii, e quorum numero Galenus, Meleager, & Paulus Aegineta, prorsus diversa faciunt, varia forsan dialecto inducti; nam herba quæ Aegyptiis, Cypriis, & Syris *Sampsuchum*, eadem Cyzicenis, Diocli Medico (qui de Medicamentis lethalibus scripsit), & Siculæ genti *Amaracum* dicitur. In Nothis Dioscor. Romanis Μαζέρινα, Majorana. Plinius: "Seritur utroque genere, & semine & ramo. Consul. Salm. de Homon. Hyl. Iatr. Cap. 13. Dioscor. Lib. 3. Cap. 47. & Plinium Tom. 4. p. 128.

(1) Ita MSS. prius *θερωτότερον* ἔν.

(b) Κόστος & βάλαμνον.] De Costo satis diximus ad Cap. 13. Lib. VII. *Balsamum* Theophrasti ætate soli Judææ concessum, postea Dioscoride teste & in Ægypto proveniebat. "Arboris (inquit Plinius) tria genera. "Tenui & capillacea coma, quod vocant Eutheriston. Alterum scabro "aspectu, incurvum, fruticosum, odoratius; hoc Trachy appellant. Ter- "tium Eumeces, quia est reliquis procerius, lævi cortice. Purum balsa- "mum vendente Fisco trecentis Denariis vanibat. Vid. quæ congeffit Salm. ad Solin. p. 591, 2, 3. Dioscor. Lib. 1. Cap. 18. Plinium Tom. 3. p. 43, 4. & L. Allat. in Eustathium.

(2) MSS. habent *πρὸς ὁσφρησιν*.

χρόση, ἐν μέσῃ τῇ ἀνδρὸς ἐλκο-
μένων τῇ γλαχίνων, καὶ ἀψυχου-
μένων ἡμέρας γ'. ἢ δ'. εἴτε κα-
ταίρει αὐτὴ τὸ ἀκρον, καὶ τὸ λευ-
κὸν ἀφαιρεῖται, & (σωπῆ) εἰς αἴ-
γία εἰς δύναμιν (1) πιπιλημένον.
Διοφάνης δὲ φησιν, ὅτι τὸ χρόση
ἐν σκιά χερὶ ψύχειν.

Κ Ε Φ. KZ.

*Περὶ σαμψύχου, κόστου, καὶ
βαλαμνου.*

(a) Τὸ σάμψυχον ἐν (πέριμαλος
(πέριμαλος), & μελαφουτεύεται
Ἀπελλίω καὶ Μαίῳ, ἡδύαν τινὰ
ὁδὸν ἔχον καὶ (1) θερμότητι. ὡς-
αὐτως (b) κόστος & βάλαμνον αὐ-
τόριζα Νοεμβρίῳ μηνὶ φυτεύου-
εὐάδη ὄντα (2) τὴν ὁσφρησιν.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Περὶ μισοδόλου, ὅ καὶ ὠ-
κίμου. Σωτίων.

C A P. XXVIII.

*De Misodulo, sive ocimo.
Sotionis.*

(α) Τὸ ὠκίμον, τέττι τὸ λεγόμενον μισόδουλον, εἰς ἐδὲν ἔργων χρησίμην. καὶ ὅ (β) μανιώδεις καὶ λεηταρικούς καὶ ἡπατικούς ποιεῖ τὰς ἐσθίωντας. πεμνημερίον ὃ τὴ τέττι κακίας, τὸ τὴν αἴαντα πάντα ἐσθίωντα μόνον ὠκίμου ἀπέχεται. μασηθὲν ὃ τέττι καὶ ἐν ἡλίῳ πηλὸν σκληρύνει. μάλιστα ὃ ταῖς γυναῖξιν ἐστὶ πολυμυώτατον, τοσαύτῳ ἔχον πρὸς αὐτὰς φυσικὴν ἀνὴπαθειαν, ὡς εἴ τις ὑπὸ λοπάδι ὄψῃ ἐλόρριζον ὠκίμον ὑποθίῃ, ἀγνοήσης γυναικός, ἢ πρὸς πρὸν ἢ γυνὴν ὃ ὄψῃ ἀψαλὶ πολυμήσειε, πρὶν ἀρθῆναι τὸ ὠκίμον.

O Cimum, hoc est μισόδουλον appellatum, prorsus inutile esse novi. Nam insanos & lethargicos & hepaticos eos facit qui eo vescuntur. Signum autem ejus malignitatis est, quod capra omnia depascens, a solo ocimo abstinet. Manducatum autem & in sole expositum scorpiones gignit. Maxime autem mulieribus infestum est, tantam habens adversus ipsas naturalem contrarietatem, ut si quis, inscia muliere, sub patinam obsonii integrum cum radice ocimum supponat, mulier non prius obsonium contingere audeat, quam ocimum tollatur.

(α) Ὠκίμον μισόδουλον,] Occurrit etiam apud Demetr. in Hierocosph. Lib. i. Cap. 9. Varro Lib. i. de Re Rust. dictum putat ὠκίμον, quod ὠκίως valeat. Κοινῶς (Suidæ verba) λέγει βασιλικόν.

(β) Μανιώδεις.] Hæc ad verbum expressit Plinius Tom. 4. p. 44.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Περὶ κισσοῦ ἱστορίας.

C A P. XXIX.

De hedera historia.

Κισσός, τὸ ἀνδρῶν, νέος ἐτύχανε πρόπρον, χρυσυτὴς Διόνυσος ἡνόμενος. χρυσαῖον ὃ τὸ Θεῶν πρὸς τὴν γῆν καταφέρεται καὶ γῆν πμῶσα Διόνυσον ἀνδρῶν ἀνῆκεν ὁμῶν μὲν [(1) βλάστημα], σῶζοντα τὰς νέας βλαστήματα. προγόνων μὲν ὅτι ἐκ γῆς ἀμπελον ἀειπλέκειαι πέφυκεν, ἔτι περὶ πλεονέκοντος, ὡς ὅτε νέος ἐχόρευε.

H Edera, id est Cissus, adolescens antea fuit, & Bacchi saltator, qui, cum coram deo tripudicaret, ad terram prolapsus est, & interiit. Terra autem, in honorem Bacchi, florem produxit adolescenti cognominem, & juvenis germina conservavit: quod ubi ex terra prodiit, vitem amplecti solet, eo modo quo adolescens Bacchum in tripudiis amplecti consueverat.

(1) Hæc vox lituram meretur, sed MSS. retinent; quid autem tota περικισσὴ velit, me adhuc latet.

CAP. XXX.

Κ Ε Φ. Α.

De plantatione hederæ.

Περὶ φυτεύσεως κισσῷ.

Hedera aqua gaudet; plantatur autem ante calendas Novembres, & à calendis Martiis. Corymbum hederæ habebit decorum, si quis trium conchyliorum ustorum & confusorum cinerem adspargat, aut alumine corymbos irroret. Alba vero ex nigra fit, terra alba macerata, & hederæ radicibus infusa per dies octo. Damogeron ait, si quis hederæ nigrae corymbos tres in linteolum mundum mittat, & filo obligatos splenico ad triduum alliget, ab affectu liberatum iri eum cui sint alligati.

Ο Κισσὸς ὕδατι χαίρει· φυτεύει δὲ πρὸ καλανδῶν Νοεμβρίου, καὶ ἀπὸ καλανδῶν Μαρτίων. ἢ τὸν κόρυμβον ὁ κισσὸς εὐπρεπῆ ἔξει, εἰάν τετρα (1) κογχύλια καύσας πρὸς καὶ κόψας, καταπίσῃ, ἢ συμπιέσῃ ῥάνη τὰς κορύμβους. λευκὸς δὲ ἐκ μέλανος γίνεται, γῆς λευκῆς βορρῆσεως, ἐν ταῖς ρίζαις δὲ κισσῷ ἐπιχεομένης δι' ἡμερῶν (2) ὀκτώ. Δαμογέρον δὲ φησιν, εἴ τις κισσῷ μέλανος (3) κορύμβους γ', εἰς ὁρόνιον καθαρὸν βάλλῃ, καὶ δέσας λίνθου ὡπλυντικῇ περιάψῃ ἐφ' ἡμέρας γ', εἰπαλάξῃ δὲ πάθος τὸ περιεπιόρμητον.

(1) Ita MSS. prius κογχύλια.... ῥάνη. (2) Ex MS. V. ἢ Interp. ante ὀκταίς. (3) Restitui ex Casaub. ἢ Interp. pr. Ed. κορύμβους, in MSS. Long. ἢ Bod. κορύμβους.

LIBER XII.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΒ'.

ARGUMENTUM LIB. XII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΒ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui duodecimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet olerum diversorum sationem, & quæ singulis mensibus plantare & ferere oporteat, & hortorum constructionem mirabilem, & olerum utiles effectus.

Ταδε ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, δωδεκάτη μὲν ἔσθ' ἡ περὶ Γεωργίας ἐκλογὴ, περιεχούσα δὲ λαχανίων ἀφ' ὧν τροφῶν, ὅσα τε γὰρ ἐν ἐκάστῳ μὲν φυτεύεσθαι καὶ ἀπείρεσθαι, καὶ κηπευομένων διασκευῆς καὶ λαχανίων ἀνεργείας ἀφελίμους.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Γνώσις (1) τὸ χτ' μῆνα
π' ἀείρε), καὶ π' φυτεύ-
ει), χτ' τὸ κλίμα Κων-
σταντινουπόλεως.

Notitia, quid singulis mensi-
bus ferendum sit, & quid
plantandum, secundum cli-
ma Constantinopolis.

ΜΗΝΙ Ἰανουαρίῳ Σπείρε-
ται θαλασσοκράμβη, καὶ
χρυσολαχάνη, καὶ τήλεως.
Μῆνι Φεβρουαρίῳ (α) (σπείρε) (2)
καρόμυρον καὶ παρσέν, καὶ (3) κρομ-
μύδιν, σεύτλον, δαυκίν, τούτλορρι-
ζον, (4) θρύμνη, μαρῆλια ἀίφθορα,
ταπέσι δικάριον, φρυγιάκον, ριγ-
ταίνον, καὶ κρομβή λουκή, καὶ κρομ-
βασπάρων, καὶ (5) καλίανδρον, καὶ
ἀνήθον, καὶ πήχανον. μεταφυτεύεται
δὲ (b) μαρῆλιν, (c) πικρίδιν, θει-
δακίν, (d) φρυγιάκον, πολύκλωνον,
κωμωδιανόν.

Μense Januario feritur braf-
fica marina, cum atripli-
ce, & fœno græco.

Februario mense feritur codimen-
tū cum porro, & cepula, beta, daucus,
beta radicata, thymbra, marulia diver-
sa, hoc est dicardium, phrygiaticum,
rhigitanum, & brassica alba, & cram-
basparagus, & coriandrum, & ane-
thum, & ruta. Transplantatur au-
tem marulium, picris, lactuca, phry-
giaticum, polyclonum, & comodi-
anum.

(1) Vel delend. vel legend. Ε.

(α) Σπείρε) καρόμυρον.] Du Fresne in Glossario: Κοδόμεντον, Petrose-
linum Macedonicum. Herba sic appellata, quod sit praeipui usus in con-
dimentis. Glossæ Iatricæ MSS. ex Cod. Regio. 190. Μακεδονικόν, τὸ καρό-
μυρον. Lexicon Neophyti MS. Πετροσελίον Μακεδονικόν, τὸ Κοδόμεντον.

(2) Interp. Ε. MS. V. καρόμυρον, Bar. καρόμυρον, sed Long. ut in textu.

(3) Barocc. κρόμμυρον. (4) Vid. Notas ad Cap. 42. Lib. X. (5) Bar.
καλίανον.

(b) Μαρῆλιν.] Neutra Nomina in ον a Græcis sequioris ævi proferun-
tur in ι, ut Σκεπάριον, ἀλεῦρι vel in ιν, ut Κρομμύδιν pro Κρόμμυρον, Ε.
μαρῆλιν pro Μαρῆλιον. Μαρῆλιον autem Ε. Μαιῆλιον, Lactuca. Glossæ
Reg. MSS. Θείδαξ, Μαρῆλιον. Et Symeon Sethi Antiochen. p. 39. Μα-
ρῆλια, ἀ καὶ θειδακίαν καλεῖν), ψυχρά εἰσι. Nostro autem Μαρῆλιον vi-
detur esse tantum Lactuca genus, cum in hoc Mense, Ε. Decembri, Ε. μα-
ρῆλιον Ε. θειδακίαν fiat mentio.

(c) Πικρίδιν.] Πικρίδης, Intuba, Lactucæ amaræ. In notis Diosc.
Οἱ ὅ σπείρειν, πικρίδα. Suidas. Σίρις, εἶδος λαχάνων... αἱ παρ' ἄλλοις πι-
κρίδες, ἢ μᾶλλον πικρητέρων εἶπεν, Μακεδονήσια. Neophytus a Salm. cita-
tus; Σίρις, τὸ κιχώριον, ἢ τοι τὸ ἀγγεῖον μαρῆλιον, ὃ καὶ πικρομάρῆλιον λέγεται
καὶ πικρίς.

(d) Φρυγιάκον.] Quid velint ριγταίνον, φρυγιάκον (nisi forte a Phry-
gia ductum), Ε. κωμωδιανόν, quæ toties in hoc capite occurrunt, me nescire
inficias non eo; πολύκλωνον forsan, a foliorum vel ramusculorum multi-
tudine.

Mense

Mense Martio feritur beta, entha-
dium, & atriplex, & dicardium ma-
rulum ac rhigitanum. Transplan-
tatur marulum, picridium, phrygi-
aticum, polyclonum.

Aprili mense sub finem feritur feut-
lomolochum, & atriplex, & dicardi-
um cum rhigitano. Transplantatur
autem a Martio & Aprili mense
brassica alba, similiter & cramba-
sparagus, & brassica marina, &
marulum cum rhigitano, & so-
lum.

Mense Maio feminatur feutlomo-
lochum, & atriplex, similiter & men-
tha, & rhigitanum. Transplantatur
feutlomolochum & marulum.

Mense Junio feritur feutlomolo-
chum, similiter & dicardium, &
porrum minutum transplantatur lu-
to oblitum in humidum locum. Si-
militer & beta, & molochium, &
marulum.

Julio mense feritur intybum, &
feutlomolochum, plantatur porrum
in terra sicca, & statim rigatur, ne sti-
mulum radícula ejus faciat: Et jam
marulum tabescere incipit. Neces-
sarium est etiam transplantare &
intybum, & feutlomolochum. beta
autem seorsim, & molochium seor-
sim transplantari debent.

Μῦνι Μαρτίῳ (πέρι) σεύτλον,
(ε) ἐνθάδιον, καὶ χρυσολάχανον, καὶ
δικάρδιον μαρῆλιν, ῥιγίανόν. μετα-
φυτεύει ὃ μαρῆλιν, πικρίδιον, φρυ-
γιατικόν, πολύκλωνον.

Μῦνι Ἀπριλίῳ (πέρι) εἰς τὸ
(6) λήγῃ στυλομόλοχον, καὶ χρυ-
σολάχανον, καὶ δικάρδιον σὺν τῷ ῥι-
γίανῳ. μεταφυτεύεται δὲ ἀπὸ Μαρ-
τίου καὶ Ἀπριλίου μῦνις λάδιον-
κράμβη, ὀμβίως καὶ κραμβασπάρτα-
ρον, καὶ θαλασσοκράμβη, καὶ τὸ μαρ-
ῆλιν σὺν τῷ ῥιγίανῳ, καὶ μόνον.

Μῦνι Μαΐῳ (πέρι) σεύλομό-
λοχον, καὶ χρυσολάχανον ὀμβίως (7) καὶ
ιδίως, καὶ ῥιγίανόν. μεταφυτεύεται ὃ
σεύλομόλοχον, καὶ μαρῆλιν.

Μῦνι Ἰουνίῳ (πέρι) σεύλο-
μόλοχον, ὀμβίως καὶ δικάρδιον, καὶ τὸ
λεπτόν ὃ πρῶτον μεταφυπνύμενον
παραπηλωτὸν εἰς ἐνυγρον τόπον. ὀ-
μβίως καὶ τὸ σεύτλον, καὶ τὸ (f) μολ-
όχιν, καὶ μαρῆλιν.

Μῦνι Ἰουλίῳ (πέρι) ἐντύσον
καὶ σεύτομόλοχον, καὶ μεταφυτεύεται
πρῶτον κατὰ ἐξῆρας γῆς· δεῖ δὲ πα-
ραχρημα ποιεῖν αὐτὸ, ἵνα μὴ ποι-
ήσῃ κέντρον τὸ ῥιζάειν· (8) μέλλει
τήκειν καὶ μαρῆλιν. ἀναγκαστὸν με-
ταφυτεύειν καὶ ἐντύσον, καὶ σεύτομό-
λοχον. τὸ δὲ σεύτλον ιδίως, καὶ τὸ μολ-
όχιν ιδίως μεταφυτεύειν.

(e) Ἐνθάδιον... δικάρδιον μαρῆλιν, -] Ἐνθάδιον nusquam, quod sciam, apud
Botanicos Scriptores comparet; sed Lactuca δικάρδιον dicitur a duplici
corde, quod enim spissum & coactum intus habet, Cor Lactucæ hodie
dicimus.

(6) Interp. legebat τὴν λύγην, sed MSS. ut in textu. (7) MS. V. &
Interp. ut in textu; sed in MS. F. καὶ ἡδύοσμον, L. & Bod. habent ἡδύ-
οσμον, utrumque male pro ἡδύοσμον.

(f) Μολόχιν. -] Du Fresne: Μολόχη, Malva, Μαλάχη. Et in Anastasio
de Patribus Sinaitis. Athenæus p. 58. sub Tit. Μαλάχη. Ἡσίοδος, (in-
quit) Οὐ δὲ ὅσον ἐν μαλάχῃ περὶ καὶ ἀσφοδύλῳ μέγ' ὄνειαρ. Τέτο' Ἀπικῶς.
Ἐγὼ δὲ ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις εὗρον ὃ Ἀντιφάνης τὸ μολ καὶ λο, ἀπὸ ὃ ο γε-
νεσμενόν. Τρώζοντες μολόχης ῥίζαν. Καὶ Ἐπίχαρμον -- πρῶτον εἰς γῆν
μολόχης.

(8) Ita legend. nullus dubito, antea μέλλει ὃ τήκει, καὶ μαρ. ἀναγκασ-
μεταφυτεύειν, sed ὃ non comparebat in MSS. V. & F.

Μὲν δὲ Αὐγύστῳ ὀπίσκειται ἔντυβον, καὶ σευτλομόλοχον, καὶ γρηγύλιν κεφαλωτὸν, καὶ γρηγύλιν πρῶτον, (9) καὶ γρηγύλοσπάρων, καὶ κράμβειν λόσκον. καὶ μεταφυτεύεται πρῶτον, ἔντυβον, (10) σευτλομόλοχον, καὶ ῥάφανος ὀπίσκειται κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ εὐζωμον, καὶ τὸ κάρδαμον ὀπίσκειται.

Μὲν δὲ Σεπτεμβρίῳ ὀπίσκειται σευτλομόλοχον, καὶ ἔντυβον ὀψιμῶς, καὶ γρηγύλιν τὸ τῆς ἀγέλης. μεταφυτεύεται δὲ τὸ γρηγύλιν τὸ κεφαλωτὸν, καὶ τὸ γρηγύλιν τὸ χρηματίζον εἰς τὸ γρηγύλοσπάρων, καὶ τὸ ἔντυβον τὸ βρεγμαλίτικον, καὶ τὸ σευτλομόλοχον ὁμῶς, καὶ τὸ κηλάνδρον, καὶ ὁ ῥάφανος.

Μὲν δὲ Ὀκτωβρίῳ εἰς τὸ νέον ἔπος ὀπίσκειται μαρῦλιν, πικρίδιν, κομωδιανόν, πολύκλων, φειδιάν. μεταφυτεύεται δὲ τὸ γρηγύλιν, σευτλον, καὶ ἔντυβον, καὶ κάρδαμον, καὶ εὐζωμον, καὶ κράμβειν τὸ λόσκον κράμβειν.

Μὲν δὲ Νοεμβρίῳ ὀπίσκειται τῆλιν, καὶ μεταφυτεύεται γρηγύλα τῆς ἀγέλης, καὶ ἔντυβον ὀψιμῶς, καὶ σευτλον ὁμῶς, καὶ μολόχιν ὁμῶς. ὀπίσκειται καὶ κηλάνδρον.

Μὲν δὲ Δεκεμβρίῳ ὀπίσκειται μαρῦλιν, καὶ πικρίδιν, πολύκλων, φειδιάν, κομωδιανόν.

(9) Emend. ex MS. Bar. prius εἰς. (10) Supplevi ex MSS. & Interp.

Κ Ε Φ. Β.

Περὶ Κηπουποιίας.

Φλωρεντίν.

Τὸ τῆς κηπουποιίας χρεῖμα ἀναγκαῖόν ἐστι τῷ βίῳ. κήπον τιμαρξὴν καὶ ἀποδοτέον καὶ ἀπὸ ὑγείαν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκ τῶν νόσων ἀναλήψεις, μὴ (α) πόρρω τῶ οἴκῳ, ἀλλ' ὅπως ἐγγύς, ὥστε καὶ τῷ ἀπὸ τῆς γῆς παρέχειν τίς ψιν, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς

(α) Vid. Cap. I. Libri X.

Menſe Auguſto feminatur intybum, & ſeutlomolochum, & rapum capitatum, & rapum præcox, & gongylaſparagus, & braſſica alba. Tranſplantatur porrum, intybum, ſeutlomolochum, & raphanus feminatur in latitudinem; & eruca, & naſturtium feritur.

Menſe Septembri feritur ſeutlomolochum, & intybum ſerotinum, & rapum ſylveſtre. Tranſplantatur autem rapum capitatum, & rapum nomine tranſiens in gongylaſparagum, & intybum brumale, & ſeutlomolochum ſimul, & coriandrum, & raphanus.

Menſe Octobri in ſpem novi anni feritur marulium, picridium, comodianum, polyclonum, lactuca. Tranſplantatur autem rapum, beta, & intybum, & naſturtium, & eruca, & braſſica alba.

Novembri menſe feritur fœnum græcum, & tranſplantantur rapa ſylveſtria, & intybum ſerotinum, & beta ſeorſim, & molochium ſeorſim. Seritur & coriandrum.

Menſe Decembri feminatur marulium, & picridium, polyclonum, lactuca, comodianum.

CAP. II.

De Horti ſtructura.

Florentini.

Ἡ Horti ſtructura res eſt ad vitam maxime neceſſaria. Hortum itaque conſtruere convenit & ad ſanitatē, & ad vires a morbis reſciendas, non procul ab ædibus, ſed vicinum, ut & delectationem ex aſpectu inde capiamus, & jucundi-

tatis ex odoris fragrantia participes
fiamus. Situs autem ejus non sit
secundum ventum arearum, ne a
tenuissimis quibusque palearum par-
ticulis inde allatis plantæ lædantur.
Oportet autem eum qui olerum
plantationis studio incumbit, pro-
ficere ut femina sint bona, terra
apta, aqua item & stercus sint in
promptu. Etenim bona femina si-
milis facient ea quæ inde nascen-
tur. Terra autem apta & fecun-
da concreditum servabit. Aqua ve-
ro alendo olera majora faciet. Ster-
cus autem laxiorem facit terram, ut a-
quam facile suscipere possit, quo & ra-
dicibus impertiatur, & plantam emittat.

† *Malim κείμενον.* (1) Ita MSS. prius ἀπὸ τῆς ἀρχῆς.

(b) Τῆς ἀρχῆς.] Pallad. p. 26. "Ab area longe situs sit hortus; nam
"pulverem patitur inimicum,

CAP. III.

De terra oleribus apta.
Didymi.

Terra ad horti culturam optima
est, quæ neque argillosa, ne-
que valde aspera est, neque æsta-
te magnis hiatibus rumpitur. Ter-
ra enim argillosa, quæ hyeme qui-
dem congelatur, per æstatem vero
resiccatur, omnia in se plantata per-
dit, aut imbecillia & tenuia facit.
Vix autem argillosa idonea redda-
tur, si ex æquo stercus ei admisce-
atur. Quæ vero in hiatus disparat-
ur, prorsus inutilis est. Aspera au-
tem neque plantas nutrire, neque
capere aquam potest. Sunt autem
pauci loci asperi & arenosi oleribus
idonei, qui scilicet multum limi ha-
bent, quos radices aluntur. Qua-
propter facile est deprehendere ter-
ram oleribus aptam. Hanc enim si

Κ Ε Φ. Γ.

*Περὶ γῆς ἀεριοζύσης λα-
χαίνους. Διδύμης.*

Γῆς κηπίεως ἡ ἐλίσκη, ἢ μήτε ἀρ-
χιλάδης, μήτε λίαν τραχεῖα,
μήτε τῷ ἥρει εἰς μεγάλα χάσμα-
τα ῥηγνυμένη. ἢ τε ἥδ' ἀρχιλάδης,
χίμωνος μὲ πηγνυμένη, ἥρας δὲ ξη-
ρανομένη, πάντα τὰ ἐμπυφύονται
ἀπόλλυσιν, ἢ ἀσθενῇ καὶ λεπτῇ ποιῇ.
μόλις δ' ἂν γένοιτο ἢ ἀρχιλάδης ἐ-
πιτηδεῖα, εἰ ἐξ ἴσου αὐτῇ κόπῃ
μυγῇ. ἢ δὲ εἰς χάσματα διίσταμένη,
παντελῶς ἀχρηστῇ. ἢ τε τραχεῖα
ἔτε ἀνατρέφειν, ἔτε σῆχει ὕδωρ δύ-
ναται. εἰσὶ δὲ ὀλίγοι τόποι τραχεῖς ὧ
ψαμμάδεις εὐλάχανοι, οἱ πολὺ δη-
λονόπης ἰλῦς ἔχουσιν, ἀφ' ἧς αἱ
ρίζαι τρέφονται. διὸ καὶ (1) εὐκόλως
ἂν καὶ λαχαίνους τῶν ἐπιτηδεύων λα-
χαίνους γῆν. ταύτην ἥδ' ὡς ὕδατι
καὶ πλύναι, εἰ μὲν εὖρος τὸ (2) ἰλῦς.

(1) MSS. F. L. & B. 2. εὐλόγως ἐν καὶ λαχαίνους. (2) MS. Bar. ὑλάδες.

ἄλδεις πῶλεον ἔχουσιν, γόνιμον δὲ ἀγα-
θὴν λαχάνοις δοκιμαστέα, εἰάν δὲ τὸ
ὑδατῶδες πῶλεον ἔχῃ, λαχάνοις οὐκ
ἀγαθὴ. καὶ κείνῳ δὲ, ἢν ἂν ὥσπερ
κηρὸν μαλάσων τῇ χειρὶ Ἐφόδρου
ἠοκῶδῃ εὐροῖς, ἀνεπιτηδείαν λαχά-
νοις δοκίμαζε.

de glutinosam repereris, oleribus itidem ineptam judicato.

Κ Ε Φ. Δ.

Ποία κόπρος ἐπιτηδεία
λαχάνοις. Τῷ Αὐτῷ.

(a) Βελτίων κόπρος † πάντων τοῖς
λαχάνοις τίθεται, λεπτότατη
ἣ ἔσται, καὶ φύσις θερμὴ, ἀποκτενεῖ
τὰς ψύλλας καὶ τὰς σκώληκας, ἔτι
ποιᾷται θηρία. δευτέρῃ κόπρῃ ἢ
τῷ περὶ πρῶτον, ἔτι αὐτὴ δυναμὴν θη-
ρίων ἀποκτείνει, καὶ ὀλίγον δὲ ἐξ αὐ-
τῆς καὶ βλάπτει, τὸ αὐτὸ δὲ ὁμοίως, ὅπερ
ἀλλῆς τὸ πᾶν. Τινες δὲ πᾶν ὀ-
νείαν κόπρον περικρίνουσι τῷ τῷ περὶ
πρῶτον, ὡς γλυκύτερα ποιεῖται τὰ λά-
χανα. καλλίστη κόπρος καὶ ἡ αἰγία,
(1) τὰ αὐτὰ τοῖς περὶ πρῶτον πα-
ρεῖχεν δυναμὴν. ἐν δὲ πρῶτῃ δὲ χρη-
στεῖν τῇ ἐτέρῃ κόπρῃ, μὴ μᾶλλον νε-
αρά. θηρίων γάρ ἐστι γεννητικὴ, ἀλλ'
ἔτι ἐστὶν αἰσθητὰ, πολλὰ καὶ μετὰ βλάπτει
σα δικάλκους.

(a) Βελτίων κόπρος.] Ita Colum. p. 71. & Palladius. pag. 25.

† An legend. πασῶν.

(1) MSS. habent & ποιᾷται.

Κ Ε Φ. Ε.

Πῶς δυνατόν λάχανα παν-
τοῖα ἐν ἀνύδροις τόποις
ἔχειν. Οὐίνδα νιωνίς.

Ἐπιλεξάμεθα ὅσον θέλεις ἀφ' ἑσ-
μα γῆς, καθεύξας τὸ ἐπὶ πο-
ταμῶν ἢ ἐπὶ πηχεῖον βάθον, ἔτι
ὑπερπρόθυμῳ γῆν ἀφελών, λαβὼν κε-

aqua dissolveris, & laveris, & re-
pereris multum limi habentem, fœ-
cundam & oleribus idoneam judi-
cabis. Si vero plus aquosi humo-
ris habuerit quam limi, oleribus in-
epta est. Illam autem terram, quam,
velut ceram manu emollicendo, val-

de glutinosam repereris, oleribus itidem ineptam judicato.

C A P. IV.

Quale stercus oleribus idoneum
sit. Eiusdem.

Stercus aptissimum omnium oleri-
bus est cinis, tenuissimus enim
cum sit, & natura calidus, occidit
pulices & vermes, & ejusmodi be-
stias. Secundo loco columbinum
est, quod etiam bestias necare po-
test, & si etiam parum ex ipso in-
jectum sit, idem efficit, quod alius
stercoris magna copia. Quidam ta-
men asininum columbino præferunt,
quod olera dulciora reddat. Opti-
mum stercus est & caprinum, ea-
dem ac prædicta præstare valens.
Verum urgente inopia etiam alio ster-
core utendum, non tamen recenti,
hoc enim bestias gignit; sit autem
omnino anniculum, & ligonibus
sæpe turbatum ac agitatum.

C A P. V.

Quomodo olera omnigena in lo-
cis aqua carentibus haberi
possint. Vindanionii.

Quantumcunque velis terræ spa-
tium eligito, & ipsum pedali
aut cubitali profunditate fodito, &
sublata terra effossa, tegulas in ef-
fossa

fossio loco sterne, injicitoque terram puram & cribratam cum aridissimo stercore, atque sic plantato aut fere olera. Quidam, vice tegularum, locum effossum complanant tectorio inducto, ex calce videlicet, quemadmodum in torcularibus fieri solet, & tunc terram & sterces injiciunt, & excolunt. Sive autem calcis tectorio, sive tegulis quis utatur, etiam murorum fossium locum ambientium curam habere convenit, eoque similiter tectorio, aut tegulis munire, ut nequaquam diffluere possit aqua ad rigandum affusa. Hoc autem facto, omnia plantant similiter in locis aqua carentibus, hyeme quidem pluvialibus aquis contenti, æstate autem rigantes. Neque enim multa aqua opus habent, cum humor per totam hyemem delapsus in loco isto conservetur, per excogitatam videlicet munitionem, & in vicinos locos non distribuatur. Aliqui vero aquæ copiam non habentes, duos hortos faciunt, alterum hyemalem, cui pluvix profunt, alterum vero æstivum, in loco umbroso & ad septentrionem spectante.

κεραμίδας ἐ ταύτας κατὰ κράτος καὶ
ἐ σκαφέντ' ὅπου, ἐπιβάλλει γῆν
καθαράν καὶ σεσημῶν μὲν κόπρεσ
ξηροτάτης, καὶ ἔτω φύτθουσιν ἢ (1) πε-
ρὸν τὰ λάχανα. Τινὲς δὲ ἀντὶ τῆς
κεραμίδων, μὲν τὸ κατερούρα τὸ τό-
πον, ὁμαλίζουσιν αὐτὸν κωνιάμβρην, ἢ
γρυν σακτῆ, κατὰ περ πρὸς λῶνους, καὶ
τότε πλὴν γῆν ἐ πλὴν κόπρεον ἐπιβάλλ-
ουσι, ἐ κηπεύουσιν. εἴτε δὲ κωνιάμβρ-
ην, εἴτε κεραμίσι πρὸς κέρρηται, ἐπι-
μελεῖσθαι χρὴ ἐ τῇ περιλαμβανόντων
τὸ ὄρεσμα τοίχων, ἐ ἀσφαλιζέσθαι
τάς τας ὁμοίως κωνιάμβρην, ἢ ἀλλὰ τῇ
κεραμίδων, ὥστε μηδαμῶθεν δύνασθαι
τὸ ἐπιδακρόμερον εἰς ἀρδεῖαν ὑδὼρ
ἀφ' ἑαυτῶν. τῆτο δὲ ποιήσαντες, κη-
πεύουσι πάντα (1) ὁμοίως ἐν τοῖς ἀ-
νύδρσι τοῖσι, χειμῶν' ἢ ἀρ-
κέμεροι τοῖς ὁμβρίοις ὑδασι, φέρουσι
ἀρδεύουσι. ἐ γὰρ πολλὰ χρεῖαν ἔχου-
σιν ὑδατῶν, τῆς ὅλης ἐ χειμῶν' ὅ-
νοτίας ἐν τῷ τόπῳ φυλαττομένης ἀλλὰ
τῇ ἐπινοηθείσης ἀσφαλείας, ἐ ἐ ἀλλὰ
διδομένης εἰς τὰς πλησιάζοντας τό-
πους. Τινὲς δὲ, ἀφθονίας ὅσον ἔσσης ὑ-
δάτων, δύο κήπους ποιοῦσιν, ἓνα μὲν
χειμερινόν, ὁμβρίοις βοηθέμερον, ἐ-
περὶ δὲ θερινόν, ἐν (2) παλίσκίῳ
τόπῳ ἐ πρὸς ἀρκῶν κειμήλιον.

(1) Emend. ex MSS. V. Bar. ἐ Interp. ante ὁμοίως, ὡς ἐν τοῖς ἀνύδ.
Long. ἐ Bod. ὡς ἐν τοῖς ἀνύδ. (2) Ex MSS. V. F. L. ἐ Bod. ante πα-
λυσκίῳ, in Bar. πανσκήῳ.

C A P. VI.

*Ut hortus virescat, & floridus
fiat. Democriti.*

Virescet hortus, si loto tufa &
in aquam conjecta cum re-
sperferis, aut foeno græco in aqua
trito arcolas irroraveris: Aut asini
calvariam in medio horti deposu-
eris.

(2) Κεανίον ὄντ-] Vid. Pallad. p. 31.

K E Φ. 5.

*Ὡς τε κῆπον εὐθαλήν εἶναι,
καὶ εὐανθῆ. Δημοκρίτης.*

Εὐθαλής εἶναι ὁ κῆπος, εἰ λωτὸν
κόψας ἐ ἐμβάλων εἰς ὑδὼρ κα-
ταρράνης, ἢ τῆλιν πείψας μὲν ὑδα-
τος, πρὸς σπασίας ράνης. ἢ (a) κερα-
νίον ὄντ εἰς τὸ μέσον ἐ κήπους ἀπέ-
ποιε.

Κ Ε Φ. Ζ.

C A P. VII.

Ἵνα τὰ λάχανα ψυλλό-
βρωτα μὴ (1) γένηται, μη-
δὲ ὑπὸ Φθειρῶν ἢ ὀρνέων
ἀδικῇ. Ἀνατολίς.

Ut olera a pulicibus non cor-
rodantur, neque a pediculis
aut aviculis ledantur.

Anatolii.

Οὕτως γίνετο λάχανα ψυλλόβρωτα,
εἰάν τοις σπέρμασιν αὐτῶν ἐν
τῷ σπείρειν ὀλίγον ὄρεον μίξε-
μαίσι δὲ τὰτο ραφανίστι & ραψυ-
λίστι καὶ ἀλάδων ἐσιν. (2) ἄλλοι δὲ φυσι-
κῶς ποιεῖντες, εὐζωμον συσπεί-
ρουν, ἢ συμφυτεύουσιν, καὶ μάλιστα
κράμβδας. αὐταὶ γὰρ ὑπὸ τῶν ψυλλῶν
μάλιστα βλάπτουσι. εἰ δὲ βέλαι μηδὲ
ὑπὸ ἐπέρων πρὸς βλάβειν τὰ σπέρ-
ματα, χρὴ αἰεζῶν ἀφαιρεῖν ταῦτα,
πρὶν σπείρειν. πάντα δὲ τὰ σπέρ-
ματα, τὰ πεκηπαῖα καὶ ἀρκαῖα,
ἀπὸ παντὸς θηρίου ἀκέραια φυλάττειν,
εἰάν ταῦτα (3) πεσέχων εἰς χυλὸν
κεχυμμένης ἀγρίας σικύας ῥίζης σπεί-
ρειν. ἀφαιρεῖν δὲ μύριαι τὰ λάχανα, εἰάν
εἰς (α) ταύτην χελώνης αὐτὰ σπεί-
ρειν.

Olera a pulicibus non corroden-
tur, si feminibus ipsorum pa-
rum ervi inter feminandum admi-
scueris. Hoc vero maxime rapha-
nis & rapis conveniens est. Alii
magis physico remedio utuntur, eru-
cam simul ferentes aut plantantes,
& praesertim cum brassicis. Hæ e-
nim magis a pulicibus infestantur.
Si vero neque ab alio quopiam fe-
mina lædi velis, sempervivi succo
ea macerato ante sationem. Omnia
autem semina, tum hortensia, tum
arvalia, integra & ab omni bestia
illæsa conservabis, si ipsa in succo
contusæ radicis cucumeris sylvestris
ante macerata feminaveris. Incor-
rosa autem manent olera in testudi-
ne [siccata &] feminata.

(1) Ita MSS. Bar. & F. (2) Restitui ex MSS. prius ἀλάδοι. (3) Ita
MSS. & Interp. in pr. Ed. πεσέχων... ἀγρίας σικύας. Hanc autem lecti-
onem adstruit Pallad. pag. XXXI. "Omnia semina horti vel agri ferun-
tur ab omnibus malis monstris tuta servari, si agrestis cucumeris radici-
bus ante macerantur.

(α) Ταύτην χελώνης.] Du Fresne in Glossario. Ταῦτις, Tabula, Orbi-
culus; hic, per μετὰφοράν, testudo. Pallad. p. 28. "Ut olera animalia in-
festa non generent, in corio testudinis omnia semina, quæ sparsurus es, sicca.
Ex hoc autem Palladii loco supplendus est Noster, per ψύζας, aut quid ejusmodi.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Ὡστε κάμπας ἐν λαχάνοις
ἢ δένδροις μὴ εἶναι.
(1) Ἀπελθίς.

Ut eruca in oleribus aut ar-
boribus non sint.
Apuleii.

Κόνιαν ἀμπλίνην βάλε εἰς ὕδωρ
ἡμέρας γ'. καὶ κατάρραινε τὰ λά-
χανα, ἢ ῥοσφαλτον καὶ θείον ἀπυρρον

CInerem vitigineum per triduum
in aquam mittito, & olera in-
de asperge, aut bitumine & sulphure
vivo

(1) Adjeci ex MSS. F. L. & Bod.

vivo arbores aut olera suffumigato. Similiter non erunt erucæ, si semen in lixivium cineris ficulnei misum maceraveris, & ita feminaveris. Cæterum erucæ, quæ jam sunt, perdentur, urina & amurca ex æquo mixtis, & igne fervefactis, deinde refrigeratis, & sic oleribus adspersis. Si vero etiam alterius horti erucas aqua cum anetho coxeris, & refrigeratam aquam oleribus irroraveris, erucas perdes. Quidam autem, ubi multæ erucæ sunt, mulierem menstrualem in hortum ducunt, discalceatam, sparsis crinibus, unico tantum palliolo indutam, & nihil omnino præterea habentem, neque subligaculo ullo circum pudenta velatam, neque alia ulla re tectam. Hæc enim ter hac figura ac habitu hortum circumiens, & per medium egressa, statim erucas evanescere faciet. Sed & fungos sub nucis arbore nascentes si quis suffumiget, eas perdet. Quin & vespertilionis stercore & allii fusticulis ademptis capitibus suffitis, ita ut vapor per omnem hortum dispergatur, erucæ necabuntur.

(2) Ita legend. cum Interp. prius εἰς... ἀποβρέξῃς κόνιον,---.

(a) Γυναῖκα καθαρομένην.] Idem, ad abigendas vel perimendas Erucas, menstrua mulieris experimentum profert Colum. in Hortulo suo, p. 357. "At si nulla valet medicina repellere pestem, "Dardania veniant Artes, "nudataque plantas "Formina, quæ iustis tum demum operata juventa "Legibus, obscuro manat pudibunda cruore; "Et resoluta sinus, resoluta mœsta capillo, "Ter circum areolas & septem ducitur horti. "Quæ cum lustravit gradiens (mirabile visu), "Non aliter quam decussa pluit "arbore nimbus "Vel teretis mali, vel tecta cortice glandis, "Volvitur "ad terram distorto corpore campe. Hacce omnia repetit ex Democriti libro περὶ ἀντιπαθῶν, sub finem Lib. XI. Plinius autem Tom. 4. p. 486. ex Metrodoro Scepsio narrat, in Cappadocia inventum fuisse, ob multitudinem cantharidum: Cavendumque esse, ne sole oriente id faciant: semper enim arescere. "Hujusmodi Prestigium (Ant. Mizaldi verba, de Secret. Hort. Lib. I.) referre puduisset, nisi multi experti fuissent; scripsissetque Doctissimus Medicus Jo. Langius, in Noricorum terris observatum & approbatum esse.

ὑποκάπνιζε τὰ δένδρα, ἢ τὰ λάχανα. ὁμοίως ὅτε ἔσονται κάμπαι, εἰς τὸ σπέρμα (2) ἀποβρέξῃς εἰς κόνιον, ἢ ῥαυ σακτῶν ἐν Κυκίνης πέφρας, καὶ ἔτω σπείρης. Ταῖς δὲ ἔσας κάμπαις ἀποφθερεῖς, ἔργον καὶ ἀμύρην ἐξ ἴσου μίξας, καὶ ξέσας εἰς πῦρ, ἐπίβρα ψύξας, καὶ ἔπως ἐπιρράινων τὰ λάχανα. εἰ δὲ καὶ ἑτέρας κήπε κάμπαις λαβάν, καὶ ἐν ὕδατι ἐψήσεις. Συν ἀνήθω, καὶ ψύξας ἐπιρράνης τοῖς λαχάνοις, ὁλέσεις πῖς ἔσας κάμπαις. Τινὲς δὲ, ὅταν κάμπαι πολλαὶ ᾖσι, (a) γυναῖκα καθαρομένην εἰσάγουσιν εἰς τὸ κήπον, ἀνυπόδητον, λυσίτετρα, ἐν μόρον ἐνδεδυμένην ἱμάτιον, καὶ μηδὲν ἄλλο ὅλως ἔχουσαν, μήτε περιζώμα, μήτε ἐπὶ π. αὐτὴ γὰρ τέταρτὸν τὴν χήματι τῆς περιελθούσας τὸ κήπον, καὶ ἀπομύσας ἐξελεῖσθαι, εὐθέως ποιήσας ἀφανεῖς τὰς κάμπαις. καὶ μύκητας δὲ τὰς ὑπὸ ταῖς κερύαις φυομένους θυμιάων, ἀποκτενεῖς αὐτάς. ἢ νυκτερίζοντες καὶ τὰ τῶν σκοροδίων ξύλα χωρὶς τῶν κεφαλῶν θυμιάζων, ὡς τῶν ἀτμίδα εἰς ὅλον τὸ κήπον περιελθεῖν.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Πῶς ἐπὶ πρασοκρείδας
διαφθεῖραι. Διοφάνης.

Quomodo blattæ necentur.
Diophanis.

Κοιλίαν περιβάτεις νεαράν, πλήρη
τῆ κόπρης καὶ ἀπλυσίν, κατέχευ-
σον μὴ ἐν βάθει, ἀλλ' ἐπιπολῆς. εὐ-
ρήσεις γὰρ πεπληρωμένον τῆ (α) πρα-
σοκρείδων αὐτῆς. εἰ δὲ καὶ δεύτερον
ποιήσεις πρὸ αὐτοῦ, πάσας ζυγιάσεις,
καὶ ἔτι λαβὼν ἀφ' ἡμετέρας. φιλόσο-
φον γὰρ ὃν τὸ ζῶον, ὅτι αἰεὶ ἐν κόπρῃ
ᾧ, ἔτι ταχέως θροῦσθαι.

Ventriculum ovillum recentem,
stercore plenum & illotum, de-
fodito, non in profundum, sed in
superficie. Invenies enim ipsum blat-
tis repletum. Si vero iterum idem
feceris, omnes congregabis, & sic
apprehensas perdes. Cum enim ster-
cus amet animalculum, semperque
in ipso degat, hoc modo cito &
facile capietur.

(α) Πρασοκρείδων.] Πρασοκρεὶς viride est animalculum, olera & porra
(unde & nomen traxit) arrodens: Hesychius; ζῶον χλωρὸν κίτρινον & ἐν
τοῖς κήποις λάχανα. Apud Theophr. H. P. Lib. 7. p. 140. Καὶ ἐν τῇ θει-
δακίῃ, καὶ ἐν τοῖς πράσοις, καὶ ἐν ἄλλοις πλείοσιν αἱ πρασοκρείδες εἰσίνεταί.
Aristot. quoque Hist. Anim. Lib. 5. Cap. 19. scribit, πρασοκρείδας ἐν τῇ
καρέῳ nasci, & habere πλεον. Pet. Victorius legendum contendit πρα-
σοκρείδας, perperam, ut videtur; Gaza vertit, apto satis vocabulo, Porri-
cidas. Vid. Pallad. p. 30. & Theophr. pag. cit.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Τί παρὰσπειρόμενον ὠφελεῖ
τὰ λάχανα. Φρόντων.

*Quid commode juxta olera
seratur. Frontonis.*

Παντα τὰ λάχανα ὠφελεῖ καθό-
λου εὐζωμον τέτοις παρὰσπει-
ρόμενον.

Omnibus oleribus in universum
prodest cruce, si juxta ipsa se-
ratur.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Πρὸς τὸ κηπῶρον ἀδικῆσαι.
(1) Ἀφειχανῆ.

Quomodo olitori injuria fiat.
Africani.

(2) Χηνῶν ἀφ' ὀδοντος ἄλμυ λῶσαι,
ραῖνε τὰ λάχανα.

Anserum sterco muria dissolu-
tum oleribus aspergito.

(1) Ex MSS. F. L. & Bod. (2) Emend. ex MSS. & Interpp. Lat. &
Ital. ante Πτηνῶν. Hanc lectionem firmat Mizaldus de hort. secret. pag. XVII.

CAP. XII.

*De malva, & diversorum
morborum ex ipsa remediis.
Damogerontis.*

MAlva fervefacta, & per se com-
esta, raucedinem tollit; cum
oleo autem & garo accepta in ci-
bo, ventrem solvere potest. Folia
ipsarum trita cum foliis salicis omni-
bus emplastris commodiora sunt.
Nam & inflammari non sinunt, &
sanguinem sistunt, & recens vulnus
cicatrice includunt, membris etiam
luxatis ac contusis medentur. Pha-
langiorum quoque & reptilium ictus
curabunt folia, si cepas & porra trive-
ris, eisque malvæ folia miscueris, ac
imposueris. Si quis vero sylvestris
malvæ succo cum oleo illinatur, a
vespis non pungetur, sed & ei qui
jam ictus est succus prodest. & folia
malvæ contusa & imposita ictum
sanant. Similiter autem malva illi-
ta tollit lichenas, sanguinemque sistit
& occultos foeminarum affectus.
Succus vero ejus auribus instillatus
dolorem aurium tollit. In potu ac-
ceptus cum melle hepaticos sanat, &
morbo comitiali laborantes resipisce-
re facit. Eodem modo & nephriticis
& ischiadicis prodest. At vero de-
coctum ipsius potatum urinam pro-
lecat. Est etiam commodum dif-
ficulter parturientibus.

Κ Ε Φ. IB.

(1) Περὶ μαλάχης, καὶ τῆς
ἐξ αὐτῆς πρὸς Διούφο-
ρον πάντα θεραπεύειας.
Δαμογέροντι.

MΑλάχη ἐκζεδείσται, καὶ κατ' ἐαυ-
τὴν ἐοδιωμένη, βράγχον παύ-
ει· σὺν ἐλαίῳ δὲ καὶ γάρον ἐοδιο-
μένη, γαστέρα λύειν δύναται. τὰ φύλ-
λα αὐτῶν τριφθέντα μὲν φύλλων ἰπτε-
ας ἐμπλάσσει πάσης εἰς χησιμώ-
τητα. φλεγμῶνά τε ἥδ' ὅσα ἐστὶν, καὶ
ἴησι τὸ αἷμα, καὶ συνελθοὶ τὸ πρὸς-
φάσιν τρώμα, καὶ σπέρματι δὲ καὶ
θλάσματι ἰάσεται. φαλαγγίων τε καὶ
ἐρεπιδῶν πληγὰς (2) ἰάσεται, εἰ
κρόμμυα καὶ πρᾶσα λειώσας μίξεις
τοῖς φύλλοις τῆς μαλάχης, καὶ ἐπιθή-
σῃς. τῷ δὲ τῆς ἀγρίας μαλάχης χυ-
λῷ εἰς πρὸς (3) χησιμῶς σὺν ἐλαίῳ,
ἢ πρὸς (a) ὑπὸ σφηκῶν πληγήσεται,
καὶ τὸ φθίσαντα δὲ πληγήσεται ὁ χυ-
λὸς ἰάται. καὶ τὰ φύλλα δὲ τῆς
μαλάχης συσφέντα, καὶ ἐπιθεμέντα,
ἰάται τὴν πληγὴν. ὁμοίως θερα-
πεύει μαλάχη χερομένη (4) λειχί-
νας, αἷμα ἴησι καὶ τὰ κρυπτὰ πάντα
γυναικῶν. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς ἐντα-
ζόμενος τοῖς ἀσὶ παύει τὴν ὠκυλί-
αν. πινόμενος δὲ μὲν μέλιτι ἰά-
ται τὰς ἡπικύβας, ἢ ἀναυφειν ποιεῖ
τὰς ἐπιληπτικὰς. ὁμοίως ὁ ταύτης
χυλὸς ἰάται νεφελικὰς, καὶ τὰς ἰχια-
δικὰς. τὸ δὲ ζέμα αὐτῆς πινόμενον
θεραπεύει δυσουρίαν. καὶ χησιμὸς ἐστὶ
πρὸς δυσουρίαν.

(1) Ita restitui ex MS. Bar. hujus cap. Argum. antea misere luxatum, Περὶ μαλάχης καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς, καὶ περὶ θεραπείας Διούφορον πατρῶν. Adjeci etiam Δαμογέροντι ex MSS. (2) Ita MSS. antea ἰάση. (3) Emend. ex Interp. Dioscor. & Plinio; prius χησιμῶς.

(a) Ὑπὸ σφηκῶν.] Dioscor. Lib. 2. Cap. 144. Ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς μελισ-
σῶν καὶ σφηκῶν πληγὰς καὶ ἀπολασομένη, καὶ πρὸς χειρὶ δὲ πρὸς ὤμῳ λείαν
σὺν ἐλαίῳ, ἀπολεῖται Διούφορος. Ita etiam Plinius Tom. 4. p. 79. De re-
mediis ex malva petitis adeundi Diosc. & Plinius, locis citatis.

(4) Hac revoc. ex MS. Bar. ante χερομ. χῆνας, καὶ —.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ θρίδακος, καὶ τῆς ἐξ
αὐτῆς θραπίας, καὶ πῶς
ἐστὶν αὐτῷ (Ι) λοκκὴν καὶ
εὐειδῆ γενέσθαι. Φλωρεντίνος.

Θρίδαξ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν ἐστὶ λά-
χανον, ἀπὸ τοῦ τοῦ πᾶς πυ-
ράδης φλέμεναι ἀρμόζει. ἐστὶ δὲ
αἰδιφον ἐδεσμα, καὶ ὑπνωτικόν, καὶ
γάλακτι ἀποτρεπτικόν. ἐψηθεῖσα
δὲ γίνεται τροφικώτερα, συνιστάς
ἀποτρέψαι, ὅθεν (α) οἱ Πυθαγόρειοι
εὐνῆχον αὐτῷ καλεῖσιν, αἱ δὲ γυ-
μναίκες (2) ἀστυίδα. Εἰ δὲ βέλῃ καὶ
εὐειδὲς ἔχειν πᾶς θριδακίνας, ἀπὸ
δύο ἡμερῶν ἔμειλιν ἀφαιρεῖσθαι
αὐτὰς, πᾶς κόμας αὐτῶν, ταῦτα τὸ
ἀνῶθεν μέρεθαι, δῆσον. ἔτω γὰρ λο-
καὶ καὶ εὐειδὲς ἔσονται. λοκαίνῃ δὲ
αὐτὰς καὶ ψάμμιον ἀνῶθεν κατὰ χρο-
μῆν. Ἡ θριδακίνη ὀρεξέως τρο-
φῆς ἐστὶν αἰτία, φλέμεναι λύει, ἀφρο-
δίσια ἐπέχει, μὲν οἶνον γλυκέει καὶ
ὄξος ληφθεῖσα χολὴν κίρνησιν. ὑπο-
χόνδρια μὲν ὑσώπῳ καὶ ὄξος ὀνήθη-
σιν. ἐψηθεῖσα δὲ ἐν ῥοδίῳ, καὶ δο-
θεῖσα, χολέραν παύει. Ὁ δὲ ὀπὸς
αὐτῆς ἀπὸ λήγχεα οἰδαίνοντα κατὰ
πέλῃ. μὲν δὲ γυναικεῖς γάλακτι
ἐπιχειροῦσα ἐρυσιπέλας ὑγίαν
παρέχει. Τὸ σπέρμα αὐτῆς τρι-
φθεν καὶ ποδὶν σκορπιόδηκτος ἴσται. Ἰώρεκα πιπνοῖται ὠφελῆ. ὕπνον ἐπι-

(Ι) MSS. F. L. ἔ. B. 2. λοκκὴν ποιῆσαι καὶ εὐειδῆ.

(α) Οἱ Πυθαγόρειοι εὐνῆχον... ἀστυίδα.] Callimachus apud Athenæum
refert, Venerem Adonin in lactucis occuluisse, ea allegoria innuens, eos, qui
assiduè lactucis vescuntur, ad Venerem esse invalidos. "Ἰουκθαι δὲ ὁ Πυθα-
γόρειος (Athenæi verba) τὴν ἐν γενέσεώς φησι θρίδακα πλατύφυλλον, τε-
ταμένην, ἀγκυλον, ὑπὸ μὲν τῷ Πυθαγορείῳ λέγεσθαι εὐνῆχον, ὑπὸ δὲ τῷ γυναικῶν
ἀστυίδα. Apud Plinium eadem leguntur Tom. 3. p. 603. "Rotundam
vero lactucam ac minima radice, latis foliis, Astytida vocant: quidam-
que Eunuchion, quod hac maxime refragetur Veneri. Eubulo, in Ἀσ-
τυίς, lactuca νεκῶν βρώμα dicitur, propter facultatem ψυχλικήν. Plura vi-
deantur apud Eustath. in Il. X. ἔ. pag. 849, ἔ. 862. Plin. Tom. 4. ἔ.
Salmasium ad Solinum, pag. 1271.

(2) Ita legendum ex Athenæo ἔ. Casaub. refragantibus licet MSS. pr.
Id. ἀστυίδα.

C A P. XIII.

De lactuca, καὶ medela ex ea-
dem, καὶ quomodo alba ac
pulchra proveniat.
Florentini.

Lactuca humidum & frigidum est
olus, & ideo ardentibus in-
flammationibus congrua est. Est au-
tem edulium sitim extinguens, &
somniaficum, & lac allicit. Cocta
autem magis alit, coitum vero im-
pedit, unde Pythagorei ipsam eu-
nuchum appellant, mulieres vero
astytida. Si vero & pulchras ha-
bere velis lactucas, biduo ante quam
eas sublaturus es, comas ipsarum, hoc
est supernam partem, ligato. Sic
enim albæ & speciosæ erunt. De-
albat ipsas etiam arena superinjecta.
Lactuca agrestis appetentiæ cibi cau-
sa est, pituitam solvit, venerem co-
hibet, cum vino dulci aut aceto ac-
cepta bilem temperat, præcordiis cum
hyssopo & aceto prodest. Cocta in
rosaceo, & data, choleram tollit.
Succus ejus viscera tumentia com-
primit. Cum muliebri lacte illitus
erysipelas sanabit. Semen tritum &
potatum morsum scorpii sanat. Pe-
ctori affecto prodest. Somnum in-
ducit sanis quidem in cibo acce-

ptum, agris vero suppositum nescientibus, & præsertim, si quis viviparâ radicem lactucæ sativæ sinistra manu evulsam e terra ante solis exitum clam sub stratum ægri ponat. Succus etiam hujus fronti ægroti illitus somnum ipsi inducet. Si vero velis lactucas sessiles facere & foliosas, & in caulem non excrecere, sed humiles & ad terram depressas esse, transplantatas rigato. cum autem ad altitudinem palmi creverint, circumfodi ipsas ut appareant radices, & stercore bubulo recenti oblitâs obrue, & statim riga. Ubi autem creverint, germen acutissimo ferro finde, & testam non picatam impone, quo in latitudinem, & non in longitudinem augmentum capiant. Cæterum lactuca assidue comesta visus hebetudinem cohibet, & perspicacitatem inducit, præsertim si sit dulcis. & multæ quidem in cibo acceptæ ventrem solvunt, paucæ vero sistunt, & gravedini profunt. Qui jejuni præsumpserint lactucam, aquarum varietate in peregrinationibus non offendentur. neque vero ab ebrietate tentabitur, quisquis ipsam præsumpserit. Lactuca odorata redditur, si citrii semen ejus semini intrudatur, & sic feratur. Semen potatum fluxum seminis cohibet, quapropter his, qui assidue per somnum id effundunt, exhibetur. Ipsa etiam folia lactucæ quinque numero, aut tria, aut unum, somnum inducent ægrotis, clanculum sub pulvinari posita, ita ut partes a caule avulsæ ad pedes ægroti spectent, supernæ vero ad ægri caput.

φέρει τοῖς μὲν ὑγιαίνουσιν ἐπισημῶς, τοῖς δὲ νοσέουσιν, ὑποθεμένη ἀγνοῦσα. Ἐ μάλιστα, εἴ τις τὴν θρίδακα τῇ αἰσπερᾷ χειρὶ ἀντὶρρίζοντες ἀναβλῆς ἢ λίαν λαβὼν ἐκ τῆς γῆς θίξῃ λάτρεα ὑπὸ τὰ σπώματα ὅς κενονοίῃ. Καὶ ὁ χυλὸς δὲ ταύτης ἐπιχειρομένη τῷ μετώπῳ ὅς ἀρρώστους ὑπὸν αὐτῷ ἐπάξει. Εἰ δὲ βέλῃ θρίδακας ποῖσται (b) φιαλωτὶς ἑπολυφύλλος, καὶ μὴ ἐκκαυλεῖν, ἀλλὰ χαμηλοζήλως εἶναι, μετὰ φυτεύσεως αὐτὴς πότιζε. ὅταν δὲ μέγιστον παλαισάσθων ἔχῃσι, ἀποκορύψας αὐτάς, ὥστε φαίνεσθαι τὰς ρίζας, ἀδείτω λαοσφάκον βοεῖα νεαρά, καὶ ἀπορρώσας, εὐθὺς ἀρδύει. ὅταν δὲ αὐξηθῶσιν, (3) ἐπίχουσιν τὴν βλάστην ὅξυζέτω σιδήρεω, ἑπίττες ὅσπασιν ἀπίστωσιν, ὅπως εἰς τὸ πλάτῃ τὴν αὐξήσιν, καὶ μὴ εἰς τὸ μῆκῃ λαμβάνωσιν. Ἡ δὲ θρίδαξ συνεχῶς ἐπισημῶς ἀμβλυωπίαν ἐπέχει, ἑ ὅξυδορκίαν ἐργάζεσθαι, ἑ μάλιστα εἰ γλυκεῖα εἶη. ἑ πολλὰ μὲν ἐπισημῶς λύσσι γαστέρας, ὀλίγαι δὲ ἰσάσι, ἑ κόρυζαν παρὰ μὲν τῇ. ἑ (4) ξενίσθαι δὲ τὰς ἐν ἀποδημίᾳ τῶν ὑδάτων ἢ ποικιλίᾳ, εἰς νηστείᾳ ἀποθεωδίσιν αὐτήν. ἑπεὶ δὲ μέγιστος τις περιεργήσθαι, προφαζὼν αὐτῆς. ἢ δὲ θρίδαξ εὐώδης γίνεσθαι, κίττις ἀπὲρ μὲν ἐν τῇ θήμει τῷ ἀπὲρ μὲν, ἑ ἔτω ἀπὲρ μὲν. τὸ ἀπὲρ μὲν πινόμενον ἐπέχει γαστρίτιον, διὸ τοῖς συνεχῶς ὀνείρωσιν δίδεται. ἑ αὐτὰ δὲ φύλλα τῆς θρίδακος εἰ. ἢ γ'. ἢ ἐν, ὑπὸν ἐπάξει τῷ κάμνοντι, πιδέμεν κρύφα ὑπὸ τῷ (5) κρητῷ, ὥστε ἑ μὲν ἀπὸ πασάντων ἀπὸ τῆς καυλῆς ὡς τὰς πόδας ὀρεῖν, ἑ δὲ ἀνω βλέποντα ὡς τὴν κεφαλὴν.

(b) Φιαλωτὶς.... Χαμηλοζήλως.] Lactuca que in altum non crescit. Nostro sunt φιαλωτὶς, a similitudine Phiale, quæ latum habebat fundum. Latinis dicuntur sessiles Lactucæ, ut Martiali Lib. 3. "Utrumque porrum, sessilesque lactucas." (3) Ita legend. censeo, in pr. Ed. (nullo cum sensu) ἐπίχουσιν. (4) Ex MSS. ante, ξενίσθαι.... ἀποθεωδίσιν. (5) MS. V. ἑ In-terp. τὴν.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Ὡστε θρίδακα ἔχειν ἐν
αὐτῇ σέλινον, καὶ εὐζωμον,
καὶ ὠκιμον, καὶ τὰ τοιαῦτα,
ἀπὸ τῆς ῥίζης. Διδύμει.

Αἰγρὸς ἢ περὶ αὐτὸ λαβὼν τὴν κό-
προν, καίτοι μικρὴν ἔστω, πε-
πῆσας, κένωσον εὐφυνῶς, καὶ ἐνδεὶς τὰ
σπέρματά εἰς τὸ κενωθὲν πυκνῶς ἢ
περὶ εὐρημῶν, ἢ ὧν βέλτερ σπέρμα-
των, ἢ εἰς βάθος μὴ ἔλαττον παλαι-
στῶν δύο κατὰ τὴν (1) προῦποποίησιν
ἀπαλὴν κόπρον, καὶ ἀραιὰν δὲ θρίδας,
ἢ πείρα λεπτὴν γῆν (2) ἐπιχώσας ἀρ-
δύς ἡρεμναίως ὑδατι, καὶ ἐκφυὲν τὸ
σπέρμα κατὰ ῥαίαν, συνεχῶς ἐπι-
πῆσας κόπρον καὶ ὅταν εἰς καυλὸν
αὐξήσῃ, ἐπιμελῆ πολλὰ μᾶλλον, καὶ
ἔστω θρίδαξ τῶν συνεμειληθέντων
σπέρματων συμφυῆς. Οἱ δὲ συν-
θλώπεις δύο ἢ τριῶν αἰγῶν ἢ περ-
βάτων κόπρον, τὰς καλεμῆρας (3)
συνεβάς, καὶ ἀναμίζαντες αὐτοῖς τὰ
σπέρματά εἰς ὀρόνιον ἐμβάλλουσι, καὶ
καταδύσαντες κατορύττουσιν, καὶ τὴν
ἀλλὰ ποιήσαντες ἐπιμέλειαν, ἔχουσιν
τὴν θρίδακα πολυειδῆ.

(1) Ita Casaub. prius προῦποποίησας. (2) Ita MSS. ante, ὑπχώσας...
ἐκφυὲν—. (3) Restit. ex Polluce, antea, ut ἔστω in MSS. συνεβάς.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Περὶ σεύτλων, καὶ πῶς ἐ-
στὶν αὐτὰ μεγάλα ποιῆ-
σαι. Σωπίων.

Εἰ θέλεις μείζονα καὶ λευκότερα
ποιῆσαι (α) τὰ σεύτλα, τὰς ῥί-
ζας αὐτῶν βολβίται νεαρῶν ἐπί-

(α) Τὰ σεύτλα.] De Betarum generibus ἔστω facultat. vide Dioscoridem
Lib. 2. Cap. 149. Plin. Tom. 3. p. 604. ἔστω Athenæum, p. 671. Qui tra-
dit, Anguillas betis involutas Vett. in deliciis fuisse.

C A P. XIV.

Ut lactuca in se habeat aprinum,
et erucam, et ocimum, et
alia hujus generis, ab eadem
radice. Didymi.

CAprinum aut ovillum stercus,
quantumvis parvum sit, per-
forato, & probe evacuato, se-
minaque dicta, aut quæcunque ve-
lis, in evacuatam partem spisse in-
trudito, & in profunditatem non
minorem duobus palmis deponito,
stercore tenero ac raro ante sub-
strato, deinde tenui terra aggesta
sensim aqua rigato, atque etiam ubi
enatum fuerit semen irrorato, affi-
due stercus inspergens: & postquam
in caulem excreverit, multo plus
diligentiæ adhibeto, nasceturque la-
ctuca cum injectis simul seminibus
concrescens. Alii duas aut tres ca-
prini aut ovilli stercoris pilulas con-
tundunt, & semina ipsis admiscunt,
eque simul in linteolum mittunt,
& colligata defodiunt, aliaque item
cura adhibita, lactucam multiplicem
& variarum specierum habent.

C A P. XV.

De betis, et quomodo ma-
gnæ fieri possint.
Sotionis.

Si majores & magis albas facere
betas velis, radices ipsarum fi-
mo bubulo recenti intege, & quem-

admodum

admodum in porris, germen finde, & lapidem latum aut testam impone. Betæ, cum extensoriæ facultatis sint, ventrem emolliunt, fervefactæ & cum oleo & garo ac modico nitro comestæ. Succus crudarum betarum furfures & in capite repentes pediculos curare potest. Idem permixtus cum cera, & liquefactus, ac panniculo exceptus, omnia dura & tumentia impositus curat. impetiginem itemque alopecias eodem modo sanat.

(b) *Vid. Notam ad Cap. I. Lib. VIII.*

CAP. XVI.

*De diversis oleribus, & medela ex eisdem.
Varronis.*

Remediorum species paulo ante, cum sapientissimi Nestoris Ἀλεξίκηπον hexametris & elegiacis versibus compositum interpretarer, absolutius conscripsi. & tamen, quum etiam hic diversorum olerum mentio fiat, necessarium duxi, præsertim in agricolarum usum, itidem ex ipsis remedia ac medelas adscribere.

(1) *Ita Interp. MSS. V.L. & Bod. prius Μάρων. Suspectus autem mihi est hic titulus, ob discrepantem Varronis & Nestoris ætatem, cum hic sub Alex. Severo (sive Suidæ fides) scripserit, Ille autem quam longe vetustior sit, vel pueri norunt: Nisi placeat, hunc titulum ad Varronem quendam incertæ & sequioris ætatis referri.*

CAP. XVII.

De brassica, & medela ex eadem. Paxami.

Nosse expedit, quod brassica in falso loco ferenda est. Quapropter, dum foliorum trium erit, nitrum tritum aut falsam terram

πλάσσει, καὶ ὡς πρὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι, χύσας τὸ βλάσθον, λίθον πλατὺν ἢ ὄσραν ἐπίτεις. τὰ σεύτλα ῥιζὴς ὄντα δυνάμειος χαστέρα ἐκμαλάσσειν πέφυκεν, ἀπὸ ζέμας μὲν ἐλαίῳ & χάρῳ καὶ ὀλίγῳ νίτρου ἐοικόμεθα. Ὁ δὲ χυλὸς τῶν ὤμων σεύτλων τὰ πίτυρα & ἐρπίδα τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ γινόμενα θεραπεύειν δύναται. μινύμεθα δὲ ὁ χυλὸς τῶν σεύτλων ἅμα κηρῷ, & λυόμεθα, καὶ μὲν (b) πανίς ἐπιπλάτμεθα, πάντα σκληρὰ καὶ οἰδαίνοντα πάῃ θεραπεύει. ἀλφύς δὲ & ἀλωπεκίας ὁμοίως ἰᾶται.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ ἀφρόρων λαχάνων, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν θεραπείας. (1) Βάρων.

Θεραπείας ἤδη πρότερον ἐρμηνεύσαντα ἐν τῷ Ἀλεξίκηπῳ τῷ Σεφωπίτῃ Νέστορ ἐπὶ καὶ ἐλεγείᾳ, πελώπερον συνέγραψα. καὶ ταῦτα ἡ μνήμην ποιέμεθα ἀφρόρων λαχάνων, ἀναγκαῖον αἰήτην, μάλιστα ἀφ' ὧν τῶν γαστρῶν χρεῖαν, & πᾶς ἐξ αὐτῶν συνθεῖναι θεραπείας.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ κρόμβης, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς θεραπείας. Παζάμβ.

Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι τὴν κρόμβην ἐν ἀλμυρῷ τόπῳ σπείρειν προσήκει. διὸ καὶ τὴν τελευτῶσαν ταύτην γινόμενῃ νίτρου λεῖον ἢ ἀλμυρὸν γῆν ἀφ'.

Διὰ χρυσίνην καὶ σιδηρεῖαν πείσσειν,
ὡς δοκεῖν αὐτῷ πεπαχυνῶν. τέταρτον
τὸ τῆς τροφῆς καὶ ἐψευωτέρου γίνεσθαι.
τινὲς ὅμως ἀντὶ τῆς νύκτος τῇ πέτρᾳ χρῶν-
ται, (1) Διὰ τὸ καὶ τὰς κάμπας ἀνε-
λεῖν. κράμβη δὲ ἑλαττον ἐψηθεῖσαι, καὶ
ἐδιωμένη, λυεῖ ραστέρου, ἐπὶ πολέοντι
ἐψηθεῖσαι, ἐπὶ χυλῷ. Μάγει δὲ καὶ τὰς ἀπὸ
τῆς κράμβης θεραπείας. ἡ κράμβη ἐστὶ
γυναικῶν ἐμμηνῶν ἐπαγωγὴς, καὶ μά-
λιστα, εἰ γὰρ τὸ ζέμα αὐτῆς μετὰ γλυ-
κέῃ πίνουσι οἶνον. ἐφ' ἣν δὲ περιεδιω-
μένη φθισικὸς θεραπεύει. εἰ τις κράμ-
βην δὲ ἐψησας καὶ λειώσας, καὶ ἀναμι-
ξας πυύτῳ τῷ ὕδατι ἐν ᾧ (2) ἐψηθή, καὶ
ψύξας, χρῆσθαι περὶ μαλάκας νέας, καὶ
χρόνιαν, καὶ οἰδήματα, περὶ αὐτῶν. ποδα-
γραν, (3) ἀρθρίτιν ἰάται τῷ ζέματι
καὶ ἀναμιγνύσθαι ἀλεού-
ρου κελθίνου, καὶ κρεῖαν, καὶ πηρά-
νον, καὶ αἰσὶν ὀλίγους, καὶ (4) ἐπιθε-
μένη. Μελίτι δὲ Ἀπικῶν ὁ χυλὸς αὐ-
τῆς μίχθῃς ὀφθαλμοῖς ὠφελεῖ, τοῖς
κακοῖς περιεσφύμεν. τρέφει δὲ
ἐστὶν ἐπὶ τοσούτον, ὥστε αὐξάνει τὰ
παιδία ταχύτερον κράμβην ἐδιόν-
τα. Ἐβωλίτις δὲ φαύλος εἰ τις φά-
ρει, πίνων τὸν χυλὸν αὐτῆς σωθήσεται.
Ἰκτερικὸς δὲ Ἐσθληνικὸς, ἐπὶ ἡμέ-
ρας μ'. μετ' οἶνον λουκῶ πινόμενον,
ὁ χυλὸς αὐτῆς θεραπεύει. μετ' οἶνον μέ-
λαν πινόμενον βῆχα παύει. λει-
χῆνα δὲ ἐξαίρει τὰ φύλλα προσε-
κόμην, Ἐδμήματα ἐρεπτιῶν εὐθὺς
ἐπιπιδέναι ἰάται. Ψώραν καὶ λέπραν
κράμβην ἀναμιγνύσθαι (α) συπληρεῖ
τῇ σπογγύλῃ ὅξει Διὰ βραχείᾳ θερα-
πεύει. ἡ δὲ ἐκ τῶν ῥιζῶν αὐτῆς πέτρα

cribro excussam adspargere oportet;
ut quasi pruina conspersa videatur.
Hoc enim modo etiam coctu faci-
lior redditur. Quidam pro nitro
utuntur cinere, propterea quod et-
iam crucas necet. Brassica minus
cocta & comesta ventrem solvit, plus
autem cocta ventrem fistit. Disce
autem & ex brassica medicinas. De-
ducit brassica mulieribus menses, &
maxime, si decoctum ejus cum dul-
ci vino bibatur. Cocta autem præ-
sumpta phthificos curat. Si quis
brassicam coctam & tritam, & cum
aqua in qua cocta est permixtam
ac refrigeratam, vulneribus tum no-
vis tum veteribus inducat, itemque
tumoribus, inde mitigantur. Poda-
gram & morbum articulare sanat
decocti ejus fomentum, ipsa vero
farinæ hordeaceæ, & coriandro, &
rutæ, admixta, modicoque adjecto
sale, & imposita, idem efficit. Suc-
cus ejus melli Attico permixtus o-
culis prodest, angulis admotus. A-
limentum autem corpori abunde
præbet, adeo ut pueri brassica
vescentes citius augeantur. Qui
boletos venenatos ederit, succo
ejus potio servabitur. Ictericos &
splenicos curat succus, cum vino
albo ad dies XL. potatus. Idem
cum vino nigro potatus tussim tol-
lit. Impetiginem tollunt folia af-
fricta, & reptilium morsus statim
imposita sanant. Scabiem & lepram
brassica alumini rotundo in aceto ma-
cerato permixta sanat. Cinis ex ra-

(1) Casaub. Ἐ MSS. L. B. 1, 2. καὶ Διὰ τὸ τὰς. (2) Ex MS. V. Ἐ Interp.
antea ἐψηθῆ (3) Emend. ex Barocc. prius ἀρθρίτιν ἰάσεται. (4) Prae-
ced. voculam ἔτως deleui, auctor. MSS.

(α) Συπληρεῖ τῇ σπογγύλῃ.] Plinius de Alumine ex Dioscoride Tom. 5.
p. 256. "Inferioris est alterum generis; quod σπογγύλην vocant. Dua ejus
"species, fungosum atque omni humore dilui facile: quod in totum dam-
"natur. Melius pumicosum, Ἐ foraminum fistulis spongiae simile, rotun-
"dumque natura, candido propius; cum quadam pinguitudine sine arenis,
"friabile; nec inficiens nigritia.

dicibus

dicibus ambustis prodest. Ulcerationem in ore & tonsillis, & uvæ tumorem, succus ejus cum oleo haustus, & diu detentus, tollit. Auribus prodest succus cum vino fomenti loco admotus. Aëstuosus in morbo trita & imposita maximam lenitatem inducet. Cocta autem, & præsumpta per se, voci & arteriacis affectionibus medebitur. Unde & vocis exercendæ magistri hac utuntur. Muris aranei morsus, & canis tum rabidi, tum non rabiosi morsus, semen ipsius aut folia trita fiant, si cum silphio & aceto trita imponantur. Datur ipsis etiam decoctum foliorum in potu, arefactorum prius ubi purgata sunt, deinde coctorum. Splenem attenuat trita & imposita. Cruda comesta vigilias tollit, & in imaginationes incidere non finit. At vero Nestor in Ἀλεξικήπῳ suo, brassicam Lycurgi lachrymam esse dicit. Quum enim Bacchus eum timens, inquit, mare subiisset, Lycurgus vero vite victus lachrymam emisisset, ex lachryma brassicam enatam esse dicit, & ob id antipathiam inter vitem & brassicam manere. Nempe, si quando brassica in arvis appropinquaverit viti, aut statim tabescit, aut sarmentum vitis tabefacit. Ob hanc autem inimicitiam inter ipsas, si contigerit a capitis destillatione uvam, aut columellam, in guttur laxari, crudæ brassicæ succus capiti impositus uvam retrahit in sublimem oris partem. Si vero contingat vicinas plantari vitem ac brassicam, sarmentum vitis augescens, ubi jam brassicæ appropinquaturum est, non amplius directe procedit, sed retro vertitur, reminiscens quodammodo mutæ contrarietatis. Si

τὴν καὶ καὶ αὐτὴν ὠφελεῖ. ἔλκωσιν ὅ
τὴν ἐν τῷ στόματι ἐπεριτομίοις, ἐσα-
φυλῆς οἰδήματα, ὁ χυλὸς αὐτῆς μὲν ἐ-
λαῖς ληφθεὶς, ἐπὶ πλὴν καὶ αὐτῆς
θεῖς, παύει. ὥτα ὠφελεῖ ὁ χυλὸς
μὲν οἶνε καὶ ἀνιλέμῳ. Κανσχυμοῖς
ἐν νόσῳ τριφθεῖται ἐπιπιδεῖται με-
ρίην οἷον παρεργεῖαν. ἐψηθεῖται ὅ,
καὶ κατ' ἐαυτῇ προετοιμασμένη, φων-
ὴν ἐπὶ τῆς ἀρτηριακῆς ἀφιδείσεως θε-
ραπείῃ. ὅθεν ἐοικὼς φωνασκοῖ ταύτῃ
κέχρηται. μυζάλης δὴ μῆλα, κυνο-
δήκτες ἐλυσόδηκτες, τὸ σπέρμα
αὐτῆς ἢ τὰ φύλλα ἰατρικῶν περιμ-
μμένα, εἰ μὲν σιλοφίᾳ ἐξέως λειωθέντα
ἐπιπιδείν. διδοῖ δὲ αὐτοῖς ἐξ ἀφε-
ψήματι τὸ φύλλον πιεῖν, κατὰ
γέντων πρὸς πρὸν ἐξηρανθέντων, εἰ πο-
τε ἐψηθέντων. Τῆς σπλῆνος λειωθεῖσας
ἐπιπιδείν. ὡμὴ ὅμως πρὸς πρὸν
ἀρτυρῶν παύει, ἐπερίπτεται φαν-
τασίαις σὺν ἑα. Ὁ δὲ Νέστωρ ἐν τῇ
Ἀλεξικήπῳ αὐτῇ λέγει, τὴν κράμ-
βην δάκρυον εἶναι τῆς Λυκέρου. ἡνίκα
ἦν, φησὶν, ὁ Διόνυσος τῶτον εὐλα-
βηθεὶς (5) ὑπὸ τῇ θάλασσᾳ ἔδν,
ὁ δὲ Λυκέρου ὑπὸ τῇ ἀμπέλῳ δεσ-
μύθῃς δάκρυον ἐπαφῆκεν, ἐν τῇ
δάκρυς λέγει φύνην τῇ κράμβῃ, καὶ
ἀφ' ἐκείνου ἀνιπαθῶς ἔχῃ πρὸς ἀλ-
λῆλας τῇ κράμβῃ καὶ τῇ ἀμπε-
λον. ἀμέλει, εἰ ποτε κράμβη ἐν ἀρ-
ταῖς πρὸς πρὸν τῇ ἀμπέλῳ, ἢ
μαρμαίνῃ παραχρῆμα, ἢ μαρμαίνῃ
τὸ κλῆμα. ἀφ' οὗ τὴν ἔσσην μετὰ
αὐτῶν ἔχθραν, εἰ συμβῇ ὑπὸ ρεύ-
ματι κεφαλῆς τῇ σαφυλῇ, ἢ τοι
κιονίδα, καὶ τῇ λαμῇ χαλαροῦνται.
ὡμὴς κράμβης ὁ χυλὸς καὶ κεφα-
λῆς ἐπιδακρόμῳ ἀνασπᾷ τὴν
σαφυλὴν εἰς τὰ μετώρα τῆς στόματος.
εἰ ὅμως συμβῇ παραφυπέσας ἀκμήλαις
ἀμπελον καὶ κράμβην, αὐξήσονται τὸ
κλῆμα τῆς ἀμπέλους, ἐπειδὴν μετὰ
πλησιάζειν τῇ κράμβῃ, ἐκείνη ἐπ' αὐ-
τῇ

θείας χρεῖ, ἀλλ' (b) ἀναποδίξει, μεμνημένον τρέπον πρὸς τὸ πρὸς ἀλ-

(5) In MSS. ἐπί.

(b) Ἀναποδίξει,] Vitem brassicam refugientem in vinea sua se vidisse
ait Pierius Hieroglyph. p. 619.

Ζ

ληκ

ληλα ἀντιπαθείας. ὁμοίως ὅ ἂν πρὸς
ἐπιφομένῃ τῇ κρέμῃ (6) ἐπιψεκά-
σθην ἐλαχίστους οἶνους, ἔπειτα ἐψεύεται λοι-
πὸν, καὶ ἡ χροιά αὐτῆς διαφθαρήσε-
ται. καὶ ὅσοι βέλονται πολὺν οἶνον πί-
νειν, καὶ μὴ μεθύσκεσθαι, αἰμὴν κρέμ-
ῃσι παρέδιδασιν. εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι
κρέμῃς σπέρμα παλαιούμενον (c)
ράφανον φύσκει.

(6) Restitui ex MSS. prius ἐπιψεκασθην.

(c) ῥάφανον φύσκει.] Pallad. p. 68. "Semen brassicae vetustum muta-
tur in rapa. Et Plinius, totidem pene verbis, "Ex semine brassicae ve-
teris rapa fiunt, atque invicem.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ ἀσπαράγου.
Διδύμου.

C A P. XVIII.

De asparago.
Didymi.

Ἀσπάραγος χαίρει γῇ ἡ πλω-
μένη. (σπέρμα) ὅ τῷ ἔσσει. ποιῆ-
σας ἐν βόθροις δακτύλων τελευτών, ἐν-
πίθει καθ' ἕκαστον ἑξ ἑκαστοῦ κόκ-
κου β'. ἢ γ'. ἀπέχουσιν οἱ βόθροι
ἀπ' ἀλλήλων διάστημα σπιθαμιαῖον.
σπαρέντα ὅ ἂν ἔσσει ἔσσει μὴ
ὀχλείδω, πλὴν ἑξ βοτανιστῆναι. εἰ ὅ
βέλῃ ἀσπάραγον πολὺν ποιῆσαι, (a)
κελῶν ἀγρίων κέραια εἰς λεπτὰ κό-
ψας βάλλει εἰς τὰς σπασίαις, καὶ ἄρ-
δου. πρὸς φασὶ παραδοξόπερον, ὅτι
εἰ ὀλόκληρον κελῶν κέραια τρηθείη καὶ
καταπυθείη, οἷον ἀσπάραγον. Εἰ δὲ
θίλῃς ἀσπάραγον ἂν παντὸς ἔχῃ
ἑξ αὐτῆς, ὅταν ἔσσει καρπὸν λάβῃς,

Asparagus gaudet terra explanata.
Seminatur autem vere. Scro-
bes itaque digitorum trium facito,
& in singulis feminis grana duo aut
tria ponito. Distent scrobes inter se
spatio dodrantali. Seminati autem
primo anno non moveantur, præ-
terquam quod runcentur. Si velis
asparagum multum provenire, arie-
tum ferorum cornua tenuissime con-
tusa sulcis committe, & rigato.
Quidam magis paradoxum tradunt,
quod integra arietum cornua, si per-
forentur & pangantur, asparagum
producent. Si velis asparagum per
totum annum habere, quum fru-

(a) Κελῶν... κέραια.] Plinius Tom. 3. p. 610. "Invenio nasci, &
"arietis cornibus tuis & defossis. Quod ceu incredibile improbat Dioscor.
Lib. 2. cap. 152. hisce verbis, "Ενίοι ὅ ἰστέουσιν, ὅτι εἰάν τις κελῶν κέραια
συσκόψας καθεύξῃ, φύεται ἀσπάραγος. Ἐμοὶ ὅ ἀπίθανον. Plinius tra-
dit, apud Ravennates asparagos ad tantum magnitudinis instar emicare,
ut tres libram pendant. Athenæus autem asparagorum meminit in Ge-
tulia nascentium, qui ad Cypriæ arundinis crassitiem accedunt, & duode-
cim pedes assurgunt: amplius autem in montanis & maritimis locis ad fe-
rule magna crassitiem crescere, & viginti cubitorum proceritatem. Vid.
Athen. p. 62. Catonem sub finem, & Plin. Tom. 3. p. 609.

Etum

etum recidis, statim farrito radices in superficie repentes. Sic enim tractata planta rursus asparagum emittet. Hoc olus non gaudet rigatione, sed magis ficcitate. Circa autumnum autem si quis ista olera riget, teneriora & floridiora evadent.

(1) MS. Barocc. εὐμαλέςτερον.

C A P. XIX.

De cucurbitis & cucumeribus, & medela ex ipsis, & quomodo utraque sine semine interno proveniant, & precocia fieri queant.

Quintiliorum.

NON habebunt semen internum, hoc modo. Sarmentum aut virgultum primum, mox ubi increverit, cucurbitæ, five cucumeris, in terram defodito, quemadmodum vitis sarmenta solent, ut summa pars tantum virgulti emineat, & postquam emicuerit, rursus idem iterum ac tertio defodito, & surculos juxta medium & super terram extantes secato, solumque postremum, tertium videlicet, relinquito, & habebis tum cucumeres, tum cucurbitas semine carentes. Similiter sine semine eadem facies, si per triduum, antequam femines, semen ipsum oleo sesamino maceraveris. Precoces cucumeres & cucurbitas sic reddes. In cophinos aut in fistilia inutilia terram cribratam mitte, stercore admixto, liquidiozem factam, & anticipato consueto tempore, videlicet sub initium veris, semina plantato; & cum sol fuerit & calor, & moderata pluvia, co-

εὐθὺς περισκαλλε καὶ τὰς ἐπιπολῆς ρίζας. ἐργαζομένῳ ἔτι τὸ φυτὸν ἀναδύσθαι πάλιν ἀσπέρματον. τὸ δὲ τὸ λάχανον ἔχει τῇ ἀρδεύῃ, ἀλλὰ μᾶλλον τῇ ξηρότητι. ὡς ἔτι τὸ φθινόπωρον εἰάν τις αὐτὰ ἀρδεύῃ, ἀπαλώπερα καὶ (1) εὐανθέστερα ποιήσθαι.

K E Φ. ΙΘ.

Περὶ κολοκυνθῶν καὶ σικύων, καὶ ἔξ αὐτῶν θερραπέειας, καὶ πῶς δυνατὸν ἐκάτερον μὴ ἔχειν ἐνδοθεν σπέρμα, καὶ ὠρώϊμα ποιῆσαι.
Τῶν Κυνελίων.

ΟΥΧ ἔχουσι σπέρμα ἐνδοθεν, ἔτι τὴν εὐθὺς ἀνζανομῆλιν πρῶτην κληματαίδα, ἥτοι ἀκρέμονα τὸ κολοκύνθη, ἥτοι σίκυα, καὶ ὁρυζον εἰς τὴν γῆν, ὡς περὶ τὰ κλήματα τὸ ἀμπέλαιον, ἵνα τὸ ἀκρον μόνον ἐκκύβῃ τὸ ἀκρέμονον. καὶ, ὅταν αὐξηθῇ, πάλιν ὁμοίως τὸ χωρὶς ἐπὶ τρεῖς, καὶ τὰς ἀφ' ἑσέως καὶ ὑπὲρ γῆς ἐμφύσθαι περὶ μόνον ἢ τὴν πελοποννησίαν, λέγων ἢ τὴν γ'. καὶ ἀλείψας, ἔχεις ἀνὰ σπέρματι καὶ κολοκύνθας καὶ σίκυας. ὁμοίως (1) δὲ καὶ ἀσπέρμας σίκυας καὶ κολοκύνθας ποιήσθαι, εἰ τρεῖς ἡμέρας, πρὶν τὸ σπέρμα καὶ ἀλατῇ, ἐναποθέξῃς τὸ σπέρμα ἐν εὐλαίᾳ. Πρῶτους δὲ σίκυας καὶ κολοκύνθας ποιήσθαι, ἔτις. εἰς κοφίνους ἢ ἐν κεραμίσις ἀχρήστοις βάλλει γῆν σεσησμένῃ κόπρῃ μεμιγμένῃ, ὑπερτέραν ποιήσας, καὶ ὡς λαβὰν τὴν σωτήρη καιρὸν, οἷον ἀρχιμένεσσι ἔαρος, ἐμφύσθαι τὰ σπέρματα καὶ ὅταν ἡλιθὴ ἢ ἑτημασία, ἢ ἡνίκα συμμέτρως βρέχῃ, πῶς τὰς κοφίνους

(1) Ita MSS. in pr. Ed. δὲ ἀσπέρμας κολοκύνθας καὶ σίκυας ποιήσθαι.

ὑπαιθρίαις, καὶ πρὶν δύσμεας ἡλίας εἰσ-
κόμειζε τέττας εἰς οἶκον στεγνόν, καὶ
τέτο ποιεῖ συνεχῶς, καὶ ἀψεκάζων
ὑδαπὴν ἢ χρεῖα καλεῖ. καὶ ὅταν
τελείως παύσωνται οἱ πάροι, καμύ-
σας εἰς τόπον εἰργασμένον καὶ ὀρευζόν
τὰς κοφίνους ἢ τὰς (2) κεράμους ἰσο-
χέλους τῇ γῇ, καὶ ἀφάσας τὴν ἄλ-
λην ἐπιμίλειαν. εἰ δὲ ἀφαιροῖς αὐ-
τῶν τὰς ἀκρέμους, παχύτερον καρ-
ποφορήσουσι. Μακρὰς δὲ τέττας ποι-
ήσας, ἕτας. εἰ δὲ ἐν ἰγδίᾳ ἢ πνι ἄλλῳ
ἀγχεῖᾳ ἐμβαλὼν ὑδὼρ παρακλιθῆς
πλησίον αὐτῶν ἀπὸ ε'. ἢ ε'. δακτύ-
λων. τῇ γ' ἐξῆς οἱ σίκυοι ἐπὶ τοσού-
τον ἐκείνησον. εἰ δὲ ὑδὼρ μὴ ἔχη
τὸ ἰγδίον, ὑποσπέρψουσιν οἱ σίκυοι, καὶ
ὑποκαμφθήσονται. ἕτας ὑγρότητι μὲν
χαίρουσι, ξηρότητι δὲ φεύγουσι. με-
ταχρηματιζομένηται δὲ εἰς ὃ θέλει
χῆμα, εἰ δὲ ποιήσας ὀσράκινα ἀγχεῖα,
καὶ ἐπὶ μικροῖς ἔσι πρὸς τῆς καὶ δῆσας.
πληρώσας ἢ τὰς τύπας καὶ τὰς χα-
ρακτῆρας. ὅθεν καὶ (a) κάλαμον εἰς
μῆκος πμῶν, καὶ γλύφας εἰς σωθεῖς
καὶ πρὸς φρίγας ἐν τέττω τ' σίκυον,
ἢ τὴν κοιλότητα μικρὰν ἔσαν εἰάν
βάλῃς, αὐξανομένη δι' ὅλα τ' μήκας
πληρώσας τ' κάλαμον. Αἱ δὲ κοιλό-
κυθαί γαστροὶ εἰσι μαλακτικαί. Θε-
ραπείαν (b) ὧτων (3) ὀδύνας, τ'
χλὺς αὐτῶν ἐμβαλλομένης εἰς πᾶ-
σι. (c) τ' ὃ σικύων τὸ πέρμα
ἔρων δερμένον (4) ἐπὶ κατὰ κερασικὸν
succo ipsarum auribus immisso. Verum cucumerum semen urinas acres

phinos sub dio expone, circaque solis
occasum eos in domum contectam
infer, atque hoc assidue fac, aquam
irrorans quando usus postularit. Post-
quam vero perfecte cessaverint fri-
gus & gelu, cophinos, sive dolia, in
locum subactum & excultum de-
portatos defodi, ita ut labra æqua-
lia sint terræ, & deinde reliquam
curam adhibeto. Si vero fustule-
ris ipsorum virgulta, citius fructum
producent. Longos autem cucume-
res facies, hoc modo. Si in mor-
tario aut alio quopiam vase aquam
prope ipsos apposueris, ad distanti-
am quinque aut sex digitorum. Se-
quenti enim die cucumeres tantum
extendentur. Si vero aquam non
habeat mortarium, cucumeres & re-
trocedent, & reflectentur. Tan-
tum enim gaudent humiditate, &
fugiunt siccitatem. Transfigurabun-
tur autem in quamcumque velis fi-
guram, si fictilia feceris vasa, eaque
parvis adhuc circumposueris & obli-
gaveris. formas enim & characteres
implebunt. Quare & arundine in
longum secta, excavataque & com-
missa ac coarctata, si in eam cucu-
merem aut cucurbitam, dum adhuc
parva est, immiseris, augescens per
omnem longitudinem arundinem ex-
plebit. Cæterum cucurbitæ ventrem
emolliunt. Aurium dolores curant,

(2) Ex MSS. ante κεράμεις.

(a) Κάλαμον..... γλύφας.] Eadem Palladius docet, ex Gargilio Mar-
tiale: "Aliqui florem cucumeris cum viticula sua capite canne inferunt,
" cui prius omnes nodos perforaverint: ibi cucumis nascetur in nimiam
" longitudinem tensus.

(b) ὧτων ὀδύνας.] Dioscor. Lib. 2. cap. 162. Ὁ δὲ χλὺς τ' ξυσμάτων
θλίσθεντων πρὸς ὠπλῆας καθ' ἑαυτὸν εἰ μὴ ῥοδίνα ἐγγυματιζόμενα ἀφελῇ.

(3) Emend. ex MSS. prius ὀδύνας.... ἐμβαλλομένων ἐν αὐτοῖς.

(c) Τῶν δὲ σικύων.] Cucumeres Græcis inferioris ætatis ἀγχεῖα εἰ πε-
τράγηρα vocantur, ita Symeon Sethi, p. 4. Ἀγχεῖα. τὰ λεγόμενα σίκυα,
κατὰ κοινὴν δὲ πετράγηρα.

(4) Ita MSS. antea ἐπιματῶν.

temperat & ciet. Non lædentur a pulicibus, si origani ramulos, cum parvi adhuc sint, prope defixeris. Nam & præsentēs pulices perdunt, & alios nasci non sinunt. Si vero infanti febricitanti, qui adhuc lacte nutritur, paris longitudinis cucumeres dormienti appofueris, statim sanabitur. Omnis enim calor in cucumeres transibit. At vero sylvestris cucumeris radix ficcata & tusa, & cum vino dulci potata, aut cum aqua mulsa, ad vomitus mirabile remedium habetur. Quod si cucumeres minus aquosos habere libeat, ubi scrobem foderis, in qua cucumeres plantaturus es, dimidiam paleis aut sarmentis exple, & aggesta terra planta, nec riga. Verum ventri solvendo aptos aliqui hoc modo faciunt. Radices sylvestris cucumeris contusas aqua potabili per biduum aut triduum macerant, & hoc ipso cremore eos per dies quinque rigant, atque hoc quinquies faciunt. Plus autem alvo solvendæ apti fiunt, si, postquam germinaverint, radices circumfoderis, & veratri portionem ramulis injeceris, & aggesta terra fiveris. Cucumeres in vini albi facem dulcem & non perversam immitte, & vas expletum obline, manebuntque recentes. Similiter & in muria compositi permanebunt. Vigorem conservabunt cucumeres, si in vasculo parum aceti habente suspendantur, ita ut acetum non contingant, & vas oblinatur, ut non transpirent, & hoc modo etiam hyeme recentes habebis. Cucurbitas autem sic servabis. Teneras decerptas concide, deinde aquam fervefactam affunde, & per totam noctem sub dio perfrigera, indeque in muria acri compone, & diu permanebunt. Cucurbitas autem purgatorias facies, si semen noctem ac

κὴ ἀγωγὴν. ἢ βλαβήσῃ) πῶποτε ὑπὸ ψυχρῶν, εἰάν κλωνία εἰα ὀριζάντα μι-
κροῖς ἐπ' εἰσι τέτοις παραπήξῃς. ταῖς
τε γὰρ ἔσται ψύχας φθίρεθ, κὴ ἄλλας
ἐκ ἐαῖ γνέσθ. Ἐάν δὲ παιδίῳ ἐν
γάλακτι τερεομένῳ πυρέσσοντι σικύ-
ας ἰσομήκεις (5) παρακοιμίσῃς, εὐ-
θείας ἰωθήσῃ. εἰς γὰρ τὰς σικύας ἐλ-
κονται πᾶσαι αἱ δέρματα. Ἡ δὲ ὁ
ἀγρίε σικύας ρίζα ξηρανθεῖσα καὶ
κρηπίσῃ, κὴ μὲν οἶνον γλυκύνει πινο-
μένη, ἢ μὲν ὑδρομελίῃ, ὡς ἐμέ-
τας ταυμασθὸν ἐστὶ βοήθημα. εἰάν δὲ
δέλης ἀνδρὲς σικύας ἔχουν, ἡνίκα
ὀρεῖται τὴν πέφρον, ἐν ἣ μέλλεις φυ-
τεύειν αὐτὰς, ἀχύρων ἢ φρυγάνων
πλήσων τὸ ἥμισυ ὁ βάθος, καὶ τὴν
γῆν ἐπιδαλῶν φύττει, μὴ ποτίζων.
Εὐκρίλεις ὅτι οἱ ποιεῖσιν αὐτὰς, ἔτω
ρίζας ὁ ἀγρίε σικύας συνθλάσωντες
βρέχουσιν ὕδατι ποτίζων δύο ἢ τρεῖς
ἡμέρας, κὴ τὰ ἀποβρέμαθι δι' ἡμε-
ρῶν ποτίζουσι. κὴ τὸ ποιεῖσι πεν-
τάκις. πλεον ὅτι γίνον) εὐκρίλεις, εἰάν,
μὲν τὸ βλαστῆσαι, τὰς ρίζας πελο-
ρεύσας τοῖς κλωνίοις ἐπιδαλῆς ἐκθεό-
ρε μέρει, ὅτι ἀσπράσας ἐάσῃς. τὰς
σικύας ἐμβαλεῖς εἰς τρυγίαν ἡδεῖαν κὴ
μὴ τρηπίσαν οἶνον λευκῶ, ὅτι πηρώ-
σαι τὸ ἀγρίον καὶ ἀχέει, κὴ μὲν
νεαροῖ. ὁμοίως δὲ κὴ ἐν ἄλλῃ συνθ-
λάσωντες. ἀκμαῖες τὰς
σικύας φυλάξεις, εἰάν ἐν ἀγρίῳ ὅτι
ὀλίγον ἔχοντι κρεμνάσῃς, μὴ ἀπὸ μέ-
νης ὅτι ὅτις, ὅτι καὶ ἀχέει, ὅπως μὴ
ἀσπρύνῃ, ὅτι ἔχεις τέττας νεαροῖς ἐν
τῷ χειμῶνι. Ταῖς ὅτι κολοκύνθας φυ-
λάξεις, ἔτω. λαβὼν ταύτας ἀπαλὰς
καὶ ἀπὸ με, εἴτω ὕδωρ ζέσας κατὰ χεῖ,
ὅτι δι' ὅλης νυκτὸς ὑπαιθεῖας ἀσπύ-
ξας ἐν ἄλλῃ δερμείᾳ σύνθῃς, καὶ
ἀσπρύνῃ ἐπὶ πολὺ. τὰς ὅτι κολο-
κύνθας καθαρεπκὰς ποιήσῃς, εἰάν τὸ

(5) Ex MS. Bar. & Interp. pr. Ed. παρακοιμίσσεις.

Σπέρμα νυχθήμερον (d) σκαμ-
μωνία ἐμβρῆξῃς. μεγάλης σικύας &
κολοκύνθας ποιήσῃς, τὸ Σπέρμα αὐ-
τῶν ἐπὶ κεφαλὴν φυτεύων.

diem in scammonia maceraveris.
Magnos cucumeres facies, itemque
cucurbitas, semine ipsorum inverso
& plantato.

(d) Σκαμμωνία-] *Scammonium succus est ex radice cujusdam herba ex convolvulorum genere, foliis hederæ vel helxinæ similibus, triangularibus, albis. Colligitur autem, τῆς κεφαλῆς (Dioscor. verba) δὲ τὸ ῥίζης ἀφαι-
ρημένης, καὶ θολοειδῶς πεμπομένης εἰς κοιλότητά· συρρεῖ ἣ εἰς αὐτῷ ὁ ὀπός, &
ἔτιως ἀναλαμβάνει* εἰς μύακας. Ἐνιοὶ ἢ τὴν γῆν ὀρεῖλαις θολοειδῶς, & καρύας
φύλλα ὑποπθένεις, κατὰ χέουσι τὸ ὀπόν, & ἔτιω ξηρανθέντα ἀναρῶν. i. e. Ca-
pite exempto, radix ita cultro excavatur, ut excavatio sensim a latiore orbe
in acutum desinat; proindeque in id cavum confluit succus, qui conchis de-
tum excipitur. Alii, postquam scrobes in terra concamerato sinu effode-
runt, juglandum folia insternunt, in qua radice incisa succus diffun-
datur, eumque inibi siccatum tandem tollunt. Græci recentiores Ἀ-
σκαμμωναίαν vocant. In Lexico Nicomedis Iatrosophistæ, Δακρυδίων
ἢ Ἀσκαμμωναία. Nicandro, δάκρυ κάμων. Apud Isidorum; "Sca-
monia, quam Latini acridium vocant. Inde diacridium, vel dia-
gridium, quod ex Scammonia succo paratur. Veteribus potissimum lau-
datur Scammonium Colophonium, Prienense, & Myrium ex Asia: dam-
natur autem Syriacum & Judaicum, utpote adulteratum tithymalli succo,
& ervi farina. Vide Diosc. Lib. 4. Cap. 171.

Κ Ε Φ. Κ.

Περὶ (1) μηλοπεπόνων.
Φλωρεντίν.

C A P. XX.

De melopeponibus.
Florentini.

ΕΜψύχουσι μὲν ἰκανῶς, χρησιμώτα-
τοι δὲ εἰσι πρὸς τὸ εὐκαίρως ἐ-
μπεῖν τὸ βυλόμενον. μὲν ἣ τὰ σπία
(2) κενῶσι φλέγμα, πλεῖστον ἐξάγν-
τες, καὶ κεφαλὴν καθαίροντες. τὰς ἢ
μηλοπέπωνας ποιήσῃς (a) ῥόδα πνεῖν,
ἐάν τὸ Σπέρμα αὐτῶν μὲν ξηρῶν ῥό-
δων ἀποθέμῃ, καὶ φυράσας φυτεύ-
σῃς. δύναται ἢ καὶ δάψαν τὴν δὲ
καύτων κατὰπαύειν. Πάντας ἢ καὶ
τὰς δὲ (3) σικυηλάτῃ καρπὸς γλυ-

R Efrigerant quidem abunde; ve-
rum utilissimi sunt ad vom-
itum opportune volenti ciendum.
Post sumptum enim cibum pitui-
tam evacuant, plurimum ejus edu-
centes, & caput purgantes. Cæte-
rum melopepones rosarum fragran-
tiam spirare facies, si semen ipso-
rum cum rosis aridis reposueris, &
mixta plantaveris. Possunt autem
fitim febris ardentis extinguere.

(1) Scribitur Μελοπιπ. in MS. Barocc. & a Salmasio in Solin.
cujus hac sunt verba; "Sane μελοπέπωνας scribunt Libri opt. in Geoponi-
cis, non μηλοπέπωνας, tanquam nomen habeant a melle, non a malis.
Consulas Eundem de Homon. Hy. Iatr. Cap. XXXV. (2) Restitui ex
MSS. F. L. Bar. & Bod. prius κενῶσι.

(a) ῥόδα πνεῖν-] Vid. etiam Palladium, p. 88.

(3) Emend. ex MS. Barocc. antea pessime σικελάτῃ.

Omnes porro cucumeres dulces efficies, si semen ipsorum lacte & melle maceraveris, & siccatum seminaveris. Si vero sempervivi herbarum succo semina cucumerum irroraveris, illæsa ipsa servabis. Mulier menstruis laborans cucumerum plantas, & loca in quibus confiti sunt, ne accedat. Tabefacit enim fructus, & qui nascuntur amari erunt.

CAP. XXI.

*De rapo, ejusque semine.
Ejusdem.*

Rapum nulli humano morbo curando commodum est, verum animalium contusiones curare potest, ungulis suppositum, & revinctum. At vero semen rapi post annos tres brassicam producit, & vice versa.

CAP. XXII.

*De raphanis.
Ejusdem.*

Raphani dulces erunt, quorum semen vino mulso aut uvarum passerum succo fuerit maceratum. pituitosis prosunt; nephriticis medentur, maxime, si quis externam ipsorum partem cum vino coctam jejunos sub diluculum comedat. At vero cum melle confiti tussis sanant; & semen ipsorum torrefactum, ac cum melle exceptum, similiter tussim & spirandi difficultatem tollit. Puerperis dati lactis copiam præbent; ad venerem incitant, & vocem lædunt. Si quis jejunos ipsos sumat, securus erit

καὶς ποιήσας, εἰάν τὸ σπέρμα αὐτῶν γάλακτι καὶ μέλιτι βρεῖξῃς, καὶ ἀναψυχθὲν σπείρῃς. εἰάν ὃ ἀειζῶς βοτάνης τῷ κυλῶ ἀφ' ὧς ἔσῃ σικυήλατων τὰ σπέρματα, ἀβλαβὴ ταῦτα φυλάξεις. γυνὴ ἐμμηνοῦ μὴ εἰσέτω εἰς σικυήλατα. μαρτίνος γὰρ τὰς καρπὰς, καὶ τὰ φύλλα πικρὰ ἔσται.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Περὶ γογγύλης, καὶ τῆς ταύτης
σπέρματος. Τῷ Αὐτῷ.

Ἡ γογγύλη πρὸς τὸ θεραπεύειν πάθος ἀνθρώπων οὐκ ἀγαθὴ· ὃ ζῶν τὰ θλάσματα θεραπεύειν δύναται, ὑποπηγμένη ταῖς ὀπλάσις, ὥς καθεδισμευομένη. τὸ δὲ σπέρμα τῆς γογγύλης μὲν ἔστι γ'. κρῆμωσιν φέρεται, ὥς ἀνάπαλιν.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Περὶ ῥαφανίδων.
Τῷ Αὐτῷ.

Ῥαφανίδες γλυκεῖαι ἔσονται, ἂν εἰς τὸ σπέρμα οἰνομέλιτι ἢ κυλῶ ραφίδων ἀφ' ὧς ἔσῃ φλεγματικαῖς χρήσιμοι, θεραπεύουσιν καὶ νεφρικοῖς, μάλιστα, εἰ τὸ ἔξωθεν πρὸς αὐτῶν μὲν οἶνον καθεψήσας νῆσις ὑπὸ τ' ὄρετρον λαμβάνοι. μὲν δὲ μέλιτι ἐοδιόμην βήχας ἰῶνται· καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ψυχθὲν, ὥς μὲν μέλιτι ληφθὲν, ὁμοίως πάντες βήχα ὥς δύσπνοιαν. λεχρὶς δὲ δοῖται παρέχουσι πλῆθος γάλακτος, πρὸς ἀφροδίσια ἐμίσχει, (α) φωνὴν βλάπτουσιν. εἰ δὲ πρὸς νῆσις αὐτῶν λαμβάνῃ, ἀσφαλὴς ἔσται εἰς τὸ μὴ βλάπτειν ὑπὸ φαρ-

(α) φωνὴν βλάπτουσιν.] Plinius Tom. 4. p. 13. "Democritus venerem hoc cibo stimulari putat, ob id fortassis voci nocere aliqui tradiderunt."

μάκων. Ὁ χυλὸς αὐτῶν ἐν ὕδατι
λαμβανόμενος ἀντιπαθὴς ἐστὶ βολί-
ταις ἐ δὲ πρὸς (b) χυ-
λῷ ραφανίδος ἐπιμελῶς τὰς χεῖρας
ἐαυτῆς χρίσθαι ἐ τριψθῆ, ἀφόδως ἐ
ἀκινδύνως ἐρπιτῶν ἐπιλήψαι. σκορ-
πίοις ἐπιτεθεῖσαι παραχρῆμα αὐτὰς
διὰ χερῶνται. ὕδωρ ἰώνται ἐξ ὕδα-
τος λαμβανόμενα, καὶ σπλῆνα λεπτύ-
νουσιν. ἔκπερσεν ὁ χυλὸς αὐτῶν πρὸς βα-
λανεῖς ἐν οἶνῳ γλυκεῖ πινόμενος θε-
ραπείαις. Καθαίρεισι τὴν ἀνω κοιλί-
αν, εἰ λαβὼν τις αὐτὰς μετὰ μέλι-
τι, ἐπιχρῶν μικρὸν ἐξεμύσει. καὶ
ἂν πρὸς ἐμετόν εἰσιν ἐπιτήδεια, ἐ
τὰς ὀρέξεις τῶν ἀνορέκτων ἐγείρεισι.
(i) πεταρταίων ἢ ἀπαλατίων, εἰ συν-
εχῶς τις αὐτὰς λαμβάνων ἐξεμύσει.
Ἐάν ἐν τινὶ τόπῳ συμβῇ τὸ ὕδωρ φαῦ-
λον εἶναι, ὑγεινότερον γίνεται μάλ-
λον, εἰ ραφανίσι συνεψηθεῖν. μόνους
ἢ ὀδῶσι λυμναίνεται. (c) αἷμα πύ-
ουσιν ἐψηθεῖσαι χρήσιμον ἔδεσμα. εἰ
δὲ τις πρὸς φαρμάκων ραφανίδα πηλῶν
ἀπὸ σκορπίου δέξηται, ὁ μόνον ἐ τε-
λευτήσει, ἀλλὰ ἐ ταχέως τὴν ἰάσεως
πύξει. ἢ ἢ ραφανίς λειωθεῖσα, καὶ
ἐπιθεμένη τοῖς πηλῶν βασιλέων
διζαμένους, τὰς μώλωπας τάχιστα
θεραπεύσει. ἀποσμήξαι ἐ φακὴς, ἐ
αλωπεκίας δασύνει. πλούταία ἢ ἐ-
δοιομένη πνεύματι ὀπκάζουσιν
ποιεῖται.

ne a venenis lædatur. Succus ipso-
rum in aqua haustus ad boletos &
venena prodest. Si vero raphani
succo quis manus suas probe illinat
ac confricet, intrepide & citra pe-
riculum reptilia ac serpentes appre-
hendet. Scorpiis impositi raphani
evestigio ipsos interficiunt. Aquam
intercutem sanant ex aqua sumpti, &
splenem attenuant. Morbum regi-
um succus ipsorum ante balneum
in vino dulci potatus sanat. Pur-
gant supernum ventrem, si quis ex-
ceptos cum melle, & paulisper re-
tentos, revomat. Etenim ad cien-
dum vomitum commodi sunt, &
excitant appetentiam in his qui ci-
bum averſantur. A quartana libe-
rant, si quis ipsos frequenter sum-
ptos evomat. Si in aliquo loco
contingat aquam vitiosam esse, fa-
lubrior fit, si raphani in ipsa coquan-
tur. Solos autem dentes corrumpunt.
Sanguinem spuētibus cocti
utile edulium sunt. Si vero quis
præsumpto raphano a scorpione ictus
sit, non solum non morietur, sed
etiam cito convalescet. Tritus au-
tem & impositus his, qui tormen-
torum plagas sustinuerunt, vibices
omnes quam celerrime sanabit. De-
tergit etiam lentigines, & alopecias
densas reddit: A reliquo autem cibo
sumptus spiritum repurgat.

(b) Χυλῷ ραφανίδος.] Idem Tom. cit. p. 12. "Ceraſtis & scorpionibus
adversatur: vel ipso, vel semine infectis manibus impune tractabis: im-
positoque raphano scorpiones moriuntur.

(i) Ita MSS. V. F. L. & Bod. In Bar. πεταρταίς. Prius πεταρταίων.

(c) Αἷμα πύουσιν.] Medius ad hæc & sanguinem exſcreantibus coctos
dari jubet: & puerperis, ad lactis copiam augendam.

CAP. XXIII.

De apio. Ejusdem.

MAgnum evadet apium, si seminis ejus quantum tribus digitis apprehendi potest panniculo vestito illigaveris, deinde stercore inlectum statim rigaveris. Similiter maximum erit apium, si circumfossis radicibus paleas adjeceris, & rigaveris. Crispum autem erit apium, si semen ejus, priusquam plantetur, in pila leniter tundatur atque cylindrus ipsi inducatur. Apium in cibo acceptum ad venerem procliviores foeminas facit, quare non permittendum lactantibus ut apium edant, praesertim quia lac cohibet. Odoris autem jucunditatem ori conciliat. Quapropter qui oris graveolentiam habent, ejus esu foetorem tollunt. Eas etiam quae in scenis versantur hoc comedere aiunt, quo ora ipsorum odoratiora fiant. Caeterum cum pane cataplasmatibus vice impositum apium erysipelas sanat, & decoctum ejus in infessum ac fotum affusum lapides ejicit, & urinam ciet, ac renes sanat.

(a) *Vid. Notam ad Cap. I. Libri VIII.*(1) *Emend. ex MSS. prius πλυθῆ. ἐκβαλεῖ.*

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Περὶ σέλινων. Τῷ Αὐτῷ.

ΜΕγάλα ἔσται σέλινά, εἰάν (α) πανάω παλαιῶ ἔς (πέρμαλ) τοῖς τριῶν δακτύλοις συλλαβῶν ἐνδήσης, εἴτω κόψῃ περικλάσας εὐθὺς ἀρδεύσης. ὁμοίως ἢ μέγιστον ἔσται σέλινον, εἰ περιουρῶν αὐτὸ πρὸς ῥίζας ἄχυρα περιβάλλῃς, καὶ ἀρδεύσης. ἔλκον δὲ ἔσται τὸ σέλινον, εἰ τὸ (πέρμα) αὐτῷ ἡρέμα, πρὶν φυτευθῆ, (1) πλυσθῇ ἐν κυλινδρῷ. Βρωθὲν ἢ τὸ σέλινον κατὰ φρεστέρας εἰς τὰ ἀφροδίσια ποιεῖ τὰς γυναῖκας. ὅθεν ἐδὲ καὶ συχωρεῖν ταῖς πιδνωέσαις ἐοδίειν τὰ σέλινά, καὶ μάλιστ' ἀπὸ τοῦ ἐπέχειν τὸ γάλα. τὸ δὲ σῶμα αὐτῶν εὐωδίαν συμβάλλεται. διὸ καὶ οἱ δυσωδία τὰ σῶμα αὐτῶν ἔχοντες, εἰ φάρμακον, δότικρον ἢ τὴν δυσωδίαν. καὶ τὰς ἐπὶ σκηνῇ τῷ τὸ φασιν ἐοδίειν, ὅπως αὐτῶν τὰ σῶμα αὐτῶν εὐωδία ὦσι. Τὰ ἢ σέλινά ἅμα ἄρτα κατὰ πλάσασθαι μύρα ἐρυσσπέλατα θεραπεύει, καὶ τὸ ζέμα αὐτῶν ἐγκάθισμα γινώσκον, καὶ ἀπαντλήσκον, λίθους (2) ἐκβάλλει, καὶ δυσωδίαν θεραπεύει, καὶ νεφροὺς ἰάται.

CAP. XXIV.

De menta. Ejusdem.

Menta inutilis esse putatur. Cui enim vulnere adhibita fuerit, non facile id ipsum sanabitur. Si vero & in lac injiciatur, & coagu-

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Περὶ ἡδύσμου. (1) Τῷ Αὐτῷ.

ΤΟ ἡδύσμον ἀχρήσιμον εἶναι νομίζεται. ὃ καὶ ἂν πρῶτον περὶ σπινθῆρος, ὅταν ἂν ἐπὶ τῷ ῥαδίας ὑμασθῇ. εἰ ἢ καὶ εἰς γάλα ἐμ-

(1) *Adjeci ex MSS. V. ὁ Bar.*

βληθῇ.

βληθῆ, ἔ μὲν ταῦτα ἡ πιτύα ἐπι-
βληθῆ, ἔ παυήσε) τὸ γάλα. ἀνε-
πιτήθειον δὲ ἐστὶ καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια.

lum postea immittatur, lac non co-
agulabitur. Inepta etiam ac incom-
moda rebus venereis habetur.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Περὶ πηγάνου (1) ἡμέρας καὶ
ἀγείας. Τὸ Αὐτῶ.

Τὸ πήζανον (2) ἔ χαίρει κρύπτει,
χαίρει ὃ θερμοῖς καὶ εὐηλίαις τό-
ποις, διὸ χειμῶν τεύρεται τέτρω-
ται πείσσειν καὶ. Ἀλλ' ὅτι τὸ ἐκ
ταύτης φύσεως θερμὸν ἀντίχεται πρὸς τὸ
κρύον. δεῖ ὃ τὸ πήζανον ἐν σκεύεσι
κεραμικοῖς φυτεύειν. Φυλάττειν ὃ
καὶ, γυναῖκα μεμιασμένην μὴ
πρὸς αὐτὴν τέτρω, ἢ ὅλως ἀψαλῆ. εὐ-
θὺς ὅτι αὐτὸ φθείρει. τοῖς ὃ ἀπαλοῖς
ἐγκαρδίαις ὃ πηγάνου εἰς πρὸς τὰ ὅτι
βύσσειν, ἰαθήσε) κεφαλῆς πόνον.
(3) Τὸ ὃ ἀγείας πηγάνου ὁ χυλὸς
μὲν γυναικεῖς γάλακτι μινυόμε-
ν, ἔ ὑπαλειφόμεν, (a) ὅξυ-
δορκίαν παρέχει καὶ ἀχλύας ὃ ὀφθαλ-
μῶν ἔ ὑποχύσεις ἀρχομένας λύει
ἀνδράπων τε καὶ ζώων, μέλιτος Ἀτ-
τικῆς (4) μίρεσι δοσι, ἔ χυλῶν ὃ πη-
ζάνου μίρε) ἐν μινυόμεν ἔ ἐπα-
λειφόμεν. καὶ αὐτὸ ὃ τὸ ἀγείον
πήζανον ἐπιόμνον καὶ πινόμνον τὸ
αὐτὸ ποιεῖ. Ὁ ὃ καρπὸς ὃ ἀγείας
πηζάνου πινόμνον ἐπὶ ἡμέρας ἰε'.
ἐμβρυα φθείρει. φύσις ὅτι τὸ πο-
λέμιον τοῖς κυσταις. παύει ὃ ἀλ-
γηδόνους ἔ τὰς ἐκ θηρίων βλάβας
μὲν οἶνον πινόμνον. βοηθεῖ ἔ ἐπιλη-
πτικοῖς πινόμνον, καὶ λύει πόνους θώ-
ρακ, ἔ τὰ ὅτι μὲν οἶνον ἢ ῥοδίνον
ἐλαίον ἀνακαταίρει.

C A P. XXV.

De ruta hortensi ac sylvestri.
Ejusdem.

Ruta non gaudet stercore, sed ca-
lidis & apricis locis; quapro-
pter per hyemem cinere ipsam te-
gere oportet. ex hujus enim natu-
rali calore frigori resistit. Opor-
tet autem rutam in vasis fictilibus
plantare. Et cavendum est, ne mu-
lier inquinata ipsi accedat, aut
omnino contingat. Statim enim
ipsam perdit. Cæterum si quis te-
nera rutæ medulla aures obturet,
capitis dolorem sanabit. At vero
sylvestris rutæ succus muliebri lacte
permixtus, & sublitus, visus acumen
præbet. Caligines etiam oculorum
& incipientes suffusiones tum ho-
minum, tum animalium solvit, mel-
lis Attici partibus duabus ad unam
succus rutæ partem admixtis & illi-
tis. Ipsa etiam sylvestris ruta in ci-
bo ac potu sumpta idem facit. Se-
men autem sylvestris rutæ potatum
per dies quindecim fœtus perdit:
naturaliter enim uterum gestantibus
adversatur. Tollit etiam dolores &
noxas ex bestiis cum vino potata.
Prodest etiam comitiali morbo in
potu, & solvit thoracis dolores, au-
res etiam cum vino aut oleo rosa-
ceo repurgat.

(1) *Præced. voculam καὶ deleui, auctor. MS. Bar.* (2) *Hanc voculam sup-
plevi ex MSS. ὃ Interp.* (3) *Locum hunc, in priori Ed. misere muti-
lum, in integrum restitui, ὃ supplevi, a τὸ ad μινυόμεν, ex MSS. Pli-
nio ὃ Interp.*

(a) *Ὁξύδορκίαν παρέχει.] Ita Plinius Tom. 4. p. 49. "Multi succo ruta
cum melle Attico inuncto discusserunt caligines, vel cum lacte mulieris
puerum enixa, vel puro succo angulis oculorum tactis.*

(4) *Construptioni melius consuletur, si scribamus μίρεων δυοῖν, ὃ inferius
μίρεας ἐνός, in Bar. μίρεας πέντε.*

C A P.

CAP. XXVI.

De eruca. Eiusdem.

ERUCÆ semen muris aranei mor-
fibus medetur in vino pota-
tum; lumbricos educit, splenem at-
tenuat, cicatrices nigras bubulo fel-
le & aceto permixtum purgat; sa-
nat etiam lentigines. Permixtum
vero melli maculas in facie emen-
dat. Cum vino præsumptum minus
dolere facit eos, qui flagris cædun-
tur. At vero sylvestris erucæ folia
tria, sinistra manu apprehensa, ar-
quatum morbum sanant. Eruca au-
tem prope confita omnibus oleribus
prodest. Ipsa etiam axillarum fœ-
torem ac graveolentiam corrigit.

(1) *Supplevi ex MS. V.* (2) *MSS. V. F. L. & Bod. habent τὸ εὐζωμον
δυσώδεις μαχάλας μελαβάλλει.*

CAP. XXVII.

De nasturtio. Eiusdem.

NASTURTII semen farinæ fabacæ
admixtum, addita etiam lixi-
vii parte, strumas & carbunculos sa-
nat; verum linteoli loco brassicæ fo-
liis utendum est. Cum menta au-
tem & vino potatum lumbricos &
tæniæ educit. In lacte caprino co-
ctum thoraci medetur. Suffitum
vero serpentes fugat. Aiunt vescu-
tes nasturtio mentis acumine subti-
liores evadere. Res venereas maxime
reprimat. Cum melle tussi mede-
tur. Imponitur etiam ulceribus
cuniculatim depascentibus. Succus

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Περὶ εὐζώμου. (1) Τῷ Αὐτῷ.

ΕΥΖΩΜΟΣ σπέρμα μυζάλης δὴ γ-
μαζα ἐν οἴνῳ ποτὴν θεραπεύει
ἐλμινθας ἐξάγει, σπλῆνα λεπτοῦναι,
ἐλάς μελαίνας καὶ βοεΐας χολῆς ἐ-
ὄξας मिχθὲν καθαίρει· ἰᾶται ὃ τῷ-
πο φακὲς. मिχθὲν ὃ τὸ εὐζωμον
καὶ μέλιτι τὰς ἐν τῷ πνεύματι
σπύλλας καθαίρει. καὶ οἶνον πο-
τῇ ἡπτόν ἀλγεῖν ποιεῖ μασιγχεμένους.
Ἀγρίαις ὃ εὐζώμος φύλλα τ' ἀειθ-
μὸν γ'. τῇ ἀειπερᾷ χειρὶ ληφθέντα
ἐκτερον ἰᾶται· τὸ ὃ εὐζωμον πνε-
υμασπερόμερον πάντα τὰ λάχανα
ώφελεῖ. (2) τὸ εὐζωμον θεραπεύει
ἐν δυσώδεσι μαχάλας.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Περὶ καρδάμου. Τῷ Αὐτῷ.

ΚΑΡΔΑΜΟΣ σπέρμα मिχθὲν ἀλεύ-
ροις κυαμίνοις, (1) πνεύματι
γένους σακτῆς μέρους, ἰᾶται (2) χοιρᾶ-
δας καὶ ἀνδρακας, χρυσέον ὃ ἀντὶ
ὀδόντης φύλλοις κράμβης. μετὰ ὃ ἡ-
δύσμος καὶ οἶνον πινόμενον ἐλμινθας
(2) ἐν παινίαις ἐξάγει. γάλακτι ὃ
αἰγίῳ συνεισόμενον (3) θώρακας
ἰᾶται. θυμιάμενον ὃ ὀφθαλμοὺς ἐλαύνει.
Φασὶ ὃ τὰς ἐσθίωντας κάρδαμον ὀξυ-
τέρως τὴν ἀφρονοῖαν γίνεσθαι. Ἀφρο-
δισίων ἐφεκτικώτερον ἐστὶ. μετὰ μέ-
λιτι βῆχα ἰᾶται. ἐπιπύει ὃ καὶ
(4) ἔλκεσιν ὑπονόμοις. ὁ κυλὸς ὃ

(1) *Emendavi ex MSS. prius πνεύματι... μέρους, ἰᾶση χοιρᾶδας.*

(2) *Χοιρᾶδας.] Plinius Tom. 4. p. 46. "Cum lomento strumis illitum,
" opertumque brassica, præclare medetur. Optimum Babylonium.*

(2) *Restit. ex MSS. & Interp. antea pessime κατ' ἐπίπυει.* (3) *MSS. V.
& F. θώρακας.* (4) *Ita legend. ex MS. Bar. & Dioscoride. Prius ἔλκεσι ἐν
ὑπόνομοις.*

αὐτῇ τειχῶν ἀπὸ ῥοιαν ἐπέχῃ. σῆαρ
ἢ χήνειον (5) πρὸς λαβὰν τὰ φυό-
μενα ἐν κεφαλῇ ἐλκύνουσα καὶ πι-
τυρίαν θεραπεύει. (6) δοθῆναι μὲν
ζώρης πεπαίνει. φασὶ ἢ αὐτῇ τὸ χυ-
λὸν καὶ ὀδόντων ἀλγῆμα ἰᾶσθαι, ἀλλὰ
τὸ ὅσων εἰσχεόμενον.

(5) *Melius cum Interp. πρὸς λαβὰν, etsi tota Phrasis sit minus Græca.*
(6) *Emend. ex Dioscor. pr. Ed. δοθῆναι.*

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Περὶ σέρεως, ἥτοι τρώξι-
μων. Διδύμη.

ΣΕΡΕΙΣ, τῆς (α) τρώξιμα ἐν
ὅῃ βαπτόμενα καὶ ἐοικότερα
τομάχῳ καὶ ἀλγῆμα. αἱμοπύκνους ὁ
χυλὸς ἀφελιμώτατός, εἰ παρὰ μίαν
πίνοιεν. ἰᾶται ἔκ καρδιακῆς ἀνατρι-
φῆς, καὶ ὑπὸ τῇ ἀριστερῇ πτέρῃ
ὑποπιβεῖται. δίδεται ἔκ τοῖς ἥπαρ ἀλ-
γῆσιν ὁ χυλὸς αὐτῆς, ἐν ἡλίῳ πρὸς
πρὸν ἐπὶ ὀλίγην ψυχρίσας, εἴτα τρι-
φθεῖσας. εἰ δὲ τις μὲν πλὴν γένωνται τῆς
σελήνης θεασάμενος αὐτῇ ὁμοίαν
ἐπὶ αὐτῆς μὴ φαγεῖν σέρεα, μήτε
ἵππειά κρέα, ἐν ταῖς λ'. ἡμέραις,
ὥστε ἀλγῆσθαι ὀδόντας.

(α) *Τρώξιμα*—*Acetariorum nomen* (Salm. verba) *proprium factum τῶν*
σερίων quæ τρώξιμα Græcis appellata sunt. *Glossæ; Acetaria, Τρώξιμα.*
De Intybis intelligendum, quæ aceto intingebantur ad stomachum bonum
faciendum, ut hodie crithmum marinum.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Περὶ πράσων. Σωτίων.

Ὁ Σωτίων παραίνεῖ, μὲν τὸ Σπα-
ρῆναι τὰ πράσα, εὐθὺς συμ-
πατεῖν πλὴν πράσαν, καὶ μὴ ἀρδεῖν,
ἀλλ' ἐὰν ἀνεπιμέλητον ἡμέρας γ'. τῇ
ἢ δ'. ἀρδεῖν, ὅτι ἡδ' ἴσως καὶ καλίστα.
πράσον ἀδρόπαιον ἔσται, ἐὰν ἄμμον
τῇ γῇ συμμύξῃς ἐν τῷ φυτῷ. ὁ-
μοίως τὰ πράσα ἔσται μεγάλα, εἰ

ipsius pilorum defluxum sistit. Adī-
pe anserino addito, ulcuscula in
capite furfuresque ac porriginem
curat. Furunculos cum fermento
maturos facit. Aiunt etiam denti-
um dolorem succo ejus per aures
instillato sanari.

C A P. XXVIII.

De intybo sive seride, aut
troximis. Didymi.

ΣΕΡΕΙΣ five intyba, hoc est τρώξιμα
Græcis appellata, aceto intincta
& comesta stomacho conveniunt.
Sanguinem spuentibus succus utilis-
simus est, si alternis diebus bibatur.
Intybum cardiacis medetur tritum,
& sinistræ mammæ subditum. Datur
etiam dolentibus hepar succus ejus,
in sole antea paululum siccata, &
deinde trita. Si vero quis in pri-
ma lunæ die ea conspecta juraverit
per ipsam, quod intybum non com-
edet, neque equinas carnes, per
triginta dies, non dolebit dentes.

C A P. XXIX.

De porris. Sotionis.

SOtion admonet, post sationem
porrhorum, statim conculcandam
esse areolam, & non rigandam, sed
negligendam per dies tres, quarta
vero rigari debere, ita enim pul-
cherrima proventura. Porrum au-
tem plenissimum erit, si arenam
terræ admiscueris inter plantandum,
Similiter

Similiter porra magna fient, si, dum transplantas ipsa, testam aut lapidem latum supposueris, & non rigaveris. Magna itidem erunt, si, dum transplantas, caput porri absque ferro, radio videlicet aut arundine acuta, in medio punxeris, & semen in medium ipsorum injeceris. Etenim immissum semen unitur, & porrum intumescere facit. Aliqui semen immittunt, non proprium, sed raporum, & hoc unitur, & magnitudinis est causa. Valde autem majora porra fient, si panniculo lineo detricto & veteri quantum seminis tribus digitis apprehendi potest illigaveris, deinde stercore intexeris, statimque rigaveris. Totus enim feminum acervus unitus unum magnum porrum efficit. Idem contingit etiam in apio. Si vero quis cuminum præsumat ante porra, non olebit. Cæterum reptilium & phalangiorum ictus, si porra trita imponas, citius quam alio pharmaco curabis. Coctum autem porrum cum melle datum omnes circa arterias affectiones curare solet, & semen ejus cum passo potatum urinam ciet. Assidue autem comestum visum hebetat, & stomacho ineptum est. Morbis a bestiis confert succus potatus cum aqua mulsa, ipsa etiam porra cataplasmatibus vice imposita opem ferunt. Prodest etiam aurium dolori ac sonitui, cum aceto & thure, aut lacte, aut rosaceo instillatus. Pustulas quoque nocturnas sanat. Porris valde flaccidis & vieticis utendum est, non minus enim quam carnes nutriunt. Dolentibus latus hoc olus commodum est.

μεγαφυτεύων αὐτὰ ὄσπρηον ἢ λίθον
πλάτυν (1) ὑποθήκης, καὶ μὴ ποτίσης.
Μεγάλα ὅμως, εἰ μεγαφυτεύων αὐ-
τὰ, πλὴν κεφαλὴν ὅσπρηον ἀνὰ σι-
δήρεα, οἷον κερκίδι ἢ χαλκῷ ὅξει,
κεντήσας κατὰ τὸ μέσον, ἐμβάλλης
ἑλκυσμῶν αὐτῶν. τὸ γὰρ ἐμπιπὼν
ἑλκυσμα ἐνδοτὶ καὶ οἰδαίνειν ποιεῖ τὸ
σπέρμα. ἐνίοι δὲ ἑλκυσμα ἐμβάλλουσιν,
ὅ (2) τὸ οἰκτεῖον, ἀλλὰ (α) γρηγυλίδων,
καὶ τὸ ἐνδοτὶ, ὅ μεγέθους αἰπὸν γίνε-
ται. Ἔσται δὲ μείζονα πάνυ τὰ σπέρ-
μα, εἰ εἰς (b) πανίον λινὸν παλαιὸν
ἑλκυσμῶν τοῖς τελοῖσι δακτύλοις
συλλαβὰν ἐνδοθήσης, εἴτα κόπρω (3) πε-
ριπλάσας εὐθείας ἀρδεύσης. ὅλα γὰρ
τὰ ἑλκυσματὰ ἐνδοτὶ ἐν μέγα σπέρ-
μα δὲ ποιεῖ. τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ
ἐπὶ σελίνε. εἰ δὲ τις κύμινον ὡρε-
φάσῃ ὡς τὸ σπέρμα, ὅσον ὅξος.
Τὰς δὲ ὑπὸ τῷ ἐρπετῶν καὶ φάλαγγ-
ων πληγὰς, εἰ σπέρμα λελειωμένον
ἐπιθήσας, τὴν ἐπὶ φαρμάκων θε-
ραπείας. ἐφθὼν δὲ τὸ σπέρμα σὺν
μέλιτι διδομένον πάσας τὰς ἀρ-
θροὺς ἀλγέσας θεραπεύειν πύφουκε,
καὶ τὸ ἑλκυσμα δὲ αὐτὸ ἄμα γλυκεῖ
ποπζόμενον δυσχεῖαν ἰάται. Συνα-
χῶς δὲ ἐοδιόμενον ἀμυγδαλῶν τὰς ὀ-
φθαλμοὺς, καὶ ἐπὶ κακῶσιν αἰσθάνεται. (c) τοῖς δὲ
θρονοῖς σὺν μελικροτῶ πινόμε-
νος ὁ χυλὸς συμβάλλει, καὶ αὐτὰ δὲ
καταπλασόμενα (4) ἀφελεί. βοῦν δὲ
ὅσπρηον καὶ ἡχρὶς σιῶν ὅξος καὶ
λίβανος, ἢ γάλακτι, ἢ ῥοδίῳ (5) ἐν-
ταγεί. τὰς ἐπὶ πνευκτοῦ ἰάται. τοῖς
σπέρμασι (6) τακτοῖς πάνυ χεῖρα
ὡρεσθήκει. τρέφει γὰρ ἐχθρὸν κρεῖον.
τὸ ὡρεσθήκει.

(1) Ita MSS. F. L. & Bod. (2) Ex MSS. Bar. & Palatt. pr. Ed. τὸ σπέρμα.

(a) Γρηγυλίδων.] Vid. Pallad. p. 70.

(b) Πανίον.] Ita etiam Columella p. 379.

(3) Ita MS. Barocc. & Interp. ante ὡρεσθήκει.

(c) Hac omnia, ad finem capituli, ex Dioscoride desumpta sunt, Lib. 2.

Cap. 179. (4) Supplevi ex Dioscoride. (5) Ita Dioscor. rectius, antea

ἐνταγεί. (6) Emend. ex Barocc. prius τακτοῖς.

Κ Ε Φ. Λ.

Περὶ σκόρδων.

CAP. XXX.

De alliis.

ΤΑ σκόρδα γίνε¹) κάλλιτα ἐν τοῖς
 λυκογείοις. ταῦτα ἢ ἐοδιόμῃρα
 ἔλμινθας ἐξάγῃ, καὶ ἔρα κινεῖ, καὶ
 ἐχιδνήκτοις καὶ ἀπολασόμενα ἔτρω-
 γόμενα καὶ λυσοδῆκτοις βοηθεῖ. καυ-
 θέντα ἢ καὶ φυραθέντα μέλιτι, καὶ κα-
 ταχερόμενα, ὑπόπια καὶ ἀλωπεκίας
 ἰᾷται. ὀδοντολγίας ἢ ἀλκακρίδες
 ἐν τῷ στόματι παύει. Σιὴ ἐλαίῳ ἢ
 καὶ ἁλὶ ἐξανθήματα θεραπεύει (1).
 ἀφίστησι ἢ καὶ φακὰς καὶ λειχήνας.
 Ἐφθόν ἢ καὶ ὤμῳ ἐοδιόμενον βήχας
 χρονίως ὠφελεῖ. εἰ δὲ τις παροτρύνῃ
 τὸ σκόρδον, ἀβλαβὲς ἀπὸ τῆς ἐρπι-
 τῶν ἔσται ἄλλων δηλητηρίων ἔσται. Ἐ-
 πωληγόντα ἢ τριφθέντα ἔπιπθέντα
 ἰᾷται. πᾶν ἢ ὠφελεῖ καὶ μὲν οἶνον
 πινόμενα. χρησιμώτερον ἢ καὶ τοῖς πετ-
 τῖνι τσοφᾶς μὴ δυναμένοις. Οὐρα ὑπ-
 ἀγῃ, νεφελὴν ἰᾷται, ὅτε ἐὰν ὑπὸ
 φαύλων ὑδάτων βλάβηται. εἰ ἢ ἡ-
 λεις γλυκύπερα εἶναι τὰ σκόρδα, πε-
 ρλασμένα ταῦτα φύπτει. Τῷ ἢ σκόρδῳ
 τὸ μὲν ἐστὶν ἡμερῶν ἔκκηπτον, τὸ ἢ
 ἀγγεῖον, ὃ καὶ ὀφίοσκόρδον καλεῖται. ἔστι
 ἢ τὸ ἄριστον εὐτονώτερον ἢ ἡμέρας πρὸς
 τὰς εἰρημένους θεραπείας. Γλυκύπερα
 ποιήσας τὰ σκόρδα, ἐν τῷ φυτεύειν
 σιωεπιβάλλων σέμφυλα (2) ἐλαί-
 ων. ἄνοσμα ἢ ἔσται, ἐὰν καὶ σπέρη-
 ται καὶ ἐξαίρηται, ὑπὸ γῆν ἔσσης τῆς
 σελήνης. πνὲς δὲ φασιν (3) ἄνοσμα
 αὐτὰ γινέσθαι, ἐὰν ἐπὶ τῇ βρώσῃ ὤ-
 μῳ κύμαον ἐπιμασῇται τό τις.

extrahantur, luna sub terra latente. Quidam tradunt ipsa gravem hali-
 tum non esse factura, si quis ab ipsis crudam fabam insuper mandat.

(1) Casaub. Interp. ἔ. MS. V. supplent καὶ ὑδροπιδόντας θεραπεύει, sed in
 cett. MSS. ἔ. Dioscor. cuius hac sunt, non comparent. (2) Rectius for-
 san ἐλαίων. (3) Ita MSS. prius εὐνοσμα.

Allia optima proveniunt in ter-
 ra alba. Hæc in cibo sumpta
 lumbricos expellunt, & urinam mo-
 vent, & morsus a vipera & a rabi-
 oso cane, tum in cataplasmate, tum
 in cibo profunt. Usta autem &
 melle subacta, ac illita, fugillata &
 alopecias sanant. Dentium dolores
 in ore detenta tollunt. Cum oleo
 autem & sale eruptiones papularum
 curant, [& hydropicis medentur].
 Removent etiam lentigines & im-
 petigines. Coctum autem & cru-
 dum comestum ad veteres tusses
 prodest. Si quis autem allium præ-
 sumat, a serpentum reptiliumque icti-
 bus ac aliis venenis illæsus manebit.
 Sed etiam ictos ab illis allia trita &
 imposita sanant. Valde profunt et-
 iam cum vino potata. Commoda
 sunt etiam eis, qui alimentum con-
 coquere non possunt. Urinam sub-
 ducunt, renum morbum sanant, &
 vitiosarum aquarum noxam ar-
 cent. Quod si velis allia dulciora
 esse, contusa hæc planta. Cæterum
 allium aliud est sativum & horten-
 se, aliud sylvestre, quod etiam al-
 lium anguinum vocatur. Sylvestre
 autem magis valet quam sativum
 ad prædictas medelas. Dulciora item
 efficies allia, si in plantatione nucleos
 olivarum simul deposueris. Fætores
 autem carebunt, si & ferantur &

CAP. XXXI.

De cepis.

Cepas transplantaturus caudas ipsarum & extremitates aufer, & magnæ evadent. Diebus viginti ante transplantationem terram fodito ac ficcato, ut omni humiditate privetur, & sic plantato, ac multo majores erunt. Si vero & capita ipsarum undique denudaveris, & sic posueris, adhuc grandiores erunt. Optimæ autem erunt in terra rubra plantatæ, velut allia in alba. Quo vero cepæ integræ permaneant, ipsas in aquam calidam injectas ficcato ad solem, & ficcatas reponito in paleis hordeaceis, ita ut se mutuo non contingant. Cepæ autem tritæ cum melle omni vulneri commode imponuntur. Quique singulis diebus cepas teneriores selectas cum melle jejunos comederit, sanus vivet. Cepas igitur ulcus sanabit, alium vero etiam si sano corpori imponatur, ipsum exulcerabit. Cepæ insuper cum aceto illitæ ad solem vitiliginem albam repurgant, & affricte alopecias citius sanant. Succus etiam ipsarum auribus pure manantibus utilis est, & angina laborantibus illitus prodest; & visui obtuso prodest. Cepas quoque afflata exhibita tussim curare potest.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Περὶ κρομμύων.

Κρόμμυα μετὰφυπύων τὰς ἐσχὰς αὐτῶν καὶ τὰ ἄκρα ἀφαίρει, καὶ ἔσται μεγάλη. ὡς δὲ ἡμερῶν κ'. τὸ μετὰφυπύειν σκάψας καὶ ξηράνας τὴν γῆν, ὡς ἀφηρῆσθαι πάσης νοτίου, φύσει, καὶ ἔσται πολλῶν μείζονα. εἴ ᾧ καὶ περὶ ψιλώσεως τὰς κεφαλὰς αὐτῶν θείης, ἐπὶ μᾶλλον μείζονα ἔσται. κάλλιστα ᾧ ἔσται ἐν γῇ ἐρυθρᾷ φυτεῖν ὁμόρμα, ὡς περὶ τὰ σκόρδα ἐν τοῖς λευκοῖς. ἵνα ᾧ ἀσηπῆ ἀσμείνη τὰ κρομμύα, εἰς θερμὸν ὕδωρ αὐτὰ ἐμβυάλων ψύξον ἐν ἡλίῳ, καὶ ξηρανθέντα καθαίρει ἐν (2) ἀχύροις κελύνοις μὴ ἀπτόμενα ἀλλήλων. Τὰ ᾧ κρομμύα μὲν μέλιτι τριβέντα ἐπιτήδεα ἔσται ὡς πᾶν τραῦμα ἐπιπθέμενα. ὑγαινῶς τε ἀφαιρεῖ, ὁ ἐκάστης ἡμέρας τὸ κρομμύον ἐπιλεγόμενον καὶ ἀπαλάττω, καὶ μὲν μέλιτι ἥσως ἐοικέν. τὸ μὲν κρομμύον τὸ ἔλκεν ὑγιὲς ποιήσῃ, τὸ δὲ σκόρδον καὶ ὑγαίνειν (1) σάμμι ἐπιπείθει, ἐλκώσῃ. Τὰ ᾧ κρομμύα συνῶξει καθαροῦ ὁμόρμα ἐν ἡλίῳ ἀλφες δόπρῳ πίπτει, καὶ παρατριβόμενα ἀλαπείας θάπτον ἰᾷται. καὶ ὁ χυλὸς αὐτῶν ὡς ὅταν πυορροῦντα χηστῆμος, καὶ συναχκοῖς ἀσχερόμενον (2) καὶ ὡς ἀμβλυωπίαν ᾧ ποιεῖ τὸ κρομμύον. ὅπῃ δὲ διδόμενον βῆχα θεραπεύειν δύναται.

(2) Ἀχύροις.] Plinius. Tom. 3. p. 593. "Cepæ genera apud Græcos Sardia, Samothracia, Alsidenæ, Setania, Schista, Ascalonia ab Oppido Judææ nominata.... Servantur optime in paleis. Pompeianæ & Maxima simplices meminit Columella p. 419.

(1) Revocavi ex MSS. (2) Supplevi ex Casaub. & MSS.

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Περὶ καυκαλίδων.
Παξάμυ.

ΑΙ καυκαλίδες τρωζόμεναι νεφρικοὺς ἰώνται διὰ ὕδατος, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν ὡς μίας ὕδατος ἔλκεται πινόμενον ἅμα (1) τῷ γλυκεῖ ἐκπεικὺς δὲ ἰδρώτων θεραπεύει. καὶ αὐταὶ ὅ τρωζόμεναι σὺν ὀξυμέλιτι καὶ ἐμύμεναι πλὴν ἄνω κοιλίαν καθαίρουσι, ἔμελαιχολίαν, καὶ ἀνορεξίαν, ἔπιπυρεταῖον θεραπεύουσιν.

(1) Emend. ope MSS. pr. Ed. ποτῶς.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

Περὶ γλήχων.
Λεοντίνυ.

Ο Γλήχων πέψαίς ἐστιν ἐργάτης, ξηρὸς λειωθεὶς, καὶ (1) μετὰ τροφὴν λαμβανόμενος. διαμωσθηθεὶς καὶ ἀφεικολληθεὶς τοῖς βλεφάροισι ὀφθαλμίαν ἀκμάζουσιν ἄκρως θεραπεύει, ὥστε ἐλέας τὴν πειραθέντων μάλλον χεῖρας τέτω ἐπὶ τῷ ὀφθαλμῶν, ἢ τοῖς δοκιμωμένοις κολληθείς.

(1) In MSS. Bar. ὁ Palatt. μετὰ τροφῆς.

Κ Ε Φ. ΛΔ.

Περὶ ἀνήθου.

Τὸ ἀνήθον ἐσθιόμενον ἀμυγδάλων τῇ ὥσιν.

C A P. XXXII.

De caucalidibus.
Paxami.

CAucalides in cibo sumptæ nephriticos per urinam sanant, & ipsarum aqua hora una ante balneum cum passio potata morbum regium per sudorem curat. Comestæ insuper cum aceto mulso, & vomitu rejectæ, supernum ventrem purgant: Atram quoque bilem, & appetentiam cibi languentem, ac quartanam febrem curant.

C A P. XXXIII.

De pulegio.
Leontini.

Pulegium concoctionem promovet, cum aridum est tritum, & post cibum sumptum. Mansum autem, & palpebris agglutinatum, lipitudinem vigentem eximie curat, adeo ut qui ejus rei periculum fecerit, magis expetat ipso ad oculos uti, quam probatissimis collyriis.

C A P. XXXIV.

De anetho.

Anethum comestum visum hebetat.

CAP. XXXV.

*De scimbro.
Damogerontis.*

SCimbrum, quod quidam sisymbrium vocant, appetentiam cibi excitat, & urinam ciet. Gaudet autem aere temperato & sicco, & loco aprico nequaquam arboribus infestato. Nutritur sub terra, & augescit. Seritur autem & plantatur, verum a femine tertio anno fructum dabit. Si vero quis a vertice radicis, ex quo germen habet, quod quidam oculum appellant, plantet, eodem anno fructum producet.

(1) Ita Interp. ex Dioscoride, antea σύμβρον. De Sisymbrio autem vid. Dioscor. pag. 141. & Plinium Tom. 4. pag. LXXXVIII.

CAP. XXXVI.

De bulbis. Anatolii.

Bulbi magni erunt, si, quemadmodum porris, testæ supponantur circa radices plantarum. Plantantur verò bulbi a calendis Novembribus, usque ad calendas Februarias.

(a) Οἱ βολβοὶ.] Plura Bulborum genera recenset Plinius Tom. 4. ex Theophrasto; Megarenses, quos Cato & Nicander maxime laudant; Libycos, & Appulos. In Taurica Chersoneso adeo dulces nascuntur, ut etiam crudos mandant. Theophrastus, ex eoque Athenæus, lanigerum quoddam bulbi genus memorat, --- ὃ ἔχει τὸ ἔριον ὑπὸ τὰς πρῶτας χιτῶνας ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τῷ πεδωδύμῳ τῷ ἐντόῳ, καὶ τῷ ἔξω. ὁφείνεται ὅτι ἐξ αὐτῶ καὶ πόδια, καὶ ἄλλα ἱμάτια. διὸ καὶ ἐριώδεις τῆτο, καὶ ἔχουσιν ὥσπερ τὸ ἐν Ἰνδῶν τελεωδῆς. Bulbi, maxime Regii, Venerem mirum in modum accendunt; unde Adagium, Οὐδὲν σ' ὀνήσῃ βολβός, ἀνὰ μὴν νεῦρ' ἔχεις. Egyptii omnium deterriimi. Vid. Athen. p. 63, 4. & Plin. Tom. 3. p. 591.

Κ Ε Φ. ΛΕ.

*Περὶ σίμβρου.
Δαμογέροντος.*

ΤΟ σίμβρον, ὃ πινες (1) σισύμβριον καλεῖσιν, ὁρῆξέως ἐστὶν ἐνεργητικόν, καὶ ἔρως κινητικόν. χαίρει ὃ ἀέρι εὐκραεῖ καὶ ξηρῷ, καὶ τῷ πῶρ εὐηλίῳ μηδαμῶθεν ἐνὸς χαλκιδῶν ὑπὸ δένδρων. τρέφεται ὃ ὑπὸ γῆν, καὶ αὐξάνεται. Σπείρεται ὃ καὶ φυτεύεται, ἀλλὰ ἀπὸ μὲν σπέρματος τῷ γ'. ἔτετι δώσῃ τῷ καρπῷ. εἰ δὲ πρὸς τῷ καρπῷ τῆς ρίζης, ἐξ ἧς ἔχει τὴν βλάστην, ἣν πινες ὀφθαλμὸν καλεῖσιν, φυτεύσῃ, ἐν αὐτῷ τῷ ἔτετι δώσῃ τῷ καρπῷ.

Κ Ε Φ. ΛΤ.

Περὶ βολβῶν. Ἀνατολίας.

(a) Οἱ βολβοὶ ἔσονται μεγάλοι ἐάν, ὡς τοῖς πρῶτοις, ὑποπιθῇ ὄσρα καὶ ὡς πρὸς ρίζας τῷ φυτῶματι. φυτεύονται ὃ οἱ βολβοὶ ἀπὸ νεομηνίας Νομβρίου, ἕως νεομηνίας Φεβρουαρίου.

Κ Ε Φ. ΛΖ.

Περὶ σκίλλης. Βηρυτίς.

Τῆς σκίλλης τὸ ἀνθὸν ἐκφυόμενον
 ῥαβδωδές, καὶ μὴ θάπτον μα-
 ραινόμενον, εὐκαρπίαν σημαίνει.

Κ Ε Φ. ΛΗ.

Περὶ λαπάθης. Ἀφρικανῆς.

Τοῦ ἀγροῦ λαπάθης ὁ καρπὸς
 καρδίαν καὶ δυσεντερίαν ἰάται,
 καὶ οἶνον πινόμενον. Πειραπτόμενον
 ἢ τῷ ἀριστερῷ βραχίονι, γυναικὸς
 ἀτοκίας ἰάται. ἢ ἡ ρίζα τῷ ἀγροῦ
 λαπάθης θεραπεύει ἐκτερεν καὶ ὑδρωπᾶ.
 ἑξομύρην ἢ καὶ ὄξος καὶ κρατῶν λαπ-
 θῆν λήπτειν ἰατὸν αἰ φασὶ καὶ λειχῆ-
 νας, καὶ ἀλφύς.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

Περὶ κινάρων. Βάρωνος.

(1) Τὰς κινάρους φυτῶν Νοεμ-
 βρίῳ μῶνι. τότε γὰρ φυτῶ-
 θείσιν τῷ ἔαρι τὸ καρπὸν δώσασιν.
 τὰ δὲ ἔαρι φυτῶν θείσιν μόλις οἶσιν

(a) Τὰς κινάρους.] Theophrastus H. P. Lib. VI. Cap. 4. *Cinaram vo-
 cat κάκιν Σικελικὴν, ἣν in Græcia nasci denegat; Quem locum ex Athe-
 næo emendatum transcribere erit operæ pretium. Ἡ δὲ (inquit) Κάκιν
 καλεμένην περὶ Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δὲ ἐκ ἑστῶτος ἰδίου ἢ παρὰ τὰ ἄλλα
 τὸ φυτὸν. ἀφίησι γὰρ εὐρὺς ἀπὸ τῆς ρίζης καυλὸς ἐπιγείας. Τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλα-
 τὴν καὶ ἀκανθῶδες. Κάκιν καλεῖται ἢ τὰς καυλὰς. Ἐδώδιμοι δὲ εἰσι περὶ ἀπο-
 μνηνοί, καὶ μικροὶ ἐπίπικροι. Καὶ Ἰουδαίους αὐτὰς ἐν ἄλμυρῳ ἔπειραν ἢ καυ-
 λὸν ὁρεθὸν ἀφίησιν, ὃν καλεῖται πέρνικα, καὶ τῷτο ἐδώδιμον. Τὸ δὲ περικάρπιον
 ἀφαιρεθέντων τῶν παππῶδων σπινάτων ἐδώδιμον, καὶ ἐμφερεῖς τῷ τῷ φοίνικι
 ἑγγεφάτω. Καλεῖται ἢ αὐτὸν ἀσκαλίαν. Cacti Siculæ meminit et Phantias,
 quinto de Plantis; Cinaram vocavit Sopater Paphius, qui sub Alexandro
 Magno floruit. Ptolemæus Evergetes Aristarchi discipulus, teste Athe-
 næo p. 71. in Commentariis suis prodidit, juxta Lethonem Libyæ flu-
 vium plurimam nasci Cinaram, quam milites ejus spinis purgatam et
 comederunt, et in cibum illi obtulere. Hodie Articaetus. Vid. Columellam
 Lib. X. pag. 353.*

C A P. XXXVII.

De scilla. Berytii.

Sillæ flos ad virgæ speciem e-
 nascens, & non cito marcescens,
 fertilitatem fructuum portendit.

C A P. XXXVIII.

De lapatho. Africani.

Sylvestris lapathi semen cardiacos
 & dysenteriam sanat, cum vino
 potatum. Alligatus autem sinistro
 brachio, mulieris sterilitatem sanat.
 Radix autem sylvestris lapathi ar-
 quatum morbum & hydropem cu-
 rat. Cocta vero cum aceto & im-
 posita lepram sanat, & impetigines,
 & vitilignes albas.

C A P. XXXIX.

De cinaris. Varronis.

Cinaras Novembri mense planta-
 to. Tunc enim plantatæ vere
 fructum dabunt. Vere autem plan-
 tatæ vix sequenti anno fructum fe-

rent,

rent, & ipsæ quidem graciles erunt, fructus autem brevis. Cinararum plantæ accipiantur quæ majoribus stirpibus adnatæ sunt, & acuta falce recidantur, effossa prius circumjacente terra, sublata simul & aliqua radice parte. Plantentur autem in terra subacta, veteri stercore affuso, æstate etiam rigato ipsas, & quidem frequenter. Sic enim tene- rum & pleniorum fructum habebis. Odoratas facies cinaras, si semen ipsarum in rosarum, aut liliorum, aut lauri, aut aliquo alio succo per triduum maceratum sic terræ mandaveris. Sine spinis autem producentur, si acumina feminum hebetaveris affricando ad lapidem. Affirmant aliqui, quod quocumque tempore cinaræ plantentur, eodem & fructum reddent, & propter hoc per totum annum cinaras haberi posse. Laurinas porro facies cinaras, si accepto lauri fructu, eoque perforato, semen cinaræ in cavernam immiseris, & sic plantaveris. Similiter autem sine spinis nascentur, si in lactucæ radice decorticata, & in minutas partes concisa, semen occulatur, singulis segmentis femine intruso, & sic plantentur. Radicibus cinararum mures libentissime vescuntur, & ad has a longinquo accurrunt. Arcebimus autem ipsos, radicibus lana involutis, aut stercore fuillo aut cinere ficulno radicibus apposito, atque hoc aut per contrarietatem quandam naturalem contingit, aut quod odorem harum rerum averfentur & fugiant. Dulces fient cinaræ, si semen ipsarum lacte & melle mace- raveris, & siccatum feminaveris.

τὸ καρπὸν τῶ ἐπιόντι ἐναιαυτῷ, καὶ αὐ-
ταὶ μὲν ἔσονται ἰχναί, ὃ δὲ καρπὸς
βραχύς. λάμβανε δὲ τὰ φυτὰ τῶ κι-
ναρῶν τὰ παραπιφυκότα τοῖς με-
ζοσι τελέχεσιν, ὅξεϊ δρεπάνῳ ἀφαι-
ρῶν ἀπὸ τῆ γῆς, (1) ἀποσκιάσας ἀεὶ-
περὶ τὴν ἀεικλειμμένην γῆν, καὶ συνα-
ναφαίρει μέρους π τῆς ρίζης. τὰ δὲ
φυτὰ εἰς ἐργασμένην γῆν φύτευε,
ἐπιχέων κόπρον παλαιάν, τῷ δὲ ἡ-
ρεῖ ἀρεθῶς αὐτὰς συνεχῶς. ἔτω γὰρ
† ἀπυλὸν καὶ ἀδρότερον τὸ καρπὸν
ἔξεις. Εὐώδεις δὲ ποιήσας τὰς κινά-
ρας, εἰ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς χυλὸν
ρόδων, ἢ κελάνων, ἢ δάφνης, ἢ ἄλλου
πνέ εὐώδους βρέξας ἐπὶ γ'. ἡμέρας ἔ-
τω καὶ θείης. ὁμοίως δὲ ἀκανθῶν ποιή-
σας τὰς κινάρας, εἰὰν τὰ ὅξεα τῶν
σπέρματων ἀμβλύνης τέλει λίθος.
ἀλφειοδαῖμον δὲ πνέας, ὅπῃ ἂν και-
ρῷ αἱ κινάραι φυτεύωσι, (2) τέτρω-
καὶ τὸ καρπὸν δώσῃς, καὶ ἀλφειὸν
(3) δύνασθαι ἀλφειῶν πάντας τὸ ἐναιαυτῷ
ἔχειν κινάρας. δαφνωτὲς ποιήσας κι-
νάρας, εἰὰν λαβῶν δάφνης καρπὸν, καὶ
τεήσας, ἐμβάλλῃς τὸ σπέρμα τῶ κι-
νάρας εἰς τὴν τεύπην, καὶ ἔτω φυ-
τεύσῃς. γίνον δὲ ὁμοίως ὁμοίως ἀκαν-
θῶν, εἰς ρίζαν θερδακίνης λελεπισ-
μένην, καὶ εἰς λεπτὰ συγκειρομένην,
ἐφ' ἧκατον τῶ τμημάτων κρυβέντι
τὸ σπέρμα, καὶ φυτεύέντι. Τὰς
ρίζας τῶ κιναρῶν ἡδιστα ἐσθίεισιν οἱ
μῦες, καὶ μακρόθεν ταύταις ἐπιτε-
χῇσιν. εἰς ἑξομὸν δὲ αὐτὰς ἐξίω τὰς
ρίζας εἰλῶντες, ἢ χιρδαίαν κόπρον ἢ
συκίνην τίφρον ταύτας ρίζας παρα-
τήντες, ἢ κατὰ ἀντιπείθειαν, ἢ κατὰ
ἀποτροφὴν τῶ ὁσμῆς. γλυκείας δὲ ποι-
ήσας τὰς κινάρας τὸ σπέρμα αὐτῶν
ζάλακτι καὶ μέλιτι βρέχων, καὶ ἀνα-
ψυχθὲν σπείρων.

(1) Ita Barocc. prius σκιάσας. † Ex MSS. (2) MS. Saracen. habet
τέτρω αὐτῶν--- (3) Revoc. ex MSS. & Interp.

Κ Ε Φ. Μ.

Περὶ ἀνδράχνης. Παζάμυ.

Ἡ Ἀνδράχνη καὶ παλασομήνη παύει ἐρυσιπέλας. τὸ δὲ φύλλον αὐτῆς ὑποπθέμενον τῇ γλώσσῃ ἀδονωτέρως ποιεῖ.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

Μυκήτων ποίησις.
Ταρεντίνις.

Αἰγίρεον δάκρυον, καὶ κατὰ τὸ δάκρυον τῆς σελήνης ἔστω τὸ ἐν τῇ γῇ ζύμῳ ὕδατι λύσας ἐπίχεε, ἃ εὐθὺς ἔσονται οἱ (α) μυκήτες αἰγίρεται. Εἰ δὲ βέλῃ καὶ γῆν ἐνέγκαι σοι μυκήτας, ἐπιλεξάμεθα γῆν ὄρειον, ἀραιάν, εἰσθυῖαν φέρειν κάλαμν, ἃ φρύγανα καὶ πάντα τὰ εὐφλεκτά. Συναθροίσας, ὅταν συνελθῇ τὸ αἶμα ἰδῆς, ὡς ὁμοῖον ἐπικεῖσθαι, πῦρ ἐκείνοις ἀναψον. ἔτω δὲ ἔσονται μυκήτες αὐτόματα. εἰ δὲ ἀρξάμεθα σοι τιτὴν πυρὰν ποιεῖσθαι μὴ ἐπιγνήνται ὁμοῖος, ὕδατι ἀραιῷ καὶ καθαρῷ εἰς ὁμοῖον μίμνησιν καὶ ἄρρανον τὰς πυρῶν τῶν καὶ φύσσονται μυκήτες, εἰ καὶ φαυλόπεροι. καλλίως γάρ εἰσιν οἱ ἀπὸ τῶν ὁμοῖων τεφεόμενοι.

(α) Μυκήτες αἰγίρεται.] Dioscor. Lib. 1. Cap. 109. Ἐνίοι δὲ ἱσπεῖσι τὸ φλοιὸν τῆς λεύκης καὶ τὴν αἰγίρεα τμηθέντα εἰς λεπτὰ μέλη, καὶ παρὲντα ἐν παλαιαῖς κρητομενταῖς, ἐν παντὶ καιρῷ μυκήτας ἐδωδίμους φέειν. De Fungis vid. Plin. Tom. 4.

C A P. XL.

De portulaca. Paxami.

Portulaca cataplasmatibus modo imposita erysipelas tollit. Folium vero ejus suppositum linguae sitim extinguit.

C A P. XLI.

Quomodo fungi fiant.
Tarentini.

Populum nigram defecato, & in plagam trunci stantis in terra fermentum aqua dissolutum infundito, & statim provenient fungi populnei. Si vero & ex terra fungos produci velis, elige terram montanam, raram, arundinem ferre solitam, & sarmenta & omnia quae facile comburantur coacervata incende, cum ita nubilum aerem esse videris, ut imber instet. Sic enim sponte nascentur fungi. Si vero constructa jam pyra imber non succedat, aqua pura ignitos locos rarius irrorato, ad imbris videlicet imitationem, & nascentur fungi, quam deteriores. Meliores enim sunt ab imbribus nutriti.

LIBER XIII.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ'.

ARGUMENTUM LIB. XIII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΓ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus tertius est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de locustis, & bruchis, & scorpiis, & serpentibus, & ejusmodi bestiis venenum ejaculantibus. Insuperque ad pulices, & cimices, & culices, & alia hujus generis animalcula noxia medelam.

(1) *Supplevi ex MSS.*

CAP. I.

De locustis. Democriti.

Multa quidem a Veteribus prodita sunt ad arcendas locustas. Verum ego faciliora inde selecta scribo. Si nebula locustarum ingruat, omnes intus delitescant, & præteribunt locum. Si vero, antequam hoc observatum sit, derepente institerint, nihil omnino contingent, si lupinis amaris aut cucumeribus sylvestribus in muria fervefactis conspergantur. Evestigio enim moriuntur. Similiter præteribunt subjectum locum, si captos vespertiliones eo in loco ex altis arboribus suspenderis. Si autem captas locustas exusseris, ab odore vertigine afficiuntur, & partim moriuntur, partim demissis alis captozem expectant, & a sole perduntur. Hoc physicum est. Nam si etiam scorpionum usseris, reliquos aut capies, aut fugabis. Idem & in formicis contingit, docente experientia. For-

ΤΑδὲ ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, τρισκαίδεκάτῃ μὲν ἔσθ' ὅτι περὶ Γεωργίας ἐκλογῶν, περιεχέσθ' δὲ ὑνταξίν περὶ ἀκρίδων, καὶ βρύχων, καὶ σκορπίων, καὶ ὄφειων, καὶ τῶν τοιούτων ἰόδαλων. ἔτι δὲ καὶ περὶ ψύλλων, καὶ κόρης, καὶ κώνωπας, καὶ περὶ ἐπὶ τοιαῦτα λυμαινόμενα (1) θηρία θροσπίων.

Κ Ε Φ. Α.

Περὶ ἀκρίδων. Δημοκρίτου.

ΠΟΛΛΑ μὲν τοῖς Ἀρχαίοις εἰρη] περὶ (1) ἀποδιώξιν ἀκρίδων. ἐγὼ δὲ εὐχερέστερα ἐπιλεξάμενοι γράφω. εἰάν (α) νέφθ' ἀκρίδων ἐπέρχη], πάντες ἔνδον μενέτωσαν ἀφανεῖς, καὶ παρελεύσονται τὸ χωρίον. εἰάν δὲ, πρὶν τῆτο παραφυλαχθῆναι, ἐξαίφνης ἐπιστῶσιν, ἔρχονται ἐδένος, εἰ πικρῶν δέσμῶν ἢ ἀγρίων σικύων ζεοθέντων σὺν ἄλλῃ κατὰ ῥανθῶσι. θανέονται ὅτι παραχρῆμα. ὁμοίως παρελεύσονται πῶν ὑποκειμένην χώραν, εἰάν θηρσας νυκτερίδας παροσθήσῃς ταύτας ἐν τοῖς ὑψηλοῖς δένδροις ὅτι χωρίον. εἰάν δὲ καὶ θηρσας ἐκ τῶν ἀκρίδων καύσῃς, σκοδύνται ὑπὸ τῇ ὀσμῇ, καὶ αἱ μὲν θνήσκουσιν, αἱ δὲ πᾶσι περὶ καθεύδουσιν περιμύσει τὰς θηρσας, καὶ ὑπὸ ἡλίου ἀφθίγγονται. φυσικόν ἐστι τῆτο. καὶ ὅτι καὶ σκορπίον θηρσας καύσῃς, καὶ τὰς λοιπὰς θηρσας, ἢ ἀποδιώξεις. τὸ αὐτὸ ἐστὶ καὶ ἐπὶ μυρ-

(1) *Ita legend. cum Interp. refragantibus licet MSS. in pr. Ed. pessime δ' ἀποδιώξιν.*

(α) *Νέφθ' ἀκρίδων.] Ita Palladius ex Democrito p. 30.*

μύκων, ὡς ἡ πεῖρα ἐδίδαξεν. ἴσως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ποικύων ζώων τὸ αὐτὸ συμβαίνει. Ἀποδιώξεις τὰς ἀκρίδας, εἰὰν γάρ ῥον ἐξ αὐτῶν σκιδάσας βόθρας ὀρύξεις, καὶ (2) τέττας ἐγκαταβρέξεις τῷ γάρῳ. (3) μετ' ἡμέρας ἢ ἐπὶ λῶν εὐρήσεις αὐτὰς ἐν τοῖς βόθροις ὑπὸν βεβαρημέναις· ὅπως ὅ αὐτὰς (4) κατακτείνης, σοὶ μελήσει. ἔχ' ἄψεται ἀκρίαις ἐδένος, ἀψινθίου, ἢ περάσας, ἢ κενταυρίου ὕδατι λειυμένων καὶ καθαίρειν νομῶν.

(2) Ex MSS. antea πύλας. (3) Casaub. ἔ MS. V. melius forsitan ὡς ἡμέρας. Vel deest numerus dierum. (4) Ita MSS. prius δ' ἀκτείνειν.

Κ Ε Φ. Β.

Περὶ βρύχου. Διδύμου.

Περὶ τὸ τέλειον τῆ ἀμπέλου παρὰ τὴν ῥίζαν τρεῖς κόκκοι σινήπεως χύσων. φυτεύοντες ἢ ταῦτα τῇ ὁσμῇ (α) τῆ βρύχου ἀναίρει.

(α) Τὸν βρύχον.] H. Stephanus in Thesaurο V. Βρύχον. “ Βρύχον “ Ionibus est Ἀκρίδων εἶδος, teste Hesychio, qui etiam addit, Cyprios vocare “ viridem locustam Βρύχαν, Tarentinos autem Ἀπείλεον, Alios ἀρρεαίαν “ μάντιν. Apud Suid. ἔ Etymolog. scribitur per χ, ἔ exponitur Καμπη, “ Eruca. Sed ab iis rectius dicitur εἶδος ἀκρίδου, ἔ derivatur παρὰ τὸ “ βρύχον, τὸ ἐδίειν, pleonasmο ἔ ο ἔ τροπή ἔ κ, quasi βρύκον, non in- “ epte. Nam ἔ μύσαξ σιτοδόρος Nicandro vocatur, παρὰ τὸ μύσας “ referente ἔ Clitarcho, Ampraciotarum dialecto μύσακα appellari τὴν “ ἀκρίδα.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ γαλῶν. Ἀφεικανῶ.

Ἀλας ἀμμωνιακὸν βρέζον, ἔ σιτον σύμβρεζον, καὶ ταῦτα παρὰ τὰς τόκας ὅπου πυκνῶς διέρχονται ἀλάσπιρον ἢ ἢ πονήζον) φαγέσσι, ἢ φεύζον). Φασὶ ὅτι ἐπὶ τῆς ἡμέρας μίαν ἐξ αὐτῶν τὴν ἔραν ἢ τὰς ὄρεας ἀποκόψῃ, καὶ ζώσαν ἐάσῃ, μὴ εὐρηθῇ σὺν αὐτῇ λοιπὸν ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ.

tassil autem & in aliis hujusmodi animalibus idem contingit. Fugabis locustas, si confecto ex ipsis garo scrobes effoderis, eosque garo resperferis. Antequam enim luceat si accesseris, reperies ipsas in scrobibus somno gravatas; quomodo vero ipsas perimas, tibi curandum relinquo. Nihil omnino continget locusta ex iis quæ absinthio, aut porro, aut centaurio aqua tritis resperferis.

C A P. II.

De brucho. Didymi.

Circa truncum vitis juxta radicem tria sinapis grana obruito. Hæc enim plantata odore suo bruchum enecant.

C A P. XII.

De mustelis. Africani.

Salem ammoniacum & frumentum simul macerato, & hæc juxta locum ubi frequenter discurrunt difeminato: aut enim his comestis morientur, aut fugabuntur. Aiunt autem, quod si quis capta una ex ipsis, caudam aut testiculos ejus amputet, vivamque dimittat, de cætero non amplius ipsas repertum iri in illo loco.

CAP. IV.

*De muribus domesticis.
Paxami.*

Κ Ε Φ. Δ.

*Περὶ μῶν καλοικιδίων.
Παζάμυ.*

Mures enecantur, veratro cum polenta objecto, aut sylvestris cucumeris semine cum veratro nigro, & colocynthide, & polenta. Si vero calacanthum, & origanum, & apii semen, & nigella suffumigetur, fugabuntur. Si vero cinerem quercinum cavernæ apposueris, cinere resperfi scabie infestantur & necantur. Si ferri ramenta lima detrita fermento admixto deposueris ubi abundant, iis gustatis morientur. Si libeat mures excæcare, tithymallum contusum & cum polenta ac vino mulso mixtum ipsis appone, ubi enim ederint, excæcabuntur. Anatolius autem & Tarentinus, in libro de horreo, ad domesticos mures perdendos iisdem usi sunt medicamentis. Si vero uno apprehenso caput ipsius excoriaveris, & dimiseris, reliqui fugabuntur. Pereunt etiam rubi radice, cum butyro paneque ac caseo mixto, gustata. Quidam veratrum album & cynocrambes corticem tustum & cribratum, cum polenta & ovis & lacte, in massam redigunt, eamque cavernis ipsorum immittunt. Mures fu-

ΟΙ μύες ἀναιρεῖνται, ἐλλεβορέῳ μὲν ἀλφίτων παραβληθέντι, ἢ σικύων ἀγρίων (1) τὸ ζέρεμα μὲν ἐλλεβορέῳ μέλαν, καὶ κηλοκυκλίδος, καὶ ἀλφίτων. (2) καλακάνθη ἢ καὶ ὄριζάνη, καὶ σελίνη ζέρεμα, καὶ μελανθίς θυμιαμύς, φεύξον. εἰ ἂν ἢ κηνίαν ὀρυκτὴν παραβῆς τῇ τευμαλίᾳ, (2) κηνιαζόμενοι ψωρεῖσι καὶ ἀναιρεῖνται. εἰ ἂν ῥίνημα σιδήρεον μίξας μὲν ζύμης δόποιο ὅπερ πλεονάζουσιν, χυσιόμενοι ἀπολένται. εἰ ἢ θέλεις (3) τυφλώσῃ τὰς μύς, πθύμαλλον κόψας μὲν ἀλφίτων καὶ οἶνον μέλιτι μίξας παράθῃ αὐτοῖς φαγόντες ἢ τυφλωθήσονται. ὁ ἢ Ἀνατόλιος καὶ Ταραντῖνος, ἐν τῷ ὡρεῖ ζιτοβολῇ, ὡρεῖ τῇ καλοικιδίων μῶν φθορᾷ τοῖς αὐτοῖς κέχρηται φαρμάκῳ. εἰ ἢ ἓνα πιάσις ἐκδείξης αὐτὴ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπολύσῃς, οἱ λοιποὶ φεύξονται. καὶ βάτῃ ρίζῃς, μὲν βετύς καὶ ἄρετς καὶ τυρὸς μινεῖ, γούσιμοι δόποιο. πνές ἢ ἐλλεβορον λούκον καὶ κυνοκράμβος φλοιὸν κηνίαν καὶ σιδήρεον, σὺν ἀλφίτοις καὶ ὡρεῖ καὶ γάλακτι μάζαν ποιήσαντες, εἰς τὰς τευμαλίας αὐτῶν ἐμβαλέωσι. Μύες φεύξονται. (b) αἱμα-

(1) Constructioni melius consulatur, si legamus ζέρεμα.

(2) Καλακάνθη-] Καλακάνθη herba Græcis recentioribus est, quæ Vett. γλαύκιον dicebatur. Glossæ Medicæ a Salmasio cit. Γλαύκιον, τὸ καλακάνθηον. In aliis; Γλαύκιον, ἢτοι καλακάνθα. Atramentum Sutorium Latinis dictum, est τὸ χαλκάνθηον, Eodem observante, pro quo χαλκάνθηον ἢ καλακάνθηον infima Græcia dixit. Scholiastes Nicandri in Theriacis ad Vs.--- εὐθεσιν εἰσὶν χαλκῆ. Σχολ. Καλκάνθηον, ἢν νυνὶ φασὶ Καλακάνθηον. De Chalcantho metallico agitur. De Glaucio, sive Καλακάνθα herba, vid. Dioscoridem Lib. 3. Cap. C.

(2) Emend. ex MSS. prius κηνιαζόμενοι. (3) Ita MSS. ἢ Interp. ante τυφλώσῃ.

(b) Αἱμαπύς λίθος-] Vid. Dioscor. Lib. V. Cap. 144. Plinius ait, Sotacum ex vetustissimis auctoribus quinque genera Hematitarum enumerare, præter magnetem, e quibus primas tribuit Æthiopico.

πίτε λίθῃ θυμιαμῶν, καὶ μυρίκης
χλωρῆς καπνίζομεν. Ἀνατόλιος
δὲ φησι, βαλὼν εἰς λεκάνην χαλκῆν
ἀμόρεον, καὶ ἐν μέσῳ τῆς οἴκου διπλό-
μενος νυκτός, πάντας τὰς μύας συν-
αίσεις. ἐν τοῖς ἄλλοις ὡς ὁ Δίδυμος
καὶ αὐτός.

gantur hæmatitæ lapidis suffitu, &
myrica viridi suffumigata. Anato-
lius autem amurcam in pelvim æ-
ream infundere jubet, & in media
domo noctu deponere, eoque facto
omnes mures congregari asserit. In
aliis autem & ipse sentit, ut Di-
dymus.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ μυῶν ἀρεταίων.
Ἀπυλῆος.

C A P. V.

De muribus rusticis.
Apuleii.

Ἀπυλῆος παραγινεῖ (1) χολὴν
βοείων ἀλείφειν τὰς σπέρ-
μας, καὶ ἐπὶ ἀφοντῶν τέτων οἱ μύες,
ἀμεινον ἢ ἐν ταῖς ὑπὸ κύμα ἡμέ-
ραις (2) κωνεῖς σπέρμα μετ' ἐκεί-
νοισι, ἢ μετ' ἀλφίτων, ἢ σικύας ἀγρίας,
ἢ ὑοσκύμους, ἢ ἀμυγδαλῶν πικρῶν,
καὶ ἐκείνοισι μέλανος κυγκόψας, καὶ
ἐξ ἑσῶς κυμυρίζας ἀλφίτοις, καὶ ἐλαίῳ
φυράσαι, καὶ παραθεῖναι τοῖς ὀπαῖς
τῶν ἀρεταίων μυῶν. ὁδοσάφροι γὰρ
διπλῶν. Οἱ δὲ καὶ Βιθυνίαν ἐμ-
πειρεῖ (a) ῥοδοδάφνης (3) φύλλα εἰς
ταῖς ὀπαῖς ἐμφράττουν, ὥστε αὐτοὺς
ἐξίεναι σπυρδόντας τοῖς ὁδοῦσιν ἀπλε-
ῖσαι. ἀπλοῖμοι γὰρ ἀφθέρωνται.
Λαβὼν χάριτον ἔχραψον εἰς αὐτὸν
ταῦτα, ἔξορκίζω μὴς τὰς ἐνταῦθα
καὶ λαμβανόμενους, μὴ με ἀδική-
σητε αὐτοῖς, μὴτε ἄλλον ἐάτητε δι-
δῶμι γὰρ ἀγρὸν ὑμῶν τόνδε (καὶ λέ-
γετε ποῖον)· εἰ δὲ ὑμᾶς ἐπὶ ὧδε ὄντας

Apuleius monet bubulo felle se-
mina illinenda esse, ut mures
ipsa non arrodant. Melius est au-
tem in diebus canicularibus cicuta
semen cum veratro & polenta, aut
sylvestris cucumeris, aut hyoscyami,
aut amygdalarum amararum, & ve-
ratri nigri pares portiones contusas
farinæ miscere, & oleo subigere, &
cavernis murium rusticorum appo-
nere. His enim gustatis morientur.
Qui vero in Bithynia rerum experti
sunt, rhododaphnes foliis foramina
obstruunt, quo mures prodire ge-
stientes illa dentibus attingant. Ex
contactu enim enecantur. Chartam
accipe, & in ipsam hæc scribe, Ad-
juro mures omnes hic prehensos, ne
me injuria afficiatis ipsi, neque ali-
um finatis; do enim vobis agrum
hunc (& nominas qualem): Si ve-
ro vos deinceps hic deprehendero,

(1) Potius χολῆ βοεία, sed MSS. ut in textu. (2) Emend. & supplevi
ex MSS. antea κωνεῖς... ἐκείνοισι, ἢ σικύας.

(a) ῥοδοδάφνης.] Palladius p. 30. "Nonnulli rhododaphnes foliis adi-
tus murium claudunt, qui rosas his, dum in exitu nituntur, intereunt.
De Rhododaphne Dioscor. Lib. 4. Cap. 82. Νήριον, οἱ δὲ ῥοδοδάφνην, οἱ δὲ
ροδοδάφνην, --. Et Plinius paulo uberius Tom. 3. p. 255. "Rhododendron,
ut nomine apparet, a Græcis venit: Alii Nerion vocarunt, alii Rhodo-
daphnen; sempiternum fronde, rosa similitudine, caulibus fruticosum,
Fumentis Caprisque & Ovis venenum est. Idem Homini contra ser-
pentium venena remedio. Dioscorides scribit, pene omnibus quadruped.
lethalem esse.

(3) Ita MSS. prius φύλλοις τὰς ---.

per

per Deorum matrem, distraham vos in septem partes. Hæc ubi conscripseris, chartam in loco, ubi mures sunt, ante solis ortum agglutinato (ita ut literæ foras prospectent) ad lapidem sponte naturæ productum. Hoc a me propterea scriptum est, ne videar quid omittere. Non probo autem omnia hujusmodi, absit. Imo omnibus idem consulo, ne ulli talium risu dignorum animum advertant.

(b) Τῆτό μοι γέγραπται.] Hæc sunt Compilatoris verba, qui iterum Lectores monet, ne eum tam ridicula superstitionis postulent.

(4) MS. V. & Interp. ἀξίων.

CAP. VI.

De fele. Sotionis.

Felis avem nullam contingit, si sub alam ipsius ruta sylvestris suspendatur.

CAP. VII.

De talpis. Paxami.

Si talpas perdere velis, veratrum album & cynocrambes corticem tusa & cribrata, cum farina & ovis in vino & lacte macerata ac subacta, in massas cogito, easque cavernis ipsorum immittito. Aut in nucem, siue aliud ejusmodi vas angustum, paleas & cedriæ quod fatis est ac sulphur injice, & in loco ubi talpa habitat, parvas quidem cavernas obtura, ne per ipsas fumus exiliat, in majorem vero, per quam spiritus ingreditur, infernam nucis partem ponito, & quodam modo ad cavernam aptato, quo facto inflato, ut per fumum omnis cedriæ

καταλάβω, παραλαβὼν τὸ Θεῶν τῶν μητέρων, διαιρήσω ὑμᾶς εἰς μέρη ζ'. ταῦτα γράψας κόλλησον τῇ χάρτιν ἐν τῷ χωρίῳ, ἔνθα εἰσὶν οἱ μύες, ὡς ἀνατολῆς ἡλίου (τὰ δὲ γράμματα ἔξω βλέπέτω) ὡς αὐτοφύη λίθον. (b) Τῆτό μοι γέγραπται, ἀλλὰ τὸ μὴ δοκεῖν τι παραλιμπάνειν. ἐδέχοντο δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα, μὴ γένοιτο. καὶ πᾶσι τὰ αὐτὰ Συμβουλεύω, ὥστε μὴ ὡραεῖν μηδενὶ τέτων γέλωτι. (4) ἀξίω.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ αἰλῶν. Σωτίων.

Αιῶν ὁρεῖται ἐκ ἁπλῆς, εἰν κρεμασθῇ ὑπὸ τῶν πτέρυγαν αὐτῆς ἀγέλιον πήραν.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ ἀσπαλάκων. Παζάμης.

Εἰ θέλεις τὰς ἀσπαλάκας διαφθεῖραι, ἐκδέσθωσαν λούκον καὶ κυνοκράμβης φλοιὸν καπνίσαι καὶ σηκέναι, συνὰ ἀλφίταις τε καὶ ὡαῖς δευθέναι εἰς οἶνον καὶ γάλα, μύζαν ποιητόν, καὶ εἰς τὰς τευμαλίας αὐτῶν ἐμβλεπτόν. εἰς (a) καρυίνην, ἢ πᾶν ἄλλο τοῖστον σκεύει σενόν, ἐμβαλεῖ αχυρὰ καὶ (1) κεδρίας τὸ ἀρκῆν καὶ θείον, καὶ εἰς τὸ τῶν ἔνθα ὁ ἀσπάλαξ κατεκίει τὰς μὲν λοιπὰς τευμαλίας τὰς μικρὰς φράζον, ἵνα μὴ οἱ αὐτῶν ἐξέρχῃ ὁ καπνὸς, κατὰ δὲ τὸ μείζον, οἱ ἥς τὸ πνεῦμα εἰσέρχεται, θίς τὸ κατὰ τὴν καρυίνην, καὶ τρέπον πρὸς συναισθήσας τῇ ὁπῇ φύσει, ὥστε ἀλλὰ τὸ

(a) Καρυίνην.] Vid. Pallad. p. 30.

(1) Ita legend. prius κεδρίας.

καπνῖ παύσιν τὴν τ' (b) κεδρίας καὶ
 ἔθρῖς ὁσμὴν εἰσενύηται, καὶ ἀποπνίξαι
 τ' ἀσπάλακτα καὶ ἔτις ἐκάς α-
 σπάλακτα τ' φωλεὸν περιελθὼν, καὶ
 τὸ αὐτὸ ποιήσας, πάντας διαφθείρης.

ac sulphuris odor illabatur, & tal-
 pam suffocet: atque hoc modo sin-
 gularum talparum latebras circum-
 ito, idemque facito, atque omnes
 perdas.

(b) Κεδρίας.] Palladius ceram habet, pro cedriam, quae est Cedri arbo-
 ris succus, vel potius primus sudor aquae modo fluens, dum Cedrus combu-
 ritur. Propter insignem in servandis defunctorum corporibus virtutem, qui-
 busdam (inquit Dioscor.) νεκρῶν ζῶν dicta fuit.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Περὶ ὄφεων. Φλωρεντίνε.

De serpentibus. Florentini.

Οφεις οὐκ ἔσονται ἐν χωρίῳ, εἰάν
 ἀψίνθηον ἢ ἀρτεμισίαν ἢ ἀβρό-
 τονον περὶ τὴν ἔπαυλιν φυτεύσῃς.
 τρεῖς ὄντας ἐλάσας, εἰάν κείναις ῥίζαν,
 ἢ κέρας ἐλάφειον, ἢ ὄνυχας αἰγῆς θυ-
 μιιάσῃς. πᾶν ὃ ἐρπετὸν ἀπελάσας,
 εἰ ὀπὸν, καὶ μελάνθηον, καὶ (a) χαλ-
 βάνην, καὶ ἐλάφας κέρας, καὶ ὕσσωπον,
 καὶ θῦνον, καὶ πύρεθρον, καὶ πευκέδανον,
 καὶ ὄνυχας αἰγῆς κόψας καὶ μίξας, εἴτε
 λεάνας, καὶ παραχέας ὅς τε δριμύν,
 σφαίρια μικρὰ ποιήσας θυμιιάσῃς.
 καὶ κατ' ἐν ὃ αὐτῶν ἕκαστον θυμιώ-
 μῃον ἐξελαύνει τὰ ἐρπετά. Φασὶ δὲ
 πινεῖς, τ' τ' ροιᾶς κλάδον ἀθήρην εἶναι,
 ἀπὸ τῆς καὶ ἐν ταῖς σιδάσι ἀξιοῦσιν
 αὐτὸν παρατίθεσθαι, ἀσφαλείας ἐνε-
 χιν. ὄφεις ὃ περὶ τρεῶν οὐκ ὀχλή-
 σουσιν, εἰάν ἐν ταῖς πέτλασι γωνίας
 ἐπιγράψῃς Ἀδάμ· εἰάν ὃ ἔχη θυρί-
 δας, καὶ ἐν αὐταῖς. Δημόκριτος δὲ
 φησιν, ὄφιν μὴ κινεῖσθαι, ἵνα πλεῖστοι
 ἐπιβλήθῃς αὐτῷ, θνήσκειν δὲ, ὅπως
 φύλλων ἐπιβληθέντων αὐτῷ, καὶ ἀσπί-
 πνος εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ (b) ἐμπιύσαν-
 ται. Ἀπὸ τῆς δὲ φησιν, τ' ὄφιν κα-
 penna ipsi injecta, mori autem, quercus foliis ipsi injectis, & si quis je-
 junus in os ejus inspuat. Apuleius ait, serpentem arundine semel per-

Serpentes in regione non erunt.
 si absinthium aut artemisiam aut
 abrotonum circa praedium ac villam
 plantaveris. Qui vero jam sunt, ab-
 igitur radicis lilii, aut cornu cer-
 vini, aut ungularum caprinarum suf-
 fitu. Omne autem reptile fugabis,
 si laferis succum, & nigellam, &
 galbanum, & cervi cornu, & hyf-
 sopum, & sulphur, & pyrethrum,
 & peucedanum, & ungulas capra-
 rum contuderis & miscueris, dein-
 de triveris, & acetum acre affude-
 ris, factisque inde pilulis parvis fu-
 mum & vaporem excitaveris. Sed
 & singula ex ipsis seorsim suffita
 reptilia exterminant. Quidam pro-
 dunt, punice ramum bestias vene-
 natas & serpentes fugare, & ideo
 ipsum in stragulis ponere dignan-
 tur, securitatis gratia. Serpentes co-
 lumbaria non infestabunt, si in qua-
 tuor angulis inscripseris Adam; quod
 si fenestras habeant columbaria, et-
 iam in ipsis inscribe. Democritus
 tradit, serpentem non moveri, ibidis
 tradit, serpentem non moveri, ibidis

(a) Χαλβάνην.] Ita etiam Maro; "Disce & odoratam stabulis incen-
 dere cedrum, " Galbancoque agitare graves nidore chelydros. Vid.
 quae superius adnotav. ad Lib. 5. Cap. 48.

(b) Ἐμπιύσαντ.] Plinius Tom. 4. p. 570. "Opilius tradit serpentes
 " rumpi, si quis in hiatum earum exspuat.

cussum

cussum obtorpere, sæpius autem, corroborari. Idem tradit, serpentem cavernam subeuntem, si quis ipsius caudam sinistra manu apprehendat, facile extrahi, verum dextra id fieri non posse. Non enim remittit tractus, sed aut effugit, aut abrumpe-
tur. Tarentinus ait, ad hominem oblitum succo dracunculi serpentem non accedere, neque ad eos qui obli-
ti sunt succo aut semine raphani; &, si gestaverint tantum, nulla injuria affici. Eos vero, qui a serpente mor-
si sunt, radicem rosæ alligatam ser-
vare. Florentinus ait, serpentem non accedere ad locum ubi jacet cervi
adeps, aut centaureæ radix, aut ga-
gates lapis, aut dictamnus, & aquilæ
aut milvi sterces. Eadem mixta cum
styrace, & suffita, reptilia abigunt.
Morsis a vipera succum foliorum
fraxini præbibendum dato, ex vino

λάμῳ ἅπαξ πλεονάζοντα ναρκῶν, πλε-
ονάκις ὅ, ῥώννοδῳ. ὅφιν εἰς ὀπὴν κρα-
ταδύμενον, εἰ μὲν τις τῇ ἀριστερᾷ
χειρὶ ἐπιλάβῃ τὴν ῥαδίαν αὐ-
τὸν ἐξελεύσῃ, τῇ δὲ δεξιᾷ μὴ δύνα-
σθαι. ἢ ἥ συνδίδωσιν ἐλκόμεντο,
ἀλλ' ἢ ἀπὸ φεύγῃ, ἢ ἀποκηπῇ. Τα-
ραντῖνον δὲ φησι, τὰ χειρομύα χυ-
λῶ δρακοντείας βοτάνης ὅφιν μὴ
προσπέναι, μηδὲ τοῖς χειρομύοις
χυλῶ ἢ ἑπὶ ῥαφάνῃ· καὶ βα-
τάζωσι μόνον, μὴ ἀδικεῖν. τὰς δὲ
ὀφιοδήκτας ρίζαν ῥόδου ἀσφαθεῖσαν
σώζειν. Φλωρεντῖνός φησιν, ὅφιν μὴ
προσπέναι ἐντα καίται ἐλάφῃ σῆαρ, ἢ
(1) κενταυρεῖα ρίζα, ἢ γαλατίας λί-
θου, ἢ (c) δίκταμνον βοτάνη, ἢ
αἰσῆ ἢ ἐκπύον κόπῃ. μυζέντα μὲν
(d) σύρακον, ἢ θυμιαμύρα, ἀπι-
λαύνει ἐρπύλλῳ. τὰς ἐχιοδήκτας προ-
πόπῃ χυλῶ φύλλων μυελίας, οἶνον
μὲν (2) ἀπυρέκτας, πυρέττοις ὅ

(1) Sic cum Interp. legend. ante κενταύρους.

(c) Δίκταμνον—] Dictamnus, aliquibus Pulegium sylvestre, Cretæ pro-
prius, foliis lanosa pube obductis. Plinius & Dioscor. negant florem aut
semen proferre, sed Damocrates apud Galen. & Virgil. Æncid. 12. flo-
rum meminerunt. Theophr. H. P. Lib. IX. Cap. 16. negat ramulis aut
fructu medicos uti, unde forsan error Plinii & Diosc. nullos habere asse-
rentium. Dioscorides ait—Τοιαύτη τὴ βοτάνης ἡ δύναμις, ὡς καὶ ὁσφρα-
νομένην διακείν, καὶ προσπαρμένην ἀναερεῖν τὰ ἰσόλα θηρία.

(d) Σύρακον—] Tria styracis genera memorant Vett. & recentiores Me-
dicorum filii. Λιπαρὸς σύραξ, qui & σακτὴ σύρακος, liquor est melleus,
pinguis ac resinosus, quem flavus styrax emittit, si manu prematur. Hic
est optimus. Σπύραξ καλαμίτης, qui, eroso intus a vermibus arboris ligno,
postea egeritur, & virgulis exenteratis adherens concrevit, qua arundini-
bus non absimiles: Inde & nomen. Hic secundas tenet. Tertius istis de-
terior χυματίας vocatur, quod excavato arboris trunco scobe mixta efflueret,
& circa radicem accumularetur; Strabo de styracis arbore succum hunc-
ce χυματίας effundente, Τὸ μὲν πρῶτον (inquit) πιτύοις ἢ πρίσμασιν ἰοικός
πύρμα προσχεῖ, καὶ σωρὸς συνίσταται ὡς τῇ ρίζῃ. Laudatissimum styracem
dedere, teste Plinio, Syria, circa Marathunta & Casium Seleuciæ montem,
Pisidia, Cyprus, & Pamphylia. Plinius Tom. 3. p. 33. “Styracem &
ad serpentes fugandas urunt Sabæi, in odoriferis silvis frequentissimas.
Plura vid. apud Diosc. Lib. 1. Cap. 79. Plinium Tom. 3. & Salm. de
Homonymis Hyles Iatricæ Cap. 97.

(2) An legend. ex MS. Barocc. & Athenæo Lib. 2. ἀπυρέκτας.

(3) εὐκράτω, ὅ τοις φύλλοις τοῖς ἐκθλι-
βεῖσι κατέχει τὸ δῆγμα. τῇ ἀ-
σπίδι προσένεγκε (4) αἰλικακάβε
ρίζαν, καὶ ὑπνώσῃ. τρίβολον βοθάνην
λαϊώσας ὑδατὶ, καὶ τὴν τρίβολον αὐ-
τῇ τῇ ὁπῇ ἐνθεῖς, διώξεις τὰς ὀ-
φεις. εἰάν κεράμια περιχυρὰ πρὸς
τῷ ἑπαυλιν κατέχουσθῃ, πᾶν ἐρ-
πιτὸν εἰς αὐτὰ ἐμπιπείτω. σὺ δὲ βύ-
σας ἀσφαλὸς ἕξω τῶν ὄρων καὶ ὀ-
σεις.

(3) *Emend. ex MSS. prius male ἀκράτω.* (4) *Ita MSS. ante αἰλικα-
κάβε, ὅ bis τρίβολον.*

Κ Ε Φ. Θ.

Περὶ σκορπίων. Διοφάνης.

Εἰς σκορπίον ἓνα θηράσας καύσας,
καὶ οἱ λοιποὶ σκορπιοὶ φεύχονται.
εἰ δὲ τις χυλῷ ραφανίδος ἐπιμελῶς
τὰς χεῖρας τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας, ἀφό-
βως καὶ ἀκινδύνως σκορπίων καὶ τῶν
λοιπῶν ἐρπετῶν (1) ἐπιλήψεται. αἱ
δὲ ραφανίδες σκορπίοις ἐπιπρῆσται
παραχρησάμενος αὐτὰς ἀλγιστῶν. τῷ
δὲ σκορπίῳ πλῆγην θεραπεύσεις
ἐργασθὲν δακτυλιδίῳ τὸν τόπον (φρα-
γίζων. (2) σαρδαράχη καὶ χαλβά-
νης καὶ βατύρε καὶ αἰγίς σέας θυ-
μωμένη σκορπίους καὶ πᾶν ἐρπετὸν
ἐκδιώξει. εἰ δὲ τις σκορπίον αὐτὸν εἰς
ἐλαιον ἐψήσῃ, καὶ τὸ πλῆγναι ὑπὸ
σκορπίῳ ἀλείψῃ τὸν τόπον, παύσῃ (2)
τὴν ἀλγηδὴν. Ἀπὸ κλήϊος δὲ φησι,
τὸ πλῆγναι ὑπὸ σκορπίῳ ὑπὲρ ὄνυ
(3) κατίσσαι πρὸς τὴν ἑρᾶν ἐσκαμ-
μένον, καὶ τὸ ὄνον ἀλγεῖν ὑπὲρ αὐτῆς
καὶ πέρδεσθαι. Δημόκριτος δὲ φησι, τὸ
πλῆγναι ὑπὸ σκορπίῳ, καὶ εὐθὺς
εἰπὼν τῷ ὄνυ, σκορπίῳ με ἐπλη-
ξεν, εὐθὺς ἀλγήσειν, τὸ ἀλγηδὸν
αἰς τὸ ὄνον μεταβαίνοντος. ἀντιπάλαιον ἔχει ὁ ἀσκαλαβώτης πρὸς τὸν σκορπίον.

(1) *Sic legend. prius ἐπιλήψεται.*

(2) *Σαρδαράχη.] Vid. quae adnotav. ad Cap. 19. Libri sexti.*

(3) *In MSS. τῆς ἀλγηδὸν. (3) Ita MSS.*

quidem febre carentibus, febricitan-
tibus vero ex vino diluto, foliis vero
expressis morsum inungito. Aspidi
halicacabi radicem admove, & so-
por eam occupabit. Tribulum aqua
terito, & ipsum in cavernam trude,
& serpentes fugabis. Si dolia falsa-
mentis tincta circa praedium defodi-
antur, omne reptile in ipsa illabe-
tur. Tu vero probe obturata extra
fines ipsa exures.

C A P. IX.

De scorpiis. Diophanis.

SI scorpium unum captum com-
buseris, etiam reliqui fugabun-
tur. Si quis autem raphani succo
manus suas diligenter illinat, intre-
pide & citra periculum scorpiones ac
reliqua reptilia apprehendere potest.
Ipsi vero raphani scorpiis impositi
statim ipsos interficiunt. Scorpii i-
ctum sanabis, argentei annuli sigillo
loco impresso. Sandaracha cum gal-
bano & butyro sive adipe caprino
fuffita scorpiones & omnia reptilia fu-
gabit. Si quis scorpium ipsum in
oleo coquat, & locum a scorpio i-
ctum inungat, dolorem tollet. A-
pulcius jubet, ictum a scorpio su-
per asinum sedere ad caudam con-
versum, & asinum pro ipso dolere
ait ac pedere. Democritus ait, ictum
a scorpio, & statim loquutum ad a-
sinum, A scorpio ictus sum, non do-
liturum, dolore nimirum in asinum
transiente. Naturalem contrarieta-
tem habet stellio adversus scorpium:

Si igitur quis stellione in oleo liquefacto, ipso oleo ictum inungat, a dolore ipsum liberat. Idem tradit, rosæ radicem alligatam a scorpio ictos sanare. Plutarchus nucem avellanam lectulorum pedibus alligat, ut scorpius ad ipsos non accedat. Zoroastres ait, lactucæ semen cum vino potatum a scorpio ictos sanare. Florentinus prodit, quod si quis in plagam recens icti fici succum instillet, venenum non ulterius progressurum esse. Et si ictus scillam ederit, illæsus manebit, insuperque scillam sapore dulcem esse confitebitur. Tarentinus ait, eum, qui teneat sideritidem, vivos scorpiones tenere posse, ita ut ab ipsis nulla injuria afficiatur.

ἐάν τις (4) εἰς ἔλαιον πύξας τὸν ἀσκαλαβώτιον ἐν τῷ εἰλαίῳ χρίσῃ τὸ πηλὸν, ἀπαλλάσσει τὸ ὀδύνης. ὁ αὐτὸς δὲ φησι, τὰς σκορπι-οδήκας ρίζαν ῥόδου περιθεῖσιν ἰάσθαι. Πλάτωνος λεπτὸν κάρυνον περὶ ἀπὸ τοῦ κλινόπου, εἰς τὸ μὴ περὶ τὸ σκορπίον (5) αὐτοῖς. Ζωροάστρης φησὶ, (6) τὸ δελιδαν τὸ (πύμα μὲν οἶνον ποθέν ἰάσθαι τὰς σκορπιόδηκας. Φλωρεντίνος φησιν, ἐάν τις τῇ πηλῇ ἢ ἀπὸ πηλὸν (b) συκῆς ὁπὸν ἐπιστρέψῃ, τὸν μὴ περὶ τὸ σκορπίον πόρρω. ἢ καὶ ὁ πηλὸς σκίδαν φάγη, ἢ βλαστῇ, ἀπὸ καὶ τῇ γύσῃ τὴν σκίδαν γλυκεῖαν εἶναι λέγει. Ταρναντίνος δὲ φησι, (c) τὸ κρατύνειν σιδερίτην βοτάνην ζῶντας κρατεῖν σκορπίους, μὴ βλαπτόμενον ὑπὸ αὐτῶν.

(4) Hanc lacunam supplevi ope MSS. & Interp. in pr. Ed. τις ἐν δ. (5) Casaub. Interp. & MS.V. hac adjungebant,--- αὐτοῖς. Φησὶ γὰρ τὸ λεπτὸν κάρυνον μὴ περὶ τὸ σκορπίον. In ceteris autem MSS. non comparent, cum superflua sint. (6) Ex MS. Barocc.

(b) Συκῆς ὁπὸν.] Plin. Tom. 4. p. 279. "Lactis ficulni natura adversatur crabronum, vesparumque, & similibus venenis, privatim scorpionum.

(c) De Sideritidis generibus plura habent Dioscor. Lib. IV. & Plinius Tom. IV. pag. 387. & 409. Hunc autem locum restitui auctor. MSS. in pr. Ed. σιδερίτην... ἐάν τις κρατύνῃ.

C A P. X.

Κ Ε Φ. Ι.

De formicis. Paxami.

Περὶ μυρμηκῶν. Παξάμια.

SI formicas captas ufferis, reliquas formicas fugabis, quod experientia constat. Si cedriam circum cavernas obleveris, formicæ aream non ingredientur. Formicæ acervum frugum non attingent, si terra alba acervum circumscripseris, aut sylvestre origanum circumposueris. Expelles formicas ex cavernis suis, si cochlearum tegmina, hoc est testas, cum styrace ufferis, & contusa in σῆς, καὶ κόψας (2) ἐμπύσῃς εἰς τὰς μυρμηκίους. ὁμοίως μυρμηκας ἀπελά-

Εἰ μύρμηκας θηρόσας καύσῃς ἀποδιώξεις τὰς λοιπὰς μύρμηκας, ὡς ἡ πεῖρα ἐδίδαξεν. ἐάν κεδρίαν παραχρίσῃς περὶ τὰς τρύγας, μύρμηκες εἰς τὸ ἀλάνιον ἐκείσελευσιν. μύρμηκες σωρὲς θρονήματι & ἄλλῃ, ἐάν τὸ σωρὸν γῆν λούκῃ περιγυρῇ, ἢ ἀγρίον ὀρίανον (1) περιθῇ. ἐξελάσῃς ἢ τὰς μύρμηκας τὸ ὅπῳ, ἐάν κοχλίων σκεπάσῃς τετὶ τὰ ὄστρακα, μὲν εὐρακὸν καύ-

(1) Præced. voculam ἐάν delendam suadebat MSS. consensus. (2) Emend. ex MS. Bar. prius male ἐμπελάσῃς. περὶ

σῆς ὁρίανον καὶ θεῖον λειώσας, καὶ
 πρὸς τὰς μυρμηκίας (3) ἀειπάσας.
 μυρμηκες παντελῶς ἀπολύν), εἰάν
 ὅπῃ Κυρηναϊκῇ ἀλαχέας ἐλαίῳ ἐπι-
 χύης ἐπὶ τῷ μυρμηκίῳ. Μύρμη-
 κες ἔχ' ἄψον) φυτῶν, εἰάν τὰ σελέ-
 χη καὶ χελσῆς θέρμοις πικροῖς μὲν
 ἀμόργης πετρεμύρῳ, ἢ ἀσφάλτῳ
 μὲν ἐλαίῳ πετρεμύρῳ, ἢ ἐψημύρῳ.
 μυρμηκες ἔχ' ἄψον) μελιτηρῆς ἀγ-
 γαίς, (4) καὶ ἀπώματον τύχη εἶναι
 τὸ ἀγγεῖον, εἰάν λάκκῳ (5) ἐρεί-
 ωτὸ ἀειπέψης, ἢ λάκκῳ γῆ ἢ μίλ-
 τῳ εἰάν ἀειγοράψης. Τινες ὅπῃ ὅξει
 διέντες τὰ σελέχη ἐπαλείφουσι, καὶ εἰς
 τὰς ὅπας αὐτῶν ἐγχέουσιν. εἰάν τὰ
 σελέχη τῷ ἀμπέλων κισσῷ διασεί-
 ρειδῶσιν, εὐρεθήσονται μετ' ὀλίγον
 ἢ μόνον οἱ μυρμηκες, ἀλλὰ καὶ οἱ
 κύνταροι, ὑπὸ τῷ τῷ κισσῷ σκιάν,
 εὐάλωτοι πρὸς ἀναίρεσιν. Ἀπόλλων-
 ται ἢ παντελῶς οἱ μυρμηκες, τῷ ῥί-
 ζῳ τῷ ἀγγεῖῳ σικύῳ καπνίζομύρῳ, ἢ
 (α) σιλῆρε, μάλιστα Ἀλεξανδρίνῳ,
 θυμιαμύρῳ μελακῇ πυρᾷ. ἐνὸς δὲ
 ἀναιρεθῆναι μυρμηκῶν, οἱ ἄλλοι
 φεύξονται τῷ φωλεῶν. εἰ πρὸς κόκκῳ σί-
 τε βασιζόμενον ὑπὸ μυρμηκῶν τῷ
 ἀντήχει τῷ ἀειπερῶς χειρὸς λαβῶν
 εἰς δέσμα φοινικῶν ἐμβάλη, καὶ πε-
 ρελάψῃ τῇ κεφαλῇ τῆς γυναικὸς,
 ἀτόκιον ἔσται τῇ φορέσει. μυρμηκῶν
 ἢ καυθέντων, ὑπὸ τῷ ὄσμῃ καὶ οἱ λοι-
 πὲς φεύξονται. ἤκιστα, ὡς καὶ ὀπτα-
 νότα μυρμηκα ἔπρως φέρει ἐπὶ τῷ
 ὀμῶν μυρμηκῶν. εἰρήεις τὰς μυρμη-
 κας χολὴν ταυρείαν καὶ πύσαν μὲν

cavernas ipsarum consperferis. Si-
 militer expelles formicas, origano &
 sulphure tritis, & circum cavernas
 ipsarum adsperfis. Formicæ peni-
 tus interibunt, si laser Cyrenaicum
 oleo dissolutum cavernæ affuderis.
 Formicæ non contingent plantas, si
 truncos obleveris lupinis amaris cum
 amurca tritis, aut bitumine cum oleo
 trito, aut cocto. Non contingent for-
 micæ vas mellarium, etiam si oper-
 culo caruerit, si albam lanam cir-
 cumdederis, aut terra alba aut rubri-
 ca circumscripseris. Quidam suc-
 cum laseris aceto dilutum truncis
 illinunt, & in cavernas ipsarum in-
 fundunt. Si truncos vitium hedera
 densa obligemus, reperientur paulo
 post formicæ, imo etiam scarabæi,
 sub hederæ umbra, ita ut facile capi
 queant. Intereunt penitus formicæ,
 radice sylvestris cucumeris suffumi-
 gata, aut filuro, maxime Alexandri-
 no, suffito ad lentum rogam. Una
 formica sublata, aliæ ultro relinquent
 latebram. Si quis granum tritici,
 quod a formica gestatur, pollice si-
 nistræ manus apprehensum in pel-
 lem puniceam mittat, & capiti mu-
 lieris alliget, sterilis erit quæ id ge-
 stat. Quod si formicæ urantur, aliæ
 odore ipsarum fugabuntur. Audivisse
 me autem memini, quod formicam
 mortuam altera formica in humeris
 effert. Arcebis formicas, felle tau-
 rino & pice cum amurca mixtis, in-
 ἀμόργης μίσγων, καὶ χρίων τὸ στέμ-

(3) Sic legend. quis non videt? antea ἀειπάσας. (4) Ita MSS. prius
 καί. (5) Ex MSS. in pr. Ed. pessime ἀγγεῖω.

(α) Σιλῆρες... Ἀλεξανδρίνῳ.] *Silurus piscis vorax, tanta magnitudinis,*
teste Plinio, ut equos natantes demergat, & in Mœno Germaniæ amne
protelis boum extrahatur, porculo Marino simillimus. Ab Athenæo nume-
ratur inter pisces Nilo peculiares, & Juvenali—“Municipes Pharia de
 merce Siluri. Harduinus contendit, a Pannoniis Danubii accolis Arciam
 vocari, & sub Glanidis nomine ab Aldrovando & Hippol. Salviano ex-
 hiberi. Σιλῆρες ab Alexandrinis dictus est, quasi σείρης, ἀπὸ τῷ σείειν ὥστε
 χῶς τῷ ἔρπον. Consul. Plin. Tom. 2. p. 296. Aldrovand. Salvian. &
 Salm. ad Solin. p. 1314.

deque

deque illito trunco. Idem faciunt & rubrica & pix mixta ac illita. Quidam piscem coracinum appellatum in arbore suspendunt, atque sic formicas perdunt.

(6) Ita MSS. prius καί——.

(b) Κορακῖνον.] Coracinus, piscis in Ægypto principatum obtinens, ab Euthydemo, Heracleonte Ephesio, & Philotimo, in τῷ Ὀψαρυτικῷ, Saperda appellatur; a Parmenone Rhodio, in Διδασκαλίᾳ μαγειρικῇ, Plati- stacus. Nilotici Coracini in deliciis Vett. habiti, & ab Alexandrinis, ob latam & rotundam figuram, Πλάτακας dicti. Κορακῖνος nomen accepit, ἀπὸ τῆς διηγεωσὶς κόραος κινεῖν. Martial. Lib. 13. "Princeps Niliacis raperis, Co- racine, macellis: " Pellæ prior est gloria nulla gulæ.

(7) Sic legend. prius κρεμάσῃ.

CAP. XI.

De culicibus. Democriti.

Culices perdit pilus equinus ex- tentus in janua & per mediam domum: non permittet ipsos introire, sed exiget calacantha & nigella suffi- ta. Si spongiam acri aceto imbu- tam a capite suspenderis & sub pe- des, culices te non impetent. Fu- gabis eosdem rutam madefaciens, & domum respergens, item domo co- nyzæ coctæ decocto resperfa: aut gal- bani, aut sulphuris, aut cumini suf- fitu. Si cannabis viridis ramum florentem juxta te ponas dormitu- rus, culices te non attingent. Nec etiam accedent ad te, si mannā cum aceto & oleo corpori illeveris. Fugan- τες, Οὐ πωρσελεύονται δέ σοι, εἰάν

ΚΕΦ. ΙΑ.

Περὶ κωνώπων. Δημοκρίτου.

Κωνώπας ἀφθεῖρει θρεῖς ἰωπίᾳ ἀφ' αὐτῆς εἰς τὴν θύραν καὶ ἀφ' αὐτῆς οἰκήματος· σὺν εἰσόδῳ αὐτῶν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἐκδιώξει τὸ οἰκήματι, (a) καλακάνθη καὶ με- λάνθιον ὑποθυμιάμβρον. εἰάν ᾧ ἑρπύ- λην ἔξει δερμῇ βρέξας κρεμάσῃς πρὸς κεφαλῇς & ὑπὸ τὰς πόδας, καὶ μή σε ἄψον) κώνωπες. ἀπελάσεις ἡ τὰς κώνωπας πήξανον βρέχων, & ραίνων τὴν οἰκίαν, (1) & κόρυζαν ἐψῶν, καὶ τὴν ζέμαλιν ραίνων τὴν οἰ- κίαν, ἢ χαλβάνην θυμιάων, ἢ ἡλίον, ἢ κύμινον. εἰ ᾧ καννάβεως ὑρεῖς κλῶνα ἀνθόντα παραθήσῃς καθεύ- δειν μέλλων, ἔχ' ἄψονται σε κών- ωπες, (b) μάννῳ μὲν ὅξος καὶ ἰλαίᾳ

(a) Vid. Notas ad Cap. 4. hujus Libri.

(1) Hanc lacunam, a καὶ ad οἰκίαν, supplevi ex MSS.

(b) Μάννῳ.] Manna nostra Vett. cognita fuisse videtur, sub nomine δροσομέλιτος vel Ἀεργομέλιτος, ut ex Amyntæ libro περὶ σαθρῶν Ἀσίας, ab Athenæo Lib. XI. citato, liquet: Ἀμύντας, (Athen. verba) εἰς τὴν πρώτην περὶ τῆς Ἀσίας σαθρῶν, περὶ τῆς Ἀεργομέλιτος καλεμένης ἀφ' αὐτῆς ῥεῖας. Σὺν ταῖς φύλλοις δρέποντες συνήθιασιν εἰς παλάτης συριακῆς τρέπον πλάττοντες, οἱ ᾧ ἑρπύλλας ποιεῖντες, & ἐπιδὼν μέλλωσι πωρσεύεσθαι ἀποκλά- σαιτες ἀπ' αὐτῶν εἰς τοὺς ξυλίνοις ποτηρίοις, ἔς καλῶσι ταβαίτας, πωρσεύεσθαι, καὶ διηθήσαντες πίνεσι, καὶ εἰς ὄργιον, ὡς ἂν τις μέλι πίνοι διείς, τῷτο ᾧ καὶ πολὺ ἔστιν. Manna nostra non potuit accuratius depingi, hodie etiam

ὁλ. φ. γ.

αλείφης. (2) Φεύζον] ἢ, ὕλης ὄξος
 ἔχειζάνε υποκαπιζομένε. βόλ-
 βιτον υποθυμιαθῆν, ἔ τοῖς τοίχοις
 (3) υποχειρόμρον, ἐκδιώξῃ τὰς κώ-
 νωπας. καὶ ἐλενίς γρ. α'. (c) Ἀμ-
 μωνιακῆ θυμιάμαθι γρ. β'. σύ-
 ρακθ γο. β'. κηρύκων κεκαυμένων
 δραχ. β'. κοπέντων, τὰ πωβόλαια
 θυμιαθῇ. Ἐπόχος ὄξει βοαχίς, ἐὰν
 ἐν τῷ ὀρεφῆς κρεμασθῇ, πάντας ἐκεί-
 ῃ ζωάξῃ. σὺν αἰδικήσας κώνωπας τ'
 ἐν τῇ κλίνῃ, κανναβίων υποπθῆν-
 των. πῆζανον ὕδατι βρέχε, ἢ κόρυ-
 ζαν ἐψήσας ραῖνε τὴν οἰκίαν, καὶ
 διώξει τὰς κώνωπας. ἀπλάυνει αὐ-
 τὰς ἔ (d) βδέλλιον θυμιάμρον.

tur item facis aceti & origani
 nidore. Stercus bubulum suffi-
 tum, & muris sublitum, culices e-
 liminabit. Idem continget, si inulæ
 unc. I. Ammoniacy suffimenti unc. II.
 styracis unc. II. & buccinorum usto-
 rum drachmis duabus confusis ami-
 cula suffumigaveris. Spongia aceto
 imbuta, si e tecto domus suspenda-
 tur, omnes culices illuc congregabit.
 Culices molesti non erunt jacenti in
 lecto, qui cannabem substratam habet.
 Rutam aqua macerato, aut conyzam
 coquito, indeque domum irroras, &
 culices exterminabit. Abiguntur i-
 tem bdellii suffitu.

in India venalis circumfertur in massas coacta, admixtis foliis, & ex Calabria
 eadem forma affertur, dura & concreta. Cl. Salm. asserit Vett. Saccharum,
 sive Μέλι καλάμινον, fuisse Manna speciem quandam. Nulla Manna men-
 tio apud Plin. aut Dioscoridem.

(2) Ita MSS. & Interp. prius Φεύζονται ἢ, εἰ κόρυζαν ἐψήσεις, ἔ τοῖς ζέμελι
 ρανείς τὴν οἰκίαν. ὁμοίως Φεύζονται, ὕλης——. (3) Ita MSS.

(c) Ἀμμωνιακῆ θυμιάματος] Ammoniacum, quod eo ad suffimenta ute-
 rentur Libyes, Λιβυκὸν θυμιάμας, & simpliciter θυμιάμας, dictum est: Re-
 centioribus Græcis γρηφίτης, quod Vett. φύραμα. Dioscor. Lib. 3. Cap.
 98. Ἀμμωνιακὸν ὁπὸς ἐστὶ νάρθηκθ, γεννωμένε ἐν τῇ κατὰ Κυρήνην Λιδύῃ.
 καλεῖται ἢ αὐτῇ ὀλθ ὁ θάμινθ σὺν τῇ ρίζῃ, Ἀζασυκίς. Quod boni co-
 loris & purum fuit, θαυσμά vocabant, quod autem terram & calculos
 admixtos habuit, φύραμα. Plinius Hammoniacy arborem Metopon vocat,
 pro Galbani arbore, quam ita vocat Dioscorides.

(d) Βδέλλιον] Bdellium, Lachryma arboris nigra, magnitudine oleæ,
 folio roboris, fructu naturaque caprifici; Quidam brochon, alii malacham,
 alii Maltacon, vel (ut in Diosc. scribitur) Μάδαλλον appellant. Duo
 genera recenset Dioscor. Lib. 1. cap. 80. Probat, quod gustu est amarum,
 translucens, taurino glutini simile, lignorum & sordium expers, odoratum
 in suffitu, & unguium ad instar leve; hinc Βδέλλα ὀνὺξ vocatur a Damo-
 crate apud Galenum. Alterum genus, sordidum, & nigrum, grandiori-
 bus glebis, ab India affertur. Nascitur arbor in Bactria, Arabia, India,
 & Media; Diosc. Saracenica dicitur. Harduinus ad Plin. asserit, bdellium
 sincerum a Lusitanis vocari Anime, teste Monardo; Bactrianum vero &
 Indicium esse Benzoin, sive Benjuinum, Officinarum. Vid. quæ Salm. con-
 gessit ad Solin. p. 1150, 1. & Plin. Tom. 3. p. 16.

CAP. XII.

De muscis. Berytii.

LAurus cum veratro nigro confusa, & in lacte, aut passo, aut aqua mulsa vel in aqua macerata, & irrorata, muscas necat. Si vero cassiam triveris cum oleo, & corpori illeveris, ad te non accedunt. Si vero abigere ipsas sit animus, calacanthum suffumigato. Similiter autem & foliorum sambuci decoctum respersum ipsas fugat. Anatolio auctore, si muscas in unum locum congregare velis, scrobem facito, & rhododaphnas confusas in ipsam mitto, isthucque universas congregabis. Muscæ non infestabunt boves, si lauri fructum in oleo coctum ipsis illeveris. Nunquam autem brutis infident, si leonino adipe illinantur. Veratrum cum lacte aut sapa, auripigmento addito, maceratum, & respersum, muscas perimit. Si vero alumen & origanum trita illeveris, non infidebunt.

(1) *Emend. ex MSS. F. L. B. 1, 2. in pr. Ed. κροθεῖσα.* (2) *Ita MSS. antea ἐπαλείφεις.*

CAP. XIII.

De vespertilionibus. Africani.

IN viis publicis platani folia suspende, & vespertiliones non ingredientur. Occidit ipsas hedera suffumigata.

(1) *Ex MSS. prius εἰσόδος.*

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Περὶ μυῶν. Βηρυτίου.

ΔΑφρη μὲν ἐκλεβόρεν πέλαντον κοπιῖται, καὶ μὲν γάλακτι, ἢ γλυκέρι, ἢ ὑδρομέλιτος βραχίῃται, ἢ ἐν ὕδατι (1) καὶ ρανθίσαι, μυῖας ἀναιρεῖ. εἰ δὲ κασίαν τσίψης μὲν εἰλάει, καὶ αἰλείφης, ὅσα ἐπέρχονται σοι. εἰ δὲ διῶξαι αὐτὰς βέλῃ, καλάκανθον θυμιάσον. ὁμοίως δὲ καὶ φύλλων ἀκτῆς τὸ ἀπίζεμα ρανθῆν δάκει ταύτας. Ἀνατόλιος δὲ φησιν, εἰ βέλῃ αὐτὰς εἰς ἓνα τόπον συναθροῖσαι, ποιήσας ῥόδον, καὶ κόψας ῥοδοδάφνας ἐμβαλεῖς εἰς αὐτόν, καὶ κεῖ συναῖς ἀπάσας. Μυῖαι δὲ ὅσα ἀδικήσῃς βόας, εἰ δάφνης καρπὸν ἐψῆσας μὲν εἰλάει τέττα (2) ἐπαλείφης. μυῖαι δὲ παντὶ ὥς ὅσα ἐπικαθέζονται τοῖς ἀλόχοις, εἰ δὲ λεοντείῳ σέλι καὶ χειρὶ δύνῃ. ἐκλεβόρεν δὲ μὲν γάλακτι, ἢ ἐψήμωται, συνὰ ἄρρενικὰ βραχίς, καὶ ρανθίς, μυῖας ἀναιρεῖ. εἰ δὲ τυπτήριον καὶ ὀρίζανον λειώσας χρίσῃς, εἰ καθέδονται.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ νυκτερίδων. Ἀφεικανῶ.

Εἰς τὰς (1) ὁδὸς κρέμασον φύλλα πλάτανου, καὶ ὅσα εἰσελεύσονται. νυκτερίδας ἀναιρεῖ κισσὸς θυμιάμην.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

C A P. XIV.

Περὶ κόρεων. Διδύμω.

De cimicibus. Didymi.

ΥΓράψα πῶσα καὶ ἀγρίαις σκόρα (1) ὁ-
πὺς ἐπιδακτύλου ἐν κλίνῃ ἀν-
αιρεῖ πῶς κόρεας. ὁμοίως ἢ καὶ σκίλλα
κατατμηθεῖσαι, καὶ συκωιωθεῖσαι ὅξει,
Σπόγγα (2) χειρομένης τῆς κλίνης.
ὁμοίως φύλλα κτερίων μετ' ἐλαίς ἐ-
ψήσας ἀλῆφε πῶς ἀρροματῶν τῶν κλινῶν,
καὶ χολὴν ταύρου ἢ τράγου ὅξει δει-
μυεῖ μίξας, ἀλείφει τὴν κλίνην καὶ
τὰς τοίχους. τὸ αὐτὸ ἢ συμδαίνει,
εἰάν ἐλαιον παλαιὸν καὶ θεῖον ἄπυρον
λειώσας καταχρίσῃς τὴν κλίνην. σκο-
ρῶν ἢ κόρεας, εἰάν (α) ἰχθυόκολλα
ἐψήσας καταχρίσῃς πῶς κλίνας. τὰς
ἢ ὕσας κόρεας (3) ἀφ' ὧν, εἰάν
ἀμόρην ἐφθῇ εἰς χολὴν βοῦς μίξας
μετ' ἐλαίς ἐπιπράνῃς αὐταῖς ἢ κισ-
σῶ ἢ καππαρίας φύλλα λειώσας ἐ-
λαίῳ πῶς κλίνας ἀλείψῃς. τὸ αὐτὸ καὶ
πῶς ἐν τῷ τοίχῳ κόρεας πεσσεύου-
μενον ἀναιρεῖ. Δρακικὸν ἢ φάρμα-
κον (4) σκορῶν ὡδὲ. σαφιδῶ ἀ-
γρίας (5) ὁξύδαφον, καὶ σκίλλης εἰς
λεπτὰ πετμημένης τὸ ἴσον, καὶ ὅξος
δειμυεῖ κοχλιάριον ἐν ὁμῶς τεύε-
ται, εἴτα θερμαίνεται, καὶ ὕσας ὁ
τόπος καταχρίεῖ. Ἐκεορίας μέρῳ
ἐν, καὶ γλυκέῳ (6) μέρῳ δ'. συμ-
μύξας χρίσῃς. τὸ αὐτὸ δράσθ' καὶ αἰ-
γρῶς ἢ μόσχου χολή, καὶ γλυκέῳ τὸ
ἴσον σιμὸν ὅξει. Φλαρεντίνος φησι, κό-
ρεας ὑποθυμωμένης βδέλλας ἀναι-
ρεῖν, βδέλλας ἢ πῶς κόρεας, κατετε-

Pix liquida & sylvestris cucumeris
succus in lectum missa cimices
necant. Similiter & scilla dissecta,
atque aceto trita, si inde lectus spon-
gia illinatur. Similiter citriorum fo-
lia cum oleo coquito, & lectorum
commissuras illinito, aut fel tauri
vel hirci acri aceto dilue, indeque
lectum ac parietes illine. Idem con-
tingit, si oleum vetus & sulphur vi-
vum triveris, ac lectis illeveris. Non
erunt cimices, si gluten piscium co-
ctum lectis illeveris. Eos vero, qui
jam sunt, perdes, si amurcam co-
ctam felle bubulo mixtam cum oleo
ipsis adsperseris; aut hederæ aut
capparidis folia oleo trita lectis ille-
veris. Hoc medicamine, & qui in
pariete sunt, cimices tollentur. Effi-
cax autem pharmacum præparatur
hoc modo. Herbæ pedicularis ace-
tabulum, scillæ in minutas partes
sectæ tantundem, & aceti acris coch-
learium unum simul teruntur, de-
inde calefiunt, & sic locus illinitur:
Et cedriæ partem unam passi parti-
bus quatuor permiscens illines. I-
dem faciet & capræ aut vituli fel,
cum pari modo passi ac aceti. Flo-
rentinus ait, cimices suffitu hirudi-
num necari, si lectum stratis conte-
gatur, ne foetidus halitus transpirare
possit, & vice versa hirudines inter-

(1) MSS. habent ὁ χυλός. (2) Emend. ex MSS. prius χειρομένη τῇ κλίνῃ.

(α) Ἰχθυόκολλα.] Plinius Tom. 4. p. 853. "Ichthyocolla appellatur
"piscis, cui glutinosum est corium: idemque nomen glutino ejus: Quidam
"ex Ventre, non ex Corio, fieri dicunt Ichthyocollam, ut glutinum tauri-
"num. Ita Dioscor. Lib. 3. Cap. 102. Ἰχθυόκολλα λεγόμενη καὶ λίαν ἐπὶ
ἰχθύῳ κηταις. Διαφέρει ἢ ἡ ἐν Πόντῳ γινωσκόμενη——.

(3) Ita MS. Bar. ante ἀφ' ὧν. (4) Ex MSS. pr. Ed. σκορῶν.

(5) Auctor. MSS. ante ὁξύδαφον. (6) Ex MSS. F. L. & Bod. prius
μέτρη δ'. εἰ Συμμο. sic

fici cimum suffitu. Scolopendra etiam ficcata & suffumigata idem facit. Et hederæ folia trita admixtis hirudinibus decem. Democritus ait, pedes leporis aut cervi circa fulcra lecti appensos, juxta dorsum quo te reclinas, non sinere cimices nasci. At vero in itineribus, si vas aqua frigida plenum sub lectum posueris, cimices te dormientem non impetent. Etenim calidæ affusio, qua omnes utuntur, eos quidem qui occurrunt perdit, verum non est impedimento quo minus cito regenerentur.

γνωμὴς σκεπάσματος ὅτι σκίμπος ποδὲς, ὥστε μὴ ἀλγυνεῖν τὴν δύσπνοιαν. καὶ (b) σκολόπενδρα ξηραίνοντὴν καὶ (7) ὑποθυμωμένην τὸ αὐτὸ δρᾶ. καὶ κίαν φύλλα τριβέντα, καὶ βδέλλα ἰ. Δημόκριτος δὲ φησὶ, πόδας λαγῶν ἢ ἐλάφας περὶ τὰς ἐρμύνας τὴν κλίνης περὶ σκεπάσματος, (8) καὶ τὴν νύκτα καὶ τὸ ἐπικλινέον, μὴ εἶναι κόρεϊς γίνεσθαι. ἐν ᾗ ταῖς ἀποδημίαις, εἰὰν σκευῇ ὕδατος ψυχρῆς πληρώσῃς, καὶ ὑπὸ τῇ κλίνῃ διπλοῖο, ἐκ ἁψονταὶ σε κατὰ δόξιν. ἢ γὰρ ὅτι θερμὸν καὶ χύμας, ἢ πάντες χρεῶν, πᾶς μὲν τυχεύσας διόλκυσσι, τὴν αὐτὴν ὁξείαν γενήσεως αὐταῖς κάλυμα (9) εἶ γίνεσθαι.

(b) Σκολόπενδρα.] Plin. Tom. 4. p. 686. " Cimicibus adversatur scolopendra, suffituque enecat.

(7) Ita MSS. (8) Auctor. MSS. ὅτι Interp. prius καὶ πύ. (9) Hanc voculam adjeci ex MSS.

C A P. XV.

*Ad pulices domesticos.
Pamphili.*

Scrobem facito, & rhododaphnas contusas in ipsam mittito, istucque omnes concurrent. Absinthium, aut cucumeris sylvestris radix, aqua marina macerata ac resperfa, pulices necat. Perdit autem ipsos penitus melanthium aqua maceratum ac respersum: Aut coctæ conyzæ decoctum irroratum. Perdunt eos similiter femina sinapis & rhododaphnes fervefacta, & in domo resperfa. Calcem vivam cribrato, & postquam locum verreris inspergito, eaque necabuntur. Idem continget ex amurca pavimentis assidue irrorata; cuminum item sylvestre tritum ac aqua mixtum, & feminis cucumeris sylvestris drachmæ X. tritæ & in aquam missæ, indeque domo resperfa,

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Πρὸς φύλλας τὰς ἐν τῷ οἴκῳ. Παμφίλος.

Ποιήσας βόθρον, καὶ κόψας ροδόδαφνας βάλλε εἰς αὐτὸν, καὶ κείναις ὕδατι μὲν πᾶσι. καὶ ἁψίνθιον, ἢ σικύου ἀγρίου ρίζα βραχέως ὕδατι θαλαττίῳ, καὶ ρανθίσσῃ, ταύτας ἀφθίρει. διαφθείρει ἡ αὐτὰς παντὶ ὕδατι (1) μελάνθιον ὕδατι βραχέως καὶ ρανθέν. ἢ κενύκης ἐψηθείσης ὅτι ζέμας ἐπὶ ῥαινομένης. ἀφθίρει αὐτὰς ὁμοίως καὶ ἡ πέρμα νάπιας, καὶ ροδόδαφνης, ζεωθέντα ἀμφοτέρω, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ραινομένη. ἀσβεστον κροκινίσας μὲν τὸ σκεπᾶν ἐπὶ ῥίπτει, καὶ ἀναίρει αὐτάς. ὁμοίως ἡ καὶ ἀμόργη συνεχῶς καὶ ἀβρέχων πύ εἰσάφῃ, καὶ κυμίνῃ ἢ ἀγρίου τριψᾶς ὅτι μίξας ὕδατι, καὶ σικύου ἀγρίου ἡ πέρμα δρᾶσθαι ἰ. τριβέντων εἰς ὕδαρ βαλὼν, καὶ ῥάνας εἰς τὸ οἶκον, λακῆσαι τὰς φύλλας

(1) Revocavi ex MSS.

ποιήσας. ἢ ἀψινθίς καὶ (α) σικύς ἀ-
 ρεῖς ρίζης ὕδατι θαλαττίῳ βραχέν-
 των, ἢ (β) χαμελαίας ρίζης, καὶ αἰ-
 γίρεα φύλων κοπέντων καὶ βραχέντων
 ὕδατι, ἢ τριβόλες ἠψημένους ὕδατι.
 ψύλλας ἀλμη δερμεῖα ρανθίσαι καὶ
 θαλάττιον ὕδωρ διαφθεῖρει. καὶ ἐν με-
 σα τῇ οἰκίᾳ καὶ ἔσθεται τις λεκάνην, ἣ
 περιεράψῃ κύκλω ὁλοσιδήρῳ μαχαί-
 ρει, καλῶν ἢ ἀνδροφόνῳ, καὶ ράνῃ
 τὸ λοιπὸν τῇ οἰκίᾳ περικτὸς ὅτι περι-
 ρεφέντες τόπῳ ἀπὸ περιερίμῃ ἢ σαφί-
 δος ἀγρίας ἢ δάφνης φύλων κοπέν-
 των, ἢ ἐν ἀλμῇ ἢ θαλασσίῳ ὕδατι
 ἠψημένῳ. πάσας τὰς ψύλλας εἰς τὴν
 λεκάνην συνάξεις. (2) ἢ ρεῖον ἐν
 τῇ ἐξωτέρᾳ θύρᾳ μηδενὸς εἰδότη,
 ὡς εἰδὼν Μαίῳν * *. καὶ κεράμιον ἰσό-
 χειλον πρὸ ἐδάφει χωρὶς, καὶ ταυρείῳ
 σέλι καὶ χειρὶ ἐν, εἰς ἑαυτὸ συνά-
 ξει ὅτι τὰς ἐν τῇ ἱματίῳ ἔσας ψύλ-
 λας. εἰ ποτε ἢ εἰσέλθῃ ἐν τόπῳ ἐνθα
 εἰσὶ ψύλλαι, (c) λέγε ὡς ὡχ, καὶ ἔχ
 ἀψονταί σ. ὑπὸ τῇ κλίνῃ ποιή-
 σαι μικρὴν βόθρον, ἣ ἐμβαλὼν εἰς
 αὐτὸν αἷγιον αἷμα, συνάξει τὰς
 ψύλλας ἐκείσε, ὅτι ἄλλης ἐδότη
 ἐγκαλίσσεται εἰς αὐτὸν. ὅτι δ' αἰμφο-
 ρύλλων ὅτι δυσωδίων ταπήτων, ἐνθα
 πλεονεῖσι ψύλλαι καὶ ἀδύνεισιν, ἀφ-
 αἰρεθῆεν αὐν, εἰ ἔτις ἐν λάτρει
 (3) αὐτὸ καὶ ἔσθαι ἢ πίδα.

fic in arca aut dolio ipse sanguis caprinus deponatur.

(a) Σικύς ἀγρίε-] Pallad. p. 29. "Pulices fugantur amurca per pavimentum frequenter aspersa, vel cumino agresti cum aqua trito, vel si cucumeris agrestis semen aqua resolutum saepe infundas, vel aquam lupinorum Psilotibri austeritatibus junctam.

(b) De Chamelae vid. Plinium Tom. 3. pag. 94. & Dioscor. Lib. IV. Cap. 172.

(2) Interp. totam hanc περιερίμην non agnoscit; compareret quidem in MSS. sed mutila, ut in textu; reposui ἐξωτέρᾳ ex MSS.

(c) Ridiculum hocce & putidum commentum Pamphilum auctorem agnoscit; cujus Libri, teste Galeno, incantationibus, amuletis, & fabellis anilibus scatebant. Respicias ad Frolegomena.

(3) Interp. habet αἷμα, sed MSS. ut in textu.

pulices crepare facient. Aut abstin-
 thii & sylvestris cucumeris radices
 aqua marina maceratæ; item cha-
 melæ radix, & populi nigræ folia
 tusa & aqua macerata, & tribulus
 in aqua coctus. Pulices etiam mu-
 ria acris resperfa & aqua marina
 enecant. Quod si in medio domus
 quis pelvim deponat, & circulum
 gladio penitus ferreo circumscribat,
 præstat autem ad hunc usum gla-
 dius quo homo occisus est, & re-
 liquam domum, præterquam locum
 circumscriptum, herbæ pedicularis
 aut lauri foliorum tusorum cremore
 conspergat, aut etiam muria aut a-
 qua marina cocta, omnes pulices
 in pelvim congregabit. Fictile quo-
 que vas defossum, ita ut labra æ-
 qualia pavimento sint, & adipe tau-
 rino oblitum, omnes pulices in se
 alliciet, etiam eos qui adhuc in ve-
 stibus delitescunt. Si quando autem
 in locum ingrediaris in quo sunt
 pulices, ὡχ ὡχ clamato, & non im-
 petent te. Sub lecto parvulam scro-
 bem facito, & in ipsam sanguinem
 caprinum mittito, congregabitque
 pulices isthuc, & ex aliis vestibus ad
 se eliciet ac evocabit. Cæterum ex
 utrinque hirsutis & densissimis ta-
 petibus, in quibus pulices sanguine
 pleni delitescunt, evocari possint, si

CAP. XVI.

*De cantharidibus.
Zoroastris.*

CAntharides non lædent vites, si ipsas cantharides oleo maceraveris, indeque cotem illeveris, in qua falces acuendæ sunt, quibus vites putantur. Si vero galbanum cum stercore bubulo veteri combusseris, ipsas fugabis: Et cucumeris sylvestris radices si suffumigaveris, eas exterminabis. Aristoteles autem prodit, rosarum odore scarabæos necari, vultures autem odore unguenti. Odorum enim fragrantiam ipsis graveolentiam esse perhibent. Plerique autem vitium truncos juxta terram hederæ corona cingunt, & inveniunt ipsas sub hederæ umbra, & sic perdunt.

(1) Ita MSS. F. L. & Bod. prius cū ἤ. Vid. supra Cap. 49. Lib. V.

(a) Κανθάρεις.] Clemens Alexandrinus, *Padagog. Lib. 2.* Οἱ γῦπες καὶ κάνθαροι ῥόδινω χειρτένεις μύρω πελούτῃν λήρνται. Et Phile in Iambis; Οἱ τῶ μύρω θνήσκουσι, κανθάρων δίκην.

(2) Ex MS. Bar. pr. Ed. πῆς.

(b) Γῦπας.] Plinius *Lib. XI.* "Vultures, unguento qui fugantur, alios appetunt odores,---. Et *Ælianus Hist. Animalium Lib. 3.* Εὐωδία ἢ καὶ μύρω γῦψιν αἰπία θανάτῃ. Locus Aristotelis legitur in Vol. I. p. 1166. Editionis Du-Vallianæ.

CAP. XVII.

Ad hirudines. Anatolii.

SI bos, aut aliud quadrupes, inter bibendum hirudinem devoret, cimices contusos animali olfaciendos præbeto, & statim evomit.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

*Περὶ κανθαρίδων.
Ζωροάστρου.*

ΚΑΝΘΑΡΙΔΕΙΣ ἔβλάψουσι τὰς ἀμπέλους, εἰὰν αὐταὶς τὰς κανθαρίδας βρέξας ἐπιχρίσῃς τῷ ἀκόνει, (1) ἐφ' ἧς ἀκοντῶν μέλεις τὰ δρέπανα. εἰὰν ὃ χαλδάνην μὲν βολβίτων παλαιῶν κρύσης, ἀποδιάξῃς αὐτὰς καὶ ἀγρίαις σκύουσιν τὰς ρίζας ὁμοίως θυμιάων ἀπελάσῃς αὐτὰς. Ἀριστοτέλης δὲ φησιν, ὅτι ἡ ὄσμη τῶ ῥόδου (a) κανθάρους ἀπώλυσιν, καὶ (2) τὰς (b) γῦπας ἢ τὸ μύρω ὄσμη. εἶναι γὰρ τούτοις δυσωδία τῷ εὐωδίῳ βεβαῖνται. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶ ἀμπέλων τὰ τελέχει αὐτὸς τῇ γῇ στεφανῶσι κιτῖν στεφάνῳ, καὶ εὐρίσκουσιν αὐτὰς ὑπὸ τῇ σκιᾷ τῆς κιτῖς, καὶ ἀφαιρέουσιν.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Πρὸς βδέλλας. Ἀνατολίου.

ΕΑΝ βῆς, ἢ ἔπρην περὶ πόδιν, εὐ τῷ πίνειν καὶ ἀπὸ τῆς βδέλλας, κόρεις θλάσας παρὸσφραγισ τῷ ζῳῳ, καὶ εὐθὺς ταύτης ἀποβάλλῃ.

& prægnans est, & parit, & fovens incubat, & enutrit, atque hoc fere per totum annum facit; tantum a solstitio hyberno usque ad æquinoctium vernum cessans. Reliquo anno parit, estque videre easdem columbas, primis pullis nondum perfecte educatis, ova parientes & foventes. Et foetus ipsarum perfecti statim cum matribus parere incipiunt. Gaudet autem hoc animal cercula, ervo, fœno græco, pîso, lente, frumento, & lolio in ipso nascante. Prohibendæ sunt columbæ ne evolent, ut neque alibi nidificent, neque distrahantur propter egressum, sed circa columbarii locum versentur. Si autem quandoque indigeant alimento, solummodo quæ pullos habent emittantur. Hæ enim saturatæ citius revertuntur, pullis cibum afferentes.

(3) *Emend. ex MSS. prius πλγ.* (4) *Hic locus diutius me torisit, nec, quomodo me expediam, adhuc videre contigit: Interp. legit πειτρεῶνα, in Bar. πεινᾶν deest, ceteri autem MSS. ut in textu; quibus succinit And. a Lacuna, qui vertit--- sed fame exerceantur.* (5) *Ita MSS. prius ὑπερ.*

CAP. II.

Ut columbæ non fugiant, sed sobolis amore detineantur.
Didymi.

JAnuas & fenestras & angulos columbarii oleo balsamino illine, & manebunt. Non fugiunt columbæ, si cuminum & lentem in aqua mulsâ macerata objeceris. Et si aquam mulsam dederis in potum, aut lentem solam passô coctam edendam præbueris, amorem prolis in ipsis excitabis. Præparatur etiam ad columbas retinendas ejusmodi philtrum. Testa tusa ac cribrata, & costus, &

(1) *Ex MSS. antea περιβάλης. casu scribuntur.*

Κ Ε Φ. Β.

*Πεμπτεράς μὴ φύγειν,
ἀλλὰ φιλοτρύγειν.
Διδύμω.*

ΤΑΣ θύρας καὶ τὰς θυρίδας καὶ τὰς γωνίας τῶν πεμπτεράων ἀλειψον ἐλαίῳ ὑποθαλασίῳ, καὶ παραμυρῶσιν. ἢ φεύγῃς ἢ πεμπτεράϊ, εἰάν κύμινον ἢ φακὴν εἰς μελίκρατον βρέξας (1) παραβάλης, καὶ μελίκρατον ἢ ποτίζων, ἢ φακὴν καθ' ἑαυτὴν γλυκεῖ ἐψήσας, καὶ οὕτως φαγεῖν, φιλοτρύγειν αὐτὰς ποιήσας. Κατασκευάζει ἢ πρὸς τὸ μὴ φεύγειν τὰς πεμπτεράς ἢ τοῦτο φίλτρον. (2) ὅσρακον

(2) *In MSS. ὅσρακον, ἑρ. in Genit. B b 4 σηοῖεν,*

σηοῦν, καὶ κόσος, καὶ παλαιὸς εὐώ-
δης οἶνος ὁμῶς μιχθέντα προσφέρει
ταῖς ἐπὶ νομὴν ἐξιόνταις. Ἐνιοὶ δὲ
ἀλλόρου κρήναι ἐφ' ἃς σὺν γαίᾳ ξηραῖς
συμφυράσονται, ἐ μέλιτι μέρ-
εσσιν ἀλάνας παρακλήσασιν. ἄλλοι
κύνων ταῖς ἐπὶ νομὴν ἐξιόνταις
προσφέρειν. περιστράϊ παραμένον-
σιν, εἰάν νομῇσι κεφαλὴν θῆς εἰς
τὴν πύργον, ἢ τὴν ἀρχαίαν ἀμπέλιν τὴν
καλάδην (3) μὲν τὴν ἀνθῶν τὰ καρεῶ
ἀπὸ τῆς ἐν τῇ περιστρεῶντι.

(3) Ita MSS. & Interp. pr. Ed. ἐν καρεῶ τὴν ἀνθῶν λαβὼν, ἀπὸ τοιοῦτο---

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ περιστράϊ παραμένειν, καὶ
ἐτέρας ξένας ἀγεῖν μεθ'
ἐαυτῶν. (1) Τὸ Αὐτῶ.

Εἰ μὲν γὰρ χρίσῃς τὰς περιστράϊς,
ἐξωθῇς ἄλλας ἀξέσιν· εἰ δὲ κύ-
μινον παραβάλλῃς ταῖς ἐπὶ νομὴν
ἐξιόνταις, αὐτὰς πεκαθήσεις, ἐξ ἄλλας
πολλὰς. Συν' αὐταῖς ἐρχοῦν ποιήσεις,
ἀρροφίας ὑπὸ τῇ (2) ὁσμῇ τῇ κυμίν-
ου. εἰ δὲ λαβὼν σπέρμα λύγου, (3)
καὶ βρέξας οἶνον παλαιὸν ἡμέρας γ'.
εἰπὶ λαβὼν ὁρόντας βρέξας εἰς τὸ οἶ-
νον, ἐ παραβάλλῃς ταῖς περιστράϊς,
ἐ εὐθὺς ταύτας πείσῃς, αἰδομένην
αἰξέναν περιστράϊ τὴν πνοὴν πᾶσαν εἰς
τὴν καλὴν ἐλεύσονται. ταῖς δὲ περι-
στράϊς εἰσέναι θύττον ποιήσεις, εἰ ἐλε-
λίσφακον μὲν λίσφον τὴν θύμιασιν εἰς
τὴν περιστρεῶντι.

(1) MSS. F. L. & Bod. apponunt Ἀφεικανῶ. (2) Ex MSS. prius
ὁσμῇ. (3) Ita MSS.

vinum vetus odoratum simul mixta
exhibentur prodituris ad pastum.
Quidam farinam hordeaceam co-
ctam ficibus aridis admiscunt, &
addita mellis parte apponunt. Alii
cuminum ad pastum ituris offerunt.
Columbæ permanent, si vespertilio-
nis caput super turrem posueris; aut
vitis sylvestris ramos una cum flo-
ribus pro temporis occasione in co-
lumbario deposueris.

C A P. III.

Ut columbæ mancant, & alias
peregrinas secum adducant.
Ejusdem.

SI unguento illeveris columbas, &
alias exteræ inducent: si vero
cuminum objeceris ad pastum exi-
turis, tum ipsas retinebis, tum alias
multas cum ipsis venire facies, cu-
mini odore ductas. Si vero viticis
semen vino veteri per triduum ma-
ceraveris, deinde autem ervum vi-
no illo maceraveris, & columbis
objeceris, ipsasque statim evolare
permiseris, omnes exterae columbæ
halitus fragrantia percepta in co-
lumbarium venient. Citius autem
ingredientur, si salviā cum thure
in columbario suffumigaveris.

CAP. IV.

Ut feles columbas non infestet.

IN fenestris, & ostiis, aliisque pluribus columbarii locis, rutæ ramulos deponito, & suspende. Habet enim ruta naturalem quandam contrarietatem ad bestias.

(1) Ita MSS. & MS. F. affigit Σωπίων.

Κ Ε Φ. Δ.

Αἴλεγον μὴ ἐνοχλεῖν
(1) περιτερεῖς.

Εἰς τὰς θυρίδας καὶ εἰς τὰς εἰσόδους τῶν περιτερεῶν, καὶ κατὰ πλεονόντων τόπων αὐτῶν, κλωνία πηγάνας ἀπὸ τοῦ κρέμαστος. ἔχει γὰρ πᾶσι τοῖς τοῖς ἀντικαθάρσει τὸ πηγανόν.

CAP. V.

Ne serpens intret columbarium.
Democriti.

Serpentes non infestabunt columbarium, si in quatuor angulos columbarii inscripseris Ἀδάμ· quod si fenestram habuerit, etiam in ipsa scribe. Serpentes autem eliminabuntur peucedani suffitu.

(a) Ἀδάμ.] *Ridiculum & superstitiosum commentum; singulis enim literis Caeli regio designatur, Ἀνατολή, Δύσις, Ἀρκίον, Μεσημβρία.*

Κ Ε Φ. Ε.

Ὅφιν μὴ εἰσπύναμι εἰς τὸ περιτερεῶνα. Δημοκρίτης.

Οφεις περιτερεῶνι ἐκ ὀχλήσεσιν. εἰάν τῶν πέντε γωνίαις τῶν περιτερεῶνος ἐπιγράψῃς (a) Ἀδάμ· εἰάν ὃ ἔχει θυρίδα, & ἐν αὐτῇ. ὅφεις ὃ ἐξελάσῃς, εἰάν περὶ κέδανον θυμιάσης.

CAP. VI.

De columbario.
Quintiliorum.

Construenda est domus tempore sereno, & adversus bestiarum accessum munita sit, & tectorio probe oblita. Construendi sunt & in parietibus nidi crebri, a pavimento usque ad tectum, quos σηκὸς vocant. Nos autem κυθρίνας nominamus, in

(a) Σηκός.] Colum. p. 294. "Columbarii parietes continuis cubilibus excaventur; vel, si ita non competit, paxillis adactis tabula superponantur, quæ vel loculamenta, quibus nidificent aves, vel fictilia columbaria (hæc Noster κυθρίνας vocat) recipiant, præpositis vestibulis, per quæ ad cubilia perveniant."

(1) Emend. ex MSS. prius κροθίνες. Du Fresne habet κύθρον, Olla; hinc κύθριν.

Κ Ε Φ. ς.

Περὶ περιτερεῶν.
τῶν Κυνηλίων.

Κατασκευάζειν καὶ οἶκον ἐν καιροῖς εὐδαινοῖς, καὶ κατὰ τὴν τῶν θυρίων ἐφοδὸν ὠχυρωμένον, καὶ τὸν χεῖρον ἐπιμελῶς. κατασκευάζειν ὃ καὶ ἐν τοῖς τοῖχοις καὶ νεοσσίας πυκνάς, ἀπὸ ἐδάφους μέχρι τῆς ὀροφῆς, ἀπὸ νῆας καλῶσι (a) σηκός. ἡμεῖς ὃ (1) κυ-

δείκας ὀνομάζομεν, ἐν οἷς καὶ ἀφά-
γειν καὶ πίπτειν τὰς κυνεζόμενας
περισεράς· παραγυτέον ἢ ἐκάστα ση-
κῶσανίδας, ὅπως δὲ αὐτῶν αἱ πα-
ροδοὶ γίνωνται. Χωρεῖον ἢ ἐν τῇ οἰκῷ
λατῆρα μερίζονα, ἵνα ἔπιπνεν καὶ λεί-
πῃ δύνων, καὶ μὴ περὶ φάσθ' ὕδα-
τος κυνεχῶς ἀνθρώπου παρενοχλή-
ται περισεράς, ὅπερ σφόδρα κα-
ελάπει. καὶ μέγιστοι παντελῶς ἀποδο-
κιμαστοὶ εἰσὶν ἀνθρώποι. ἀναγ-
καῖον γάρ ποτε καὶ παρεῖν τῷ οἴκῳ, καὶ
τὴν κόπον λαμβάνειν, καὶ πῶς πε-
ποιηκός εἴη τῷ ἔνδον ἐπισκοπεῖν,
ὥστε τὸ μήτε τὰς ὀφείας, μήτε ἄλλα
ἐρεπὶ λυμαίνεσθαι. Ἐγὼ ἢ καλύσας
βελόμεν πῶς τῷ ἐρεπὶν ἐφόδους,
ἐπιλεξάμεν ἰδιάζοντα τόπον, ὅτε
ἔχοντα πλῆστον οἰκήματα, ἀλλὰ πέρρω
ἀφελῶνται, καὶ μετὰ κρημίστας κίονας ὥστε
τὸ μέγεθος τῷ μέλλοντι οἰκοδομῆ-
σθαι ἔργῳ, καὶ τέρας σήσεις ὅτε ἐπὶ
εὐθείας, ἀλλὰ κύκλῳ, εἴτε ἐπιθῆς κα-
τὰ τῷ κίονων κεφαλίδας, ἢ μετὰ ταῦτα
κατὰ τῷ κεφαλίδαν (2) ἐπίστυλα λί-
θινα, ἐν ἀπορίᾳ ἢ λιθίνων ἐπιστύλων,
ζόλῳ ἐπίστυλα πάνυ γρηναῖα ἐπι-
θῆς, ἐπέκπῃ κατὰ τῷ κίονων κύκλῳ
ὁμοῦ οἰκίσκας, ἔχοντες ὕψος ἀπὸ πη-
χῶν ἐπὶ τῷ, πῆχας ἐν τοῖς τοίχοις ἀπὸ
μὲν ὁδοῦς μίαν θυρίδα φωτὸς ἐνε-
κεν, ἀπὸ ἢ ἀναβλῆς ἄλλην θυρίδα,
πῆχας ἐν αὐτῇ τῷ καλέμενον κατέκ-
την, ὅταν καὶ τὰς περισεράς ἐπὶ νο-
μῶν ἐξίεναι· ἀπὸ ἢ μεσημερίας θύ-
ραν, καὶ εἰς εἰσέναι τῷ ἐπιμελέ-
μενον τῷ ὁρῶν. καὶ τέρας τῷ πτόπῳ
καταλείπει τὰς περισεράς ἐφύλαττα.
ἔπερ ἢ ἐρεπὶ ἀνελεθῆν οἶον τέ ἐστιν ἀφ' ἢ
τῷ κίονων σφόδρα ἐπιμελῶς (3) ἐπι-
χειρῶντων κρημίστας, καὶ ὁμαλι-
στῶντων. ἔπερ αἰλῶρον, ἔπερ ἔπρον
ζῶον ἐπιπύρεσθαι δανατὸν, (4) μὴ ὄν-
των πλῆστον οἰκημάτων, ἀφ' ὧν ἐπι-
βελεῖν δυνήσονται. καὶ ἢ τῷ βελο-

quibus conjugatas columbas versari
ac parere oportet: apponantur au-
tem singulis nidis asseres, ut per
ipsos transeant. Effodiatur au-
tem in domo lavacrum quoddam
amplius, ubi & bibere & lavari pos-
sint, ne occasione præbendæ aquæ
homo frequenter columbas pertur-
bet, quod valde damnosum est. Non
tamen omnino reprobandus est ho-
minis accessus. Nam & verrere do-
mum aliquando necessarium est, &
stercus exportare, & si quid affe-
ctum est intus refarcire, ut neque
serpentes, neque alia reptilia dam-
num inferre queant. Cæterum ego
reptilium accessum impedire volens,
proprium locum deligebam, cui domus
propinquæ non erant, sed procul di-
stantes, & columnas transferebam pro
magnitudine operis extruendi, eas-
que statuebam non in directum, sed
circulatim, deinde supra columnas ca-
pitella imponebam, postea super capi-
tella columnas lapideas, modo autem
columnarum lapidearum fuerit in-
opia, alias columnas ligneas præstan-
tes imponebam, & super columnas
circulatim duas domunculas extrue-
bam, altitudine cubitorum septem,
faciebamque in parietibus ab occa-
su fenestram unam lucis gratia, ab
ortu vero aliam, in quo collocabam
opus cancellatum, κατέκτην appella-
tum, unde columbas ad pastum ex-
ire oportet; a meridie autem januam
statuebam, per quam ingrederetur,
qui avium curam gerit. Atque hoc
modo illæsas columbas conservavi.
Neque enim possibile est reptilia
per columnas ascendere, cum sint
valde accurate tectorio oblitæ, &
complanatæ. Neque feles, neque al-
iud animal insidias struere potest,
aut aggredi, cum non sint domus in

(2) Hanc lacunam, ab ἐπίστυλα ad λιθίνων, supplevi ex opt. MS. Barocc.
(3) Ita MSS. (4) Hanc voculam supplendam esse, vidit Interpres.

propinquo, e quibus infidiari queant. Oportet autem eum, qui columbarium instituere velit, non a tenellis columbis auspicari, sed a matricibus. Si autem decem paria sint ad constitutionem, cito multiplicantur.

CAP. VII.

*De gallinis.
Florentini.*

DOmesticas gallinas in domibus calidioribus & magis opertis nutrire convenit, in quibus fumus accrescit. Verum in parietibus nidos construemus in quibus pariant, ex tabulis compositis & paleis substratis, ut delabens ab ipsis ovum non in siccum feratur, & rumpatur. Oportet item perticas parietibus infigere, in quibus gallinæ pernoctant. Cibus objiciatur ipsis ptisana cocta, milium, furfur frumenti, aut lolium quod & zizaniorum nomine innotescit, hoc enim optimum alimentum præbet, & cytisi folia viridia; hæc enim & fecundissimas ipsas faciunt. Quum vero ova pariunt, maxime cavere oportet, ne vinacea edant, fecunditatem enim ipsarum reprimunt. At vero quæ ova comedere solent, sic defuescent id facere. Ovi candidum evacuetur, in vitellum autem gypsum liquidum infundatur, ut in testæ duritiam transeat. Ubi enim esurient, & nihil amplius reperient, cito abstinebunt ab ovis comedendis. Pinguescunt autem maxime, ac crassissimæ fiunt, in domo tenebricosa & calida nutritæ, pennis præpetibus evulsis, oblatoque in cibum farina hordeacea aqua subacta. Alii hordeacea & loliacea farina utuntur, aut hordeo & lini semine cum omelysi.

μῆρον περιστρεῖν αὐτὰς ζυγιστὰς μὴ δὲ νέων ἀρχὰς περιστρεῖν, ἀλλ' ἐν τοκάδων. εἰ δὲ ἐστὶ ζεύγη δέκα ὡς τὴν σύστασιν, πολυπλασιάζον· τὰ χέως.

Κ Ε Φ. Ζ.

*Περὶ καλοικιδίων ὀρνίθων.
Φλωρεντίνων.*

Τὰς καλοικιδίους ὀρνέας ἐν θερμότη-
ραις οἰκίαις & στεγνοτέροις θρεπόμε-
νον, ἐν οἷς καπνὸς παραφύεσθαι. ἐν ᾧ
τοῖς τοίχοις καὶ νοστιάς εἰς τὸ ἐν αὐ-
ταῖς πίπτειν καὶ σκοτεινὰς, ζυγ-
ιστὰς σπινθίδας καὶ ὑπερπληθύνοντες ἀ-
ρχὰς, ὅπως τὸ καὶ φερόμενον ὡς
μὴ καὶ ξηρὰ φέρεται, & (1) ῥηγνύ-
ται. δεῖ ἡ πηγνύειν ἐν τοῖς τοίχοις
κάμακας, ἐφ' ὧν αὐλίζον· αἱ ὀρ-
νέας. Παραβλητὸν ἡ αὐταῖς τροφὴν
πλοῦτον ἐφ' ἣν, ἢ κέστρον, ἢ πίτυρα
σίτη, ἢ ζιζάνια τὰ καλὰ μύρα αἶρας,
ἀπὸ ἐστὶ καλλίστα εἰς τροφὴν, καὶ (2)
κυτίσθ φύλλα ὑγρὰ· ταῦτα γὰρ καὶ θ-
νιμωτάτας ποιεῖ. ὅταν ἡ ὠτοκώσι,
παραπλεῖν μάλιστα χεῖρ, ὅπως μὴ
ῥηγνύει φάγῃ. τὸ γὰρ (3) θνιμὸν
αὐτῶν ἐπέχει. τὰς ἡ ὠτοκώσις ὀρ-
νέας ἀπιθίσον ἔπειτα. ὡς τὸ λούκον
κενωτὸν, εἰς ᾧ τὴν λέκτρον, ταῦτα
τὸ χεῖρ ἔστι ὡς γὰρ ὑγρὰν ἐμ-
βλητὸν, ἵνα ὀσπρῶνται. ἐφ' ἣν γὰρ
τὸ λιχνείας, καὶ πλεον ἐδὲν εὐρίσκε-
ται, ταχέως ἀφίσχονται· τοῖς ὡτοῖς
λυμάνεον. Λιπαίνονται ἡ μάλιστα,
& παχύπαιτα γίνονται, ἐν οἷσιν σκο-
τεινὰ & θερμὰ τεφρόμενα, ἢ ὡκυ-
πύων ἐκπλομένων, ὡς φερόμενης
τε τροφῆς ἀλεύρων κριθῶν ὕδατι
φυσθέντων. ἄλλοι ἡ κριθῶν καὶ αἶρας
ἀλεύρα χεῖνται, ἢ κριθῶν καὶ λινο-
σπέρμω μὲν (α) ὡμῆς λύσεως. οἱ ἡ

(1) *An legend. ῥηγνύει.* (2) *Ex MSS. ante κυτίσθ... θνιμωτάτας.*

(3) *Ita MSS. prius, θνιμὸν.*

(α) *Ὁμῆς λύσεως, -] De Omelysi, vid. H. Steph. Galen. Καὶ τὸ π. ἐν
Lexic. Hippocr.*

καὶ ἀλφίτων μινύουσιν, ἔνιοι τέτοις ἔ-
οῖνον παρὰ χέρας. πνὲς ἄρτον σίπτον
εἰς (4) οἶνον καλὸν Διὰ βρέχοντες δι-
δάσιν. οἱ πλεῖστοι ἢ κένχρα πέφ-
σι. Χρὴ ἢ τὸ βελόμνον ὀρενιτορο-
φείν, ἐκλέγας τὸ ἀλεκευόμενον τὰς
πολυγωνοῦσας· καὶ λαμβάνεται ἢ
τὸτο ἐξ αὐτῆς τὸ χρεῖας ἔ τὸ πείρας,
ἢ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐτέρων πνῶν πε-
κηρίων. ὡς ἐπίπαν ἢ (b) αἱ ξαν-
θίζουσι, ἔ περιποδάκτυλοι τὰς ὀ-
ψεις μεγάλας ἔχουσι, τὸν πελόφον
ἐπηρεμένον, καὶ αἱ μελανόπτεροι, καὶ
τοῖς ὄγκοις μεγάλα, τὰς περὶ ἄρνας
ραδίως οἴσασι, καὶ πρὸς ὠστοκίας
κρενίτης εἰσὶ, ἔ τὰ ὡὰ μεγάλα πικ-
τασιν, ἐξ ὧν ἔ τὰ νεογνὰ γίνετ' ἡγε-
ναῖα. μὴ πλεόν ἢ τὸ (5) πεντήκοντα
ὀρενίτων ἐν τῷ οἴκῳ θρεπείον. Διὰ
φθείρου ἢ ἐν ταῖς πενοχωρίαις. ἢ
ἢ πλεόντες τὸ ὀρενίτων τὸ ἔκτεν μέρους
ἔσωσαν ἀλεκευόμενες. Τὰ ἢ πικτόμενα
ὡὰ εὐτὺς ληπείον, καὶ ζυμώσιον εἰς
ἀγρίαι μὲν πτύρων. ὅταν ἢ τὰς ὀρε-
νεις ἐκπάζειν βελόμεθα, καθαροῦ
ῥυχρῶ ὑποπθέντων, (6) ἐν πθέντων ἐν
αὐτοῖς (c) σιδηρεῖν ἤλον· δοκεῖ ἢ ἀ-
λέξηται τὸτο εἶναι πρὸς πᾶσαν κα-
κίαν. (7) Ἰποτίθεται τῇ μὲν ἀγαθῇ
ὀρενι μὴ πλεόν τὸ καλόν. ὡν, τῇ ἢ
μὴ τοιαύτη ἐλάττωσα, πρὸς τὴν ἐκά-
στη φύσιν. πανταχῶς μὲν τοῖς ἀνίσον
εἶναι τὸ ἀριθμόν, ἔ αὐξανόμενης τὸ
σελήνης ὑποπθέντων, τρεῖς μὲν τὴν
γένειαν, ἑως ἰσλ. τὸ σελήνης. τὰ ἢ πρὸς
νέας σελήνης ὑποπθέντων Διὰ φθείρε-
ται. Δεῖ ἢ ὑποπθέντων τὰ ὡὰ, μά-
λισται τὰ ἀπὸ Ζεφύρου πνοῆς πικτόμενα,
me quæ a Favonii flatu edita sunt, usque ad æquinoctium autumnale, hoc

Quidam polentam admiscunt, ali-
qui his & vinum affundunt. Qui-
dam panem triticeum vino genero-
so maceratum porrigunt. Plurimi
milio enutriunt. Cæterum qui gal-
linas alere vult, quam fecundissimas
ex iis eligere debet; quod ex usu
& experientia discitur, imo & ex
aliis quibusdam signis. In univer-
sum enim flavescentes, & impares
digitos, & oculos magnos habentes,
& crista erecta, & nigris alis orna-
tæ, itemque magna corporis mole
conspiciuæ, tum gallos facile ferent,
tum ovis pariendis aptiores sunt,
pariuntque ova magna, ex quibus
etiam pulli generosi excuduntur.
Verum plures quam quinquaginta
gallinæ in domo non sunt nutrien-
dæ. Perduntur enim locorum angus-
tia. At vero numeri avium sexta
pars sint galli. Quæ vero pariuntur
ova statim subtrahere convenit, &
in vasculis cum furfure componere.
Quum autem ovis incubare gallinas
volumus, puræ paleæ substernantur,
ferreo clavo injecto: Hoc enim pro-
desse videtur ad omnem noxam.
Supponuntur optimæ gallinæ non
plura quam viginti tria ova, ei vero
quæ talis non est, pauciora, juxta
cujusque naturam. Ubique tamen
numerum inæqualem esse oportet,
& crescente luna supponere, hoc est
a prima ejus die, usque ad decimam
quartam. Quæ vero ante noviluni-
um supposita sunt, corrumpuntur.
Supponenda autem sunt ova, maxi-

(4) MS. Barocc. ἔ Palatt. alter habent ὕδωρ.

(b) Αἱ ξανθίζουσι.] Nostro succinit Varro p. 103.

(5) MSS. F. ἔ Long. πῶν μ'. (6) Ex MSS. ἔ Casaub. prius ἐν-
πθέντες.

(c) Σιδηρεῖν ἤλον.] Colum. p. 289. "Plurimi infra cubilium stramenta
graminis aliquid, ramulos lauri, ἔ allii capita cum clavis ferreis subji-
ciunt: quæ cuncta remedia creduntur esse adversus tonitrua, quibus vi-
tiantur ova, pullique semiformes interimuntur,——.

(7) Emend. ex MS. Bar. ἔ Interp. antea Διὰ πθέντων δέ.

est a septima Februarii, ad vigesimam secundam Septembris. Quapropter dum pariuntur seorsim reponenda sunt, quo ex his pulli educuntur. Quæ vero ante hoc tempus aut postea edita sunt, & primogenita omnia minime supponantur; sterilia enim & imperfecta sunt. Tempus supponendi ova optimum ab æquinoctio verno est, hoc est a vigesima quarta Martii mensis. Supponantur autem ætate provectioribus, non ætate florentibus, & ad pariendum idoneis. Aptæ enim ætate ad parienda ova sunt anniculæ, maxime vero biennes; minus his valent seniores. At vero gallinæ stimulos habentes gallorum similes, nequaquam incubent; perforant enim ova. Postquam autem composita sunt ova, adhibendæ sunt gallinæ & includendæ, quo per totum diem ac noctem infessu suo foveant ipsa. Recludendum vero est ostium mane vespereque, & solitus cibus potusque iis obijciatur, deinde rursus occludantur. Quæ vero non sua sponte inscendunt ac insident, cogantur. Avarius autem quotidie ova convertat, ut undiquaque æqualiter foveantur. Dignoscuntur autem ova, an quod in ipsis est fœcundum habeant, si post quartum diem incubationis ad solis radium contempleris. Si enim quid fibratum transiens apparuerit, & subcruentum sit, quod inest fœcundum erit. Si vero pellucidum fuerit, ceu sterile ejiciatur, & pro reprobatis alia supponantur. Nihil autem vereri necesse est ne ova corrumpantur, si sæpe & leniter convertantur; nihil enim inde læduntur. Porro, non unam solum gallinam eadem die ovīs incubare oportet, sed tres aut quatuor. Exclufi autem pulli statim

μέχρι μεσπωρινῆς ἡμετέρας, τῆς ἐν δὲ Ζ'. Φόρεαρίῳ, ἕως κδ'. Σεπτεμβρίου. διόπερ ἐν τῷ πικτοῦ χαρὶς αὐτῶν γέγονεν, ὅπως ἐν τῇ τῶν ἡνεόστοιτοφία γένηται. τὰ δὲ ἀπὸ τῆς δ' καὶ ε' ἢ μὲν ταῦτα πικτοῦ χαρὶς καὶ τὰ πρῶτότοκα πάντα ἔχ' ὑπογέγον' ἄρῃα ἢ καὶ ἀτέλεια γίνετ'. ὥρα δὲ αἰεὶς ἀπὸ τῶν (8) ὑποπθῆναι τὸ αὐτὸ ἢ δ' ἕως ἡμετέρας, τῆς ἐν δὲ κδ'. δ' Μαρτίῳ μηνός. δεῖ δὲ ὑποπθῆναι ταῖς ἀποβιβαῖαις, & ταῖς ἀκμαζούσαις, καὶ πικτεῖν δυναρῆαις. ἀκμαζούσαις δὲ ἀπὸ τῶν αὐτοκίαν εἰσὶν αἱ ἐν αὐτοῖς, μάλιστα δὲ αἱ διεπτεῖς, αἱ δὲ τῶν περὶ δούπερα, ἡπτιον. τὰς δὲ κέντρα ἔχουσιν ὄρνεις, εἰκότα τοῖς τ' ἀλεκτερόνων, καλυτέον ἐπαύξιν' τευπῶσι ἢ τὰ αὐτὰ. Μετὰ δὲ τὴν σύνθεσιν τ' αὐτῶν ἐμβιβασέον τὰς ὄρνεις καὶ ἐγκλεισέον, ἵνα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ τ' νυκτὸς θάλλωσιν αὐτά. πρῶτ' δὲ καὶ δεύτης ἀνοικτέον, τρεφῆν (9) τε παραβλήσειον τὴν συνήτη καὶ ποτόν, εἴτα πάλιν ἐγκλεισέον. πῆς δὲ μὴ αὐτομάτως ἀναβαινόντας ἀναγκασέον. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς τεταρτίης νος δι' ἡμερῶν μεσπρεψάτω τὸ αὐτὸ, ἵνα πάντοτε ὁμοῦ θάλλωσιν. Διαγνώσκετ' δὲ τὰ αὐτὰ, εἰ γέννησιν ἔχῃ τὸ ἐνόν, εἴαν, μὲν περὶ τὴν ἡμέραν δ' θαλφθῶσι, ἀπὸ τῶν αὐτῶν δ' ἡλίας θωρεῖ. εἴαν μὲν γὰρ π φαίνεται ἀφ' αὐτῶν ἰσῶδες καὶ ὕφαιμιν, ἔσται γόνιμον τὸ ἐνόν. εἴαν δὲ ἀφ' αὐτῶν ἢ, ὡς ἄρῃον ἐκβλήσειον, ἀντὶ δὲ τῶν ἀποδοκιμαζομένων ἔτερα ὑπογέγον. Οὐ δεῖ δὲ εὐλαβεῖσθαι μὴ ἀφ' αὐτῶν τὰ αὐτὰ, εἴαν πολλαὶς ἡύχως (10) μεσπρέφονται βλάβη δὲ ἔδῃ τὸ τοῦτον. δεῖ δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν μὴ μίαν μόνον ἐπιθεθεῖν ὄρνιν, ἀλλὰ γ'. ἢ δ'. τὰ δὲ δὲ

(8) Ita MS. Bar. in quo & MS. F. scribitur δὲ ἡμετέρας ἐκβλήσειον, ante, ὑποπθῆναι. (9) Hanc voc. supplevi ex MS. Bar. (10) Ita MSS. pr. Ed. καὶ εὐ μεσπρέφονται, δεῖ δὲ.

(11) ἐκκαλαπτόμενα νεότητι εὐθέως ὑποσπαστέον ἐξ ἐκάστης ὀρνίθος, καὶ ὑποβλητέον τῇ ὀλιζαρκίᾳ. τὰ δὲ παρ' αὐτῇ μὴ καλαφθέντα ὡς κατὰ μετρίαν εἰς πᾶς ἐπὶ θαλάσσιας, ἵνα μετ' ἐκείνων θαλάσσια ζωογῶνται. τῇ δὲ ὀλιζαρκίᾳ λ'. μόνον, μὴ πλέον, νεότητις (12) ὑποβλητέον. πολυμύτητον δὲ τὸ γένος τῶν ὀρνίθων τὸ ψυχρὸν. δοκιμασίαις εἰ χρησιμὰ ἐστὶ τὰ ὡς, ἔτω. βάλλει αὐτὰ εἰς ὕδωρ, τὸ μὲν γὰρ ἀποδόνει ἐπιτολάσσει ὡς ἀχρηστον, τὸ δὲ πλεονεκτενέχρηστον κατω. εἰ δὲ γὰρ χρηστέον δοκιμασίαν κρίνειν τὰ ὡς, ἵνα μὴ διαφθαρεῖ τὸ ἐν αὐτοῖς ζωπικόν. (13) Ἐπειδὴ καὶ ἐπερογῶν ὡς πᾶς κατωκιδίαις ὀρνίσι πνεύσας ὑποσπαστέον, ὅτι τὰ ὡς τοῦ φασίαντος ὁμοίως τοῖς οἰκείοις Δ' (14) κα'. ἐκγλύφει. Ἐ δὲ (d) ταῶν καὶ χινὸς Δ' καθ'. σοχάξας τοίνυν καὶ αὐτὰ ὑποσπαστέον κατὰ τὰ εἰρημικά, ὅπως δύο ἢ τεσσάρων ἡμέραις τὴν πεμπτάδα ἢ τοσαύταις ὑπερὶν ἐκγλύφει. Εἰσὶ δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ αὐτῇ Αἰγυπτίᾳ (e) ὀρνέαις Μονόσπεροι, ἐξ ὧν οἱ μάχικτοι αἰετὰ κτερόνες γυνῶν, οἷς καὶ τρεῖς ὡς θαλάσσια ἐφεξῆς, τὴν τελεσφορεμένην ἐκάστη νεότητι ἀφαιρεμένων, καὶ χρεῖς ἐκτεφορέων, ὡς ἐπὶ αἰετῶν τῶν ὀρνέων (15) μβ'. ἢ ζ'.

a singulis gallinis subtrahendi sunt, & subjiciendi ei, quæ paucos habet. Ova vero non exsculpta sub eas quæ adhuc incubant dividantur, quo ab illis fota vivificentur. Et tamen ei, quæ paucos pullos habet, non plures quam triginta summittantur. Infestissimum est enim gallinis frigus. Experieris autem an bona sint ova, hoc modo. Mitte ipsa in aquam, defectivum enim innatat ut inutile, plenum vero deorsum fertur. Experimenti enim sumendi gratia ova non sunt concutienda, ne quod in ipsis vitale est corrumpatur. Quandoquidem vero etiam alterius generis ova quidam domesticis gallinis supponunt; sciendum, quod gallina ova phasiani, similiter ut propria, per dies viginti & unam excudit: Pavonis vero & anseris per dies viginti novem. Conjecturam igitur fac, ovis hisce secundum prædicta suppositis, quo septem aut octo diebus postea excudantur. Sunt autem in Alexandria Ægyptiaca gallinæ Μονόσπεροι, ex quibus pugnaces galli nascuntur, quæ bis aut ter continuis vicibus ovis incubant: ita ut pulli, postquam exclusi sunt, a matre semper removeantur, & seorsim nutriantur, & gallina incubet quadraginta duob. aut etiam sexaginta tribus [diebus] ovis.

(11) Emend. ope MSS. antea ἐκκαλαπτόμενα. (12) Ita MSS. prius ὑποβλητέον. (13) Ita MSS. ἔ. Interp. prius καὶ εἰδέναι, ὅτι καὶ —. (14) Ita MS. Bar. prius ἐκγλύφει. Proximam autem ἀεκογῶν supplēvi ex MSS.

(d) Ταῶν . . . Δ' καθ'.] Varro viginti septem dies excudendis pullis pavoninis sufficere auctor est, fol. 104. "Gallinaceis pullis bis denis diebus" opus sunt, pavoninis ter novenis.

(e) Ὀρνέαις Μονόσπεροι.] H. Steph. tradit, a quibusdam vocari Gallinas Indicas, quæ Nostro sunt Ὀρνέαις Μονόσπεροι. De Gallinarum autem educatione, cura, ἔ. saginatione vid. quæ abunde tradiderunt Colum. Lib. 8. Varro Lib. 3. Cap. IX. ἔ. Pallad. p. 21.

(15) Interp. legebat μβ'. ἢ ζγ'. ἡμέραις, sed MSS. ut in textu; nisi quod Bar. habeat ζγ'.

CAP. VIII.

Κ Ε Φ. Η.

Quomodo possibile sit etiam citra gallinam pullos excudere.
Democriti.

Πῶς δυνατόν καὶ δίχα ὄρνι-
θος (1) ποιῆσαι νεοσσούς.
Δημοκρίτης.

HAbebis pullos multos citra incubationem gallinæ, hoc modo. Quando incubanti gallinæ ova supponis, eadem die gallinaceum stercus minute tusum & cribratum in ventriculos mitte; eique gallinarum pennas circumpone, & super has ova recta impone, acuta parte sursum spectante, deinde super hæc rursus idem stercus injice, donec undiquaque sint contexta; quo facto, primos duos aut tres dies sine, & de cætero singulis diebus converte, (caveas autem ne ova inter se collidantur) ut æqualiter foveantur. Post vigesimum autem diem, quando sane pulli ova gallinæ supposita percutere incipiunt, reperies etiam ova in ventriculis undiq; rupta; ob quam causam etiam inscribunt diem qua posita sunt, ut numerus non lateat. Vigesima itaque die putamen adime, & pullos pascē, inque cophinum positis gallinam inducito, & omnia rite gubernabit. Quo vero alimentum habeant, fermentum hordeaceum & furfur aqua subigito; & asininum aut equinum stercus ventriculis injice, & post triduum vermiculi generabuntur, qui alimentum pullis abunde præbere possint.

(2) Ἐξείς νεοσσούς πολλὰς δίχα τῷ ἐπιπλάζειν ὄρνιν, τῷ τὸν τρόπον. ἡνίκα τῇ ἐπιπλάζῃ ὄρνιτι ὑποβάλλῃς τὰ ὠὰ, κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν λαβὼν ὀρνιθείαν κόπρον κόψον λεπτήν, καὶ σήσας βάλλε εἰς γάστρας τῇ ὃ κόπρω ὑποβάλλε ὀρνίθων πτέρω, ἐπὶ ὃ τέτοις ἔνθες τὰ ὠὰ ὀρθὰ, τὸ ὅξυ μέρει αἰὼν ἔχοντα, ἔπειτα τέτοις πάλιν ἐπίβαλλε τ' αὐτῆς κόπρω, εἰς αὐτὴν καλυφθῇ πάντοθεν, (3) καὶ ἔασον τὰς β'. πρώτας ἡμέρας ἢ γ'. τὸ ὃ λοιπὸν κατ' ἐκάστην ἡμέραν μετέσπερε, (4) (προσέχων μὴ συγκεκοτῇ τὰ ὠὰ πρὸς ἀλλήλα) ἵνα θάληται ὁμαλῶς. μὲν ὃ εἰρησὴν ἡμέραν, ὅταν τὰ ὠὰ τῆς ὀρνιδὸς ἀρχῇ γλύφειν, καὶ τὰ ἐν ταῖς γάστραις εὐρήσεις ἀειρήσονται δι' αὐτὰν καὶ ἐπιγαράσονται τῷ ἡμέραν κατ' αὐτὴν ὑπετέτη, ὥστε τ' ἀειδιδόν τῶν ἡμερῶν μὴ ἀφαιλεῖν. τῇ δ' κ'. ἡμέρᾳ ἀειδιδόν τὸ κέλυσθαι, καὶ ψαμίσας τὰ πωλὶα ἔμβασκε εἰς κόφινον, καὶ ἐπανάζαγε τὴν ὀρνίθα, καὶ κυβερνήσῃ πάντα. ἵνα ὃ τροφὴν ἔχη, λαβὼν ζύμην κελιδίνην καὶ πίτυρα δεύσον ὠδαπὴ καὶ ὀνείαν ἢ ἱππείαν κόπρου βάλλε εἰς γάστρας, καὶ μὲν (5) γ'. ἡμέρας ζωογενήσονται σκώληκες ἱκανοὶ θρέψαι τὰς νεοτῆδας.

(1) Ita MSS. F. L. ὅς Bod. prius ἐπιπλάζειν. (2) Emend. ex MSS. pr. Ed. "Ὅρνιν δίχα τῷ ἐπιπλάζειν, ἔξείς νεοσσούς πολλὰς,---. (3) Ita MSS. anteα καὶ τὰς πρώτας ἔασον β'.---. (4) Restitui ex consensu omnium MSS. ὅς Interp. pr. Ed. τὰ ὠὰ προσέχων μὴ ἀπτεῖσθαι ταῦτα ἀλλήλων, ἵνα---. (5) Ita MSS. ὅς Interp. prius ε'.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ νεοττοτροφίας.
Διδύμη.

*De pullorum nutritu.
Didymi.*

ΤΑ νεόττια τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς εἰς κόφινον ἐμβληθέντα ὑπὲρ ὀλίγου καπνοῦ αἰωρεῖται, τροφήν δ' ἐπὶ β'. ἡμέρας ἔλαμβάνει. τὸ δ' σκευὸς ἐφ' ᾧ ἡ τροφή παραθήσεται βολβίτω κλείει. τροφήν δ' πρῶτον λαμβάνει ἐπὶ ἡμέρας ιε'. ἀλφίτα μὲν καρδάμυα (πέρμας) σὺν οἴνῳ βραχύνει (1) ὕδατι. ὑποθυμιάται δ' καὶ ὁ οἶκος ἐνὶ τῷ ἀποδιωκόντων τὰ ἐρπετὰ ρέχει μὲν ἡμερῶν. πάντως (2) ἐν σκέπῃ εἴη, καὶ σφόδρα ἐν εὐδίῳ οἰκίσκῳ ἡρεπείον. πολυμυιάται δ' ὅτ' τὸ ψύχον αὐτοῖς. ἐξηύρηται δὲ πῃ ἀντιπαθῇ πρὸς τὸ λυμάνειν τὰς ὀρνίθας. (3) *** ἀεθαποβεραχεῖσαι, εἰ δοθεῖν ποτὲν, εἰς ἐνοχληθήσονται αὐτῶν. εἰ δ' ἡ πῆλαιον ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν ὀρνίθων ἀεσθεθῇ, ἔτε αἰλῶρος, ἔτε ἀλάπηξ, ἔτε ἄλλο πηλείον ἀψεται αὐτῶν καὶ πολλὰ μᾶλλον, εἰ δ' εἰς τὴν τροφήν χολὴν ἀλώπεκος ἢ αἰλῶρος ἀναφυράσας δῶς, ὡς ὁ Δημόκριτος ἀφ' ἐβδαίει.

PULLI primum quidem statim in corbem missi super modicum fumum suspenduntur, cibum autem per biduum non capiunt. Vas in quo cibus apponitur bubulo stercore claudatur. Cibum primum per quindecim dies capiunt, farinam cum nasturtii semine vino & aqua maceratā. Suffumigatur autem domus aliquo ex iis quæ reptilia fugant. Usque ad quadragesimum diem omnino sub tecto sint, & in domuncula valde calida nutriantur. Est enim infestissimum ipsis frigus. Inventæ autem sunt quædam, quæ naturali contrarietate gallinas conservant incolumes. *** ante macerata, si in potu exhibeatur, iis molestiæ non erunt. Si ruta autem sub gallinarum alas religetur, nec feles, nec vulpes, nec alia quæcunque bestia ipsas attinget: multoque minus, si alimentum, vulpino aut felino felle admixto, eis porrexeris, teste Democrito.

(1) Totum hoc caput, in quo ingens plane & stupenda hiabat lacuna, omniaque turbata erant, in integrum restitui ope MSS. Quæ enim ab ὑποθυμιάται ad finem cap. leguntur, in pr. Edit. rejecta erant ad calcem Cap. 24. hujus Lib. post ἐλύμω, nullo cum sensu. Prior Editio habuit, μεθ' ὕδατος. ὑπο * * * * * καὶ ἐψηθέντι, &c. Quæ claudunt Cap. 18. de Pavonibus. If. Casaubonus, quod nulla ei Codd. MSS. suppeteret copia, mire circa hunc locum se torquebat; & quidem absque solito successu. (2) Ita MSS. prius εἰ ἐν... σφόδρα δὲ ἐν---. (3) Hic aliquid deesse videtur; quid autem supplendum est, mihi nunc in mentem non venit. Casaubonus monet lacunam esse, sed nihil idoneum adducit: Hiatus etiam in MSS.

CAP. X.

*Ova inscripta faciendi ratio.
Africani.*

Gallas & alumen cum aceto terito, donec ad atramenti spissitudinem accedant, & hoc quicquid libuerit ovo inscribito, & postquam scriptura a sole fuerit ficcata, ovum in muriam acrem demittito, & reficcatum coque ac putamine denu-
da, & reperies inscriptionem. Si vero cera intexeris ovum, & inscripseris donec literas exarando testa apparuerit, deinde aceto per noctem maceraveris, & sequenti die ceram sustuleris, reperies literarum figuram ab aceto conspicuam redditam.

(1) *Emend. ex MSS. & Cas. prius μέλιθ.*

CAP. XI.

*Ut galline magna ova pariant,
& de ovorum asservatione.
Leontini.*

Magna ova parient gallinæ, si testam Laconicam tufam furfuribus admiscueris, & vino subacta gallinis objeceris; aut testæ tufæ acetabulum unum ad duas furfuris chcenices admisceto, & in cibum appone. Quidam magna ova cupientes, rubricam dissolutam cibo earum admiscent. Non abortiunt autem, si album ovi assatum & uvæ passæ edulis tostæ tantundem simul triveris, & apposueris ante alium cibum. Aliqui domunculas & nidos lustrant, imo etiam ipsas gallinas, sulphure & bitumine & tedis. Sed & ferri

(1) *Restitui ex MSS. ante, μίλτον μίσγεσι τῇ τροφῇ. ὅση ἐμβλώσκεισιν.*

(2) *Legend. cum Interp. ut infra Cap. 14. πεφρυγμένης.* (3) *Ex MSS. prius ὄρνισιν αὐτῶν, pessime,*

Κ Ε Φ. Ι.

*Ὡς κατὰ γράμματα ποιῆσαι.
Ἀφεικανοῦ.*

Κηρίδας καὶ συπληρίαν μὲν ὄξος τρεῖς, ἕως γένηται πύχος (1) μέλανθ, ἐπιγράφον ἐξ αὐτῶν ὅ γε λεις τ' ὡς, καὶ ψυγίσης τῆς γραφῆς ἐν ἡλίῳ καπνίζεις τὸ ὠν εἰς ἀλμυρὸν δριμύειαν, καὶ ψύξας ἐψησον, καὶ λεπτοῖς εὐρέσεις τὴν ἐπιγραφὴν. Εἰ δὲ κηρὶ ἀειπνωσάσας τὸ ὠν ἐπιγράφεις ἄχρως ἂν φανῇ τὸ ἔλυτρον τοῖς γραμμῶσιν, εἴτω ἐάσας ὄξος βρέχεσθ τὴν νύκτα, τῇ ἐξῆς περὶ ἐλγῆς τ' κηρὸν, εὐρέσεις τ' χρῆμα μάτων τὸν τύπον ὑπὸ τ' ὄξος γλυκὺ μύρον ἀφανῆ.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

*Ὅρνιθας μεγάλα ὡς τίκα-
τέιν, καὶ πρὶ τ' ὡν
φυλακῆς. Λεοντίνε.*

Μεγάλα ὡς τίκατ' ποιήσεις, εἰ Λάκωνθ ὀσράκας καπνίζεις μίξας πτύρεσι, καὶ οἶνω φυράσας παρὰ δάκλῃς ταῖς ὄρνισιν ἢ ὀσράκας κακρυμμένους ὀξυδαφον μίξας ταῖς δύο χοίνικι τῶν πτύρεσι, καὶ διδὼς φαγεῖν. Πνὲς δὲ ὡς μεγάλα τίκατ' βεβλῶμενοι, μίλτον τῇ τροφῇ (1) λύσαντες μίσγεσιν. Οὐκ ἐξαμβλώσκεισιν δὲ, εἰ ἂν λούκον ὡς ὀπίστας, καὶ σαφίδος τερακτῆς (2) πεφρυγμένης τὸ ἴσον λειώσας, παρὰ δὲ πρὸς ἄλλης τροφῆς. Ἐνιοὶ κατὰ ἄρεσι τὰς οἰκίσκας ἐπὶ τὰς νεοστας, καὶ τὰς (3) ὄρνεις αὐτὰς, γέλω ἐ ἀσφάλτῳ καὶ

πύκαις, ἀλλὰ ἔσθ' ἡ δὲ σιδήρεα ἐλάσματ' π
ἐνπιθέασιν, ἢ (α) κεφαλὰς ἡλων, ἔ
δάφνης κλωνία ταῖς νεοτῆταις. δοκεῖ
ᾧ ἀλεξιφάρμακον εἶναι πρὸς τὰς
Διοσημείας. Τὰ δ' ὡς φυλάξεις χει-
μῶν μὴ ἀχύροισι, θέρει δ' ἐν
πίπτουσι. ἄλλοι δ' ἀποπλύναντες ὕ-
δατι τὰ ὡς (β) ἀλσι λεπτοῖς καὶ
πλάτῃσι, ἔτι δ' ἀφ' αὐτῶν πινέ-
ς εἰς ἀλμυρὴν χλιαρὰν ἐμβάψαντες
γ'. ἢ δ' ὡς, εἴτε ἀνελόμυροι ἀ-
ποπῇ) εἰς πίτυρα ἢ ἄχυρα. τῶν
μέντοι εἰς τὴν ἀλμυρὴν ἢ εἰς τὰς ἀ-
λας ἐνθημένων μέρους π' ἀπορρεῖ.
ἀφ' αὐτῶν δ' εἰς τὸ πλῆρες ὡς, καὶ τὸ
μὴ βαλὼν εἰς ὕδωρ τὸ ἀποδόν ᾧ
ἐπιπολάσῃ, καὶ τῶν δ' ἡμέρῃ τὸ
πλῆρες.

(α) Κεφαλὰς ἡλων.] *Vid. quæ supra notavimus ad Cap. 7.*

(β) Ἀλσι λεπτοῖς.] *Colum. p. 292. " Alii salibus integris ova adope-
riunt : alii muria tepesacta durant. Sed omnis sal, quemadmodum
non patitur putrescere, ita minuit ova, nec finit plena permanere. Et
Varro fol. 104. " Qui diutius volunt servare, perfricant sale minuto, aut
muria, tres aut quatuor horas, eaque ablata condunt in furfures, aut
acus.*

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Ὅρνιν μὴ κορυζᾶν.
Τῇ Αὐτῇ.

Ὅρνιθον βρέξας δίδω πειν, ἢ
ἐξω πλύνε, ἢ σκόρδω τὰς
μυκτῆρας κατὰ χεῖρε, ἢ εἰς ὕδωρ βα-
λὼν πόπῃ.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Ὅρνιθας σκοπῶσαι.
Βηρυτίῃ.

(1) (α) Ἀσπερ μέλιτι μίξας βρέξε
τὸν σῖτον, καὶ παρὰ
ἐαυτῷ.

(α) Ἀσπερ.] *Vid. notas nostras ad Cap. septimum Lib. 4. & Du Fresne
in Glossario.*

(1) Ita MSS. prius Νάσπερ.

Σ Α Ρ. ΧΙΙ.

*Ne gallina gravedine laboret.
Ejusdem.*

Ὅρνιθας macerati cremorem in po-
tu exhibe, aut urina lava, aut
allio nares illine, aut in aquam con-
jecto allio, potandam præbe.

Σ Α Ρ. ΧΙΙΙ.

*Ut gallinæ vertiginosæ fiant.
Berytii.*

Ἀσπερ & mel misceto, & in ipsis
frumentum macerato, idque gal-
linis objice.

Σ Α Ρ.

CAP. XIV.

*Ne gallina abortiant.
Pamphili.*

GAllina non abortiet, si ovi vitellum affatum & uvæ passæ tostæ tantundem simul triveris, & apposueris ante alium cibum.

(1) *Supplevi ex MSS.*

CAP. XV.

Ut gallina a fele non impetantur. Africani.

Feles gallinam non impetet, si sub alam ipsius ruta sylvestris suspendatur.

CAP. XVI.

*De gallis.
Florentini.*

ELigendi sunt galli pugnacissimi; hoc autem deprehenditur ipso usu & experientia, ampliusque ex aliis quibusdam signis. Optimi enim sunt galli contractam corporis molem habentes, & puniceam cristam, & breve rostrum, vultum itidem pulchrum, & oculos nigros, & paleam rosam colore referentem, cervicemque bene compactam, & colorum varietatem, crura squamosa, crassa magis quam longa, armata stimulis solidis & aculeos acutos habentibus: Caudæ autem ipsorum magnæ sint & densæ. Ad hæc omnia iracundi sint, & multum canant, &

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Ὡστε (1) ὄρνιθας μὴ ἀμβλώσαι. Παμφίλος.

Ορνις σὺν ἀμβλώσει, εἰν ὡς λέκιδον ὁπλήσας, καὶ σαφίδος πεφρυγμένης τὸ ἴσον λειώσας, παρὰ δῆς περὶ τῆς ἄλλης τροφῆς.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Ὅρνιθας ὑπὸ αἰλούρε μὴ βλάπτειν. Ἀφεικανῆς.

Αιλουρος ὄρνιθος ἔχ' ἄπειν, εἰν κρεμασθῇ ὑπὸ τῇ πτέρυγᾳ αὐτῆς ἀρεῖον πῆζανον.

Κ Ε Φ. ΙΣ.

Περὶ ἀλεκτρονίων.
Φλωρεντίνος.

Εκλέγονται γὰρ ἀπὸ τῶν ἀλεκτρονίων τὸς πολεμικαὶς καὶ λαμβάνεται ἡ τέτο ἐξ αὐτῆς τῆς χρείας καὶ πείρας, ἐπὶ ἣ καὶ ἐξ ἐτέρων πνῶν πεμνησίων. (α) αἱρετοὶ γάρ εἰσιν ἀλεκτρονίους οἱ συνετραμμένοι τοῖς ὄγκοις, φοινικόλοφοι τε, καὶ ῥύγχος βραχὺ ἔχοντες, εὐχάροιοι τε (1) ταῖς ὄψεσι, καὶ μελανόφθαλμοι, καὶ τὸ γένειον ῥοδίζον ἔχοντες, τραχήλας τε εὐπαγεῖς, καὶ ποικίλοι τοῖς χρώμασι σκέλη φοιιδώτα, παχύτερα μᾶλλον ἢ μακρότερα, τὰ δὲ ἐν αὐτοῖς κέντρα στερεὰ καὶ τὰς ἀκμὰς ὀξεῖας ἔχοντες· τὰς δὲ ὑπὲρ μεγάλας καὶ δασείας. περὶ δὲ ταῖς ὀργίλοι καὶ πο-

(α) Ἀεῖται... ἀλεκτρονίους.] *Vid.* Columellam pag. 281, 2. & Varr. fol. 203, 4.

(1) *Ita MSS.*

λύφωνοι· ἐν τε ταῖς συμβολαῖς (2) δυσκαταγώνιστοι· καὶ αὐτοὶ μὲν ὡς καταπύροντες μάχης, τὰς δὲ ἐπιόντας ἰσχυρῶς ἀμυνόμενοι· καὶ τὰ (b) λυμαντικά· ἢ τὰ ζώων ἐφύγοντες, (3) τὰ δὲ ποιαῦτα ζῶα ὡς σφραγίσματα ἀπὸ τῶν θηλειῶν εἰρηγνίτες. τοῖς δὲ ἀλεκτερούσι σπέρμα κυττός καὶ ὑγρὰ φύλλα ὕδατι βρέχοντες δοτέον. τρέφει δὲ αὐτὰς ἐδὲν ἥτιον πῶν χλωρῶν.

(2) Ex Barocc. ante δυσανταγώνιστοι.

(b) Λυμαντικά...ζώων.] Varro p. cit. "Optimi sunt, qui saepe vociferantur, in certamine pertinaces, & qui animalia, quae nocent gallinis, non modo non pertimescant, sed etiam pro gallinis propugnent. Vid. Colum. pag. cit.

(3) Ita MSS.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ ποικίλης ἰάσεως ὀρνίθων. Παξάμυ.

(a) Ὁ φθαλμὸν ὀρενθῶς θεραπεύσας, γυναικείῳ γάλακτι ἢ ἀνδράχνης χυλῷ τὸ ἐξωθεν τῷ ὀφθαλμῶν ἀλείψας, ἢ (b) ἀλὸς ἀμυωνιακῆς ἢ κυμίνης καὶ μέλιτος ἑκάστω τὸ ἴσον κόψας, καὶ ὁμοίως χερούσας· ἄγε δὲ αὐτὰς ὑπὸ σκιάν. Διάρροισιν δὲ ἰάση ἀλφίτων χειρὸς πληγῆς ὁ κηρὸς τὸ ἴσον οἶνω μίξας, μάζας τε ποιήσας, καὶ διδὼς αὐτῷ τῷ ἄλλῃς τρεφῆς· ἢ μήλων ἢ κυδωνίων τὸ ἀφέψημα πιεῖν καὶ τὸ ὀπίθαι δὲ ὠφελεῖ. Φθειριᾶσεως δὲ ἀπαλλάξεις κυμίνης πεφρυγμένης καὶ σαφιδῶς τὸ ἴσον κόψας, οἶνω τε χερούσας τὴν ὀρενθίνην, καὶ ὡς σκλύζων ἀγέλαν θέρμων ὕδατι ἀφίψημῶν. Κόρυζαν ἐμποιεῖ τὸ ῥυπαρὸν (1) ποτὸν, καὶ παρὰ ἐν χερσὶ διδόναι. Θεραπεύσας δὲ τὴν κόρυζαν σκόρδα ἀγριμῶν εἰς λεπτὰ, καὶ βαλὼν εἰς ἔλαιον θερμὸν, εἴτα ἀφίψας, καὶ ἀποκλύζων τὸ σῆμα. καὶ εἰ

qui in pugnis difficulter vincantur; ita tamen, ut ipsi pugnam non auspicentur, sed aggredientibus fortiter repugnent, ipsosque repellant. Sed neque noxia animalia fugiant, verum talia foeminas impetentia ab ipsis arceant. Gallis autem cytisi semen & folia humida aqua macerata in cibo exhibenda sunt. Non minus enim quam viridia ipsos alunt.

С А Р. XVII.

Variae gallinarum medela: Paxami.

О Culum gallinae curabis, muliebri lacte aut portulacae succo oculis foris illitis; aut sale ammoniaco aut cumino & melle æquis portionibus contusis, & similiter illitis: ipsas vero sub umbram deducito. Alvi profluvio medeberis, farinae manuali mensura, & ceræ pari copia, vino admixtis, & in massas coactis, & ante reliquum cibum datis; aut si malorum sive cotoneorum decoctum in potu exhibueris: Eadem etiam affata profunt. A morbo pediculari eas liberabis, cumini tosti & herbae pedicularis paribus portionibus tufis, illitaque deinde vino gallina; & lupinorum sylvestrium decoctorum aqua ipsam prolue. Gravedinem inducit eis sordidus potus, quare purus exhibeatur. Medeberis autem gravedini, si, allio in frustra conciso, & in oleum fervens coniecto, perfrigera-

(a) Ὁφθαλμὸν ὀρενθῶς.] Nostro succinit Pallad. p. 21.

(b) Ἀλὸς ἀμυωνιακῆς.] Vid. quae adnotav. ad Cap. 6. Libri sexti.

(1) Ex MSS. prius πόπον.

to oleo os eluatur. Quod si etiam ederint allium ipsum, magis sanabuntur. Herba pedicularis autem per se, aut ervo admixto, prodest. Item scilla purgata, & aqua macerata, & deinde cum farina objecta idem efficit. Quod si gravius eas infestet gravedo, partes sub gena ferro lancinantur, & partes circum oculos exprimuntur, & sale minuto confricantur vulnera. Quidam origanum & hyssopum ac thymum suffumigant, caputque gallinæ supra vaporem detinent; rostrum item allio confricant. Alii in lotio humano allia coquunt, & rostra quam cautissime defricant, ut oculos non contingant.

(c) Σφοδρότερον κερυζῶσι,] Colum. p. 291. " Si pituita circumvenit oculos, & jam cibos avis respuit, ferro rescinduntur gena, & coacta sub oculis sanies omnis exprimitur, atque ita paulum triti salis vulneribus infricatur.

(2) Restitui ex MSS. antea ορίζανον ὑπερέχ. τ' ὄρν. κ' ὕσ.

CAP. XVIII.

De pavonibus. Didymi.

PAVONES maxime in insulis manufactis aluntur. Habeat autem locus omnino multam herbam ac hortum. Secernendi sunt generosi & pugnaces a debilibus. Fortiores enim valde opprimunt debiliores. Foeminae triennio exacto pariunt; juniores vero aut non excudunt, aut non educant pullos. In cibum pavonibus præbeantur per hyemem fabæ in prunis torrefactæ, & ante alium

κνάμυς ἐπ' ἀνθορακιᾷ φρυγάντας,

(1) Ita MSS.

(a) Τειτεῖς,] Colum. p. 299. " Hoc genus avium, cum trimatum explevit, optime progenerat, siquidem tenerior atas, aut sterilis, aut parum foecunda est.

(2) Emend. ope MSS. prius ἢ ἐκβάλλ. ἢ ἐκτρέφ. (3) Ita MS. Barocc. ante τ' πῶς.

φάριεν ἢ, μᾶλλον θεραποδότησον. κ' ταφίς ἢ ἀγρία καὶ αἰμόνας ἢ σιωὶ ὁρῶν μιχθῆσαι ὠφελεῖ. κ' σκία καὶ ταρβέσαι, κ' ἀφροαχέσαι ὕδατι, ἔπειτα σιωὶ ἀλφίτοις παραβληθεῖσαι. Ἐάν ἢ (c) σφοδρότερον κερυζῶσι, σιδήρῳ τὰ ὑπὸ τῶν γένυν ἀμύσσει, καὶ τὰ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκπύεζεται, ἀνατελεῖ ἢ τὰ τραύματα αἰσὶ λεπτεῖς. πνὲς ὀρίζανον κ' ὕσωνπον κ' θύμον ὑποθυμίσῃ, τῶν κεφαλῆν (2) ὑπερέχοντες τ' ὄρνιθ. κ' τὸ ράμφος σκόρδῳ ἀνατελεῖσιν. οἱ ἢ σκόρδα ἐν ἔρῳ ἀνθρωπείῳ ἐψήσαντες ἀπτελεῖσιν τὰ ράμφη πεφυλαγμένως, ὥς μὴ ἄψαυθ' ὀφθαλμῶν.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ ταύων. Διδύμου.

(1) Οἱ ταῦνες μάλιστα ἐν νησιδίοις χειροποιήτοις τρέφονται. πάντως ἢ τὸ χεῖρον ἐχέτω πῶς πολλὴν ἐπαράδεισον. ἀφροαχέσιον ἢ τὰς θύνας ἀπὸ τ' ἀδενῶν. σφόδρα τ' οἱ κρείττους καὶ ἀπονῶσι τὰς ἡτῆς. (a) τετεῖς ἢ αἱ θήλειαι θύομαι ἵκτεσιν· αἱ ἢ νεότεραι (2) ἢ σὺν ἐκβάλλουσιν, ἢ σὺν ἐκτρέφουσιν τὰ νεόττια. τρεφὴν ἢ δοτίον (3) τοῖς ταῦσι ἀφ' ἧς χειμῶν καὶ πρὸ τῆς ἀλλῆς τρεφῆς ἐκάστα

(4) κυάθους'. ὕδωρ ἢ καθαρόν παρα-
 ἑλκτικό, ἔτω γὰρ ἡνιμώπεραι ἔσονται.
 Ταῖς ἢ ὡποκῆσαις ἐν παντὶ τῷ οἴκῳ
 χόρτον ἢ ἄχρον ὑπερωτέον, ὅπως
 πὰ ὡὰ πόντοι μὴ διαφθαρή. ἐση-
 κυῖαι γὰρ τίκτουσι, οἷς τε ἔττες ὡπο-
 κῆσιν, ἢ πλείω τὰ πάντα τ' ἴσ'. ὡῶν.
 Χρὴ ἢ (5) ὑποθένασθαι τὰ ὡὰ, σελή-
 νης ἐναταίας ἔσης, τὰ πάντα δ'·
 πέντε μὲν τὰ ἴδια, τέσσαρα ἢ ὀρενθῶ-
 κατωκίδια. τῇ δ' ἰ. ἡμέρᾳ τὰ μὲν τ'
 ὀρενθῶν ἀφαίρειν χρὴ, ἄλλα ἢ πρε-
 σβάναι, ὅπως τῇ λ'. μὲν τ' πῶν-
 ὡῶν καὶ τὰ τ' ὀρενθῶν σινδράμη.
 Ταῖς ἡμετέροις μίχαι μὲν δύο ἡμερῶν
 τρεφῆναι χρὴ διδόναι, τῇ δ' γ'. (b) κει-
 θῆς ἀλεύρης φρεσφένῳ οἴνῳ, καὶ (6)
 πιτύρι πικρῶν καὶ ἐψυθῆναι, καὶ
 σφάσσειν τὰ ἀπαλώματα φύλλα συν-
 τερεῖν χλωρῶν καὶ πέντε πρεσφέν-
 μιν. κελθαὶ ἢ πρεσκομιζέσθωσαν
 μὲν ἐξ μῆνας.

cibum singulis cyathi sex sufficiunt. Aqua autem apponatur pura; sic enim foecundiores erunt. Eis quæ ova pariunt per omnem domum fœnum aut paleas substernere oportet, ne ova delabentia comminuantur. Stantes enim pariunt, bis autem in anno, non plura in totum quam duodecim. Supponantur vero ova, ad nonam lunæ diem, in totum novem; propria quidem quinque, quatuor gallinæ domesticæ. Decima autem die gallinacea auferantur, & alia item gallinacea supponantur, quo trigesima die una cum pavoninis ovis etiam gallinacea excudantur. Natis pavonibus per biduum cibis non exhibendus est, tertia vero hordei farinam vino subactam, & triticum pinfitum & coctum, & porri tenerissima folia cum caseo recenti tusa objicimus. Hordeum autem post sex menses præbeat.

(4) In MSS. scrib. κυάμους. Sed receptam lectionem tuentur Colum. & Pallad. Hic, pag. 22. --- "Sex cyathi uni sufficiunt. Ille, pag. 300. --- "Nec tamen excedas modum sex cyathorum in singulas aves. (5) Ita MSS.

(b) Κελθῆς ἀλεύρης.] Colum. p. 301. "Primis diebus alantur hordeaceo farre vino resperso, nec minus ex quolibet frumento cocta pulticula, & refrigerata. Post paucos deinde dies huic cibo adjiciendum erit concisum porrum Tarentinum, & caseus mollis vehementer expressus. Ita etiam Pallad. Lib. I. Tit. XXVIII.

(6) Interp. legit πρεῖ, sed MSS. ut in textu. Respice ad Not. in Cap. IX.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

C A P. XIX.

Περὶ Φασιανῶν, καὶ Νυμι-
 δικῶν, καὶ περδικῶν, καὶ
 ἀτταγῶν. Βάσεων.

De phasianis, & Numidicis,
 & perdicibus, & attagenibus.
 Varronis.

(a) Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ὀρενθῶν ἀνα-
 ἡρεπλέον ἔττες, ὡς καὶ τὰς
 ταῶνας ἐδιδάξαμεν. λιπαίνεται ἢ

ET has quidem volucres eo modo educare oportet, quo & pavones educandos esse docuimus. Pinguescunt

(a) Καὶ ταῦτα.] De Phasianorum, Numidicarum, & Rusticularum educatione videas Colum. p. 302. & Pallad. p. 23. Columella Africanam, sive Numidicam, describit p. 280. "Africana est (inquit) quam plerique Numidicam dicunt, Meleagridi similis, nisi quod rutilam galeam & cristam capite gerat, qua utraque sunt in Meleagride carulea.

inclusæ,

inclusæ, ita ut prima die cibum non capiant. Sequenti vero aqua mulsa aut vinum apponatur; in cibum sit cruda hordeacea farina aqua subacta, particulatim autem apponatur, & paulatim; deinde faba fresa molita, & ptisana, & milium integrum, & semen lini coctum, cum cruda hordeacea farina misceantur; oleoque adjecto massæ ex ipsis fiant, eisque cibi loco objectis saturentur. Quidam etiam fœnum græcum ad dies quinque aut sex objiciunt, bile volucres purgare cupientes. Pinguescunt ut plurimum diebus sexaginta. Curantur autem & hæc avium genera medelis ac remediis ad domesticas gallinas sanandas relatis.

ἐγκλεισθέντα, ὥστε τὴν πρώτην ἡμέραν μὴ λαμβάνειν τροφήν. τῇ δὲ ἐπιστῇ ὑδρόμελι ἢ οἶνον παραθετέον· τροφήν δὲ τὴν ὁμῆς λύσεως ὑδαπφυραθείσης, δοτέον δὲ κατὰ μέρος, καὶ παρθετέον κατ' ὀλίγον· ἐπειτα ἐρεγμὸν ἀλεοθέντα, καὶ πικρὰν, καὶ κέχρητον ὕλην, καὶ λιόσπερμον ἐψήσας, καὶ ἕτως ἅμια τῇ ὁμῇ λύσῃ μίξας, καὶ παρσβαλὼν ἔλαιον, μάζας τε ποιήσας ἐκ τούτων, πρὸς φερε τὴν τροφήν εἰς τὸ κρεοδῆναι. Τινὲς δὲ καὶ τῇ λινῷ πρὸς ἡμέρας ε' ἢ ε'. βάλλουσιν, (1) ἐκχολίσται καὶ καθαῖραι τὰ ὄρενα βελόμοι. λιπαίνεταί δὲ ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡμέρας (2) ζ'. θεραπεύεταί δὲ καὶ ταῦτα τὰ γένη τῶν ὀρνίθων ταῖς παρθερημύαις ἐπὶ τῇ κατοικιδίῳ ὀρνίθων ἰάσεσιν.

(1) Ita MSS. F.L. & Bod. antea ἐκχολίσται. (2) Ex MSS. V. Bar. & Interp. prius ζ'.

C A P. XX.

De perdicibus. Berytii.

Perdices natura coitum maxime appetunt; unde mares ipsarum zelotypia moti inter se decertant. Quodcumque igitur fœminis præsentibus duo mares reperiantur, statim ad pugnam se accingunt, neque prius certamini finis imponitur, quam alter ipsorum superatus recedat. Eum igitur, qui superior evadit, omnes fœminæ de cætero sequuntur; atque hic superbiens victum velut fœminam salit, & de cætero ille in fœminarum ordinem redactus sequetur victorem.

(1) Ita MSS. & paulo ante, ἵως ἀν— (2) Sic MSS. prius ὑποβιάζει.

K E Φ. K.

Περὶ περδίκων. Βηρυτίε.

ΟΙ περδίκες θερμότατοι φύσιν τῶν ζώων· ὥστε πρὸς μίξιν· ὅθεν οἱ ἄρρενες ἀλλήλους ἐπὶ τῇ θήλειᾳ ζηλοῦσιν ὥστε ἀλλήλους εἰς πυρρὴν καθίστανται. ἡνίκα τοίνυν θηλειῶν παρεσῶν δύο ἄρρενες εὐρεθῶν, εὐθὺς εἰς πυρρὴν τρέπονται, καὶ ἐπὶ πλεονέκτησιν ὁ ἀγων ἀφελύει, πρὶν ἂν τὰ τε ἄνδρες αὐτῶν ἡττηθῶν (1) ὑποχωρήσῃ. τὰ τοίνυν κρείττονι φανέντι πάντοι αἱ θήλειαι λοιπὸν ἑπονται, ἕως τε γαυρῶν (2) βιάσῃ τὴν ἡττηθέντα, καὶ λοιπὸν ἐκείνη ἐν ταύτῃ θηλειῶν ἀνταγωνιστῇ τῷ νικητά.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Περὶ θήρας περδικῶν καὶ
λοιπῶν ὀρνέων. Ἀνατολίας.

Περδικας ταχέως κωμηγήσας, εἰ
ἀλδύρην οἶνον βρέξας παρὰ
λαῖας. πᾶν ὃ ὀρνεον εὐχερῶς ἀρρεύσας,
ἐὼν οἶνον ἐν ἀγρίοις μετ' ὑδατῶ
κεκραμμένον οἶνωδέστερον ἀπόθου. βρα-
χὺ γὰρ πίνοντα κρεῖττα, καὶ ὃ φεύγει
πρὸς ἐπιόντας.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Περὶ χηνῶν. Τῶν Κυνελίων.

Χήνας ἐπιλεκτέον τὰς μεγίστας καὶ
λευκοτάτας. (1) χηνόδοσκιον ὃ
ἐν χειρὶ ποιητέον εὐδοτῶ καὶ ἐνύδρῳ.
τροφὴν ὃ δότεον ὅσπερ πάντα, ἀνευ
ὀρέων καὶ θειδακίνης ὃ φύλλα δίδω,
καλυτέον ὃ ἐοδίειν ἀρρωστῶν. αἰτία γὰρ
αὐτοῖς ἀπὸ ψύλλας γίνεται. Ὡς ἐκαστὸς ὃ
τελείον ἔσται ἕως β'. ἔσθ' ὅτε ὃ καὶ
πλεονα, καὶ ἐν τέττων ὃ ὑποθετέον
ταῖς ὀρνισι. τὰ ὃ νεότητι ταῖς (α) πρώ-
ταις (2) δέκα ἡμέραις ἔσω μένειν
χρή. εὐδίας ὃ ἔσης, ἐπὶ τῷ νομῶν
περὶ αἰσῶν, καὶ ἐπὶ τῷ ὑδρὶ τροφῆς
ἢ δὴ κεκορεσμένα περὶ αἰσῶν. περ-
νοητέον ὃ μὴ ὑπὸ κινδύνῳ ἢ πνέῃ ἀ-
κάνθης νόσοισι. φυλακτέον ὃ ὁμοίως,
μὴ πως εἰς φθῆν ἢ χρίεσ τεύχας καὶ
πίσι. διαφθείρονται γὰρ καὶ πίνοντα.
Ἀρὰ ὃ τῷ περὶ αἰσῶν τὰ νεότητι ἀπὸ
τῶν ὁσίων, ἀλφιδῶ καὶ σίτῳ ἀλφιδῶ
(3) διδοῦν εἰς τροφὴν, καὶ κάρδα-
pulli, polenta & frumentum madefactum & nasturtium viride cibi lo-

C A P. XXI.

*De capiendis perdicibus & reli-
quis avibus. Anatolii.*

Perdices facile capies, si fari-
nam vino maceratam objeceris.
Omnis avicula facile capietur, si vi-
num aqua dilutum, vinosius tamen,
in vasculis proposueris. Ubi enim
vel parum inde biberint, saturantur,
& invadentes fugere nequeunt.

C A P. XXII.

De anseribus. Quintiliorum.

Anseres eligendi sunt maximi, &
quam albiissimi. Anserarium au-
tem fiat in loco palustri & pastu a-
bundanti. Cibus offeratur ex omni-
bus leguminibus, ervo excepto: dan-
da sunt & lactucæ folia, prohibean-
tur autem a gramine edendo. Cru-
ditatis enim causa est. Pariunt ova
ter in anno usque ad duodecim, ali-
quando etiam plura, & ex his sane
aliqua gallinis supponenda sunt. Pul-
los ipsorum primis decem diebus in-
tus manere oportet. Ubi autem se-
renus fuerit aer, ad pascua produ-
camus, & ad aquam, ubi jam cibo
satiati sunt, producantur; prospici-
endumque, ne ab urticis aut spina
aliqua pungantur. Similiter caven-
dum, ne hœdi aut porci pilos devo-
rent. His enim devoratis intereunt.
At vero statim ut ex ovis prodeunt

(1) An legend. χηνόδοσκεῖον, nam apud Lexicogr. & Grammat. χηνό-
δοσκιον, Grex anserum, sonat; Columella habet Chenoboscia.

(α) Πρώταις ἢ ἡμέραις.] Pallad. p. 24. "Parvi primis decem diebus
intus pascendi sunt, postea sereno eos poterimus educere, ubi urtica non
fuerit, cujus aculeos reformidant.

(2) Revocavi ex Interp. Colum. & Palladio. (3) Ita MSS. prius
ἀδότη.

co objiciantur. Anseres ipsi pinguescunt in domibus calidis, polentæ partibus duabus, & furfuris partibus quatuor, aqua calida subactis & objectis, ut inde quantum velint edant. Ter die cibum fumunt, & circa mediam noctem; bibunt vero largiter. Postquam autem magni evaserint, caricas ficas minutatim concisas, & aqua subactas, per dies viginti in potu exhibe. Oportet autem cujusque anseris ova per characteres quosdam notare, & hæc matri supponere; aliena enim non solet hoc genus fovere. Ova supponantur usque ad novem, aut ad plurimum undecim, non vero pauciora quam novem; incubat autem ut plurimum dies viginti novem, frigore vero urgente, dies triginta. Quibus diebus incubat, hordeum aqua maceratum offeratur. Post dies triginta si quis jecinora ipsorum magna efficere velit, caricas ficas minutatim concisas aqua subigat, & per dies viginti aut minimum XVII. in os ingerat. Quidam, ut magnum faciant hepar, fitque ipse anser pinguis, sic nutriunt. Incluso frumentum maceratum objiciunt, aut hordeum eodem modo; frumentum enim cito pinguefacit, hordeum vero carnem albam facit. Pascatur autem ex prædictis speciebus singulatim, aut etiam utrisque, ad dies viginti quinque, bis per diem oblati collyriis inde factis, ita ut septem collyria singulis, primis quinque diebus, offerantur, deinde paulatim numerus auge-

μεν χλωρόν. οἱ δὲ χῆνες λιπαίνονται ἐν (4) οἴκοις θερμοῖς, ἀλφίτων (b) δύο μερῶν, καὶ πιτύρων τεσσάρων, θερμῶν φυραθέντων καὶ παραβληθέντων, ἐφ' ὅσον βέλον ἡ ἐοδίειν. ἐοδίεισι δὲ τρεῖς τῆς ἡμέρας, καὶ πρὶν μέσῳ νύκτι πίνεσι δαψιλῶς. Μετὰ δὲ τὸ μεζάλας αὐτὰς ποιῆσαι, ἰχάδας ξηρὰς συγκόψας εἰς λεπτά, καὶ φυράσας ὕδατι, δίδω πίνειν ἡμέρας κ'. δεῖ δὲ σημεῖσαι ἐκάστης χηνὸς πὰρ ὡς ἀφ' ἡμερησίων πινῶν, καὶ ταῦτα ὑποπθέναί τῇ μητρὶ. πὰρ ἢ ἀλλότρια τῷ τοῦ γένους ἢ τῇ ἀλφί. Δεῖ δὲ ὑποπθέναί ὡς ἕως τ' δ'. ἢ τὸ μήκιστον ια'. μὴ ἔλαττον δ' δ'. ἐπὶ αὐτῇ δὲ ὡς ἐπιπολὺ ἡμέρας κτ'. ψύχας δὲ ὄνι, ἡμέρας λ'. ὅσας δὲ ἡμέρας ἐπὶ αὐτῇ, κελεύει βεβρεγμέναις ἐν ὕδατι παραβλετέον. Μετὰ δὲ λ'. ἡμέρας εἰς πρὶς βέλοις πὰρ ἡπαρ αὐτῶν μεζάλα ποιῆσαι, ἰχάδας ξηρὰς συγκόψας εἰς λεπτά, καὶ φυράσας ὕδατι, ἀφ' ἧς σόμῳ δίδωται ἐπὶ ἡμέρας κ'. ἢ τὸ γέν ἔλαττον ιζ'. ἐνπθέτω. πινέει δὲ, πρὶν τὸ (5) μεζάλα ποιῆσαι τὸ ἥπαρ, καὶ τὴν χῆνα εἶναι λιπαρὴν, τρέφουσιν ἔτι. ἐγκλείσαντες αὐτὸν παραβλέψαι ὅτιον βεβρεγμένον, ἢ κελεύει ὁμοίως. ὁ μὲν ἢ σίτος λιπαίνει ταχέως, ἢ δὲ κελεύει λουκὸν ποιεῖ τὸ κρέας. ἐοδίειται δὲ ἐκ τ' ἀποξηραμένων εἰδῶν, ἢ δὲ ἀμφοτέρω, ἐφ' ἡμέρας κ'. δευτέρω δὲ ἡμέρας πρὶν σφίγγειν κολλύρια ἀνὰ ζ'. μ', ἐπὶ ἡμέρας ε'. ἐξῆς δὲ καὶ βραχὺ πρὶν σφίγγειν.

(4) Hunc locum misere antea corruptum, & mutilum, emendavi & supplevi ex MS. Barocc. Casaub. & Interp. In pr. Ed. οἴκοις, ἀλφίτων δυοῖν ἡμέραις, καὶ πιτύρων τέσσαρσι,---. Incredibile enim, anseres biduo, vel optimis alimentis saturatos, pinguescere.

(b) Δύο μερῶν.] Lectionem nostram firmat Pallad. p. 25. "Graci saginandis anseribus polenta duas partes, & furfuris quatuor aqua calida temperant, & ingerunt pro appetentis voluptate sumenda; tribus per diem vicibus potu adjuvant, media quoque nocte aquam ministrant. De Anserum cura & sagina Vid. etiam Colum. p. 304, 5.

(5) Emend. ex MS. Barocc. & Interp. πρὶν μεζάλα ποιῆσαι.

πρὸς ὡς (6) κα'. ὡς γίνεσθαι πρὸς πέν-
 σαις ἡμέρας λ'. πωληρωθεισῶν ὃ ἔ
 (7) ν'. ἡμερῶν, (8) ζέσας μαλάκας,
 τὰ δὲ πρὸς ζέματι ἐπὶ θερμῷ ὄντι τὴν ζύ-
 μων βρέχων ἀποσφεν, καὶ τὴν τοιοῦ-
 ταν ἡμέρας δ'. Πρὸς φερε ὃ καὶ
 τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ μελίκρατον,
 τρίτον ἐκάστης ἡμέρας ἀλλάσσαν αὐ-
 τὸ, καὶ μὴ τὰ αὐτὰ χράμεσθαι καὶ
 ἔτι τὰς τοιοῦτοις ε'. ἡμέραις μὲν
 τὴν ἀποξηραμένης ζύμης ἰσάδας ξη-
 ρὰς συγκόψας εἰς λεπτὰ διδῶ, καὶ
 ἔτι μὲν ἡμέρας (9) ζ'. χρῆσθαι καὶ
 αὐτὰ, καὶ τὰ ἡπατὶ ἀπαλῶ καὶ λου-
 κῶ, ὅπερ ἐξαίρεθὲν ἐμβάλλειν χρὴ εἰς
 αἰγείον πλάτυ ἔχον ὕδωρ χλιαρὸν,
 ἀλλάσσειν τε δεύτερον καὶ τρίτον τὸ
 αὐτὸ (10) τὸ ὕδωρ. καλλίονα δὲ ἐστὶ
 τὰ ἔτη θηλειῶν σώματα καὶ ἡπατὰ.
 ἔσταν ὃ οἱ χῆνες μὴ ἐναιωσιαῖοι,
 οἷα δὲ διεπίς ἕως τετραετῶν.

atur usque ad dies viginti quinque,
 ut sint dies universi triginta. Qui-
 bus impletis, malvas fervescito, &
 decocto ejus adhuc calido fermentum
 madefactum exhibe, atque id
 fac per quatrimum. Iisdem etiam
 diebus aquam mulsam offer, ter sin-
 gulis diebus ipsam permutans, &
 non eadem utens; & sic, sequen-
 tibus sex diebus, aridis ficis minuta-
 tim concisis cum prædicto fermento
 utere in eorum alimentum, ha-
 bebisque post dies sexaginta & ipsum
 anferem, & hepar ejus, tenerum ac
 album; quod sane exemptum in vas
 amplum mittendum est, in quo ca-
 lida est aqua, quæ etiam iterum at-
 que iterum est permutanda. Præ-
 stant autem fceminarum tum cor-
 pora, tum jecinora. Sint vero an-
 ferens non anniculi, sed duorum an-
 norum usque ad quatuor.

(6) Ita legend. cum Interp. ut expleatur triginta dierum numerus.
 (7) Vel delend. vel cum Interp. λ'. MS. Bar. η'. F. κ'. Voss. νη'. Sed MSS.
 L. & Bod. nullum agnoscunt numerum. (8) Restit. ex MSS. antea ἰσά-
 δας ζέσας, μαλάκας τὰ---. (9) Ex MSS. & Interp. prius ζ'. (10) Hæc
 vocula deest in MSS.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

Περὶ νηκτῶν. Διδύμω.

C A P. XXIII.

De anatibus. Didymi.

ΤΑ νηκτὰ πνεύσας καλῶσι νήσας. Πρε-
 πτόν ὃ ἐν ἀποβολοῖς πιφυλασ-
 μένοις, ὡς μήπως ἀποπνῶσιν. ἐν μέ-
 σῃ ὃ τῇ δεξαμνή (παρτέον ἀρεω-
 πιν. (a) τρεφὴν ὃ εἰς ὄρετον ὕδατι
 ἐμβλητέον σίτον, ἢ κέγχρον, ἢ κρι-
 θὰς, ἢ γίγαρυς πιφυλαγμένα. 2/α' ὃ
 χορὸν πνὸς καὶ ἀκρίδας, ἢ (b) καρί-
 δας, καὶ ὅσα λιμναῖα ἢ ποταμια τέ-

ANates nutriantur intra septa pro-
 be munita, ne avolent. Lacus
 autem præparetur, in cujus medio gra-
 men feratur. Cibus autem injiciatur
 in aquæ canalem, frumentum scili-
 cet, aut milium, aut hordeum, aut
 vinacea illis admixta. Per tempus
 etiam aliquod & locustæ, & squillæ,
 & quæcunque palustria aut fluvia-

(a) Τρεφὴν δὲ.] Ita etiam Colum. p. 307, 8.

(b) Καρίδας.] Καρίδες, Squillæ; pisciculi ex genere τῶν μαλακοπόρων,
 quæ, Aristotele teste, a tergo coeunt, quadrupedum more: ita dictæ, vel ab
 Jaso Carix oppido, ubi frequentes; vel a κάρα, ut Atticis, authore Athe-
 næo, quod majusculum eis sit caput. Epicharmus & Sophron καρίδας
 dixerunt, Simonides καρίδας. Plura habet Athen. Lib. 3. p. 105.

tilia

tilia his similia comedere solent. Cæterum aliqui magis cicures habere anates volentes, ova ipsarum circa stagna exquirunt, eaque gallinis supponunt, exclusosque pullos educant, & mansuetos habebunt. Pinguescunt vero anates largiore alimento saturati, velut plurima avium genera. Si vero quis locum observet, ex quo potum sumunt, & ejecta aqua vinum nigrum immittat, ubi id hauserint, cadent, & prehendi facile poterunt. Idem & vini fæx effectum dabit.

CAP. XXIV.

De turturibus, & coturnicibus, & turdis, reliquisque parvis volucribus. Eiusdem.

Pinguescunt quidem turtures milio & panico pasti, itemque largo potu: (Gaudent autem & loco largo & pura aqua) Coturnices autem milio, frumento, lolio, & aqua pura faginantur. Quandoquidem vero coturnices veratro vescentes non sine periculo in cibo capiuntur, quod comestæ & distensionem & vertiginem inducant, milium cum ipsis coquere convenit. Si vero quis iis comestis jam laboret his affectionibus, milii decoctum remedii loco bibat. Eandem vero vim & myrti baccae habent. Hæc etiam ad lethales fungos multum profunt. Milium autem & aliam quandam naturalem virtutem habet. Si quis enim panem ex milio confectum præsumat, nunquam ei nocebit venenum. Tur-

τοὺς παραπλήσια εἰώθασι λαμβάνειν. Οἱ δὲ βελόμβοι μᾶλλον ἔχον αὐτὰ ἡμέρας, ζητήσαντες αὐτὰ περὶ τὰς λίμνας, καὶ ταῖς ὄρνισιν ὑποδέντες, ἀναδρεψάμενοί τε, ἡμέρας ἔχουσι. Πιάνει δὲ αὐτὰ ἡ πλείων τροφή, ὡς καὶ τὰ πλείω τῶν ὀρνέων. εἰ δὲ τις τὸν τοῖον παραφυλάξῃ, ἐξ ὧν τὸ ποτὸν λαμβάνουσιν, καὶ τὸ ὕδωρ ἐκπέψας οἶνον μέλαν βάλῃ, πίνοντι πιεῖται καὶ ἀλώσεται. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἡ πέψξις οἶνον ποιήσει.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Περὶ τρυγόνων, καὶ ὀρτύγων, καὶ κιχλῶν, καὶ τῶν λοιπῶν μικρῶν ὀρνέων. Τῷ Αὐτῷ.

Πιάνονται μὲν (α) τρυγόνες κέγχρω καὶ ἐλύμῳ, καὶ ποτὰ δαψιλῇ, (χαίρουσι δὲ καὶ (1) ταῦτα τόπων καὶ ὕδατι) ὀρτυγες δὲ κέγχρῳ, σίτον, αἶρας, & ὕδωρ καθαρὸν λαβόντες. ἐπειδὴ δὲ οἱ ὀρτυγες ἐλλέβορον ἐπινημόρμενοι τὰς ἐστίοντας εἰς κίνδυνον ἐμβάλλουσι, καὶ αἰσινόμενες καὶ ἰλιγνύντες, συνεισητέον αὐτοῖς ἐν τότε κέγχρῳ. εἰ δὲ φάγαν τις περὶ ληφθῇ τῷ πάθει, κέγχρῳ ἀφεψήσας πείτω. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ μύρτα ποιεῖ. ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ τῷ θανάτοιοι μνηστῶν μεζάλως ὠφελεῖ. ἔχει δὲ ἄλλω πινὰ ἡ κέγχρῳ εἰς ἀνθρώπους φυσικὴν ἀρετήν. εἰ γὰρ κέγχρῳ τις ἄρτον περὶ φάγῃ, ὅτε ἂν βλαβεῖα ποτὲ ὑπὸ δηλητηρίῳ. (b) Κίχλας δὲ ἐν

(a) Τρυγόνες.] *De Turturibus educandis vid. Colum. p. 296. & Pallad. p. 20.* (1) *Subintelligend. ὄρεα.*

(b) Κίχλας.] *Sarcasticum Pompeii dictum memorat Plutarchus in Lucullo, cui agrotanti cum medicus turdum prabendum esse diceret, estate autem tunc florente servi negarent turdos usquam, nisi in Luculli vivariis, reperiri; Οὐκ ἔν (inquit Pompeius) εἰ μὴ Λέκκα καὶ ἐπέφρα, Πομπήϊος ὅτε ἂν ἔζησεν; De Turdorum sagina & cura vid. Colum. p. 297. & Pallad. p. 20. Athenæus p. 65. tria Turdorum genera enumerat, Maximum, Ἰσοτόρον, Viscivorum; secundum, Τριχάδα. Minimum, Ἰλιάδα, quæ Τυλάς Alexandro Myndio.*

θερμοὶ οἶκῳ νέμονται· κάμακας ὅ-
τις τοίχοις ὁ οἰκίσκος ἐνθετός, καὶ
αὐτὸς τὰς γωνίας κλωνία δάφνης ἢ
ἐν ὅῃ ἄλλῃ θετός. ἐν ὅῃ τὰ καθαρεύ-
ει ἐδάφους ἢ τροφῇ πῆται, τὰς ἐπι-
σῆκα ξηρὰ ἀβραχένια ὕδατι, καὶ
πιεθύνται, (κοπέντα περὶ ὡσεσμιχ-
θέντα ἀλεύρω ἢ τῇ ὡμῇ λύσῃ) καὶ
ρούρεα, καὶ ἡ γίνῃ, καὶ κισσὸς καρ-
πός, (2) καὶ δάφνης, καὶ ἐλαίας, καὶ
ὅσα τοιαῦτα. Πιοτέρως ὅποιός τις ἐξ-
χεῖται καὶ ἔλυμα, ἐν ὕδωρ καθαρεύ-
τατον. καὶ τὰ μικρὰ ὅρνεα ἐκείχρω,
καὶ (3) ἐλύρω, καὶ ζεῖα πικρὴ εἰσὶν
καὶ ὕδατι καθαρεύει βραχέως σπίζε).

di porro in calida domo nutriuntur,
peticis domunculæ parietibus infixis,
& lauri ramulis aut etiam aliis in
angulis positis. Verum in pavimen-
to puro cibus obijciatur, scilicet fi-
cus aridæ aqua maceratæ & expres-
sæ, (tusæque & farinæ triticeæ aut
hordeaceæ admixtæ,) myrti etiam
baccæ, & lentiscus, & hederæ fru-
ctus, itemque lauri, & oleæ, & quæ-
cunque ejusmodi. Pinguiores autem
ipso reddet milium & panicum, &
purissima aqua. Quin & parvæ avi-
culæ milio, & panico, & zea pinfita
& in aqua pura macerata faginantur.

(2) Hac supplevi ex MSS.

(3) Respicias ad Notam in Cap. IX.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Περὶ κολοιῶν. Λεοντίνε.

Κολοίως ἀπελάσεις, εἰάν ἓνα θη-
ρώσας κρεμάσῃς. οἱ γὰρ λοιποὶ
ὄρνεις αὐτὸν φεύγονται, νο-
μίζοντες πάρος εἶναι ἐν τῷ κτή-
ματι. κολοίως ὅ ἔρχεται ἐπὶ πᾶν ὄρ-
νεον καλύσεις, εἰάν ἐκλέβορον μέ-
λανα οἶνω βρέξας μετὰ κελύων πα-
ραβάλλῃς. Καλῶς ὅποιός τις, εἰ
πρὶν καθίσαι εἰς τὴν ἀρεθραν, ψό-
φω τινὶ ἀπελάσῃς. ἰκανὸς ὅ ὁ ἐκ
τῶν κρητῶν καὶ ἐκ τῶν ταυρείας ψό-
φῳ ἐκφοβῆται τέρας.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Περὶ γυπῶν. Ἀριστοτέλης.

(α) Ἀριστοτέλης φησὶ, γυπας μύρε-
σιν ὡς ἀπὸ λυαῶν, καὶ θύρε-
ς τῇ ὁσμῇ τῶν ῥόδων. εἶναι γὰρ τέτοις
σατήριον τῷ δυσωδίῳ. γυπας ὅ-
μην συγγίναται, ἀλλὰ ἀνιψώρε-
ς τῷ νότῳ πεθμένους ἐγκυμονεῖν, ἐπὶ δὲ
τεταῶν ἐτῶν πικτεῖν.

(α) Vid. Notas ad Cap. 16. Lib. XIII.

Σ Α Ρ. XXV.

De graculis. Leontini.

GRACULOS fugabis, si unum ca-
ptum suspenderis; reliqui enim
eo viso fugient, laqueos in agro isto
esse suspicantes. Graculos omnem-
que aliam avem arcebis, si veratrum
nigrum vino maceratum cum hor-
deo objeceris. Recte facies, si pri-
usquam desidant graculi in arvo, ip-
sos strepitu quodam abegeris. Suffi-
ciens est autem ex crepitaculis &
taurino tergore strepitus, ad has aves
terrefaciendas & abigendas.

Σ Α Ρ. XXVI.

De vulturibus. Aristotelis.

ARISTOTELES tradit, vultures ab un-
genti odore perdi, scarabæos au-
tem odore rosarum. Graveolentiam
enim ipsis salutarem esse. Vultures
insuper non coire, sed facie Austro
obversa volare, atque sic prægnantes
fieri, & per tres annos parere.

LIBER XV.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΕ'.

ARGUMENTUM LIB. XV.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΕ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus quintus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet physicas sympathias & antipathias, & de apum cura, & de faciendo melle, & ut quis neque ab apibus, neque a vespis pungatur, & de tollendis fucis.

(1) *Supplevi ex MS. V. & Interp.*

CAP. I.

De physicis sympathiis & antipathiis. Zoroastris.

Multa invenit natura dissidentia & consentientia inter se, ut Plutarchus in duodecimo Quæstionum convivialium prodit. Quare necessarium mihi visum est, etiam ex his quædam in præsentem librum adscribere, & præfertim ea quæ magis paradoxa sunt. Non enim hoc solum mihi studio est, ut rei rusticæ studiosi ex laboribus meis utilitatem capiant, sed etiam philologis meum opus prodesse cupio. Disce igitur, quod furens elephas lenis fit ariete viso, & quod exhorrescit ad porcelli recens nati grunnitum. Taurus ferus quietus fit & mitigatur ad ficum alligatus. Equus a lupo admorsus bo-

Κ Ε Φ. Α.

Περί Φυσικῶν συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν. Ζωροάστρου.

ΠΟΛΛΑ εὗρεν ἡ φύσις συμπά-
θῃντα καὶ ἀντιπαθῃντα ἀλλή-
λοις, ὡς ὁ Πλάτωνος ἐν τῷ
(2) β'. τ' Συμποσιακῶν αὐτῷ φη-
σιν. Ἀναγκαῖον ἔν ἡγησάμην, καὶ
ἐν τέτῳ τῷ παραδόξῳ συντά-
ξαι ταῦτά μοι τῷ συγγραμμάτι. ἔ-
γὼ μόνος τὰς γεωργίας ἐργασίας ἐν
τῷ ἐμῶν πόρων τὸ χρήσιμον συλλέ-
γειν ἐσπέδονκα, ἀλλὰ ἐ τοῖς φιλο-
λόγοις ἀρμοδίαν εἶναι τὴν παρ' ἐμῷ
συγγραφῇ. Μάνητε ἔν, ὅπ (α) μαι-
νόμην ἐλέφας πρὸς γίνε, κριε
ὀφθέντ αὐτῷ, ἐ ὅπ φρενίφ νέε
δέλφακ φωνήν. ἀγρε ταῦρος
ἀτρεμεῖ καὶ πρᾶνεται συκῇ πρὸς
δεθείς. (β) Ἰππὺ ὑπὸ λύκος βρω-
θεῖς ἀγαθὸς ἔσται καὶ ποδώκης, καὶ τῷ

(2) *Ita sine dubio legend. cum octo tantum sint libri; prius 6'.*

(a) *Μαινόμενός ἐλέφας.*— *Hæc totidem pene verbis profert Plutarchus in Sympotiacis Lib. 2. p. 641.*

(b) *Ἰππὺ ... βρωθεῖς.*— *Plutarchus Lib. cit. Problem. 8. rationem reddit, cur equi λυκόβρωτοι, vel λυκοσπάδες, adeo veloces evadant: & Problem. sequ. cur ovīs a Lupo demorsa dulciorem habeat carnem, & lanam pediculos generantem.*

λυκόβρωτα πρέβρατα ἡδὶον ἔχει τὸ κρέας, τὸ δ' ἔριον φθειροποιόν. ταῦτα μὲν Πλάτωνα εἶρη). Πάμφιλος δ' ἐν τῷ περὶ Φυσικῶν φησιν, ὅτι λύκων ἰχνη πατήσαντες ἵπποι ναρκῶσι τὰ σκέλη. λύκος (3) δ' οὐκ ἔστιν ἐξ ὧν (πᾶσι) ὅθεν αἱ ἀλώπεκες τοῖς φωλεοῖς αὐτῶν σκέλην παρατίθενται, ἀλλὰ τὰς λύκους. ὁ λύκος πρεσβύτερος τῷ ἀνθρώπῳ ἀδυνέστερον αὐτὸν καὶ ἀφῶνον ποιεῖ, ὡς ὁ Πλάτων ἐν ταῖς Πολιτείαις αὐτῷ φησιν· ὁφθαλμοὶ δ' αὐτοῦ πρὸς τὸν λύκον αὐτὸς ἀδυνέστερος γίνεσθαι. λέων ἐπιβάς πρὸς πελάγους ναρκᾷ φοβεῖται καὶ τὸν ἀλεκτερόνα, καὶ τὸν φθόγγον αὐτῷ καὶ ἰδὼν αὐτὸν, φεύγει. Ξαννα, φυσικὰ πρὸς λόγον, τῇ δὲ σελήνῃς νυκτερινῇ σκιά δ' κυνὸς ἐπιβάστα, ὡς περὶ ἀλλὰ χοῖνας δὲ ὑψὺς καὶ αὐτὴν. Ὁ δ' Ἰνέτωρ ἐν τῇ Πανακειᾷ αὐτῷ φησιν, ὅτι Ξαννα ἐπειδὴν θεῖσθαι ἀνθρώπῳ ἢ κύνα καθεύδοντα, παρεκκρίνει τὸ οἰκεῖον σῶμα τῷ καθεύδοντι καὶ εἰ μὲν αὐτῷ ἰδοὶ μείζονα δ' καθεύδοντα τυγχάνουσιν, παρὰ φρονα φυσικῶς τῷ αὐτοῦ μήκει ποιεῖ τὸ καθεύδοντα, καὶ κατεδίει αὐτῷ τὰς χεῖρας ἐδὲν ἀμυνομένους. εἰ δ' ἐν βραχυτέρῳ αὐτὴν θεῖσθαι, φεύγει ταχυτάτοις ποσίν. Ξαννὸς δ' ἐπὶ ἐπίσεως, (πρὸς) δαξέ μὴ (c) δὲ δὲξίῃ μέρει αὐτῷ ἐπένει, ἐπεὶ ναρκήσας, ἔκ τινος δύναμιος βοηθήσας ἑαυτῷ ἐξ ἀριστερῆς δ' ἡ μέρει ἐπίσεως, γὰρ ὧν ἐπέρχεται, ἀναιρέσας γὰρ αὐτὴν πάντως, εἰ τις κατέχῃ τῇ χειρὶ γλῶσσαν ὑαίνης, μερίστην ἔχει φυλακὴν πρὸς τὴν τῷ κυνῶν ἐπιδρομὴν. Καρκῖν δ' ὡς σενεχθείσης αὐτῷ πολυπόδος βοτάνης ἀποβάλλει τὰς χε-

nus ac velox evadet. Oves a lupo admorsæ jucundiores habent carnem, verum lana pediculos generat. Hæc quidem a Plutarcho relata sunt. Pamphilus autem in libro Φυσικῶν ait, quod equi luporum vestigiis insistentes obtorpent crura. Et lupo contactu scillæ convellitur; unde etiam vulpes, propter lupos, latebris suis scillas apponunt. Lupus, si prior viderit hominem, imbecilliores ipsum & mutum facit, ut Plato in Πολιτείαις suis tradit; si vero lupo ab homine prius fuerit visus, ipse debilior redditur. Leo conculcatis ilicis foliis torpet; timet etiam gallum, ejusque cantum; & si viderit ipsum, fugit. Hyæna, physica quadam ratione, si canis umbram nocturnam a luna offusam calcaverit, seipsam velut per funiculum ex alto demittit. At vero Nestor in Πανακειᾷ sua tradit, quod hyæna, ubi viderit hominem aut canem dormientem, extendit suum corpus juxta corpus dormientis; & si quidem seipsam viderit majorem esse dormiente, sua longitudine naturaliter delirum reddit dormientem, & depascit ipsius manus nihil repugnantis. Si vero brevior seipsam conspexerit, ocyus fugit. Quod si hyæna te petat, cave ne a dextra parte aggrediatur; nam obtorpebis, & non poteris teipsum defendere: Si vero ex sinistra te invadat, confidenter aggredere; omnino enim ipsam enecabis. Si quis manu tenuerit hyænae linguam, a canum incurfu maxime tutus erit. Cancer admoto ipsi polypodio abjicit chelas. Vespertilio hederâ suffita mori-

(3) Revocavi ex MS. Saracen. in pr. Ed. ἡγῶν.

(c) Ἀπὸ δεξιῆς μέρους.] Haud dissimilia prorsus tradit Plinius Lib. 18. Sect. 27. "Cum hyæna fugiant venantem, declinare ad dextram, ut praetergressi hominis vestigia occupent: Quod si successerit, alienari mente, ac vel ex equo hominem decidere. At si in levam detorserit, deficientis argumentum esse, celeremque capturam. Restitui αὐτῷ ex conjectura, Plinii loco; prius αὐτῇ.

untur. Vultures unguenti odore pereunt. Serpens moritur, quercinis foliis ipsi injectis. Non movebitur serpens, penna ibidis ipsi injecta. Vipera semel percussa arundine obtorpet, saepius autem, corroboratur. Viperae foeminae si fagi ramulum admove-
ris, [metu contrahitur] volabit. Testudo serpentibus devoratis aegrotat, si vero origanum superingesserit, convalescit. Ciconiae folia platani nidis imponunt, propter vespertiliones. Hirundines propter blattas apium imponunt, palumbes laurum, circi sylvestrem lactucam, harpae hederam, corvi viticem, upupae amiantum, cornices verbenacam supinam, galeritae gramen, (unde etiam Proverbium ortum habet,

Ἐν κρυφῷ κοίτη σκολιὴ κρύπται ἀ-
γρωσις, Hoc est,

In galeritae nido intortum gramen latet) turdus myrtum, perdix arundinis [comam] bulbum, ardea cancrum, aquila callitrichum. Theophrastus & Aristoteles produnt, animalia non solum ex animalium coitu generari, sed etiam sponte naturae provenire, & e putrescente terra: Ex ipsis autem animalibus & plantis quaedam transf-

λάς. νυκτερίδες κισσὸς θυμιαμένους θνήσκουσι. γυῖπες ἀπόλλυνται μύρ-
οσμῳ. ὄφεις θνήσκουσι, δρυὸς φύλλων ἐπιβληθέντων αὐταῖς. ἐκινηθήσεται ὄφεις, πτερεῖς ἰβέως αὐτὰς ἐπιρρίψεν-
τος. (4) ἔχιδνα πτηνὰ ἀπὸ κα-
λάμου ναρκῶ, πλεονάκεις δὲ, ράων-
νται. (d) Τῇ ἐχίδνῃ φηγὲς κλωνίον
ἐὰν προσπαλάγῃ, (5) πρήσῃ. χε-
λῶν ὄφρων φαγεῖται νοσέει, ἐπιφα-
γεῖται δὲ δελφινὸν ὑγιαίνει. πελαρ-
γοὶ πλάττειν φύλλα ταῖς νεοττίαις
ἐντέλειαι, ἀλλὰ τὰς νυκτερίδας.
Χελιδόνες ἀλλὰ τὰς σίλφας σέλινον
ἐντέλειαι, φάτταν δάφνην, κίρκου
ἀγρίαν θειδακινὴν, ἄρπαι κισ-
σόν, κόρακες ἄγρον, ἔποπες ἀμύϊαν-
τον, κρυφῶναι παρὰ τρεῖς τὸ ὑπὸ κρυ-
φῶν ἀγρωσι, (ὅθεν καὶ ἡ Παροιμία,

(c) Ἐν κρυφῷ κοίτη σκολιὴ κρύ-
πται ἀγρωσις)

κίχλα μυρσίνην, πέρδιξ καλάμω
(6) φορεῖν, ἐξ ὧν καὶ κισσόν, αἰετὸς
καλὴν τριχὴν. Θεόφραστος καὶ Ἀριστο-
τέλης φασί, πρὸς ζῶα ἐκ μόνον ἐξ ἄλ-
λῶν γινώσκειν, ἀλλὰ καὶ αὐτομάτῃ γί-
νεται, καὶ ἀπὸ τῆς σιπομένης αὐτῶν
δὲ τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν μεταβάλλεται
πρὸς εἰς ἑτέρα. καὶ γὰρ (f) τὴν κάμψιν

(4) In MSS. F. L. & Bod. ut & supra Lib. XIII. Cap. 8. scribitur ὄφεις.

(d) Τῇ ἐχίδνῃ-] Plutarchus Pag. 641. in Sympof. Ἐχιδνα δὲ, φηγὲς κλωνίον ἐὰν προσπαλάγῃ καὶ δίγῃ, ἴσηται.

(5) MSS. & Interp. habent πρήσῃ.

(c) Ἐν κρυφῷ κοίτη-] Huius Proverbii sensum tradere conatur Erasmus, in Adagiis p. 1508.

(6) Ita MSS. F. L. & Bod. Apud Hesychium; φορεῖν, βολεῖν. In MS. V. μωρεῖν, nihilo meliori scriptura: Interp. legit βολεῖν. Mihi autem placeret, legi φορεῖν, frondes vel comam, facili unius literae elisione; quo sensu usurpatur a Sophocle, Eurip. in Bacch. & Nicand. in Ther.

(f) Τὴν κάμψιν-] Ita etiam Plutarchus in Sympof. Lib. 2. Probl. 3. Κάμψιν γίνεται τὸ πρῶτον, εἴτε ἀπαγείσται ἀπὸ τὴν ξηρότητα, καὶ παρὰ τὴν ξηρότητα, ἔπειτα πλεονάζει δὲ αὐτῆς τὴν κάμψιν καὶ αὐτομάτῃ γίνονται μεταβάλλεται. Theophrasti autem locus legitur p. 333. Μεταβάλλεται γίνονται ἐκ ἄλλων ζώων καὶ ἐκ τῶν κάμψιν ψυχῶν. ἐκ κάμψιν γὰρ χρευσταίς, εἴτε ἐκ ταύτης ἢ ψυχῆς.

φασίν εἰς ζῶον ἔπεργον πτερωτὸν, τὴν καλεμένην ψύχην, καὶ πᾶς ἀπὸ τῆς συκῆς κάμπας εἰς κανθαρίδης, τὸν τε ὕδρον εἰς ἔχην, ξηραίνοντων τῶν λιμνῶν. Ἐνια ὃ καὶ κατὰ πᾶς ὥρας δοκεῖ μεταβάλλειν, ὥσπερ ὁ ἰέραξ καὶ ὁ (g) ἔποψ μεταβάλλει, καὶ (h) ἐρίθακ. ὅ οἱ καλέμενοι φοινίκουρι θεινοί. ἔτω καὶ συκαλίδες καὶ οἱ μελαγκόρουφοι καὶ αὐτοὶ μεταβάλλουσιν εἰς ἀλλήλους· γίνεται ὃ ἡ (i) συκαλὶς πρὸς τὴν ὀπάραν, ὃ ὃ μελαγκόρουφος εὐθὺς μὲν τρυγητόν. οἱ θαλάττιοι ὄρνιθες εἰάν ἐλκωθῶσι τὸ ράμφος, ὀριζάνω ἰώνται. σκορπίον ἀναιρεῖ (7) ράφανις ἐπιθεῖσθαι αὐτῇ. εἰάν ὁ πληγὴς ὑπὸ σκορπίου (k) ὑπὲρ ὄνκ. κατὰ τὴν ὀρθίαν πρὸς τῇ ἑρᾷ βλέπων, ὁ ὄνος ἀλγῆσθαι ὑπὲρ αὐτῆς. σημεῖον ὃ, ὅτι περδόμενος διαπλεῖ. εἰάν ὁ πληγὴς ὑπὸ σκορπίου εἰς τὸ ἑς εἶπῃ τῷ ὄνκ, σκορπίος μετ' ἐπληξεν, ὅτι ἀλγῆσθαι, εἰς τὸν ὄνον μετελθέσθαι τὴν ἀλγῆδόν. Οἱ μύρμηκες, ἵνα ὁ σῖτος ἀποθησαυρίζοιται παρ' αὐτῶν μὴ φύγῃ, πᾶς ἐνπεριώνας τῶν ραγῶν ἀφαιρῶσι. πᾶς

mutari in alia. Nam erucam aiunt mutari in aliud animal alatum, papilionem vocatum, & erucas fici in cantharidas, & hydrum in viperam, ubi stagna sunt exsiccata. Quædam certis temporibus transformari videntur, velut accipiter & upupa invicem transformantur, & erithacus & qui vocantur phoenicuri æstivi. Sic etiam ficedulæ & melancoryphi; nam & ipsi mutuo transmutantur: Fitque ficedula circa autumnum, melancoryphus autem statim post vindemiam. Marinæ aviculæ ulceratum rostrum origano curant. Scorpionum occidit raphanus ipsi impositus. Si ictus a scorpio asino infideat rectus respiciensque ad caudam, asinus pro ipso dolebit. Cujus signum est, quod continue pedat. Si ictus a scorpio in aurem asini dicat, scorpius me percussit, non dolebit, dolore in asinum transeunte. Formicæ, ut frumentum ab ipsis reconditum non pullulet, medullas granorum arro-

(g) Ἐποψ.] *Locus Theophrasti Lib. 2. Cap. 6. Καὶ τὸ κατὰ πᾶς ὥρας ἔνια δοκεῖ μεταβάλλειν, ὥσπερ καὶ ὁ ἰέραξ καὶ ἔποψ.* Aristoteles autem de Hist. Animal. Lib. 9. Cap. 49. *Æschyli versus quosdam profert, quibus Poeta mutationem Upura in Accipitrem enarrare videtur: errore non levi, iudice Scaligero, qui Æschylum Upuram & Cuculum confudisse arbitratur. Vid. Aristot. loco cit. Plin. Tom. 2. p. 422. & Aldrovand. Ornitholog. Lib. 17. Cap. XI.*

(h) Ἐρίθακ.... φοινίκουρι.] *Ita Aristot. loco cit. Μεταβάλλουσι ὃ οἱ ἐρίθακοι, καὶ οἱ καλέμενοι φοινίκουρι ἐξ ἀλλήλων· ἔστι ὃ μὲν ἐρίθακ χειμερινός· οἱ ὃ φοινίκουρι θεινοί. Erithacus vocatur etiam Ἐριθίος. Hesychio & Phavorino, Δάνδαλ, Rubecula; φοινίκουρος a Gaza vertitur Ruticilla; Gallis autem, Rossignol de Muraille: de utraque diversis capitibus fuisse tractat Aldrovand. Lib. citato.*

(i) Συκαλὶς.... μελαγκόρουφος.] *Hæc totidem pene verbis ex Aristotele desumpta, loco citato. Συκαλὶς, Ficedula; Gallis, Becfigues; Italis, Beccofigo. Μελαγκόρουφος, Festo, Atricapilla; Gallis, notante Harduino, Mesanges Nonnettes. Alexander Myndius, apud Athenæum, Μελαγκόρουφος facit Ficedularum genus: Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἰσορεῖ, ἄπερ τὸ αἰγινάλλων ὅφ' ὃν μὲν Ἐλαιὸς καλεῖται, ὑπὸ δὲ πνων Πυρίας, Συκαλὶς δὲ ὅταν ἀκμᾶζῃ πρὸς τὴν σῖτα· δύο δὲ εἶναι γένη αὐτῆς, Συκαλίδας, καὶ Μελαγκόρουφον.*

(7) *Ita legend. ex Cap. 9. Lib. 13. prius ράφανος.*

(k) Ὑπὲρ ὄνκ.] *Vide superius Lib. 13. Cap. 9.*

dunt.

dunt. Semina quæ inter ferendum cornua bovis contingunt, ab igne consumi non possunt. Appellatur autem hujusmodi *κερασόλα*. Magnes lapis, sive siderites, attrahit ferrum; expirat autem, si allium ipsi affricetur; reviviscit, sanguine hircino ipsi infuso. Electrum, sive succinum, paleas ac omnia levia ad seipsum trahit, præter ocimum. Aetitis lapidis duo sunt genera; alter enim densus est & solidus, alter vero rarus & inanis. Verum solidus alligatus mulieribus perficit foetus. Corallium a domo omnem livorem & infidias arcet. Idem faciunt & festucæ ebe-

ὡς τὰς Σπίρειας Σπίριμαζα ἀπὸ ὁμῶς
ἔκαστος ἑξ ἑαυτοῦ πύργος ἔδωκε
πανῶν. καλεῖται ὅτι τοιαῦτα (1) κε-
ρασόλα. Ἡ μαγνήτης λίθος, ἥτις
(m) σιδηρεῖς, ἐφέλκεται τὸ σίδηρον.
ἐκπνέει γὰρ, σκώρδης ἀετρίσιος αὐτῇ
ἀναζή τρυγίαις αἵματος ἐπιχυθέντος
αὐτῇ. (n) ὁ ἡλεκτρίωνος λίθος, ἥτις
σεχῶν, πάντα τὰ ἀχυρώδη καὶ κῆ-
φα ἐλκεῖ ὡς ἑαυτὸν, πλὴν ἀκίμω.
(o) Ὁ αἰτίτης λίθος δύο φύσας ἔχει.
ὁ μὲν γὰρ ἐστὶ νασὸς καὶ σκωρδής, ὁ δὲ ἀ-
ραιὸς καὶ ἀλάκερος. ἀλλ' ὁ μὲν νασὸς
ἀετρίσιος παῖς γυναιξὶ πλεον-
φορεῖ τὰ κυσφορέμια. ὁ (p) κερα-
λίος (8) λίθος ἐκείνους ἐν τῇ

(1) Κερασόλα.] *Vid. Annotat. ad Lib. 2. Cap. 19.*

(m) Σιδηρεῖς.] *Hesychius: Ἡρακλεία λίθος, ἣν ἐνίοι μαγνήτην λέγουσιν ὡς
ὁρθῶς... Κέκληται ὅτι ἔτις ἀπὸ Ἡρακλείας τὸ ἐν Λυδία πόλει. Διὸ καὶ Σοφοκλῆς Λυ-
δίου λίθον αὐτὴν καλεῖ. οἱ δὲ Σιδηρεῖς, οἱ δὲ Ἡρακλείωνες. "Magnes (Plinii verba)
" appellatus est ab inventore, (ut auctor est Nicander) in Ida repertus....
" Invenisse autem fertur, clavis crepidarum & baculi cuspide herentibus;
" cum armenta pasceret. Quinque genera enumerat Sotacius. Plutarchus
Vol. 2. p. 641. Ἡ δὲ σιδηρεῖς λίθος ὅτε ἄγει τὸ σίδηρον, ἀν' σκωρδῶς χειροῦ.
Putidam fabellam, de statua, in templo Serapidis Alexandriæ; magnetis
vi in aere pendula, narrat Cedrenus Pag. 325. & Suidas V. Μαγνήτης.
Nec absimilem prorsus de Muhammede historiolum creduli nobis tradide-
runt scriptores, quam abunde refellit Doelliff. Humfredus Prideaux in tra-
ctatu suo de Vita & Gestis Muhammedis. Vide Plinium de Dinocrate.*

(n) Ἡλεκτρίωνος λίθος.] *Plutarch. loco cit. Τὸ δὲ ἡλεκτρὸν πάντα κινεῖ
καὶ ἀετρίσιος κῆφα, πλὴν ἀκίμω, καὶ τὸ ἐλάττω βρεχόμενων. De succino vid.
Salmas. de Homon. Hy. Iatricæ, Cap. 101.*

(o) Ἀετίτης λίθος.] *Plinius Lib. 36. Sect. 39. binos Aetitas memorat;
Africanum pusillum ac mollem, candidam ac suavem argillam in alvo
habentem, friabilem; quem foeminei sexus putant. Alterum Arabicum;
durum, galla similem, subrutulum, duro lapide prægnantem; hunc marem
vocant. Dioscorides & Plinius Nostro suffragantur, Aetitis vires in par-
tibus retinendis mire depradicantes.*

(p) Κεραλίος λίθος.] *De Corallio vid. Dioscor. Lib. V. Cap. 139. &
Theophr. p. 396. Ovidius in Metam. sic ludit: "Nunc quoque Curalii
eadem natura remansit, " Duritiem tacto capiant ut ab aere, quodque
" Vimen in equore erat, fiat super equora saxum. Inde quibusdam Λι-
θόδενδρον dictum, & Metrodorus Gorgoniæ nomen ei imposuit, ab antiquâ
istâ Poetarum fabula.*

(8) MSS. F. L. & Bod. delent λίθος. An vero reponend. cum And:
& Lacuna κείμει.

(q) ἑβένος, καὶ αἰρίζου τὸ σπαλάθου, καὶ ἡ εὐώδης ἀναγαλλίς βοτάνη, καὶ ἡ σκίλλα ξηραίνουμένη, καὶ ἐν τῷ περὶ τοῦ βύρου τὸ οἰκίας κειμένη. ἡ (r) γαγάτης λίθος θυμιαίνουσα τὰ ἔρπετα διὰ τοῦ. αὕτη ἢ ἡ λίθος ψυχρῶ ὕδατι βρεχόμενη, καὶ πυρὶ περὶ σφραγισμένη, ἀπὸ τοῦ μάλαια λαμπρῶς, ὡς ὁ Νέστωρ ἐν τῇ Πανακείᾳ αὐτῆς φησιν· ἐλαίᾳ ἢ ἐπιβαλλομένη αὐτῇ, σβέννυ. Τὸ (s) ἀμύαντον κρεῖττον ἐστὶ τὸ πύρρος δύναμει, καὶ ἔκκαίεται, καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον μένει ἐν τῷ πυρὶ. Ὁμοίως ἢ καὶ ἡ (t) σαλαμάνδρα τὸ ἐλάχιστον ζῶον ἐν τῷ πυρὶ ἔχει τὴν γέννησιν, καὶ ἐν τῷ πυρὶ βιοῖ, ἔκκαίοντο ὑπὸ τῷ φλογέρι. Ταῦτα τὰς μυκτῆρας ῥοδίνῃ χειρὶ ἐνέει σκοτῶν. τράχης ἔκφυξεν, ἐὰν κείρης αὐτῆς τὸ πώγων.

ni, & radices aspalathi, & odorata anagallis, & scilla ficcata, & in vestibulo domus posita. Gagates lapis suffitus reptilia fugat. Idem lapis frigida aqua madefactus, & igni admotus, ignem concipit & ardet ingenti splendore, ut Nestor in Πανακείᾳ sua tradit: quod si oleum injiciatur, extinguatur. Amiantus ignis vim superat, & non comburitur, etiam si diu in igne maneat. Similiter & salamandra minimum animalculum ex igne generatur, & in igne vivit, neque exurit a flamma. Tauri, naribus ipsorum rosaceo illitis, tenebris offusis vertigine afficiuntur. Hircus non fugiet, si præcideris ipsi barbam.

(q) ἑβένος-] De Ebano Vid. quæ congesse-
runt Dioscor. Lib. 1. Cap. 129. Plin. Tom. 3. p. 10. Theophr. H. P. p. 78. & Salmas. ad Solinum. p. 1040. &c.---. Arboris nigra est materies, miri splendoris, artificibus omnibus nota. De Aspalatho supra diximus. Anagallidem abunde describit Dioscor. Lib. 2. Cap. CCIX.

(r) Γαγάτης λίθος-] Plinius ex Dioscoride---“Gagates lapis nomen habet loci & amnis Gaggis Lycia..... Niger est, planus, pumicosus, non multum a ligno differens, levis, fragilis: odore, si teratur, gravis.... Cum uritur, odorem sulphureum reddit: Mirumque, accenditur aqua, oleo restinguitur. Fugat serpentes. Idem de Thracio lapide tradunt Dioscor. Aristot. & Plinius.

(s) Ἀμύαντον-] Dioscor. Lib. V. Cap. 156. Ἀμύαντος λίθος γινώσκειται ἐν Κύπρῳ, συμπληρία χειρὶ τοιαύτης ὅν ἐργαζόμενοι ὑφάσματα ποιοῦσιν ἐξ αὐτῆς ὄντες ἰμωπώδες πρὸς τὸν αἶμα βληθέντες εἰς πῦρ φλογένται μὴ, λαμπερότερα ἢ ἐξέρχονται, μὴ καὶ καίονται. Asbestinum vocat Plinius Lib. 19. Cap. 1. eademque scriptis mandat. Saracenus autumat idem esse ac Linum Carpasium, quod Pausanias negat esse πυρὶ ἀλώσιμον. Plutarchus de Defectu Oracul. p. 434. Lapidem Carystium vocat, & queritur hisce verbis, quod esset --- χροῖον ἢ πολὺν, ἀφ' οὗ ἢ ἐν Καρύστῳ πέτρα πέπαυται μηρύματα λίθων μαλακὰ νηματοῖς συνεκφέρεται. Καὶ τῶν ὑμῶν ἰσχυράναι πνῆες οἶμαι χειρὶ μακροῦ, καὶ δίκτυα, καὶ κεκρυφάλους ἐκείθεν, ἔτε περὶ καίονται, ἀλλ' ὅτ' αὐτὴν ῥυπανθῇ χρωμένον, ἐμβολόντες εἰς φλόγα, λαμπρὰ καὶ ἀσφραγῆ καμίζον. Et Apollonius Dyscolus Capite XXXVI. refert, ejusmodi mappas ex lapide Carystio fieri solitas. Kircherus in Mundo Subterraneo (citante Harduino) scribit, redimiculum ex asbestino lino contortum sibi donatum fuisse ab Eminentiss. Cardinale de Lugo.

(t) Σαλαμάνδρα-] Salamandra genus est lacerti, simile terrestri crocodilo, inquit Nicandri Scholiastes, tardum, stellatum. “Hinc tantus rigor, (Plinius

(Plinii verba) ut ignem tactu restinguat, non alio modo, quam glacies. Idem asserunt Aristoteles, & Ælianus; vulgique valet opinio. Sed, teste Plinio, Sextius Niger, & Dioscorides negant; --- μάτλω πιστεύει μὴ καί-
εσθαι, inquit Diosc. Et Galenus varia recenset medicamenta, in quibus salamandra usta adhibentur: aliquantisper enim durantes in igne non absumuntur, donec madidus & mucosus humor, quo abundant, evanuerit. De Salamandra Romæ visa 1667. Consul. Acta Eruditorum An. 1667. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotyp. Lib. 1. testatur, Salamandras cibum esse suis gratissimum; causa non addita.

CAP. II.

De apibus, & quomodo ex bove generentur; quod βεζόνη appellatur. Florentini.

Locus, in quo apes ponentur, ad hybernium aut vernum solis ortum spectare debet, quo & hyeme calfiant, & æstate auræ inspirantes ipsas recreent. Aqua optima apum examinibus est, quæ per asperos calculos fluit, incorruptaque ac minime turbida est; nam & sanas conservat, & bonum mel facit. Verum petras, & saxa, itemque ligna aquam paululum supereminentia collocare oportet, quibus insidentes facile bibant. Si vero e terra non fluat aqua, ex puteo hauriatur in lacus torculares purgatos, aut in [fonticulos] vasa aquaria. Sint autem hæc juxta apes, ne ex aquæ gestatione ægrotent. Pabulo thymi maxime gaudent, & eo abunde pastæ, & plurimum mel conficiunt, & sobolem pariunt. Salvia quoque & thymbra, ac cytissus, jucundissima sunt apibus pabula, & novella examina cytisso maxime adhærent, ab

Κ Ε Φ. Β.

Περί μελισσῶν, καὶ πῶς αὖ ἐκ βοῦς (1) γένονται, ὃ καλεῖται βεζόνη. Φλωρεντίνους.

Το χωρίον, ἐν ᾧ ἔσονται αἱ μέλισσαι, περὶ φθαί πρὸς χειμερινὰς ἢ ἐαρινὰς ἀναβλάσας ἢ λίαν ζέῃ ὅπως αὖ θάλλωνται χειμῶντι, καὶ θέρει αὐταῖς ἐπιπνέουσι ἀναπαύωσιν αὐτάς. ὕδωρ δὲ κράτιστον (2) σμύλῃσι, τὸ ἀφ' τραχείας πέτρης φησὶ δέει, ἀδιάφθορόν τε καὶ ἀγύλωτον ὑγείας τε καὶ καθαρῆς μέλιτι ποιητικόν. Χρὴ δὲ ἐνιστάναι ὀρεῖας, πέτρας, καὶ ξύλα μικρὰ ἐπιτέροντα ὕδατι, ἵνα (3) ἐφιζάνουσι πίνωσιν ἀμογητέ. εἰ δὲ μὴ εἴη πέτρων ἀπὸ γῆς ὕδωρ, ἐκ φρέατος ὕδωρ ἐπαντλεῖν εἰς καθαροὺς λυγροὺς τε ἢ κρήνας. ἔστωσαν δὲ αὐταὶ πλησίον τῶν μελισσῶν ὅπως ὑδροφορέουσι μὴ κάμνωσι. (4) Μόνη δὲ ὁμοῦ μάλιστα χαίρεισι, καὶ ἀφθόνως τέττα νερόμηναι, μέλι τε πλεῖστον φέρεισι, καὶ σμῆνι πικτεσιν. (5) Ἐλελίσφακός τε καὶ θύμβρα καὶ κύπρος ἡδίσται μελισσῶν τροφαί, τὰ τε νέα σμῆνι πρὸς ζάνθ κυλίσσονται μάλιστα, & αὖτ' αὐτὰ λαμβάνει δόπο-

(1) Ita MSS. prius γένει. (2) Ex MSS. ante, σμηνίσι. (3) Emend. ex MSS. prius ὑφί. (4) Loco huic misere luxatio nihil medela asserunt MSS. Cum Interp. autem sic restituo, Νομῇ δὲ θύμβρα μάλιστα. (5) Emend. ex MSS. & Dioscoride; in pr. Ed. pessime λελίσφακός τε καὶ θύμβρα καὶ κύπρος.

νώτερον. αὐτὸ δὲ (6) καὶ κεκλεισθῆς, τὰ-
 πῆσι τὰ παρὰ τὴν ὑποδοχὴν ἀγχεῖα (7)
 ἀεὶσα ἐκ σανίδων (α) ὀξείνων ἢ συ-
 κίνων ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἐκ πιτυίνων
 ἢ φηγίνων. εὐρύς δὲ ἔσω πηχυαῖον, καὶ
 μῆκος δὲ πηχυ. κεκρίσθω δὲ ἔξωθεν
 κρύβας καὶ βολβίτες φυράμασιν ἡπτόν
 ᾧ ἂν σαπίη. τευπάν δὲ αὐτὰ χρεῖ
 πλάγια, ὅπως οἱ ἀνέμοι ἡρέμα εἰσ-
 πνέοντες τὰς τε ἀράχνας αὐτῶν καὶ
 τὰ εὐρωκίωντα ξεραίνωσι καὶ ἀφύ-
 λωσι. Χαίρει δὲ (8) ἐρημία μάλιστα
 τὸ ζῶον, καὶ ἀχρεῖται ἀνθρώπων ἐπι-
 φοιτήσθ. ὅθεν χρεῖ τὸ ἐσμοφύλακα
 θρίσκιον περικοδομήσθαι ἐξ ἀραιῶν
 λίθων, ἵνα αὐταὶ ἀφ' ὧν εἰσσε-
 τόμεναι, τὰς τε ἐπιβλαύοντας ὀρνείας,
 καὶ τὰ δρόσον δύνανται ἀφύγειν.
 φιλοῦσι δὲ τὰς ζυνήθεις νομάς, καὶ (9)
 ἐπὶ ξένας μνάς οὐκ ἂν ἐκῶσαι ἐλ-
 θοῖεν· διόπερ καὶ χάραν αὐταῖς ἀφ-
 φυλάττειν χρεῖ. εἰ δὲ περιμένω πνί,
 ἢ κατ' ἄλλην αἰτίαν, μετανομίζουσιν
 ἀνάγκη γένεσθαι, νυκτὸς καὶ ἡρέμα, καὶ
 δέρμασι τὰ ἀγχεῖα περιδύσας, αἰρέ-
 τω παρ' ἡμέρας. λαθὼν ᾧ ἔπε τὰ κη-
 ρία παραίξει, ἔπε τὰ ζῶα ἀνιάσθ.
 Τιθύμαλλον δὲ νεμηθεῖσαι, ὅτε πᾶσι
 γαστέριον, ἀφ' ἧρροισιν νοσῶσι. διὸ
 δεῖ ἀφανίζειν καὶ ἐκπίνειν τὸ ἐγγύς
 πεφυκότα, αὐταῖς τε ἰᾶσθαι, τὸ ροιᾶς
 ὅτε καρπὸς τὴν σκέπην, τῆτις τὸ κέ-
 λυφθῇ, κόψαντα, καὶ ἀφ' ἧς λεπτὴ κη-
 σκίνας σήσαντα, καὶ μὲλινός τε ἐοῖναι
 αὐτῇ φυράσαντα, (10) ἐ παρα-
 θέντα. Φθειρώσας δὲ ἰάσθαι κλῶνας
 μηλίας ἐ ἐρινεὺς καίων ἐ καπνίζων.
 (11) ἀμύδλωπίας δὲ νοσῶσας ἰάσθαι κα-

eoque facillime divelluntur. At ve-
 ro claustra, hoc est vasa quibus ex-
 cipiuntur, optima fiunt ex tabulis
 oxeinis aut ficulneis: Similiter &
 ex pineis aut faginis. Latitudo sit
 cubitalis, longitudo duorum cubito-
 rum. Foris autem calce & bubuli
 stercoreis tectorio oblinantur; minus
 enim sic cariem sentient. Perfo-
 rantur ea ipsa oblique, quo venti le-
 niter inspirantes tum araneorum te-
 las, tum alia situm contrahentia, re-
 ficcent & perfrigerent. Gaudet ma-
 xime solitudine hoc animal, & æ-
 gre fert hominum accessum. Quare
 apum custodem oportet murum cir-
 cumstruere ex raris lapidibus, quo
 ipsæ per cavernas involantes tum
 aves insidiantes, tum rorem effugere
 possint. Amant consueta pascua, &
 ægre sedes mutant; & ideo in eo-
 dem loco ipsas manere oportet. Si
 vero emptori cuiquam, aut etiam
 ob aliam causam, necesse sit ipsas
 transferre, noctu & placide, & pelli-
 bus obligatis vasis, eas tollat antequam
 luceat. Hac enim fallacia neque fa-
 vos perturbabit, neque animalia vexa-
 bit. Porro tithymallum depastæ, &
 succo gustato, alvi profluvio labo-
 rant. Quare si quis prope succre-
 scat, extirpandus & evellendus est,
 ipsæque curandæ sunt mali punici
 putamine, hoc est cortice tuso, &
 tenui cribro excusso, admixto melle
 ac vino austero. Pediculos autem
 ipsarum tolles, ramulis mali & ca-
 prifici incensis ac suffumigatis. He-

(6) Ita MSS. F.L. Bod. & Interp. ante καὶ κεκλεισθῆς. (7) Ex auctor.
 MSS. & Interp. pr. Ed. ἔσωσαν συκίνων. ταῦτα δὲ ἀεὶσα.

(α) Ὀξείνων.] Legendum potius ex Theophr. ὀξύνων. Theodorus Gaza,
 ubicunque occurrit ὀξύς, scissimam vertit, quod Salmasius improbat, &
 contendit ὀξύον Theophrasti nihil aliud esse, quam Cerrum Plinii, Argu-
 mentis a fructu ductis. Vid. Salm. in Solin. p. 334.

(8) Ita MSS. ante ἡρεμία. (9) Emend. ope MS. Barocc. prius con-
 junctim ἐπιξένας. In reliquis MSS. ἐπιξενέσαι. (10) Duas hasce voces
 MSS. & Interp. non cognoscunt. (11) Ex MSS. prius ἀμύδλωπίας.

betudinem

betudine vero visus laborantes sanabis foliorum origani suffitu. Quemadmodum autem apes ex bove natæ una & vicesima die vivificantur, sic etiam examina totidem diebus augentur. Verum reges ipsi in supremis favis reperiuntur. Oportet autem in singulis alvearibus unum relinquare, & reliquos perimere. Congregatæ enim ad singulos apes diffident, & ab opere cessant. Regum optimi sunt colore flavi, magnitudine sesquialtera ad proportionem apibus. Secundo loco sunt varii, paululum subnigricantes, magnitudine dupla. Cæterum e loco tithymallum, & veratrum, & thapsiam, & absinthium, & caprificum tollere oportet, omniaque quæ apem perdunt: Nam & mel vitiosum ex his faciunt ac fugunt. Similiter etiam infidiantia apibus animalia perdes, vespas nimirum & paros, meropas, hirudines, crocodilos, ac lacertas; & omnia apes perdentia fuga & eneca. Cum vero omnes homines accedentes moleste ferant, ipsosque impetant, iis tamen qui vinū & unguentū olent sæviores irruunt; & mulieres item

πᾶν φύλλον ὀρίαντα. ὥστε ἡ αἰ βαρύνει μίαν καὶ εἰκοστὴν ἡμέραν ζοογονεῖν ἔτω καὶ οἱ (12) ἐσμὸι αὐξάνον τὰς ἰσάμεις ἡμέρας. Οἱ δὲ βασιλεῖς ἐν ἀκροῖς τοῖς κηρίοις εὐρίσκον. Ἡ δὲ ἐκάστῳ σμηνίῳ ἓνα ἀπολιπόντες, τὰς λοιπὰς ἀφανίζουσιν. Συνιστάμεθα γὰρ πρὸς ἑκάστον αἱ μέλισσαι τασσάμεναι, καὶ τὰ ἔργα ἀφίσταν. Τῶν δὲ βασιλέων οἱ μὲν ἀριστοὶ εἰσι τῇ χροίᾳ ξανθοὶ, μέγας δὲ ἡμῖόλιον μελίσσης. αἱ δὲ δεύτεροι ποικίλοι, ἀλγὺν ὑπομελαινόντες, μέγας δὲ διπλάσιον. ἐν δὲ τῷ χροίᾳ πύμαλλον, καὶ ἐκτέρονον, καὶ θαψίαν, καὶ ἀψίνδιον, καὶ (13) ἀγρίαν συκλὴν ἐξαίρειν ἡ δὲ πάντα τὰ τῶν μέλισσαι φθείρονται ἀλλὰ μὴ τὸ μέλι φαῦλον (14) ἐργαζόμενα, ἀπὸ τῶν μεταλαμβάνουσιν. Τὰ δὲ ἐπιβλεπόντες αὐταῖς ἔτω ἀφαιρεῖς, (εἰσὶ δὲ σφῆκες, (b) αἰγθαλοὶ, (c) μέροπες, χελιδόνες, κροκόδειλοι, σαῦραι) καὶ πάντα τὰ τῶν μέλισσαι φθείρονται (15) ἀποσβεῖν καὶ ἀναεῖν. πρὸς πάντας δὲ προσιόντας ἀνθρώπους δυσχεραίνεσθαι, καὶ ἐπὶ αὐτὰς ὀρμᾶσθαι, χαλεπότερα εἰσι τοῖς οἷν καὶ μύρκα ὄξος καὶ γυναιξὶ δὲ ἐπέρχονται, μάλιστα ταῖς

(12) *Emend. ope MS. Bar. ante, δεσμῶν.* (13) *Interp. legebat ἀγρίαν συκλὴν sed MSS. ἔ. Varro pag. 111. ut in textu.* (14) *MS. F. ἔ. Interp. ut in textu. MS. V. ἐργαζόμενον. L. B. 1, ἔ. 2. habent ἐργαζόμενα.*

(b) *Αἰγθαλοὶ.* Aristoteles *Hist. Animal. p. 202. tria αἰγθαλῶν sive parorum genera enumerat; "Εστὶ δὲ (inquit) τὰ αἰγθαλῶν εἶδη τέτρα, ὁ μὲν ἰσχυρὸς μέγιστος" ἐστὶ γὰρ ἄσπρον ἰσχυρὸν. Ἐπεὶ δὲ ὁρεῖται, ἀφ' τοῦ ἀφαιρῆσαι ἐν τοῖς ὀρεσιν, ἔργον μακρὸν ἔχον. Ὁ δὲ τέττα ὁμοῖον μὲν τῶν ἄλλων, ἀφαιρῇ δὲ καὶ τὸ μέγας, ἐστὶ γὰρ ἐλάττω.*

(c) *Μέροπες.* *Avis, quæ Boeotia teste Aristot. μέροψ, Cretensibus, ex Bellonii observatione, μελιοσφάγος dicitur; subterraneum nidum condit, usque ad 4 cubitorum altitudinem, unde sex aut septem pullos educit; insignis propter mirum erga parentes amorem, ἔ. ἀφ' τοῦ ἀνυπεταργεῖν. Virgilius Georg. IV. abibus hostem esse indicat, ἔ. removendum suadet; "Ab-sint ἔ. picti squallentia terga lacerti" Pinguibus a stabulis, meropesque, aliaque volucres. Vid. Meropis formam ἔ. descriptionem apud Aldrovandum Ornithol. Lib. 12. Cap. XLV.*

(15) *Malim cum Interp. ἀποσβεῖν καὶ ἀναεῖν, in modo Imperativo,*

(16) ἡφροδισιασμέναις. Κεχελῶται
 ἢ τὰ ἀγγεῖα, ἐν οἷς αἱ μέλισσαι, ἢ
 θύμυς ἢ λεύκης ἀνθίσιν ἐπιμελῶς.
 μάλισται ἢ, ἵνα ἀγαπῶσι τὰς οἰκῆσθαι
 καὶ ἐμυρρίαιεν, νάρδος βοτάνης καὶ
 σμύρνης τὸ ἴσον ὁμοῦ λειάναις, πε-
 τρωπῶν τε μέλιτος συμμείξαις,
 τύποις χελῶται τὰ ἀγγεῖα. Ἰόδας ἢ
 ὁ βασιλεὺς Λιβύων ἐν λάρνακι ξυ-
 λίνῃ φησὶ δεῖν ποιεῖν μελίσας καὶ
 Δημόκριτον καὶ Βάρον, ἐν Ῥωμαίᾳ
 γλώσσῃ, ἐν οἷα φασὶ (17) ποιεῖ-
 ναι, ὅπῃ ἐστὶ ἐ ἀμεινον. Ὁ δὲ τέπος
 ἔστι, οἶκος σοι ἔστω ὑψηλός, δεκα-
 πηχυαῖος, καὶ εὖς πηχῶν ἑ. Ἐ ταῖς
 λοιπαῖς πλάσεσσι ἴσος. εἰσόδος ἢ εἰς
 αὐτὸν ποιεῖσθαι μία, καὶ θυελ-
 δος ἑ. ἐν ἐκάστῃ τείχῳ μία. εἰς
 τέτον ἐν ἀγαλὸν (d) βέν τρια-
 κην πέρμικον, εὐστρικον, λιπαρὸν μά-
 λισται, περίσῃσιν αὐτῷ νεανίας πολ-
 λὰς, καὶ τυπύτωσαν αὐτὴν ἰχυρεῶς,
 καὶ τυπύτωσαν αὐτὸν ῥοπαλοῖς ἀπ-
 κτεινάτωσαν, ὁμοῦ ταῖς σαρκὶ τὰ ὁ-
 ρεῖα συναλῆντες φυλακὴν ἢ ἐχέτω-
 σαν, τὸ μὴ αἰμῶσαι π τοῦ βοός,
 (εἰ γὰρ ἀνὴρ ἐξ αἵματος κυνθείη ἢ μέ-
 λισσαι) ταῖς πρῶταις πληγαῖς μὴ
 βιβαίως (18) ἐμπιστόντες. Εὐθὺς ἢ ἀπ-
 πιφράχθω πᾶς ὁ βοός πόρος ὁδόναις
 καθαράς καὶ λεπταῖς πύσῃ κεχρυσ-
 μέναις οἷον ὁμμάσαι, καὶ ῥῖνες, Ἐ σό-

invadunt, maxime eas quæ rei ve-
 nereæ operam dederunt. At vero
 vasa & alvei, in quibus sunt apes,
 thymi aut populi albæ floribus ac-
 curate oblinantur. Præsertim vero,
 ut domicilia sua diligant, & in ipsis
 maneat, nardi herbæ & myrrhæ
 portiones tere, quadruplo mellis ad-
 mixto, indeque vasa obline. Juba
 rex Libyæ apes facere in arca lignea
 jubet; Democritus autem & Varro,
 qui Romana lingua scripsit, in do-
 mo faciendas esse tradunt, quod et-
 iam melius est. Modus autem hic est.
 Domus sit tibi alta decem cubitos,
 latitudinis itidem cubitorum decem,
 & reliquis lateribus comparibus. O-
 stium in ipsa fiat unum, & fenestræ
 quatuor, in unoquoque latere una.
 In hanc inducas bovem triginta men-
 sium, carnosum, valde pinguem, fa-
 ciasque adstare ipsi juvenes multos,
 qui ipsum fortiter tundant, & fu-
 stibus cæsum occidant, simul cum
 carnibus ipsa etiam ossa comminu-
 entes; diligenter autem caveant, ne
 quid bovis cruentent, (Non enim ex
 sanguine apes generatur) primis pla-
 gis non violenter in ipsum irruen-
 tes. Statim vero obturentur omnia
 foramina bovis linteolis puris ac te-
 nuibus pice tinctis; velut oculi, na-

(16) Restitui ex MS. Bar. pr. Ed. ἡφροδισιασμέναις. (17) Præced.
 voculam δὲ deleui, auctor. MS. Bar.

(d) Βέν τριακην πέρμικον. Quæ ex bove putrefacto nascuntur apes, βερ-
 νείες, vel, ut Varroni, βερζήνη vocantur: Ælianus de Animal. Lib. 2. Cap.
 Ult. postquam varias laudes boum recensuit, hoc non omittit, quod apibus
 originem prabeant; & Virgilius ad finem Georgicorum eleganti sane
 carmine modum explicat: "Quattuor eximios præstanti corpore tauros
 "Ducit, & intacta totidem cervice juvenecas. "Post, ubi nona suos Au-
 rora induxerit ortus, "Inferias Orphei mittit, lucumque revisit. "Hic
 vero subitum ac dictu mirabile monstrum "Aspiciunt; liquefacta boum
 per viscera toto "Stridere apes utero, & ruptis effervere costis, "Im-
 mensasque trahi nubes, jamque arbore summa "Confluere, & lentis u-
 vam demittere ramis.

(18) Ita omnes MSS. & Interp. In pr. Ed. ἐμπιστόντων. ἀποκλινέμεν
 ἢ ὁ βοός, εὐθὺς ἐμπιφράχθω πᾶς αὐτὸς----

res, & os, & quæ a natura factæ sunt partes ad evacuationem necessariam. Deinde thymo substrato multo, boveque supino super ipsum reclinato, domo egrediantur, & statim januam & fenestras luto denso oblinant, ut neque aeri, neque vento, aliquis ingressus aut spiraculum pateat. Tertia autem hebdomade undique domum aperire oportet, & lumen aeremque purum admittere, præterquam ex ea parte unde vehemens ventus spirat: Si enim sic contigerit, fenestram, quæ secundum ventum sita est, clausam relinquere oportet. Postquam autem materiæ videbuntur animari, & spiritum sufficientem attraxisse, rursus claudere oportet, & luto velut prius oblinere. Undecima deinde post hanc diem ubi aperueris, invenies plenam apibus racematim inter se coagmentatis, & ex bove cornua reliqua & ossa, ac pilos, sed præterea nihil. Aiunt, ex cerebro gigni reges, ex carnibus vero alias apes; nascuntur autem & ex medulla spinali reges; præstare tamen omnibus aliis ex cerebro natos & magnitudine, & pulchritudine, & robore. Primam porro mutationem & transformationem carniū in animalia, & velut conceptum quendam ac generationem, inde cognosces. Aperta enim domo, parva & alba specie, inter seque similia, & non perfecta, neque jam omnino animalia, circa vitulum plurima videbis; immobilia quidem omnia, paulatim vero augescunt. Videbis etiam alarum excretionem jam articulis distinctam, videbisque apes proprium colorem accipientes, circumfidentesque regem & advolantes; verum brevius, & subtrementibus a-

μα, καὶ ὅσα τῇ φύσιν πεποιήται εἰς κένωσιν ἀναγκαίαν. ἔπειτα θύρον ὑποσώσαντες πολὺν, καὶ ὑπὸν ἐπ' αὐτῇ καθαθέντες τὸ βῆν, ἐξελθόντες τῷ οἴκῳ εὐθύς τὴν θύραν καὶ τὰς θυρίδας ἐπιχειροσάτωσαν πηλῶ στεφανῶ, ὥς μήτε αἴερος, μήτε ἀνέμου εἰσδύσιν ἢ ἀφ' ἀπύσιν ἤντινα εἴναι. Τρίτῃ ὃ ἐδομῶδι χρὴ πάντοθεν ἐξανοίξαντα εἰσεῖσθαι φῶς τε ἔ' αἶερα καθαρόν, πλὴν ὁπόθεν ἂν κατ' αὐτὴν σφοδρὸν πνεῦμα· (19) εἰ γὰρ ὧδε ἔχει, τὴν κατὰ τὸ τοῦ εἰσόδου κεκλεισμένην χρὴ εἶσθαι. ἐπὶ αὖτ' ὃ δόξωσιν ἐμψυχῶνται αἱ ὕλας πνεύματος αὐταρκεῖς ἐπισπατάμεναι, αὐτὰς χρὴ συγκλείειν τῷ πηλῶ κατὰ τὴν περὶ τέραν χρῆσιν. ἐνδεκάτῃ ὃ μὲν πύτῳ (20) ἡμέραν ἀνοίξας εὐρήσῃς πλῆρη μελισσῶν βοτρυδὸν ἐκ' ἀλλήλων σινησμένων, ἔ' τῷ βοὸς λειπόμηναι τὰ κέρματα καὶ τὰ ὄσα, καὶ τὰς τείχας, ἄλλο ὃ μνηδέν. Φασὶ γ', ἐκ' ὧ ἐγκεφάλου γίνεσθαι τὰς βασιλέας, ἐκ' ὧ τ' σαρκῶν τὰς ἄλλας μελίσσας· (γίνον) ὃ καὶ ἐκ' ὧ νωπαῖα μυελῶ βασιλεῖς·) κραπιστέον μέντοι τὰς ἐκ' ὧ ἐγκεφάλου μεγέθει πε, καὶ καλῶς, καὶ ῥάμνῃ τ' ἄλλων. τὴν ὃ πρῶτῳ τροπὴν καὶ μετεβολὴν τῶν σαρκῶν εἰς ζῶα, καὶ οἰονεὶ κύησιν πνεύματος καὶ γένεσιν, κατὰ τὴν εὐρήσῃς ἐνπύθην. (21) ἀνωκισμένους γὰρ τ' οἴκῳ, μικρὰ ἔ' λυκά τὸ εἶδος, ἔ' ἀλλήλους ὄμναι, καὶ ἔ' τέλεια, ἔ' τε ἤδη πάντῃ ζῶα περὶ τ' μόσχον πληθύναντα (22) ὅψῃ ἀκίνητα μὲν παύσαι, κατὰ μικρὸν ὃ αἰετίζοντα. ἰδοὺς δ' ἂν ἔ' τὴν περιεφύησιν ἤδη διαρθρωμένην, τὴν τε οἰκίαν χρῶν λαμβανούσας, καὶ περικαθεζομένας τ' βασιλέα, καὶ περισπιτωμένας (23) βραχύπερον ὃ, καὶ ὑποστρεμύσας ταῖς πτέρυξι, ἀφ' ὧ τὴν ἀφ' αὐτῶν τ' πλήσεως, καὶ τὴν τ' μελῶν

(19) Supplevi hanc περιγραφὴν ex MSS. (20) Ita MSS. pr. Ed. ἡμέρα.... πλὴν---. (21) Malim cum Interp. ἀνωκισμένους, sed MSS. ut in textu. (22) Sic lego, prius ὅψῃ. (23) Casaub. βραχύπερον.

ἄτονίαν. Προσιζάνουσιν ἡ ταῖς θυρίσι
ροιζήδον, ὡς ἔστιν ἐν βιαζόμεναι ἀλ-
λήλας, πῶθ' ὁ φωτός. ἀμεινον ἡ
ταῖς ἀνοίξεις καὶ ἀπιδράξιν τῶν θυρί-
δων, καθὼς εἴρηται, παρ' ἡμέραν
ποιεῖται. δέος γὰρ μὴ μεταβάλλων
ἤδη πλὴν τῶν μελισσῶν φύσιν, ἀλλὰ πλὴν
πλείων σύγκλεισιν. τοῦ γὰρ σαβίλου
κατὰ καιρὸν τῆς ἀέρος μὴ λαμβάνον-
τος, ὡς περ πνιγμῶν δίοδον. ὁ δὲ ἡ
οἷα ὁ μελισσῶν ἐγγὺς ἔστω, καὶ ὅταν
(24) ἐκπελάσωσιν ἀνοιγόμεναις ταῖς
θυρίσιν ὑποθιμίαν θύμω τε καὶ (ε)
κνεώρῃ. τῇ γὰρ ὁσμῇ ἐλκύσθαι αὐταῖς
εἰς τὴν μελισσῶνα, (25) πεθεραπυ-
μέναις ὁσμῇς ἀνθρώπων. ταῦτα γὰρ θυ-
μῶν σὺν ἀκέραις εἰσέλαιος. χαί-
ρουσι γὰρ μέλιτι τῇ εὐωδίᾳ καὶ ἀν-
θεσιν, ὡς (26) εἰκότως εἶναι μέλι-
τος δημιουργός.

(24) Hunc locum fœde corruptum restitui, ex opt. Cod. Bar. In pr. Ed. ἐκπελάση, μύσιν ἀνοιγόμεναις.

(ε) Κνεώρῃ.] Cneorum, quod Julius Hyginus *Casiam* vocat, Apibus propter odorem apprime utile censuerunt Veteres. Duo genera ex Theophrasto memorat Plinius; Nigrum, & Candidum; Hoc odoratum est, folio oleagineo, humi se spargens, ramis crassis & numerosis: Nigrum folia habet carnosa, qualia tamarix, & inodorum. Germinant & florent post æquinoctium autumnii.

(25) Ita MS. Bar. ante πεθεραπυμέναις. Interp. & Casaub. πεθεραπυμένον, & referunt ad μελισσῶνα, non ad apes. (26) MS. Bar. εἰκόσιν... δημιουργός.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ μελιτῶν. Διδύμε.

C A P. III.

De apibus. Didymi.

Ἡ μέλιτι πάντων τῶν λοιπῶν ζώων
ἐστὶ σφοδρῶς καὶ εὐμνηστικῶς
καὶ σύνεργος ἀνθρώπῳ κατὰ τὸ
συνεῖδόν. ὁ δὲ καὶ ἀσκαδὸς ζώον ὑπὸ
αὐτῆς (1) θύον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, ὁ γὰρ
σιμῶν ἀνθρώποις. καὶ ἡ πολιτεία
τάς τ' αὖτε ζωὴς ἀσσεύει ταῖς μάλιστα
εὐνομημέναις τῶν πόλεων. τὰς τε γὰρ
ἐξόδας κατὰ ἡγεμόνα καὶ ἀπὸς ἐπί-

Apis omnium aliorum animalium
sapientissima est & artificiosis-
sima, & intelligentia ad hominem
prope accedit; opificiumque ejus ve-
re divinum est, & hominibus utilis-
simum. Politia quoque hujus ani-
malis assimilis est regimini urbium
optime institutarum. Nam & egre-
diuntur pro ducis arbitrio & ad ejus

(1) In MSS. ἐστὶ θύον ὃν ἀληθῶς.

præceptum; & a floribus & arboribus lachrymas glutinosissimas ferentes, his velut unguine quopiam pavimentum illinunt, itemque ingressus. Aliæ mel inde conficiunt, aliæ aliud quid faciunt. Est præterea purissimum animal, nulli graveolentiæ immundæ rei infidens; neque gulosum est, neque ad carnes, neque sanguinem, neque ullam pinguedinem advolans, sed solum iis, quæ dulcem succum habent. Neque vero aliorum labores devastat, resistit tamen fortissime iis, qui ipsius labores destruere aggrediuntur. Cum autem sibi conscia sit suæ imbecillitatis, angustos facit & sinuosos ingressus in domunculam suam. Si quod igitur animal ingressum fuerit, ut ipsis damnum inferat, plures circumstantes ipsum facile occidunt. Demulcet autem hoc animal & optima modulatio; unde sane mellarii ipsas dispersas, cymbalis pulsatis, aut manuum concinno plausu congregant. Solum autem hoc animal ducem quærit, qui omnium curam agat: quapropter semper colit regem, concomitaturque alacriter, in quocunque tandem ordine collocetur, & defessum ipsum sustinet, & cum nequit volare, gestat & conservat. Maxime vero segnes odit; quapropter defides & otio deditas, consumentesque elaboratum mel, unanimiter occidunt. Cæterum artificium ejus prope ad humanam intelligentiam accedere videtur, quod cellas sexangulares faciat.

(2) Ex MS. V. *prins* *πρωτεύεται*.
λότρυον.

ταγμα ποιεύται. ἀπὸ ὧν τὸ ἀνθρώπου καὶ τὸ δένδρων τὰ κηλιδέστερα τὸ δακρύων φέρουσι, τέτοις ὥσπερ ἀλοιφῇ τὸ ἔδαφος χρίουσι, καὶ τὰς εἰσόδους. αἱ δὲ πρὸς τὸ μέλι παρασκευάζονται, αἱ δὲ ἄλλοι σιωπῶντες. ἐστὶ δὲ καὶ καθαρόν ὑπερβολῇ τὸ ζῶον, ἐδενὶ τὸ δυσάδων ἐ ἀκαθάρτων πρῶσιζάνον· ἔτε λίχνον, ἔτε ὁ σαρκῆν, ἔτε αἵματι, ἔτε λιπαρσμάτι ἐδενὶ (2) *πρωτεύεται*, ἀλλὰ μόνοις τοῖς γλυκύν ἔχουσι τὸ χυλόν. ἔτε λυμαίνεται τὰς ἄλλων πόνας, ἀμύνει μέντοι ἰχυρότατα τὰς λυμαίνεται τὰς αὐτῆς ἐπιβαλλομένης πόνας. Εἰδὺν δὲ τὴν αὐτῆς ἀσθενεῖαν σενὰς ποιεῖ καὶ ὅτε εἰς εὐθὺ τεταγμένας τὰς εἰς τὴν αὐτῆς οἶκον εἰσόδους. τὰς δὲ εἰσπορευομένας ἐπὶ βλάβῃ πλείους περιστάσει ραδίως καταιρεῖσι. Θέλγει δὲ τὸ ζῶον καὶ κάλλιστον μέλι· ὅθεν οἱ μελισσοκρητοὶ διασκορπιζομένης αὐτῆς κυμβαλίζοντες, ἢ τὰς χεῖρας εὐρύθμως κρητύντες, σιυνάγουσι. Μόνον δὲ τὸ ζῶον ζητεῖ ἡγεμόνα τὸ ἐπιμελησόμενον τὸ ὅλον· διόπερ αἰεὶ πρῶτον βασιλέα, καὶ σιυνέπειται μὲν πρῶτον μίας, ὅπερ πρὸν ταγῇ, κάμνονταί τε αὐτὸν σιυνυπολαμβάνει, καὶ μὴ δυνάμενον πέπεισθαι φέρει καὶ διασώζει. Στυγερὴ δὲ μάλιστα τὰς ἀργάς· διὸ καὶ τὰς ἀργαῖν πρῶταιρεμμένας, καὶ διαπανάσας τὸ πόνηθῆν, κρινῶς ἀναιρεῖσι. τὸ δὲ (3) φιλότεχνον αὐτῆς καὶ ἐγγὺς λογικῆς διανοίας μάλιστα θεωρεῖται, ἐξ ἧς τὰς θήρας ἐξαγώνους ποιεῖ.

(3) Ita MSS. *ἡ* Interp. ante φι-

Κ Ε Φ. Δ.

CAP. IV.

Πρὸς τὸ μελίσας μὴ
Φθύγῃ. Τῷ Αὐτοῦ.

Ut apes non fugiant.
Ejusdem.

Οὐκ αὖν ὅ φύγειεν αἱ μέλισσαι, εἰ
βοὸς πρωτότης ἀφοδεύματι
χείρας τὰ εἴματα (α) τῶ παθῶν.
(1) ἰσάντες ὅ καὶ εἰσοικισμένους ὅ
ἐσμὸς, λαβὼν ἥριμα τὴ βασιλέα τῶ
πτερῶν φέρον αὐτῶ τὰ ἀκρῶ. μέ-
νοντος ὅ αὐτῶ ἔνδον, ἐπὶ ἀποστήσον-
ται. Μέλισσαι δὲ φεύχονται, ἐὰν ἀ-
ρείας καὶ ἡμέρας ἐλαίας φύλλα ὁμοῦ
τρέψας, τὰ σμήνη καὶ ἐσπέραν ἐ-
πιχείσης, ἢ μελικράτω τὰς τοί-
χας καὶ τὰς κυψέλας καταχρίσης.
χρὴ ὅ ταῖς πρωτογόνοις τρεφῇ πα-
ραφύειν ἐν σκάφαις οἰόμενι (2) ἐ-
χέταις, φύλλων δὲ θύμβρων πολυ-
αυθῶν, εἰς τὸ μὴ ἀποπνίγῃ. οἱ ὅ
σταφίδας κυγκόφαντες, καὶ θύμβρους
μικροὺς παραμυγνύοντες, καὶ μάζας
παραπιδέντες, ἄριστα τὰς ἐσμὸς ἀ-
νατρέψουσιν, ὅταν ἀπὸ χιμῶνα ἢ
καυμά οἶκοι μένουν λιμώτῃσιν.
Ἡρινῶν ὅ δέκα ἡμερῶν διαλθῶν,
καπνὸς βολβίτης ξηρῶ ἐπὶ τὰς νομάς
αὐταῖς ἐξελαίας, κατακρίσης δὲ καρή-
σεις τὰ ἀγγεῖα. τῆς τε ὅ κόπρος τὸ
δυσώδες ὄκνον αὐταῖς ἀποσφύρει, καὶ
τὰ ἀρρέχνια ἐμποδίζει. Εἰ ὅ πάλαι
πολλὰ σμῆνα κηρίων τοῖς ἀγγείοις ἐν-
εῖν, καὶ φαιλότερα λαμβάνειν χρὴ,
ἵνα μὴ τῇ στενοχωρίᾳ νοσῶσιν. ἐσμὸς
ὅ ἐξ ἑνὸς ἀρρέχου πλέον (3) ἢ δύο δὲ χρὴ
αἶρειν. ἀπρόφοι ὅ καὶ ἀσθενεῖς ἔσονται.

A Pes non fugient, si bovis, quæ pri-
mum peperit, sterus loculorum
osculis obleveris. Fixo autem & inha-
bitante adhuc examine, regem leniter
alisprehendito, ejusque extrema
præcidito. Ipso enim intus manente,
non discedent. Non fugient apes,
si sylvestris & fativæ oleæ folia si-
mul trita alvearibus sub vesperam
illeveris, aut aqua mulsa parietes &
alvearia obleveris. Recens porro e-
ditis cibum in pelvibus apponere o-
portet, in quibus sit vinum mulsum,
thymi scilicet folia & thymbræ mul-
tum floridæ, ne suffocentur. Alii
uvis passis confusis, & modica thym-
bra admixta, massas faciunt, eisque
examina optime nutriunt, quum pro-
pter hyemem aut æstum domi ma-
nentes famelicæ sunt. Post decem
vero dies vernas, fimi bubuli aridi
fumo ipsas ad pascua expelles, & pur-
gabis atque verres vasa. Stercoris
enim foetor segnitiam eis inducit,
& aranearum castes ipsas impediunt.
Si vero multi favi in vasis fuerint,
deteriores eximere oportet, ne ob
loci angustiam ægrotent. Examina
autem ex uno vase plura quam duo
non sunt tollenda. Macilenta enim
& debilia erunt.

(α) Τῶν παθῶν. Du Fresne in Glossario: Πάθη, pro φάθη, Stabulum.
Et Eustathius in Iliad. X. Χειτῶν (inquit) τὸ χωρὲν ἀσπράγαλον, ὃ καὶ κείθιον
Ἰωνικῶς λέγεται, καὶ τὸ ἐντεῦθεν, ἐντεῦθεν οἷς ὁμοῖον ἰδιωτικῶς καὶ τὸ φάθη,
πάθη, ἐναλλαγῇ φωνημάτων.

(1) Ita legend. in pr. Ed. ἰσάντες . . . λαβὼν, MS. Bar. habet ἐνσάντες.

(2) Ita MS. Bar. Cat. autem MSS. ἔχον τῶ φύλλων, Interp. legebat θύμβους
φύλλων. (3) Ex MSS. prius τῶν.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

Quando apes vindemiare oporteat. Eiusdem.

Πότε δεῖ τευγαῖν τὰς μελίτας. Τῷ Αὐτῷ.

Οptimum tempus vindemiæ mel-
lis & favorum est ad Pleiadum
ortum; secundum Romanos vero
mensis Maii principium. Secunda
vindemia est, incipiente autumnno.
Tertia, Pleiadibus occidentibus, circa
Octobrem mensem. Non tamen de-
finitis ac certis diebus, sed juxta fa-
vorum perfectionem. Si enim, ante
quam perfecte contexti sint favi, mel
eximatur, ægre ferunt & cessant præ-
fiti. Idem etiam faciunt, si præ a-
varitia omne mel exemeris, & alve-
aria penitus evacuaveris. Oportet
enim decimam partem ipsis relin-
quere, tum vere, tum æstate; hyeme
vero duabus partibus relictis, tertia
tantum est auferenda. Sic enim ne-
que animum despondebunt, & ali-
mentum abunde iis suppetet. Cæ-
terum bubuli fimi fumo ipsas expel-
lere oportet, aut malvæ sylvestris
masculæ suffitu, quam δένδρομαλά-
χην appellant. Eiusdem succo vin-
demiatores illini oportet, ob ipsarum ictus. Prodest & apiastrum
illitum, & flos lentisici.

Καὶ εἰς αὐτὸς τευγαῖν μέλι καὶ κη-
ρία ἐπιτολὴ Πλειάδων καὶ τῶν
τῶν Ῥωμαίων, μὲν δὲ Μαΐας καὶ
ἀρχῆς. δεύτερῳ τευγητὸς, ἀρχο-
μένῃ φθινοπώρῃ. Ἐτερίτος, δυσμε-
νῶν Πλειάδων, ὡς ἂν Ὀκτωβρίου μην-
ια. Ἐμύντοι ὡλισμέναις ἡμέραις,
ἀλλὰ τῇ τῇ κηρίων τελειότητι. πρὶν
(1) ἢ ἐξυφῆναι εἰ τευγηθῆεν, ἄχ-
θοντα καὶ παύον διψῶσα. Τὸ δὲ
αὐτὸ δρῶσι, καὶ ἀπλήτως πάντες τὴν
καρπὸν ἀφέλῃς, καὶ κενώσῃς τὰς
κυψέλας. δεῖ ἢ τὴν δεκάτην μέρ-
την αὐταῖς ἀπολείπειν ἕως πρὶν, καὶ
τέρως χειμῶνος ἢ τὸ τρίτον μέρος
λαβόντες, τὰ δύο μέρη καταλαπτεῖν
αὐταῖς. ἔτι ἢ ἔτι ἀθυμήσῃς, καὶ
τροφὰ ἔξῃς. Χρὴ ἢ καπνὸν βο-
βίτης ὡραπελαυνεῖν αὐταῖς, ἢ μα-
λάχης ἀγρίας ἀρρενος, ἢ (α) δένδρο-
μαλάχην καλεῖσθαι. χρὴ ἢ πύθης
κρίσεως τὴν τευγῶντα δεῖ, ἢ τὰ δὴ γ-
μαῖα. ὡφελεῖ ἢ καὶ (β) μελιτῶν
καταχειοδεῖσθαι, καὶ ἀνθος χίνης.

(1) Ita MSS. prius ἢ ἐξυφῆναι, εἰ---

(a) Δένδρομαλάχην-] *Malva arborescens*, agrestis *malva* species, quam
Altheam sive *Ibiscum* vocant, Galeno est ἀναδένδρομαλάχη. Recentioribus
Græcis, Δένδρομελόχας. Vid. Du Fresno.

(b) Μελιτῶν-] Dioscorides Lib. 3. Cap. 118. Μελισσόφυλλον, ὃ ἐνίοι
μελιτῶν καλεῖσθαι, ἢ τὸ ἡδεῶς τῇ πόσιν τὰς μελίτας. Ὁμοίως ἢ αὐτῆς τὰ
φύλλα καὶ τὰ κεντρία τῇ βαλλωσίῃ. i.e. *Apiastrum*, quod Græci *Melissophyl-
lon* ἢ *Melittanum* vocant, quod apes ea delectentur, foliis ἢ canaliculis mar-
rubio nigro similis est.

Κ Ε Φ. Γ.

Τρυγῶντα μέλι μὴ τύπ-
τεσθαι. Παξάμυ.

ΤΗλεως πεφρυγμένης ἀλεύρης, καὶ
μαλάχης ἀγέλης ἀπυχύλισμα
παρρηχίας σὺν ἐλαίῳ, μέλιτός πε
πάχης ποιήσας, ἐπὶ χεὶρ τὸ πρῶτον
καὶ τὰ γυμνά τῷ σώματι δα-
ψιλῶς, καὶ ροφήσας (1) ἐμφύσῃσιν
εἰς τὴν μελισσίαν τρεῖς ἢ τετράκις.
Καὶ (2) ἀναψύξας πυρρῶτον εἰς
χυτρίδιον, καὶ πρὸς τὴν πυρρῶτον
διὰ ἄφης εἰσέλκεναι τὸ καπνὸν ἐφ'
ἡμιάριον, ἐπ' αὐτῆς περὶ τὸ ἐξωτὸν
χυτρίδιον, ὅπως ὁ (3) καπνὸς ἐξω
πρὸς τὴν μελίαν, καὶ ἔτω τρυγῶν. ὁμοίως δ'
καὶ τὸ σφικτὸν τὰς νεοσσίας ἀν' βέλῃ
ἐξαιρεῖν, ἔτω σκεύαζε, πρὸς μίξας
(4) ὅλα φακῶ ἀλευρον.

(1) Ex MSS. antea ἐμφύσῃσιν. (2) Ita MSS. prius ἀναψύξας. Interp.
legebat ἀναψύξας βόλκετον. (3) Emend. ope MSS. pessime antea, καρπὸς
πρὸς τὴν μελίαν καὶ ἐξω. (4) Ita etiam MSS. sed Interp. legebat βολκίτω.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ μέλιτος, καὶ θεραπείας
αὐτῆς. Διοφάνης.

(a) Ἀριστον μέλι τὸ Ἀττικόν, καὶ τὸ
Ἀττικὸν τὸ Ὑμηττικόν. καλὸν
ἔστι τὸ γινόμενον ἐν ταῖς Νήσοις. ὅ
ἢ Σικελικὸν τὸ (1) Ὑβλαῖον, καὶ ὅ (b)
Κρητικὸν (2) τὸ Ἀκραμαμυρίον,

(a) Ἀριστον μέλι-] Ita Dioscor. Cap. de Melle: Μέλι πρῶτον τὸ Ἀττικόν,
καὶ δεύτερον τὸ Ὑμηττικόν καλούμενον, εἴτα τὸ ἀπὸ τῆς Κυκλάδων νήσων, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς
Σικελίας Ὑβλαῖον καλούμενον. Hybla autem Mons Siciliæ, cognomini Urbis
imminens. (1) Ex MSS. prius Ὑβλαῖον.

(b) Ἀκραμαμυρίον,-] Nec Urbem, aut Montem Ἀκραμαμυρίον in
Creta positum, vel ut MS. Barocc. habet Ἀκραμαμυρίον, apud Geographos
Veteres, aut Recentiores, invenire mihi contigit. Videant Eruditi.

(2) In MS. F. hæc vox scribitur Ἀκραμαμυρίον, in MSS. V. L. ἔστι Bod.
Ἀκραμαμυρίον, Interp. Ἀκραμαμυρίον.

C A P. VI.

Ut vindemiator mellis non
pungatur. Paxami.

AD farinam fœnigræci torrefactam
malvæ sylvestris succum affun-
de cum oleo, factaque mellis spissi-
tudine, faciem & nudas corporis
partes plurimum illine; inde etiam
sorbetο, & in alvearia ter aut qua-
ter sufflato. Ferrum ignitum in ol-
lula restinguito, & admota fenestellæ
alvearii, fumum ad dimidiam ho-
ram irrampere finito, & postea ele-
vatam ollam foris teneto, quo fu-
mus foris redundet, atque sic vin-
demiato. Similiter autem & vespa-
rum nidos ac cellas perdes, si ad bu-
bulum fimum lentis farinam admi-
scueris.

C A P. VII.

De melle, & ejus cura.
Diophanis.

Optimum mel est Atticum, & ex
Attico Hymettium. Bonum
est & quod in Insulis fit. Ex Siculo
optimum est Hyblæum, ex Cretico A-
cramaumorium, ex Cyprio Chytium,

ex Coe autem Calymnium. Specie autem sit pellucidum & subflavum, tactu læve, & si quis trahat ipsum, diu sibiipfi coherens & continuum maneat; & sublatum in sublime sensim defluat, in tenuitatem abiens, ac lente abstrahatur, crassum etiam elevetur, & odor bonus adfit. Cum autem omne mel multo tempore reficcetur, Atticum liquidum permanet, colore autem nigrescit. Quod igitur peioris notæ est mel coque, melius enim evadet; optimum vero crudum edas. Non solum enim in cibo sumptum jucundum est, sed etiam longævus homines facit. Qui igitur in senecta melle cum pane solo nutriuntur, diutissime vivunt; & sensus omnes sanos ac integros conservat. Democritus interrogatus, quomodo homines fani manerent & longævi fierent, respondit, Si externas corporis partes oleo, internas melle illinerent. An vero adulteratum aut sincerum sit mel, aquæ ipso immerso cognoscas. Quod enim adulteratum non est, tangentis manus non fædabit.

(c) Τὸ Χύτειον,] Steph. Byzantinus V. Χυτερί. Χυτερί, Κύπρος πόλις, ἢ ὠνομάσθη Ξεναγόρας φησὶν. ἀπὸ Χύτρε & Ἀλέδρε, & Ἀκάμανι. Ὁ ποταμὸς Χύτει. Vide Ptolemæum Lib. 5. Cap. 14.

(3) Ἀν τὸ Κῶς delend. cum Calymnæ in Co insula nulla fiat mentio?

(d) Καλύμνιον,] Mel quod ex Calymna, vel Calydna Insula, (utroque enim nomine insignitur) ortum traxit, maximo in pretio fuit, testibus Strabone sub finem Lib. 10. Plin. Tom. 2. p. 499. & Ovidio Lib. 8.

(4) Hunc locum pessime luxatum restitui ope MS. Barocc. In pr. Edit. --- βραδὺ ἀποσπόμενον συνάψας ἀφαιρέσω, καὶ προσενέσω τὰ εὐώδη.

(e) Μακροβίους πειεῖ.] Athenæus p. 47. Τῶν Πυθαγορείων τρεφὴν ἦν ἀρίστῳ μὲν μέλι, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης, τὰς προσφερομένους αὐτὸ αἰεὶ ἐπ' ἀρίστη λέγων ἀνόσως διατελεῖν. Et Lycus scribit, Cynrios maxime longævos esse, quod melle plurimo vescantur.

(f) Δημόκριτος.] Eadem totidem pene verbis de Democrito narrat Athenæus p. 46. Ἐχαιρε ὁ (inquit) ὁ Δημόκριτος αἰεὶ τὰ μέλι. Καὶ πρὸς τὸν πυθόμενον, πῶς ἂν ὁ γῆρας τις διέλθῃ, ἔφη, Εἰ τὰ μὲν ἐντὸς μέλι βρέχῃ, τὰ δὲ ἔκτὸς ἐλαίῳ. Ubi plura de Philosopho semet melle sustentante, usque dum Theophrastus praterirent. A Democrito responsum suum didicit Pollio Romilius, quem Centesimum annum excedentem Augustus interrogavit, quamnam maxime ratione vigorem illum animi corporisque custodisset? Respondit; Intus mulso, foris oleo.

(5) Ita MSS. prius γέσσαντο.

καὶ τοῦ Κυπρίου τὸ (c) Χύτειον, καὶ (3) τὸ Κῶς τὸ (d) Καλύμνιον. Ἔστω ὃ εἶδεν διαιτῆς καὶ ὑπόξανθον, καὶ ἀψαμένον λεῖον, καὶ ἐλκροντι ἐπιπολὺ συναφὲς ἑαυτῷ μενέτω, καὶ μετέωρον ἀραντῷ, ἥσυχῃ ἀπορρέτω, καὶ εἰς λεπτότητα ἐλθόν, καὶ (4) βραδὺ ἀποσπασθέν, παχὺ ἀναφρέστω, καὶ προσέσω τὰ εὐώδη. πολλὰ δὲ τὰ χεῖρῳ πάντος μέλιτος ἡρανομένης, τὸ Ἀπικὸν μέλι ὑγρὸν διαμένει, τὴν δὲ χειρὶν μελαίνεταί. Τὸ μὲν ἐν χειρὶν μέλι ἔψα, ἄμεινον γὰρ ἔσται τὸ δὲ ἀριστὸν ἔσθιε ἁμὸν. & μόνον γὰρ ἡδὺ τοῖς χρωμένοις, ἀλλὰ καὶ (e) μακροβίους ποιεῖ. οἱ δὲ ἐν γῆρα μέλιτι μὲν ἀρτε μόνον τρεφόμενοι, ἐπὶ πλείστον βίωσι καὶ τὰς αἰσθήσεις δὲ διαφυλάττει πάσας ἐρρωμένας. (f) Δημόκριτος δὲ ἐρωτηθεὶς, πῶς ἂν ἀνοστέ καὶ μακράωνες γίγνοιτο οἱ ἄνθρωποι, εἶπεν, Εἰ τὰ μὲν ἐντὸς ἐλαίῳ & σώματι, τὰ δὲ ἐκτὸς μέλιτι (5) χεῖρσιν. εἰ δὲ ἄδολον ἔσται μέλι, βάψας ἅψας αὐτὸ ἄδολον γὰρ ὑπάρχον καθαρῶς ἅψας.

CAP.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Μελισσῶν σμήνη μὴ Φαρ-
μακῶν, μηδὲ ἀγρῶν,
μηδὲ οἰκίας, μηδὲ κτη-
νοτροφεία, μηδὲ ἐργα-
τήρια. Λεοντίνις.

*Ut neque alvearia, neque agri,
neque domus, neque pecorum
stabula, neque officinae, ullo
incantamento afficiantur.
Leontini.*

Οὐκ μέλαν ὁπλὴν τῷ δεξιῷ
ἄμω κατόρυξον ὑπὸ τῷ ἔδῳ τῷ
εἰσόδῳ, καὶ ἐπὶ τῇ ῥητίνῃ (1) πιτυίνην
ὕγρην, (αὕτη ἡ (α) ἐν Ζακύνθῳ
γίνεται ἐκ τῆς λίμνης ἀναφερωμένη,
ὡς ἡ (b) ἀσφαλὶς ἐξ Ἀπολλωνίας
τῇ κατὰ (2) Δυρράχιον ἐκ τῆς λίμνης
ἀναβάλλεται) ἔλαιας, καὶ ὀρίζαντον
Ἡρακλεωπικόν, καὶ καρδάμωμον, ἔ-
κνυμνον, ἄρτεζ ζωμῶς, σκίλλας,
τέμνωμα ἐξ ἑὸς λούκῃ (3) ἢ φοινικῇ, ἄ-
γνον, ἱερῶν βοτάνων, θείον, δαδία
πύκνιν, καὶ ἀμάραντον τὸ ὑπερύψωτον
κατὰ μῆνα πᾶσι, ἔτι ἐπὶ χύσων, καὶ
πανσπερμίων ἐπιβαλὼν ἄφες.

A Sini nigri ungulam e dextro armo
sub limine ostii defodi, & resinam
pini liquidam affundito, (Hæc vero
gignitur in Zacyntho ex stagno emer-
gens, quemadmodum bitumen ex A-
pollonia allatum juxta Dyrrachium
ex stagno ejicitur) & salem, & origa-
num Heracleoticum, & cardamo-
mum, & cuminum, panis buccellas,
scillas, coronam lanæ albæ aut pu-
nicæ, viticem, verbenacam, sulphur,
tedas piceas, & amarantum subru-
fum singulis mensibus deponito, &
aggesta terra obruito, injectis omnis
generis feminibus.

(1) Delevi preced. vocem πιτυίνην, auctor. MSS.

(α) Ἐν Ζακύνθῳ.] Plinius hunc locum illustrat, & liquidum bitumen
vocat, quod Noster ῥητίνην πιτυίνην ὕγρην, Tom. 5. p. 252. "Est vero li-
quidum bitumen, sicut Zacynthium, quod a Babylone invehitur. Bi-
tumen Zacynthium laudant Dioscor. Lib. 1. Cap. C. & Vitruvius Lib. 8.

(b) Ἀσφαλὶς ἐξ Ἀπολλωνίας τῇ κατὰ Δυρράχιον.] Apollonia, Corinthi-
orum colonia, juxta Epidamnium ad mare Adriaticum posita; quam, propter
inauspiciatum nomen, Romani Dyrrachium appellabant; hodie Durazzo.
Bitumen vero liquidum Apolloniaticum, sive πικρὰσφαλὶς, memorant Pli-
nius & Dioscorides; Hic, p. 54. Καλεῖται δὲ πικρὰ καὶ πικρὰσφαλὶς γεννω-
μένη ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ πρὸς Ἐπιδάμνον, ἥτις ἐκ τῆς Κερκυραίων ὁρῶν συσφραγί-
ζεται τῇ τῷ ποταμῷ ῥύμῃ, καὶ ἐκβράζεται κατὰ τὰς ἡϊόνας, βωλοειδῶς συμπε-
πηγυῖα, ὅθεν πικρὰς μεμνῆμένης ἀσφάλτος.

(2) Ita legendum quis non videt? antea pessime, Δωράκινον. (3) Hanc
vocalam supplavi ex Interp. cum loci sensus eam postulet; & reposui δα-
δία.

CAP. IX.

*Ad perimendos fucos.
Democriti.*

SI fucos tollere libeat, vespere incipiente opercula vasorum intus aqua irrorato, & circa diluculum vasa aperito, inveniesque fucos guttis operculorum adhærentes. Semper enim melle repleti siticulosi sunt, & ob aquæ appetentiam insatiabilem ab humore operculorum non discedunt. Quare possibile fuerit ipsos omnes perdere, ita ut ne unus quidem aufugiat. Sunt autem magni, aculeoque carentes, & ignavi. Prodit Aristoteles, ex buxo mel fieri gravis odoris; ex quo si sani edant, mente ipsos moveri, si vero mente perculsi eo vescantur, statim a malo liberari.

Κ Ε Φ. Θ.

*Πρὸς τὸ ἀνελεῖν κηφῆνας:
Δημοκρίτης.*

ΕΙ θέλεις ἀνελεῖν τὰς κηφῆνας, ἀρ-
χιμένης ἐσπέρας τὰ πώματα τῶν
ἀγγείων ἐνδοθεν κατὰ ῥῆανον ὑδατι,
καὶ πρὶν τὸ ὄρθρον ἀνοιξον τὰ ἀγγεῖα, καὶ
εὐεχέως τὰς κηφῆνας ταῖς ρανίσιν τῶν
πωμάτων κατακατημένους. αἰεὶ γὰρ
μεσοὶ τῶν μέλιτος ὄντες διψῶσι, καὶ
ἀκρεβέστερ' ὕδατος ἔχοντες σὺν ὑφ-
ίσαν. τὸ τῶν πωμάτων νοσήδες. διὰ
καὶ δυνατόν πίνῃας αὐτὰς διαφθεῖ-
ραι, καὶ μηδὲνα αὐτῶν διαφυγεῖν.
εἰσὶ ἡ μεγάλοι, καὶ ἀκεντροὶ, καὶ ἀρ-
γροί. Φησὶ ὁ (α) Ἀριστοτέλης, (1) τὸ
ἀπὸ τοῦ πύρεος μέλι γινόμενον εἶναι
βαρύτερον ἢ τὸ τῶν ὑγαινόντων
φαγόντων ἐξίστασθαι, τὰς ἡ (2) ἐ-
πιπλήκτους, εὐθὺς ἀπαλλάττειν
[(3) τὸ νοσήμασθαι.]

(a) Ἀριστοτέλης.] *Locus Aristotelis legitur in Libro de Mirabilibus Auscultat. p. 1151. Edit. Parisiens. 'Εν Τραπίζῃ τῇ ἐν τῷ Πόντῳ γίγνεται τὸ ἀπὸ τοῦ πύρεος μέλι βαρύτερον. Καὶ φασί, τὰς μὲν ὑγαινόντας ἐξίστασθαι, τὰς ἡ ἐπιπλήκτους πλείως ἀπαλλάττειν.*

N. B. *De Apum cura, sedibus eligendis, melle, & agrotantium remediis consulendi sunt Columella Libro 9. Varro Lib. 3. Cap. XVI. Pallad. p. 32, 3. & p. 112. Virgil. Georg. IV. & Conr. Heresbachius.*

(1) MSS. & Interp. habent, --- γίγνεται ἀπὸ τοῦ πύρεος μέλι βαρύτερον.
(2) Restitui ex Aristotele, antea, ἐπιπλήκτους, nam ἐπιπλήκτες & ἐκ-
στασις non multum discrepant. Vid. Notam preced. (3) Hæc non com-
parent in MSS.

CAP. X.

*Ut a vespis aliquis non pun-
gatur. Paxami.*

MAlvæ sylvestris succo ad vespa-
rum imperum illinatur, [&
non pungetur].

Κ Ε Φ. Ι.

*Ὑπὸ σφηκῶν μὴ κρεῖεσθαι.
Παξάμης.*

MΑλάχης ἀγρίας κυλῶν τις χρί-
σθαι, (1) καὶ οὐ πωληγῆσε-
ται.

(1) MSS. non agnoscunt hanc ἀγρίαν. In MS. Saraceni scribitur, --- καὶ
ἀποκρέσσει τὰς σφηκάς.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ'.

LIBER XVI.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΓ'.

ARGUMENTUM LIB. XVI.

ΤΑΔΕ ἔστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, δεκάεκτη μὲν ἔσῃ τῷ πατρὶ Γεωργίας ἐκλογῶν, περιέχουσα δὲ σύνταξιν πατρὶ ἵππων ἐπιμελείας, καὶ θεραπείας αὐτῶν, καὶ ἐκτροφῆς, καὶ πατρὶ ὄνων καὶ καμήλων.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus sextus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de cura equorum, curationeque & educatione eorundem, itemque de asinis & camelis.

Κ Ε Φ. Α.

C A P. I.

Περὶ ἵππων. (Ι) Ἀψύρτι.

De equis. Apfyrri.

ΤΑΣ θηλείας ἵππους, ἐξ ὧν παλοτροφήσομεν, εἶναι χρὴ εὐπαγεῖς, καὶ μέγας ἐχέσας ἰκανόν, καὶ ὠρείας ἰδεῖν, πλαθεῖς τε ἔχειν ἐν τοῖς μέρεσι τῇ κοιλίας κατὰ πρὸς λαγόνας· τὰ δὲ χεῖρῶν μήτε νεωτέρας ἐτῶν γ'. μήτε πρεσβυτέρας ἐτῶν ἰ. Τὸν δὲ ἵππον τῷ πατρὶ οὐκ εἶναι τῇ περιουσίᾳ τοῦ σώματος μέγαν, εὐπαγῆ πάντοτε τοῖς μέρεσι. (α) Καίρος δὲ τῷ βιβάζειν ἀπὸ ἰσημερίας ἑαρινῆς, τετέστιν ἀπὸ (2) καδ'. Μαρτίου, ἕως καδ'. Ἰουνίου, ἵνα ὁ τοκετὸς γένηται πατρὶ τὴν εὐκρεπτικότητα ὡσαν τοῦ ἔτους, καὶ χλόην ἔχουσιν. Φέρει γὰρ κατὰ γαστρὸς ἡ ἵππος μῆνας ἰα'. καὶ ἡμέρας ἰ. τὰ δὲ μὲν τροπὰς θεινάς κυσκόμματα δυσχρὴ γίνεται, καὶ ἀχρεῖα. Ἀποστειλόν δὲ τῷ ἵππον κατὰ τὸν καίρον τῇ οὐκ εἶναι ἀπὸ τῷ ἔργῳ. βιβάζειν δὲ χρὴ μὴ πολλάκις τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ οἷς μόνον, πρὶν καὶ δείλης. εἰάν δὲ

EQuas foeminas, ex quibus pullos educabimus, bene compactas esse oportet, & magnitudinem justam habentes, pulchroque adspectu, habereque latum ventrem juxta ilia & lumbos. Ætate sint non minores annis tribus, neque seniores decem. Equum vero admissarium corporis ambitu esse oportet magnum, & partibus omnibus bene compactum. Tempus saliendi autem est ab æquinoctio verno, hoc est a vigesima secunda Martii, usque ad secundam & vicesimam Junii, quo partus excludatur circa temperatissimum anni tempus, in quo herbæ ac gramina virescunt. Gestat enim equa in utero menses undecim & dies decem. Concepti autem pulli post solstitium æstivum degeneres & inutiles fiunt. Admissionis tempore equus a laboribus ferias agat. Salire autem rato in die ipsum oportet, sed bis

(1) MSS. F. L. & Bod. affigunt Ἀφεικανῶ.

(α) Καίρος... βιβάζειν.] Ita Columella p. 234. "Generosis equabus circa vernum æquinoctium mares jungentur, ut eodem tempore, quo conceperint, jam latis & herbidis campis post anni messem parvo cum labore foetum educant: nam mense duodecimo partum edunt."

(2) Μαλὶν καδ'. ut supra legitur Pag. 381.

solummodo

solummodo, mane & vesperi. Si semel infensa equa marem rursus non admiserit, post dies decem ad ipsam rursus adducatur. Si vero neque sic admiserit, segreganda est, ut quæ jam concepit. Cum autem conceperint, curandum est, ne plus justo coeant, neque frigidis requiescant locis: Inimicum est enim prægnantibus frigus. At mares alacres ad venerem faciemus, si deterfa equæ natura ipsis nares illeverimus. Pullum generosum futurum sic dignoscemus tum ex animæ, tum ex corporis virtutibus; velut exempli gratia ex corporis virtutibus; Caput habet parvum, oculos nigros, nares non collapsas, aures breves, cervicem mollem, jubam profundam, paulo crispiorē, ad dextram cervicis partem profusam, pectus latum & musculis plenum, scapulas magnas, armos rectos, alvum substrictam, testes exiguos, spinam maxime quidem duplicem, sin minus, non gibbosam, caudam magnam, pilis densam ac crispam, crura recta, femora torosa, ungulam rotundam, cui mediocris corona superposita est, & un-

ἀπαξ βίβασις μὴ παρὰ τὴν (3) τὴν ἀρρεναίαν, μὴ δὲ ἡμέρας πάλιν παρὰ ακτίον αὐτῆς. εἰ δὲ μὴδὲ ἔτι παρὰ δέξιν, ἀποχωρεῖται αὐτὴν, ὡς ἡδη συνειληφύειαν. Ὅταν δὲ συλλάβωσι, (4) προνοητέον ὅπως μὴ μικρῶσι πλέον τῶ δέοντος, μὴδὲ ψυχροῖς ἀναπαύονται τόποις· ἐναντιῶται γὰρ ταῖς κυήσασιν τὸ ψυχρὸν. Τὰς δὲ ἀρρενας παρὰ δύμους παρὰ τὴν ὀχέαν ποιήσομεν τοῖς (b) ἀπομάρμασι τοῖς δὲ φύσεως δὲ θηλείας ἀειχέλιοντες αὐτῶν πρὸς ῥίνας. Τὸν δὲ πᾶλλον τὸ ἐσόμενον ἀγαθὸν ἀναγνωσόμεθα ἔτι, ἀπὸ τῶ ψυχικῶν καὶ σωματικῶν ἀρετῶν, οἷον ἀπὸ μὲν τῶ σώματος· τὴν (c) κεφαλὴν ἔχει μικρὰν, ὁμοῦ μὲλαν, ῥίνας μὴ κυρπεπτωκυίας, ὥτε (5) παρὰ σελιμῶνα, τράχηλον ἀπαλόν, χαίτην βαθεῖαν, ἐλοτέραν βραχὺ, κεκλιμένην ἐπὶ τὰ δέξια τῶ αὐχένῳ, εἴθ' εὐρὺ (6) μεμυωμένην, ὠμοπλάτας μεγάλαις, βραχίονας ὀρθὰς, καλὰν εὐογμον, διδύμους (7) μικρὰς, ῥάχην μάλιστα μὲ διπλῆν, † εἰ δὲ μὴ γε κυρτὴν, ἔχον μεγάλαν, ἐλοτέρησαν, σκέλη ὀρθὰ, μηρὸς μεμυωμένους, ὀπλὴν εὐαίγρονον, ἔπειντοθεν ὀ-

(3) Ita MSS. prius τὰ ἀρρεναί. In Hippiatricis pag. 56. scrib. μὴ παρὰ ἴπται. (4) Casaub. ἔ. MSS. προνοητέον.

(b) Ἀπομάρμασι.] Idem p. 236. "Si admissarius iners ad Venerem est, odore perfricatur deterfis spongia fœminæ locis, ἔ. admota naribus equi.

(c) Κεφαλὴν... μικρὰν.] Hæc omnia fusius enumerat Columella pag. 237. ἔ. Pallad. p. 104.

(5) Ita legendum, ut apud Aristot. παρὰ σελιμῶνα, vel ex Columella ἔ. MS. Emman. ὥτε ὀρθὰ καὶ παρὰ δέξιν prius παρὰ σελ. (6) Emend. ex MSS. antea μεμυωμένην. (7) In MS. Voss. interpolatur μικρὰς· ἔ. ita habet Columella pag. 237.---"testibus paribus ἔ. exiguis: suffragante MS. Emman. Prius μεμυωμένην. In isto autem MS. boni Equi indicia, quæ hoc ἔ. sequenti capite leguntur, in unum compinguntur; ἔ. pleaque suppleuntur, quæ in Hippiatr. ἔ. Geopon. desunt, sed apud Columellam leguntur: Ut, εἴθ' εὐρὺ πλάγος καὶ μεμυωμένην,---. Βραχίονας ὀρθὰς διηρημένους, πλεονεχὺς κεκυρτωμένας, καλὰν---. Διδύμους μικρὰς ὀμομεγέθεις, ἰχία πεπληρωμένα, καὶ πλάγος ἔχοντα διπλῆν, ῥάχην ἐγκνημένην, διπλῆν, ὁμογενήν,---.

† An hæc ἀειχρόν sic scribenda, εἰ δὲ μὴ, μὴ γε κυρτήν.

μαλῶς συμπηγνῦσαν, βάτραχον μι-
κρόν, ὄνυχά στερόν· ἐν τέτῳ πάντων
περὶ δὴλός ἐστιν ὁ ἀγαθὸς καὶ μέγας
ἐπόμῃος ἵππος. Ἀπὸ ἧς (d) ψυ-
χικῶν ἔτι δοκιμάζεται· εἰ μὴ ἐ-
πισημῶν ἢ, μὴ δὲ ὑπὸ τοῦ αἰφνι-
δίως φαινομένου ἐκτραχτύλῃ, ἐν
τετῷ συναγλασμά τοῦ πάλων φι-
λόσφῳ, ὅτε εἰκὼν, ἀλλ' ἐξωτῶν
τὸ πλεῖστον ἐν ἧς τοῖς ποταμοῖς καὶ
λίμναις ὅτε ἀναμύων ἐπερὶ περὶ-
πυδαίνειν, αὐτὸς ἡ ἀκαταπλήκτως
στρώτος τέτο (8) ποιῶν. Εἰς ἧς χει-
ρῆθειαν ἀκτίον τὰς πάλας πλεῖσ-
ταις τὰς ἰ. καὶ κ'. μηνῶν, τότε φορ-
βιὼν αὐτοῖς περιπένεται· τὸ δὲ χαλ-
κὸν περὶ τῇ φάτῃ κρεμασίον, ἵνα
ψαύων συνεδίξῃται, καὶ μὴ εὐλαβῇ-
ται τὸ δὲ σιελισθῆναι ψόφον. γε-
νόμῃον ἡ τελετὴ δαμασίον, περὶ
(9) τὴν γρασπιδῆναι. Τὸν δὲ χρο-
νὸν καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ ἵππου, καὶ
πάντων τῶν μηνωνύχων πρὸς ὀπλὰς ἐ-
χόντων, σχεδὸν ἡ καὶ τὴν κρεμασίον, καὶ
γνωσόμεθα δὲ τὸ ὁδόντων ἐκδο-
λῆς. (f) λ'. μ'. ἢ μὴ μὴ μὴ μὴ μὴ
ἐπὶ πάλῳ στρωτοβολῇ τῶν ἐμπερ-
οδίων ὁδόντων, ἔς καὶ μὴ μὴ μὴ μὴ μὴ

dique æqualiter compactam, ranu-
culum parvum, unguem solidum :
Ex his omnibus manifestus fit pul-
lus, qui bonus ac magnus equus e-
vafurus est. Ab animæ porro vir-
tutibus sic experimentum sumendum
est : Si non fit pavidus, neque ab
apparentibus derepente perterreatur,
& in grege pullorum primus appa-
reat, non cedens, sed trudens pro-
ximum ; & in flumina ac stagna
non expectans ut alius prior ingre-
diatur, sed ipse intrepide primus hoc
faciens. Mansuefaciendi autem sunt
pulli, decem & octo mensibus im-
pletis, capistræque ipsis circumpo-
nenda ; frænumque ad præsepe sus-
pendendum, ut ejus contactu pullus
adsuescat, & non vereatur lupatorum
strepitum. Ubi autem trium anno-
rum est, dometur, anteqam farrago
præbeatur. Ætatem vero equorum,
& omnium solidipedum, ferme &
cornutorum, dignoscemus ex den-
tium jactu. Triginta enim mensium
pullus anteriores abjicit, quos *πομῆς*
appellant, mediis duobus superne &
τὰς μέσας δύο κάτωθεν καὶ ἀναθῆν

(d) *ψυχικῶν...δοκιμάζεται*—Columel. pag. cit. “ Cum natus est pul-
lus, confestim licet indolem æstimare, si hilaris, si intrepidus, si neque con-
spectu novæque rei auditu terretur, si ante gregem procurrit, si lascivia,
et alacritate, interdum et cursu certans aequales exuperat, si fossam sine
cunctatione transilit, pontem flumenque transcendit.

(8) Ita MSS. et Casaub. prius ποιῶν. (9) Casaub. et Interp. legebant
γρασπιδῆναι. Barocc. ut in textu ; Catt. MSS. γρασπιδῆναι.

(e) Τὴν γρασπιδῆναι.] Γράσις idem ac κράσις, quod Etymologus exponit
τὴν ἡμῖν ἐπερὶ χόρτον unde et animalia dicuntur κρασίεα, i. e. ἐμφορέεα
πρὸς χόρτον. A Polluce κρασίεον vocatur Crates lignea, præsepi im-
minens, cui imponitur fanum. Du Fresne ; Γρασίζειν, Gramen edere.
Usurpatur etiam ab Hippocrate Mulomedico Cap. 10. de Venæ sectione,
et Περὶ γρασπισμῶν ——— πιδίον σύριζον ἐφ' ὅσον ἡ γράσις περὶ τῆς τυγ-
χάνει. Et περὶ γράσις legitur in Hippiatricis, quod in Glossario expon. Far-
tago.

(f) Τελετὴ μνηῶν.] Palladius p. 105. “ Bimo et sex mensium den-
tes medii superiores cadunt ; quadrimo canini mutantur ; infra sextum
annum molares superiores cadunt : sexto anno, quos primo mutavit, ex-
aquat ; septimo omnes ejus dentes expleantur. Latent abhinc ætatis nota.
inferne.

inferne abjectis. Initio quarti anni rursus alios abjicit inferne & superne duos ex utraque patre. Videturque tunc producere eos, qui canini appellantur. Exactis autem quatuor annis, ubi jam attigerit quintum, reliquos ejicit inferne & superne, ex utraque parte unum: Eos vero qui nascuntur cavos habet. Sextum deinde ingressio annum, primorum cavitates explentur. Ubi vero septimum attigerit, omnes habet completos, neque ulla in eis cavitas restat. Quod ubi contigerit, non amplius facile est annos dignoscere. Cæterum equus in universum non ægrotat, si cervi cornu, amuleti vice, ei alligâris.

(10) *Hæc non comparent in MSS. & Interp.*

CAP. II.

Κ Ε Φ. Β.

Equi notæ. Pelagonii.

Ἴππων σημεῖα. Πελαγονίῃ.

Quidam etiam equos oculis variis distinctos inter pulcherri-
mos recensent, qualem fuisse ferunt
equum Alexandri Macedonis Buce-
phalum. Linguam autem probant
in equo tenuem & longam, faciem
simam aut aduncam, cervicem al-
tam, colorem glaucum, laudant &
equum qui ægre titillatur, rectum
collum, plenum & crassum, hoc est,
non breve, ventrem compressum, &
ad ilia contractum, magnitudinem justam, venas per totum corpus no-

Τινες ὅ καὶ τὰς (α) ἐπερσφθαλμὰς
ἐν τοῖς καλλίστοις τάπησιν, οἷον
φασὶ γελυῖναι τὸ δ' Μακεδόνος Ἀ-
λεξάνδρου Βυκέφαλον, (1) γλῶσσαν
λεπτήν καὶ μακράν, τὸ δ' ὡς σωπὸν
σιμὸν ἢ ἐπίρρεπον, ὑψαύχενον, γλαυ-
κόν, (2) δυσζαργαλίτον, ὁρῶν τρεψί-
χιλον, πλήρη τε ἐπαχύν, τετέστιν
ἐβραχυτρεψίχιλον, γαστέρα συμπε-
πιεσμένην, καὶ ταῖς λαγύραις συνεσταλ-
μένην, τὸ μέγιστον ἰσχυρόν, τὰς δὲ

(α) *In Hippiatr. sub nomine Apfyrty hæc leguntur: Οἱ ἐπερσφθαλμοὶ
τῶ ἵππων ἐν τὸ αὐτὸ βλέπασιν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὅνπερ ἡδ' ὁρῶν (male in edi-
to τόπον) ὁ ἐπερσφθαλμὸς καὶ ὁ ἐπερσφθαλμὸς σκάζῃ, καὶ λείπει τὴν ὡς πύργον, ἔτι
καὶ ἔτι τὴν ὡς πύργον εἰσὶ καὶ πονηροὶ καὶ ἐπτοηροὶ ἀλλὰ τὴν ἐπερσφθαλμίαν.
Παραλαμβάνουσι καὶ αὐτὰς Πάρησι, ὡς εὐχρηστώτας.*

(1) *MS. Emman. habet ἵππων φαρμὴν ἀγαθὴν, — κεφαλὴν μικρὰν
ἔχοντα, — γλῶσσαν μικρὰν καὶ λεπτήν. (2) Emend. ex Xenophonte, de
Re Equestri, & Interp. Prius δυσζαργαλίτον. In MS. Bar. δυσζαργαλίτον.*

ἐλας ὁ σώματις φλέβας εὐσήμους καὶ
ἐπιγυμνίας, τὴν χροιάν καὶ ἀκόρωτος
μέλανα. Πλάτων ὅτι τὰς λευκὰς ἀ-
ποδέχεται, ὡς ἐν τῷ λευκῷ ἔστι τὸ
μέλανι τὴν ἀκρότητα ἐπαινεῖται. καὶ
ὁ Φοινικίζοντι ὅτι σωματιμῶσι τοῖς
ἀγροῖς ἵπποις συμβαίνει ὅτι καὶ
ἀλλης χροιάς ἀγροῖς εἶναι πολλὰς
ἵππους. Ἀγροῖς ὅτι ἵππους καὶ τὸ
πικρὸν, ὅταν ἐσηκῶς μὴ ἀνέχῃ,
ἀλλὰ κροτῶν τὴν γῆν ὥσπερ τρέχον
(3) ἐπιγυμνῇ.

(3) In MS. Bar. ἐπιγυμνῶν, in Emman. ἐπὶ γῆνι — ἐπιγυμνῶν ubi
etiam male scribitur, κροτῶν.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. III.

Περὶ ἰάσεως ἀγροῖς (1)
νοσημάτων. Ἀψύρτις.

*De medela diversorum morbo-
rum. Apsyrti.*

(a) Ἐὰν ἰχναίνηται ὁ ἵππος, οἷος
φρυγάνης ἢ κροτῶν ἐπιγυ-
μνῶν διπλάσιον παραβλήσειον αὐ-
τῷ, ἔστι τὸ ἡμέρας ποτίσειον. εἰ ὅτι
ἐπιγυμνοῖ ἰχναίνομενος, πίτυρον τὸ σί-
τω μικρὸν, ἔστι ἡμερῶν γυμνασίας
χρηστέον. εἰ ὅτι μὴ ἀδδὴ φανῇ, σπύ-
ρον καὶ πολὺν ὅτι φύλλα ὕδατι ποτίμα
διητηθέντα ἐγχέουσιν εἰς τὸν τροφόν.
Τὰς ὅτι κροτῶν ἔστι τὸν τροφόν ἀγ-
ροῖς ὕδατι παραβλέσιν, ἢ (b)
μελανθίς κυάθος δύο τριψάντες, καὶ
μύζαντες ἐλαίῳ (2) κυάθος τρεῖς,
καὶ οἷον κροτῶν μίαν ἐγχέουσιν.

SI macie tabescat equus, frumenti
torrefacti aut hordei pinfiti du-
pla mensura ipsi objiciatur, & ter in
die potum ducatur. Si vero ingruat
macies, furfur frumento misceatur,
& equus leniter exerceatur. At ve-
ro si non sit edax, folani & polii
folia aqua potabili trita & colata a-
limento infundunt. Hordeum vero
& ervum aqua macerata apponunt;
aut melanthii cyathos duos terunt,
& admixtis olei cyathis tribus, cum
vini hemina faucibus infundunt.
Nauseantem curabis allio trito, &

(1) Sequentem vocem ἵππων delend. suadebat. MSS. ἔ. Interp. con-
sensus.

(a) Ἐὰν ἰχναίνῃ] Colum. p. 238. " Si sanis est macies, celerius tor-
" refacto tritico, quam hordeo reficitur, sed ἔ. vini potio danda est, ac de-
" inde paulatim ejusmodi cibi subtrahendi, immistis ordeo furfuribus, dum
" consuescat faba ἔ. puro ordeo ali. Plura remedia tradunt Eumelus
ἔ. Theomnestus in Hippiatr. pag. 184.

(b) Μελανθίς] Colum. p. 244. " Interdum ἔ. fastidio ciborum languet
" pecus. Ejus remedium est genus seminis, quod Gith appellatur: cujus
" duo cyathi triti adjunguntur olei cyathis tribus, ἔ. vini sextario, atque
" ita faucibus infunduntur. Ita Apsyrtus in Hippiatricis p. 300.

(2) Ita MSS, ante κυάθος τρεῖς.

vini

vini hemina affusa, ac data. Si urinæ ejiciendæ difficultate teneatur, ovorum decem album prædictis admixtum per os infundimus. Neque boves, neque equi ægrotabunt, si cervi cornu ipsis pro amuleto alligaveris.

(3) *Supplevi & restitui ex MSS. Columella & Hippiatr.*

CAP. IV.

*De febricitante equo.
Ejusdem.*

Febriticans equus calido lavacro æstate curetur, hyeme vero foveatur, ne frigescat: Alimentum vero minimum ex ervi aut tritici farina exhibeatur, & in potum aqua tepida offeratur; vino cum oleo tepefacto totum corpus ungatur, venterque purgetur, & sanguis ex collo, aut venis circa guttur sive pectus, aut de pede detrahatur. Genua aceto calido confricentur; ubi vero convalescere videatur, aqua calida lavetur. Si vero ex lassitudine febricitet & macilentus reddatur, lactis caprini heminam, amyli mensuram, olei heminæ dimidium, ova quatuor, admixto portulacæ contusæ succo, ad dies tres aut plures infunde, donec sanus fiat. Si vero, ob humorum influxionem in tonsillas aut partes circa caput factam, feбри corripiatur, fovendus est, & palatum ejus sale cum origano tu-

Ναυπῶντα ὃ θεραπεύσῃς (3) σκόρ-
δα κατὰ τὴν οἴαν συν ἐλαίῳ μίξας, &
δός. εἰάν ὃ καὶ δυσχερὴς εἴη, ὡς ἂν
δέκα τὸ λούχον τοῖς περὶ τὸν ἵππον
μιχθὲν ἀφ' τῆς σόμας ἐγχέομεν.
ἔπε ὃ βόες, ἔπε ἵπποι νοσήσασιν,
εἰάν ἐλάφας κέρως πελάψῃς αὐτοῖς.

Κ Ε Φ. Δ.

*Περὶ πυρέσσοντος ἵππου.
Τῆς Αὐτῆς.*

Τὸν πυρέσσοντα θεραπεύειν θερ-
μῶς λατρεῖ (1) θερμίας, χειμῶ-
νος ὃ θαλπίον, ὡς μὴ ῥιζῶν, καὶ
τρυφῶν ὀλιγίστην ὀρεῖαν ἢ πυρεῶν
αἰεὺς δοτέον, καὶ ποτὸν ὕδωρ χλια-
ρὸν προσκομιστέον, οἶνον τε ἄμην ἐ-
λαίῳ χλιαρὸν αἰλεπίον πᾶν τὸ
σῶμα, καὶ ἀφ' ἡμελίας κατὰ τὸν
αἵμα περὶ τῆς τραχήλης, ἢ τῆς
φάρυγγος ἢ τὸ σῆτος φλεβῶν, ἢ τῆς
ποδὸς ἀφαιρετέον. ἔπε ὃ νόσος χει-
ρῶν ὅτι θερμῶς ὅτι ἢ ῥιζῶν δό-
κῃ, λατρεῖ ὕδωρ θερμῶς. ἔπε ὃ
διὰ κόπον πυρεῶν καὶ (2) ἀπικνωθῆ-
ναι, γάλακτος αἰεὺς κατὰ τὸν
(a) ἀμύλον μέτρον, ἐλαίῳ ἡμισυ-
τόλιον, ὡς δὲ ἀνδράχνης κατὰ τὸν
τὸ πόνον ἀναμιχθὲν ἐγχέει ἐπὶ ἡ-
μέρας γ'. ἢ καὶ πλείους, εἰς ἃν ὕ-
μαίνῃ. ἔπε ὃ δι' ἐπιφορὰν παρυσ-
θμίων ἢ τῆς κεφαλῆς πυρεῶν,
συνθαλπίον αὐτὸν, καὶ τὴν ὑπερῶν
ἀλσὶ μετ' ὀρεῶν κατὰ τὸν καὶ ἐν

(1) Totum hoc Caput totidem pene verbis legitur, sub Anatolii nomine, in Hippiatr. pag. 7. unde supplevi θερμίας, ut debita fieret antithesis: in Hippiatr. ῥιζῶσι. (2) In Hipp. ἀπικνωθῆναι.

(a) Ἀμύλον.] In Hippiatricis vocatur ἀμύλον κατὰ τὸν, neutro genere, subaud. ἄλσος farina triticea, vel alia, sine mola facta, inde nomen; Optimum amyllum, quod e trimestri paratur tritico, Creticum & Ægyptiacum, teste Dioscor. Lib. 2. Cap. 123. Ubi amyli faciendi methodum fusius tradit, longe vero aliam ab ea, quam Cato enarrat Cap. LXXXVII.

ἐλαίῳ διηθηθῆσι χρίσθων. ὕδατι ὃ θερμὸν τὰς πόδας καὶ τὰ γόνατα θερμαντέον, πάλτε πάλτε τὸ σῶμα (3) σπύχῳ τετριμμύῳ καὶ τευγί οἶνον παραιρεπλίον, βρύοις ὃ ἢ χλόη, ἀνδύ κρητῆς, θρεπλίον. Ἐὰν ὃ ἀλγὲς τῶν ῥινῶν αἷμα φέρεται αὐτῷ, ἐγχέειν χρὴ δι' αὐτῶν κηλιάνδρον χυλόν, ἢ ὁπὸν χυλιδέναν.

(3) Hipp. habent μανζιζανίῳ σπύχῳ.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ ὀφθαλμιῶντος.
Τῷ Αὐτῷ.

Ἐὰν ὀφθαλμὸς φλεγμαίνῃ, (α) λιβανωτῷ ἀρρενῶ, ἐν ἄλλῳ ὃ ἀρνείου μυελου, ἐκάστου δραχμῶν μίαν, κρόκον, σηπίας (1) ὅσας δραχμῶν μίαν, ἐλαίῳ ῥοδίῳ δραχμῶν ἑ. ὡὼν δὲ τὸ λουκὸν τέτοις μιχθὲν ὑπαλειπλίον. Ἄλλο πάλτε ὀφθαλμὸν φλεγμαίνοντα λιβανωτῷ, ἀμύλῳ, μέλιτος Ἀττικῷ.

(α) Vid. Notas ad Cap. 13. Lib. VII. in Hipp. λιβάνον ἀρρενικῷ.

(1) In MSS. V. Bar. ὅ Interp. scribitur ὅσας, quam lectionem adstruit sequens caput: sed in Hipp. p. 46. ὅ Columella legitur ὅσας quiibus succinit Athenæus p. 323. Ἐχὲ σηπία — καὶ τὸ λεγόμενον ὅσας ἐν τῷ νῶτῳ.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ λευκώματι.
Τῷ Αὐτῷ.

Ἀλὸς ἀμμωνιακῷ λεπτοτάτῳ μίλιπ' Ἀττικῷ ἢ ἄλλῳ καλῷ μικτίον, ὃ ἐγχέειν ἢ βετύειν τὸ ἴσον ἐμβλητέον. ἢ σηπίας ὅσων λειωθὲν ἀλγὲ καλῶν ἐμψυσητέον. ἢ σιλφίῳ ῥίζῃς μετ' ἐλαίῳ κηπίσῃς δις τὴν ἡμέραν ὑπαλειπλίον. ἢ ζέρεμα εὐζώμῳ ὕμῃς, ὡς εἰσιν, ἐμψυσητέον εἰς τὰς ὀφθαλμούς, καὶ εἰπτόν, ἕως ὃ

fo & per oleum excolato illinatur. Pedes & genua aqua calida calfiant, & partes circa os solano trito & vini facie confricentur; algis vero aut viridi gramine, absque hordeo, nutriatur. Si vero sanguis per nares ipsi feratur, coriandri succus, aut laseris succus dilutus, per nares infundatur.

C A P. V.

De lippiente.
Ejusdem.

SI oculus equi fit inflammatus, thuris masculi, five, ut Alii habent, medullæ agninæ, utriusque drachmam unam, croci, ossis sepiæ, utriusque drachmam unam, olei rosæ drach. decem, album ovorum quatuor, misce simul & subline. Aliud ad oculum inflammatum medicamentum constat ex thure, amylo, & melle Attico.

C A P. VI.

De albugine.
Ejusdem.

SAl ammoniacum tenuissimum ad mel Atticum aut aliud bonum misceatur, & illinatur; aut butyri tantundem adjiciatur. Aut sepiæ os tritum per arundinem insuffletur. Aut silphii radix cum oleo tusa bis in die sublinatur. Aut crucæ semen integrum, ita ut est, insuffletur in oculum, & sinatur, donec semina sua

acre-

acredine attenuent & abstergant albugines.

[(1) ἀπολεπίυνσαι] ἢ (C) πέρμαζα ἐκλεπίυνη, καὶ σμύζη τῇ δριμύτη.

(1) Ita MSS. V.F.L. & Bod. An deleatur? In Barocc.---ἀπολεπίυνθῃ ἢ (C) πέρμαζα, & μίχθῃ τῇ δριμύτη.

C A P. VII.

K E Φ. Z.

De nervis. Ejusdem.

Περὶ νέρων. Τῷ Αὐτῷ.

SI a nervis vexetur equus, aqua calida & partes ipsæ & caput perfundantur: Deinde adipis bubuli, & myrrhæ, ac sulphuris pares portiones ollæ injiciantur, & caput equi obvelatum suffumigetur & calfiat. Sed & alvi evacuatione utendura est, & sanguis ex cauda detrahendus.

Τὸν ὑπὸ νέρων ὀχλόμενον καὶ ἀντλητόν τε καὶ μέση αὐτοῦ καὶ πλὴν κεφαλὴν ὕδατι θερμῷ· ἐπειτα σῆς & βοείας, & σμύρνης (1) ἴσας, καὶ θείας ἐνπιθεμένης χυτεῖδιω, πλὴν κεφαλὴν συγκαλυφθεῖσαν ὑποθρυμιάτεον καὶ θερμαντέον. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐνὶ νώστῃ κοιλίας χρηστέον, καὶ ἐκ τῆς ἐσχάτης αἵμα ἀφαιρετέον.

(1) Ex MS. Eton. & F. prius ἴσων... χυτεῖδις.

C A P. VIII.

K E Φ. H.

De alvi profluvio. Ejusdem.

Περὶ κοιλίας. Τῷ Αὐτῷ.

SI alvus fluat, sanguis ex venis in capite detrahatur; bibat etiam aquam tepidam farinæ hordeaceæ mixtam. Si inde non coalescat equus, oleum per nares infundatur. Siftunt autem & mali punici putamina alvum profluam, una cum rhoe Syriaco confusa, & per os exhibita.

Ἐὰν ἡ κοιλία ῥέῃ, αἷμα ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ φλεβῶν ἀφαιρεῖσθαι· πινέτω δὲ & χλιαρὴν ὕδωρ μετὰ κρετίνων αἰλεύρων κυκλήν. εἰ δὲ μὴ ῥαϊζοῖτο, ἀπὸ τῶν ῥινῶν ἔλαιον ἐγχέεισθαι. ἐπέχει δὲ κοιλίαν ῥέουσαν καὶ σίδαι ῥοιᾶς, & (a) ῥῆς Συριακός ὀρεῖς κοπέντα, καὶ ἀπὸ σώματος δοθέντα.

(a) ῥῆς Συριακός.] *Rhus* a Medicorum filiis distinguitur in ῥῆν μαγειρικόν, condimentarium, Βυρσοδεψικόν, coriarium, & Συριακόν. *Rhus* condimentarius, quem aliqui ἐρυθρόν appellant teste Dioscor. nihil aliud est, quam semen *Rhois coriarii*, cujus foliis ad spissanda coria utebantur; hic est βυρσοδεψικός. Syriacus autem, cujus tores meminerunt Medici & Mulomedici, judice Salmasio, ne tantillum a coriario differt, nisi bonitate; Græcis sequioris ætatis vocatur Σεμάκιον & σεμάκιν, Arabibus, & Officinis, *Sumach*. Plinius Tom. 3. p. 72. describit ex Theophrasto: "Etiam *Rhus* Syria mascula fert, sterilis fœmina, folio ulmi paulo longiore & piloso, foliorum inter se semper contrariis pediculis, gracili brevique ramo. Pelles candidæ conficiuntur iis. Semen lenti simile cum uva rubescit, quod vocatur *Rhus*, medicamentis necessarium. In Hortis nostris passim videtur. Semen cœliacis & dysentericis utile, auctore Dioscor. quem consul. p. 74. & Salm. de Homon. Hyles Iatr. Cap. 58.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ σρόφου. (1) Ἱεροκλέους.

De tormine. Hieroclis.

Λουτέον ὕδατι θερμῷ, καὶ συγκα-
λυπτόν· ἔπειτα σμύρνης δραχ-
μὰς εἰ. οἶνον παλαιὸν κατύλας εἰ. καὶ
ἐλαίης κατύλας γ'. (2) ὁμοῦ διηθή-
σαι, καὶ εἰς τέσσα μέρη διαμεθεῖναι, ἐγ-
χεῖν· καὶ τὴν καλὴν ὕδατι θαλασσίῳ
ἢ μύρτικῳ ἀφειψηθέντων τῷ ὕδατι
θερμαντέον. καὶ (3) πολλὰ φύλλον, ἢ
ἀβρότονον, ἢ πικρὸς ἀμυγδαλάς,
καὶ (4) οἶνον μέλανα αὐστηρὸν μιχ-
θέντα, ἢ σίδηρον ῥοιᾶς μετ' ὕδατος ἐγ-
χεῖν. Ὡφελεῖ δὲ καὶ σελίνος σπέρμα
καὶ σικύος τὸ ἴσον, ἐκάπερ· μετ' ἐλάϊος
καὶ οἶνον τῷ ἴσῳ μέτρῳ διδόμενον πο-
τόν. ἢ (a) καρδαμώμους σπέρμα πε-
τειμάρηον μετ' ὕδατος, ἢ τ' (b) μηδικῆς,
ἔτω κατὰ ῥαίαν, ὡς αἱ παρα-
καλόμεναι κριταί. οἱ δὲ ἐλιγνιῶντες
κλύζονται σέυτλων ἐψηθέντων τῷ ὕ-
δατι, καὶ νίτρου δραχμῶν μ'. μετ'
ἐλαίης λ'. δραχμῶν. Νίτρον λειά-
νας καὶ θερμάντας μετ' οἶνον ἐγχυμέ-
νῃ. ὁμοίως δὲ ἐρήπας χαμαί, καὶ
τῷ πηλῷ χέουσας τὴν γαστέρα,
παύσας τὸ σρόφον.

Equus torminosus lavetur aqua
calida, & contegatur : Deinde
myrrhæ drach. V. vini veteris he-
minas VI. olei heminas III. simul
percolata & in tres partes divisa
infundito. Venter insuper aqua ca-
lida marina aut myrti baccarum
decocto calfiat. Polii etiam folia,
aut abrotonum, aut amygdalæ ama-
ræ, admixto vino nigro austero, aut
mali punici putamina cum aqua in-
fundantur. Prodest & apii & cucu-
meris semen pari portione, utrum-
que cum mellis & vini pari mensu-
ra in potu datum. Aut cardamomi
semen tritum cum aqua, aut me-
dicæ herbæ, ita irroratur, velut hor-
deum objectum. Equi autem ver-
tigine laborantes infuso per sedem
betarum decocto eluuntur, & nitri
drachmis quadraginta, additis olei
drachmis triginta. Eodem modo &
nitrum tritum & calfactum cum vi-
no infunde. Similiter etiam si in ter-
ram minxeris, & luto subacto ven-
trem illeveris, tormen tolles.

(1) Emend. ex MS. V. & Interp. Ita etiam legendum vidit Doctiss.
Pearsonius in Prolegom. Hieroclis. Prius Φεροκλέους. MSS. L. & Bod. Τῷ
Αὐτῷ. sed in Hippiatr. Anatolii nomen prefigitur. (2) In MSS. V. F. L.
& Bod. ὁμοῦ διαμεθεῖναι ἐγχεῖν. Pagina vero 149. Hippiatr. legitur ὁμοῦ
διηθήσαι, & ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ἐγχυμέλῃσαι. (3) Hinc emendandus Hip-
piatr. codex, in quo πολυφύλλον. (4) Emend. ex Hippiatr. Prius in casu
Genitivo.

(a) Καρδαμώμους-] De Cardamomo vid. quæ notav. ad Lib. 7. Cap. XIII.

(b) Μηδικῆς-] De herba Medica vid. Varronem Lib. 1. Cap. XLII.

CAP. X.

De pulmonis morbo. Ejusdem.

MOrbos in pulmone hærentes acetum acre tepefactum & infusum sanat; aut urina hominis cum adipis fuilli liquefacti drachmis viginti. Cavendum autem, ne ex muliere sit urina, quæ naturales habet purgationes.

CAP. XI.

De tussi. Ejusdem.

Incipiente tussi, farinam hordeaceam, admixtis fabis aut ervo, in potu exhibere oportet. Inguente autem tussi, mellis cyathos duos, picis liquidæ tantundem, olei tantundem, butyri drachmas XXIV. calfacias, & adipis fuilli veteris modica parte adjecta, exhibeas. Quod si neque sic tollatur, marrubium tere cum oleo & sale, vinoque percolata infunde. Alii porri succo, & oleo, & rutæ sylvestris radice, quidam etiam thus admiscentes, cum oleo utuntur.

(a) *Plura tussientis Equi remedia reperiuntur in Hippiatricis Cap. 22. & Colum. pag. 241.*

(1) *In MSS. επιπινέσης.*

CAP. XII.

De ignoto morbo. Theomnesti.

Sanguis ex utroque armo detrahatur; pharmacum autem præparatur hoc modo. Rutæ modicum cum lapathi radice tunditur, aquæ

(1) *Emend. ex MSS. & Interp. antea, Οἱ ὃ πηγάνα... κόψαντες... δραχμαὶς β'. Συμμιγνύν.*

Κ Ε Φ. Ι.

Περὶ πνευμονίας. Τῷ Αὐτῷ.

ΤΑ ἐν τῷ πνεύμονι συσπείρωται πάλιν ὅξος δριμύν χλιαρὸν καὶ ἐγγυρὸν ἰᾶται ἢ ἔργον ἀνθρώπειον μὲν ὑεὶς σῆρος δραχμῶν κ'. τετηκότος φυλάττειται ὃ, μὴ τὸ ἔργον ἢ ἐκ γυναικὸς ἐν τοῖς κατὰ φύσιν ἔσσης.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Περὶ βηχός. Τῷ Αὐτῷ.

Αρχομένη (α) βήτην ἀλδρα κείναι, ὁρῶν ἢ κυάμων μιχθέντων, δίδοναι χρὴ πιεῖν. (1) ἐπιπινόμενης ὃ τ' βηχός, μέλιτος κύαθος δύο, πίσεως ὑγρᾶς τὸ ἴσον, ἐλαίᾳ ὡσαύτως, βετύρε δραχμαὶ καὶ ἡερμανθέντα, καὶ σῆρος ὑεὶς παλαιᾷ μετερίᾳ περσβληθέντος, δίδου. Ἐὰν ὃ μολὶ ἔπως παύη, πρᾶσιον τελέβε μετ' ἐλαίᾳ καὶ ἄλός, οἶνον τε διηθήντα ἐγγχε. οἱ ὃ πρᾶσσ ὁπὸν καὶ ἔλαιον, καὶ πηγάνα ἀγρίᾳ ῥίζης ἑνιοὶ καὶ λιθανωτῷ περσμιζαντες σὺν ἐλαίῳ χρῶνται.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Περὶ ἀδήλα νόσου. Θεομνήτου.

Αιμαὶς ἀφαίρεσις ἐν τῷ ὥμων ἀμφοτέρων γινέσθω, καὶ φάρμακον ὃ κατὰ σκοδάζεται. (1) πηγάνα ὀλίγη μὲν ῥίζης λαπαθὸς κόψαντες

πται, σὺν τρισὶ κητύλαις ὕδατος, καὶ (α) ὀποπάνανος δραχμαὶ β'. συμμύγνυται. Νυκτός τε καὶ ἡμέρας (2) σπιῖδος ἐπὶ ἀλεύρων σπίνων διηθρήντων ὕδατι, καὶ ποτὸν λαμβάνειν. Ἐὰν ὅ ἀγελαῖες ἵπποις ἢ νόσος καπύχη, (3) οἱ μικρότεροι μὲν γάλα καὶ ἐλαίᾳ κυάθοις τρισὶν, οἱ μείζονες ὅ τ' διπλασίονι ἐγχέειν.

(α) Ὀποπάνανος. —] Opopanax, ὁπὸς ἔστι πανακῆς, Panacis Heracleotici succus, quod plurimum in Boeotia ἐν Psophide Arcadiæ, Cyrene Libyæ, ἐν Macedonia nascitur, ἐν quaestus ex succo gratia in hortis colitur. Excipitur succus, incisa radice, candidus; sed exiccatus superficie colorem croceum refert. Optimus est gustu amarissimus, pinguis, friabilis, ἐν virosi odoris.

(2) Ita MSS. prius ἐπισπείδω. (3) Sic legend. ante, αἱ μικρότεροι.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ δυσουρίας.

(Ι) Τῆς Αὐτῆς.

Τίτες κρόμμυον, ἔστι λέπες ἀφαιρεθέντος, πρὶν τὴν κύβην πιθέασιν. ἄλλοι σελίνος (πέριμα) τετελεμένω μὲν οἶνῳ κητύλῳ δύο, ἢ κρομμύκῳ ὡσαύτως σὺν οἶνῳ, ἢ κόπρου πεισερῶν, ἢ πολὺς φύλλων, ἢ σμύρνης φλοιῷ ξηρανθέντι, ἢ νίτρου δραχμαὶ ε'. σὺν σκόρδῳ κεφαλῇ κηρείσῃ ἐγχέεισι μὲν οἶνῳ. οἱ ὅ οἶνῳ μέλανι μόνῳ χεῖν.

(Ι) MSS. V.L. ἐν Bod. pro Τῆς Αὐτῆς, affigunt Ἀψύρτα.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Ἐὰν αἷμα ἔρῃ.

Τῆς Αὐτῆς.

(Ι) Ἐπεγμῶν καθαυμένων ἐφθῶ στέαις ἐλαφείας μίχθέντος, καὶ ὀλίγῳ οἶνῳ. Ἀφ' ἧς σόμας ἐπὶ ἡμέρας γ'. ἐγχέειν. ἢ γάλακτος αἰγείας κητύλῳ, ἀμύλῳ ἡμίμναιον, ὡς δὲ ἐλαίᾳ (2) κυάθοι γ'. μίχθέντα πάντα ἀφ' ἧς κίρατος ἐγχέειν.

(Ι) Ex MSS. prius Βρεῖμα.

heminis tribus additis, & opopanacis drachmæ duæ admiscuntur. Nocte vero & die farina frumentacea pascere ipsos oportet aqua colata, & potus præbeatur. Si vero gregarios equos morbus occupaverit, minoribus quidem gari & olei cyathi tres, majoribus autem duplum infundatur.

C A P. XIII.

De urinae difficultate.

Ejusdem.

Quidam cepam, ablata tunica, circum vesicam ponunt. Alii apii semen tritum cum vini heminis duabus, aut cepæ semen eodem modo cum vino, aut columbinum stercus, aut polii folia, aut myrrhæ corticem siccum, aut nitri drachmas quinque, cum allii capite contuso, infundunt cum vino. Alii vino nigro solo utuntur.

C A P. XIV.

Si sanguinem mingat.

Ejusdem.

L Omento fabæ purgato & cocto adipem cervinum misceto, & cum modico vino per os ad triduum infunde. Aut lactis caprini hemina, amyli mina dimidia, ova decem, olei cyathi tres, omnia mixta simul per cornu infundantur.

(2) Sic legend. ante κυάθος.

CAP. XV.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

De ulceratione. Eiusdem.

Περὶ ἐλκώσεως. Τῷ Αὐτῷ.

SI spina equi exulceretur, iridis radix uritur, & tusa inspergitur. Vel cannabīs ustæ cinis melle respersus illinitur, ipsīs partibus urina veteri prius clotis ac purgatis.

ΕΑν τὴν ράχιν ἐλκωθῇ, ἱερὸς ῥίζα καίεται, καὶ καπνίσματα ἐπιπλάττεται. ἢ καννάβως καπνίσματος (1) ποδιὰ μέλιτι δευτεῖσαι ἐπιχρίεται, (1) πρὸς σμικθέντων τῶν μερῶν ἔξω παλαιῶ.

(1) Ita MS. V. ὅ Interp. rectius; prius πρὸς σμικθέντων.

CAP. XVI.

Κ Ε Φ. ΙΣ.

De inflammatione. Eiusdem.

Περὶ φλεγμονῆς. Τῷ Αὐτῷ.

OMnis inflammatio sale & oleo, aut polii folio usto & per vinum colato, aut verbasco in vino cocto, cataplasmatīs modo impositis curatur.

ΠΑσαι φλεγμονὴ αἰσὶ καὶ ἐλαίῳ, ἢ πολίε φύλλῳ καυθέντι καὶ διητηθέντι οἴνῳ, ἢ (1) φλόμῳ σὺν οἴνῳ ἐψηθέντι καὶ ἀπλοῦς τεταῖται.

(1) Emend. ex MSS. prius φλώμῳ.

CAP. XVII.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

*Malagma ad articulos.
Pelagonii.*

Μάλαγμα πρὸς ἄρθρα.
Πελαγονίε.

THuris drach. VIII. galbani tantundem, fæcis vini drach. XII. resinæ frictæ, nitri, sulphuris, singulorum drach. IV. sinapis Ægyptii cyathum, cardamomi tantundem, baccas lauri centum, ficuum aridarum minam, rhododaphnes folia pauca, calcis vivæ quod satis est misce; arida tusa liquidis excipiantur, & panniculo illita imponantur.

ΛΙβανῶς δραχμὰς η'. (a) χαλβάνης τὸ ἴσον, τρυγὸς δραχμὰς ιβ'. ῥηίνης φρυκτῆς, νίτρου, θείου, ἐκάστου δραχμὰς δ'. νάπτου Αἰγυπτίου κύαθον, καρδαμώμους τὸ ἴσον, θαφνίδας ε'. σύκων ξηρῶν μνῶν, (b) ῥοδοδάφνης (1) φύλλα ὀλίγα, πτάνη μὴ ἐσθῆς μέρους τὸ αὐταρκές, καὶ πᾶς ξηρὰ τοῖς ὑγροῖς ληπίον, καὶ ἐμπλαστὲν τε ράκη ἐπιθετεῖον.

(a) Χαλβάνης, -] Vid. quæ notav. ad Cap. 48. Libri quinti.

(b) ῥοδοδάφνης, -] Vid. notas ad Cap. 5. Libri decimi tertii.

(1) Restitui ex MSS. ὅ Casaub. ante ξύλα.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

C A P. XVIII.

Περὶ ψώρας. Τῇ Αὐτῇ.

De scabie. Eiusdem.

Πίσσης ὑγρᾶς ἐκ κέδρου, ῥητίνης, συπληρείας, ἴσσι μετ' ὅξυς ἐπιχειρεῖον ἐν ἡλίῳ. Ἀποσμηχθέντων τῶν πεπονητότων μερῶν (ποδιᾶ θερμῇ, ἀποπλυτέον ἕως ἀν' αἱμαῖξῃ, ἔπειτα (a) λιθάργων καὶ συπληρείαν ἐπιμελῶς κοπέντα σὺν ἐλαίῳ χινίῳ καὶ χειρεῖον· ἢ (b) ἀφρονίτερος, καὶ (c) ἁλὸς ἄχνης, καὶ αἰεύρος πυρῶν, ἐκάστου μέρους τὸ ἴσον σὺν ὅξει διηγεῖται ἐπιπλαστέον. ἢ κομπάρεως ῥίζης καυθείσης τῇ (ποδιᾶ, σῆς ὕδατος μινγέτος, (1) πρὸς σμηχθέντα κοινὰ καταχειρεῖον.

Picis liquidæ ex cedro, resinæ, aluminis, pares portiones cum aceto illinantur, candente sole. Aut confictis & purgatis locis affectis cinere calido, ablutisque donec cruenti reddantur, postea argenti spuma & alumen probe tusa cum oleo lentiscino illinantur: Aut spumæ nitri, & spumæ maris, ac farinæ triticeæ, singulorum pares portiones per acetum colatæ imponantur. Aut cinis radicis capparis ustæ, admixto adipe suillo, elota prius lixivio parte, illinatur.

(a) Λιθάργων.] Plinius Tom. 5. p. 54. "Spuma Argenti genera tria: Optima, quam Chrysitin vocant; secunda, quam Argyritin; tertia, quam Molybditin. Et plerumque hi colores in iisdem tubulis inveniuntur. Probatissima est Attica, proxima Hispaniensis. Chrystitis ex vena ipsa fit, Argyritis ex argento, Molybditis plumbi ipsius fusura, quæ sit Puteolis, inde nomen habet. Omnis autem fit, excocta sua materia, ex superiori catino defluens in inferiorem, & ex eo sublata veruculis ferreis, atque in ipsa flamma convoluta, ut sit modici ponderis. Vid: Dioscor. lib. 5. cap. 102. Quicquid autem afferant Plinius & Dioscorides, (inquit J. Saracenus) solum plumbum Lithargyri materiam esse abunde constat. De scabie curanda vid. Hippiat. p. 187, & Colum. pag. 241.

(b) Ἀφρονίτερος.] Dioscorides Lib. V. Cap. 131. Ἀφρονίτερος ἄριστος τῶν εἰσὶν δοκῶν ὁ καθαρότατος καὶ πλακώδης, εὐδρυπλὸς τε καὶ ἐμπόρφυρος, ἢ ἀφρώδης, ἐπὶ τῇ δηκτικῇ οἰός ἐστιν ὁ ἐν Φιλαδελφίᾳ κομιζόμενος τῷ ἐν Λυδία δόρυπρῶν τῷ ὁ Αἰγυπτιῶν. Χρηστέα τῇ καὶ ἐν Μαγνησίᾳ τῇ Καρίας..... Μίγγυ καὶ Διαφορητικαῖς καὶ ἐπισπαστικαῖς καὶ λεπτικαῖς ἐμπλάστρεσι, καὶ λεπτοσπαστικαῖς. Galenus autem ἀφρονίτερος & ἀφρονίτερον distinguit: quod Flos seu spuma Nitri alba sit, & triticeæ farinæ similis; Aphronitron vero neutiquam farinæ speciem habeat, sed quiddam coactum compactumque sit. Plinius nullum discrimen agnoscit: Quem vid. Lib. XXXI.

(c) Ἁλὸς ἄχνης.] Dioscor. Lib. V. cap. 127. Ἁλὸς ἄχνη ἐπίψηγμα ἔστιν ἁλὸς ἀφρώδης, εὐεισκόρμον ἐπὶ πετρελαίων. Δύναμιν τῇ ἔχει τὴν αὐτὴν τοῖς αἰσίν. A Galeno & Paulo Aegineta vocatur ἐπάνθισμα τῇ αἰλῶν Plinio, Spuma salis, & Spuma maris arida.

(1) Sic lego cum Interp. prius πρὸς σμηχθέντα.

CAP. XIX.

De hirudine. Apfyrti.

SI equus hirudinem devoraverit, reclinato supino oleum calidum admixto vino per cornu infundatur: Aut cimicibus in conspectu ipforum uftis, aut in naribus ipforum occis, sanabuntur; aut enim confestim excident hirudines, aut morientur. Eodem remedio & ad boves atque alia animalia utaris.

CAP. XX.

*Quomodo scorpii aut alijs reptilibus icthui medearis.
Hippocratis.*

PARS ictha fimo bubulo integatur, aut solano tuso, aut tithymallo, aut hyoscyami femine, aut succo feminis lini, aut alumine, aut spuma nitri, aut sale fricto: Unum ex his adhibitum proderit. Sed & aqua per linteolum excolata, & in nares infusa, sanabis. Et in universum quidem, ad omnes ferme reptilium plagas, ut plurimum eadem remedia & homines sanant, & pecori salutaria sunt. Cæterum ad particulares morbos, & equis, & asinis, & mulis, sanguinis detractio prodest.

ποις, & τοῖς ὄνοις, καὶ τοῖς ἡμίονοις, ἢ ὅ

(1) Initium hujus Cap. ad ὠφελήσθ, legitur in Hippiatr. pag. 27. sub Anatolii nomine: ubi scribitur, χειρεία. (2) Hippiatr. habens ἄλλας δρυκτόν.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Πεὶ βδέλλης. Ἀψύρτης.

ΕΑΝ βδέλλαν καταπίη, ἀνακλιθέντι ὑπὲρ ἑλαιοῦ θερμὸν μεμιγμένον μετ' οἶνον ἀλφ' ἐκέρχεται ἐγχυτίον· ἢ κόρεις καύσας ἐγγύς τ' ὄψεως αὐτῶν, ἢ ἐν ταῖς ρῖσιν αὐτῶν ἐμφορεύσας, ἰάσῃ· ἢ ἥδ' ἐκπιεσθέντα παραυθεῖ, ἢ ἀποθανεῖν. τέτρω δ' χεῖρσιν & ποδὶ βῆς, καὶ πᾶσι ἄλλοις ζώαις.

Κ Ε Φ. Κ.

Πῶς ἰάσῃ σκορπίου ἢ ἄλλου ἑρπετοῦ πληγὴν.
Ἰπποκράτους.

ΤΟ πληγὴν μέρεσιν κόπσας (1) βοεῖα καταπλαστέον, ἢ σπύρχνῳ κυπέισσιν, ἢ πηχυαῖσιν, ἢ ὑοσκυάμῳ σπέρματι, ἢ λινοσπέρματι ὁπῶς, ἢ συπληθεία, ἢ ἀφρογνίτῳ, ἢ (2) ἄλλοις φρυκτοῖς ἐν τέτρω καταπλαστέον ὠφελήσθ. ἄλλα καὶ ὕδατι δι' ὀδονίας διητηθέντι, καὶ εἰς ταῖς ρῖνας ἐγχυθέντι, θεραπεύσθ. Καὶ καθόλου μὲν, ποδὶ πᾶσι καὶ τῷ ἑρπετῶν πληγὰς χεῖρσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, πᾶσι αὐτὰ καὶ τὰς ἀνθρώπους θεραπεύει, & τοῖς βοσκήμασι σωτήρια γίνεται. ποδὶ καὶ μέρεσιν νοσήματι, τοῖς ἵπποις αἵματι ἀφαίρεσις ἐπιτήδειος.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

C A P. XXI.

Περὶ ὄνων, τῷ εἰς ὀχείαν ἐπιτηδείων. Ἀψύρτυ.

De asinis admissuræ idoneis.
Apsyrti.

ΟΝΕΣ τὰς εἰς τὴν ὀχείαν ἐπιτηδείους ἔτι (1) ἐπιλεξιόμεθα, ὡς ἔ τὰς ἵππους, καὶ ἀνατρέψομεν. ἔνιοι δὲ καλῶς ποιῶντες, καὶ τὰς ἀγέλας ἡμερῶσι ἔστιν αὐτῶν ἡ παιδοποιία καλλίστη, ἅτε (2) δὴ μὴ κατακεκλησμένων, ἀλλ' ἀφέντων. Ἐξ-ἡμερῆται δὲ σφόδρα τὸ ζῶον, ὑπερεπὶ δὲ (3) κατὰ πάντα ὁμοίως τοῖς ἡμέροις, καὶ ἐδέποτε, κατὰ πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα, ἅπασι ἡμερῶσι ἀγέλαται. τὰ δὲ πικτόμενα ἐξ αὐτοῦ γίνονται ἐκείνῳ εὐκότα. Βιβάζον δὲ καὶ τὴν ζῶα πρὸς ὀλίγων ἡμερῶν τῷ χειμῶνι τροπῶν. κυφορεῖ δὲ ἡ ὄνος μῆνας β'. Κάλιον δὲ ἵππους ὑπὸ ὄνων ἐπιβαίνειας, ἢ ὄνας ὑπὸ ἵππων. φιλοκαλόπερον δὲ πνευ ποιῶντες ταῖς θηλείαις ἵπποις ὑποβάλλουσι τὰς τῶν ὄνων πώλας ἔφ' ἧς κρείττονι τραφῆσονται γάλακτι, ἔ συν-τραφέντες φιλοστοργότερον ἔξουσι (4) πρὸς τὰς ἵππους ἐκ τῆς ἀνατροφῆς, ὥστε καὶ ἐφορμᾶν πρὸς ἡμῶς. ἔτι δὲ γαλαχίας ὁ χρόνος διετής, ὥσπερ καὶ ἵπποις. Ὀνοι δὲ πρὸς ὀχείαν ἀπὸ γ'. ἐπὶ τὴν ἔως ι'. (5) χρήσιμοι ἐπιμνηστέον δὲ, ὅπως οἱ μέλλοντες ὀχεύειν ὄνοι εὐμεροὶ εἴεν· τοιαῦτα γὰρ ἔστιν ἔτι τὸ γυνώμενα. Τινες φιλοκαλόπερον ποιῶντες, τῷ βιβάζοντι ὄνον, εἴτε ἵππον, εἴτε ἄλλο τι ζῶον, κρώματι ὁποῖα ἀν-

A Sinos admissuræ idoneos sic eligemus, quemadmodum & equos, eodemque modo educabimus. Quidam recte faciunt, qui etiam feros mansuefaciunt; optime enim procreant, utpote qui non conclusi teneantur, sed libere vagentur. Valde autem mansuecit hoc animal, & ad omnia ut cures inservit, & nunquam, reliquorum animalium more, si semel mansuetus redditus est, rursus effatur. Partus quoque ejus ipsi similes evadunt. At vero salire hujusmodi animalia paucis diebus ante solstitium æstivum oportet. Conceptum foetum asina gestat in utero menses duodecim. Præstat autem ut equæ ab asinis inscendantur, quam asinæ ab equis. Quidam magis studiosi circa hanc rem asininos pullos equis foeminis subjiunt; nam & meliori lacte enutrientur, & simul educati majori amore erga equas afficientur, ob communem videlicet educationem, quare & majori alacritate eas appetent, ac inscendere gestient. Sit autem lactatus tempus duorum annorum, velut in equis. Asini vero admissuræ ab annis tribus usque ad decem idonei sunt; curandumque est, ut asini admissarii egregia forma sint: Tales enim e-

(1) Totum hoc Caput exstat etiam in Hippiatr. pag. 56. sub Anatolio. Ubi scribitur, --- ἐπιλεξιόμεθα, ἔς τὴν τοῖς ἵπποις ἀνατρέψαμεν. (2) Revoc. ex Hipp. quæ habent ἀφέντων. (3) Voces præced. τὸ ζῶον delendas snadebant MSS. (4) In Hipp. πρὸς τὰς ἵππους ἐκ τῆς ἀνατροφῆς. (5) Volsulam eis hic deleui, auctor. MSS.

lem ornatam generari velint. Qualis enim fuerit pallii color, quo admisarius velatur, talis coloris etiam partus erit. Cæterum claudicantes asinos fanabis, si aqua calida totum pedem undique laveris, & scalpello expurgaveris: quod postquam feceris, urinam veterem calidam, in qua adeps, maxime caprinus, eliquatus est, aut si non adfuerit, bubulus, circumfunde, atque hoc fac usquequo sanus evadat.

(6) Sic MSS. & Hipp. prius ο.

C A P. XXII.

De camelis. Didymi.

DIdymus in Georgicis suis tradit, camelum sitim tolerare usque ad triduum; scabiem vero ejus cedia curari. Camelus neque matrem, neque sororem salit. Camelum autem Bactrianam, in montibus Indicis, a suis feris, qui isthic commune cum ipsis pabulum habent, prægnantem fieri, idem Didymus prodit. Ex sue vero & camelo foemina nascitur camelus geminum tuber habens, ut ex equis & asinis

(1) ἐκ τῶν ἵππων καὶ ὄνων ὁ ἡμίονος. Φέρει γνωρίσματα πολλὰ τῷ

(a) Δίψης ἀνέχεσθαι.] Plinius Tom. 2. p. 166. " Sitim cameli quatriduo tolerant: implenturque, cum bibendi occasio est, & in præteritum & futurum, obturbata proculcatione prius aqua: aliter potu non gaudent. Tavernerius oculatus testis dies novem sine potu tolerare asserit.

(b) Οὐ μίγνυται.] Aristot. Vol. 1. p. 953. Οἱ κάμηλοι οὐκ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰς μητέρας, ἀλλὰ, καὶν βιάζονται πρὸς, & γέλλουσιν. Et insignem de Cameli custode, ob nefarium cum matre coitum, interempto historiam narrat.

(c) Κάμηλος δίκυρτος.] Bactrianæ Cameli duplex tuber in dorsis habentes ab Arabicis differunt, quibus unicum est, testibus Aristotele & Plinio Tom. 2. p. 165. " Camelos inter armenta pascit Oriens, quorum duo genera, Bactriæ & Arabiæ: differunt, quod illa bina habent tubera in dorso, hæ singula. Ita etiam Philosophus p. 779. Διαφέρει δ' αἱ Βάκτελαι τῇ Ἀραβίῳ· αἱ μὲν γὰρ δύο ἔχουσιν ὕδρες, αἱ δὲ ἓνα μόνον. Tubera camelorū dicta sunt κυρτώματα, unde δίκυρτος Nostro, & Τύλοι; Romanis, Petumina.

(1) Ita legend. quis non videt? prius ἐπὶ... Et deleui, voculas præced. δὲ καὶ, auctor. MSS.

βέλων.] γράσσει τὸ πκτόμενον, τοῖς-
τω καὶ ἱματίῳ ἐνδιδύσκεισιν. ὁποῖον
γὰρ ἀνὴρ ἢ τὸ ἔῃ ἱματίῳ χερῶμα, (6) αἱ
ὁ ἐπιβάτης περικαλύπτεται, τοῖς-
καὶ τὸ πκτόμενον ἔσται. Τὰς δὲ χα-
λαίνοντας ὄντας θεραπεύσας ὕδατι θερ-
μῷ πεινίψας τὸν πόδα ὅλον, καὶ
περικαθάρσας σμιλίῳ· ὅταν δὲ τῷτο
δράσης, πείσκει σὺν ἔρω παλαιῷ
θερμῷ ἑῶν, μάλιστα αἰγίον, εἰ δὲ
μη, βόειον, καὶ τῷτο ποίῃ ἕως αὐτὸ
γίαιθῃ.

Κ Ε Φ. KB.

Περὶ καμήλων. Διδύμου.

Ο Διδύμος ἐν τοῖς Γεωργικοῖς
αὐτῷ φησι, πῶς κάμηλον
(a) δίψης ἀνέχεσθαι μέχρι τετῶν ἡ-
μερῶν· πῶς δὲ ψάσαν αὐτῆς τῇ κε-
δείᾳ θεραπεύεσθαι. (b) & μίγνυται
ἢ ἡ κάμηλος ἔτε μητρί, ἔτε ἀδελ-
φῇ. Τὴν δὲ Βακτριανὴν κάμηλον,
ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς πρὸς τῇ Ἰνδικῇ
ὑπὸ σάραων τῶν συννεμομένων συλ-
λαμβάνειν, ὁ αὐτὸς Διδύμος φησιν.
ἐκ δὲ τῶν σὺν δὲ τῷ καμήλῳ πίκτε-
ται (c) κάμηλος δίκυρτος, ὡς περ

(2) πα-

(2) πατὴρ ἡ πεποιημένη κάμηλος, τὸ, πῶς δ' αὖτε τῶν τριῶν, καὶ τὸ τῆς δυνάμεως ἰσχυρὸν, ὅσον ὀλίγον αἰνέει ἐν τοῖς πηλοῖς ῥαδίως, ἀλλ' ὑπὸ τῆς δυνάμεως ἀνορθόεται, καὶ ἀχθοφορεῖ διπλάσιον, ἢ περ αἱ ἄλλαι κάμηλοι. Βακτριανὰς δὲ καλεῖσιν αὐτὰς, εἰκότως, ὅτι ἐν Βακτρῆσι πρῶτον ἐγένοντο. εἰδὼν (3) Ἐγὼ (d) δρόμακας καμύλας εἰς δρόμον ἵπποις παρεμβαλλομένας, ὅτι νικώσας. Ὁ δὲ Φλωρεντῖος φησὶν ἐν τοῖς Γεωργικαῖς αὐτὰς, τεθειῶσαι ἐν Ῥώμῃ καμηλοπαρδαλιν. Ἐγὼ δὲ (4) ἀπὸ τῆς Ἰνδίας ἐνεχθεῖσαν ἐθιασάμην ἐν Ἀντοχείᾳ (e) καμηλοπαρδαλιν.

mulus. Multas autem notas, quibus patrem refert, camelus habet inde fata; nam & densus pilus, & virium robur ei est, & in luto non facile labat, sed a viribus suis erigitur, & onus duplo majus gestat, quam aliae cameli. Bactrianas autem camelos appellant, idque merito, quod ex Bactris originem ducant. Vidi Ego camelos curraces cum equis in cursu contententes, nec sine victoria. Florentinus in Georgicis suis prodit, se Romæ vidisse camelopardalim. Ego autem ab India adductam vidi in Antiochia camelopardalim.

(2) Hunc locum misere luxatum restitui ope MSS. In pr. Ed. pessime — πατὴρ, ἔγω δὲ ἡ πεποιημένη κάμηλος ἐν Ἀντοχείᾳ σουὸς φέρει γνώρισμα τό, π.

(3) Hæc ad Cassianum haud incommode referantur: In Glossario; Δρόμαξ, Currax.

(d) Δρόμακας καμύλας.] Cameli quæ cursu ἔχου velocitate præstabant, peculiari nomine δρομάδες, vel ut Nostro, δρόμακες dicebantur, quo nomine etiam hodie insigniuntur.

(4) Ita MSS. ἔχου Interp. Pr. Ed. habuit ἐθιασάμην ἐνεχθεῖσαν ἀπὸ τῆς Ἰνδίας ἐν —.

(e) Καμηλοπαρδαλιν.] Camelopardalis, inter Pantheram ἔχου Camelum, describente Plinio, collo similis equo, pedibus ἔχου cruribus bovi, camelo capite, albis maculis rutilum colorem distinguuntibus, unde appellata Camelopardalis, Dictatoris Cæsaris Circensibus Ludis primum visa Romæ. Gordianus (teste Capitolino) decem simul Romæ in ludis exhibuit. Nec tamen Camelopardalis accurate Pantheram refert, cum ejus macula sint instar oculorum rotundæ, Camelopardalis autem, ut Strabonis verbis utar, τὸ ποικίλον τῆς χροῦς νέβρις μᾶλλον ἔοικε ῥαβδωτοῖς ὀπίλοις κατεσιγμέναις. Inde Plinius vocat distinctas maculas. Alia ejus descriptio non inelegans occurrit in Excerptis Photii ex Philostorgii Hist. Ecclesiast. Lib. 3. p. 483. Edit. Valesianæ: Καμηλοπαρδαλιν (inquit) πῶς μὲν ἄλλα ἑλαφὸς ἐστὶ μερίση, καμύλα δὲ τὸ ὑψὺ ἐνέδωκε τὸ σῶμα μιμεῖσθαι. Τὸν μὲντοι αὐχένα μήκισον καὶ ὑπὲρ τὴν ἀναλογίαν τῆς λοιπῆς σώματος φέρει εἰς ὑψὺς ἀνορθόμενον. Ἀλλὰ καὶ τὴν δορὸν ἅπασαν ἀπὸ κεφαλῆς ἄκρας ἕως ἐσχάτων ποδῶν παρδείλει μάλιστα τὴν ποικιλίαν προσφερεσάτω ἔχει, ὅτι τὰς ἐμπροσθεν πόδας ὑψηλοτέρως τῶν ὀπίσσω.

LIBER XVII.

BIBLION IZ'.

ARGUMENTUM LIB. XVII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΖ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus septimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de admissura boum, & eorum generatione, itemque educatione, atque omnigena curatione.

ΤΑδε ἐνεσιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, δεκάεβδομη μὲν ἔσῃ τῶν περὶ Γεωργίας ἐκλογῶν, περιεχούσῃ δὲ σύνταξιν περὶ τῶν βοῶν ὀχείας, καὶ γεννήσεως αὐτῶν, καὶ ἀνατροφῆς, καὶ παντοίας θεραπείας.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De vaccis. Florentini.

Περὶ βοῶν. Φλωρεντίνε.

VAccas triginta diebus antequam saliantur cibo impleri non est permittendum; quanto enim macilentiores fuerint, tanto facilius semen concipient.

ΤΑΣ βῆς πρὸ ἡμερῶν λ'. τῇ ὀχείας εὖ καὶ ἐατέον πληρεῖσθαι τροφῆς· ὅσα γὰρ αὐτῶν (α) ἰχθυῶσι, (1) τοσάτω εὐσουλῇ πλείονεσσι τῇ σπέρματι ἐσόντι.

(α) Ἰχθυῶσι.] Colum. p. 232. "Pabulum circa tempus admissuræ subtrahitur fœminis, ne eas steriles reddat nimia corporis obesitas.

(1) Ita MSS. F. & Eton. prius τοσῶτον.

CAP. II.

Κ Ε Φ. Β.

De bobus fœminis, sive vaccis. Eiusdem.

Περὶ βεθηλειῶν, ἥτοι δαμάλεων. Τῇ Αὐτῇ.

VAccæ eligendæ sunt bene compactæ, corporibus longæ, iustæ magnitudinis, probe cornutæ, latæ frontis, nigris oculis, maxillis contractis, simæ, non gibbosæ, patulas nares habentes, cervicem longam & crassam, pectorosæ, labris nigris, altis lateribus ac bene costatis, lato tergo, habentes umbilicum magnum,

(α) Δαμάλεις ἐκλεκτίον εὐπαγέεις τοῖς σώμασι περικνήεις, εὐμεγέθεις, εὐκέρως, πλατυμετώπεις, (1) μελανοφθάλμους, γνάθους συνεσταλμῆρας ἐχέουσας, ἐσώμους, μὴ κυρτὰς, ἀνεπὶ γυμῆρας πρὸς ῥῖνας ἐχέουσας, αὐχένια μακρὰ καὶ παχύν, εὐσέρους, χεῖλη μελανίζοντα ἐχέουσας, βαθυπλεύρους, πλατυνάτους,

(α) Δαμάλεις ἐκλεκτίον.] Ita Colum. p. 230. "Vacca probantur altissima formæ, longaque, maximis uteris, frontibus latissimis, oculis nigris & patentibus, cornibus vetustis & levibus, & nigrantibus, pilosis auribus, compressis malis, palearibus & caudis amplissimis, ungulis modicis, & modicis cruribus.

(1) MSS. Eton. Long. & Bod. μεγαλοφθάλμους. Sed MSS. F. Bar. Interp. & Colum. ut in textu.

(2) ὀφθαλμὸν ἐχέσας μέγαν, ἐ-
ρὰν προμήκη ψάυσαν ἢ πτερυγίων,
(3) πολύτελχα, βραχίονας (4) βρα-
χεῖς, σκέλη ὀρθὰ, στερεὰ, παχύτε-
ρα μᾶλλον ἢ μακρότερα, μὴ πα-
ρατελειόρμητα πρὸς ἀκμήν, πόδας
ἐν τῷ βαδίσει μὴ πλατυπόδας ἀ-
γαν, μηδὲ χιτῶν διεσταλμένους, τὰς
ὀνυχας πλείους καὶ ἴσας, βύρσαν εὐα-
φήν, καὶ μὴ ἀπὲς ὑλωμένην. Δοκιμά-
ζουσι ἢ ἀείρας, πᾶς τοῖς χρώμασι
ξανθοχέας, καὶ τὰ σκέλη μέλαινα
ἐχέσας, ὡς εὐχρηεῖς. καλὸν μὲν ἔν
κεκοσμημένον πᾶσι τοῖς φυσικοῖς, εἰ ἢ
μῆγε, τοῖς πλείοσι. Οἱ ἢ βόες καὶ
τῶν φωνῶν τῷ βραχέως γνωρίζουσι,
ἔκαστοι τοῖς ἐπιτεταμένοι ὀνόμασι
συνίαισι, καὶ ἀποκλίνουσι πρὸς τὰ ἐ-
πιτεταμένα παρατὰ ἐπιτεκτα.

caudam prælongam & ad calcanea
pertingentem, pilosam, armis crassis,
cruribus rectis & solidis, crassis ma-
gis quam longis, quæ mutuo non
affricantur, pedibus qui inter eun-
dum haud nimium dilatantur, un-
guis non valde disparatis, unguibus
perfectis & æqualibus, pelle ad ta-
ctum molli, & non ut lignum in-
durata. Probant & a colore opti-
mas quæ flavescent, eas quoque quæ
nigra crura habent ceu generosas
probant. Præstat igitur, ut his omni-
bus vacca a natura sit ornata, sin-
minus, quam plurimis. At vero bo-
ves etiam vocem bubulci agnoscunt,
& vocati nominibus impositis intel-
ligunt, divertunt quoque eo quo ju-
bentur, iussaque faciunt pro arbitrio
præfecti.

(2) Interp. legebat ὀμφαλὸν, ἔρ. rectius forsan; cum de oculis prius ege-
rit; MSS. ut in textu. (3) Distinxi ore MSS. ante πολύτελχας βραχί-
ονας. (4) Interp. legebat, pro βραχεῖς, παχεῖς; sed MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ ταύρων. Διδύμους.

Τοὺς ταύρους πρὸς τὴν ὀχέαν πρὸ
δύο μηνῶν ἔσθ' ἐατέον συννέμε-
σθαι ταῖς βασί, πληρωτέον ἢ αὐτὰς
χλόης, καὶ εἰ μὴ ἀρκέσειε τὸ τὴν νο-
μῆς, ἐρεβίνθων, ἢ ὀρόδων, ἢ κελιδῶν
ἀλφειοχέντων δοτέον. Ἐλάττωσι ἢ
τὴν (1) ἑ. ἐπὶ τῶν ἔσθ' ἐπιτήδειοι πρὸς
τῶν ὀχέαν, ἀλλ' ἔδδ' οἱ περισσύτεροι
τὴν ἑ. τὸ ἢ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῇ θηλειᾷ
εἰσέσθω. χωρίζειν πε αὐτὰς καὶ ἀπὸ
τῇ θηλειᾷ τὴν διμηνιαῖον χρόνον, καὶ
εἰσάγειν αὐτὰς εἰς τὰς ἀγέλας, ἔσθ' ἐ-
πιτεκλύνοντας αὐτῶν τῶν ὀρμῶν.

(1) Malim cum Interp. β'.

C A P. III.

De tauris. Didymi.

TAuri duobus ante admissuram
mensibus non sunt emittendi
ad communia pascua cum vaccis,
verum implendi sunt herba, & si
pabulum hoc non sufficiat, cicere,
aut ervo, aut hordeo macerato. Mi-
nores annis duobus non sunt ido-
nei admissuræ, sed neque majores
duodecim. Idem etiam de vaccis
observandum est. Segregandi sunt
a fœminis per duorum mensium
spatium, inducendique in armenta, &
ipsorum impetus non coercendus.

CAP. IV.

Ut boves non fiant debiles.
Democriti.

ERvum maceratum tritum singulis mensibus in potu exhibe. Plagam boum curabis malva sylvestri trita ac illita.

(1) MS. Saracen. ἐπιχειύσαις.

CAP. V.

De admissura.
Quintiliorum.

TEmpus admissuræ idoneum est ver medium. Si verò vaccæ tauros non admittant, scillæ medullam five cor, hoc est tenerrimas ipsius partes, & si ita dicere liceat adipem, cum aqua terere oportet, eoque vaccarum finus, ubi deterfi fuerint, oblinere. Si vero tauri ad vernerem sint segniores, cervi caudam ustam tere, vinoque subactam pudendo ac testibus tauri illinito, & statim stimuletur. Hoc non solum in tauris, sed etiam in aliis animalibus, & in hominibus eveniet. Stimulum autem libidinis tollet oleum illitum. Herba quoque πολύσπερμος & πολύρνος appellata animalia faciet fecundiora.

(1) Sequi. vocem βοῶν deleui, auctor. MSS.

(2) Σκίλλης τὸ πεικάρδιον.] Idem fastidientis equæ remedium tradit Columella p. 236. Quod autem Nostro πεικάρδιον sonat, Hippocrati dicitur τῆς σκίλλης τὸ μυζῶδες. Et hinc Bodæus a Stapel Erotiani Lexicon emendat, apud quem legimus σκίλλης τὸ νερώδες.

(b) Ἐλάφῃ ἐρεῖν.] Quintilius suffragatur Apfyrtus in Hippiatr. p. 55.

Κ Ε Φ. Δ.

Βόας μὴ ἀδενεῖν.
Δημοκρίτης.

Οροβον βρέχων λείον πόπιζε καὶ μῆνα. τὴν δὲ τῶ βοῶν πληγὴν θεραπεύσας μαλάχην ἀγέλαν λειώσας, καὶ (1) ἐπιχειύων.

Κ Ε Φ. Ε.

Περὶ (1) ὀχείας.
Τῶν Κυυπιλίων.

Καιρὸς τῆ ὀχείας ἐπιτήδειος ἔαρ μέσον. εἰ δὲ μὴ περσδέχωνται τὰς ταύρας αἱ βόες, (a) σκίλλης τὸ πεικάρδιον καὶ ὕδαλιν περιπίον, & περιχειύον, τετέσι τὰ ἀπυλάτα καὶ τῆ σκίλλης, καὶ ὡς ἂν εἴπη περὶ τὸ εἶαρ, διδόναι καὶ τὴν κατάρσιν τοῖς μέρουσιν τῶ βοῶν. Εἰ δὲ οἱ ταῦροι περὶ τὴν ὀχέαν βραδύνουσι, καύσας (b) ἐλάφῃ ἐρεῖν & συλκιδάσας, οἶνω πεφυστάσας, ἀλείφει τὸ αἰδοῖον καὶ τὰς ὀρχὰς τῆς ταύρας, καὶ οἰσρήσῃ εὐθέως. τὸτο δὲ ἐκ ἐπὶ τῶ ταύρων μόνον, ἀλλὰ & ἐπὶ τῶ ἄλλων ζώων, & ἐπὶ ἀνθρώπων γένοιτο ἂν. λύσις δὲ τῆ οἰσρήσεως ἔλαιον χριτέν. καὶ ἡ πολύσπερμος δὲ, καὶ ἡ πολύρνος καλεσμένη βοταίνη τὰ ζῷα ποιεῖσθαι γυνιμάτερα.

Κ Ε Φ. Γ.

C A P. VI.

Περὶ προσώσεως τῆς (1) γεν-
νωμένων. Ἀφρικανῶν.

*Quomodo prænoscamus, quales
erunt partus. Africani.*

ΟΙ προσγινώσκοντες, πότρεον
ἀρρεν ἢ θῆλυ πέζεται ἢ βίβα-
διῆσαι βῆς, παρατηρεῖτωσαν. (2) Ἐ-
ὰν μὲν εἰς τὰ (α) δεξιὰ μέρη ὁ
βῆς κατέλθῃ, ἀρρεν τὸ πεχνησόμενον
πεκμαιρέσθω· εἰ δὲ ἐπὶ τὰ ἀριστερά,
θῆλυ. Εἰ δὲ καὶ βαληθείης ἀρρεν πε-
χνηται, τὴν καλεῖται ὀρχίαν τῆς (β) ἀ-
ριστερῆς ὀρχιν ἀπέδῃσιν· εἰ δὲ θῆλυ,
τῆς δεξιᾶς. Φυσικὸν δὲ πνεῦμα ποιεῖσι καὶ
εἰ μὲν ἀρρεν τις βαληθείη πεχνηται,
(γ) βορεῖα ὄντος τοῦ αἵματος τὴν (3) ὀ-
ρχίαν βαλεῖον καὶ ἀσκαδάζουσιν· εἰ
δὲ θῆλυ, νότος πνέοντι.

Qui prænoscere volunt, utrum ma-
rem aut foeminam paritura sit
bucula post coitum, hac observatione
utantur; si quidem dextra parte tau-
rus defilierit, partus masculus erit:
si sinistra, foemina. Quod si marem
generari velis, tempore admissuræ fi-
nistrum admissarii testiculum oblige;
si foeminam, dextrum. Quidam ve-
ro naturale auxilium adhibent: & si
quidem marem generari velint, cum
aeris status Borealis fuerit boves
admittunt; si foeminam, spirante
Austro.

(1) Βοῶν delend. suadebant MSS. (2) Ita MSS. Prius, καὶ αὖν ---.

(α) Δεξιὰ μέρη.] Colum. p. 232. "Certis signis comprehendere licet
quem sexum generaverit, quoniam si dextra parte defiliat, marem se-
minasse manifestum est: si leua, foeminam.

(β) Ἀριστερῆς ὀρχιν.] Hac sub Democriti nomine affert Colum. p. 237.
"Ut foemina vel masculus concipiatur, nostri arbitrii fore Democritus
affirmat; qui precipit, ut cum progenerari marem velimus, sinistrum te-
sticulum admissarii lineo funiculo, aliove quolibet obligemus: cum foemi-
nam, dextrum: idemque in omnibus pene pecudibus faciendum censet.
Ita etiam Palladius pag. 102.

(γ) Βορεῖα ὄντος τοῦ αἵματος.] Aristot. de Generat. Animal. Lib. 4. Cap. 2.
Φασὶ δὲ καὶ οἱ νομοῖς ἀφαιρεῖν πρὸς θηλυγενίαν καὶ ἀρρενογενίαν, ὅτι μόνον εἰς
δυοδαίνῃ τὴν ὀρχίαν γίνασθαι βορείοις ἢ νοτίοις, ἀλλὰ καὶ ὀχευόμενα βλέπη
πρὸς νότον ἢ βορέαν. Οὕτω μικρὰν ἐνίοτε ῥοπὴν αἰτίαν γίνασθαι τῆς ψυχρότη-
τος καὶ θερμότητος.

(3) In MS. Barocc. ὀρχίαν γίνασθαι καὶ ἀσκαδάζουσιν.

C A P. VII.

*De æstro, qui μύωψ appellatur.
Sotionis.*

QUOD æstri boves pungentes ip-
fos ad insaniam adigant, no-
tum est. At vero non appropinqua-
bunt ipsis, si quis lauri baccas tun-
dat, & in aqua coquat, conspergat-
que inde agrum in quo pascuntur.
Fugient enim æstri ob antipathiam.
Si vero jam icti sint ab æstro bo-
ves, cerussam cum aqua tritam ip-
sis illinunt.

C A P. VIII.

*De vitulorum educatione.
Didymi.*

LACTANTES boves cytiso aut medica
alemus; sic enim nutritæ plus
lactis habebunt. Cæterum vituli ipsi,
biennes cum sint, castrandi sunt:
nam serius castrari non est commo-
dum. Vulnere item cinere & ar-
genti spuma inspergantur, post tri-
dium vero pice liquida & cinere,
modico oleo admixto, integantur.

(1) MSS. L. B. 2. Eton. & Interp. affigunt Διδύμω.

(a) Κυτίσφ-] De Cytiso, ejusque cultu vid. qua Columella tradit Lib.
de Arboribus cap. 28. "Omni generi pecudum (inquit) utilissimus est,
quod ex eo cito pinguescit, & lactis plurimum præbet.

(2) MS. Bar. & Interp. scrib. καλαπασέον.

C A P. IX.

*Ne boves laborantes lassentur.
Democriti.*

OLEO & terebinthina coctis car-
nua illinito.

Κ Ε Φ. Ζ.

*Περὶ οἷσρα, ὃ καλεῖται
μύωπος. Σωτίωνος.*

ΟΤΙ ἔκθρνας τὰς βῆς οἱ μύωπες
κεντῶντες ποιεῖσιν, ἰσμήρ. εἴη
ἐγγεῖσιν ἐν αὐτοῖς, ἐὰν δαφνίδας
κόψας, καὶ ἐψήσας ἐν ὕδατι, ἐπι-
ράνῃ περὶ τὸ χεῖρον ὅπως νέμονται.
φεύξον· ὃ οἱ μύωπες ἀφ' αὐτῶν ἀν-
τιπάθειαν. εἰ δὲ καὶ φθασειαν πλή-
ξαντες, ψιμνύθιον μὲν ὕδατος τελέ-
ψαντες περιχέουσιν.

Κ Ε Φ. Η.

*Περὶ τῶν μόχων ἀναβο-
φῆς. (1) Τῶ Αὐτῶ.*

(a) **Κ**ΥΤΙΣΩ ἢ μηδικῇ θρέψομεν βῆς
γαλαχόους βῆς· πλέον ὃ
ἐξέσσι γάλα ἔτω τεαφεῖται. διεπί-
δῃ γρησμένους τὰς μόχους εὐεχέστερον
μὲν ὃ αὐτὰ ἐχρήσιμον εὐεχέστερον
δοται. πρὶν δὲ τραυμάσει (ποδιᾷ καὶ λι-
θαργύρῳ) (2) καλαπασέον, μὲν δὲ
ψ'. ἡμέρας πίοση ὑγρὰ καὶ τέφρα
ὀλίγη μιγνέτω ἐλαίῳ.

Κ Ε Φ. Θ.

*Βόας ἐργαζομένους μὴ κο-
πιᾶν. Δημοκρίτης.*

ΕΛΑΙΟΝ καὶ περεβινθίνα ἐψήσας χεῖρα
πρὶν κτεῖναι.

Κ Ε Φ. Ι.

C A P. X.

Ἀπὸ ποίας ἡλικίας ἀρ-
κτέον βιδάζειν (1) τὰς
βόας. Βάρωνος.

*A qua ætate incipienda admis-
sura vaccarum.
Varronis.*

Βιδάζειν (2) δεῖ μὴ νεώτερος ἢ
β'. ἐτῶν, ἵνα τελεπῆς ἔσται πύ-
κτωσιν ἀμεινον ἢ πικτωσιν αἱ περὶ
τεῖς. πικτὴ ἢ ἡ βῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πο-
λὺ, μέλει τ' ἰ. ἐτῶν. οἱ ἢ παῦροι
ἀπὸ τελεπῆς ἡλικίας ἀκμάζουσιν.
Ὡρα ἢ πρὸς ὀχίαν τετραπόδων, ἢ
ἀπὸ (α) Δελφίνου ἐπιτολῆς, τέ-
τι περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἱεῖς μύνης,
ἕως ἡμερῶν μ'. κυφορεῖ ἢ ἡ δαίμα-
λις μύνης ἰ. τὰς ἢ σείρας καὶ τὰς
ἀσθενεῖς, καὶ τῇ ἡλικίᾳ περὶ
κῆρας, ἐκβλητέον ἐκ τῶν βουγλίων
ἀλυσιελῆς ἢ ἡ περὶ τὰ ἀχρηστὰ
Ἰσχυρῆ.

INeundæ non sunt minores duo-
bus annis, ut triennes pariant ;
melius autem pariunt quadrimæ.
Parit vacca, ut plurimum, usque ad
annos decem. Tauri autem a tri-
matu ætate florent. Tempus vero
admissuræ quadrupedum est a Del-
phini ortu, hoc est circa Junii men-
sis principium, per dies quadraginta.
Gestat in utero vacca menses de-
cem. Cæterum steriles & imbecilles,
& ætate provectiores, ex armen-
tis ejiciendæ sunt : Inutilis est e-
nim cura, quæ circa inutilia adhi-
betur.

(1) Sic legend. prius, τὴς. (2) Ex MSS. ante, δε.

(α) Δελφίνου.] Cur Delphin in cælos relatus fuerit, narrat Eratosthe-
nes in Καταπερισμῶν. Δελφὶν ἐν τοῖς ἀστροῖς λέγεται περὶ τὴν δι' αἰτίαν τοιαύ-
την τῆς Ποσειδῶν βυλόμενης τὴν Ἀμφιτέλιον λαβεῖν εἰς γυναῖκα, εὐλαβη-
θεῖσσι ἐκείνῃ ἔφυγε πρὸς τὴν Ἀτλαντα, ἀνατρεῖσθαι τὴν παρθενίαν σπύδρασα ὡς
ἢ καὶ αἱ πλείους Νηηίδες ἐκρύπτοντο, κεκρυμμένης ἐκείνης, πολλὰς δὲ Ποσειδῶν
ἐξέπεμψε μνηστῆρας, ἐν οἷς ἔστι Δελφίνα· πλανώμενος ἢ κατὰ τὰς νήσους τοῦ
Ἀτλαντος, περὶ τὴν αὐτὴν πρὸς αὐτὴν ἀγγέλλει ὅτι αὐτὴν Ποσειδῶν. Ὁ ἢ γήρας
αὐτὴν, μεγίστας πρῶτας ἐν τῇ θαλάσῃ αὐτῇ ὤκεισεν, ἱερὸν αὐτὸν ὀνομάσας
εἶναι, ὅτι εἰς τὰ ἀστροῦ αὐτῆς σύστημα ἔθηκεν. Ὅσοι δὲ αὐτῇ τῇ Ποσειδῶνι
χειροπαθεῖ δέλωσιν, ἐν τῇ χειρὶ ποιεῖσιν ἔχοντα τὴν Δελφίνα, τὴν εὐεργεσίας μεγί-
στην δόξαν αὐτῇ ἀπονέμονται.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

C A P. XI.

Βόας ὑπὸ μυῶν μὴ ἀδι-
κεῖσθαι. Ἀφρικανῶν.

*Ut boves a muscis non infe-
stentur. Africani.*

Δ Αφῆς καρπὸν λειοτριβήσας, καὶ
ἐψήσας μὲν ἐλαίᾳ, ἀλειφε τὰς
βόας, ἢ ἐν τῇ σιελῇ τῆς βοῆς κατὰ
χειρὸς τέττα. παῦροι τὰς μυκτῆρας
πρόσθῃ χειρῶντες σκοτύνονται.

LAuri baccas tenuissime tritas &
oleo coctas bobus illine, aut sa-
liva propria ipsorum boum eos in-
ungito. Tauri, illito naribus rosaceo,
tenebris offusis vertiginosi fiunt.

CAP. XII.

*Boves pinguefaciendi ratio.
Sotionis.*

BOves pingues facies, si redeuntibus e pascuo prima die brascifas concisas & acri aceto maceratas objeceris; deinde paleas excussas, & furfuribus triticeis mixtas, ad dies quinque; sexta autem, hordei moliti heminas quatuor, & sex sequentibus diebus paulatim alimentum auxeris. Et hyeme quidem circa gallicinii horam nutries, deinde circa diluculum, quando & potum dabis; reliquum vero alimenti, circa vesperam. Æstate autem primum pabulum sub diluculum, secundum ad meridiem offeres, deinde potum exhibebis, & sic tertium pabulum circa horam nonam dabis, & rursus potum; hyeme quidem, aquam calidiorem, æstate autem, tepidam. At vero ora ipsorum urina collue, in hærenti pituita extracta, & lingua a vermibus forcipe exemptis purgata; (nascuntur enim vermes in linguis ipsorum) & deinde sale confricetur, & stramenti ipsorum cura habeatur.

ἐλσί τε τὴν γλῶττιν διάχει, καὶ τὴν σπυμνὴν ὅτι ἐπιμελεῖσθαι χρῆ.

(1) *Supplevi ex MSS.* (2) *Emend. ex MS. Bar. & Interp. Pr. Ed.* μὴ τῆτο. (3) *MSS. pluraliter scribunt* ἀγκυλίζεσι, ἀφαιρῶντες, &c.

CAP. XIII.

*De medela boum, & ne
ossa deglutiant.
Paxami.*

AD præsepia neque gallinæ, neque suæ accedant; utrorumque enim sterces si edatur, animal lædit. Non deglutiet ossiculum bos, si lupi caudam in præsepi suspenderit.

(a) *Consultas Columellam pag. 217.*

Κ Ε Φ. IB.

*Βόας λιπαρὲς ποιῆσαι.
Σωτίωνος.*

Λιπαρὲς ποιήσας τὰς βῆς, εἰ ἀπὸ τῆ νομῆς ἐλθῶσι τὴν πρῶτην ἡμέραν κρώμεναι ἀγροτέρων καὶ ἀγροτέρων ὅξει δειμνῇ παραβάλλοις· εἴτω ἀχύρων διητημένων & πιτύρων σπίνων μύζας ἐπὶ ἡμέραις εἴ. τῇ δὲ εἴ. κριτῶν ἀλληλεσμέων κητύλας δ'. (1) καὶ κατ' ὀλίγον ταῖς εἴ. ἡμέραις αὐξήσας τὴν τροφήν. Καὶ χειμῶνος μὲν πρὶ ἀλεκτρυόνων ὥρας τέττονον, τὸ δεύτερον δὲ, πρὶ τῷ ὄρνῳ, & ποτὸν διδόν, τὸ δὲ λοιπὸν τῆ τροφῆς, πρὶ τὴν ἐσπέραν. Θέρους δὲ τὸ πρῶτον ὑπὲρ τῷ ὄρνῳ, τὸ δὲ δεύτερον (2) μεσημβρίας, εἴτω ποπιεῖς, καὶ ἔτω τὴν τρίτην τροφήν πρὶ ἐσπέρῳ πρὶ ἐννάτῳ ὥραν, καὶ πάλιν ποπιεῖς διδόν δὲ αὐτοῖς χειμῶνος μὲν θέρους ὕδατος, θέρους δὲ, κλιαρῶ. Τὰ δὲ ἐσμάλα αὐτῶν ἔρω (3) διάκλυζε τὸ παρακείμενον φλέγμα ἀφαιρῶν, & τὴν γλῶττιν καθαίρων ἀπὸ τῶν σκληρῶν λαβίδι ἐξαεραμένων, (γίνονται γὰρ σκώληκες ἐν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν)

Κ Ε Φ. IΓ.

*Πρὶ ἰάσεως, καὶ ὥστε τὰ
ὄττα μὴ καταπίνῃ.
Παζάμου.*

(a) **Τ**ὰς φάτνας μὴτε ὄρνεις μὴτε ὕες προσέτωσαν· ἐκατέρων γὰρ ἡ κόπρος εἰ βρωθῇ, ἀδικεῖ τὸ ζῶον. ἔκ αὐτῶν δὲ καταπίη βῆς ὅσων, εἰ λυκῶν ἔργον ἐπὶ τὴν φάτταν κρεμάσῃ.

F f 4

C A P

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Περὶ ἀδήλων παθήσε.
Τῷ Αὐτῷ.

Σχεδὸν πάντα ἀδήλα τὰ πάθη
τῶν ζώων· πῶς γὰρ ἂν τις (1) μά-
θοι; ἢ παρὰ τὴν αὐτὴν φύσιν τὸ
εἶναι τῶν ζώων παθήσε; εἰ τοίνυν (2) σιλ-
φίς κρηπέντος μετ' οἶνον ἀκρότης μέ-
λανος εἰς τὰς ρῖνας ἐγχέης, πᾶν ἄ-
δηλον πάθος θεραπεύσθαι. Δημό-
κριτος δὲ συμβουλεύει, ἔαρεσθαι ἀρχο-
μένους, εἰς τὸ ποτὸν τῶν βοῶν ἐπὶ δὲ
καὶ ἰ. ἡμέραις ἐμβάλλειν σκίλλης καὶ
ράμνου ρίζης. Εἰ δὲ καὶ φανερὰν νό-
σον νοσῶν, θεραπεύσθαι ἔτι. ἐλελί-
σφακον ἐξ ὀρεινῆς χωρὶς ἐπὶ πρόσ-
σιον εἰς δὲ μέλαςσι πίνειν περὶ βρέχας
ταῖς ἡμέραις, καὶ δὲ, θερα-
πεύσθαι. τῷτο δὲ μόνον βῆς, ἀλλὰ καὶ
τῶν ἡμέρων ὠφελεῖ. καὶ ἄλλες δὲ συμ-
μυγνύμενοι ταῖς τεοφαῖς σφόδρα ὠ-
φελεῖσιν. Ἀεὶ τὸν δὲ καὶ (b) ὑμεινότατον
ἀμύρην συν' ὕδατι (2) κατ' ὀλίγον
διδομένην. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἡ μηδικὴ
πῶτα.

(1) Ita MSS. prius μάθη.

(2) Σιλφίς.] Vid. quæ adnotavimus ad Cap. 7. Lib. quarti.

† Vid. Cap. 13. Libri XVIII.

(b) Ὑμεινότατον ἀμύρην.] Colum p. 216. "Maxime salutaris habetur amurca, si tantundem aqua misceas, & ea pecus insuescas."

(2) Voculam præced. καὶ delendam censui.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Περὶ κεφαλαλγίας.

Χρὴ πρὸς τὴν γνώσκην πρὶν τοῦ
βοῦς κεφαλαλγίαν· ἐπιδοῦν ἔν
τῷ ὧτι καθεῖς μὴ ἐσθίη, κεφαλαλ-
γία ἐστὶ. (1) Διαχέει δὲ ἢ γλῶσ-
σιν θυμῷ μετ' οἶνον τριφύην, καὶ
ἐκέρδεις, καὶ ἄλλοι λεπτοῖς, καὶ πησά-

C A P. XIV.

De ignoto morbo.
Ejusdem.

Animalium affectus & morbi fere
omnes ignoti sunt: quomodo
enim quis discat? aut a quo per-
cunctetur affectum, qui est intra ani-
mal? Si igitur filphium tustum cum
vino meraco nigro in nares infude-
ris, omnem ignotum morbum cura-
bis. Democritus consulit, incipiente
vere, in potum boum ad quatuor
& decem dies scillæ & rhamni ra-
dices injicere. Si vero manifesto
morbo laborent boves, sic medebe-
ris. Salviam montanam & marru-
bium in potu quem hausturi sunt
macera pari dierum numero; co-
que exhibito curabis. Hoc autem
non bobus solum, sed & pecudi pro-
dest. Quin & sal pabulo admixtus
valde prodest. Optimum vero &
saluberrimum est amurca cum aqua
paulatim exhibita. Prodest & me-
dica herba.

C A P. XV.

De capitis dolore.

Dolorem capitis bovis prius dig-
noscere oportet: quando igi-
tur demissis auribus non comedit,
capitis dolor urget. Lingua igitur
thymo trito cum vino, & allio, &
sale tenui illinitur. Ptisana etiam

(1) Emend. ex MS. Bar. Pr. Ed. διὸ ἢ. Casaub. habet ἀγρίναι, Sa-
racen. ἀγρίναι.

cruda

cruda vino soluta prodest. Quin & lauri foliorum manus plenæ mensura in os immissa, aut mali punici putaminibus medeberis. Et myrrha, magnitudine fabæ, in duabus vini colati heminis per nares infusa bovem curabis.

(2) Ex MSS. ante ληθεῖται.

CAP. XVI.

De profluvio alvi.

Rhamni folia contusa, & bitumine intacta, exhibeto. Alii mali punicæ folia tusa, & polenta obducta, in cibo exhibent. Alii vero farinæ heminas duas & tritici tostæ farinæ heminam aquæ mixtam porrigunt.

CAP. XVII.

De cruditate.

Cruditas bovis dignoscitur ex eo, quod non edat, & frequenter eructet, membraque cum quadam torsione & spiritus elisione moveat. Curabimus igitur ipsum calida aqua in potum data, & brassicæ in aceto maceratæ fasciculo in cibum oblato. Alii brassicæ partes teneriores fervefaciunt, ac terunt cum oleo, & per cornu in os infundunt, & amiculis instratum calfacientes ad deambulationem ducunt. Hoc non bobus tantum, sed etiam omni pecori salutare. Alii oleæ sylvestris folia aut aliarum arborum ramos tenellos tundunt, & aquam affusam percolant, atque ita heminas sex inde per biddum infundunt.

(a) Ἀπεπλήσις.] Ita Colum. p. 218. "Cruditatis signa sunt crebri ruētus, ac ventris sonitus, fastidia cibi, nervorum intentio, hebetes oculi..... Remedio erunt aqua calida duo congii, & mox triginta brassicæ caules modice cocti, & ex aceto dati.

(1) Ita MS. Barocc. prius, & θλίψις,

νη ἢ ὡμὴ μὲν οἶνε (2) ληθεῖται ὡφελεί. καὶ δάφνης ἢ φύλλα, ὅσον τὴν χεῖρα πληρῶσαι, λαβὼν, καὶ ἐμβαλὼν εἰς τὸ στόμα, ἢ καὶ σιδήαν ροιᾶς, ὡφελήσῃ. καὶ σμύρνης ἢ, ὡς κυάμους μέγεθος, ὁμοίως μὲν οἶνε διητηθέντες ἐν κητύλαις δυοὶ Δ' αὖ τ' ῥινῶν ἐγκύας θεραπεύσῃ.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Περὶ διάρροίας.

Ραμνὸς φύλλα κόψας, καὶ ἀσφάλτα περιπλασάσας, δίδω φαγεῖν. οἱ ἢ ροιῶν φύλλα κηπέντε, καὶ ἀλφίτοις περιπλασθέντε, δίδωσι φαγεῖν. ἄλλοι ἢ ἀλφίτων κητύλας β'. καὶ σίτες φρυγνίσας ἀλεύρων τὸ ἥμισυ θάλαπμιχθέν δίδωσιν.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ ἀπεψίας.

(a) Ἀπεπλήσις γινώσκεται βῆς ἐκ τῆ μὴ ἐοδείν, καὶ πυκνῶς ἐρυγᾶν, κινεῖν τε τὰ μέλη μετὰ πινούσιν. (1) ἐκθλίψεως. θεραπεύσομεν ἐν θερμὸν ὕδωρ δίδοντες πλεῖν, ἐκ κράμβης ἀλαδρεχθείσης ἐν ὅξει δισμύλῳ φαγεῖν. οἱ ἢ τ' κράμβης τὰ ἀπαλὰ ζέοντες, ἐκ τριψάντες μὲν ἐλαίᾳ, Δ' αὖ κέρματος ἐγκύεισι τῷ στόματι, καὶ περιβολαίοις κυνημαίναντες εἰς ὠδίπυτον ἀγασσι. τῆτο ἔτι βῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶν ὡφελὲς βόσκημα. οἱ ἢ ἀγρίας ἐλαίας τὰ φύλλα ἢ δένδρων ἄλλων κλῶνας ἀπαλὰς κόψαντες, καὶ ὕδωρ ἐπιχέαντες διητῆσι, καὶ ἔτω κητύλας ε'. ἐπιχέουσιν ἐπὶ ἡμέραις δύο.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

C A P. XVIII.

Περὶ βυπρέστως.

De buprestis.

(a) Τινὲς ἔλαιον εἰς τὰς ῥῖνας ἐγχέουσι τοῖς βυσίν. ἄλλοι δὲ ἐκ νεῦ ὁλύνθως ὕδατι (1) ἀφ' παντὸς εἰς τὰς ῥῖνας ὁμοίως ἐγχέουσιν.

Quidam oleum in boum nares infundunt. Alii caprifici grossos aqua macerant, & similiter in nares infundunt.

(a) Τινὲς] Plinius Lib. Tricesimo Sect. X. "Buprestis animal est rarum in Italia, simillimum scarabaeo longipedi. Fallit inter herbas bovem maxime, unde & nomen invenit, devoratumque tacto felle ita inflammat, ut rumpat. Vid. Nicand. in Alexiph. & Aelian. Hist. An. Lib. 6.

(1) Interp. legebat ἀφ' ὅραχέντας, sed MSS. ut in textu.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

C A P. XIX.

Περὶ τρώφω.

De tormine.

Ὁ στροφόμενος βῆς ἐφ' ἐνὸς ἐκ ἔστηκε τόπῳ, ἐδὲ τρεφῆς ἀπτεται, ἀλλὰ ἐντὶ. ὀλίγην ἔν αὐτῷ τρεφὴν παραβλητέον, & τὴν σάρκα τὴν περὶ τὰς ὀνυχας ἀφαικνυτέον, ὥστε ἀφαιμάξαι. πινὲς δὲ περὶ τὴν ἐρῶν (1) ἀνοιξαντες, ὥστε αἷμα ἐκρυῖναι, ῥάκεν περιδεσμεύουσιν. Ἄλλοι κρόμμυα & ἄλλας ἐνώσαντες καὶ σφηνώσαντες εἰς τὴν ἔδραν ἐσωπύττω πρὸς αὐτῷ, καὶ τρέχον ἀναγκάζουσιν. ἄλλοι νίτρον κόψαντες καὶ διέντες ἀφ' τῆς σόμας ἐγχέουσιν.

Bos qui torminibus vexatur in uno loco non stat, neque cibum sumit, sed gemit. Modicum igitur alimentum ipsi objiciendum est, & caro circa ungues pungenda, ut sanguis inde manet. Quidam vero circa caudam aperiunt [pungunt,] ut sanguis effluat, & panniculo vulnus obligant. Alii cepas & salem simul uniunt, & in cunei formam coagmentata in sedem quam altissime trudent, & cursu exercent. Alii nitrum tufum & solutum per os infundunt.

(1) MS. Barocc. νύξαντες.

Κ Ε Φ. Κ.

C A P. XX.

Περὶ πυρεταίνωντος. Διδύμου.

De febricitante. Didymi.

(a) Βοῦς πυρεταίνων & πρὸς τὴν τρεφὴν, (1) καὶ τὴν νεύει, διακρύψι, λήμωσιν ἐκτὸς, περὶ τὰς ὀφθαλμούς καὶ λαίανται. Θεραπεύσας ἔν τ' τοῦτον

Bos febricitans non admittit cibum, deorsum nutat, lachrymatur, lippit, partes circa oculos cavantur. Eum curabis hoc modo.

(a) Βῆς πυρεταίνων] Colum. p. 221. "Signa bovis febricitantis, manantes lachryma, gravatum caput, oculi compressi, fluidum salivis os, longior & cum quodam impedimento tractus spiritus, interdum & cum gemitu.

(1) Ex MSS. antea, καὶ νεύει. . . λήμωσιν. . .

Ex

Ex opacis locis gramen decerpe, & lavato, eique edendum præbeto, aut vitis folia. In potu exhibeatur aqua quidem frigidissima, verum non sub dio, sed maxime in loco umbroso; aures vero & nares spongia aqua plena detergeantur. Quidam cauterio faciem ipsius & partes sub oculis perurunt, easque spongia urina veteri calida plena bis per diem confricant, donec crustæ excident, & vulnera cicatrice integantur. Lancinantur etiam aures, ut sanguis effluat. Quidam polentam vino subigunt, & edendam præbent; alii muria lavant, & amiculis calfaciunt. Alii cytisum porrigunt cum vino; quod non bobus tantum, sed & reliquo pecori salutare est.

ἔπος. ἐκ Γυσκίων χειρῶν ἀρεσιν λαβὼν, ἐκ πλύναις, δὲ αὐτῷ φαγεῖν, ἢ ἀμπέλει φύλλα. ποπέτον δὲ αὐτὸν ὕδαρ ψυχρότατον (2) μὴ ἐν ὑπαίθρῳ, μάλιστα ἢ ὑποσκίῳ. Ἐπόγγυ τε βεβεγγμένῳ ὕδατι πὰ ὦτα καὶ τὰς ῥῖνας (3) ἀποψυκτίον. Τινὲς καυτῇ τὸ πρὸς ὤτα αὐτῷ διακαίεισι, καὶ πὰ ὑπὸ τὰς ὀφθαλμούς. Ἐπογγίζουσι ἢ αὐτὰ ἔρω παλαιῇ θερμῇ δις τὴν ἡμέραν, ἕως ἂν ἐκπέσωσιν αἱ ἐσχάραι, καὶ ἀπουλώσῃ τὰ τραύματα. ἀμύουσι ἢ καὶ πὰ ὦτα, ὥστε αἶμα ρεῖν. Τινὲς ἀλφιτα φουράσαντες οἶνω διδάσι φαγεῖν, οἱ ἢ (4) λέουσιν ἄλμη, καὶ πρὸς τοῖς συνθεμαίνουσιν. οἱ ἢ κύπτον διδάσι μὲν οἶνον τῷτο ἢ ἐκ τὰς βύς ἀφελῆ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα θρέμματα.

(2) Ita legend. ex Interp. Ἐ. Colum. prius μὲν. Hic enim, pag. 221. "Quæ medicina sub tecto fieri debet, &c. (3) MSS. F. Ἐ. Bar. ἀποψυκτίον, sed MS. V. Interp. Ἐ. Colum. ut in textu. (4) Ita MS. Bar. Ἐ. Andreas a Lacuna; prius λέουσιν.

CAP. XXI.

De tussiente.

HOrdeum molitum maceratum, & paleas mollissimas repurgatas, & ervi moliti heminas tres, tribus vicibus divisa edenda præbeto. Quidam artemisiam tritam ac dissolutam aqua exprimunt, & ante pabulum ad dies septem infundunt.

(a) Κριθὰς ἀληλεσμένας ἀφ' ὧν χεῖσαι, καὶ τὴν ἀχύρον τὰ ἀπαλώματα καθαρτέναι, καὶ ὁρόων κοτύλας γ'. ἀληλεσμένας, εἰς τετὰ διατετέναι καὶ μέρους διδῶ φαγεῖν. πινέσιν ἢ τὴν ἀρτεμισίαν βοτάνῳ (1) τετρίψαντες, καὶ διέντες ὕδατι ἐκπιέουσι, καὶ πρὸ τῆς τροφῆς ἐγχυματίζουσιν ἐπὶ ἡμέραις ζ'.

(a) Κριθὰς-] De Tussi boum curanda vid. Colum. Lib. V. Cap. X.

(1) Emendavi ex MS. Barocc. ante, ῥύψαντες.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

C A P. XXII.

Περὶ ἐμπυϊκῶν.

De suppuratis.

ΕΑν συναγάγη ἔμπυον τὸ ἔλκεθ, ^{χρὴ καθαίρειν, & ἔρω βοῶς (1) παλαιὰ θερμὰ κλύζειν, ἐρείοις τε (2) ἐκμάττειν, εἴτα μὲν λεπτὸν ἀλῶν καὶ πίττης ὑγρῶς ἐπιθέται ἔμπλαστρον.}

SI ulcus suppuratum fuerit, urina bovis veteri calida eluendum est, & lanis extergendum; deinde emplastrum ex sale tenui ac pice liquida imponendum.

(1) Restitui ex MS. V. Interp. & Colum. pag. 221. "Urina vetere eluunt, ---, Prius παλαιῶ. (2) Ita legend. cum Interp. ut sequenti Cap. anteα ἐκματτάειν.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

C A P. XXIII.

Περὶ χολείας. Φλωρεντίνε.

De claudicatione. Florentini.

ΕΑν ἀπὸ τοῦ ψύξαι μέρος χολεύῃ ὁ βῆς, νίψαι χρὴ τὸ πόδι καὶ τὸ πεπονθὸς μέρος σμιλῶ ἀνιῶνται ἔρω παλαιὰ πυρεῖασι· εἴτα ἀλῶν ἐπίπασσε, & ὀπὸν ἐκμάσσει ἢ ῥάκη· ἐπειθὲ σῆρος αἰγείας ἢ βοείας παραλειδομένης θερμὰ σιδήρεω ἐπιστῆναι τῷ πεπονθότι μέρει. Ἐὰν ὅσκολοπα ἢ π τοῖστον πατήσας χολεύῃ, τὰ μὲν ἄλλα ὁμοίως ποιητόν· κηρὸν ὅ αἶμα ἐλαίῳ παλαιῷ καὶ μέλιτι καὶ ὀρθῶν ἀλεύρεω συνήξας καὶ ψύξας ἐνθες τῷ ἔλκεθ, εἴθ' ἔτω λαβῶν ὄσρακον λεπτὸν διητηθῆν, καὶ σύκων ἢ ροιῶν κοπέντων & μιχθέντων, ἀλείψασσε ῥάκος ἐπιθείς· ἐπιδέσμεθ' ὅ ἐπιμελῶς, ὡς μηδὲν παρεσθύναι, ἕως ἂν δυναθῇ σῆσαι· ἔτω γὰρ ἂν ὑγιαθῇ· τρίτη ὅ ἡμέρα ἐπιθεράπευε. Ἐὰν ὅ (α) ἐπιφορὰν ὕλης χολεύῃ, θερμαντόν τὸ μέρος

SI ob frigore affectam corporis partem bos claudicet, pedem lavare oportet, & affectam partem scalpello aperire, & urina veteri fovere, (deinde salem insperge, & spongia aut panniculo absterge) postea adipem caprinum aut bubulum ad ferrum candens affricatum dolenti parti instillare. Si calcato palo aut ejusmodi quopiam claudicaverit, alia quidem similiter facienda sunt; verum cera cum oleo veteri & melle crivique farina colliquata & refrigerata ulceri illinatur, deinde testa tenuis cribrata ac ficus aut mala punica tusa admixta imponantur, & panniculo integatur; obligeturque diligenter, ut nihil subeat, donec stare potuerit: sic enim sanus evadet; tertia autem die resolve, eademque adhibe. Si vero ob influentis materię copiam

(α) Ἐπιφορὰν ὕλης χολεύῃ.] Columella eadem adhibenda tradit Lib. VI. Cap. 12. "Quod si (inquit) tumori subest aliquis humor, fermentum vel farina hordeacea ex passō, aut aqua mulsa decocta imponitur, & cum maturuerit suppuratio, rescinditur ferro, eaque emissā linamentis curatur. Possunt etiam (ut Cornelius Celsus precipit) lilii radix, aut scilla cum sale, vel sanguinalis herba, quam πολλύζονοι Græci appellant, vel marrubium ferro reclusa sanare.

claudi.

claudicaverit, pars ipsa oleo & passo cocto calefiat, & deinde omelyfis calida imponatur. Cum vero matura facta fuerit & mollis, incidatur; incisæ autem parti & elotæ lilii folia, aut scilla cum sale, aut polygonum, aut marrubium tusum imponatur.

μὲν ἐλαίῳ καὶ γλυκερίῳ ἐψηθέντων, εἶτα (b) ὠμὴν λύσιν θερμὴν ἐπιθετέον. ὅταν ᾖ ἀπαλὸν γέννη, διαιρετέον· ἐκπολυθέντι δὲ τὰ διαιρεθέντα μέρεφ φύλλα κελύων, ἢ σκίλλα μεθ' αἰλῶν, ἢ πολύγονον, ἢ πράσιον κρόκον ἐπιθετέον.

(b) Ὁμὴν λύσιν·] *Quid sit ὠμὴ λύσις, explic. in Hippiatr. p. 295.* Ὁμὴ λύσις ἐστὶ, μίξις τήλεως, λινοσπέρμου, κελιδίνος ἀλεύρου ἐξ ἴσος.

C A P. XXIV.

De scabie.

SCabiem & pustulas urina bubula veteri & butyro quidam obli-
nentes sanant. Alii refinam aut pi-
cem liquidam cum vino cataplasma-
tis modo imponunt, & sanant.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Περὶ ψώρας.

Ψωραν καὶ ἐξανθήματα ἔρω βοείῳ παλαιῷ καὶ βετύρῳ περικέλοντες ἰῶνται. Οἱ δὲ ῥητίνη ἢ πίσση ὑγρὰ μὲν οἶνον καὶ ἀπολάττοντες ἐπιλείουσι, καὶ ἔτιωσι ἰῶνται.

C A P. XXV.

De bile.

BOum crura usque ad ungulam perurantur, & lavacro calido assidue calfiant, & amiculis instratis tegantur.

Κ Ε Φ. ΚΕ.

Περὶ χολῆς.

Διακαυτέον (1) τὸ βοῶν τὰ σκέλη ἕως τῆς ὀπλήης, καὶ λυτὰς θερμὰ συνεχῶς θερμαίνεον, ἕως ὥστε βολαίοις καλυπτέον.

(1) Sic constructioni consulitur: pr. Ed. τὰς βῆς τὸ σκελῶν.

C A P. XXVI.

De perfrigeratione.

VInum nigrum excolatum bubus infundatur.

Κ Ε Φ. Κς.

Περὶ καταψύξεως.

Ἐγχυματέον διητηθέντι οἶνῳ μέλανι.

C A P. XXVII.

De vermibus.

Aqua frigida quidam irrorant ulcera, & sic enecant vermes.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

Περὶ σκωλήκων.

Υδαπ ψυχρὰ κατὰρραίνοντες τὰ ἔλκη ἀναιρεῖσι τὰς (1) εὐλάς.

(1) Ita legend. cum Casaub. In MS. Bar. ὕλας, pr. Ed. ἐλάς.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

Περὶ κακοσίτου.

Τὴν τροφήν κατὰ ῥαντέον (α) ἀμύργης πρὸς ἀρκύνει· ἐλαίῳ τε καὶ ῥητίνῃς ἢ περεβινθίνῃς τὸ ἴσον μίξας κατὰ χεῖρας πρὸς κέντρα ἕως ῥίζης.

(α) Ἀμύργης.] *Vid. quæ superius notav. ad Cap. 14. hujus Libri.*

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Περὶ φθειρώωντος.

Τὸν βῆν χεὶρ κατὰ βαλεῖν ὑπὸν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνανδιδείσῃς τὴν γλῶσσαν περισκοπεῖν, εἰ φλυκταῖνας ἔχει. περικαῦσαι δὲ (1) πύτυλιν καὶ σιδήρου ὀξέσι καὶ ἀλαπύρρῃς, ἐπιθεῖν ἀγρίας ἐλαίας φύλλων κρηπέντων καὶ αἰλῶν χεῖρει πρὸς ἔλκη, ἢ αἰσὶ λεπτοῖς ἐν ἐλαίῳ, ἢ βετύρῳ καὶ αἰσίν· ἢ σικύος ἀγρίας ξηροῦ ῥίζαν συγγρηπῖσαν ἅμω σύκῃς δέναν φαγεῖν, ἢ ἀλφίτων κρητύλας δύο καὶ σίτη φρυγένης τὸ ἴσον ἁλδύρην οἶνω βραχὲν δέναν.

(2) *Ita MS. Barocc. prius, ταῦτα.*

C A P. XXVIII.

De bove pabulum fastidiente.

Pabulum amurca sufficienti respergatur; oleo etiam ac resinæ five terebinthinæ æqualibus portionibus mixtis cornua ipsarum usque ad radices illinito.

C A P. XXIX.

De pediculofo.

Bovem supinum prostrernere oportet, & capite reclinato linguam contemplari, an bullas habeat. Hanc autem ferro acuto & ignito perurere oportet, deinde sylvestris oleæ foliis confusis cum sale ulcera illinere, aut sale minuto cum oleo, aut butyro cum sale: aut cucumeris sylvestris aridi radix confusa simul cum ficibus præbeatur: aut polentæ heminae duæ & frumenti tosti tantundem vino macerata exhibeantur.

LIBER XVIII.

BIBΛION IH'.

ARGUMENTUM LIB. XVIII.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΗ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui decimus octavus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de eligendis & probandis ovibus, deque ineundis iisdem, & earum partu, & de omnigena cura ac diligentia circa eas adhibenda.

CAP. I.

De ovium electione, ac probatione tum marium, tum fæminarum. Florentini.

Optimæ sunt matrices, quæ lanas gerunt multas & molles, velleraque alta condensata per totum quidem corpus, maxime vero circa collum & cervicem: & quæ habent alvum quoque totam lana densam, & multa, & molli, & eodem colore præstanti. Sint autem oculis magnis, cruribus longis, & longis caudis; tales enim optimæ sunt ad agnorum educationem. At vero arietes bene compactos esse oportet, pulchro aspectu, oculis ravis & pulchris, densa lanis fronte, probe cornutos, modicis cornibus, auribus densitate lanæ connectis, lato tergo, magnos testes habentes, & nihil varii coloris in toto corpore. Ætas probatur tum in arietibus, tum in matricibus trium annorum. Sufficit autem unus aries quinquaginta matricibus gravidis faciendis. Satisque erit unus vir vi-

Κ Ε Φ. Α.

Περὶ προβάτων ἐκλογῆς, καὶ δοκιμασίας ἀρρένων καὶ θηλειῶν. Φλωρεντίνος.

ΑΡΙΣΤΑΙ εἰσι τοκάδες, αἱ ἔχουσιν φύσιν πολλὰ καὶ μαλακὰ, (1) τὰς μαλλὰς βαθεῖς πιπυκνωμένους κατ' ὅλον μὲν τὸ σῶμα, μάλιστα δὲ περὶ τὸ τράχηλον καὶ τὰς αὐχένους· ἔχουσιν δὲ καὶ τὴν κοιλίαν ὁλὴν δασεῖαν ἐρίων πλήρη καὶ μαλακότητι καὶ ὁμοχρόϊα. Εἶναι δὲ χρὴ αὐταῖς εὐοφθαλμοῦς, καὶ μακροσκελεῖς, καὶ μακροκέρκους· ἀρετὴν γὰρ αὐταῖς ὡς ἀρνοτεοφίαν. (2) Τὰς δὲ κείρας εἶναι χρὴ εὐπαγεῖς, καλὰς τῇ θέα, χαρπυὰς τοῖς ὀμμασι, δασυμετώπας, εὐκέρως, ὀλιγοκέρως, σκεπομένους τὰ ὦτα τῇ πυκνότητι τῶν ἐρίων, πλατυνάτας, ἔχοντάς τας διδύμους μεσάλας, μηδὲν ἐπερχόμεν ἐπὶ τοῦ σώματος ἔχοντάς. Ἡλικίαν δοκιμασεῖον κειῶν ἐ τοκάδων, ὅταν ὥς τελευτῇς. ἱκανὸς δὲ εἰς κελὸς ν'. τοκάδους (2) ἐγκύους ποιεῖν. ἀρκέσθαι εἰς ἀνὴρ κ'. προβάτων εἰς ἐπιμέλειαν, ἔχων παιδίον εἰς ἐπικυ-

(1) Emend. & supplevi ex MSS. prius, τὰς πολλὰς πιπυκν.

(2) Τὰς δὲ κείρας·] De Arietum electione vid. Colum. p. 250. & Pallad. in Jul. Tit. 4.

(2) Ita Casaub. & MS. Barocc. Antea ἐγκύους.

εἶναι.

είαν. Κυφορεῖ ὃ τὸ πρῶτον μῆ-
νας εἰ. ἄλιστα δὲ εἰσι πρῶτα, πρῶ-
τον ἔχοντα ἔλαια ὑπωμεύμενα, πρῶτον πα-
ρεκλότιστα σαφρὰ εἶναι τῇ φύσει
ἀφιδεδαίνετα.

ginti ovibus curandis, si puerum ha-
beat adiutorem. Ovis menses quin-
que uterum gerit. Optimæ sunt o-
ves habentes lanas explanatas; cris-
pas vero lanas habentes natura de-
biles esse affirmant.

Κ Ε Φ. Β.

C A P. II.

Περὶ ἐπιμελείας καὶ διαμο-
νῆς αὐτῶν. Τῷ Αὐτῷ.

De cura & duratione ovium.
Ejusdem.

Τοὺς σηκὺς (1) πλείους καὶ μάλ-
λον πλατυχώρους εἶναι δεῖ, θερ-
μὸς πε καὶ ξηρὸς καθαροδυσέων, καὶ
πρῶτον ἔδαφος ὃ τέτων κεκλιμένα, λί-
θοις πε καθαρορεθέντας ὁμαλίσέων.
πικτέων ὃ καὶ (2) πρῶτον ὑψηλὸν τῷ
ἔδαφος πρὸς φάτνας, κλίμακάς τε
ὑπὲρ αὐτῶν ἐμπικτέων, ὅπως πρῶτον
πρῶτα πρῶτον λαμβάνον-
ται κωλύεται ὑπερπηδῶν. Θέρους
μὲν ἐν καὶ ὑπαίθρια τρέφονται,
καὶ ἔξω αὐλίζονται ἀλλ' ὅταν ὁ
ἥλιος ἐξυπαίθῃ ἢ, ὑπὸ σκιάν
(3) ἀγέτω· ἐ μὲν τὸ ἀνάπα-
λιν· σφόδρα ἢ βλάβη τὸ ψύ-
χον αὐτά. Πρὸς ὃ τὸ μὴ ἔρπειν
πρῶτον πρῶτον λυμαινόμενα, θυμια-
τέων ἐν τοῖς σηκῶν τείχας γυναικῶν, ἢ
(a) χαλδάνιν, ἢ κέρως ἐλάφειον, ἢ αἰ-
γῶν ὀπλάς ἢ τείχας, καὶ ἀσφαλτον, καὶ
καοσίαν, ἢ κόνυζαν, ἢ πᾶσι τοῖς βα-
ρυόσμων, καὶ ἔλαιον, ἢ (4) ἄλλα
πλείω χρῆνται. εἰς τε τὴν φραμνὴν
τῶν ποιμνίων χρῆσέων (b) καλαμίνθη
καὶ (c) ἀσφοδέλω, ἢ γλήχων, ἢ πο-

MAndras plures & maxime ca-
paces ac amplas esse oportet,
calidæque ac siccæ construantur, pa-
vimenta quoque ipsarum declivia
sint, lapidibusque instratis compla-
nentur. Præsepia autem ad altitu-
dinem pavimenti disponantur, sca-
læque super ipsa eminentes infi-
gantur, ut oves pabulum capien-
tes non transfiliant. Æstate equi-
dem etiam sub dio nutriuntur,
ac foris manent: Verum quum sol
maxime urget, sub umbram agan-
tur; non tamen vice versa; valde e-
nim a frigore læduntur. Ut vero
non adrepant bestię quæ eis nocere
solent, pili mulierum in ipsis man-
dri suffumigantur, aut galbanum,
aut cornu cervinum, aut caprarum
ungulæ sive pili, & bitumen, & cas-
sia, aut conyza, aut aliud quippiam
grave olens, singula per se, aut etiam
plura ex his simul tusa. Ad strata o-
vilium calamintha utendum & aspho-
delo, aut pulegio, aut polio, aut co-

(1) Emend. ex MSS. ante πλείων. (2) Restitui ex Bar. prius καὶ τὸ
ὑψηλόν. (3) Ex MSS. pr. Ed. ἀγέτω.

(a) Respice ad Notas in Cap. 48. Libri V.

(4) Emend. ope MSS. prius ἄλλα.

(b) Καλαμίνθη.] Tria Calamintha genera enumerat Dioscor. Lib. 3.
Cap. 43.

(c) Ἀσφοδέλω.] Dioscor. Lib. 2. Cap. 199. Ἀσφοδέλω φυτόν τοῖς πλεί-
στοις γνώριμον, φύλλα ἔχον πρῶτον μεγάλῳ ὄμβρῳ, καυλὸν ὃ ἔχοντα ἐπ' ἄ-
κρῳ ἀνθος, καλὸν ἀνθετικόν· ῥίζαν ὃ ὑπὸ τῇ ἐπιμήκει, στρογγύλην, βαλά-
νοις ὄμβρῳ, --- Vid. Theophr. Lib. 7. Cap. 12. Proclum in Hesiodum Vs.
41. Ἔργ. ἐ Ἡμ. ἐ Plinium Lib. XXI. Sect. 68. nyza,

nyza, aut abrotono; hujusmodi enim herbas bestix reptiles fugiunt. Pabulum obijciatur cytissus & medica, fœnum græcum, avena, leguminumque ac hordei paleæ; quæ præstantiores fiunt, si in area muria irrorantur. Quin & ficuum grossi delapsi, foliaque arida, ovibus commodum alimentum præbent. Ceterum ad pascua educendæ sunt æstate quidem ante solis exortum, rore adhuc in terra jacente, hyeme vero, & pruina & omni rore jam dissolutis. Semper autem prospiciendum est, ut oves solem a cauda habeant. Numerus gregis semper sit impar, quod physicam quandam vim habeat, ad gregum salutem ac durationem.

λίαν, ἢ κρινύζην, ἢ ἀβροτόνῳ καὶ τῷ πα-
τοιαύτῳ φεύγει τὰ θηρία. Τροφὴν
ἢ παραβλητέον κύτισον & μυδικήν,
ἢ τήλιν, ἢ βρόμον, καὶ τὸ ὀσπρίων
τὰ ἄχρα, & τὸ κριθῶν καλλιὰ ἢ
λαύται γίνεται ἐπὶ τῆς ἄλῃ (d) ἄλ-
μη (5) ἐπιβραϊνόμενα. καὶ τὸ συκῶν
ἢ οἱ ἐκπεσόντες ὅλυνθοι, & τὰ ξη-
ρανθέντα φύλλα ἐπιτήδεια πρὸς τρο-
φήν πρεβάτων. Ἐπὶ τὴν νομὴν ἐξ-
ακτέον δέρας μὴ πρὶν ἢ ἡλίου ἀνα-
χεῖν, (6) ἐπὶ τῷ ὁρόσῳ κειμένης, (e)
χειμῶνος ἢ, & τῷ πάχυνος ἤδη καὶ
πάσης τῇ ὁρόσῳ διαλελυμένης. ἐκά-
στη ἢ τῷ ἡλίῳ κατ' ἔργον ἔχειν αὐ-
τὰ πρενοπτεῖον. ἔσω ἢ αἰετὶ ποι-
μνίων ὁ ἀειτμὸς ἀνίστος, ὡς φυσι-
κὴν ἔχον πινά δύνανται πρὸς διαμω-
ρὴν & σωτηρίαν τῶν ἀγελῶν.

(d) Ἄλμη.] Colum. p. 255. "Nulla sunt tam blanda pabula, aut
"etiam pascua, quorum gratia non exoleseat usu continuo, nisi pecudum
"fastidio pastor occurrerit præbito sale, quod velut ad pabuli condimen-
"tum per æstatem canalibus ligneis impositum, cum e pastu redierint oves,
"lambunt, atque eo sapore cupidinem bibendi pascendique concipiunt.

(5) MSS. ἐπιβραϊνόμενα. (6) Insignem hanc lacunam, ab ἀναχεῖν
ad διαλελυμένης, suppleri ex opt. MS. Barocc. Notavit Casaub. locum esse
mutuum, sed aqua hærebat.

(e) Χειμῶνος ἢ.] Colum. p. 256. "Hyeme & vere matutinis tempori-
"bus intra septa contineantur, dum dies arvis gelicidia detrahbat: nam
"pruinosa his diebus herba pecudi gravedinem creat, ventremque proluat.

C A P. III.

De admissura & partu.
Didymi.

Arietes duobus mensibus ante ad-
missuram separandi sunt, eis-
que largius pabulum exhibendum.
Ubi vero pingue corpus & vires suf-
ficientes adepti fuerint, ad fœminas
admittendi sunt. Ætas autem arie-
tum admissuræ idonea, ab annis duo-
bus usque ad octo: similiter & in
fœminis. Noscere autem convenit,
quod arietes magis oves seniores
persequuntur, ut quæ facilius citiusque incantur, deinde etiam juvenes;

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ ὀχείας καὶ τοκετοῦ.
Διδύμου.

Τοὺς κείας πρὸ δύο μηνῶν τῷ ὀ-
χείας χωρεῖον, καὶ διαψιλεστέ-
ρα τροφῇ χρῆσθαι. ὅταν ἢ εὐσαρκίαν
& δύνανται ἀθροίσωσι, ταῖς θηλεί-
αις ἐπιφετέον. Ἡλικία ἢ πρὸς ὀ-
χείαν χρῆσιμὸν τῷ κείῳ, ἀπὸ δύο
ἐτῶν ἕως ἢ. ὁμοίως ἢ καὶ ἐπὶ τῇ θη-
λειῶν. εἰδέναι ἢ χρῆ, ὡς οἱ κείοι
μᾶλλον ἢ πρὸς πρῶτον διώκοντες
ἢ ἄλλον ὀχλούμενας, καὶ ὑστερὸν ἢ
γέας.

νίας βραδύπρον ὃ δ' ἔχῃ ὀχεύεσθαι, βλάβη γάρ. Τινές δ' ἀπὸ παντὸς χειρὸν ὅτις ἔχῃ ἀρνείας ἐ γάλα ἐκλόμῃοι, διαφόρως τ' τ' ὀχείας καιρὸν μεταρμόζουσιν εἰς ἐκάστω ὅτις (1) ἔχῃ ὄρεα. Εὐτόνοι δ' ὅτις ὀχείαν οἱ κριοὶ γίνον, κρομμύων αὐτοῖς ἐν τῇ τροφοῇ παραμυγνυμένων, τ' τε πολυφόρος ἐ πολυγόνος βοτάνης, ὃ καὶ τὰ λοιπὰ βοσκήματα ὅτις ὀχείαν ἐγείρει. τοῖς αὐτοῖς δ' ἐ μὴ ξενίζουσιν ὕδασι χρῆσθαι. Ἐάν δ' ἄρρενα πλείω πρὸς βέλῃται πίπῃ, καὶ ὡς περὶ (2) Ἀρκτωῶν ἀνέμων νεμεμένης τ' ἀγέλης, ἡμέρας εὐδαί, τὰς κριοὺς ἐναφίετω· ἐάν δ' ἡλυκαὶ, νότος ὅστις πνέοντος, δοκεῖ δ' καὶ ἐπὶ τέτων, καὶ ἐπὶ πάντων τ' ζώων τὸ αὐτὸ ἀρμόζειν. καὶ εἰ ὁ δειξιὸς δ' ὄρχις δεξιῇ, ὡς ἐπὶ τ' βοῶν ἐρεῖ, ἡλυ περὶ ἡσέως, ἄρρεν δ', εἰ ὁ ἀριστερός. Τὰ δ' ὅτις περὶ ἐντα, μὲν τὸ πληρωθῆναι τὰ γάλακτι, καὶ ἀμόνας αὐλισίον· συναυλιζόμενα ὅτις πᾶσι περὶ συμπαίτῃ. Μέλει δ' μηνῶν δύο ἐκ ἀμεικτέων ὅτις γάλακτος· κάλλιον δ', εἰ μὴ δέποτε εὐπρεφέστατοι ὅτις ἔσονται οἱ ἄρνες. Ἐάν δ' ἐκ τ' πρῶτον ἁπαλοτέρων ἔχῃ, ὡς ἀνεπιτήδεια πρὸς ἀφ' ἑαυτὴν.

(1) MS. Bar. ἔαρος.

(2) Ἀρκτωῶν ἀνέμων·] Vid. quæ notav. ad Cap. 6. Libri præcedentis ex Aristotele, Columellam p. 253. & Palladium p. 181.

Κ Ε Φ. Δ.

Περὶ ὁρθάτων, ἵνα ἀκο-
λαθῶσιν. Ἀφρικανοί.

Εἰς βύσσον (1) αὐτῶν ἔλθῃ.

(1) Ex MS. Bar. prius αὐτῶν.

At vero tardius ineundæ non sunt, est enim nocivum. Quidam, quo per omnem fere annum agnos ac lac habeant, tempus admissuræ diversimode in singula anni tempora disponunt. Valide autem oves ineunt arietes, si cepæ ipsorum pabulo admisceantur, & herba πολύγῃος appellata; unde etiam reliqua pecora ad coitum excitantur. Iisdem etiam aquis & non insolitis est utendum. Quod si quis mares plures gigni velit, contra septentrionales ventos obversa & pascente grege, die serena, arietes immittat: si fœminas, austro a tergo spirante. Hoc ipsum & in his, & in omnibus animalibus convenire videtur. Et si dexter testis obligetur, velut in bubus dictum est, fœmina gignetur; mas contra, si sinister. Recens natæ oviculæ, ubi lacte impletæ sunt, seorsim in stabulis claudendæ sunt. Si enim simul cum matricibus stabulentur, proculcantur. Lac usque ad duos menses non emulgeatur; præstiterit autem, id nunquam emulgeri; habitiores enim agni evadent. Oviculas ex primiparis natas abalienare oportet, ceu minime diuturnas.

C A P. IV.

Ut oves sequantur.
Africani.

Lana aures ipsarum obturato.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

*Ut aries non impetat.
Ejusdem.*

Εἰς κελὸν, ἵνα μὴ ἐπιβέ-
χη. Τ Ὶ ΑὐτῚ.

Cornua ipsius prope auriculas
perforato.

(a) Τρύπησον αὐτοῦ τὰ κέρατα
ἐγγὺς τῶ ὤτων αὐτοῦ.

(a) Τρύπησον.] Columella p. 251. "Epicharmus Syracusanus, qui pecudum
" medicinas diligentissime conscripsit, affirmat pugnacem arietem mitigari,
" terebra secundum auriculas foratis cornibus, qua curvantur in flexu.
Et Plinius: " Ferocia ejus cohibetur, cornu juxta aurem terebrato.

CAP. VI.

Κ Ε Φ. ς.

*Ut pręgnante ove pręnoscas,
quali colore sit fœtus.
Democriti.*

Προβάτῳ ἐκχύς ὄντος παρη-
νάσκειν, ὁποῖον χεῶμα ἔχει
τὸ ἔμβρυον. Δημοκρίτης.

A Perito pręnantis os, & si qui-
dem inveneris linguam ipsius
nigram, nigrum fœtum pariet: si
vero albam, album: si autem va-
riam, varius erit & partus.

(a) Ανοίξας αὐτῷ τὸ στόμα εἰάν εὖ-
ρης γλώσσαν αὐτῷ μέλαι-
ναν, μέλαν τέξεται. (1) εἰάν ᾧ λευ-
κὴν, λευκὸν τέξεται. εἰάν ᾧ ποικί-
λῳ, ποικίλον τέξεται τὸ πικτόμῃρον.

(a) Ανοίξας....στόμα.] Plinius Tom. 2. p. 225. "Maxime spectantur ora,
" quia cujus coloris sub lingua habuere venas, ejus & lanicium est in fœ-
" tu: variumque, si plures fuere.
(1) Ita MS. Eton. prius εἰ.

CAP. VII.

Κ Ε Φ. ζ.

*Ut agni non ægrotent.
Didymi.*

Ἄρνας μὴ νοσεῖν.
(1) Διδύμης.

Hederam ad dies septem edendam
exhibe, & non ægrotabunt.

Κιστὸν βόσκησον ἐπὶ ἡμέρας ζ'. &
ὁ νοσεῖ.

(1) Adjeci ex MSS.

Κ Ε Φ. Η.

C A P. VIII.

Πότε δὲ καὶ πῶς ἀποκείσθω
τὰ πρόβατα. Διδύμι.

*Quando & quomodo tondende
oves. Didymi.*

ΜΗτε κρύως ἐπ' ἔντος, μήτε θέ-
ρας ὥρα, ἀλλὰ μεσσηντος ἑα-
ρος κείρειν χρὴ τὰ πρόβατα. τὸ δ' ἐν
τῇ κείρεσθαι συμβάντα τραύματα
χρησιόν ὑγροπίσση, τὸ δ' λοιπὸν σῶ-
μα ἐλαίῳ μὲν οἶνῳ, ἢ χυλῷ (α) πι-
κρῶν θέρμων ἀφειψημένων. κάλ-
λιον δ' οἶνῳ ἐ' ἀμόργης τὸ ἴσον, ἢ
ἐλαίῳ ἐ' οἶνῳ λανθόν, (1) κηρὸν καὶ
σηρὸν μιχθέντων, συγχέειν. τῷ-
το γὰρ καὶ τὸ ἔριον βλαβερόν ἐ' ποιεῖ,
καὶ ψάραν ἐκ ἐᾶ, καὶ ἔλκωσιν γενέσθαι
ἀφαικωλύει. τηρεῖν δ' χρὴ, ὅπως (2)
εὖ μεμειγμένα, μὲν πρῶτον ὥραν,
ἀνέξηρα μὲν τὸ ἐν τοῖς ἐρίοις διὰ
νυκτὸς ἐπιπεσέσης δρόσκου, κείρεται,
μᾶλλον ἐν ἡλίῳ. συνιδρῆντος γὰρ τῷ
κεκοσμένῳ, ἀναλαμβάνεται ὁ ἰδρώς
ἐκ τῶ ἐρίου, καὶ εὐχρέστερα καὶ μα-
λακώτερα γίνεται.

NEque frigore adhuc urgente,
neque æstatis tempore, sed
medio vere oves tondere oportet.
Vulnera quæ inter tondendum con-
tingunt pice liquida illinantur; reli-
quum vero corpus vino & oleo,
aut succo lupinorum amarorum de-
coctorum. Præstat tamen vinum pa-
ri amurca mixtum, aut oleum &
vinum album, cera & adipe ad-
mixtis, illini. Hoc enim & lanam
innocuam facit, & scabiem ingruere
non permittit, & ulcerationem im-
pedit. Observare autem oportet, ut
probe detergæ, post primam diei ho-
ram, resiccato rore per noctem in
lanas illapso, tondeantur, potius uti-
que in sole. Exsudante enim dum
tondetur ovicula, sudor lanis exci-
pitur, lanaque coloris præstantioris
& mollior redditur.

(α) Πικρῶν θέρμων.] Ita Colum. p. 259. "Cum detonsa fuerit, ungi de-
bet tali medicamine; succus excocti lupini, veterisque vini fæx, & a-
murca pari mensura miscentur, eoque liquamine tonsa ovis imbuitur,....
hoc modo curatum pecus anno scabrum fieri non posse Celsus affirmat.

(1) Ita MSS. & Interp. prius κηρὸν καὶ σηρὸν Συμμιχθέντων. (2) Ex MSS.
antea ἐκμεμαγ. In MS. Bar. — ὅπως εὐπελὴ καὶ κριναὶ εἴη πρόβατα, εὖ με-
μειγμένα π, μὲν τὴν πρῶτον —

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ αἰγῶν καὶ τράγων.
Φλωρεντίν.

*De capris & hircis.
Florentini.*

Αἱ αἰγῆς χαίρουσι τόποις ὄρειοις
ἐπὶ τῇ παρεμφερεῖ τῷ πρὸ βότα
κατὰ πολλὰ βιβάσκει γὰρ ταῖς αὐ-
ταῖς ὥραις κυοφορεῖ δ' ἑ. μῆνας, ὥσ-
περ τὰ πρόβατα. (1) διδυμοτοκεῖ δ'

Capræ montanis locis gaudent;
estque hoc animal quam simil-
imum ovi; salitur enim iisdem tem-
poribus; gestat in utero menses, ve-
luti oves, quinque. Parit autem fere

(1) Emend. ex MSS. prius, διδυμοτοκεῖς.

gemel-

gemellos, & natos nutrit, & reditus non modicos affert ex lacte & caſeo ac carne; inſuperque a pilo. Pilus ipſe neceſſarius ad funes torquendos, ac ſaccos, & his ſimilia, & ad nauticos uſus, quæ enim inde facta ſunt, neque facile inciduntur, neque putreſcunt naturaliter, niſi valde neglectui habeantur. Ex matricibus vero eligere oportet bene compactas, magnasque ac muſculosas, & quæ corpus læve habent, pilosque denſos, & ubera magna ac tumentia. Tales enim & ad durationem meliores ſunt: natura enim animal ægre frigus fert, nimirum naturaliter ſemper febricitat; & ſi quando defecerit febris, intereunt. Ex hircis præferunt magnos, bonis lateribus præditos, & coxendicibus magnis, denſoque ac longo & albo pilo, & qui cervicem brevem itemque collum breve & craſſum habent, gurgulionem vero longiorem. Optimum autem tempus horum admifſuræ eſt ante ſolſtitium hyemale. Hircus vero non aufugiet, ſi barbam ejus præcideris.

ὡς ἐπὶ πολὺν, καὶ τρέφει τὰ γεννώμενα, ἔσπευσάντων δίδωσιν ὅσα ὀλίγας, τὰς δὲ γάλακτος καὶ τυροῦ καὶ (2) ἐρίας· ὡς ὅτι τέτοις τὰς ἀπὸ τῆς τοιχίας. ἢ ὅτι τὸ ἐλξ ἀναγκαῖα ὡς τε χοῖνας καὶ σκύλλας, καὶ τὰ τέτοις παραπλήσια, καὶ εἰς (a) ναυπικὰς ὑπηρεσίας, ἔπεσεν ὁμοῦ ῥα δίδωσι, ἔπεσεν ὁμοῦ φυσικῶς, εἰάν μὴ λίαν καταλιζωρηθῇ. Δεῖ ὅτι ἐκλήγη δὲ τὸ τοιαῦτον τὰς εὐπαγεῖς, μεγάλας καὶ μεμυωμένας, ἔσπεσεν ἡμεῖς λείον ἐχέσας, δασύτριχας, καὶ ἔσπεσεν μεγάλα καὶ ὀγκώδη ἐχέσας. αὐτὴ τοιαῦτα ἔσπεσεν ἐπιμνην κρείττους εἰς φύσιν ἢ δύσειον ἐστὶ τὸ ζῶον, ἀμέλῃ (b) φυσικῶς αἰεὶ πύρεται. ἔσπεσεν ποτε ἐπιλείψῃ ὁ πυρετός, ἀφαιρέσονται. Τῶν ὅτι τρέφων ἐκκρίνεται τὰς μεγάλας καὶ ἐμπεύερας, ἰχία καὶ μεῖζονα ἔχοντες, δασύτριχας, μακρότριχας, λυκότριχας, αὐχένα καὶ τρέχον (3) βραχὺν καὶ παχὺν ἔχοντες, βρογχὸν ὅτι μακρόπερον. Ἀρίστη ὅτι ὡς ὡς πῶν τέτων ὀχέων, ἢ ὡς τῶν χιμερῶν. τρέφει ὅτι ἐφύξει, εἰάν κείνης αὐτῆς τῶν πώγων.

(2) Hæc vox mihi suspecta; de pilis enim caprinis, ne duriori quidem usu, accipi nequit: quod de iis agatur in sequ. ὡς ἐρίας. Bar. habet, ἐρίας. Interp. ἔσπεσεν σαρκῶς.

(a) Ναυπικὰς ὑπηρεσίας. Varro de R.R. Lib. 2. Cap. ult. "Capra pilos ministrat ad usum nauticum, & ad bellica tormenta, & fabrilia vasa. Colum. "----pilus tondetur "Usum in castrorum & miseris velamina nautis.

(b) Φυσικῶς αἰεὶ πύρεται. Plinius Tom. 2. p. 235. "Auribus capras spirare, non naribus, nec unquam febre carere Archelaus auctor est: ideo fortassis anima his, quam ovibus, ardentior, calidioresque concubitus. Idem tradit Varro fol. 80. sed refellunt Aristot. & Ælianus.

(3) Restitui ex MS. Bar. Varr. & Interp. In pr. Ed. & catt. MSS. βραχὺν, pessime. Emendationem nostram firmat etiam Columella pag. 264. "Caper optimus habetur, amplissimi corporis, cruribus crassis, plena & brevi ceruice.

Κ Ε Φ. Ι.

Ὡστε αἶγας πολὺ γάλα
ποιεῖν. (1) Τῷ Αὐτῷ.

Βοπάνῳ πεντάδακτυλον, πρὸ ὅ
πινειν, διδῶ φαγεῖν ἐπὶ ἡμέρας
πέντε. Αἶγας πολὺ γάλα ποιεῖσιν, εἰάν
δίκταμνον περὶ τὰς αὐτῶν γαστέρας
περιάψῃς.

(1) *Adjeci ex MSS. ὅ Interp. sed Bar. in Argum. γάλα ἔχειν.*

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Ὡστε βοόβαλα καὶ αἶγας λοι-
μικὰ νόσον μὴ ἀποδενεῖν.
Τῶν Κυυλιλίων.

Εάν πελαργὸς κοιλίαν λειώσας ὅ-
σοι ἐγχυματίσης ἀπὸ κοχλια-
εῖς ἐνὸς ἐν ἡμέρᾳ.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Περὶ γάλακτος, καὶ ὥστε τὰ
βοσκήματα πολὺ γάλα
ποιεῖν. Ἀφρικανῶν.

Ολα τὰ βοσκήματα ἀπειρὸν γά-
λα ποιεῖ, μὲν τὸ τέλει τὸ
ἐμμερῶν, εἰάν κύτισον ἐσθίῃ, ἢ (1)
δίκταμνον ταῖς γαστέραις αὐτῶν πε-
ριάψῃς. Γάλα ἐπὶ πυρρῇ χλιαρῇ
ῤῥον καὶ κλάδῳ συκῆς κινεῖται πᾶ-
νυται. τὸ δὲ ὀξύγαλα ἐμβαλλόμε-
νον εἰς ἔλαιον, ἢ εἰς φύλλα πριμίνθου
συνπιεσθέν, μένει ἀπαλόν.

(1) *Emend. ex Interp. ὅ MSS. Pr. Ed. ἢ γάλα ἐν ταῖς γαστέραις.*

C A P. X.

Ut caprae multum lac praebeant.
Ejusdem.

Herbam quinquefolium, ante-
quam bibant, ad dies quinque
edendam porrige. Caprae multum
lac praebent, si dictamnium circa al-
vos ipsarum ligaveris.

C A P. XI.

Ut oves & caprae peste
non laborent.
Quintiliorum.

Si ciconiae ventriculum aqua con-
tritum, ad cochlearii unius men-
suram, singulis infuderis.

C A P. XII.

De lacte, & ut pecora mul-
tum lac praebeant.
Africani.

Omnia pecora plurimum lac da-
bunt, unaque foetum enutri-
ent, si cytisum comederint, aut di-
ctamnium alvis ipsarum alligaveris.
Lac ad ignem si tepesciat, & fici ra-
mulo agitetur, coagulatur. Verum
oxygala injectum in oleum, aut in
terebinthi foliis conditum, molle per-
manet.

CAP. XIII.

*De medela ovium,
Leontini,*

Providere oportet, ut oves nullo modo pestilenti morbo laborent. Vere itaque incipiente, salvia montana & marrubium simul tusa in potu misceantur, ad quatuordecim dies. Idem & autumnio totidem diebus faciendum est. Si vero eas corripuerit morbus, iisdem remediis utendum. Cytisi quoque scenum prodest in pabulo sumptum, & arundinis durissimæ radices tenerrimæ in potu maceratae. Aegrotantes insuper in alium locum transferendæ sunt, ut sanæ ipsis non permisceantur, & ipsæ aquæ & aeris alius participes factæ convalescant.

(1) Revocavi ex MSS. F. L. Eton. & Interp. (2) Ex MS. Bar. ante *πειπέσῃ*. (3) Emend. ope MSS. prius, λιγίσφακον ὄρεων. (4) Ita MS. Bar. antea τόπον, pessime.

CAP. XIV.

*De lupis capiendis.
Diophanis.*

Lupos capies hoc modo. Blenni sunt pisces parvi marini, quos aliqui lupos appellant: his capiuntur terrestres lupi hoc modo. Vivos ipsos quam plurimos captos con-

(1) Ex MSS. prius λύκx —. (2) Emend. ex Oppiano & Athenæo; ante, βλέμμοι.

(a) Βλέννοι.] *Blennius piscis minutus marinus, in herbosis litoribus vivens, teste Oppiano; ab Athenæo βέλεννις dicitur, & Gobio figura similis esse, "In mari Romano (inquit Hippolytus Salvianus) vix quotannis deni Blenni capi solent; in Græco tamen frequentior habetur. Squillis minutioribus & pisciculis vescitur, his deficientibus, alga & maris purgamentis. Fuscè describit Hipp. Salv. Historia 79. & Athenæus Lib. 7. pag. 288.*

Κ Ε Φ. ΙΓ.

*Περὶ ἰάσεως περδάτων.
(1) Λεοντίνu.*

Προσεῖν χρὴ, ὅπως μὴδὲ πλὴν ἀρχὴν νόσῳ λοιμῶδῃ (2) πεπείσῃ τὰ περδάτα. ἔαρος τίνυν ἀρχομένη, (3) ἐλελίσφακον ὄρεων & τὴν πρᾶσον βοτάνῳ ἅμα καπέντα τῷ ποτῷ μικρῶν, ἐπὶ ἰσλ. ἡμέραις. τὸ δὲ καὶ μελοπῶρα ἐπὶ ταῖς ἰσλαῖς ἡμέραις ποιητέον. εἰ δὲ ἄρα καὶ παραλάβοιεν ἡ νόσος, τοῖς αὐτοῖς χρηστέον. Καὶ κυτίσx δὲ χόρτος ὠφελεῖ ἐοδιόμμος, καὶ καλὰ μὲν σκληροτάτx ρίζα ἀπαλώπεται εἰς (4) τὸ ποτὸν ἀλγερὲς χόμμος. Δεῖ δὲ τὰ νοσῶντα εἰς ἔπρον χωρίον μετενεγκεῖν, ὅπως μὴ τὰ ὑγιαίνοντα ἀναφύσῃ αὐτοῖς, & αὐτὰ δὲ ὕδατος & αἰέρος ἄλλx μεταλαβόντα ῥωνύῃ.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

*(1) Λύκων θηρατικόν.
Διοφάνης.*

Λύκx θηρατικὸς ἔστι. (2) βλέννοι (a) εἰσὶν ἰχθύες μικροὶ θαλάσσιοι, ὧς ἔνιοι περσαγρεύουσι λύκx: ἔστι τὴν θήραν ἀπεργάζονται & χρυσάων λύκων τῷ πτόπῳ τῷ

τα. ζῶντας αὐτὰς ἀλιεύσας πλεί-
ους σύντριψον λεπῶς ἐν ὄλμῳ ἢ
θυίᾳ, καὶ πλείσθην ποιήσας ἀγριακίαν
ἐν τῷ ὄρει ἐν ᾧ ἀλφύσπιν, ἀνέμω
δηλαδὴ πνέοντος, ἐκ (3) τέτων λα-
βὼν τὸ ἰχθύων ἐπίθης τῇ πυρᾷ, τὸν
πε ἰχθύων ἐ ἀρνεία κρέα λεπὰ μί-
ξας σφόδρα συνεπίδαλξαι τῷ τὸ ἰχ-
θύων κόμμω, καὶ ἀπὸ τῶν τὸ
πυρᾶς βαρυόσμως γλυκο-
μένης, οἱ ἐπιχώριοι συαχθήσονται
πάντες λύκοι μὲλαχόντες ὃ τὸ κρεῶν,
ἢτοι τῆς ὁσμῆς, σκητωθέντες ὑπὸ
σφασι καὶ ὡσπερ ναρκήσαντας εὐρών
κατασφάζον.

tere in mortario aut pila, & pru-
narum struem plurimam excitato in
monte, in quo lupi versantur, ven-
to videlicet spirante, accipeque ex
his piscibus, & in ignem mitte;
cruorem deinde & carnes agninas
minutatim concisas probe permisce,
& ad contusos pisces adjice, sece-
deque ex illis locis. Postquam enim
rogus graviter olere cœperit, lupi
indigenæ omnes congregabuntur: u-
bi autem participes fuerint carnum,
aut odoris, tenebris offusis vertiginosi
redditi sopore corripientur; eosque
velut torpentes reperiens maciatio.

(3) *Auctor. MSS. Pr. Ed. καὶ ἐκ τῶν ῥηθέντων ἰχθύων*——.

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Περὶ ψώρας. Διδύμω.

Ψώρα ἔστι τὴν ἀρχὴν προσπιλά-
σειεν, εἰ οἷς προσπίπτῃ, καὶ τὸ
χεῖρα τὰ πόδια, πρὸς χεῖρας. εἰ
ὃ ἀμελήσαντος σε συμβῇ, θεραπεύ-
σεις αὐτὴν ἕτως. (α) ἀμύρην ἀν-
αλῶ διηδεῖται, καὶ ὕδωρ πικρῶν
θερμῶν ἀποβραχύντων, ἐπεὶ λού-
ξαι οἶον, τὸ ἴσον ἐκάστω (1) μίχθῃ
ἐν ἀγγεῖᾳ θερμαίνεται, καὶ τὸ πό-
δατον τέτρω χεῖρ ἐπὶ β'. ἡμέρας
μένει, (2) τῇ γ'. ὃ ὕδατι θαλατ-
τῇ ἢ ἄλλῃ θερμῇ λούειν, καὶ καὶ
ταῦτα ὕδατι ποτίζειν. Ἄλλοι δὲ κυ-
παρίσσω σφαιρίᾳ ἄμω ὕδατι ἐγ-
χεύουσιν. οἱ δὲ θεῖον καὶ κύπερον καὶ
ψιμμουδίς καὶ βετύρος καπνὸν κα-
ταχέουσι. πνέει, ἐρήσαντος ὅντα ἐν τοῖς
ὁδοῖς, τὸ συστάν πηλῶδες ἐπιχέουσι.
Κάλλιον δὲ πνέει ποιεῖν, ἢ πρότε-
ρον πρὸς φέρεται τὸ προσεξημένον
ιαμάτων τῷ ψωρῶν, πρὶν ἢ ἀ-
ποχεῖραι τὸ πικρὸν, ἐπεὶ προσπο-
σμῆξαι ἔρω παλαιῶν. Ἐν μὲντοι τῇ

C A P. XV.

De scabie. Didymi.

Scabies ne ab initio quidem oves
occupaverit, si quis eas, post ton-
suram, his quæ diximus illeverit.
Si vero ex negligentia tua contin-
gat, curabis ipsam hoc modo. A-
murca insulsa excolatur, & aqua in
qua lupini amari macerati sunt, &
fæx vini albi, singula pari copia
mixta in vasculo calefiunt, & his il-
lita ovis ad biduum permanet; ter-
tia autem aqua marina aut muria
calida lavatur, & postea etiam aqua
potabili. Alii cupressi pilulas simul
cum aqua infundunt. Alii sulphur
& cyperum cum cerussa & butyro
tusa illinunt. Quidam, mingente a-
fino in via, quod constitit lutosum
illinunt. Quidam autem melius fa-
ciunt, & non prius quicquam præ-
dictorum remediorum ovi scabiosæ
adhibent, quam pars affecta sit deton-
sa, & urina veteri depurgata. In
Arabia tamen cedriæ illitu conten-

(α) Ἀμύρην.] *Vid. quæ notavi ad Cap. octavum hujus Libri.*

(1) *Emend. ἐξ supplēvi ex MSS. prius, ἀφ' ἐκάστω ἐν ἀγγ.* (2) *Apud Columellam; — "quarto die, si est vicinia maris, ad littus deducta tenti*

ti sunt, quemadmodum etiam ad camelos ac elephantos curandos. Scabiem porro ovium curabis etiam urina eas lavando, & sulphur cum oleo illinendo.

(b) Κεδρίας-] *Respicias ad Notas nostras in Cap. septimum Libri decimi tertii.*

CAP. XVI.

*De pediculari morbo.
Ejusdem.*

SI pediculos aut ricinos habeant oves, aceris radices contundantur, & aqua addita coquantur, & postquam a capite usque ad spinam lanam divulseris, aqua ista tepida infundatur, donec per totum corpus profluat. Quidam & cedria sola utuntur. Alii mandragoræ radice similiter utuntur. Cavendum autem, ne gustent; periculum enim affert. Alii cyperi radicem decoquant, & oves decocto lavant.

(1) Ita legend. ante σφενδάμνα.... ἐμβληθέντι. (2) Ex MSS. & Interp. prius, τὸ τοῦτον ὕδωρ—.

(a) Μανδραγόρες-] Duo Mandragoræ genera describunt Dioscorides & Plinius; Quibusdam Ἀντίμηλον, Aliis Διπραγία vel Κιρκαία vocatur. Candidus, mas; niger, fœmina, foliis angustioribus quam lactuca, caulibus hirsutis, radicibus binis ternisve rufulis, intus albis, carnosissimisque, pene cubitalibus. Albus, mas; quem alii Μώριον, alii Ἰππόφλομον vocant, foliis albis, quam alterius latioribus. Ferunt mala nucum avellanarum magnitudine, & in his semen ceu pyrorum. Dioscoridis mandragoras nullum habet caulem, contra Theophrasti fidem, cujus mandragoras Anguillara iudice (inquit Harduinus) alius non est a lethali solano, quod Padux Bella Donna, alibi apud Italos Solatro maggiore nuncupatur. A Pythagora mandragoras Ἀνθρωπόμορφος vocatur, quod radices humano modo sint divaricatae; & Columella in Hortulo canit: "Quamvis semihominis vesano gramine fœta" Mandragoræ pariat flores,... Hinc ortum suum traxere ridicula ista commenta, & aniles nugæ, de mare & fœmina in mandragora expressis, quæ Vulgi nimium creduli mentibus jamdiu infederunt. Vid. Dioscor. Lib. 4. Cap. 76. Plinium Lib. XXV. Sect. 94. Theophr. H. P. Lib. 6. Cap. 2. Bodæum a Stapel, & Leon. Allat. in Eustath. pag. 56. Occurrit etiam (philtro loco exhibitus) in Genesios libro, Cap. 30. Com. 14. ubi LXX. & Josephus habent μῆλα μανδραγοῦ, quod fructus malis figura non sint dissimiles. Plura volenti adendum Doctiss. Drusii comment. in locum.

K E Φ.

Ἀραβία τῇ χρίσῃ τῇ (b) κεδρίας ἀρκύνται, ὡς ἐπὶ τῇ χαμῆλων καὶ ἐλεφάντων. τὴν δὲ ψάραν τῇ προβάτων θραπέυσεις ἔρω πλύνων, καὶ θεῖον μετ' ἐλαίᾳ ἀλείφων.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

*Περὶ φθειριάσεως.
Τῇ αὐτῇ.*

ΕΑν φθεῖρας ἢ κρόττας ἔχῃ, (1) σφενδάμνα ρίζας κοπήσας, καὶ ὑδατὶ σωματὶ ἐμβληθέντι ἐψητόν, καὶ ἐπειδὴν ἀπὸ τῆ κεφαλῆς ἕως τῆ ῥαχίως τὸ ἔριον ἀναξάνης, ἐγχυτόν (2) τῷτο χλιαρόν, μέχρ' ἂν δι' ὅλας τὸ σῶμα διέλθοι. Τινὲς καὶ ἐνταῦθα τῇ κεδρίᾳ μόνῃ χρῶνται. οἱ δὲ (a) μανδραγοῦ ρίζαν ποιεῖσι χρῆσθ' ὁμοίωτα. φυλακτόν δὲ, μὴ ἀποχέσθαι κίνδυνον ᾧ φέρεται. οἱ δὲ κυπείρου ρίζαν ἀφεψῶσι, καὶ λένουσι τὴν ἀφεψήματι.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Περὶ Διαφόρων νοσημάτων.
Ἀνατολίας.

C A P. XVII.

*De morbis diversis.
Anatolii.*

ΕΑν ἡλιος ἐγκαύσας βλάβῃ τὰ
πρόβατα, καὶ πίπῃ σιωχεῶς καὶ
μὴ ἐοδίῃ, σέυτλα ἀγέτω τὸ χυλὸν
ἐκθλιπτόν καὶ ἐγγυμαπτόν ἀναγ-
καστόν ἢ καὶ (1) οἷα σέυτλα ἐοδίειν.
Ἐάν ἢ (2) δύσπνοιαν ἔχῃ, τὰ ὅτε
σιδήρῳ τμητέον, καὶ μελακτίον αὐτὰ
εἰς ἄλλας τόπους. Ἐάν βήσῃ, ἀμυγ-
δαλὰς καθαροῦς εἰσας καὶ κρεμύδας,
καὶ οἶνα κυάθοις τρισὶ μιχθείσας, διὰ
τὸ ρινοῦ ἐγγυτέον. Ἐάν ἢ ἐκ βλα-
βετέρας νομῆς διοιδήσῃ τὴν κεφαλάν,
αἵματι αἰσθητέῳ θεραπεύσας αὐ-
τὰ, ἀμυγδαλῶν τὸ ἐπάνω ἔχειας
φλεβῶν, καὶ τὸ ὑπὸ τὴν ἔσθῃ παρὰ
τὴν ἔσθῃ ἀλλὰ καὶ ἐκχυτέον ἔξω ἀν-
θρώπων καὶ γούλην α'. σ. Ἐάν ἢ καὶ
σκώληκας σὺν τῇ χλόῃ φάγῃ, τὸ
αὐτὸ ποιητέον. Ἐάν ἢ βδέλλαν ἔχῃ,
ὄξος δεινὸν θερμὸν ἢ ἔλαιον ἐκχυτέον.
Ἐάν ἢ δάπνημα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ
χῆ, διαρετέον, καὶ εἰς τὸ τραῦμα
πιφρυγμύδας ἄλλας λεπτεῖς μετὰ πίστεως
ὕδατος ἐπιθετέον. Ἐάν ἢ ὑπὸ πνέον
ἐρεπὶ δὲ χυλὸν ἢ πυφθῇ, μελάνθιον σὺν
οἶνῳ δοτέον, καὶ ὅσα ἐπὶ τῷ βοῶν καὶ
τῷ λοιπῶν ποσειπορῶν ποιητέον, καὶ
παρεβλητέον. Λύκει ἢ ἡρέμιασιν
ἐν ἐπελεύσει, εἰ σκίαν τῷ ὁδη-
γῷ καλεμένῳ περιάψῃς.

SI folis ardor oves læferit, cadant-
que assidue & non edant, betæ
sylvestris succus exprimatur & in-
fundatur: Coganturque etiam ipsas
betas edere. Si difficilem habeant
respirationem, aures ferro incidan-
tur, & in alios locos transferantur.
Si tussis vexet, amygdalæ purgatæ &
tusæ, vinique cyathis tribus mixtæ,
per nares infundantur. Si ex no-
centiore pabulo venter intumescat,
sanguinis detractione curabis ipsas,
lancinatis & apertis supra labra ve-
nis, & iis quæ sub cauda sunt juxta
sedem; sed & humanæ urinæ he-
minam & dimidium infundere oportet.
Si vermes cum herba come-
derint, idem faciendum est. Si hi-
rudinem deglutiverint, acetum acre
calidum aut oleum infundatur. Si
abcessum manifestum habeant, in-
cidatur, & vulnere sal minutus
torrefactus cum pice liquida impo-
natur. Si a reptili quopiam morbi
sint aut ictæ, melanthium cum vi-
no porrigatur, fiantque & objician-
tur ea, quæ de bubus & reliquis ante
diximus. Lupi pecora non invadent,
si scillam ei, qui dux gregis appel-
latur, alligaveris.

(1) Legend. αὐτὰ cum Interp. Vel οἷα, aut πῶ.

(2) Δύσπνοιαν ἔχῃ.] Colum. p. 263. "Suspiriose laborantibus, auri-
cula ferro rescindenda, mutandaque regiones, quod in omnibus morbis
ac pestibus fieri debere censemus.

CAP. XVIII.

De caprarum gregibus. Berytii.

CUram caprarum eandem agemus, quam ovium, tum in nutricatu, tum in morbis. Quod vero proprium ipsis est, non videtur prætermittendum: Non enim velut oves simul pascuntur, sed maxime ab invicem discedentes saltantesque ac lascivientes late pascua persequuntur; & præruptis locis gaudent. Quod vero plus sensus & intellectus habeat capra, quam reliqua bruta animalia, vel ex hoc maxime ostenditur; quod ubi oculos hebetes ac obtusos sibi esse percipiat, in juncos acutos ingreditur, & seipsam illorum stimulis pungit.

(1) *Emend.* ἔφ. supplevi ex MSS prius ἐπὶ ἀλφζον ἐπ' αὐταῖς παραλ. Αὐτοῖς referend. ad αἰπολίοις. (2) *Hæc redundant: supplevi autem ἔφ. emend. ex MS. Bar. prius ταῦτα. νέμεται ἢ μάλισσα.*

(a) Ἀμβλωσῆ-] Ita Plinius Tom. 2. p. 235. "Oculos suffusos capra junci punctu sanguine exonerat; caper, rubi."

(3) *Emend. ex MSS. V. ἔφ. Bar. pr. Ed. ὄξυχίνης.*

CAP. XIX.

Casei faciendi ratio. Eiusdem.

PLERIQUE caseos coagulant, quod primum aliqui ὀρρόν vocant, plurimi autem ex agricolis πιτύαν ipsum nominant: Præstat ex hædis. Sal etiam torrefactus lac coagulat, & fici succus, & teneri ipsius ramuli aut folia, & pili qui in verticulis cinaræ enascuntur, qui inepti sunt ad cibum, & piper, & domesticæ gallinæ pellicula, quæ in-

(a) Πήσσει γάλα-] Colum. p. 267. "Lac plerumque cogitur agni aut hedi coagulo, quamvis possit ἔφ. agrestis cardui flore conducì, ἔφ. seminibus gneti, nec minus ficulneo lacte, quod emittit, si virentem ejus saucies corticem. Haud aliter Varro Lib. 2. Cap. XI. De Caseorum generibus vid. Plin. Tom. 2.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

Περὶ αἰπολίων. Βηρυτίε.

Επιμέλειαν τῷ αἰγῶν, ἢν περ ἔ τῶν αἰγῶν, ποιησόμεθα τὴν αὐτὴν, ἐν τε τῇ τροφῇ καὶ ταῖς νόσοις. ὁ δὲ (1) ἐπὶ ἀλφζον ἐπ' αὐτοῖς ἔ παραλειπίον ἔ φ, ὥσπερ τὰ αἰγῶν, σύννομά ἐστιν ἀλλήλοις [(2) ἔ τῶ ἔ] ταῦτα, ἀλλὰ νέμεται μάλισσα δόποκιρτῶντα ἔ δόποπιρτῶντα ἀλλήλων πλατεία νομῇ, καὶ κατὰ κρήμνοις χαίρει χειρίοις. Ὅπ ἢ πλείονα τῷ ἄλλων ἀλόγων ζώων ἔχῃ τὴν αἰσθησὶν ἢ αἰξ, ἐνπιῦθεν μάλισσα δείκνυται. ὅταν γὰρ τὰς ὀφθαλμοὺς (a) ἀμβλωσῇ, εἰς τὰς (3) ὄξυχίνης εἰσέρχεται, καὶ ἐαυτὴν παρακεντῇ.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Περὶ τυροποιίας. Τῷ Αὐτῷ.

ΟΙ πολλοὶ πήσσει τὰς τυρὰς, ὁ πρῶτον πνεύσας ὀρρόν καλεῖται, οἱ ἢ πλείονα τῷ γεωργῶν πιτύαν αὐτὸ ὀνομάζουσι: κάλλιον δὲ ἐπὶ ἀπὸ τῶν ἐρίφων. ἔ ἄλλες ἢ φρενέαι (a) πήσσει γάλα, ἔ συκῆς ὀπός, ἔ ἀπαλά αὐτῆς κλωνία ἢ φύλλα, καὶ τῷ κινάρας αἰ ἐν τοῖς ἑποδύλοις ἐκφυόμεναι τέλει, αἰ πρὸς βρωσὶν ἀνεπιθήδεια, καὶ πέπει, καὶ τῷ ἐνοικιδίε

ὄρνιθος ὁ ἐχίνου, ὃς ἐνδοθεν τ' κρι-
λίας δόσκειται τῇ κόπῃ. (1) ὡς
Φλοιὸς νεμηθέντα τὰ θρέμματά τευ-
φλὸν καὶ κάλλιον γάλα ποιήσῃ, καὶ
πολλὰ μᾶλλον, εἰ κύπσῃ. Τὸ γά-
λα μὲν ἐπὶ ἡμέρας γ'. εἰς πρὸ
μυῖας τοῦ μελαχροίνου ἐγχέας εἰς
ἀγγεῖον καὶ ζέσας μελαχρῆς εἰς ἄλ-
λο, κινήσῃς τε νάρθηκι, ἢ χαλάμῳ,
μέχρ' ἂν ψυγείῃ. (2) Ὀλίγας τε
ἄλλας εἰς ἐπιπάσῃς τυρῷ, ἀπαλὸς
μὲν ἐπὶ πλέον, (b) κνίκας (πέρμα-
τος ὕδατι χλιαρῷ) (3) ἀναληφθέντος,
ἢ ἔ μὲν μέλιτος (4) χλιαρῷ ἐμ-
βληθέντος. Τυρὸς (5) ἢ μὲν πλυ-
θεὶς ὕδατι ποτίμῳ ἔ ξηρανθεὶς ἐν ἡ-
λίῳ, ἐν κεραμείοις τε συντεθείς μὲν
(6) θύμβρας ἢ θύμβας, κεχωρισμέ-
νων ἀπ' ἀλλήλων καὶ τὸ δυνατόν
τ' τυρῶν, ἐπειδ' ὅξος γλυκεῖος ἢ ὅξυ-
μέλιτος ἐπιχυθέντος, ἕως τὸ ὑγρὸν
(7) ἀφ' παντὸς χωρῆσιν ὑπερέχει.
Τινες ἢ τυρὸν εἰς θαλάσσιον ὕδαρ
βαλόντες ἀφ' φυλάτῃσι. λευκὸς ἢ
διαμῆν ὁ τυρὸς εἰς ἄλλῳ ἐμβλη-
θείς· πέρροπερος ἢ καὶ δειμύπερος
ὑπερ' κηπνοῦ πημέλιος. δοκεῖ ἢ πᾶς
τυρὸς, εἰ εἰς ὄσπεριον, καὶ μάλιστα λά-
θυρον ἢ πῖσον, ἐμβληθείη, μνημα-
περος γίνεσθαι. εἰς ἢ, ἀφ' τὸ πα-
λαιὸν γλυκεῖον, σκληρὸς ἢ πικρὸς ἢ,
διαδρεκλῖον αὐτὸν τῇ ὁμῇ λύσῃ,
(εἰς ἢ ὁμῇ λύσῃ τὸ ἄλδρον, τὸ
ἀπὸ τ' κρητῶν μὴ πεφρυγμένων γι-
νόμενον) καὶ τῷ ὕδατι (8) τ' τυρὸν εὐθετόν, εἴτε τὸ ἐπιπολάζον ἀφαιρετέον.

tra ventriculum stercori destinata
est. Salicis cortice pasta pecora a-
cerbum & præstantius lac reddunt,
& multo magis cytisi pabulo satu-
rata. Durat lac ad triduum, si, pri-
die quam reponas, in vas infusum
ac fervefactum rursus in aliud trans-
fuderis, & ferula aut arundine agi-
taveris, donec frigeat. Modicum-
que sale si insperferis, tener & mol-
lis diutius manet caseus, cnici etiam
femine aqua tepida excepto, aut eo-
dem cum melle tepido adjecto. Per-
durat vero integer aqua potabili lo-
tus, & a sole ficcatus, & in fictili-
bus compositus cum thymbra aut
thymo, separatis ab invicem quan-
tum fieri potest caseis, deinde acc-
to dulci aut aceto mulso affuso, do-
nec liquor per omnes penetrans su-
peremineat. Quidam caseum in a-
quam marinam conjectum asservant.
Albus manet caseus in muriam in-
jectus: solidior vero & acrior su-
per fumum positus. Videtur autem
omnis caseus, si in legumen, & ma-
xime cicerculam aut pisum, conji-
ciatur, durabilior fieri. Si vero ob
vetustatem durus aut amarus sit, in
omelysi permadescat, (est autem ὁμῇ
λύσῃ farina ex hordeo non torref-
facto) deinde in aquam caseus mit-
tatur, & postea quod in superficie
innatat tollatur.

(1) Legend. cum Interp. ἰτέας Φλοιὸν νεμ. ---. MSS. ut in textu. (2) To-
tum hunc locum respici ex MSS. In pr. Ed. male, — ψυγείῃ, ὀλίγας
ἄλλας ἐπιπάσων. τυρὸς ἀπαλὸς ---.

(b) Κνίκας] De Cnico Dioscor. Lib. 4. Cap. 120. Κνίκος φύλλα ἔχει ἐ-
πιμήκη, ἐνπιτμημένα, τραχέα, ἀκαυτῶδη· Κανλὸς ἢ πηχυαίος, ἐφ' ὃν κεφα-
λήν καὶ μέγθος ἐλαίας· ἀνθος κρόκα ὁμοῖον· (πέρμα λευκὸν καὶ πυρρὸν, ἐπί-
μυκες, ἔ γαλανωμένον) πῶσθ' γάλα ὁ χυλὸς τῷ (πέρματος, καὶ λυτικώπι-
ρον ποιεῖ. Plura vid. apud Plin. Lib. 21. Cap. 16. Obiter autem laudatus
Columellæ locus emendandus est, ex Nostro, ἐπ' pro gneti legendum cnici.

(3) Hanc vocem revoc. ex MSS. (4) Præced. voc. ὁμοῖος deleui, αὐτὸν.
MSS. (5) Sic MSS. ante διαμῆν. (6) Ita Casaub. ἐπ' MSS. Bar. ἐπ' Eton.
prius θύμβρων. (7) Supplevi ἐπ' Emend. ex MSS. pr. Ed. ὑγρὸν χωρῆσιν
ὑπερέχει. (8) Ita Bar. ἐπ' Interp. antea γῶρον. CAP.

CAP. XX.

*De probatione lactis.
Ejusdem.*

LAc probabis, an aquam habeat, junco acuto immisso & extracto, lacteque ungui instillato. Si enim cito ab ipso defluerit, aquam admixtam habet; si vero in ungue permanserit, purum est.

(1) Ex MSS. prius ὀξύχινον.

CAP. XXI.

*Melcæ præparatio compendiar-
ia. Paxami.*

Præparatio melcæ extemporalis & præstantior fiet, si in fictilia vasa nova acetum acre injeceris, posuerisque ipsa in calidum cinerem, aut lentum ignem, id est, prunarum struem; & ubi paululum deferbuerit acetum, ne a vasculis combibatur, vasa de prunis detraxeris, & in eadem vascula lac miseris, atque ipsa in arcula, aut cista, ubi immota maneant, reposueris: sequenti enim die melcas multo præstantiores habebis iis, quæ multa arte parantur. Vascula tamen, postquam semel aut iterum ipsis usus fueris, permuta.

(1) MSS. non agnoscunt.

(a) Μέλκη.] “ Μέλκα vel μέλκη (inquit H. Steph.) Paulo Aeginetæ definitur ὄψον πάλαι γάλακτι, iidemque Galeno ἐν τῷ ἐν Ῥώμῃ εὐδοκίμωντων ἐδισμάτων, ut ἐν τῷ ἀφροζάλα, estate præcipue comedi solitum, stomachi refrigerandi causa. Alexander Trallianus disertè scribit, vocem Latinam esse Lib. 7. Cap. 7. Καὶ πύσκα, ἢ ὀξύζαλα, ἢ καλεμένη Ῥωμαίοις Μέλκα.

(2) Emend. ex MS. Barocc. & Meursii Glossario; qui laudat Basilic. Eclog. XLIV. --- Κάψα, ἢ ἀρμάριον, ἢ μὴ ἐνεκεν βίβλων, ἢ ἐξήτης, ἢ ὀπλων εὐτεπεπιδέντα. Meursio autem succinir Du Fresnoie in Glossario. In pr. Edit. μαρμάριον.

Κ Ε Φ. Κ.

*Περὶ δοκιμασίας γάλακ-
τος. Τῷ Αὐτῷ.*

ΓΑλα δοκιμάσεις, εἰ ὕδωρ ἔχῃ, (1) ὀξύχονον καθεῖς καὶ ἀνασπασας, ἐν τῷ ὄνυχι ἐπιστάξας. εἰ μὴ γὰρ ταχέως ἀπ’ αὐτοῦ ἀπορρεύσῃ, ὕδατος μίμικται· εἰ δὲ ἐπιμύη, ἀκέραιόν ἐστιν.

Κ Ε Φ. ΚΑ.

*Μέλκης σκευασία σύντο-
μος. (1) Παζάμβ.*

Ἡ Καλεμένη (2) μέλκη αὐτο-
χέθι καὶ καλλίων ἔστι, εἰ
κεραμείοις ἀγείοις καινοῖς ὄξος ἐμ-
βάλης δειμνὺν, ἐν ἐπιτῆς αὐτῇ θερ-
μοποδιᾷ, ἢ πυρὶ μαλθακῇ, τε-
τίσιν ἐπ’ ἀνθρακίαν καὶ ἐπὶ ὀλίγον
ἀναζέσῃ τὸ ὄξος, ἐλκύσας ἀπὸ τῆς
ἀνθρακίης, ἵνα μὴ ἀπὸ τῆς σκιδάρι-
ων ἀναποτῇ, βάλλῃ γάλα εἰς τὰ
αὐτὰ σκιδάρια, καὶ δις αὐτὰ εἰς κι-
βωτέριον, ἢ (2) ἀρμάριον, ἢ ἐν-
θα ἂν ἀκίνητα μείνῃ καὶ τῇ ὑπεραία
ἔξῃς πολλὰ καλλίως μέλκας τῷ πολ-
λῇ τέχνῃ καθαροκδοάζομεν. τὰ μέν-
τοι σκιδάρια μὲν πρώτην ἢ δευτέραν
χρῆσιν ἄλλασσε.

BIBΛION ΙΘ'.

LIBER XIX.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΘ'.

ARGUMENTUM LIB. XIX.

ΤΑΔΕ ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ, ἐν-
 νεαδεκάτῃ μὲν ἔσθ' ἡ τῶν ποιεῖ
 γεωργίας ἐκλογῶν, ποιεῖχέσθ' ἡ
 σύνταξιν ποιεῖ θεραπεύας κυνῶν καὶ
 ἐπιμελείας, καὶ ποιεῖ λαγῶν καὶ ἐλά-
 φων, καὶ χρίων, καὶ ποιεῖ περιχέας
 κρεῶν.

Κ Ε Φ. Α.

Περὶ κυνῶν. Βάρωνος.

ΕΠΙΣΤΗΣΟΜΕΝ τίς θερέμ-
 μασι φύλακας καὶ τῶν κυνῶν
 τὰς εὐχρηεῖς ἐκ ἀγνοῦσι ἡ
 ἔσθ' (α) μεγάλοι μὲν ὄντες τὰ σώ-
 ματα, ἰχυροὶ ἡ τὴν ἀλκὴν, καὶ τὰ
 φρονήματα ἡ ταπεινοί, βαρεῖα τῇ
 ὕλακι ἡ καὶ πληκτικῇ χεῶν μοῖροι,
 καὶ ἐν τῷ ποσειδίῳ πνα, ταῖς ὁρ-
 μαῖς μὴ μάλιστα μὴδὲ εἰκὴ κινε-
 μοῖροι, ἀλλὰ ταμιεὶς μοῖροι ποὺ χεῖ
 ἐφορμῶν. ἰχυροῖ ποῖ καὶ δυσταλω-
 τόποισι οἱ τοῖς τοῖ εἰσι. Φυλακίον
 ἡ τὰς τ' (1) ποιμνίων φύλακας κύ-
 νας, ὡμὴν βύρσαν τοῖς τραχήλοις
 αὐτῶν ποιεῖ τῆς, ἡ τ' λαιμὸν καὶ
 πᾶσαν τὴν φάρυγιν ἀσφαλιζομέ-
 νας, κέντρα τε σιδηρὰ ἀπ' αὐτῆς ἀ-
 ναστήσαντας. τῶν γὰρ π' τ' μερῶν
 εἰ θεῖον ἄψατο, ἀναστήσῃ τ' κύ-
 να ἂν δὲ π' ἐπερὶ νέρους (2) δά-
 κη, τρεῖς ποιήσῃ μόνον. Δεῖ ἡ
 ἰσάζειν τὴν φύσιν καὶ τὴν ἡλικίαν ἡ
 π' ἄρρεσθ', καὶ τ' θελείας, φυλάττει-
 σθαι ἡ, μὴ ποτε οἱ ἐκ τ' αὐτῆς μη-
 τὸς ὄντες κύνες τῇ πρὸς ἀλλήλους
 μίξῃ χεῖσθαι. Θερίομοι ἡ τὰς κυνέας ἡ σιπνοῖς, ἀλλὰ χεῖθ' οἱς ἄρτοις.

(α) Μεγάλοι... τὰ σώματα.] Ita Colum. p. 275. "Canis eligendus est
 " amplissimi corporis, vasti latratus canorique, ut prius auditu maleficum,
 " deinde etiam conspectu terreat,---.

(1) MSS. habent ποιμένων. (2) Emend. ex MSS. antea δηχθῇ.

nibus:

C A P. I.

De canibus. Varronis.

PECORIBUS custodes adhibebimus
 etiam canes generosiores: Hi
 autem dignosci queant; ha-
 bent enim corpora magna, robore
 autem validi sunt, & nihil humile
 spirant, latratu gravi & terribili,
 & si quis accedat, non frustra
 neque temerario impetu concitan-
 tur, sed deliberant ubi impetum fa-
 cere oporteat. Fortiores enim sunt
 tales, & ægre vinci possunt. Con-
 servandi autem sunt pastorales canes,
 crudo corio collis ipsorum circum-
 dato, guttureque ac faucibus mu-
 nitis, & ferrei aculei ab ipso ex-
 urgant. Si enim aliqua harum par-
 tium a bestia impetente lædatur, ca-
 nis occidetur; si vero aliam quanti-
 piam partem momorderit, vulnus
 solum faciet. Oportet autem adæ-
 quare naturam ac ætatem & mas-
 culi, & foeminae, & cavere, ne ca-
 nes ex eadem matre prognati invi-
 cem coeant. Prægnantes nutriemus
 non frumentaceis, sed hordeaceis pa-

nibus: hi enim maxime nutriunt. Ossa quoque ovium exuta carne objiciemus, sed cocta, ut eorum medulla temperet ac pingue faciat ipsum jus; quod etiam pani comminuto infundentes, rursusque comminuentes apponemus. Ubi autem pepererint, farinam hordeaceam lacte bubulo aut caprino mixtam eis apponemus, & ossa (ut diximus) cocta. Potus vero sit aqua. Cæterum catulis recens editis opem feremus; non enim eis sufficit matris papilla, sed panem lacte bubulo & ossium jusculo maceratos in cibum offeramus. Quin & ipsa ossa eis apponenda sunt, ut & firmos reddant & exacuant dentes.

(3) Ita MSS. prius, οἱ τοῖστοι. (4) Hanc vocem revocavi ex MSS. Eton. & F. suadente etiam Nostro infra --- τῶν ὀστέων, ὡς περὶ εἴρηται, ἐψηθέντων.

(b) Sic etiam Catulos alendos suadet Nemesianus in Cyneget. Vs. 161, 2, 3. "Interdumque cibo Cererem cum lacte ministra, "Fortibus ut succis teneras complere medullas "Possint, & validas jam tunc promittere vires.

(c) Ὅσων ζωμῶν] M. Varro Lib. 2. Cap. 9. "Dant etiam jus ex ossibus, & ea ipsa ossa contusa: dentes enim faciunt firmiores, & os magis patulum.

CAP. II.

*Alind de canibus.
Frontonis.*

Κ Ε Φ. Β.

Ἄλλο περὶ κυνῶν.
Φρόντων.

EX canibus probantur, mares quidem qui auribus sunt promissis, ac corporis mole magna, o-

(a) Τῶν κυνῶν ἐγκρίνῃσι, τῶν ἀρρένων τὰς μεγαλοφυνίας τοῖς ὡσὶ ἐ τοῖς ὄγκοις, (1) μελα-

(a) Τῶν κυνῶν ἐγκρίνῃσι.] Hæc pene ἀπολεξεῖ habet Varro Lib. 2. Cap. 9. "Canes debent esse facie formosi, magnitudine ampla, oculis nigrantibus aut ravis, naribus congruentibus, labris subnigris aut rubicundis, ... acutos dentes habeant, labro tectos: capitibus & auriculis magnis & flaccis: crassis cervicibus ac collo; internodiis articulorum longis; cruribus rectis, & po ius varis quam vatiis; pedibus magnis & altis, qui ingredienti displodantur; digitis discretis; unguibus duris & curvis, ... spina neque eminula nec curva; cauda crassa; latratu gravi; hiatu magno; Colore potissimum albo, quod in tenebris specie leonina. Huic suffragatur Columella Lib. 7. Cap. 12.

(1) MSS. F. L. & Bod. μεγαλοφθαλμοι, sed Varro & Colum. ut in textu, νοφθαλμοι,

πρεπικώτεροι γὰρ εἰσιν (3) ἔτοιμοι ὅσα ὑπερβάτων ἀνδρῶν τῆς σαρκοῦς (4) ἐψηθάντες παραθήσομεν, ἵνα ὁ ἐκ τῶν ὀστέων μυελὸς κεράσῃ ἐ λιπαρὸν τὸ ζωμὸν ἀπεργάσῃται, ἐν καὶ τῶν ἄρτων θρυφθέντων ἐπιχέαντες, καὶ πάλιν ἐψηθάντες παραθήσομεν. Τεκταῖς ἢ ταύταις ἀλδύρα κρέβηνα γαλακτὶ βοῶς ἢ αἰγὸς μίξαντες παραθήσομεν, ἐ τῶν ὀστέων, ὡς περὶ εἴρηται, ἐψηθέντων. ἔσται ποτὸν τὸ ὕδωρ. Τοῖς ἢ νεογνοῖς σκύλαξι βοηθήσομεν ἢ ἡδ' ἀρκεῖ ἡ ἀπὸ τῆς μητρὸς θηλῆς, ἀλλὰ περὶ σπένγκωμεν φάγεῖν (b) ἄρτους, γάλακτι βοείῳ ἐ τῶν ἀπὸ τῶν (c) ὀστέων ζωμῶν βρέξαντες. παραθετίον ἢ αὐτοῖς ἐ τὰ ὀστέα, ἵνα σεριοποιῶσιν ἅμα ἐ ὀξύνωσι τὰς ὀδόντας.

νοφθαλμοί, μυκτῆρα ὁμόχρου
ἔχοντες, χεῖλη μελανῶν ἢ ὑπε-
ρβόλαια, καὶ ὀδόντες ὀξεῖς. (2) μεγαλο-
κεφάλους, πλατυτέρους, μακροκό-
λους, βραχίονας στερεοὺς καὶ παχεῖς ἔ-
χοντες, σκέλη ὀρθὰ, εἰ ἢ μὴ, σκαμ-
νόπερα μακρόν ἢ (3) βλαυστά, πό-
δας μεγάλας, ἐν ἢ τῷ ἐπιβαίνειν
πλατυνομήδους, δακτύλους διηρη-
μένους, ῥάχιν εὐθείαν ἕως τῆς ἐσχῆς·
τὴν ἢ ἐρῶν παχεῖαν, ἀπὸ τῆς ἐκφύ-
σεως μετερίζουσιν ὅλῳ, ὑλαγμα
ἔχοντες βαρύτατον, χροῖμασι λευκοῖς,
καὶ μάλιστα τὰς ἀνθρακίνους τοῖς
πιμνίοις, χαρσπὲς τοῖς ὀμμασι, ἔ-
λεοντοειδεῖς, ἀνὰ τε δασεῖς τυγχάνου-
σιν ὄντες, ἀνὰ τε ψιλοῖ. ἐγκρίνεσι
ἢ ἔ τὰς μέγας τὸ χάσμα ἔχοντες,
ὁμοίως ἢ καὶ τὰς πολυαύχενας, καὶ
(4) παχυτραχήλους. (Μάθε ἢ, ὅτι
ἡ περὶ τὴν ἀνθρώπου τῆς τραχήλου
δὴλοῦ. αὐτὴν δὲ εἶναι ἐπὶ μὲν τῷ ἀν-
θρώπῳ τὸ ὀπίσω μέρος τῆς τραχή-
λου ὀρθὸς ὅς ἐστιν ὁ ἀνθρώπος· ἐ-
πὶ ἢ τῷ ζῶντι τὸ ἄνω μέρος· κέκυφε
ὅς περὶ ζῶντα. ὅταν ἢ ἀκρότης δειρῆν,
ἐπὶ μὲν τῷ ἀνθρώπῳ νόει τὸ ἔμπρο-
σθεν μέρος, ἐπὶ ἢ τῷ ζῶντι, τὸ ὑπο-
κάτω (6) μέρος τῆς τραχήλου.) Τῶν
ἢ θηλαίων δοκιμάζουσι τὰς κεκοσμη-
μένας τοῖς περὶ τὴν μέσην πλεονεκ-
τήμασι· ὥστε πᾶσι ἢ ἔ μεγαλομή-
δους, πᾶσι περὶ αὐτῶν θηλαῖς ἰσο-
μεγέθους ἔχουσας. εἰσὶ γὰρ πινες κύ-
νες ἀπεόφους αὐτὰς καὶ ἀπὲς ὠμῶν
ἔχουσαι, εἰάν τε δασύ, εἰάν τε ψιλόν
ἢ τὸ σῶμα. δοκεῖ ἢ ἡ δασύτης ἰκα-
νὴν κατὰ τὴν ἐμπροσθεν. Βιβάζου
ἢ χροῖμα ἔχον ἀρχομήδους, ὅπως ὁ το-

culos nigros & nasum concolorem
habentes, labra nigricantia aut sub-
rubentia, & dentes acutos, caput ma-
gnum, pectus latum, artus longos,
armos firmos & crassos habentes,
crura recta, sin minus, vara magis
quam vata, pedes magnos, & qui
inter eundem displodantur, digitos
in articulos probe discretos, ungues
incurvatos, spinam rectam usque ad
caudam: Caudam vero crassam, e-
amque a radice paulatim in acu-
tum desinentem habentes, & qui
latratum gravissimum edunt, colo-
ris albi, maxime qui ovium greges
sequuntur, oculis ravis, & leonini ad-
spectus, sive pilis hirti sint, sive nu-
di. Probantur item, qui magnum
oris rictum habent; similiter & qui
cervicem amplam, & collum latum.
(Disce autem τραχήλου appellatione
totum ambitum colli circumcirca
indigitari. Αὐτὴν autem est in ho-
mine quidem posterior pars colli;
erectus enim stat homo: In anima-
libus vero superior; prona enim ani-
malia incedunt. Quum autem δειρῆν
vocem audieris, in hominibus quidem
anteriori colli partem intellige, in
animalibus autem, inferiorem.) At
vero foeminas canes præferunt, quæ
prædictis insignibus sunt ornatae;
insuperque magnas mammas haben-
tes, & papillas pari magnitudine. Sunt
enim aliquæ canes, quæ ipsas marci-
das & instar ligni induratas habent,
sive hirtum, sive nudum sit corpus.
Videtur autem hirsutia multum ter-
roris incutere. Admissura facienda
est sub veris initium, quo partus cir-

(2) Emend. ex MSS. Bar. Eton. Varr. ἔ Interp. Prius μελανοκε-
φάλους.

(3) Revocavi hanc vocem, ἔ supplementi lacunam, ex nostris MSS. ἔ per-
verusto Cod. in Bibliotheca Medicæ, a Petro Victorio laudato; in qui-
bus omnibus exaratur βλαυστά, ---. Vid. Notam primam. (4) MSS. ἔ
Interp. πλατυτραχήλους sed Varro ut in textu. (5) Ita rectius Casaub.
ἔ MSS. ante, ὅλως. (6) Revocavi ex MSS.

ea solstitium æstivum in lucem emit-
tatur; gestat enim canis foetum men-
ses tres. Statim vero ut editi sunt ca-
tuli, degeneres, aut alias labem ali-
quam habentes, abjiciantur; & ex
septem relinquendi sunt tres aut
quatuor, ex tribus vero, duo. Sub-
sternunt ipsis paleas, ut molliter cu-
bent, & concalefiant; frigus enim
& hoc animal ægre fert. Susplicere
& oculos aperire videntur catuli o-
ctavo die. Verum cum matribus
finere ipsos per duos menses oportet,
deinde sensim ipsos defuefa-
cere. Illinunt porro catulos amygdala
amara cum aqua trita circa au-
res, & inter digitos, ut neque mus-
cæ affideant, & ulcera faciant, ne-
que ricini aut pediculi premant.
Quin & plausu ad pugnam mutuam
eos incitant, & opprimi non sinunt,
ne timidi & formidolosi evadant,
sed & audaces fiant in laboribus, &
nunquam cedant. Vinculis præterea
ipsos adfuefaciunt, primum quidem
loro, deinde sensim ferro. Cæterum
mortua pecora ipsos vorare non si-
nunt, ne adfuefiant etiam viva im-
petere: ægre enim hunc morem de-
doci possunt, ubi semel crudas car-
nes voraverint. Simul educandi sunt
canes juxta cognationem; naturali-
ter enim mutuam opem ferunt. O-
portet autem ad bestiarum impetus,
hyænarum scilicet & luporum, gut-
tura ac colla ipsorum velut loriceis
quibusdam ferreis contegere, qui cla-

κετὸς πρὸς τροπὰς γένῃ) θεινάς·
φέρει γὰρ ἡ κύων τὸ κύμαλον μῆνας
γ'. Ἀμφὶ δὲ τὰ περὶ, καὶ ἀπορίπ-
τεῖν τὸ σκυλάκων τὰς ἀλφειάς, ἢ π
σῖνος ἔχοντες. ἐν μὲν τῷ ζ'. δεῖ κα-
ταλιμπάνειν γ'. ἢ δ'. ἐν δὲ τῷ γ'.
β'. φωνήνους δὲ αὐτοῖς ἀχρεα, ὥστε
κατὰ μὲν μαλακὴν ἔχειν, καὶ συνδάλ-
πειν δὲ χειμῶνα (7) γὰρ ἐστὶ καὶ
τὸ τοῦ ζῶον. Ἀναδέλπειν δὲ δο-
κῶσιν οἱ σκύλακες ἐν ἡμέραις † κ'.
δεῖ δὲ αὐτὰς εἶναι μὲν τῷ μνηστέρων δὲ-
μῶνον, εἴτα ἀπεδίξιν ἐκ παροισα-
γῆς. Περιχεῖται δὲ τὰς σκύλα-
κας (b) ἀμυγδαλῆς πικρῆς μὲν ὑ-
δατος πετριμμένης (8) πρὸς τὰ ὠ-
τα, καὶ τὰ μετὰ τὸ δακτύλιον, ἵνα
μήτε μῆνα παροισαδίζωσιν ἐλκεποιῶ-
σαι, μήτε κρήτῳ, ἢ φθεῖρες θλί-
βωσι. Καὶ (9) συγκροτῶσιν εἰς μά-
χην πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἀναδέρνουν δὲ
σὺν ἑαυτοῖς, καὶ ἐν τῷ μὲν δειλῶν, μνη-
στέρων καὶ ἀπὸ τῶν, ἀλλὰ καὶ τολ-
μῶν ἐν τοῖς πόνοις, μνηστέρων ὑπερβαίνει
καὶ μνηστέρων. Δεσμῶν δὲ συνεδίξωσι,
τὸ μὲν πρῶτον ἱμάντι, εἴτα καὶ
μῆρας σιδήρεω. Τῶν δὲ (c) ἀποθνή-
σκόντων θρεμμάτων σὺν ἑαυτοῖς ἀπ-
πείνουν, ἵνα μὲν (10) συνεδίξωσι καὶ
τοῖς ζῶσιν ἐπιτίθωνται δυσμετέκλη-
τοι γὰρ ἐκβαίνουσιν, ὅταν ἀπαξ ὠμ-
φαγῇσι. Θρεπίων δὲ τὰς κύνας
καὶ συγγένειαν (11) ἀμύνουσιν γὰρ
ἀλλήλοις φυσικῶς. Δεῖ δὲ, καὶ τὸ
μὲν ἐπιτίθωνται αὐτοῖς θηρία, οἷον ὑαί-
νας καὶ λύκους, πρὸς ἀσκήσειν αὐτῶν τὰς
λαίμους καὶ τὰς τραχήλους ὥστε

(7) Ita MS. Bar. prius, δ. † Malim cum Interp. η'.

(b) Ἀμυγδαλῆς πικρῆς.] Ita Colum. p. 278. " Fere autem per æsta-
tem sic muscis aures canum exulcerantur, sepe ut totas amittant: quod
ne fiat, amaris nucibus linenda sunt. Ita Varro loco citato.

(8) Ex MSS. F. L. Bar. & Bod. ante παρὰ. (9) Ita MSS. pr. Ed.
συγκροτῶσιν.

(c) Ἀποθνήσκόντων θρεμμάτων.] Varro loco cit. " Morticina ovis non
patiuntur vesci carne, ne ducti sapore minus se abstineant.

(10) Restitui ope MSS. antea συνεδίξωσι. (11) Ita MSS. prius ἀμ-
μύνουσιν.

(d) θάραξι σεσιδρωμένοις (12) καὶ λαωμένοις κέντροις δύο δακτύλοις ἀπ' αἰχλήων διεσώσιν. Εἰ δὲ θέλῃς κύνα μὴ φεύγειν, χεῖρον (13) ἄρτον βεπύρω, ἔδῃς αὐτῷ λείχειν ἢ (c) καλάμῳ ὑπερμύκτησον αὐτὸν ἀπὸ κεφαλῆς ἕως τ' ἔρῃς. Κύων δὲ σοι ἀεὶ θληθήσῃ, εἰάν κυνὸς ἐτέρου (14) χεῖριον εἰς πυνίον ἐνδύσας παροσφράγῃς αὐτόν.

(d) Θάραξι σεσιδρωμένοις-] Varro folio 91. " Ne vulnerentur a bestiis, imponuntur his collaria, quæ vocantur malium, id est, cingulum " circum collum ex corio firmo cum clavulis capitatis; quæ intra capita " insustur pellis mollis, ne noceat collo duritia ferri.

(12) Præced. vocem κὲ deleui, auctor. MSS. (13) Emend. ex MS. Barocc. prius αὐτόν, nullo cum sensu.

(c) Huic Loco lucem affert Κυνοσφίς Caput XLIII. Τὴν ἔρῃν κυνὸς μύκτησον καλάμῳ, καὶ κατὰ τὸ μέτρον τ' ἔρῃς τ' κάλαμον κόψον, ἔμικρόν τι τ' ἔρῃς καὶ τευχῶν ἐν τῷ καλάμῳ ἐναπόθε, καὶ σέγγη ὑπόθε, καὶ ἐδέποτε ὁ κύων τ' σέγγης τ' σῆς ὑποχρήσῃ.

(14) Emendavi ex MSS. In pr. Ed. pessime χεῖριον (quavis ita scribitur apud Hippocr. de Nat. Infantium) εἰς πυνίον ἐνδύσας, παροσφρά.

Κ Ε Φ. Γ.

Περὶ θεραπείας κυνῶν.

Θεομνήστου.

C A P. III.

De cura canum.

Theomnesti.

(1) ΤΑΣ λυτρώσας ἐγκατακλεί-
σθον, καὶ προσβῶν ἐδύπον ἐ-
πὶ μίαν ἡμέραν, εἴτα ἐλθεῖς π-
αῖς τὸ ποτὸν μικτέον, ὅταν δὲ καθα-
ρῶς, κελιδίνῳ ἄρῳ θρεπθῇ. ὁμοίως
δὲ καὶ τὰς δηχθέντας ὑπὸ λυτρώντων
κυνῶν θεραπεύσας. Τὰς δὲ (a) ψύλ-
λας ἀφθερεῖς θαλαττίῳ ὕδατι καὶ
ἐλμῳ, ἐπειθεῖ αἰείψας (b) κυπρίνῳ

R Abidi canes concludantur, ci-
busque non porrigatur ad di-
em unum, deinde veratri modicum
in potu misceatur; cum autem fu-
erint purgati, hordeaceo pane nu-
triantur. Eodem modo etiam mor-
fos a rabiosis canibus curabis. Pu-
lices caninos perdes aqua marina &
muria, deinde cyprino illito cum

(1) In MS. Bar. Κόνας νοσῶντας κατακλείσθον---

(a) Ψύλλας ἀφθερεῖς-] Colum. p. 278. " Pulicosa cani remedia sunt :
" sume cuminum tritum pari pondere, cum veratro, aquaque mistum ἐ-
" illitum, seu cucumeris anguinei succum; vel si hac non sunt, vetus a-
" murca per totum corpus infusa.

(b) Κυπρίνῳ-] " Cyprinum oleum (inquit Plinius) ex cypro fit, ompha-
" cio, cardamomo, calamo, aspalatho, abrotono. Aliqui addunt myrrham
" ἔρ panacem. Κύπριον δὲ (Athenæi verba) παρὲς τὸ ἐν Αἰγύπτῳ
" δεύοντι δὲ ἐπὶ τὸ Κυπρίαν, καὶ τὸ ἐν Φοινίκῃ, καὶ ταύτης τὸ ἀπὸ Σιδῶν. Longam Cyprini olei conficiendi methodum tradunt Dioscor. Paulus Aegi-
" neta ἔρ Aëtius, sed a Dioscoridea diversam. Vid. Athenæum p. 688.

veratro

veratro aquaque & cumino & uva acerba; aut cucumeris radice illita cum aqua. Præstat autem amurca corpus illinere; scabiosis enim medebitur. Ricinos vero & alios morbos canum, corpus pejus affectum habentium, curabunt ea, quæ ad oves sanandas sunt relata.

μὲν ἰαλεῖσθαι ἐν ὕδατι καὶ κυμίνῃ καὶ ὀμφακῇ σαφυλῇ, ἢ σικύῃ ῥίζαν μετ' ὕδατος. κάλλιον δὲ ἀμύργῃ χρῆσθαι τὸ σῶμα· τὰς γὰρ ψωριῶντας ἰάσθαι. Κρότωνας δὲ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις νόσους τ' (2) κτηνῶν, δυσπαρατρεχόντων τὸ σῶμα ἐχόντων, θεραπεύειν τὰ ἐπὶ τῷ προσώπῳ εἰρημύρα.

(2) Gesnerus Interp. ἐν MS. Barocc. habent κυνῶν. Quos refellit Janus Ulitius in Notis ad Gratii Falisci Cyneget. Vs. 362. ἐν vulgarem Lætionem defendit, auctoritate Xenophontis, qui Cyropæd. Lib. VIII. Cyri equos ἐν canes βοσκήματα vocat; MSS. V. F. L. ἐν Bod. ut in textu: Mihi tamen prior lectio arridet.

CAP. IV.

Κ Ε Φ. Δ.

De leporibus. Democriti.

Περὶ λαγῶν. Δημοκρίτης.

Quod idem lepus aliquando quidem mas, quandoque vero foemina fit, & naturas transmutat, & quandoque ut masculus generat, quandoque vero ut foemina parit, auctor est Democritus.

Ὅτι ὁ αὐτὸς (a) ποτὲ μὲν ἀρρὴν ποτὲ δὲ θῆλυς γίνεται, ἐμβαλεῖν ταῖς φύσεσιν, ἐπὶ ποτὲ μὲν ὡς ἀρρὴν χρῶνται, ποτὲ δὲ ὡς θῆλυς τίκεται.

(a) Ποτὲ μὲν ἀρρὴν-] Idem ex Democrito sumpsisse videtur Archelaus apud Plinium Tom. 2. p. 244. "Archelaus auctor est, utramque vim singulis inesse, ac sine mare aque gignere. Hunc errorem merito refutat Aristoteles.

CAP. V.

Κ Ε Φ. Ε.

De cervis. Xenophontis.

Περὶ ἐλάφων. Ξενοφώντος.

Cervi formidant funiculum extensum, qui pennas quasdam appensas habet, nimirum pennarum motus imagine terrii. Contemnunt autem ejusmodi terricula, ubi homines ipsis adstantes viderint. Tibias vero & fistulas modulatas au-

Δ Εδδίκασιν ἐλαφοὶ χοῖνον παρὰ κειμήλιον, πινὰ ἔχουσαν περὶ ἡρτημύρα, τὴν τῶν πτερῶν κίνησιν φανταζομένην. κατὰ φρονέσει δὲ ἐξ αὐτῆς φόβος, ὅταν ἀνθρώπος αὐταῖς ἐπιστάντως ἰδῶσιν. (a) αὐλῶν δὲ καὶ σφύγγων ἐρμυλῶν ἐπακέσται ὅσα

(a) Αὐλῶν δὲ-] Xenophonti suffragatur Plinius Tom. 2. p. 188. "Mullæ centur fistula pastorali ἐν cantu, —. Et Plutarchus de Solert. Animal. Κηλῶνται μὲν ἐλαφοὶ καὶ ἵπποι σύριγγι καὶ αὐλοῖς, καὶ τὰς παγέρας ἐκ τῶν χαρμῶν ἀνακαλῶνται βιαζόμενοι ταῖς φωναῖς, καὶ τὴν θέρμαν αὐδόντων καὶ παρατάντων ἀναδύεσθαι καὶ παρῆναι λέγουσι. Quorum sensus: Deliniuntur enim cervi ἐν equi fistulis ac tibiis; ἐν paguros e saxorum cavernis eli-

ἀποφύγουν, ἀλλ' ἠδόμενα παρα-
μένονσι, ἃ ἔτιω θηρῶνται· Ἐλαφ-
αἰνωμένη καὶ ἐφελκυσμένη τὰ πνεύ-
ματι (b) σκοτοῖ τ' ὄφιν, καὶ κατέλκε
αὐτὸς ἑαυτήν. Εἰ τις (c) ἐλάφου
κέρκον καυθεῖται καὶ λειωθεῖται μετ'
οἷου ἀλείψῃ τὰς ὀρχεῖς ἃ τὸ αἰδοῖον
ἔβιδάζοντι ζῶν, (1) ἐνταπκώ-
περον αὐτὸ πρὸς τὴν μίξιν ποιεῖ·
λύσις ἣ τὰς ἑλαιοὺς περιχειρῶν.
καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ἣ τὸ αὐτὸ
ποιεῖ.

dientes non aufugiunt, sed jucundi-
tate sonorum capti permanent, at-
que sic capiuntur. Cervus adducen-
do & attrahendo spiritu suo serpen-
tem vertiginē afficit, & ad se attra-
hit. Si quis cervi caudam ustam & tritam cum vino testibus ac puden-
do animalis salientis illinat, inten-
siorem venerem in ipso excitabit: sol-
vetur contra hic impetus oleo in-
uncto. Atque in hominibus etiam
idem efficit.

ciunt lotina fistula cantu: atque thrissam cantando plaudendoque pro-
trahi aiunt. De V. Φώπυξ hac habet Hesychius; Φώπυξ· αὐγὴ, σύειγξ,
φλογὴ, αὐλός. Cui lucem affert Athenæus Lib. IV. Οἱ ἣ καλέμενοι λῶπνοι
αὐλοῖς ἔτοι εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλεξανδρέων καλέμενοι φώπυξες.

(b) Σκοτοῖ τ' ὄφιν, -] Plinius loco cit. "Cervis est cum serpentibus
" pugna. Vestigant cavernas, nariumque spiritu extrahunt renitentes. I-
dem tradit Ælianus Hist. Anim. Lib. 2. Cap. 9.

(c) Ἐλάφου κέρκον -] Idem præcipiunt Quintilii Lib. 17. Cap. quinto.

(1) Ita MSS. Bar. L. & Bod. prius ἐνταπκώπερον.

Κ Ε Φ. 7.

CAP. VI.

Περὶ χοίρων. Φλωρεντίνος.

De suis. Florentini.

ΤΑΣ μὲν θηλείας (a) χοίρας δοκι-
μάζουσι, πὰς παραμυκησέρας,
ἃ ἀειοχὴν ἐχούσας, ἃ μεγάλας τοῖς
σώμασιν, ἐκτὸς τ' κεφαλῆς καὶ τῶν
ποδῶν. αἱ γὰρ μικροκέφαλοι ἃ βρα-
χυσκελεῖς ἀμείνους εἰσὶ, καὶ αἱ ὁμο-
χρεῖται τ' ποικίλων αἰρετώπερα.
τὸ αὐτὸ τῶν τεσσάρων καὶ τὰς κάπρας ἐκ-
κρίνουσι. Πρὸς ἣ τοῖς εἰρηρῶσι,
ὅταν πὰς αὐτὴν τ' αὐχέναν καὶ πὰς
συνωμίας ἔχωσι μεγάλην, τὴν τε λο-
φιδίαν διωκῶν, (Λοφιδίαν ἣ καλεῖται,
πὰς κατὰ τὴν αὐχέναν ἐγειρομένην
τελῆαν) καὶ ὅταν ἔχωσι τ' λεγόμενον

FOEminas sues probant longiores,
& ambitum habentes, & cor-
pore grandes, capite ac pedibus ex-
ceptis. Quæ enim parva capita &
crura brevia habent, præstantiores
habentur, sed & quæ unius sunt co-
loris, variis præferuntur. Eodem
modo & verres probant. Et cum,
præter prædicta, cervicem & scapu-
las habuerint magnas, & λοφιδίαν den-
sam, (Λοφιδίαν autem appellamus, pi-
los in cervice erectos) & cum
multum durioris corii in cervicibus
habuerint (Κόλλωπα autem vocamus,

(a) Χοίρας δοκιμάζουσι -] Colum. p. 269. "In suillo pecore probandi
" sunt totius corporis amplitudine eximii, & qui quadrati potius, quam
" qui longi, aut rotundi sunt; ventre promisso, clunibus vastis, nec per-
" inde cruribus aut ungulis proceris, ampla & glandulosa cervicis, ro-
" stris brevibus & resupinis,

quod

quod vulgo dicitur καλωσόν, i. e. callosum). Expetit hoc animal sæpe potum agi, & præsertim æstate; ægreque frigus sustinet, & facile ab eo male afficitur, ob quam causam haras ipsis claudendis construunt, unde hyeme non prius educunt, quam glacies sit discussa. Qui ipsos emunt, ex pilis de juba evulsis sanitatis ipsis notas sumunt: Si enim fuerint cruentati, morbum indicare aiunt; puros contrarium. Optimum tempus admissuræ est a favonii flatu, usque ad æquinoctium vernum, ut partus æstate in lucem emittatur; quatuor enim menses sus in utero gestat. Postquam autem conceperint, verres ab ipsis separant: impetum enim in ipsas facientes, & lacerantes, abortire ipsas faciunt. Sufficit autem unus verres decem fœminis implendis. Editæ fuculæ per hyemem animo deficiunt, ob aeris intemperiem, & quod lacte sufficienter non fruuntur, repellentibus ipsas matribus, propterea quod papillæ mammarum ob inopiam lactis violenter a fuculis comprimantur, & a dentibus exulcerentur. Post partum, duo menses fuculæ cum matribus esse sinantur, postea separantur. Matrem vero ita admissario subdunt, ut ex toto anno octo quidem menses ad ferendum partum ipsi tribuantur, quatuor vero menses, ad educationem editorum. Singulæ autem scrofæ in propriis haris includendæ sunt, ut non misceantur

κόλλοπα πολλών (b) κόλλοπα ἢ καλῆμι, τὸ ἐν τῇ χεῖρὶ λεγόμενον καλωσόν). Ποπίζεσθαι ἢ βάλειν τὸ ζῶον πλεονάκεις, ἢ μάλιστ' ἔθρεσθαι· δυσχεύμερον δὲ ἐστὶ, καὶ ῥαδίως ὑπὸ ψύχους κακῶται, δι' ὃ αἰτίαν συφεῖς αὐτοῖς καὶ σκευάξουσιν, ὅθεν χειμῶν ἢ ἐπὶ πρῶτον ἐξάγεται, πρὶν ἀφ' αὐτοῦ γένεσθαι τὸ πάρην. Οἱ ἢ ἀνέμινοι αὐτὰς ἐπιγινώσκουσιν ἐκ τῆς ἀποσπασμῶν ἐκ τῆς λοφίως τριχῶν· ἡ καλῆμις γὰρ αὐτὰς ὀρεῖται, νοσεῖν φασὶ καὶ ταράσσειν, τέναντιον. Ἀείρει ἢ ὥρα εἰς τὴν τέτων ὀχέαν ἀπὸ ζεύξεως πινόης, ἕως ἐαρινῆς ἰσημερίας, ὥστε γένεσθαι καὶ τὸ θέρους τὸ τοκετόν· κυφορεῖ γὰρ τὸ ζῶον περὶ μνητον. ἡνίκα ἢ συλλάβωσι, χωρίζουσιν ἐξ αὐτῶν τὰς κάπρας· ὁρμῶντες γὰρ ἐπ' αὐτὰς, καὶ παραφύτοντες, ἐκπτεώσκειν αὐτὰς ποιεῖσιν. ἰκανὸς ἢ κάπρ' εἰς δέκα ποιεῖν ὅς ἐγκύος. Τὰ ἢ (c) πετόμια ἀφ' χειμῶν (1) λειπόμια γίνονται, ἀφ' τὴν δυσκρασίαν ἢ αἵματος, καὶ τὸ μὴ μετὰ λαμβάνειν γάλακτι ἰκανῶς, ἢ μητέρων αὐτὰ διωθεμένων, ἀφ' τὸ πᾶς θηλάς (πανιζόσας γάλακτι) βία θλιβομένης ὑπὸ τῶν ὀδόντων ἐλκεῖσθαι. Ἐπιδὼν ἢ μὲν τὴν σύλληψιν τέκωσι, θάσαντες αὐτὰς μὲν τῶν μητέρων δέμνητον, μὲν αὐτὰς χωρίζουσι. τὴν ἢ μητέρα βιάσκειν, ὥστε τὴν πάντος ἔχειν τὴν μὴ ὀκτέμωτον εἰς κύησιν αὐτῆς μερίζουσα, τὴν ἢ πετάμωτον, εἰς ἐκτροφὴν γέννηθέντων. Καὶ (d) ἐκάστην ἢ χοῖρον πύκτουσαν ἰδιάζοντι συφεῖς ἐμ-

(b) Κόλλοπα....καλωσόν.] Vid. Etymol. ἢ H. Steph. V. Κόλλοψ, ubi testes adducit Eustath. ἢ Pausan. corium durius in tergis ἢ cervicibus Boum, ἢ Suum, ἢ Oviūm Κόλλοπα dici, quoniam ἐξ αὐτῆς ἀναβροτὴ μὲν fiat ἢ κόλλα. Vid. Du Fresne V. Καλωσός.

(c) Τεκτόμια ἀφ' χειμῶν.] Varro fol. 82. " Porci qui nati sunt hyeme fiunt exiles propter frigora, ἢ quod matres aspernantur, propter exiguitatem lactis, ἢ quod dentibus sauciantur propterea mammae.

(1) Interp. legit λειπόμια, sed MSS. ut in textu.

(d) Ἐκάστην ἢ χοῖρον.] Eadem suadent Colum. p. 271. Varro fol. 83. ἢ Palladius p. 79, 80.

βλητέον, ὥστε μὴ μίγνυσθαι ἀλλήλοις
 ὡς παρὰ Διφφύρων πεκτόμην, ὡς
 τε πὺς μητέρας (2) τῷ γνήν, καὶ
 τὰ χοιρίδια συνετίζουσιν ταῖς πεκτοῖς.
 εἰ δὲ ἀλλήλοις συναναμιγῇ, ἀδύ-
 νατον Διφφύωναι αὐτὰ ὡς πεκτοῖς
 βέλπον, εἰ ἐκάστη τέφρῃ ὡς Ἰδιφ.
 Τρέφεται δὲ τὸ ζῶον τέττο μάλιστα
 (3) βαλάνοις. πιάνεται δὲ καὶ πιτύ-
 ροις σιπίνοις, καὶ σκυβάλοις τοῖς ἀπὸ
 τῶ ἄλλω, ὡς τῷ σίτῳ. αἱ δὲ κερταὶ,
 ὡς τὸ πιάνειν, καὶ κατὰ τῷ γέν-
 νησιν εὐδιαφορεῖν ποιεῖσι τὸ ζῶον. Οἱ
 δὲ χοῖροι λοιμικὰ καὶ περὶ πύλας
 πάθουσι, ἢ ἐμπιπτόντες ἰαθήσονται, εἰ δὲ
 εἰς ὃ πίνωσιν ὕδωρ ἀσφοδέλης ρίζας
 βάλλῃς, ἢ ἐντα πυκνῶς λῶσιν.

(2) Malim τῇ γνήν, sed MSS. ut in textu. (3) Emend. ex MSS. an-
 te βαλανείοις.

Κ Ε Φ. Ζ.

Περὶ ἰάσεως συῶν. Διδύμω.

Χοῖροι δὲ νοσήσονται, εἰ δὲ καρ-
 κίνες ποταμίαις δώσης φαγεῖν.
 ἐπιγνώσκονται δὲ αἱ νοσήσονται σύες,
 ἐν τῇ αὐχένῃ ἀνασπαδεῖσθαι
 τειχῶν. εἰ μὲν (1) ἢ αἱ τεῖχες κα-
 ταράξαι εἴεν, ὑγαίνονται· εἰ δὲ ἡμαγ-
 μέναι, ἢ ἔχουσιν πύλα ἰχθῶν παχύ-
 πρην ὡς τῷ τεῖχε, νοσήσονται. Δη-
 μοκρίτος δὲ ὁ Φυσικὸς ἀσφοδέλης
 ρίζης ἐκ' ὀλίγον θλαοδείσης μναῖς
 γ'. κελεύει κατὰ ἑκάστην σὺν εἰς τῷ
 τεφρῷ μίγνυσθαι, καὶ ὡς ζ'. ἡμε-
 ρῶν τὸ βέβαιον τὸ ὑγίαιεν χρησιμεύει.
 Ἐὰν πυρεταίνωσιν, αἶμα ἐν τῇ ἐ-
 ρῇ ἀφαιρετέον. εἰ δὲ παρὰ τοῖς
 ἐνοχλῶνται, ἐν τῇ αἵμα τὸ αἶ-
 μα ληπτεῖον. Ἐὰν δὲ (a) ἀδύλῳ νόσῳ συνέχωνται, ἐγκλείσειεν δι' ὅλης ἡμέ-

(1) Hanc vocem supplevi ex MSS.

(a) Ἀδύλῳ νόσῳ.] Ita Colum. p. 273. "Solet etiam universum pecus
 " agrotare ita, ut emacietur, nec cibos capiat; productumque in pascua
 " medio campo procumbat, et quodam veterino pressum somnos astrivo sub
 " sole capiet: quod cum facit, totus grex tecto clauditur stabulo, atque
 " uno die abstinetur porione et pabulo: postridie radix anguinei cucumeris
 " trita et commista cum aqua datur sitientibus: quam cum pecudes bi-
 " berunt, nausea correpta vomitant, atque expurgantur,———.

C A P. VII.

De sanandis suis. Didymi.

Porci non ægrotabunt, si novem
 cancos fluviatiles edendos præ-
 bueris. Dignoscuntur ægrotantes fues,
 evulsis e cervice pilis. Si enim pili
 puri fuerint, sani sunt: Si vero cru-
 entati, aut sanies quædam spissior cir-
 ca pilos hæserit, ægrotant. Democri-
 tus igitur Phisicus asphodeli radice
 modice tufæ minas tres cibo singulo-
 rum suum admiscere jubet, & ante
 septimum diem integram sanitatem
 inde recuperaturos testatur. Si febrici-
 tent, sanguis e cauda emittendus
 est. Si tonsillis infestentur, ex sca-
 pulis sanguis tollatur. Si vero igno-
 tus morbus eos occupet, per diem

ac noctem totam haræ includantur; neque cibus neque potus ipsis offeratur, sed radices cucumerum sylvestrium tulsæ in aquam mittantur per diem ac noctem, ipsaque aqua postridie in potu præbeatur; postquam enim largius biberint, paulo post morbi causam simul evoment. Quandoquidem vero edax animal sit, ideoque splenem maxime ægrotat, prunis tamaricis in aqua extinctis, aquam exhibe. Sed & vinum pro aqua supra myricæ prunas fufum, ac potatum, homines sanabit: Cui remedio testimonium Democritus præbet. Idem Democritus homini splene laboranti medelam efficaciorē promittit, si ferrum prunis candefactum aqua extinguas, deinde aquam aceto misceas, & bibendam dolenti splenem exhibeas. Quum vero a reptilibus morfi fuerint fues, iisdem remediis, quæ ad pecora sananda ante diximus, curabuntur.

ρας καὶ νυκτὸς, ἔπω δὲ τριφύλῳ ἢ ποτὸν αὐτοῖς παραβλητέον, ἀλλὰ ρίζας (2) σκύων ἀγρίων κοπείσας ἐμβλητέον ὕδατι δι' ὅλης ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ (3) τῷ τῇ ὑπεραίῳ ποτὸν δοτέον. πίνοντες γὰρ λαβορέπρον μετ' ὀλίγον συνέξερυσσας τὸ αἶμα τὸ νόσος. (4) Ἐπειδὴ ἀδδηφάρην ὃν τὸ ζῶον μάλιστα τ' (b) Σπλῆνα νοσεῖ, ἀνθρακας μυρικίνους εἰς ὕδωρ ἀποσείσας παράχας πιεῖν. καὶ ἀνθράκας δὲ οἶνος ἀντὶ τοῦ ὕδατος εἰς μυρικίνους ἀνθρακας ἐμβληθεῖς, ἑσπερίαις, θεραπεύσας· τῷ δὲ μάλιστα Δημοκρίτος μαρτυρεῖ. (5) Ἐνεργέστερον ὁ αὐτὸς Δημοκρίτος ἵασιν τοῦ Σπληνὸς τοῖς ἀνθρώποις ἔσσεσθαι διαβεβαιῶται, εἰ ἀνθραξὶ σίδηρον πυρώσας ἀποσείσας ὕδατι, εἴται τὸ ὕδωρ ὅξος μίξας δοῖναι πιεῖν τοῦ πάσχοντι τ' Σπλῆνα. Ὅταν δὲ οἱ σύες ὑπὸ πνέων ἐρπετῶν δηχθῶσι, τοῖς ἐπὶ τῶν βοσκοκημάτων περιεργημένοις βοηθήμασι θεραπεύσασιν.

(2) Ita MSS. ante, σκύων. (3) Sic MSS. ante ποτὸν τὸ τριφύλον.
(4) Ex MSS. prius ἐπεὶ δὲ.

(b) Σπλῆνα νοσεῖ,] Aliud splenis suilli remedium ex tamaricibus peti-
tum profert Colum. p. 273. " Spleni succurritur, si fabricentur canales
" ex tamaricibus & ruscō, repleanturque aqua, & deinde sitientibus ad-
" moveantur; quippe ligni succus medicabilis epotus intestinum humorem
" compescit.

(5) Emend. ex MSS. F. L. & Bod. In pr. Ed. --- ἐνεργέστερον. Ὁ αὐτὸς
---. In MSS. Bar. V. & Interp. --- μαρτυρεῖ ἐνεργέστερον. ὁ ---.

C A P. VIII.

Κ Ε Φ. Η.

De feris suibus. Democriti,

Περὶ σφάξεων. Δημοκρίτης.

SI velis ab impetu ferorum suum tutus esse, cancri chelas pro amuleto alligatas gestato.

Εἰ βέλη μὴ λυμναίνεσθαι σε, (1)
καρκίνου πρὸς χιλαὰς ἔχεις ἐν πτε-
ριάπῳ.

(1) Sic MSS. & Interp. ante καρκίνων.

Κ Ε Φ. Θ.

C A P. IX.

Περὶ τρυφίας πάντων
κρεῶν. Διδύμη.

*De saliendo omnibus carnibus.
Didymi.*

Νεαρόν ἐπὶ πλείστον διαμείβει κρέας
καθαυμένη καὶ ἀναψυγέμενον, ἐν
τόποις τε σκιερῶσι καὶ νοτιοῦς τεθέντα,
βορείοις μᾶλλον ἢ νοτίοις. Ὅσῳ ὅ
αὐτὰ πλείονος χρόνου περιτρεφῆται καὶ ἀ-
χυρὰ ὅ ἐπιβληθέντα. τοῖς ὅ ζώοις
τοῖς περιτρεφέσθαι μέλλουσι πρὸς μίαν
ἡμέραν ποτὸν καὶ δότεον. Δεῖ ὅ πε-
ριτρεφόμενα τὰ ὅσα ἐξαίρεται τὰ κρεῶν.
ἅλας ὅ φρυκτοὶ πρὸς τρυφίαν
μᾶλλον εἰσὶν ἐπιτήδαιοι. τὰ ὅ σκευάζον-
τες περιτρεφόμενα μέλλουσι, καλλίως τὰ
δὲ ἐλαίῳ ἢ ὕδατι. Τὰ τὰ αἰγῶν καὶ
βοτάνων καὶ ἐλάφων (1) κρέα καλ-
λιστα περιτρεφόμενα, εἰ, μὲν τὸ πρῶ-
τον αἰσὶ πασθῆναι, τῆς ἐκμάδου καὶ
τὸ ἰχθῶρος ἐξαίρεθέντα καὶ ἐκμαχθέντα
πάλιν αἰσὶ πασθῆναι, ἔπειτα εἰς γί-
γαριον μὴ ἀφαιρέθαι ἀπὸ τὸ τὰ ρα-
γῶν δερμάτιον τὸ λοιπὸν συνπυρρῆναι,
αἷς μὴ ἀπὸ τῶν ἀκμήλων, ἀλλὰ τὸ μέ-
σον διασπείχθαι τὰ γιγάρτων. ἐὰν ὅ
καὶ γλυκύς γλυκύνῃ ἐπιχέμεν αὐ-
τοῖς, πολὺ βέλιον ποιήσας.

Recentes diutius permanent car-
nes repurgatae & ficcatae, & in
locis umbrosis ac humidis posita, &
ad boream magis quam austrum
spectantibus. Dulciores autem fiunt
nive circumposita, paleisque injectis.
Animalibus, quorum carnem salire
volumus, potus pridie non exhiben-
dus. Oportet eos, qui carnem sale
affervare velint, ossa carnibus exuere.
Sal autem frictus falsurae est maxime
idoneus. Caeterum vasa, in quibus sali-
untur carnes, meliora sunt, in quibus
oleum reconditum fuit aut acetum.
Carnes caprarum & ovium & cer-
vorum optime saliantur, si, postquam
primum sale fuerint conspersae, hu-
mor & sanies omnis tollatur ac de-
tergeatur, rursusque sale consper-
gantur, & deinde in vinaceis ab a-
cinorum pellicula non separatis sic
componantur, ut se mutuo non con-
tingant, verum intermedius locus
vinaceis sit refertus. Si vero & mu-

(1) *Supplevi ex conjectura.*

LIBER XX.

ΒΙΒΛΙΟΝ Κ'.

ARGUMENTUM LIB. XX.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Κ'.

HÆC insunt in hoc libro, qui vigesimus est selectarum de Agricultura præceptionum, & continet tractatum de piscium nutritione, & ex diversis locis in unum congregatione, & de iis capiendis, & de compositione escarum omnis generis, quæ ad capiendos pisces diversos, tum fluviatiles, tum marinos, efficaces sunt.

(1) MSS. ἐνεργούντων.

CAP. I.

Κ Ε Φ. Α.

De piscibus alendis. Florentini.

Ἰχθυοσοφικόν. Φλωρεντίνου.

Piscinæ in mediterraneo loco faciendæ sunt, in quantum quis vult & potest, pisces vero qui in aqua potabili versari solent, aut qui admixti sunt ex mari in aquam potabilem transferantur, & impleantur piscinæ. Qui vero prope mare aut stagnum habitant, quodcunque genus piscium ista maris pars maxime nutriat, hoc ipsum in piscinam manufactam injiciunt. Sed & locorum natura respicienda est, & si quidem fuerit palustris locus, palustres pisces, si vero asper, saxatiles appellati immittantur. Pa-

EN τῇ μεσογείῳ δεξαμενὰς ποιητέον, ἐφ' ὅσον τις βάλῃται ἡ δύναμις, καὶ τὰς ἰχθύας οἱ πεφύκασιν ὑδατι (1) πόπῳ νέμεσθαι, ἢ καὶ τὰς (2) ἐπιμεινυμένας ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὸ πόπῳ μετὰ κομισέον, καὶ πληρωτέον. οἱ δὲ θαλάσσης ἢ λίμνης πωλησίον, ὃ, πᾶν μάλιστα τὸ τῆς θαλάσσης μέγεθος τρέφῃ γένῃ ἰχθύων, τὸτο εἰς τὸ χειροποίητον ἐμβάλλουσιν. Ἀρμυρίον δὲ καὶ ὡς πᾶσι τῶν χωρίων φύσιν, καὶ μὴ ἐλῶδες ἢ, τὰς εἰλείας, εἰ δὲ τραχύ, τὰς καλαμίνους πετρελαίας ἐμβλητέον. (α) Τροφή δὲ ὡσεμβάλλ-

(1) MSS. Eton. ἐφ' F. habent ποταμίῳ. (2) Emend. ex MSS. antea ἐπιγινυμένους.

(α) Τροφή δὲ ὡσεμβάλλεται.] *Varia cibariorum genera recenset Colum. Lib. 8. Cap. ult. "Piscibus (inquit) præberi convenit tabentes haleculas, "ἐφ' ἑσάλιβους ἐξ ἑσάμ χάλκιδες, putremque sardiniam, nec minus scan-*
"rorum branchias, vel quicquid intestini pelamis aut lacertus gerit.
"Facit etiam ex pomis viridibus adaperita ficus; ἐφ' ἑσάμ νύκτες digitis infra-
"ἑσάμ sunt danda: nec minus elixum molle sorbum, quique sunt cibi sor-
"bilibus proximi, ut mulctra, recens caseus, —.

λεται ἀπλωπέτη χλόη, καὶ ἴχ-
θύων πὰ μικρότερά, καὶ πινων πὰ
βράχια ἔπ' ἐντέας, καὶ σῦκα τευ-
φερά τμηθέντα, καὶ τυρὸς ἀπυλὸς,
τοῖς πελαγίοις καὶ πετσαίοις, ἔκαστος
δὲς, καὶ κωδοῖοι, ἢ ὅ, π' ἂν τοῖς τὸν ἴ-
χθ' π'ς, ἢ ἄρτε πιτυρίτ' μαζα, ἢ
σῦκα ξηρά κηπέντα. Ἔσονται ὅ
πλείους ἰχθύες πανταχόθεν, εἰάν πολυσπέρους
βοτάνης, τ' παραπλησίας πολυγώνου
κηρείσης τοῖς τέφεσιν ἰχθύας ὑδα-
σιν ἐπιβάλλης.

Κ Ε Φ. Β.

Ἰχθύας εἰς ἓνα τόπον συν-
αγαγεῖν. (1) Ὀππιανῶ.

Γλήχων, θύμβρας, δειζά-
να, σαμψύχα, ἐκάς ἀνά
δραχμὰς γ'. λιθανωτοῦ φλοιῷ,
σμύρνης, σινάπιδος, ἀνά δραχμὰς
β'. ἀλφίτ' οἶνον εὐώδη λυθέντος ἡ-
μίμναιον, ἥπατ' χιρρεῖς ὀπτοῦ
δραχμὰς κδ'. σέας αἰγίς τὸ ἴ-
σον, σκόρδων ὡσαύτως, κόψας καὶ
μύνας, εἴτε ἄμμος λεπτῆς μίξας,
καὶ εἰς τὸν τόπον ὡθ' ὡς ὅρα ἢ
δευτέρως βαλὼν, πὰ δίκτυα ἀδειπ-
σῇ. Οἱ δ' (α) δελφινίς βοτάνης τ'
ἄρρεν κηρείσης καὶ σκηρείσης ἐμ-
βάλλοντες καλῶσι τὰς ἰχθύας, ὡς
ταῖς χερσὶ συλλέγειν. Τινες σκόρ-
δων ἡμίμναιον, ἢ σκηρέων πεφασ-
μένων τὸ ἴσον, γλήχων, δειζά-
να, θύμβρα, σαμψύχα, θύμβρας,
σταφίδος αἰγίς, ἀνά δραχμὰς λβ'.
ἀλφίτων (2) ἐμπάττοις μύαν,

bulum vero insuper injicitur tener-
ima herba, & minutissimi quique
pisciculi, & quorundam branchiæ ac
intestina, ficus etiam molliores con-
cisæ, & caseus tener, marinis præ-
sertim & saxatilibus, squillæque ac
gobii, aut quicquid ejusmodi fuerit
in promptu, panis quoque furfuracei
massa, & ficus siccæ concisæ. Plures
porro pisces ubique erunt, si polyspo-
rum herbam, quæ polygono familia
est, concisam aquis pisces alentibus
injeceris.

C A P. II.

Ut pisces in unum locum con-
gregentur. Oppiani.

Pulegii, thymbræ, origani, samp-
suchi, singulorum drach. III.
corticis thuris, myrrhæ, sinopidis,
singulorum drach. VIII. polentæ vi-
no odorato dissolutæ minam dimi-
diam, jecoris porcini affati drach.
XXIV. adipis caprini tantundem, al-
lii tantundem, singula seorsim tun-
dito, deinde arenam tenuem admis-
ceto, & horam unam aut alteram
in locum antea immitte, retiaque
circumdato. Alii delphinium her-
bam masculam contusam & cribra-
tam immittentes adeo provocant
pisces, ut manibus prehendant. Qui-
dam allii minam dimidiam, & se-
sami torrefacti tantundem, pulegii,
origani, thymi, sampsuchi, thymbræ,
staphidis sylvestris, singulorum drach.
XXXII. polentæ minam inspersam,

(1) MSS. V. F. ἔ. Bar. non agnoscunt hanc vocem.

(2) Δελφινίς βοτάνης.] Delphinium surculos emittit duum dodrantum
altitudine, circa quos exiliunt minuta ἔ. oblonga folia, incisuris divisa,
delphini formæ, unde ἔ. nomen; Flore viola alba simili, purpureo co-
lore; semine siliquis incluso, milio non absimili. Dioscorides alterius Del-
phini meminit, quod alii Hyacinthum, Romani vocabant Bucinum. Vid.
Oribasium ἔ. Dioscor. Lib. 3. Capp. 84, 5.

(2) Restitui ex Conjectura, prius ἐμμάττοις. Casaub. legit ἐμμάττοις.
In MSS. V. ἔ. Bar. ἐμμάττοις μύαν, MS. F. habet αὖ μάζαν μύαν.

alicæ

alicæ tantundem, corticis thuris drach. XVI. cum terra & furfuribus subigunt ac injiciunt.

χόνδρα τὸ ἴσον, λιβανωτοῦ φλοιοῦ (3) δραχμῶς ις'. γῆ καὶ πιτύργει δέουσιντες ἐμβάλλουσιν.

(3) Ita MSS. V. Bar. & Interp. ante δραχμῶς ις'.

CAP. III.

De fluviatilibus piscibus capiendis. Didymi.

A Dipis ovilli, sesami torrefacti, alliorum, vini odorati, origani, thymi, sampfuchi aridi, singulorum convenientes portiones tundito, & pane exceptas injicito.

Κ Ε Φ. Γ.

Πολαμίαις ἰχθύας θηρεύσαι.
Διδύμει.

Στῆρος αρωματεῖς, σησάμων πιφωσμένων, σκόρδων, οἶνε εὐώδεις, ὀριζάνης, θύμης, σαμψύχης ξηροῦ, ἐκάστη τὸ σύμμετρον κόψας, καὶ ἀναλαβὼν ἄρτω ἐμβαλεῖ.

CAP. IV.

Pisces omnigenos in unum locum congregandi ratio. Democriti.

B Oum, caprarum, ovium, suum sanguinem, & tenuium intestinorum excrementa, thymi, origani, pulegii, thymbræ, sampfuchi, allii, vini odorati facis, singulorum pares portiones, adipis aut medullæ eorundem animalium quantum satis videbitur, omnia singulatim & simul contundito, & in massas redigito, easque in quos velis locos ante horam injicito, retibusque eos cingito.

Κ Ε Φ. Δ.

Ἰχθύας εἰς ἓνα τόπον συναγαγεῖν παντοίως.
Δημοκρίτης.

Βοῶν, αἰγῶν, αρωμάτων, συῶν τὸ αἷμα, & ἐκ τῶν λεπιδίων ἐνέριον κόπρια, θύμη, ὀριζάνη, γλήχνηος, θύμβρος, (α) σαμψύχη, σκόρδος, οἶνε εὐώδεις τευγός, ἐκάστη τὸ ἴσον, στῆρος ἢ μυελὸς τῶν αὐτῶν βοσκομημάτων, καὶ ἀμύμονας καὶ αἷμα συγκόψας, καὶ ποιήσας μάζας, εἰς τὰς τόπους αὐτὰς μιᾷς ὥρας ἐμβαλεῖ, εἴτε περὶ αὐτὰς τοῖς δικτύοις.

(α) Σαμψύχη, -] Vid. quæ notavi ad Cap. 27. Libri undecimi.

CAP. V.

Ad omnes pisces capiendos.

S Anguinem capræ nigræ, vini odorati facem, & polentæ masam simul misceto, & pulmonem capræ minutatim concisum simul subigito ac utere. Si vero circa funiculum piscatorium salem adsperferis, nemo piscem capiet.

Κ Ε Φ. Ε.

Πρὸς πάντας ἰχθύας.

Αἷμα αἰγὸς μελαίνης, οἶνε τεύχον εὐώδεις, & μάζαν ἀλφίτων συμμίζας, αἰγὸς καὶ ἀμύμονας πνεύμονι εἰς λεπτότατον συμφορέσας χεῶν. εἰάν τις αὐτὴν πλὴν ὁρμῶν ἄλλας ἀειπάσῃ, ὅς θηροῦσθαι ἰχθυῖ.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. 7.

Ἰχθύων ἀλιθυπικόν.
Ταραντίνε.

C A P. VI.

*De capiendis piscibus.
Tarentini.*

Εὐελόμην μὲν, ὃ Τριμιώπει, ἀσφαλίστερόν σοι διασαφηνίσαι πῶς αὐτῶν φύσιν, ὡς ἔπος εἰπῆν, καὶ βίον, καὶ πῶς ὀχείαν, καὶ τὴν ποσότητά αὐτῶν τ' ὅλης ζωῆς, καὶ πῶς αὐτῶν εἶδη θαλάσσια, καὶ πῶς λιμναῖα· ἐπιτεῖ κατ' ἰδίαν, πῶς λεπιδωτά αὐτῶν ἔσσι, καὶ πῶς ἀκονθώδη, καὶ πῶς λεῖα, ἔστι πῶς (1) μαλακότερα, καὶ πῶς ζωοτόκα, καὶ πῶς αἰοτόκα, καὶ πῶς αὐτῶν ὑπάρχει μὲν ἡγή, καὶ πῶς αὐτῶν (2) ἀλληλόφιλα, ἔστι πῶς ἕδ' ὅλως ἀλλήλων ἀποντῶται. ἐπὶ τοσούτον γὰρ (3) εὐψύχως εὐελόμην παρὰ λαγῶν, ὡς μηδὲν ἔστι ἐν θαλάσῃ λῆσά μ' ἐπὶ. ἀλλὰ περὶ μὲν τέτων κατὰ καίρῳ προσφώνησο μὲν. Νῦν δ', ἐπεὶ ὁρῶ ἐπιθυμητικῶς ἔχοντες πῶς αὐτῶν ἐκάστω διαλέξιν, καὶ φερομένους πρὸς αὐτὴν εὐψύχως, ἀναγκαίως κατ' ἐκαστον καίρῳ περὶ ἰδιωτικαῖς λέξεσιν ὅλως πῶς προσδοκίαν ἀφρόνως ἐκπληρώσω, (ὅτι πράγματι ἔτις ἀπαιτῶντος) καὶ πρὸς πάντα πῶς γινώσκω περὶ τῶν ὅσα αὐτῶν τέτων διασαφηνῶ, περὶ Ἀσκληπιδος, ἔστι Μακεδῶν, ἔστι Πάξαμος, καὶ Δημόκριτος.

Volebam tibi, Vir colendissime, certius explicare ipsorum naturam, ut paucis dicam, & vitam, & venerem, & nutritionem, & totius vitæ ipsorum longitudinem, & quæ species ipsorum marinæ, & quæ fluviatiles, & quæ palustres sint: Deinde singulatim, quæ squamosæ sint, & quæ spinosæ, quæ læves, quæ molles testæ, quæ viviparæ, quæ oviparæ, quæ solitariae sint, quæ inter se amicæ, [quæ se mutuo vorent,] & quæ in totum se mutuo non impetant. In tantum enim alacriter volebam procedere, ut nihil eorum, quæ in mari degunt, me clam esset. Verum de his alias opportune tractabimus. Nunc vero, cum videam quosdam historiæ singulorum audiendæ studio ardentes, eique cupide inhiantes, necessarium mihi videtur, ut communi atque usitato sermone singula proferens omni illorum expectationi abunde satisfaciam, (sic exigente re ipsa) & omnia perspicua reddam, ex iis quæ Asclepius, & Manetho, & Paxamus, & Democritus, de his prodiderunt.

(1) Emendavi ex Athenæo, qui pag. 106. de Piscibus μαλακότερα agit. In pr. Ed. μαλακότερα. (2) MS. V. ἀλληλότροφα, sed MS. Eton. ut in textu. Nisi forte supplendum cum Interp. καὶ πῶς ἀλληλότροφα, —. (3) Restitui ex conjectura, quod ita inferius scribatur; prius, nullo cum sensu, ψύχως.

CAP. VII.

Κ Ε Φ. Ζ.

*Inescationes piscium.
Ejusdem.*

(1) Δέλη ἰχθύων.
Τῷ Αὐτῷ.

INescatio mugilum, pastinacæ, scor-
piorum, acipenserum, phagro-
rum, fabrorum, scarorum, glauco-
rum, mullorum, amiarum, acuum,
pulchrorum piscium, thynnorum,
trachurorum, facutorum, melanuro-
rum, smaridum, capitonum, poly-
podum, vulpecularum, bocarum, mu-
rium, mormyrorum, smylorum, se-
piarum, pholidum, locustarum, tor-
pedinis, iulidum, allabetum, fargo-
rum, squillarum, characum, solea-
rum, auratarum, eleotridum, alo-
farum, illorum, sacrorum piscium,
cordylarum, ad pisciculos marinos,
gobiorum, asellorum, dacorum, por-
corum, mustelæ, lepidoti, orphi,
leucopidis, murænarum, coracino-
ραίων, χορρακίων, καρράων, ἐγγελίων, κηρύκων, (15) λαπίλ, πορφύρεα,

(a) **Κ**Εσπίων, τευγόν, σκορπίων,
(2) ἰλάπων, φάρων, χαλ-
κίων, σκάρων, γλαύκων, τριγλῶν,
ἀμίων, ραφίδων, καλλιχθύων, θύν-
νων, τραχέων, σακχέων, μελα-
νέων, σμαρίδων, κεφαίων, πο-
λυπόδων, ἀλωπέκων, (3) βοῶν, μυ-
ῶν, μωμύρων, (4) Ἰμύλων, ση-
πιῶν, (5) φαικίδων, καρράων, νάρ-
κης, ἰελίδων, (6) ἀλαβήτων, (7)
σαργίων, καρίδων, (8) χορρακίων,
βυγλώσων, (9) χερσοφύων, (10)
ἀλεαυρίδων, θειασῶν, * ἰλίων, (11)
αἰνίων, (12) προσπανθίων, σκορ-
δυλῶν, (13) πρὸς τῷ λεπίην χε-
την θαλασσίαν, καβίων, (14) γλυα-
ρίδων, δάκων, χείρων, γαλίας, λε-
πίδωτος, ὀρφῶ, λούκωπιδος, μυ-
πιδωτος, ὀρφῶ, λούκωπιδος, μυ-
πιδωτος, ὀρφῶ, λούκωπιδος, (15) λαπίλ, πορφύρεα,

(1) Ita MSS. & Interp. antea Γένη---. Totum hoc Caput luxatum est.

(a) De Variis hisce Piscium generibus adeundi sunt Athenæus, Pli-
nius, Aldrovandus, Hippolytus Salvianus, & Johnstonus. Mihi autem
satis est veras lectiones eruere, & fontes indicare, unde Piscium historia pe-
tatur: si enim singulorum naturam & descriptionem vel strictim deliba-
rem, Notularum moles nimia esset. (2) Athenæus & Hipp. Salvian. ha-
bent ἰλάπων, Pollux in Onom. pag. 282. scribit ἰλαψ, & ita MSS.
(3) Interp. Casaub. & MS. Bar. βοκῶν. (4) Sic legend. ex Interp. &
MSS. V. & Bar. Vel σμύρων. Ante, σμήλων. (5) Scribend. vel φαικίδων
ut Hipp. Salv. & Interp. vel φωλάδων ex Athenæo, aut φουκίδων ex Pol-
luce. MSS. ut in textu. (6) Restitui ex Hipp. Salv. & ope Casaub. Prius
ἀλαβήτων. (7) Legend. σάργων, vel σαργίων, ex Athenæo. (8) Resti-
tuatur ex Athen. χορράκων, vel καρραίων, & Columella habet charchari:
In MS. Barocc. χορρακίδων. (9) Sic legend. ante χερσοφύων. (10) E-
mendand. ἰλιωτερίδων ex Athen. pag. 312. & Hipp. Salviano. * An le-
gend. ἰλίων, nam ἰλῶ mihi non occurrit? (11) Malim cum Interp.
αἰνίων. (12) Vox corruptissima; cui emendanda nihil opis afferunt MSS.
An legend. πρὸς πᾶντα ἀμίων, cum de Amiis plus semel meminerint,
qui de Piscibus scribunt: sed conjecturis parum fidei adhibetur. (13) Ita
sine dubio legend. Antea, pessime, — σκορδυλῶν γ'. πρὸς τῷ ἀετρίῳ, κα-
βίων, χετῶν θαλασσίαν, —. (14) Reponatur γαλαρίων ex Athenæo,
vel γαλαρίων. Nam γλυαρίος nullibi (quod sciam) occurrit. (15) An
legend. λαπίλ, πορφύρεα, —. λαυρά-

λαυράκων, καὶ πρὸς πάντα παντὶ
καιρῷ, ὃ πρὸς τὴν λεπτὴν ρεύσιν.
πρώτον ὃ πάντων ἐπὶ δέλεαρ πρὸς τὰ
μεγάλα ὀψάδια, οἷον ἰλῆες, (16)
γλαύκες, φάρμακες ὁμοίως πάντα τὰ
μεγάλα. τῆτο γὰρ τὸ δέλεαρ ἄμα
τῷ εἰρχθῆναι [† εἰς] τὸ ἄγκιστρον,
καὶ θίγῃ τὸ ὕδατος, εὐλαβέμεθα τὰ
μικρὰ ὀψάδια τὴν ἐπιδρομὴν τῶν
μεγάλων ὀψαδίων ὑποχωρεῖ. τὰ ὃ
(17) μεγάλα ὀψάδια, τῇ φυσικῇ
τῷ δελείων ἡδονῇ, ἐκ τῶν ἰδίων φωλεῶν
ἐξέρχεται, καὶ εἰς τὴν ἀπὸ σταδίων β'.
παύσει δὲ τε καὶ πρὸς ἀλλήλα μάχεσθαι
φυσικῶς ἀγρόμεθα, καὶ μὴ ἡδονῆς ἀπο-
σπώμενα, ὥστε αὐτὰ μηδὲ σκαρὶ-
ζειν, μηδὲ κόπτεν τὴν ὁρμὴν ἀπο-
σπῶντα.

(16) MSS. habent λάκκους. †

(17) MSS. ὃ Interp. μικρά.

rum, locustarum, anguillarum, buc-
cinorum, latilorum, purpurarum, lu-
porum, & ad omnia omni tempo-
re, & ad pisciculos. Primum om-
nium autem illicit magnos pisces,
velut illos, glaucos, phagros; &
omnes magnos pisces similiter. Hæc
enim esca simul ac hamum inclu-
ferit, & aquam contigerit, parvi pis-
ciculi magnorum piscium incursum
timentes recedunt. Naturali autem
voluptate escarum allekti parvi pis-
ciculi ex propriis latebris exeunt,
etiamsi stadiis duobus absint, ludunt-
que ac inter se pugnant natura du-
cti, & cum voluptate attrahuntur,
ut neque subsultando reluctentur, ne-
que funiculum piscatorium rumpant.

Hæc vox, salvo sensu, abesse possit.

Κ Ε Φ. Η.

Συνέθεσις τῷ δελείατος.

(1) Αἰλέες, βρώμη δραχ. η'. πύ-
ρων πυρρῶν τῶν πετομένων,
ἑνὸς, τρεῖς αἰγείας, ἀνά δρα.
δλ'. (2) ὀποπάνανθος δρα. β'. αἰμα-
τος χιρδαίος δρα. δλ'. χαλβάνης δρα.
δλ'. πάντα λεάνας ἐπιμελῶς (2) καθ'
ἐν, καὶ μίξας ὁμοῦ, παράχρε οἶνον
ἀδολον αὐστηρὸν, καὶ πλάσας κηλύ-
ρια, ὥς τὰ θυμιάματα, ξήραναι ἐν
σκιά.

(1) MSS. V. Bar. ὃ Interp. Σιλέες.

(2) Ὀποπάνανθος, -] Vid. quæ notavi ad Cap. 12. Libri decimi sexti.

(2) Sic legend. quis non videt? Prius, — λῶς, καὶ καθ' ἐν —.

C A P. VIII.

Compositio esca.

Siluri, bromi drach. VIII. paphorum
fulvorum volatiliū, anisi, casei
caprini, singulorum drach. IV. opo-
panacis drach. II. sanguinis porcini
drach. IV. galbani drach. IV. Omnia
diligenter seorsim terito, & simul
mixtis vinum sincerum austerum af-
fundito, & collyria formato, velut
suffimenta, atque in umbra ficca-
to.

CAP. IX.

Κ Ε Φ. Θ.

Alia compositio ad solos coracinos ingentes capiendos, propter escæ excellentiam.

Ἄλλο πρὸς κορακίνους μόνους ὑπερμεγέθους, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δολιχότητος.

LEntis torrefactæ scrupulos VIII. cumini torrefacti drach. I. uvarum immaturarum, mugilum crudorum drach. IV. coronopodii herbæ drach. IV. anthyaliorum amarorum, hoc est crudorum, drach. I. palmæ passæ drach. IV. castorii drach. I. Omnia trita, anethi succo admixto, in collyria redigito ac utere.

ΦΑκὴ πεφρυγμῶς γραμμῶν ἡ. κυμίνης πεφρυγμένης δρα. α'. ὀμφάκων, κεσρέων ὠμῶν δρα. δ'. βοτάνης κερωνοποδίου δρα. δ'. (1) (α) ἀνθυαλίων πικρῶν, τετάρτην ὠμῶν, δρα. α'. φοίνικος πατητοῦ δραχ. δ'. (b) καστορέας δραχ. α'. πᾶντα λεῖα ποιήσας πρὸς σμῖξον ἀνήθη χυλὸν, & ποιήσας κηλύεαι χρῶν.

(1) *An legend. ἀνθυαλίων, cui proprius accedunt MSS. in quibus ἀνθυαλίων.*

(a) Ἀνθυαλίων πικρῶν,] Plinius ex Dioscoride Tom. 4. p. 166. duo Anthyllii genera describit: “Herba Anthyllion (inquit), quam alii anthyllum vocant, duorum generum, foliis & ramis lenticula similis, palmæ altitudine, sabulosis apricis nascens, subsalsa gustanti. Altera Chama-pityi similis, brevior & hirsutior, purpurei floris, odore gravis, in saxosis nascens: semina lenticulis similia utraque fert.

(b) Καστορέας,] Nota satis est fabula de Fibro, insequentibus venatoribus, testiculos suos dentibus execante, quam abunde refellunt Sextius apud Plinium, & Dioscorides Lib. 2. Cap. 26. Universa autem Antiquitas credidit, Castorium nihil aliud esse, quam Castoris testes siccatos; cui opinioni refragatur J. Ant. Saracenus in Notis ad locum Diosc. cit. “Nos ipsi (inquit) cum Monpelii Mich. Heroardo Chirurgo peritissimo Fibrum dissecanti adstaremus, testiculos a folliculis iis, qui in inguinibus utrinque membrana sua conclusi testium specie fallunt, quique verius Castorii nomine donantur, plane diversos observavimus. Quod & a pia memoria præceptore Rondeletio antea edocti fueramus. Efficacissimum Castorium ex Ponto, Galatia, & Africa advehebatur.

CAP. X.

Κ Ε Φ. Ι.

Ad fluviatiles pisciculos esca, qua Annus usus est.

Πρὸς ποτάμια ὀψάκια, ᾧ (1) Ὀπτολιανὸς ἐχρεώτο.

Sanguinem vituli, & vitulinas carnes minutatim concisas, in vas fictile mittito, ac sine per dies decem, postea pro esca utere.

Αἷμα μόσχου & μόχεια κρέα λίαν κατὰ μέγεθος βάλλε εἰς κηλύνιον, καὶ ἔασον ἐπὶ ἡμέρας εἰς. μετ' αὐτὴν δολιχάζε.

(1) MSS. V. Bar. & Interp. Ἀνθ.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

Δέλϐ, ὥτε τὲς ἰχθύας
ἐποίμυς ἔρχομαι.

Αφίξα φυράσας, καὶ μάζας (1)
ποιήσας παρὰδωκε.

(1) Supplevi ex conjectura.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

Πρὸς γρύτην ποταμίαν.

Πιτύρων κελθίνων μνᾶς β'. ὀλο-
φάκας χρίνικα α'. ἀναμύξας ἀ-
πόβρεχε γάρυα ἀδύλα τῷ αὐτάρκῃ,
σητάμυς τε χρίνικα πρὸςδωκε, καὶ
ἐκ τῆς ὀλίγης ἀποσκορπίσει, ἔα μ-
φίδαλλε. ἅμα γὰρ τῷ σκορπίσῃ, πᾶ-
σαι λεπὴ γρύτη πρὸςσελεύσεται καὶ
ἐὰν ἡ ἀπὸ σταδίων ε'. ἤξουσιν ἐπὶ τὸ
αὐτό. καὶ ὅ μιν μέγιστα ὀψάρεα φεύ-
ξεται ἀπὸ τῆς ὀσμῆς. ὥτως ἔν γάρ,
καὶ ἐπιτεύξει.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Πρὸς χοίρους.

Σητάμυς δραχμὰς δ'. σκόρδων
κεφαλῶν δραχμὰς β'. ὀρυγας
παιχνοῦ τῆς σαρκὸς δραχμὰς β'.
ὀποπάνανθς (1) δραχμὴν α'. ἀνα-
λάμβανε τρεῖς γλοιᾶς, καὶ πλά-
σας κολλύρια γάρ.

(1) Ita MSS. V. Bar. ἔσ Saracen. prius δραχμὰς β'.

C A P. XI.

*Esca, ad quam pisces ultro
advenient.*

Polentam subige, & massas inde
factas ipsis objice.

C A P. XII.

Ad pisciculos fluviatiles.

Furfuris hordeacei minas duas, &
lentis integræ chœnicem unam
misce, & garo sincero sufficienti
macera, & sesami chœnicem adde,
indeque paululum disperge, & cir-
cumjice. Simul enim ut disperferis,
omnes pisciculi advenient, imo, et-
iam si stadiis quinque absint, in unum
omnes convenient. Cæterum magni
pisces ab odore fugabuntur. Sic igitur
utaris, nec sine successu.

C A P. XIII.

Ad porcos.

Sesami drach. IV. capitum alliorum
drach. II. coturnicis falsæ car-
nis drach. II. opopanacis drach. I. ex-
cipe trita cum parietum gymnasio-
rum strigmentis, & collyriis inde
formatis utere.

CAP. XIV.

Ad anguillas.

SColopendræ marinæ drach. VIII.
 squillarum fluviatilium drach.
 VIII. fefami drach. I. excipe, &
 utere.

(a) Καείδων-] *Respice ad Cap. 23. Lib. decimi quarti.*

Κ Ε Φ. ΙΔ.

Πρὸς ἐγγέλεις.

ΣΚολοπέδρης θαλασσίας δραχ.
 η'. (a) καείδων ποταμίων δραχ.
 η'. σησάμω δραχ. α'. ἀναλαβὴν
 χρῶ.

CAP. XV.

*Ad mugiles marinos
 esca.*

Folii malabathri pilulam unam,
 piperis grana decem, melanthii
 grana III. floris junci odorati, vel,
 ut Aliis placet, internæ partis pa-
 rum, omnia trita misceto, deinde
 medullam panis puri in vini Mareo-
 tici hemina una macerato, aridaque
 eo excipito, unitisque pisces inesca.

(a) Φύλλα μαλαβάθρης-] *Vid. quæ notav. ad Cap. 6. Libri sexti.*

(1) *Emend. ex MSS. V. Bar. & Casaub. ante, χινικῶ.*

(b) Οἶνος Μαρειτικῶ-] *Mareotis Lacus Ægyptia, a meridiana Alexandriæ parte, triginta mill. pass. trajecit, 150. ambitu, ut tradit Claudius Cæsar; Græcis Μαρεία, Μαρεία, & Μαρειῶνς dicitur. Hinc Vites in circumjacente agro nascentes Mareotides vocantur Virgilio Georg. 2do. "Sunt Thasiæ vites, sunt & Mareotides albæ; "Pinguibus hæ terris habiles, levioribus illæ. Vini etiam Mareotici meminit Flaccus: "Mentemque lymphatam Mareotico "Redegit in veros timores "Cæsar,——.*

Κ Ε Φ. ΙΕ.

Δέλος πρὸς κερρεῖς
 θαλασσίας.

(a) Φύλλα μαλαβάθρης σφαιρίον
 α'. πεπύρεως κόκκους ι'. με-
 λανθίς κόκκους γ'. ἄνθους (1) χοι-
 νικῶ, Οἶον δ' ἐντὸς, ὀλίγον, πάντα
 λειώσας μίξον, ἐπειδὴ ἄρτε καθα-
 ρὸν τὸ ἐντὸς βρέξας (b) οἶνον Μα-
 ρειτικῶν κητύλην μιᾷ ἀνάλαβε πρὸς
 ξηρῶν, καὶ ἐνώσας δολιεύσεις.

CAP. XVI.

*Alia excellens esca, & nihil
 aliud nisi adultos mugiles
 capiens.*

Hepatis thynni drach. IV. squil-
 larum marinarum drach. VIII.
 fefami drach. IV. fabæ fresæ drach.

(1) *MSS. θηρεῖον.* (2) *Interp. melius forsan ἀμύων.*

Κ Ε Φ. ΙΓ.

Ἄλλο ποιῶν καλῶς, καὶ μη-
 δὲν ἄλλο (1) θηρεῖον,
 εἰ μὴ τελείους κερρεῖς.

Θύνην ἥπατος δραχ. δ'. καείδων
 θαλασσίαν δραχ. η'. σησάμω
 δραχ. δ'. ἐρεγμῶ δραχ. η'. (2) αὐτῶν

των ὠμῶν δρα. β'. τείψας & πρὸ
κείμην ἀναλάμβανει ἐν τσίγματι
(3) ἐψήμας, & ποιήσας κηλύει
διέλεξε.

(3) Sic legend. prius ἐψήμας.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Δέλος κερύων θαλασίων.

Κριεὶ τὸ μόριον βαλὼν εἰς (1) ὀρβίον
ὠμὸν, καὶ ἄλλω ὀρβίῳ ἐπιχειλύ-
ψας πίλησον, ὥστε μὴ ἔχειν ἀνάπνοι-
αν μηδὲ μόνον, καὶ δὲ εἰς κάμινον
ἐλεγκτικὴν ὀπτηθῆναι ἀπὸ πρῶτῃ ἕως
ἐσπέρας, & εὐφροσύνη αὐτὸ μαλακὸν
κερύνει, ὡς τυρόν ἐξ αὐτῆς ἐν δι-
ελέξει.

(1) Sic emendatur a Du Fresne in Glossario, Qui, ex Zosimo Pano-
polit. MS. de Caminis, exponit ἄγρος ὀρβικόν. In pr. Ed. & MSS. ὀ-
ρβίον.

Κ Ε Φ. ΙΗ.

(1) Πτολάτος τένομα, ὁ ψο-
ποίημα ἐν θαλάσῃ, ὥστε
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν ἐν
αὐτῇ τὴς ἰχθύας.

Λβε λοπίδα γ'. τ' θαλάσσης,
καὶ ὡς τὰς πίτσας γινώμενα,
καὶ τῶν ἐκείνων πλὴν σάρκα ἐ-
πίχρησον αὐτῶν εἰς ὄσραν & ὑ-
ποκείμενα, & παραχρησάμενος ὅψη τὴς
ἰχθύας ἐπὶ τὸ αὐτὸ (2), ὥστε θαυμα-
ζειν ἐπὶ τῇ πρὸ ὀνόματι, Ἰαῶ, Σα-
βαῶθ. τῶν τῶν ὀνόματι οἱ ἰχθυο-
φάγοι χρῶνται.

(1) Sic MSS. & Interp. antea, Στολάτος. (2) An supplendum ἰλ-
θόντας.

VIII. amiarum crudarum drach. II.
trita hæc sapa destillata excipe, &
collyriis inde formatis escæ loco
utere.

C A P. XVII.

Esca mugilum marinorum.

Arietis membrum genitale in ol-
lam nondū coctam mitte, & alia
ollam posita obtura, ut nullibi tran-
spirationi sit locus, & in caminum
vitriariam mitte, ut affetur a ma-
tutino ad vesperum, & reperies ip-
sum molle factum, velut caseum,
eo itaque pisces inescā.

C A P. XVIII.

*Ptolatos nomine, opsonii
preparatio in mari,
quo in unum con-
veniant pisces.*

Accipe testas five patellas mari-
nas III. quæ circa petras nas-
cuntur, & expressa ipsorum carne
in testam ipsorum inscribe subscri-
pta, & e vestigio videbis pisces in
unum congregatos, ita ut admireris:
Sunt autem nomina Ἰαῶ, Σαβαῶθ.
hoc nomine Ἰεθυοφάγοι utuntur.

CAP. XIX.

Esca ad mullos & scaros magnos, ut in aqua furiose invadant, ad quam propter celeritatem pisciculi non accedunt. Compositio vero ipsa naturaliter ducit.

Phlœni fluviatilis carnis drach. VIII. lentis integræ torrefactæ drach. VIII. squillarum fluviatilium drach. IV. malabathri drach. I. trita hæc albo ovi gallinacei excipe, & collyriis factis utere.

(a) Τῷ φλοῖνος.] *Quid velit hæc Vox, quod sciam, nemo docet, vel Recentiorum, vel ex Veteribus; Me autem nec conjecturam facere posse, lubens fateor. Casaub. legit φλῖνος.*

(1) MS. Bar. habet ὀλφάκι.

CAP. XX.

Ad omnes magnos pisces marinos; velut glaucos, orphos, & quicunque sunt hujusmodi.

Galli testiculi cum nucibus pineis torrefactis ac tritis committuntur, ita ut sint testiculorum drach. VIII. nucum pinearum drach. XVI. teruntur autem velut farina, fiuntque collyria, quibus pisces illectantur.

(1) MSS. & Interp. non agnoscunt hanc vocem. vox non comparet. (3) Emend. ex MSS. prius ē.

Κ Ε Φ. ΙΘ.

Δέλος πρὸς τρίγλας καὶ σκάρους μεγάλας, ὥστε ἐγχεῖν εἰς ὕδωρ, ᾧ διὰ τῆς ταχύτητος τοῦ δέλου ἐδὲν τῶν μικρῶν περὶ σέρχεται. ἐπὶ ἣ ἡ σύνθεσις φυσικῶς ἀγαστα.

Τοῦ (a) φλοῖνος ποταμίου τῷ σαρκὶ καὶ δραχ. ἡ. (1) ὀλοφάκι περὶ σέρχεται δραχ. ἡ. καὶ διὰ τῶν ποταμίων δραχ. δ. μαλακῶτα δραχ. α'. λειώσας τὴν περὶ σέρχεται ἀναλάμβανει τὴν λούκην & ὡς τῷ ὀρνίθου, καὶ ποιήσας κηρύεια χρῶ.

Κ Ε Φ. Κ.

Πρὸς τὰ μεγάλα ὀφάκια πάντα τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ, οἷον γλαύκας, [(1) γαλεῖς] ὀρφους, καὶ ὅσα ἐστὶ τοιαῦτα.

Αλέκτορες ὀρχεις μὲν σποδία, περὶ σέρχεται (2) ἀμφοτέρων καὶ περὶ σέρχεται, τῷ μὲν ὀρχέων δραχ. ἡ. τῷ ἡ σποδίων δραχ. ις. τρίβεται ἡ (3) ὡς ταῖς, & ἀναπλάσσει κηρύεια, & ἐν αὐτοῖς δειλάσσειται.

(2) In MSS. hæc

Κ Ε Φ. ΚΑ.

Πρὸς μυραίνας.

(1) Σιλύρες ποταμίης δραχ. ις'.
πηγαίνης ἀγρίης σπέρματι
δραχ. η'. σέλι^ο μυραίνας δραχ. η'.
σητάμης δραχ. ις'. τείψας ἐ ποιή-
ταις κολλύρια χρῶ.

(1) Sic MSS. & Interp. antea pessime Αἰλῆς.

C A P. XXI.

Ad murenas.

Siluri fluviatilis drach. XVI. femi-
nis rutæ sylvestris drach. VIII.
adipis vitulini drach. VIII. sesami
drach. XVI. tere, ac collyriis factis
utere.

Κ Ε Φ. ΚΒ.

Πρὸς πολύποδας καὶ σιπτίας.

(2) Ἀλὸς ἀμμωνιακῆς δραχ. ις'.
βυτῆς αἰγίης δραχ. η'. λεία
ποιήσας κολλύρια, καὶ περικλείων
σπάρτα ἢ λίντια ἀκροῦσα. ἔτω γὰρ
σπείροσκηθῶσινται, καὶ ὅτε ἀπὸ σπῆ-
ται. σὺ γὰρ (1) ἀνάστα, καὶ βάλλε εἰς τὴν
σκάφην κολλύρια, κήρυκας, πορφύ-
ρας, καὶ ὅσα εἴσιν.

(2) Ἀλὸς ἀμμωνιακῆς,] De sale Ammoniaco superius diximus ad Cap. 6.
Libri VI.

(1) Interp. legit ἀνάσπα, Casaub. ἀνάστη.

C A P. XXII.

Ad polypodas & sepias.

Salis ammoniaci drach. XVI. bu-
tyri caprini drach. VIII. terito
& collyria facito, eaque funibus aut
linteis non fimbriatis illinito. Sic
enim circum depascent, & non disce-
dent. Tu vero celeriter attrahe, &
locustas, buccina, ac murices, & quæ-
cunque habes in scapham mitte.

Κ Ε Φ. ΚΓ.

(1) Ἐγχείλας καὶ ὄστρακώδη
ἔτω δελιάζει.

Ἀλὸς ἀμμωνιακῆς δρα. η'. κρη-
μύς δρα. α'. σέλι^ο μυραίνας
δραχ. ε'. ποίει σιδήρια κυανοειδῆ,
καὶ ταῦτα περικλείων τῷ φαρμάκῳ
ἐπέσφουρε, καὶ αὐτὸ μὲν τῇ ὁσμῇ
ἐξελεύσεται, καὶ αὐτὰ ἑαυτῇ παρα-
δύσκει.

(1) Interp. legis χιλίας.

C A P. XXIII.

Testudines [Anguillas] & te-
stacea sic inescā.

Salis ammoniaci drach. VIII. cepæ
drach. I. adipis vitulini drach. VI.
misce, & hamos cæruleos facito, ea-
que pharmaco illita admove, & spon-
te sua odore allecta progredientur,
seque ipsa tradent.

C A P. XXIV.

Κ Ε Φ. ΚΔ.

Esca ad omnem piscem omni tempore.

Δέλη πρὸς πάντα ἰχθύς
ἐν παντὶ καιρῷ.

NArđi Celticæ folia IV. cyperi unum, smyrnii ad magnitudinem fabæ Ægyptiæ, cumini quantum tribus digitis prehendi potest, seminis anethi pugillum, tusa ac cribrata in arundinem mitte. Ad usum vero, lumbricum sive intestina terræ ablue, & in vasculum mitte, & soleam de loco humidam in manum exprime, & pharmaci quod satis est admisce, & adjectis lumbricis ad massam tere, & inescā. εἰς τὸ μύγμα ἀνάτριψον, καὶ τότε ἄρας δέλεαζε.

NArđi (a) Κελτικῆς (1) φύλλα δραχ. δλ. κυπέρεως ἑν, (b) σμυρνίᾳ Αἰγυπτίᾳ κυάμω τὸ μείγμα, κυμίνω ὅσον τοῖς τεταῖς δακτύλοις λαβεῖν, ἀνήθε (πέρμαλ) δρακά, κόψας καὶ σήσας βάλε εἰς καλαμίσκον. ἐπὶ ᾧ τῆς χρεῖας λαβὼν ἔλμινθα ἢ γῆς ἐνπερὶ δρόπλων, & βάλε εἰς ἀγχεῖον, καὶ (2) ἀρραυλίσαι τὸ πρὸς ὑγρὰν δόποψισον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ μίξον ἐν τῷ φαρμάκῳ τὸ αὐταρεκας, καὶ τὰς ἔλμινθας βαλὼν

(a) Νάρδι Κελτικῆς.] *Vid. quæ notavi ad Cap. octavum Libri sexti.*

(1) Interp. delet δραχ. And. a Lacuna legit φύλων. Folium absolute ponitur pro Malabathro.

(b) Σμυρνίᾳ Αἰγυπτίᾳ.] *De Smyrnio accuratè Dioscorides Lib. 3. C. 79.* Σμύρνιον, ὑπὲρ ἐν Κιλικίᾳ Πιτροσελίον καλεῖται, γεννώμενον πλεῖστον ἐν τῷ λεγόμενῳ Ἀρραυῷ ὄρει. Καυλὸν μὲν ἔχει ὅμοιον σελίνῳ, παραφυάδας ἔχοντα πολλάς· φύλλα δὲ πλατύπερα πρὸς τὴν γῆν, καὶ ὑποπερικλάται, ὑπολιπυρά, ῥαμυαία, εὐώδη σὺν δριμύτητι, φαρμακώδη τε, καὶ ὑπομηλίζοντα τῇ χρεῇ· σκιάδιον δὲ ἐπὶ τῷ καυλῷ ἀνηθοειδές· πέρμα στρογγύλον, ὅμοιον τῷ τῷ κρόμυος, μέλαν, δριμύ, γδυσμένῳ ὡς Ἐμύρνη, ἐν ἀνδρῶν ἐνὸς ποιεῖν· ἢ ἢ ῥίζα δριμύτα, εὐώδης, ἀπαλὴ, πολυχλόη, δάκνυσται τὴν φάρμακα. Φλοιὸν ἔχουσα ἔξωθεν μὲν μέλανα, ἐνδὲθεν δὲ χλωρὴν ἢ ὑπόλευκον· φύεται δὲ ἐν πετρώδεσι τόποις καὶ χαλάρχοις, καὶ ἀνίκαυσι, καὶ γωνίαις χερσευόμεναις, *Salmasius, ex utriusque historia & notis comparatis, contendit Astrantiam sive Imperatoriam nostram esse Vett. Smyrnum: idem adstruit ex suoco, quem ex Astrantia radice profluere affirmant, lentum & modicè rufum, suavissimi odoris, & myrrham optimam redolentis; qualem ex radice Smyrni manare & concrefcere uno ore produnt Veteres, Stacte myrrha nihilo inferiorem. Smyrni Ægyptii nulla occurrit mentio. Vid. Plinium Tomis 3. & 4to. Salm. in Solinum p. 1274, 5. & de Homonymis Hyles Iatr. Cap. 16. & Theophr. H. P. Lib. 7.*

(2) MSS. V. & Bar. ἀρραυλίσαι. *Apud Athenæum & Oppianum, Ἐρραυλίσαι, Ἀρρα, piscis genus: An sic restituendus est locus?*

Κ Ε Φ. ΚΕ.

C A P. XXV.

Πρὸς τὴν λεπτὴν ρύτιον
τὴν ὑπὸ καλάμῃ.

*Ad pisciculos qui arundinibus
capiuntur.*

Καείδων ποταμίων (1) ρυτίων
δραχ. α'. (2) βραχεῖσα γάρῳ
αἰδῶν περιχίων κρηκινίδων, καὶ
περιχουθεῖσα ἐπὶ ἡμέρας β'. τῇ γ'.
δέλεαζε. ἐργάζεσθαι ὅτι καλάμῃς
ἔχουσιν ἀνα δλ'. ἀγκιστρα, ἔχων σὺν
ἑαυτῷ καὶ ἕνα βοηθόν, καὶ ποσῶτον ἀν
οἷσθαι ὅσον, ὡς μήτε (3) ὑπόχῃ,
μήτε ἀμφιβλήσῃ ἄλλων ἐργάζο-
μένων ἢ τῶν αὐτῶν.

Squillarum fluviatilium choenix u-
na maceratur garo sincero co-
racinorum falsorum, & sic condita
manet biduo, tertia inde pisces in-
esca. Piscare autem duobus calamis,
singulo quatuor hamos habente, ha-
beasque tecum adiutorem unum, &
copiam tantam piscium capies, ut
neque hypocha, neque reti alii pis-
cantes te superent.

(1) Interp. legebat ρυτίων α'. quæ forte sanior est lectio; MSS. ut in
textu, sed Lacuna κρηκινίων. (2) Sic MSS. quod lectionem allatam fir-
mat, ante βραχεῖσων, περιχουθεῖσων. (3) Interp. & MSS. ὑπόχῃ, &
pro retis genere accipiunt.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

C A P. XXVI.

Δέλη καθολικά.

Escae universales.

Φακίον μτ' (1) ξηρομύλα λιθο-
ποιήσας, καὶ παραμύζας, τέττα
ἀν.

Lente cum amylo ficco trita &
admixta utere.

(1) Sic omnino legendum, prius, nullo cum sensu, ξηρομύλα λιθοποιήσας,
sic etiam MSS. Vid. quæ de Amylo notavimus ad Cap. 4. Lib. XVI.

Κ Ε Φ. ΚΖ.

C A P. XXVII.

Πρὸς πᾶν ὄψαριον.

Ad omnem pisciculum.

Κοχλίων τὴν σάρκα λαβὼν, χω-
εῖς τὴν ἑσθίαν, ἐν αὐτοῖς δε-
λέαζε, μὴ ἀπὸ γράμμευ τῷ μεγέ-
θει & κοχλίας.

Cochlearum carnem, citra caudas,
accipe, & ipsis inescato; neque
magnitudine cochleæ abutaris.

CAP. XXVIII.

Κ Ε Φ. ΚΗ.

De nassis.

Περὶ κύρτων.

Retrimentum expressæ myrobalani, stercus humanum, panem purum, singula seorsim terito, indeque hæc tria simul misceto, & in nassam mittito, uterisque non sine successu.

(a) *Μυροβαλάνης*—] *Myrobalanus*, quæ Dioscoridi Βάλανος μυρεψική, glans est arboris *Myrica* vel *Heliotropio* similis, magnitudine avellane nucis; cujus nucleus, vel (ut Theophrasto placet) putamen pressum amygdalarum more, liquorem reddīt, quo in conficiendis pretiosis unguentis utuntur: Troglodytis, Thebæidi & Arabiæ communis est. “ In Officinis (inquit Harduinus ad Plinium) priscum retinetur nomen, sed res plane diversa. Ibi genera 5 *Myrobalanorum*, quæ ex America advehuntur: sed ea Vett. prorsus incognita, in prunorum potius quam glandium classe ponenda. Plinii & Dioscor. *myrobalanum* Ben vocant. Plura volentis ædeundi sunt Claudius Salmasius in Solin. pagg. 1323, 4. & de Homonymis Hyles Iatricæ Cap. 99. Plinius Tom. 3. p. 38. Dioscorides Lib. 4. Cap. 160. & Theophr. H. P. Lib. 4. Cap. 2.

(1) Sic MSS. prius *Πυροβαλάνης*.

CAP. XXIX.

Κ Ε Φ. ΚΘ.

Aliud de nassis.

Ἄλλο περὶ κύρτων.

ESca, velut scriptum reperi, Ichthyophagorum, qua piscantur; cape testas in petris nascentes & carunculas, & his piscare.

Ως εὔρον γεγραμμένον τὸ πᾶν ἰχθυοφάγων, ἐν ᾧ ἀλιεύουσι λάβει τὰ ἐν ταῖς πέτραις λεγόμενα πωμαία καὶ τὰ σκευία, καὶ τῆρας.

CAP. XXX.

Κ Ε Φ. Λ.

Esca mugilum marinorum, scarorum, mullorum.

Κεφρών θαλασίων.

SEpiarum testæ cum sisymbrio viridi, [quod est muscus] & aqua, & polline, & casei bubuli mixtis utere.

* Σκάρων, τεργλῶν, σηπῶν ὀσπράκων σὺν σισυμβρίῳ χλωρῷ, [ὃ (1) ἐστὶ βρύον] ἐὶ ὕδατι, ἐὶ γάλακτι, καὶ (2) τυρῷ βοείῳ ὀλκῆς μίξας χρῶν.

* Interp. adjicit Σκάρων, τεργλῶν, ad Argum. Cap. nec ineptius forsan. (1) Hæc sine dispendio sensus abesse possunt, videntur quippe scioli cujusdam glossema fuisse; Quis enim Muscum unquam Sisymbrio synonymum esse somniavit? (2) Legend. velim τυρῷ βοείῳ ὀλκῆς. Apud Diopdorum, de Ponder. & Mensuris, Ὀλκὴ sextantem valet.

Κ Ε Φ. ΛΑ.

Σκορπίων μόνων.

C A P. XXXI.

Scorpiorum solum.

Πρίσμε συκαμίνων ξύλων, καὶ
(a) καυλοκινάρων, ἔ (b) σεν-
δαράχης δραχ. ἡ. μῦ καμπῶν
κράμβης ε. καὶ σίτη εἰς λεπτά κε-
κομμένη, σὺν ἁμυγμῶν μύζας, καὶ πα-
ραχίων ὕδωρ ποιεῖ μάζας, ἔ δελιάζει.

SCobem ligni mori, & caulis cina-
ræ, & sandarachæ drach. VIII.
cum erucis brassicæ quinque ac fru-
mento tenuissimo & arena commif-
ce, & affusa aqua misceatur, fiant-
que massæ quibus inescabis.

(a) Καυλοκινάρων,-] *Vid. qua de Cinara diximus ad Cap. 39. Libri duodecimi.*

(b) Σενδαράχης,-] *Vid. notas ad Cap. 19. Libri sexti.*

Κ Ε Φ. ΛΒ.

Φάγρων θαλασίων.

C A P. XXXII.

Phagrorum marinarum.

Μελανθίου ἀφέψημα μῦ ἀκρί-
δων σὺν ἔλμωσι τελεῖ, καὶ μῦ
γύρεως στήνης, εἴτε ἐπιχίων ὕδωρ,
καὶ ποιήσας μέλιτος πάχος, δελιά-
ζει.

MElanthii decoctum cum locu-
stis & lumbricis tere, addito-
que polline frumenti, & affusa aqua,
ad mellis spissitudinem redige, &
utere.

Κ Ε Φ. ΛΓ.

(I) Ῥαφίδων μόνων.

C A P. XXXIII.

Acuum solum.

Μοσχῆ χολὴν φυράσας μῦ ἀλ-
φίτη ἔ ἐλαίᾳ καὶ ὕδατος ποιεῖ
μαζία, καὶ δελιάζει· ὅτι ἡ τῆ αὐτῆς
ἀλφμασώμῳ ἔμπιυε εἰς τὸ ὕ-
δωρ, καὶ ψαύσει σκ.

Vituli fel cum polenta oleoque
& aqua in massas redige, &
inesca; eodem etiam manso in a-
quam inspue, & accedent ad te.

(1) Interp. & MSS. sic habent; prius καλίδων.

C A P.

CAP. XXXIV.

Thynnorum solum.

NUces juglandes exurito, donec cinis fiant, & cum sampfucho terito, & cum pane puro aqua madafacto, ac caseo caprino trito, in massas cogito, ac utere.

(a) Κάρυα βασιλικά-] *Vid. quæ diximus de Juglandibus ad Cap. 64. Lib. decimi.*

Κ Ε Φ. ΑΔ.

Θύννων μόνων.

(a) Κάρυα βασιλικὰ καύσας, ἅσας τέσσαρ' γίνῃται, μὲν σιμψύχῃς λειοτριβῶν, σὺν ἄρτω πεκαθηρῶν βεβρεγμένῳ ὕδατι καὶ τυρῶν αἰγίων λειῶν, ἐποιήσας μάζας, χρῆται.

CAP. XXXV.

Smaridum.

ALlium tritum cum pane, & caseo caprino ac vitulino, & poliline tere, simulque mixta in massas redige, & in locum escam mitte.

(1) MS. V. καθαρυγκῆς.

Κ Ε Φ. ΑΕ.

Σμαρίδων.

Σκόρδων πτερυμμένων μὲν ἄρτω, καὶ τυρῶν αἰγίων καὶ μοσχίων, καὶ γύρεως (1) καθαρυγκῆς, λειῶσας ὁμοῦ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ποιήσας μάζας διέλαζε τὸν τόπον.

CAP. XXXVI.

Pastinacæ marinæ.

Columbinum fimum cum similagine madafactum subigito.

CAP. XXXVII.

Alind.

LActuæ semen coquito, affusaque butyro & similagine decoctum terito.

Κ Ε Φ. ΑΣ.

Τρυγόνος θαλασσίης.

Περίπεπτος κόπρον μὲν σιμιδάλειως βρέξας φύρασιν.

Κ Ε Φ. ΑΖ.

Ἄλλο εἰς τὸ αὐτό.

Θρίδακος σπέρμα ἐψήσας, ἐβετύρε καὶ σιμιδάλειως ἐπιχύσει, τὸ ἀφίψημα τείλει.

Κ Ε Φ. ΔΗ.

C A P. XXXVIII.

(1) Ἑλάπων.

Salparum.

Βρύον χλωρόν ἐκ πέτρας σὺν ἐ-
λαίῳ [(2) ἐψήσας,] ἐν αὐτῷ
διλέαζε.

Muscum viridem ex petra in
oleo coquito, eoque inescato.

(1) MSS. V. Bod. Casaub. & Interp. Σαλπῶν. (2) Hanc vocem sup-
plevi ex Interp.

Κ Ε Φ. ΛΘ.

C A P. XXXIX.

Γλαύκων.

Glaucorum.

Αμιῶν, καλλιχρύων, θειασῶν θα-
λασσίων ὀπλήσας καὶ ἐξοσείσας,
ἐκθεσβαλὼν τε βρύα καὶ κείθινα
αείμωνα ὀμβρὶ καὶ ποιήσας μάζας,
διλέαζε.

AMias & pulchros pisces item-
que alosas marinas assato, ac
exossato, & adjecto musco & hor-
dei farina crassiore massas facito, eis-
que inescato.

Κ Ε Φ. Μ.

C A P. XL.

Τραχύρων, μελανύρων.

Trachurorum, melanurorum.

(1) **Κ**νίδας βρέξας ἐν χυλῷ κα-
εῖε χλωρῷ, καὶ σὺν σερμι-
δάδι ποιήσας μάζας, διλέαζε.

ASininum stercus in coriandri suc-
co madefacito, & cum simila-
gine massas facito, & inescato.

(1) MSS. Ὀνιόδας, & Interp. Stercus asininum; male pro Ὀνίδα.

Κ Ε Φ. ΜΑ.

C A P. XLI.

Κετρέων, κεφάλων.

Mugilum, capitonum.

Αρτον γρότιον καὶ τυρὸν αἰγίον καὶ
ἀσβεστον μίξας ὀμβρὶ κόπτε,
καὶ ἐπίχεε θάλασσαν, καὶ μάζαν ἐξ
αὐτῶν ποιῶν διλέαζε.

PAnem ex polline & caseum ca-
prinum & calcem vivam misce
simul, tundeque ac marinam aquam
affunde, massaque inde formata in-
esca.

CAP. XLII.

Κ Ε Φ. ΜΒ.

Polypodium.

Πολυπόδων.

Funiculo mormyros minutos ro-
busto cuidam circumligato, &
inescato.

(a) ΣΩΚΑΕΙΩ (1) ΜΟΡΜΥΡΟΣ ΑΡΧΑ-
ΙΣ ΔΗΣΑΣ ΑΕΙ ΕΥΤΟΝΟΝ Π
ΔΕΛΕΑΣΕΙΣ.

(a) ΣΩΚΑΕΙΩ.] *Quid velit Σωκάειον, indicare videtur Hero de Men-
suris, inter Analecta Græca Parisiis editus 1688. Pag. 310. Μετὰ τῷτο
(inquit) ὀφείλεις ποιῆσαι χοινίον, ἢ γὰρ σωκάειον, δεκάοργον, καὶ ἔτω μετρεῖν
ἐν μέλλεις μετρεῖσαι τόπον. i. e. Dehinc facere debes funiculum, sive soca-
rium, decem ulnarum, & sic dimetiri quem dimensurus es locum. Ἀρμὰ
Du Fresne in Gloss. Σωκάειον, Mensuræ agrariæ species; Funiculus, cu-
jus passim mentio in Libris sacris: Σῶκος, Laquei species.*

(1) Casaub. Interp. Ἐ MS. V. ΒΩΚΑΕΙΩ. —. And. a Lacuna legit,
Ζωτηεῖα μορμύρας ἀρχαῖς δήσας αὖ εὐτονόν π δελεάσας.

CAP. XLIII.

Κ Ε Φ. ΜΓ.

Sepiarum solum.

Σηπιῶν μόνων.

Fæcem vini sine aqua cum oleo
terito, & ad locum progressus
in mare mittito, ubi videbuntur se-
piæ atramentum dimisisse, & pro-
gredientur in locum in quo appa-
ruit oleum, & sic ipsas prehende.

Τρυγίαν ἀπὲρ ὕδατος τρέψας σὺν
ἐλαίῳ, ἐ ἐλθὼν ἐπὶ τὸ τόπον
εἰς τὴν θαλάσση, (1) καὶ δοκῆσαι
ὅπ * * * * * ἀφῆκε (a) τὸ μέλαν,
καὶ διελεύσον) ἐπὶ τὸ τόπον, ἐν ᾧ ἐ-
φαίνη τὸ ἔλαιον, ἐ ἔτω πλεῖ.

(1) *Lacunam etiam in Cod. suo MS. agnoscit Casaubonus, sed ne con-
jecturam quidem affert. Interp. videtur legisse — θαλάσση, ὅπ καὶ δοκῆσαι
ἀφῆκεν τὸ μέλαν, καὶ —. In MSS. V. Ἐ Bar. — θαλάσση, καὶ δοκῆσαι
ὅπ * * * * * ἀφῆκε τὸ μέλαν, ἐ διέρχοντα ἐπὶ τὸ τόπον, —. Sed And.
a Lacuna se hunc hiatus optime supplere contendit his verbis, — θα-
λάσση, καὶ δοκῆσαι ὅπ ἡ τρυγία κατέρχεται, ἀφῆκε τὸ μέλαν, —. Qua-
nam ex his omnibus lectionibus eligenda sit, nondum Mihi constat.*

(a) *Τὸ μέλαν,] Nota omnibus historia de Sepia atramentum dimittente,
ut insequentes piscatores effugiat. Plinius Tom. 2. p. 318. “ Sepia au-
tem, ubi sensere se apprehendi, effuso atramento, quod pro sanguine
his est, infuscata aqua absconduntur. Ita etiam Aristot. Hist. Lib. 4.
Oppianus Ἀλυστ. Lib. 3. Ἐ Athen. p. 323. Iconem accuratam &
descriptionem exhibet Hippolytus Salvianus de Piscibus folio 165.*

Κ Ε Φ. ΜΔ.

Καράβων.

Μορμυρον ὡς ἰχυρὸν π δήσας
 τριψαυ πορφύρας μτ' ἐλαίαις ε'.
 τ' ἀειθρόν, ἔ βρύον π μικρὸν πύ-
 σζε εἰς τὴν πέτραν, καὶ πῖσεις.

C A P. XLIV.

Locustarum.

ΜOrmyrum ad robustum quid-
 dam alligato, & purpuras de-
 cem tere, modicoque musco ad-
 mixto in petra exponito, & sic
 prehendes.

Κ Ε Φ. ΜΕ.

Μελανύρων.

Λαβὼν ἡπαρ αἰγίου, ἐν τέτῳ δε-
 λιάζε σς πὰ ἀγκίστρα. εὐργ-
 ρον ἢ ἔ ἄλλο εἰς θαλάσσιαν λείαν,
 ἢ πρὸς πολλὰς ἰχθύας ὅπλην αἰγὸς
 δελιάζε, ἢ ὄνκ.

C A P. XLV.

Melanurorum.

ΗEpar caprinum accipe, & pro
 esca utere. Invenimus vero
 aliam escam ad prædam marinam,
 itemque ad multos alios pisces;
 ungula nempe caprina aut asinina
 pro esca utere.

Κ Ε Φ. ΜΤ.

Γάρων ποίησις.

Το καλέμρον (1) λιχάμεν ἔτω
 γίνεται. πὰ ἔγκαστα τ' ἰχθύων
 βάλλεται εἰς σκεῦος, καὶ ἀλίζεται καὶ
 λεπτὰ ὀψαρίδια, μάλιστα ἢ ἀθρί-
 ναί, ἢ λεπτὰ τεργιλία, ἢ μαινίδια,
 ἢ λυκόσμογαι, ἢ ὅ ἂν ὀξὺν λεπτὸν εἴ-
 ναί, πάντα ὁμοίως ἀλίζεται, ἔ ἐν
 ἡλίῳ περιχέεται πυκνῶς δονέμενα.
 ἔταν ἢ περιχουθῶσι (2) τῇ θέρει,
 ἔξ αὐτῶν (α) γάρων ἔτως αἶρε'.
 εὐφινθ' μακρὸς πυκνὸς ἐνίθεται

C A P. XLVI.

Garorum preparatio.

ΓArum, liquamen appellatum, sic
 fit. Intestina piscium injiciun-
 tur in vas, & saliantur: Parvi item
 pisciculi, maxime atherinæ, aut exi-
 gui mulli, aut parvæ mænæ, aut ly-
 costomi, aut quicunque tandem par-
 vi fuerint, omnes similiter salian-
 tur, & in sole inveterantur, frequen-
 terque versantur. Postquam vero
 per calorem fuerint inveterati, ga-
 rum ex ipsis hoc modo tollitur. Co-

(1) Sic emendavi, consensu ἑοῦ οπε Jo. Meursii, Du Fresne in Glossa-
 rio, & H. Casauboni. MSS. V. ἑοῦ Bar. ut in Pr. Ed. λιχάμρον, in quam
 vocem facilis fuit transitus scripturae a λιχάμεν, præsertim in Codd. ma-
 gisculis literis exaratis. In MSS. F. L. ἑοῦ Bod. λιχάλμενον. (2) Scri-
 bend. θέρει, si hæc Lectio retineatur: Nam And. a Lacuna legit τῇ ὕστε-
 ραία, postridie.

(α) Γάρων.... αἶρεται.] Optime ad rem nostram Plinius Tom. 4. p. 811,
 12. " Aliud etiamnum liquoris exquisiti genus, quod garon vocavere,
 a intestinis piscium ceterisque quæ abjicienda essent sale maceratis, ut

phinus longus densus imponitur in vas plenum prædictorum piscium, influitque garum in cophinum, atque sic per cophinum percolatum liquamen appellatum suscipiunt: Reliquum vero retrimentum alex est. Bithyni porro sic præparant. Accipiunt mænas, quæ quidem præstant si haberi possunt, parvas aut magnas, sin minus, lycoctomos, aut lacertos, aut scombros, aut etiam alecem, & omnium mixturam, immittuntque hæc ipsa in alveolum, in quo farina subigi solet, & additis ad modium piscium salis sextariis duobus Italicis subigunt, ut cum sale commisceantur, dein sinunt per noctem unam, ac transferunt in vas fictile, quod apertum ad solem exponunt ad menses duos aut tres, per intervalla virgis agitantes, deinde cooperatum reponunt. Quidam etiam singulis piscium sextariis vini veteris sextarios duos infundunt. Si autem velis statim uti garo, hoc est non

εἰς τὸ μετὸν ἀγείον τὸ παλαιότερον ὄψαριον, καὶ εἰσρεῖ τὸ γάρου εἰς τὸ κόφινον, καὶ ἔτω ἀφ' ὧν κοφίνου διητηθὲν ἀναερεῖνται τὸ καλόμενον λιχκαρὶον τὸ ἕ λοιπὸν πάτημα (b) γίνεται ἄλιξ. Βιθυνοὶ δὲ καὶ ἀσκαδάζουσι ἔτω. λαμβάνουσι (3) κάλλιον μὴ εἰς μηνίδας μικρὰς ἢ μεγάλας, εἰ δὲ μὴ, λυγροτάτας, ἢ σαύρας, ἢ σκόμβους, ἢ (4) ἑ ἄλικα, καὶ πάντων μίγμα, καὶ βάλλουσιν αὐτὰ εἰς μαγίδα ἀρτοκροκὴν, ἐν ᾗ εἰώθασι φυρεῖν τὰ ἄλδουρα, καὶ εἰς τὸ μόδιον τὸ ἰχθύων ἁλὸς ξέσας β'. Ἰπυλικὸς βαλόντες ἀναφυρεῖσιν, ὡς συγκροθῆναι τοῖς ἁλσὶ, ἑ ἰάσαντες ἐπὶ νύκτι μίαν βάλλουσιν εἰς κεράμιον, καὶ πτέας τῷ το ἀπόμενον ἐν ἡλίῳ ἐπὶ μῆνας β'. ἢ γ'. δονῶντες αὐτὸ ραῖδω ἐν ἀφ' ἡμάτων, εἴτω λαβόντες καὶ πωμάσαντες ἀπιπείας. πνὲς δὲ οἷον ἐμβάλλουσι παλαιῶν εἰς τὸ ξέσας τὸ ἰχθύων ξέσας β'. Εἰ βέλῃ δὲ εὐδείως χρήσασθαι τὸ γάρου, τετέστι μὴ ἢ

“ sit illa putrescentium sanies. Hoc olim conficiebatur ex pisce, quem
“ Græci garon vocabant.....Nunc e Scombro pisce laudatissimum in Car-
“ thaginis Spartaria cetariis: Sociorum id appellatur, singulis millibus
“ nummum permutantibus congios fere binos. Nec liquor ullus pene, præ-
“ ter unguenta, majore in pretio esse capit, nobilitatis etiam gentibus.....
“ Laudantur & Clazomene garo, Pompeiique & Leptis: sicut muria An-
“ tipolis [Galliæ Narbonensis oppidum,] ac Thurii, jam vero & Dalma-
“ tia. Dioscorides autem, Lib. 2. Cap. de Garo, non e falsis modo pisci-
“ bus, sed animalium etiam carnibus garum fieri solitum scribit. Οἰνόγα-
“ ρον, ὀξύγαρον, & ὑδρόγαρον Gari genera, ita dicta a variis liquoribus ad-
“ mixtis, ut & γάρελον, cui oleum. Apud Dioscor. & Pollucem in Onom.
“ male scribitur γάρρος. Vid. Dioscor. Lib. 2. Cap. 34. & Athen. p. 67.

(b) Γίνεται ἄλιξ.] Plura de Alece Plinius loco citato; “ Vitium gari est
“ alex, imperfecta nec colata fax. Cæpit tamen & privatim ex inutili
“ pisciculo minimoque confici: Apuam nostri, aphyen Græci vocant, quo-
“ niam is pisciculus è pluvia nascitur. Multas alecis medicinas enumerat
Plinius; tanisque & draconis marini morsibus opem ferre scribit, si lin-
teolis concerptis imponatur. Meminit alecis Martial. Lib. 8. --- Et putri
cæpas alece natantes: Et Flaccus Serm. Lib. 2. Satyr. 4. Vs. 73.

(3) Supplevi & Emend. ex MSS. prius σκάδιον εἰς μηνίδας. In MSS.
2da. persona singularis ponitur pro 3tia. plurali, ut in textu, usque ad
ἀπιπείας. (4) Hæc supplevi ex MSS. V. Bar. & Interp.

λιάσας αὐτὸ, ἀλλ' ἐψῆσαι, ποιήσεις
ἕτως. ἄλμυς σακτῆς δεδοκιμασμέ-
νης, ἕτως (5) ὅσον ἐμβοληθῇ ἐπι-
πλεῖν, (εἰάν ᾧ βυτίζηται, ἕτω ἕχθ
ἄλας τὸ ἀρκῆν,) εἴτα βαλὼν εἰς
τὴν ἄλμυλῳ τ' ἰχθύν ἐν χύτρῳ καμ-
νῇ, καὶ ἐμβολῶν ὀριζάντα, ἐπιπίπτει
πυρὶ αὐτάρκῃ, ἕως ἂν ἐψηθῇ, τε-
τέστιν ἕως ἂν ἀρξῇται πρὸς ὀλίγον
(6) λῆπτοιεῖν, (πινὲς καὶ ἐψημῶς πρὸς-
βάλλουσιν) εἴτα ψυχθὲν βαλὼν εἰς
ὕλισσρον δεῦπρον καὶ τρίτον ἐπίρριπ-
τε (7) τὸ αὐτὸ τῷ ὕλισσρῳ, ἕως
ἂν καθαρὸν ἐκβῇ, καὶ πωμάσας ἀ-
ποπῆσθαι. Τὸ δὲ κάλλιον γάρρον, τὸ
καλύμενον αἰμάπον, ἕτω γίνεται.
λαμβάνεται πρὸ ἐγκάλας τ' θύννης
καὶ τ' (8) ἐμβροαγχιῶν τ' ἰχθῶρος
καὶ τ' αἵματος, καὶ πλάσσεται τῷ ἀρ-
κῆντι ἄλατι, ἐν τῷ ἀγγεῖῳ πεκα-
ταλιμπάνεται μέχρι μύλων δύο τὸ
πολύ· εἴτα τ' ἀρξεία τετυπηθέντος ἐξέρ-
χεται γάρρον τὸ καλύμενον αἰμάπον.

insolare ipsum, sed coquere, sic fa-
cies. Muriam stillatam & exco-
latam accipe sic probatam, ut con-
jectum in ipsam ovum innatet, (si
vero mergatur, nondum sufficientem
salem habet) deinde in muriam pis-
cem immitte ollæ novæ inclusum,
adjectoque origano in ignem suffi-
cientem pone, donec coquatur, hoc
est donec inceperit paulatim absor-
beri, (quidam etiam sapam addunt)
postea refrigeratum iterum atque
iterum per colum trans mitte, donec
pulum evadat, quod in operto vase
reponere. Præstantius porro garum,
αἰμάπον appellatum, sic fit. Inte-
stina thynni cum branchiis fero-
que ac sanguine accipiuntur, asper-
giturque salis quod satis est, & in
vase reponuntur: post menses au-
tem ferme duos vas ipsum perfo-
retur, effluetque garum αἰμάπον ap-
pellatum.

- (5) Legend. cum If. Casaubono ὅς Interp. ὡς ὦν, MSS. ut in textu.
(6) Interp. legebatur λῆπτοιεῖν, vel λῆπτοιεῖν. MSS. habent καὶ ὀλίγον λῆ-
πτοιεῖν, quo autem sensu λῆπτοιεῖν hoc in loco usurpari possit, nondum vi-
deo. (7) Sic MSS. prius τῷ αὐτῷ ὕλισσρῳ. —. (8) Ita certe legen-
dum; In pr. Ed. ὅς MSS. V. ὅς Bar. ἐμβροαγχιῶν.

Τ Ε Λ Ο Σ.

AD.

A D D E N D A.

SUB pralo desudaverat Nota quinta in Caput 2. Libri XI. cum Mibi occurrit locus Plutarchi Sympos. Lib. 5. Quæst. IX. MSS. & Textus fidem firmans: Εἰ δὲ (ὡς φασιν) ἐ κεραυνῶται [συκῇ], καὶ τῷτο ἄν τις ἀναθεῖη τῇ πικρότητι καὶ καχεξίᾳ τῷ σελέχῳ τῷ τοιούτῳ ἐ δοκῶσιν ἐπιβιβάσκειν οἱ κεραυνοί, καθάπερ ἐδὲ τῷ φώκῃ τῷ δέρματι, ἐδὲ τῷ ὑαίνῃ.

Correctiones quædam Geoponicorum, ex Commentario Bodæi a Stapel in Theophrastum, serius observata.

Lib. 2. Cap. IV. Pro ὅθλεις reponit ἵππευσις, & pro κελεύμφατον, κύπειρον, βάτος.

Lib. 2. Cap. VI. Legit ut Interp. σίκυν ἀγέλιον, & pro πηλέαν ἀγέλιαν, πηλέαν (vel πηλέαν) νυμφαίαν.

Ibid. De butomo; legit——καὶ ἐκδράσασιν ἐ κατ' ἐν, ἀλλ' ὡς ἀφ' ἐνὸς γάμονα πολλά καὶ Δίασπαρέντα.

Ibid. De cypero; pro ἰχνόπεργν, reponit, ex MSS. Palatinis, ἰχνοτέρν.

Lib. 2. Cap. VIII. Pro ἐλάττω, legit κληθραι.

Lib. 2. Cap. XXI. Pro ἀραισιότεραν, ὠφέλιμον——&c.——legit, ex MS. Palatino,——ἀραισιότεραν. Ἐν μὲν τοῖς ἀνέμοις τοῖς τοῖς ταύτῃ παρὰ τῷ ἡλίου, τρέψει δὲ τὴν ἀδυνατέραν χώραν καὶ δυνατώτερην ποιεῖ εἰς——.

Lib. 5. Cap. XXXVI. Pro ἐψήσαντες ὠρεχρίσι, reponit, ex MS. Palatino,——ὠρεχρίσαντες θεραπύουσιν, ἐψήσαντες δηλονότι τὰ τοιαῦτα εἶδη, & scribit——εἰς χρίσματι εἶδη.

Lib. 6. Cap. XIV. Pro Στόφανον, legit ex MSS. Τέφραν.

Lib. 9. Cap. II. Pro δρέποντας, ponit ex MSS. γεωργῶντας.

Lib. 9. Cap. XXXII. Post ἐξῆς, supplet γλυκύς.

Lib. 10. Cap. IV. Corrigit ex MS. male μετ' κόπρε μεμιγμένον ἀπὸ αἰγῶν, & vertit πρὸς ἀνατολάς, ad orientem.

Lib. 10. Cap. VII. Pro ταῦτα, legit αὐτά.

Ibid. Pro γένοιτο ἄν, legit γίνεται μέλαν.

Lib. 10. Cap. LXXXV. Pro φυτεύειν τὸ δένδρον, legit μεταφυτεύειν.

Lib. 10. Cap. LXXXVI. Reponit ex MS. pro δόπτει, δόπτει.

Lib.

Lib. 11. Cap. I. *Pro ἰτία, reponit ἐλάτη.*

Ibid. *Addit, post ἄρκουτος, — ἔστιν ὄμβριον κέδρω μικρῷ, καὶ τὸ ξύλον αὐ-
τῆς μύρζι [πορφυρίζει,] ἐστὶ δὲ χαμαιπίτης.*

Lib. 11. Cap. IX. *Pro καθύπευ, reponit ψυχροῖς, ex Theophrasto H. P.*
Lib. 3. Cap. XV. *Ex Plinio Lib. XVI.*

Lib. 11. Cap. XV. *Pro περθεῖς, reponit παραθεῖς.*

Lib. 11. Cap. XVIII. *Pro αὐτόρριζα reponit ex MS. ἐξ αὐτορρίζων.*

Lib. 12. Cap. XXII. *Pro οἰνομέλιτι, MS. habet ὀρρομέλιτι.*

Lib. 12. Cap. XXXIII. *Post Περὶ γλήχωνος, addit ex MSS. ἥτοι βλησκ-
νίς. Sic legendum contendit ex Neophyto, cujus haec sunt: Γλήχων τὸ
βλησκάνιον.*

*INDEX Auctorum, quorum excerpta leguntur,
aut qui laudantur in Geoponicis.*

A F R I C A N U S.

L IB. II. Cap. 18, 28. IV. 2. V. 24, 30, 48, 49. VII. 9, 14, 29, 30, 31. IX. 8, 14. X. 9, 16, 30, 31, 32, 36, 49, 53, 55, 56, 59, 66, 82. XII. 11, 38. XIII. 3, 13, 18. XIV. 10, 15. XVII. 6, 11. XVIII. 4, 5, 12. Laudatur V. 45.

A N A T O L I U S.

Lib. II. Cap. 10. V. 10, 18, 25, 26. VI. 3, 4, 13. VII. 28. X. 8, 18, 72, 85. XI. 20. XII. 7, 36. XIII. 17. XIV. 21. XVIII. 17. Laudatur XIII. 4, bis; 12.

A P S Y R T U S.

Lib. XVI. Cap. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 19, 21.

A P U L E I U S.

Lib. II. 8. VI. 11. VII. 26. VIII. 38, 39. IX. 19. X. 21. XII. 8. XIII. 5. Laudatur I. 5. II. 18, 39. V. 33, bis. XIII. 8, 9. Ἀπυλῆος ὁ Πρωμαῖνος I. 14.

A R A T U S.

Lib. I. Cap. 2, 3, 4.

A R I S T O T E L E S.

Lib. XIV. Cap. 26. Laudatur III. 3. XIII. 16. XV. 1, 9.

A S C L E P I U S.

Laudatur Lib. XX. Cap. 6.

B E R Y T I U S.

Lib. II. Cap. 9. IV. 11. V. 11, 33. VII. 33. VIII. 23. X. 19, 38, 69, 70. XII. 37. XIII. 12. XIV. 13, 20. XVIII. 18, 19, 20.

C A S S I A N U S B A S S U S.

Lib. V. Cap. 6, 36.

D A M O G E R O N.

Lib. II. Cap. 30, 31. V. 21, 22, 37. VII. 13, 24. IX. 18, 26. X. 12, 63, 64, 65. XIII. 12, 35. Laudatur XI. 30.

D E M O C R I T U S.

Lib. II. Cap. 41. IV. 7, 10. V. 4, 5, 35, 43, 50. VI. 19. VII. 4, 8, 27, 32. VIII. 31, 41. IX. 12, 25. X. 5, 14, 15, 25, 27, 28, 35, 47, 48, 51, 60, 61, 67, 73, 74, 79, 80, 89. XII. 6. XIII. 1, 11. XIV. 5, 8. XV. 9.

XV. 9. XVII. 4, 9. XVIII. 6. XIX. 4, 8. XX. 4. Laudatur I. 5, 12, sæpius. II. 14, 42. V. 2, 45. X. 29. XI. 5, 13, 16, 18. XIII. 8, 9, 14. XIV. 9. XV. 2, 7. XVII. 14. XX. 6. Δημόκριτος ὁ φυσικός XIX. 7.

DIDYMUS.

Lib. I. Cap. 5. II. 3, 14, 17, 26, 33, 34, 35, 48. IV. 3, 13, 14, 15. V. 3, 14, 27. VI. 5, 6, 10, 18. VII. 18, 19. VIII. 22. IX. 5, 6, 7, 15, 31, 32, 33. X. 3, 6, 17, 26, 33, 45, 46, 68, 71, 77. XI. 5, 18, 25. XII. 3, 4, 14, 18, 28. XIII. 2, 14. XIV. 2, 3, 9, 18, 23, 24. XV. 3, 4, 5. XVI. 22. XVII. 3, 20. XVIII. 3, 7, 8, 15, 16. XIX. 7, 9. XX. 3. Laudatur XIII. 4. Ἐν τοῖς Γεωργικοῖς. X. 15, 20, 37, bis; 43, 76, 84, 87, 90. XVI. 22.

DIONYSIUS.

Lib. I. Cap. 11.

DIOPHANES.

Lib. I. Cap. 6, 9. II. 7, 11. V. 7, 31, 44, 45. VI. 12. VII. 3, 17. IX. 20. X. 11, 20, 23, 76. XII. 9. XIII. 9. XV. 7. XVIII. 14. Laudatur VI. 15. X. 29. XI. 3, 26.

FLORENTINUS.

Lib. I. Cap. 1. II. 22, 25, 32, 36, 37, 38, 39, 44, 45, 46, 47. IV. 1, 8, 12. V. 1, 2, 9, 12, 13, 15, 17, 51, 52. VI. 1, 2, 7, 8, 14, 15, 16. VII. 7, 37. VIII. 23. IX. 2, 3, 4, 16, 28, 29, 30. X. 1, 2, 7, 13, 29, 37, 41, 42, 57, 58, 75, 90. XI. 7, 8, 9, 26. XII. 2, 13, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27. XIII. 8. XIV. 1, 7, 16. XV. 2. XVII. 1, 2, 23. XVIII. 1, 2, 9, 10. XIX. 6. XX. 1. Laudatur II. 33, 34. V. 14. X. 51, 52, 66, 76. XI. 18, 20. XIII. 9, 14. Ἐν τοῖς Γεωργικοῖς IX. 14. X. 4.

FRONTO.

Lib. VII. 12, 22. XII. 10. XIX. 2.

HESIODUS.

Laudatur Lib. VII. Cap. 6.

HIEROCLES.

Lib. XVI. Cap. 9, 10, 11.

HIPPOCRATES.

Lib. XVI. Cap. 20.

HOMERUS.

Laudatur Lib. VIII. Cap. 31. X. 87. XI. 13.

JUBA.

Laudatur Lib. XV. Cap. 2.

LEONTINUS *vel* LEONTIUS.

Lib. II. Cap. 13, 24. V. 47. VII. 34. VIII. 32. IX. 11. X. 4, 50, 52, 78. XI. 21. XII. 33. XIV. 11, 12, 25. XV. 8. XVIII. 13.

MANETHO.

Laudatur Lib. XX. Cap. 6.

NESTOR.

Laudatur ἐν τῷ Ἀλεξικλήτῳ Lib. XII. Cap. 16, 17. Ἐν τῇ Πάντα-
κείᾳ XV. 1, bis.

OPPIANUS.

Lib. XX. Cap. 2. Laudatur Lib. XX. Cap. 10.

ORPHEUS.

Laudatur Lib. II. Cap. 35.

PAMPHILUS.

Lib. II. Cap. 20. V. 23. VII. 20. X. 39, 40, 86. XIII. 15.
XIV. 14. Laudatur ἐν τῷ περὶ Φυσικῶν Lib. XV. Cap. 1.

PAXAMUS.

Lib. II. Cap. 4, 43. IV. 9. V. 19. VII. 10, 23. IX. 17. X.
34, 54, 62, 84. XII. 17, 32, 40. XIII. 4, 7, 10, 17. XV. 6, 10.
XVII. 13, 14. XVIII. 21. Laudatur X. 12. XX. 6.

PELAGONIUS.

Lib. XVI. Cap. 2, 17, 18.

PHILOSTRATUS.

Citatur ἐν τῷ Ἱστορικῷ Lib. I. Cap. 14.

PLATO.

Laudatur ἐν ταῖς Πολιτείαις Lib. XV. Cap. 1. XVI. 2.

PLUTARCHUS.

Laudatur Lib. XIII. Cap. 9. Ἐν τῷ β'. Συμπόσιακῶν. XV. 11.

PTOLEMAEUS.

Lib. I. Cap. 13.

PYTHAGORAS.

Lib. VIII. Cap. 42. Laudatur. II. 35. Pythagorei XII. 13.

QUINTILII & QUINTILIUS.

Lib. I. Cap. 9. II. 21, 40. III. 1. V. 8. VII. 1, 2. IX. 10.
X. 22, 88. XI. 3. XII. 19. XIV. 6, 22. XVII. 5. XVIII. 11.
Laudatur V. 14. X. 2. XI. 3.

S O T I O N.

Lib. II. Cap. 19, 29, 42. V. 16, 19, 20, 28, 38, 39, 40. VI. 17.
VII. 15, 25, 35. VIII. 35, 36, 37. IX. 9, 27. X. 10, 87. XI. 28.
XII. 15, 29. XIII. 6. XVII. 7, 8, 12. Laudatur I. 13. V. 9, 10.
VII. 6.

T A R E N T I N U S.

Lib. II. Cap. 12, 27. IV. 4, 5, 6. VII. 16. IX. 21, 22, 23, 24.
X. 24. XI. 23. XII. 41. XX. 6, 7. Laudatur V. 11. XIII. 4.
8, 9.

T H E O M N E S T U S.

Lib. XVI. Cap. 12, 13, 14, 15, 16. XIX. 3.

T H E O P H R A S T U S.

Laudatur III. 3, 4. XV. 1.

V A R R O.

Lib. II. Cap. 2, 23, 49. III. 1. V. 41, 42. VI. 9. VII. 21. VIII.
33, 34. IX. 13. X. 81. XII. 16, 39. XIV. 19. XVII. 10. XIX. 1.
Laudatur I. 1. V. 17. XV. 2.

V I N D A N I O N I U S.

Lib. II. Cap. 16. V. 34. VII. 36. X. 43, 44. XII. 5.

V I R G I L I U S.

Laudatur Lib. II. Cap. 18.

X E N O P H O N.

Lib. XIX. Cap. 5.

Z O R O A S T R E S.

Lib. I. Cap. 10, 12. II. 15. V. 46. VII. 5, 6, 11. X. 83. XIII.
16. XV. 1. Laudatur XI. 18. XIII. 9.

INDEX verborum, Usus & Significationis
rarioris, aut sequioris Ætatis, in
Geoponicis occurrentium.

A

- Ἀγαυίς. XX. 24.
Ἀδάμ. XIV. 5.
Ἀκύνιστος. XI. 20.
Ἀκροστέ. XX. 22.
Ἀλικάκαδον. XIII. 8.
Ἀλιζ. XX. 46.
Ἀμμοκονία. II. 27.
Ἀναβατήριον. IX. 17.
Ἀνακομδόμεμα. X. 83.
Ἀναφορά. VI. 1.
Ἀνεμὶ αὐθενικῆ. I. 11.
Ἀπένθισμα. In Proemio.
Ἀποξυλόμεμα. XVII. 2.
Ἀππίδια. VI. 17.
Ἀπώμαστος. VII. 19.
Ἀρκεστέ. V. 30.
Ἀρμάριον. XVIII. 21.
Ἀρμενιакόν. X. 73.
Ἀρρένικόν. XIII. 12.
Ἀσρωτλήξ. V. 36.
Ἀσυπς. XII. 13.
Ἀυτενιάω. II. 21.
Ἀφρόνιπτον. XVI. 18, 20.
Ἀχρῶς. VIII. 37.

B

- Βαρελ. X. 13.
Βαρυεργόμεμα. II. 23.
Βατόρριζα. VIII. 37.
Βερικόκκιον. X. 3.
Βίκια. II. 18.
Βαζήνη. XV. 2.
Βρῆμα ἐορτή. I. 1, 5.
Βρεμαλίικόν. XII. 1.
Βαλινὴ ἄμπελ. V. 17.
Βωλοστροφόμεμα. II. 23.

Γ

- Γεννα σελήνης. XIV. 7.
Γλωσσόκομον. IV. 15.
Γογγύλιν & Γογγύλοσπύραγον. XII. 1.

- Γόρδα. II. 23.
Γορφία. IX. 5.
Γρασίζομα. XVI. 1.
Γύρωσις. V. 20.

Δ

- Δαυκιν. XII. 1.
Δέλ. XX. 15, 17.
Δενδρογάλην. οἶν. V. 2.
Δενδρομαλάχι. XV. 5.
Δημητριακὸς καρπός. I. 12.
Διεκμυζάω. VII. 15.
Διέλκω. IX. 10.
Δίκαρδιν φρυγαλίκον. XII. 1.
Δῖος μῆν. I. 5.
Δρόμαξ. XVI. 22.
Δρόσαλλις ἄμπελ. V. 17.
Δωδεκαετηρίς. I. 12.
Δωρακινόν. X. 3.

Ε

- Εκχολίζω. XII. 19.
Ελαιοσάφυλ. IX. 14.
Ελαιοτξόπιον. VI. 1.
Εμβρογγα. XX. 46.
Εμβρογγάς. IV. 3.
Εμφυλλίζομα. X. 37.
Εμφυλλισμός. X. 76.
Ενέχρωμα δυσεία. XVI. 3.
Ενθάδιον. XII. 1.
Ενθεματίζω. X. 23.
Ενείζ. III. 2.
Εντοσον. XII. 1.
Ενυφίζω. VI. 5.
Εξάγον. II. 32.
Επίερως. X. 67.
Επιπήξ. IV. 12.
Επιταγή. X. 56.
Ερινεόν. X. 76.
Ερυζάω. XVII. 17.
Εύγνιον φυτόν. XI. 3.
Εύνη. XII. 13.

Εὐχαριστός. XIV. 16.
 Ἐφάπιλθ. X. 78.
 Ἐχίνθ ὀρνιθθ. XVIII. 19.

Z

Ζεῦσα. II. 6.
 Ζυγός. V. 29.
 Ζωμός. XV. 8.

H

Ἡλικάϊ. X. 5.
 Ἡρακλεωϊκὸν ὀείζανον. XV. 8.
 Ἡεϊνός. XV. 4.

Θ

Θάμνα. VI. 13.
 Θεοδάκιν. XII. 1.
 Θυματίζομαι. VI. 12.

I

ΙΑῶ. II. 4.
 Ἰαώ. XX. 18.
 Ἰννελα. IX. 27.
 Ἰππεῖς ἄμπιλθ. V. 31.
 Ἰεῖς Ἰδυεῖκη. XI. 21.
 Ἰσρικὸν ἔλαιον. IX. 27.

K

ΚΑῶ. VII. 20.
 Καθέκτης. XIV. 6.
 Καλαμόφυλλον, τό. X. 44.
 Κακωσόν. XIX. 6.
 Κάμηλθ δίκυρθ. XVI. 22.
 Καμηλοπαρδαλὶς. XVI. 22.
 Καμπτήριον. X. 21.
 Κανθήλιοι. VI. 11.
 Καρναβάδιον. IX. 28.
 Καβακλείσθς. XV. 2.
 Καϊδοοῦμα. Proem.
 Κανλοκίναρα. XX. 31.
 Κηποποιία. Argum. Lib. XII.
 Κιμαλία γῆ. VII. 6.
 Κιννάδαρι. XI. 21.
 Κίσσηρα. II. 5.
 Κιτρώμηλα. X. 76.
 Κοδῖμενεν. XII. 1.
 Κοκκύμηλον. X. 73.
 Κοκκίζω. IV. 14.

Κολλέριον. XIV. 22.
 Κόλλουψ. XIX. 6.
 Κονδῖτον. VIII. 31.
 Κονδός. X. 8.
 Κοράλλιον. II. 5.
 Κορυμβία ἄμπιλθ. V. 2.
 Κράμειν. XII. 1.
 Κραμβασπάρων. XII. 1.
 Κράτησις. V. 24.
 Κρηπίειον. II. 42.
 Κρομμύδιν. XII. 1.
 Κύθρα. II. 4.
 Κυθεῖνοι. XIV. 6.
 Καμωδιανόν. XII. 1.

Λ

Λακων ὄσρακον. XIV. 11.
 Λάπαρ. XIV. 13.
 Λένπον. XX. 22.
 Λεπίόρριζθ. II. 12.
 Λεπίόστειρθ. II. 64.
 Λουκθρακία ἄμπιλθ. V. 17.
 Λουκθκράμειν. XII. 1.
 Λῆγθ. XII. 1.
 Ληνεάν. VI. 1.
 Λιθυρνικὸν ἔλαιον. IX. 27.
 Λικεάμεν. XX. 46.

M

ΜΑλακόκισθ. II. 6.
 Μάννη. XIII. 11.
 Μαρέλιν. XII. 1.
 Μεγύρριζθ. V. 8.
 Μελίμηλα. X. 20.
 Μέλκη. XVII. 21.
 Μεραί. II. 6.
 Μεγαλιχούτιον. IX. 5.
 Μηλοπίπων. XII. 20.
 Μισόδελον. XI. 28.
 Μολόχιν. XII. 1.
 Μονόστειρι ὄρνεις. XIV. 7.
 Μόχδυσις. XI. 3.
 Μῆστον. IX. 20.
 Μυραωπίδια. X. 76.
 Μυροῖτης ἄμπιλθ. V. 2.

N

ΝΑΠΥ ΑΙΓΥΠΤΙΟΝ. XVI. 17.
 ΝΕΟΠΟΔΕΣ. V. 8.

Ξ

ΞΗΡΟΓΑΜΥΛΟΝ. XX. 26.

Ο

ΟΛΙΖΑΡΚΕΩ. XIV. 7.
 ΟΛΙΖΩΡΡΙΖΩ. IV. 1.
 ΟΛΟΦΑΧΩ. XX. 12, 19.
 ΟΥΒΟΛΙΜΩ. IX. 14.
 ΟΡΒΙΟΝ. XX. 17.
 ΟΡΑΚΟΚΗΝΙΑ. II. 27.
 ΟΥΧΑ ΕΜΦΥΛΟΙ. IV. 15.
 ΟΨΑΕΙΔΙΟΝ. XX. 46.

Π

ΠΑΖΑΝΟΙ. I. 5.
 ΠΑΘΝΗ. XV. 4.
 ΠΑΛΑΠΟΝ. XI. 2.
 ΠΑΝΙΟΝ. VIII. 1. XII. 29.
 ΠΑΝΟΚΑΦΕΙΑ. V. 9.
 ΠΑΡΑΚΗΡΙΜΙΖΩ. XII. 20.
 ΠΑΡΑΤΡΑΠΙΣ ΟΙΝΩ. II. 47.
 ΠΑΡΕΛΟΪΡΙΞ. XVIII. 1.
 ΠΕΛΕΚΗΜΩ. IX. 11.
 ΠΕΠΕΡΑΤΟΣ. VIII. 39.
 ΠΕΡΙΠΟΛΕΥΩ. I. 12.
 ΠΕΡΙΞΗΡΟΣ. II. 13.
 ΠΕΡΙΦΡΑΓΗ. XI. 5.
 ΠΕΡΙΣΚΟΝ. X. 13.
 ΠΙΚΕΙΔΙΝ. XII. 1.
 ΠΙΟΣΤΑ ΒΕΥΠΙΑ. VII. 12.
 ΠΙΤΥΑ. XVIII. 19.
 ΠΟΡΙΝΩ ΛΙΘΩ. VII. 12.
 ΠΡΑΣΟΚΗΕΙΔΕΣ. XII. 9.
 ΠΡΟΦΘΑΛΜΙΔΕΣ. V. 3.
 ΠΡΟΪΡΙΜΩ. IX. 19.
 ΠΡΟΣΑΝΑΛΙΚΗΜΩ. V. 32.
 ΠΡΟΣΕΝΟΜΩ. IV. 1.
 ΠΡΟΣΠΕΟΜΩ. V. 3.
 ΠΡΟΣΤΗΡΙΑΖΩ. II. 21.
 ΠΡΟΣΩΠΤΗΣ. V. 48.
 ΠΡΟΧΥΜΑ. VI. 16.
 ΠΥΠΩ. XX. 44.

Ρ

ΡΑΦΑΗΛ. II. 19.
 ΡΙΖΙΖΟΝ. XII. 1.
 ΡΙΖΑΡΙΝ. XII. 1.
 ΡΕΣΙΖΩ. XI. 23.
 ΡΕΣ ΣΥΒΛΑΚΟΣ. XVI. 8.
 ΡΥΑΔΕΣ ΑΜΠΕΛΟΙ. V. 39.

Σ

ΣΑΒΑΩ. XX. 18.
 ΣΑΥΙΛΟΜΟΛΟΧΟΝ. XII. 1.
 ΣΙΕΛΙΣΗΕΙΑ. XVI. 1.
 ΣΙΜΘΕΜΕΩ. V. 17.
 ΣΙΘΑΙΟΝ. IV. 15.
 ΣΚΑΜΜΑΝΙΑ. XII. 19.
 ΣΚΗΡΠΙΟΔΗΚΙΩ. XII. 13.
 ΣΚΥΔΑΛΑ. IX. 11.
 ΣΕΧΙΩ. XV. 1.
 ΣΠΑΝΟΝ ΕΛΑΙΟΝ. IX. 26.
 ΣΠΑΒΛΙΟΝ. XV. 2.
 ΣΥΑΓΡΟΣ. XVI. 22. XIX. 8.
 ΣΥΑΝΑΦΑΙΡΕΩ. XII. 39.
 ΣΥΑΝΑΧΣΩΩ. VI. 2.

Τ

ΤΑΙΝΙΑ. XII. 27.
 ΤΑΜΙΕΥΟΜΩ. XIX. 1.
 ΤΑΥΛΙΣ. XII. 7.
 ΤΕΡΕΤΡΟΝ ΓΑΛΙΚΟΝ. IV. 13.
 ΤΕΡΜΟΝΩΝ. I. 14.
 ΤΕΤΡΑΠΑΛΑΙΣΤΕΣ. IX. 11.
 ΤΙΑΝΟΣ & ΤΙΑΡΗΝΟΣ ΟΪΝΟΣ. V. 2.
 ΤΡΟΠΑΙΑ. IX. 11.

Υ

ΥΠΟΧΥ. XX. 25.

Φ

ΦΑΜΗΛΙΑ. II. 7.
 ΦΙΑΛΩΝ ΒΟΪΟΝ. IX. 5.
 ΦΛΟΪΩ. XX. 19.
 ΦΕΡΩ. II. 47.
 ΦΥΤΗΓΜΙΑ. Procmio.

X

ΧΑΡΙΤΙΣ. XI. 4.

ΧΑΥΝΘ. Opponitur τῷ αὐστηρῷ.

VII. 15.

ΧΙΟΝΟΜΕΛΙ. VIII. 28.

ΣΙΛΩΡΙΣ ἄμπελΘ. V. 2.

Ψ

ΨΗΦΙΔΩΔΗΣ. II. 6, sæpius.

ΨΙΒΙΑ ἄμπελΘ. V. 2.

ΨΥΧΗ. XV. 1.

Ω

ΩΜΟΧΑΡΕΞ. V. 22.

ΩΡΕΪΟΝ. II. 27.

IN-

EX RERU

s Librum, posterior Ca

A

A Bietes quibus locis gaudeant. 2. 8.	Æstatis initium & finis. 1. 1.
Abies quā plantanda. 3. 13.	Æstuosos leniens. 12. 17.
Abietis plantatio. 10. 3.	Ætitis lapidis naturæ duæ. 15. 1.
Abrotonum ad quid. 2. 27.	Africo-Auster. 1. 11.
Abinthium ad quid. <i>ibid.</i>	Agni gignendi signa. 18. 3.
Abinthium apibus noxium. 15. 2.	Agnæ gignendæ signa. <i>ibid.</i>
Abinthites. 8. 20.	Agni ne ægrotent. 18. 7.
Accipiter mutatur in upupam. 15. 1.	Agriculturæ Scriptores. <i>Argum.</i> 1.
Acetum scilliticum. 2. 47. confectio 8. 42.	Agriculis quid nōsse necessariū. 1. 9.
Aceti varia præparatio. 8. 33. <i>Ec.</i>	Agriculturæ observatio. 2. 44, 45.
Acet. sine vino quomodo fiat. <i>ibid.</i>	Agriculis utilis diæta. 2. 47.
Acetum ad quæ utile. <i>ibid.</i>	Agricolarum morbis medentia. <i>ibid.</i>
Aceti dulcis præparatio. <i>ibid.</i>	Agriculis medicus necessarius. <i>ibid.</i>
Aceti acris confectio. <i>ibid.</i>	Agriculis quæ necessaria. 2. 49.
Acetum acre ut permaneat. <i>ibid.</i>	Agricolarum Ephemeris. 2. 45. 3. 1.
Aceti piperati confectio. 8. 39.	Agricolarum in singulos menses opera. 3. 1.
Acetum an aquam habeat. 8. 40.	Agriculturæ consideratio. 5. 19.
* <i>Ανεγδρνα</i> quæ. 10. 74.	Alarum foetorem tollens. 12. 26.
Aceris plantatio. 10. 3.	Alexandri Magni equus qualis. 16. 2.
Acropolis quid. 11. 2.	Alex quid. 20. 46.
Acramaumorium mel. 15. 7.	Alicæ præparatio. 3. 7.
Adeps urfinus ad quid. 5. 30.	Alica quæ optima. <i>ibid.</i>
Adeps hircinus ad quid. <i>ibid.</i>	Allium quibus locis gaudeat. 12. 30.
Adiantus herba quæ. 2. 5.	Allii medicinæ. <i>ibid.</i>
Admissuræ boum tempus. 17. 5, 10.	Allium ut dulcius sit. <i>ibid.</i>
Adonidis fabula. 11. 17.	Allii duo genera. <i>ibid.</i>
Ægilops herba cui noceat. 2. 43.	Allium sativum. <i>ibid.</i>
Ægris somnum inducentia. 12. 13.	Allium sylvestre. <i>ibid.</i>
Æquinoct. vernum quando. } 2. 38.	Allium ut foetore careat. <i>ibid.</i>
1. 1. 14. 6.	Allium corpus ulcerat. 12. 31.
Æquinoctium Autumnale quando. <i>ibid.</i>	Allium magneti contrarium. 15. 1.
Aeris sereni prænotiones. 1. 2.	Alopecias curantia. 12. 15, 22, 30, 31.
Aeris tempestuosi prænot. 1. 3.	Althæa quando ferenda. 3. 6.
Aeris constitutio sementi apta. 2. 14.	Alumen ad quid. 7. 12.
<i>Αἶρα</i> quid. 2. 43.	Alveariorum materia, latitudo & longit. 15. 2.
Aeris qualitas vino conducit. 5. 17.	Alvearia quibus oblinenda. <i>ibid.</i>
Aeris Cyprii clavus. 10. 64.	Alvearia quando purganda. 15. 4.
	Amarantus quando ferend. 3. 6.

- Ambustis utile. 12. 17.
 Amerinæ vitices. 2. 4.
 Amineæ vitis cultura. 2. 46.
 Amineum vinum. 4. 1.
 Aminea vitis. 5. 17.
 Amineæ vitis vinum quale. *ibid.*
 Amineæ fertilitas. *ibid.* 4. 1.
 Aminei vini præparatio. 8. 22.
 Amiantus lapis. 15. 1.
 Amphiaræus primus a fabis absti-
 nuit. 2. 35.
 Amurcæ usus. 2. 27.
 Amygdalæ quando stercorandæ. 3. 3.
 Amygdalæ quomodo opt. fiant. *ibid.*
 Amygdala quum inferenda. 3. 13.
 10. 57. 62.
 Amygd. plantatio. 10. 3.
 Amygd. plantandæ temp. 3. 13.
 10. 57.
 Amygd. quibus locis gaudeant. 10.
 57.
 Amygd. quando colligendæ. 10. 58.
 Amygd. amaræ ut dulces fiant. 10. 59.
 Amygd. inscriptæ ut sint. 10. 60.
 Amygd. sterilis ut fertilis sit. 10. 61.
 Anagallis herba ad quid. 15. 1.
 Anatum cura. 14. 23.
 Anates ubi alendæ. *ibid.*
 Anatum cibus. *ibid.*
 Anates ut cicures fiant. *ibid.*
 Anates quomodo pinguescant. *ibid.*
 Anates ut facile capiantur. *ibid.*
 Anazarbus Ciliciæ urbs. 9. 2.
 Anethites. 8. 3.
 Anethum visui noxium. 12. 34.
 Anginæ remedium. 12. 31.
 Anguillarum inescatio. 20. 14.
 Animalium prognostica. 1. 3. 4.
 Animalia fata ne lædant. 2. 18.
 Animalium venenat. remedia. 2. 47.
 Animalia quæ venenata. *ibid.*
 Animalium metamorphoses. 15. 1.
 Anisites. 8. 4.
 Anni divisio. 1. 1.
 Anni præc. aut ferot. prænotiones.
 1. 5.
 Anserum prognostica. 1. 3.
 Anser. stercus quale. 3. 21.
 Anser. stercus oleribus noxium. 12. 11.
 Anser. ova quot diebus excluduntur.
 14. 7.
 Anseres albi optimi. 14. 22.
 Anserum statio ubi facienda. *ibid.*
 Anserum cibus. *ibid.*
 Anseres quot ova pariant. *ibid.*
 Anseres quoties anno pariant. *ibid.*
 Anseres ut pinguescant. *ibid.*
 Anser. quot ova supponenda. *ibid.*
 Anser. alienis non incubant ovis. *ibid.*
 Anseres quot dies incubant. *ibid.*
 Anser. jecora magna ut fiant. *ibid.*
 Anser. carnes albas facientia. *ibid.*
 Antelunares dies. 1. 6.
 Apiati compositio. 8. 30.
 Apium quando ferendum. 3. 6.
 Apium ut magnum sit. 12. 23.
 Apium ut crispum sit. *ibid.*
 Apii medicinæ. *ibid.*
 Apium lac cohibet. *ibid.*
 Apites. 8. 5.
 Apolloniaticum bitumen. 15. 8.
 Ἀπόζωζ quomodo plantanda. 5. 18.
 Appetitum cientia. 12. 22, 32.
 Aprili mense agricolæ quid facien-
 dum. 3. 4.
 Aprili mense quid ferendum. 12. 1.
 Aprorum cum camelis coitus. 16. 22.
 Apum sedes qualis. 15. 2.
 Apibus qualis aqua necessaria. *ibid.*
 Apibus ligna in aqua ponenda. *ibid.*
 Apibus pabulum quod gratissimum.
ibid.
 Apes quiete gaudent. *ibid.*
 Apes ægre ferunt hominum acces-
 sum. *ibid.*
 Apum cura. *ibid.*
 Apum custodi quid agend. *ibid.*
 Apes ubi continendæ. *ibid.*
 Apes quomodo transferendæ. *ibid.*
 Apes quare profluvio laborant. *ibid.*
 Apum profluvii remedium. *ibid.*
 Apum morborum remedia. *ibid.*
 Apum pediculos curantia. *ibid.*
 Apum hebetudinis remedia. *ibid.*
 Apum Reges qui optimi. *ibid.*
 Apibus quæ herbæ noxiæ. *ibid.*
 Api-

- Apibus animalia infesta. *ibid.* Aradi aquatio. 2. 6.
 Apes unguenta oderunt. *ibid.* Araneorum prognostica. 1. 3.
 Apes quos oderint. *ibid.* Arator qualis esse debeat. 2. 2.
 Apes ex quo generantur. *ibid.* Aratio nocturna. 2. 23.
 Apiarium juxta domum collocan-
 dum. *ibid.* Arandum statim a messe. 3. 10.
 Apiaria quo suffumiganda. *ibid.* Arbores humidis locis gaudentes. 2. 8.
 Apes quibus gaudeant. *ibid.* Arbores quum stercorendæ. 3. 1.
 Apum sapientia. 15. 3. Arbores quæ inferendæ Jan. mense. *ibid.*
 Apum artificium. *ibid.* Arbores quando plantandæ. *ibid.* 3. 2.
 Apum intelligentia. *ibid.* Arbores quando rigandæ. 3. 5.
 Apum politia. *ibid.* Arbores quando inferendæ. 3. 6.
 Apum officia. *ibid.* 10. 76.
 Apum puritas. *ibid.* Arbores quando inoculandæ. *ibid.*
 Apes cantu demulcentur. *ibid.* Arbores quum obruendæ. 3. 6.
 Apes quomodo congregentur. *ibid.* Arbores vitibus aptæ. 4. 1.
 Apum erga regem suum observan-
 tia. *ibid.* Arbores quæ inter vites plantandæ. *ibid.*
 Apes segnes odere. *ibid.* Arbores aridas facientia. 10. 67.
 Apes ne fugiant. 15. 4. Arborum infitionis ratio. 10. 75.
 Apum educatio. *ibid.* Arbores quando purgandæ. 10. 78.
 Apibus quantum cibi relinquen-
 dum. 15. 5. Arborum syderatarum cura. 10. 79.
 Apum suffitus. *ibid.* Arborē volatilia ne impetant. 10. 80.
 Apes vindemiatores mellis ne
 pungant. *ibid.* Arbores ut fertiliores sint. 10. 82.
 Aquæ experimentum. 2. 4. Arbor sterilis ut fructū ferat. 10. 83.
 Aquæ investigandæ ratio. 2. 5. Arborum generalis cura. 10. 84.
 Aquarum scaturigines. *ibid.* Arbores magnæ quomodo trans-
 plantandæ. 10. 85.
 Aquæ experimentum per spongi-
 am. *ibid.* Arbores ne fructum perdant. 10. 87.
 Aquæ amaræ quo emendentur. *ibid.* Arborum flores abjicientium cura. 10. 88.
 Aquæ camporum salæ. 2. 6. Arb. folia abjicientium cura. *ibid.*
 Aquæ montium dulces. *ibid.* Arbores a vermibus ut tutæ sint. 10. 90.
 Aquarum signa. *ibid.* Arb. semper virides. 11. 1.
 Aqua pluvia colligenda. 2. 7. Arcturi ortus quum. 1. 9. 2. 38.
 Aquam salubrem quid faciat. *ibid.* Ardea ad quod cancro utatur. 15. 1.
 Aquæ vitiosæ curatio. 12. 22. 30. Areæ præparatio. 2. 26.
 Aquaticarum volucrum stercus qua-
 le. 2. 21. Area amurca inspergenda. *ibid.*
 Aquæ emendatio. 2. 47. Area cylindro æquanda. *ibid.*
 Aqua marina ut dulcis fiat. *ibid.* Arietum ætas probata. 18. 1.
 Aqua vinosa ad fallendos ægros. 4. 15. Arietum admissuræ tempus. 18. 3.
 Aquila ad quod caillitricho utatur. 15. 1. Aries cornibus ne petat. 18. 5.
 Arabes quando terram novare re-
 cufent. 2. 23. Armeniacum quid. 10. 73.
 Armentorum ægrot. medicina. 17. 13. 14.
 Ar-

Arquatum morbum fanantia. 12.
26, 38.
Articularem morbum fanans. 12. 17.
Arteriæ utilia. *ibid.* 12. 29.
Asarites. 8. 6.
Asininum stercus quale. 2. 21. 12. 4.
Asinorum admissariorum cura. 16. 21.
Asini feri valde mansuescunt. *ibid.*
Asinæ quamdiu uterum ferunt. *ibid.*
Asini equabus admittendi. *ibid.*
Asini ad coitum qui commodi. *ibid.*
Asini admissarii forma qualis. *ibid.*
Asinorum claudorum curatio. *ibid.*
Aspalathi radices ad quid utiles. 15. 1.
Asparagus quibus gaudeat locis.
12. 18.
Aspar. quando ferendus. *ibid.*
Asparagi scrobes. *ibid.*
Aspar. ut fertilis sit. *ibid.*
Aspar. toto anno ut habeas. *ibid.*
Aspar. non rigandus. *ibid.*
Aspar. ut tenerior sit. *ibid.*
Asphodeli radices ad quid. 19. 6, 7.
Aspidem sopiens. 13. 8.
Asus lactuca. 12. 13.
Atriplex quando ferend. 12. 1.
Atticum mel. 15. 7.
Avellanæ plantatio. 10. 3.
Avellana nux scorpium fugat. 13. 9.
Aves fata ne lædant. 2. 18.
Aviculæ marinæ quomodo rostrum
curent. 15. 1.
Aves sopientia. 14. 21.
Avium prognostica. 1. 2, 3.
Avium aucupium. 14. 21.
Augusto mense quid agendum.
3. 11.
Aug. mense quid ferendum. 12. 1.
Aurium doloris remedia. 12. 12,
19, 25, 29.
Aures purgat ruta. 12. 25.
Aurium sonitui medetur porrum.
12. 29.
Auribus purulentis cepa utilis. 12. 31.
Autumni initium & finis. 1. 1.
Avulsione quæ plantentur. 10. 3.
Avulsiones sive stolones quid. *ibid.*
Ayx quid. 19. 2.

B

Baccho infensus Lycurgus. 12. 17.
Bactrianæ cameli unde dictæ.
16. 22.
Balnea quomodo facienda. 2. 3.
Balsami plantatio. 11. 27.
Barbarorum potus. 7. 34.
Barbilus. 10. 13, 39.
Batrachium herba qualis. 2. 6.
Belitæ calami. 2. 6.
Bestiis omnibus arcendis utilia. 5. 48.
Betæ satio. 12. 1.
Betæ radicata satio. *ibid.*
Betæ transplantatio. *ibid.*
Betæ majores ut sint. 12. 15.
Betæ albiores ut sint. *ibid.*
Betarum succus ad quid utilis. *ibid.*
Bithyniæ arborum altitudo. 4. 1.
Blattas necans. 12. 9.
Blenni pisces. 18. 14.
Boana Bithyniæ Villa. 4. 1.
Bolina vitis qualis. 5. 17.
Boletorum venenat. remedia. 12.
17, 22. 14. 24.
Boreas Pinum puellam interemit.
11. 10.
Boum prognostica. 1. 3.
Boves bubulci vocem agnoscunt.
17. 2.
Boves debiles ne fiant. 17. 4.
Boum plagæ quo curentur. *ibid.*
Boves laborantes ne lassentur. 17. 9.
Boves muscæ ne infestent. 17. 11.
Boves quomodo pinguescant. 17. 12.
Boum medela adversus vermes. *ibid.*
17. 27.
Boves ossa ne devorent. 17. 13.
Boum ægrotant. medicinæ. 17. 14.
Bovis capitis dolori medentia. 17. 15.
Bos caput quando doleat. *ibid.*
Boumalvi profluvio medentia. 17. 16.
Boum cruditatis cura. 17. 17.
Boum cruditas quomodo dignosca-
tur. *ibid.*
Boum adversus buprestim reme-
dium. 17. 18.
Boum torminibus medentia. 17. 19.
Bos

- Bos quum tormine laboret. *ibid.*
 Bovis febricitantis medicina. 17. 20.
 Bos quum febris laboret. *ibid.*
 Bovis tussientis remedia. 17. 21.
 Bovis suppurati ulceris remedia. 17. 22.
 Bovis claudi remedia. 17. 23.
 Bovis scabiosi medela. 17. 24.
 Boum bilis curatio. 17. 25.
 Bovis perfrigerati cura. 17. 26.
 Bovis pabulum fastidientis cura. 17. 28.
 Bovis pediculosi cura. 17. 29.
 Brassica cur viti contraria. 5. 11.
 Brassicae ne coquantur. *ibid.*
 Brassica ebrietati contraria. *ibid.*
 Brassicae albæ satio. 12. 1.
 Brassicae marinæ transplantatio. *ibid.*
 Brassicae a pulicibus maxime læduntur. 12. 7.
 Brassicae medicina. 12. 17.
 Brassica comesta pueri crescunt. *ibid.*
 Brassica Lycurgi lachryma. *ibid.*
 Brassicae origo. *ibid.* 12. 21.
 Brass. crudæ succus ad quod. 12. 17.
 Bruchos enecantia. 13. 2.
 Bubulcos quales esse oportet. 2. 2.
 Βούβη quæ. 15. 2.
 Bulbi ut magni sint. 12. 36.
 Bulbi quum plantandi. *ibid.*
 Butomum herba. 2. 6.
 Buxi plantatio. 10. 3. 11. 9.
 Buxus quibus locis gaudeat. *ibid.*

C

- Cæcias ventus. 1. 11.
 Calacanthum. 13. 4.
 Calamintha herba. 2. 5. 30.
 Calami Indici. 2. 6.
 Calamus natatilis. 2. 10.
 Calcantium uvas officium. 6. 11.
 Calculos apium ejicit. 12. 23.
 Caliginem oculorum ruta solvit. 12. 25.
 Callitrichos herba. 2. 5.
 Calx arenaria & testacea. 2. 27.
 Calymnium mel. 15. 7.
 Cameli fitis patientes. 16. 22.
 Cameli scabiosi medicina. *ibid.*
 Cameli erga matrem & sororem reverentia. *ibid.*
 Cameli Bactrianæ conceptus. *ibid.*
 Camelo cui tuber geminum. *ibid.*
 Camelus patris notas refert. *ibid.*
 Cameli δρομῶνες. *ibid.*
 Camelopardalis. *ibid.*
 Cancris ad quid utiles. 2. 5. 18.
 Cancris quo chelas abjiciunt. 5. 50. 10. 89.
 Caniculæ ortus. 15. 1.
 Caniculæ effectus in singulis signis. 1. 8.
 Caninum stercus ad quod. 5. 49.
 Canis rabidi morsus remedia. 10. 89.
 Canes ne mordeant. 17. 30. 19. 3.
 Canes qui optimi. 15. 1.
 Canis ne aufugiat. 19. 2.
 Canis ut te sequatur. *ibid.*
 Canis scabiosi remedia. *ibid.*
 Cannabis quibus locis gaudeat. 19. 3.
 Cannabis satio. 2. 40.
 Cantharides fugantia. *ibid.*
 Cantharides vites ne vastent. 13. 16.
 Cantheliis præfectorum officium. 5. 49.
 Canum præsagia. 13. 16.
 Canum pastoralium cura. 6. 11.
 Canum prægnantium cura & cibus. 1. 3.
 Canum delectus. 19. 1.
 Canum probatio. *ibid.*
 Canum admissuræ tempus. 19. 3.
 Canum rabiosorum cura. 19. 3.
 Canum pulices & ricinos perdentia. *ibid.*
 Capparis. 2. 39.
 Capitis dolorem tollentia. 9. 1.
 Capitis furfures curans. *ibid.* 12. 25.
 Capitonum piscium inescatio. 12. 15.
 Caprarius qui aptus. 20. 41.
 Cor-

- Caprinorum cornuum vis. 4. 2.
 Caprificus omnem arborem fusci-
 pit. 10. 76.
 Capræ cur ocimo abstineant. 11.
 28.
 Caprinum stercus quale. 12. 4.
 Caprimulgi apibus noxii. 15. 2.
 Capræ quibus locis gaudeant. 18.
 9, 18.
 Capræ quamdiu uterum ferant.
ibid.
 Capra quot pariat. *ibid.*
 Caprarum utilitas. *ibid.*
 Caprarum pilus ad quid. *ibid.*
 Caprarum delectus. *ibid.*
 Capræ semper febricitant. *ibid.*
 Capræ lac multum ut præbeant.
 18. 10.
 Capræ pestilentia ne laborent. 18.
 11.
 Capræ sibimet ipsis medentur. 18.
 18.
 Caricæ ut diu durent. 10. 54.
 Cardiacorum medela. 12. 28.
 Carnabadii semen ad quid. 9. 28.
 Carnium falsura. 19. 9.
 Casei faciendi ratio. 18. 19.
 Caseus ut diu mollis sit. *ibid.*
 Caseus ut integer perduret. *ibid.*
 Caseus quomodo albus maneat.
ibid.
 Caseus ut durabilior sit. *ibid.*
 Casei amari remedium. *ibid.*
 Castaneæ ubi ferendæ. 2. 8.
 Castaneæ Jovis glandes dictæ. *ibid.*
 Castanea quum inferenda. 3. 4.
 Castanea quum plantanda. 3. 3.
 15.
 Castanea in quas arb. inferitur. 10.
 76.
 Catulorum cura & cibus. 19. 1, 2.
 Catulorum educatio. *ibid.*
 Cauponum imposturæ. 7. 7.
 Caucalidum medicinæ. 12. 32.
 Cedro folia non decidunt. 11. 1.
 Cellæ vinariæ descriptio. 6. 2.
 Ceparum plantatio. 12. 31.
 Cepæ ut magnæ sint. *ibid.*
 Cepæ qua terra gaudeant. *ibid.*
 Cepæ ne putrescant. *ibid.*
 Ceparum medicinæ. *ibid.*
 Cera Sardoæ. 6. 5.
 Cera vino nocet. 6. 5. 7. 12.
 Cerasbola femina. 2. 19.
 Cerasus quum inferenda. 3. 4.
 13.
 Cerasa ut sine nucleis sint. 4. 7.
 Ceraso vitis insita. 4. 12.
 Cerasorum plantatio. 10. 3, 41.
 Cerasorum diuturnitas. 10. 42.
 Cerasus quibus locis gaudeat. 10.
 41.
 Cerrorum piscium inescatio. 20.
 35.
 Cervinorum cornuum vis. 2. 18.
 Cervi quid formident. 19. 5.
 Cervi cantu delectantur. *ibid.*
 Cervi spiritu serpentes attrahunt.
ibid.
 Cervix quæ. 19. 2.
 Chamædaphnes plantatio. 10. 3.
 Chamæleo herba. 2. 5.
 Chamitis vitis quando putanda.
 3. 1.
 Charites quæ arbores dictæ. 11. 4.
 Chionomeli quid. 8. 28.
 Chloris vitis qua terra gaudeat.
 5. 2.
 Chœnix vel cabus. 7. 20.
 Cholerae remedium. 12. 13.
 Chytrium mel. 15. 7.
 Cicatrices nigras purgans. 12. 26.
 Ciceris satio. 2. 36.
 Cicer præcox ut sit. *ibid.*
 Cicer viride ne edatur. *ibid.*
 Ciceri nocens orobanche. 2. 43.
 Ciconiæ quo se a vespertilionibus
 tueantur. 15. 1.
 Ciconiæ ventriculus ad quid. 18.
 11.
 Cimices necantia. 13. 14.
 Cinaræ quando plantandæ. 12. 39.

- Cin. odoratæ ut sint. *ibid.*
 Cinaræ sine spinis quomodo. *ibid.*
 Cinaræ laurinæ ut sint. *ibid.*
 Cinaræ radices muribus gratissimæ. *ibid.*
 Cinaras mures ne lædant. *ibid.*
 Cinaræ ut dulces sint. *ibid.*
 Cinis ficulnus ad quid. 5. 33.
 Cineris usus ad olera. 12. 4.
 Cinis quercinus ad quid. 13. 4.
 Circe Latini Regis mater. 11. 2.
 Circi, accipitris genus. 15. 1.
 Circulus Læteus unde dictus. 11. 19.
 Cissi adolescentis fabula. 11. 29.
 Citrearum arborum cura. 3. 13.
 Citrii plantatio. 10. 3, 8.
 Citrii plantandi tempus. 10. 7.
 Citriorum cura. *ibid.*
 Citrium ut magnum fiat. *ibid.*
 Citrii inferendi ratio. *ibid.* 10. 76.
 Citreæ arbores sub porticibus. 10. 7.
 Citrium ut rubrum fit. *ibid.* 10. 7.
 Citrium ut quaslibet animalium formas referat. 10. 9.
 Citria ut diu durent. 10. 10.
 Citrium in quam arb. inferatur. 10. 76.
 Citrio folia non decidunt. 11. 1.
 Cydoniarum plantatio. 10. 26.
 Cydonium ut varias referat formas. 10. 27.
 Cydonia ut diu durent. 10. 28.
 Cydonium omnem arborem suscipit. 10. 76.
 Cyparissi folia ad quid. 2. 18.
 Cyperus herba qualis. 2. 6.
 Cyrenaicus succus ad quid. 5. 48.
 Cytisi plantatio. 10. 3.
 Cytisus apibus gratissimus. 15. 2.
 Coccymelum quid. 10. 73.
 Codimentum herba quum ferenda. 12. 1.
 Cœli regiones. 5. 4.
 Cœliacorum remedium. 12. 38.
 Coi vini præparatio. 8. 24.
 Coli præparatio. 7. 37.
 Collum quid. 19. 2.
 Coloris animalium inductio. 16. 21.
 Colocynthidis radices ad quid. 5. 33.
 Columbinum stercus quale. 2. 21. 5. 26.
 Columbarum cura. 14. 1.
 Columbarum utilitas. *ibid.*
 Columbarum fœcunditas. *ibid.*
 Columbæ quibus cibis gaudeant. *ibid.*
 Columbæ ne evolent prohibendæ. *ibid.*
 Columbæ ne fugiant. 14. 2.
 Columbæ ut fœtus ament. *ibid.*
 Columbæ ut peregrinas secum adducant. 14. 3.
 Columbis feles ne noceant. 14. 4.
 Columbarium serpentes ne accedant. 14. 5.
 Columbarii constructio. 14. 6.
 Columbarii forma nova. *ibid.*
 Columbarii *καθ' ἑκτὴς*. *ibid.*
 Colymphatus herba. 2. 4.
 Comitialis morbi remedia. 12. 12. 25.
 Comodiani fatio & transplantatio. 12. 1.
 Conceptus equarum qui inutiles. 16. 1.
 Concoctioni utilia. 12. 30, 32.
 Condiendi vina ratio. 7. 13.
 Conditæ præparatio. 8. 31.
 Conditura *Panacea* quæ. 7. 13.
 Contra-

- Contrariorum appetent. est in seminibus & terra. 2. 17.
 Contusis medela. 12. 12.
 Conyza. 2. 4.
 Conyza frumento substernenda. 2. 27.
 Conyzites. 8. 10.
 Coracinus piscis formicas dispellit. 13. 10.
 Coracini pisces. 20. 7.
 Corallium contusum ad quid. 2. 5.
 Coralli mira vis. 15. 1.
 Corcyra vitis qua terra gaudeat. 5. 2.
 Coriandri satio & transplantatio. 12. 1.
 Corneus cuneus ad quid. 10. 87.
 Cornicis prognostica. 1. 3.
 Cornices ad quid verbenaca utuntur. 15. 1.
 Coronæ ex oleastro factæ. 9. 1.
 Corvorum prognostica. 1. 3.
 Corvi ad quod vitice utantur. 15. 1.
 Corymbi hederæ ut decori sint. 11. 30.
 Corymbi hederæ nigræ ad quod utiles. *ibid.*
 Costi plantatio. 11. 27.
 Cotoneorum plantatio. 10. 3.
 Cotonea in quam arb. inferantur. 10. 76.
 Coturnices quomodo saginentur. 14. 24.
 Coturnices veratro vescuntur. *ibid.*
 Crambasparagi satio. 12. 1.
 Croci plantatio. 11. 26.
 Croci collectio & cura. *ibid.*
 Croci compositio. *ibid.*
 Cucumeris sylvestris succus ad quid. 12. 7.
 Cucumeres ut sine seminibus nascantur. 12. 19.
 Cucum. præcoces ut sint. *ibid.*
 Cucum. longi ut sint. *ibid.*
 Cucum. variis formis. *ibid.*
 Cucumerum feminis usus. *ibid.*
 Cucumerum pulices necantia. *ibid.*
 Cucumeres ne sint aquosi. *ibid.*
 Cucum. servatio. *ibid.*
 Cucumeres ut magni sint. *ibid.*
 Cucumerariis contrarium. 12. 20.
 Cucumis sylvestris apibus noxius. 15. 2.
 Cucurbitæ semina ne habeant. 12. 19.
 Cucurbitæ ut præcoces sint. *ibid.*
 Cucurbitarum medicina. *ibid.*
 Cucurbitæ quomodo servantur. *ibid.*
 Cucurbitæ magnæ ut sint. *ibid.*
 Culices perdentia & fugantia. 13. 11.
 Culturæ modus. 5. 19.
 Cupressus ubi plantanda. 11. 5.
 Cupressi folia non decidunt. 11. 1.
 Cupressi fabula. 11. 4.
 Cupressi *καλεις* dictæ. *ibid.*
 Cupressi quæ, & cujus filia. *ibid.*
 Cupressi satio. 11. 5.
 Cupressi semen quando colligendum. *ibid.*
 Cupressus quibus locis gaudeat. *ibid.*
-
- D
- Æmones lauro fugantur. 11. 2.
 Damascenorum plantatio. 10. 39.
 Damascena ut diutius servantur. 10. 40.
 Damascena in quas arb. inferantur. 10. 76.
 Daphne cujus filia. 11. 2.
 Daphne ab Apolline amata. *ibid.*
 Daphne in laurum mutata. *ibid.*
 Daphne Romana. *ibid.*
 Daphnites. 8. 8.
 Dauci satio. 12. 1.
 Decembri mense quid agend. & ferend. 3. 15. 12. 1.
Δειν quid. 19. 2.
 Delphini ortus. 1. 9. 17. 10.
 Democriti de Apibus gignendis sententia. 15. 2.
 Dendrogalenum vinum. 5. 2.
 Dendrolibani fabula. 11. 15.
 Dendrolibani coronæ Diis gratæ. *ibid.*
 Dendrolibani plantatio. 10. 16.
 Denti-

Dentibus nocent raphani.	12. 22.	put, oculi, nares, collum, pe-
Dentes solidipedum anim. ætatis		ctus, humeri, &c. --- <i>ibid.</i> & 2.
indices.	16. 1.	Equini pulli quando mansuefacien-
Dentium doloris medela.	12. 27.	di. <i>ibid.</i>
Dicardii Phrygiatici satio.	12. 1.	Equini pulli quando domandi. <i>ibid.</i>
Dicardion marulion feritur.	<i>ibid.</i>	Equorum ætas quomodo dignosca-
Dies illunes.	1. 13.	tur. <i>ibid.</i>
Διζύγια quid.	2. 23.	Equi heterophthalmi quales. 16. 2.
Doliorum cura.	3. 5.	Equi albi tantum Platoni proban-
Dolia quum & quomodo siccanda.		tur. <i>ibid.</i>
	3. 11.	Equus puniceus probatur. <i>ibid.</i>
Dolia quomodo collocanda.	6. 2.	Equi macilenti remedium. 16. 3.
Doliorum structura.	6. 3.	Equi fastidientis medela. <i>ibid.</i>
Dolia vetera vino nocent.	<i>ibid.</i>	Equi stranguriæ medela. <i>ibid.</i> 16. 3.
Dolia quæ præstantiora.	<i>ibid.</i>	
Dolia quum picanda.	6. 4.	
Doliorum illitio.	6. 9.	Equi febricitantis medela. 16. 4.
Dolia quum aperienda.	7. 5.	Equorum sanguinis fluxui meden-
Domini præsentia agris quantum		tia. <i>ibid.</i>
profit.	2. 1.	Equi lippientis remedium. 16. 5.
Domorum ædificandarum ratio.		Equorum albugini medentia. 16. 6.
	2. 3.	Equorum nervis medentia. 16. 7.
Drosallis vitis.	5. 17.	Equorum alvi profluvio medentia.

E

E Beni ramentorum vis.	15. 1.	Equi torminosi remedia. 16. 9.
Ebrietati contraria.	7. 31.	Equi vertiginosi remedia. <i>ibid.</i>
	12. 17.	Equi pulmonis vitiiis medentia.
Ebrii qui facile fiant.	7. 34.	
Electrum paleas attrahit.	15. 1.	Equorum tussi medentia. 16. 11.
Echinus quid in gallinis.	18. 19.	Equorum ignoto morbo meden-
Elephas quo mansuefiat, quid ex-		tia. 16. 12.
horreat.	15. 1.	Equi sanguinem mingentis remed.
Elæostaphylus.	9. 14. 10. 76.	
Enthadii satio.	12. 1.	Equorum ulceribus & inflamma-
Ephemeris villico necessaria.	2. 45.	tionibus medentia. 16. 15, 16.
Equarum ætas.	16. 1.	Equorum articulis medentia. 16. 17.
Equabus saliendo aptum tempus.	<i>ibid.</i>	Equis scabiosis medentia. 16. 18.
		Equo, hirudine devorata, meden-
Equa quot menses uterum gestet.	<i>ibid.</i>	tia. 16. 19.
		Equi a scorpio & reptilibus icti me-
Equæ potius ab asinis incundæ.	<i>ibid.</i>	dela. 16. 20.
		Erithacus in phœnicurum vertitur.
Equi quo obtorpescent.	15. 1.	
Equi admissarii cura.	16. 1.	Erucæ rosarum pruinam avertunt.
Equos ad venerem stimulant. <i>ibid.</i>		
Equi generosi signa, quale sit ca-		5. 30.
		Erucæ vites ne lædant. 5. 48.
		Erucæ satio. 12. 1.
		Erucæ olera ne lædant. 12. 8.
		Erucæ arbores ne lædant. <i>ibid.</i>

Erucas necantia.	<i>ibid.</i>	Fici præcoces ut sint & alvum sol-	
Erucae herbæ vis.	12. 10.	vant.	10. 51.
Eruca in quid transit.	15. 1.	Ficus Theriaca.	<i>ibid.</i>
Erucae fici mut. in cantharidas.	<i>ibid.</i>	Ficus in quas arbores inferenda.	10. 52, 76.
Erucae medicinæ.	12. 26.	Fici ut albæ & rubræ sint.	10. 53.
Ervum plantis admiscenduna.	5. 9.	Ficus aridæ ne putrescant.	10. 54.
Erysipelas sanantia.	12. 23, 40.	Ficus immaturæ ne decidant.	10. 55.
Etesiaæ venti.	1. 12.		

F

F aba quando ferenda.	3. 15.	Figuli in agris necessarii.	2. 49.
Fabæ qua terra ferendæ.	2. 13.	Figularis terra qualis.	6. 3.
Fabæ ferendæ ratio.	2. 35.	Filix quando eradicanda.	3. 10.
Fabæ ventosæ.	<i>ibid.</i>	Flagellatis utilia.	12. 22, 26.
Fabis abstinendum.	<i>ibid.</i>	Fænum quando secandum.	3. 6.
Fabæ quomodo illæfæ ferventur.	<i>ibid.</i>	Fænum Græcum ad quid.	7. 12.
Fabæ quibus locis gaudeant.	2. 40.	Fænum Græcum quando ferendum.	12. 1.
Fabri ferr. & lign. agricolis neces-	2. 49.	Fætus perdens.	12. 25.
farii.	2. 49.	Fons in Heraclea Ponti.	2. 6.
Farina ut duret.	2. 31.	Fontes quum maxime augeantur.	<i>ibid.</i>
Favonius spirare quum incipit.	1. 1.	Formicæ semina & fruges ne at-	2. 29. 13. 10.
Favi quales eximendi.	15. 4.	tingant.	
Favorum vindemia quando.	15. 5.	Formicæ quo fugentur.	13. 10.
Febris quartanæ remedia.	12. 22, 32.	Formicæ aream ne ingrediantur.	<i>ibid.</i>
Februario mense quid agend. &	3. 2.	Formicas necantia.	<i>ibid.</i>
ferend.	3. 2.	Formicæ mel & plantas ne con-	<i>ibid.</i>
Fellis taurini vis.	10. 90.	tingant.	<i>ibid.</i>
Fœminarum affectus occultos si-	12. 12.	Formicarum pium officium.	<i>ibid.</i>
stens.	12. 12.	Formicarum ingenium.	15. 1.
Fermenti succedanea.	2. 33.	Fornaces quales esse oportet.	2. 3.
Fertilitatis prognosticon.	12. 37.	Fossæ quum præparandæ.	3. 11.
Ficedula mut. in melancoryphum.	15. 1.	Fossionis terræ modus.	5. 19.
Ficus quando inferenda.	3. 4.	Fossionis vitium tempus.	5. 25.
Ficus quando transferendæ.	<i>ibid.</i>	Fraxinus humidis gaudet locis.	2. 8.
Ficus quando inoculanda.	3. 6.	Fraxinus quando plantanda.	3. 13.
Ficus quando decerpendæ.	3. 11.	Frumentum ubi & quando seren-	2. 12, 14.
Ficus vitibus incommoda.	4. 1.	dum.	
Fici plantatio.	10. 45.	Frumentum ubi condendum.	2. 27.
Ficum cura.	<i>ibid.</i>	Frumenti diuturnitas.	<i>ibid.</i>
Ficus ut tutæ a vermibus sint.	10. 46.	Frumentum ætate nimia nigrescit.	<i>ibid.</i>
Fici inscriptæ ut sint.	10. 47.	Frumenti probatio.	2. 32.
Ficus fructum ne abjiciat.	10. 48.	Frumenti modius pendit libras XL.	<i>ibid.</i>
Ficus sylvestris ut mansuescat.	10. 49.	Frumentum trimestre quum ferend.	3. 2.
Ficus scabiosæ curatio.	10. 50.		Fru-

Frumentum sitanum, & nigrius
quando ferendum. 3. 3.
Frumentum Alexandrinum quan-
do ferendum. *ibid.*
Frumentum Alexandrinum ad quod.
3. 8.
Fucos tollentia. 15. 9.
Fulgurum prognostica. 1. 3.
Fulgura vina ne pervertant. 7. 11.
Fungorum sub nuce nascentium
usus. 12. 8.
Fungi ut fiant. 12. 41.
Fungi populnei. *ibid.*
Furunculos sanat nasturtium. 12.
27.

G

G Agates lapis ad quod. 15. 1.
Garum ex locustis. 13. 1.
Garum Bithynum. 20. ult.
Gari confectio. *ibid.*
Garum extemporaneum. *ibid.*
Garum *αἰμαδίων*. *ibid.*
Galeritæ quare gramine utantur.
15. 1.

Gallarum prognostica. 1. 3.
Gallarum cuna. 14. 7.
Gallinæ ubi nutriendæ. *ibid.*
Gallarum nidi. *ibid.*
Gallarum cibus. *ibid.*
Gallinis parientibus vinacea non
danda. *ibid.*
Gallinæ ova ne edant. *ibid.*
Gallinæ ut pinguescant. *ibid.*
Gallarum delectus. *ibid.*
Gallinæ quæ nutriendæ. *ibid.*
Gallinæ quot alendæ. *ibid.*
Gallarum incubantium cura. *ibid.*
Gallinis frigus maxime noxium. *ibid.*
Gallini Monofiri quæ. *ibid.*
Gallinæ ova magna ut pariant. 14. 11.
Gallinæ gravedinosæ ne fiant. 14. 12.
Gallinæ vertiginosæ ut fiant. 14. 13.
Gallinæ ne abortiant. 14. 14.
Gallarum variæ medelæ. 14. 17.
Gallarum oculos curantia. *ibid.*
Gallarum alvi profluvio meden-
tia. *ibid.*

Gallarum pediculis medentia. *ibid.*
Gallarum gravedinis remedium.
ibid.
Galli quot habendi. 14. 7.
Gallorum delectus, & qui optimi.
14. 16.
Gallorum cibus. *ibid.*
Glacies vites ne lædat. 5. 30.
Glans plantis admiscenda. 5. 9.
Glaucorum piscium inescatio. 20.
20, 39.
Glechonites. 8. 7.
Gongylasparagi satio. 12. 1.
Gordatus locus. 2. 23.
Gorphia quæ. 9. 5.
Graculorum prognostica. 1. 3.
Graculi quo fugentur. 14. 25.
Grossi quum in ficis suspendendæ.
3. 6.

Grossonum amuletum. 10. 48.
Gruum prognostica. 1. 3.
Gypsationis ratio. 6. 18.
Gypsa in vino vis. 7. 12.

H

H Arpæ qua herba utantur. 15. 1.
Harundines quum plantandæ.
3. 2.
Harundineta quando circumfodi-
enda. 3. 6.
Harundo quum eradicanda. 3. 10.
Harundinum plantandarum ratio.
5. 53.
Harundines quibus locis gaudeant.
ibid.
Harund. plantand. & secandarum
tempus. *ibid.*
Hederæ plantatio. 11. 30.
Hedera quare Baccho sacra. 11. 29.
Hedera aqua gaudet. 11. 30.
Hedera nigra ut alba fiat. *ibid.*
Ἡλίου. 10. 5.
Heliotropium. 2. 5.
Hepaticos facit ocimum. 11. 28.
Hepaticos sanantia. 12. 12, 28.
Heraclea Ponti urbs. 2. 6.
Hercules quomodo immortalis fa-
ctus. 11. 19.
L 1 2 Hesiodi

- Hesiōdi de vino sententia. 7. 6.
 Hippuris herba. 2. 5, 6.
 Hippuris vitis. 5. 31.
 Hirci præstantes qui. 18. 9.
 Hircorum admissuræ tempus. *ibid.*
 Hircus ne fugiat. 15. 1.
 Hirundinum prognostica. 1. 3.
 Hirundines quo se a blattis tueantur. 15. 1.
 Hirudines tollens. 13. 14.
 Hispanicum oleum. 9. 26.
 Holoschœnus. 2. 6.
 Homeri de salice versus. 11. 13.
 Hordeum ubi & quum ferendum. 2. 12, 13, 14.
 Hordeum quale ferendum. 2. 16.
 Hordeum ætate amarescit. 2. 30.
 Hordeum quomodo diu servetur. *ibid.*
 Hordeo nocet ægilops. 2. 43.
 Hordeum tenue ubi ferendum. 3. 3.
 Horreum. 2. 27.
 Hortensium plantarum ordo. 10. 1.
 Horti structura. *ibid.* 12. 2.
 Hortus hyemalis & æstivus. 12. 5.
 Hortus ut floridus fiat. 12. 6.
 Hyænx pellis ad quid. 2. 18.
 Hyæna canis umbra terretur. 15. 1.
 Hyæna unde aggredienda. *ibid.*
 Hyænx linguæ vis. *ibid.*
 Hydri in viperam mutatio. *ibid.*
 Hydromelitis compositio. 8. 28.
 Hydropicis medens. 12. 38.
 Hyemis initium & finis. 1. 1.
 Hyemis longioris prænotiones. 1. 4.
 Hyslopites. 8. 15.

I

- I**anuario mense quid agendum. 3. 1.
 Ianuario mense quare non seminandum. *ibid.*
 Ianuario mense quid ferendum. 12. 1.
 Iapyx ventus. 1. 11.
 Ictericis medetur brassica. 12. 17.
 Jejunos vinum ne gustet. 7. 7.
 Illici folia non decidunt. 11. 1.

- Illicis plantatio & prognostica. 11. 14.
 1. 4.
 Impetigines sanantia. 12. 15, 17, 38.
 Impluvium quid. 4. 3.
 Inescatio universalis. 20. 26.
 Infolatio. 10. 75.
 Infoliationi imber inimicus. *ibid.*
 Inoculatio. 10. 75.
 Inoculationis tempus & modus. 10. 77. 3. 4.
 Inferenda quæ sint Jan. mense. 3. 1.
 Infitionis ratio. 3. 3. 10. 75.
 Infitionis vitium ratio. 4. 12.
 Infitionis tempus. 4. 12. 10. 75.
 Infitio per terebrationem. 4. 13.
 Infitio commodior plantatione. 10. 1.
 Infitionis modi quot. 10. 75.
 Infitionis nomina. *ibid.*
 Infitioni imber commodus. *ibid.*
 Intybi medicinæ. 12. 28.
 Intybi satio & transplantatio. 12. 1.
 Jovis in singulis signis effectus. 1. 12.
 Io in vaccam. 11. 22.
 Io Dea facta. *ibid.*
 Ipes unde, & vitibus infesti. 5. ult.
 Iridis prognostica. 1. 3.
 Iridis Illyricæ plantatio. 11. 21.
 Ischiadicis remedium. 12. 12.
 Jubæ regis de apibus gignendis sententia. 15. 2.
 Juba quid. 19. 6.
 Jugum vitium quid. 5. 29.
 Julio mense quid agendum. 3. 10.
 Julio mense quid ferendum. 12. 1.
 Juncus quum eradicandus. 3. 10.
 Juncus unguentarius. 6. 2.
 Junio quid agendum & ferendum. 3. 6. 12. 1.
 Junipero folia non decidunt. 11. 1.

L

- L**acedæmoniorum vini cura. 7. 4.
 Lacertæ apibus noxiæ. 15. 2.
 Laconica testa. 14. 11.
 Lactis

- Lactis copiam facientia. 12. 22.
 18. 12.
 Lac cohibet apium. 12. 23.
 Lactis coagulationi contrarium. 12. 24.
 Lactis duratio. 18. 19.
 Lactis probatio, an aquam habeat. 18. 20.
 Lactucæ satio & transplantatio. 12. 1.
 Lactucæ natura. 12. 13.
 Lactuca quibus utilis. *ibid.*
 Lactuca quare Εὐρύς dicta. *ibid.*
 Lactucæ albæ ut sint. *ibid.*
 Lactucæ agrestis medicinæ. *ibid.*
 Lactucæ succus ad quid. *ibid.*
 Lactucarum effectus. *ibid.*
 Lactucæ sessiles ut sint. *ibid.*
 Lactuca ebrietati obstat. *ibid.*
 Lactuca odorata ut sit. *ibid.*
 Lactucæ semen ad quid. *ibid.*
 Lactuca multiplex ut fiat. 12. 14.
 Lacus torcularis qualis. 6. 1.
 Ladon fluvius. 11. 2.
 Lanæ albæ vis. 13. 10.
 Lapathi sylvestris medicinæ. 12. 38.
 Lapis Porinus. 7. 12.
 Lapides quare agris noxii. 5. 19.
 Laferis cremor ad quid. 2. 33.
 Laterum doloris remedium. 12. 29.
 Latinus Circes filius. 11. 2.
 Lauri fertilis folia ad quid. 2. 30.
 Lauri plantatio. 10. 3.
 Laurus in quas inferatur. 10. 76.
 11. 3.
 Lauro folia non decidunt. 11. 1.
 Lauri fabula. 11. 2.
 Laurus vaticinii signum. *ibid.*
 Laurus quare Sophrone dicta. *ibid.*
 Laurus cur Apollini sacra. *ibid.*
 Lauri vis. *ibid.*
 Laurus salubris. *ibid.*
 Lauri folia quare Magistratibus dabantur. *ibid.*
 Lauri baccæ quando colligendæ. 11. 3.
 Laurus quando serenda. 11. 3.
 Laurus boni genii planta. *ibid.*
 Legumina ubi serenda. 2. 12. 40.
 Legumina ut facile coquantur. 10. 41.
 Lemnia rubrica ad quid. 10. 90.
 Lentis fatæ commodum. 2. 18.
 Lens ne putrescat. 2. 37.
 Lens Ægyptia. *ibid.*
 Lenti nocens. 2. 43.
 Lentigines sanantia. 12. 22, 26, 30.
 Lentisco folia non defluunt. 11. 1.
 Lentiscus quibus locis gaudeat. 11. 12.
 Lentisci plantatio. *ibid.*
 Lentiscus trifera arbor. *ibid.*
 Lentisci flos ad quid. 15. 5.
 Leo herba leguminibus noxia. 2. 42.
 Leo herba ne in agris proveniat. *ibid.*
 Leo quo obstupefcat. 15. 1.
 Leo gallum fugit. *ibid.*
 Leporibus utraque est natura. 19. 4.
 Leporam sanantia. 12. 17, 38.
 Lethargicos quid faciat. 11. 28.
 Leucothracia vitis qualis. 5. 17.
 Libani adolescentis in plantam mutationis. 11. 15.
 Liburnicum oleum. 9. 27.
 Lichenum medela. 12. 12.
 Ligna quando cædenda. 1. 6.
 3. 1, 10, 15.
 Lillii fabula. 11. 19.
 Lilia purpurea ut fiant. 11. 20.
 Lilia per annum recentia quomodo mancant. *ibid.*
 Lilia diversicoloria ut sint. *ibid.*
 Linum quibus locis gaudeat. 2. 40.
 Linum quando serendum. *ibid.*
 Lippitudinis remedium. 12. 33.
 Loca quæ salubria. 2. 3.
 Locorum mutatio feminibus prodest. 2. 17.
 Locorum vitiferorum differentia. 7. 1.
 Locustas arcentia. 13. 1.
 Locustarum piscium inescatio. 20. 44.
 Lolium quibus noceat. 2. 43.
 Lolium

- Lolium ad quid, 10. 87.
 Loræ faciendæ ratio. 6. 13.
 Lucernarum prognostica. 1. 3.
 Lumbricos pellentia. 12. 27. 30.
 Lunæ prognostica. 1. 3.
 Lunæ quartæ observatio. *ibid.*
 Lunæ observationes. 1. 6. 7.
 Luna quando sub terra. 1. 7.
 Lunæ & solis observatio. 1. 13.
 Luna crescente non stercorandi a-
 gri. 2. 21.
 Lunæ observatio ad plantandas vi-
 tes. 5. 10.
 Luna observanda est in vindemia. 5. 46.
 Lunæ effectus in uvas. 7. 1.
 Lunaris in plantatione observatio. 10. 2.
 Lupinum cum sole circumagitur. 2. 39.
 Lupina quomodo dulcia fiant. *ibid.*
 Lupini medicinæ. *ibid.*
 Lupinum quomodo ferendum. *ibid.*
 Lupini fossio. 3. 5.
 Luporum prognostica. 1. 3.
 Luporum capiendorum ratio. 18. 14.
 Lupo scilla contraria. 15. 1.
 Lupus voce privat hominem. *ibid.*
 Lupus ab homine prius visus debi-
 lior factus. *ibid.*
 Lupi pisces. 18. 14.
 Luxatis medetur malva. 12. 12.
 Lycurgus vite vinctus. 12. 17.
 Lyre occasus quando. 1. 14.
-
- M
- Macularum faciei medela. 12. 26.
 Maio mense quid agendum & fe-
 rend. 3. 5. 12. 1.
 Mala hyberna quando decerpenda. 3. 13.
 Malorum servandorū ratio. 4. ult.
 Malorum plantatio, & tempus plan-
 tandi. 10. 18.
 Malorum cura. *ibid.*
 Malus ut fertilis fit. *ibid.*
- Mala ut rubra fiant. *ibid.* 10. 76.
 Malorum insitio. *ibid.* 10. 20.
 Mala ut durent. 10. 21.
 Mala hyemalia ut ferventur. *ibid.*
 Mala quibus inferantur. 10. 76.
 Malagma ad equorum articulos. 16. 17.
 Malvæ medicinæ. 12. 12.
 Malvæ succus ad quod. *ibid.*
 Manus sinistra vis. 13. 8.
 Marathrites. 8. 9.
 Maratonymum prædium. 5. 6. 10. 2.
 Mare cur falsum. 2. 6.
 Maritima loca quibus apta. 5. 5.
 Marius Maximus. 9. 14.
 Mars zelotypus. 11. 17.
 Martio mense quid agendum, & fe-
 rendum. 1. 3. 12. 1.
 Marulii satio & transplantatio. 12. 1.
 Medica quum stercoranda & seren-
 da. 3. 1, 2.
 Medicus agricolis necessarius. 2. 47.
 Melancoryphus avis quando. 15. 1.
 Melancoryphus in ficedulam. *ibid.*
 Melanurorum piscium inescatio. 20. 40, 45.
 Melcæ præparatio. 18. 21.
 Melilotus herba. 2. 5.
 Melimela poma. 10. 20. 76.
 Melitte herba. 15. 5.
 Mel vitiosum facientia. 15. 2.
 Mellis vindemiæ tempus. 15. 5.
 Mellis vindemiator ne pungatur. 15. 6.
 Mel optimum quod. 15. 7.
 Mel Atticum. *ibid.*
 Mel Hymettium. *ibid.*
 Mel Hyblæum. *ibid.*
 Mel Acramaumorium. *ibid.*
 Mel Chytrium. *ibid.*
 Mel Calymnium. *ibid.*
 Mel quod coquendum. *ibid.*
 Mel crudum. *ibid.*
 Mellis utilitas. *ibid.*
 Mel adulteratum quod fit. *ibid.*
 Mel insanos faciens quod. 15. 9.
 Mel ex buxo quale. *ibid.*
 Melo-

- Melopeponum consideratio. 12. 20.
 Melopepones rosas ut oleant. *ibid.*
 Mensibus singulis quid agendum
 agricolis. 3. 1.
 Menstrui vis. 12. 8, 20, 25.
 Mentæ consideratio. 12. 24.
 Menta herba inutilis. *ibid.*
 Mentem acuens. 12. 27.
 Mespili plantatio. 10. 3, 71.
 Messis tempus. 2. 25.
 Mestocalami qui. 2. 6.
 Milii consideratio. 2. 38.
 Milium qua terra gaudeat. *ibid.*
 Milium ubi ferendum. 3. 3.
 Milii naturalis virtus. 14. 24.
 Milii decoctum ad quod. *ibid.*
 Misod~~α~~λον herba. 11. 28.
 Molochii transplantatio. 12. 1.
 Monofiri gallinæ Ægyptiæ. 14. 7.
 Monofiri gallinæ quot dies incu-
 bent. *ibid.*
 Montes qui aquosiores. 2. 6.
 Montes sylvestri in agris utiles.
 2. 8.
 Morbi sacri amuletum. 11. 2.
 Morbum Regium sanantia. 12. 22.
 Morbi animalium ignoti cura. 17.
 14.
 Mori plantatio. 10. 3.
 Mororum consideratio. 10. 69.
 Mora ut alba sint. *ibid.* & 76.
 Mora ut diu durent. *ibid.* 10. 70.
 Mori insitio. *ibid.*
 Morus quibus inferatur. 10. 76.
 Moribus medens. 12. 29.
 Mugilum marinorum inescatio.
 20. 15, 16, 17, 30, 41.
 Mullorum piscium inescatio. 20. 19.
 Mulsi vini consideratio. 8. 25.
 Murium prognostica. 1. 3.
 Muris aranei morsus sanans. 12.
 17.
 Mures necantia. 13. 4.
 Mures fugantia. *ibid.*
 Mures ut excæcentur. *ibid.*
 Mures congregantia. *ibid.*
 Mures aruales necantia. 13. 5.
 Murænarum inescatio. 20. 21.
 Muria stillata. 20. ult.
 Muscarum prognostica. 1. 3.
 Muscas necantia. 13. 12.
 Muscæ ne ad nos accedant. *ibid.*
 Muscas fugantia. *ibid.*
 Muscas congregantia. *ibid.*
 Muscæ boves ne infestent. *ibid.* &
 17. 11.
 Mustelas necantia. 13. 3.
 Mustelas fugantia. *ibid.*
 Musti spuma pro fermento. 2. 33.
 Musti purgatio quando. 3. 15. &
 6. 12.
 Musti in doliis condendi ratio. 6. 12.
 Musti cura. *ibid.*
 Mustum ne efferveat. 6. 14.
 Mustum ut purum fiat. 6. 15.
 Mustum ut toto anno habeas. 6. 16.
 Mustum an aquam habeat. 6. 17.
 & 7. 8.
 Musto acescenti quomodo succur-
 rendum. 7. 12.
 Mutatio locorum quomodo facien-
 da. 2. 48.
 Myops. i. e. Tabanus. 17. 7.
 Myrapia. 10. 76.
 Myricæ humidis gaudent locis. 2. 8.
 Myrsitis vitis qualis. 5. 2.
 Myrsine puella quæ. 11. 6.
 Myrsines in myrtum mutatio. *ibid.*
 Myrsine Minervæ grata. *ibid.*
 Myrtea uva qualis. 4. 4.
 Myrtus quando a talea plantanda.
 3. 4.
 Myrti plantatio. 10. 3.
 Myrtus quibus inferatur. 10. 76.
 Myrto folia non decidunt. 11. 1.
 Myrti fabula. 11. 6.
 Myrtus ubi plantanda. 11. 7.
 Myrti plantatio. *ibid.*
 Myrti per scytalas plantatio. *ibid.*
 Myrti inversæ plantatio. *ibid.*
 Myrtus quo riganda. *ibid.*
 Myrtus ut sine nucleis fiat. *ibid.*
 Myrti insitio. *ibid.*
 Myrti baccarum diuturnitas. 11. 8.
 Myrti baccæ ad quid. 14. 24.

N

N Arcissi fabula. 11. 24.
 Narcissus sui amore captus. *ib.*
 Narcissus in florem. *ibid.*
 Narcissi plantatio. 11. 25.
 Narcissi flos qualis. *ibid.*
 Nassis injicienda. 20. 28.
 Nassarum inescatio. 20. 29.
 Nasturtii satio. 12. 1.
 Nasturtii medicina. 12. 27.
 Nasturtii succus ad quid. *ibid.*
 Nephriticos sanantia. 12. 30. 32.
 Nitrum cum leguminibus quare ferendum. 2. 39.
 Nitrum Alexandrinum. 6. 16.
 Noctis effectus in uvas. 7. 1.
 Noctux prognostica. 1. 2.
 Novale quando arandum. 3. 3.
 Novembri mense quid agendum. 3. 14.
 Novembri mense quid ferendum. 12. 1.
 Nuces quando decutiendæ. 3. 12.
 Nuces quando reponendæ. *ibid.*
 Nucis parvæ plantatio. 10. 3.
 Nucum plantandarum tempus. 10. 64.
 Nucum cura. *ibid.*
 Nux quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Nucum plantatio qualis. *ibid.*
 Nucum ut cortex tener fit. *ibid.*
 Nucis insitio. 10. 65.
 Nucis insitio per carnem. *ibid.*
 Nuces nudæ ut fint. 10. 66.
 Nuces ut exarescant. 10. 67.
 Nucis Ponticæ plantatio. 10. 68.
 Numidicarum avium educatio. 14. 19.
 Nux Pontica quibus gaudeat locis. *ibid.*
 Nux Regia quæ. 10. 73.
 Nux Pontica quæ. *ibid.*
 Nux in quam inseratur. 10. 76.

O

O Ccasus stellarum. 1. 9.
 Ocimi consideratio. 11. 28.
 Ocimum insanos homines facit. *ibid.*
 Ocimi malignitas. *ibid.*
 Ocimum inutile. *ibid.*

Ocimum scorpios gignit. *ibid.*
 Ocimum mulieribus infestum. *ibid.*
 Ocimum electro contrarium. 15. 1.
 Octobri mense quid agendum. 3. 13.
 Octobri mense quid ferendum. 12. 1.
 Oculorum morbis utile. 12. 17.
 Odoratum vinum facientia. 7. 20.
 Oenantes consideratio. 5. 51. & 7. 20.
 Oenomeli. 8. 24.
 Oenomeli ex Musto. 8. 25.
 Oenoptæ qui. 7. 7.
 Oestros fugantia. 17. 7.
 Oestrus boves ne infestet. *ibid.*
 Oleæ quando plantandæ. 3. 4.
 Oleæ quando purgandæ. *ibid.* 3. 5. & 9. 9.
 Olearum inoculatio quando. *ibid.*
 Olea quando in hortis plantanda. 3. 13.
 Oleæ quando putandæ. 3. 15.
 Oleæ fabula. 9. 1.
 Olearum plantatio. 9. 2. & 10. 3.
 Olearum cura. *ibid.*
 Oleæ præstantia. *ibid.*
 Oleæ præcipuus usus. *ibid.*
 Oleæ folia solstitium prænunciant. *ibid.*
 Oleæ fertilis signa. *ibid.*
 Oleæ puritas. *ibid.*
 Olea a quibus stringenda. *ibid.*
 Olea Anazarbi fertilissima. *ibid.*
 Oleis aer qui commodus. 9. 3.
 Oleis quæ loca commoda. *ibid.*
 Oleæ campestris oleum quale. *ibid.*
 Oleæ plantandæ tempus. 9. 4.
 Oleæ qua terra plantandæ. *ibid.*
 Oleis terræ inutiles. *ibid.*
 Olearum plantarii consideratio. 9. 5.
 Oleæ plantatio per ramos. *ibid.*
 Olearum scrobes quales. 9. 6.
 Olearum plantas quales esse oporteat. 9. 7.
 Olea quomodo fertilis fiat. 9. 8.
 Olearum adularum cura. 9. 9.
 Olearum pastinatio. *ibid.*
 Olea quomodo generosior fiat. 9. 10.
 Olea quomodo florentior fiat. *ibid.*
 Olearum rigatio. *ibid.*
 Olea.

- Olearum sterilium emendatio. *ibid.*
 Olearum cura contra bestias. *ibid.*
 Olearum ægrotantium causa. *ibid.*
 Olearum luxuriantium cura. *ibid.*
 Olearum arefcentium causa. *ibid.*
 Olearum vermium remedia. *ibid.*
 Oleæ plantandæ varii modi. 9. 11.
 Oleæ per codices plantatio. *ibid.*
 Oleæ talearum plantatio. *ibid.*
 Olearum plantatio a truncis. *ibid.*
 Oleæ fructus ne defluat. 9. 12.
 Olearum putatio. 9. 13.
 Oleæ in vitem infitio. 9. 14. & 10. 76.
 Oleæ stercoratio. 9. 15.
 Olearum infitio. 9. 16.
 Oleæ inferendæ tempus. *ibid.*
 Oleas colligendi tempus. 9. 17.
 Oleæ semen in quod degeneret. 10. 86.
 Oleæ folia non defluunt. 11. 1.
 Oleum omphacinum quando faciendum. 3. 13.
 Olei omphacini præparatio. 9. 19.
 Oleum aquam an habeat. 7. 8.
 Oleum stillatum ad quid. 7. 12.
 Oleum *ωμωρεϊκές*. 9. 3.
 Oleum ex quibus fiat. 9. 18.
 Oleum expressum triplex. 9. 19.
 Olei natura quæ. *ibid.*
 Olei odorati confectio. 9. 20.
 Oleum quomodo purum facias. 9. 21.
 Olei rancidi curatio. 9. 22.
 Olei foetidi medela. 9. 23.
 Oleum turbidum quomodo limpium fiat. 9. 24.
 Olei vitati remedia. 9. 25.
 Oleum Hispanico ut simile fiat. 9. 26.
 Oleum Iſtrico simile. 9. 27.
 Olei violarum usus ad quod. 11. 23.
 Olerum plantatio quæ requirat. 12. 2.
 Oleribus quæ terra apta. 12. 3.
 Oleribus quod stercus idoneum. 12. 4.
 Olerū bestiolas necantia. *ibid.* & 12. 7.
 Olera in locis aqua carentibus quomodo haberi possint. 12. 5.
 Oleribus eruca utilissima. 12. 10.
 Olivarum lotio in aqua calida. 9. 17.
 Olivarum colligendarum ratio. 9. 19.
 Olivarum expressio. *ibid.*
 Olivarum condiendarum ratio. 9. 28.
 Olivarum contusarum consideratio. 9. 32.
 Olivæ colymbades. 9. 33.
 Olivarum colymbadum compositio. *ibid.*
 Ome-lysis quid. 18. 19.
 Operariorum numerus qui. 2. 46.
 Operarum mensura. *ibid.*
Ὀπώγε quid. 10. 74.
 Origanum sylvestre ad quod. 2. 29.
 Orionis occasus & ortus. 1. 9.
 Oris odorem facientia. 12. 23.
 Orobanche herba quæ. 2. 42.
 Orobanche quibus noceat. 2. 43.
 Orphei versus de fabis. 2. 35.
 Orphorum piscium inescatio. 20. 20.
 Ortus stellarum. 1. 9.
 Osproleon herba quæ. 2. 42.
 Othles herbæ. 2. 4.
 Ova quot gallinis supponenda. 14. 7.
 Ova gallinis imparia supponenda. *ibid.*
 Ova quæ sterilia. *ibid.*
 Ova quibus gallinis supponenda. *ibid.*
 Ova quæ foecunda, quæ sterilia. *ibid.* & 14. 11.
 Ova sæpe vertenda. *ibid.*
 Ova quare non concutienda. *ibid.*
 Ova inscripta ut fiant. 14. 10.
 Ova magna ut gignantur. 14. 11.
 Ova ut ferventur. *ibid.*
 Ovorum cura. 14. 7.
 Ovorum pavonum cura. 14. 18.
 Ovorum probatio. 14. 7.
 Ovium prognostica. 1. 3.
 Ovium delectus. 18. 1.
 Oves quæ optimæ. *ibid.*
 Ovis cujus sint jucundiores carnes. 15. 1.
 Ovium.

Ovium ætas probata.	<i>ibid.</i>	Palmarum germina.	10. 6.
Oves quamdiu uterum ferant.	<i>ibid.</i>	Palmarum vimina textilia.	<i>ibid.</i>
Ovium cura.	18. 2.	Palmarum folia non decidunt.	11. 1.
Ovilis descriptio.	<i>ibid.</i>	Palmes ἀπώρυξ quomodo plantan-	
Ovibus frigus maxime noxium.	<i>ibid.</i>	<i>ibid.</i>	5. 18.
Ovium pabulum.	<i>ibid.</i>	Palorum usus.	10. 81.
Oves impares sint.	<i>ibid.</i>	Palumbes quo se a blattis tueantur.	15. 1.
Oves ineundi tempus.	18. 3.	Palustrium locorum incommodi-	
Ovicularum cura.	<i>ibid.</i>	<i>ibid.</i>	5. 5.
Oves ut te sequantur.	18. 4.	Pampinatio.	2. 46.
Ovilli foetus color qualis futurus		Pampinatio quando facienda.	3. 6.
<i>ibid.</i>	18. 6.	Pampinatio quid profit.	3. 11.
Oves quando tondendæ.	18. 8.	Pampinationis observatio.	5. 28.
Oves quomodo tondendæ.	<i>ibid.</i>	Pampinatio secunda.	5. 29.
Ovium tonsuræ cura.	<i>ibid.</i>	Pani assatura quantum detrahit.	2. 32.
Oves pestilentia ne laborent.	18. 11.	Panis fine fermento jucundissimus.	2. 33.
Ovium medela.	18. 13.	Panis faciendi consideratio.	<i>ibid.</i>
Ovium ægrotantium cura.	<i>ibid.</i>	Panis fine fermento ad quod.	<i>ibid.</i>
Oves scabies ne invadat.	18. 15.	Panis clibanites.	<i>ibid.</i>
Ovium scabiosarum cura.	<i>ibid.</i>	Panis in furnis coctus.	<i>ibid.</i>
Ovibus pediculosis medentia.	18. 16.	Panis miliarius contra venena.	14. 24.
Ovium ricinis medentia.	<i>ibid.</i>	Panis Dei corona pinea.	11. 10.
Ovium morbis medentia.	18. 17.	Paphlagonia.	5. 2.
Ovium morbi varii.	<i>ibid.</i>	Papulas curantia.	12. 30.
Oxygala.	18. 12.	Parturientibus difficulter utile.	12.
Oxylapathum herba.	2. 5.	Pastinacæ marinæ inescatio.	20. 36.
Oxyschœnus.	18. 18.	Pastinandæ vites quando.	3. 13.

P

Paguri qui.	2. 18.	Pastinandi vites ratio.	5. 20, 26.
Paguri marini ad quod.	5. 50.	Pastinationis observatio.	5. 26.
& 10. 89.		Pavonum ova quot diebus exclu-	
Palatium Daphne cur dictum.		<i>ibid.</i>	14. 7.
<i>ibid.</i>	11. 2.	Pavones ubi alendi.	14. 18.
Palearum nocumenta.	2. 26.	Pavonum delectus.	<i>ibid.</i>
Palearum præstantia.	4. 14.	Pavonum cibus.	<i>ibid.</i>
Palexæ stercoris loco.	5. 26.	Pavonum potus.	<i>ibid.</i>
Palearum usus.	10. 83.	Pavones stantes pariunt.	<i>ibid.</i>
Palexæ fabarum ad quid.	10. 88.	Pavones bis anno pariunt.	<i>ibid.</i>
Palmarum ubi fertiles.	2. 10.	Pavonibus ova quando supponen-	
Palmarum plantatio.	10. 4.	<i>ibid.</i>	<i>ibid.</i>
Palmarum scrobes quales.	<i>ibid.</i>	Pavonum incubatio.	<i>ibid.</i>
Palmarum amor.	<i>ibid.</i>	Pavonum pullorum cura.	<i>ibid.</i>
Palmarum fructus quomodo gene-		Pediculos fugantia.	12. 15.
<i>ibid.</i>	10. 5.	Peganites.	8. 13.

- Πελεζίν herba quæ. 2. 43.
 Perdicum confideratio. 14. 19, 20.
 Perdices calidissimæ. *ibid.*
 Perdices quare libidinosæ. *ibid.*
 Perdicum mares zelotypi. *ibid.*
 Perdicum certamen ob fœminas. *ibid.*
 Perdicum capiendarum ratio. 14. 12.
 Perdices ad quod arundine utantur. 15. 1.
 Persicorum ossa quomodo ferenda. 10. 13.
 Persica inscripta ut nascantur. 10. 14.
 Persica rubra quomodo fiant. 10. 15.
 Persica sine ossè quomodo. 10. 16.
 Perticæ quando cædendæ. 5. 27.
 Perticarum usus. *ibid.*
 Petroselinites. 8. 12.
 Phagrorum inescatio. 20. 32.
 Phalangiorum ictus sanantia. 12. 12.
 Phasiani ova quot diebus excludantur. 14. 7.
 Phasianorum cibus. 14. 19.
 Phasiani quot diebus pinguescant. *ibid.*
 Phocæ pellis ad quid. 1. 14.
 Phœnicurus in erithacum. 15. 1.
 Phrygiatici transplantatio. 12. 1.
 Pthificis medens. 12. 17.
 Πηζαί quare dicta. 2. 6.
 Picandorum vasorum tempus. 6. 4.
 Picatio Italica. 6. 6.
 Picatio præstantissima quæ. *ibid.*
 Picationis præcepta. 6. 7.
 Picationis doliorum alius modus. 6. 8.
 Picis ficcæ emendatio. 6. 5.
 Picis optimæ præparatio. 6. 6.
 Picis probatio. 6. 5.
 Picridii transplantatio. 12. 1.
 Picridis transplantatio. *ibid.*
 Pix quæ optima. *ibid.*
 Pix Idæa qualis. *ibid.*
 Pix Pierica qualis. *ibid.*
 Pix Rhoetea qualis. *ibid.*
 Pix cocta cruda melior. *ibid.*
 Pix sicca liquida melior. *ibid.*
 Pix Brutia quæ. 7. 12.
 Pix Brutia ad quid. *ibid.*
 Pili muliebris suffitus. 5. 48.
 Pilorum defluvium inhibens. 12. 27.
 Pinus quibus locis gaudeat. 2. 8.
 Pinus quando plantanda. 3. 13.
 Pini plantatio. 10. 3. & 11. 11.
 Pino folia non decidere. 11. 1.
 Pini arboris fabula. 11. 10.
 Pinus puella a quibus amata. *ibid.*
 Pini puellæ in arborem mutatio. *ibid.*
 Pinus a Borea perempta. *ibid.*
 Piri plantatio. 10. 3, 22.
 Pirorum cura. *ibid.*
 Pira quibus locis gaudeant. 10. 23.
 Pirorum varia genera. *ibid.*
 Pirorum varia plantatio. *ibid.*
 Pirorum insitio. *ibid.*
 Pirus ut fertilis sit. *ibid.*
 Piri ægræ cura. *ibid.*
 Pira ut rubra sint. 10. 24, 76.
 Pirorum diuturnitas. 10. 25.
 Pirus quibus inferatur. 10. 76.
 Piscinæ confideratio. 20. 1.
 Piscinæ ubi faciendæ. *ibid.*
 Piscium alimenta. *ibid.*
 Pisces ut congregentur. 20. 2.
 Pisces fluviales ut capias. 20. 3.
 Piscium inescatio. 20. 5.
 Piscem ne quis capiat. *ibid.*
 Piscium diversorum nomina. 20. 7.
 Piscium inescationis compositio. 20. 8.
 Piscium fluviatilium inescatio. 20. 10.
 Pisces congregans. 20. 18.
 Piscium magnorum inescatio. 20. 20.
 Piscium omnium inescatio. 20. 24.
 Pisciculorum omnium inescatio. 20. 27.
 Pistaciorum plantatio. 10. 3, 11.
 Pistaciorum ferendorum tempus. 40. 12.

- Pisum qua terra ferendum. 2. 13.
 Pituitæ utilia. 12. 20.
 Plantæ aquas prodentes. 2. 4. 5.
 Plantarum diu servandarum ratio. 5. 8.
 Plantarum hortensium ordo. 10. 1.
 Plantæ quæ optimæ. *ibid.*
 Plantarum cura. 10. 81.
 Plantarum longe petitarum cura. 10. 86.
 Plantas animalia ne lædant. 10. 89.
 Plantago herba. 2. 5.
 Plantandi tempus. 1. 6. & 10. 2.
 Plantaria quando fodienda. 3. 5.
 Plantaria quæ dicantur. 3. 5. & 5. 3.
 Plantaria non riganda. *ibid.*
 Plantationis vitium altitudo. 5. 12.
 Plantatio sarmenti erecti. 5. 9.
 Plantatio autumnalis optima. 10. 2.
 Plantatio verna. *ibid.*
 Plantationis autumnalis ratio. *ibid.*
 Plantationes arborum diversæ. 10. 3.
 Plantatio per semen. *ibid.*
 Plantatio per avulsionem. *ibid.*
 Plantatio per taleam. *ibid.*
 Plantatio quorundam multimoda. *ibid.*
 Platanorum folia quando insolanda. 3. 12.
 Platanorum folia ad quid. *ibid.*
 Platani plantatio. 10. 3.
 Plato quos equos probet. 16. 2.
 Pleiadum ortus & occasus. 1. 1. 9.
 Pluviarum prognostica. 1. 3.
 Podagram sanans. 12. 17.
 Polium herba ad quid. 10. 87.
 Polycloni transplantatio. 12. 1.
 Polycloni satio. *ibid.*
 Polygonus herba ad quod. 17. 5. & 18. 3.
 Polypodis herba vis. 15. 1.
 Polypodium piscium inescatio. 20. 22. 42.
 Polypremnus herba ad quod. 10. 84.
 Polyspermus herba ad quod. 17. 5.
 Poma omnia ut quaslibet animalium formas referant. 10. 9.
 Populi humidis locis gaudent. 2. 8.
 Populus quando plantanda. 3. 13.
 Populi plantatio. 10. 3.
 Populus alba solstitium prænuntiat. 9. 2.
 Porcorum piscium inescatio. 20. 13.
 Porrorum satio quando. 12. 1.
 Porrorum consideratio. 12. 29.
 Porra magna ut fiant. *ibid.*
 Porrorum foetorem tollens. *ibid.*
 Porrorum usus. *ibid.*
 Porriginem curans. 12. 27.
 Portulacæ medicinæ. 12. 40.
 Potamogeiton herba. 2. 4.
 Potus qui inebrient. 7. 34.
 Præcocis plantatio. 10. 3.
 Præcox quibus inferatur. 10. 76.
 Præcordiis utile. 12. 13.
 Præcox uva quomodo fiat. 4. 5.
 Præoculationes auferendæ. 5. 3.
 Prata quando riganda. 3. 11.
 Περὶ quid. 6. 16.
 Procyonis ortus. 1. 9.
 Propomata. 8. *Argument.*
 Proverbium Græcum de galerita. 15. 1.
 Pruina vites ne lædat. 5. 31. 2.
 Pruinæ averruncatio. *ibid.*
 Psithia vitis quali terra gaudeat. 5. 1.
 Ptisanæ consideratio. 2. 34. & 3. 9.
 Ptisana utilis & salutaris. 2. 45.
 Ptisana quam maxime nutriat. 3. 9.
 Ptolatos opsonii præparatio. 20. 18.
 Pueros maxime Agriculturæ aptos esse. 2. 2.
 Pueri brassicæ cibo crescunt. 12. 17.
 Pulegii medicinæ. 12. 33.
 Pulices olerum necantia. 12. 4. 7.
 Pulices cucumerum necantia. 12. 19.
 Pulices congregantia. 13. 15.
 Pulices necantia. *ibid.*
 Pulicum ridiculum remedium. 13. 15.
 Pullorum exclusorum cura. 14. 7.
 Pulli sine gallinæ incubatione quomodo fiant. 14. 8.
 Pullorum gallinæ cibis. *ibid.*
 Pullorum educatio. 14. 9.
 Pullo-

- Pullorum anserum cura. 14. 22.
 Pulvis uvæ confert. 3. 10. 11.
 Punica malus quibus locis gaudeat. 2. 8.
 Punicæ mali folia ad quod. 2. 25.
 & 17. 16.
 Punica malus quando plantanda. 3. 4.
 Punica mala ut sine granis nascantur. 4. 7. & 10. 31.
 Punicæ mali plantatio. 10. 3. 29.
 Punicæ mali cura. 10. 29.
 Punica quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Punica ut diu viridia in arbore durent. *ibid.*
 Punica ne hient. 10. 30.
 Punicæ ramus contra venenata. 10. 32.
 Punicum ut rubicundius fiat. 10. 33.
 Punicum acidū ut dulce fiat. 10. 34.
 Punica ut fertilis fiat. 10. 35.
 Punico cuique quot grana sint, quomodo sciri possit. 10. 36.
 Punicæ infitio. 10. 37.
 Punica ut diu servantur. 10. 38.
 Punicarum conditura. *ibid.*
 Punica quibus inferatur. 10. 76.
 Pustulas nocturnas sanans. 12. 29.
 Putatio quando inchoanda. 3. 14.
 & 5. 23.
 Putatio sima. 5. 17.

Q

- Q Uercus ubi ferendæ. 2. 8.
 Q uinquifolium herba. 2. 5. 6.

R

- R Adicationi vitium utilia. 5. 9.
 R ana rubeta ad quid. 2. 18.
 Ranæ ut taceant. 13. 18.
 Raphani satio. 12. 1.
 Raphanus unde. 12. 17.
 Raphani consideratio. 12. 22.
 Raphani dulces ut sint. *ibid.*
 Raphani succi vis. *ibid.*
 Raphanos dentibus nocere. *ibid.*
 Raphano scorpionum necari. *ibid.*
 Raporum satio. 12. 1.
 Rapi consideratio. 12. 24.
 Rapi origo. *ibid.*
 Reges apum quando optimi. 15. 2.
 Regiones maritimæ quibus aptæ. 5. 5.
 Regionis concavæ vinum quale. 7. 1.
 Regionis altæ vinum quale. *ibid.*
 Regium morbum curans. 12. 32.
 Religionis observantia. 2. 44.
 Renes sanantia. 12. 23. 30.
 Reptilium moribus medentia. 12. 17. 16. 20.
 Rerum inter se discordiæ. 15. 1.
 Rerum inter se concordia. *ibid.*
 Resina pinea ad quid. 7. 12.
 Rhamni folia ad quid. 17. 16.
 Rhigitani satio. 12. 1.
 Rhodites. 8. 2.
 Rhododaphne ad quid. 2. 42.
 Rhodomelitis confectio. 8. 29.
 R u d d e vites unde dictæ. 5. 39.
 Ricinos canum necantia. 19. 3.
 Ridicarum usus. 4. 11.
 Rosæ quando plantandæ. 3. 2.
 Rosæ fabula. 11. 17.
 Rosa unde purpurea. *ibid.*
 Rosa nectare tineta. *ibid.*
 Rosæ ut odoratiores sint. 11. 18.
 Rosæ ne deficient. *ibid.*
 Rosarum varia plantatio. *ibid.*
 Rosæ præcoces. *ibid.*
 Rosarum ad quid. *ibid.*
 Rosæ recentes ut sint. *ibid.*
 Rosæ ut albæ fiant. *ibid.*
 Rosarum natura divina. *ibid.*
 Rosaceum unguentum. *ibid.*
 Rubigo vites ne lædat. 5. 33.
 Rubiginis remedia. *ibid.*
 Rubigo quomodo maxime noceat. *ibid.*
 Rumicis medicina. 12. 38.
 Runcationis consideratio. 2. 24.
 Rutæ satio. 12. 1.
 Rutæ consideratio. 12. 25.
 Ruta quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Rutæ plantatio. *ibid.*
 Rutæ medicinæ. *ibid.*
 Rutæ sylvestris succus ad quid. *ibid.*
 Ruta foetis contraria. *ibid.*
 Sala-

S

- S**alamandræ natura. 15. 1.
Salices quibus locis gaudeant. 2. 8. 11. 14.
 Saliceta quando circumfodienda. 3. 6.
 Salix oleo commoda. 9. 19.
 Salicis plantatio. 10. 3.
 Salici folia non decidere. 11. 1.
 Salicis confideratio. 11. 14.
 Salix quando plantanda. *ibid.*
 Salicis fructus usus. *ibid.*
 Salix steriles facit. *ibid.*
 Salix *ωλεστήνερπος* dicta. *ibid.*
 Salvia apibus jucundissima. 15. 2.
 Salparum piscium inescatio. 20. 38.
 Sal tostus ad quid. 7. 12.
 Salsa terra fugienda. 2. 10.
 Sampfuchi confideratio. 11. 27.
 Sampfuchi satio. *ibid.*
 Sampfuchi transplantatio. *ibid.*
 Sampfuchi odor. *ibid.*
 Sanguinalis herba. 2. 5.
 Sanguinem spuenteribus utilia. 12. 22, 28.
 Sanguisugarum remedium. 13. 17.
 Sanguisugæ devorata remedia. 16. 19.
 Saoces mons. 2. 6.
 Sapa vino prodest. 7. 12.
 Sapæ optimæ confectio. 8. 32.
 Sarritionis confideratio. 2. 24.
 Sarmenta infitioni apta. 4. 12.
 Sarmentorum inferendorum cura. *ibid.*
 Sarmenta inferenda quando legenda. *ibid.*
 Sarmentorum plantandorum observatio. 5. 8, 13.
 Sarmenta è longinquo petita quomodo viridia fervari possint. *ibid.*
 Sarmenta plantationi apta. *ibid.*
 Sarmenti erecti plantatio. 5. 9.
 Sarmenta duo simul, an seorsim plantanda. 5. 13.
 Sarmenta quot novellæ viti relinquenda. 5. 22.
 Sarm. per caudices deposita. 4. 3.
 Sata quando runcanda. 3. 3.
 Satio matura optima. 2. 14.
 Scabiei medela. 12. 17.
 Scarabæos rosarum odore necari. 13. 16. 14. 26.
 Scarorum piscium inescatio. 20. 19. 30.
 Scenicis utile. 12. 23.
 Scillæ usus. 4. 7.
 Scillæ confideratio. 12. 37.
 Scilla lupo noxia. 15. 1.
 Scilla ad quid. *ibid.*
 Scilliticum vinum. 2. 45.
 Scillinum acetum. *ibid.*
 Scillitici aceti confectio. 8. 42.
 Scimbrum. 12. 35.
 Scimbri medicinæ. *ibid.*
 Scimbrum quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Scintillarum prognostica. 1. 3.
 Scorpis quæ herba gignat. 11. 28.
 Scorpiorum moribus medentia. 12. 13. & 13. 9.
 Scorpii ne lædant. 12. 22. & 13. 9.
 Scorpis fugantia. 13. 9.
 Scorpis necantia. *ibid.* & 15. 1.
 Scorpii & stellionis inimicitia. 13. 9.
 Scorpii ad lectos ne accedant. *ibid.*
 Scorpis javellanam fugere. *ibid.*
 Scorpiorum piscium inescatio. 20. 31.
 Scrobes vitium quales. 5. 12.
 Scrobium olearum distantia. 9. 6.
 Scrobes olearum quales. *ibid.*
 Scrofarum cura. 19. 6.
 Securidaca herba. 2. 43.
 Selinites. 8. 16.
 Sementis tempus. 2. 14.
 Sementis symmetria unde cognoscatur. 2. 20.
 Semina ubi quæque ferenda. 2. 12.
 Semina quæ fertilis sint futura. 2. 15.
 Seminum ferendorum electio. 2. 16.
 Semina ferenda qualia esse oporteat. *ibid.*
 Semi-

- Seminibus locorum mutationem prodesse. 2. 17, 19.
 Semina ne lædantur. 10. 89.
 Seminum medicinæ. *ibid.*
 Semina ut fertilia fiant. 2. 19.
 Semina in horreis ut augeſcant. 2. 28.
 Seminandum nihil in vineis. 5. 11.
 Semine quæ plantentur. 10. 3.
 Seminum plantatio. 10. 86.
 Seminibus ne noceant animalia. 10. 89. & 12. 7.
 Seminis fluxum cohibens. 12. 13.
 Semina quæ ignis non consumit. 15. 1.
 Sempervivi herbæ fuccus ad quod. 2. 18.
 Sempervivi folia ad quod. 2. 27.
 Sepiarum inefcatio. 20. 43.
 Sepis parandæ varii modi. 5. 44.
 Sepis plantandæ tempus. *ibid.*
 Septembri menſe quid agendum. 3. 12.
 Septembri menſe quod ferendum. 12. 1.
 Serenitatis prognostica. 1. 2.
 Seridis medicinæ. 12. 28.
 Serpentes ne lædant. 12. 22. & 13. 8.
 Serpentes fugantia. *ibid.* 12. 27. & 13. 8.
 Serpentes columbaria ne infeſtent. 13. 8.
 Serpens ne moveatur. *ibid.* & 15. 1.
 Serpentes necantia. *ibid.* & 15. 1.
 Serpentium morſibus medentia. *ibid.*
 Sefamum quando ferendum. 3. 2.
 Sefamum ubi ferendum. 3. 3.
 Seutlomolochi fatio. 12. 1.
 Seutlomolochi tranſplantatio. *ibid.*
 Sideritis lapis qui. 15. 1.
 Siliquarum plantatio. 10. 72.
 Siliquæ folia non decidere. 11. 1.
 Sinapis vis. 2. 41.
 Siſymbrii medicinæ. 12. 35.
 Siſymbrii plantatio. *ibid.*
 Siſymbrium quibus locis gandeat. *ibid.*
 Sitanium frumentum quando ferendum. 3. 3.
 Sitim extinguens. 12. 40.
 Solanum herba. 2. 5.
 Solidipedum ætas unde noſcatur. 16. 1.
 Solis prognostica. 1. 2, 3.
 Solis & Lunæ obſervatio. 1. 13.
 Solis calor quantum terræ penetret. 5. 12.
 Solis effectus in uvas. 7. 1.
 Solſtitium hyemale quando. 1. 1.
 Solſtitium æſtivum quando. *ibid.*
 Somnum ægris inducentia. 12. 13.
 Sophroſyne cur dicta laurus. 11. 2.
 Spleneticorum remedia. 11. 30.
 Splenem attenuantia. 12. 22, 26.
 Stellarum ortus & occaſus. 1. 9.
 Στρυμὸν quid. 6. 11.
 Stercorationis utilitas. 2. 21.
 Stercus avium quale. *ibid.*
 Stercus humanum quale. *ibid.*
 Stercus caprinum quale. *ibid.*
 Stercus ovillum quale. *ibid.*
 Stercus bubulum quale. *ibid.*
 Stercus ſuillum quale. *ibid.*
 Stercus equinum quale. *ibid.*
 Stercus mulorum quale. *ibid.*
 Stercoris ætas. *ibid.*
 Stercorandi quando non ſint agri. *ibid.*
 Stercoris præparatio. 2. 22.
 Stercoris ſuccedanea. *ibid.*
 Stercus columbinum quale. 5. 26.
 Stercus aridum ad quid. 5. 31.
 Stercus caninum ad quid. 5. 49.
 Stercus ſuillum ad quid. 10. 90.
 Stercus quod oleribus optimum. 12. 4.
 Sterilitatem faciens. 13. 10.
 Sterilitatem ſanans. 12. 38.
 Stolones arborum quando plantandi. 3. 15.
 Stolones quando inferendi. *ibid.*
 Stolo

Stolo quid.	10. 3.	Tauris venerem stimulantia.	17. 5.
Stomacho utilia.	12. 28.	Telegonus Circes filius.	11. 2.
Stomacho inutile.	12. 29.	Telites.	8. 14.
Stratiotis herba.	2. 5.	Tempestatum prognostica.	1. 3.
Strumas sanans.	12. 27.	Terebinthi insitio.	10. 65.
Subsolanus ventus unde fiat.	1. 11.	Terebra Gallica.	4. 13.
Subtorcularium vas quale.	6. 1.	Terminthus quæ.	10. 65, 73.
Succus Cyrenaicus ad quid.	5. 48.	Terra nigra qualis.	2. 4.
Sucularum exortus.	1. 9. & 9. 4.	Terra figlina qualis.	<i>ibid.</i>
Sucularum cura.	19. 6.	Terræ lutosæ quales.	<i>ibid.</i>
Sugillatis medentia.	12. 30.	Terrarum consideratio.	2. 9.
Superstitio vitanda.	1. 14.	Terra optima quæ.	<i>ibid.</i>
Surculi longe petiti quomodo ferendi.	10. 75.	Terra fulva qualis.	<i>ibid.</i>
Surculi recentes cur non inferantur.	<i>ibid.</i>	Terra profunda qualis.	<i>ibid.</i>
Surculi quando inferendi.	<i>ibid.</i>	Terra rubra qualis.	<i>ibid.</i>
Surrentinæ vitis cultura.	2. 46.	Terræ probandæ ratio.	2. 10.
Suum consideratio.	19. 6.	Terræ experimentum ex olfactu & gustu.	<i>ibid.</i>
Suum probatio.	<i>ibid.</i>	Terra dulcis quæ.	<i>ibid.</i>
Suum natura.	<i>ibid.</i>	Terra falsa fugienda.	<i>ibid.</i>
Suibus frigus maxime noxium.	<i>ibid.</i>	Terra foetida fugienda.	<i>ibid.</i>
Suum emendorum ratio.	<i>ibid.</i>	Terra quæ singulis feminibus apta.	2. 12.
Suum admissuræ tempus.	<i>ibid.</i>	Terra humida quæ ferenda.	2. 13.
Sues quamdiu uterum ferant.	<i>ibid.</i>	Terra arida quæ ferenda.	<i>ibid.</i>
Suum alimenta.	<i>ibid.</i>	Terra quo tempore quæque colenda.	2. 23.
Suum morbosorum remedia.	19. 7.	Terra ficca quando aranda.	3. 1.
Suum medicinæ.	<i>ibid.</i>	Terra levis quando aranda.	<i>ibid.</i>
Sues ne ægrotent.	19. 7.	Terra colliculis plena quando aranda.	<i>ibid.</i>
Suum febri medentia.	<i>ibid.</i>	Terra tenuis quando aranda & stercoreanda.	<i>ibid.</i> & 3. 12.
Suum tonsillis medentia.	<i>ibid.</i>	Terra arenosa quando aranda.	<i>ibid.</i>
Suum ignoti morbi remedia.	<i>ibid.</i>	Terra fruticosa quando aranda.	<i>ibid.</i>
Suum varii morbi.	<i>ibid.</i>	Terra falsa quomodo aranda.	<i>ibid.</i>
Sues feri ne impetant.	19. 8.	Terra quando aranda.	3. 10.
Sylvarum plantatio.	2. 8.	Terra apta vitibus.	5. 1.

T

T Abani boves ne infestent.	17. 7.	Terrarum ad vites genera.	5. 2.
Tæniæ vermes.	12. 27.	Terra quæ humilibus vitibus apta.	<i>ibid.</i>
Talea quæ plantentur.	10. 3.	Terra campestris quibus apta.	<i>ibid.</i>
Talpas necantia.	13. 7.	Terra quomodo fodienda.	5. 19.
Tarsena Bithyniæ villa.	4. 1.	Terra figlina qualis esse debeat.	6. 3.
Taurus sylvestris quomodo cicuretur.	15. 1.	Terra oleis apta.	9. 4.
Tauri quomodo vertiginosi fiant.	<i>ibid.</i> & 17. 11.	Terra oleribus apta.	12. 3.
Taurorum ante admissuram cura.	17. 3.	Testaceorum inescatio.	20. 23.

Testudo

- Testudo ad quid. 1. 14.
 Testudo quo ægrotet. 15. 1.
 Testudo quo convalescat. *ibid.*
 Testudinum inescatio. 20. 23.
 Θάμνα quid. 6. 13.
 Thapsia herba apibus noxia. 15. 2.
 Thasiarum nucum plantandarum
 tempus. 10. 57.
 Thasia quibus locis gaudeat. *ibid.*
 Thasiæ insitio. *ibid.*
 Thasiarum cura. *ibid.*
 Thasii vini confectio. 8. 23.
 Theriaca vitis. 4. 8.
 Theriacum vinum jucundiss. *ibid.*
 & 5. 2.
 Theriaca ficus. 10. 51.
 Thoracis dolores sanans. 12. 25.
 Thrafcias ventus. 1. 11.
 Thymbræ satio. 12. 1.
 Thymbra apibus jucundissima. 15. 2.
 Thynnorum inescatio. 20. 34.
 Tiliæ folia solstitium prænunciant.
 9. 2.
 Tios Paphlagoniæ urbs. 5. 2.
 Tithymallus herba apibus noxia.
 15. 2.
 Tonitruum significatio. 1. 3.
 Tonitru primi effectus. 1. 10.
 Tonitruum consideratio. *ibid.*
 Tonitrua vina ne pervertant. 7. 11.
 Tonillis medens. 12. 17.
 Torcularis descriptio. 6. 1.
 Torcularius lacus qualis. *ibid.*
 Torcularis præparatio. 6. 10.
 Torcularis cura. 6. 13.
 Τραχῦλος quid. 19. 2.
 Tracharorum piscium inescatio. 20.
 40.
 Tragi præparatio. 3. 8.
 Transplantatio quod vitibus pro-
 fit. 5. 14, 24.
 Trifolium aquæ indicium. 2. 4.
 Tritura quando facienda. 3. 6, 11.
 Τρεῖσμα quæ. 12. 28.
 Troximorum medicinx. *ibid.*
 Tumorum medela. 12. 15.
 Turdi ubi nutriendi. 14. 24.
 Tardorum cibus. *ibid.*
 Turdi quo pinguescant. *ibid.*
 Turdus ad quid myrto utatur. 15. 1.
 Turionum collectio. 2. 44.
 Turturum cura. 14. 24.
 Turturum cibus. *ibid.*
 Turtures quò maxime pinguescant.
ibid.
 Turtures quibus gaudeant. *ibid.*
 Tussi utilia. 12. 17, 22, 27, 31. &
 16. 11.
 Tussi veteri utile. 12. 30.
 Typha quando ferenda. 3. 3.
-
- V
- Vaccarum ante coitum cura. 17. 1.
 Vaccarum delectus. 17. 2.
 Vaccarum venerem stimulantia.
 17. 5.
 Vacca maremne, an foeminam sit
 paritura. 17. 6.
 Vacca ut marem & foem. pariat. *ibid.*
 Vaccæ quando ineundæ. 17. 10.
 Vacca quamdiu pariat. *ibid.*
 Vacca quamdiu uterum gestet. *ibid.*
 Varronis de vere sententia. 1. 1.
 Varronis de apibus gignendis sen-
 tentia. 15. 2.
 Venenorum remedium. 12. 22, 30.
 Venerem stimulantia. 12. 22. & 17.
 5. & 19. 5.
 Veneri contraria. 12. 24. 19. 5.
 Ventorum nomina. 1. 11.
 Venti primarii quæ. *ibid.*
 Ventos præfagientia. *ibid.*
 Venti orientales saluberrimi. 2. 34.
 Ventrem solventia. 12. 15, 19.
 Ventrem sistentia. *ibid.*
 Ventrem supernum purgantia. 12.
 22, 32.
 Venus a Marte amata. 11. 17.
 Veris initium & finis. 1. 1.
 Veratrum ad quid. 7. 12.
 Veratrum vertiginem facit. 14. 24.
 Veratri remedia. *ibid.*
 Veratrum apibus noxium. 15. 2.
 Vermes vitibus ne innascantur.
 5. 30.

- Violæ historia. 11. 22.
 Violæ origo. *ibid.*
 Violarum colores unde. *ibid.*
 Violarum plantatio. 11. 23.
 Violæ albæ plantatio. *ibid.*
 Viperae mor sui medentia. 12. 30.
 Vipera quo obtorpescat. 15. 1.
 Visus hebetudini medens. 12. 13.
 Visui inutilia. 12. 29, 34.
 Vites quando plantandæ. 3. 1, 14.
 & 5. 6.
 Vitibus transplantatio utilis. 3. 2. &
 5. 24.
 Vites quando circumfodiendæ. 3. 3, 6.
 Vites quando pampinandæ. *ibid.*
 Vitium novellarum defossio. 3. 4.
 Vitium novellarum putatio. *ibid.*
 Vites quando inferendæ. 13. 5.
 Vites quando fodiendæ. *ibid.*
 Vitium inutiles rami quando refe-
 candi. 3. 6.
 Vitis quando secanda. *ibid.*
 Vites quando notandæ. 3. 12.
 Vitium putatio. 3. 14.
 Vites novellæ quando circumfodi-
 endæ. 3. 15.
 Vites arbutivæ quales. 4. 1.
 Vitium arbutivarum cura. *ibid.*
 Vitis depangendæ ratio. 4. 3.
 Vitis escaria. 4. 1.
 Vitis unguentaria. 4. 9.
 Vitium insitionis observatio. 4. 12.
 Vitis ceraso insita. *ibid.* & 10. 4, 17, 6.
 Vites qua terra plantandæ. 5. 2.
 Vitis alba ubi plantanda. *ibid.*
 Vitis nigra qualis. *ibid.*
 Vites ut vinum dulce ferant. 7. 18.
 Vites arbutivæ ubi plantandæ. 5. 2.
 Vites ubi non plantandæ. *ibid.*
 Vites quomodo plantandæ. 5. 9.
 Vites ut cito radices agant. *ibid.*
 Vitium plantandarum observatio.
 5. 10, 16. & 10. 3.
 Vitis & brassicæ odium. 5. 11.
 Vitis cur brassicæ contraria. 12. 17.
 Vitium diversa genera non simul
 plantanda. 5. 15.
 Vitiferorum locorū differentia. 7. 1.
 Vitium differentia. 5. 17.
 Vitis albæ vinum quale. *ibid.*
 Vitium cura. 5. 21.
 Vitis novellæ quot farmenta relin-
 quenda. 5. 22.
 Vitis novellæ perticæ quales. *ibid.*
 Vitis quomodo fertilis fiat. 5. 24.
 Vitis pastinandæ ratio. 5. 26.
 Vitis stercorendæ observatio. *ibid.*
 Vites pediculi ne infestent. 5. 30.
 Vitium steriliū cura. 5. 35.
 Vitium syderatarum signa & cura.
 5. 36.
 Vitium morbidarum cura. 5. 37.
 Vitium lacrymantium cura. 5. 38.
 Vitium defluarū signa & cura. 5. 39.
 Vitium luxuriantium cura. 5. 40.
 Vitium fructum putrefacientium
 cura. 5. 41.
 Vitium fauciatarum cura. 5. 42.
 Vites ne ab animalibus lædantur. 5.
 50.
 Vitiliginis tollentia. 12. 31, 38.
 Vituli quando castrandi. 17. 8.
 Vitulorum educatio. *ibid.*
 Viviradices vites ex farmentis quo-
 modo. 4. 3.
 Viviradicum faciendarū ratio. *ibid.*
 Viviradices quæ optimæ. *ibid.*
 Viviradicum vitium usus. 5. 14.
 Viviradices quando fructum red-
 dant. *ibid.*
 Ulcerationi utile. 12. 17.
 Ulmus quibus locis gaudeat. 2. 8.
 Ulmi semen quando ferendum. 3. 4.
 Ulmus quando plantanda. 3. 13.
 Ulmi folia solstitium prænunciant.
 9. 2.
 Ululæ prognostica. 1. 3.
 Vocis studiosis quid utile. 12. 17.
 Vomitibus utile. 12. 19.
 Upupæ amianto utuntur. 15. 1.
 Upupa mutatur in accipitrem. *ibid.*
 Urinæ difficultati medentia. 12. 12,
 30.
 Urinas acres temperans. 12. 19.
 Urinam cientia. 12. 29, 32.
 Uvæ quando legendæ. 3. 11.
 Uva

Uva myrtea qualis.	4. 4.	Uvas ut in vere habeas.	10. 16.
Uva præcox quomodo fiat.	4. 5.	Uvarum calcandarum consideratio.	6. 11.
Uvæ ferotinæ ratio.	4. 6.		
Uva absque vinaceis ut fit.	4. 7.	Vulneribus medentia.	12. 17, 31.
Uvæ ad ver usque ut durent.	4. 11.	Vulpes quo se tueantur a lupis.	15. 1.
Uvæ ne a vespis lædantur.	4. 10.	Vultures necantia.	13. 16. & 14. 26.
Uva ut diversos habeat acinos.	4. 14.	Vulturum natura.	14. 26.
Uvæ diu servandæ ratio.	4. 15.	Vultures non coire.	<i>ibid.</i>
Uvarum differentia.	5. 15.	Vulturum conceptus qualis.	<i>ibid.</i>
Uvarum legendarum ratio.	<i>ibid.</i>		
Uvarum arefcentium medicinæ.	5.		
	33.		
Uvarum maturarum signa.	5. 45.		
Uvarum acerbarum cura.	5. 47.		
Uvarum corruptarum medela.	<i>ibid.</i>		
Uvæ passæ faciendæ ratio.	5. 52.		
Uvæ passæ diu servandæ ratio.	<i>ibid.</i>		
Uvæ diu madefactæ cura.	7. 4.		
Uvæ fulvæ vinum quale.	7. 3.		
Uva passa ad quid.	7. 12.		

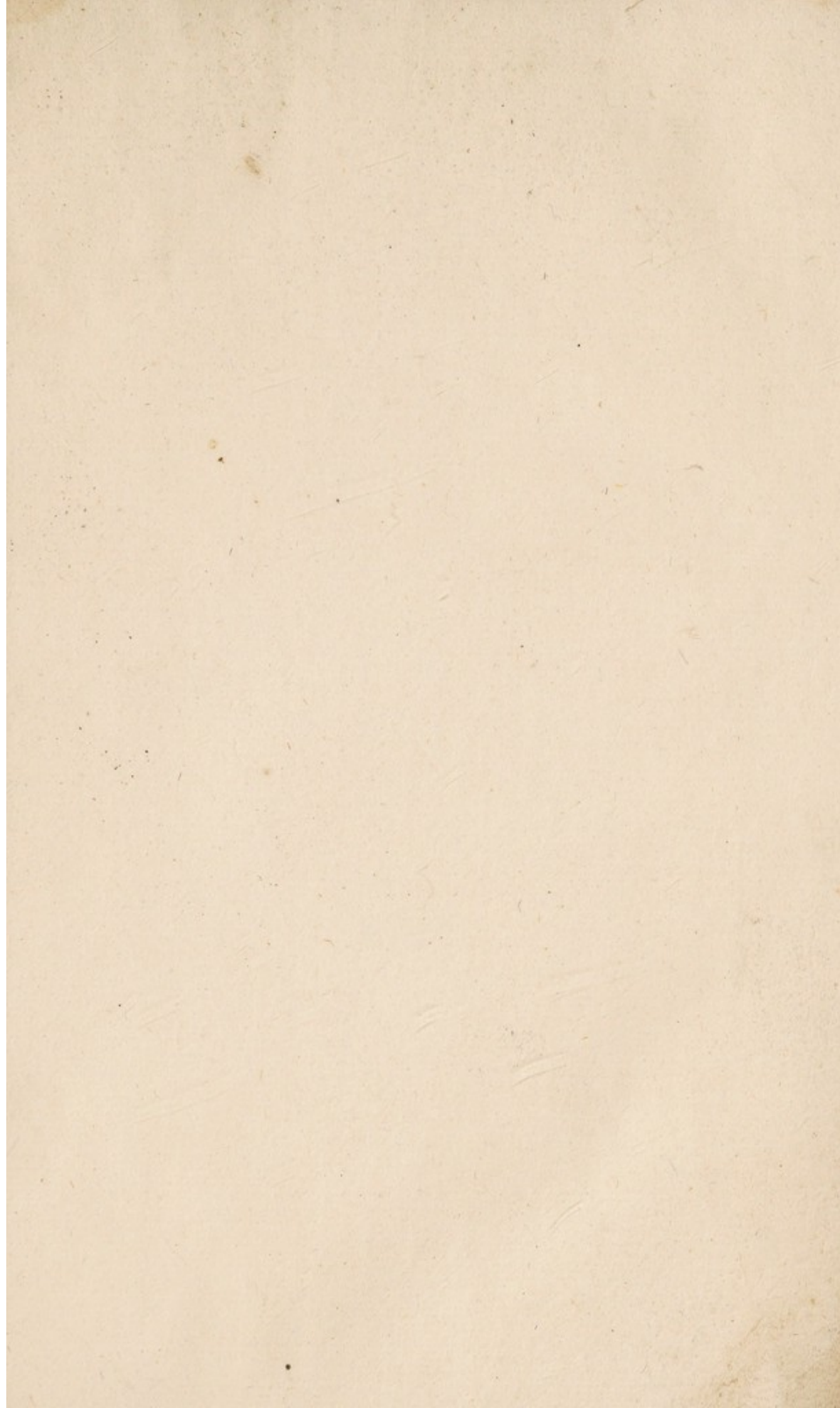
Z

Z Acynthium bitumen.	15. 8.
Z Zea ubi ferenda.	3. 3.
Zea in alica.	3. 7.
Zerna herba qualis.	2. 6.
Zizyphi plantatio.	10. 3, 43.
Zizyphorum durabilitas.	10. 44.
Zodiaci domus quot.	1. 12.

ERRATA.

In *Prolegom.* Pag. 5. literarum series postulare *Absyrtus*. Pag. 9. Lin. 25. Lege ΚΕΦ. 5. Pag. 40. lin. 15. *Sardianas*. Pag. 49. lin. 2. bis *π*. Pag. 55. lin. 4. *quam*. Pag. 62. lin. 34. *Pompeius Festus*, & lin. 35. *luctus litera*. Pag. 92. lin. 22. *quod melius*. Pag. 112. lin. 22. *pangenda*. Pag. 155. lin. 9. *Μαλὰς αἰθέρας*. Pag. 171. lin. 7. *probatione*. Pag. 176. lin. 25. *βοτρυδόν*. Pag. 230. lin. 5. *et fiscellas*. Pag. 232. lin. 5. *πῦρ, ἢ ἥλιος*. Pag. 249. lin. 3. *curtas citrii*. Pag. 265. lin. 24. *ΛΔ*. Pag. 287. lin. 3. *Anatolii*. Pag. 306. lin. 37. *Naucratitis*. Pag. 310. lin. 4. *forte, κληῖδες*. Pag. 358. lin. 30. III. Pag. 391. lin. 18. *ἐπὶ τῷ*. Pag. 392. lin. 9. *καεῖται, sopiuntur*.

F I N I S.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
IN TWO VOLUMES
BY NATHANIEL BENTLEY
OF THE BARRISTER AT LAW
IN GREAT BRITAIN
AND OF THE COUNSELLOR AT LAW
IN MASSACHUSETTS
VOLUME THE SECOND
CONTAINING THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON FROM THE
YEAR 1630 TO THE PRESENT
TIME
PUBLISHED BY J. BENTLEY
AT THE SIGN OF THE SHIELD
IN THE CITY OF BOSTON
1787

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
IN TWO VOLUMES
BY NATHANIEL BENTLEY
OF THE BARRISTER AT LAW
IN GREAT BRITAIN
AND OF THE COUNSELLOR AT LAW
IN MASSACHUSETTS
VOLUME THE SECOND
CONTAINING THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON FROM THE
YEAR 1630 TO THE PRESENT
TIME
PUBLISHED BY J. BENTLEY
AT THE SIGN OF THE SHIELD
IN THE CITY OF BOSTON
1787

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
IN TWO VOLUMES
BY NATHANIEL BENTLEY
OF THE BARRISTER AT LAW
IN GREAT BRITAIN
AND OF THE COUNSELLOR AT LAW
IN MASSACHUSETTS
VOLUME THE SECOND
CONTAINING THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON FROM THE
YEAR 1630 TO THE PRESENT
TIME
PUBLISHED BY J. BENTLEY
AT THE SIGN OF THE SHIELD
IN THE CITY OF BOSTON
1787

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
IN TWO VOLUMES
BY NATHANIEL BENTLEY
OF THE BARRISTER AT LAW
IN GREAT BRITAIN
AND OF THE COUNSELLOR AT LAW
IN MASSACHUSETTS
VOLUME THE SECOND
CONTAINING THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON FROM THE
YEAR 1630 TO THE PRESENT
TIME
PUBLISHED BY J. BENTLEY
AT THE SIGN OF THE SHIELD
IN THE CITY OF BOSTON
1787

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
IN TWO VOLUMES
BY NATHANIEL BENTLEY
OF THE BARRISTER AT LAW
IN GREAT BRITAIN
AND OF THE COUNSELLOR AT LAW
IN MASSACHUSETTS
VOLUME THE SECOND
CONTAINING THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON FROM THE
YEAR 1630 TO THE PRESENT
TIME
PUBLISHED BY J. BENTLEY
AT THE SIGN OF THE SHIELD
IN THE CITY OF BOSTON
1787

